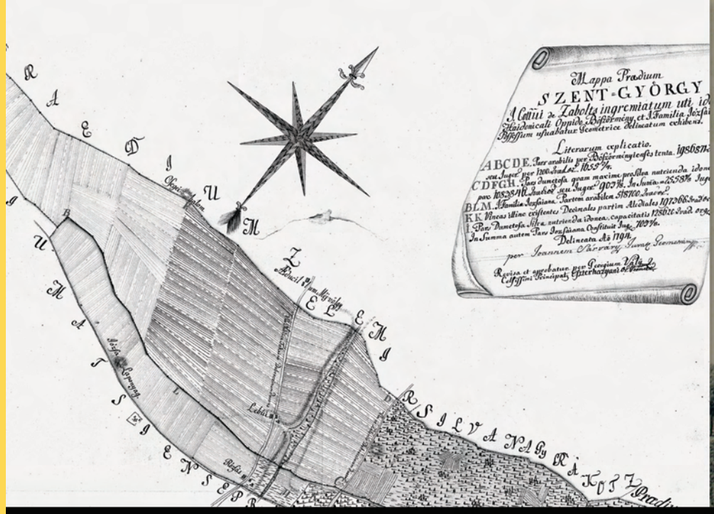
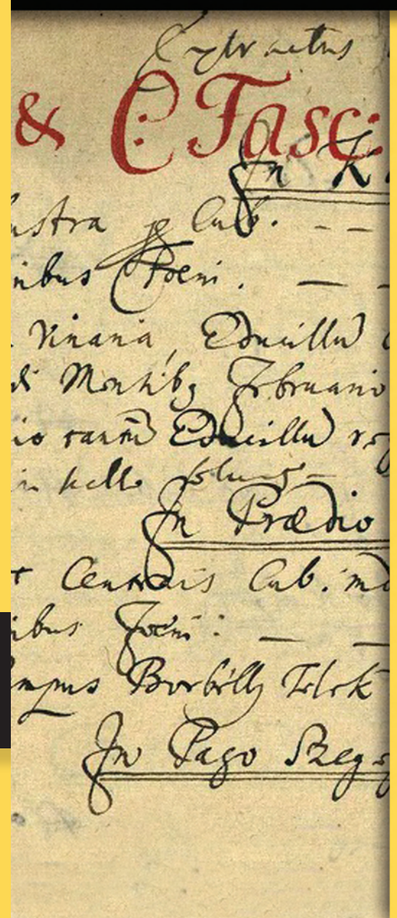
HAJDÚ-BIHAR MEGYE HELYNEVEI

1.

A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI ÉS
A HAJDÚHADHÁZI JÁRÁS HELYNEVEI

HAJDÚ-BIHAR MEGYE
HELYNEVEI 1.

HAJDÚ-BIHAR MEGYE HELYNEVEI 1.
A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI ÉS A HAJDÚHADHÁZI JÁRÁS HELYNEVEI

Hajdú-Bihar megye helynevei 1.

A Hajdúböszörményi és a Hajdúhadházi járás helynevei

Szerkesztő:
Bába Barbara

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2015

A Magyar Névarchívum Kiadványai 35.

Sorozatszerkesztő:
Hoffmann István és Tóth Valéria

A kötet a Magyar Nyelvstratégiai Intézet, a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke és az MTA-DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport együttműködésének keretében jött létre.

Megjelentetését támogatta az Országos Tudományos Kutatási Alap K 100580. számú pályázata, a Debreceni Egyetem belső kutatási pályázata (RH/751/2015) és Hajdúböszörmény város önkormányzata.

Lektorálta:
Tóth Valéria

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Füz László, Hőgye Lajos, Kecskeméti Csaba, Mázló Edit, Molnár Antal, Molnár Sándorné, Pór Imre

© Bába Barbara, Katona Csilla, Mozga Evelin, E. Nagy Katalin, Tóth Teodóra, Szálkai Tamás, Schwarcz Gyula, 2015
© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát, 2015

ISBN 978-963-318-502-5
ISSN 1417-958X

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1975-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja.
Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi főigazgató
Technikai szerkesztő: Bába Barbara
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Nyomdaipari és Kereskedelmi Bt. nyomdájában.

Tartalom

Előszó 7
A kötet felépítése 9
Tájékoztató a helynévtár használatához 11
A helynevekben szereplő földrajzi köznevek 15
Források 19
Helynévtár 32
Hajdúdorog helynevei *(Bába Barbara)* 32
Hajdúböszörmény helynevei *(Katona Csilla–E. Nagy Katalin)* 98
Téglás helynevei *(Mozga Evelin)* 254
Hajdúhadház helynevei *(Mozga Evelin–Tóth Teodóra)* 296
Bocskaikert helynevei *(Mozga Evelin–Tóth Teodóra)* 380
Helynévmutató 397
Helynévatlasz T1

Előszó

A magyar helynévkutatásban a 19. század eleje óta jelen van az a törekvés, hogy a Kárpát-medence valamennyi helynevét összegyűjtse, és a névanyagot a tudomány, illetve az érdeklődő nagyközönség számára hozzáférhetővé tegye. E téren az első jelentős lépést Pesty Frigyes tette meg 1864-ben, amikor Magyarország valamennyi településének elöljáróságához felhívást intézett azzal a céllal, hogy a falvak, városok teljes helynévanyagát egybeállítsa, s a nevek múltjáról, eredetéről való tudást is feltérképezze. E helynévgyűjtés eredményeképpen megyénkénti elrendezésben igen gazdag kéziratos helynévanyag állt egybe, amelynek egy része aztán jó évszázad múltán könyv formájában is napvilágot látott.

Az országos szinten végzett helynévgyűjtő munka csak az 1960-as években kapott új lendületet, amikor ezt a törekvést a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete felkarolta. Az ezt követő évtizedekben folytatott nagyszabású munkának köszönhetően az ország mintegy kétharmad részére vonatkozóan gazdag megyei, járási névgyűjtemények jelentek meg. Ezt követően azonban a helynévgyűjtés lelassult, majd lényegében megszűnt, az elkészült gyűjtemények közül is számos kéziratban maradt, s így nagy, megyényi területek máig feltáratlanok névtani szempontból. A fehér foltok között ott találjuk Hajdú-Bihar megyét is, ahonnan csak az egykori Polgári járás helyneveit tartalmazó vékony füzetecske jelent meg. Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye helyneveinek közzétételét a debreceni egyetem és a nyíregyházi főiskola magyar nyelvészei vállalták magukra. E vállalás eredményeképpen Mező András, Kálnási Árpád, Jakab László és Sebestyén Árpád munkájaként — az MTA Nyelvtudományi Intézete kiadványaitól némileg eltérő formában — napvilágot látott öt járási kötet Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területéről. Ezek mellett azonban ez idő tájt számos kéziratos munka (szakdolgozat, doktori értekezés, diákköri és szemináriumi dolgozat) készült a térség helyneveiről, jórészt egy-egy település névanyagára vonatkozóan. E kéziratos munkákra mint fontos forrásokra az itt feldolgozott települések helynévtárának egybeállításakor is megalapozott bizalommal támaszkodhattunk.

Könyvünk és a vele párhuzamosan közzétett online adatbázis reményeink szerint nemcsak a tudományos kutatás céljait segítheti, hanem anyaga a mindennapi élet számos színterén is sokféleképpen hasznosulhat. Szolgálhatja a nemzeti örökség védelmét, az oktatás és a közművelődés csatornáin keresztül a nemzeti és a lokális identitástudat erősítését. Segíthet gyakorlati feladatok megoldásában: támaszkodhatnak rá az önkormányzatok a hivatalos névadói tevékenységük során; készülhetnek a felhasználásával a maiaknál nyelvileg hitelesebb térképek stb.

Jelen kötet, a Hajdú-Bihar megye helynevei 1. A Hajdúböszörményi és a Hajdúhadházi járás helynevei című munka amellett, hogy a helynévgyűjtés és -közzététel mintegy fél évszázados törekvéseibe szervesen betagozódik, egyúttal bizonyos újításokat is alkalmazva készült el. A kötetben a címben jelzett térség öt településének (Hajdúdorognak, Hajdúböszörménynek, Téglásnak, Hajdúhadháznak és Bocskaikertnek) a teljes történeti mélységben egybeállított helynévanyagát adjuk közre: a legkorábbi okleveles források adataitól kezdődően a 2010-es években végzett élőnyelvi gyűjtések anyagával bezárólag. A névanyagot egyidejűleg a Magyar Digitális Helynévtár online adatbázisban (http://mdh.unideb.hu) digitális formában is közzétesszük. A digitális állományok elkészítésének munkálataiba évek óta igyekszünk egyetemi hallgatókat is bevonni. Ehhez szervezeti keretet elsősorban a részvételükkel rendszeresen megszervezett nyári adatbázis-építő táborok és a különböző pályázati források biztosítanak.

E kötetet a Hajdú-Bihar megye helyneveit közzétevő sorozat első darabjának szánjuk. A további kötetek az ittenihez hasonló módszerrel az egyes járások településeinek teljes helynévanyagát mutatják majd be. Ezek megjelentetését lehetőségeink függvényében folyamatosan tervezzük.

A szerkesztő

A kötet felépítése

A kötet gerincét a címben jelzett két járás öt településének helynévtára képezi településtörténeti bevezetővel, az adott településre vonatkozó források jegyzékével és az adatközlők névsorával kiegészítve. E részeket megelőzően a helynévtár használatát segítő részletes tájékoztatót talál az olvasó, majd az e régióban előforduló, a helynevekben fontos szerepet betöltő földrajzi köznevek tárát adjuk közre. A bevezető részeket a források jegyzéke zárja le. A névtár után egyesített helynévmutató áll, és a kötet végül helynévatlasszal zárul.

Az alábbiakban ezeket az egységeket jellemezzük röviden.

1. A helynevekben szereplő földrajzi köznevek

A helynevekben a földrajzi köznevek kiemelten fontos szerepet játszanak: a nevek alkotóelemeiként ezek jelzik a megnevezett hely fajtáját. A földrajzi köznevek között némelyek a köznyelvi jelentésüknek megfelelően használatosak a hajdúsági térség településein is (pl. *erdő, legelő* stb.), mások a köznyelvi értelmük mellett sajátos jelentéssel is bírnak az itteni helynevekben (pl. *gát* 'országút, kövesút'), és akadnak olyanok is, amelyek valódi tájszavakként, azaz a köznyelvben nem szereplő vagy régi, kihalt szavakként jelennek meg helyjelölő funkcióban (pl. *csere* 'cserfákból álló erdő', *eresztvény* 'fiatal, sarjadó erdő', *gaz* 'cserjés, bokros, erdős terület', *gyakor* 'sűrű erdő, cserjés', *ülés* 'szállás, lakóhely'). A földrajzi köznevek tárában azoknak a helyfajtajelölő szavaknak a jegyzékét tesszük jelentésükkel együtt közzé, amelyek a kötet helyneveiben — bármelyik itt említett kategóriába tartozóan — ebben a szerepben előfordulnak. Ez a megoldás a helykímélés céljait is szolgálja, mivel mentesít bennünket attól, hogy az egyes földrajzi köznevek jelentését valamennyi olyan szócikkben felidézzük, amelyben az illető elem névalkotó lexémaként előfordul. Bizonyos esetekben azonban — ahol ezt más szempontok indokolttá tették — az efféle szavak jelentését a szócikkben is megadtuk. A földrajzi köznevek jelentésének meghatározásakor részben támaszkodhattunk az élőnyelvi gyűjtések során szerzett ismeretekre, de a fő forrásunk ebben a kérdésben a Magyar földrajzi köznevek tára című kézikönyv (FKnT.) volt.

2. Források

A helynévtár az élőnyelvi helynévgyűjtések adatai mellett történeti forrásokból gyűjtött névadatokat is tartalmaz. Egy-egy településen a helynévtár közzétevői által a 2010-es évek elején végzett helynévgyűjtést megelőzően is folytak esetenként névgyűjtések: ezek adatait a névtárban — a megfelelő forrásév megjelölésével — ugyancsak közöljük. A történeti források között vannak olyanok, amelyek egy-egy településre vonatkozóan szolgáltattak adatokat (településmonográfiák, levéltári források: kataszteri térképek, határjáró levelek, jegyzőkönyvek stb.), míg másokat országos vagy regionális forrásokként az egész itteni régióhoz hasznosítani tudtunk (okmánytárak, oklevéltárak, kompendiumok, országos vagy megyei térképek stb.). A források a névtárban rövidítve szerepelnek, ezek kialakításakor arra törekedtünk, hogy minél könnyebben értelmezhetők legyenek. Az egyes településekre vonatkozó térképes források esetében például a település és a térkép rövidítése is szerepel a forrásmegjelölésben: a HdT. 1845 típusú rövidítés így tehát azt jelzi, hogy olyan 1845-ből való térképi forrásról van szó, amely Hajdúdorogra vonatkozik; az SzmT. [18. sz.] forráskód pedig olyan 18. századi térképet rövidít, amely Szabolcs megyét ábrázolja; míg a MoT. 1690 típusú forrásmegjelölés egy 1690-ben készült, Magyarországot ábrázoló térképre utal. Ugyanilyen elveket alkalmaztunk akkor is, amikor a levéltári források rövidítéseit egységesítettük: ehhez HdL18 típusú jelzéseket használtunk, ahol a HdL azt jelzi, hogy Hajdúdorogra vonatkozó levéltári forrásról van szó, a 18 pedig a pontos azonosítást szolgálja a több HdL rövidítéssel álló forrás között. Az oklevéltárak, okmánytárak, kompendiumok, történeti földrajzok, egyéb kézikönyvek szokásos rövidítéseit természetesen megtartottuk (pl. ÁÚO., Kállay, SzabOkl., Cs. stb.).

3. Helynévtár

A helynévtár szócikkeinek felépítéséről, használatáról a következőkben (a Tájékoztató a helynévtár használatához című egységben) részletesebben is szólunk, ezért itt csupán néhány általános megjegyzést teszünk arra vonatkozóan, hogy milyen szerkezetben adjuk közre egy-egy település helynévkincsét.

A helynévtár településenkénti elrendezést követ: előbb a Hajdúböszörményi, majd a Hajdúhadházi járás településeinek helynévanyagát adjuk közre. Az egyes települések betűrendes helynévtárát egy-egy légifotó vezeti be, amely főképpen a település szerkezetét hivatott ábrázolni. A kötetben szereplő légifotókat, köztük a szövegbeli felvételeket a Civertan Grafikai Stúdió szakemberei készítették (http://www.civertan.hu). A könyv emellett számos további illusztrációt is tartalmaz, amelyek a névvel megjelölt helyek megismertetését szolgálják, részben mai, részben régebbi állapotukban. Fotóik rendelkezésünkre bocsátásával munkánkat nagyban segítették az egyes településeken élő vagy oda kötődő hivatásos és amatőr fotósok, akik közül néhányuk nevét köszönetünk jeléül e helyütt is felsoroljuk: Füz László, Kecskeméti Csaba, Molnár Antal, Molnár Sándorné, illetve Hőgye Lajos, Mázló Edit és Pór Imre. (Az egyes fotóillusztrációknál természetesen minden esetben jelezzük a forrást.)

Az egyes települések helynévtárának első szerkezeti egységét a település történetének igen rövid bemutatása képezi, amely a történeti múltból azokat a mozzanatokat igyekszik kiemelni, amelyek a helynevek alakulását leginkább befolyásolhatták. Annak érdekében, hogy a településtörténeti áttekintés koherens szemléletű, egységes struktúrájú és nem utolsó sorban tudományos szempontból is hiteles legyen, történész szakember segítségét vettük igénybe. A településtörténeti bevezetőket Szálkai Tamás készítette, munkáját ez úton is köszönjük.

A kötet megjelenését előkészítő élőnyelvi gyűjtéseket Hajdúdorogon Bába Barbara (2011), Hajdúböszörményben Katona Csilla és E. Nagy Katalin (2011–2012), Tégláson Mozga Evelin (2011), Hajdúhadházon Béke Zsanett és Oláh Zsanett (2011), illetve Mozga Evelin és Tóth Teodóra (2014), Bocskaikert területén pedig Hunyadi Barbara (2011), illetve Mozga Evelin és Tóth Teodóra (2014) végezték. Ők vállalták magukra a szócikkek megszerkesztését is. Az adatközlők (összességében véve igen magas) számát minden esetben a település méretét és lakosságszámát figyelembe véve határoztuk meg: nevüket a névtár elején soroljuk fel. Itt jelezzük továbbá azt is, ha az adott településen korábban már végeztek élőnyelvi helynévgyűjtést: a gyűjtő nevét, a gyűjtés évét és az adatközlők névsorát ez esetben ugyancsak megadjuk. A történeti forrásadatok feltárásában a települések névtárának szerkesztői mellett Halmos Judit, Pásztor Éva és Tóth Valéria működött közre.

Az élőnyelvi gyűjtésekre vonatkozó információk után közöljük azoknak a forrásoknak a listáját, amelyeket az adott település helyneveinek egybeállításakor felhasználtunk. Ez a megoldás azoknak az olvasóknak, felhasználóknak a további munkáját segíti, akik csupán valamely településre vonatkozóan kívánnak információkat szerezni, s ily módon a teljes forrásjegyzéknél szűkebb és speciálisabb merítésre van szükségük.

A helynévtár szócikkei betűrendes elrendezést követnek, ám a szócikkek között első helyen minden esetben a településnév szócikke áll. A névtár szerkezetéről a következő egységben szólunk részletezően.

4. Helynévmutató

Annak érdekében, hogy az egyes nevek a helynévtárban könnyen megtalálhatók legyenek, a kötetben helynévmutatót is közreadunk. Erre azért van szükség, mert ennek híján (mivel a települések névanyaga önálló egységekben jelenik meg a névtárban) a felhasználóknak — amennyiben adott névformákat keresnek — valamennyi település névtárának betűrendes helyén meg kellene a kérdéses helynévalakot nézniük. A helynévmutató tartalmazza valamennyi szócikk címszavát: beleértve ebbe a leíró-kifejtő szócikkeket éppúgy, mint az utalószócikkeket. A címszó mellett csupán annak a településnek (vagy azoknak a településeknek) a neve szerepel, ahol az adott névforma szócikkét a felhasználók megtalálhatják.

5. Helynévatlasz

A kötetet az itt tárgyalt két járás helynévatlasza zárja. A térképszelvények a teljes területet ábrázoló áttekintő térkép után állnak. A helynévtérképek a névtár minden egyes szócikkének címszavát tartalmazzák, még abban az esetben is, ha a történeti adatok lokalizálása csak bizonytalanul történhetett meg. Kivételt csupán a nagyon bizonytalanul helyhez köthető adatok esetében tettünk. Álló betűtípussal jelöljük a térképen az élő, ma használt helyneveket, ezektől dőlt betűtípus különbözteti meg a történeti, mára már kihalt elnevezéseket.

A helynévatlasz új oldalszámozással és T bevezető jellel indul (tehát az első oldal T1-ként szerepel). A belterületeket külön szelvényeken részletezzük, a külterület neveit ábrázoló térképszelvényeken a belterület nevei közül csupán a településrészek elnevezéseit és néhány további (a tájékozódást segítő) helynevet tüntetünk fel. A helynévatlaszt Schwarcz Gyula készítette. Kitartó és áldozatos munkáját e helyütt is hálásan köszönjük.

Tájékoztató a helynévtár használatához

1. A névtár kialakításának elvei és a szócikkek szerkezete

A névtár szócikkeiben a névadatokat — a hasonló helynévtárak általános gyakorlatához is igazodva — a megjelölt helyek szerinti elrendezésben tárgyaljuk, vagyis az egyazon helyhez tartozó valamennyi névváltozatot együtt mutatjuk be, mivel azonos helyet jelölnek. A szócikkek kialakításának legfőbb rendező elve tehát a megjelölt hely, a denotátum azonossága. Ez azt jelenti, hogy például a dorogi határ északi részén fekvő erdő *Akácos, Akácerdő, Akácos-erdő* és *Tölgyes* névváltozataihoz kapcsolódó adatok — a közöttük lévő morfológiai, illetve lexikális különbségek ellenére is — ugyanabba a szócikkbe kerülnek.

Ez a szerkesztésmód lehetővé teszi, hogy az adott helyre és a megnevezésére vagy megnevezéseire vonatkozó összes információt együtt tárgyaljuk. Azt ugyanakkor, hogy a szótár használója bármely névváltozatot ismerve is könnyedén megtalálja a keresett helyet, úgy kívánjuk biztosítani, hogy az egy szócikkbe kerülő és közös címszó alatt összefogott, ám a címszótól lexikális vagy morfológiai tekintetben eltérő névváltozatokra a megfelelő betűrendi helyen utalószócikkekkel utalunk (a fenti példánál maradva: mivel az itt említett névváltozatokat **Akácos** címszó alatt tárgyaljuk, ezért **Akácerdő** lásd **Akácos, Tölgyes** lásd **Akácos** típusú utalószócikkek szerepelnek a névtárban).

Az egy denotátum – egy szócikk elvét az egymással rész–egész viszonyban lévő helyek megnevezéseinél is érvényesítjük olyan módon, hogy a valamely terület egyes részeinek elkülönítésére használatos, az alapnévhez képest többnyire jelzővel kiegészült névformák külön szócikkekbe kerülnek (pl. *Gát — Kis-Gát, Nagy-Gát*).

A különböző helyeket jelölő azonos alakú neveket — a fenti alapelveknek megfelelően — szintén külön szócikkekben mutatjuk be, s őket egymástól számozással különítjük el úgy, ahogyan a közszói szótárakban az egyes jelentéseket szokás feltüntetni (pl. *Kis-dűlő 1., Kis-dűlő 2.*).

A szócikkek szerkezetileg négy nagyobb egységből épülnek fel, amelyeket gondolatjellel különítünk el egymástól. A címszót az adatközlő rész követi, amelyben a konkrét névadatok mellett esetenként az adott helyre vagy a nevére vonatkozó, a helybeli adatközlőktől származó szövegközlések is szerepelnek. Az adatközlést a megnevezett helyre és a névre vonatkozó információkat összegző leíró rész követi. A harmadik egységben a névadatok forrásait soroljuk fel, s a szócikket végül a megnevezett hely térképi azonosítója zárja le.

A szócikkek szerkezeti egységeit az alábbiakban részletezzük.

2. A címszavak

2.1. A címszó-meghatározás alapelvei

A címszó meghatározásában az élőnyelvi formákat részesítjük előnyben a történeti forrásokban előforduló névváltozatokkal szemben. Amennyiben a mai névhasználatban több elnevezés is él egyidejűleg az adott helyre vonatkozóan, a leggyakrabban használt és esetleg történetileg is dokumentált nevet emeljük címszóvá. Ha egy-egy hely megnevezésére csupán történeti adatok állnak a rendelkezésünkre, akkor az esetleges több névváltozat közül a gyakrabban előfordulót, illetve a névszerűség kritériumainak leginkább megfelelő formát választjuk címszónak.

A közterületek (utcák, utak, terek stb.) megnevezései esetében, amelyeknek van hivatalos névformájuk is, mindig ezt a változatot emeljük címszóvá, akkor is, ha esetleg a helyi névhasználatban nem is az a leggyakrabban használatos megnevezése az illető helynek.

2.2. A címszavak helyesírása

A címszavak helyesírásában az akadémiai szabályozás szerint járunk el (Fábián Pál–Földi Ervin–Hőnyi Ede 2010. *A földrajzi nevek helyesírása.* Budapest, Akadémiai Kiadó). A nevek helyesírását az is befolyásolhatja, hogy az adott névforma milyen típusú helyet jelöl meg. Abban az esetben ugyanis, ha az utótagjaként álló földrajzi köznév jelentésének ellentmond a név denotatív jelentése (pl. a *-kert, -kút* stb. utótagú helynév nem kertet, kutat, hanem településrészt vagy határrészt jelöl), a nevet — a kertek, kutak szokásos, kötőjeles írásmódja helyett — egybeírjuk (a **Rákóczikert** Hajdúhadházon ma már beépített településrész, a **Görögkút** pedig nagy kiterjedésű határrész Hajdúdorog határának északkeleti részén). Az összetett földrajzi köznévi névrészeket ugyancsak egybeírjuk (pl. **Szőlőskert, Akácerdő**). A helynévként is használt intézményneveket a helynevek helyesírási szabályai szerint írjuk.

A szócikkek leíró részeiben előforduló nevek helyesírása természetesen ugyanezen szabályok alapján történik. Ettől csupán az adatközlő részben térünk el: itt ugyanis a források által közölt formában adjuk közre a névadatokat.

3. Az adatközlő rész

Az adatközlő rész élén a legutóbb végzett élőnyelvi gyűjtésből származó adatok állnak egyszerűsített fonetikai lejegyzéssel. Az adatok előtt a gyűjtés éve szerepel. Az élőnyelvi névformák sorrendjét a használati gyakoriságuk határozza meg, és az egyes névváltozatokat tilde jel (~) választja el egymástól. Ha a variánsok között nincs jelentős használatbeli eltérés, akkor a névszerkezetileg szorosabban összetartozó alakok kerülnek egymás mellé. Az egyrészes nem áttetsző neveknél (de alkalmilag másutt is, ahol ezt fontosnak gondoljuk) megadjuk a hová? kérdésre felelő határozóragos alakot is. Itt közlünk továbbá egyes esetekben az élőnyelvi gyűjtésből származó, a nevet magyarázó, illetve a név használatát vagy magát a helyet jellemző fonetikus lejegyzésű szövegeket is. Az adatközlőktől idézett szövegközlést a nevektől virgulával (|) választjuk el, s ugyanez a jel áll a több adatközlőtől való szövegdarabok között is.

Az élőnyelvi adatokat a korábbi forrásokból és a történeti dokumentumokból származó névadatok követik, mégpedig fordított időrendbe állítva. Itt az azonos forrásból való párhuzamos adatok között vessző áll. Az adatközlő részben összevonásokkal csak abban az esetben élünk, ha az egyazon évből származó különböző forrásokban azonos betűhív alakban tűnik fel ugyanaz a névforma: ilyenkor az évet és az adatot csupán egyszer szerepeltetjük.

A főképpen térképeken előforduló rövidített megnevezéseket kiegészítve adjuk meg, de jelezzük azt is, hogy melyek a kiegészített névdarabok (a harmadik katonai felmérés térképén szerepel például a következő adat: 1884: *Nagyállás h,* amit az adott szócikkben *Nagyállás h[alom]*-ként veszünk fel).

4. A leíró rész

Az adatközlő résszel azonos bekezdésben, attól gondolatjellel elválasztva adjuk meg a helyre és a nevére vagy neveire vonatkozó információkat. Ezek nem válnak el mereven egymástól, de bizonyos struktúrát követnek.

A leíró rész első egységében a kérdéses hely jellemzése szerepel, ami az elhelyezkedésének a leírását és a hely fajtájának a megjelölését foglalja magába (pl. az **Áncsán dűlő** szócikkében a helymeghatározás így történik: A dorogi határ nyugati részén lévő dűlőút.). Ennek az egységnek az a feladata, hogy a hely azonosítását segítse, de a bonyolult leírásoktól igyekszünk eltekinteni, a pontos lokalizálást ugyanis a névtérképen való szereplés is biztosítja.

A következő egységben — ha azt szükségesnek gondoljuk — az adott hely történetére vonatkozó lényeges információk állnak, amelyekből az derül ki, hogyan változott a hely jellege, szerepe.

Ezt követően adjuk meg a névmagyarázatokat, ahol a tudományos igényű névfejtés mellett a népi magyarázatokat is bemutatjuk. A névmagyarázatban lehetőség szerint igyekszünk minden alaktani változatra kitérni, s a címszótól eltérő variánsokat az itteni említésekben félkövér dőlt betűtípussal jelezzük (ezek az alakok szerepelnek egyébként utalócímszavakként is). Ezek a kiemelések azonban a rövid, könnyen áttekinthető szócikkekben el is maradhatnak.

A leíró rész végén jelezzük a más helyekkel és nevekkel való esetleges összefüggéseket. Ebben vagy mondatszerű megfogalmazásokkal élünk (mint például a dorogi **Gát** szócikkében: Az északi részét Kis-Gátnak, a déli részét pedig Nagy-Gátnak hívják.), vagy pedig utalásokat használunk (mint például az ugyancsak dorogi **Alsó-Kilinkút** szócikkében: Vö. Felső-Kilinkút.).

5. Források

Az egyes adatokhoz tartozó forrásokat nem közvetlenül az adatokhoz kapcsolva, hanem a szócikk végén betűrendben soroljuk fel. Ennek az eljárásnak előnyei és hátrányai egyaránt vannak. Nagy előnye például az, hogy megkönnyíti a szótár használatát a felhasználók számára, hiszen nem terheli az olvasók figyelmét a legtöbbjük számára többnyire nem sokat mondó hivatkozásokkal. A tudományos kutatómunka szempontjából ez a megoldás filológiailag kétségtelenül megkérdőjelezhető, hiszen megnehezíti az egyes adatoknak a forrásokban való visszakeresését. Amint azonban fentebb jeleztük, a kötet adatait on-line adatbázisban is hozzáférhetővé tesszük, ahol minden egyes adat mellett forrásmegjelölés is szerepel. Ezzel a kettős megoldással munkánk olvasóbarát jellegének megőrzése mellett — reményeink szerint — a filológiai megbízhatóság követelményén sem ejtünk csorbát. A források felsorolásakor rövidítéseket alkalmazunk, amelyeket a névtár előtt álló forrásjegyzékben oldunk fel.

6. Térképi azonosító

A szócikkeket a térképi azonosító zárja le, amelynek segítségével a könyv végén álló térképszelvényeken a kérdéses hely könnyűszerrel azonosítható. A térképi azonosító a térképlap számát és a kérdéses mező paramétereit tartalmazza (pl. T2-G4).

7. Utaló szócikkek

A szócikkekben szereplő, a címszótól legalább egy morfémányi eltérést mutató alakváltozatokat és szinonimákat utaló szócikkekként szerepeltetjük a következő formában: **Kadarcs-ér** lásd **Kadarcs.** Ettől csak a minimális grammatikai eltérést mutató variánsok esetében térünk el: például nem vesszük fel a csupán a birtokos személyjelben különböző változatokat (a **Római pap tanyája** szócikk mellett ezért nem szerepel a *Római pap-tanya* utalószócikként). De hasonlóképpen nem mutatnak utalószócikkek az olyasfajta eltérésekre, mint az utcanevek személynévi előtagjának rövidebb vagy hosszabb használata (például a **Petőfi Sándor utcá**-nak van ugyan *Petőfi utca* névváltozata is, ezt azonban nem szerepeltetjük utalószóként), illetve a tanyanevekben a személynév hivatalos vagy informális alakban történő megjelenése (a **Balogh Miska tanyája** szócikkében ott

találjuk például *Balogh Mihály tanyája* névformát is, de utalócímszóként ezt a változatot nem vesszük fel).

Az azonos utalószócikkeknél élünk az összevonás lehetőségével: pl. **Csárda** lásd **Csárda-domb, Dorogi csárda.**

A helynevekben szereplő földrajzi köznevek

ág patakhoz, folyóhoz oldalról csatlakozó víz

alj lapos, mélyen fekvő terület

almás almafákkal beültetett földterület

angolkert a természetes tájat utánzó, romantikus kastélypark

árok 1. mesterséges mélyedés **2.** sánc

bágy széles felszíni mélyedés, melyben csapadékos időben a víz összegyűlik

bakterház vasúti őrház

bejáró valamely területre bevezető út

bekötőút a főútvonallal valamely települést összekötő út

bikaház bikaistálló

bikakert apaállatok tartására szolgáló telek gazdasági épületekkel

bikatelep apaállatok tartására szolgáló telek gazdasági épületekkel

birkalegelő juhok legeltetésére szolgáló terület

birtok lakóházból és gazdasági épületekből álló kis gazdasági település a határban a hozzá tartozó földterülettel

bodzás bodzabokrokkal benőtt terület

cédulásház vámház

cigánynegyed település cigányok lakta része

cigánysátor település cigányok lakta része

cigánysor település cigányok lakta része

cigánytelek település cigányok lakta része

cigánytelep település cigányok lakta része

csatorna víz elvezetésére szolgáló mesterséges árok

csemegés gyümölcsfákkal beültetett terület

csemetekert faiskola

csere cserfákból álló erdő

csereerdő cserfákból álló erdő

csikókarám csikók bekerített tartózkodási helye

csikóskút a csikóménes itatására szolgáló kút

csónakázótó csónakázás céljából mesterségesen létesített állóvíz

csonkadűlő kijárat nélküli zugszerű dűlőút

csordajárás 1. a disznócsorda hajtására szolgáló út **2.** a disznócsorda legeltetésére szolgáló terület

csordakút szarvasmarhák itatására szolgáló kút

csordalegelő szarvasmarhák legeltetésére szolgáló terület

csordanyomás szarvasmarhák legeltetésére szolgáló terület

csőszház 1. a csősz pihenőhelyéül szolgáló kis kunyhó a határban **2.** az erdész lakóháza a határban

csürhejárás 1. a disznócsorda hajtására szolgáló út **2.** a disznócsorda legeltetésére szolgáló terület

csürhekút disznók itatására szolgáló kút

csürhelegelő a disznócsorda legeltetésére szolgáló terület

csürhenyomás a disznócsorda legeltetésére szolgáló terület

derék időszakos vízfolyás, illetve a mellette lévő vizenyős terület

deréknyiladék több dűlőn átvezető egyenes út, bevágás az erdőben

derítő ülepítő medence

diós diófás erdő

disznókút disznók itatására szolgáló kút

domb kisebb kiemelkedés

döggödör gödör, ahol az elhullott állatokat elföldelik

dögkút gödör, ahol az elhullott állatokat elföldelik

dögtemető gödör, ahol az elhullott állatokat elföldelik

dögtér terület, ahol az elhullott állatokat elföldelik

dűlő 1. dűlőút, fasorral szegélyezett földút **2.** a határnak két út vagy mezsgye közötti, többnyire hasonló talajú része

égés egykori erdőrész, amely leégett

epreskert eperfával beültetett hely

ér 1. csatorna **2.** széles medrű, időszaki patak, amelyet árvíz vagy talajvíz táplál

erdészház az erdész lakóháza

erdészlak az erdész lakóháza

erdő fákkal és a köztük lévő más vad növényekkel (sűrűn) benőtt terület

eresztvény fiatal, sarjadó erdő

fácánnevelő bekerített fácántenyésztő hely

faiskola facsemetéket nevelő kertészet

farok magasabban fekvő, kevésbé vízjárta terület

farm tanya

fasor a szélén fával beültetett út

fenék mélyebben fekvő, vízállásos terület

fenyőerdő telepített fenyőkből álló erdő

fenyves telepített fenyőkből álló erdő

fenyveserdő telepített fenyőkből álló erdő

fiatalos fiatal fákból álló erdőrész

fogás egyszeri nekifogással megművelhető földterület

fok keskeny medrű időszaki patak vagy csatorna

folt kopár földterület a vetésben

folyás időszakos vízfolyás

forrás a földből természetes úton előtörő víz

főcsatorna nagyobb vízelvezető, mesterséges árok, csatorna

föld rendszeresen megművelt földterület

főút a település főutcája

futballpálya labdarúgópálya

fürdő fürdésre alkalmas intézmény

gát 1. víz lefolyását elzáró vagy kiáradását akadályozó építmény, töltés **2.** országút, kövesút **3.** közlekedés céljára készített töltés

gátőrház a gátőr lakóháza, tanyája

gaz cserjés, bokros, erdős terület

gerend birtok határát jelölő, kissé kiemelkedő földcsík, mezsgye

gödör nagyobb természetes vagy mesterséges mélyedés a talajban

gulyaállás szarvasmarhák legeltetésére szolgáló terület

gulyajárás 1. a gulya által kitaposott út, csapás a legelőre **2.** a gulya legeltetésére szolgáló terület

gulyakút szarvasmarhák itatására szolgáló kút

gulyalegelő szarvasmarhák legeltetésére szolgáló terület

gyakor sűrű erdő, cserjés

gyep 1. legelő **2.** füves terület, mely aprójószágok legeltetésére szolgál

gyümölcsös gyümölcsfákkal beültetett terület, kert

hajcsárút az állatok kihajtására szolgáló út

halastó halak tenyésztésére használt mesterséges tó

halom kisebb kiemelkedés

haraszt fiatal, sarjadzó, cserjés erdő, bozót

hármashatár három település határvonalának találkozáspontja, amelyet rendszerint domb vagy földhányás jelöl

hát 1. vízből kiemelkedő földterület **2.** hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés

határ 1. határrész **2.** a község külterületének a szomszéd község külterületével érintkező része, a két település határvonala

határárok a település határszélénél lévő árok, mélyedés

határdűlő a település határszélénél lévő dűlőút

határút szomszédos települések külterületét elválasztó földút

hegy kisebb kiemelkedés

hegyes kisebb kiemelkedés

híd folyón, patakon árkon átívelő, átkelésre alkalmas építmény

homokbánya homok kitermelésére használt gödör

homokhordó homok kitermelésére használt hely

homokosgödör homok kitermelésére használt gödör

horgásztó horgászásra használt állóvíz

hóstát falu félreeső, szélső része

iskolakert konyhakert, amely az iskolások mezőgazdasági ismereteinek megszerzését szolgálja

járás nagyobb határrész

juhászat juhtelep

juhfürösztő juhok fürösztésére alkalmas hely

juhkút juhok itatására szolgáló kút

kanális mesterséges vízelvezető árok

kanyar útkanyarulat

káposztáskert káposzta termesztésére használt földterület

kapu 1. út kezdete **2.** az utat elzáró sorompó az erdő bejáratánál

kenderáztató kenderáztatásra használt állóvíz

kendereskert kender termesztésére használt terület

kenderföld kender termesztésére használt terület

keresztút útkereszteződés, a településről kivezető és az azt keresztező út metszéspontja

kert gyümölcs, zöldség termesztésére elkerített hely

kertalja a kertek mögötti földterület

kertészet zöldséget, gyümölcsöt termesztő gazdaság

kertség kertek összessége

kerület településrész, közigazgatási egység

koslegelő juhok legeltetésére szolgáló terület

kóter törvényház és börtön

kölesföld kölestermesztésre használt földterület

környék valamit körülvevő terület

körút a belterületet vagy annak központi részét körülzáró út

kövesút szilárd burkolatú út

köz 1. utcarész **2.** szűk keresztutca

központ valamely terület közepe, középső része

kunhalom mesterségesen emelt halom

kupa (ásott) mélyedés, gödör

kút ásott és körülkerített víznyerő hely

külváros városrész távol a központtól

lak szolgálati lakás

laponyag enyhén lejtős oldalú, lapos domb

lapos mélyen fekvő terület

lápos mocsaras terület

legelő állatok legeltetésére szolgáló füves terület

legelőföld állatok legeltetésére szolgáló füves terület

libalegelő libák legeltetésére szolgáló terület

libanyomás libák legeltetésére szolgáló terület

liget 1. parkosított terület **2.** erdő

lőtér térség a lövészet gyakorlására

lövölde térség a lövészet gyakorlására

lucernás lucernával bevetett terület

major mezőgazdasági telep, birtokközpont a településen kívül

makadámút szilárd burkolatú út

malom daráló- vagy őrlőmalom

marhaállás a szarvasmarhák delelőhelye a legelőn

mellék valami mellett hosszan elnyúló terület

méntelep lovak tenyésztésére elkülönített hely

mező a falu határában levő szántóterület, legelő

mocsár növényzettel benőtt sekély állóvíz

mocsolya vizenyős, mocsaras terület

mogyorós mogyoróbokros erdőrész

műút szilárd burkolatú út

nádas náddal benőtt vizes terület

nagyút a település központján áthaladó hosszú, forgalmas út

népkert nyilvános (emlék)kert

nyáras nyárfás terület, erdő

nyárfás nyárfás terület, erdő

nyiladék egyenes út, bevágás az erdőben

nyomás legeltetésre szolgáló terület

oldal 1. határrész oldalsó darabja **2.** belterület egyik része

omlás futóhomokkal borított könnyen beomló terület

orr előrenyúló, hosszú, ék alakú földterület

országút településeket összekötő, kiépített út

osztás 1. újonnan kiosztott belterületi utca **2.** felosztott összefüggő terület

ökörkút ökrök itatására szolgáló kút

őrház vasúti vagy vízvédelmi őrház

ösvény erdei gyalogút

összekötő-csatorna csatornákat, kanálisokat összekapcsoló árok

park fás, bokros díszkert

part a környezeténél magasabban fekvő, dombos terület

pedagógusföld pedagógusok illetményföldje

piac a település közepén lévő vásártér

piactér a település közepén lévő vásártér

puszta 1. nagy kiterjedésű füves síkság **2.** elnéptelenedett, pusztásodott település **3.** major

rekettyés rekettyebokrokkal benőtt terület

rész területrész

rét 1. kaszáló **2.** vízinövényekkel benőtt, lápos, mocsaras, vizenyős terület

rizsföld rizs termesztésére használt terület

róna egyenes, sík terület

sár vizes, sáros terület

sárállás posványos, vizenyős hely

sarok 1. nagyobb határrész szeglete **2.** utcasarok

sertéstelep sertéstenyésztésre használt hely épületekkel

sétaút sétány, gyalogút

sintértelep a sintérház környéke

sor 1. külterületi földút **2.** külterületi településrészen lévő utca

sportpálya futballpálya

strandfürdő fürdésre alkalmas intézmény

sűrű 1. erdő **2.** fás, bokros hely

szálas magas fákból álló erdőrész

szállás településtől távoli emberi lakóhely, tanya

szállásföld a belterülettől távol eső föld, ahová a földet megművelők szálláshelyeket építettek

szántó rendszeresen megművelt földterület

szántóföld rendszeresen megművelt földterület

szárító terményszárító

szél a belterület szélső része

szénáskert széna és szalma tárolására elkerített rész

szérűskert a település szélén lévő gazdasági terület

sziget a síkból kiemelkedő földrész, amelyet egykor víz vehetett körül

szik szikes terület

szivárgó kis csatorna

szőlő földterület, ahol szőlőt termesztenek

szőlőkert földterület, ahol szőlőt termesztenek

szőlőskert földterület, ahol szőlőt termesztenek

tábla 1. nagyobb, szabályos alakú erdős terület **2.** művelhető földterület

tag a tanya körüli birtok

tanítóföld pedagógusok illetményföldje

tanya lakóházból és gazdasági épületekből álló kis gazdasági település a határban a hozzá tartozó földterülettel

téglagödör agyagos földterület, ahonnan a téglagyártáshoz hordták az agyagot

téglavető terület, ahonnan a téglaégetéshez az agyagot nyerték, és ahol a téglát égették

tehenészet szarvasmarha-tenyésztésre használt hely épületekkel

telek 1. szálláshely, szállásföld **2.** legelő- és szántóterület **3.** házhely

telekföld a város belső területén lévő telekhez tartozó földterület a határban

telep 1. valamely tevékenység céljára berendezett, elkülönített hely **2.** lakóházak csoportja, településrész

temető a halottak eltemetésére kijelölt terület

templomkert a templom melletti kert

tér 1. épületekkel körülvett nagyobb közterület **2.** füves tér az erdőben

tilalmas legeltetés elől elzárt terület vagy erdő, ahol nem szabad fát kivágni

tiszta füves terület, erdei tisztás

tized településrész, egykori közigazgatási egység

tó 1. sekély állóvíz **2.** többnyire vízzel borított terület

tölgyes tölgyfával benőtt hely

töltés mesterséges, magasabb földsáv folyóvíz partján a kiöntés megakadályozására

udvar 1. telek **2.** szálláshely

ugar pihentetésre bevetetlenül hagyott terület

út járműközlekedés céljából épített egyenletes szélességű sáv

utca házakkal szegélyezett, az útnál általában kisebb és rövidebb közlekedési útvonal

ülés szállás, lakóhely

vadászház a vadász szolgálati lakása

vágás kivágásra szánt erdőrész

vakdűlő 1. fasorral szegélyezett, csak gyalogos közlekedésre alkalmas dűlőút **2.** csak az egyik oldalról megközelíthető dűlőút

vásártér hely, ahol a vásárokat szokták tartani

vég a belterület általában szélső része

víz vízállás

vizesárok természetes vagy mesterséges vízelvezető árok

völgy mélyedés, két domb között hosszan elnyúló terület

zug 1. zsákutca **2.** a folyó kanyarulatában levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület **3.** valamely határrész félreeső szeglete **4.** beszögellés

zugolya folyókanyarulatban levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület

zsombékos zsombékokkal borított terület

Források

A. = Nagy Imre szerk. 1920. *Anjoukori okmánytár 1–6.* Budapest, Magyar Tudományos Akadémia. Tasnádi Nagy Gyula szerk. 1878–1891. *Anjoukori okmánytár 7.* Budapest.

Angyal László András szerk. 2000. *Hajdú-Bihar évszázadai.* Debrecen.

AOklt. = Kristó Gyula szerk. 1990–. *Anjoukori oklevéltár 1–. Documenta Res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustranta.* Budapest–Szeged.

ÁSz. = Fehértói Katalin 2004. *Árpád-kori személynévtár. (1000–1301).* Budapest.

ÁÚO. = Wenzel Gusztáv 1860–1874. *Árpádkori új okmánytár 1–12.* Pest, később Budapest.

Balkányi Szabó Lajos 1865. *Debrecen helynevei.* Debrecen.

Balogh, SzSzBOkl. = Érszegi Géza–Henzsel Ágota szerk. 2000. *Középkori oklevelek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Levéltárban.* Összegyűjtötte, átírta Balogh István. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai 2. Közlemények 21. Nyíregyháza.

Bancsi Erzsébet 1988. *Bodaszőlő.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 1054.

Bánffy = Varjú Elemér–Iványi Béla szerk. 1908–1928. *Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczi Bánffy család történetéhez 1–2.* Budapest.

Bencsik János–Nyakas Miklós 1973. *A művelődés története 1876-tól napjainkig.* In: Szendrey István szerk., *Hajdúböszörmény története.* Debrecen. 547–585.

Bényei Ágnes 2012. *Helynévképzés a magyarban.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 26. Debrecen.

Béres András 1971. Állattartás és tanyai élet a XVII. szd. végétől. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúdorog története.* Gyula. 131–161.

Borovszky Samu–Sziklay János szerk. 1901. *Magyarország vármegyéi és városai.* 5. kötet. Bihar vármegye és Nagyvárad. Budapest.

Borovszky Samu–Sziklay János szerk. [1900]. *Magyarország vármegyéi és városai.* 18. kötet. Szabolcs vármegye. Budapest.

Bura László 2013. Szatmári tájszók. In: *A többszólamúság ösvényein.* Csíkszereda. 151–172.

Cs. = Csánki Dezső 1890–1913. *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3., 5.* Budapest.

Csonka Zoltánné Szakál Gabriella 2012. *Hajdúdorog története évszámok tükrében.* Hajdúdorog.

CzF. = Czuczor Gergely–Fogarasi János 1862–1874. *A magyar nyelv szótára.* Pest, [később] Budapest.

Csefkó Gyula 1949. Vityilló. *Magyar Nyelv 45:* 83–84.

Dávid Zoltán 1971. Hajdúdorog népesedéstörténete. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúdorog története.* Gyula. 41–78.

Dávid Zoltán 2001. *Az 1598. évi házösszeírás.* Budapest.

DHA. = Györffy György 1992. *Diplomata Hungariae Antiquissima 1.* Budapest.

Dobiné Török Éva 2009. *Hajdúdorog földrajzi neveinek összegyűjtése és elemzése.* Hajdúdorogi Füzetek 11. Hajdúdorog.

Draviczky Imre 1990. *Hajdúnánás földrajzi nevei.* Hajdúnánás.

Draviczky Imre 2006. *Kulákok, kuláksorsok Hajdúnánáson 1946–1956.* Hajdúnánás.

Drén Boglárka–Molnár Antal 2011. *Hajdúsági halmok.* Kézirat. Hajdúböszörmény.

EKFT. = *Az első katonai felmérés. A Magyar Királyság teljes területe 965 nagyfelbontású színes térképszelvényen. 1782–1785.* DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft., 2004.

Engel Pál–C. Tóth Norbert 2005. *Itineraria Regum et Reginarum Hungariae (1382–1438). Királyok és királynék itineráriumai (1382–1438).* Segédletek a középkori magyar történelem tanulmányozásához 1. Budapest.

EtSz. = Gombocz Zoltán–Melich János 1914–1944. *Magyar etymológiai szótár.* Budapest.

F. = Georgii Fejér 1829–1844. *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis 1–11.* Budae.

K. Fábián Ilona 1997. *A Váradi Regestrum helynevei.* Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 13. Szeged.

Fekete Nagy antal 1931. A Petróczy-levéltár középkori oklevelei. *Levéltári Közlemények 9:* 38–111.

H. Fekete Péter 1929. *Hajdúböszörmény város utcanevei.* Hajdúböszörmény Városi Múzeum Kiadványai 2. Hajdúböszörmény.

H. Fekete Péter 1959. *Hajdúböszörmény helyneveinek adattára.* A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 102. Budapest.

Fényes Elek 1851. *Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betürendben körülményesen leiratik 1–4.* Pest.

FKnT. = Bába Barbara–Nemes Magdolna 2014. *Magyar földrajzi köznevek tára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debrecen.

FNESz. = Kiss Lajos 1988. *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2.* Negyedik, bővített és javított kiadás. Budapest.

Gábor Anita 2009. *Hajdúböszörmény víznevei.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 1637.

Gazdag István szerk. 1978. *„Éhe a kenyérnek, éhe a szónak, éhe a népnek…": Az iskolán kívüli népművelés a munkások és parasztok körében a két világháború között Hajdú-Bihar megyében.* Hajdú-Bihar Megyei Levéltár közleményei 11. Debrecen.

Gönczy–Kogutowicz 1889 = *Hajdú vármegye térképe.* Tervezte Gönczy Pál, rajzolta Kogutowicz Manó. Budapest.

Görög 1802 = *Magyar Átlás az az magyar, horvát, és tót országok vármegyéji, 's szabad kerületei és a' határ-örzö katonaság' vidékeinek közönséges és különös táblái.* Készítette Görög Demeter. Bécs, 1802.

Gyarmathy István szerk. 1996. *Dombok, halmok, kurgánok. Hajdú-Bihar megye mesterséges kiemelkedései.* Debrecen.

Gy. = Györffy György 1963–1998. *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza 1–4.* Budapest.

GyfOL. = Gyulafehérvári Káptalan Országos Levéltára. In: Gyulai Éva szerk. 2005. *Az erdélyi fejedelmek oklevelei (1560–1689). Erdélyi Királyi Könyvek.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft.

Györffy István 1927. *Hajdúböszörmény települése.* Szeged.

H. = Nagy Imre–Páur Iván–Ráth Károly–Véghely Dezső szerk. 1865–1867. *Hazai okmánytár 1–4.* Győr. Ipolyi Arnold–Nagy Iván–Véghelyi Dezső szerk. 1873–1880. *Hazai okmánytár 5–7.* Győr–Budapest. Nagy Imre szerk. 1891. *Hazai okmánytár 8.* Budapest.

HA. = Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria szerk. 1997. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* Debrecen. Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria szerk. 1999. *2. Doboka–Győr vármegye.* Debrecen. Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria szerk. 2012. *3. Heves–Küküllő vármegye.* Debrecen.

Hadházy Jenő 2005. *Hajdúhadház egykor és ma.* Hajdúhadház.

Hadházy Jenő szerk. 2012. *Kertbarátok Hajdúhadházon.* Hajdúhadház.

Hajdú Mihály 2012. *Újmagyarkori családneveink szótára: XVIII–XXI. század.* Budapest.

HBmT. 1957 = *Hajdu-Bihar megye és Debrecen.* Készült az 1956. évi hivatalos helységnévtár alapján. Második, javított kiadás. Budapest.

HBmT. 1979 = *Hajdú-Bihar Megye térképe.* Harmadik, javított kiadás. Budapest, 1979.

HbT. 1767–1779 = Praedium Zelemér. S11 No830: 25. mol.arcanum.hu

HbT. 1794 = Vidi puszta részének táblája, mely Hajdúböszörmény birtokában van, és a város lakosai között felosztották. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1794. HvT. 4.

HbT. 1786 = Hajduböszörmény város határának térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1786. HvT. 31.

HbT. 1823 = Pratum Böszörményiense Nagy Rét... Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1823. HvT. 30.

HbT. [1830] = Szabad Hajdúböszörmény város közönsége használata alatti Nagy-Bagotának földmérői térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. [1830]. HvT. 6, 7.

HbT. 1836 = Szabad Hajdú Böszörmény Város Közönsége által használt tábla földeknek Térképe. 1836. HvT. 9.

HbT. 1839 = Hajdúböszörmény várossa határában fekvő un. Nagyerdőnek mérnöki térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1839. HvT. 9/a.

HbT. 1850 = A Hajdúböszörmény városi uj homokkert térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1850. HvT. 15.

HbT. 1853a = A város belső telkeinek és kertjeinek térképe (színezett). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1853. HvT. 17.

HbT. 1853b = Pratum Böszörményiense Nagy Rét... Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1853. HvT. 14.

HbT. 1854 = Növényföldrajzi vázlat. Hajdúvid. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1854. HvT. 18.

HbT. [1856] = Hajdúböszörmény tagositási térképének tervrajza. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. [1856]. Ny. 2.

HbT. 1857a = Hajdúböszörmény város piacának tervrajza. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1857. HvT. 21.

HbT. 1857b = Hajdúböszörmény Telekföldjeinek térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1857. HvT. 22–23.

HbT. 1857c = Hajdúböszörmény-Nagypród. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1857. HvT. 20.

HbT. [1857] = Hajdúböszörmény város tagositandó földjeinek átnézeti térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. [1857]. HvT. 25.

HbT. 1858 = A város 1858. ápr. 22-én leégett, s újonnan épített városrész térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1858. HvT. 26.

HbT. 1862 = Hajdúböszörmény városa belrészének térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1862. HvT. 28.

HbT. 1866 = Nagy-Pródi puszta térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1866. HvT. 32.

HbT. 1871 = Kataszteri határtérkép. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1871. HvK. 3/1–145.

HbT. 1880 = A város tagosítandó határszelvénye. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1880. HmT. 5.

HbT. 1882 = Hajdúböszörményi határ, kisajátítási helyszínrajz. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1882. HmK. 4.

HbT. [1880] = Cím n. [Hajdúböszörmény határának térképe]. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. [1880]. Ny. 57.

HbT. 1889 = A város tagosítási térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1889. HvK. 4/1–106.

HbT. 1890a = A város kataszteri térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1890. HvK. 5/1–118.

HbT. 1890b = Hajdúböszörmény. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1890. HmK. 13/1–140.

HbT. 1897a = Hajdúböszörmény-Vid. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1897. HvK. 7/1–15.

HbT. 1897b = Zelemér tagosítási térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1897. HvK. 6/1–15.

HbT. 1905 = A város kataszteri térképének másolata az 1905. évi nyilvántartás szerint. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1905. HvK. 2/1–142.

HbT. 1929 = A város színes nyomtatott térképe tizedekkel, utcákkal. A város műszaki hivatala készítette. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1929. Ny. 129.

HbT. 1938 = Az alföldi öntöző és hajózható Keleti Főcsatorna kisajátítási terve a megye és a város határában. M. Kir. Orsz. Öntözési Hivatal. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1938. Ny. 180.

HbT. 1956 = A város tsz-einek tereprendezési térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1956. Ny. 196.

HbT. 1977 = A város térképe. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. 1977. Ny. 249.

HDA. = *Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város adattára.* Debrecen, 1937.

HdL1 = Hajdúdorog város adószedőjének iratai. Erdei mintaterek kimutatása. 1800–1881. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. B. 177. b) 2. k.

HdL2 = Croquis. 1853. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 2. k., HvK. 14.

HdL3 = Vallomány-, vagy telekkönyve Hajdudorog adóközségnek. 1857. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 10. k.

HdL4 = Birtokrészleti jkv. 1871, No. 1–5805. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 22. k.

HdL5 = Birtokrészleti jkv. 1871, No. 5806–11481. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 23. k.

HdL6 = Birtokrészleti jkv. 1871, No. 11482–13936. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 24. k.

HdL7 = Hajdúdorog város adószedőjének iratai. Szőlőskert fogyasztási adókivetési- és bevételi szőlőfőkönyv. 1872. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. B. 177. d) 1. k.

HdL8 = Leirása Hdorog adóközségben levő dűlőknek és mezőknek. 1875. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 1. k.

HdL9 = Kataszteri telekkönyv. 1877. No. 1–8128. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 11. k.

HdL10 = Kataszteri telekkönyv. 1877. No. 8129–13936. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 12. k.

HdL11 = Osztálybasorozási földkönyv. 1881. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 4. k.

HdL12 = Mintaterek jegyzéke. 1882, 1894, 1915. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 9. k.

HdL13 = Kataszteri telekkönyv. 1886. No. 1–5475. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 13. k.

HdL14 = Kataszteri telekkönyv. 1886. No. 5476–10820. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 14. k.

HdL15 = Kataszteri telekkönyv. 1886. No. 10821–végig. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 15. k.

HdL16 = Tagosítási földkönyv. 1890. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 33. k.

HdL17 = Tagosítás a birtokosok neve szerint. 1891. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 35. k.

HdL18 = Hajdúdorog nagyközség. 1893. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmK. 14/1–51.

HdL19 = Hajdúdorog nagyközség adópénztárának iratai. Kataszteri lajstrom, 1893. Kataszteri nyilvántartási jegyzék, 1938. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. B. 194. b) 2. k.

HdL20 = Nyilvántartás a birtokosok személyében beállott változásokról. 1897–1913. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 36. k.

HdL21 = Kataszteri telekkönyv. 1909. No. 1–4811/1. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 16. k.

HdL22 = Kataszteri telekkönyv. 1909. No. 1–4811/2–7726. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 17. k.

HdL23 = Osztálykivonat. 1909. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 6. k.

HdL24 = Kataszteri birtokívek összesítőjének függeléke. 1909, 1930. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 29. k.

HdL25 = Hajdúdorog nagyközség főjegyzőjének iratai. Görög kat. lelkészi lakás építésére vonatkozó iratok. 1911–1913. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. B. 192. b) 76. k.

HdL26 = Kataszteri telekkönyv. 1914. No. 1–2795. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 18. k.

HdL27 = Kataszteri telekkönyv. 1914. No. 2796–7737. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 19. k.

HdL28 = Kataszteri telekkönyv. 1914. No. 7738–11569. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 20. k.

HdL29 = Számolati jkv. 1914. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 8. k.

HdL30 = Felvételi előrajzok. 1914. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 3. k.

HdL31 = Kataszteri telekkönyvi függelékek. 1915–1941. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 21. k.

HdL32 = A hajdúdorogi (szállásföldi) állami népiskola iratai. Tanulók anyakönyvei I–VI. osztály. 1916–1922. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VIII. 212. c) 1. k.

HdL33 = Mérnöki nyilvántartás a birtokosok személyében beállott változásokról. 1922–1926. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 42. k.

HdL34 = Nyilvántartás a birtokosok személyében beállott változásokról. 1926–1927. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 37. k.

HdL35 = Mérnöki nyilvántartás a birtokosok személyében beállott változásokról. 1926–1931. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 43. k.

HdL36 = Osztálykivonat. 1929. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 7. k.

HdL37 = Művelési ág változási jegyzékek. 1931–1940. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 31. k.

HdL38 = Művelési ág változási jegyzékek. 1941–1942. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/ff. 32. k.

HdL39 = A hajdúdorogi (szállásföldi) állami népiskola iratai. Iskolalátogatási jegyzőkönyvek. 1943. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VIII. 212. a) 1. k.

HdL40 = Hajdúdorog nagyközség iratai. Adóügyi iratok. Földadó felosztási jegyzék. 1944–46. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. XXII. 627/c. 1. k.

HdT. 1874 = Az ún. Lókerti legelőföld 700 négyszögöles darabokban történt felosztásának rajza. 1874. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 35.

HdT. 19. sz. = Nyiregyháza és Hajdú-Nánás. 19. sz. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. XV. 4/a Katonai 31.

HdT. 1900 = Nyiregyháza és Hajdú-Nánás. Kiadja a kereskedelemügyi m. kir. Ministerium Budapesten. 1900. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. XV. 4/a Katonai 5.

HdT. 1914 = A határ kataszteri térképmásolata az 1914. évi helyszínelés vászonra kasírozva. 1914. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmK. 70/1–50.

HdT. 1915 = Hajdúvid, határtérkép. 1915. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmK. 72/1–37.

HdT. 1960 = Közigazgatási Területfejlesztési Vázlat. 1960. Hajdúdorog, Hajdúdorog Város Önkormányzata.

HhT. 1808 = Mappa designans cursum postae inde ab oppido Tokaj per praedium K. Telek, opp. Nyiregyháza, opp. Nagykálló per Nyír Báthor Károlyinum, et ex Nyíregyháza per Hadház usque liberam et regiam civitatem Debretzinum. 1808. MOL S12 Div18 No79.

HhT. 1853 = Stadt Hadház in Ungarn Szabolcser Comitat. Stadt Hajduhadház Hajdu vmegye [javított cím]. 1853. Kataszteri térkép. S 78 111. téka Hajdúhadház 001–013. mol.arcanum.hu.

HhT. 1870–1871a = Hajdu Hadház nagyközség Monostor, Pallagi, Poroszló és Vid pusztákkal együtt Magyarországi, Hajdu megyében. 1870–1871. Kataszteri térkép. S 78 111. téka. Hajdúhadház 014–151. mol.arcanum.hu

HhT. 1870–1871b = Hajdu megye Hajdu-Hadház város. 1870–1871. Kataszteri térkép. S 78 111. téka Hajdúhadház 152–226. mol.arcanum.hu.

HhT. 1900 = Debreczen. 1900. Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára. T 524 A.

HhT. 1943 = Debrecen és környéke. 1943. Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára. T 570 (4967 K).

HhT. 1971 = Üzemi Térkép, Hajdúhadházi Körzet. 1971. Debrecen, Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága.

HhT. 1982 = Hajdúhadház Hajdú-Bihar megyei község külterületi átnézeti térképe. 1982. Budapest, Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat.

HhT. 1991 = *Hajdúhadháztéglás*. 1991. Budapest, FTH Földmérési és Térképészeti Főosztály, Kartográfiai Vállalat. TT 79–414.

HkerT. [1848] = A' hajdu városok kerülete' választó kerületekre felosztásának területi térképe. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 1854.

HkerT. 1869 = Hajdúkerület térképe. 1869. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 61, HvT. 62.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés. 1869–1887, a Magyar Szent Korona Országai 1:25.000.* DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft., 2007.

Hnt. 1873, 1898, 1900, 1902, 1913, 1937, 1941, 1942, 1956, 1967, 1973, 1985, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2002, 2011. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Budapest.

HnT. 1767–1779a = Mappa Teritorii Bőd. 1767–1779. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára I. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No830: 14.

HnT. 1767–1779b = Mappa Praedii Vid. 1767–1779. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára I. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No830: 22.

HnT. 1768 = Mappa Universalis Totius Cammeralis Dominium Tokajensis Genuinum Situm Terrenorum Cammeralium nec non Locorum inter et Circumjacentium exhipens Perfecta... 1768. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára I. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No830: 1, MOL S11 No532.

HnT. 1776a = Charten von der Büder Controvers. 1776. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára I. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No830: 16.

HnT. 1776b = Charten von der Ka[mer]al Puszta Wid. 1776. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 136.

HnT. [1780] = A diósgyőri és a tokaji uradalmak térképe a környező területekkel. [1780]. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 503.

HnT. [1808] = Charten von Praedium Ratz Vid. [1808]. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára I. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No1500.

HnT. 1824/1854 = A nánási réti kaszáló ideiglenes felosztása. 1824/1854. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 46.

HnT. 1850 = Vidi-föld nánási részének térképe. 1850. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 45.

HnT. 1855 = Nánási-Vid térképe. 1855. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HBML HvT. 47.

HnT. 1857 = Belső-Tedej művelésre kiosztott területe. 1857. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 50.

HnT. 1858a = A Rét felosztásának térképe. 1858. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 54.

HnT. 1858b = A Rét felosztásának térképe. 1858. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HvT. 56.

HnT. [1880] = Debreczeni katasteri kerület átnézeti térképe. [1880]. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 1899.

HnT. 1885a = Hajdúnánás város Külső-Nagylegelőjének rendezés utáni térképe. 1885.

Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmT. 12.

HnT. 1885b = Hajdúnánás város tagosított határrészének Fürjhalom- és Lopóhalom-járás szelvénye. 1885. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmT. 9.

HnT. 1886 = Hajdúnánás város tagosított határrészének Vidi-föld szelvénye. 1886. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. HmK. 9, HmT. 11.

HOkl. = Nagy Imre–Deák Farkas–Nagy Gyula szerk. 1879. *Hazai Oklevéltár. 1234–1536.* Budapest.

Hrenkó Pál 1978. Szabolcs megye Mikovinyféle térképe. *Szabolcs-Szatmári Szemle 13/4:* 103–109.

Imre Júlia 1965. *Hajdúdorog földrajzi nevei.* Kézirat. Szemináriumi dolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 473.

Inczefi Géza 1970. *Földrajzi nevek névtudományi vizsgálata. Makó környékének földrajzi nevei alapján.* Budapest.

Jakó Zsigmond 1940. *Bihar megye a török pusztítás előtt. T*elepülés- és népiségtörténeti értekezések 5. Budapest.

Kállay = *A Nagykállói Kállay család levéltára 1–2.* Budapest, 1943.

Karácsonyi János 1900–1901. *A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig 1–3.* Budapest.

Kardos Gyöngyi 1964. *Téglás földrajzi nevei*. Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 373.

Kardos János 1935. *Csikós élet.* Hajdúböszörmény.

Károlyi = *A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára 1–5. Codex Diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly.* Sajtó alá rendezi Géresi Kálmán. Budapest, 1882–1897.

Kiss Eszter 1929–1937. *Hajdúnánási tájszó- és szöveggyűjtés.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 26.

É. Kiss Sándor 1968. Hajdúhadház helynevei 1. Belsőségi elnevezések. In: Dr. Béres András szerk., *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1966–67.* A Debreceni Déri Múzeum Kiadványai 9. Debrecen. 495–544.

É. Kiss Sándor 1970. Hajdúhadház helynevei 2. Külsőségi elnevezések. In: Módy György szerk., *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1968.* A Debreceni Déri Múzeum Kiadványai 50. 429–511.

É. Kiss Sándor 1972. Hajdúhadház helyrajza. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúhadház múltja és jelene.* Hajdú-Bihari Megyei Levéltár Közleményei 2. Gyula. 113–152.

É. Kiss Sándor 1988. *„Értsd is a szót…!”.* Budapest.

Kis Tamás 1988. *Kocsma- és csárdaneveink névtani vizsgálata.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 1035.

KMHsz. = Hoffmann István szerk. 2005. *Korai magyar helynévszótár. 1000–1350. 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 10. Debrecen.

KMLF. 2. = *A középkori Magyarország levéltári forrásai 2. (Dl.–Df 4. 2.).* Bővített kiadás. CD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2003.

Kocsis Ildikó 1980. *Téglás község helynevei*. Kézirat. Szemináriumi dolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 1046.

Kogutowicz 1905 = Kogutowicz Manó, *Magyarország vármegyéinek kézi atlasza. 22. Hajdú vármegye. 44. Szabolcs vármegye.* Budapest, 1905. Az 1905-ös kiadás hasonmása, a nyolc horvát megyével bővítve. Szerk. Bencsik Gábor. Budapest, 2003.

Komáromy Andor szerk. 1910. *Magyarországi boszorkányperek oklevéltára.* Budapest.

Komoróczy György szerk. 1971. *Hajdúdorog története.* Gyula.

Kozma Jánosné [2010]. *A hajdúdorogi állami elemi és általános iskola története.* Hajdúdorogi Füzetek 12. Hajdúdorog.

Kőrösi Sándor 1972. *Hajdúnánás földrajzi nevei.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 648.

KözépkOkl. = Érszegi Géza szerk. 2000. *Középkori oklevelek a Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Levéltárban (1300–1525).* Nyíregyháza.

Lázár = Hajdú Mihály–Molnár József 1978. *Az első magyar térkép helynevei.* Magyar Névtani Dolgozatok 7. Budapest.

Lázár Imre főszerk. 2009. *Hajdúböszörmény 1609–2009. Történelmi képeskönyv.* Hajdúböszörmény.

Lelesz 1. = C. Tóth Norbert 2005. A leleszi konvent országos levéltárában lévő Acta anni sorozat oklevelei. 1. (1387–1399) (Pótlás a Zsigmondkori oklevéltár I. kötetéhez). *Jósa András Múzeum Évkönyve 47:* 235–343.

Lelkes György 2011. *Magyar helységnév-azonosító szótár.* Harmadik kiadás. Budapest.

Lévai Béla 1981. *Józsa története a földrajzi nevek tükrében.* Debrecen.

Lévai Béla 1996. *Volt egyszer egy falu: A korai Zelemér krónikája.* Debrecen.

Lévai Béla 2003. *Debrecen környéki helynevek.* Debrecen.

LexLoc. = *Lexicon Locorum Regni Hungariae Populosorum anno 1773 Officiose Confectum.* Budapest, 1920.

Lipszky, Map. = Lipszky János, Mappa generalis regni Hungariae. 1804–1808. In: Lipszky János, *A Magyar Királyság és társországai térképe és névtára. 1804–1810.* DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft., 2005.

Lipszky, Rep. = Lipszky János, Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confiniorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium. 1808. In: Lipszky János, *A Magyar Királyság és társországai térképe és névtára. 1804–1810.* DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft., 2005.

Maksay Ferenc 1990. *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén 1–2.* Budapest.

Mesterházy Károly 1971. Hajdúdorog a honfoglalás utáni első századokig. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúdorog története.* Gyula. 23–32.

Mesterházy Károly 1972. Hadház a népvándorlás- és korai Árpád korban. In: Komoróczy György szerk. *Hajdúhadház múltja és jelene.* Hajdú-Bihari Megyei Levéltár Közleményei 2. Gyula. 23–30.

Mező András 1991. *Szegegyház.* In: Hajdú Mihály–Kiss Jenő szerk., *Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára.* Budapest. 432–434.

Mező András 1996. *A templomcím a magyar helységnevekben (11–15. század).* Budapest.

Mező András 2003. *Patrocíniumok a középkori Magyarországon.* Budapest.

Mikesy Sándor 1940. *Szabolcs vármegye középkori víznevei.* A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 53. Budapest.

MKFT. = *A második katonai felmérés. A Magyar királyság és a Temesi bánság nagyfelbontású, színes térképei. 1819–1869.* DVD. Budapest, Arcanum Adatbázis Kft., 2005.

MNL. = Ortutay Gyula főszerk. 1977–1982. *Magyar Néprajzi Lexikon 1–5.* Budapest.

Módy György 1972. A falu település- és birtoklástörténete a hajdúk megtelepedéséig. In: Komoróczy György szerk. *Hajdúhadház múltja és jelene.* Hajdú-Bihari Megyei Levéltár Közleményei 2. Gyula. 31–38.

MoFnT. 1 = Földi Ervin szerk. 1971. *Magyarország földrajzinév-tára 1. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek.* Budapest.

MoFnT. 2 = Földi Ervin szerk. 1981. *Magyarország földrajzinév-tára 2. Hajdú-Bihar megye.* Budapest.

Molnár János 1985a. *Téglás község irott, térkép és szó hagyomány szerinti feltalált és felgyüjtött földrajzi nevei /külső-belső/.* Téglási dolgozatok 14. Téglás.

Molnár János 1985b. *Téglási utcanevek.* Téglási dolgozatok 16. Téglás.

Molnár József 1938. Hajdúnánási határnevek és azok hagyományai. *Hajdúnánási Református Gimnázium Értesítője:* 7–18.

Mónus Imre–Radics Kálmán szerk. 2011. *Repertórium a Hajdúböszörményi fióklevéltár irataihoz.* Debrecen.

MonVat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia — Vatikáni magyar okirattár. Rationes collectorum pontificiorum in Hungaria. Pápai tized-szedők számadásai 1281–1375.* Budapest, 1887.

MoT. 1585 = Hvngaria. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1635 = Hvngaria. Regnvm. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1636 = Hvngaria, Regnum. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1662 = The mape of Hungari… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1663 = Noua et Recens Emendata totius Regni Vngariae… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1664 = Regni Hvngariae nova et exactissima delineatio. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1683 = Partis. Hungariae inter Tibiscum et Nigrum Chrysum. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1688 = Le royaume de Hongrie… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1690 = Regnum Hungariae in Omnes suos Comitatus Accurate Divisum et Editum… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. [1690] = Exactissima tabula qua tam Danubii fluvii pars media ab urbe lentiae ad bydenam urbem et minores in eum influentes fluvii quam regiones adjacentes ut Hungaria, Sclavonia, Croatia, Bosnia, Dalmatia, Servia, nec non Germaniae, Poloniae et Graeciae confinia ostenduntur. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1700 = Regnum Hungariae in Omnes suos Comitatus Accurate. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. [1707] = Regnorum Hungariae Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Bosniae, Serviae et principatus Transylvaniae novißima exhibitio facta. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1717 = Carte particuliere de la Hongrie de la Transilvanie de la Croatie et de la Sclavonie. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. [1720] = Nova et accurata Hungariae cum Adiacentibus Regnis et Principatibus Tabula. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. [1730] = Carte particuliere de la Hongrie de la Transilvanie de la Croatie et de la Sclavonie. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1737 = Danubbi Fluminis Pars Infima. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1740 = Nuova carta del Regno di Ungheria, e della Transilvania secondo l' ultime Osservazioni. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1744 = Hvngariae ampliori significatu… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. [1745] = Transylvaniae… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1760 = Tabula Hungaria… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1782–1784 = Geographische Karte des Königreichs Hungarn. 1782–1784. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div11 No2.

MoT. 1785 = Regni Hungariae in suos Circulos et Comitatus divisi Tabula nova... In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div 13 No27.

MoT. [1795] = Regnum Hungariae cum unitis provinciis ... In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div13 No217.

MoT. [1798] = Carte de la Hongrie… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. [1799–1803] = Magyarország és tágabb környéke. Készítette Lipszky János. A „Mappa generalis Regni Hungariae" című térképének szerkesztéséhez készült. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi*

Könyvtár Térképtárában. DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 3018.

MoT. [18. sz.] = Magyarország északkeleti részének áttekintő térképe. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div10 No40: 1–4.

MoT. 1822 = Carte Geologique… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1842a = Karte des Königreiches Ungarn… In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996. Bermann 1a, Wien.

MoT. 1842b = Hungary Transilvania & c. provinces of Austria. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 2. Budapest, 1996.

MoT. 1848 = Magyar országnak közönséges mappája… Görög Demeter. In: *Atlas Hungaricus. 1528–1850.* CD. 1. Budapest, 1996.

MoT. 1858 = Administrativ- und General-Karte des Königreiches Ungarn... In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div10 No69: 1.

MoT. [19. sz.] = Esetmérési térképe Magyar-Országnak. [19. század első fele]. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div12 No1.

MoT. 1918 = Magyarország hegy és dombvidéki folyóiban rejlő vízerő-készletének átnézeti térképe. 1918. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 2187/1–3.

MTHnt. = Major Zoltán–Radics Kálmán–Szaszkóné Sin Aranka szerk. 1990. *Magyarország történeti helységnévtára. Bihar megye és a Hajdúság 1773–1808.* Budapest.

MTSHnt. 11 = *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára 11. Hajdú-Bihar megye.* Szerk. Kovacsics József. Budapest, 1997.

MTsz. = Szinnyei József 1893–1901. *Magyar tájszótár 1–2.* Budapest. Reprint: Budapest, 2003.

Nagy Sándor 1928. *Hajdúhadház története*. Hajdúhadház.

Németh Péter 1997. *A középkori Szabolcs megye települései.* Nyíregyháza.

M. Nepper Ibolya 1971. Hajdúdorog területe a hun korig. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúdorog története.* Gyula. 13–21.

M. Nepper Ibolya 1972. Hadház területe a népvándorlás koráig. In: Komoróczy György szerk. *Hajdúhadház múltja és jelene.* Hajdú-Bihari Megyei Levéltár Közleményei 2. Gyula. 13–22.

M. Nepper Ibolya–Sőregi János–Zoltai Lajos 1980. Hajdú-Bihar megye halomkatasztere 2. Hajdúság. *A Hajdúsági Múzeum évkönyve 4:* 91–129.

OklSz. = Szamota István–Zolnai Gyula 1902–1906. *Magyar Oklevél-szótár. Pótlék a Magyar Nyelvtörténeti Szótárhoz.* Budapest.

Oláh Gábor 1906. *A debreceni nyelvjárás.* Nyelvészeti Füzetek 26. Budapest.

ÓMOlv. = Jakubovich Emil–Pais Dezső 1929. *Ó-magyar olvasókönyv.* Pécs.

OÖ. = *Az 1715. évi országos összeírás. 8. téka. Hajdúvárosok.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2004.

Papp György 1971. A művelődésügy egyes kérdései. In: Komoróczy György szerk. *Hajdúdorog története.* Gyula. 199–218.

Pásztor Éva 2010. Elpusztult települések lokalizációjának kérdéséről. Kísérlet a középkori Süldő falu azonosítására. *Helynévtörténeti Tanulmányok 5:* 169–187.

Pesty 1864 = Mizser Lajos, Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. In: Németh Péter főszerk., *A nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve 42.* Nyíregyháza, 2000. 227–372.

Pesty Frigyes 1888. *Magyarország helynevei történeti, földrajzi és nyelvészeti tekintetben 1–2.* Budapest.

Rácz Anita 2007. *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 12. Debrecen.

Rácz Anita 2011. *Adatok a népnévvel alakult régi településneveink történetéhez.* A Magyar Névarchívum Kiadványai 19. Debrecen.

Ráp. = Rápolti Pap Mihály jegyzete. Sárospataki Füzetek. 1858.

Révész 1853 = É. Kiss Sándor 1981. *Révész Imre 1853. évi helynévgyűjteménye.* Magyar Névtani Dolgozatok 21. Budapest.

Révész Imre 1859. *Etel laka vagyis Attila hun király birodalmi székhelye.* Debrecen.

RMCsSz. = Kázmér Miklós 1993. *Régi magyar családnevek szótára (XIV–XVII. század).* Budapest.

Slíz Mariann 2011. *Anjou-kori személynévtár (1301–1342).* Budapest.

Sopron vm. = Nagy Imre szerk. 1889–1891. *Sopron vármegye története. Oklevéltár 1–2.* Sopron.

Sóvágó Mihály 1999. *Hajdúböszörmény madarai.* Hajdúböszörmény.

SzabOkl. 1. = Piti Ferenc 2004. *Szabolcs megye hatóságának oklevelei 1. (1284–1386).* Szeged–Nyíregyháza.

SzabOkl. 2. = C. Tóth Norbert 2002. *Szabolcs megye hatóságának oklevelei 2. (1387–1526).* Budapest–Nyíregyháza.

SzabSzatm. = Mező András–Németh Péter 1972. *Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára.* Nyíregyháza.

SzamSz. = Csűry Bálint 1935. *Szamosháti szótár.* Budapest.

Szendrey István szerk. 1973. *Hajdúböszörmény története.* Hajdúböszörmény.

SzH. 1991. = *Szabadhajdú* (Hetilap). 1991. évfolyam. Hajdúböszörmény.

SzH. 1992. = *Szabadhajdú* (Hetilap). 1992. évfolyam. Hajdúböszörmény.

Szilágyi Tünde 2011. *Hajdúsámson külterületi helynevei.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 1692.

SzmT. [1750] = Mappa Comitatus Szabolcsiensis methodo astronomico geometrica concinnata. S68 No0066. mol.arcanum.hu.

SzmT. [1799–1801] = Conspectus praevius incl: cottus Szaboltsensis. [1799–1801]. A „Mappa generalis Regni Hungariae" című térképének szerkesztéséhez készült. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 430.

SzmT. [18. sz.] = Zabolcser Comitat. [18. század vége]. In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 2. Helytartótanácsi térképek. 1735–1875.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S12 Div11 No39.

SzmT. [1800–1802] = Comitatus Szabolcsiensis. [1800–1802]. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 2164.

SzmT. [1841] = Mappa inclyti comitatus Szabolcsiensis. Lipszky János „Mappa generalis Regni Hungariae" című térképének szerkesztéséhez készült. In: *Kéziratos térképek az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában.* DVD. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár–Arcanum Adatbázis Kft., 2007. OSZK TK 2507.

Szűcs Ernő 1971. Az ipar, kereskedelem, hitelhálózat és közlekedés a kapitalizmus idején. In: Komoróczy György szerk. *Hajdúdorog története.* Gyula. 163–188.

Szűcs Ernő 1995. Debrecen kisebb vendéglátó vállalatai az 1900–1910 közötti években. In: Radics Kálmán szerk., *Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve 22.* Debrecen. 117–38.

TéL1 = Határleírás 1850–1929. 1851. Téglás adó-községben létező dűlőknek és mezőknek leírása (a). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 1. k.

TéL2 = Mintaterek jegyzéke 1852–1912. Mintaterek jegyzéke (a). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 2. cs.

TéL3 = Croquis 1853 (b). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 3. k.

TéL4 = Közigazgatási iratok 1858–1934. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672. c. 2. cs.

TéL5 = Határleírás 1850–1929. 1876. Téglás község határában levő dűlőknek, mívelési ágaknak és azon tulajdonságnak melyek azokat bélyegzik (b). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 1. k.

TéL6 = Birtokrészletezési vázlat 1889 (a). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 3. k.

TéL7 = Téglás felvételi előrajz. 1900. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 4. k.

TéL8 = Erdei mintaterek kimutatása (a). 1909. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL9 = Erdei mintaterek kimutatása (c). 1912. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL10 = Mintaterek jegyzéke (d). 1912. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL11 = Mintaterek jegyzéke 1852–1912. 1928. Téglás Hajdu vármegyei nagyközség becslési vázlata (b). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 2. cs.

TéL12 = Téglás felvételi földkönyv függeléke. 1929. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 16. k.

TéL13 = Téglás község kiosztási birtokívei. 1930. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 18. k.

TéL14 = A község területén elhelyezett háromszögelési pontok lajstroma (e). 1930. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL15 = Nyilvántartási jegyzék a birtokosok személyében beállott változásokról (f). 1931. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL16 = Az erdei mintaterek kimutatása (g). 1933. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL17 = Közigazgatási iratok. 1935–1944. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/c. 3. cs.

TéL18 = Nyilvántartási jegyzék a birtokosok személyében beállott változásokról (i). 1940. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL19 = Nyilvántartási jegyzék a birtokosok személyében beállott változásokról (j). 1942. Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. V. 672/d 9. k.

TéL20 = Mintaterek jegyzéke 1852–1912. Téglás község új dűlőút vázlat (c). Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára. VI. 127/zzz. 2. cs.

TelekiOkl. = Iványi Béla 1931. *A római szent birodalmi Széki gróf Teleki család gyömrői levéltára. Archivum győmröense gentis comitum Teleki de Szék.* Szeged.

TESz. = Benkő Loránd főszerk. 1967–1976. *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–3. 4. Mutató.* Budapest.

TéT. 1767–1774 = Mappa Teritorii Téglás... In: *A Magyar Országos Levéltár Térképtára 1. Kamarai térképek. 1747–1882.* DVD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2006. MOL S11 No830: 20.

TéT. 1852 = Dorf Téglás in Ungarn Szabolcser Comitat. S 78 116. téka Téglás 001–010. mol.arcanum.hu.

TéT. 1981 = Téglás Hajdú-Bihar megyei község külterületi átnézeti térképe. 1981. Budapest, Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat.

TKD. = *Magyarországi török kincstári defterek 1–2.* Ford. Lászlófalvi Velics Antal, sajtó alá rendezte Kammerer Ernő. Budapest, 1886–1890.

Tokaji Erzsébet 1962. *Hajdúhadház földrajzi nevei.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 325.

Tóth Ilona 1972. *Hajdúdorog földrajzi nevei.* Kézirat. Szakdolgozat. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Könyvtárában. K 103.

Tóth Károly 1997. *Fejezet a Nagyerdő és a Csereerdő történetéből.* Mocsár Gábor Irodalmi Füzetek 6. Hajdúhadház, Hajdúhadház Polgármesteri Hivatala.

Tóth Károly 2001. *Hajdúhadházi kistükör. Helytörténeti kutatás.* Mocsár Gábor Irodalmi Füzetek 16. Hajdúhadház.

UC. = *Urbáriumok és összeírások a Magyar Országos Levéltárban (Urbaria et conscriptiones)*. Iratanyag 1527 és a 19. század közötti időszakban. CD. Budapest, Magyar Országos Levéltár–Arcanum Adatbázis Kft., 2004.

ÚMTsz. = B. Lőrinczy Éva főszerk. 1979–2010. *Új magyar tájszótár 1–5.* Budapest.

Úriszék = Varga Endre szerk. 1958. *Úriszék. XVI–XVII. századi perszövegek.* Budapest.

Vályi András 1796–1799. *Magyar országnak leírása 1–3.* Buda, 1796–1799. Hasonmás kiadás. Somorja, 2003.

Varga Geiza 1882. *Hajdumegye leírása. A magyar orvosok és természetvizsgálók 1882. Debreczenben tartott XXII[dik] nagy gyűlésének alkalmából.* Debrecen.

VárReg. = Karácsonyi János–Borovszky Samu 1903. *Regestrum Varadiense examinum ferri candentis ordine chronologico digestum, descripta effigie editionis a. 1550 illustratum.* Budapest.

Vat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia.* Series I. Tom. 1–4. Budapestini, 1884–1891.

Veliky János 1967. Hajdúdorog határhasználata a XVIII–XIX. század fordulóján. *Magyar történeti tanulmányok 1:* 25–40.

Veliky János 1971. A mezőgazdaság alakulása és társadalmi hatása a késői feudalizmus korában. In: Komoróczy György szerk., *Hajdúdorog története.* Gyula. 79–97.

Veliky János 1973. Városgazdálkodás a hajdúönkormányzat korában. In: Szendrey István szerk., *Hajdúböszörmény története.* Debrecen, 391–399.

VMH. = Augustinus Theiner 1859–1860. *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia 1–2.* Róma.

Z. = Nagy Imre–Nagy Iván–Véghelyi Dezső–Kammerer Ernő–Lukcsics Pál szerk. 1871–1931. *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. Codex diplomaticus domus senior comitum Zichy de Zich et Vásonkeő 1–12.* Pest, később Budapest.

Zoltai Lajos 1926. Eltűnt falvak és elfelejtett régi helynevek Hajduvármegye mai területén. In: *Debreceni Képes Kalendárium 26.* Debrecen. 104–113.

Zoltai Lajos 1934. Mikor keletkeztek Debrecen határában a pusztai csárdák? *Debreceni Szemle 8:* 271–282.

Zoltai Lajos 1936. *Ismeretlen részletek Debrecen múltjából.* Debrecen.

Zoltai Lajos 1938. *Debreceni halmok, hegyek, egyéb mesterséges és természetes emelkedések ú. m. laponyagok, telkek, űlések, dombok, gerendek és hátak a város határában, valamint külső birtokain.* Debrecen.

Zs. = Mályusz Elemér szerk. 1951–1958. *Zsigmondkori oklevéltár 1–2.* Budapest. Borsa Iván–Mályusz Elemér szerk. 1993–2001. *3–7.* Budapest. Borsa Iván–C. Tóth Norbert szerk. *8–9.* 2003–2004. Budapest. C. Tóth Norbert szerk. 2007. *10.* Budapest.

Hajdúdorog belterülete
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Bába Barbara
Hajdúdorog helynevei

Történeti háttér

Dorog falu első írásos említése egy 1301. évi oklevélben fordul elő, amely a Gutkeled nembeli Sárvármonostori főág Farkas alágából származó családok osztályos egyezségét tartalmazza. Az 1332–37. évi pápai tizedjegyzékek alapján kis lélekszámú plébániája lehetett. Míg a szomszédos településeket sorban bekebelezte a debreceni uradalom, Dorog továbbra is a Gutkeled nembeli Dorogfiak birtokaként szerepel. 1430-ban már a Kállay család bírja, a 16. század elejétől pedig a tokaji uradalom része, birtokosai között a Szapolyai, majd a Serédi családot találjuk. A fennmaradt összeírások alapján közepes nagyságú falu volt, gazdasági ereje ennek megfelelően elmaradt a környék mezővárosaiétól (például Böszörményétől, Újvárosétól, Csegéétől). A 16. század végén a török állandósuló jelenlétének következtében Dorog lassú pusztulása is megfigyelhető, 1581 és 1598 között a lakott porták száma majdnem a felére csökkent, 1600-ban a település teljesen elpusztult. Talán ez is közrejátszott abban, hogy Bocskai István 1605. évi korponai kiváltságlevelében a hajdúk letelepítésére kijelölt szabadalmas helyek egyikeként szerepel, Thurzó György nádor 1616-ban Deli Száva lippai hajdúkapitánynak és rác katonáinak adományozta.

A 17. században a hajdúk kollektív nemesi jogállásából fakadóan a földbirtoklás módja jelentősen eltért más alföldi állattartó településekétől, és a szabadfoglalásos birtoklástól a kommunitás által szabályozott újraosztásos rendszerig fejlődött. A művelési rendszer is ennek megfelelően alakult: a parlagoló műveléstől a nyomásos gazdálkodásig jutott el. A városvezetés a 18. század végéig meghatározta a határhasználat rendjét, a tanács rendelkezett a szőlőskertek kialakításáról, s osztotta szét a dinnye, köles, kukorica termelésére szánt területeket. A telekrendszer megszilárdulása csak az 1785 és 1787 között végrehajtott rendezéssel valósult meg. Ekkor szűnt meg a földek újraosztásának lehetősége, és határozták meg a művelési ágak területei közti határokat. A tagosítás 1892-ben fejeződött be, az egy darabban kimért földek elindították a tanyavilág kialakulását: a tanyák jelentős része 1900 és 1920 között épült. Az állattenyésztés a 18. században az extenzív földművelés miatt jelentősen visszaesett, a legelők egy részét művelés alá vonták. Városi határozatok szabályozták a kereskedelmi tevékenységet, s előírták az iparcikkek minőségi követelményeit.

A helyi iparfejlődést beárnyékolta Debrecen céhes életének virágzása, így Hajdúdorogon a 18. században főképpen az elsődleges szükségletek kielégítésére szolgáló kezdetleges iparról beszélhetünk, majd megjelentek a céhek, amiket a dualizmus időszakában ipartesületek váltottak fel. Jelentős fejlődést eredményezett a településnek a vasúti hálózatba való bekapcsolása 1884-ben, majd a rákövetkező évben az első gyárjellegű intézmény, a Dohánybeváltó Hivatal telepítése. A századforduló környékén Hajdúdorogon is megjelentek a helyi

pénzintézetek, a két világháború között pedig gőztéglagyár, hengermalom és koporsógyár is működött itt.

A népesség növekedése a 18–19. században még a pestis- és kolerajárványok ellenére is töretlen maradt, s a többi hajdútelepüléshez hasonlóan az országos átlagnál jóval dinamikusabb fejlődést mutatott. Dorog 1702. évi összeírásában 90 család szerepelt, 1785-ben 3660 főt, 1839-ben 7414-et, 1910-ben 10462 lelket írtak össze. Dorog lakossága a 17. századi betelepüléstől kezdve keleti szertartást követett, templomukat 1610-ben kezdték el építeni, 1638-ban már alapfokú iskolát működtettek. Vallási kötődésükre jellemző, hogy innen indult ki az ún. hajdúdorogi mozgalom, amely a magyar görög katolikus egyházmegye létrehozását és a magyar liturgikus nyelv használatát tűzte ki célul. Ennek eredményeként 1912-ben I. Ferenc József király felállíttatta a Hajdúdorogi Görög Katolikus Püspökséget, amelyet X. Pius pápa szentesített.

Dorog a 17. századi újratelepedéstől kezdve mezőváros (oppidum), később rendezett tanácsú mezőváros, majd rendezett tanácsú város volt. Miután az országgyűlés törvénybe iktatta, a szabolcsi nagyhajdú városok 1790-ben önálló törvényhatósággá alakultak, s létrejött a vármegyékkel azonos képviselettel bíró Hajdúkerület. E városok sorsában Dorog is osztozott, 1876-ban pedig az akkor létrehozott Hajdú vármegyéhez kapcsolták. A megnövekedett adóterhek miatt azonban 1886-ban lemondott városi rangjáról, s nagyközség (1950–1970 között önálló tanácsú község) lett 1989-ig, amikor is várossá nyilvánították. 1950-ben az akkor létrejött Hajdú-Bihar megyéhez került. A Hajdúkerület megalakulása előtt Szabolcs vármegye később Dadainak nevezett járásához tartozott, rendezett tanácsú városként a hajdúvárosokhoz hasonlóan önálló igazgatási funkciókat bírt. Nagyközségként a Hajdúböszörményi járáshoz sorolták, 1926-tól a Központi (1950-től Debreceninek nevezett) járás része.

Ma Hajdúdorog város ismét a Hajdúböszörményi járáshoz tartozik. Területe 10065 hektár, lakóinak száma 8797 fő.

Szálkai Tamás

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bába Barbara 2011-ben. Adatközlők voltak: Áncsán György (1951), Bába Antal (1952), Bába Antalné (1956), Balatoni Lajos (1992), Bocz Péter (1944), Csáki Istvánné (1947), Farkas Miklós (1945), Fodor Györgyné (1936), Görög Imre (1918), Görög Imréné Pogácsás Borbála (1920), Görög László (1916), ifj. Görög László (1948), Gurbán István (1941), Gurbán Miklós (1925), Gurbán Miklósné (1929), Lelesz Antal (1915), Lelesz Antalné (1926), Orosz Mihály (1949), Pajkos György (1983), Pálóczi Antalné (1938), Petrus Miklós (1961), Petrus Miklósné (1936), Pogácsás Miklósné Fejérvári Mária (1936), Rácz István (1955), Szabó György (1960), Tóth Györgyné (1919), Tóth Gyuláné (1925), özv. Vincze Ferencné (1941), Vincze Jánosné (1958).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Ilona 1972-ben. Adatközlők voltak: Bódi János, Farkas Miklós, Fekete János, Galamb Mihály, Gyuró István, Hadházi György, Kovács István, Nagy Gáborné, Petrus István.

Élőnyelvi gyűjtést végzett Imre Júlia 1965-ben. Adatközlők voltak: Farkas Miklós, Farkas Miklósné, Imre Antal, Orosz Miklós, Stecz Erzsébet, Szikszai János, Szikszai Jánosné, Szilágyi Ferenc.

Források

A., Angyal szerk. 2000, AOklt., ÁSz., Balogh, SzSzBOkl., Béres 1971, Borovszky–Sziklay szerk. [1900], Bura 2013: 151–172, Cs., Dávid 1971, Dávid 2001, Draviczky 2006, Drén–Molnár 2011, EKFT., F., Fényes 1851, FNESz., Gazdag szerk. 1978, Görög 1802, Gyarmathy szerk. 1996, HDA., HdL1–40, HdT. 1874, 19. sz., 1900, 1914, 1915, 1960, HkerT. 1869, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, 1967, 2011, Imre 1965, Kállay, É. Kiss 1970, Kogutowicz 1905, Komoróczy szerk. 1971, Kozma [2010], Lelkes 2011, LexLoc., Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990, Mesterházy 1971, Mező 1991, MoFnT. 2, MNL., Mónus–Radics szerk. 2011, MoT. 1690, [1690], 1700, [1707], [1720], [1730], 1740, 1744, 1760, 1782–1784, 1785, [1795], [18. sz.], 1842b, 1858, MTHnt., Né-

meth 1997, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 91–129, ÓMOlv., OÖ., Papp 1971, Pesty 1864, SzabOkl. 1., SzabOkl. 2., SzabSzatm., Szakál 2012, SzmT. [18. sz.], Szűcs 1971, Tóth 1972, Török 2009, UC., ÚMTsz., Úriszék, Vályi 1796–1799, Varga 1882, Veliky 1967, Z.

Helynévtár

Hajdúdorog 2011: *Dorog, -ra, -i ~ Hajdúdorog ~ Rácdorog.* | *Rácdorogra kéjt úton kell bemenni / De szeretnéjk a rouzsámmal beszéjlni / Téjlen-nyáron rozmaringos az ablaka / Jaj de sokat áztam-fáztam alatta.* 1937: *Hajdudorog,* 1914: *Hajdu-Dorog,* 1913: *Hajdudorog,* 1905: *Hajdu-Dorog,* [1900]: *Dorog, Hajdu-Dorog,* 1893: *Hajdu Dorog,* 1884: *Hajdú-Dorog,* 1873: *Hajdu-Dorog,* 1864: *Rácz Dorog,* 1858: *Hajdú Dorogh,* 1851: *Dorog,* 1842: *Dorog,* 1804–1808: *Dorog,* 1808: *Dorog,* opp., 1802: *Dorog,* 18. sz. vége: *Dorog,* 1796: *Dorog,* 1795: *Dorogh,* 1785–1786: *Dorog,* 1785: *Dorogh,* 1782–84: *Dorog,* 1780–1781: *Dorog,* 1773: *Dorogh,* opp., 1760: *Dorog,* 1744: *Dorog,* 1740: *Dorog,* 1733: *Dorogh,* opp., [1730]: *Dorog,* [1720]: *Dorog,* 1715: *Dorog,* opp., 1707: *Dorog,* 1702: *Dorogh,* opp., 1700: *Dorog,* 1690: *Dorog,* [1690]: *Dorog,* 1688: *Dorog,* 1683: *Dorog,* 1652: *Dorog,* 17. sz.: *Dorogh,* 1598: *Dorogh,* 1597: *Dorogh,* 1581: *Dorogh,* 1570: *Dorog, Dorogh,* 1565: *Dorog, Dorogh,* 1564: *Dorog,* 1549: *Dorogh,* 1502: *Dorogh,* poss., 1487: *Doroghaza,* poss., 1430: *Dorogheghaz,* poss., 1427/1745: *Dorogeghaz,* praed., 1427: *Dorogeghaz,* praed., 1427: *Dorog-Egyház,* 1424/1425: *Dorogeghaza,* poss., 1374/1430: *Doroghtelek,* 1374>1397: *Doroghtelek,* 1358: *Doroghaza,* poss., 1338: *Dorugeghaza,* 1332–1337/Pp.Reg.: *Doronch ~ Doroch,* 1312: *Durugeghaza,* t., 1301: *Doroch,* poss. — A település a 14. század elején tűnik fel a történeti forrásokban *Doroch* alakban. Ezt az adatot azonban csak bizonytalanul vonhatjuk az itt tárgyalt település adatsorához, ugyanis az oklevél, amelyben szerepel, három megyéből említi a Gutkeled nembeliek öt birtokát, közte a *Doroch* birtokot is. Az adat felvételét az indokolhatja, hogy a Gutkeledeknek vélhetően nem volt másik ilyen nevű birtokuk. Az ilyen módon bizonyára elsődleges *Dorog* helynévben a *Dorog* személynév szerepel, amely a régiségben gazdagon adatolható a településnév adatsorában gyakran látható *Durug* (1237: *Durug,* 1250/1324: *Durugh*) és *Dorog* (1278/1317>1323: *Dorogh*) alakjában egyaránt. Ilyen nevű személyt e település kapcsán is említenek az oklevelek: a falu az 1312. évi említésekor a Gutkeled nemzetségből való Dorog *(Drug)* unokáinak a kezén volt. A személynév egyébként szláv eredetű, s az oklevelek *Drug* személynévformái az eredeti szláv hangalakot őrzik. A szintén a 14. század elejétől adatolható ***Dorogegyháza*** elnevezés utótagjaként a 'templom' jelentésű *egyház* szó áll, amely a település templomos voltára utal. A 14–15. században a településnév többféle utótaggal is szerepel: a ***Dorogegyház ~ Dorogegyháza*** mellett olykor (alkalmi használatban) ***Dorogháza*** és ***Dorogtelek*** formában is adatolhatjuk. A később általános használatú ***Dorog*** elnevezés a legkorábbi említésen túl majd csupán a 16. századtól bukkan fel a forrásokban, ezt követően azonban évszázadokon keresztül egyedüli formaként jelöli meg a települést. *Dorog* településnevekkel a Kárpát-medencében másutt is találkozunk (például Komárom megyében a mai *Dorog,* Tolna megyében a mai *Kisdorog,* illetve *Nagydorog* helynévvel). A nevek azonosságának megszüntetésére a 19. században a Debrecen közelében fekvő település megnevezése jelzővel bővült: így jött létre a *Rácdorog,* illetve a hivatalos névvé is lett *Hajdúdorog* névváltozat. A ma már főleg az idősebbek által ismert ***Rácdorog*** névformához az szolgált alapul, hogy Dorogon rácok laktak (erről az 1581. évi urbárium, valamint későbbi források is említést tesznek). A hivatalos ***Hajdúdorog*** elnevezés pedig a település hajdúváros jellegére utal. — A. 7: 71, AOklt. 3: 101, ÁSz. 260, 261, Balogh, SzSzBOkl. 49, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 1, 152, 497, Cs. 1: 513, Dávid 1971: 49, Dávid 2001: 380, F. 8/1: 485–486, 10/6: 874, 8/5: 18, Fényes 1851: 1/276, FNESz. *Dorog, Hajdúdorog, Kisdorog, Nagydorog,* Görög 1802, HdL18, 19, 30, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, Kállay 2: 63, Kogutowicz 1905, LexLoc. 310, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 2/689, MKFT., MonVat. 1/1: 349, 365, MoT. 1690, [1690], 1700, 1707, [1720], [1730], 1740, 1744, 1760, 1782–1784,

1785, [1795], [18. sz.], 1842b, MTHnt. 190, Németh 1997: 64, ÓMOlv. 288, OÖ. 152, 153, 154, 177, Pesty 1864: 321, SzabOkl. 2: 208, SzmT. [18. sz.], UC 1: 9a, 59: 6d, 81: 10b, 89: 2, 93: 38, 94: 23, 97: 23, 97: 25a, 104: 4, 115: 74, Úriszék 912, Vályi 1796–1799: 1/513, Z. 1: 532, 11: 472.

Ady Endre utca 2011: *Adi Endre utca,* 1972: *Adiendreucca, Rentházucca*, 1965: *Ady Endre utca, Rendház utca.* — A település központi részéről a belterület délnyugati határáig nyúló utca. 1962-től viseli az *Ady Endre utca* nevet, az azt megelőző 30 évben ***Rendház utcá***-nak nevezték, mivel 1930 és 1932 között a Szent Bazil-rend épített az utca elejére papneveldét és apácák számára kolostort. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 9. — T30-A4.

Agyag utca 2011: *Agyag utca,* 1972: *Agyagucca,* 1965: *Agyag utca.* — A belterület délkeleti részén található utca. Az elnevezés onnan ered, hogy talaja agyagos, mely „esős üdőbe mindig sáros vót, szározba meg poros”. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 9. — T30-D4.

Akácerdő lásd **Akácos, Nagy-erdő**

Akácfa utca 2011: *Akácfa utca,* 1972: *Akácfaucca,* 1965: *Akácfa utca.* — A Böszörményi és a Nánási utat összekötő utca. 1930-ban nyitották meg, és akkor az utca mindkét oldalára akáccserjéket ültettek. Innen ered az elnevezése. Ma fontos terelőút. A község központjának kikerülésével itt bonyolódik le a Hajdúnánás–Debrecen közötti forgalom. Hivatalos név. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 9. — T30-B3.

Akácos 2011: *Akácos, -ba ~ Akácerdöü ~ Akácos-erdöü ~ Tölgyes.* | *A Fenyveserdöü mellett van a Tölgyes.* — Egykori akácerdő a dorogi határ északi részén, a Görögkút-észak határrészen. A Fenyves-erdő mellett volt, a helybeliek szerint kb. 25 éve áttelepítették tölgyesre, innen ered a ***Tölgyes*** megnevezése. ***Akácerdő***-ként és ***Akácos-erdő***-ként is említik. — T3-F2.

Akácos-erdő lásd **Akácos**

Állás-halom lásd **Nagy-Állás-halom**

Állomás lásd **Vasútállomás**

Állomáshely lásd **Vasútállomás**

Almás lásd **Almás-kert**

Almás-kert 2011: *Almás-kert ~ Almás, -ba.* | *Az Almás Böszörméiny feléi, a Benzinkút után vout.* — Egykori gyümölcsös a határ déli részén. Kevesen ismerik. A név ***Almás*** formában is használatos. — T10-A2.

Alsó-Kilinkút 1857: *Alsó-Kilinkút.* — Az egykori Kilinkút (a mai Disznókút) része. Pontosan nem lokalizálható, és teljes bizonyossággal nem azonosítható a Disznókút egyik részével sem. Vö. Felső-Kilinkút. — HdL3.

Amerikás dűlő 2011: *Amerikás düllöü,* 1986: *Amerikásdüllő,* 1972: *Amerikázsdüllő.* — Dűlőút. A település keleti részén, a Disznókút határrész keleti sarkánál kezdődik, és a fehértói határnál végződik. Amerikából hazatért emberek bérelték ki majdnem az egész dűlőföldet 1936-ban. A *dűlő* utótagot ’dűlőút, fasorral szegélyezett földút’ és ’földterület’ jelentésben egyaránt használják Dorogon. Az *Amerikás dűlő* esetében a dűlőutat jelöli, bár a két jelentés nem válik el élesen egymástól, mivel a dűlőút mellett gyakran a földterület is ugyanazt a nevet viseli. — Tóth 1972: 9, Török 2009: 6. — T5-F4.

Ancza Gyuri kocsmája 2011: *Anca Gyuri kocsmája ~ Decki kocsmája ~ Széipasszony kocsmája.* | *Anca Gyuri kocsmája van most a Decki kocsmájában.* | *Azéirt Széipasszony kocsmája a neve, mert Deckinéi széip asszony volt.* — Kocsma a Keleti és a Fehértói út sarkán. Korábban ***Decki kocsmájá***-nak hívták. A ***Szépasszony kocsmája*** elnevezés a helybeliek névmagyarázata szerint Deckinére, a kocsmáros feleségére utal. — T30-C3.

Ancza kútja 2011: *Anca kútja.* | *Az Anca kútja az első kerületben, a Hegy tizedben van.* | *A Keleti éis a Kötöü út találkozásánál van egy kéizzel hajthatou kút, az Anca kútja.* 1972: *Ancakuttya.* — Kút a Keleti utca és a Kötő út találkozásánál. Négy fontosabb kút volt egykor Dorogon, ez volt az egyik. Ma is megvan. Ancza György háza állt vele szemben, innen ered a neve. — Tóth 1972: 10. — T30-C3.

Áncsán dűlő 2011: *Áncsán düllöü ~ Bába düllöü.* — A dorogi határ nyugati részén lévő dűlőút. Az *Áncsán dűlő* és a ***Bába dűlő*** elnevezés is az út mellett lévő tanyák tulajdonosainak nevét őrzi. — T4-B4.

Áncsán kútja 2011: *Áncsán kútja ~ Áncsánkút ~ Szegéinyházi-kút,* 1972: *Áncsánkuttya,* 1965: *Áncsán kútja.* — Kút a Mátyás körút és

a Vörösmarty utca sarkán. Négy fontosabb kút volt egykor Dorogon, ez volt az egyik. A vele szemben lévő ház tulajdonosáról nevezték el. Helybeliek szerint a kutak mindig arról a személyről kapták a nevüket, aki a legközelebb lakott az adott kúthoz, mert annak fúrásakor általában az illető kertjéből is elvettek egy darabot. A ***Szegényházi-kút*** elnevezés az egykor a közelben lévő Szegényházra utal. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 10. — T30-B3.

Áncsán-tanya 2011: *Áncsán-tanya.* — Tanya a dorogi határ nyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-B5.

Anda Mihály tanyája 2011: *Anda Miháj tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Anó-szállás 1900: *Anó szállás,* 1884: *Anó szállás,* 19. sz.: *Anó szállás.* — Mocsaras terület volt a település északi részén. Az elnevezés legkorábban egy katonai térképről adatolható, amely alacsonyan fekvő, mocsaras terület neveként tünteti fel. Kihalt helynév, amelyben az *Anó* előtag talán személynév lehet, ám ezt igazolni nem tudjuk. — HdT. 19. sz., 1900, HKFT. — T5-E1.

Apolló filmszínház lásd **Téesziroda**

Árpád körút 2011: *Árpád körút,* 1972: *Árpátkörut,* 1965: *Árpád kürút.* — A belterület délkeleti részén a Fehértói és a Böszörményi utcát negyedkör alakban összekötő út. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 10. — T30-C4.

Árpád lásd **Téesziroda**

Bába Antal tanyája 2011: *Bába Antal tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrész keleti szélén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F2.

Bába dűlő lásd **Áncsán dűlő**

Bába Imre tanyája 2011: *Bába Imre tanyája.* — Egykori tanya a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D4.

Bába László tanyája lásd **Gurbán Laci tanyája**

Bába Péter tanyája 2011: *Bába Péjter tanyája.* — Tanya a dorogi határ nyugati részén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét, ma Bába László tulajdonában van. — T4-B5.

Bába-tanya lásd **Gurbán Laci tanyája**

Bacsó-tanya 1. 2011: *Bacsou-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C2.

Bacsó-tanya 2. 2011: *Bacsou-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F2.

Bagoly zug 2011: *Bagoj zug,* 1972: *Bagojzug,* 1965: *Bagolyzug.* — Zsákutca a belterület keleti részén. A közelében található a Rigó zug. Hivatalos név. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 10. — T30-D3.

Baksai-féle vendéglő lásd **Novella**

Bakterház 2011: *Bakterház.* — A Vasútállomás mellett található épület. — T9-H2.

Balatoni dűlő 2011: *Balatoni düllöü.* — Dűlőút a határ északi részén, a Görögkút határrészen. Kevesen ismerik. Nevét az egykori Balatoni-tanyáról kapta. — T3-F4.

Balatoni-tanya 2011: *Balatoni-tanya.* — Egykori tanya a határ északi részén, a Görögkút határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-F4.

Balogh András birtoka lásd **Balogh építész tanyája**

Balogh építész tanyája 2011: *Balog éipítéisz tanyája ~ Balog András birtoka.* | *Úgy száz holdas birtok vout a Rezessel szembe.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Mintegy 20 éve megszűnt. ***Balogh András birtoka***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E3.

Balogh Miska tanyája 2011: *Balog Miska tanyája ~ Balog Miháj tanyája.* | *A Balog Miháj tanyája ma már nincs meg, csak fák állnak a hejéin.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen, a Kabát dűlő végénél. — T3-F5.

Balogh Sándor utca 2011: *Balog Sándor utca.* — A település keleti részén található utca. A nevét Balogh Sándor vajdáról kapta. — Hnt. 2011. — T10-C1.

Bánkus dűlő 2011: *Bánkus düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északkeleti részén, a Bánkus-tanya mellett. — T5-F4.

Bánkus-lapos 2011: *Bánkus-lapos.* | *A Széigyenkúti-lapos eleje a Bánkus-lapos.* — Mé-

lyen fekvő terület a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Nevét onnan kapta, hogy itt volt a Bánkus-tanya. — T5-E2.

Bánkus sor 2011: *Bánkus sor.* — Földút a határ délkeleti részén, a Vágott-hegy közelében. Nevét onnan kapta, hogy a közelében *Bánkus* nevűek laktak. — T10-C1.

Bánkus-tanya 1. 2011: *Bánkus-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E2.

Bánkus-tanya 2. 2011: *Bánkus-tanya.* — Tanya a dorogi határ északkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. Mellette halad a Bánkus dűlő. — T5-F4.

Barackos 2011: *Barackos.* — Gyümölcsös a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban. — T11-F3.

Barczán dűlő 2011: *Barcán düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a közeli Barczán-tanyáról kapta. — T4-B5.

Barczán-tanya 2011: *Barcán-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ nyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-B5.

Barna dűlő 2011: *Barna düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a közeli tanya tulajdonosáról, Barna Imréről kapta. A tanya ma már nincs meg. — T9-F1.

Barna-féle-tanya 2011: *Barna-féile-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D2.

Barna Mihály tanyája 2011: *Barna Miháj tanyája ~ Barna-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld nyugati szélén. ***Barna-tanya***-ként is ismert. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Barna-tanya 1. 2011: *Barna-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D1.

Barna-tanya 2. lásd **Barna Mihály tanyája**

Bazilita rendház lásd **Görög katolikus gimnázium**

Beja-tanya 2011: *Beja-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C4.

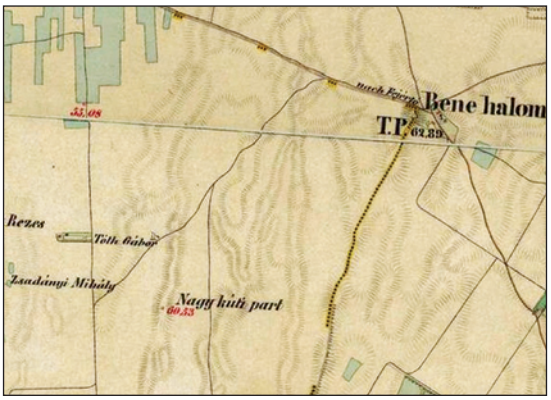
Bence központ lásd **Bence-tanya**

Bence-tanya 2011: *Bence-tanya ~ Bence központ.* | *Ez a Bence-tanya moudos ember tulajdona vout.* — Tanya a határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Bence központ***-ként is említik. A *központ* utótag azzal van összefüggésben, hogy az egykori Bocskai téeszneknek több mezőgazdasági létesítménye (sertéstelepe, szárítója stb.) volt itt. — T10-C2.

Bene-halom Fotó: Molnár Antal

Bene-halom 2011: *Bene-halom, -ra,* 1996: *Bene-hlm. [halom],* 1986: *Benehalom,* 1980: *Bene halom,* 1981: *Bene-halom,* 1972: *Benehalom,* 1914: *Benehalom,* 1900: *Bene halom,* 1893: *Bene halom, Benehalom,* 1884: *Benehalom,* 1882: *Bene halom,* 1858: *Bene halom,* 19. sz.: *Benehalom,* 1763–1785: *Bene halom.* — Kiemelkedés a Görögkút nevű határrész északkeleti csücskében. Hajdúdorog legmagasabb pontja. 1980-ban 127 méter magas halomként határozták meg. A kálmánházi határnál ma is határdomb. A név általánosan ismert az idősebbek körében. Az elnevezéssel kapcsolatban az a hagyomány él, hogy „Egy Bene nevü kocsmáros Dorog határánál lakott. Ennek vót egy nagy csárdája. Itt vót a betyárok állomása is. Eszt az embert a betyárok mindig halállal fenyegettik, ha kiengedi a rabokat, az ü fogjukat. Eccer mégis kiengette, oszt a betyárok bosszubul elvittik minden pizit, a csárdáját meg felgyutották, lerombolták" (Kovács István közlése). *Bene* nevű kocsmáros az 1800-as évek első felében valóban élt a településen. — Drén–Molnár 2011, EKFT., Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL18, 19, HdT. 19. sz., 1900, 1914, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 106, Tóth 1972: 10, Török 2009: 6, Varga 1882: 129. — T3-G2.

A Bene-halom A második katonai felmérés térképén

Benzinkút 2011: *Benzinkút.* — A belterület déli részén, a Böszörményi út jobb oldalán található benzinkút. A település egyetlen benzinkútja. — T30-B5.

Berecki László tanyája 2011: *Berecki László tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Birka 2011: *Birka.* — Kocsma a Nánási úton. — T30-B3.

Birtokossági-erdő lásd **Nagy-erdő**

Birtokosság laposa 2011: *Birtokosság laposa ~ Birtokosság-lapos.* — A város közföldje volt a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Mélyen fekvő terület. Ritkábban a ***Birtokosság-lapos*** elnevezést is használják a területre. — T3-E5F5.

Bivaly kocsmája 2011: *Bivaj kocsmája.* | *A Bivaj kocsmája a háború előtt működött.* — Egykori kocsma a Fehértói úton. Nevét tulajdonosa ragadványnevéről kapta. A közelében volt a Bivaly kútja. — T30-C3.

Bivaly kútja 2011: *Bivaj kútja.* | *Mifelénk vout a Bivaj kútja, a Hegy tizedbe.* 1972: *Bivajkuttya.* — A kút a Fehértói utca közepén volt egy kis térszerű helyen, szemben egy *Bivaly* ragadványnevű ember kocsmájával; vö. Bivaly kocsmája. A kút ma már nincs meg, és a nevet is csak kevesen ismerik. — Tóth 1972: 11. — T30-C3.

Bocskai 2011: *Bocskai ~ Bocskai étterem.* — A város központjában lévő étterem. A hivatalos, ***Bocskai étterem*** nevet ritkán, csak formális szituációkban használják. — T30-C3.

Bocskai étterem lásd **Bocskai**

Bocskai-kert 2011: *Bocskai-kert ~ Loukerti-szöülöü ~ Szöülöü ~ Szöülöüföüdek.* | *Ahogy megyünk a Fehéirtoui úton, jobb kéiz felöül vout a Loukerti-szöülöü.* 1986: *Lúkertiszőllő, -be, Bocskaikert, -be,* 1972: *Bocskajikerbül, Lukertiszőlő,* 1938: *Bocskai kert, Bocskay kert,* 1937: *Bocskaykerti* és Gáti tanyák, 1929: *Bocskai kert,* 1914: *Bocskai kert,* 1909: *Bocskai kert, Bocskay kert,* 1894: *Bocskai kert,* 1893: *Bocskai kert,* 1886: *Bocskai kert,* 1884: *Bocskai kert,* 1877: *Bocskai kert,* 1875: *Bocskay kert,* 1871: *Bocskai kert.* — Zártkert a Lókert határrészben, a fehértói határ mellett, szemben a Csontos-kerttel. Szőlőskert volt. A Lókertnek a Szegegyházával határos részéből 1864-ben osztották ki szőlőnek. A kertből a szőlő 1915 telén pusztult ki. Az 1960–70-es években állandósult a ***Lókerti-szőlő*** elnevezése. Kevésbé használatos a ***Szőlő*** és a ***Szőlőföldek*** névváltozat. A *Bocskai-kert* elnevezés motivációja azonos az (eredetileg egyébként ugyancsak szőlőskertnek használt) önálló település, Bocskaikert nevének kialakulásával: előtagja Bocskai István erdélyi fejedelemre, a hajdúk letelepítőjére emlékeztet. — FNESz. *Bocskaikert,* HdL4, 8, 9, 12, 13, 18, 19, 21, 23, 36, HdT. 1914, Hnt. 1937, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 11, Török 2009: 7, 19. — T5-F5.

Bocskai körút 2011: *Bocskai körút,* 1965: *Bocskai körút,* 1972: *Bocskajikörut.* — A települést körülzáró négy út közül az egyik. Hajdúdorog északkeleti részén, a Fehértói és a Tokaji utat köti össze. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 11. — T30-D2.

Bocskai téesz 2011: *Bocskai téiesz,* 1981: *Bocskai Tsz major.* — Külterületi településrész Hajdúdorog belterületétől délre, a Kövecses-halomtól északra. Történeti forrásban ***Bocskai téeszmajor***-ként is említik. — MoFnT. 2. — T10-B3.

Bocskai téeszmajor lásd **Bocskai téesz**

Bódi András tanyája 2011: *Boudi András tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Bódi Imre tanyája 2011: *Boudi Imre tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrész keleti szélén, az

Iskola dűlőn. A helybeliek szerint 20 éve szűnt meg. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Bodnár Laci tanyája 2011: *Bodnár Laci tanyája.* — Tanya a Nagy-erdő mögött, közel az újfehértói határhoz. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D3.

Bodnár-tanya 2011: *Bodnár-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E4.

Boldizsár-féle-ház 2011: *Boldizsár-féile-ház.* — A Római templom déli oldalán valaha volt ház. A helybeliek szerint egy római egyházfőről kapta a nevét. — T30-B3.

Borsi dűlő 2011: *Borsi düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délnyugati részén. Nevét a közeli tanya tulajdonosáról kapta; vö. Borsi-tanya 1. — T9-G2.

Borsi Mihály tanyája 2011: *Borsi Miháj tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E3.

Borsi-sarok 2011: *Borsi-sarok ~ Borsi-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Borsi-tanya*** néven is ismerik. — T10-C2.

Borsi-tanya 1. 2011: *Borsi-tanya* — Tanya a dorogi határ délnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G2.

Borsi-tanya 2. lásd **Borsi-sarok**

A Böszörményi út az 1940-es években
Forrás: Pajkos György

Böszörményi országút lásd **Böszörményi út**

Böszörményi út 2011: *Böszörméinyi út ~ Böszörméinyi utca ~ Lenin utca. | Elöüször Böszörméinyi utca volt, utána Lenin utca lett. Utána lett Böszörméinyi út.* 1986: *Böszörményi út, Lenin utca,* 1972: *Böszörminyiucca, Böszörminyiut, Leninucca,* 1965: *Böszörményi utca, Lenin utca,* 1914: *Böszörményi utcza,* 1893: *Böszörményi utcza,* 1893: *böszörményi ut,* 1890: *Böszörményi ország ut,* 1884: *Böszörményi utca.* — A település központjából Hajdúböszörmény felé vezető út, a négy főút egyike. 1911-ig a mai dűlőutakhoz hasonló keskeny földút volt. 1911-ben nagy kockakövekkel rakták le, így Dorog is bekapcsolódott a Debrecen–Miskolc közötti út forgalmába. 1962-től ***Lenin utca*** volt a hivatalos neve. ***Böszörményi utca***-ként is említik. A 19. században ***Böszörményi országút***-ként is szerepel. — HdL16, 18, 19, 30, Imre 1965: 12, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 12, 37, Török 2009: 7. — T30-C4.

Böszörményi utca lásd **Böszörményi út**

Böszörményi zug 2011: *Böszörményi zug.* — A település belterületének déli–délnyugati részén található zsákutca. A Böszörményi útból nyílik. Hivatalos név. — T30-B4.

Brán Péter tanyája 2011: *Brán Péiter tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Bugár-tanya 2011: *Bugár-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3.

Búza-kocsma 2011: *Búza-kocsma.* — Kocsma a Kuruc utcán. A helybeliek szerint onnan kapta a nevét, hogy sok *Búza* nevű lakott a környéken. — T30-B2.

Bűdi-tanya 2011: *Bűdi-tanya ~ Béi Pap-tanya.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét: a *Bűdi* a B. Papp család ragadványneve. ***B. Papp-tanya***-ként is ismerik. — T4-C4.

Büdös-tó 1986: *Büdös tó,* 1972: *Büdös tó,* 1960: *Büdös-tó,* 1900: *Büdös tó,* 1884: *Büdös tó,* 19. sz.: *Büdös tó.* — Egykori tó a Gyúlás délkeleti részén, a téglási határ mellett. Az idősebbek szerint a neve onnan származik, hogy a vize annyira büdös volt, hogy a jószág messzire elkerülte. A tó és a neve sem létezik ma már. — HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., Tóth 1972: 12, Török 2009: 7. — T11-E4.

Cakó-tó Fotó: Molnár Antal

Cakó-tó 2011: *Cakou-tou.* | *A dorogi erdöü véigéin van a Cakou-tou, mellette van egy domb, a domb túloldalán egy nagyobb tou, ez a Kenderáztatou.* | *A Cakou-touban kendert áztattak az éin gyerekkoromban.* | *Hajlás van benne, szóval vizenyős. Laposas, aljas rész.* 1986: *Cakótó,* 1981: *Czakó tó,* 1970: *Cakótó,* 1960: *Czakó-tó,* 1900: *Cakó tó,* 1884: *Cakó tó,* 19. sz.: *Cakó tó.* — A dorogi határ délkeleti részén lévő időszakos tó. A név előtagjában talán a 'gólya' jelentésű *cakó* szó szerepel, s ennek megfelelően a *Cakó-tó* egyes vélekedések szerint a gólyák kedvenc pihenőhelye, halászó helye lehetett. A *cakó* szónak ebben a jelentésben való használatát azonban ezen a területen nem tudjuk igazolni. Felvetődhet még az előtag családnévi eredete, ez a névforma azonban a jelenkori dorogi családnévállományban nem fordul elő. — HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., É. Kiss 1970: 436, MoFnT. 2, Török 2009: 7. — T10-D4.

Cakó-tó-hegy 1970: *Cakótó-hegy,* 1893: *Czakótó hegy,* 1882: *Czakótó hegy,* 1858: *Csakótó hegy.* — A Cakó-tó melletti egykori kiemelkedés. Ma már nem használják a nevet. — HdL19, É. Kiss 1970: 437, MKFT., Varga 1882: 129. — T10-D4.

Cigánynegyed lásd **Lókert**

Cigánysor lásd **Lókert**

Cigánytelep lásd **Lókert**

Cigánytelepi-tó 2011: *Cigánytelepi-tou.* — Horgásztó a település keleti részén. A mellette lévő Cigánytelepről kapta a nevét, az elnevezést azonban kevesen ismerik. — T5-E5.

Cigány utca lásd **Csonka utca**

Czifra Péter tanyája 2011: *Cifra Péiter tanyája ~ Cifra-tanya.* — Tanya a település északkeleti részén, a Disznókút-kelet határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Czifra-tanya***-ként is ismerik. — T5-F3.

Czifra-tanya lásd **Czifra Péter tanyája**

Csalogány utca 2011: *Csalogány utca,* 1972: *Csalogányucca,* 1965: *Csalogányzug.* — A belterület keleti részén található utca. Hivatalos név. 1965-ben még zsákutca volt, innen eredhet a ***Csalogány zug*** elnevezése. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 13. — T30-C3.

Csalogány zug lásd **Csalogány utca**

Csap utca 2011: *Csap utca,* 1972: *Csapucca,* 1965: *Csap utca.* — A Szív utcát és a Régi Tokaji utat összekötő kis utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 13. — T30-B3.

Csárda lásd **Csárda-domb, Dorogi csárda**

Cigánytelepi-tó

Csárda-domb 2011: *Csárda-domb ~ Csárda, -hoz ~ Csárda-part ~ Dorogicsárda.* | *A Csárda a Szállásföüdbe a legutolsou föüd. Nem kocsma, hanem föüd.* | *A nyíregyházi határ mellett van a Csárda. Rajta álltak az egykori csárda falai.* | *Valamikor csárda vout. A Csárdánál vout a föüdünk. Ott laktak Fehéirváriéik, Szojkáéik, Gyúróéik, Andáéik, Pogácsáséik. Kint van az, vagy tizenöt kilouméiterre... Dorognak a legvéige éiszakon, utána már Szabolcs van.* — A dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak északnyugati szélén lévő dombos földterület, határrész. A név előtagja a valaha itt állt csárdára utal. A nevet főként azok ismerik, akiknek egykor errefelé volt a földjük. A ***Csárda*** és a *Csárda-domb* nevek egyaránt jól ismert elnevezések. Ritkábban a ***Dorogicsárda*** és a ***Csárda-part*** név is előfordul a földterület megnevezéseként a mai névhasználatban. Az utóbbi névformában a *part* dombos területet jelöl. — T2-C2D2.

Csárda dűlő 2011: *Csárda düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrész északnyugati csücskében, a Dorogi csárda közelében. — T2-D2.

Csárda-lapos 2011: *Csárda-lapos ~ Csárda-legelőü.* — Mélyen fekvő terület, legelő a dorogi határ északnyugati részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Dorogi csárda mellett. ***Csárda-legelő*** néven is ismerik. A hajdúnánási határba átnyúló részét is *Csárda-lapos*-nak nevezik (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — T2-C2.

Csárda-legelő lásd **Csárda-lapos**

Csárda-part lásd **Csárda-domb**

Csata tanyája 2011: *Csata tanyája.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3.

Csattogó 1. 2011: *Csattogou.* | *A Loukerttöül déilre forrás tört fel, ez vout a Csattogou. Az emberek megijedtek, éis a legenda szerint szalonnával dugaszolták el.* | *Azt monták, ha kitörne a Csattogou, elöntenéi Nánást is, mert Nánás lejjebb van, mint Dorog.* | *Dorogon szárazság vout, kitört ez a vízforrás. Hogy Dorogot ne öntse el a víz, árokrendszert alakítottak ki a Héitúton és máshol.* | *A Csattogou a nevéit azéir kapta, mer ojan eröüvel tört fel a víz, hogy csattogott. Vidröül, Böszörméinyböül is ide hajtották az állatokat itatni, ojan sok vout a víz.* 1986: *Csattogó, -ra, Csattogó-kút,* 1972: *Csattogó, Csattogó kut,* 1965: *Csattogó.* — Forrás volt a Lókert határrész délkeleti részén, a Nagy-erdőtől nem messze. Egyesek tengerszemnek vélik. Az 1874-es térképen név nélkül van jelölve a kút. Ez az időszakos forrás 1913-ban, mások szerint 1916-ban majdnem elöntötte a községet. A *Csattogó*-hoz fűződő monda szerint a víz 10 méter magasra csapott fel, s azt malomkővel és szalonnával tudták elfojtani. A kút ma már nem létezik, miután a vize elapadt, a helyét betemették. Történeti forrásban ***Csattogó-kút***-ként is említik. — HdT. 1874, Imre 1965: 17, Tóth 1972: 13, Török 2009: 7. — T10-D1.

Csattogó 2. lásd **Csattogó-lapos**

Csattogó-kút lásd **Csattogó 1.**

Csattogó-lapos 2011: *Csattogou-lapos,* 1986: *Csattogó lapos,* 1972: *Csattogó, Csattogó lapos,* 1893: *Csattogó lapos,* 1874: *Csattogó lapos,* 1858: *Csattogó lapos.* — Mélyen fekvő terület, kaszáló a település keleti részén. A Csattogó nevű kutat veszi körül. Ha sok eső esik, vízállásos terület. — HdL18, HdT. 1874, MKFT., Tóth 1972: 14, Török 2009: 8. — T10-C1D1.

Csendőrlaktanya 2011: *Csendöürlaktanya ~ Csendöürséig.* — Az Iskola úti iskolával szemben volt. Megnevezésére a ***Csendőrség*** forma ugyancsak használatos. — T30-B3.

Csendőrség lásd **Csendőrlaktanya**

Cseszárka-árok lásd **Nagy-árok**

Csikós-lapos 2011: *Csikous-lapos ~ Véi Orosz-lapos.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ déli részén. ***V. Orosz-lapos***-ként is említik, nevét a *Csikós* ragadványnevű *V. Orosz* családról kapta. A *V.* betű megkülönböztető elem a személynévben. — T10-B2.

Csónakázó lásd **Csónakázótó**

Csónakázótó 2011: *Csounakázoutou ~ Csounakázou.* — Mesterséges tó, amely az egykori Magi-fürdőben volt. ***Csónakázó*** néven is ismerik. — T10-B2.

Csonka utca 2011: *Csonka utca,* 1972: *Csonkaucca,* 1965: *Csonka utca, Cigány utca.* — A belterület északkeleti részén található utca.

Egyes források szerint eredetileg ***Cigány utca*** volt a neve, s a helyi cigányok tiltakozására kapta a *Csonka utca* hivatalos nevet. — Imre 1965: 8, Tóth 1972: 15. — T30-C3.

Csontos 2011: *Csontos, -ba,* 1986: *Csontos,* 1972: *Csontos,* 1941: *Csontos,* 1933: *Csontos, Csontos d[űlő],* 1929: *Csontos,* 1914: *Csontos,* 1909: *Csontos,* 1894: *Csontos,* 1893: *Csontos,* 1886: *Csontos,* 1884: *Csontos,* 1877: *Csontos,* 1875: *Csontos,* 1871: *Csontos.* — Határrész a település keleti részén. A Fehértói úttól északra a Disznókút határrészig, keleten a fehértói határig terjed. A történeti források többnyire szántóföldként említik, 1894-ben rétként szerepel, 1875-ben pedig a következőt írják róla: „egyrésze szőllő a többi rész pedig szántó és kaszalló". Egyesek szerint az elnevezés onnan származik, hogy egy *Csontos* nevű ember indítványára létesítették a *Csontos-kert* nevű szőlőskertet, s az ő nevét őrizheti a *Csontos* nevű határrész is; mások szerint viszont onnan ered a név, hogy ezen a területen közös sírhelyek voltak. A területén találhatók a Csontos-kert és a Csontos-halom nevet viselő helyek is. Egy forrás ***Csontos-dűlő***-ként említi. — HdL4, 8, 9, 12, 13, 18, 19, 21, 23, 29, 36, 37, 38, HdT. 1914, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 15–6, Török 2009: 9. — T5-E5.

Csontos dűlő 2011: *Csontos düllöü ~ Roumai pap düllöü,* 1986: *Csontosdüllő,* 1972: *Csontozsdüllő.* — A dorogi határ keleti részén lévő dűlőút. A Csontos és a Disznókút határrész között kelet–nyugati irányban húzódik Szegegyházáig. A Római pap tanyája mellett halad, ezért nevezik ***Római pap dűlő***-nek is. — Tóth 1972: 16, Török 2009: 9. — T5-F5.

Csontos-dűlő lásd **Csontos**

Csontos-halom lásd **Csontos-hegy**

Csontos-hegy 2011: *Csontos-hegy ~ Csontos-halom ~ Lukács partja,* 1996: *Csontos-hlm. [halom],* 1986: *Csontos halom, Lukács partja,* 1980: *Csontos halom,* 1972: *Csontos halom, Lukácspartya,* 1900: *Csontos halom,* 1893: *Csontos hegy,* 1893: *Csontos halom,* 1884: *Csontos hegy,* 1884: *Csontos halom,* 1858: *Csontos halom,* 19. sz.: *Csontos halom.* — A város központjától keletre 2,8 km-re, a Fehértói úttól 2–300 méterre északra, a Csontos-kert nyugati oldaláig húzódó 124 méter magas kiemelkedés. Az 1970–80-as években a ***Lukács partja*** név volt inkább használatban, melynek előtagja valószínűleg személynév, utótagja pedig a terület dombos jellegére utal. Ma jóval elterjedtebb a *Csontos-hegy* elnevezés. A történeti forrásokban a ***Csontos-halom*** névváltozat is gyakran szerepel. Az előtag magyarázatához lásd Csontos. — Drén–Molnár 2011, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL18, 19, HdT. 19. sz., 1900, HKFT., Komoróczy 1971: 331, MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102, Tóth 1972: 16, Török 2009: 10. — T5-E5.

Csontos-kert 2011: *Csontos-kert ~ Csontos-kerti-szöülöü ~ Szöülöü ~ Szöülöüskert.* | *A dorogi határ keleti réiszéin jobra van a Loukert, balra a Csontos-kert.* | *A Fehéirtoui út egyik oldalán van a Csontos-kerti-szöülöü, a Feszülettöül visszább.* | *Megyünk a Szöülöübe, úgy mondják.* 1986: *Csontos kert,* 1981: *Csontoskert,* 1967: *Csontoskert,* 1965: *Csontoskert,* 1938: *Csontos kert,* 1937: *Csontoskerti* tanyák, 1932: *Csontos kert,* 1929: *Csontos kert,* 1914: *Csontos kert,* 1913: *Csontos kert,* 1909: *Csontos kert,* 1900: *Szőlők,* 1893: *Csontos kert,* 1890: *Csontos kert,* 1884: *Csontos kert,* 1874: *Szöllős kert,* 1872: *Szőllőskert.* — A Gáttól északra, a Csontos nevű határrész keleti oldalán húzódó zártkert. Szőlőskert volt, „az 1874-ik évben 34 hold és 604 öl terület szőllőnek osztatván ki". Szőlő már nincs benne, ma szántóföldnek használják. A Dorogot körülvevő területeket szőlőföldként használták, ezért is hívják még ma is ***Szőlő***-nek, ***Szőlők***-nek, ***Szőlőskert***-nek ezeket a területeket. A gazdasági központok, amelyeket mezei kertnek vagy szőlőskertnek neveztek, a mezőváros gyors növekedése miatt kerültek ki a határba. A *Csontos-kert* általánosan ismert név, ritkábban ***Csontos-kerti-szőlő***-nek is mondják. A név előtagjának magyarázatához lásd Csontos. — HdL7, 8, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 36, 37, HdT. 1874, 1900, 1914, Hnt. 1937, 1967, 2011, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 331, MoFnT. 2, Tóth 1972: 16, Török 2009: 10, Veliky 1967: 33–35. — T5-F5.

Csontos-kerti-szőlő lásd **Csontos-kert**

Csorda(fel)hajtó dűlő lásd **Gáti dűlő**

Csordahajtó (út) lásd **Gáti dűlő**

Csordajáró-legelő lásd **Gáti-legelő**

Csordajáró út lásd **Gáti dűlő**

Csordalegelő lásd **Gáti-legelő, Gyep**

Csődör boltja 2011: *Csöüdör boltja.* — Bolt volt a Mátyás körút és Viditó út sarkán. A ház még megvan. A *Csődör* az egykori tulajdonosának volt a ragadványneve. — T30-B4.

Csődörös kaszárnya lásd **Méntelep**

Csörsz-árok lásd **Nagy-árok**

Darabos utca 2011: *Darabos utca,* 1972: *Darabosucca,* 1965: *Darabos utca.* — Az Árpád körutat és a Hétút utcát összekötő utca a belterület délkeleti részén. Az 1965-ös forrás szerint cikkcakkosan kanyarog, innen nyerte nevét. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 17. — T30-C4.

Daru zug 2011: *Daru zug,* 1972: *Daruzug,* 1965: *Daruzug,* 1944–1946: *Daru zug.* — A Vörösmarty utcából nyíló zsákutca. Az 1972-es forrás szerint a névadáskor csak *Daru* nevű családok laktak itt. Hivatalos név. — Imre 1965: 9, HdL40, Tóth 1972: 17. — T30-B3.

Debei lásd **Debeje-halom**

Debeje dűlő 2011: *Debeje düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délkeleti részén. Nevét a mellette fekvő Debeje-halomról kapta. — T10-C2.

Debeje-halom
Fotó: Molnár Antal

Debeje lásd **Debeje-halom**

Debeje-halom 2011: *Debeje-halom ~ Debeje,* 1996: *Debeje-hlm. [halom],* 1981: *Debeje-halom,* 1980: *Debeje halom,* 1972: *Debeje-halom, Debeje,* 1900: *Debeje hal[om],* 1893: *Debeje,* 1884: *Debeje hal[om],* 1882: *Debeje halom,* 1858: *Debeje halom,* 19. sz.: *Debeje hal[om],* 1763–1785: *Debei.* — A település központjától délkeletre 3,7 km-re, a Nagy-erdőhöz vezető dűlő nyugati oldalán található 127 méter magas domb. Régészetileg feltáratlan. Az I. katonai felmérésen szereplő *Debei* adat *Debej* és *Debeji* formaként egyaránt azonosítható. ***Debeje***-ként is használatos. A név eredete ismeretlen. — Drén–Molnár 2011, EKFT., Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL19, HdT. 19. sz., 1900, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102, Tóth 1972: 17, Varga 1882: 129. — T10-C2.

Debrovszki-féle-ház 2011: *Debrovszki-féile-ház.* | *A Tokaji úton, a Görög katoulikus templommal szemben volt a Debrovszki-féile-ház. Debrovszki Margit doktornöü lakott itt.* — Ház a Tokaji úton. Fontosabb tájékozódási pont volt, mert itt működött a doktornő rendelője is. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-C3.

Decki kocsmája lásd **Ancza Gyuri kocsmája**

Demeter-malom lásd **Vágott-hegyi malom**

Demeter-tanya 2011: *Demeter-tanya.* — Tanya a dorogi határ északkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F4.

Diófa utca 2011: *Diófa utca,* 1972: *Dijófaucca.* — A belterület délnyugati részén lévő utca, közel a vasúthoz. Ez a terület a B. Tóth család birtokában volt, ők telepítettek ide diófákat több holdnyi területen. Házuk a lebontott téglagyár épületének egy része volt. B. Tóth István mérnök halálával kihalt a család, a föld a község tulajdonába került, és a tanács házhelyeket osztott ki rajta. Hivatalos név. — Tóth 1972: 17. — T30-A4.

Disznókút 2011: *Disznoukút, -ba ~ Disznoukút járás ~ Disznoukúti járás ~ Kilinkút.* | *A községignek, mer akkor méig nagyközségig vout Dorog, nem város, vout ott egy sertéistelepe… oszt azéir neveztéik Disznoukútnak. Kéirdeztéik: Hun lakol? A Disznoukútba.* | *A Disznoukút réigi neve a Kilinkút.* 1986: *Kilinkúti járás, Disznúkúti járás,* 1986: *Disznókút,* 1981: *Disznókúti-járás,* 1972: *Disznókuti járás,* 1972: *Disznókut,* 1965: *Disznókút,* 1941: *Disznókúti járás,* 1938: *Disznókuti járás, Disznókut járás, Disznókut,* 1937: *Disznókúti* tanyák, 1936: *Disznó kut,* 1933: *Disznókuti járás,* 1929: *Disznokuti járás,* 1926–1927: *Disznókuti járás,* 1925: *Disznókuti járás,* 1914: *Disznókuti járás,* 1913: *Disznókúti* tanyák, 1909: *Disznókúti járás,* 1909: *Disznókuti dűlő,* 1905: *Disznókúti*

járás, 1898: *Disznókúti járás,* 1894: *Disznókuti járás,* 1893: *Disznókuti járás,* 1891: *Kilinkuti j[árás],* 1886: *Disznókuti járás,* 1884: *Disznókúti járás,* 1882: *Disznokuti járás,* 1881: *Disznókúti járás,* 1877: *Disznókuti kert,* 1877: *Disznókuti járás,* 1875: *Kilinkut,* 1875: *Disznó kut.* | *Kilinkut* máskep *Disznó kut.* 1871: *Disznókúti járás,* 1858: *Kilin kút,* 1853: *Kilinkuti járása,* 1853: *Kilinkuti jarasa.* — Határrész Hajdúdorog belterületétől északra. Északon a Görögkúttal és a Szállásfölddel határos, keleti oldala egyben az újfehértói határ, délen a Csontosig nyúlik, nyugati része a Tokaji úton át egészen a hajdúnánási határnál végződik. 1843-ban a határt négy járásra (azaz határrészre) osztották: Görögkúti, Kilinkúti, Zajgatói és Gyúlási járásra. Ezek közül a ***Kilinkúti-járás*** a ma ismert *Disznókút.* Feltehető, hogy ez a terület vagy egy része egy *Kilin* nevű ember tulajdonában volt. Ilyen személynév azonban nincs a jelenkori dorogi személynevek között. A birtokon lévő kút *Kilin-kút* vagy *Kilin kútja* lehetett. Később az elnevezés átvonódott a tulajdonos földjére is. A *Disznókút* elnevezés bizonyára onnan ered, hogy ezen a területen sertéseket legeltettek. A helybeliek régen úgy is magyarázták a nevet, hogy belefulladt a kútba egy disznó, ezért nevezték el *Disznókút*-nak a területet. Részei: Disznókút-észak, Disznókút-kelet, Disznókút-nyugat. Ritkábban ***Disznókút(i)-járás***-nak is nevezik. A hely eredeti ***Kilinkút*** elnevezését ma már kevesen ismerik. Történeti forrásokban a ***Kilinkúti-járás*** és a ***Disznókúti-kert*** nevek is szerepelnek a területre vonatkozóan. — HdL2, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 28, 29, 33, 34, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1913, 1937, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 331, MKFT., MoFnT. 2, Tóth 1972: 18, Török 2009: 10, Veliky 1971: 85. — T4-B4, T5-F1.

Disznókút dűlő 2011: *Disznoukút düllöü ~ Giru düllöü,* 1986: *Disznókúti dűlő,* 1972: *Disznókutidüllő.* — Földút a dorogi határ északkeleti részén. A Temető dűlő déli részétől északi irányban halad a Disznókút végéig, majd kelet felé kanyarodva a fehértói határnál végződik. ***Giru dűlő***-nek is nevezik, mert mellette fekszik a Giru-tanya. Történeti forrásokban ***Disznókúti dűlő***-ként is szerepel. — Tóth 1972: 17, Török 2009: 10. — T5-E4.

Disznókút-észak 2011: *Disznoukút-észak ~ Disznókút-észak,* 1981: *Disznókút észak,* 1967: *Disznókút (Északi).* — Határrész a település északi részén. A Disznókút része. Északon a Görögkúttal, keleten a kálmánházi határral, délen a Disznókút-kelet, nyugaton pedig a Szállásföld-dél határrésszel szomszédos. — Hnt. 1967, 2011, MoFnT. 2. — T3-G5G4, T5-E3F1.

Disznókúti általános iskola lásd **Disznókúti iskola**

Disznókúti dűlő lásd **Disznókút**

Disznókúti iskola 2011: *Disznoukúti iskola ~ Disznoukúti általános iskola ~ Szállásföüd-dél tanyai iskola.* | *A Disznoukúti iskola a nevéit onnan kapta, hogy vout itt sertéistelep.* | *Fent vout a parton a Szállásföüd-dél tanyai iskola.* | *A Rehou-föüdhöz, ha megyünk kifele keletnek, körülbelül féilúton bal kéizre esik, ott vout az iskola.* 1972: *Szállásföld-Dél Tanyai Iskola.* — Egykori iskola a dorogi határ északi részén, a Szállásföld délkeleti csücskében, a Disznókút északi határánál. Az 1930-as években alapították. Egy tanerős osztatlan iskolaként indult, de később két tanerős, részben osztott iskolaként működött. Az 1969/70-es tanévben megszűnt. ***Disznókúti általános iskola***-ként és ***Szállásföld-dél tanyai iskola***-ként is ismerik. — Papp 1971: 210, Tóth 1972: 49. — T5-E2.

Disznókút(i)-járás lásd **Disznókút**

Disznókúti-kert lásd **Disznókút**

Disznókút-kelet 2011: *Disznoukút-kelet,* 1981: *Disznókút kelet,* 1967: *Disznókút (Keleti).* — Határrész a település északkeleti részén. A Disznókút része. — Hnt. 1967, 2011, MoFnT. 2. — T5-E3E4.

Disznókút-lapos 2011: *Disznoukút-lapos ~ Kilinkút-lapos ~ Támcsu-lapos,* 1986: *Disznókút lapos,* 1972: *Disznókut lápos,* 1972: *Disznókutlapos,* 1960: *Disznókút lapos,* 1900: *Disznó kút lápos,* 19. sz.: *Disznó kút lápos,* 1884: *Disznó kút lápos,* 1858: *Disznó kút lapos.* — Mélyen fekvő, mocsaras terület a dorogi határ északkeleti részén, a Disznókút határrész közepén. Az 1858-as katonai felmérés gémeskutat is jelöl ezen a helyen. Kiterjedése a 20. század elején nagyobb volt. Területe évről évre csökken, ugyanis minden évben szántanak fel belőle egy kis részt. Ritkán a

Kilinkút-lapos nevet is használják a földterületre. A ***Támcsu-lapos*** megnevezést, mely tulajdonosának nevét őrzi, kevesen ismerik. A történeti forrásokban ***Disznókút-lápos***-ként is szerepel. — HdT. 19. sz., 1900, HdT. 1960, HKFT., MKFT., Tóth 1972: 19, Török 2009: 11. — T5-E4.

Disznókút-lápos lásd **Disznókút-lapos**

Disznókút-nyugat 2011: *Disznoukút-nyugat,* 1981: *Disznókút nyugat,* 1967: *Disznókút (Nyugati).* — Határrész a dorogi határ északnyugati területén. A Disznókút része. — Hnt. 1967, 2011, MoFnT. 2. — T4-B4C3.

Disznóvásár-kert 2011: *Disznóvásár-kert ~ Disznóvásártéjr.* — Egykori disznóvásártér a jelenlegi Hajnal és Vásárhelyi utcán. Minden héten volt itt disznóvásár. Később a Fehértói útra, a gázcseretelep mellé telepítették. ***Disznóvásártér*** formában is ismerik. Vö. Vásártér. — T30-C5.

Disznóvásártér lásd **Disznóvásár-kert**

Dobi Dénes tanyája 2011: *Dobi Dénes tanyája ~ Dobi Dénes-tanya.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén, a Disznókút-nyugat területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ritkábban ***Dobi Dénes-tanyá***-nak is mondják. — T4-B4.

Dobi dűlő 2011: *Dobi düllöj.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a közeli Dobi Dénes tanyájáról kapta. — T4-B4.

Dobi Sándor tanyája

Dobi Sándor tanyája 2011: *Dobi Sándor tanyája ~ Dobi-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. ***Dobi-tanya***-ként is ismerik. — T4-C2.

Dobi-tanya lásd **Dobi Sándor tanyája**

Dohánybeváltó 2011: *Dohánybeváltou ~ Dohánygyár ~ Fábrika, -ba ~ Ruhagyár.* | *A mostani Ruhagyár réigen Dohánybeváltou volt.* | *Soha nem monták azt Dohánybeváltounak, csak Fábrikának.* | *Ugyanaz az épület a Ruhagyár, mint a Dohánybeváltou.* 1972: *Dohánbevátó,* 1914: *M[agyar] k[irályi] Dohánybeváltó hivatal,* 1893: *M[agyar] k[irályi] dohánybeváltó hivatal,* 1891: *Dohányraktár,* 1884: *Dohánybeváltó Hivatal.* — Dohány-, majd ruhagyár volt a belterület déli részén. Egyes források szerint 1885-ben létesült, bár az 1884-es kataszteri térképen már szerepel. 1935-ig az ideszállított dohányt ebben a gyárban erjesztették, szárították, később már csak a szárítást végezték itt. 1969-ben végleg megszűnt. 1962-ben az épületek egy részét a Debreceni Ruhagyár kihelyezett telepe kapta, innen ered a ***Ruhagyár*** elnevezése. 1969-ben a másik rész a Csepeli Papíripari Vállalat telepe lett. Nemrég a Ruhagyár is megszűnt. ***Dohánygyár*** és ***Fábrika*** néven is említik. Történeti forrásokban ***Dohányraktár,*** valamint a hivatalos Dohánybeváltó Hivatal és Magyar Királyi Dohánybeváltó Hivatal néven is szerepel. — HdL17, 18, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 331, Szakál 2012: 27, Tóth 1972: 19. — T30-B4.

Dohánybeváltó utca 2011: *Dohánybeváltou utca ~ Fábrika köz.* | *Monták, hogy ott lakik a Fábrika közön.* 1972: *Dohánbevátóucca,* 1965: *Dohánybeváltó utca.* — Utca a belterület délnyugati részén. Az itt található Dohánybeváltó üzemről kapta a nevét. Hivatalos név. Néhányan még ismerik a régi, ***Fábrika köz*** megjelölését, amely a Dohánybeváltó másik, *Fábrika* nevét őrzi. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 19. — T30-B4.

Dohánygyár lásd **Dohánybeváltó**

Dohányraktár lásd **Dohánybeváltó**

Dohány utca 2011: *Dohány utca,* 1972: *Dohányucca,* 1965: *Dohány utca.* — A Fehértói úttal párhuzamos utca. Egyesek szerint régen ez a terület dohánnyal volt beültetve, innen az elnevezése. Mások azonban úgy vélik, hogy azért kapta ezt a nevet az utca, mert azok a gazdák éltek itt, akik dohányt termesztettek. Hivatalos név. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 19. — T30-C3.

Domb utca 2011: *Domb utca,* 1972: *Dombucca,* 1965: *Domb utca.* — A Fehértói út jobbol-

dali mellékutcája. Egyes források szerint a név onnan ered, hogy magasabb szinten épültek a házak a többiekhez viszonyítva. Mások szerint az utca közepén egy nagy domb volt, amely az idők folyamán erősen megkopott. Hivatalos név. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 19. — T30-C3.

Dorog lásd **Hajdúdorog** (a település helynévtárának elején)

Dorogegyház(a) lásd **Hajdúdorog** (a település helynévtárának elején)

Dorogháza lásd **Hajdúdorog** (a település helynévtárának elején)

Dorogi csárda 2011: *Dorogi csárda ~ Csárda.* | *A Tokaji út legvégén vout a Csárda.* | *A Fehéjrvári-tanya mögöt vout a Csárda, mert itt ojan hosszú vout a határ, hogy kellett egy csárda.* 1972: *Dorogi csárda,* 1914: *Dorogi csárda,* 1900: *Doroghi cs[árda],* 1893: *Dorogi csárda,* 1884: *Doroghi cs[árda],* 1869: *Dorogi csárda,* 1858: *Doroghi csárda,* 19. sz.: *Doroghi cs[árda].* — Egykori csárda a Szállásföld északi részén, a nánási határ mellett, a mai Pogácsás-tanya helyén. 1925-ben megszűnt, épülete az 1940-es évek végéig még állt. Ma már csak az idősebbek emlékeznek rá. Az egykori csárdát körülvevő földterületet azóta is *Dorogicsárdá*-nak vagy *Csárdá*-nak nevezik (lásd Csárda-domb). (Lásd még Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében.) — HdL18, 19, 30, HdT. 19. sz., 1900, HkerT. 1869, HKFT., MKFT., Tóth 1972: 19. — T2-C1.

Dorogicsárda lásd **Csárda-domb**

Dorogi fürdő lásd **Magi-fürdő**

Dorogi-erdő lásd **Nagy-erdő**

Dorogi-tó lásd **Viditó**

Dorogtelek lásd **Hajdúdorog** (a település helynévtárának elején)

Dózsa György utca 2011: *Douzsa György utca,* 1965: *Dózsa György utca.* — A belterület délnyugati szélén található utca. — Imre 1965: 9. — T30-A4.

Dög-lapos 2011: *Dög-lapos.* | *Nánás feléi, a mostani temetöü feléi van a Dög-lapos.* 1986: *Döglapos,* 1972: *Döglapos,* 1914: *Dög lapos,* 1893: *Dög lapos,* 1884: *Döglapos.* — A Zajgató északi részén lévő, mélyen fekvő terület volt, nem messze a nánási határtól. Nem nagy kiterjedésű, távol a lakott területtől, így alkalmas volt arra, hogy a város dögtelepe legyen. Nagy pestis- és kolerajárványok idején ide hordták az elhullott állatokat. Ma már kevesen használják a nevet. — HdL18, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 20, Török 2009: 12. — T9-G1.

Dulavics tanyája 2011: *Dulavics tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északkeleti csücskében, a Görögkút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már a helye sincs meg. — T3-G1.

Egyes-dűlő 2011: *Egyes-düllöü.* — Földterület a Rákóczikertben. — T4-D4.

Egyház földje 2011: *Egyház föüdje ~ Káptalan ~ Pap-föld ~ Papi-birtok ~ Papok föüdje.* | *Az Egyház föüdje az állomás fele vout. De nagyon nagy terület vout. Debrecen fele.*| *Az Egyház föüdjéit éin Káptalannak tudom.* | *A Zajgatou környéikéin van a Papok föüdje, mint az Iskola-föüd.* 1929: *egyházi földek,* 1914: *egyházi földek,* 1909: *egyházi földek,* 1894: *egyházi földek,* 1893: *egyházi földek,* 1884: *egyházi földek.* — A görög katolikus egyház tulajdonában lévő földterület volt a határ déli részén, a Zajgatóban. A történeti forrásokban szereplő ***Egyházi-földek*** névforma is tulajdonnévi értékű lehetett, s nem csupán a föld birtokosát jelölte meg. Napjainkban többféle néven, ***Papok földje***-ként, ***Pap-föld***-ként, ***Papi-birtok***-ként és ***Káptalan***-ként is ismerik. Ma a Tedej Zrt. által művelt földterület, a Tedej földje része. — HdL12, 18, 22, 23, 29, 30, 36, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 332. — T9-G2.

Egyházi-földek lásd **Egyház földje**

Ék utca 2011: *Éik utca,* 1972: *Ikucca.* — A Nyíregyházi utcából nyíló utca. Egyik vége ék alakban összeszűkül, innen ered a neve. Hivatalos név. — Tóth 1972: 21. — T30-C3.

Első kerület 2011: *Első kerület ~ Első tized Hegy tized, -be.* | *Néigy kerület vout Dorogon réigen is, csak akkor tizednek hívták. Mindegyik tizednek vout temetöüje. Ha valaki máshová akarta temetni a rokonát, fizetni kellett érte. Az elsöü kerület volt a mijenk, a Hegy tized.* 1972: *Hetytized,* 1965: *Hegytized.* — A belterület északkeleti részén lévő településrész a Tokaji és a Fehértói út között. A tizedek kialakulásának története a hajdúkorig vezethető

vissza. A városvezetés kifejlődésével párhuzamosan alakulhatott ki az utcatizedek hálózata. A hajdúk letelepülése előtti katonai tisztségviselők lettek a város vezetői. A város élén a katonai szervezet parancsnoka, a hajdúkapitány állt. Mellette fontos szerepet töltöttek be a tizedesek is. Dorogot négy részre osztották, egy-egy tized a tizedes vezetésével ide települt le. A tizedes irányította a parancsnoksága alatt álló hajdúk polgári életét és katonai városvédő szolgálatát. A katonai igazgatást nagyon lassan váltotta fel a polgári. Dorognak négy főútja van, melyek kereszt alakban szelik egymást. Egy-egy főút közé eső negyedkörcikk alakú területre települt egy-egy katonai tized. A négy tized területileg egyenlő nagyságú volt. Mindegyik tized különálló, zárt világot alkotott. Íratlan törvények szabályozták például a tizedekben lakók közötti érintkezést, párválasztást stb. A temetkezés szintén csak az adott tizedben volt engedélyezett. Az idők folyamán a katonai egység nevét ráértették arra a területre is, ahová az letelepült. Így az embercsoportot jelentő *tized* szó a hajdúvárosokban helyet jelölő jelentéssel bővült. Északon a Tokaji úttól keletre a Fehértói útig a ***Hegy tized,*** nyugatra a Telekhegy tized terül el. Délre, a Böszörményi úttól keletre a Fehértói útig a Gát tized, tőle nyugatra a Nánási útig a Viditó tized. A tizedek szerepe ma már megszűnt, amit az is jelez, hogy helyettük a *kerület* szót használják, az idősebbek viszont még ma is gyakran ezek alapján tájékozódnak. A *Hegy tized* elnevezést általánosan ismerik ugyan, de az *Első kerület* az elterjedtebb név, illetve az idősebbek az ***Első tized*** megnevezést is használják. Az előbbi elnevezés talán onnan ered, hogy a településnek ez a része magasabban fekszik, mint a környezete. — Dávid 1971: 50, Imre 1965: 4, Tóth 1972: 30. — T30-C3.

Első tized lásd **Első kerület**

Epreskert 2011: *Epreskert.* | *Dorog alatt van az Epreskert.* 1986: *Epreskert,* 1972: *Epreskert,* 1965: *Epreskert,* 1932: *Epres kert,* 1929: *Epreskert,* 1914: *Epreskert,* 1909: *Epreskert,* 1893: *Epreskert,* 1884: *Epreskert,* 1877: *Epres kert,* 1875: *Epres kert,* 1871: *Epreskert.* — A Tokaji út nyugati oldalán a belterülettől északra, a Szállásföld, Disznókút, Rákóczikert által határolt kb. 82 kat. holdnyi terület. Egykor a Rákóczikerthez tartozhatott, és a lakosság konyhakertjei voltak itt. Eperfákkal ültették be. 1875-ben azt említik, hogy a terület földje jó termőföld, amelyben kendert s konyhanövényeket termelnek. A fehér eperfa a selyemhernyó-tenyésztéssel párhuzamosan a 18. században terjedt el hazánkban. Még 1972-ben is jó néhány eperfa volt a területen, napjainkban azonban már szántóföld. — HdL5, 8, 9, 18, 19, 23, 28, 36, 37, HdT. 1914, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 331, MNL. *eperfa,* Tóth 1972: 20, Török 2009: 12. — T4-D4.

Erdészház lásd **Pufli tanyája**

Erdő lásd **Nagy-erdő**

Erdő-föld lásd **Nagy-erdő**

Erdő-földi-szántó 1890: *Erdőföldi szántó.* — A Nagy-erdő melletti földterület megjelölése lehetett. — HdL16. — T10-C3.

Erődfal. Mögötte a Görög katolikus templom.

Erődfal 2011: *Erődfal,* 1965: *Várfal.* — A Görög katolikus templomot körülvevő lőréses kerítésfal. Műemlék, a régi templomerőd maradványa. A templomerődöt 1611-től 1640-ig várfal védte, ennek egy oldala maradt fenn. A régészeti leletek alapján a 16. századból való lehet. — Angyal szerk. 2000: 305, Imre 1965: 17. — T30-C3.

Étterem lásd **Nyári mulató**

Fábrika lásd **Dohánybeváltó**

Fábrika-kert 2011: *Fábrika-kert.* | *A Fábrika-kertben volt a Futballpája.* — Beépítetlen terület volt a város belterületének déli részén. Nevét onnan kapta, hogy ezen a területen működött a Dohánybeváltó, más néven a Fábrika. — T30-B4.

Fábrika köz lásd **Dohánybeváltó utca**

Faraktár 2011: *Faraktár.* | *Frenkel nevű zsidou volt a tulajdonosa a Faraktárnak. Ez volt a réigi tüzéip, a vasút mellett.* 1986: *Faraktár,* 1972: *Faraktár,* 1893: *Faraktár,* 1884: *Faraktár.* — Egykori faraktár a vasútállomástól délkeletre, a Böszörményi út mellett. A mai TÜZÉP-hez hasonló rendeltetéssel 1946-ig működött. Vö. még Frenkel-féle-ház. — HdL18, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 21, Török 2009: 12. — T30-B5.

Farkas Antal tanyája 2011: *Farkas Antal tanyája.* — Egykori tanya a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D4.

Farkas István tanyája 2011: *Farkas István tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E4.

Farkas Lajos boltja lásd **Lázár Lajos boltja**

Farkas László tanyája 2011: *Farkas Lászlou tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Mintegy húsz éve szűnt meg. — T3-E4.

Farkas Sándor tanyája 2011: *Farkas Sándor tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E4.

Farkas zug 2011: *Farkas zug,* 1972: *Farkaszszug.* — Zsákutca a belterület északi részén. Az előtagja talán *Farkas* családnevűekre utal. Hivatalos név. — Tóth 1972: 21. — T30-B2.

Fazekas-birtok lásd **Fazekas-tanya**

Fazekas-erdő 2011: *Fazekas-erdöü.* — Egykori erdő a dorogi határ északi részén, a Görögkúttdél határrészen, a Homokbánya helyén. Az itt lévő Fazekas-tanyáról kapta a nevét. — T3-F4.

Fazekas-tanya 2011: *Fazekas-tanya ~ Fazekas tanyája ~ Fazekas-birtok.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Fazekas tanyája*** és ***Fazekas-birtok*** néven is ismerik. — T3-F4.

Fehér-halom 1986: *Fehírhalom,* 1960: *Fehérhalom,* 1900: *Fehér hal[om],* 1893: *Fehérhalom,* 1884: *Fehér hal[om],* 19. sz.: *Fehér hal[om].* — A Gyúlásban lévő mesterséges kiemelkedés. A teteje erősen szikes lehetett, ennek fehér színe után kaphatta a nevét. (Ehhez lásd még a Fehér-szik szócikkét.) Ma már sem a név, sem a hely nem ismert. — HdL19, HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., Tóth 1972: 21, Török 2009: 12. — T11-E3.

Fehér Laci tanyája 2011: *Fehéir Laci tanyája ~ Fehéir-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D3.

Fehér-szik 2011: *Fehéir-szík ~ Nagy-szik ~ Nagy-szík.* | *Van egy nagy szik, azt Fehéir szíknek hívják. Vízállás, amikor sok esöü van. Ha nincs esöü, megrepedezik, nem terem meg rajta semmi. A Gátba vout.* 1960: *Fehér-szik,* 1900: *Fehér szik,* 1884: *Fehér szik,* 1858: *Fehér szék,* 19. sz.: *Fehér szik.* — Szikes, mélyen fekvő terület a település déli részén, a Gát határrészen. Kifehéredő, szikes talajáról kaphatta a nevét. Kevesek által használt név. ***Nagy-szik***-nek is nevezik. — HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., MKFT. — T10-B3.

Fehértai út lásd **Fehértói út**

Fehér-tanya lásd **Fehér Laci tanyája**

Fehértói országút lásd **Fehértói út**

Fehértói út 2011: *Fehéirtoui út ~ Fehértai út ~ Újfehéirtoui út,* 1986: *Fejírtójiút,* 1972: *Fejirtajiut, Fejirtajiucca,* 1965: *Fehírtaji utca,* 1893: *fejértói ut,* 1890: *Fehertói ország ut,* 1884: *Újfehértói út,* 1874: *Fehértói út.* — A település központjától, a Petőfi térről keleti irányban Újfehértó felé vezető út. Egyike a négy főutcának. Keskeny földút volt, majd nagy kockakővel rakták le, 1964-ben leaszfaltozták. Hivatalos név. ***Újfehértói út***-ként is említik. Történeti forrásokban ***Fehértói utca***-ként, illetve ***Fehértói országút***-ként is szerepel. — HdL16, 19, HdT. 1874, Imre 1965: 9, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 21–22, Török 2009: 12. — T30-C3.

Fehértói utca lásd **Fehértói út**

Fehérvári István tanyája lásd **Fejérvári István tanyája**

Fehérvári Péter tanyája lásd **Fejérvári Péter tanyája**

Fehérvári Sándor tanyája 2011: *Fehéirvári Sándor tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld északnyugati határánál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D1.

Fehérvári-tanya 1. 2011: *Fehéjrvári-tanya.* — Tanya Hajdúdorog északkeleti részén, a Rákóczikert mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E4.

Fehérvári-tanya 2. 2011: *Fehéjrvári-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3.

Fejérvári Imre tanyája 2011: *Fejéjrvári Imre tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Tokaji úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Fejérvári István tanyája 2011: *Fejéjrvári István tanyája ~ Fehéjrvári István tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Tokaji úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Fejérvári Péter tanyája 2011: *Fejéjrvári Péiter tanyája ~ Fehéjrvári Péiter tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Tokaji úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Fekete János sűrűje 2011: *Fekete János sűrűje.* | *A Fojástoul nyugatra van a Fekete János sűrűje. Ma már csak pár darab fa van itt.* 1884: *Fekete János sűrűje,* 1858: *Fekete János szürje,* 19. sz.: *Fekete János sűrűje.* — Egykori akácerdő a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Egy 1979-es térkép még erdőként jelzi. A Kölesföld délkeleti részén a Gáti dűlő mellett volt valaha Fekete János tanyája. A tanya mellé ő telepített kisebb akácerdőt, amit róla neveztek el. A fák nagy részét már kivágták, így a nevet is csak kevesen ismerik. Az 1858-ból való adat bizonyára téves lejegyzés eredménye. — HdT. 19. sz., HKFT., MKFT., Tóth 1972: 22, Török 2009: 13. — T10-B3.

Fekete-tó 2011: *Fekete-tou.* | *A Fekete-tou hejére éipült a Fürdöü, a sűrű mellett.* — Természetes tó. Mellette van a Fekete János sűrűje, amivel a neve is összetartozhat. — T10-B2.

Felbermann-tanya 2011: *Felberman-tanya ~ Zsidou-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen, a Tokaji út mellett. Tulajdonosáról, Felbermann Sándorról kapta a nevét, aki az első világháború után kezdett itt gazdálkodni. Tulajdonosának származása után ***Zsidó-tanya*** néven is ismerik. — HDA. 56. — T4-D1.

Fodor-lapos Fotó: Füz László

Felső-Kilinkút 1857: *Felső-Kilinkút.* — Az egykori Kilinkút (a mai Disznókút) része. Pontosan nem lokalizálható, és teljes bizonyossággal nem azonosítható a Disznókút egyik részével sem. Vö. Alsó-Kilinkút. — HdL3.

Fenyőerdő 2011: *Fenyöüerdöü ~ Fenyves, -be ~ Fenyves-erdöü.* | *A Fenyöüerdöüböül hoztunk karácsonyfát gyerekkorunkban.* 1986: *Fenyőerdő, Fenyves,* 1972: *Fenyőerdő, Fenyvezs.* — Egykori fenyőerdő a dorogi határ északi részén, a Görögkút-észak határrészen. Az 1930-as években telepítették, de pár éve kivágták. ***Fenyves***-ként és ***Fenyves-erdő***-ként is ismerik. — Tóth 1972: 22, Török 2009: 13. — T3-F2F3.

Fenyves lásd **Fenyőerdő**

Fenyves-erdő lásd **Fenyőerdő**

Fiúiskola lásd **Iskola úti iskola, Líceum, Móra Ferenc általános iskola**

Fiúkollégium lásd **Helytörténeti múzeum**

Focipálya lásd **Sportpálya**

Fodor Antal tanyája 2011: *Fodor Antal tanyája.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D3.

Fodor György tanyája 1. 2011: *Fodor György tanyája* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett, a Temető-hegytől északra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Fodor György tanyája 2. 2011: *Fodor György tanyája.* — Tanya a dorogi határ délkeleti csücskében, a Gyúlásban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E3.

Fodor István tanyája 2011: *Fodor István tanyája.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C3.

Fodor-lapos 2011: *Fodor-lapos.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ déli részén, a Gát határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3B4.

Fodor Miklós tanyája 2011: *Fodor Miklous tanyája.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Fodor Sándor tanyája 2011: *Fodor Sándor tanyája.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D3.

Fogadó lásd **Szálloda**

Fogadó út lásd **Fogadó utca**

Fogadó utca 2011: *Fogadou utca ~ Fogadou út.* | *Azéir híjják Fogadou útnak, mert ot vout a fogadou a mostani Művelöüdéisi ház hejéin.* 1972: *Fogadóucca,* 1965: *Fogadó utca.* — A Böszörményi út nyugati oldalának második mellékutcája. Az utca nevét a végén lévő *Novella vendégfogadó*-ról nyerte. Hivatalos név. ***Fogadó út***-ként is ismerik. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 22. — T30-B4.

Folyás 2011: *Fojás ~ Gáti-fojás.* | *Ez itt annyira alacsony terület volt, hogy lefojt ide fentebbröül a víz. A vidi vasúti átjárounál van egy árok, abba fojt. Valamikor elapadt, ojankor rendesen tudták művelni.* 1986: *Gáti folyás,* 1981: *Gáti-folyás,* 1900: *Gáti folyás,* 1893: *Folyás,* 1884: *Gáti folyás,* 1858: *Gáti folyás,* 1831: *Gáti folyás ere,* 19. sz.: *Gáti folyás.* — Vízfolyás volt a dorogi határ déli és a hajdúvidi határ északkeleti részén. A Gát határrész közepén észak–déli irányban folyt, a Csordalegelőtől pedig keletre húzódott. Elhelyezkedése alapján ***Gáti-folyás***-ként is ismerik, történeti forrásokban pedig ***Gáti-folyás ere***-ként is szerepel. — HdL19, HdT. 19. sz., 1900, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, Török 2009: 14. — T10-C4.

Forrás-kút laposa 1972: *Forráskut lapossa,* 1914: *Forráskut lapossa,* 1893: *Forráskút laposa,* 1884: *Forráskút laposa.* — A Lókertben, a Csattogótól délre fekvő lapos terület volt. Az előtag feltehetőleg a közeli forrásra, a Csattogóra utal. Ma már nem ismerik a nevet. — HdL18, 30, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 22. — T10-D1.

Főkefe lásd **Pártház**

Frenkel-féle-ház 2011: *Frenkel-féile-ház.* — Épület a Kórház utca és a Böszörményi út sarkán. A Faraktár tulajdonosa, Frenkel lakott itt, a kertjében volt a Faraktár. — T30-C5.

Futballpálya lásd **Sportpálya**

Fürdő 1. 2011: *Fürdöü ~ Strandfürdöü.* — Fürdő a város belterületének északi szélén. — T30-C1.

Fürdő 2. lásd **Magi-fürdő**

Fürdőbejáró 2011: *Fürdöübejárou.* | *A Fürdöübejárou az a Magi-fürdöühöz vezetöü út.* — Földút a dorogi határ déli részén, a Kölesföld nevű határrészen. Az egykori Magi-fürdőhöz vezet, innen ered a neve. — T10-B2.

Fürdő dűlő 2011: *Fürdöü düllöü,* 1965: *Fürdő dűlő.* — Dűlőút a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. A Fürdő utca folytatása, az egykori Magi-fürdőhöz vezet. — Imre 1965: 15. — T10-B2.

Fürdőház 1972: *Fürdőház,* 1900: *István Fürdőház,* 1884: *Fürdöház,* 19. sz.: *Fürdőház.* — A Magi-fürdő területén lévő épületsor, amelyben egy- és kétmedencés kabinok voltak. A fürdő megszűnése után az épületből szerelőműhely lett. A történeti forrásban előforduló ***István-fürdőház*** alapjául a *Szent* István gyógyfürdő elnevezés szolgált (lásd ehhez Magi-fürdő). — HdT. 19. sz., 1900, HKFT., Szakál 2012: 27, Szűcs 1971: 182, Tóth 1972: 23. — T10-B3.

Fürdő-kert lásd **Magi-fürdő**

Fürdő út lásd **Fürdő utca**

Fürdő utca 2011: *Fürdöü utca ~ Fürdöü út.* | *A Fürdöü utcát a Magi-fürdő miatt hívják Fürdöü utcának.* 1972: *Fürdőucca.* — A Hétút utca első mellékutcája. Az egykori Magi-fürdő felé vezet, innen ered az elnevezés. Hivatalos név. ***Fürdő út***-ként is ismerik. Folytatása a Fürdő dűlő. — Tóth 1972: 23. — T30-C4.

Fürj-ér 2011: *Fürj-éir.* | *Dorog belterületéiröül a belvizet kéjt éir, vagyis csatorna viszi ki, a Kölesföüdi-éir éis a Fürj-éir.* 1981: *Fürj-ér.* — A 20. század második felében épült csatornarendszer a belvíz elvezetésére. A Nagy-tó területéről indul, áthalad Dorog északnyugati ré-

szén, s a nánási határnál hagyja el a települést. A névadás alapjául a *fürj* madárnév szolgálhatott. — MoFnT. 2. — T30-B1.

Füzes utca 2011: *Füzes utca,* 1972: *Füzesucca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. A Nagy-tó nevű vízállásos hely déli oldalát határolja. Egyesek szerint sok fűzfa volt itt, ezért kapta az utca ezt a nevet. Ma már nincs nyoma a fűzfáknak. Hivatalos név. — Tóth 1972: 23. — T30-B3.

Galamb utca 2011: *Galamb utca,* 1965: *Galamb utca.* — A település északkeleti részén lévő utca. Egyes feltételezések szerint az elnevezés Galamb József kisbirtokos nevéből származik, de talán valószínűbbnek tarthatjuk az állatnévi eredetet. Hivatalos név. — Imre 1965: 9. — T30-D3.

Galamb-tanya 2011: *Galamb-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföldön, a Nyíregyházi út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D2.

Gát 2011: *Gát, -ba ~ Gáttanyák,* 1986: *Gát,* 1981: *Gát, Gáttanyák,* 1972: *Gát,* 1967: *Gáttanyák,* 1941: *Gát,* 1938: *Gát,* 1937: Bocskaykerti és *Gáti* tanyák, 1933: *Gát,* 1932: *Gát,* 1929: *Gát,* 1926–1927: *Gát,* 1915: *Gát,* 1914: *Gát,* 1913: *Gáti* tanyák, 1911: *Gát,* 1909: *Gát,* 1907: *Gát,* 1894: *Gát,* 1893: *Gát,* 1886: *Gát,* 1884: *Gát,* 1882: *Gát,* 1877: *Gát,* 1871: *Gát.* — Határrész a dorogi határ déli részén, a Közlekedő dűlőtől délre. Északon a Kölesföld és a Lókert határolja, délen a vidi határig nyúlik. Az 1875-ös forrás szerint 1029 holdat és 799 négyszögölet kitevő terület, amelynek nagy részét hasznavehetetlen tavak foglalják el. A Zajgatói- és a Gyúlási-járásból szakították ki 1843 és 1869 között. Általánosan ismert határrésznév. Az északi részét Kis-Gát-nak, a déli részét pedig Nagy-Gát-nak hívják. — HdL4, 8, 9, 12, 13, 19, 20, 21, 22, 23, 29, 34, 36, 37, 38, HdT. 1915, HKFT., Hnt. 1937, 1967, 2011, MoFnT. 2, Tóth 1972: 23, Török 2009: 13. — T10-B3C2.

Gát-halom lásd **Gáti-halom**

Gáti dűlő 2011: *Gáti düllöü ~ Gáti út ~ Csordafelhajtou düllöü ~ Csordahajtou ~ Csordahajtou düllöü ~ Csordahajtou út ~ Ilona düllöü ~ Nyomás düllöü. | A Nyomás düllöün hajtott a csorda.* 1986: *Gátidüllöü, Csordahajtódüllöü,* 1981: *Csordajáró út,* 1972: *Gátidüllő, Csordahajtódüllő,* 1965: *Gáti dűlő.* — Dűlőút a dorogi határ déli részén. A Vágott-hegynél kezdődik, a Kölesföld és a Gát között húzódik, a Kis dűlővel és a Vak dűlővel párhuzamos. Az 1972-es forrás szerint akkoriban is ott hajtották a csordát a gáti legelőre, és így a ***Csordahajtó*** név volt a gyakrabban használatos elnevezés. Ma már csak azok ismerik ezeket a neveket, akik egykor a határ déli részén éltek. Funkciójáról ***Csordahajtó út***-ként, ***Csordahajtó dűlő***-ként, ***Csordafelhajtó dűlő***-ként és ***Nyomás dűlő***-ként is nevezik. Elhelyezkedése alapján a *Gáti dűlő* névforma mellett ***Gáti út***-nak is hívják. Az ***Ilona dűlő*** elnevezés motivációja ismeretlen. — Imre 1965: 15, MoFnT. 2, Tóth 1972: 17, Török 2009: 10. — T10-C2.

Gáti-folyás lásd **Folyás**

Gáti-folyás ere lásd **Folyás**

Gáti-halom 1986: *Gáti halom,* 1972: *Gátihalom,* 1900: *Gát halom,* 19. sz.: *Gát halom.* — Hajdúdorog határának déli részén, a Folyás és a Gáti-tó között nyugat felé húzódó természetes kiemelkedés. Ma már nem használják a nevet. — HdT. 19. sz., 1900, Tóth 1972: 24, Török 2009: 14. — T10-C4.

Gáti iskola 2011: *Gáti iskola ~ Gyúlási iskola ~ Kölesföldi általános iskola,* 1972: *Gáttanyajiiskola.* — Egykori iskola a dorogi határ déli részén, a Nagy-erdőhöz közel. A Gát keleti oldalán épült fel az 1930-as évek elején, innen való az elnevezése is. Kezdetben az Állami Elemi Iskolához, majd 1948-tól a Petőfi téri Általános Iskolához tartozott. Egy tanerős osztatlan iskolaként indult, de később két tanerős, részben osztott iskolaként működött. Ritkábban ugyancsak az elhelyezkedésére utaló ***Kölesföldi általános iskola***-ként és ***Gyúlási iskola***-ként is említik. Az 1972-es forrásban ***Gáttanyai iskola*** néven szerepel. — Papp 1971: 210, Tóth 1972: 24. — T10-B3.

Gáti-lapos lásd **Gáti-legelő**

Gáti-legelő 2011: *Gáti-legelöü ~ Gáti-nyomás ~ Gáti-lapos ~ Csordajárou-legelöü ~ Csordalegelöü ~ Gyep. | A Vágot-hegytöül ment a Csordalegelöü. A csorda minden este hazajött, de a guja egéisz nyáron kint vóút.* 1981: *Csordalegelő, Gáti-legelő,* 1972: *Gáti nyomás,*

1890: *Gáti legelő,* 1875: *Gáti nyomás.* — A dorogi határ déli részén, a Gát határrészen lévő mélyen fekvő terület, legelő. Az 1875-ös forrás szerint 1029 hold és 799 négyszögölet kitevő terület volt, amelyet szikes volta miatt csak esős időben legeltethettek, s nagy részét számos hasznavehetetlen tó foglalja el. A jelenkori névhasználatban számos névváltozata létezik, ezek némelyike a hely funkciójára utal, mint a ***Csordajáró-legelő, Csordalegelő,*** míg másokhoz a legelő elhelyezkedése nyújtott névadási alapot, mint a *Gáti-legelő* mellett a ***Gáti-lapos, Gáti-nyomás*** nevekben. A ***Gyep*** névforma pedig a hely fajtáját jelöli meg. — HdL8, 16, MoFnT. 2, Tóth 1972: 23. — T10-C3C4.

Gáti-nyomás lásd **Gáti-legelő**

Gáti-tó 1986: *Gáti tó,* 1972: *Gátitó,* 1900: *Gáti tó,* 1884: *Gáti tó,* 1858: *Gáti tó,* [19. sz.]: *Gáti tó.* — Egykori vízállás a Nagy-Gátban. Hatalmas, összefüggő vízzel borított terület volt, benne sok náddal. A magasan álló vize miatt ritkán lehetett kaszálni. Ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — HdT. 19. sz., 1900, HKFT., MKFT., Tóth 1972: 24, Török 2009: 14. — T10-B4C4.

Gáti út lásd **Gáti dűlő**

Gáti utca 2011: *Gáti utca,* 1972: *Gátiucca,* 1965: *Gáti utca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca. A Gát határrészről nyerte a nevét. — Imre 1965: 9, Tóth 1972: 24. — T30-C4.

Gáti zug 2011: *Gáti zug,* 1972: *Gátizug,* 1965: *Gátizug.* — Zsákutca a belterület délkeleti részén. A Gát határrészről nyerte a nevét. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 24. — T30-C4.

Gáttanyai iskola lásd **Gáti iskola**

Gát tized lásd **Második kerület**

Gazdasági szakiskola lásd **Görög katolikus gimnázium**

Géci-völgy 1971: *Gétzi völgy,* 1965: *Geci vőgye.* — Pontosan nem azonosítható hely a Disznókútban. A helybeliek ma már sem a *Géci-völgy,* sem a ***Géci völgye*** nevet nem ismerik. — Béres 1971: 144, Imre 1965: 16.

Giru dűlő lásd **Disznókút dűlő**

Giru-tanya 2011: *Giru-tanya.* — Tanya a Disznókút-kelet határrészben, a Giru dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E4.

Gólya-kút laposa 2011: *Goujakút laposa,* 1893: *Gólyakut lapossa.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Nevének eredete ismeretlen, Gólya-kút névről ugyanis ma már nem tudunk a határban. — HdL18, Tóth 1972: 26, Török 2009: 14. — T5-E2.

Gólya utca 2011: *Gouja utca,* 1972: *Gójaucca,* 1965: *Gólya utca.* — A belterület északnyugati részén található utca. Egyesek szerint tréfából adták az utcának ezt a nevet, mert itt élnek a legnépesebb családok, mások pedig úgy vélik, hogy onnan ered az elnevezése, hogy ebben az utcában mindig 3-4 gólyapár fészkelt. Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 26. — T30-A2.

Gólyavár 2011: *Goujavár.* | *A Goujavár a nevéit onnan kapta, hogy a gouja mindig ot féiszkel felette.* — Görög katolikus gyülekezeti ház az Óvoda úton, a Parókia mellett. — T30-C3.

Gombos dűlő 2011: *Gombos düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délkeleti részén. Nevét a közeli Gombos-tanyáról kapta. — T10-C3.

Gombos-tanya 2011: *Gombos-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C3.

Gonda András tanyája 2011: *Gonda András tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlőn. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D1.

Gördeszkapálya 2011: *Gördeszkapája.* — A Strandfürdővel szemben lévő gördeszkapálya. — T30-C2.

Görög-halom 1980: *Görög halom,* 1960: *Görög halom,* 1900: *Görög halom,* 1884: *Görög halom,* 19. sz.: *Görög halom.* — Kiemelkedés a Görögkút déli részén, közel a kálmánházi határhoz. Ma már nem használják a nevet. — HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 106. — T3-F4.

Görög Demeter utca 2011: *Görög Demeter utca,* 1972: *Görögdemeterucca,* 1965: *Görög Demeter utca.* — A Nánási utcából nyíló, jobbra kanyarodva a Nagy-tónál végződő utca. A dorogi születésű Görög Demeternek, császári és királyi kamarásnak (1760–1833) az emlékét őrzi. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 26. — T30-B2.

Görög katolikus általános iskola (1913)
Forrás: Pajkos György

Görög katolikus általános iskola 2011: *Görög katoulikus általános iskola ~ Katoulikus általános iskola ~ Lányiskola ~ Szent Bazil általános iskola.* 1971: *Petőfi téri általános iskola*. — A település központjában, a Petőfi téren lévő általános iskola. Államosítása után 1948-tól egy ideig *Petőfi téri Általános Iskola* hivatalos néven működött. A Szent Bazil Oktatási Központ része. Hivatalos neve: Szent Bazil Görög Katolikus Általános Iskola, de rövidebben ***Szent Bazil általános iskolá***-nak is nevezik. Gyakran korábbi neveit használják, így a ***Lányiskola,*** a *Görög katolikus általános iskola* nevet, vagy ez utóbbi rövidebb változatát, a ***Katolikus általános iskola*** megjelölést. — Papp 1971: 210. — T30-B3.

Görög katolikus gimnázium
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Görög katolikus gimnázium 2011: *Görög katoulikus gimnázium ~ Katoulikus gimnázium ~ Bazilita rendház ~ Rendház ~ Mezöügazdasági szakiskola ~ Mezöügazdasági szakmunkásképzöü ~ Mezöügazdasági iskola ~ Gazdasági szakiskola,* 1965: *Gazdasági Szakiskola.* — A település egyetlen gimnáziuma az Ady Endre utcán. A görög katolikus Szent Bazil-rend tartományi főnöksége Máriapócson volt, ahonnan a rendházak munkáját, így a hajdúdorogiét is irányították. A ***Rendház***-ban a helyi és vidéki ifjakat részesítették vallásos nevelésben. A ***Bazilita rendház*** 1932-ben épült, és a Rákosi-rendszerben szűnt meg. Ezután ***Mezőgazdasági szakmunkásképző*** (más néven: ***Gazdasági szakiskola, Mezőgazdasági szakiskola*** vagy ***Mezőgazdasági iskola***) lett belőle, majd 1991-ben, amikor visszakerült egyházi tulajdonba, ***Katolikus gimnázium***-ként kezdett működni. A Szent Bazil Oktatási Központ része. Hivatalos neve: Szent Bazil Görög Katolikus Gimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon. — Imre 1965: 18, Mónus–Radics 2011: 199. — T30-B3.

Görög katolikus lelkészlak lásd **Parókia**

Görög katolikus temető lásd **Köztemető**

Görög katolikus templom 2011: *Görög katolikus templom,* 1972: *Görög katholikus templom.* — Templom a Tokaji út bal oldalán. Korai építésére vall 15–16. századi erődfala. Ezt építtette át valószínűleg 1762-ben Bacsinszky András parókus, majd főesperes. Őrtorony szerepet töltött be, de ezt a funkcióját az idők folyamán elveszítette. A templom építészeti stílusa a többszöri átalakítások miatt kevert, mégis a barokk stílus jegyei ismerhetők fel benne a leginkább. — Angyal szerk. 2000: 305, Tóth 1972: 27. — T30-C3.

Görögkút 2011: *Görögkút, -ba ~ Görögkút-járás. | A Közlekedöü után mán Görögkút van. A város föüdje vout. Az ki vout adva… árendába járt, ötven éivi béirletbe. Oda épithetett tanyát, aki akart. Nagyon sok tanya volt. Azéirt vout iskola is. Ezt hívták a Görögkúti iskolának.* 1986: *Görögkút, -ba, Görögkúti járás,* 1972: *Görökkut,* 1965: *Görögkút,* 1942: *Görögkút,* 1941: *Görögkúti járás,* 1938: *Görögkut, Görögkút,* 1937: *Görögkúti* tanyák, 1936: *Görög kut,* 1933: *Görögkuti járás,* 1929: *Görögkuti járás,* 1915–1941: *Görögkuti járás,* 1914: *Görögkuti járás,* 1913: *Görögkúti* tanyák, 1909: *Görögkuti járás,* 1909: *Görögkuti dűlő,* 1897: *Görög kút,* 1894: *Görögkuti járás,* 1893: *Görögkúti járás,* 1891: *Görögkuti j[árás],* 1890: *Görögkuti szántóföld,* 1886: *Görög kuti járás,*

1884: *Görögkúti járás,* 1882: *Görögkút,* 1881: *Görögkúti járás,* 1877: *Görögkúti járás,* 1875: *Görög Kút,* 1871: *Görögkúti járás,* 1857: *Görögkúti járás,* 1853: *Görög kuti járása.* — A dorogi határ északkeleti részén, észak–déli irányban húzódó nagy kiterjedésű határrész. Nyugaton a Szállásföld, délen pedig a Disznókút határrészekkel szomszédos, északon Kálmánháza, keleten Újfehértó határolja. Valamikor a tornovai és zilahi Görög család birtokában volt, innen ered a neve. A család leghíresebb tagja Görög Demeter volt. Az elnevezés eredetileg kút megjelölésére szolgált, majd átvonódott a terület megnevezésére is. Az 1875-ös forrás szerint silány szántóföldek vannak itt, a magasabb partok teljesen terméketlenek, „ezen düllő a határ legsoványabb része". A *Görögkút* általánosan ismert név. Ritkábban ***Görögkút-járás***-ként is említik. Történeti forrásokban ***Görögkúti járása, Görögkúti-dűlő*** és ***Görögkúti-szántóföld*** formákban is szerepel. Részei: Görögkút-észak és Görögkút-dél. — HdL2, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1913, 1937, Imre 1965: 17, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 27, Török 2009: 14. — T3-E5F1.

Görög katolikus templom
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Görögkút-dél 2011: *Görögkút-déil ~ Görögkút-dél,* 1981: *Görögkút dél,* 1967: *Görögkút (Déli).* — Határrész a település északi részén. A Görögkút része. Északon a Görögkút-észak határrésszel, nyugaton a Szállásföld-közép határrésszel, keleten és délen a Disznókút északi részével szomszédos. Vö. még Görögkút-észak. — Hnt. 1967, 2011, MoFnT. 2. — T3-E5F5.

Görögkút-észak 2011: *Görögkút-éiszak ~ Görögkút-észak,* 1981: *Görögkút észak,* 1967: *Görögkút (Északi).* — Határrész a település északkeleti részén. A Görögkút része. Északon a nagycserkeszi határral, nyugaton a Szállásföld-észak határrésszel, keleten a kálmánházi és az újfehértói határral, délen a Görögkút-dél határrésszel szomszédos. Vö. még Görögkút-dél. — Hnt. 1967, 2011, MoFnT. 2. — T3-E4F2.

Görögkúti dűlő 2011: *Görögkúti düllöü,* 1986: *Görögkútidűllő,* 1972: *Görökkutidüllő.* — Dűlőút a Szállásföld és a Görögkút között észak–déli irányban, a nyíregyházi határtól a Nyíregyházi útig. — Tóth 1972: 28, Török 2009: 15. — T3-E2.

Görögkúti-dűlő lásd **Görögkút**

Görögkúti iskola 2011: *Görögkúti iskola ~ Görögkúti tanyai iskola ~ Görögkúti tanyasi iskola,* 1986: *Görögkúti iskola,* 1972: *Görökkutiiskola.* — Egykori iskola a Görögkút északi részén, a Görögkúti dűlő végén. 1948-ig az Állami Elemi Iskolához, majd a Petőfi téri Általános Iskolához tartozott. Egy tanerős osztatlan iskolaként indult, de később két tanerős, részben osztott iskolaként működött. ***Görögkúti tanya(s)i iskola***-ként is ismerik. — Papp 1971: 210, Tóth 1972: 28, Török 2009: 15. — T3-E2.

Görögkúti járása lásd **Görögkút**

Görögkúti-szántóföld lásd **Görögkút**

Görögkúti tanya(s)i iskola lásd **Görögkúti iskola**

Görögkút-járás lásd **Görögkút**

Görög-szárító 2011: *Görög-szárítou ~ Kabát-tanya-szárítou. | Valamikor Balog doktoréi volt ez a szárítou. Az öü feleséigéit hívták Kabát Babának. De ma már Görög Lászlou az egyik tulajdonosa.* — Terményszárító a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen, a Nyíregyházi út mellett, az egykori Kabát-tanya helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F1.

Gőzhengermalom lásd **Tóth Pali malma**

Gőzmalom lásd **Papp Pista malma, Tóth Pali malma**

Gőztéglagyár lásd **Téglagyár**

Grünfeld-nyomda 2011: *Grünfeld nyomda.* — Egykori nyomda a Hétút utca és a Böszörményi út sarkán. 1895-től 1921-ig működött. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Szakál 2012: 28, 33. — T30-C3.

Grünfeld-sarok 2011: *Grünfeld-sarok.* — A Hétút utca és a Böszörményi út sarka. Itt állt és működött egykor a Grünfeld-nyomda. — T30-C3.

Grünstein Heléna boltja 2011: *Grünstejn Heléna boltja ~ Tóth Pál-féle-ház.* — Egykori bolt a ***Tóth Pál-féle-ház***-ban. Tóth Pál malomtulajdonos és főbíró volt a településen. Ma a bolt helyén vegyeskereskedés van. — T30-B3.

Gulyakút laposa 1972: *Gulyakut lapossa,* 1884: *Gulyakút laposa.* — Mélyen fekvő terület volt a Gát keleti részén, a Nagy-erdő mellett. A lapos közepén lévő kútból itatták a gulyát. Ma már nem ismerik a nevet. — Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 26. — T10-C3.

Gulyalegelő lásd **Gyúlási-legelő**

Gurbán Antal tanyája 2011: *Gurbán Antal tanyája.* — Tanya a Temető dűlő mellett. Még laknak benne. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D2.

Gurbán Laci tanyája 2011: *Gurbán Laci tanyája ~ Bába Lászlou tanyája ~ Bába-tanya ~ Gurbán-tanya ~ Új éilet ~ Új éilet téjesz ~ Új éilet téjeszközpont ~ Vörös csillag központ ~ Vörös ~ Vörös Csillag téesz ~ Vörös központ. | A Nagy-lapossal szemben vout a Bába-tanya, ma Gurbán Laci tanyája.* 1960: *Vöröscsillag Tsz.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Nagy-lapos mellett, a Tokaji út jobb oldalán. Ma Gurbán László a tulajdonosa, erre utal a ***Gurbán-tanya*** elnevezése is. A ***Bába László tanyája*** és a ***Bába-tanya*** nevek a korábbi tulajdonost idézik. Bába Lászlótól 1950-ben került a tanya téesztulajdonba. Ekkor lett a neve a ***Vörös csillag központ,*** más néven ***Vörös csillag téesz, Vörös*** és ***Vörös központ.*** Később, az 1960-as években az ***Új élet téeszközpont, Új élet, Új élet téesz*** nevet kapta. — HdT. 1960. — T2-D4.

Gurbán Miklós-tanya 2011: *Gurbán Miklous-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Nagy-lapos peremén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D4.

Gurbán-tanya lásd **Gurbán Laci tanyája**

Gyep 1. 2011: *Gyep, -re ~ Csordalegelöü ~ Loukerti-legelöü. | A Csordalegelöü a Fehéirtoui úton van, ahol a Loukert is van.* 1986: *Gyep,* 1965: *Gyep,* 1941: *Gyep,* 1936: *Gyep,* 1933: *Gyep,* 1929: *Gyep,* 1914: *Gyep,* 1909: *Gyep,* 1894: *Gyep,* 1893: *Gyep,* 1886: *Gyep,* 1884: *Gyep, Lókerti legelőföld,* 1881: *Gyep,* 1877: *Gyep,* 1875: *Gyep,* 1874: *Lókerti legelő föld,* 1871: *Gyep.* — Füves terület a dorogi határ keleti részén, a Lókert mellett, a Fehértói út jobb oldalán. A település birtokában van, juhnyáj és csorda legeltetésére használják. Egy 1875-ös forrás szerint az 511 hold és 934 négyszögölnyi területen „több hasznavehetetlen tavak vannak, s csak esősebb időszakban legeltethetők szikes voltok miatt". Az elhelyezkedésére utaló ***Lókerti-legelő*** és a funkcióját megjelölő ***Csordalegelő*** elnevezés ritkábban használatos. Történeti forrásokban ***Lókerti-legelőföld***-ként is szerepel. — HdL4, 8, 9, 11, 12, 13, 18, 19, 21, 23, 29, 36, 37, 38, HdT. 1874, 1914, Imre 1965: 6, Komoróczy 1971: 332, Török 2009: 15. — T10-B1.

Gyep 2. lásd **Gáti-legelő**

Gyep 3. lásd **Vágóhídi-gyep**

Gyep 4. lásd **Vidi-tói-gyep**

Gyep utca 2011: *Gyep utca,* 1972: *Gyepucca,* 1965: *Gyep utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. Nevét a mellette elterülő legelőről kapta. Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 29. — T30-A1.

Gyepmesteri-telep lásd **Sintértelep**

Gyepszél utca 2011: *Gyepszéil utca,* 1972: *Gyepszilucca,* 1965: *Gyepszél utca.* — A belterület északkeleti szélén húzódik végig a Gyep mentén a Fehértói úttól a Tokaji útig. Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 29. — T30-C2.

Győrösi-sarok 2011: *Gyöürösi-sarok. | A Gyöürösi-sarok a Liliom sor legelejéin van. Azéirt hívják így, mert volt it kéit Gyöürösi-tanya.* — Tanyák a dorogi határ északi részén, a Görögkút-észak határrészen, a Liliom sor elején. Nevét az egykori Győrösi-tanyákról kapta. — T3-F2.

Győrösi-tanya 2011: *Gyöürösi-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-észak határrészen, a Liliom sor elején. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-F2.

Gyúlás 2011: *Gyúlás, -ba.* | *A Gyúlás az ott van, ahun a Kölesföüd is van. Méig föüdünk is volt ott nekünk a Gyúlásba. Ott volt a Gujalegelöü.* 1986: *Gyúlás,* 1981: *Gyúlás,* 1972: *Gyulás,* 1967: *Gyulás,* 1941: *Gyulás,* 1938: *Gyulás,* 1937: *Gyulási* tanyák, 1936: *Gyulás,* 1932: *Gyulás dülő,* 1933: *Gyulás,* 1929: *Gyulás,* 1926–1927: *Gyulás,* 1925: *Gyulás,* 1914: *Gyulás,* 1913: *Gyulasi* tanyák, 1909: *Gyulás,* 1907: *Gyúlás,* 1898: *Gyúlás,* 1894: *Gyulás,* 1893: *Gyulás,* 1890: *Gyulás szántó,* 1886: *Gyulás,* 1884: *Gyulás,* 1882: *Gyúlás,* 1881: *Gyúlás,* 1877: *Gyulás,* 1875: *Gyulás,* 1871: *Gyúlás,* 1857: *Gyúlás,* 1853: *Gyulas.* — Határrész a település délkeleti részén. Északon a Lókerttel, nyugat felé a Gáttal és a Kölesfölddel, keleten Újfehértóval, délen–délkeleten pedig Viddel és Téglással határos. Az 1875-ös határleírás azt írja róla, hogy silány szántóföldek vannak itt, melyeket ősszel rozzsal, tavasszal kukoricával vetnek be, és minden negyedik évben ugaroltatják őket. Földje néhol futóhomok, ami miatt „silányan jutalmazza a szántó vető fáradságát". A név magyarázata nem egyértelmű. Egyesek a *gyúl* igével, mások a *Gyula* személynévvel hozzák kapcsolatba, de az sem zárható ki, hogy a név összefügg a közeli, Téglás határában húzódó Gyulahalmával, esetleg a Gyulaháza nevű egykori faluval. Általánosan ismert határrésznév. A történeti forrásokban helyenként ***Gyúlás-dűlő*** és ***Gyúlás-szántó*** néven is előfordul. — HdL2, 3, 4, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 33, 34, 36, 37, 38, HdT. 1914, 1915, Hnt. 1913, 1937, 1967, 2011, Komoróczy 1971: 331, MoFnT. 2, Tóth 1972: 29, Török 2009: 15. — T10-D3D4, T11-E3.

Gyúlás-dűlő lásd **Gyúlás**

Gyúlási-erdő lásd **Nagy-erdő**

Gyúlási iskola lásd **Gáti iskola**

Gyúlási-legelő 2011: *Gyúlási-legelöü ~ Gujalegelöü ~ Legelöü ~ Nagy-legelöü ~ Nyomás.* | *A Héjtúton egéiszen ki az erdöü aljáig tartott a Gujalegelöü.* | *Nagy legelöü vout a Gyúlásban, az erdöün túl. Egéisz nyáron ot kint vout a guja.*| *Azéir Nagy-legelöü, mer ez vout a legnagyobb legelöü.* 1981: *Gulyalegelő,* 1893: *Közbirtokosság legelője, Közbirtokossági legelő,* 1874: *Legelő.* — A gulya legeltetésére szolgáló terület a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban. Funkciója alapján nevezik ***Legelő***-nek, ***Nyomás***-nak, ***Gulyalegelő***-nek és ***Nagy-legelő***-nek egyaránt. Elhelyezkedése fejeződik ki a ***Gyúlási-legelő*** névben, a birtokviszonyai pedig a történeti források ***Közbirtokossági-legelő, Közbirtokosság legelője*** elnevezéseiben tükröződnek. — HdL19, HdT. 1874, MoFnT. 2. — T11-E3.

Gyúlási-sarok 2011: *Gyúlási-sarok.* — A Gyúlás délkeleti csücske, innen való az elnevezése is. Kevesek által használt név. — T11-F3.

Gyúlási út 1965: *Gyulási út.* — A forrás a Gát részeként jelöli meg, s azt is jelzi, hogy Gyulaháza falucskához vezető út volt. Valójában a Gyúlás nevű határrészre vezethetett. Ma már nem használatos elnevezés. — Imre 1965: 15. — T10-C3.

Gyúlás-szántó lásd **Gyúlás**

Gyúró boltja 2011: *Gyúrou boutja ~ Koszta-féile-kocsma.* | *A Mátyás körút sarkán. Itt vout a Koszta-féile-kocsma, amit Gyúrou megvett, éis aztán lett Gyúrou boutja.* — Egykori bolt a Böszörményi út és a Mátyás körút sarkán. Tulajdonosairól kapta az elnevezéseit. — T30-B4.

Gyúró Gergely kocsmája 2011: *Gyúrou Gergej kocsmája.* | *A Gyúrou Gergej kocsmája a Sarok utcán volt.* — Egykori kocsma a Sarok utcán. Ma már kevesen ismerik a nevet. — T30-C3.

Gyúró Teri tanyája 2011: *Gyúró Teri tanyája.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3.

Gyümölcsös 2011: *Gyümölcsös.* | *A Fehéirtoui út kéit oldalán, egéiszen Fehéirtou aljáig tartott a Gyümölcsös. Szilva, dijou, meggy vout benne.* — Egykori gyümölcsös a dorogi határ keleti részén. — T5-F5.

Hadas-kalaposbolt 2011: *Hadas-kalaposbolt.* — Egykori kalapüzlet a mai gyógyszertár helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már kevesen ismerik. — T30-B3.

Hadházi út lásd **Hétút utca**

Hadházi utca lásd **Hétút utca**

Hajdúdorog lásd a település helynévtárának elején

Hajdúdorogi római katolikus plébánia lásd **Római plébánia**

Hajdúk kútja Fotó: Hőgye Lajos

Hajdúk kútja 2011: *Hajdúk kútja.* — Kút a Parkban. Korábban a szovjet katonák emlékére állított második világháborús emlékmű volt ezen a területen. — T30-C3.

Hajdú presszó 2011: *Hajdú presszou.* — Egykori kocsma a Böszörményi úton. Ma már az egyik részében cukrászda, a másik részében ABC működik. — T30-C3.

Hajdú-tanya 2011: *Hajdú-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Hajdú utca 2011: *Hajdú utca,* 1972: *Hajduucca,* 1965: *Hajdú utca.* — A település központjától északra lévő utca. Egyesek szerint az előtagja családnév, de nagyobb valószínűséggel azonosíthatjuk benne a *hajdú* népcsoportnevet. Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 30. — T30-B3.

Hajnal utca 2011: *Hajnal utca.* — Utca a település délkeleti részén. Hivatalos név. — T30-C5.

Halászcsárda 2011: *Halászcsárda.* — Egykori étterem és kocsma a Tokaji úton. Ma festéküzlet működik a helyén. — T30-C3.

Harmadik kerület 2011: *Harmadik kerület ~ Viditou tized ~ Harmadik tized.* | *A Harmadik kerület a Viditou tized. Egy tou vout annak a közeléibe.* 1972: *Viditó-tized,* 1965: *Víditó tized.* — A belterület délnyugati része. A Böszörményi és a Nánási út által határolt terület. A Vid falu felé eső részen volt egy nagy tó, amelynek későbbi maradványai a Feneketlen-tó, a Kerek-tó és a Vidi-tó nevet viselték. Ezek közül a Vidi-tó volt a legnagyobb. Innen ered a terület ***Viditó tized*** elnevezése. Ma inkább *Harmadik kerület*-nek mondják. Általánosan ismert név az idősebbek körében, akik még a ***Harmadik tized*** elnevezést is használják. A tizedek rendszeréről lásd az Első kerület szócikkében. — Imre 1965: 5, Tóth 1972: 55. — T30-B3B4.

Harmadik tized lásd **Harmadik kerület**

Hármas-dűlő 2011: *Hármas-düllöü.* — Földterület a Rákóczikertben, az ott lévő három dűlő közül az egyik. — T4-D4.

Három-halom 1996: *Három-hlm. [halom],* 1980: *Három halom,* 1900: *Három hát,* 1884: *Három hát,* 1882: *Háromhát,* 1858: *Három hát.* — Hajdúdorog központjától északnyugatra lévő kiemelkedés a Méntelep, Gyep utca környékén. 1980-ban 110 méter magas halomként határozták meg. Mára beépült, s a nevet sem ismerik. Katonai térképeken ***Három-hát*** néven is szerepel. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 1900, HKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102, MKFT., Varga 1882: 129. — T30-A1.

Három-hát lásd **Három-halom**

Harsányi-birtok lásd **Harsányi-tanya**

Harsányi-tanya 2011: *Harsányi-tanya ~ Harsányi-birtok ~ Harstán Károj birtoka ~ Kömmerlingnéi-féile-birtok ~ Kömmerlingnéi-féile-föüd.* | *Vout egy zsidou birtok. Ez a Temetöü düllöünéil vout. Az vout vagy hatszáz houd. Ezt Harstán Károj birtokának hívták. Ennek a Harstán Károjnak is voutak cseléidei, akik ott éipítettek tanyákat.* | *A Kömmerlingnéi-féile-birtok béirlöüje egy zsidou ember vout, Harstány Károj.* 1986: *Harsányitanya, Károlytanya,* 1972: *Harsányitanya, Károlytanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. 1945 tavaszán a volt gazdasági cselédek megalapították a község első termelőszövetkezetét, amelynek központja a ***Károlytanya*** lett. Később az Új Élet Tsz egyik külső majorja volt. A ***Kömmerlingné-féle-birtok*** és a ***Kömmerlingné-féle-föld*** nevek alapjául az

szolgált, hogy a tanya tulajdonképpen Kömmerling Jánosné tulajdona volt. Ő azonban a földet bérbe adta Harsányi Sándornak, aki a 19. század második felében és a 20. század elején élt. Harsányi és leszármazottai a tanyát többször átépítették és bővítették, majd a 20-as évek közepén Harsányi Károly meg is vette azt Kömmerlingnétől. Innen való a tanya *Harsányi-tanya,* ***Harsányi-birtok,*** valamint ***Károly-tanya*** neve. A ***Harstán Károly birtoka*** név mögött ugyancsak a Harsányi Károly személynév áll, a *Harstein* > *Harsányi* családnévváltozás feltehetően névmagyarosítás eredménye lehet. — HDA. 58, HdL30, Török 2009: 16, Tóth 1972: 30. — T3-E4.

Harstán Károly birtoka lásd **Harsányi-tanya**

Határdűlő 1. 2011: *Határdüllöü.* — Dűlőút a délnyugati határban, Hajdúdorog és Hajdúböszörmény határvonala. — T9-G3.

Határdűlő 2. lásd **Jézuska dűlő**

Hegedűs-tanya 2011: *Hegedűs-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C4.

Hegy tized lásd **Első kerület**

Hegytizedi temető

Hegytizedi temető 2011: *Hegytizedi temetöü ~ Keleti temetöü.* | *A Disznoukút sarkán vout a Keleti temetöü.* 1972: *Keletitemető.* — Temető a település keleti részén, közel a belterülethez. Mindkét elnevezése az elhelyezkedésére utal: a *Hegytizedi temető* név arra, hogy a Hegy tizedben van, a ***Keleti temető*** név pedig arra, hogy a belterület keleti részén fekszik. Ma már nem temetnek ide. — Tóth 1972: 33. — T5-E5.

Helytörténeti gyűjtemény lásd **Helytörténeti múzeum**

Helytörténeti múzeum 2011: *Hejtörtéineti múzeum ~ Hejtörtéineti gyűjteméiny ~ Múzeum ~ Fiúkolléigium ~ Kolléigium ~ Zsidou ház ~ Zsidou orvos háza.* — Épület a Jaczkovics utcán. Nevének módosulása funkciójának a változását követi. Eredetileg egy Rittersporn Miklós nevű zsidó orvos háza volt, ezért az idősebbek még ma is ***Zsidó ház***-nak vagy ***Zsidó orvos házá***-nak mondják. Ezzel szemben volt a Hitelbank, másik nevén Rittersporn bankja. Ma Helytörténeti múzeumként működik, röviden ***Múzeum***-nak is nevezik. Korábban a Görög katolikus gimnázium ***Fiúkollégium***-a volt itt, amelynek ***Kollégium*** elnevezése ugyancsak gyakran használatos. — HDA. 62, Szűcs 1971: 174. — T30-C3.

Hengermalom lásd **Vágott-hegyi malom**

Hercz földje 2011: *Herc föüdje ~ Herc-föüdek.* | *A Herc föüdje a Kövesdi Miska tanyájátoul visszafeléi vout, autoupája ahol keresztezi a Tokaji utat, addig. Nagy magánbirtok vout. Ojan nagy birtokos vout, hogy ott laktak a cseléidek, éipítettek ott maguknak egy kis tanyát, meg egy kis jouszágot is tarthattak.* 1986: *Herccfőggye,* 1971: *Herz-féle föld.* — Földterület a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Tokaji úttól jobbra. Tulajdonosáról kapta a nevét: dr. Hercz László földbirtokos a 20. század elején élt. A ***Hercz-földek*** megnevezés ugyancsak használatos napjainkban, a ***Hercz-féle-föld*** pedig egy 1971-es forrásban szerepel. — HDA: 58, M. Nepper 1971: 17, Török 2009: 16. — T2-D3.

Hercz-féle-föld lásd **Hercz földje**

Hercz-földek lásd **Hercz földje**

Hercz-tanya 2011: *Herc-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Tokaji út bal oldalán, szemben a Hercz földjével. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C3.

Hergut Ilka boltja 2011: *Hergut Ilka boltja.* — Egykori bolt a Nánási úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-B3.

Hetei-birtok 2011: *Hetei-birtok.* — Egykori nagy kiterjedésű birtok a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C1.

Hétút lásd **Hétút utca**

Hétút utca 2011: *Héitút utca ~ Héitút ~ Hadházi út,* 1972: *Hét út,* 1965: *Hétút utca,* 1914:

Hadházi utcza, 1893: *Hadházi utcza,* 1884: *Hadházi út, Hadházi utca,* 1874: *Hadházi út.* — A Böszörményi út első bal oldali mellékutcája. ***Hadházi út, Hadházi utca*** elnevezése, amely egyike volt a legrégibb utcaneveknek, azt mutatja, hogy az út kelet felé a Gyepen keresztül a Vágott-hegy mellett az erdőn át Hajdúhadház (ma Téglás) felé vezet. Ma már kevesen ismerik a régi nevét. 1932-től a *Hétút utca* nevet viseli. Új nevét onnan kapta, hogy hét mellékutca nyílik belőle észak–déli irányban. Hivatalos név. Az utcát azonban gyakran egyszerűen csak ***Hétút***-nak mondják. — HdL18, 30, HdT. 1874, Imre 1965: 10, Komoróczy 1971: 331, Tóth 1972: 29. — T30-C3.

Hitelbank 2011: *Hitelbank ~ Rittersporn bankja,* 1965: *Hitelbank,* 1937: *Hajdúdorogi Hitelbank R. T.* — Egykori bank a Jaczkovics utcán, a Helytörténeti múzeummal szemben. 1906 és 1944 között működött. A Hajdúdorogi Hitelbank Rt. egyik alapítója volt Rittersporn Miklós körzeti orvos, aki hosszú ideig elnöke, majd vezérigazgatója volt a banknak, innen ered a ***Rittersporn bankja*** elnevezés. — HDA. 58, Imre 1965: 18, Szűcs 1971: 174. — T30-C3.

Holland-kertészet 2011: *Holland-kertéiszet ~ Kosdi-tanya.* — Tanya a dorogi határ nyugati részén, ahol kertészet is működik. Tulajdonosa, Kosdi Sándor, akiről a ***Kosdi-tanya*** nevet kapta, holland származású. — T4-B5.

Homokbánya 2011: *Homokbánya.* — Egykori bánya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Kitermelték, ma már nem működik. — T3-F4.

Homokosgödör 2011: *Homokosgödör.* | *Összefüggöü homokbucka volt ez a Homokosgödör, de mivel mindenki innen horta a homokot, gödör lett belöüle. Húsvéit elöüt péildául felszóúrták homokkal a kapu elejéit meg az udvart is.* — Egykori homokosgödör az Újtemető út mellett. Ma már be van temetve. — T30-A2.

Homok-sziget 2011: *Homok-sziget,* 1972: *Homoksziget,* 1965: *Homoksziget.* — A belterület északnyugati szélén lévő homokos terület, közel a Homok utcához. A homokot elhordták belőle, csak szigetszerűen maradt egy kevés. Kevesen ismerik a nevet. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 30. — T30-A3.

Homok utca 2011: *Homok utca,* 1972: *Homokucca,* 1965: *Homok utca.* — A belterület nyugati szélén fekvő utca. Homokos talajáról nevezték el, közel fekszik hozzá a Homoksziget. Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 30. — T30-A3.

Homok zug 2011: *Homok zug.* — Három házból álló zsákutca a belterület északnyugati részén. Hivatalos név. — T30-A1.

Hosszú-hát 1986: *Hosszúhát,* 1972: *Hosszuhát,* 1900: *Hosszú hát,* 1884: *Hosszú hát,* 19. sz.: *Hosszú hát.* — Kiemelkedés a Szállásföld határrész délnyugati csücskében. Az 1972-es forrás szerint 118 méter magas. Nevét hosszan elnyúló alakjáról kapta. Ma már nem ismerik. — HdT. 19. sz., 1900, HKFT., Tóth 1972: 30, Török 2009: 16. — T4-B3.

Hunyadi 2011: *Hunyadi, -ra ~ Hunyadi-birtok.* | *A Vágouhíd háta megett vout a Hunyadi.* — A Disznókút-nyugat nevű határrészen lévő szántóföld, egykor Hunyadi nevű családé volt. Ritkábban ***Hunyadi-birtok*** formában is használják. — T4-B3.

Hunyadi-birtok lásd **Hunyadi**

Hunyadi János utca lásd **Hunyadi utca**

Hunyadi utca 2011: *Hunyadi utca ~ Hunyadi János utca,* 1972: *Hunyadiucca,* 1965: *Hunyadi utca.* — A Fehértói utca jobb oldali mellékutcája. Hivatalos név. A teljesebb ***Hunyadi János utca*** megjelölést is használják. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 31. — T30-C4.

Idősek napközi otthona 2011: *Idöüsek napközi othona ~ Napközi otthon ~ Öregek otthona.* | *Öregek otthona csak úgy van, hogy reggeltöül estig. Azt se híjják úgy, hogy Öregek otthona, hanem Napközi othonnak híjják.* — A Böszörményi úton lévő, napközi ellátást nyújtó intézmény. Az ***Öregek otthona*** és a ***Napközi otthon*** megjelölés egyaránt használatos. — T30-C4.

Ifjúsági szálló 2011: *Ifjúsági szállou.* — Jurta alakú épület a Strandfürdő területén. — T30-C1.

Igazgatói lakás 2011: *Igazgatoui lakás.* | *Az Igazgatoui lakás a Templom utcán volt, annak a túlsou véigéin a Kántorlakáshoz viszonyítva.* — Egykori szolgálati, iskolaigazgatói lakás a Templom utcán. — T30-B3.

Ilona dűlő lásd **Gáti dűlő**

Iskola dűlő 2011: *Iskola düllöü.* | *Az Iskola düllöü egy föüdút a Balog éipítéisz tanyájával szemben.* — A Temető dűlővel párhuzamos dűlőút a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrész nyugati szélén. Nevét onnan kapta, hogy itt volt a Görögkúti iskola. — T3-E2.

Iskolaföld 1. 2011: *Iskolaföüd ~ Pedagougusföüd ~ Tanítoufföüd.* | *Ez az Iskolaföüd már sok hejre költözött, éiszakon is vout, a Fürdöü mögött, éis a Galamb-tanyánál is.* | *Apám mindig monta, hogy az Iskolaföüdbe vout föüggye, utána elvettéik, éis a Gátba kapott.* 1884: *Iskola földje.* — Földterület a dorogi határ északi részén. Később elcserélték a határ délnyugati részén lévő Tanítók földjével. Illetményföldként ***Pedagógusföld*** és ***Tanítóföld*** néven is ismerik. — Komoróczy 1971: 331. — T5-E2.

Iskolaföld 2. lásd **Tanítók földje**

Iskolaföldi dűlő 2011: *Iskolaföüdi düllöü,* 1986: *Iskolafődidüllő,* 1972: *Iskolafődi dülő.* — A dorogi határ déli részén, a Zajgatóban észak–déli irányban húzódó s a hajdúvidi határban végződő dűlőút. Nevét a mellette fekvő Iskolaföldről kapta. — Tóth 1972: 31, Török 2009: 16. — T9-G2.

Iskolakert 1944–1946: *Iskolakert.* — A katolikus iskola egykori gyakorlókertje a belterület északnyugati szélén. Később házhelynek osztották ki, s az itt létesült utca az Iskolakertről kapta a nevét. — HdL40. — T30-A3.

Iskolakert utca 2011: *Iskolakert utca,* 1972: *Iskolakertucca,* 1965: *Iskolakert utca.* — A belterület északnyugati szélén fekvő utca. Ezen az utcán volt valaha a katolikus egyház iskolájának a gyakorlókertje (vö. Iskolakert). A tanács 1964-ben házhelynek osztotta ki, s az új utca az *Iskolakert utca* nevet kapta. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 31. — T30-A3.

Iskola utca 2011: *Iskola utca.* | *Az Iskola utca az megmaradt Iskola utcának, hijába nem járnak oda gyerekek.* 1972: *Iskolaucca,* 1965: *Iskola utca.* — A város központjában található utca. Itt van az egyik általános iskola épülete, amely 1901-ben épült, de ma már nem használják (vö. Iskola úti iskola). Hivatalos név. — Imre 1965: 10, Tóth 1972: 31. — T30-B3.

Iskola úti iskola 2011: *Iskola úti iskola ~ Fiúiskola ~ Közös iskola.* | *A Közös iskolába mindenféile vallású járt.* 1972: *Állami Elemi Iskola, Iskola úti Általános Iskola,* 1937: *Hajdúdorogi állami elemi iskola*. — Ma már nem működő egykori iskola az Iskola utcán. 1896-ban egy tanteremmel osztatlan iskolaként indult. Létrejöttét a Görög katolikus iskola túlnépesedésének köszönhette. 1902-ben nyilvánították állami iskolának. Régi hivatalos neve (Hajdúdorogi) Állami Elemi Iskola, 1945-től Iskola úti Általános Iskola volt. A ***Fiúiskola*** elnevezés az államosítás utáni időkből származik, amikor az egyházi iskola leányiskolaként, az állami elemi iskola pedig fiúiskolaként működött tovább. A ***Közös iskola*** megnevezés arra utal, hogy mivel állami iskola volt, vallási felekezethez való tartozástól függetlenül vették fel a gyerekeket. — HDA. 57, Kozma [2010]: 10, Papp 1971: 208, Tóth 1972: 31. — T30-B3.

István-fürdő lásd **Magi-fürdő**

István-fürdőház lásd **Fürdőház**

Jaczkovics utca 2011: *Jackovics utca,* 1972: *Jackovicsucca,* 1965: *Jaczkovics Mihály utca.* — A Petőfi tértől északi irányban a Városkert utcáig nyúló utca. Jaczkovics Mihály püspöki külhelynökről nevezték el, akinek a székhelye a közeli Líceumban volt. 1912-ben Miklóssy István püspök ellen román fanatikusok merényletet követtek el a debreceni püspöki székhelyen, mivel a görög katolikus szertartású templomokban elrendelte a magyar nyelvű liturgiát. A pokolgépet tartalmazó csomagot Jaczkovics Mihály vette át, és ő bontotta ki. A pokolgép a kezében felrobbant, és így életét vesztette, megmentve Miklóssy püspököt a haláltól. Emlékére Dorogon utcát neveztek el. Történeti forrásban a ***Jaczkovics Mihály utca*** forma is előfordul. — Imre 1965: 10, Szakál 2012: 32, Tóth 1972: 31. — T30-C3.

Játszótér 2011: *Játszoutéir.* — Az Olajág gyógyszertár mellett lévő játszótér. — T30-B3.

Jeles György utca 2011: *Jeles György utca,* 1972: *Jelezsgyörgyucca,* 1965: *Jeles György utca.* — A belterület nyugati részén lévő utca. Jeles György 1848-as katona volt, aki közkatonaként állt be Kossuth seregébe, s ott rövid időn belül tiszti rangot kapott vitézségéért. A Viditó tizedben volt a szülőháza, ezért az itt lévő egyik utcát róla nevezték el. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 32. — T30-B3.

Jézuska dűlő 2011: *Jéizuska düllöü ~ Kunka düllöü ~ Határdüllöü.* | *Azéirt Jéizuska düllöü, mert ott van a feszület.* — Dűlőút Dorog és Fehértó határán észak–déli irányban, helyzetéből adódóan nevezik ***Határdűlő***-nek is. ***Kunka dűlő***-nek ugyancsak mondják, mivel a Kunka-gyümölcsös mellett halad el. — T5-F5.

Jókai utca 2011: *Joukai utca.* — A Hétút utcából nyíló utca. Hivatalos név. — T30-C4.

Jónás Miklós tanyája 2011: *Jounás Miklous tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Juhász József tanyája 2011: *Juhász Jouzsef tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Juhos zug 2011: *Juhos zug,* 1965: *Juhoszug,* 1972: *Juhozzug.* — Az Árpád körút elején nyíló zsákutca. Egyesek szerint juhászok laktak itt, ezért kapta ezt a nevet. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 32. — T30-C4.

Kabát dűlő 2011: *Kabát düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északi részén, amely a Görögkút-dél és a Disznókút-észak határrészeket választja el egymástól. Nevét a közeli Kabát-tanyáról kapta. — T3-F5.

Kabát-tanya 2011: *Kabát-tanya,* 1986: *Kabáttanya,* 1972: *Kabáttanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen, a Nyíregyházi út mellett. Első ilyen nevű tulajdonosa Kabáth András volt, akinek a halála után fia, Kabáth István vezette a tanyát körülvevő 100 holdas gazdaságot. 1949-ben államosították. Ma az egykori tanya helyén a Kabát-tanya-szárító néven is ismert Görög-szárító van. — HdL30, Tóth 1972: 32, Török 2009: 17. — T5-F1.

Kabát-tanya-szárító lásd **Görög-szárító**

Kalapos-tanya 2011: *Kalapos-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E5.

Kántorház 2011: *Kántorház ~ Kántorlakás.* — Szolgálati lakás az Óvoda utcán. ***Kántorlakás***-ként is ismerik. — T30-B3.

Kántorlakás 1. 2011: *Kántorlakás.* | *A Templom utcán, a Roumai templom mögött volt az egyik Kántorlakás.* — Egykori szolgálati lakás a Templom utcán. — T30-B3.

Kántorlakás 2. lásd **Kántorház**

Kántortanító-képző lásd **Líceum**

Kántor utca 1. 2011: *Kántor utca,* 1972: *Kántor utca.* — A Vörösmarty utcát és a Nánási utat összekötő kis utca. Hivatalos név. — Tóth 1972: 32. — T30-B3.

Kántor utca 2. lásd **Vörösmarty utca**

Kapcás kertje 2011: *Kapcás kertje.* — Egykori kert a város belterületén. Tulajdonosának ragadványnevéről kapta a nevét. A helybeliek a nevet ismerik ugyan, de az általa jelölt helyet már nem tudják meghatározni.

Kápolna 1. 2011: *Kápolna.* | *A Kápolna a falu közepe táján volt. Nem jöttünk fel ide a nagy templomba, hanem a Kápolnába, ahol miséiztek a szerzetesek.* — Kápolna a Görög katolikus gimnáziumban. — T30-B3.

Kápolna 2. lásd **Kis kápolna**

Kápolna utca lásd **Széchenyi utca**

Káptalan lásd **Egyház földje**

Kapus-féle-bolt 2011: *Kapus-féile-bolt.* — Egykori bolt a Fehértói út végén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-D3.

Károly-birtok 2011: *Károj-birtok ~ Károj-kistanya ~ Károj-tanya.* | *Nagy birtok volt ez a Károj-tanya.* — Tanya a határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Károly-kistanya***-ként és ***Károly-tanya***-ként is ismerik. — T2-D4.

Károlyi iskola lásd **Károly-tanyai iskola**

Károly-kistanya lásd **Károly-birtok**

Károly-tanya lásd **Harsányi-tanya, Károly-birtok**

Károly-tanyai iskola 2011: *Károj-tanyai iskola ~ Károji iskola ~ Károj-tanyasi iskola ~ Szállásföüdi iskola ~ Szállásföüd-közéip általános iskola ~ Szállásföüd-közéip tanyai iskola* | *Dorog határának mind a néigy réiszéin vout tanyasi iskola. Kéirdeztéik: méik iskolába jársz? A Károj-tanyára.* | *A Károji iskola közeléiben vout a Károji-birtok. Innen kapta az iskola a nevéit.* | *A Károj-tanyasi iskola a Kömerlingnéi-féile birtok mellett vout. A bir-*

tok béirlöüje egy zsidou ember vout, Harstány Károj. Innen van az iskola neve. 1972: *Szállásföld-Közép Tanyai Iskola,* 1937: *Tanyai állami elemi iskola.* — Egykori iskola a Szállásföld közepén, a Temető dűlő mellett, a Károly-tanya néven is ismert Harsányi-tanya szomszédságában. Az iskola a tanya eredeti tulajdonosa, Kömmerling Jánosné által adományozott telken épült fel 1911-ben. A község első tanyasi iskolájaként működött. Az Állami elemi iskolához tartozott, innen ered a ***Tanyai állami elemi iskola*** elnevezése. A *Károly-tanyai iskola,* a ***Károly-tanyasi iskola*** és a ***Károlyi iskola*** nevek a közeli Károly-tanyára, a ***Szállásföldi iskola,*** a ***Szállásföld-közép általános iskola*** és a ***Szállásföld-közép tanyai iskola*** a Szállásföldre és annak részére, a Szállásföld-középre utalnak. Az idősek körében általánosan ismert elnevezések. — HDA. 63, HdL32, 39, Tóth 1972: 50, Papp 1971: 210. — T2-D4.

Kar utca 2011: *Kar utca,* 1972: *Karucca,* 1965: *Kar utca*. — A Nánási út és az Akácfa utca közötti összekötő út. Egyesek szerint alakjáról kapta a nevét. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 33. — T30-B3.

Kastély 2011: *Kastéij ~ Bé Tout éipítéisz kastéija ~ Bé Tout-kastéij. | Ott van kint a Kastéij… méig sose jártunk ott, de állítoulag van ott egy kúria*. — Kúria a Diófa utcán. Ez a ház a B. Tóth család birtokában volt, de B. Tóth István mérnök halálával a család kihalt. Ritkábban a volt tulajdonos nevének megjelölésével ***B. Tóth építész kastélyá***-nak vagy ***B. Tóth-kastély***-nak is nevezik a helybeliek. — T30-A4.

Kastély Fotó: Hőgye Lajos

Kati dűlő 2011: *Kati düllöü. | A Kati düllöü Vid elöütt bal oldalon van.* — Földút a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. A név előtagja valószínűleg a környéken gyakori *Kati* családnévvel azonos. — T10-B3.

Katolikus általános iskola lásd **Görög katolikus általános iskola**

Katolikus gimnázium lásd **Görög katolikus gimnázium**

Kelemen-tanya 2011: *Kelemen-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C2.

Keleti temető lásd **Hegytizedi temető**

Keleti utca 2011: *Keleti utca,* 1972: *Keletiucca,* 1965: *Keleti utca.* — A Fehértói utca bal oldali mellékutcája. Észak felé indul, majd keleti irányba fordulva a Gyepnél végződik. A név arra utal, hogy az utca kelet felé halad. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 33. — T30-C3.

Kenderáztató 2011: *Kenderáztatou ~ Kenderáztatou-tou. | A dorogi erdöü véigéin van a Cakou-tou, mellette van egy domb, a domb túloldalán egy nagyobb tou, ez a Kenderáztatou.* — Tó Hajdúdorog délkeleti határában, a Gyúlásban. Kevesen ismerik. Ritkábban ***Kenderáztató-tó***-nak is mondják. — T11-E4.

Kenderáztató-tó lásd **Kenderáztató**

Kenyérgyár 2011: *Kenyéirgyár.* — Egykori kenyérgyár a Tokaji úton. Ma már csak kenyérboltként funkcionál. — T30-C3.

Kerek-féle csapos kút 1972: *Kerek-féle csapos kút.* — Egykori kút a Kút utcán. Nevét arról a személyről kapta, akinek a kertjéből elvettek egy darabot a kút megépítése érdekében. — Imre 1965: 12. — T30-C2.

Kerek-tó 2011: *Kerek-tou. | A Kerek-touban réigen fürödtek is, kéisöübb szennyvízteleppéi alakították, de ma már ez sem működik. | Lehet, hogy csak mi ismertük Kerek-tounak, akik ott a környéiken laktunk... Jártunk ki oda fürödni. Téirdig éröü víz vout.* — Egykori tó a település délnyugati határában. — T9-H1.

Keresztút 2011: *Keresztút ~ Nagy keresztút. | Mi a Keresztúttoul gyalog jártunk haza ide Dorogra az iskolába.* — A Nyíregyházi és a Tokaji út kereszteződése a dorogi határ északi

részén. Innen lehet Nyíregyháza, illetve Hajdúnánás felé menni. Általánosan ismert név. A ***Nagy keresztút*** megjelölést ritkábban használják; vö. még Kis keresztút. — T4-D2.

Keskeny utca 2011: *Keskeny utca,* 1972: *Keskenyucca,* 1965: *Keskeny utca.* — A belterület délnyugati részén lévő legszűkebb utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 33. — T30-B4.

Kettes-dűlő 2011: *Kettes-düllöü.* — A Rákóczikertben lévő három dűlő közül az egyik. — T4-D4.

Kilinkút lásd **Disznókút**

Kilinkúti-járás lásd **Disznókút**

Kilinkút-lapos lásd **Disznókút-lapos**

Kinizsi központ lásd **Kinizsi téesz**

Kinizsi téesz 2011: *Kinizsi téjesz ~ Kinizsi központ ~ Kinizsi téeszközpont.* | *A Kinizsi éis a Bocskai téjesz kéisöübb egyesültek.* — Egykori termelőszövetkezeti központ a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-dél határrészen. Beleolvadt a Bocskai téeszbe, amely később Bocskai Rt.-ként működött tovább. ***Kinizsi központ*, *Kinizsi téeszközpont*** néven is említik. — T4-D3.

Kinizsi téeszközpont lásd **Kinizsi téesz**

Kis dűlő 1. 2011: *Kis düllöü.* — Egykori dűlőút a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Párhuzamosan haladt a Fürdő dűlővel, a Kukuca temetőt kötötte össze a Közlekedő dűlővel. Ma csatorna van a helyén. — T10-B3.

Kis dűlő 2. 2011: *Kis düllöü.* | *A Kis düllöü ott vout, ahol a Kis tanya vout.* — Dűlőút a dorogi határ északi részén, a Görögkútban. Nevét a közeli Kis tanyáról kapta. — T3-E4.

Kis-erdő lásd **Nagy-erdő**

Kis-Gát 2011: *Kis-Gát.* — Határrész a dorogi határ délkeleti részén. Mocsaras terület, a Gát északi, kisebbik része. Vö. Nagy-Gát. — T10-C2.

Kis Illés dűlő 2011: *Kis Illéis düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ déli részén, a Gyúlásban. Nevét a Kis Illés-tanyáról kapta. — T10-D3.

Kis Illés-tanya 2011: *Kis Illéis-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C2.

Kis kápolna 2011: *Kis kápolna ~ Kápolna.* — Egykori kápolna a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Harsányi-tanya területén. ***Kápolna***-ként is ismerik. — T3-E4.

Kis keresztút 2011: *Kis keresztút.* — Útkereszteződés a dorogi határ északi részén. A Nagy keresztúthoz viszonyítva közelebb esik a belterülethez; vö. még Keresztút. — T4-C3.

Kis Miska dűlő 2011: *Kis Miska düllöü.* — Dűlőút a határ délnyugati részén. Ma már nincs meg az a tanya, amelyről az út a nevét kapta. — T9-G1.

Kiss János utca 2011: *Kis János utca,* 1972: *Kisjánosucca, Újosztás,* 1965: *Kiss János utca.* — A belterület északkeleti részén a Fehértói úttól mintegy 500 méterre kelet–nyugati irányban húzódik a Gyepen keresztül, a Keleti utca folytatásaként. Kiss János 1848-as honvédtábornok nevét viseli. Korábban ***Újosztás***-nak is hívták, mert 1955 és 1960 között osztották ki házhelynek. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 33. — T30-D3.

Kiss Miklós-kocsma 2011: *Kis Miklous-kocsma.* | *A Héitúton volt a Kis Miklous-kocsma.* — Egykori kocsma a Hétút utcán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-C4.

Kiss-pékség 2011: *Kis-péikséig.* — Pékség a Jaczkovics utcán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-C3.

Kis-Szegegyháza 2011: *Kis-Szegegyháza.* | *Kis-Szegegyháza egy földterület, aminek jouréiszt béirlöüi voltak. Újfehéirtó feléi.* | *A Kiserdöün túl vout a Kis-Szegegyháza, öüvele szemben a Fehéirtoui út másik oldalán a Nagy-Szegegyháza.* 1960: *Kisszegegyháza,* 1905: *K[is] Szegegyháza p[uszta],* 1900: *Kis-Szegegyháza psz. [puszta],* [1900]: *K[is] Szegegyháza p[uszta], Kis-Szegegyház puszta,* 1884: *Kisszegegyháza puszta,* 19. sz.: *Kis Szegegyháza psz. [puszta].* — Határrész a település keleti részén túl, Szegegyháza része. Közigazgatásilag ma Újfehértóhoz tartozik. Történeti forrásokban ***Kisszegegyház(a)puszta***-ként is szerepel. Vö. még Nagy-Szegegyháza. — Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 1, 73, HdT. 19. sz., 1900, 1960, Kogutowicz 1905, Komoróczy 1971: 331. — T5-F5.

Kisszegegyház(a)puszta lásd **Kis-Szegegyháza**

Kis-tanya 2011: *Kis-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban. Az

előtag a Nagy-tanya előtagjával van összefüggésben (vö. Nagy Elek tanyája). — T3-F4.

Kistelep utca 2011: *Kistelep utca,* 1972: *Kistelepucca.* — Utca a belterület délnyugati szélén, az Újtelep utcából nyílik. A neve állítólag onnan ered, hogy az itt található gyepes részen a gulyások kis házakat építettek maguknak, amelyek téli szálláshelyül szolgáltak. Hivatalos név. — Tóth 1972: 33. — T30-A4.

Kis-ugar 2011: *Kis-ugar.* | *A Gyúlás meg a Gát feléi, ahogy elhagyjuk a Vágott-hegyet, ott van a Kis-ugar.* | *A Kis-ugar az a Csordahajtou bal oldala.* 1890: *Kíss ugari* szántó, *Kisugari* szántó. — Határrész a település déli részén. Kevesek által használt név. — HdL16. — T10-C3.

Kis zug 2011: *Kis zug,* 1972: *Kizzugucca,* 1965: *Kiszug.* — A belterület délnyugati részén fekvő zsákutca. A források ***Kiszug utcá***nak is említik. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 33. — T30-A4.

Kiszug utca lásd **Kis zug**

Kléba-tanya 2011: *Kléjba-tanya.* — Egykori tanya a település északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F2.

Kockás dűlő 2011: *Kockás düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a Kockás-tanyáról kapta, amely azonban ma már nincs meg. — T4-A5.

Kollégium lásd **Helytörténeti múzeum**

Korcsolyapálya 2011: *Korcsojapája.* | *A Gáti utca éjs a Kourház utca között volt a Korcsojapája.* — Egykori korcsolyapálya a belterület délkeleti részén. — T30-C4.

Kórház lásd **Kórház úti óvoda**

Kórház utca 2011: *Kourház utca,* 1972: *Kórházucca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca. Az egykor itt működő kórház után kapta a nevét. Hivatalos név. — Tóth 1972: 34. — T30-C5.

Kórház úti óvoda 2011: *Kourház úti óvoda,* 1914: *Kórház,* 1893: *Kórház,* 1884: *Kórház.* — A belterület délkeleti részén működő óvoda, egykor (járvány)kórház volt. Noha az idősebbek a mai napig ismerik az eredeti funkcióját, már nem használják a megnevezésére a korábbi ***Kórház*** névformát. Utoljára 1956 tavaszán, egy tífuszjárvány idején funkcionált kórházként. Az épületben ma óvoda működik. — HdL18, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 331. — T30-C5.

Korona dűlő 2011: *Korona düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Nevét a közeli Korona-tanya után kapta. — T5-F1.

Korona-tanya 2011: *Korona-tanya.* — Egykori tanya a település északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F1.

Korondán kútja 2011: *Korondán kútja ~ Korondán Péjter-féjle kút.* — A Hétút és a Darabos utca sarkán lévő kút. Korondán Péternek volt itt boltja, innen ered az elnevezés. ***Korondán Péter-féle-kút***-ként is ismerik. — T30-C4.

Korondán Péter-féle-kút lásd **Korondán kútja**

Kósa dűlő 2011: *Kousa düllöü.* — Dűlőút a település északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Nevét a közeli Kósa tanyájáról kapta. — T3-F5.

Kósa tanyája 2011: *Kousa tanyája.* — Egykori tanya a település északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-G5.

Kosdi-tanya lásd **Holland-kertészet**

Koslegelő lásd **Ökörkút-lapos**

Kossuth utca 2011: *Kosut utca,* 1972: *Kosutucca.* — A Nánási út mellékutcája, amely a Tokaji útig nyúlik. — Tóth 1972: 34. — T30-B3.

Koszta-féle-kocsma lásd **Gyúró boltja**

Koszta Imre tanyája 2011: *Koszta Imre tanyája.* | *A Nagy-laposon van a Koszta Imre tanyája.* — Tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Nagy-laposon. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D4.

Kovács utca 2011: *Kovács utca,* 1972: *Kovácsucca.* — A belterület délkeleti részén fekvő utca. A névadás indítéka nem ismert: személynévből és foglalkozásnévből egyaránt származhat. Hivatalos név. — Tóth 1972: 34. — T30-A4.

Kozák kútja 2011: *Kozák kútja.* | *A Telekhegy tizedben vout a Kozák kútja.* 1965: *Kozák kútja.* — Egykori kút a település Negyedik kerületé-

ben, a hajdani Telekhegy tizedben. Nevét arról a *Kozák* nevű személyről kapta, akinek a kertjéből elvettek egy darabot a kút megépítése érdekében. — Imre 1965: 13. — T30-B2.

Kozma-féle-kocsma lásd **Kozma kocsmája**

Kozma kocsmája 2011: *Kozma kocsmája ~ Kozma-féle-kocsma ~ Kozma-kocsma.* | *A Kozma kocsmája a Böszörméinyi út éis a Mátyás körút sarkán vout. A Gyúrou boutja közeléiben.* — Egykori kocsma a Böszörményi út és a Mátyás körút sarkán. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Kozma-kocsma, Kozma-féle-kocsma*** formában is használják. — T30-B4.

Kozma-tanya 2011: *Kozma-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Kökényesi-tanya 2011: *Kökényesi-tanya.* — Egykori tanya a település északkeleti szélén, a Görögkút északi részén, a Liliom soron. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-F3.

Tanya a Kölesföldön Fotó: Molnár Antal

Kölesföld 2011: *Kölesfőüd ~ Kölesföld.* | *A Kölesfőüdet az Ilona dűlőü választja el a Gáttól… Kölest termeltek benne.* 1986: *Kölesfőd, -be,* 1981: *Kölesföld,* 1972: *Kölesfőd, Kölesföldek,* 1967: *Kölesföld,* 1965: *Kölesföld,* 1938: *Kölesföld, Kölesföldek,* 1937: *Kölesföldi* tanyák, 1933: *Köles földek,* 1929: *Kölesföldek,* 1926–1927: *Kölesföldek,* 1925: *Kölesföldek,* 1915: *Kölesföldek,* 1914: *Kölesföldek,* 1913: *Köles földek,* 1913: *Kölesföldi* tanyák, 1909: *Kölesföldek,* 1905: *Kölesföldek,* 1902: *Köles földek,* 1897: *Köles földek,* 1893: *Köles földek,* 1890: *Köles földi* szántó, 1886: *Kölesföld,* 1884: *Kölesföld,* 1881: *Köles föld,* 1877: *Kölesföld,* 1875: *Köles föld,* 1871: *Kölesföld.* — Határrész Hajdúdorog belterületétől délre. Nyugatról a Böszörményi út, délről–délkeletről a Gát, keletről a Lókert határolja. Telek után meghatározott mennyiségű „köles alá való földet” mértek itt ki minden évben. Szántófölddé csak a 19. század második felében vált. Ekkor jelölték ki a határait is. Általánosan ismert határrésznév. A történeti forrásokban ***Kölesföldek*** alakban is gyakran szerepel. — HdL4, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 20, 23, 22, 29, 33, 34, 36, 37, Hnt. 1913, 1937, Hnt. 1967, 2011, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 331, MoFnT. 2, Tóth 1972: 34, Török 2009: 17. — T10-B2.

Kölesföldi általános iskola lásd **Gáti iskola**

Kölesföldi-ér 2011: *Kölesföldi-éir.* | *Dorog belterületéiröül a belvizet kéit éir, vagyis csatorna viszi ki, a Kölesföldi-éir éis a Fürj-éir.* — Vízfolyás a dorogi határ déli részén, a Kölesföld nevű határrészen. — T10-B1.

Kömmerlingné-féle-birtok lásd **Harsányi-tanya**

Kömmerlingné-féle-föld lásd **Harsányi-tanya**

Könyök utca 2011: *Könyök utca,* 1972: *Könyökucca,* 1965: *Könyök utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. Állítólag alakjáról kapta nevét. 1965-ben zsákutcaként említik, ma viszont a Kötő utcát és a Zsák utcát köti össze. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 35. — T30-C3.

Könyvtár 2011: *Könyvtár ~ Mészáros Károj Városi Könyvtár.* — Hajdúdorog könyvtára a Böszörményi úton. Hivatalos nevét a dorogi születésű Mészáros Károly íróról, ügyvédről és helytörténészről kapta. — T30-B3.

A Könyvtár az 1950-es években
Forrás: Pajkos György

Kötő utca 2011: *Kötő utca,* 1972: *Kötőucca,* 1965: *Kötő utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. A név a helybeliek szerint onnan ered, hogy az itt élő Barna lányok szövéssel, fonással foglalkoztak, és hulladékokból rongyszőnyeget, ún. kotráncot készítettek. Hivatalos név. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 35. — T30-C3.

Kövecses-halom 2011: *Kövecses-halom,* 1996: *Kövecses-hlm. [halom],* 1981: *Kövecses-halom,* 1980: *Kövecses halom,* 1914: *Kövecses halom,* 1900: *Kövecses hal[om],* 1893: *kövecses halom,* 1884: *Kövecses hal[om],* 1858: *Kövecses halom,* 19. sz.: *Kövecses hal[om].* — A dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen található halom. 1980-ban 114 méter magas kiemelkedésként határozták meg. Nevét a helybeliek szerint onnan kapta, hogy szántáskor tégla- és kőtörmelék került itt elő. Ma már kevesen ismerik. — Drén–Molnár 2011, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL19, 30, HdT. 19. sz., HdT. 1900, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103. — T10-B3.

Kövesdi dűlő 2011: *Kövesdi düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délnyugati részén. Nevét a közeli Kövesdi tanyája után kapta. — T9-G2.

Kövesdi Miska tanyája 2011: *Kövesdi Miska tanyája.* | *A Herc föüdje mellett van a Kövesdi Miska tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Kövesdi tanyája 2011: *Kövesdi tanyája.* — Tanya a dorogi határ délnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G2.

Közbirtokossági legelő lásd **Gyúlási-legelő**

Közbirtokosság legelője lásd **Gyúlási-legelő**

Közlekedő lásd **Közlekedő dűlő 1., 2.**

Közlekedő dűlő 1. 2011: *Közlekedöü dűlöü, Közlekedöü.* | *A Szállásföüdbe van a Közlekedöü dűlöü. A Tokaji úttoul megyen befeléi.* — A dorogi határ északi részén lévő dűlőút. ***Közlekedő*** formában is használják. — T2-C2.

Közlekedő dűlő 2. 2011: *Közlekedöü düllöü ~ Közlekedöü.* | *A Közlekedöü a Magi-fürdöü után nyugat–keleti irányba átszelte a Fürdöü düllöüt, a Vak düllöüt, a Kis düllöüt.* 1986: *Közlekedő dűlő,* határdűlő, 1981: *Közlekedő dűlő,* 1972: *Közlekedődüllő,* 1965: *Közlekedő dűlő.* — Dűlőút a déli határban, az egykori Magi-fürdőtől délre. Elnevezése arra utal, hogy ezen lehetett eljutni a Kölesföldbe, a Gátba, a vidi és a nánási földekre. Gyakran csak a rövidebb ***Közlekedő*** nevet használják. — Imre 1965: 15, MoFnT. 2, Tóth 1972: 35, Török 2009: 18. — T10-B3.

Közös iskola lásd **Iskola úti iskola**

Köztemető 2011: *Köztemetöü ~ Temetöü ~ Nyugati temetöü ~ Viditoui temetöü,* 1972: *Nyugatitemető,* 1914: *gör[ög] kat[olikus] temető,* 1893: *temető,* 1890: *Nyugoti temető.* — Temető a Harmadik kerületben, a hajdani Viditó tizedben. Négy temető volt egykor Dorogon, a másik három temetőt felszámolták, ez pedig kibővítve megmaradt. Korábban felekezeti temető lehetett, erre utal a ***Görög katolikus temető*** megnevezés. Mivel ma már csak ez az egy temető van, egyszerűen ***Temető***-ként is említik. A község nyugati részén fekszik, ezért hívják ***Nyugati temető***-nek is. A szintén az elhelyezkedésre utaló ***Viditói temető*** elnevezés pedig onnan ered, hogy ezt a kerületet, amelyben a temető van, korábban Viditó tizednek hívták. — HdL16, 19, HdT. 1914, Tóth 1972: 43. — T4-C5.

Krajec tanyája 2011: *Krajec tanyája.* | *A Temető dűlőn vout ez a Krajec tanyája.* — Egykori tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Krausz István-tanya 2011: *Krausz István-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C2.

Kukuca lásd **Kukuca temető**

Kukuca temető

Kukuca temető 2011: *Kukuca temetöü ~ Vágott-hegyi temetöü ~ Réigi temetöü.* | *A Kukuca temetöü a Héit út feléi van, a Héit út meg a Nagy Sándor út megy neki. Ott kéit temetöü is van, az egyik a Kukuca temetöü, a másik meg a Keleti temetöü.* 1972: *Kukuca, -ba, Kukuca temető,* 1890: *Kukucza temető, Régítemető.* — Egykori temető a Második kerületben, a Gát tizedben. A szokásjog alapján eredetileg csak e tizedbelieket temettek ide. A tizedek felbomlása után ez a szokás megszűnt. A *Kukuca temető* név eredete homályos. A hagyomány úgy tartja, hogy az első halott, akit ide temettek, egy Kukuca Jandó nevű ember volt. Más területeken ugyanakkor a *kukuca* szó 'kukorica' jelentésű tájszóként is adatolható, s ez alapján a temető egy a közelében fekvő kukoricaföldről is kaphatta a nevét. A *Kukuca temető* és a ***Kukuca*** elnevezés általánosan ismert, a többi név: a Vágott-hegy közelségére utaló ***Vágott-hegyi temető*** és a ***Régi temető*** nevek kevésbé használatosak. — Bura 2013: 160, HdL16, Tóth 1972: 35. — T10-B1.

Kultúrház lásd **Művelődési ház**

Kunka dűlő lásd **Jézuska dűlő**

Kunka-gyümölcsös 2011: *Kunka-gyümölcsös.* — Gyümölcsös a dorogi határ északkeleti szélén. Valójában nem a dorogi, hanem az újfehértói határhoz tartozik, de tulajdonosa dorogi lakos. — T5-F5.

Kuruc utca 2011: *Kuruc utca,* 1972: *Kurucucca.* — Utca, amely a Nánási utcától jobbra kanyarodva a Tokaji útnál lévő gyep szélénél végződik. Hivatalos neve: Kurucz utca. — Tóth 1972: 36. — T30-A2.

Kút utca 2011: *Kút utca,* 1972: *Kutucca,* 1965: *Kút utca.* — A belterület északkeleti részén lévő utca. A Kerek-féle csapos kútról nevezték el az utcát, ez volt az első fúrott kút Hajdúdorogon. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 36. — T30-C2.

Lakatos dűlő 2011: *Lakatos düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északnyugati részén. Nevét a mellette fekvő Lakatos-tanyáról kapta. — T4-D4.

Lakatos-féle-bolt 2011: *Lakatos-féle-bolt.* — Egykori bolt a Jaczkovics utcán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-C3.

Lakatos utca 2011: *Lakatos utca,* 1972: *Lakatosucca,* 1965: *Lakatos utca.* — Az Ady Endre utca mellékutcája. A név egyesek szerint családnevet, mások szerint foglalkozásnevet őriz. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 36. — T30-B4.

Lakatos-tanya 2011: *Lakatos-tanya.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D4.

Lányiskola lásd **Görög katolikus általános iskola**

Láp utca 2011: *Láp utca,* 1972: *Lápucca,* 1965: *Láp utca.* — Hajdúdorog északkeleti szélén található utca. Mélyen fekszik, kevés házzal, a házak feltöltött dombokon vannak. Néha még nád is nőtt a közepén, annyira vizes a talaja. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 36. — T30-C3.

Lapos lásd **Vikárius laposa**

Lázár Lajos boltja 2011: *Lázár Lajos boltja ~ Lázár Lajos-féile-bolt ~ Farkas Lajos boltja.* — Egykori bolt a Városkert utcán. Ma már nem működik, de az épület megvan, és sokan ismerik a nevet is. A tulajdonosáról, illetve az eladóról nevezték el. — T30-C2.

Lázár Lajos-féle-bolt lásd **Lázár Lajos boltja**

Lázár-erdő 2011: *Lázár-erdöü.* | *A Görögkútba vout a Lázár-erdöü, de ötvenhatba levágták egéiszen.* — Egykori erdő a település északi részén, a Görögkút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Lázár-kocsma 2011: *Lázár-kocsma.* — Egykori kocsma a Nánási úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma is sokan ismerik. — T30-B3.

Legelő lásd **Gyúlási-legelő**

Legelőszéli út 2011: *Legelöüszéili út,* 1965: *Legelőszéli út.* — Földút a dorogi határ déli részén, a Gát határrészben, a Gáti-legelő mellett. Ma már csak kevesen használják a megnevezést. — Imre 1965: 15. — T10-C3.

Lenin utca lásd **Böszörményi út**

Les-halom 2011: *Les-halom,* 1986: *Leshalom,* 1972: *Leshalom,* 1884: *Leshalom.* — A Rákóczikertben található mesterséges kiemelkedés. Őrhely volt, a kert csősze ide épített kunyhót, mert innen jól belátta az egész területet. Néhány évtizeddel ezelőtt még használták a nevet az ott lakók, de napjainkban már csak kevesen ismerik. — Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 37, Török 2009: 18. — T4-D4.

Leventeotthon 2011: *Leventeotthon.* | *Leventéire kellett járni… járt is a fiam a Levente otthonba.* 1978: *Leventeotthon.* — Katonai előképző volt a Toborzó úton. — Gazdag szerk. 1978: 81. — T30-B3.

Levente utca lásd **Toborzó utca**

A Líceum az 1910-es években.
Forrás: Pajkos György

Líceum 2011: *Líceum ~ Fijúiskola ~ Polgári iskola ~ Tanítoukéipzöü ~ Kántortanítouképzöü.* | *Réigen a Líceum éis az Iskola úti iskola vout a Fijúiskola.* | *Püspöki lakás volt ez, mert itt lakott a püspök, de aztán bombatámadás éirte éis elköltözött. Azután lett közéipiskola.* 1965: *Görög kat[olikus] kántor-tanítóképző.* — Iskolaépület, amely 1840-ben készült el. 1875-től itt volt a püspöki külhelynök székhelye. A ***Polgári iskolá***-t 1915-ben szervezték meg, 1946-ban azonban megszűnt, s beleolvadt az Állami Elemi Iskolába. Ekkor a tanítóképző intézet működött tovább az épületben: erre utal a ***Görög katolikus kántor-tanítóképző,*** a ***Tanítóképző*** és a ***Kántortanítóképző*** megnevezés. A ***Fiúiskola*** elnevezés az államosítás utáni időkből származik, amikor az egyházi iskola leányiskolaként, az állami elemi iskola pedig fiúiskolaként működött tovább. A Móra Ferenc általános iskolát és a Líceumot máig *Fiúiskolá*-nak, az egyházi iskolát pedig Lányiskolának hívják a helybeliek. — Angyal szerk. 2000: 306, Imre 1965: 18, Kozma [2010]: 10, 12. — T30-C3.

Liklik boltja 2011: *Liklik boutja.* | *Zsidou bout vout itt. Azéir híjják így. Oda jártunk a Liklik boutjába.* — Egykori bolt a Vasvári utcán. Itt állt egy *Glüchlik* nevű zsidó háza és boltja, akinek a nevét *Liklik*-nek ejtették, innen származik az elnevezés. — T30-C3.

Liklik köze 2011: *Liklik köze.* | *Vasvári utca lett a Liklik köze.* 1972: *Liklik-köze.* — Utcarész, a Vasvári utca elejének egykori neve. Ma már nagyon kevesen ismerik a nevet. Itt állt egy *Glüchlik* nevű zsidó háza és boltja, akinek a nevét *Liklik*-nek ejtették, innen származik az elnevezés. Vö. Liklik boltja. — Tóth 1972: 37. — T30-C3.

Liliom sor 2011: *Liliom sor ~ Liliom sori tanyák.* | *A Nagy-árok nekimegy a Liliom sornak. Széip söveiny vout ott, azért nevezték így.* 1986: *Liliom-sor.* — Rövid dűlőút a Görögkút határrész északi részén. Nevét állítólag onnan kapta, hogy a dűlőn 4-5 egymás mellett lakó gazdagabb család liliomot ültetett a tanyája elé. Kevesen ismerik a nevet. — Török 2009: 19. — T3-F2.

Liliom-sori tanyák lásd **Liliom-sor**

Lókert 2011: *Loukert ~ Lókert ~ Cigánynegyed ~ Cigánysor ~ Cigánytelep.* | *Jobbra Loukert, balra Csontos-kert. Ennek is vout szöülöüje.* 1986: *Lúkerbül,* 1981: *Lókert,* 1972: *Lukerbül,* 1967: *Lókert,* 1965: *Lúkert,* 1941: *Lókert,* 1939: *Lókert,* 1938: *Lókert,* 1937: *Lókerti* tanyák, 1929: *Lókert,* 1914: *Lókert,* 1913: *Lokorti* tanyák, 1909: *Lókert,* 1894: *Lókert,* 1893: *Lókert,* 1886: *Lókert,* 1884: *Lókert,* 1880: *Lókert,* 1875: *Lókert,* 1871: *Lókert.* — A dorogi határ délkeleti részén lévő határrész, a Fehértói úttól délre. A Gyep, a Gát és a Kölesföld által határolt terület, amely Újfehértó határáig nyúlik. Szőlőskert volt, később lakott hely. Területe 514 kh. Egy része közlegelő volt, másik része szőlőskert. A *Lókert* elnevezés mindenki által ismert határrésznév. A név egyesek szerint onnan ered, hogy a terület régen lovak legelője volt. Később egy ideig cigányok lakták, erre utal a ***Cigánynegyed, Cigánysor, Cigánytelep*** elnevezés. — HdL1, 4, 8, 12, 13, 18, 19, 21, 22, 23, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1913, 1937, 1967, 2011, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2, Tóth 1972: 37, Török 2009: 19. — T10-C1.

Lókerti dűlő 2011: *Loukerti-düllöü ~ Rácz Miska düllöüje,* 1986: *Lúkertidűllő,* 1972: *Lukertidüllő.* — A dorogi határ délkeleti részén, a Lókertben lévő dűlőút. A ***Rácz Miska***

dűlője elnevezését a közeli Rácz Mihály tanyája után kapta. — Tóth 1972: 37, Török 2009: 19. — T5-F5.

Lókerti-legelő lásd **Gyep**

Lókerti-legelőföld lásd **Gyep**

Lókerti-szőlő lásd **Bocskai-kert**

Lóvásár-kert 2011: *Louvásár-kert.* | *Éivente kéit-három vásár volt a Louvásár-kertbe. Szomszéidos volt ez a Disznouvásár-kerttel.* — Egykori lóvásártér a település belterületének déli részén. — T30-C5.

Lovaskaszárnya lásd **Méntelep**

Lőtér 2011: *Löütér.* | *A Löütér méig mindig megvan. Fel van sáncolva. Ott játszanak most a löütéri gyerekek.* — A belterület északnyugati részén lévő egykori lőtér. A név máig használatos, noha a hely már másként funkcionál. — T30-A2.

Magi-fürdő Forrás: Csáki Istvánné

Lőtér utca 2011: *Löütéir utca,* 1965: *Lőtér utca,* 1972: *Lütérucca.* — A belterület északnyugati szélén található utca. A leventefoglalkozások gyakorlati részét itt tartották, szabályos lőtér volt ezen a helyen. 1945 után a tanács házhelyeket osztott ki itt, így kapta az utca ezt a nevet. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 38. — T30-A1.

Lugosi Miska tanyája 2011: *Lugosi Miska tanyája.* | *A Gurbán Laci tanyájával szemben van a Lugosi Miska tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Nagy-lapos peremén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D4.

Lukács partja lásd **Csontos-hegy**

Lukács zug 2011: *Lukács zug,* 1972: *Lukácszug,* 1965: *Lukácszug.* — Az Árpád körútból nyíló zsákutca. Egyesek szerint Lukács Nagy János és István lakott itt családjával, róluk nevezték el. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 38. — T30-D3.

Macó dűlő 2011: *Macou düllöü.* — Dűlőút a település északi részén, a Görögkút-észak határrészen. A Macó-tanya mellett húzódik, innen ered az elnevezése. — T3-E2.

Macó-tanya 2011: *Macou-tanya.* — Egykori tanya a település északi részén, a Görögkút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Mádi-tanya 2011: *Mádi-tanya.* — Tanya a település északi részén, a Görögkút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Magi-féle-fürdő lásd **Magi-fürdő**

Magi-fürdő 2011: *Magi-fürdöü ~ Dorogi fürdöü ~ Szent István gyougyfürdöü ~ Szent István fürdöü ~ Réigi fürdöü ~ Magi-féile fürdöü ~ István-fürdöü ~ Fürdöü ~ Fürdöü-kert.* | *A Magi-fürdöü a tulajdonosáról kapta a nevéit. Rá volt írva a pohárra is: Magitoul loptam.* | *A Kölesföüdbe vout a Szent István gyougyfürdöü.* | *A háború után a téieszé lett a Magi-féile fürdöü. Az méig kádas fürdöü volt.* | *Apáméik idejükbe vout ez a fürdöü. Aztán téieszközpont lett belöüle.* | *A Böszörméinyi út feléi van a Fürdöükert, ahol a réigi fürdöü volt.* 1986: *István fürdő, Fürdő,* 1972: *Fürdő,* 1965: *Szt. István gyógyfürdő,* 1960: *István-fürdő,* 1937: *Istvánfürdő,* 1914: *Fürdő,* 1884: *Fürdő.* — Egykori fürdő Hajdúdorog belterületétől délre, a Kölesföld határrészen. Ez a terület a fehértói Fekete gróf tulajdonában volt. A legenda szerint a gróf felesége nagyon beteg volt, nem tudott járni, s a gróf béresei azt javasolták neki, hogy hozza el a feleségét erre a területre, s az itt található vízben meggyógyul a lába. A helybeliek szerint már az 1800-as évek végén megépült a fürdő Újfehértó, Hajdúdorog és a gróf összefogásával. Az 1900-as évek elején építették át a faépületet kőépületté. Magi Sándor 1934-ben vette meg, tőle államosították 1952-ben. Kedvelt kirándulóhely volt, a vizét csúz, reuma, köszvény stb. ellen ajánlották. 1958-ig működött a fürdő a Dorogi Tanács tulajdonában, majd a Tanács átadta a Bocskai téesznek. A téesz gépállomássá, magtárrá alakította. A ligetes, parkosított kertben gyakran rendeztek majálisokat, kedvelt

szórakozóhelye volt a lakosságnak. A ***Dorogi fürdő, Régi fürdő, Magi-féle-fürdő, Fürdő*** megjelöléseit ugyancsak gyakran használják. A ***Szent István gyógyfürdő, Szent István fürdő, István-fürdő*** és ***Fürdő-kert*** elnevezések viszont kevésbé ismertek. — HDA. 60, 62, HdT. 19. sz., 1900, 1914, 1960, Hnt. 1937, Imre 1965: 15, Komoróczy 1971: 331, Szakál 2012: 28, Szűcs 1971: 182, Tóth 1972: 22, Török 2009: 13. — T10-B2.

Magyar utca 2011: *Magyar utca,* 1965: *Magyar utca.* — A belterület északkeleti részén található utca. Arról, hogy az utcanév családnevet vagy népnevet őriz-e, nincsenek ismereteink. Hivatalos név. — Imre 1965: 12. — T30-C2.

Makai-tanya 2011: *Makai-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C4.

Malom utca 1965: *Malom utca.* — Egykori utca a belterület északnyugati részén. A Tóth Pali malmáról kapta a nevét. — Imre 1965: 12. — T30-B2.

Marján-tanya 2011: *Marján-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C3.

Márka 2011: *Márka.* — Egykori kocsma a Böszörményi úton. Ma már nem működik, de az épület még áll. — T30-B4.

Márkuly-féle-kút lásd **Márkuly kútja**

Márkuly kútja 2011: *Márkuj kútja ~ Márkuj-féile-kút*. — A Kórház utca és Fürdő utca sarkán lévő kút. Nevét arról a *Márkuly* nevű személyről kapta, akinek a kertjéből elvettek egy darabot a kút megépítése érdekében. Ma már kevesen ismerik a nevet. — T30-C5.

Marx Károly utca 2011: *Marksz Károj utca.* — Az Ady Endre utcából nyíló utca. — T30-B3.

Második kerület 2011: *Második kerület ~ Második tized ~ Gát tized, -be.* | *Dorog fel vout osztva néigy kerületre, de nem kerületnek monták, hanem tizednek: Hegy tized, Gát tized ... Ezt mi csak néipies nyelven híttuk így, de ha levelet írtunk, oda kellett írni, hogy Elsöü kerület, Második kerület, Harmadik kerület, Negyedik kerület.* | 1972: *Gáttized,* 1965: *Gáttized.* — A község belterületének egy része: délkeleti irányban a Fehértói és a Böszörményi utca által határolt terület. Ma a *Második kerület* az ismertebb elnevezés, de korábban a ***Második tized*** elnevezés is használatban volt. A tizedek rendszeréről lásd az Első kerület szócikkében. — Imre 1965: 4, Komoróczy 1971: 234, Tóth 1972: 24. — T30-C4C3.

Második tized lásd **Második kerület**

Mátyás király körút lásd **Mátyás körút**

Mátyás körút 2011: *Mátyás körút ~ Mátyás király körút,* 1972: *Mátyáskörut,* 1965: *Mátyás király körút, Mátyás körút.* — A Böszörményi és a Nánási utat negyedkör alakban összekötő körút. ***Mátyás király körút***-ként is használják a nevet. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 38. — T30-B4.

Mátyás zug 2011: *Mátyás zug,* 1972: *Mátyászug,* 1965: *Mátyászug.* — A Mátyás körútból nyíló zsákutca. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 38. — T30-B4.

Mázsaház 2011: *Mázsaház.* | *A vásárba, amikor teheneket, sertéiseket vettek, a Mázsaházba méirtéik meg.* — Egykori mázsaház a Benzinkút helyén. — T30-B5.

Megváltó gyógyszertár 1965: *Megváltó gyógyszertár.* — Egykori gyógyszertár a település főterén. 1888-ban kapott helyet a Görögh Péter által adományozott épületben. Ma már nem ismerik a nevet. — Imre 1965: 18, Szakál 2012: 27. — T30-C3.

Méntelep 2011: *Méintelep ~ Csöüdörös kaszárnya ~ Lovaskaszárnya.* — Egykori méntelep a jelenlegi fürdőhöz közel, a Méntelep utcán. A 19. század közepén Dorog város tanácsa városi méntelep létesítését határozta el. Az akkori lakott területtől távol, nem messze a Vágóhídtól jelölték ki az istállók helyét. Az első világháború után a méntelepet felszámolták. ***Csődörös kaszárnya***-ként és ***Lovaskaszárnya***-ként is ismerik. — T30-B1.

Méntelep utca 2011: *Méintelep utca.* | *Ezt a Méintelep utcát azéirt hívják így, mert valouban volt ott méintelep.* 1972: *Mintelepucca,* 1965: *Méntelep utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. Az utca sarkán volt a ménistálló (vö. Méntelep). A méntelep felszámolása után a helyére házakat építettek, majd új utcát is nyitottak. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 38. — T30-A1.

Méntelep úti óvoda 2011: *Méntelep úti óvoda.* — Óvoda a belterület északnyugati részén, a Méntelep utcán. — T30-A1.

Mester utca 2011: *Mester utca.* — A belterület délkeleti részén található utca. Hivatalos név. — T30-C4.

Mezőgazdasági iskola lásd **Görög katolikus gimnázium**

Mezőgazdasági szakiskola lásd **Görög katolikus gimnázium**

Mezőgazdasági szakmunkásképző lásd **Görög katolikus gimnázium**

Mócz-birtok 2011: *Mouc-birtok ~ Mouc-tanya.* | *A Mouc kriptájánál van a Mouc-tanya.* 1972: *Móctanya,* 1900: *Mócz tn. [tanya],* 1893: *Mócz-tanya,* 1884: *Mócz Károly tn. [tanya],* 1858: *Mócz tanyak.* — Tanya Hajdúdorog belterületétől északra, a Szállásföld határrész déli részén. A Mócz család az 1848–49-es szabadságharc után, a 19. század második felében tűnik fel Dorogon. Talán német eredetű a család, amely birtokát Metternich hercegtől kapta szolgálatáért. A század végére a tulajdonukba kerül a Szállásföld déli, középső és északi részén közel 800 kh nagyságú terület. Az 1925-ben készült névjegyzékben már nem szerepel a család egyetlen tagja sem. A földet darabonként eladták. Az épületet lebontották, de a helynév viszonyítási pontként megmaradt. ***Mócz-tanya*** néven is ismerik. A második katonai felmérés ***Mócz-tanyák,*** a harmadik katonai felmérés pedig ***Mócz Károly-tanya*** formában jelöli. — HdL18, 30, HdT. 1900, HKFT., MKFT., Tóth 1972: 39. — T4-D2.

Mócz Károly-tanya lásd **Mócz-birtok**

Mócz-kripta 2011: *Mouc-kripta ~ Mouc kriptája.* | *A Mouc kriptáját meg lehet látni a Keresztúttoul visszább egy kicsivel meg a Nyíregyházi úttoul is.* — A Mócz család kriptája a dorogi határ északi részén, a Szállásföld déli részén, a Mócz-tanyán. A Sárga-halmon áll. Ma már csak kevesen ismerik. — T4-D2.

Mócz-tanya lásd **Mócz-birtok**

Mócz-tanyák lásd **Mócz-birtok**

Mocsár utca 2011: *Mocsár utca,* 1972: *Mocsárucca,* 1965: *Mocsár utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. Állítólag az őszi esőzések és a tavaszi olvadások idején járhatatlan volt, innen ered a neve. Hivatalos név. — Imre 1965: 12, Tóth 1972: 39. — T30-B2.

Módán kisköz lásd **Tégla utca**

Molnár György-tanya 2011: *Molnár György-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén, a Vágott-hegy közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Molnár János-tanya 2011: *Molnár János-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén, a Vágott-hegy közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C2.

Molnár Mihály tanyája 2011: *Molnár Miháj tanyája.* — Tanya a település déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Molnár partja 2011: *Molnár partja ~ Molnár-tanya ~ Orosz János-tanya*. — Tanya a dorogi határ délnyugati részén. ***Molnár-tanya***-ként is ismerik. Tulajdonosáról kapta a nevét, s a *partja* utótag arra utal, hogy a tanya dombos területen van. Ma Orosz János tulajdonában van, innen az ***Orosz János-tanya*** elnevezése. — T9-G1.

Molnár-tanya lásd **Molnár partja**

Móra Ferenc általános iskola 2011: *Móra Ferenc általános iskola ~ Fiúiskola ~ Művéiszeti iskola.* — Iskola a Tokaji úton. A ***Fiúiskola*** elnevezés az államosítás utáni időkből származik, amikor az egyházi iskola leányiskolaként, az állami elemi iskola pedig fiúiskolaként működött tovább. Az intézmény hivatalos neve a Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, de gyakrabban a ***Fiúiskola, Móra Ferenc általános iskola*** és a ***Művészeti iskola*** megnevezéseit használják. — Kozma [2010]: 10. — T30-C3.

Mozi 2011: *Mozi.* — Mozi a Böszörményi úton. — T30-B3.

Muszbek-malom lásd **Vágott-hegyi malom**

Muszka-domb lásd **Muszka-halom**

Muszka-halom 2011: *Muszka-halom ~ Muszka-domb.* | *A Muszka-halom benyúlt a Rákouci-kertbe is, éiszakabbra is, nemcsak ott, ahol most a sírhej van.* | *Az a Muszka-halom, ahova az oroszokat eltemettéik.* 1986: *Muszka halom,* 1972: *Muszkahalom.* — Kiemelkedés a Rákóczikert és a belterület között. Az évek folyamán nagyon lekopott. Története a hagyomány szerint az 1848–49-es szabadságharccal kapcsolatos. 1849-ben a megszálló orosz hadsereg egy része Paskijevics herceg vezetésével Dorog felé vonult. Itt érte utol a katonákat

egy pusztító pestisjárvány. Körülbelül kétezer orosz katona halt ekkor meg, akiket itt temettek el. Innen ered az elnevezés. — Tóth 1972: 39, Török 2009: 19. — T4-D4.

Múzeum lásd **Helytörténeti múzeum**

Művelődési ház 2011: *Művelődési ház ~ Művház ~ Görög Demeter Művelődési Ház ~ Kultúrház.* — Művelődési ház a Böszörményi úton. A Görög Demeter Művelődési Ház az intézmény hivatalos neve. Leggyakoribb megnevezése a ***Művelődési ház*** és a ***Művház,*** de az idősebbek a ***Kultúrház*** megjelölést is használják. A személynévi jelzőhöz lásd **Görög Demeter utca.** — T30-B3.

Művészeti iskola lásd **Móra Ferenc általános iskola**

Művház lásd **Művelődési ház**

Nádas 1. 2011: *Nádas.* — Mély fekvésű terület a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Hercz földjében. Az elnevezés indítéka nem ismert. — T2-D3.

Nádas 2. lásd **Nádas csárda**

Nádas 3. lásd **Nagy-tó**

Nádas csárda 2011: *Nádas csárda ~ Nádas.* | *Ojan szourakozou, mulatozou hej vout a Nádas.* — Kocsmaépület volt a Fehértói úton. Egy ideig a mezőgazdasági szakközépiskola műhelye működött itt. Az idősebbek még emlékeznek a névre. Az elnevezés indítéka nem ismert. — T5-F5.

Nagy-Állás lásd **Nagy-Állás-halom**

Nagy-Állás-halom 1996: *Állás-hlm. [halom], Nagy Állás-hlm. [halom],* 1986: *Nagyállás-halom, -ra,* 1980: *Nagyállás halom,* 1972: *Nagyállás, Nagyállás halom,* 1884: *Nagyállás h[alom],* 1858: *Nagy álás hegy,* 19. sz.: *Nagyállás h[alom].* — Hajdúdorog határában, a település központjától 3,5 km-re északra lévő halom. 1980-ban 114 méter magas kiemelkedésként határozták meg. A Disznókút nyugati részén fekszik, neve bizonyára a legeltetéssel áll kapcsolatban: a halom déli oldalán pihentették ugyanis egykor az összeterelt állatokat. Történeti forrásokban ***Állás-halom***-ként, ***Nagy-Állás***-ként és ***Nagy-Állás-hegy***-ként is említik. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 19. sz., HKFT., MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103, Tóth 1972: 39, Török 2009: 20. — T4-B3.

Nagy-Állás-hegy lásd **Nagy-Állás-halom**

Nagy-árok 2011: *Nagy-árok ~ Csörsz-árok.* | *A határdüllöünéil vout ez a Nagy-árok. Ez választotta el a dorogi föüdet Nyíregyházától.* 1986: *Cseszárka árok, Nagyárok,* 1972: *Csörsz árka, Nagyárok,* 1971: *Csörszárok, Ördögárok,* 1763–1785: *Czeszarka alter Graben, Cez arok alter Graben,* 1559: *Czersz arokiat.* — A dorogi határ északi részén lévő árok, a Szállásföld és a Görögkút északi határszélén húzódik a kálmánházi határ mellett, majd dél felé kanyarodva a fehértói határ mentén fordul délkeleti irányba. Az árok „a római hadmérnökök által kijelölt erődítés, ill. sáncrendszer, mely tulajdonképpen a Római Birodalom előretolt védő vonala volt". A *Nagy-árok* és a *Csörsz-árok* kialakulása kapcsán hasonló monda él a nép ajkán: a *Csörsz-árok* című népmonda szerint Csörsz királyfi, a *Nagy-árok* mondája szerint pedig egy kállai úr árkot építtetett, mivel menyasszonya csak azzal a feltétellel ment hozzá nőül, ha vízi úton, hajón jöhet a szárazföldön keresztül. A ***Csörsz-árok,*** amely a történeti forrásokban ***Csörsz árka*** formában is szerepel, kevesek által ismert név, a *Nagy-árok* az általánosabban elterjedt forma. A *Csörsz-árok* név egy 'Ördög-árok' jelentésű szláv név részfordításaként keletkezett. A nagy árkokat a néphit gyakran tulajdonítja az ördög művének, innen ered a magyar és német nyelvterületen máshol is előforduló ***Ördög-árok*** elnevezés. Az *Ördög-árok* név adatolható Hajdúböszörmény, Hajdúhadház és Téglás területéről is. A *Csörsz árka* név szerkezete idővel elhomályosult, s az *árok* lexémát újra hozzátéve keletkezett a ***Cseszárka-árok*** névforma. — EKFT., FNESz. *Csörsz-árok, Ördög-árok,* Komoróczy 1971: 25, Mesterházy 1971: 25, MNL. *Csörsz-árka,* Tóth 1972: 14, 40, Török 2009: 8. — T3-E1.

Nagy Elek tanyája 2011: *Nagy Elek tanyája ~ Nagy-tanya ~ Szanics-tanya.* | *A Nagy Elek tanyája mellett vout a Kápolna.* | *Valamikor az öüsidöübben a Nagy Elek tanyája Szanics-tanya volt.* | *A Kis-tanyároul mentünk a Naty-tanyára.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Ma is laknak itt. A ***Szanics-tanya*** nevet korábbi tulajdonosa után kapta. A *Nagy Elek tanyája* névnek a rövidebb, ***Nagy-tanya*** formája is használatos. — T3-E4.

Nagy-erdő 2011: *Nagy-erdöü ~ Erdöü ~ Erdöü-föüd ~ Kis-erdöü ~ Birtokossági-erdöü ~ Dorogi-erdöü.* | *Kéjt réisze vout az erdöünek, egyik réisze a Fehéirtói kövesútig kinyúlt. Ez vout a Nagy-erdöü. Ennek kiirtották nagy réiszéit. A másik réisze vout a Kis-erdöü. Ezt hívják ma Nagy-erdöünek.* 1981: *Kis-erdő, Gyúlási-erdő,* 1980: *Kiserdő,* 1972: *Akác erdő,* 1900: *Kis erdő,* 1884: *Kis erdő,* 1875: *ákácz erdő,* 1874: *Erdő,* 19. sz.: *Kis erdő.* — Hajdúdorog délkeleti csücskében lévő erdő, közel az újfehértói határhoz. A Lókert déli részén kezdődik, de nagyobb része a Gyúlásban található. 1864-ben telepítették a futóhomok megkötésére: „nagyobb részint futó homok miért is 1864 ben ákáczal ültetett be, s az ólta ákácz erdővé neveztetett". Az 1875-ben 42 holdat és 231 négyszögölet kitevő árokkal körülvett terület, amit a Lókertből szakítottak ki, a falu tulajdonát képezte. A *Nagy-erdő* név általános használatú. Korábbi ***Kis-erdő*** elnevezése az akkoriban a közelben, ettől délre lévő másik erdőhöz viszonyított méretére utalt. ***Dorogi-erdő*** és ***Erdő*** formában ugyancsak használják a nevet. ***Birtokossági-erdő***-ként és ***Erdő-föld***-ként kevéssé ismerik. Az ***Akác-erdő*** megnevezése, amely arra utal, hogy a 19. században akácfákat telepítettek ide, ma már nem használatos. — HdL8, HdT. 1874, 19. sz., 1900, HKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102, Tóth 1972: 9. — T10-D3D2.

Nagy-Gát 1972: *Nagygát.* — Határrész a dorogi határ déli részén. A Gát déli, nagyobbik része. Vö. még Kis-Gát. — Tóth 1972: 23. — T10-C3.

Nagy-gyep lásd **Viditói-gyep**

Nagy-halom 1996: *Nagy-hlm. [halom],* 1980: *Nagy halom.* — Határhalom Hajdúdorog határának északkeleti részén, a település központjától 3,8 km-re északkeletre. 1980-ban 127 méter magas kiemelkedésként határozták meg. A nevet ma már nem használják. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103. — T5-E4.

Nagy-hegyes 2011: *Nagy-hegyes.* | *A nagyanyám föüdje a Nagy-hegyesen vout. Ojan magas vout, hogy ha felmentünk a tetejéire, Dorogon széitláttunk.* — Kiemelkedés a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen, a Kabát dűlő mellett. — T5-F1.

Nagy keresztút lásd **Keresztút**

Nagy-kúti-part 1884: *Nagy kúti part,* 19. sz.: *Nagy kúti part.* — A Görögkút északi részén, az újfehértói határtól nem messze lévő egykori dombos terület. A nevet ma már nem használják. — HdT. 19. sz., HKFT. — T3-F2.

Nagy-lapos 2011: *Nagy-lapos ~ Nagy-réit ~ Nagy-Rezes.* | *A Nagy-laposon szálltak meg az oroszok. A néimetek repülöüvel szálltak föléijük, és bombát szourtak rájuk. Utána ott nagy méijedéis lett, ami megtelt vízzel.* | *A Nagy-lapost Nagy-Rezesnek is hívták, mer a fűnek a kalásza vörös vout.* 1986: *Nagylapos,* 1981: *Nagy-lapos,* 1972: *Nagylapos,* 1960: *Nagy-rét,* 1938: *Nagy lapos,* 1932: *Nagy lapos,* 1929: *Nagy lapos,* 1914: *Nagy lapos,* 1913: *Nagy lapos,* 1909: *Nagy lapos,* 1909: *Nagy lapos dűlő,* 1900: *Nagy rét,* 1898: *Nagy lapos,* 1893: *Nagy lapos,* 1886: *Nagy lapos,* 1884: *Nagylapos,* 1881: *Nagylapos,* 1877: *Nagy lapos,* 1875: *Nagylapos,* 1871: *Nagy lapos,* 1858: *Nagy rét,* 19. sz.: *Nagy rét.* — A dorogi határ északi részén, a Szállásföld nyugati oldalán lévő, mély fekvésű terület. Területe 510 kh volt. Egy részét szántónak, rétnek, más részét kaszálónak használták. Egyesek szerint azért kapta a *Nagy-lapos* nevet, mert a Szállásföldön volt egy másik, kisebb területű lapos is, ami a Kis-lapos nevet viselte. A ***Nagy-Rezes*** nevet a helybeliek a fű kalászának vörös színével magyarázzák. A ***Nagy-rét*** nevet ritkán használják, a *Nagy-lapos* viszont napjainkban is általánosan ismert elnevezés. Egy 1909-es forrásban ***Nagy-lapos-dűlő*** formában is előfordul. A név által jelölt terület Hajdúnánás határába is átnyúlik (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — HdL6, 8, 10, 11, 15, 18, 19, 20, 23, 36, 37, HdT. 19. sz., 1900, 1914, 1960, Komoróczy 1971: 332, MKFT., MoFnT. 2, Tóth 1972: 41, Török 2009: 21. — T2-C4D4.

Nagy-lapos-dűlő lásd **Nagy-lapos**

Nagy-legelő lásd **Gyúlási-legelő**

Nagy-part 2011: *Nagy-part.* | *A Kölesföüdtűl a Gáti útig tartott a Nagy-part.* — Magaslat a Kölesföld és a Gát határán. — T10-B2.

Nagy-rét lásd **Nagy-lapos**

Nagy-Rezes lásd **Nagy-lapos, Rezes**

Nagysándor utca 2011: *Nagysándor utca,* 1972: *Natysándorucca,* 1965: *Nagy Sándor*

utca. — A belterület déli részén, a Böszörményi útból nyíló utca. Az Újosztás egyik utcája, 1962-ben kapta ezt a nevet. A név eredete bizonytalan, de feltehető, hogy a híres honvédtábornoknak, Nagysándor Józsefnek állít emléket. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 42. — T30-C5.

Nagy-Szegegyháza 2011: *Nagy-Szegegyháza,* 1905: *N[agy] Szegegyháza p[uszta],* 1900: *Nagy-Szegegyháza psz. [puszta],* [1900]: *Nagy-* és Kis-*Szegegyház puszta, N[agy] Szegegyháza p[uszta],* 1884: *Nagyszegegyháza puszta,* 19. sz.: *Nagy Szegegyháza psz. [puszta].* — Határrész Hajdúdorog határának keleti részén túl, Szegegyháza része. Közigazgatásilag ma nem Doroghoz, hanem Újfehértóhoz tartozik. Történeti forrásokban ***Nagyszegegyház(a)puszta***-ként is szerepel. Vö. még Kis-Szegegyháza. — Borovszky–Szíklay szerk. [1900]: 1, 73, HdT. 19. sz., 1900, Kogutowicz 1905, Komoróczy 1971: 332. — T5-F5.

Nagyszegegyház(a)puszta lásd **Nagy-Szegegyháza**

Nagy-szik lásd **Fehér-szik**

Nagy-szőlő-domb 1996: *Nagy Szőlő-domb ~ Szőlő-domb,* 1981: *Nagy-szőlődomb,* 1972: *Nagy szőlő domb,* 1960: *Nagyszőlői domb,* 1900: *Nagy szőlő domb,* 1884: *Nagy szőlő domb,* 19. sz.: *Nagy szőlő domb.* — Kiemelkedés, amely a Disznókút délnyugati sarkánál, a Rákóczikert mögött, a Város-kerttől délre feküdt. A forrásokban ***Nagy-szőlői-domb***-ként és ***Szőlő-domb***-ként is szerepel. Ma már nem használatos elnevezések. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 1960, 1900, 19. sz., HKFT., MoFnT. 2, Tóth 1972: 41. — T5-E4.

Nagy-tanya lásd **Nagy Elek tanyája**

Nagy-tó 2011: *Nagy-tou ~ Nádas.* | *A Nagy-tou ma már beéipült. Méig emléikszem rá, hogy egéisz nagy vízfelület volt az utca mindkét oldalán. Utána nád nöütte be, ezéir Nádasnak is hívták.* 1986: *Nagytó,* 1972: *Nagytó,* 1965: *Nagytó.* — A belterület északi részén, a Tokaji út mindkét oldalán elterülő, egykor vízzel borított terület. Egy részét mára már beépítették. A jobb oldali rész magasabban fekszik, ezért a nyári szárazságok idején néha kiszáradt. A másik oldalon lévő terület mélyebb, így korábban szinte sohasem tűnt el belőle teljesen a víz, sok nád, sás volt benne. Az 1930-as években megkezdték a lecsapolását és a feltöltését, ami azonban a háború miatt abbamaradt, s csak később folytatták a munkát. Ma már csatorna vezeti le a vizét (vö. Fürj-ér). ***Nádas***-ként is ismerik. — Imre 1965: 17, Tóth 1972: 41, Török 2009: 21. — T30-C2.

Nagytó utca 2011: *Nagytou utca,* 1972: *Natytóucca,* 1965: *Nagytó utca.* — A Nagy-tó melletti utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 42. — T30-C2.

Nánási-kút 2011: *Nánási-kút.* | *A Nánási úton is vout egy kút, úgy hívtuk, hogy Nánási-kút, ha mentünk a kútra kéit kannával.* — Egykori kút a Nánási úton. A Dorogon hajdan volt négy fontosabb kút egyike. — T30-A2.

Nánási országút lásd **Nánási út**

Nánási temető lásd **Vágóhídi temető**

Nánási út 2011: *Nánási út,* 1972: *Nánásiut, Nánásiucca,* 1965: *Nánási utca,* 1914: *Nánási utca,* 1890: *Nánási ország ut,* 1884: *Nánási utca.* — A település egyik főutcája, nyugati irányban Hajdúnánás felé halad. Hivatalos név. ***Nánási utca*** formában is használják, történeti forrásokban pedig ***Nánási országút***-ként is előfordul. Ez utóbbi nem feltétlenül tükröz valós névhasználatot. — HdL16, HdT. 1914, Imre 1965: 13, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 42. — T30-A2.

Nánási utca lásd **Nánási út**

Nánási úti temető lásd **Vágóhídi temető**

Nap utca 2011: *Nap utca,* 1972: *Napucca,* 1965: *Nap utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 42. — T30-A2.

Napközi otthon lásd **Idősek napközi otthona**

Negyedik kerület 2011: *Negyedik kerület ~ Negyedik tized ~ Telekhegy tized.* 1972: *Telekhetytized,* 1965: *Telekhegy tized.* — A Tokaji és a Nánási utca által határolt terület, a belterület északnyugati része. A ***Telekhegy tized*** régi elnevezés, ma inkább *Negyedik kerület*-nek mondják, illetve az idősebbek használják a ***Negyedik tized*** elnevezést is. A tizedek rendszeréről lásd az Első kerület szócikkében. — Imre 1965: 5, Tóth 1972: 50. — T30-B3C2.

Negyedik tized lásd **Negyedik kerület**

Népfőiskola lásd **Orvosi rendelő**

Nyári mulató Forrás: Csáki Istvánné

Novella 2011: *Novella ~ Novella vendéigfogadou ~ Novella vendéglöü ~ Baksai-féile vendéiglöü,* 1972: *Novella Szálló,* 1971: *Novella szálló,* 1965: *Novella.* — Egykori vendéglő és szálloda a jelenlegi Mozi helyén. A 19. század végétől működött. A *Novella* elnevezés állítólag onnan ered, hogy különböző kulturális rendezvényeket bonyolítottak le itt. A vendéglő nagytermében vasárnaponként zeneesteket rendeztek, és itt tartották az össztáncokat és a bálokat is. 1956-ban lebontották, és 1958-ban új kultúrotthont építettek a helyén. A ***Baksai-vendéglő*** a hely korábbi tulajdonosának, Baksai Sándornak a nevét őrzi. Ritkán ***Novella vendégfogadó***-ként és ***Novella vendéglő***-ként is használják. Csak az idősebbek ismerik. — Imre 1965: 9, Szakál 2012: 29, Szűcs 1971: 181–182, Tóth 1972: 22. — T30-B3.

Novella szálló lásd **Novella**

Novella vendégfogadó lásd **Novella**

Novella vendéglő lásd **Novella**

Nyalka-tanya 2011: *Nyalka-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E4.

Nyárfa utca 2011: *Nyárfa utca,* 1972: *Nyárfa-ucca,* 1965: *Nyárfa utca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 42. — T30-D4.

Nyári menedékház 1971: *nyári menedékház,* 1965: *Nyári menedékház.* — Egykori intézmény a kisgyermekek elhelyezésére. Egyes források szerint 1888-tól 1891-ig működött, amíg nem volt óvoda a településen. Ma már nem ismerik a nevet. — Imre 1965: 18, Papp 1971: 212, Szakál 2012: 27.

Nyári mulató 2011: *Nyári mulatou ~ Éitterem.* — Körfolyosós épület volt az egykori Magi-fürdő területén. — T10-B2.

Nyerges 2011: *Nyerges ~ Nyerges-düllöü.* | *A Nyergesbe mentek halászni.* — A dorogi határ déli részén, egészen a böszörményi határnál, a Gáton lévő határföld. A helybeliek szerint nagy tó volt itt, és a dorogi emberek ide jártak halászni. Nevét a böszörményi határhoz tartozó Nyergesek nevű helyről, a Kis- és Nagy-Nyerges-halomról kapta. ***Nyerges-dűlő***-ként is említik. — T10-B4.

Nyerges-dűlő lásd **Nyerges**

Nyikon-tanya 2011: *Nyikon-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-D1.

Nyíl utca 2011: *Nyíl utca,* 1972: *Nyilucca,* 1965: *Nyil utca.* — A Böszörményi út mellékutcája. Nevét állítólag nyílegyenes alakjáról kapta. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 42. — T30-B4.

Nyíregyházi út 1. 2011: *Nyíregyházi út.* — Út a dorogi határ északkeleti részén, amely a Görögkút déli részét és a Disznókutat választja el egymástól. Kálmánházán keresztül Nyíregyháza felé vezet. — T5-E2.

Nyíregyházi út 2. 1986: *Nyíregyházi út,* 1972: *Nyiritháziut,* 1893: *Nyiregyházi út.* — Egykori út, amely a Nyíregyházi utca folytatása volt. Egyenesen haladt keleti irányban, majd a Csontos határrész utolsó dűlője végében észak felé fordult, és a Kabát-tanya előtt beletorkollott a mai Nyíregyházi útba. A Tokaji út megépítéséig ezen bonyolódott le a Nyíregyháza felé menő forgalom. Nem azonos a másik ilyen nevű úttal. — HdL19, Tóth 1972: 42, Török 2009: 21. — T5-E5.

Nyíregyházi utca 2011: *Nyíregyházi utca,* 1972: *Nyiritháziucca,* 1965: *Nyíregyházi utca,* 1914: *Nyiregyházi utca,* 1884: *Nyíregyházi utca.* — A Nagy-tó keleti szélénél kezdődő s a belterület végéig nyúló utca. Hivatalos név. — HdT. 1914, Imre 1965: 13, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 43. — T30-C3.

Nyomás lásd **Gyúlási-legelő**

Nyomás dűlő lásd **Gáti dűlő**

Nyugati temető lásd **Köztemető**

Ócska-szőlő lásd **Rákóczikert**

Okin 2011: *Okin ~ Papírgyár.* — Egykori gyár a Vasút utcán. Hivatalos neve OKIN Hungary Gépgyártó Kft. Korábban a ***Papírgyár*** volt itt. — T30-B5.

Oláh Emil laposa 2011: *Oláh Emil lapossa.* | *A Kinizsi központ feléi van az Oláh Emil lapossa.* 1884: *Ohlá Emil tn. [tanya].* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Történeti forrásban ***Oláh Emil-tanya*** néven is említik. — HKFT. — T5-E2.

Oláh Emil-tanya lásd **Oláh Emil laposa**

Olajág gyógyszertár 2011: *Olajág gyougyszertár.* — Gyógyszertár a Böszörményi úton. — T30-B3.

Ormós-tanya 2011: *Ormous-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ nyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-A5.

Orosz János-tanya lásd **Molnár partja**

V. Orosz-lapos lásd **Csikós-lapos**

Orosz Miska tanyája 2011: *Orosz Miska tanyája ~ Orosz Miháj-tanya*. — Tanya a dorogi határ keleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F5.

Orosz Péter tanyája 2011: *Orosz Péiter tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Orosz-tanya 1. 2011: *Orosz-tanya.* | *Ez az Orosz-tanya ott vout a Liliom soron.* — Tanya a határ északi részén, a Görögkút-észak határrészen, a Liliom soron. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-F2.

Orosz-tanya 2. 2011: *Orosz-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E3.

K. Orosz-tanya 2011: *Ká Orosz-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Kölesföldön. Tulajdonosáról kapta a nevét. A *K.* betű a családnévhez tartozó megkülönböztető elem. — T10-C3.

V. Orosz-tanya lásd **Simon Orosz-tanya**

Orvosi rendelő 2011: *Orvosi rendelöü ~ Néipföüiskola,* 1971: *Népfőiskola,* 1965: *Népfőiskola.* — Orvosi rendelő a település központjában. Dudás Miklós püspök létesítette itt a ***Népfőiskolá***-t 1943-ban, ami azonban csak 1946-ig állt fenn. Ma orvosi rendelő működik a helyén. — Imre 1965: 18, Papp 1971: 212. — T30-B3.

Ó Tokaji utca lásd **Régi Tokaji út**

Óvoda utca 2011: *Ovoda utca,* 1972: *Ovodaucca,* 1965: *Ovoda utca.* — A Nánási út első jobb oldali mellékutcája. Itt épült fel az első dorogi óvoda 1891-ben. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 43. — T30-B3.

Ökörkúti-legelő lásd **Ökörkút-lapos**

Ökörkút-lapos 2011: *Ökörkút-lapos ~ Koslegelöü ~ Ökörkúti-legelöü ~ Ökör-tou-lapos ~ Ökör-tou.* | *A Nagy-erdöün túl a Gyúlásban vout az Ökörkút-lapos. Vout ott egy géimeskút.* | *A Koslegelöü nem messze van a Bence-tanyához, a Gyúlásban.* | *Ahogy elhagytuk a dorogi erdöüt, vout egy sziget, ezt hívták Ökör-tounak. Nem tou vout az. Itt legelt a guja tavasztoul őszig.* 1986: *Ökörkút lapos,* 1972: *Ökörkut lapos.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban, nem messze az erdőhöz. A közlegelőnek az a része, amely az ököritatót vette körül. A Bocskai Termelőszövetkezet birtokában volt a 80-as években, de használhatatlannak bizonyult, mert vizes, sáros volt, így csak nagyobb szárazság idején tudták bevetni. ***Koslegelő***-ként és ***Ökörkútilegelő***-ként is gyakran említik. Ritkábban az ***Ökör-tó*** és az ***Ökör-tó-lapos*** elnevezés is használatos. — Tóth 1972: 43, Török 2009: 21. — T10-D3.

Ökör-tó lásd **Ökörkút-lapos**

Ökör-tó-lapos lásd **Ökörkút-lapos**

Ördög-árok lásd **Nagy-árok**

Öregek otthona lásd **Idősek napközi otthona**

Őrház lásd **Tízes őrház**

Pacsirta utca 2011: *Pacsirta utca,* 1972: *Pacsirtaucca,* 1965: *Pacsirta utca.* — A belterület északnyugati szélén található utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 13, Tóth 1972: 43. — T30-B1.

Pagoda 2011: *Pagoda.* — Cukrászda a Böszörményi úton. — T30-B3.

Palinca kútja 2011: *Palinca kútja ~ Palincakút.* — Kút volt a Böszörményi út és a Mátyás körút találkozásánál. Ma már csak a helye van meg. Nevét annak a személynek a ragadvány-

nevéről kapta, akinek a kertjéből elvettek egy darabot a kút megépítése érdekében. ***Palinca-kút***-nak is mondják. Kevesen ismerik a nevet. — T30-B4.

Pálinkafőzde lásd **Szeszfőzde**

Pályaudvar lásd **Vasútállomás**

Pap-föld lásd **Egyház földje**

Papház lásd **Paplakás**

Papi-birtok lásd **Egyház földje**

Papírgyár lásd **Okin**

Paplak lásd **Paplakás**

Paplakás 2011: *Paplakás ~ Papház ~ Paplak.* — A katolikus lelkész szolgálati lakása az Óvoda úton. ***Paplak*** és ***Papház*** formában is használatos. — T30-B3.

Papok földje lásd **Egyház földje**

Papp–Erdész-féle malom lásd **Papp Pista malma**

Papp Jani malma lásd **Papp Pista malma**

Papp Pista malma 2011: *Pap Pista malma ~ Pap–Erdéisz-féile malom ~ Pap Jani malma ~ Piroska-malom.* | *A Benzinkúttal szemben is vout egy malom, a Papp Pista malma. Leéigett. Ma is megvan ez a raktáréipület.* 1972: *Piroskamalom,* 1971: *Piroska Malom,* 1965: *Piroska,* 1914: *Gőzmalom,* 1900: *Gőzmalom,* 1893: *Rajk Imre gőzmalma,* 1893: *Gőzmalom.* — Egykori malom a település déli részén, a Böszörményi út mellett, a Benzinkúttal szemben. A 19. század második felétől üzemelt. Első tulajdonosa Rajk Imre volt, innen ered a ***Rajk Imre gőzmalma*** elnevezés. Később Révész Mihály földbirtokos is betársult, majd Papp István, aki 10 évig volt a malom gépésze, megvette Rajk Imre részét, innen ered a *Papp Pista malma* elnevezés. Később az Erdész családdal Révész Imre tulajdonjogát is megvették, ez magyarázza a ***Papp–Erdész-féle malom*** névformát. A malom 1933-ban leégett, s ettől kezdve a város birtokában volt, de már csak az olajütőt működtették, a gőzmalmot nem állították helyre. 1950-ben az olajmalom is beszüntette működését. A ***Piroska-malom*** és a ***Piroska*** elnevezés a helybeliek szerint onnan ered, hogy az első tulajdonosnak, Rajk Imrének egy Piroska nevezetű leány volt a kedvese, így róla nevezte el a malmát. ***Papp Jani malma***-ként és ***Gőzmalom***-ként is ismerik. — HdL18, 19, HdT. 1900, 1914, Imre 1965: 19, Török 2009: 22, Szakál 2012: 35, Szűcs 1971: 180–181, Tóth 1972: 45. — T30-C5.

B. Papp-tanya lásd **Bűdi-tanya**

Pap-tanya lásd **Római pap tanyája**

Park 2011: *Park ~ Réigi piac ~ Piac-kert ~ Piactéir.* | *Mivel itt volt réigen a Piac, ezéirt a Parkot Piac-kertnek neveztéik.* 1972: *Pijac,* 1914: *Piacz,* 1893: *Piacz,* 1884: *Piacz.* — A település központjában lévő park. Az egykori piac is részben ezen a területen volt egy ideig: 1893-ban a későbbi Móra Ferenc általános iskola és a Park területén jelölik. Dorog a piaci árusítás jogát még a 18. század végén kapta, ettől kezdve itt történt a zöldségfélék, gyümölcsök, tejtermékek, termények (búza, rozs, köles stb.) és a különböző iparcikkek értékesítése. A Parkkal szemben a Jaczkovics utca elején található az egykori Park áruház. Idősebbek ma is emlékeznek a *Park* egykori ***Piac-kert*** és ***Piactér*** elnevezésére, de sokan használják a ***Régi piac*** megjelölést is. — HdL18, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 44. — T30-C3.

Park áruház 2011: *Park áruház.* — Áruház a Park mellett. Ma már nem ez a hivatalos neve, de még mindig használják a megnevezést. — T30-C3.

Parókia 2011: *Paroukia,* 1912: *gör[ög] kath[olikus] lelkészlak.* — A Görög katolikus templom mellett lévő lelkészi lakás. Egy 1912-es forrásban ***Görög katolikus lelkészlak*** formában szerepel. Az első iskola a Parókia telkén lévő épületben nyílt meg Hajdúdorogon kb. 1700-ban. Egy tanítóval és egy tanteremmel indult. — HdL25, Papp 1971: 202. — T30-C3.

Pártház 2011: *Pártház ~ Föükefe.* — Egykori pártházi épület a Jaczkovics utcán. Ma a Főkefe Nonprofit Kft. tulajdona, amely megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató cég, kefe- és seprűgyártással foglalkozik. — T30-C3.

Pedagógusföld lásd **Iskolaföld, Tanítók földje**

Peres lásd **Reus**

Peres dűlő 2011: *Peres düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén, a nánási Peres-dűlő nevű földterület mellett. — T9-F2.

Pesel Jákob tanyája 2011: *Pesel Jákob tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a

Szállásföldön. Ma is létezik, de már más tulajdonában van. — T4-D2.

Pesel-tanya 2011: *Pesel-tanya ~ Pocsaji-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Korábbi tulajdonosáról kapta a *Pesel-tanya,* a jelenlegi tulajdonosáról pedig a ***Pocsai-tanya*** nevet. — T4-D2.

Petőfi Sándor utca 2011: *Petöüfi Sándor utca,* 1972: *Petőfisándorucca,* 1965: *Petőfi Sándor utca*. — A belterület északi részén a legutolsó utca. A Tokaji úttól nyugatra, az egykori Tóth Pali malmánál kezdődik, és a belterület északnyugati határánál végződik. 1955 és 1960 között nyitották meg. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 44. — T30-A1.

Petőfi téesz 2011: *Petöüfi téjesz.* — A dorogi határ nyugati részén lévő egykori termelőszövetkezet, major, ahol ma szarvasmarhatelep működik. — T4-B5.

Petőfi tér 2011: *Petöüfi téjr,* 1972: *Petőfitér.* — Tér a belterület központjában. Itt keresztezi egymást a négy főutca. A tér keleti felét, a parkot, a Fehértói utca osztja két részre. A jobb oldali rész Vasvári Pál nevét viselte, 1962 után mindkét oldalát egységesen *Petőfi tér*-nek nevezték el, aztán egyik fele újra visszakapta a Vasvári Pál tér nevet. — Tóth 1972: 43. — T30-C3.

Petőfi téri általános iskola lásd **Görög katolikus általános iskola**

Piac 1. 2011: *Pijac.* — A jelenlegi piac a Tokaji úton. — T30-C3.

Piac 2. lásd **Park**

Piaci-kút 2011: *Piaci-kút.* | *A Piac közepéjn volt a Piaci-kút.* — Kút a Régi piac területén. A Dorogon hajdan volt négy fontosabb kút egyike. — T30-C3.

Piac-kert lásd **Park**

Piactér lásd **Park**

Pipis-hegy 2011: *Pipis-hegy,* 1986: *Pipis-hegy,* 1972: *Pipis hegy.* — Kiemelkedés a Rákóczikertben. A helyi legenda szerint sátoros cigányok tanyáztak itt, és egy *Pipis* nevű cigányt istenkáromlás címén kötél általi halálra ítéltek. Az ítéletet a tett elkövetésének helyszínén hajtották végre, azóta ezt a helyet *Pipis-hegy*-nek hívják. Valószínűbb azonban, hogy az előtag azonos a nyelvterület északi részén számos hegynévben szereplő *pipis, pipiske* 'búbos pacsirta' jelentésű szóval. A névadási indíték ebben az esetben a búbos pacsirta fészkelési, tartózkodási helyének megjelölése, de magának a magaslatnak az alakja is előhívhatja a búbos pacsirta bóbitájával való azonosítást. — FNESz. *Pipis-hegy,* Tóth 1972: 44, Török 2009: 21. — T4-D4.

Piroska lásd **Papp Pista malma**

Piroska-malom lásd **Papp Pista malma**

Pocsai-tanya lásd **Pesel-tanya**

Pogácsás János tanyája 2011: *Pogácsás János tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak északnyugati csücskén túl. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C2.

Pogácsás László tanyája 2011: *Pogácsás Lászlou tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak északnyugati csücskében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C1.

Pogácsás Lőrinc tanyája 2011: *Pogácsás Löürinc tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak északnyugati csücskében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-C2.

Pogácsás-tanya 1. 2011: *Pogácsás-tanya.* — Tanya a dorogi határ északkeleti szélén, a Görögkút-észak határrészen, a Liliom soron. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-F3.

Pogácsás-tanya 2. 2011: *Pogácsás-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Pogácsás-tanya 3. 2011: *Pogácsás-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E2.

Polgári iskola lásd **Líceum**

Polgármesteri hivatal 2011: *Polgármesteri hivatal ~ Városháza.* — Polgármesteri hivatal a Tokaji úton. ***Városháza***-ként is említik. — T30-C3.

Polyák dűlő 2011: *Poják düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a közeli Polyák-tanya után kapta. — T4-B5.

Polyák-tanya 2011: *Poják-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ nyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C5.

Posta zug 2011: *Posta zug,* 1972: *Postazug,* 1965: *Postazug.* — Zsákutca a belterület

északkeleti részén. Az előtag valószínűleg személynév. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 45. — T30-C2.

Pozsgai lásd **Pozsgai-tanya**

Pozsgai-erdő 2011: *Pozsgai-erdöü ~ Pozsgai erdöüje.* — Akácos erdő volt a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrész keleti szélén. Nyárfaerdőként telepítették újra. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Pozsgai erdője*** néven is ismerik. — T5-F2.

Pozsgai-tanya 2011: *Pozsgai-tanya ~ Pozsgai, -ba.* | *Az is egy nagybirtok vout. Ezek voutak, a Hunyadi meg a Pozsgai a nagybirtokosok.* | *Mentünk a Pozsgaiba dolgozni.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak keleti szélén, a Pozsgai-erdő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Pozsgai*** formában is használják. — T5-F2.

Pufli Sanyi tanyája lásd **Pufli tanyája**

Pufli tanyája 2011: *Pufli tanyája ~ Erdéiszház ~ Pufli Sanyi tanyája.* | *Az Erdéiszház nem messze van a Bence-tanyához. Az erdöükerülöüjéi.* | *A Pufli Sanyi tanyája az Erdöü sarkánál volt.* — Egykori tanya a Nagy-erdő sarkánál. Ma már csak a romos épületek vannak meg. P. (Pufli) Nagy Sándor erdőkerülő tanyája volt, ezért ***Erdészház***-nak is nevezik. ***Pufli Sanyi tanyája***-ként ugyancsak használják. — T10-C2.

Pufli tanyája

Pukkantó 2011: *Pukkantou, -ba.* | *A fehéirtaji úton vout a Pukkantou… A Pukkantou az egy korcsma vout meg egy ijen vegyezsbout.* 1960: *Pukkantó,* 1905: *Pukkantó,* 1900: *Pukkantó cs[árda],* [1900]: *Pukkantó,* 1858: *Pukantó csárda,* 19. sz.: *Pukantó cs[árda].* — Kocsma volt a Fehértói úton. Az épület még most is áll, de kocsmaként már nem működik. Általánosan ismert név. A 19. századból való forrásokban ***Pukkantó csárda***-ként is szerepel. A *Pukkantó* kocsmanév nem egyedülálló, Debrecenben, a Vár utcán ugyancsak létezett ilyen nevű kocsma. Újfehértó részeként szintén említenek a források Pukkantó telep nevű helyet. — Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 1, 73, HdT. 19. sz., 1900, 1960, Kogutowicz 1905, MKFT., Szűcs 1995: 119. — T5-F5.

Pukkantó csárda lásd **Pukkantó**

Puskás dűlő 2011: *Puskás düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északkeleti részén. Nevét a mellette fekvő Puskás-gyümölcsösről kapta. — T5-F3.

Puskás-gyümölcsös 2011: *Puskás-gyümölcsös.* — Gyümölcsös volt a dorogi határ északkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F3.

Pusztaszegegyháza lásd **Szegegyháza**

Rácdorog lásd **Hajdúdorog** (a település helynévtárának elején)

Rácz dűlő 2011: *Rác düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ nyugati részén. Nevét a közelben fekvő egykori tanya tulajdonosáról kapta. — T9-F1.

Rácz István tanyája 2011: *Rácz István tanyája.* — Egykori tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Rácz Jani tanyája lásd **Rácz-juhászat**

Rácz János tanyája 2011: *Rácz János tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D2.

Rácz-juhászat 2011: *Rác-juhászat ~ Rác Jani tanyája.* — Juhtelep a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D5.

Rácz Mihály tanyája 2011: *Rácz Miháj tanyája.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-C1.

Rácz Miska dűlője lásd **Lókerti dűlő**

Rajk Imre gőzmalma lásd **Papp Pista malma**

Rákóczi-domb 2011: *Rákouczi-domb.* — Kiemelkedés a Rákóczikertben. — T4-D4.

Rákóczikert 2011: *Rákoucikert ~ Szöülöü, -be ~ Oucska-szöülöü.* | *A harmadik szöülöü Dorogon. Mindenkinek vout egy kis szöülöüje.*

Voutak ott préisházak, csöüszházak, szakaszonkéint kutak. | A Dorogot körülvevöü területeket szöülöüföldkéint használták, ezéirt is hívják méig ma is Szöülöünek ezeket a területeket. Megyünk a Szöülöübe, úgy monták réigen. 1986: *Rákóczi kert,* 1981: *Rákóczikert,* 1972: *Rákócikert,* 1967: *Rákóczikert,* 1965: *Rákóczikert,* 1938: *Rákóczy kert,* 1937: *Rákócziszőllőkert,* 1933: *Rákóczi kert,* 1929: *Rákóczi kert,* 1926–1927: *Rákóczi kert,* 1914: *Rákóczi kert,* 1910: *Rákóczi kert,* 1909: *Rákóczi kert,* 1905: *Rákóczi kert,* 1902: *Rákóczi kert,* 1898: *Rákóczi kert,* 1897: *Rákóczi kert,* 1894: *Rákóczi kert,* 1893: *Rákóczi kert,* 1890: *Rákóczi kert,* 1886: *Rákoczi kert,* 1886: *Rakóczi kert,* 1884: *Rákóczi kert,* 1881: *Rákóczi kert,* 1877: *Rákóczi kert,* 1875: *Rákóczi kert,* 1871: *Rákóczi kert.* — Egykori szőlőskert a település északi részén, nem messze a belterülettől, az Epreskert mellett. A Disznókút határrészig nyúlik. Ma már beépült. Három útja van észak–déli irányban, azok mellett találhatók a házak. Kialakítása a 19. században történt, a többi szőlőskert létrehozásával egy időben. 1875-ben azt írják róla, hogy „kerti savanyubort terem". Területe 162 kh. A *Rákóczikert* név általánosan ismert, nagyon ritkán ***Ócska-szőlő*** és ***Szőlő*** néven is említik. Történeti forrásban egy alkalommal ***Rákóczi-szőlőkert*** formában is előfordul. — HdL5, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 34, 36, 37, HdT. 1914, Hnt. 1937, 1967, 2011, Imre 1965: 16, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2, Tóth 1972: 45, Török 2009: 22. — T4-D3D4.

Rákóczi körút 2011: *Rákouci körút ~ Rákouci utca,* 1972: *Rákóczikörut.* — A belterület északnyugati részén található út. A Nánási útból nyílik jobbra. Hivatalos név. Gyakran említik ***Rákóczi utca***-ként is. — Tóth 1972: 45. — T30-B2.

Rákóczi-szőlőkert lásd **Rákóczikert**

Rákóczi téesz 2011: *Rákouczi téjesz.* — Egykori termelőszövetkezet területe a Görögkút északi részén, az Iskola dűlőtől a település keleti határáig. Ma már csak a területet jelöli a név, mert a téesz néhány évnyi működés után megszűnt. — T3-F2.

Rákóczi utca lásd **Rákóczi körút**

Református gyülekezeti ház 2011: *Református gyülekezeti ház.* — Épület a Református templom mögött. — T30-B3.

Református templom 2011: *Református templom,* 1972: *Református templom.* — A település református temploma a Nánási út elején. Az önálló református egyház alakulása az 1850-es évek elején indult meg, és 1864-ben fejeződött be. A gyülekezetnek először csak imaháza volt, amely a Mócz Andrásné-féle alapítványból létesült. Az általa adományozott telken épült fel a templom 1898-ban. — HDA. 58, Szakál 2012: 30, Tóth 1972: 45. — T30-B3.

Régi fürdő lásd **Magi-fürdő**

Régi gázcseretelep 2011: *Réigi gázcseretelep.* — A dorogi határ keleti részén lévő, ma már nem üzemelő gázcseretelep. — T5-E5.

Régi mozi lásd **Téeszíroda**

Régi piac lásd **Park**

Régi temető lásd **Kukuca temető**

Régi Tokaji út 2011: *Réigi Tokaji út,* 1972: *Rigitokajiut,* 1965: *Régi tokaji utca,* 1914: *Ó-Tokai utca,* 1884: *Ó Tokaji utca.* — A Nánási utca második jobb oldali mellékutcája. Észak–déli irányban húzódik párhuzamosan az új Tokaji úttal. Itt bonyolódott le a Tokaj felé menő forgalom az új út megépítéséig. Hivatalos név. 1965-ben ***Régi Tokaji utca***-ként is említik, régebbi forrásokban pedig ***Ó Tokaji utca***-ként szerepel. Vö. még Tokaji út. — HdT. 1914, Imre 1965: 14, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 46. — T30-B3.

Régi Tokaji utca lásd **Régi Tokaji út**

Rehó Sándor tanyája 2011: *Rehou Sándor tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, az Iskola dűlő mellett. A helybeliek szerint régen megszűnt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E2.

Rehó-tanya 2011: *Rehou-tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Rehó Gergely tanyája volt. — T5-F3.

Reichmann-féle-ház 2011: *Reichmann-féile-ház.* — Épület az egykori Tóth Pál-féle-ház mellett. Ma már nem létezik. — T30-B3.

Rendház lásd **Görög katolikus gimnázium**

Rendház utca lásd **Ady Endre utca**

Reus 2011: *Reus ~ Rejus ~ Peres ~ Vidi-föüd.* | *Dorogiak éis nánásiak pereskedtek a Pereséir, majd aztán elcseréiltéik a Keresztútnál léivöü táblával.* 1915: *Vidi föld.* — A település délnyugati határában lévő földterület. Egy része Hajdúböszörményhez tartozik. A *Reus* elnevezésben személynévi eredetre gyanakodhatunk: *Rehus* személynevet például Hajdúnánásról ismerünk is. A hely ***Peres*** elnevezését az magyarázza, hogy korábban pereskedés folyt a területért a dorogiak és a nánásiak között. A ***Vidi-föld*** nevet a mai névhasználat mellett történeti forrásokban is megtaláljuk. A *Vidi-föld* egykor egységes terület volt, de később felosztották Hajdúnánás, Hajdúdorog és Hajdúböszörmény között. Vö. Böszörményi-Vidi-föld, Nánási-Vidi-föld (Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — Draviczky 2006: 192, HdT. 1915. — T9-G3H3.

Révész-fajta kocsma lásd **Révész-kocsma**

Révész-féle vendéglő lásd **Révész-kocsma**

Révész-kocsma 2011: *Réivéisz-kocsma ~ Réivéisz-fajta kocsma ~ Réivéisz-féile vendéiglöü.* — Egykori kocsma a Böszörményi úton. A helyén ma a Pagoda cukrászda áll. Ritkábban ***Révész-fajta kocsma*** és ***Révész-féle vendéglő*** néven is említik. — T30-B3.

Rezes Fotó: Molnár Antal

Rezes 2011: *Rezes, -re ~ Rezes-halom ~ Rezes-part ~ Nagy-Rezes.* | *A Görögkút széiléin vout a Rezes. Több ember tulajdona vout.* | *A Rezes-halom a második legmagasabb pontja Dorognak. Az Iskola düllöünéil van.* 1996: *Rezes-hlm. [halom],* 1986: *Rezes, Rezeshalom,* 1981: *Rezes-halom,* 1980: *Rezes halom,* 1972: *Rezeshalom, Rezes,* 1900: *Rezes hal[om],* 1893: *Rezes hegy,* 1893: *Rezes,* 1884: *Rezes hal[om],* 1858: *Nagy Rezes,* 19. sz.: *Rezes hal[om].* — Kiemelkedés és nagyobb földterület a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. 1980-ban 119 méter magas kiemelkedésként határozták meg. A név egyes magyarázatok szerint onnan ered, hogy a halom tetején vöröses színű homok van. ***Rezes-halom, Rezes-part*** és ***Nagy-Rezes*** formában is ismerik. Történeti forrásokban ***Rezes-hegy***-ként is szerepel. — Drén–Molnár 2011, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL2, 18, 19, HdT. 19. sz., 1900, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 107, Tóth 1972: 46, Török 2009: 23. — T2-D2.

Rezes-halom lásd **Rezes**

Rezes-hegy lásd **Rezes**

Rezes-part lásd **Rezes**

Rigó zug 2011: *Rigou zug.* | *Az egyik utca Bagoj, a másik meg Rigou zug.* 1965: *Rigózug.* — Zsákutca a belterület keleti részén. Hivatalos név. — Imre 1965: 14. — T30-D3.

Rittersporn bankja lásd **Hitelbank**

Rókalyuki csárda 1986: *Rókalyuki Csárda,* 1972: *Rókajuki csárda.* — Egykori csárda, feltehetően a Görögkút és a Szállásföld között lehetett, nem messze a kálmánházi határtól. Az itt lévő rókalyukak miatt kapta ezt a nevet. — Tóth 1972: 46, Török 2009: 23. — T3-E1.

Római katolikus templom 2011: *Roumai katolikus templom ~ Roumai templom,* 1972: *Római katolikus templom, Rómajitemplom.* — Hajdúdorog római katolikus temploma, amely a Böszörményi úton található. 1858-ban Baratkovics Béla egri érsek saját költségén építtette fel. ***Római templom***-ként is említik. Hivatalos neve: Szeplőtelen Fogantatás Római Katolikus Templom. — Tóth 1972: 46. — T30-B3.

Római pap dűlő lásd **Csontos dűlő**

Római pap tanyája 2011: *Roumai pap tanyája ~ Pap-tanya ~ Roumai pap-tanya.* — Tanya a dorogi határ északkeleti részén, a Disznókúttól délre. Már egy 1893-ból való forrás is jelöli a terület tulajdonosát *H. Dorogi rk. [római katolikus] lelkészet* formában, 1914-ben pedig mint *Hajdu dorogi róm[ai] kath[olikus] lelkészi javadalom* szerepel egy térképen. A közelben található a Római pap dűlőnek is nevezett

Csontos-dűlő. ***Pap-tanya***-ként és ***Római pap-tanya***-ként is ismert. — HdL18, 30. — T5-F4.

Római plébánia 2011: *Roumai pléibánia,* 1937: *Hajdúdorogi róm[ai] kat[olikus] plébánia.* — Egykori szolgálati lakás és kert a Böszörményi úton. Történeti forrásban ***Hajdúdorogi római katolikus plébánia***-ként szerepel. — HDA. 58. — T30-C3.

Római templom lásd **Római katolikus templom**

Roth-féle-vegyesbolt 2011: *Rout-féile-vegyes-bolt.* — Bolt volt a Fürdő utca sarkán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-C4.

Rozi Orosz-tanya lásd **Rozi tanyája**

Rozi tanyája 2011: *Rozi tanyája ~ Rozi Orosz-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen, nem messze az egykori Magi-fürdőtől. ***Rozi Orosz-tanya***-ként is ismerik. A *Rozi Orosz* személynév, amelyben a *Rozi* ragadványnév, az *Orosz* nevű családokat ugyanis ragadványnévi jelzőkkel különböztették meg egymástól. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Rózsa kútja 2011: *Rouzsa kútja ~ Rouzsa-kút. | A Rouzsa-kút egy kerekeskút vout a Rouzsa út véigéin, a Kápolnán erröül. Rouzsa nevűröül kapta a nevéit.* 1965: *Rózsakút.* — Egykori kút a Rózsa utca és a Fogadó utca sarkán. ***Rózsa-kút***-ként is ismerik. A név előtagjának magyarázatához lásd a Rózsa utca szócikkét. — Imre 1965: 14. — T30-B4.

Rózsa utca 2011: *Rouzsa utca ~ Rouzsa út,* 1965: *Rózsa utca,* 1972: *Rózsaucca.* — A Böszörményi út egyik mellékutcája. Helybeliek szerint egy *Rózsa* nevű suszterről nevezték el az utcát és az utca végén lévő kutat is; vö. Rózsa-kút. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 46. — T30-B4.

Rövid-dűlő lásd **Rövid-föld**

Rövid-föld 2011: *Rövid-föüd ~ Rövid-düllöü.* — Földterület a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. ***Rövid-dűlő*** néven is ismerik. — T3-E5.

Rövid utca 2011: *Rövid utca,* 1972: *Röviducca,* 1965: *Rövid utca.* — A belterület északnyugati részén található utca. Régen csak néhány házból állt, erre utal az elnevezés. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 47. — T30-A1.

Ruhagyár lásd **Dohánybeváltó**

Sárga-halom 2011: *Sárga-halom,* 1996: *Sárga-hlm. [halom],* 1980: *Sárga halom,* 1960: *Sárga-halom,* 1900: *Sárga halom,* 1884: *Sárga halom,* 19. sz.: *Sárga halom.* — Kiemelkedés a belterülettől északra, a Szállásföld határrész déli részén. 1980-ban 113 méter magas halomként határozták meg. A Mócz-kripta található rajta. Kevesen ismerik a nevet. — Drén–Molnár 2011, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 19. sz., 1900, 1960, HKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103. — T4-D2.

Sári zug 1972: *Sárizug.* — Egykori utca. Sári Károly és Sári József lakott ott a családjával, innen ered a neve. Ma már nem ismerik. — Tóth 1972: 47.

Sarló utca 2011: *Sarlou utca,* 1972: *Sallóucca,* 1965: *Sarló utca.* — A Mátyás körút mellékutcája. Sarló alakú, ezért kapta ezt a nevet. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 47. — T30-B4.

Sarok utca 2011: *Sarok utca ~ Sarok út,* 1972: *Sarokucca,* 1965: *Sarok utca.* — A Petőfi teret és a Domb utcát összekötő utca. Két derékszögű kanyar van benne, bizonyára innen ered a neve. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 47. — T30-C3.

Sarok úti óvoda 2011: *Sarok úti ouvoda.* — Óvoda a Sarok utcán. — T30-C3.

Segítő Mária 2011: *Segítöü Mária. | Fent vout, ahogy van a Park, ott vout a Segitöü Mária. Anyukám az orvosságéir mindig oda küldött a Segitöü Máriába.* 1965: *Segítő Mária.* — Gyógyszertár volt a Park északi oldalán. 1923-tól 1944-ig működött. Ma már csak az idősebbek emlékeznek rá. — Imre 1965: 18, Szakál 2012: 34. — T30-C3.

Senki tanyája lásd **Volosinovszki-tanya**

Sertéstelep 2011: *Sertéistelep.* — A dorogi határ keleti részén lévő, ma már nem működő sertéstelep. — T5-E5.

Siktár-lapos 1986: *Siktár-lapos,* 1972: *Siktár lapos.* — Mélyen fekvő terület, amely a Szállásföld északi részén volt, nem messze a Temető dűlőtől. A népi emlékezet úgy tartja, hogy egy *Siktár* nevű ember fulladt bele a lapos vizébe, innen ered a név. A környéken valóban élnek *Siktár* családnevűek. Ma már nem használják a nevet. — Tóth 1972: 47, Török 2009: 23. — T2-D1E1.

Sima utca 2011: *Sima utca,* 1972: *Simaucca.* — A Dohány és a Csonka utcát összekötő utca. Hivatalos név. — Tóth 1972: 47. — T30-C3.

Simon Orosz-tanya 2011: *Simon Orosz-tanya ~ Vé Orosz-tanya.* — Tanya a dorogi határ déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. Az Orosz nevű családokat ragadványnévi jelzőkkel különböztették meg egymástól, a tanya tulajdonosát a *Simon* névvel. ***V. Orosz-tanya***-ként is ismerik, e megjelölésben a *V.* betű ugyancsak a családnévhez tartozó megkülönböztető elem. — T10-B2.

Sintértelep 2011: *Sintéirtelep ~ Gyepmesteritelep.* — Egykori sintértelep a dorogi határ délkeleti részén. — T5-E5.

Síró Dani kocsmája 2011: *Sírou Dani kocsmája ~ Sírou Dani korcsmája ~ Sírou kocsmája ~ Veres Dani kocsmája ~ Veres Dani korcsmája ~ Veres Dani-féile kocsma ~ Veres Dani-féile korcsma. | A Sírou csúfnéiv, a rendes neve Veres Dani volt.* — Egykori kocsma a Böszörményi úton, a Márka nevű kocsma helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Veres Dani-féle kocsma, Veres Dani kocsmája*** néven ugyancsak ismerik. A ***Síró kocsmája*** névben a *Síró* ragadványnév. — T30-B4.

Síró kocsmája lásd **Síró Dani kocsmája**

Sörpalackozó 2011: *Sörpalackozou.* — A Tokaji úton lévő üzem. Ma már csak áruelosztó hely. — T30-C3.

Sportpálya 2011: *Sportpája ~ Futbalpája ~ Focipája.* — Sportpálya a település belterületének déli részén. — T30-B5.

Strandfürdő lásd **Fürdő**

Subi-sarok 2011: *Subi-sarok.* — Földterület a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-dél határrész délnyugati csücskében. Kevesen ismerik a nevet. — T4-B3.

Szabados dűlő 2011: *Szabados düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ északi részén, a Disznókút-észak határrészen. A mellette lévő földterület tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-F3.

Szabó Csaba tanyája 2011: *Szabou Csaba tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D5.

Szabó dűlő 2011: *Szabou düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délkeleti részén. Nevét a közeli Szabó-tanyáról kapta. — T11-E3.

Szabó Illés tanyája 2011: *Szabó Illéis tanyája ~ Szabou-tanya.* — Tanya a dorogi határ délnyugati részén. Nevét régebbi tulajdonosáról kapta, ma Szabó István tulajdonában van. Rövidebb formában, ***Szabó-tanya***-ként is használják. — T9-G2.

Szabó István tanyája 2011: *Szabou István tanyája.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkút-dél határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E1.

Szabó-tanya 1. 2011: *Szabou-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E3.

Szabó-tanya 2. 2011: *Szabou-tanya.* — Tanya a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D5.

Szabó-tanya 3. lásd **Szabó Illés tanyája**

Szakál Imre tanyája 2011: *Szakál Imre tanyája.* — Tanya a dorogi határ délnyugati részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B2.

Szakál Péter-tanya 2011: *Szakál Péiter-tanya.* — Tanya a dorogi határ keleti részén, közel a belterülethez. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E5.

Szállás lásd **Szállásföld**

Tanya a Szállásföldön

Szállásföld 2011: *Szállásföüd, -be ~ Szállásföüdek. | Ha átvonul valaki Dorogon, a Szállásföüd a leghosszabb réisz, ezéirt itt szálltak meg az oroszok és más katonák is.* 1986: *Szállásföd,* 1972: *Szállásföd,* 1971: *Szállásföld,* 1965: *Szállásföld,* 1960: *Szállásföldi* tanyák, 1938: *Szállásföld,* 1937: *Szállásföldi* tanyák, 1936: *Szállás föld,* 1932: *Szállás föld,* 1925:

Szállásföld, 1922: *Szállásföld,* 1916–1917: *Szállásföldi* tanyák, 1915–1941: *Szállásföldek,* 1913: *Szállásföldi* tanyák, 1893: *Szállásföld,* 1890: *Szállásföldi* szántóföld, 1890: *Szállásföldi* kaszáló, 1886: *Szállásföld,* 1882: *Szállásföld,* 1882: *Szállás,* 1881: *Szállásföld,* 1877: *Szállásföld,* 1875: *Szállás földek,* 1871: *Szállásföld,* 1857: *Szállás földek,* 1853: *Szállás Földek,* 1853: *Szallas Főldek,* 1763–1785: *Szállas.* — Nagy kiterjedésű határrész a dorogi határ északi részén, a Disznókúttól északra és a Görögkúttól nyugatra. Északon a nagycserkeszi, nyugaton a hajdúnánási határral szomszédos. A legnagyobb földterületet foglalja magában a dorogi határban: a külterület közel egyharmadát alkotja. Területe: 5543 kh. Három nagy földbirtokos család (a fejéregyházi Orosz, a csicseri Orosz és a Farkas család) birtoka volt itt. 1849 után kerültek ide a Móczok. A nagy családi birtokok a 20. század elejére elaprózódtak, vagy nagybérlők kezébe kerültek. Általánosan ismert határrésznév. A tagosítás előtt, amíg tanyák nem voltak rajta, az emberek a belterületről jártak ki ide a földjüket megművelni, s ezeken a helyeken építettek maguknak szálláshelyet. Azok a földek, amelyeken ilyen szálláshelyek voltak, a ***Szállásföldek*** nevet kapták. 18–19. századi forrásokban a ***Szállás*** névformát is adatolhatjuk. Főbb részei a Szállásföld-észak, a Szállásföld-dél és a Szállásföld-közép. — EKFT., FKnT. 291, HdL2, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 19, 31, 33, 37, 39, HdT. 1960, Hnt. 1913, 1937, Imre 1965: 17, Komoróczy 1971: 17, Tóth 1972: 47, Török 2009: 23. — T4-C3D1, T2-D1D5.

Szállásföld-dél 2011: *Szállásföüd-dél ~ Szállásföld-dél,* 1981: *Szállásföld dél,* 1967: *Szállásföld (Déli),* 1941: *Szállás föld déli rész,* 1938: *Szállásföld déli rész,* 1933: *Szállásföld déli r[ész],* 1930: *Szállásföld d[éli] rész,* 1929: *Szállásföld déli rész,* 1914: *Szállásföld déli rész,* 1909: *Szállás föld déli rész,* 1905: *Szállásföld déli rész,* 1894: *Szállásföld déli rész,* 1884: *Szállásföld dél.* — Nagy kiterjedésű határrész a település északi részén. A Szállásföld déli, a belterülethez közelebb eső része. Északon a Szállásföld-középpel, keleten a Disznókút határrésszel, délen a belterülettel, nyugaton pedig a hajdúnánási határral szomszédos. Történeti forrásokban csaknem kizárólag ***Szállásföld-déli-rész***-ként szerepel. Vö. még Szállásföld-észak és Szállásföld-közép. — HdL12, 19, 20, 22, 23, 28, 29, 35, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1967, 2011, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2. — T4-C3D2.

Szállásföld-déli-rész lásd **Szállásföld-dél**

Szállásföld-dél tanyai iskola lásd **Disznókúti iskola**

Szállásföld-észak 2011: *Szállásföüd-éiszak ~ Szállásföld-észak,* 1981: *Szállásföld észak,* 1967: *Szállásföld (Északi),* 1942: *Szállásföld Észak,* 1941: *Szállás föld északi rész,* 1938: *Szállásföld északi rész,* 1933: *Szállásföld északi r[ész],* 1929: *Szállásföld északi rész,* 1925: *Szállásföld északi rész,* 1914: *Szállásföld északi rész,* 1909: *Szállásföld északi rész,* 1894: *Szállásföld északi rész,* 1893: *Szállásföld északi rész,* 1884: *Szállásföld észak,* 1881: *Szállásföld északi rész.* — Nagy kiterjedésű határrész a település északi részén. A Szállásföld északi, a belterülettől távolabb eső része. Északon a nagycserkeszi, nyugaton a hajdúnánási határral, délen a Szállásföld-közép, keleten pedig a Görögkút-észak határrésszel szomszédos. Történeti forrásokban csaknem kizárólag ***Szállásföld-északi-rész*** formában szerepel. Vö. még Szállásföld-dél és Szállásföld-közép. — HdL12, 18, 19, 22, 23, 28, 30, 33, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1967, 2011, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2. — T2-C4D1.

Szállásföld-északi-rész lásd **Szállásföld-észak**

Szállásföldi iskola lásd **Károly-tanyai iskola**

Szállásföld-közép 2011: *Szállásföüd-közéip ~ Szállásföld-közép,* 1981: *Szállásföld közép,* 1967: *Szállásföld (Közép),* 1941: *Szállás föld közép rész,* 1938: *Szállásföld közép rész,* 1938: *Szállásföld közép,* 1933: *Szállásföld közép r[ész],* 1930: *Szállás föld középrész,* 1929: *Szállásföld középrész,* 1926–1927: *Szállásföld közép rész,* 1915–1941: *Szállásföld közép rész,* 1914: *Szállásföld középső rész,* 1914: *Szállásföld közép rész,* 1909: *Szállásföld közép rész,* 1907: *Szállásföld közép rész,* 1898: *Szállás föld középrész,* 1897: *Szállásföld közép rész,* 1893: *Szállásföld közép rész,* 1884: *Szállásföld közép*. — Nagy kiterjedésű határrész a település északi részén. A Szállásföld középső része. Északon a Szállásföld-észak, keleten a Görögkút-dél, délen a Szállásföld-dél határrészekkel,

nyugaton pedig a hajdúnánási határral szomszédos. Történeti forrásokban csaknem kizárólag ***Szállásföld-közép(ső)-rész*** formában szerepel. Vö. még Szállásföld-dél és Szállásföld-észak. — HdL18, 19, 20, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 34, 36, 37, 38, HdT. 1914, Hnt. 1967, 2011, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2. — T2-D5.

Szállásföld-közép általános iskola lásd **Károly-tanyai iskola**

Szállásföld-közép(ső)-rész lásd **Szállásföld-közép**

Szállásföld-közép tanyai iskola lásd **Károly-tanyai iskola**

Szálloda 2011: *Szálloda ~ Fogadou*. — Az egykori Magi-fürdő területén lévő szálloda. Az épület még ma is megvan. 19 szobája volt. ***Fogadó***-ként is ismerik. — T10-B3.

Szanics-tanya lásd **Nagy Elek tanyája**

Szárító 2011: *Szárítou*. — Szárítóüzem a a település északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Búza, napraforgó és kukorica szárítására szolgál. — T2-D5.

Széchenyi utca 2011: *Széicséinyi utca,* 1972: *Szécheny utca, Szécsényiucca, Szécheny István utca, Kápolnaucca,* 1965: *Kápolna utca, Széchenyi utca.* — A Vörösmarty utca és a Mátyás körút közötti L alakú utca. A volt Rendház épülete mögött kápolna állt, melyet 1932-ben épített a Szent Bazil-rend. Az a kis utca, ahonnan a kápolna második bejárata nyílt, 1932-ben a ***Kápolna utca*** nevet kapta. Széchenyi István nevét 1962 óta viseli. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 32, 50. — T30-B3.

Szeg lásd **Szegegyháza**

Szeged lásd **Szegegyháza**

Szegegyház lásd **Szegegyháza**

Szegegyháza 2011: *Szegegyháza, -ra | Szegegyháza már Szabolcs megye, de rengeteg doroginak vout ot földtulajdona. Gyümölcsös van itt. | Szegegyháza kéit réisze: Kis-Szegegyháza, Nagy-Szegegyháza, a Fehéirtoui út kéit oldalán.* 1909: *Szegegyháza,* [1900]: *Szegegyháza ~ Szegedisháza,* 1893: *Szegegyháza puszta,* 1864: *Szegegyházán,* 1858: *Szegegyháza P[uszta],* 1851: *Szegegyháza,* 1808: *Szegegyháza,* praed., 1804–1808: Praed: *Szegegyháza,* 1802–1811: *P[uszta] Szegegyháza,* 1733: *Szegegyhaza,* praed., 1702: *Szegegyhaza, Szeghegyhaz,* 1698: *Szegegihaz,* poss., 1695: *Szeg Egyhaz,* 1682: *Szegegyhaz,* pago, 1648: *Szegegyhaz,* 17. sz.: *Zegÿegÿhaz,* 1598: *Zegegyhaza,* 1581: *Zegegihaz,* poss., 1570: *Zegeghaz,* 1565: *Zőgh egyhaza,* 1549: *Zegh egyhaz,* 1504: *Zeekeghaz,* poss., 1495: *Zeegheghaz,* 1492: *Zegeghaza,* poss., 1488: *Zeekneghaza,* 1486: *Zegeghaza,* 1485 k.: *Zegeghaz,* poss., 1476–1486: *Zegeghaz,* 1463: *Zekehaz,* praed., 1430: poss. *Zeged,* 1364: poss. *Zegetelke,* 1332–1335/PR.: de *Gueg [ɔ: Sceg].* — Határrész a település keleti részén túl. Közigazgatásilag ma nem Doroghoz, hanem Újfehértóhoz tartozik. A már önálló faluként nem létező hajdani település nevére az első adatokat — amennyiben ezek valóban ide vonhatók — a 14. századból ismerjük, s ekkor ***Szeg,*** illetve ***Szegtelke*** alakban bukkan fel kállói nemesek birtokaként. A *Szeg* elnevezés a 'sarok, szöglet' jelentésű *szeg* szóból alakult, a vele csaknem egyidejűleg jelentkező *Szegtelke* pedig a falura utaló *telek* utótagot tartalmazza. A Kállai-birtokok sorában említett ***Szeged,*** amely a *Szeg* névalaknak a helynevekben gyakori *-d* képzővel bővült változata, szintén ezzel a településsel lehet azonos. A falu a 15. századra elpusztult, s csak a templomépület maradhatott meg, ezt fejezik ki a ***Szegegyház*** *~ Szegegyháza* elnevezései, amelyekben a 'templom' jelentésű *egyház ~ egyháza* utótag szerepel. A közelben más települések nevei kapcsán is előfordul a középkorban efféle váltakozás: pl. *Sima ~ Simaegyház, Dorog ~ Dorogegyház, Vid ~ Videgyház.* Más megközelítések szerint a település csupán a 15. században tűnik fel elsődlegesen *Szegegyház ~ Szegegyháza*-ként, s az ezt megelőző forrásokból idézett adatok nem azonosíthatók az itteni faluval. Ez a körülmény a név magyarázatát annyiban befolyásolja, hogy esetleg egy további lehetőséggel is számolhatunk: e szerint a településnév a templomépületről vette a nevét oly módon, hogy a *szeg* elem a templom falának barna, gesztenyebarna, sárgásbarna színét örökíthette meg. A 19. század végén alkalmilag feltűnő ***Szegegyházapuszta*** név *puszta* eleme az idő tájt 'major' jelentésben használatos, a névforma is erre utalhat. A helyet a 18. századi történeti források némelyike (1702) Dorog rác oppidumhoz tartozónak tekinti, mások pedig

(1733) azt írják róla, hogy a praedium egyik fele Doroghoz, a másik fele Hadházhoz tartozik. A részeit ma Kis- és Nagy-Szegegyháza nevekkel különítik el. *Szeg, Szeged, Szegegyháza* településneveket a Kárpát-medencében másutt is találhatunk: az utóbbi például a Vajdaságban fekvő mai *Szeghegy* egykori neveként ugyancsak feltűnik. — Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 464, Cs. 1: 525, Dávid 2001: 386, Fényes 1851: 4/77, FNESz. *Szeghegy,* Görög 1802, HdL19, 21, Kállay 2: 125, Lelkes 2011: 625, É. Kiss 1970: 489–490, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 2/700, Mező 1991: 432–434, MoT. 1858, Németh 1997: 172, Pesty 1864: 321, SzabOkl. 2: 198–199, 209, SzabSzatm. 132, UC. 110: 33a, 115: 74, 29: 24, 38: 36, 39: 1f, 59: 6, 93: 38, 94: 23, 97: 23, 97: 25. — T5-G5.

Szegegyháza neve egy 1682-es oklevélben
Forrás: UC. 38: 36

Szegegyházapuszta lásd **Szegegyháza**

Szegényház 2011: *Szegéinyház ~ Szegéinyházi ouvoda.* | *A Mátyás körúton vout a Szegéinyház, a Nánási út felöül a hatodik-hetedik ház. Menhej vout ojan idöüseknek, akik nem tudják magukat ellátni.* | *Szegéinyházi ovodának hívták azt az ovodát, ami a Mátyás körúton vout. Ugyanaz az épület, mint a Szegéinyház. Elöüb vout Szegéinyház, utána ovoda.* — Korábban szegényház, majd óvoda volt a Mátyás körúton. Lebontották. ***Szegényházi óvoda***-ként is említik. — T30-A3.

Szegényházi kút lásd **Áncsán kútja**

Szegényházi óvoda lásd **Szegényház**

Szegtelke lásd **Szegegyháza**

Szégyen-kúti-lapos 2011: *Széigyen-kúti-lapos ~ Széigyen-kút-lapos,* 1986: *Szégyenkúti lapos,* 1972: *Szégyenkuti lapos,* 1914: *Szégyenkut laposa,* 1884: *Szégyenkúti-lápos,* 1884: *Szégyenkút lapos,* 1858: *Szégyen kút lapos,* 19. sz.: *Szégyenkúti-lápos.* — Mélyen fekvő terület a település északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Kút állhatott itt, a környéke, a lapos pedig jó legelő volt. A *Szégyenkúti-lapos* nevet és változatát, a ***Szégyen-kút-lapos***-t egyaránt kevesen ismerik. A történeti forrásokban ***Szégyen-kút laposa*** és (bizonyára tévesen) ***Szégyen-kúti-lápos*** formában is szerepel. — HdL30, HdT. 19. sz., HKFT., Komoróczy 1971: 332, MKFT., Tóth 1972: 50, Török 2009: 25. — T5-E2.

Szégyen-kúti-lápos lásd **Szégyen-kúti-lapos**

Székely-lapos 2011: *Széikej-lapos.* | *A Széikej-lapos a Széigyen-kúti-lapos keleti réisze. Azéirt Széikej-lapos, mert a Széikej családé volt.* — Mélyen fekvő terület a település északi részén, a Disznókút-észak határrészen. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Kevesen ismerik. — T5-E2.

Szélmalom 2011: *Széilmalom.* | *A Köztemetöünéil, a Gyep feléi, a Gyepszéilen vout a Széilmalom.* 1965: *szélmalom.* — Egykori malom a mai Köztemető közelében. 1913-ban lebontották, mert felépült a gőzmalom. Ma már csak az idősebbek emlékeznek rá. — Imre 1965: 19, Szűcs 1971: 180. — T30-A3.

Szélmalom utca lásd **Telek utca**

Szent György patika 2011: *Szent György patika.* — Patika a Kar utcán. — T30-B3.

Szent István fürdő lásd **Magi-fürdő**

Szent István gyógyfürdő lásd **Magi-fürdő**

Szépasszony kocsmája lásd **Ancza Gyuri kocsmája**

Szeszfőzde 2011: *Szeszföüzde ~ Pálinkaföüzde ~ Szeszüzem.* — Pálinkafőző üzem a település déli részén, a Kölesföld határrész nyugati szélén. ***Pálinkafőzde*** és ***Szeszüzem*** néven is ismerik. — T10-B2.

Szeszüzem lásd **Szeszfőzde**

Szív utca 2011: *Szív utca,* 1965: *Szív utca.* — A város központi részén található utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 14. — T30-B3.

Szív utcai óvoda 2011: *Szív utcai ouvoda.* — Görög katolikus óvoda a Szív utcán. A Szent Bazil Oktatási Központ része. Hivatalos neve:

Szent Bazil Görög Katolikus Óvoda. 1891-ben itt épült fel az első óvoda Hajdúdorogon. 1945-től a helybeli tanítóképző három leányosztálya kapott itt helyet. 1949-től ismét óvodaként működött, majd időszakosan bölcsődeként, napjainkban pedig újra óvoda. — Papp 1971: 212, Tóth 1972: 43. — T30-B3.

Szőlő lásd **Bocskai-kert, Csontos-kert, Rákóczikert**

Szőlő-domb lásd **Nagy-szőlő-domb**

Szőlő dűlő 2011: *Szöülöü düllöü.* | *Azéirt hívják Szöülöü düllöünek, mert a Szöülöübe ment.* 1884: *Szőllőskert útja,* 1874: *Szőllős kert útja.* — A Lókerti-szőlőbe vezető dűlőút a határ déli részén. A 19. században ***Szőlőskert útja***-ként említik a források. — HdT. 1874, Komoróczy 1971: 332. — T10-C1.

Szőlőföldek lásd **Bocskai-kert**

Szőlők lásd **Csontos-kert**

Szőlőskert 1. 2011: *Szöülöüskert.* — Szőlőskert a dorogi határ északi részén, a Görögkútban. — T3-E1.

Szőlőskert 2. lásd **Csontos-kert**

Szőlőskert utca 2011: *Szöüllöüskert utca.* — Utca a belterület északkeleti szélén. A Rákóczikertbe, vagyis az egykori szőlőskertbe vezet. Hivatalos név. — T30-C2.

Szőlőskert útja lásd **Szőlő dűlő**

Szűcs Laci tehenészete 2011: *Szűcs Laci tehenéiszete.* — Ma is működő szarvasmarhatelep a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D5.

Tájház Fotó: Hőgye Lajos

Tájház 2011: *Tájház.* — Háromosztatú nádfedeles zsellérház a Rózsa úton. Feltételezhetően a 18. században épült. Ma tájházként funkcionál. — Angyal szerk. 2000: 305. — T30-B4.

Támcsu-lapos lásd **Disznókút-lapos**

Tangazdaság 2011: *Tangazdaság.* | *Ha Dorogroul megyünk kifeléi, van egy réisz, ahol oucska géipek vannak lerakva. Az éin gyerekkoromban méig Tangazdaságnak hívták ezt a hejet.* — Egykori tangazdaság a Böszörményi úton, a Benzinkút után. Az épület ma is megvan. Egy időben téeszközpontként is funkcionált. — T30-C5.

Tanítóföld lásd **Iskolaföld**

Tanítóképző lásd **Líceum**

Tanítók földje 2011: *Tanítouk föüdje ~ Iskolaföld ~ Pedagógusföüd.* | *A Tanítouk föüdje az állami gazdaság föüdje vout, elöütte meg a Papok föüdje.* — A dorogi határ déli részén lévő földterület egykori neve. Az északon fekvő Iskolaföldet cserélték erre a területre. Ma a Tedej Zrt. használja. Részben az Egyház földje, más néven a Papok földje nevű földterülettel is fedték egymást. ***Pedagógusföld*** és ***Iskolaföld*** néven is ismerik. — T10-A2.

Tanító utca 2011: *Tanítou utca,* 1972: *Tanítóucca, Temetőucca,* 1965: *Tanító utca.* — Az Ady Endre utca mellékutcája. Egyesek szerint a híres tanító, Oláh Imre emlékére nevezték el. A ***Temető utca*** név onnan ered, hogy az utca a Nyugati temető felé vezet. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 50. — T30-A3.

Taub udvara 2011: *Tób udvara ~ Taub udvara.* | *Magtár volt ott valamikor a Tób udvarában.* — Egykori magtár az Akácfa utcán. Egy Taub nevű terménykereskedőről kapta a nevét, aki 1912-től önálló kereskedő volt Hajdúdorogon. Ma már nem létezik. — HDA. 63. — T30-B3.

Teckó lányok köze 2011: *Teckou jányok köze.* — Utcasarok a Rózsa utca és a Fogadó utca találkozásánál. A helybeliek szerint három vénlány lakott itt, róluk nevezték el az utcát. — T30-B4.

Tedej földje 2011: *Tedej föüdje.* — A Tedej Zrt. által használt földterület a dorogi határ délnyugati részén. — T9-H2.

Téesziroda 2011: *Téjeszíroda ~ Réigi mozi,* 1971: *Apolló Filmszínház, Uránia, Árpád,* 1965: *mozgóképszínház.* — A Szív utca és

a Nánási utca sarkán lévő épület. 1912-ben Gombos István és társai nyitották meg az első filmszínházat Hajdúdorogon, amely 1918-ig működött ***Apolló filmszínház*** néven. 1920-ban épült fel a Szív utca és a Nánási utca sarkán ma is meglévő épület, amely ugyanezt a nevet kapta. 1938-ban tulajdonoscsere miatt ***Uránia,*** majd ***Árpád*** néven működött tovább. Ma téeszíroda. — Imre 1965: 18, Szakál 2012: 36, Papp 1971: 213. — T30-B3.

Téglagyár 2011: *Téiglagyár ~ Bé Tout téiglagyár.* | *Vout egy téiglagyár a vasút mellett, a Bé Tout Téiglagyár.* 1971: *Téglagyár, Jánosy és Engel Téglagyár, Hajdúdorogi Gőztéglagyár RT.,* 1965: *Gőztéglagyár,* 1914: *Téglagyár.* — Egykori téglagyár a dorogi határ nyugati részén, a Viditó tizedben. Az első gyárjellegű üzem volt Dorogon, 1911-ben alapították. Szinte minden évben veszteséggel termelt, ezért hamarosan leállt. A húszas évek közepén Jánosy és Engel Téglagyár néven újjászervezték, de ismét kevés sikerrel. A gazdasági világválság idején végleg megszűnt. Az épületek nagy részét eladták, a 40 méter magas kéményt elbontották. Helyén lakóházak épültek. — HdT. 1914, Imre 1965: 18, Szűcs 1971: 179, Tóth 1972: 51. — T30-A4.

Téglagyár utca 2011: *Téiglagyár utca,* 1972: *Téglagyárucca,* 1965: *Téglagyár utca.* — Utca a belterület délnyugati szélén. A volt Téglagyár felé vezet. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 51. — T30-A4.

Téglási út 2011: *Téglási út,* 1972: *Téglásiut.* — A Hétút utca elágazása Téglás felé. — Tóth 1972: 51. — T10-C2.

Tégla utca 2011: *Téigla utca ~ Moudán kisköz,* 1972: *Téglaucca,* 1965: *Módán kisköz.* — A település délkeleti részén található utca. Valamikor téglavető volt ezen a helyen, erről nevezték el. A ***Módán kisköz*** régi elnevezés, ma már kevesen ismerik: az egykor itt élő Módán családról kapta a nevét. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 51. — T30-C4.

Tehénvásár-kert 2011: *Tehéinvásár-kert.* — Egykori vásártér a belterület déli részén. — T30-C5.

Tejcsarnok 2011: *Tejcsarnok.* — Tejcsarnok a Kar utcán. — T30-B3.

Teknő-lapos 1893: *Teknő lapos.* — Lapos terület a Lókert déli részén. Nevét teknő alakjáról kaphatta. Ma már nem ismerik. — HdL18. — T10-C2.

Telekhegy tized lásd **Negyedik kerület**

Telekhegy tizedi temető lásd **Vágóhídi temető**

Telek utca 2011: *Telek utca,* 1972: *Telekucca,* 1965: *Telek utca,* 1893: *Szélmalom utcza,* 1884: *Szélmalom utca.* — Utca Hajdúdorog központi részén, a Fogadó utcából nyílik. A temető előtt egykor szélmalom állt, amely a 19. század közepéig, a gőzmalmok megjelenéséig működött. Innen ered a ***Szélmalom utca*** elnevezés. A házakhoz tartozó nagyobb kertek miatt pedig a ma is használatos *Telek utca* nevet kapta. Ez a hivatalos neve is. — HdL18, Imre 1965: 15, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 50. — T30-B3.

Temető lásd **Köztemető**

Temető dűlő 2011: *Temetöü düllöü.* | *A Temetöü düllöün vout az iskola.*| *Voutak itt ásatások, ezéir Temetöü düllöü.* 1986: *Temető dűlő,* 1972: *Temetődüllő.* — A Tokaji úttal párhuzamos dűlőút, amely Hajdúdorog északi határán húzódik végig a belterületig észak–déli irányban. Az egyik legfontosabb földútja volt az északi határrésznek. A Temető-hegy mellett halad, erről kapta a nevét. Általánosan ismert elnevezés. — Tóth 1972: 51, Török 2009: 25. — T2-D1.

Temető-hegy 2011: *Temetöü-hegy.* | *A Temetöü düllöün van a Temetöü-hegy.* 1986: *Temető-hegy,* 1980: *Temetőhegy,* 1972: *Temetőhegy,* 1971: *Temetőhegy,* 1858: *Temetö hegy.* — A Szállásföld északi részén, a Temető dűlő mellett lévő természetes kiemelkedés. Az itt haladó dűlőút a hegy nyugati oldalát leszeli. Az egykori temetőt a Verdes testvérek (Dr. Verdes Miklós és Verdes Mihály) 1930-as évekbeli ásatásai nyomán fedezték fel, melynek során a hegy nyugati felében egy sírt találtak. Később három honfoglalás kori sírt tártak fel ezen a területen. Erre utal az elnevezés. — Komoróczy 1971: 30, MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103–104, Tóth 1972: 51, Török 2009: 25. — T2-D3.

Temető utca lásd **Tanító utca**

Templom utca 2011: *Templom utca,* 1965: *Templom utca,* 1884: *Templom utca.* — A ró-

mai katolikus templom mellett lévő utca. Hivatalos név. — Imre 1965: 14, Komoróczy 1971: 332. — T30-B3.

Tízes őrház 2011: *Tizes öürház.* | *Ez a Tizes öürház a kinti öürház Dorog és Vid között. Van vagy három kilouméiterre Doroghoz.* 1914: *10. sz. őrház, Őrház.* — Egykori vasúti őrház Hajdúvid és Hajdúdorog határán. — HdT. 1914. — T10-A3.

Toborzó utca 2011: *Toborzou utca ~ Levente utca.* | *Ide jártak a Levente utcába a leventéik gyakorlatra minden héiten egyszer, míg el nem vittéik öüket katonának.* 1972: *Leventeucca, Toborzóucca,* 1965: *Levente utca, Toborzó utca.* — Az Akácfa utca mellékutcája, amely a Fogadó utcába torkollik. 1945-ig ***Levente utca*** volt a neve, az utcán lévő Leventeotthon miatt, ami előkatonai kiképzésre szolgált. Ma *Toborzó utca* a hivatalos neve. — Imre 1965: 14, Tóth 1972: 37, 51. — T30-B3.

Tokaji országút lásd **Tokaji út**

Tokaji út 2011: *Tokaji út,* 1986: *Tokaji út,* 1972: *Tokajiut, Tokajiucca,* 1965: *Tokaji utca,* 1914: *Új-Tokai utca,* 1893: *tokaji ut,* 1890: *Tokaji ország ut,* 1884: *Új Tokaji utca.* — Hajdúdorog egyik főutcája, Tokaj felé vezet. A központtól kb. 6 km-re kereszt alakban szeli át a Nyíregyházi út, amely Hajdúnánás felé tart. E szakaszáig forgalmasabb, mert itt bonyolódik le a Nyíregyháza–Hajdúdorog–Hajdúböszörmény–Debrecen közti forgalom. A Keresztútnak nevezett úttól észak felé kevésbé jó minőségű az út. Ma a Tokaj felé menő forgalom sem itt, hanem a nyíregyházi úton halad Nyíregyházán át. 1929-ben nagy kockakövekkel rakták le a keresztútig, 1933-tól pedig mindkét irányban (Tokaj és Nyíregyháza felé) tovább. Ma aszfaltozott út. A történeti forrásokban ***Tokaji utca, Tokaji országút*** és ***Új Tokaji utca*** formában is szerepel. Ez utóbbi elnevezés a Régi Tokaji út névvel áll összefüggésben. Ma *Tokaji út* a hivatalos neve. — HdL16, 19, HdT. 1914, Imre 1965: 14, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 51, 52, Török 2009: 25. — T30-C3.

Tokaji utca lásd **Tokaji út**

Tokaji úti halom 1980: *Tokaji úti halom.* — A Tokajra vezető földút mellett lévő természetes kerek domb. Ma már nem ismerik a nevet. — M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 104. — T4-D3.

Tópart utca 2011: *Toupart utca,* 1972: *Tópartucca,* 1965: *Tópart utca.* — Utca a belterület északi részén, amely a Városkert utcából nyílik, és a Gyepnél végződik. Nincs messze a Nagy-tótól, bizonyára ez volt a névadás alapja is. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 52. — T30-C2.

B. Tóth építész kastélya lásd **Kastély**

C. Tóth-erdő 2011: *Céi Tout-erdő.* — Erdő a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-észak határrész középső területén, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Tóth Ferenc tanyája 2011: *Tout Ferenc tanyája.* — Tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, a Temető dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T2-D3.

Tóth Feri tanyája 2011: *Tout Feri tanyája.* — Tanya a település déli részén, a Kölesföld határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B3.

Tóth Imre tanyája 2011: *Tout Imre tanyája.* — Tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E3.

Tóth István tanyája 2011: *Tout István tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C3.

B. Tóth-kastély lásd **Kastély**

Tóth-malom lásd **Tóth Pali malma**

Tóth Pál-féle-ház lásd **Grünstein Heléna boltja**

Tóth Pali malma 2011: *Tout Pali malma ~ Tout Pál malma ~ Tout-malom.* | *A Tokaji úton a Fürdöüvel ellenben vout a Tout Pali malma.* 1972: *Tótpalimalma, Gőzmalom,* 1965: *gőzhengermalom,* 1914: *Gőzmalom,* 1893: *Tóth Pál s társai gőzmalom,* 1893: *Gőzmalom,* 1884: *Gőzmalom.* — Egykori malom a település belterületének északi oldalán, a Tokaji út mellett. 1894-ben leégett, ezután Tóth Pál főbíró vette át, innen ered az elnevezése. 1946-ban másodszor is leégett, ezután már mint malom nem működött tovább. Később az Új Élet Tsz raktára és szerelőműhelye volt. Nemrégen lebontották. — HDA. 63, HdL18, 19, HdT. 1914, Imre 1965: 19, Komoróczy 1971: 331, Szakál 2012: 37, Szűcs 1971: 180, Tóth 1972: 28. — T30-B2.

Tóth Pál tanyája 2011: *Touth Pál tanyája.* — Egykori tanya a település északi részén, a Szállásföld-észak határrészen, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E3.

B. Tóth-téglagyár lásd **Téglagyár**

Tölgyes lásd **Akácos**

Trepcsi-dűlő 1981: *Trepcsi-dűlő.* — Terület a Csontos-kerttől északra. A név eredete ismeretlen. Ma már nem használják. — MoFnT. 2. — T5-F4.

Tubus 2011: *Tubus ~ Tubus Káefté. ~ Tubusüzem ~ Tubusgyár.* | *Ez a Tubusgyár vagy ötvenéves, mer az a háború alatt lett meg. A Szállásföüdbe van. Most is járnak oda dougozni.* — Ma is működő gyár a dorogi határ északi részén, a Szállásföld-közép határrészen. Alumíniumtubusokat gyártó üzem. Az üzem hivatalos neve: Tubus Kft. ***Tubus***-ként, ***Tubusgyár***-ként és ***Tubusüzem***-ként is ismerik. — T2-D5.

Tubusgyár lásd **Tubus**

Tubusüzem lásd **Tubus**

Tuncsik dűlő 2011: *Tuncsik düllöü.* — Dűlőút a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban. Nevét a közeli Tuncsik-tanyáról kapta. — T11-E4.

Tuncsik-tanya 2011: *Tuncsik-tanya.* — Tanya a dorogi határ délkeleti részén, a Gyúlásban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F4.

Túriné boltja 2011: *Túriné boltja ~ Túri boltja.* — Egykori bolt a Keleti utcán. Valószínűleg csak a szűkebb környéken élők ismerték. Vezetőjéről kapta a nevét. Ritkábban ***Túri boltja***-ként is említik. — T30-C3.

Tű utca 2011: *Tű utca,* 1972: *Tüucca,* 1965: *Tű utca.* — Utca a belterület északkeleti szélén. Keskeny, rövid utca, innen ered a neve. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 52. — T30-D2.

Tűzoltólaktanya 2011: *Tűzoltoulaktanya.* — Egykori tűzoltólaktanya a polgármesteri hivatal udvarán. — T30-C3.

Tyúkpiac 2011: *Tyúkpiac.* | *Mi most is úgy hívjuk, hogy Tyúkpiac. Lenyúlt majdnem a Nagytouig, ojan nagy vout.* — Egykori aprómarhavásár helye a Város-kert és a Tokaji út között, részben a Kenyérgyár helyén. — T30-C3.

Új élet lásd **Gurbán Laci tanyája**

Új élet téesz lásd **Gurbán Laci tanyája**

Új élet téeszközpont lásd **Gurbán Laci tanyája**

Újfehértói út lásd **Fehértói út**

Új-föld 2011: *Új-föüd.* | *Ahol van a Hegytizedi temetöü: jobb oudal Új-föüd, másik oudal Disznoukút.* — Földterület a határ keleti részén, a Hegytizedi temető közelében, a Disznókút-kelettől délre. — T5-E5.

Újhelyi-tanya 2011: *Újheji-tanya.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-C3.

Újosztás lásd **Kiss János utca**

Új sor 2011: *Új sor.* — Az Újtelep utca nyugati oldalának régi elnevezése. — T30-A4.

Újtelep utca 2011: *Újtelep utca,* 1972: *Ujtelepucca.* — A belterület nyugati szélén az utolsó előtti utca. Az 1930-as évektől kezdték itt osztani a házhelyeket, erre utal a neve is. Hivatalos név. — Tóth 1972: 52. — T30-A4.

Új temető lásd **Vágóhídi temető**

Újtemető utca 2011: *Újtemetöü utca,* 1972: *Ujtemetőucca,* 1965: *Újtemető utca.* — A belterület északnyugati csücskében lévő utca. Közelében van az Új temetőnek is nevezett Vágóhídi temető. A temető létesítésekor nyílt az utca is. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 52. — T30-A2.

Új Tokaji utca lásd **Tokaji út**

Új utca 2011: *Új utca,* 1972: *Ujjucca.* — A Mátyás körútból nyíló zsákutca. Hivatalos név. — Tóth 1972: 52. — T30-A3.

Uránia lásd **Téesziroda**

Vad-tanya 2011: *Vad-tanya.* — Tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T4-B4.

Vágner István tanyája 2011: *Vágner István tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E3.

Vágner József tanyája 2011: *Vágner Jouzsef tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északi részén, a Görögkútban, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T3-E4.

Vágóhíd 2011: *Vágouhíd.* | *A Vágouhíddal szemben van a Holland-kertéiszet.* 1986: *Vágóhid, -ra,* 1972: *Vágóhid.* — Vágóhíd Hajdú-

dorog nyugati részén, a Nánási út mellett. A 20. század elején építették. Az 1950–60-as években csak a kényszervágásokat végezték itt, a 70-es években újra üzembe helyezték. Ma már nem működik. — Tóth 1972: 53, Török 2009: 25. — T30-A2.

Vágóhídi-gyep Fotó: Füz László

Vágóhídi-gyep 2011: *Vágouhídi-gyep ~ Gyep.* — Vízállásos legelő a dorogi határ nyugati részén, a Vágóhíd mellett. Konda- és birkalegelő volt, manapság pedig libalegelő. — T4-C4C5.

Vágóhídi temető 2011: *Vágouhidi temetöü ~ Nánási úti temetöü ~ Nánási temetöü ~ Új temetöü ~ Telekhegy tizedi temetöü.* | *Ma már nem temetnek a Vágouhidi temetöübe, de vannak sírok ott.* | *Minden kerületnek vout egy temetöüje is, éis ha egyikböül átvittéik a másikba, fizetni kellett. Nem lehetett, hogy elviszem a Hegy tizedbe a Gát tizedböül az éin halottamat, hanem oda kellett temetni, ez törvéiny vout.* 1986: *Vágóhídi temető,* 1972: *Vágóhiditemető,* 1890: *Ujtemető.* — Temető a Telekhegy tizedben, a Negyedik kerületben. Az 1920-as években nyílt meg. A Vágóhíd mögött van, nem messze a Nánási úttól. Ma már nem temetnek ide, de maga a temető megvan. Az ***Új temető*** megjelölés a Régi temető elnevezéssel áll összefüggésben. Az egykori tizedbeosztáshoz igazodó ***Telekhegy tizedi temető*** elnevezést ma már ritkán használják. A Nánási úthoz való közelsége alapján ***Nánási úti temető***-ként és ***Nánási temető***-ként is említik. — Angyal szerk. 2000: 187, HdL16, Szakál 2012: 33, Tóth 1972: 53, Török 2009: 25. — T30-A2.

Vágott-domb lásd **Vágott-hegy**

Vágott-halom lásd **Vágott-hegy**

Vágott-hegy 2011: *Vágott-hegy ~ Vágott-halom ~ Vágott-domb ~ Vágott-hegyi-domb.* | *Minden éivben a Nagy-erdöüre mentünk az iskolával kirándulni gyalog. Na, mondjuk, már eljutottunk a Vágott-hegyig, ott megpihentünk, mentünk tovább.* | *Ahogy mentünk kifele, ott vout egy hegy, az kettéi vout vágva… A homokot horták innen, azéir vout elvágva... Úgy is mondják a Vágott-hegyet, hogy Vágott-domb, mert Dorogon nincsen hegy.* 1996: *Vágott-hlm. [halom],* 1986: *Vágott-hegy,* 1981: *Vágott-hegy,* 1980: *Vágott-halom,* 1972: *Vágotthegy,* 1914: *Vágott hegy,* 1893: *Vágott hegy,* 1884: *Vágott domb, Vágott hegy,* 1884: *Vágot domb,* 1874: *Vágott hegy,* 19. sz.: *Vágot domb.* — Kiemelkedés a dorogi határ délkeleti részén a Lókert és a Gát között. 1980-ban 122 méter magas halomként határozták meg. A Hajdúhadház felé menő út kijelölésekor kellett középen kettévágni, hogy az út egyenes lehessen. Azóta hívják *Vágott-hegy*-nek. Ma már erősen lekopott, agyagos földjét tapasztásra hordták el, így nagy szakadékszerű rés tátong az oldalán. Általánosan ismert név. ***Vágott-hegyi-domb***-nak is mondják. A ***Vágott-domb*** és a ***Vágott-halom*** megjelölést ritkábban használják, de történeti forrásokból is előkerülnek ezek a névváltozatok. — Drén–Molnár 2011, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdL18, HdT. 1874, 19. sz., 1914, HKFT., Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 104, Tóth 1972: 53, Török 2009: 26. — T10-C2.

Vágott-hegy Fotó: Molnár Antal

Vágott-hegyi-domb lásd **Vágott-hegy**

Vágott-hegyi malom 2011: *Vágott-hegyi malom ~ Hengermalom ~ Demeter-malom ~ Muszbek-malom,* 1986: *Vágott hegyi malom,*

1972: *Vágotthegyimalom,* 1971: *Vágotthegyimalom,* 1965: *hengermalom.* — Malom volt a település keleti részén, a Fehértói út déli oldalán, mintegy 3 km-re a Vágott-hegytől. Az 1920-as évek elején Muszbek Mihály és Székely András birtokosok motoros meghajtású hengermalomként üzemeltették, innen ered a ***Hengermalom,*** illetve a ***Muszbek-malom*** elnevezése. Teljesítménye jóval kisebb volt, mint a másik két gőzmalomé. Olajütője is volt. Utolsó tulajdonosáról, Demeter Istvánról kapta a ***Demeter-malom*** nevet. Rövid ideig működhetett, egyesek szerint leégett. A névre ennek ellenére még ma is emlékeznek az idősebbek. — Imre 1965: 19, Szakál 2012: 33, Szűcs 1971: 181, Tóth 1972: 54, Török 2009: 26. — T5-E5.

Vágott-hegyi temető lásd **Kukuca temető**

Vakdűlő 2011: *Vakdüllöü.* — Dűlőút a település déli részén, a Kölesföld határrészen. A Kis dűlővel és a Gáti dűlővel párhuzamos. A *vakdűlő* 'fasorral szegélyezett, csak gyaloglásra alkalmas dűlőút' és 'csak az egyik oldalról megközelíthető dűlőút' jelentésben egyaránt használatos Hajdúdorogon. — T10-B2.

Várfal lásd **Erődfal**

Városháza lásd **Polgármesteri hivatal**

Városi-kert-tanya lásd **Város-kert**

Város-kert 2011: *Város-kert,* 1986: *Városkerbűl,* 1972: *Városkerbül,* 1944–1946: *Városkert,* 1929: *Városkert,* 1914: *Város kert,* 1909: *Város kert,* 1900: *Városi kert tn. [tanya],* 1894: *Városkert,* 1893: *Város kert,* 1890: *Város kertje,* 1884: *Városikert tn. [tanya],* 1881: *Város kert,* 1877: *Városkert,* 1875: *Város kert,* 1871: *Város kert,* 19. sz.: *Városikert tn. [tanya].* — Földterület Hajdúdorog északi részén, nem messze a Nyíregyházi úttól. A Rákóczikert és a Disznókút-kelet határrész közé ékelődik. Elnevezése a város birtoklására utal: egy 1875-ből származó forrás szerint „E 20 hold és 1064 □ ölet tevő területből egy rész a város gazdálkodási kertejül használtatik". Az idők során szántóként, kaszálóként és legelőként egyaránt használatos volt, a történeti források ***Városikert-tanya*** adatai alapján egykor tanya is állhatott rajta. — HdL5, 8, 9, 11, 12, 16, 18, 21, 23, 29, 36, 40, HdT. 19. sz., 1900, 1914, HKFT., Tóth 1972: 54, Török 2009: 26. — T4-D4.

Városkert utca 2011: *Városkert utca,* 1972: *Városkertucca,* 1965: *Városkert utca.* — Utca a belterület északkeleti részén. A Város-kert felé vezet, innen ered a neve. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 54. — T30-C3.

Város-tanya 2011: *Város-tanya ~ Város tanyája.* | *Ot volt ez a Város-tanya, ahol most a Tanítouk fölgye van. A város fölgye volt itt, azon volt ety tanya.* — Egykori tanya a dorogi határ déli részén, a vasút és a közút között. ***Város tanyája***-ként is ismerik. — T10-A2.

Vásárhelyi utca 2011: *Vásárheji utca,* 1972: *Vásárhejiucca,* 1965: *Vásárhelyi utca.* — Utca a belterület déli részén, a Böszörményi úttól keleti irányban a belterület végéig nyúlik. Egyesek szerint az egykor mellette tartott vásárokkal áll összefüggésben, valószínűbb azonban, hogy Vásárhelyi Pál mérnök emlékét őrzi. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 54. — T30-C5.

Vásártér 2011: *Vásártéir.* | *A Böszörméinyi út véige fele, a város széiléin, a malom után. A malmon amarroul mán Vásártéir vout. Ott vout állatvásár, éilelmiszervásár, ruhavásár. Nagy területen. Ma már be van éipítve.* 1986: *Vásártér,* 1972: *Vásártér,* 1914: *Vásártér.* — Egykori vásártér a belterület délkeleti szélén, a Böszörményi út mindkét oldalán. 1795-ben tartották itt az első vásárt. Az úttól menetirány szerint jobbra a kirakodó-, balra az állatvásár volt. Állatvásárt minden csütörtökön, kirakodóvásárt egy évben kétszer tartottak. Az állatvásárt 1984-ben a Városi Tanács áthelyeztette a Fehértói út mellé, a belterület keleti részére. — HdT. 1914, Tóth 1972: 55, Török 2009: 26. — T30-C5.

Vásár utca 2011: *Vásár utca,* 1972: *Vásárucca.* — A Böszörményi út mellékutcája. A név az egykor mellette tartott vásárokra utal. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 54. — T30-C4.

Vasút 2011: *Vasút,* 1972: *Vasút.* — A belterület déli részét kis kitérővel érintve húzódik kelet–nyugati irányban. 1884. augusztus 24-én haladt át rajta az első vonat, mely akkor Debrecentől Hajdúnánásig ment. Egy évvel később már Bűdszentmihály (Tiszavasvári) volt a végállomás, ma Tiszalök. Hamarosan felépült az állomás épülete is. — Komoróczy 1971: 169–170, Tóth 1972: 52. — T9-H1.

Vasútállomás (19. sz. vége–20. sz. eleje)
Forrás: Kökényesi Tibor

Vasútállomás 2011: *Vasútállomás,* 1914: *Pályaudvar,* 1893: *állomás,* 1884: *Állomáshely.* — Vasútállomás a belterület déli–délnyugati részén. Az 1880-as években épült, 1894-ig a település távíróközpontja is volt. Ugyanaz az épület áll még ma is kisebb átalakítással. Történeti forrásokban ***Pályaudvar, Állomás*** és ***Állomáshely*** néven szerepel. — HdL18, HdT. 1914, Komoróczy 1971: 331. — T30-B5.

Vasút utca 2011: *Vasút utca,* 1972: *Vasutucca,* 1965: *Vasút utca.* — A vasút mentén épült házak utcája, az állomás és Dohánybeváltó között. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 53. — T30-B5.

Vasút úti iskola 2011: *Vasút úti iskola.* — Egykori iskola a település belterületének déli részén, a Vasút utcán. Az épület még megvan, de már nem iskola működik benne. — T30-B5.

Vasvári Pál tér 2011: *Vasvári Pál téjr.* — A Park melletti tér. Lásd még Petőfi tér. — T30-C3.

Vasvári Pál utca 2011: *Vasvári Pál utca,* 1972: *Vasváriucca,* 1965: *Vasvári Pál utca.* — A Fehértói utca mellékutcája. A rövidebb, ***Vasvári utca*** névváltozata is ismert. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 53. — T30-C3.

Vasvári utca lásd **Vasvári Pál utca**

Venter darálója 2011: *Venter darálouja.* | *Gyerekkoromban, söüt még ifjúkoromban is működött a Venter darálouja.* — Egykori daráló az Akácfa utcán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T30-B3.

Venter-lapos 2011: *Venter-lapos.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ északi részén, a Görögkút határrészen. Tulajdonosáról kapta a nevét. Kevesen ismerik. — T3-F1.

Vércse utca 2011: *Véircse utca,* 1972: *Vircseucca,* 1965: *Vércse utca.* — A belterület északi szélén található utca. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 55. — T30-B2.

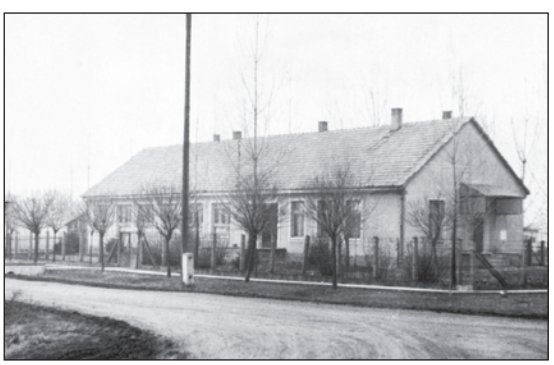
Verdes földje 2011: *Verdes föüdje ~ Verdes laposa ~ Verdes-lapos ~ Verdes-tanya.* | *Ahogy az autoupája átmegy a Temetöü dűlöün, attól éjszakabbra van a Verdes laposa.* | *A Temetöü dűlöün vout a Verdes-tanya, az iskolátoul lefele.* 1986: *Verdes földje.* — Mélyen fekvő földterület, tanya a Szállásföld határrész északi részén, a Temető dűlő mellett. Ez a földterület dr. Verdes Miklós és Verdes Mihály tulajdona volt, akik 1930-ban ásatásokat kezdtek a Temető-hegynek nevezett dombon. Az osztatlan állami iskola első tanítója dr. Verdes Miklós volt. A tulajdonukban levő földterületet *Verdes földjé*-nek, illetve ritkábban ***Verdes-tanyá***-nak mondják. A ***Verdes-lapos*** és ***Verdes laposa*** elnevezések a terület mély fekvésére utalnak. — Török 2009: 26. — T2-D3.

Verdes lapos lásd **Verdes földje**

Verdes-tanya lásd **Verdes földje**

Veres Dani-féle kocsma lásd **Síró Dani kocsmája**

Veres Dani kocsmája lásd **Síró Dani kocsmája**

Vasút úti iskola (1970-es évek)
Forrás: Pajkos György

Veres-szárító 2011: *Veres-szárítou.* — Terményszárító üzem a dorogi határ keleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T5-E5.

Vidi-föld lásd **Reus**

Viditó 2011: *Dorogi-tou ~ Viditou, -ra ~ Vidi-toui-föüdek.* | *Ott lehetett valami tou. Hallottam is, hogy a Vidi-touba fürödtek.* | *Fürödtünk is a Vidi-touban, de inkább ojan disznoufürösztöü vout az. Vettek a gyerekik korcsoját… az ám nagy valami vout… oszt úgy korcsojáztak is*

téjlen ott. 1986: *Dorogi tó, Viditó,* 1981: *Viditó,* 1972: *Dorogi tó, Viditó,* 1960: *Dorogi tó,* 1914: *Vidi tó,* 1900: *Dorogi tó,* 1893: *Viditó,* 1890: *Viditó,* 1884: *Vidító,* 1884: *Dorogi tó,* 19. sz.: *Dorogi tó.* — Határrész a település délnyugati részén. Egykor tó volt, amely a Vidi-föld felé nyúlt. Nagy kiterjedésű lehetett, néha még halat is találtak benne, és az 1980-as években is vízállásos területként említik. Mély fekvésű rész, agyagos talajának köszönhetően vályogvetésre is használták. Az egykori ***Dorogi-tó*** nevet csak kevesen ismerik. Az 1890-es forrás mint a Zajgató szinonim nevét említi, de a két határrésznév nem azonos. Ritkán a ***Viditói-földek*** nevet is használják a területre. — HdL16, 18, HdT. 19. sz., 1900, 1914, 1960, HKFT., Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2, Tóth 1972: 20, Török 2009: 11. — T9-G1H1.

Viditói-földek lásd **Viditó**

Viditói-gyep 2011: *Viditoui-gyep ~ Nagy-gyep ~ Gyep.* | *Nagy-gyepnek hívtuk a nyugati réjszen léjvöü gyepet.* 1986: *Gyep,* 1981: *Gyep,* 1972: *Gyep,* 1914: *Gyep,* 1893: *Gyep.* — Füves terület a dorogi határ délnyugati részén, a Viditónál. ***Gyep***-nek és ***Nagy-gyep***-nek is nevezik. — HdL18, HdT. 1914, MoFnT. 2, Tóth 1972: 28, Török 2009: 15. — T9-H1H2.

Viditói temető lásd **Köztemető**

Viditó tized lásd **Harmadik kerület**

Viditó utca 2011: *Viditou utca,* 1972: *Viditó-ucca,* 1965: *Vídító utca,* 1914: *Viditói utcza,* 1893: *Viditó utcza,* 1884: *Viditó utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Viditó tizedben. Hivatalos név. — HdL18, 30, Imre 1965: 15, Komoróczy 1971: 332, Tóth 1972: 55. — T30-B4.

Víg utca 2011: *Víg utca,* 1972: *Vigucca.* — A Vasvári utca mellékutcája. Hivatalos név. — Tóth 1972: 55. — T30-C3.

Vikárius laposa 2011: *Vikárius lapossa ~ Lapos.* | *Valami egyházi föüd ez a Vikárius lapossa. Job kéjz felöül, ahogy megyünk Böszörméjny felé.* — Mélyen fekvő terület a dorogi határ déli részén, amely korábban a megyéspüspök helyettesének szolgálati földje volt. ***Lapos***-nak is mondják. — T10-A3.

Virág-szállás 1893: *Virágszállás,* 1884: *Virág-szállás dűlő.* — Földterület volt a Görögkút északi részén. Az 1884-es kataszteri térképen ***Virág-szállás-dűlő*** néven jelölik. Ma már nem ismerik a nevet. — HdL18, Komoróczy 1971: 332. — T3-F3.

Virág-szállás-dűlő lásd **Virág-szállás**

Virág utca 2011: *Virág utca,* 1972: *Virágucca,* 1965: *Virág utca.* — Utca a belterület északnyugati részén. Hivatalos név. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 55. — T30-B3.

Volosinovszki-tanya 2011: *Volosinovszki-tanya ~ Senki tanyája.* — Egykori tanya a dorogi határ északnyugati részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. A ***Senki tanyája*** névváltozatot az magyarázza, hogy az egyik Volosinovszki család *Senki* ragadványnevet viselt. — T4-C3.

Vörös lásd **Gurbán Laci tanyája**

Vörös Csillag központ lásd **Gurbán Laci tanyája**

Vörös Csillag téesz lásd **Gurbán Laci tanyája**

Vörös központ lásd **Gurbán Laci tanyája**

Vörösmarty utca 2011: *Vörösmarty utca,* 1972: *Kántorucca, Vörösmarty utca,* 1965: *Kántor utca.* — Az Akácfa utcából nyíló, a Mátyás körútnál végződő utca. Régen itt lakott a görög katolikus kántor, állítólag erre utal az utca ***Kántor utca*** megnevezése. 1962 óta Vörösmarty Mihály nevét viseli. — Imre 1965: 11, Tóth 1972: 32. — T30-B3.

Zajgató 2011: *Zajgatou, -ba ~ Zajgató,* 1986: *Zajgató,* 1981: *Zajgató,* 1972: *Zajgató,* 1967: *Zajgató,* 1942: *Zajgató,* 1938: *Zajgató,* 1937: *Zajgatói* tanyák, 1933: *Zajgató,* 1926–1927: *Zajgató,* 1925: *Zajgató,* 1915: *Zajgató,* 1909: *Zajgató,* 1897: *Zajgató,* 1893: *Zajgató, Zajgató járás,* 1890: *Zajgató járás,* 1886: *Zajgató járás,* 1884: *Zajgató,* 1882: *Zajgató,* 1877: *Zajgata járás, Zajgató járás,* 1875: *Zajgató,* 1871: *Zajgató járás,* 1857: *Zajgatoi járás,* 1853: *Zaigato járása, Zaikato jarasa,* 1763–1785: *Zaigató.* — Nagy kiterjedésű határrész a település délnyugati részén, Nánás déli határába is átnyúlik. Területe (2061 hold) nagyjából megegyezett a másik három járás, vagyis nagyobb határrész: a Görögkút, a Disznókút és a Gyúlás területével. Nevének eredete homályos. Bizonyára a *zajgat* 'zajt csinál' igéből származik. Egy helyi legenda szerint valamikor a 18. század végén a vidi rácok ki akarták

irtani a nánási és a böszörményi hajdúkat. Tervüket azonban egy cigányasszony elárulta Böszörményben, így azok felkészülve várták a támadást, és a jól felszerelt hajdúcsapatok óriási pusztítást mértek a támadókra. Dorog nem vett részt ebben a harcban, de az nem messze a mai Zajgató határrésztől, a nánási határban folyt. Ennek emlékét őrzi a történet szerint a hajdúnánási Test-halom is (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). A történeti forrásokban ***Zajgató-járás***-ként, ***Zajgatói-járás***-ként és ***Zajgató járása***-ként is szerepel. — EKFT., HdL2, 3, 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 33, 34, 37, 38, Hnt. 1937, 1967, 2011, Komoróczy 1971: 332, MoFnT. 2, Tóth 1972: 56, Török 2009: 27. — T9-F2H2.

Zajgató csárda 1900: *Zajgató cs[árda],* 1884: *Zajgató cs[árda],* 1858: *Zajgatói csárda,* 19. sz.: *Zajgató-cs[árda].* — Egykori csárda a Zajgató délnyugati csücskében, a dorogi és a nánási határon. A 19. század végén szűnhetett meg, noha az 1900-as katonai térkép még feltünteti. Ma már a név sem használatos. Egy ízben ***Zajgatói csárda*** alakban is előfordul a forrásokban. — HdT. 19. sz., 1900, HKFT., MKFT. — T9-F2.

Zajgató(i)-járás lásd **Zajgató**

Zarándokház 2011: *Zarándokház.* — Épület a Gólyavár mellett. Az ide érkező zarándokok elhelyezésére szolgáló épület. — T30-C3.

Zöld utca 2011: *Zöld utca ~ Zöüd utca,* 1972: *Zöld utca,* 1965: *Zöldfa utca.* — Utca Hajdúdorog északnyugati részén. Hivatalos név. Korábbi forrásban ***Zöldfa utca*** néven szerepel. — Imre 1965: 15, Tóth 1972: 57. — T30-B2.

Zöldfa utca lásd **Zöld utca**

Zsák utca 2011: *Zsák utca,* 1972: *Zsákucca.* — Zsákutca Hajdúdorog északkeleti részén. Hivatalos név. — Tóth 1972: 57. — T30-C3.

Zsidó fürdő 2011: *Zsidou fürdöü.* — Egykori zsidó fürdő a Jaczkovics utcán, a Zsidó templom mellett. — T30-C3.

Zsidó ház lásd **Helytörténeti múzeum**

Zsidó orvos háza lásd **Helytörténeti múzeum**

Zsidó temető

Zsidó-tanya lásd **Felbermann-tanya**

Zsidó temető 2011: *Zsidou temetöü.* | *Az Újtelep utcán, ahogy megyünk Nánásra, balra van a Zsidou temetöü.* 1914: izr[aelita] temető. — Felekezeti temető az Újtelep utcán. Ma is gondozzák. — HdT. 1914. — T30-A2.

Zsidó templom 2011: *Zsidou templom.* — Egykori templom a Dohány utca és a Jaczkovics utca sarkán. — T30-C3.

Hajdúböszörmény belvárosa
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Katona Csilla–
E. Nagy Katalin

Hajdúböszörmény helynevei

Történeti háttér

Böszörmény első írásos említése egy 1325. évi oklevélben fordul elő, amikor Károly Róbert az ekkor Debreceni Dózsa fiai birtokában lévő falutól elvette a szombatonként tartandó vásár jogát. Az 1333–1335. évi pápai tizedjegyzékek alapján a Szabolcs vármegyei településnek közepes nagyságú plébániája lehetett. Évtizedekkel később Zsigmond király átutazóban ad ki itt okleveleket. A Debreceni család 1405. évi fiági kihalásakor Böszörmény még a debreceni uradalom része, saját vámja is van, ám 1410-ben már királyi birtokként és mezővárosként említi egy forrás. A következő évtizedekben Debrecennel együtt előbb Lazarevics István, majd Brankovics György szerb despota birtokolja, míg 1450-től a Hunyadi család kezére kerül, de részbirtoka van itt például a Parlagi családnak is. A 15. század második felében Mátyás király rendelkezésére Böszörményt időlegesen Bihar megyéhez csatolták. Corvin János halála után a környező településekkel együtt az ecsedi Báthoryaké lett, és a 16. század folyamán végig e család többségi birtokában maradt. Szabolcs vármegye 1543. évi dikális összeírásában 67, hat évvel később már 96 portával írták össze, a fejlődését azonban megállította, hogy a környék a török hódoltság peremvidékévé vált, így 1555-ben a tatárok súlyos károkat okoztak a városnak. A század második felében a pusztítások és a kettős adózás következtében a népesség lassan csökkent. 1593-ban Böszörmény már lakatlan, öt évvel később is mindössze tizenkét házát írták össze. Korábbi rác lakóira utalva a települést egészen a 18. századig Rácböszörménynek is hívták, pedig gyorsan végbement e népcsoport asszimilációja. A hajdú kiváltságolás előtti lakossága azonban nem pusztult el teljesen, erre utal, hogy át tudták örökíteni a mezőváros korábbi települési rendjét és városszerkezetét: az erődített templom körül elhelyezkedő belső telkek és az árkon kívüli ólaskertek rendszerét, ami a hajdúk betelepülése után is megmaradt.

A korponai kiváltságlevéllel Kállóba telepített hajdúkat néhány évi huzavona és viszontagság után Báthory Gábor fejedelem 1609-ben saját birtokára, Böszörménybe irányította. A települést a hajdúk csere címén százezer forintért kapták meg, de ugyanazokkal a kiváltságokkal, amik a Bocskai-féle adománylevélben szerepeltek. A jobbágyi telekszervezettől eltérően itt a „karddal szerzett” hajdútelkek rendszere alakult ki, amihez hozzátartozott a belső telken, ólaskerten és szántóföldön kívül a kaszálási, erdőhasználati, halászati jog is. Az „első foglalás jogán” szerzett területeken a hajdúkat használati és tulajdonjog illette meg, így a telkek elidegeníthetők is voltak. A letelepedés utáni korszakban a határhasználatban a nyomásos gazdálkodásnál fejletlenebb forma, a szabályozott talajváltó rendszer terjedt el: a pihentetett földet addig használják legelőnek és kaszálónak, amíg a szántóföldként hasznosított talaj ki nem merül. Szórványosan kimutatható a földek szabad foglalása is, ez azonban a 17. század második felétől erőteljesen visszaszorult. A város megnövekedett népessége miatt

a határhasználat rendje is módosult, a tanács rendelkezése alatt álló közös földterületet a 18. század közepén a közös használatból kivonták, és beillesztették a ház után járó földek rendszerébe, így létrejött az állandó telekszervezet. A népességgyarapodás következtében a belső telkek mellett a kertek is lakóövezetté váltak.

A 19. században a szántóföldi növénytermesztés szerkezete megváltozott: a búza és a kukorica vetésterülete közel kétszeresére nőtt, a rozs, árpa és köles termelésére szánt terület a felére apadt. Az állattartásban a szilajpásztorkodás volt az uralkodó forma, a szarvasmarha mellett a juh- és lótenyésztés játszott fontos szerepet. A reformkorban a Hadház felőli határban fekvő terméketlen homokos területekre szőlőt telepítettek, a nyugati határszélen lévő vízállásos részek pedig az ármentesítő munkálatok révén művelésre alkalmassá váltak. A tagosítás előtt változatos határhasználati formák és vetésforgók alakultak ki. Ezek között leggyakrabban az ugar nélküli hármas vetésforgó (kapás növények, tavaszi és őszi gabonafélék) tűnik fel. A tagosítás 1889-ben zárult le, ami nemcsak a határhasználati kötöttségek megszűnését, hanem a tanyásodás nagymértékű megindulását is maga után vonta. A 19. század végén a mezőgazdaság szerkezete átalakult, az állattenyésztés mellett egyre jelentősebb szerepet játszott és intenzívvé vált a növénytermesztés.

A közelben fekvő Debrecen fejlett céhes iparának árnyékában szerényebb keretek között jelentkezett a helyi igények kielégítését szolgáló ipari tevékenység. A szabók már a 17. században céhbe tömörültek, és a debreceni szabócéh szabályai és ellenőrzése alatt folytatták tevékenységüket. Később a népesség növekedésével arányosan megindult az iparfejlődés, a céhek 1874-ben ipartestületekké alakultak: a korábbi kilenc céh tagjai két vegyes ipartestületet hoztak létre. Hajdúböszörményben nyílt meg a Hajdúkerület első gyógyszertára 1828-ban. Jelentős lökést adott az ipar és kereskedelem fejlődésének az első távíróvonal létrehozása 1870-ben és a Debrecennel összeköttetést biztosító vasúti forgalom elindulása 1885-ben. A dualizmus évtizedeiben három helyi takarékpénztár alakult, a századforduló után több bankfiók is létesült. A kisipar, kiskereskedelem mellett a 19. század végén megjelentek a nagyobb ipari létesítmények is, 1862-ben jött létre a Hajdúböszörményi Cserépgyári Társulat és a Gőzmalom, a 20. század első felében még kötszövőgyár, fakoporsó gyár, jéggyár, valamint ecetgyár működött a városban.

Böszörményben az 1702. évi összeírás során 211 családot jegyeztek fel, a város nyújtotta kedvező lehetőségek hatására azonban nagymértékű bevándorlás zajlott le, így a családok száma 1743-ra 513-ra emelkedett, annak ellenére, hogy előbb az 1709., majd az 1739. évi pestis jelentős pusztítást végzett a lakosság körében. A népesség dinamikus fejlődését mutatja, hogy míg 1785-ben 7378, 1839-ben 15 790, 1910-ben már 28 925 lakója volt a településnek.

Első református iskolája már a 16. század végén működött, a 19. század második felében római és görög katolikus, majd izraelita elemi iskolát is létesítettek. Óvodáját 1879-ben hozták létre, 1884-ben iparostanonc iskolát, 1894-ben gyermekmenedékházat alapítottak. Gimnáziuma a debreceni református kollégium itteni partikulájából alakult ki, ami 1904-től főgimnáziumként működött. Az 1957-ben létesített óvónőképző 1971-ben főiskolává alakult, 2000-től pedig a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karaként működik.

Böszörményt már 1410-ben mezővárosként (oppidum) említik, 1876–1929 között rendezett tanácsú város, 1950-ig megyei város, ekkortól járási jogú város, 1971-től város. A középkorban Szabolcs vármegyéhez tartozott, majd a Hajdúkerülethez, aminek megszűnéséig székhelye volt. Ezt követően 1876-tól Hajdú vármegyéhez, majd 1950-től az akkor létrehozott Hajdú-Bihar megyéhez sorolták. 1901-től 1926-ig a róla elnevezett járás központja, majd 1954-től ismét járási székhely. Közigazgatásilag Hajdúböszörmény városhoz tartoznak Bodaszőlő, Pród, Hajdúvid, Zelemér külterületi lakott helyek. Utóbbi kettő jelentős történeti múlttal rendelkezik. Vid első okleveles említése 1313-ból való, a középkor folyamán jelentős falunak számított. A tizenötéves háború során 1594-ben elpusztult, s annak ellenére, hogy Bocskai István a hajdúk letelepítésének egyik helyszíneként jelölte meg a korponai ki-

váltságlevélben, valójában soha nem települt újra, területén pusztaként a többi hajdúváros osztozott. Ilyen minőségben külterületként folyamatosan volt népessége, csak 1952-ben minősítették községgé. Jelentősen fejlesztették, 1979-ben azonban Hajdúböszörményhez csatolták. Zelemért először 1332-ben említik, pusztulása Vidhez hasonlóan a 16. század végén következett be. Késő gótot stílusban épült csonka templomtornya a vidék jelentős műemléke.

Ma Hajdúböszörmény város ismét a Hajdúböszörményi járáshoz tartozik. Területe 37 078 hektár, lakóinak száma 31 332 fő.

Szálkai Tamás

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Katona Csilla és E. Nagy Katalin 2011–2012 között. Adatközlők voltak: Bagossi Gáborné (62 éves), Bakó Antal (75), Bakó Antalné (73), Bereczkiné Jenei Katalin (52), Bertalan Sándor (89), Bertalan Sándorné (78), Bodnár Ferenc (86), Borsi Gyuláné (76), Borsi Sándorné (86), Debreczeni Sándorné (67), Dóka András (70), Dóka Andrásné (69), Dombi Imre (46), Ecsedi Erzsébet (61), Elek Imre (71), Elek Imréné (66), Elek Margit (52), Farkas Imre (81), Fekete László (61), Fróna Ferenc (81), Gyulai Gábor (60), Hortó János (49), Ignáth Imre (76), Kiss András (66), Kiss Gáborné (66), Kovács Istvánné (57), Dr. Lázár Imre (76), Marton Sándorné (76), Molnár Antal (39), Molnár Attila (36), Molnár Dániel (76), Móricz Zsigmondné (83), Nagy Imre (70), Nagy Imre (75), Nagy Sándor (82), Dr. Oláh Imre (79), Pipó László (51), Sipos Gergely (70), Sipos Gergelyné (67), Subecz József (50), Szabados Sándorné (76), Szabó Márton (62), Szabó Mártonné (59), Szabó Miklós (69), Szabó Sándorné (78), Szentirmai László (72), Szepessy Mátyás (56), Tömöri Zsigmondné (79), Uzonyiné Szabó Zsuzsánna (51), Varga László (67), Varga Lászlóné (63).

Források

A., AOklt., ÁSz., ÁÚO., Bancsi 1988, Bencsik–Nyakas 1973, Balogh, SzSzBOkl., Borovszky–Sziklay szerk. [1900], 1901, Cs., Dávid 2001, DHA., Draviczky 1990: 95, Drén–Molnár 2011, EKFT., Engel–C. Tóth, F., H. Fekete 1929, 1959, Fényes 1851, FKnT., FNESz., Gábor 2009, Gönczy–Kogutowicz 1889, Görög 1802, Gyarmathy szerk. 1996, GyfOL., Györffy 1927, Hajdú 2012, HBmT. 1957, HbT. 1767–1779, 1786, 1794, 1823, [1830], 1836, 1839, 1850, 1853b, 1854, 1857a, 1857b, 1857c, [1857], 1858, 1862, 1866, 1871, [1880], 1882, 1889, 1890a, 1890b, 1897a, 1897b, 1905, 1929, 1938, 1956, 1977, HDA., HdL19, HdT. 19. sz., 1915a, 1915b, HkerT. [1848], HKFT., Hnt. 1873, 1898, 1900, 1902, 1937, 1944, 1956, 1967, 1973, 1985, 1995, 2011, HnT. 1767–1779a, 1767–1779b, 1768, 1776a, 1776b, [1780], [1808], 1824/1854, 1850, 1855, 1857, 1858a, 1858b, [1880], 1885a, 1885b, 1886, Hrenkó 1978, Kállay, Karácsonyi 1900–1901, Kardos J. 1933, Károlyi, É. Kiss 1970, 1972, Kiss E. 1929–1937, Kis T. 1988, KMLF. 2., Kogutowicz 1905, Kőrösi 1972, Lázár, Lázár főszerk. 2009, Lelesz 1., Lévai 1981, Lévai 2003, LexLoc., Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990, Mesterházy 1972, Mező 2003, Mikesy 1940, MKFT., Módy 1972, MoFnT. 1, 2, Molnár 1938, MoT. 1585, 1635, 1636, 1662, 1663, 1664, 1683, 1688, 1690, 1700, [18. sz.], 1717, [1720], [1730], 1740, [1745], 1747, 1760, 1782–1784, 1785, [1795], 1798, [1799–1803], 1822, 1842a, 1848, 1858, [19. sz.]a, Nagy 1928, Németh 1997, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980, OÖ., Pásztor 2010, Pesty 1864, Pesty 1888, Rácz A. 2011, Ráp., Révész 1853, 1859, Slíz 2011, Sóvágó 1999, SzabOkl. 1., SzabOkl. 2., Szendrey szerk. 1973, SzH. 1991, 1992, SzmT. [1750], [18. sz.], 1799–1801, [1800–1802], [1841], TelekiOkl., TESz., TKD., Török 2009, UC., ÚMTsz., Vályi 1796–1799, Varga 1882, VárReg., Vat., Veliky 1973, VMH., Z., Zoltai 1926, 1936, Zs.

Helynévtár

Hajdúböszörmény 2011: *Böszörmény, -be, -i ~ Hajdúböszörmény,* 1959: *Hajdúböszörmény,* 1956: *H. böszörmény,* 1938: *Hajdúböszörmény,* 1937: *Hajduböszörmény,* 1929: *Hajdúböszörmény,* 1905: *Hajdu-Böszörmény,* 1905: *Hajdúböszörmény,* 1901: *Böszörmény,* [1900]: *Böszörmény,* [1900]: *Hajdu-Böszörmény,* 19. sz. vége: *Bőszermeny,* 1890: *Hajdú Böszörmény,* 1889: *Hajdú Böszörmény,* 1883: *Hajdú-Böszörményi,* [1880]: *Hajdú Böszörmény,* 1871: *Hajdu Böszörmény,* 1864: *Rácz Böszörmény,* 1862: *H[ajdú] Böszörmény,* 1858: *Hajdu Böszörmény,* 1858: *Böszörmény,* [1857]: *Böszörmény,* 1848: *Böszörmény,* 1842: *Böszörmeny,* 1822: *Böszörmeny,* 19. sz. első fele: *Böszörmény,* 1808: *Böszörmény*, opp., 1804–1808: *Böszörmény,* 1802: *Böszörmény,* 1798: *Beczermen,* 1796: *Hajdú Böszörmény, Böszörmény,* 1795: *Beszermeny,* 1785: *Beszermény,* 18. sz. vége: *Böszörmény,* 1782–1785: *Bőszőrmény,* 1782–1784: *Bőszörmeny,* 1773: *Bőszőrmény,* opp., 1761: Oppidorum Hajdonicalium *Bőszörmény,* 1760: *Böszörmény,* 1760: *Beczermen,* [1750]: *Bőszőrmény,* 1747: *H[ajdú] Böszörmény,* 1747: *R[ác] Böszörmény,* 1747: *Beszermény,* 1747: *Bőszermeny,* 1740: *Bossermeny,* 1736: *Rátz Böszörményben,* 1730: *Beszermény,* opp., [1730]: *Boszermeny,* 1725: *Bőszőrmény,* 1725: *Bőszőrmenyienses,* 1717: *Boszermeny,* 1715: *Rátz* v[el] *Hajdu Böszörmény,* 1715: *Böszörmény,* opp., 1714: *Beszermenses,* 1712: *Ratz Beöszermen,* 1710: *Rácz Beőszörményensis,* 1706: *R[ác] Böszörmeny,* 1704: *R[ác] Beőszermény,* 1704: *R[ác] Bőszőrmény,* 1702: *Beszermény,* opp., 1702: Oppidi Hajdunies *Böszörmeny,* 1702: *Beszermény,* opp., 1701: *Hajdonicales Beszermenien,* 1700: *Beszermin,* 17. sz. vége: *Beszermény,* opp., 1690: *Beszermin,* 1688: *Böszörmeny,* 1683: *Bessarmény,* 1667: *Rácz Beoszerormeni,* 1664: *Beczermen,* 1663: *Beczermen,* 1662: *Becsermen,* 1636: *Beczermen,* 1635: *Beczermen,* 1633: *Boszormén,* 1616: *Beszerménben,* 1609: *Beozeormeny,* 1598: *Bezermeni,* 1585: *Beczermen,* 1549: *Bezermen,* 1540–1575–1589: *Rácz-Beszermény,* 1528: *Betzermen,* 1489: *Bezermen,* opp., 1476/1477: *Bezermen,* opp., 1476: *Bezermen,* opp., 1462: *Bezermen,* p., 1461: *Bezermen,* poss., 1460: *Bezermen,* opp., 1457: *Bezermen,* 1455: *Bezermeen,* 1454: *Bezermen,* opp., 1451: *Bezermen,* 1450/1506: *Bezermen,* poss., 1446: *Bezermen,* poss., 1445: *Bezermen,* opp., 1439: *Bezermen,* 1438–1439: *Bezermen,* opp., 1436: *Bessermen,* poss., 1433: *Bezermen,* 1423/1466: *Bezermen,* poss., 1418: *Bezermen,* 1416: *Bezermen,* 1415: *Bezermen,* 1415/XV.: *Bezermen,* poss., 1412: *Bezermen,* 1412: *Bezermen,* 1411: *Bezermen,* 1411: *Bezermen,* poss., 1410: *Bezermen,* 1410: *Bezermen,* 1406: *Bezermen,* 1405/XV: *Bezermen,* 1397: *Bezermen,* 1394: *Bezermen,* 1389: *Bezermen,* v., 1380: *Bezermen,* v., 1348: *Bezermen,* 1338/1395>1241/1242-re: *Nagh Bezermen,* castr., 1338/1395: *NoghBezermen,* 1338: *NoghBezermen,* Castrum, 1332–7/Pp.Reg.: *Bezernen,* 1332–7/Pp.Reg.: *Bozermen,* 1332–7/Pp.Reg.: *Mezermen,* 1325: *Bezermen,* v., [1317]: *Bezermen,* v., [1309–1310 k.]: *Bezermen,* 1302: *Bezermentelwk,* poss., v., 1302: *Bezermenteluuk,* poss., v., 1300: *Bezermenteluk,* poss., 1275: *Bezermen,* 1248/1697/1773: *Nogbezermen,* 1248/1326/1753: *Nogbezermen,* 1246: *Bezermen.* — *Böszörmény* nevére az első adatokat a 13. század közepéről ismerjük, ezek a korai adatok azonban egyes kutatók szerint nem az itt tárgyalt Böszörmény településre vonatkoznak, s az első biztosan ide vonható névadat az 1325. évi oklevélből való. A településnév az egykor a magyar nyelvben meglévő *böszörmény* népnévből alakult, s a helységben élők etnikumára utalt. A böszörmények mohamedán vallású, valószínűleg törökségi népek voltak, a mohamedán vallásúakat a középkorban *izmaelitá*-knak is nevezték. A 13. század elején a Váradi regestrumban feltűnik egy bizonyos *Texa*-ként említett izmaelita személy, akit az okirat Nyírből valónak (1215/1550: de *Nyr*) mond, ugyanitt később is említenek izmaelitákat: 1222/1550, 1219/1550: Ismaelitae de *Nyr.* Ennek alapján fölvetődött, hogy ez a *Nyír* helynév esetleg Böszörményre vonatkozik, ez az azonosítás azonban nem igazolható minden kétséget kizáróan. Ebben az esetben a település elsődleges neve a ***Nyír*** lehetett, ami a 'nyírfaerdő' jelentésű *nyír* köznévből alakult. A *Böszörmény* településnévvel egyidejűleg, de kétségesen az itt tárgyalt településhez

vonható ***Nagyböszörmény*** névváltozat előtagja megkülönböztető szerepű lehet, talán a szomszédos Borsod és Szatmár megyében is létező *Böszörmény* nevű helységektől való elkülönítést szolgálta. (A Bihar vármegyében fekvő későbbi Berekböszörményt is említik ez idő tájt *Nagyböszörmény*-nek.) A 14. század elején a település — ugyancsak kérdéses azonosíthatósággal — néhány oklevélben ***Böszörménytelek*** néven szerepel, amelynek *telek* utótagja 'település, falu' jelentésű. A 16. század közepétől ***Rácböszörmény*** alakban is feltűnik a neve, ami azzal van kapcsolatban, hogy a településen a 15. századtól kezdődően rácok is éltek. Böszörmény Báthory Gábor erdélyi fejedelem 1609. évi adománylevele óta hajdúváros, ekkor telepítette ugyanis Báthory a hajdúkat Nagykállóból Böszörménybe. A *Hajdúböszörmény* elnevezés (amely a 18. század elejének forrásaiban jelentkezik először) *hajdú* előtagja erre a körülményre utal. *Böszörmény* nevű település a középkor folyamán több is volt a Kárpát-medencében: Bihar, Borsod, Keve, Szabolcs, Szatmár és Temes vármegyében is feküdt ilyen nevű helység. Némelyek közülük *telek* utótaggal is feltűnnek, míg mások adatsorában a *nagy-* előtagot találjuk meg. — A. 2: 220, AOklt. 1: 181, 4: 188, 9: 256, 309, ÁÚO. 10: 378, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 497, 1901: 507, Cs. 1: 506–507, Dávid 2001: 379, EKFT., F. 4/2: 19, 6/2: 341, 8/6: 149, 10/7: 451, 11: 154, H. Fekete 1959: 7, 8, FNESz., Görög 1802, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, 1938, 1956, Hnt. 1937, Hrenkó 1978: 105, Kállay 1: 63, 219, Karácsonyi 222, Károlyi 2: 334, Kogutowicz 1905, Lázár, LexLoc. 310, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 2/688, MKFT., Módy 1972: 32–37, MoT. 1585, 1635, 1636, 1662, 1663, 1664, 1683, 1688, 1690, 1700, [18. sz.], 1717, [1730], 1740, 1747, 1760, 1782–1784, 1785, [1795], 1798, [19. sz.], 1822, 1842a, 1848, 1858, Németh 1997: 49, OÖ. 8: 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 177, Pesty 1864: 321, Rácz A. 2011: 29–30, SzabOkl. 2. 79, 115, 154, 130, 143, SzmT. [18. sz.], [1750], UC. 7: 82, 13: 49, 30: 18, 58: 23, 30, 87: 67, 93: 38, 108: 4, 117: 48, 157: 11, Vályi 1796–1799: 1/267, Vat. I/1: 327, 344, 360, Z. 5: 2, 6: 147, 358, 359, 428, 9: 448–449, 483, 544, 10: 105, 128, 12: 177, Zs. 1: 125, 550, 2/1: 632, 2/2: 312, 3: 2017, 5: 149, 6: 2361, 10: 302.

Abari-telep 1959: *Abari-telep.* — Egykori lakótelep Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernásban. Az 1930-as években építették. A második világháború után a Köztársaság város nevű lakótelep része lett. Nevét a terület korábbi birtokosáról, Abari Imréről kapta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 13.

Ábrók Bálint tanyája 2011: *Ábrók Bálint tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlő jobb oldalán. Ma a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Ábrók-tanyák. — T15-G1.

Ábrók László tanyája 2011: *Ábrók László tanyája ~ Ábrók László-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlő jobb oldalán. Ma a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Ábrók-tanyák. — T15-G1.

Ábrók-tanyák 1970: *Ábrók-tanyák.* — Egykori tanyák Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlő jobb oldalán. Ma a helyükön szántóföld van. Az *Ábrók-tanyák* név együttesen utal a dűlő mellett fekvő két Ábrók-tanyára, az Ábrók Bálint tanyájára és az Ábrók László tanyájára. — É. Kiss 1970: 431. — T15-G1.

Áchim András utca 2012: *Áhim András utca,* 2004: *Áchim András utca,* 1977: *Áchim András utca,* 1959: *Áchim András utca, Királyhágó utca,* 1959: *Török utca,* 1929: *Királyhágó utca, Török utca,* 1896: *Török zugot.* — Hajdúböszörmény keleti részén található, a Hadházi útra merőleges utca. Mai nevét 1948-tól viseli, azelőtt ***Királyhágó utca*** volt. Ez utóbbi elnevezést 1929-ben kapta, addig ***Török zug*** és ***Török utca*** néven említették, bizonyára az ott lakó család(ok) neve alapján. 1896-ig zug volt, ekkor nyitották meg utcává. — H. Fekete 1929: 20, 39, H. Fekete 1959: 13, 23, 31, HbT. 1929, 1977. — T35-E3.

Ady Endre tér 2011: *Adi tér,* 2004: *Ady Endre tér,* 1977: *Ady Endre tér,* 1959: *Ady Endre tér, Ady tér, Petőfi tér,* 1929: *Petőfi tér, Petőfi Sándor tér,* 1858: *Malom tér.* — A Korpona utca és a Fehértói út között található tér, a belterület keleti részén. Mai nevét 1948-tól viseli, azelőtt ***Petőfi tér,*** illetve ***Petőfi Sándor tér*** volt a neve.

A 19. században ***Malom tér*** néven szerepelt. Ez utóbbi elnevezését a téren egykor állt szárazmalomról kapta. — H. Fekete 1929: 25, 38, H. Fekete 1959: 13, 25, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Ady Endre utca lásd **Boda Katalin utca**

Ág utca 2012: *Ág utca,* 2004: *Ág utca.* — Hajdúböszörmény északi részén, az Északilucernás területén található utca. — T34-C1.

Ágost-halom lásd **Ásott-halom**

Akasztófa 1789: *Akasztófa,* 1786: Az *Akasztófánál* szántanak, 1782: *Akasztófa,* 1755: az *akasztófánál*. — Egykori akasztófa, amely Hajdúböszörmény határának keleti részén a Téglási út mellett állt. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 38.

Akasztó-halom lásd **Akasztó-laponyag, Borsós-halom**

Akasztó-laponyag 1959: *Akasztó-laponyag,* [1880]: *Akasztó laponyag,* 1858: *Akasztó laponyag,* 1851: *Akasztó Laponyag* Nagyzelemér keleti részén, 1782–1785: *Akasztó halom,* 1767–1779: *Akaszto Laponyag,* 1753: és Zelemér en az *akasztó laponyagnál* való egy Nyilas földet, 1745: a Zelemér nevű Prediumon az *Akasztó laponyagnál.* — Egykori árterületből, mocsárból kiemelkedő laponyag, vagyis enyhén lejtős oldalú, lapos domb Hajdúböszörmény központjától délnyugatra, Nagy-Zelemér területén. A források ***Akasztó-halom*** néven is említik. Nevét a hagyomány szerint onnan kapta, hogy a környékén állatot őrző siheder ek játékból felakasztották egy társukat. Azt tudjuk, hogy a városi akasztófa a 18. században máshol, a Homokkert szomszédságában, a Téglási út mellett volt (lásd Akasztófa). Ma már nem használják a nevet. — EKFT., H. Fekete 1959: 38, FKnT., HbT. 1767–1779, [1880], MKFT. — T27-E2.

Alföld utca 2012: *Alföld utca,* 2004: *Alföld utca,* 1991: *Alföld utca,* 1991: *Alföld utca, Munkásőr utca,* 1977: *Munkásőr utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, párhuzamos a Külső Dorogi utcával. Mai elnevezését 1991 óta viseli, azelőtt ***Munkásőr utca*** volt a neve. — HbT. 1977, SzH. 1991. — T34-D1.

Alkotmány utca lásd **Géza fejedelem utca**

Állami elemi népiskola lásd **Ócska iskola**

Állami gazdaság lásd **Zsemberi téesz**

Állásgödör 1970: *Állásgödör.* — Nagyobb mélyedés Hajdúvid határában, a Vidi-halom közelében (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). Olvadáskor, esőzések alkalmával víz áll benne. Nevét az magyarázza, hogy a gödör mellett volt a Cserepes csárda állása, ahová a lovakat kikötötték. — É. Kiss 1970: 432.

Almássy Márton utca 2012: *Almási Márton utca,* 2004: *Almássy Márton utca,* 1991: *Almássy Márton utca, Úttörő utca,* 1977: *Úttörő utca.* — Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernásban található, a Görgey Artúr utcára merőleges utca. Mai nevét 1991-től viseli, korábban ***Úttörő utca***-ként ismerték. Nevét Almássy Mártonról, egykori gimnáziumi tanárról kapta. — Bencsik–Nyakas 1973: 573, HbT. 1977, SzH. 1991. — T34-D4.

Alsó-csikóskút lásd **Alsó-kút**

Alsó-gulyakút 1959: *Alsó-gulyakút, Āsó gujakút,* 1848: Bagotán... az *alsó Guja kutat*. — Egykori kút a Bagotán, a Gulyalegelőn, ahol két kút is volt. Az *Alsó-gulyakút* a két kút közül a délebbi fekvésű lehetett. Az északabbit Felső-gulyakútnak hívták (lásd Gulyakút 1.). — H. Fekete 1959: 38. — T12-A4.

Alsó-Gulyástanya lásd **Gulyás-tanya**

Alsó-kút 1959: *Alsó-csikóskút, Alsó kút, Āsó csikóskút, Āsó kut,* 1848: Bagotán az *alsó csikós kutat* javítják, 1789: Hortobágy megett az *Alsó Kutnál.* — Egykori kút a Bagotán, a Csikós-legelőn. Két kút volt itt, a délebbi fekvésűt ***Alsó-csikóskút***-nak vagy *Alsó-kút*-nak, az északabbit Felső-csikóskútnak vagy Felső-kútnak nevezték. — H. Fekete 1959: 38. — T12-A4.

Andirkó-tanya 2011: *Andirkó-tanya.* — Egykori tanya Pródtól északnyugatra, a Polgári út mellett. Ma a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F1.

Andrási árka 1959: *Andrási árka,* [1857]: *Andrási árka.* — Egykori árok, amely végighúzódott a Hajdúböszörmény és Balmazújváros közötti határ mentén a Tirimpótól a Brassói-zugig. Ma már nem ismerik a nevet. Mellette húzódott az Andrási-gát. — H. Fekete 1959: 38.

Andrási-gát 1959: *Andrási-gát, Andrási-tőtís,* 1801: *Andrási töltés,* 1787: Andrási Sigmond urnak Ujvárosi töltése a Kadarts és Hetven folyó vizeken felnyittatván, 1784: Andrássi Sigmond úr … Gátytya és Töltése. — Gát és töltés a Kadarcs folyónál és a Hetvennél, Hajdúböszörmény és Balmazújváros határán, az Andrási árka mellett. Nevét egykori építtetőjéről, Andrási Zsigmondról kapta. ***Andrási-töltés*** néven is nevezték. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 39.

Andrási-töltés lásd **Andrási-gát**

Apafi Mihály utca 2012: *Apafi Mihály utca,* 2004: *Apafi Mihály utca,* 1977: *Apafi Mihály utca,* 1959: *Apafi Mihály utca,* 1929: *Apafi Mihály utca, Vénkert II. dűlő,* 1929: *Apaffi Mihály utca.* — Hajdúböszörmény belterületének északkeleti részén, a Vénkertben található utca, mely merőleges a Kinizsi Pál utcára. Nevét II. Apafi Mihályról, az utolsó erdélyi fejedelemről kapta. 1929-ig ***Vénkert Második dűlő*** volt a neve, majd 1959-ben lett *Apafi Mihály utca.* — H. Fekete 1929: 9, 13, 34, HbT. 1929, 1977. — T35-F1.

Apponyi Albert utca 2012: *Aponyi Albert utca,* 2004: *Apponyi Albert utca,* 1991: *Gróf Apponyi Albert utca, Münnich Ferenc utca,* 1991: *Apponyi Albert utca, Münnich Ferenc utca,* 1977: *Münnich Ferenc utca,* 1959: *Apponyi Albert utca,* 1929: *Gróf Apponyi u[tca],* 1929: *Apponyi Albert utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, merőleges a Lehel, a Zrínyi Miklós és a Losonczy István utcákra. Mai, Gróf Apponyi Albertről, a város egykori díszpolgáráról kapott nevét 1991-től viseli, azelőtt ***Münnich Ferenc utca*** volt. Ezt a nevet az 1970-es évek óta viselte, ezt megelőzően ugyancsak *Apponyi Albert utca* volt a neve. — H. Fekete 1929: 9, H. Fekete 1959: 13, HbT. 1929, 1977, SzH. 1991. — T35-F4.

Április 4. utca lásd **Jászkun utca**

Apró-nyilaserdő 1988: *Apró nyilas erdő, Bodaji apró nyilas erdő, Bodasi apró nyilas erdő,* 1959: *Apró nyilas erdő, Bodai apró nyilas erdő,* 1832: *Apró Nyilas erdő*. — A Boda-erdő egyik része Bodaszőlőtől északra. Az 1 nyilas erdő 600 négyszögöl területet jelentett. A források említik ***Bodai-Apró-nyilaserdő*** és ***Bodasi-Apró-nyilaserdő*** alakban is. Ma már egyik elnevezést sem használják. — Bancsi 1988: 4, 5, H. Fekete 1959: 39, 45. — T23-F5.

Arad utca 2011: *Arad utca ~ Folyó utca ~ Folyó köz,* 2004: *Arad utca,* 1977: *Arad utca,* 1959: *Arad utca, Folyó utca,* 1929: *Arad utca, Folyó utca,* 1898: *Folyó utca,* 1892: *Folyó köz,* 1891: *Folyó köz,* 1890: *Folyó köz,* 1889: *Folyóköz,* 1884: *folyó utcán,* 1842: *Folyó utcza.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a város szélétől vezet észak–déli irányban az Iskola utcáig. Mai nevét 1929 óta viseli, korábban ***Folyó utca*** néven szerepelt. Az esőzések, hóolvadások vizeit az ezen az utcán végigfutó mély árok vezeti ki a városból, innen ered a korábbi elnevezése. Ma is sokan hívják a *Folyó utca* név mellett ***Folyó köz***-nek is. — H. Fekete 1929: 9, 35, 1959: 13, 19, HbT. 1889, 1890a, 1929, 1977. — T34-C2.

Aranka-malom 2011: *Aranka-malom.* — Egykori hengermalom volt, amely a belterületen, a mai Ady Endre téren állt. Az 1950-es évek közepén bontották le. — T35-E3.

Arany János utca 2011: *Arany János utca ~ Liliom utca,* 2004: *Arany János utca,* 1977: *Arany János utca,* 1959: *Arany János utca, Liliom utca, Szikes köz,* 1929: *Arany János utca, Liliom utca,* 1910: *Liliom utcza,* 1904: *Liliom utcán.* — Hajdúböszörmény központjától kissé keletre található utca, mely párhuzamos a Kálvin térrel. Mai nevét 1929-től viseli, előtte ***Liliom utca*** volt. Utcává az 1858. évi tűzvész után lett, előtte zug, azaz szűk, rövid utca volt. Ekkoriban még ***Szikes köz***-nek nevezték az utcában lakó ügyvéd családneve után. Ma a hivatalos név mellett gyakran említik *Liliom utca* néven is. — H. Fekete 1929: 9, 1959: 13, 25, 30, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Arany(os) utca lásd **Csanády Sámuel utca**

Árok 2011: *Árok,* 1959: *Árok,* 1885: *árok,* 1783: *Árok,* 1775: *Árkon,* 1774: *árkon,* 1768: *árok,* 1744: *Árok.* — Hajdúböszörmény belterületét eredetileg védelmi céllal kialakított árok vette körül. Az árok az Árpád utcán, a Vörösmarty Mihály utcán, a Polgári és a Bethlen utcán, illetve az Ady téren, a Korpona utca és a Kálvin tér belső oldalán húzódott végig. — H. Fekete 1959: 39. — T34-C3.

Árokalja 2011: *Árokalja ~ Kertalja,* 1959: *Árokalja, Árokajja, Kertalja,* 1929: *kertaljáig,* 1898: *Kertalja,* 1896: *kertaljai* legelőre, 1891: *árokalja,* 1883: *árok alján,* 1849: *Árokalyán,* 1806: *Kert Allyán,* 1794: *árok ajján.* — A város belterületét, a szérűskerteket körülvevő árok mentén lévő térség egykori neve. ***Kertalja*** néven is ismerik. Vö. Kert. — H. Fekete 1959: 13, 22, 73. — T22-B1.

Árpádkert 2011: *Árpádkert ~ Nagyárpád ~ Nagy-Árpád-szőlőskert ~ Árpád-szőlőskert,* 1981: *Árpád-kert,* 1959: *Árpád-szőlőskert,* 1898: *nagy-árpádkerti* szőlő-birtokosság. — Külterületi lakott hely a határ keleti részén, a hajdúhadházi határszélen, a Csahér mellett. Korábban szőlőskert volt, erre utal az ***Árpád-szőlőskert*** névváltozata. Árpád vezérről kapta a nevét. ***Nagy-Árpád***-nak vagy ***Nagy-Árpád-szőlőskert***-nek is nevezik, *Kis-Árpád-szőlőskert* azonban nincs Hajdúböszörményben. A szomszédos területet Hajdúhadházon is Árpádkertnek hívják. — MoFnT. 2, H. Fekete 1959: 39. — T17-F5.

Árpád-szőlőskert lásd **Árpádkert**

Árpád utca 2011: *Árpád utca,* 2004: *Árpád utca,* 1977: *Árpád utca,* 1959: *Árpád utca,* 1929: *Árpád utca,* 1929: *Árpád utca.* — Hajdúböszörmény központjától kissé nyugatra található utca, mely északnyugat–kelet irányban az Újvárosi utcától a Kálvin térig nyúlik. A régi Árokalja területén van. — H. Fekete 1929: 9, H. Fekete 1959: 14, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Ásott-halom 1996: *Ásott-hlm. [halom],* 1959: *Ásott-halom,* 1905: *Ásott halom,* 1894: *ágost-halmi …* földet, *ásott halmi* és ugari földet, 1892: *ásott halom,* 1890: *Ásott halom,* 1871: *Ásott halom,* 1850: *ásott halom,* 1794: *Ásott halom,* 1786: *Ásott halom,* 1783: *Ássot halom* a várostól északra, 1778: *ásott halom.* — Halom a belterülettől északra, a Telekföldön. H. Fekete Péter szerint arról kapta a nevét, hogy a halom területén sokan kincskeresés céljából ásatásokat végeztek. Egy 1894-es forrásban bizonyára tévesen ***Ágost-halom***-ként szerepel. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 38, 39, HbT. 1786, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1871, 1890a, 1905. — T16-A4.

Ásott-halom-dűlő 1959: *Ásott-halom-dűlő,* 1868: *Ásott halom dűlőben.* — Földterület a belterülettől északra, a Telekföldön. Nevét a mellette lévő Ásott-halomról kapta. Ma már nem ismerik. — H. Fekete 1959: 39. — T16-A4.

Ásott-határ 1790: *Ásott Határ.* — Egykori határrész Szentgyörgy és Zelemér határán. Már az 1950-es években sem ismerték. — H. Fekete 1959: 40.

Asztalos utca lásd **Vasvári Pál utca**

Asztalos-dűlő 2011: *Asztalos-dűlő ~ Reus-dűlő,* 1981: *Asztalos-dűlő,* 1973: *Asztalosdűlő,* 1970: *Asztalos dülő,* 1967: *Asztalosdűlő.* — Egykori külterületi lakott hely, földterület és a mellette vezető földút Hajdúvid északi határában. A ***Reus-dűlő*** nevet a dűlő mellett fekvő Reus nevű szántóföld és a rajta álló Reus-tanya magyarázza. Az *Asztalos-dűlő* nevét a dűlő elején egykor álló Asztalos-tanyáról kapta. — Hnt. 1967, 1973, É. Kiss 1970: 432, MoFnT. 2. — T10-A5.

Asztalos-tanya 1. 2011: *Asztalos-tanya.* — Egykori tanya a Bocskai kövesút Kupa-csatorna felé eső végében. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D4.

Asztalos-tanya 2. 2011: *Asztalos-tanya.* — Egykori tanya a Hármas-halmi dűlőben, a Székely-tanya szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B4.

Asztalos-tanya 3. 2011: *Asztalos-tanya.* — Egykori tanya a Vidi-zugban, a Kovács Jóska tanyája mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-F4.

Asztalos-tanya 4. 2011: *Asztalos-tanya.* — Egykori tanya a Réten, az Asztalos-dűlőben. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Asztalos-tanyák 2011: *Asztalos-tanyák.* — Egykori tanyák Hajdúvid északi határában, az Asztalos-dűlőben: Asztalos Imre, Péter és Mihály tulajdonában voltak. Ma a helyükön szántóföld van. A név a három tanyára összefoglalóan utal. — T10-B5.

Attila utca 2012: *Atilla utca,* 2004: *Attila utca,* 1977: *Attila utca,* 1959: *Attila utca, Új utca,* 1959: *Kis Új utca,* 1929: *Attila utca, Kisúj utca,* 1929: *Attila utca,* 1858: *Kis Új uttza,* 1806:

Ujj Köz. — Utca a belterület déli részén, merőleges a Baltazár Dezső utcára. Mai nevét 1929 óta viseli, azelőtt ***Új utca, Új köz*** és ***Kis Új utca*** volt a neve. — H. Fekete 1929: 10, 36, 1959: 14, 23, 31, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D4.

Attila-kert lásd **Attila-szőlőskert**

Attila-szőlőskert 2011: *Atilla-szőlőskert.* | *Nagy vezérünkről lett Atilla-szőlőskert.* 1981: *Attila-kert,* 1970: *Atilla kert, Könyörgő.* — Zárt szőlőskert Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út és a Kiss András dűlő között. A helybeliek szerint Attila hun fejedelemnek állít a név emléket. A ***Könyörgő*** nevet pedig a helybeliek elmondása szerint az magyarázza, hogy a korábban terméketlen, homokos talajú kertben a föld terméséért könyörögtek. — É. Kiss 1970: 432, 463, MoFnT. 2. — T16-D2.

Avar utca 2012: *Avar utca,* 2004: *Avar utca,* 1977: *Avar utca,* 1929: *Avar utca, Középkert III. dűlő,* 1929: *Avar utca.* — A belterületen, a Középkertben lévő utca, mely merőleges a Külső Hadházi utcára és az Erdély utcára. Egykor a kertség harmadik dűlője volt, innen származik a régebbi ***Középkert Harmadik dűlő*** elnevezése. — H. Fekete 1929: 10, 37, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Bácsi Sándor-tanya lásd **Bácsi-tanya**

Bácsi-tanya 2011: *Bácsi-tanya ~ Bácsiék tanyája ~ Bácsi Sándor-tanya.* — Tanya Pródtól délre, az Elek dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Bácsiék tanyája*** és ***Bácsi Sándor-tanya*** formában is használják. — T13-F2.

Bácsmegi-tanya 2011: *Bácsmegi-tanya ~ Fejes-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlőben. Ma a helyén szántóföld van. ***Fejes-tanyá***-nak is említik. Egykori tulajdonosairól kapta a neveit. — T15-G1.

Bagáth utca 1674–1676: *Bagáth utca.* — Rápolti Papp Mihály jegyzeteiben fordul elő. H. Fekete Péter felveti annak lehetőségét, hogy a név előtagja talán azonos a Bagota névvel. Ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — H. Fekete 1959: 14.

Bagoly-lapos 2011: *Bagoj-lapos* — Mélyen fekvő, vizenyős terület Hajdúböszörmény északkeleti határában, a Téglási út és a Homokkert között. A helybeliek szerint a szélén valamikor egy Bagoly nevű ember lakott, innen kapta a nevét. — T22-D1.

Bagosi-tanya 2011: *Bagosi-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid délkeleti határában, a Kiss András dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-E2.

Bagota Fotó: Molnár Antal

Bagota 2011: *Bagota, -ra.* | *Hatalmas legelő, Újszentmargitával határos, nem nagyon élnek ott emberek.* | *Van egy pici lakott terület, szerintem Görbeházához tartozik. A Hortobágy folyó mellett van Pródtól úgy tizenkit kilóméterre.* 1981: *Bagota,* 1959: *Bagota,* 1926: *Bagota,* 1905: *Bagota,* 1890: *Bagota,* 1889: *Bagota,* 1884: *Bagota,* 1871: *Bagota,* 1864: Pródból a *Bagota* nevü birtokrész tagositás esetére szántófölddé alakittassék, 1769: A Hortobágy Zugja és a *Bagota* kaszálásra, 1767: *Bagota,* 1577: *Bagota,* pred., 1476/1477: *Bagotha,* pred., 1426: in loco venationis *Bagotha,* 1411: *Bagata,* pred., 1355/1357: *Bakatha,* poss., 1347>1352: *Bagota,* poss., 1310/1313: *Bagata,* poss. — Egykori falu és birtok a határ nyugati szélén, a Hortobágytól nyugatra. A 14. század elejétől szerepel a forrásokban, később mint jeles királyi vadászó helyet is említik. A település neve a régi magyar *Bagota* személynévből alakult, amelynek több említését is ismerjük (+1086: *Boguta,* 1131: *Boguta*), és arra utal, hogy a helység egy ilyen nevű személy birtokában lehetett. Erre vonatkozó közvetlen adataink azonban nincsenek. A *Bagota* személynév szláv eredetű. A középkorból több *Bagota* nevű települést ismerünk, többek között

Baranya, Komárom és Zala megyéből. Az itt tárgyalt falu elpusztásodását követően határa több településhez került. Ma Hajdúböszörmény és Görbeháza osztozik rajta. A pusztának két része van: *Nagy-* és *Kisbagota.* Az első világháború után a földreform kapcsán kiosztott városi földekért kárpótlásul Hajdúböszörmény városa a káptalani Bagotapusztából kapott egy darabot a Nagybagotához a Hollós-értől északra. A kettőt együtt *Új-Bagota*-ként szokás emlegetni. Napjainkban is legeltető állattartás zajlik a területen. A puszta egy része külterületi lakott hely. — A. 1: 202, 218–219, AOklt. 2: 865–867, ÁSz. 136, Engel–C. Tóth 2005: 120, H. Fekete 1959: 40, 41, FNESz., HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, HKFT., Kállay 1: 1085, MoFnT. 2, Z. 6: 147, Zoltai 1926: 108. — T12-A2A3.

Bagota-hát 2011: *Bagota-hát,* 1959: *Bagota-hát,* 1894: *Bagota hát.* — A Bagota magasabban fekvő része. — H. Fekete 1959: 41. — T12-A4.

Bagotai csőszház 2011: *Bagotai csőszház ~ Bagotasi csőszház ~ Bagotai ház ~ Csőszház,* 1868: *Bagota csőszház, Bagota-ház.* — Pródtól nyugatra, a Bagota területén lévő épület, a csősz lakhelye volt. Az épület most tanyaként funkcionál, Barabás János lakja. ***Bagota(si) csőszház, Bagota(i) ház*** és ***Csőszház*** formában egyaránt használatos. — H. Fekete 1959: 41. — T12-B2.

Bagota(i) ház lásd **Bagotai csőszház**

Bagotai híd 2011: *Bagotai híd.* — Híd a Hortobágyon, a Bagotai csőszház közelében. — T12-B2.

Bagotai út 2011: *Bagotai út,* 1981: *Bagotai út,* 1959: *Csegei út,* 1886: *Csegei út.* — Hajdúböszörményből a Bagotára vezető út, amely Pródot és Bagotát köti össze. Korábban ***Csegei út***-ként is szerepelt, ezt a nevet azonban ma már nem ismerik. — H. Fekete 1959: 50, MoFnT. 2. — T12-C1C2, T13-E2.

Bagota utca 2011: *Bagota utca.* — Utca Pród belterületén, a Harmincötös útból nyílik. A falu főutcája. Nevét a falutól nyugatra elterülő legelőről, a Bagotáról kapta. — T36-A2.

Bágy 1959: *Bágy.* — Nádtermő terület volt a tagosítás előtti időből. Már 1959-ben sem ismerték. — H. Fekete 1959: 41.

Bajcsy-Zsilinszky Endre utca 2012: *Bajcsi-Zsilinszki Endre utca,* 2004: *Bajcsy-Zsilinszky Endre utca,* 1959: *Nagyatádi Szabó István utca, Szekeres köz,* 1929: *Nagyatádi Szabó István utca,* 1929: *Nagyatádi Szabó-u[tca], Szekeres-u[tca],* 1889: *Szekeres köz,* 1842: *Szekeres köz.* — A belterület délnyugati részén található utca, mely észak–déli irányban az Árpád utcától a Bem József utcáig tart. Mai nevét 2004 óta viseli. 1929 és 2004 között ***Nagyatádi Szabó István utca*** volt a neve, azt megelőzően pedig ***Szekeres köz,*** illetve ***Szekeres utca*** néven szerepelt. — H. Fekete 1929: 24, 38, H. Fekete 1959: 25, 29, HbT. 1889, 1929. — T34-C3C4.

Baji dűlő 2011: *Baji dűlő ~ Csősz dűlő ~ Nyerges dűlő,* 1970: *Nagy-Nyerges dűlő, Nyerges dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid keleti határában, párhuzamos a Magtár dűlővel. Nevét a dűlő elején álló Baji-tanyáról kapta. A ***Nyerges dűlő*** és a ***Nagy-Nyerges dűlő*** elnevezést az magyarázza, hogy a dűlő végén van a Nagy-Nyerges-domb. — É. Kiss 1970: 470, 472. — T10-C5.

Baji-tanya 2011: *Baji-tanya ~ Csősz-tanya ~ Pap Jankó tanyája.* | *Ott régen egy csősz lakott.* 1970: *Baji-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út és a Baji dűlő kereszteződésében. Ma szántóföld van a helyén. A *Baji-tanya* és a ***Pap Jankó tanyája*** elnevezések az egykori tulajdonosokra utalnak, a ***Csősz-tanya*** pedig a benne lakó személy foglalkozására. — É. Kiss 1970: 433. — T16-B1.

Bakóczy Endre utca 2012: *Bakóci Endre utca,* 2004: *Bakóczy Endre utca,* 1991: *Bakóczy utca, Hámán Kató utca,* 1991: *Bakóczy (család) utca, Hámán Kató utca,* 1977: *Hámán Kató utca.* — A belterületen a Délilucernás egyik utcája, merőleges a Bél Mátyás utcára. Mai nevét, melyet az egykori főgimnáziumi tanárról, a Hajdúböszörmény politikai életében a 20. század elején szerepet vállaló Bakóczy Endréről kapta, 1991 óta viseli. Előtte ***Hámán Kató utcá***-nak nevezték. — HbT. 1977, SzH. 1991, Veliky 1973: 398. — T34-C5.

Bakóék tanyája 2011: *Bakóék tanyája ~ Bakó-tanya.* — Egykori tanya a Sziken, Pródtól délre. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Bakó-tanya***-ként is említik. — T13-G3.

Bakó-gerend lásd **Bakó-hát**

Bakó-hát 2011: *Bakó-hát,* 1981: *Bakóhát,* 1959: *Bakó-hát, Bakó-gerend, Bakó-girind,* 1927: *Bakóhát,* 1903: *Bakó-hát.* — Hajdúvid határának Pród felé eső részén fekvő terület. A Balmazújváros–hajdúnánási út szeli át. Korábban ***Bakó-gerend***-nek is nevezték. A név előtagjában a *Bakó* családnév szerepel. A *gerend ~ girind* földrajzi köznév jelentése 'kissé kiemelkedő földcsík, mezsgye'. Vö. Kis-Bakó-hát. — H. Fekete 1959: 41, FKnT, MoFnT. 2. — T14-A3.

Bakó-háti bolt 2011: *Bakó-háti bolt*. | *Vagy húsz éve nincs mán meg, átépítették tanyának*. — Egykori bolt a Bakó-háton, ma már nem üzemel, de az épület áll. — T13-H2.

Bakó-háti dűlő 1959: *Bakóháti dűlő.* — Dűlőút vagy dűlőföld volt a Bakó-háton. Részei voltak a Kis-Bakó-háti dűlő és a Nagy-Bakó-háti dűlő. — H. Fekete 1959: 41. — T13-H3.

Bakó-háti iskola 2011: *Bakó-háti iskola ~ Nánás–újvárosi iskola.* — Egykori iskola a Bakó-háton, amely később az állami gazdaság telepe lett, már régóta nem tanítanak ott. A ***Nánás–újvárosi iskola*** név a Nánás–újvárosi út közelségére utal. — T13-H3.

Bakó-lapos 1959: *Bakó-lapos.* — Lapos terület a belterülettől északra, a Telekföldön. Ma nem ismerik. — H. Fekete 1959: 41.

Bakota lásd **Bagota**

Bakó-tanya 1. 2011: *Bakó-tanya ~ Prezenckitanya*. — Egykori tanya Hajdúvidtől nyugatra, a Botos-dűlőben. ***Prezencki-tanya***-ként is ismerik. Mindkét esetben a tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-H5.

Bakó-tanya 2. 2011: *Bakó-tanya*. — Tanya Hajdúvid határának keleti részén, a Kiss András dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem a Bakó család lakja. — T16-D2.

Baktay Ervin utca 2012: *Baktai Ervin utca,* 2004: *Baktay Ervin utca,* 1991: *Baktai Ervin utca, Dr. Molnár István utca,* 1991: *Baktay Ervin utca, Dr. Molnár István utca,* 1977: *Molnár István utca.* — Utca a belterületen, a Zaboskertben, mely a Csiha Antal utcát és a Pély Gábor utcát köti össze. 1991-ben kapta a ma használatos nevét. Korábban ***Dr. Molnár István utca*** volt, 1991-ben azonban néváthelyezés történt: a *Dr. Molnár István utca* nevet a korábbi *Tyereskova utca* kapta. — HbT. 1977, SzH. 1991. — T35-G4.

Balassi Bálint utca 2011: *Balassi Bálint utca,* 2004: *Balassi Bálint utca.* — A belterületen, a Délilucernásban található utca, merőleges az Esze Tamás utcára. — T34-D5.

Balázs-erdő 2011: *Balázs-erdő,* 1981: *Balázserdő,* 1970: *Balázs-erdő.* — Erdő Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út mellett. Az erdőt gyakran vágják és újratelepítik, jelenleg tölgyerdő. Nevét tulajdonosáról, Hadházi Balázsról kapta. — É. Kiss 1970: 433, MoFnT. 2. — T16-D3.

Balázs-rét 1970: *Balázs-rít.* — Füves terület, rét Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út mellett. Nevét tulajdonosáról, Hadházi Balázsról kapta. — É. Kiss 1970: 433.

Balázs-tanya 2011: *Balázs-tanya,* 1970: *Balázs-tanya, Nyulas-Hattházy László-féle tanya.* — Tanya Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út és a Balázs-erdő mellett. A *Balázs* előtag a tanya Hadházi Balázs nevű tulajdonosára utal. Hajdúvid határterületén általános, hogy a Hadházi családnevű tanyatulajdonosoknak a keresztneve jelenik meg a tanyanevekben: *Feri-tanya, Géza-tanya.* Hajdúböszörmény teljes határában csak itt, a Vidi-határban figyelhető meg ez a névadási mód. A ***Nyulas Hadházi László-féle-tanya*** elnevezésben a *Nyulas* ragadványnév. — É. Kiss 1970: 433. — T16-D3.

Bálint János-féle-tanya lásd **Bálint-tanya**

Bálint-rét 1970: *Bálí-rít.* — Nádas rét Hajdúvid délkeleti határában, a Fehértói út és a Cégényi út által alkotott szögletben. Nevét a területet birtokló Bálint családról kapta. — É. Kiss 1970: 433. — T16-D3.

Bálint-tanya 2011: *Bálint-tanya,* 1970: *Bálint János-féle tanya.* — Tanya Hajdúvid délkeleti határában, a Balázs-erdőtől keletre, a Lovászrét mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 433. — T16-D3.

Balog Laci tanyája 2011: *Balog Laci tanyája*. — Tanya Hajdúvidtől délre. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-H3.

Balogh dűlő 1959: *Balogh dűlő, Lókupec Balogh-dűlő.* — Dűlőút Hajdúviden. Nevét a dűlő

mellett egykor álló tanyáról kapta. A *Lókupec* elem a tanya egykori tulajdonosának ragadványneve volt. — H. Fekete 1959: 41, 82.

Balogh Márton-féle szőlő 1970: *Balogh Márton-féle szőlő, Balogh Márto-féle szőllő.* — Zártkert Hajdúvid határában, a Nyárfás-lapos nyugati és a Cégényi út északi oldalán. Nevét a parcelláztatóról kapta. — É. Kiss 1970: 432, 433.

Balogh szállása 1790: *Balogh Szállása.* — Egykori lakott hely Zelemér és Szentgyörgy határán. Ma már nem ismerik. A *szállás* utótag eredetileg 'tanya', illetve 'az évnek bizonyos időszakában lakott hely' értelemben egyaránt használatos volt, de ma már nem ismerik a szónak ezeket a jelentéseit. — H. Fekete 1959: 41, FKnT.

Balogh-sziget 1823: *Balogh sziget,* 1823: *Balogh Sziget,* 1790: Kezdődik a *Balog sziget* a Sebes ér mellett a Nagy Kupa oldalon. — A Rét magasabban fekvő része, amely a Rohonczi-szigettől északra, a Kis-Zsombékostól nyugatra található. — H. Fekete 1959: 41, HbT. 1823. — T6-D3.

Balogh-tanya 2011: *Balog-tanya*. — Tanya a Bodai bekötőúttól északnyugati irányba vezető zsákutca végén, Bodaszőlőtől nyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-F2.

Baltazár Dezső utca 1. 2011: *Baltazár Dezső utca ~ Szabadság utca,* 2004: *Baltazár Dezső utca,* 1991: *Dr. Baltazár Dezső utca, Szabadság utca,* 1991: *Szabadság utca, Baltazár Dezső utca,* 1977: *Szabadság útja,* 1959: *Debreceni utca, Pece köz, Szabadság útja,* 1929: *Debreceni utcán,* 1929: *Horthy Miklós út,* 1929: *Debreceni utca, Horthy Miklós utca,* 1890: *Debreczeni útcza, Pecze köz,* 1889: *Pecze köz,* 1884: *pecze köz, debreczeni utca,* 1858: *Debreceni uttza, Pecze uttza,* 1842: *Pecze utcza,* 1796: *Peczébe,* 1786: *Pecze parton.* — Hajdúböszörmény belterületének déli részén található utca. A Harmincötös útból ágazik el észak–déli irányban, és egészen a Kálvin térig tart. Mai hivatalos nevét 1991-től viseli a város jeles szülöttének, Baltazár Dezső tiszántúli református püspöknek az emlékére. Korábban ***Szabadság utca,*** illetve ***Szabadság útja*** volt a neve. Azelőtt pedig 1929-től ***Horthy Miklós utcá***-nak nevezték, állítólag annak emlékére, hogy Horthy Miklós 1927-ben a városban járt. 1929-ig ***Debreceni utca*** volt a hivatalos megnevezése, előtte pedig ***Pece köz, Pece utca, Pece part*** és ***Pece*** neveken szerepelt, mivel pocsolyás árok vezetett rajta keresztül. A *pece* közszó a településen posványos, vízállásos helyet jelentett. — H. Fekete 1929: 14, 17, 1959: 17, 27, 29, HbT. 1858, 1889, 1890a, 1929, 1977, SzH. 1991. — T34-D3.

Baltazár Dezső utca 2. lásd **Iskola utca 1.**

Baltazár-kastély Fotó: Molnár Antal

Baltazár-kastély 2011: *Baltazár-kastéj,* 1988: *Baltazárkastéj.* — A Püspök-tanyán lévő lakóház, egykori nyaraló. Bodaszőlőtől északra, a Lorántffykert északkeleti sarkában található. Baltazár Dezső, tiszántúli püspök tulajdonában volt, az ő nevét viseli. — Bancsi 1988: 4. — T23-G4.

Banda tér 1959: *Banda-tér.* — A bodaszőlői Város-erdőnek a hajdúhadházi országúttól délre eső részén levő tisztás hely, ahol a majálisokat tartották. Rossz idő esetére fedett csarnokot is épített oda a város. Ma nem már használják a nevet. — H. Fekete 1959: 42. — T23-E2.

Banda téri tábla 1959: *Banda-téri-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdőnek az a táblája, amelyben a Banda tér található, Bodaszőlőtől északra, a hajdúhadházi országúttól délre. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 42. — T23-E2.

Bánság tér 2011: *Bánság tér,* 2004: *Bánság tér,* 1977: *Bánság tér,* 1959: *Bánság-tér, Szoboszlói utcai kertalja, Bodnár utcai kertalja,* 1929: *Bánság-tér, Szoboszlói-u[tcai] kertalja,* 1927: *Szoboszlói utcai kertalja.* — A belterület délnyugati részén található, a Harmincötös út és a Délilucernás által közrezárt terület. 1929-ig

Szoboszlói utcai kertalja volt a hivatalos neve, de a források ***Bodnár utcai kertalja*** néven is említik. Az Árokalja egyes részeit az odavezető utcákról nevezték el. — H. Fekete 1929: 10, 39, 1959: 14, 15, 73, HbT. 1929, 1977. — T34-C4D4.

Barabás dűlő lásd **Iskola dűlő**

Barabás István tanyája 2011: *Barabás István tanyája ~ Barabás-tanya*. | *Barabás István tanyáján modern istálló volt az akkori viszonylatokban, de mán nem a Barabás tulajdona.* — Tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlő (más néven Barabás dűlő) végében. Vízállásos rét tartozik hozzá kanálissal. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-F1.

Barabás-lapos 2011: *Barabás-lapos*. — Vízállásos rét Hajdúvidtől nyugatra, a Kanális és a Barabás István tanyája mellett. Nevét ez utóbbiról kapta. — T15-F1.

Barabás-tanya lásd **Barabás István tanyája**

Barak-dűlő 1981: *Barak-dűlő,* 1973: *Barak-dűlő,* 1967: *Barakdűlő.* — Egykori lakott terület Hajdúvid Böszörmény felé eső határában. A névadás indítékáról nincs tudomásunk. Ma már nem ismerik a nevet. — Hnt. 1967, 1973, MoFnT. 2.

Baraksa-halom lásd **Békás-halom**

Baraksó(-ér) lásd **Brassó(-ér)**

Baraksói-zug lásd **Brassói-zug**

Baranyi-rész 1803: *Baranyi rész.* — Zelemér egy része a Csonka toronytól északkeletre, Bodaszőlőtől nyugatra. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 42. — T27-G2.

Barassó lásd **Brassó, Brassó-ér**

Bardóczi-tanya 2011: *Bardóci-tanya*. — Egykori tanya Pródtól délnyugatra, a Kispródi úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-D3.

Barkó-tanya 2011: *Barkó-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid délkeleti határában, a Kiss András-dűlőben. A téeszesítés miatt számolták fel. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-E2.

Baromfi-feldolgozó lásd **Baromfi-feldolgozó üzem**

Baromfi-feldolgozó üzem 2011: *Baromfi-feldolgozó üzem ~ Baromfi-feldolgozó*. — 1973-ban létesített üzem Hajdúvid belterületén. — T36-D2.

Baross Gábor tér 2012: *Baros Gábor tér,* 2004: *Baross Gábor tér,* 1991: *Baross Gábor tér, Felszabadulás tér,* 1977: *Felszabadulás tér,* 1929: *Baross Gábor tér.* — A vasútállomás előtti tér, amit 1991 óta hivatalosan ismét *Baross Gábor tér*-nek hívnak. Korábban egy ideig ***Felszabadulás tér*** volt a neve. — H. Fekete 1929: 10, HbT. 1929, 1977, SzH. 1991. — T35-F3.

Baross utca lásd **Debreceni utca 1.**

Bársony dűlő 2011: *Bársony dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Csonkadűlő és a Hármas-halmi dűlő között. Nevét a dűlő mellett egykor álló Bársony iskoláról kapta. — T6-C4.

Bársony iskola 2011: *Bársony iskola,* 1959: *Bársony-iskola.* — Egykori iskola a Rét északnyugati részén, a Bársony dűlőben. 1977-ben lebontották, a helyén ma szántóföld van. Nevét a telek adományozójáról, egy Bársony családnevű gazdáról kapta. — H. Fekete 1959: 42. — T6-C4.

Bársony-halom 2011: *Bársony-halom,* 1959: *Bársony-laponyag.* — Kisebb lődomb a Rét északnyugati részén, a Bársony dűlő mellett. Nevét az egykor mellette álló Bársony iskoláról kapta. Korábban ***Bársony-laponyag*** néven szerepelt. — H. Fekete 1959: 42. — T6-C4.

Bársony-ház 2011: *Bársony-ház.* — Hajdúböszörmény központjától kissé nyugatra, a mai Vörösmarty utca területén állt, a Bársonykertben. Nádfedeles régi ház volt, a nevét egykori tulajdonosáról kapta. Ma tésztagyár van a helyén. — T34-C3.

Bársonykert 2011: *Bársonykert.* — Városrész Hajdúböszörmény központjától kissé nyugatra, a mai Vörösmarty utca területén. Itt állt a Bársony-ház, amelyről a városrész a nevét kapta. — T34-C3.

Bársony-laponyag lásd **Bársony-halom**

Bársony utca lásd **Vörösmarty Mihály utca**

Bartók Béla utca 2011: *Bartók Béla utca,* 2004: *Bartók Béla utca,* 1977: *Bartók Béla utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Délilucernás utcája, merőleges a Kodály Zoltán utcára. — HbT. 1977. — T35-E4.

Báthory Gábor utca lásd **Polgári utca**

Báthory-kert lásd **Báthory-szőlőskert**

Báthory-szőlőskert 2011: *Bátori-szőlőskert ~ Bátori-kert,* 1959: *Báthory-szőlőskert,* 1945: *Báthori Kert.* — Szőlőskert a település északkeleti részén, a Fehértói úttól északra, a hajdúhadházi határ mellett. A Kossuth-kerttel szemben terül el. 1892-ben alakult, Báthory Gábor fejedelemről nevezték el, aki a hajdúkat Böszörménybe telepítette. — H. Fekete 1959: 42. — T16-D4.

Báthory Gábor körút 2012: *Bátori Gábor körút,* 2004: *Báthory Gábor körút,* 1977: *Báthori Gábor körút,* 1959: *Báthory Gábor körút, Újvárosi körút,* 1929: *Báthory Gábor-körút, Újvárosi-körút.* — Hajdúböszörmény nyugati részén található körútszakasz, mely a Polgári úttól az Újvárosi útig tart. Korábban ezért ***Újvárosi körút***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 10, 39, 1959: 14, 32, HbT. 1977. — T34-B3.

Báthory Gábor menház 1959: *Báthory Gábor menház, Koldusmenház,* 1929: *Menház,* 1896: *koldus menház.* — Fazekas Gábor és felesége, Kövér Katalin által építtetett egykori szegényház a Dorogi utcán, Hajdúböszörmény belterületén. Nevezték ***Koldus menház***-nak és egyszerűen ***Menház***-nak is. — H. Fekete 1959: 14, 23, HbT. 1929.

Batthyány Lajos utca 2012: *Battyányi Lajos utca,* 2004: *Batthyány Lajos utca,* 1977: *Batthyány Lajos utca,* 1959: *Batthyány Lajos utca, Szérű utca*, *Szérű köz, Szűrű köz,* 1929: *Batthyány Lajos utca, Szűrű utca,* 1929: *Gróf Batthyány Lajos u[tca],* 1890: *Szérűkút köz,* 1889: *Szérűs kút köz,* 1842: *Szérü kut köz.* — Hajdúböszörmény déli részén található utca, mely az Árpád utcától a Bánság térig húzódik észak–déli irányban. 1929 óta viseli mai nevét, korábban ***Szérű utca, Szérű köz, Szérűkút köz,*** illetőleg ***Szérűskút köz*** volt a neve. — H. Fekete 1929: 11, 39, 1959: 14, 30, HbT. 1889, 1890a, 1929, 1977. — T34-C4.

Batthyány-szőlőskert 2011: *Battyányi-szőlőskert,* 1959: *Batthyány-szőlőskert.* — Beépített terület kertekkel, a hajdúböszörményi határ keleti részén, a Téglási úttól délre. Az Árpádkerttel határos. Egykor szőlőskert volt. Batthyány Lajos miniszterelnökről nevezték el. — H. Fekete 1959: 42. — T23-E1.

Bebek utca 1674–1676: *Bebek utca.* — Rápolti Pap Mihály jegyzeteiben fordul elő. A név előtagja talán személynév lehet, ám ilyen nevű családról Hajdúböszörményben nincs tudomásunk. Ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — H. Fekete 1959: 14.

Békás lásd **Békás csapszék**

Békás csapszék 1959: *Békás-csapszék, Bíkás csapszék, Bíkás.* | *Útba ejti, mint Dombi Gyurka a Bíkást.* 1905: *Békás,* 1905: *Békási csárda,* 1890: *Békási csárda,* 1889: *Békás,* 1884: *Békás cs[árda],* [1880]: *Békás cs[árda],* 1871: *Békás,* 1866: *Békás csapszék,* 1858: *Békás csárda,* 1851: leégett a *Békás,* de felépítik, 1844: *Békási* csaplár, 1796: a *Brassó Kertsnához,* 1794: *Brassó* alias *Békás,* 1786: *Békási* csaplár, 1774: a *Brassói* és Trimpói két *Csap Székre,* 1772: *Békás* és Tirimpói *Csapszékek,* 1770: A Brassónál *Csap Szék.* — Egykori csárda a mai Kispródi út és a Balmazújváros–hajdúnánási műút találkozásánál. Történeti forrásokban ***Békás, Békás(i) csárda*** formában is szerepel. A Brassó-ér és a Brassó-halom közelsége miatt 18. századi forrásokban ***Brassó,*** valamint ***Brassó(i) csapszék*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 42, Kis T. 1986: 29, Kogutowicz 1905: 22, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MKFT. — T20-A1.

Békás-halom 2011: *Békás-halom ~ Bíkás-halom ~ Brassó-halom ~ Nagy-Tacsilló-halom,* 1996: *Brassó, Nagy Tacsilló-hlm. [halom], Baraksa-hlm. [halom], Tacsilló-hlm. [halom],* 1981: *Tacsilló-halom,* 1959: *Nagy Tacsilló,* 1959: *Békás-halom.* | *A Brassó halom alatt Be sokat sütött rám a nap. Kedves rózsám dunyhád alatt De sokszor megcsókoltalak* (Népdal). 1959: *Tacsilló-halom, Tacsilló-laponyag,* 1945: *Nagy Tacsilló,* 1905: *Brasso halom, Nagy Tacsiló,* 1890: *Nagy Tacsiló, Brasso halom,* 1889: *Brassó halom,* 1884: *Brasso hal[om], Tacsiló hal[om],* 1882: *Brassó halom, Tacsilló halom,* [1880]: *Brasso hal[om],* 1871: *Brassó halom,* 1858: *Brassó halom, Tacsilo halom,* 1854: *Nagy Tacsilló halomtól* Kis Tacsillóig, 1845: *Brassó Halmánál,* 1804–1808: *Tacsilló* diverticulum, 1801: itt fordul a határ Nap Szállatnak a Brassó éren által a *Tatsilló halma* felé, 1801: *Tatsilló laponyag,* 1789: *Brassó Halmánál,* 1786: *Brassó halom,* 1784: *Nagy Tatsilló* laponyagján, 1783: *Brassó hal-*

ma, 1748: *Tatsilló halma.* — Halom Hajdúböszörmény belterületétől északnyugatra, a Brassó-ér mellett. Elhelyezkedése miatt nevezik ***Brassó-halom***-nak is. Közvetlen szomszédságában volt a Békás-csapszék, ez magyarázza a *Békás-halom* nevet. A ***Nagy-Tacsilló-halom*** névváltozatban a *nagy* jelző a Kis-Tacsilló-halomtól különíti el, de nevezik egyszerűen ***Tacsilló***-nak is, továbbá ***Tacsilló-halom, Tacsilló-laponyag*** és ***Nagy-Tacsilló*** formákban is előfordul. — H. Fekete 1959: 42, 48, 88, 108, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., Lipszky, Map., MKFT., MoFnT. 2, Varga 1882: 130. — T13-H5.

Békás(i) csárda lásd **Békás csapszék**

Békási út lásd **Kispródi út**

Beke Antal utca 2012: *Beke Antal utca,* 2004: *Beke Antal utca,* 1977: *Beke Antal utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Zaboskert egyik utcája, párhuzamos az Erdély utcával. Nevét Beke Antal orgonista kántorról kapta, akinek a vezetésével 1889-ben megalakult a városi zenekar. Vö. Beke kántor-féle-tanya. — Bencsik–Nyakas 1973: 561, HbT. 1977. — T35-G4.

Beke kántor-féle-tanya 1970: *Beke kántor-féle tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Nevét Beke Antal orgonista kántorról kapta, akinek a vezetésével 1889-ben megalakult a böszörményi városi zenekar. Vö. Beke Antal utca. — É. Kiss 1970: 433. — T16-C1.

Béke téesz 2011: *Béke téesz,* 1959: *Béke Mezőgazdasági Termelőszövetkezet,* 1956: *Béke M. T. sz. [mezőgazdasági termelőszövetkezet].* — Egykori termelőszövetkezeti központ, mely a hajdúböszörményi határ nyugati részén a Szeles dűlő két oldalán volt. 1955-ben alakult. — H. Fekete 1959: 42, HbT. 1956. — T21-F3.

Béke utca lásd **Vitéz utca**

Békési Benjámin tanyája 1970: *Békési Benjámin tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Génesi dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 433. — T11-E5.

Béke-tanya 2011: *Béke-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Hármas-halmi dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. A tanya területe egészen a Bársony dűlőig húzódott. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B4.

Bekötőút 1. 2011: *Bekötőút ~ Bodai út ~ Bodai bekötőút ~ Bodai főút,* 1988: *Bekötőút, Főút, Bodaji főút, Bodasi főút,* 1959: *Bodai főút.* — Bodaszőlőt a Harmincötös úttal összekötő út. Régen a ***Bodai út*** a Külső Debreceni úttól keleti irányban vezetett Bodára, és át is szelte azt. Ma már csak a Bodaszőlő előtti szakaszát jelöli a név. ***Bodai bekötőút***-ként is említik. A helybeliek a ***Főút*** és a ***Boda(s)i főút*** neveket is használják. — Bancsi 1988: 4, 5, 7, H. Fekete 1959: 45. — T23-E5F5, T27-F2.

Bekötőút 2. lásd **Vasút utca**

Bél Mátyás utca 2011: *Bél Mátyás utca,* 2004: *Bél Mátyás utca,* 1977: *Bél Mátyás utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Délilucernás legszélső utcája. Nevét Bél Mátyás evangélikus lelkészről, történet- és földrajztudósról kapta. — HbT. 1977. — T34-B4.

Belső csapszék 2011: *Belső csapszék ~ Nagy-vendéglő,* 1959: *Belső csapszék,* 1959: *Belső kocsma, Belső vendégfogadó, Nagy csapszék, Nagy vendégfogadó, Nagy vendéglő,* 1892: *nagy vendéglő,* 1847: *nagy vendégfogadó,* 1813: *Belső vendégfogadó,* 1785: *Belső Kocsma,* 1755: *Belső korcsmán,* 1728: *Belső kocsma,* 1699: *Belső kocsma.* — Egykori vendéglő Hajdúböszörmény belterületén, a későbbi városháza helyén állt. 1905-ben bontották le. A *belső* előtag arra utal, hogy a város külterületén fekvő csapszékekkel szemben ez a központban feküdt. A források említik még ***Belső kocsma, Belső vendégfogadó, Nagy csapszék, Nagy vendégfogadó*** és ***Nagy vendéglő*** neveken is. Vö. Külső csapszék. — H. Fekete 1959: 14, 15, 25, 26. — T34-D3.

Belső-erdő 2011: *Belső-erdő,* 1988: *Belső erdő,* 1981: *Belső-erdő,* 1980: *Belső-erdő,* 1959: *Belső-erdő, Bēső-erdő,* 1897: *Belső Városi erdő,* 1884: *Belső e[rdő],* 1871: *Belső erdő,* 1864: *Belső-erdő,* 1858: *Belsö Erdö,* 1803: *Belső Erdő,* 1794: *Belső osztásbeli Erdő,* 1789: *Belső osztás,* 1788: *Belső osztás,* 1774: *Belső osztásbeli,* 1772: *Osztott Erdő.* — Erdő Bodaszőlőtől északra, a Város-erdőtől délre, amely egykor az Ugar és a Bides-Guti-szántó között terült el. A 18. század végén területe

643 kataszteri hold volt. Mára a korábbi erdő nagy részét kivágták. A kiosztás idejében ***Belső-osztásbeli-erdő, Belső-osztás, Osztott-erdő*** és ***Belső-Városi-erdő*** neveken szerepelt. Ezek az elnevezések ma már nem használatosak. A *belső* előtagot az magyarázza, hogy a Belső-erdő a Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre található egykor összefüggő erdős terület belső részén fekszik. Az *osztott* jelző pedig arra utal, hogy az összefüggő erdős területet táblákra osztották fel. — Bancsi 1988: 4, H. Fekete 1959: 43, 91, HbT. 1871, 1897b, HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T23-E4F4.

Belső-erdei csőszház lásd **Fekete Gábor-csőszház**

Belső-erdei nyiladék lásd még **Sütő dűlő**

Belső-erdei út lásd még **Sütő dűlő**

Belső-Kadarcs 1790: *Belső Kadarcs.* — A Kadarcs vízfolyás egyik szakaszát jelölték így a *Külső-* és a *Közép-Kadarcs* megnevezések mellett. — H. Fekete 1959: 70.

Belső-kert lásd **Vénkert**

Belső kocsma lásd **Belső csapszék**

Belső-osztás lásd **Belső-erdő**

Belső-osztásbeli-erdő lásd **Belső-erdő**

Belső-szőlőskert lásd **Vénkert**

Belső-Városi-erdő lásd **Belső-erdő**

Belső vendégfogadó lásd **Belső csapszék**

Belső-Vid 1970: *Belső-Vid.* — A Vidi-föld déli része. — É. Kiss 1970: 434. — T15-F2G2.

Bem József utca 2012: *Bem József utca,* 2004: *Bem József utca,* 1977: *Bem József utca,* 1959: *Bem József utca, Dóka utca,* 1929: *Bem József utca,* 1929: *Dóka utca,* 1892: *Dani köz,* 1891: *Dani utcai,* 1881: *dani köz.* — Nyugat–keleti irányú utca Hajdúböszörmény délnyugati részén, mely a Harmincötös úttól a Szoboszlai útig tart. Mai nevét 1929 óta viseli, azelőtt egy ott lakó családról ***Dóka utcá***-nak nevezték. A 19. században egy szakaszára a ***Dani köz*** és a ***Dani utca*** nevet használták. — H. Fekete 1959: 11, 15, 17, 18, 35, HbT. 1929, 1977. — T34-B4.

Bence hegye 1828: A Büdös kut oldalon a *Bentze hegye* körül fát vágatnak, 1790: *Bencze Hegye.* — Kiemelkedés a Bodaszőlő északi szomszédságában lévő Bides-Guti-erdő területén. Ma már nem használják a nevet. Vö. Kis-Bence-hegy. — H. Fekete 1959: 43. — T23-F4.

Bene gödre 1959: *Bene gödre,* 1910: *bene gödörbeli* lakos. — Gödrös terület, mely Hajdúböszörmény délnyugati részén, a Batthyány Lajos utca végétől a Délilucernás felé eső kertek alatt található. A név előtagja talán személynév lehet. Egyes források szerint a városnak ezen a részén lakott Balogh Benedek, akiről a helyet is elnevezhették. Ez az elképzelés azonban nem igazolható. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 43. — T34-C4.

Benedek János utca 2012: *Benedek János utca,* 2004: *Benedek János utca,* 1977: *Benedek János utca,* 1959: *Hold utca,* 1929: *Benedek János utca, Hold utca.* — Hajdúböszörmény központjában található utca, párhuzamos a Kassa utcával. A korábbi ***Hold utca*** egyik része. Mai hivatalos nevét Benedek Jánosról kapta, aki böszörményi kötődésű országgyűlési képviselő volt. — H. Fekete 1929: 11, 36, 1959: 21, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Bercsényi Miklós utca 2012: *Bercsényi Miklós utca,* 2004: *Bercsényi Miklós utca,* 1977: *Bercsényi utca,* 1959: *Bercsényi Miklós utca,* 1929: *Bercsényi Miklós utca.* — Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén található utca, merőleges a Debreceni utcára. — H. Fekete 1929: 11, 1959: 15, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Bereczki-dűlő 2011: *Berecki-dűlő,* 1981: *Bereczki-dűlő.* — Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Sziget-orrban található földterület. Nevét az itt lévő Bereczki-tanyáról kapta. — MoFnT. 2. — T21-G4.

Bereczki-tanya 1. 2011: *Berecki-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid északi határában, az Asztalos-dűlőn. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G3.

Bereczki-tanya 2. 2011: *Berecki-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Sziget-orrban. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-H4.

Berena-halom 1959: *Berena-halom.* — Halom a határ keleti részén a Keleti-Ugarban, a Löki dűlőn. A Löki-tanya épülete áll rajta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 43. — T22-D2.

Berki-lapos 2011: *Berki-lapos,* 1959: *Berki-lapos.* — Lapos terület Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Kaparóház dűlő és a Radácsi dűlő között. A Harmincötös út kettészeli. A *berki* előtag a *berek* 'vizenyős (termékenytelen) terület' jelentésű földrajzi köznév *-i* melléknévképzős alakja. — H. Fekete 1959: 43, FKnT.

Besenyő utca 2012: *Besenyő utca,* 2004: *Besenyő utca,* 1977: *Besenyő utca,* 1959: *Besenyő utca,* 1929: *Besenyő utca, Középkert VIII. dűlő.* — Hajdúböszörmény belterületén a Középkert legkeletibb utcája, merőleges a Külső Hadházi utcára. Korábban a Középkert egyik dűlője volt, ezért az egyik forrás ***Középkert Nyolcadik dűlő*** néven is említi. — H. Fekete 1929: 12, 37, 1959: 15, HbT. 1977. — T35-G3.

Beteg dűlő 1959: *Beteg-dűlő.* — A Nagy-Bocskai-szőlőskert negyedik dűlőútja. Elnevezése állítólag onnan származik, hogy nyáron az itteni pajtákba költöztek ki a betegek. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 43. — T23-E2.

Bethlen Gábor általános iskola lásd **Hármas iskola**

Bethlen Gábor körút lásd **Bethlen Gábor utca**

Bethlen Gábor utca 2012: *Betlen Gábor utca,* 2004: *Bethlen Gábor utca,* 1977: *Bethlen Gábor körút,* 1929: *Gróf Bethlen Gábor utca.* — Hajdúböszörmény központjától kissé északabbra található utca, amely kelet–nyugati irányban nyúlik a Polgári utcától az Újfehértói utcáig. — HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Bethlen-szőlőskert 2011: *Betlen-szőlőskert ~ Betlehen-szőlő,* 1959: *Bethlen-szőlőskert.* — Szőlőskert a határ keleti részén, a Homok-, a Hunyadi- és a Kossuth-szőlőskert szomszédságában. Bethlen Gábor fejedelemről kapta a nevét. A ***Betlehen-szőlő*** névváltozat a név írott alakjában meglévő, nem ejtett *h* hatására keletkezhetett, talán a *Betlehem* helynév mintájára. — H. Fekete 1959: 43. — T16-D5.

Betlehen-szőlő lásd **Bethlen-szőlőskert**

Bides-Gút lásd **Bides-Guti-erdő**

Bides-Guti-erdő 2011: *Bides-Guti-erdő ~ Bides-Gút ~ Büdös-Gút ~ Büdös-kút,* 1988: *Bidesgúti erdő, Büdöskúti erdő,* 1959: *Bidesguti erdő, Büdöskút, Büdöskuti erdő,* 1927: *Bidesgut,* 1905: *Büdöskút,* 1884: *Büdöskúti e[rdő],* 1883: *Büdöskut,* 1867: *Büdeskuti,* 1853: *Büdöskut,* 1841: *Bides kut,* 1795: a Zelemiri ugy nevezett *Büdös Kuti Erdőnél,* 1793: *Büdös kuti erdőre,* 1778: *Büdös Kut Erdelyét,* 1766: *Büdös Kut,* 1755: *Büdös Kut,* 1725: *Büdöskút Erdeje.* — Erdő Bodaszőlő és a Peres között, Bodaszőlőtől északra, az egykorinál kisebb területen. A nagy része ma is erdős terület, egy része szántó, illetve pulykatelep. Részei a Nagy- és Kis-Bides-Gút, de inkább a terület egészének a nevét használják rájuk ***Bides-Gút*** formában is. A ***Büdös-kút, Büdös-kúti-erdő*** megnevezés arra utalhat, hogy az erdőben egy büdös vízű forrás vagy kút volt. A *büdös* nyelvjárási *bides* alakban is használatos, a *kúti* utótag — talán a környékbeli Gúti-erdő nevének hatására — *gúti* formává alakult. — Bancsi 1988: 4, 5, H. Fekete 1959: 43, 44, FNESz. *Savósgút,* HbT. 1905, HKFT., Révész 1853: 21, UC. 157: 11. — T23-G4.

Bides-Guti pulykatelep lásd **Pulykatelep 3.**

Bides-Guti-szántó 2011: *Bides-Guti-szántó ~ Büdös-kúti-szántó,* 1988: *Bidesguti szántó,* 1959: *Bidesguti szántó, Büdöskuti szántó.* — Szántóföld, amely a Bides-Guti-erdő egy részének kiirtása után keletkezett. A Belső-erdő és a Bodaszőlő melletti Lorántffykert között található, Bodaszőlőtől északra. Nevezik ***Büdös-kúti-szántó-***nak is. — Bancsi 1988: 4, H. Fekete 1959: 44, 49. — T23-F4.

Bides-kút lásd **Bides-Guti-erdő**

Bikakút 1981: *Bika-kút.* — Kút a Bagota közelében, a Hortobágy nyugati oldalán. — MoFnT. 2. — T12-A3.

Birkalegelő 2011: *Birkalegelő.* — Legelő a Bagota déli részén, a Csikós-legelő és a Gulyalegelő mellett. — T12-A4.

Birki zug 1959: *Birki zug,* 1903: *Birki zugi.* — Szűk, rövid utca Hajdúböszörmény belterületén, a Szilassy János utcából nyílik. Egy ott lakó családról kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 15. — T34-B3.

Bíró Ferenc utca 2012: *Bíró Ferenc utca,* 2009: *Bíró Ferenc utca.* — Hajdúböszörmény belterületén, a II. Rákóczi Ferenc utca egyik zugában kialakított utca. 2009-től viseli ezt a nevet, amit Bíró Ferenc festőművészről, a Hajdúsági Művésztelep egyik alapítójáról kapott. — Bencsik–Nyakas 1973: 573. — T35-E3.

Bocskai tér Fotó: Füz László

Bíró Lajos utca 2011: *Bíró Lajos utca,* 2004: *Bíró Lajos utca,* 1977: *Bíró Lajos utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernás déli szélén. Nevét Bíró Lajos festőművészről, a Hajdúsági Művésztelep egyik alapítójáról kapta. — Bencsik–Nyakas 1973: 573, HbT. 1977. — T34-D5.

Bíró Péter utca 2011: *Bíró Péter utca ~ Kiráj köz,* 2004: *Bíró Péter utca,* 1977: *Bíró Péter utca,* 1959: *Bíró Péter utca, Király köz,* 1929: *Biró Péter utca, Király köz,* 1893: *király köz,* 1889: *Király utcza,* 1883: *Királyköz,* 1842: *Király utca.* — Utca Hajdúböszörmény délkeleti részén, a Debreceni utcától kelet–nyugati irányban nyúlik a vasútállomásig. Nevét Bíró Péter böszörményi gazdálkodóról kapta, aki kulturális célokra földet adományozott a városnak. Korábban ***Király köz***-nek vagy ***Király utcá***-nak hívták, ezt a nevet az egyik ott élő családról kapta. — H. Fekete 1929: 12, 36, 1959: 15, 23, HbT. 1889, 1929, 1977. — T35-E3.

Bíró Tatár József tanyája 1970: *Biró Tatár József tanyája.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használt megnevezés. — É. Kiss 1970: 491. — T16-C2.

Bocskai bekötőút lásd **Bocskai kövesút**

Bocskaikerti nyiladék lásd **Bocskai nyiladék**

Bocskaikerti út lásd **Bocskai nyiladék**

Bocskai kövesút 2011: *Bocskai kövesút ~ Bocskai bekötőút. | Nyócvan körül építették, a Bocskai téeszről van a neve.* — Szilárd burkolatú bekötőút, amely a Polgári úttól a Kupasi-Kadarcsig tart. Nevét az egykor az út mellett álló Bocskai Mezőgazdasági Termelőszövetkezet központjáról kapta. ***Bocskai bekötőút***-ként is említik. — T6-D4.

Bocskai nyiladék 2011: *Bocskai nyíladík ~ Bocskaikerti nyiladék ~ Bocskaikerti út ~ Csalántszállító nyiladék ~ Csalánszállító nyiladék,* 1959: *Bocskai-nyiladék.* — Erdei út, amely a Nagy-Bocskai-szőlőskert délnyugati sarkától húzódik déli irányban, Bodaszőlő felé. Párhuzamos a Fácántelepi nyiladékkal és a Fácánnevelő nyiladékkal. ***Bocskaikerti nyiladék*** és ***Bocskaikerti út*** néven is említik. Ezeket a névformákat a Nagy-Bocskai-szőlőskertről kapta. A ***Csalánszállító nyiladék*** elnevezés állítólag onnan származik, hogy régen sok csalánt szállítottak rajta. — H. Fekete 1959: 44. — T23-E2E4.

Bocskai réti központja lásd **Bocskai téesz üzemegysége**

Bocskai szabadidőközpont 2011: *Bocskai szabadidőközpont.* — Egykori szabadidőközpont Hajdúböszörmény belterületén, a Bocskai téesz tulajdonában volt. Ma már üres terület, magánkézbe került.

Bocskai-szőlőskert 2011: *Bocskai-szőlőskert.* — Részben beépített szőlőskert Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Hadházi út két oldalán. Részei a Kis-, a Nagy- és az Új-Bocskai-szőlőskert. A kertségek névadási módjához a településen lásd a Kossuth-kert szócikkét.

Bocskai téesz üzemegysége 2011: *Bocskai téesz üzemegysége ~ Bocskai réti központja,* 1959: *Bocskai Mezőgazdasági Termelőszövetkezet.* — Egykori termelőszövetkezeti központ a Réten, a Bocskai kövesút és a Kadarcs mel-

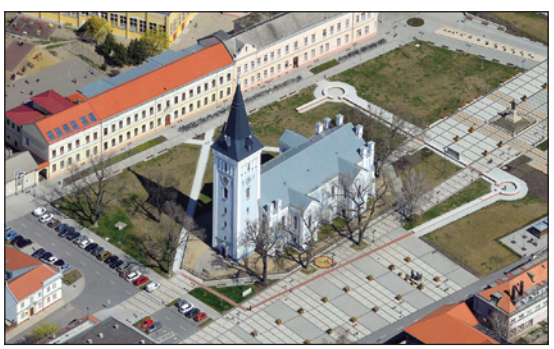
lett. 1952-ben alapították, ma már nincs meg. ***Bocskai réti központja***-ként is említik. — H. Fekete 1959: 44. — T12-C3.

Bocskai tér 2011: *Bocskai tér ~ Főtér,* 2004: *Bocskai István tér,* 1977: *Bocskai tér,* 1959: *Bocskai István tér, Bocskai tér, Fő tér,* 1929: *Bocskay tér,* 1929: *Bocskay István tér,* 1898: *Főtéri,* 1892: *Bocskai tér, főtér.* — Hajdúböszörmény központjában található tér. Itt áll Bocskai István szobra. ***Főtér*** néven ma is említik. — H. Fekete 1929: 12, 1959: 15, 19, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Bocskai téri református templom
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Bocskai téri református templom 2012: *Bocskai téri református templom ~ Református templom.* — Templom a Bocskai téren. ***Református templom***-ként is említik. — T34-D3.

Bocskai téri református templom
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Bocskai utca lásd **Krúdy Gyula utca**, **Petőfi Sándor utca**

Boda lásd **Bodaszőlő**

Bodacsere lásd **Bodaszőlő**

Boda-csereerdő 1988: *Boda csereerdő,* 1794: *Bodai Cserén,* 1767: *Bodai Cserén,* 1766: *Bodai Cserének,* 1753: *Boda Csere.* — Egykori csererdő Bodaszőlőtől északkeletre, a Boda-erdő északkeleti részén. Ma már nem használják a nevet. 18. századi források ***Bodai-csere*** néven említik. — Bancsi 1988: 4, H. Fekete 1959: 45. — T23-G4.

Boda-erdő 2011: *Boda-erdő ~ Bodai-erdő ~ Bodasi-erdő,* 1988: *Bodaerdő,* 1981: *Bodai-erdő,* 1959: *Boda-erdő,* 1905: *Boda erdő,* 1897: *Boda erdő,* 1890: *Boda erdő,* 1884: *Bodai e[rdő],* 1864: *Boda erdők,* 1841: *Bodai erdő,* 1803: Silva Böszörményiensis *Boda,* 1796: *Bodai Erdő.* — Erdő Bodaszőlőtől északra. Régen nagy terület volt, a helybeliek szerint egészen Pallagig húzódott. A mai Lorántffykert is a része volt. Ismerik ***Bodai-erdő, Bodasi-erdő*** néven is, illetve egy ízben ***Boda*** és ***Boda-erdők*** alakban is említik a történeti források. — Bancsi 1988: 5, H. Fekete 1959: 45, HbT. 1890a, 1897b, 1905, HKFT., MoFnT. 2. — T23-E5F4.

Bodafüred lásd **Bodaszőlő**

Bodagyakra 1496: *Bodagyakra.* — Egykori erdő a mai Bodaszőlő területén. A *gyakor* a régi magyar nyelvben 'sűrű, bokros erdő' jelentésű köszó volt. A helyére később szőlőskertet telepítettek, majd ezen a területen alakult ki a mai Bodaszőlő település. — H. Fekete 1959: 44, FKnT., TESz., Zoltai 1926: 108. — T23-G5.

Boda-hegy lásd **Szamár-hegy**

Bodai-Apró-nyilaserdő lásd **Apró-nyilaserdő**

Bodai bekötőút lásd **Bekötőút**

Bodai-csere lásd **Boda-csereerdő**

Bodai csőszház lásd **Csőszház 1., 2., Zeleméri őrház**

Bodai főút lásd **Bekötőút**

Bodai-Nagy-halom lásd **Zeleméri-halom**

Bodai-őrház-tábla 1988: *Bodaőrháztábla,* 1959: *Bodai-őrház-tábla.* — A Boda-erdő északnyugati része a Zeleméri (másképpen Bodai) csőszháztól északra. Korábban ***Bodai-őrház-tábla***-ként is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem használják. — Bancsi 1988: 5, H. Fekete 1959: 45. — T27-G2.

Bodai út 1. 1855: *Boda ut,* 1832: *Bodai út.* — Dűlőút, amely Hajdúböszörményből délkeleti irányban vezetett Bodaszőlőre. Ma már nem használják a nevet. ***Boda út*** néven is szerepel a forrásokban. — H. Fekete 1959: 45.

Bodai út 2. lásd **Bekötőút**

Boda Katalin utca 2011: *Boda Katalin utca ~ Főút,* 1988: *Főút, Adi Endre ucca, Kövesút, Középút,* 1959: Boda-Szőllőskert *középső útja,* 1894: az üres szekerek kifele menőben a *közép uton* a bodai szőlőskerten keresztül mennek, 1801: *Közép-ut.* — Az egykori Bodai bekötőút Bodaszőlőn belüli szakasza. A helyi hagyomány szerint Bodaszőlő egykori birtokosának, Boda Jánosnak a lánya volt Boda Katalin, akiről az utcát elnevezték. Sokan nem tudják, hogy ez az utca hivatalos neve, s mint a településrész legfontosabb utcáját ***Főút-***nak hívják. Korábbi elnevezései ***Köves út, Közép[ső] út.*** — Bancsi 1988: 4, 7, 8, H. Fekete 1959: 80. — T23-G5.

Boda-őrház-tábla lásd **Bodai-őrház-tábla**

Boda Pista bácsi tanyája lásd **Boda-tanya**

Boda(s)i-Apró-nyilaserdő lásd **Apró-nyilaserdő**

Bodasi csőszház lásd **Csőszház 1., 2., Zeleméri őrház**

Boda(s)i-erdő lásd **Boda-erdő**

Boda(s)i főút lásd **Bekötőút**

Bodasi iskola 2011: *Bodasi iskola ~ Zeleméri László Általános Iskola ~ Iskola ~ 7. számú Általános Iskola,* 1988: *Iskola.* — Bodaszőlő iskolája, a Vákáncsos utcában található. Korábban 7. számú Általános Iskolának nevezték. A helyiek az iskola hivatalos nevét általában nem használják, helyette *Bodasi iskolá*-nak vagy egyszerűen csak ***Iskolá-***nak hívják. Hivatalos neve a Zeleméri László Általános Iskola. — Bancsi 1988: 7. — T23-G4.

Bodaszőlő Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Bodaszőlő 2011: *Bodaszőlő ~ Boda, -ra, bodaji, bodasi,* 2011: *Bodaszőlő,* 1988: *Boda, Bodaszőlő,* 1981: *Bodaszőlő,* 1967: *Bodaszőlő,* 1959: *Boda, Boda-szőlőskert,* 1945: *Bodaszőlő,* 1937: *Bodaszőllő,* 1921: *Bodán* vagy ahogy újabban hívják *Bodafüreden,* 1905: *Boda szőlő, Boda,* 1901: *Boda szőlőskert,* 1890: *Boda szőlő,* 1884: *Boda szőlős kert,* 1841: *Boda Szőlőskert,* 1801: *Boda Szőlős Kert, Boda Szőlőskert,* 1794: *Boda, Bodára,* 1774: *Bodán,* 1769: *Boda,* 1768: *Bodán.* — Külterületi lakott hely, amely közigazgatásilag Hajdúböszörményhez tartozik. Annak központjától 16 km-re délkeleti irányban található. Lakossága kb. 1850 fő. Saját iskolája és temetője is van. Az itt élők szerint egykori birtokosáról, Boda Jánosról kapta a nevét. A névadó személyről azonban a történeti források nem szólnak. A hely csupán a 18. század közepén tűnik fel a forrásokban, ettől az időtől említik nagy kiterjedésű erdejét *Bodai-csere* és *Bodai-erdő* néven. Az ugyanezt az erdőt jelölő *Boda gyakra* név viszont már a 15. század végén előfordul egyetlen korai adattal (erről lásd a megfelelő szócikket). Ebben a névben a *Boda* előtag a település neve éppúgy lehet (s ebben az esetben a név 'Boda település erdeje' értelmű), mint személynév, amely az erdő birtokosát jelöli meg. A *Boda* személynév egyébként már az Árpád-korban is gyakori lehetett, és kiterjedt névcsaládja volt, később pedig családnévként ismerjük. ***Boda*** település neve ebből a személynévből alakult, a név keletkezésének idejét azonban nem tudjuk meghatározni. Ugyanilyen nevű településeket máshol (például Baranya és Somogy megyében) is ismerünk már a középkorban is. Az egykori erdőterület egy részére szőlőt telepítettek, és a helységet 1801-től ***Bodaszőlőskert*** néven hegyközségként említik. Később *Bodaszőlő* formában állandósult a neve, hivatalos megnevezéseként ma is ez szerepel, a mindennapi nyelvhasználatban azonban gyakrabban említik *Bodá*-nak. Az első világháború után Bodaszőlőt nyaralóhelyként ***Bodafüred*** néven próbálták népszerűsíteni, sikertelenül, mivel az új név nem gyökeresedett meg. — A. 3: 26–27, 4: 226–32, 7: 130, AOklt. 6: 153, 217, 228, 7: 130, 200, 8: 79, 87, 9: 64, 10: 271, 12: 215, 14: 275, 17: 126, 129, 24: 307, 25: 215, 325, 326, 26: 215, 221, 395,

29: 92, 27: 68–69, 31: 71, 72, 77, 154, ÁSz., Bancsi 1988: 2, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 18/336, Cs. 1: 529, 684, F. 8/5: 204, Fekete Nagy 1931: 56–57, H. Fekete 1959: 44, 45, FKnT., FNESz., Hanvay 169, HbT. 1890a, 1905, Herpay 70, 74, HKFT., Hnt. 1967, 2011, Kállay 2: 138, 140, 163, Lelesz 1: 192, Lévai 2003: 141–4, Mező–Németh 1972: 52, MoFnT. 2, Németh 1997, Tóth P. 1990: 70, Tóth V. 2008: 198–206, Vat. I/1: 255, 344, Z. 1: 235, 238, 252, 253, 271, 4: 546, 5: 2, 454, 6: 30, 291, 312, 359, 380–383, 404–405, 418–419, 428, 460, 472–474, 485–486, 7: 109, 9: 61, 284, 285, 10: 239, Zs. 1: 385, 391, 4: 1211, 2000, 2341, 5: 116, 287, 556, 512, 6: 67, 130, 562, 1333, 7: 111, 112, 146, 302, 8: 35, 9: 231, 320, 342, 359, 10: 528. — T23-G5.

Bodaszőlői fácántelep lásd **Fácántelep**

Boda-szőlőskert lásd **Bodaszőlő**

Boda-szőlőskert-tábla 1959: *Boda-szőlőskert-tábla.* — A Boda-erdőnek a Bodai úttól délre eső, Bodaszőlővel annak nyugati oldalán határos táblája. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 45. — T28-A2.

Boda-tanya 2011: *Boda-tanya ~ Boda Pista bácsi tanyája*. — Egykori tanya a Réten, a Polgári út mellett, a Botos-tanya szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Boda Pista bácsi tanyája***-ként is említik. — T6-C3.

Bódi Antal-tanya 2011: *Bódi Antal-tanya*. — Egykori tanya a Bódi-sarokban, a Rét déli részén. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B5.

Bódi Sándor-tanya 2011: *Bódi Sándor-tanya*. — Egykori tanya a Bódi-sarokban, a Rét déli részén. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B5.

Bódi-sarok 2011: *Bódi-sarok*. — Fasorral lekerített földterület, szántó és legelő a Rét déli részén. Nevét az egykor rajta álló Bódi Antal- és Bódi Sándor-tanyáról kapta. Korábban itt állt a Pelyhe-tanya és a Zellei-tanya is, de ma már egyik sincs meg. — T12-A1.

Bodnár András-tanya 2011: *Bodnár András-tanya.* — Egykori tanya Pródtól délnyugatra, a Kispródi út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-D3.

Bodnár dűlő 2011: *Bodnár dűlő,* 1981: *Bodnár-dűlő,* 1959: *Bodnár-dűlő, Bonnár-dűlő.* — Földút, amely Hajdúböszörménytől délre húzódik észak–dél irányban. A Közlekedő útra merőleges, a Vince dűlő és a Fábián dűlő között található. Nevét az egykor itt álló Bodnár-tanyáról kapta. — H. Fekete 1959: 45, MoFnT. 2. — T27-E2.

Bodnár dűlő Fotó: Molnár Sándorné

Bodnár Gyuri tanyája 2011: *Bodnár Gyuri tanyája.* — Egykori tanya Pródtól nyugatra, a Tatár dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-E1.

Bodnár köz lásd **Désány István utca**

Bodnár-lapos 1959: *Bodnár-lapos, Bonnár-lapos.* — Mélyebben fekvő terület. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 45.

Bodnár-tanya 1. 2011: *Bodnár-tanya.* — Egykori tanya a Hatöles út és a Polgári út között. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F1.

Bodnár-tanya 2. 2011: *Bodnár-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlővel szemben. Ma a helyén szántó van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-G1.

Bodnár-tanya 3. 2011: *Bodnár-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörménytől délre, a Bodnár-dűlő mellett. Épületét lebontották, a helyén ma szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-E2.

Bodnár utca lásd **Désány István utca**

Bodnár utcai kertalja lásd **Bánság tér**

Bodzás 1959: *Bodzás* 1848: *Bodzás,* 1786: *Bodzás.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik ré-

sze. Növényzetéről kapta a nevét. Egyik része volt a Felső-Bodzás. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 45, 46. — T23-F1.

Bodzás-határ 1790: *Bodzás határ.* — Cserjés határrész volt Zeleméren. Nevét növényzetéről kaphatta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 46.

Bojti utca lásd **Csokonai Vitéz Mihály utca**

Bolyai János utca 2011: *Bójai utca,* 2004: *Bolyai János utca,* 1977: *Bolyai János utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges az Esze Tamás utcára. — HbT. 1977. — T34-D5.

Bomlott-határ 1794: a Parlagi utnál a *bomlott Határnál.* — Egykori határrész a Pallagi útnál. A névadás hátteréről nincsenek ismereteink. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 46.

Borbély-fenék 1959: *Borbély-fenék, Borbíj fenik, Borbí fenik.* — Mélyebben fekvő terület a Réten. Nevét egykori tulajdonosáról kaphatta. A *Borbély* családnév már a 16. századtól használatos ezen a területen. Ma már nem ismerik az elnevezést. — H. Fekete 1959: 46.

Borjúcsorda köz lásd **Vasvári Pál utca**

Borjú-hát 1736: a Zeleméri *Bornyúháton.* — Magasabban fekvő terület Zelemér területén, pontos helye ismeretlen. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 46.

Borjúkút 1959: *Borjúkút, Bornyúkút,* 1884: *Csorda kút,* 1865: *Borjukut,* 1858: *Csorda kút,* 1848: a Füves kert mellett *borju kut,* 1755: *Borju kut.* — Egykori kút a Nyugati-Csordanyomás területén, a mai Kispródi út mentén állhatott. A borjúcsorda itatására szolgált, ezért ***Csordakút***-nak is nevezték. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 46, HKFT., MKFT. — T21-E1.

Borjúkút köz lásd **Vasvári Pál utca**

Boros dűlő 2011: *Boros dűlő.* — Dűlőút Hajdúvidtől délre, párhuzamos a Telefonos dűlővel. A név előtagja bizonytalan eredetű: feltehető, hogy a dűlőn lehetett egy Boros nevű tanya, mivel a határ egészében nagyon gyakori, hogy a dűlők a mellettük álló első tanyáról kapják a nevüket. — T15-E2.

Boros földje 1959: *Boros földje, Boros főggye, Boros telke,* 1839: *Borostelke,* 1836: *Boros földje, Boros telke.* — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a hajdúhadházi határ mellett. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. ***Boros telke*** néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 46.

Boros telke lásd **Boros földje**

Borsós-halom 1959: *Borsós-halom, Akasztóhalom,* 1786: *Borsós-halom* mellett a Téglási uton keresztül, 1767: a Kállai uttól fogva … a *Borsósig.* — Halom Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Korábban nevezték ***Akasztó-halom***-nak is, mert rajta állt az Akasztófa. Két részét egykor Kis- és Nagy-Borsós-halomnak hívták. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 46.

Borsós-hát 1959: *Borsós-hát.* — Magasabban fekvő terület Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Ma már nem ismerik a nevet.

Bosó lásd **Bósó-sziget**

Bósó-hát lásd **Bósó-sziget**

Bósó-lapos 1959: *Bósó-lapos.* — Ma már nem ismert megnevezés, a Bósó-sziget környékén lehetett. — H. Fekete 1959: 47.

Bósó-sziget 1959: *Bósó-sziget, Bósó-hát,* 1867: *Bózsói* Kadarcs, 1839: *Bozsó szigeti* kaszáló, 1836: *Bozsó-sziget,* 1823: *Bózsó sziget,* 1790: Innét a *Bosóba* a Közép Kadarts mentébe, 1786: a Réten a *Bosó,* 1769: a Réten a *Bosó.* — A Rét délkeleti részének kevésbé vízjárta, magasabban fekvő helye volt a Kerek-sziget és az Ürmös-hát között. ***Bosó*** és ***Bosó-hát*** formában is megjelenik. Ma már nem használatos elnevezés. Az előtagban talán a *borsó* növénynév nyelvjárási *bósó* alakja rejlik, aminek az Alföldről *bossó* formáját is ismerjük. H. Fekete szerint régi személynévből alakult a helynév, ám ezt igazolni nem tudjuk. — H. Fekete 1959: 46, 47, HbT. 1823, ÚMTsz. — T13-F4.

Botlás ere 1959: *Botlás ere* 1854: a Nagy pródi halomra keresztül a *botlás erén*. — Vízfolyás a Réten, a Horgas-ér folytatása északra a Bagotai út mellett, a Keleti-főcsatorna és a Fegyveres-tanya között. A név talán az egykor itt folytatott halászatra utal: a *botló(fa)* egy régi halászóeszköz megnevezéseként őrzi ugyanis

egy sajátos halászati mód emlékét. Ma már nem ismerik az elnevezést. — H. Fekete 1959: 47, ÚMTsz. — T13-G3.

Botlás-híd 1959: *Botlás-híd, Gatya-botláshíd.* — A Botlás erén átívelő híd. Nevezték ***Gatya-Botlás-híd***-nak is. Ma már egyik megnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 47. — T13-G3.

Botond utca 2012: *Botond utca,* 2004: *Botond utca,* 1977: *Botond utca,* 1959: *Botond utca,* 1929: *Botond utca, Édenkert.* — Hajdúböszörmény belterületének keleti részén található utca, merőleges az Erdély utca nyugati végére. Az Édenkert dűlője volt, amíg az szőlőskertként funkcionált, ezért nevezték ***Édenkert***-nek is. — H. Fekete 1929: 12, 35, 1959: 15, HbT. 1929, 1977. — T35-F4.

Botos-árok 1970: *Botos-árok.* — Fasorral szegélyezett árok Viden, a Botos család egykori földjén, a Kis-Botos-tanya és Nagy-Botos-tanya között. — É. Kiss 1970: 436.

Botos dűlő 2011: *Botos dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlővel párhuzamosan. Nevét a dűlő elején álló Botos-tanyáról kapta. — T9-H5.

Botos Ferenc-tanya lásd **Botos-tanya 2.**

Botos-tanya 1. 2011: *Botos-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Loncos dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-F2.

Botos-tanya 2. 2011: *Botos-tanya,* 1858: *Botos Ferenc tn. [tanya].* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Nánási út mentén. Tulajdonosáról kapta a nevét. A helybeliek elmondása szerint a 19. századból adatolt tanya tulajdonosa a ma Hajdúviden élő *Botos* családnevűek felmenője volt. — MKFT. — T15-F3.

Botos-tanya 3. 2011: *Botos-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Boda-tanya szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Botos-tanyák 2011: *Botos-tanyák.* — A Botos-tanya, a Kis-Botos-tanya és a Nagy-Botos-tanya összefoglaló megnevezése. Mindhárom tanya Hajdúvid település határában fekszik. Tulajdonosukról kapták a nevüket.

Bottyán János utca 2011: *Bottyán János utca,* 1977: *Bottyán János utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Katona József utcára. Nevét a törökellenes harcok híres ezredeséről, Vak Bottyánról kapta. — HbT. 1977. — T34-C5.

Bóz köz lásd **Lorántffy Zsuzsánna utca**

Bózsó-sziget lásd **Bósó-sziget**

Bődi út 1959: *Bődi út,* 1782: a Nánási uttól, a *Bődi ut* fele, Legelő a Büt mocsoja zugban a *Bődi ut* felé. — Egykori út a Telekföldön, talán (Tisza)Bűd felé vezetett. Ma már nem használják a nevet. Talán összefügg a *Bűt-mocsolya* névvel. — H. Fekete 1959: 47.

Böszörmény lásd a település helynévtárának elején

Böszörményi-határ lásd **Hajdúböszörményi-határ**

Böszörményi-horgásztó 2011: *Böszörményi-horgásztó ~ Kaján-sziki-horgásztó*. — Mesterségesen létesített horgásztó Hajdúvidtől nyugatra, a Keleti-főcsatorna mellett, a Kerek-Kaján-sziken. Ezért nevezik ***Kaján-sziki-horgásztó***-nak is. — T14-A1.

Böszörményi-Peres lásd **Peres**

Böszörményi-rét lásd **Rét**

Böszörményi-Vidi-föld 2011: *Böszörményi-Vidi-föld,* 1836: *Böszörményi-Vidi föld.* — Kisebb földterület, szántó, legelő Hajdúvidtől nyugatra. Az egykori Vidi-földet több részre osztották, majd Hajdúböszörmény, Hajdúhadház és Hajdúnánás határához csatolták, s az egyes részek a nevükben is elkülönültek egymástól; vö. Hadházi-Vidi-föld, Nánási-Vidi-föld (Hajdúnánás település alatt, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — HbT. 1836. — T15-G1H1.

Böszörményi-Vidi-puszta 2011: *Böszörményi-Vidi-puszta,* 1857: *Böszörményi Vidi Puszta.* — Kisebb földterület, szántó, legelő Hajdúvidtől nyugatra. Vö. Vidi-puszta. — HnT. 1857.

Böszörményi-Vidi-telek lásd **Vidi-telek**

Böszörmény-Pród lásd **Pród**

Böszörménytelek lásd **Hajdúböszörmény** (a település helynévtárának elején)

Böszörmény-Városi-erdő lásd **Város-erdő**

Böszörményi-Vid lásd **Hajdúvid**

Brassó 1. 2011: *Brassó ~ Baraksó,* 1959: *Brassó, Barassó, Baraksó,* 1911: *Brassó,* 1890: *Brasso,* [1880]: *Baroksó,* 1871: *Brassó,*

1858: *Braszló,* 1848: *Brassó,* 1804–1808: *Brasló,* diverticulum, 19. sz. első fele: *Braslo.* — Szántóföld Pródtól délre. Neve bizonyára összefügg a mellette folyó Brassó-ér nevével. A *Brassó* név ejtésváltozataiként ***Barassó*** és ***Baraksó*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 47–48, HbT. 1871, [1880], 1890a, Lipszky, Map., MoT. 1858, [19. sz.]. — T13-G4.

Brassó 2. lásd **Békás csapszék**

Brassó 3. lásd **Brassó-ér**

Brassó 4. lásd **Békás-halom**

Brassó-ér 2011: *Brassó-ér ~ Baraksó,* 2009: *Brassó-ér, Barassó, Baraksó-ér,* 1981: *Brassó-ér,* 1959: *Brassó-ér, Barassó, Baraksó-ér,* 1930: *baraksóba.* | *A csaplárné, meg a csikós, gúlyás / A nagy baraksóba halász* (Népdal), 1905: *Brasso,* 1889: *Brassó,* 1884: *Brassó-ér,* [1880]: *Brasso ér,* 1866: *Brassó ere,* 1858: *Brassó ér,* 1836: *Brassó ere,* 1801: *Brassó erén,* 1777: *Brassó,* 1764: *Brassóba,* 1750: *Baraksó erén,* 1748: *Baraksó erén.* — Vízfolyás, mely Zeleméren, a Földesi-laposban ered. A Keleti-főcsatorna alatt is átbújtatták, és attól nyugatra ömlik a Kadarcsba. Felső szakaszát Zelemér-érnek, a középsőt pedig Gát-érnek hívják. Hivatalosan az egész 22 km-es vizet *Brassó-ér*-nek nevezik, de régebben ***Brassó ere*** változatban is szerepelt a forrásokban. Hajdan sokkal bővebb vizű volt, a 18. században még vízimalmot hajtott. Vízmennyisége ma változó. A *Brassó* név ejtésváltozataiként ***Barassó, Baraksó*** formában is említik. A *Brassó* név terület és vízfolyás megnevezéseként több más névben is előfordul a településen, ugyanilyen alakváltozatokban. A név elsődleges jelentését és eredetét nem tudjuk megállapítani. Nem valószínű, hogy etimológiai tekintetben összefüggésben lenne *Brassó* város nevével — H. Fekete 1959: 48, 49, FNESz., Gábor 2009: 27–28, HbT. [1880], 1889, 1905, HKFT., Kardos J. 1933: 22, MKFT., MoFnT. 2. — T20-B1D2, T21-E3, T26-A1C2.

Brassó-gát 1959: *Brassó gát,* 1786: *Brassó Gáttyánál,* 1781: *Brassó Gáttyán, Brassó Gáttyát,* 1778: *Brassó Gáttyát.* — Gát a Brassó-éren. Egykor vízimalom állt mellette, a vízfolyás Gát-ér nevű szakaszán. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 48.

Brassó-halom lásd **Békás-halom**

Brassó(i) csapszék lásd **Békás csapszék**

Brassói-zug 2011: *Brassói-zug ~ Brassó-zug ~ Baraksói-zug,* 1938: *Brassó zug,* 1905: *Brasso zug,* 1890: *Brasso zug,* 1889: *Brassó zug,* 1871: *Brassó zug.* — Földterület Hajdúböszörmény nyugati határában, a Brassó-ér egyik kanyarulatában. ***Brassó-zug*** és ***Baraksói-zug*** formában is említik. — HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, 1938. — T20-C1.

Brassó-lapos 2011: *Brassó-lapos*. — Alacsony fekvésű terület Hajdúböszörmény nyugati részén, a Földesi-lapostól délre, közel a Brassó-érhez. Egy része szántóföld. — T26-C2.

Brassó-telek 1959: *Brassó-telek,* 1777: a Brassó oldalán levő *Telekecskét,* 1775: A *Brassó Telekét,* A Brassó Zugját … A *Telket.* — A Brassó nevű szántóföld egy része, Pródtól délre. Régen rét, legelő és kaszáló volt. A 18. századi források ***Telek*** és ***Telekecske*** néven említik. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 48. — T13-G4.

Brassó-zug lásd **Brassói-zug**

Budai Nagy Antal iskola lásd **Középkerti iskola**

Budai Nagy Antal utca 2012: *Budai Nagy Antal utca,* 2004: *Budai Nagy Antal utca,* 1977: *Budai Nagy Antal utca,* 1959*: Budai Nagy Antal utca, Gorzsás dűlő, Paksy Károly utca,* 1929: *Paksy Károly utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Nefelejcs utcával. Mai nevét 1948 óta viseli, azelőtt ***Paksy Károly utca*** volt, a város egykori polgármestere után. Korábban a Középkert első dűlője volt, s a dűlő sarkán lévő egykori bolt tulajdonosáról ***Gorzsás dűlő***-nek nevezték. — H. Fekete 1959: 16, 20, 27, HbT. 1929, 1977. — T35-F3.

Bulcsú utca 2012: *Bulcsú utca,* 2004: *Bulcsú utca,* 1977: *Bulcsú utca,* 1959: *Bulcsú utca, Lenti zug,* 1929: *Bulcsu utca, Lenti-zug.* — Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén található utca, az Ungvár és a Damjanich utcákat köti össze. Korábban az egykor ott lakó Lenti családról ***Lenti zug***-nak nevezték. — H. Fekete 1929: 12, 37, 1959: 16, 25, HbT. 1977. — T34-C2.

Bundi köz 1892: *Bundi köz.* — Pontos helye ismeretlen, s az elnevezés hátteréről sincsenek

információink. Az 1892. évi forrás „hangzatos, ékes nevezet”-ként utal rá. Ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — H. Fekete 1959: 16.

Büdös-Gút lásd **Bides-Guti-erdő**

Büdös-kút lásd **Bides-Guti-erdő**

Büdös-kút erdeje lásd **Bides-Guti-erdő**

Büdös-kúti csőszház 1890: *Büdöskuti csőszház,* 1884: *Büdöskúti csh. [csőszház].* — Egykori csőszház Bodaszőlőtől északra, a Bides-Guti-erdő (másként a Büdös-kút) területén. Lebontották, s ma már a nevét sem ismerik. — HbT. 1890a, HKFT. — T23-F4.

Büdös-kúti-erdő lásd **Bides-Guti-erdő**

Büdös-kúti-kert lásd **Lorántffykert**

Büdös-kúti-szántó lásd **Bides-Guti-szántó**

Bűt-mocsolya 1879: *Butmocsolyai,* 1857: *Bőt Mocsolya,* 1857: *Bőt Mocsolya,* 1858: *Bött mocsolya,* 1854: *Büd mocsoja,* 1850: *Bőt motsojánál,* 1848: *Büt motsojánál,* 1786: *Bőtt mocsolya,* 1783: a *bőjt Mocsoja* felé a határ utig, *Bőtt motsolya,* 1775: *Bőt mocsolyához,* 1765: Az 1-ső Tized *Bojt Mocsoja.* — Állóvízzel teli fenék, rét, mocsaras hely lehetett Hajdúvidtől délnyugatra, a Telekföld északi részén, a határ mentén. A *mocsolya* utótag a terület vizenyős, mocsaras jellegére utal. Ma nem ismerik a nevet. A forrásokban sokféle alakváltozatban említett *Bűt-mocsolya* név talán a Bűdi út nevével áll összefüggésben (ami mellett például a Bűt-mocsolya-zug is fekszik), s ez esetben (Tisza) Bűd település nevével hozhatjuk kapcsolatba. — H. Fekete 1959: 47, 62, FKnT., HbT. 1786, 1857b, MKFT. — T15-F3.

Bűt-mocsolya-gát 1782–1785: *Büt Mocsoja gát,* 1775: *Bőt Mocsolya Gátak,* 1765: *Bőjt Mocsolya Gáttyánál,* 1749: *Büt motsoja Gát.* — A név szerkezete és a *gát* utótag alapján olyan helyet jelölhetett, ahol a Bűt-mocsolya mocsaras területén át lehetett járni. Ezen a területen ugyanis a *gát* szó ’országút, kövesút’ jelentésben is használatos. Ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — EKFT., H. Fekete 1959: 47, FKnT. — T15-F3.

Bűt-mocsolya-tó 1839: A Verébsár, *Bőtmocsolya tava,* Nagy Lapos és közte levő uttal együtt, 1836: *Bőt mocsolya-Tó.* — Vízállásos terület lehetett Hajdúvid délkeleti határában, a Bűt-mocsolya területén. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 47, HbT. 1836. — T15-F3.

Bűt-mocsolya-zug 1782: a *Büt mocsoja zugban* a Bődi út félen, 1777: A *Büt Mocsoja* és a Kolos *Zugját* kaszálni fogják. — Zug, talán kaszáló Hajdúvid délkeleti határában, a Bűt-mocsolya területén. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 47. — T15-F3.

Cégény 2011: *Cégény, -re,* 1970: *Cégé,* 1926: *Cégény.* A középkori adatait lásd Téglás település alatt! — Egykori falu, melyet északról Dorog, keletről Téglás, délről Hajdúhadház, nyugatról pedig Vid határolt. Később elpusztásodott, de a neve határrész neveként több településen (Téglás, Hajdúhadház) is tovább él. A böszörményi névkincsben az emlékét a Cégény-rét, Cégény dűlő elnevezések is őrzik. A *Cégény* név magyarázatát lásd Téglás település alatt a Cégény szócikkében. — FNESz. *Cégény-rét*, É. Kiss 1970: 437, Zoltai 1926: 109. — T16-D2, T17-E2F2.

Cégény dűlő lásd **Cégényi út**

Cégény iskola lásd **Cégényi úti iskola**

Cégényi kövesút lásd **Cégényi út**

Cégényi út 2011: *Cégényi út ~ Cégényi kövesút ~ Cégény dűlő ~ Makadámút,* 1981: *Cégényi út.* — Hajdúvid délkeleti részén kezdődő út, amely Hajdúvid és Hajdúhadház határát átszelve az egykori Cégény területén halad keresztül. 1938-ban lett makadámút. ***Cégényi kövesút*** és ***Cégényi dűlő*** néven is ismerik. Egy szakasza volt a Nyárfák útja. — MoFnT. 2. — T16-B1C2.

Cégényi úti iskola 2011: *Cégényi úti iskola ~ Fehértói úti iskola. | Eszt a falubéliek úgy emlegetik, hogy Cégényi úti iskola, pedig az háromszáz míterre van.* 1970: *Cégény-iskola.* — Egykori iskola Hajdúböszörmény és Újfehértó között, Hajdúvid délkeleti határán kívül, a Cégényi út és a Fehértói út találkozásától nem messze. Elhelyezkedése alapján *Cégényi úti iskola* és ***Fehértói úti iskola*** néven is ismerik. Korábban ***Cégény iskolá***-nak is nevezték. 1940 és 1975 között tanítottak benne, majd vegyszerraktárként működött. Az épület ma is áll, üzem működik benne. — É. Kiss 1970: 437. — T16-D3.

Cégény-lapos lásd **Cégény-rét**

Cégény-part 1741: *Cégém par.* — Magasan fekvő terület Hajdúvid délkeleti határában a Cégény területén. — É. Kiss 1970: 437. — T17-E2.

Cégény-rét 2011: *Cégény-rét ~ Cégény-lapos,* 1981: *Cégény-rét,* 1972: *Cégényi rét,* 1972: *Czégényrét,* 1970: *Cégérít,* 1956: *Cégényrét,* 1890: *Czégény rét.* — Vízállásos terület, szántó, kaszáló Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út mentén. Ez a Cégény legmélyebben fekvő része, emiatt ***Cégény-lapos*** néven is ismerik. — HbT. 1890a, Hnt. 1956, É. Kiss 1970: 437, Mesterházy 1972: 28, Módy 1972: 34, MoFnT. 2. — T16-D2.

Cigány dűlő 2011: *Cigány dűlő,* 1981: *Cigány-dűlő,* 1959: *Cigány-dűlő.* — Egykori dűlőút, amely Hajdúböszörmény felől a Dorogi út irányába haladt. 2-3 kilométeres rövid út volt, amelyet a táblásításkor beszántottak. A névadás indítékát nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 49, MoFnT. 2. — T15-H3H4.

Cigány köz lásd **Újfehértói utca**

Cigány-kút 1959: *Cigánykút, Cigánkút,* 1867: *Czigánykut,* 1848: *Cizgánykút.* — Egykori kút Hajdúböszörmény belterületén, amely az Újfehértói utca végében állt. Nevét onnan kaphatta, hogy egykor itt, az Újfehértói utca végén volt a cigánytelep. — H. Fekete 1959: 16. — T35-E1.

Cigány utca lásd **Weszprémy Gáspár utca**

Cikkely-dűlő 1959: *Cikkely-dűlő.* — Egykori földterület a Réten. Már az 1950-es években sem használták ezt a megnevezést. — H. Fekete 1959: 49.

Corvin János körút 2012: *Korvin János körút,* 2004: *Corvin János körút,* 1977: *Corvin János körút,* 1959: *Korvin János körút, Vasúti körút,* 1929: *Korvin János-körút, Vasúti-körút,* 1896: *vasúti körúti.* — A Hajdúböszörmény belterületét körbevevő körút délkeleti része, a Táncsics Mihály körúttól a Mátyás király körútig tart. A mai nevét a város egykori földesuráról kapta 1929-ben. Egy időben ***Vasúti körút***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 21, 40, 1959: 24, 33, HbT. 1977. — T35-E4.

Csaba királyfi utca 2012: *Csaba királyfi utca,* 2004: *Csaba királyfi utca,* 1991: *Csaba királyfi utca, Október 22. utca,* 1977: *Október 22. utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Külső Hadházi utcával. Mai nevét 1991 óta viseli, korábban ***Október 22. utca*** volt. — HbT. 1977, SzH. 1991. — T35-G3.

Csahér 2011: *Csahér,* 1959: *Csahér,* 1944: *Csahér,* 1929: *Csahér,* 1898: *Csahér,* 1886: *Csahér.* — Határrész a hajdúhadházi határ mellett, a Zrínyi-szőlőskerttől és Árpádkerttől délre. Egy része erdős terület, a többi része pedig szántó és homokhordó hely, újabban szőlővel telepítették be. A névadás indítékát nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 49. — T23-F1G1.

Csahéri-tábla 1959: *Csahéri tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő északi része a hajdúhadházi országúttól északra, a Lóger nyiladék és a Méhészházi nyiladék között. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 49. — T23-F1.

Csahér-szőlőskert [1857]: *Csahér-szőlőskert.* — Egykori szőlőskert a Zrínyi-szőlőskert és az Árpádkert között, a Csahér nevű határrészen. Ma már nem használják a nevet. — T23-F1.

Csákó-dűlő 2011: *Csákó dűlő,* 1970: *Csákó dűlő.* — Szántóföld és egykor rajta húzódó dűlőút Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlővel szemben. Nevét a dűlőben álló Csákó Mihály-tanyáról kapta. — É. Kiss 1970: 438. — T16-C2.

Csákó József tanyája 1970: *Csákó József tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 438. — T10-D5.

Csákó Mihály-tanya 2011: *Csákó Mihály-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid délkeleti határában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-C2.

Csalánszállító nyiladék lásd **Bocskai nyiladék**

Csanády Sámuel utca 2012: *Csanádi Sámuel utca,* 2004: *Csanády Sámuel utca,* 1977: *Csanády Sámuel utca,* 1959: *Aranyos utca, Csanády Sámuel utca,* 1929: *Csanády Sámuel utca, Aranyos utca,* 1894: *Arany utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé északnyugatra, merőleges az Arad utcára. Nevét Csanády Sámuel hajdúkerületi főkapitányról kapta. A 20. század első felében ***Aranyos utcá***-nak, a 19. század végén pedig ***Arany utcá***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 13, 1959: 13, 16, 34, HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Csángó utca 2012: *Csángó utca,* 2004: *Csángó utca,* 1991: *Csángó utca, Hajdú István utca,* 1977: *Hajdú István utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Csaba királyfi utcával. Mai nevét 1991 óta viseli, korábban ***Hajdú István utca*** volt. Ez utóbbi nevét a város szülöttéről kapta, aki az 1956-os forradalom áldozata volt. — HbT. 1977, SzH. 1991. — T35-G3.

Csapó Feri tanyája 1970: *Csapó Feri tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 438.

Csap Péter-halom Fotó: Molnár Sándorné

Csap Péter-halom 2011: *Csap Péter-halom,* 1996: *Csap Péter-hlm. [halom],* 1981: *Csap Péter halom,* 1980: *Csap Péter halma,* 1959: *Csap Péter-halom,* 1929: *Csap P[éter] halom,* 1890: *Csap Péter halom,* 1884: *Csap Péter halom,* [1880]: *Csap Péter hal[om],* 1871: *Csap Péter halom,* 1832: *Csap Péter halma.* — 161 méter magas kiemelkedés Hajdúböszömény belterületétől délkeletre, a Zaboskerttől délre. Nevét a szóbeli hagyomány szerint Csap kapitányról kapta, aki ott gyakorlatozott a katonáival. ***Csap Péter halma*** alakban is említik. — H. Fekete 1959: 49, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1871, [1880], 1890a, 1929, HKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 98. — T22-C3.

Csap Péter útja 1959: *Csap Péter útja.* — Egykori erdei út a bodaszőlői Belső-erdőben. Mára benőtte a fű, és az elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 49.

Csapszék lásd **Békás csapszék**

Csatár István utca 2012: *Csatár István utca,* 2004: *Csatár István utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, mely párhuzamos a Nagyatádi Szabó István utcával. Nevét az első hajdúböszörményi lelkipásztorról kapta. — Lázár 2009: 115. — T35-F5.

Csatorna lásd **Kadarcs**

Csatorna-parti dűlő 1959: *Csatornaparti dűlő.* — Egykori dűlőút a Kupa-csatorna mellett. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 49.

Csege-halom 2011: *Csege-halom ~ Csegejihalom ~ Csegei-halom*, 1981: *Csegei-halom,* 1980: *Csege halom, Thege halom* [hibás], 1959: *Csege-halom, Csegei-halom, Lyukashalom,* 1945: *Csegei halom,* 1890: *Csegei halom,* 1884: *Csegei halom,* 1882: *Csegei halom,* 1858: *Csege halom,* 1853: *Csegei halom,* 1794: *Csegei Halom,* 1782–1785: *Csegei halom,* 1768: *Csegei halom,* 1767–1779: *Czegei halom,* 1755: *Csegei halom,* 1728: *Csegei halom* dűlőjében, 1727: *Csegei halom,* 1724: *Csegei halom,* 1489: *Chegehalom.* — 167 méter magas mesterséges kiemelkedés Zelemér déli részén, közel a debreceni határhoz. A város legmagasabb pontja. Egy 15. század végi oklevél tesz róla első ízben említést. ***Csegei-halom***nak is gyakran nevezik. A név előtagja — ami azonos lehet a Csegekuta név előtagjával — talán személynév lehet, ilyen nevű személyek gyakran adatolhatók már a korai oklevelekben is (pl. 1252: *Chege*). A csupán egy alkalommal feltűnő (nyilván alkalmi használatú) ***Lyukas-halom*** nevét a kincskeresők által vájt lyukak után kaphatta. — ÁSz. 181, EKFT., H. Fekete 1959: 49, 50, 83, HbT. 1767–1779, 1890a, HKFT., Lévai 1981: 10, MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 98, Pesty 1888: 66, Révész 1853: 22, Varga 1882: 129. — T27-E3.

Csegei út lásd **Bagotai út**

Csegekuta 1489: terras *Chegekutha.* — Zelemérhez tartozó föld, amelyen a Csege-halom áll. A leleszi levéltár egyik 1489-ben kelt oklevelében találkozunk csupán a helynévvel, később nem szerepel. Eredetileg minden bizonnyal egy kút megnevezésére szolgálhatott, utólag vonódott át a terület megjelölésére. A *Csege* előtagja talán személynév lehet (lásd ehhez a Csege-halom szócikkét). — Lévai 1981: 10, Pesty 1888: 66.

Cseh dűlő 2011: *Cseh dűlő,* 1959: *Cseh-dűlő,* 1947: *Cseh-dűlő.* — Egykori földút Hajdúböszörmény délkeleti részén, az Erdélyi utca és a vasútvonal találkozásánál kezdődött, és délkeleti irányban húzódott. Egyes részeit beépítették vagy elszántották. A Zsemberi téesz melletti szakaszán azonos a Zsemberi dűlővel. A dűlő mentén földet birtokló tulajdonosról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 50. — T22-B3.

Cseketeleke 1423: *Csókatelek,* poss., 1413: *Cheketeleke,* 1394: *Cheketeleke,* poss. — Elpusztult középkori település. Az 1394. évi oklevél Zelemér, Szilegyház és Etelaka birtokokkal együtt sorolja fel. Ezek közelében fekhetett. A név a *Cseke* személynévből (1181/XVI.: *Cheke*) és a 'település, falu' jelentésű *telek* földrajzi köznévből alakult. A ***Csókatelek*** változat a személynévi előtag elhomályosulása után keletkezhetett, azt a *csóka* madárnévvel azonosíthatták. Esetleg összefügg az ugyanitt fekvő Csege-halom és Csegekuta nevek előtagjával is. — ÁSz. 183, Lévai 1981: 10–11, Németh 1997: 55, Pesty 1888: 66, Zs. 1: 391.

Csemetekert 2011*: Csemetekert,* 1959: *Csemetekert.* — Az erdőbirtokosság földje volt a bodaszőlői Város-erdő területén. Itt nevelték a telepített erdő pótlására a csemetéket. — H. Fekete 1959: 50. — T23-F3.

Cséplő utca lásd **Szilassy János utca**

Cséplő zug 1891: Takács György *cséplő-zugi* lakháza. — Az egykor Cséplő utcának nevezett Szilassy János utcából nyíló zug volt. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 16. — T34-B3.

Csere-erdő-tábla 1988: *Csereerdőtábla,* 1959: *Csereerdő-tábla.* — A Boda-erdő északkeleti része, a Hajdúhadházhoz tartozó Csere-erdő, illetve a Bides-Guti-szántó és Bodaszőlő között található. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 5, H. Fekete 1959: 50. — T23-G4.

Cserehát 1959: *Cserehát.* — A Vénkert környéke Hajdúböszörmény belterületén. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 16. — T35-F2.

Cserép zugja 1790: *Cserép zugja.* — Egykori földterület a Réten. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Csupán egyetlen történeti forrásból adatolható. — H. Fekete 1959: 51.

Cserepes lásd **Cserepes csárda, Cserepes-ér**

Cserepes csárda 2012: *Cserepes csárda ~ Határ csárda,* 1990: *Cserepes, Cserepes csárda,* 1972: *Cserepes kocsma,* 1970: *Cserepes,* 1938: *Cserepes-korcsma,* 1905: *Cserepes cs[árda],* 1889: *Cserepes csárda,* 1884: *Cserepes cs[árda],* 1858: *Cserepes, Cserepesi csárda,* 1855: *Cserepes,* 1736: *Vidi korcsoma* [nem betűhív forma]. — Egykori csárda Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Vidi-ér mellett. Eredetileg ***Vidi kocsmá***-nak (régiesen *korcsmá*-nak) hívták, a ***Cserepes,*** illetve a *Cserepes csárda* megnevezéseket egy tetőcsere után kapta. Feltehetően a nánási határhoz való közelsége miatt nevezik ***Határ csárdá***-nak is. — Draviczky 1990: 95, Gönczy–Kogutowicz 1889, HKFT., HnT. 1855, 1858b, É. Kiss 1970: 440–441, Kogutowicz 1905: 22, Kőrösi 1972: 24, MKFT., Molnár 1938: 8, 18. — T9-G4.

Cserepes-dűlő 1959: *Cserepes-dűlő.* — Dűlőföld volt Pródon. Nevét a közelében folyó Cserepes-érről kapta. — H. Fekete 1959: 50. — T7-E4.

Cserepes-ér 1981: *Cserepes-ér,* 1959: *Cserepes-ér,* 1890: *Cserepes ér,* 1889: *Cserepes ér,* 1886: *cserepes ér, Cserepes,* 1871: *Cserepes-ér.* — Vízfolyás Nagypródon, a Horgas-érből ágazik ki nyugat felé, és belefolyik a Kadarcsba. Nevét az magyarázhatja, hogy a Cserepes-laponyag mellett folyik el. Egy 19. századi forrásban ***Cserepes*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 50, HbT. 1871, 1889, 1890a, MoFnT. 2. — T7-E4.

Cserepes kocsma lásd **Cserepes csárda**

Cserepes-laponyag 1959: *Cserepes-laponyag,* 1889: *Cserepes laponyag,* 1871: *Cserepes laponyag.* — Ármentes, magasabban fekvő terület, kisebb halom volt Pródon. Ma szántóföld. Az egymás mellett fekvő helyeket jelölő, *Cserepes* előtagú nevek között talán ez lehetett az elsődleges. A névadás indítékául esetleg az szolgált, hogy a halom környékén cseréptöredékek kerültek elő. A *Cserepes* neveket másutt gyakran a kiszáradó, kicserepesedő földfelszínnel hozzák összefüggésbe. — H. Fekete 1959: 51, HbT. 1871, 1889. — T7-E3.

Cserepes-lapos 1959: *Cserepes-lapos.* — Mélyebb fekvésű terület Nagypródon, a Cserepes-ér mellett. — H. Fekete 1959: 51. — T7-E3.

Cserna utca 2012: *Cserna utca,* 2004: *Cserna utca,* 1991: *Cserna utca,* 1977: *Cserna utca,* 1959: *Cserna utca,* 1929: *Cserna utca.* — Hajdúböszörmény központjától kissé északkeletre található utca, mely a Szondi György és a Madách Imre utcák között fekszik. Egyes feltételezések szerint a nevét a Hunyad vármegyei Cserna-patakról kapta, ezt azonban semmi sem támasztja alá. — H. Fekete 1929: 13, 1959: 16, HbT. 1977, SzH. 1991. — T34-D2.

Csibi tanyája 2011: *Csibi tanyája.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Kiss András dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-E2.

Csige Varga 2011: *Csige Varga.* — Egykori tanya a Réten, a Döglő-ér mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G4.

Csiha Antal utca 2012: *Csiha Antal utca,* 2004: *Csiha Antal utca,* 1991: *Csiha Antal utca, Gagarin utca,* 1991: *Dr. Csiha Antal utca,* 1977: *Gagarin utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Zaboskert legkeletibb utcája. 1991 óta viseli a *Csiha Antal utca* nevet, amit a Hajdúböszörményben született földrajz–történelem szakos tanárról, dr. Csiha Antalról kapott, aki 40 évig oktatott a városban, s egy ideig a Hajdúsági Múzeum igazgatója is volt. Egy időben az utcát ***Gagarin utcá***-nak nevezték. — HbT. 1977, SzH. 1991. — T35-G4.

Csiha-tanya lásd **Varga-tanya**

Csíkos-fenék 1959: *Csíkos-fenék,* 1779: *Csíkos fenék,* 1768: *Csíkos fenék.* — Mélyebben fekvő terület a határ északnyugati részén, a mai Polgári út és a hajdúnánási határ között. Vizes, gyakran használhatatlan terület. Sok volt benne a csík, innen kapta a nevét. Nádas részében a hagyomány szerint farkas is tanyázott. Ma szántóföld. — H. Fekete 1959: 51.

Csikós-laponyag 1959: *Csikós-laponyag,* 1945: *Csikós laponyag,* 1938: *Csikós laponyag,* 1890: *Csikós laponyag,* 1889: *Csikós laponyag,* 1871: *Csikós laponyag,* 1854: Kis Tacsilló halomtól *Csikós laponyagig, Csikós laponyagtól* egy ujvárosi határdombra. — Kiemelkedés a Pródi-legelőn, a Keleti-főcsatorna mellett. A hagyomány szerint régen itt tartották a csikósok a báljaikat, ez magyarázza a nevet. — H. Fekete 1959: 45, 51, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1938.

Csíkos-lapos 1970: *Csíkos lapos.* — Rét és legelő, amely a Csíkos Márton tanyája előtt terül el. — É. Kiss 1970: 441.

Csikós-legelő 2011: *Csikós-legelő.* — Legelő a Bagotán, a Birkalegelő és a Gulyalegelő mellett. — T12-A3.

Csíkos Marci tanyája 2011: *Csíkos Marci tanyája,* 1970: *Csíkos Márton tanyája.* — Tanya Hajdúvid északkeleti határában, a Poroszlai-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 441. — T11-E5.

Csíkos-oldal 1959: *Csíkos-oldal,* 1790: A *Csíkos oldalon* a Cserép zugja, 1785: A *Csíkos oldalon* a Reformata Ekklesiáé mellett. — A Csíkos-fenék széle a Rét északi részén. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 51.

Csíkos-tanya 1. 2011: *Csíkos tanya ~ Púpos Csíkos-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Botos dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. A ***Púpos Csíkos-tanya*** névben a *Púpos* a tulajdonos ragadványneve. — T9-G5.

Csíkos-tanya 2. lásd **Dedő csárda**

Csillag-erdő 2011: *Csillag-erdő.* — Erdő a Bagotán, a Holló víz mellett. Nevét a helybeliek szerint jellegzetes alakjáról kapta. — T12-B2.

Csillag mezőgazdasági szövetkezet 2011: *Csillag mezőgazdasági szövetkezet ~ Csillag mezőgazdasági szövetkezet réti üzemegysége ~ Réti üzemegység ~ Szálkai-tanya,* 1956: *Vörös Csillag M.T.sz. [mezőgazdasági termelőszövetkezet].* — Termelőszövetkezeti központ a Réten. A korábbi téesz részleges átalakulásával 2001 óta magáncég üzemel itt, amely kizárólag mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozik. A termelőszövetkezet helyén korábban a ***Szálkai-tanya*** állt. ***Réti üzemegység***-ként és egy forrásban Vörös Csillag Mezőgazdasági Termelőszövetkezetként is említik, a hivatalos neve Csillag Mezőgazdasági Szövetkezet Réti Üzemegysége. — HbT. 1956. — T6-C3.

Csillagos lásd **Csillagos kocsma**

Csillagos csapszék lásd **Csillagos kocsma**

Csillagos csárda lásd **Csillagos kocsma**

Csillagos kocsma 1959: *Csillagos kocsma,* 1858: *Csilagos [csárda],* 1848: *Csillagos, Csillagos csapszék,* 1813: *Csillagos.* — Egykori kocsma a város közepén, a Belső csapszék

mellett állt. Nevét egyik termének a díszítéséről kaphatta (vö. 1848: a *Csillagos* tánczoló szobát). Történeti forrásokban ***Csillagos csapszék, Csillagos csárda*** és ***Csillagos*** néven is említik. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 16, MKFT. — T34-D3.

Csiszár-föld 1850: *Csiszár föld.* — Földterület, feltehetően a Csiszár-halom mellett volt. Egykori birtokosáról kaphatta a nevét. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 51. — T16-B4.

Csiszár-halom 1959: *Csiszár-halom.* — Halom Hajdúböszörmény belterületétől északra a Telekföldön, az Ásott-halom közelében. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Ma már nem ismerik ezt a megnevezést. — H. Fekete 1959: 51. — T16-B4.

Csizmadiaszín 1773: *csizmadia szin.* — A csizmadia mesterek egykori árusító helyisége volt a Mester utcában. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 16. — T34-D3.

Csohány 1970: *Csohá, -ba.* — Földterület a Nagy-Viden, az Asztalos-dűlő nyugati felében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 441–442. — T10-B5.

Csóka dűlő

Csóka dűlő 2011: *Csóka dűlő.* — Dűlőút Pródtól északnyugatra, a Polgári útból nyílik. Nevét a dűlőben egykor álló Csóka-tanyáról kapta. — T13-F1.

Csóka-tanya 2011: *Csóka-tanya.* — Egykori tanya Pródtól északnyugatra, a Csóka dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-F5.

Csokonai Vitéz Mihály utca 2012: *Csokonai Vitéz Miháj utca ~ Csokonai utca,* 2004: *Csokonai Vitéz Mihály utca,* 1977: *Csokonai Vitéz Mihály utca,* 1959: *Csokonai Mihály utca, Bojti utca,* 1929: *Csokonai Vitéz Mihály utca, Bojti utca,* 1929: *Csokonai Mihály utca.* — Utca Hajdúböszörmény északkeleti részén, párhuzamos a Szabadhajdú utcával. Az utca 1929-től viseli a mai nevét, de egy időben egy ott lakó családról ***Bojti utcá-***nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 13, 34, 1959: 16, 15, HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Csomaközy András utca 2012: *Csomaközi András utca,* 2004: *Csomaközy András utca,* 1977: *Csomaközy András utca,* 1959: *Csomaközy András utca, Nyíl utca,* 1929: *Csomaközy András utca, Nyil utca,* 1858: *Kereszt uttza.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé keletre, a Jókai Mór és a Petőfi Sándor utcák között húzódik. Mai nevét az utca 1929 óta viseli, és Csomaközy Andrásról kapta, aki a 17. század első felében a nagyváradi vár alkapitánya és a Bocskai által letelepített hajdúk első kapitánya volt. Egy időben a nyílegyenes utcát ***Nyíl utcá***-nak hívták, régebben pedig ***Kereszt utca*** néven is említik a források. — H. Fekete 1929: 13, 38, 1959: 17, 27, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D3.

Csombor 1496: ad rubeta Wezews et *Chompor* dicta, ibique rubetum *Chompor.* — Cserjés, bozótos, csomborral (egyfajta lágyszárú növénnyel) benőtt erdei terület volt Zeleméren. Csak egy 15. századi forrásból adatolható. — H. Fekete 1959: 51.

Csónakázótó 1981: *Csónakázótó.* — Tó Hajdúböszörmény belterületének északnyugati határszélén, a Damjanich János utca és a Polgári utca között. — MoFnT. 2. — T34-B2.

Csonkadűlő 1. 2011: *Csonkadűlő,* 1959: *Csonka-dűlő,* 1890: *Csonka dűlő,* 1871: *Csonka dűlő,* 1790: Következik a Szabó-Szigetbe *Csonka dülő* ahol az út keresztül jár a Hattyason, a Végibe levő *Csonka Dülőből.* — Kijárat nélküli, zugszerű dűlőút volt a Rét nyugati részén. Ma már nincs meg, mert beszántották, de a nevét még ismerik. A *csonka* előtag arra utal, hogy a dűlőút nem csatlakozik bele egy másik útba, hanem a határban véget ér. — H. Fekete 1959: 51, HbT. 1871, 1890a. — T6-B4.

Csonkadűlő 2. 2011: *Csonkadűlő.* — Kijárat nélküli, zugszerű dűlőút a Réten, a Kopasz

Varga dűlő és a Bársony dűlő között. A *csonka* előtaghoz lásd Csonka dűlő 1. — T6-C4.

Csonkadűlő 3. 2011: *Csonkadűlő*, 1970: *Csonka dűlő.* — Egykori dűlőút Hajdúvid keleti határában a Kiss András dűlő és a Dorogi-dűlő között. Beszántották, a helyén ma szántóföld van. A *csonka* előtaghoz lásd Csonka dűlő 1. — É. Kiss 1970: 442. — T17-E2.

Csonkadűlő 4. 2011: *Csonkadűlő,* 1856: *Csonka Düllő.* — Földút Hajdúböszörménytől délnyugatra, a Sziget-orrban. Párhuzamos a Szeles dűlővel. A *csonka* előtaghoz lásd Csonka dűlő 1. — H. Fekete 1959: 51. — T20-D4.

Csonkadűlő 5. 1959: *Csonka-dűlő,* 1945: *Csonka dűlő,* 1897: *Csonka dűlő,* 1886: *Csonka dűlő.* — Földút Nagy-Zelemér déli határán. Ma már nem használják a nevet. A *csonka* előtaghoz lásd Csonka dűlő 1. — H. Fekete 1959: 51, HbT. 1897b.

Csonkadűlő 6. 1959: *Csonka-dűlő.* — Földút, amely Hajdúböszörménytől keletre, a Nagy-Bocskai-szőlőskertben az első dűlőből ágazik ki nyugat felől. Ma már nem használják a nevet. A *csonka* előtaghoz lásd Csonka dűlő 1. — H. Fekete 1959: 51.

Csonka torony

Csonka torony 2011: *Csonka torony ~ Zeleméri csonka torony ~ Zeleméri csonka torony,* 1980: *Zeleméri csonka torony,* 1977: *Zeleméri csonkatorony,* 1959: *Csonka torony,* 1959: *Zeleméri csonka torony,* 1905: *Csonka torony,* 1897: *Csonka torony,* 1890: *Csonka torony,* 1858: *Csonka torony.* — Az elpusztult középkori Zelemér falu 13–14. századi gótikus templomának romja. Eredetileg egy kunhalomra épült, Bodaszőlőtől nyugatra, a vasúti megálló mellett fekszik. A De Paulli erdőbirtokosság ajándékozta 1906-ban a körülötte lévő 600 négyszögöl földdel együtt Hajdúböszörmény városának. A helybeliek a környék legfőbb nevezetességének tartják. ***Zeleméri csonka torony***-ként is említik. — H. Fekete 1959: 51, 121, MKFT., MoFnT. 2, HbT. 1897b, 1890a, 1905, 1977. — T23-E5.

Csonka torony dűlő 1959: *Csonka torony dűlő.* — Dűlőút Zeleméren a Csonka torony mellett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 52. — T27-G2.

Csonkatorony utca 2011: *Csonkatorony utca ~ Latinka Sándor utca ~ Ötödik dűlő,* 1988: *Ötödik dűllő.* — Utca Bodaszőlőn. Régebben ***Ötödik dűlő,*** majd ***Latinka Sándor utca*** volt a neve. Ez utóbbi nevet ma csak a legidősebbek ismerik. Mai hivatalos nevét a zeleméri Csonka toronyról kapta. Legtöbben ma is *Ötödik dűlő*-ként ismerik, sokan nem is tudják, mi a hivatalos neve. — Bancsi 1988: 9. — T23-G5.

Csorba-tanya lásd **Vaszkó-tanya**

Csorda lásd **Csordalegelő**

Csordajárás 2011: *Csordajárás*. — Rövid földút Hajdúvid északkeleti határában, a Csordalegelőig tart. A falu csordájának külterületi legeltetése 2002-ben szűnt meg, addig ezen az úton járt legelni a szarvasmarhacsorda. — T10-B5.

Csordakút lásd **Borjúkút**

Csordalegelő 1. 2011: *Csordalegelő ~ Csorda*. — Kisebb legelő Hajdúvid északkeleti határában. Mára egy részét beszántották. — T10-B5.

Csordalegelő 2. 2011: *Csordalegelő,* 1959: *Csordalegelő,* 1945: *Csorda legelő,* 1905: *Csorda legelő,* 1896: *csordalegelő,* 1895: *csordalegelő,* 1890: *Csorda legelő,* 1889: *Csorda legelő.* — Egykori legelő Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Nyugati temető és a Polgári út között. Jórészt műveletlen, gyepes terület, egy kisebb része szántóföld. A legeltetés a területen az 1990-es évek végén szűnt meg. — H. Fekete 1959: 52, HbT. 1889, 1890a, 1905. — T21-G2.

Csordanyomás 2011: *Csordanyomás ~ Nyomás, -ra,* 1959: *Csordanyomás,* 1959: *Nyomás,* 1937: *Nyomás,* 1901: *nyomási* földet, 1897: *nyomási,* 1889: *Nyomás,* 1871: *Nyomás,* 1866:

csordanyomás, 1864: a legelőnek *»csordanyomás«* nevet viselő részéből, 1782: *Nyomás,* 1765: *Nyomás.* — Határrész Hajdúböszörmény belterületétől keletre és nyugatra. Régen ezen a területen legelt a csorda, erről kapta a nevét. A *nyomás* közszó önmagában is 'legelő' jelentésű Hajdúböszörményben, amely történeti forrásokból is kimutatható (1779: Nyomásnak Marha járó földnek marad). Két egymástól különálló részét Keleti-, és Nyugati-Csordanyomásnak nevezik. — H. Fekete 1959: 52, 83, 91, FKnT., HbT. 1871, 1889, Hnt. 1937.

Csóró Juhász-tanya 1970: *Csóró Juhász-tanya.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Dorogi út mellett. A *Csóró* névrész az egykor birtokos Juhász család ragadványneve. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 457. — T16-A2.

Csőreg-nyárfa-lapos 2009: *Csőreg nyárfa lapos,* 1959: *Csőreg nyárfa lapos.* — Lapos terület, Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Homokkert déli részén. Korábban vizenyős terület volt. Tulajdonosáról és az egykor ott álló két hatalmas nyárfáról kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 52, Gábor 2009: 30. — T22-D1.

Csősz dűlő 1. 2011: *Csősz dűlő.* — Rövid dűlőút Hajdúvid keleti határában, a Fekete-hegy dűlőt és a Szegedi-folyás dűlőt köti össze. Az elnevezést az magyarázza, hogy a dűlő mellett egykor több Csősz-tanya is állt. — T11-E5.

Csősz dűlő 2. lásd **Baji dűlő**

Csőszház 1. 1988: *Csőszház, Bodaji csőszház, Bodasi csőszház.* — A jelenlegi posta és műszaki bolt épülete Bodaszőlőn, a Boda Katalin utcában. A középső bejárattól jobbra a csőszök, hegyőrök, balra a csendőrök pihenőszobája volt. ***Bodai*** és ***Bodasi csőszház***-ként is szerepelt. Ma azonban már egyik nevet sem használják. — Bancsi 1988: 5, 6. — T23-G5.

Csőszház 2. 2011: *Csőszház ~ Bodasi csőszház ~ Varga-csőszház,* 1959: *Bodai csőszház.* — Egykori csőszház, erdészház. A Bodai bekötőúttól délre található, a Dombi-tanyával átellenben. Varga Bálint csősz lakott benne utoljára, ezért ***Varga-csőszház-***nak is nevezik. ***Boda(s)i csőszház***-ként is említik. — H. Fekete 1959: 45. — T23-F5.

Csőszház 3. 2011: *Csőszház.* — Egykori épület Hajdúvid nyugati határában, a Vidi-zugban.

Csőszház 4. lásd **Bagotai csőszház**

Csősz-kút dűlő 1959: *Csőszkút-dűlő.* — Egykori dűlőút Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföld szélén. Bizonyára összefüggésben állhat a Csősz-kút laposa és a Csősz-kúti-föld elnevezésekkel. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 52.

Csősz-kút laposa 1970: *Csősz-lapos,* 1959: *Csőszkút laposa,* 1927: a Telekföldön a *csőszkút laposnál,* 1771: *Csősz kut Laposságig,* 1770: *Csősz Kut laposánál,* 1764: *Csőszkut.* — Mélyebben fekvő terület Hajdúböszörmény határának északkeleti részén, a hajdúhadházi határszélen. ***Csősz-lapos*** és ***Csősz-kút*** formában is szerepelt. Bizonyára összefüggésben állhat a Csősz-kút dűlő és a Csősz-kúti-föld elnevezésekkel. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 52, É. Kiss 1970: 443. — T10-B4.

Csősz-kút lásd **Csősz-kút laposa, Csősz-kúti-föld**

Csősz-kúti-föld 1959: *Csőszkúti föld,* 1927: a Telekföldben a *Csőszkutnál,* 1847: *Csőszkuti Föld,* 1839: *Csőszkuti szántóföldek,* 1836: *Csőszkuti szántó földek,* 1786: a *Csőszkúton* napnyugatról a Fejértai Uton keresztül. — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföld keleti részén. Bizonyára összefüggésben állhat a Csősz-kút laposa és a Csősz-kút dűlő elnevezésekkel. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 52.

Csősz-kúti-szántóföldek lásd **Csősz-kúti-föld**

Csősz-lapos lásd **Csősz-kút laposa**

Csősz-tanya lásd **Baji-tanya**

Csúcsi bolt 2011: *Csúcsi bót.* — Vegyesbolt Hajdúböszörmény belterületén, az Arad és a Damjanich János utcák közében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T34-C2.

Csúcsi-kút 2011: *Csúcsi-kút.* — Kút Hajdúböszörmény belterületén, amely az Arad és a Damjanich János utcák közében volt. Az ugyanitt lévő Csúcsi boltról kapta a nevét. — T34-C2.

Csuja szállása 1754: *Csuja szállásában,* 1745: *Csuja szállásánál.* — Egykori lakott hely a Vidi-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. Csak 18. századi forrásokból adatolható elnevezés, ma már nem ismerik. — H. Fekete 1959: 52.

Csukás 2011: *Csukás,* 1959: *Csukás, Csukás-ér,* 1944: A Kaján és *Csukás* s a Ráskai fenék, Rucahápogással szolgáltat szép zenét, 1883: *Csukás,* 1866: *Csukás tó,* 1857: *Csukás tó.* — Szikes fenék, kiszáradt vízmeder a Pródi-legelőn. A hagyomány szerint onnan kapta a nevét, hogy régen sok volt benne a csuka. Egy időben ***Csukás-ér*** és ***Csukás-tó*** néven is szerepelt, ami szintén azt jelzi, hogy egykor víz volt benne. — H. Fekete 1959: 52, HbT. 1857c, [1857]. — T13-G1.

Csukás-ér lásd **Csukás**

Csukás-tó lásd **Csukás**

Csuri Szabó-tanya 2011: *Csuri Szabó-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, az Ószabó dűlő mellett. Helyén ma szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. A helybeliek szerint a *Csuri* ragadványnév, amelyet a viselője azért kapott, mert tompa volt az orra. A *csuri* a tájnyelvben 'veréb' jelentésű. — ÚMTsz. — T20-C2.

Csürhekút 2011: *Csürhekút*. — Kút a Csukás területén. Bizonyára disznók itatására használták. — T13-G2.

Damjanich János utca 2012: *Damjanics János utca,* 2004: *Damjanich János utca,* 1977: *Damjanich János utca,* 1959: *Damjanich János utca,* 1959: *Gajdán utca, Gajdán köz,* 1929: *Damjanich János utca, Gajdán utca,* 1905: *Gajdán köz,* 1890: *Gajdán köz,* 1889: *Gajdán köz,* 1842: *Gajdán utca.* — Utca Hajdúböszörmény északnyugati részén, merőleges a Dózsa György körútra. 1929 óta viseli a mai nevét, korábban az egyik lakója után ***Gajdán utcá***-nak vagy ***Gajdán köz***-nek hívták. — H. Fekete 1929: 13, 35, 1959: 17, 20, HbT. 1889, 1890a, 1905, 1929, 1977. — T34-B2C2.

Dancsi-lapos 2011: *Dancsi-lapos.* | *Az 1800-as években élt egy Dancsi András nevű ember, pénzes paraszt vót, onnan a neve.* 1970: *Dancsi-lapos.* — Lapos, vízállásos terület Hajdúvidtől délre, a Töviskes dűlő mellett. Száraz évszakokban szántóföld. A *Dancsi* előtag a közelben álló Dancsi-tanyákra utal. — É. Kiss 1970: 443. — T15-H1.

Dancsi László tanyája 1970: *Dancsi László tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid déli határában, a Dancsi-lapos mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 443. — T15-H2.

Dancsi-tanyák 2011: *Dancsi-tanyák.* — Egykori tanyák Hajdúvidtől délre, a Dancsi-lapos mellett, közöttük feküdt a Dancsi-lapos. Tulajdonosukról kapták a nevüket. — T15-H1.

Dani köz lásd **Bem József utca**

Dani Laci tanyája lásd **Varga-tanya**

Dani utca lásd **Bem József utca**

Dani zug 1892: *dani-zugba,* 1892: *dani zug.* — Egykori szűk, rövid utca Hajdúböszörmény belterületén, helyét közelebbről nem ismerjük. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 17.

Darányi tér lásd **Király Jenő tér**

Darnai-szik 1970: *Darnai-szík, -en.* — Szikes, lapos terület Hajdúvid keleti határában, a Baji dűlő mellett. A Darnai család egykori földjén feküdt, innen ered az elnevezése. — É. Kiss 1970: 443.

Dávidka 2011: *Dávidka,* 1959: *Dávidka,* 1927: *Dávidkára,* 1819–1869: *Dávidka laponyag,* [1808]: *Davidka,* 1767–1779: *David Ka,* 1764: *Dávidkába,* 1759: *Dávidka,* 1745: a *Dávidkán* a Vidi praediumon. — Rét Hajdúvidtől délnyugatra, a mai közigazgatási határ mentén. Történeti források ***Dávidka-laponyag*** néven is említik. A névadás indítékát nem ismerjük. A név által jelölt terület Hajdúnánás határába is átnyúlik. — H. Fekete 1959: 52, HnT. 1767–1779b, [1808], MKFT. — T15-F3.

Dávidka-dűlő 1981: *Dávidka-dűlő.* — Földterület Hajdúvid nyugati határában, a Dávidka-ér mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — MoFnT. 2. — T15-F3.

Dávidka-ér 2011: *Dávidka-ér,* 1858: *Dávidka ér,* [1808]: *Dávidka ér.* — Ér Hajdúvidtől délnyugatra, a mai közigazgatási határa mentén, a Dávidka mellett. — HnT. [1808], MKFT. — T15-E3F3.

Dávidka-laponyag lásd **Dávidka**

Deák Ferenc utca 2012: *Deák Ferenc utca ~ Deák utca,* 2004: *Deák Ferenc utca,* 1977: *Deák Ferenc utca,* 1959: *Deák Ferenc utca,* 1929: *Deák Ferenc utca, Zöldág utca,* 1902: *Zöldág utcán,* 1894: *Zöldág utczán,* 1868: *Zöldág utszában,* 1842: *Zöldág utcza.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé északkeletre, párhuzamos a Szondi György utcával. Mai nevét 1929 óta viseli, korábban

Zöldág utca volt. Ez utóbbi nevét az egykor a sarkán álló Zöldág nevű kocsmáról kapta. — H. Fekete 1929: 14, 40, 1959: 17, 33, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Debreceni kapu 1770: *Debreceni kapu,* 1768: *Debreczeni Kapu,* 1760: *Debreczeni Kapu.* — A várost körülvevő árkon kapuk vezettek ki, ezek egyike volt a Debreceni utca végén lévő Debreceni kapu. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 17. — T34-D3.

Debreceni köz lásd **Debreceni utca 1.**

Debreceni-rész 1803: *Debreczeni Rész.* — Zelemér egyik része a Csonka toronytól délre és nyugatra. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 53. — T27-G3.

Debreceni temető 1959: *Debreceni temető,* [1857]: *Ó temető,* 1851: A Debrecen felőli *olcska temető,* 1848: *Debreceni temető.* — Temető Hajdúböszörmény délkeleti részén. A Fürdőkert mellett elhaladó régi Debreceni útról kapta a nevét. Régi voltára utalva nevezték ***Ó temető***-nek és ***Ócska temető***-nek is, noha Új temető nevet nem használnak a településen. — H. Fekete 1959: 110.

Debreceni út 1794: *Debreceni utba,* 1794: *Debreceni utt,* 1723: *Debreceni út.* — Út, amely a Debreceni utca folytatásaként vezetett Józsán keresztül Debrecen felé. Régi országút, amely része volt a Debrecent Tokajjal összekötő országútnak. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 53.

Debreceni utca 1. 2012: *Debreceni utca,* 2004: *Debreceni utca,* 1977: *Debreceni utca,* 1959: *Debreceni utca,* 1929: *Debreceni utca, Baross utca,* 1858: *Debreceni utca,* 1842: *Debreczeni utca,* 1796: *Debreczeni Köz,* 1707: *Debreczeni uttzán.* — Hajdúböszörmény belterületén a Kálvin-tértől déli irányba vezető utca. Hivatalos név, amit az utca 1929 óta visel, korábban ***Baross utcá***-nak hívták. A névváltoztatás azt eredményezte, hogy nemcsak a korábbi *Baross utcá*-ból lett *Debreceni utca,* hanem a korábbi *Debreceni utca* is nevet cserélt: *Horthy Miklós utca* lett belőle. Ezt később még többször átnevezték, s ma *Baltazár Dezső utcá*-nak hívják. A Debreceni utcát egy 18. századi forrásban ***Debreceni köz***-ként is említik. — H. Fekete 1929: 14, 34, 1959: 17, HbT. 1929, 1977. — T35-E3.

Debreceni utca 2. lásd **Baltazár Dezső utca**

Debrecen–polgári műút lásd **Harmincötös út**

Debrődi-tanya 2011: *Debrődi-tanya.* — Egykori tanya Pródtól északra, a Ráskaiban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-F4.

Dedő csárda 2011: *Dedő csárda ~ Dedői csárda ~ Dedősi csárda ~ Dedő-háti csárda ~ Dedő-háti kocsma ~ Csíkos-tanya,* 1959: *Dedő-csárda,* 1959: *Nesze picsa,* 1959: *Pródi kocsma,* 1945: *Dedőhalmi csárda,* 1921: Eredetileg azonban a neve más volt a *Dedő-csárdának,* valamely trágár név, amit nem tür a nyomdafesték, 1905: *Dedőhalmi csárda,* 1891: *Dedőháti kocsma,* 1890: *Dedőhalmi csárda,* 1882: *Dedőháti korcsma,* 1882: *Prodi kocsma = Nesze picsa,* 1882: *pródi korcsmát,* 1880: *Pródi korcsma.* — A Harmincötös út északi oldalán közvetlenül az út mellett álló csárda volt, Próddal szemben. Nevét a közelben levő Dedő-érről vagy inkább a Dedő-hátról kapta: ezt mutatják a ***Dedő-háti csárda, Dedő-háti kocsma, Dedő-halmi kocsma*** és talán a ***Dedői csárda, Dedősi csárda*** névváltozatai. Eredetileg földbevájt veremkocsma volt. Később tégla alapon vályogból készült épületté alakították át, a második világháború után is üzemelt. Az autópálya építése miatt bontották le. Régebben nevezték ***Pródi-kocsmá***-nak is a tágabb környezete alapján, és a kocsmában dolgozó nőkről ***Neszepicsá***-nak is. Az épület később tanyaként funkcionált, ekkor ***Csíkos-tanya*** volt a neve, a tanya egykori tulajdonosának családneve után. — H. Fekete 1959: 53, 89, 96, HbT. 1880, 1905, Kis T. 1988: 101. — T7-F5.

Dedő-ér 1959: *Dedő-ér.* — Vízfolyás a Perzsétén, a Kadarcs-fenék irányába folyik. Ma nem ismerik a nevet. A *Dedő* előtagú, egymás közelében lévő helyeket jelölő névformák időbeli viszonyát nem tudjuk meghatározni. — H. Fekete 1959: 53. — T7-G5.

Dedő-halmi csárda lásd **Dedő csárda**

Dedő-hát 2011: *Dedő-hát,* 1959: *Dedő-hát,* 1893: *Dedő hát,* 1886: *Dedő hát,* 1849: *Dedő-hát.* — A Dedő-ér melletti, magasabban fekvő földterület a Harmincötös út északi oldalán. Ma szántó és legelő. A *hát* földrajzi köznévvel a vízközeli, környezetüknél magasabban fekvő helyeket nevezik meg a helybeliek. Vö. Dedő-ér. — H. Fekete 1959: 53. — T7-G5.

Dedő-hát

Dedő-háti csárda lásd **Dedő csárda**

Dedő-háti iskola 2011: *Dedő-háti iskola.* — Egykori hat tantermes iskola Hajdúböszörmény központjától 17 kilométerre, északnyugatra, a Dedő-háton. — T7-F5.

Dedő-háti kocsma lásd **Dedő csárda**

Dedő tanyája 1782: *Dedő tanyája,* 1781: *Dedő tanyájához,* 1780: *Dedő tanyájához.* — Egykori tanya, amely a Dedő-háton állhatott, esetleg a későbbi Dedő csárda helyén. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Dedő-ér. — H. Fekete 1959: 53. — T7-F5.

Dedő(s)i csárda lásd **Dedő csárda**

Déli dűlő 1856: *Déli Düllő.* — Dűlőút, amely a Nyugati-nyomásból kiosztott földek mentén vezetett. Pontos helye ismeretlen. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 53.

Délilucernás 2011: *Délilucernás,* 1981: *Délilucernás,* 1977: *Déli-lucernás,* 1959: *Déli lucernás,* 1959: *Díli lucernás,* 1929: *Déli Lucernás,* 1905: *Déli Luczernás,* 1890: *Déli Luczernás.* — Külvárosi településrész a település déli részén, a Szoboszlai út két oldalán terül el. A Harmincötös út választja el Hajdúböszörmény központi részétől. Helyén egykor szántóföld volt, ahol főként lucernát termeltek, innen ered a neve. A Szoboszlai út felőli részét a második világháború után adták ki házhelynek. Kezdettől fogva a legszegényebb réteg élt itt. Középső része újabb építésű, az ott lévő épületeket az 1970-es években alakították ki. Szilárd burkolatú utcákkal csak 1989 óta rendelkezik. A Lucernás déli része, vö. Északilucernás. — H. Fekete 1959: 53, HbT. 1880, 1905, 1929, 1977, MoFnT. 2. — T34-B4B5.

Délilucernás-csatorna 2009: *Déli-Lucernás-csatorna,* 2009: *Délilucernás-övcsatorna.* — Csatorna, amelyet Hajdúböszörmény déli oldalán, a bel- és a külterület határán építettek ki. Egyrészt a belterületet mentesíti a külterületről érkező csapadékvíztől, másrészt pedig a külterületen keletkező csapadékvizet vezeti el a Brassó-ér északi ágába. ***Délilucernás-övcsatorna***-ként is szerepel. — Gábor 2009: 31. — T34-C5D5.

Délilucernási dűlő 2011: *Délilucernási dűlő ~ Lucernás dűlő.* — A Sziget-orr első dűlőútja, a Délilucernás területén. ***Lucernás dűlő*** néven is említik. — T21-G4.

Dedő-háti iskola Fotó: Hőgye Lajos

De Paulli lásd **Depóli-erdő**

De Paulli dűlő lásd **Depóli dűlő**

De Paulli-erdő lásd **Depóli-erdő**

De Paulli-Zelemér lásd **Depóli-erdő**

Dél-Pród-dűlő 1872: *Délpród-dűlő.* — Dűlőföld Pródtól délre. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 54.

Depóli dűlő 2011: *Depóli dűlő ~ Dépót dűlő,* 1959: *De Paulli-dűlő.* — A Bodai bekötőút meghosszabbítása, a vasútvonal bodai részénél kezdődik. Régen sokkal hosszabb volt, nagy részét azonban mára benőtte az erdő. Egyesek a *depó* 'faraktár, fatelep' jelentésű szóból magyarázzák a nevet. Valójában a *De Paulli* családnév rejlik benne (ehhez lásd a Depóli-erdő szócikkét), s ennek elhomályosulásával alakultak ki a *Depóli dűlő, **Dépót dűlő*** névváltozatok. — H. Fekete 1959: 55, FKnT. — T23-E5F4.

Depóli-erdő 2011: *Depóli-erdő ~ De Paulli-erdő,* 1988: *Dépóterdő, Dépót'zelemér, Dépót,*

1981: *De Pauli Zelemér,* 1959: *Depaulli, De Paulli-Zelemér, Dépót,* 1959: *De Paulli erdő,* 1937: *Depauli,* 1927: *depauli,* 1927: *Dépót,* 1906: *De Paulli erdő,* 1905: *De Pauli,* 1903: *depauli erdejét,* 1903: *Depauli* birtokosság, 1903: *De Paulli erdő,* 1903: *De Pauli Zelemér,* 1901: *De Paulli erdő,* 1898: *depauli* tagbirtokok, 1897: *De Pauli zelemér, De Pauli,* 1890: *De Pauli,* 1890: *De Pauli zelemér,* 1883: *De Pauli-zelemér,* 1873: *Depauli,* 1871: *De Pauli,* 1871: *De Pauli zelemér,* 1861: *Depot Zelemér,* 1858: *Zelemér de Paul,* 1851: *De Paulli Zelemir,* 1851: *De Pauli Zelemir,* 1848: *Depóti* földet, 1790: *D. Pauli.* — Egykori erdőbirtok, amely Zelemér része volt. Korábban a Bodai bekötőúttól északi irányban egészen a mai Lorántffykertig benyúlt. A 18. században De Paulli Ferenc volt a birtokosa, a ***De Paulli, De Paulli-erdő*** és a ***De Paulli Zelemér*** elnevezések erre utalnak. Az erdő 1903-ig a közbirtokosságé volt, akkor egyénileg felosztották a birtokosok közt. A *De Paulli* családnév elhomályosulásával jöttek létre a ***Depóli-erdő,*** illetve a ***Dépót, Dépót-erdő*** és a ***Dépót-Zelemér*** névváltozatok. — Bancsi 1988: 6, H. Fekete 1959: 54, 55, 120, HbT. 1871, 1890a, 1897b, 1905, Hnt. 1873, 1937, MKFT., MoFnT. 2. — T23-F5.

Dépót dűlő lásd **Depóli dűlő**

Dépót lásd **De Paulli-erdő**

Dépót-erdő lásd **De Paulli-erdő**

Dépót-Zelemér lásd **Depóli-erdő**

Derék út 1959: *Derékút,* 1851: *Derékút.* — Egykori út, amely a régi Debreceni útból ágazott el kelet felé a Messzelátó kocsma közelében. Kis-Zeleméren keresztül vezetett az Irigyli csárdához. Ma már sem az utat, sem a nevet nem használják. — H. Fekete 1959: 55. — T22-C4.

Derítő 2011: *Derítő, -re.* — Földterület Hajdúböszörmény északkeleti határában, a Külső Újvárosi utca és a Téglási út között. Ide hordták a melléktermeket a Keleti ipartelepről. Ma megműveletlen terület. — T22-C1.

Désány István utca 2012: *Désány István utca,* 2004: *Désány István utca,* 1977: *Désány István utca,* 1959: *Bodnár utca,* 1959: *Bodnár köz,* 1959: *Désány István utca,* 1929: *Désány István utca,* 1929: *Bodnár utcán,* 1890: *Bodnár köz,* 1889: *Bodnár köz,* 1858: *Bodnár uttza,* 1842: *Bodnár köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, merőleges a Táncsis Mihály körútra. 1959-ben nevezték el arról a Désány Istvánról, akit 1698-ban az első hajdúkerületi főkapitánynak választottak. Elsődlegesen az utcában lakó Bodnár családról a ***Bodnár utca,*** illetve a ***Bodnár köz*** nevet viselte. — H. Fekete 1929: 14, 34, 1959: 15, 18, HbT. 1858, 1889, 1890a, 1929, 1977. — T34-D3.

Désány köz lásd **Honvéd utca**

Désány-fenék 1959: *Désány-fenék,* [1861]: *Désány-fenék.* — Egykori vizes, nádtermő hely volt a Bagotán a Hattyas mellett. Előtagjában a *Désány* családnév rejlik. — H. Fekete 1959: 55.

Désány zug lásd **Honvéd utca**

Dimitrov utca lásd **H. Fekete Péter utca**

Dió-kert lásd **Diós-kert**

Diós-kert 1854: *Dióskerti,* 1848: *Diós kert,* 1813: *Dió kert.* — Egykori szőlőskert, pontos helye ismeretlen. H. Fekete Péter szerint talán azonos lehetett a Nadrágos-kerttel, ezt azonban nem tudja igazolni. ***Dió-kert*** néven is említik. Már az 1950-es években sem használták a nevet. — H. Fekete 1959: 55.

Diós-telek-tábla 1959: *Dióstelek-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik része, a Hadházi út, a Görbe, a Kelepce és a Lóger nyiladék között feküdt. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 55. — T23-F2.

Diószegi Sámuel utca 2012: *Diószegi Sámuel utca,* 2004: *Diószegi Sámuel utca,* 1977: *Diószegi Sámuel utca,* 1959: *Diószeghy Sámuel utca,* 1929: *Diószegi Sámuel utca, Nap utca.* — Hajdúböszörmény központjától kissé északra található utca, mely az Iskola és a Dorogi utcák közé ékelődik. Mai nevét 1929-től viseli: a névadó Diószegi Sámuel 1784-től 1787-ig hajdúböszörményi rektor volt. Korábban a mai Kassa utcával együtt ***Nap utcá***-nak nevezték. — H. Fekete 1929: 14, 38, 1959: 18, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Districtualis ház lásd **Kerületház**

Disznókarám-tábla 1959: *Disznókarám-tábla.* — A Belső-erdő egyik része Bodaszőlőtől északnyugatra, a Csőszház mögött. Korábban egy bérlőnek volt ott disznókarámja, innen

ered az elnevezés. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 55. — T23-E3.

Disznó-lapos 1959: *Disznó-lapos.* — A Pródi-legelőnek az a része, amelyen korábban a disznókat legeltették. — H. Fekete 1959: 55. — T7-E3.

Disznós lásd **Disznós-hát**

Disznós-hát 2011: *Disznós-hát ~ Disznós,* 1959: *Disznós-hát,* 1905: *Disznós hát,* 1903: A Réten az u. n. *disznós háton,* 1890: *Disznós hát,* 1889: *Disznós hát,* 1871: *Disznós hát,* 1857: *Disznós hát,* 1857: *Disznós hát,* 1823: *Disznó hát,* 1795: sertések Számára ki szakasztott a *Disznós hát,* 1778: a *disznós háttyát,* 1771: A Kovás és *Disznós hátakra,* 1763: *Disznós hát.* — Vízállásos, posványos terület a Réten, a Polgári úttól északra, a hajdúnánási határnál. A történeti forrrások szerint disznólegelő volt. A helybeliek ma az itt gyakran megjelenő vaddisznókkal hozzák az elnevezést összefüggésbe. ***Disznós*** formában is használatos. Egy részét Kis-Disznós-hátnak nevezték. Átnyúlik Hajdúnánás területére, ott is ugyanígy hívják (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — H. Fekete 1959: 55, HbT. 1823, 1871, 1889, 1890a, 1905. — T7-E3.

Disznós-hát dűlő 1959: *Disznós-hát-dűlő.* — Dűlőút volt a Réten, a Disznós-háton. Ma már nem ismert név. — H. Fekete 1959: 55. — T6-D3.

Disznós-háti-gyep 2011: *Disznós-háti-gyep.* — Földterület a Réten, a hajdúnánási határ közelében, a Disznós-hát mellett. A *gyep* köznevet füves területek megnevezésére használják a helybeliek. — T7-E3.

Dobay Károly utca 2012: *Dobay Károly utca,* 2009: *Dobay Károly utca.* — A Poór Antal és Győrffy István utcák között húzódó utca Hajdúböszörmény belterületén. Nevét az egykori hajdúböszörményi városi mérnökről, a mai Városháza tervezőjéről, Dobay Károlyról kapta. — T34-C1.

Dobi István utca lásd **Vidtelke utca**

Dobó István utca 2012: *Dobó István utca,* 2004: *Dobó István utca,* 1977: *Dobó István utca,* 1959: *Dobó István utca,* 1929: *Dobó István utca, Vénkert III. dűlő.* — Hajdúböszörmény belterületén, a Vénkertben található utca, merőleges a Külső Fehértói utcára. Mai nevét 1929 óta viseli, korábban elhelyezkedése alapján ***Vénkert Harmadik dűlő***-nek nevezték. — H. Fekete 1929: 15, 40, 1959: 18, HbT. 1929, 1977. — T35-F1.

Dobor utca 1775: *Dobor Uttzából.* — Egykori utca Hajdúböszörmény belterületén, a Hatodik tizedben. Helyét közelebbről nem ismerjük. Már az 1950-es években sem használták a nevet. Talán egy ott lakó családról nevezték el. — H. Fekete 1959: 18.

Dobó Sándor utca 2011: *Dobó Sándor utca.* — Utca Pród belterületén, a Harmincötös útból nyílik. — T36-B2.

Dobó-tanya 1. 2011: *Dobó-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Hármas-halmi dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Dobó-tanya 2. 2011: *Dobó-tanya.* — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől délre, a Kishatár út déli oldalán, a Széchenyi-halommal párhuzamosan fekszik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-E1.

Dobó-tanya

Dóka-föld 2011: *Dóka-föld.* — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Dóka-tanyát veszi körül. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-D2.

Dóka körút 1959: *Dóka körút.* — Hajdúböszörmény belterületén, az egykori Ságvári körútnak az Újvárosi utca felé eső vége volt. A közelében lévő egykori Dóka utcáról (ma Bem József utca) kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 18. — T34-B3.

Dóka kútja 1794: *Dóka kuttyához,* 1794: *Dókának kuttya,* 1790: *Dóka kútjához.* —

Egykori kút a zeleméri határban. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Ma már nem használják az elnevezést. — H. Fekete 1959: 55, 56.

Dóka-tanya 2011: *Dóka-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Lédig dűlő mellett, a Kati-tanyával szemben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-D2.

Dóka utca lásd **Bem József utca**

Domán-tanya 2011: *Domán-tanya.* — Tanya a Réten, a Polgári út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Dombi dűlő 2011: *Dombi dűlő,* 1959: *Dombi-dűlő.* — Földút Hajdúböszörmény déli határában, a Fábián dűlő és az M3-as autópálya között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 56. — T26-C1D2.

Dombi-tanya 2011: *Dombi-tanya,* 1988: *Dombitanya,* 1988: *Kiss Pál-tanya,* 1988: *Müller-tanya.* — Tanya Bodaszőlőtől északnyugatra, a Lorántffykert közelében, a Bekötőút mellett. Régen ***Kiss Pál-tanya*** és ***Müller-tanya*** néven is szerepelt. Egymást váltó tulajdonosairól kapta a nevét. — Bancsi 1988: 6. — T23-F5.

Domb utca 2011: *Domb utca,* 2004: *Domb utca,* 1977: *Domb utca,* 1959: *Löki köz,* 1959: *Domb utca,* 1929: *Domb utca.* — Hajdúböszörmény központjától északra található utca, a Vár utca és a Dorogi utca közé ékelődik be. Mai nevét, amit az egykor mellette lévő várdombról kapott, 1929 óta viseli. Korábban — minden bizonnyal egyik lakója után — ***Löki köz***-nek nevezték. — H. Fekete 1929: 15, 1959: 18, 25, HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Dongós Nagy Lajos tanyája 2011: *Dungós Nagy Lajos tanyája ~ Dongó Nagy Lajos-tanya.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Génesivel szemben. A személynévi előtagban a *Dongós* elem a tanya tulajdonosának a ragadványneve. — T11-E5.

Dorogi dűlő 2011: *Dorogi dűlő ~ Dorogi út ~ Dorogi határút*. — A Hajdúdorogot és Hajdúhadházat összekötő út Hajdúvid keleti határában. — T16-D1.

Dorogi-dűlő 1973: *Dorogi dűlő,* 1967: *Dorogi dűlő.* — Földterület volt Hajdúvid külterületén, a hajdúdorogi határ közelében. Ma már nem használatos elnevezés. — Hnt. 1967, 1973. — T11-E5.

Dorogi-föld 2011: *Dorogi-föld*. — Szántóföld Vidtől északkeletre, a dorogi határ közelében. — T10-D4.

Dorogi gát lásd **Dorogi út 1.**

Dorogi határút lásd **Dorogi dűlő**

Dorogi kövesút lásd **Dorogi út**

Dorogi-legelő lásd **Dorogi-legelőszél**

Dorogi-legelőszél 2011: *Dorogi-legelőszél ~ Dorogi-legelő,* 1981: *Dorogi-legelő,* 1973: *Dorogi legelőszél,* 1967: *Dorogi legelőszél.* — Egykori legelő Hajdúvid keleti határában, a hajdúdorogi határ közelében. ***Dorogi-legelő***-nek is nevezik. — Hnt. 1967, 1973, MoFnT. 2. — T10-D4.

Dorogi út 1. 2011: *Dorogi út,* 1981: *Dorogi út,* 1977: *Dorogi út,* 1970: *Dorogi kövesút,* 1959: *Dorogi út,* 1929: *Dorogi út,* 1886: *Dorogi út,* 1857: *Dorogi út,* 1786: *Dorogi út,* 1785: a *Dorogi út* félen való kortsma, 1784: A Veréb-sári *Gát* úgy szintén a *Dorogi* is reperaltasson. — Hajdúböszörményből a Telekföldön keresztül Hajdúdorogra vezető szilárd burkolatú út. ***Dorogi kövesút***-nak, régebben pedig ***Dorogi gát***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 15, 1959: 56, HbT. 1786, 1977, É. Kiss 1970: 445, MoFnT. 2. — T15-H3H4.

Dorogi út 2. lásd **Dorogi dűlő**

Dorogi utca 2012: *Dorogi utca,* 2004: *Dorogi utca,* 1959: *Dorogi utca,* 1929: *Dorogi utca,* 1890: *Nagy kaszárnya útcza,* 1889: *Nagy kaszárnya útcza,* 1884: *Nagy Köz,* 1858: *Nagy uttza,* 1850: *Nagy Utszán,* 1842: *Nagy Kaszárnya utca.* — Hajdúböszörmény belterületének északi részén található utca, mely északi irányban a Külső Dorogi utcában folytatódik. Mai elnevezését 1929 óta viseli. Régi neve ***Nagy Kaszárnya utca*** volt, amit az utca végén álló kaszárnyáról kapott. Ez az elnevezés kapcsolatban áll a Tizenhárom vértanú utca régi Kis Kaszárnya utca elnevezésével is. Történeti forrásokban említik még ***Nagy utca*** és ***Nagy köz*** néven is. — H. Fekete 1959: 26, HbT. 1858, 1889, 1890a, 1929. — T34-D2.

Dózsa György körút 2012: *Dózsa György körút,* 2004: *Dózsa György körút,* 1977: *Dózsa György körút,* 1959: *Dózsa György körút,* 1959: *Folyó utcai körút,* 1959: *János Zsigmond körút,* 1959: *Polgári körút,* 1929: *János Zsigmond*

körút, 1929: *János Zsigmond-körút, Polgári-körút.* — A várost körbevevő körút északnyugati szakasza, mely a Báthory Gábor körúttól a Hunyadi János körútig tart. 1929 és 1948 között a város egykori földesuráról hivatalosan ***János Zsigmond körút***-nak hívták. A források ***Folyó utcai körút*** és ***Polgári körút*** neveken is említik, mert a Folyó (más néven Arad) és a Polgári utcák metszették. 1948-tól *Dózsa György körút* a hivatalos neve. — H. Fekete 1929: 18, 38, 1959: 18, 19, 21, 28, HbT. 1929, 1977. — T34-B2C2.

Dózsa György utca lásd **Óvoda utca**

Dózsa mezőgazdasági termelőszövetkezet 1956: *Dózsa M. T. sz. [mezőgazdasági termelőszövetkezet].* — Egykori mezőgazdasági termelőszövetkezet a Balmazújvárosi út mentén. — HbT. 1956. — T21-F3.

Dózsa téesz iskola 2011: *Dózsa téjesz iskola.* — Egykori iskola Hajdúböszörmény központjától 9 km-re nyugatra, a Balmazújvárosi út mentén. Már nem tanítanak benne, de az épülete ma is áll. Nevét a termelőszövetkezetről kapta, amelynek egykori területén áll. — T20-D4.

Döglő lásd **Döglő-ér**

Döglő-ér 2011: *Döglő-ér,* 1981: *Döglő-ér,* 1959: *Döglő,* 1945: *Döglő,* 1905: *Döglő ér,* 1890: *Döglő ér,* 1889: *Döglő ér,* 1884: *Döglö ér,* [1880]: *Döglő ér,* 1871: *Döglő ér,* 1847: *döglő,* hetven és földvár *erei,* 1847: Hetven és *döglő erei,* 1847: *Döglő ér.* — Vízfolyás Nagypródon. Régen feneketlen sár volt: azt tartja róla a hagyomány, hogy ha belement a jószág, elmerült benne. Ez magyarázza a *Döglő-ér* és az egy időben ugyancsak elterjedt ***Döglő*** elnevezést. — H. Fekete 1959: 55, 56, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MoFnT. 2. — T13-F3G4.

Döglő-lapos 2011: *Döglő-lapos,* 1959: *Döglő-lapos.* — Alacsonyabban fekvő terület Pródtól délkeletre, a Döglő-ér mellett. — H. Fekete 1959: 56. — T13-G4.

Döglő-parti dűlő 1959: *Döglő-parti dűlő.* — Dűlőút Pródon. Ma már nem használatos név. A korábbi gyűjtés Nagypródra, a Döglő-ér mellé lokalizálja. — H. Fekete 1959: 56. — T13-G3.

Dögtelep lásd **Gyepmesteri hivatal**

Duttyán 1927: *duttyán,* 1794: *Duttyán,* 1782: *Duttyánbéli,* 1758: *Duttyánbul,* 1743: *Duttyánbul.* — Hajdúböszörmény tulajdonában álló gabonaraktár volt, valahol a régi városháza déli oldalában. A név a régi *duttyán* 'magtár' szóból származik. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 18, Györffy 1927: 19, TESz.

Ecsedi-tanya 2011: *Ecsedi-tanya.* — Egykori tanya Pródtól délre. A helyén az 1980-as évek óta műveletlen föld, nádas, vízállásos terület van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Édenkert 1. 1959: *Éden-kert,* 1959: *Édenkert,* 1929: *Édenkert,* 1927: *édenkerti,* 1906: *Édenkert,* 1899: *édenkerti,* 1886: *Édenkert.* — Egykori szőlőskert Hajdúböszörmény keleti szélén, amely mára beépült, a helyén lakótelep van. A Botond és a Gyár utca húzódik a területén. — H. Fekete 1959: 18, 35, 56. — T35-F4.

Édenkert 2. lásd **Botond utca**

Égett-laponyag 1959: *Égett-laponyag, Ígett laponyag,* 1724: *égett Laponyag.* — Egykori halom Nagypródon, a Polgári úttól balra, a Pócsi-tanyánál. Ma már nem használatos elnevezés, az 1950-es években is már csak a legöregebbek ismerték. — H. Fekete 1959: 56.

Égett-szállás 1832: ugyanazon Sz. Györgyi és Zeleméri puszták határa között a hol is az *égett szállás* fele egy kopott határút mentibe. — Zeleméren említett hely. Pontosabb helyét nem ismerjük. A névadás hátteréről szintén nincsenek ismereteink. — H. Fekete 1959: 56.

Égett-tó 1959: *Égett-tó, Ígett-tó.* — Egykori szikes tó a Pródi-legelőn. Ha nyáron kiszáradt, a benne nőtt vízi növényzetet meggyújtották, s az egész tó kiégett, ez magyarázza a nevét. — H. Fekete 1959: 56.

Egyes iskola lásd **Központi lányiskola**

Egyház-föld 1. 2011: *Egyház-föld ~ Eklézsia földje ~ Eklézsia-föld,* 1959: *Eklézsia földje,* 1795: az *Ekklesia Földjébe,* 1794: az *Ekklesia földjét* a Gát megett. — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra 3 km-re, a Nyugati-Csordanyomás környékén. Egykori neve ***Eklézsia föld(je)*** volt, ezt a megnevezést ma már ritkán használják. Régebben a református egyház tulajdonában állt, innen ered a neve. — H. Fekete 1959: 56. — T21-F2.

Elek dűlő

Egyház-föld 2. 2011: *Egyház-föld ~ Egyház földje,* 1970: *Etyházfőüggye.* — Szántóföld Hajdúvid nyugati határában. A helybeliek szerint onnan ered a név, hogy az első világháború előtt a földterület az egyház tulajdonában volt. Később a világháború hősi halottainak családjai között osztották szét. ***Egyház földje*** alakban is használják a nevet. — É. Kiss 1970: 447. — T8-B5.

Egyház utca 2012: *Egyház utca,* 2004: *Egyház utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Zaboskert egyik utcája, merőleges a Kálmán Ferenc utcára. — T35-F4.

Eklézsia földje lásd **Egyház-föld 1.**

Eklézsia szigete 1959: *Eklézsia szigetje,* [1857]: *Eklezsia sziget.* — Magasabban fekvő terület volt a Réten a Varga-sziget és a Portörő-sziget között. Mivel nem volt teljesen vízmentes, ezért olykor nem lehetett megművelni. ***Eklézsia-sziget*** formában is adatolható. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 56.

Eklézsia szőlője 1755: *Ecclesia Szőllője,* 1744: *Parochia Szőlője.* — Szőlőbirtok, pontos helyét nem ismerjük, de feltehetően a Vénkertben lehetett. A református egyház tulajdonában állt, erről kapta a nevét. Bizonyára azonos lehet a közel egykori forrás által ***Parókia szőlője*** formában említett hellyel. — H. Fekete 1959: 56, 93.

Eklézsia-föld lásd **Egyház-föld**

Elek dűlő 2011: *Elek dűlő ~ Elek Zsiga dűlő ~ Elek Zsiga bácsi dűlő ~ Halom dűlő ~ Pródi dűlő ~ Oláh Jakab utca,* 1959: *Pródi halom-dűlő.* — Dűlőút Pród nyugati szélén. A ***Pródi dűlő, Pródi-halom dűlő*** és a ***Halom dűlő*** neveket az magyarázza, hogy a dűlő déli végében áll a Pródi-halom. Az ***Elek dűlő, Elek Zsiga dűlő*** elnevezések pedig a dűlő elején álló tanya tulajdonosára utalnak. Mai hivatalos neve ***Oláh Jakab utca.*** — H. Fekete 1959: 96. — T36-A1A2.

Elekes Ferenc tanyája 2011: *Elekes Ferenc tanyája*. — Egykori tanya Hajdúvid északnyugati határában, a Forrai dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G5.

Elek Feri tanyája 2011: *Elek Feri tanyája.* — Tanya a Réten, amely ma is áll, és gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Elek János utca 2012: *Elek János utca,* 2004: *Elek János utca.* — A Vénkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, mely a Perczel Mór és az Apafi Mihály utcák között fekszik. A nevét Elek Jánosról kapta, aki 1953 és 1957 között Hajdúböszörmény országgyűlési képviselője volt. — T35-F2.

Elek Zsiga (bácsi) dűlő lásd **Elek dűlő**

Elek Zsiga bácsi tanyája

Elek Zsiga bácsi tanyája 2011: *Elek Zsiga bácsi tanyája.* — Tanya Pródon, az Elek dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Elemér dűlő lásd **Közlekedő út**

Elemér lásd **Zelemér**

Elfenbein Bertalan utca 2012: *Elfenbein Bertalan utca,* 2004: *Elfenbein Bertalan utca.* — Az Északikucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Nagy András utcára. Nevét Elfenbein Bertalanról kapta, akinek komoly szerepe volt Hajdúböszörmény kulturális

életében. Az ő nevéhez fűződik többek között az 1936-ban megalakult Csokonai Iparos Önművelő Csoport létrehozása is. — T34-B1.

Elő-haraszt 1496: ad alia rubeta Hatharallya et *Elewharazth* dicta. — Bokros, cserjés hely volt Zeleméren. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 57.

Elő-hát 1959: *Előhát,* 1896: *előhát,* 1786: *Elő Hát,* 1743: *előhát.* — Magasabban fekvő terület Hajdúböszörmény belterületétől délre, az Ugarban. A földhátnak azt a részét jelöli, mely a városhoz közelebb esik. Már az 1950-es években is csak az idősebbek ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 57. — T35-E5.

Első csőszház 1959: *Első csőszház.* — Az erdőőr lakása a bodaszőlői Város-erdő Hajdúböszörmény felőli bejáratánál. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 57. — T23-E2.

Első dűlő lásd **Zelemér utca**

Első kerület lásd **Első tized**

Első tized 1959: *I. tized,* 1929: *I. kerület.* — Hajdúböszörmény belterületének egyik része: a város központjának északi részén a Bethlen Gábor utca és a Polgári út eleje, keleten az Újfehértói utca eleje, a Petőfi Sándor utca, a Korpona utca, délen a Kálvin tér és az Árpád utca, nyugaton pedig a Vörösmarty Mihály utca által határolt terület. A tizedek kialakulásának története a hajdúkorig vezethető vissza. A városvezetés kifejlődésével párhuzamosan alakulhatott ki az utcatizedek hálózata. A hajdúk letelepülése előtti katonai tisztségviselők lettek a város vezetői. Hajdúböszörmény belterületét hat tizedre osztották fel, amelyek száma a népesség számának növekedésével sem emelkedett, csak területileg terjeszkedtek tovább. 1929-ben megváltozott a közigazgatási felosztás. A hat tized helyett hét kerületre osztották a várost, ez magyarázza az ***Első kerület*** megnevezést. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1929: 8, 1959: 12. — T34-C2.

Első-kert lásd **Vénkert**

Első-őrházi-tábla 1959: *Első őrházi tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik táblája az első csőszház mögött. Határai voltak a hajdúhadházi országút és a Görbe nyiladék. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 57. — T23-E2.

Első-szőlőskert lásd **Vénkert**

Enyingi Török Bálint utca 2012: *Enyingi Török Bálint utca,* 2004: *Enyingi Török Bálint utca,* 1977: *Enyingi Török Bálint utca,* 1959: *Enyingi Török Bálint utca,* 1959: *Mátyus utca,* 1929: *Enyingi Török Bálint utca, Mátyus utca,* 1842: *Mátyus köz.* — Hajdúböszörmény északi részén található utca, mely összeköti a Nánási és a Dorogi utcákat. 1929 óta viseli a mai nevét, amelyet a város egykori földesuráról kapott. Korábban ***Mátyus utca*** és ***Mátyus köz*** néven is szerepelt. Ezeket a neveket az ott lakó Mátyus családról kapta. — H. Fekete 1929: 15, 37, 1959: 18, 25, HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Eötvös József utca 2012: *Ötvös József utca,* 2004: *Eötvös József utca,* 1977: *Eötvös József utca,* 1959: *Eötvös József utca, Fábián-malom utca, Iskola utca,* 1929: *Báró Eötvös József utca, Iskola utca.* — Hajdúböszörmény délnyugati részén található utca, mely összeköti a Bajcsy-Zsilinszky Endre és a Batthyány Lajos utcákat. 1929 óta viseli mai nevét, korábban ***Iskola utca*** volt a hivatalos neve, mivel az utcában volt a református egyház egyik iskolája. Nevezték emellett ***Fábiánmalom utcá***-nak is az utcában lévő malomról. — H. Fekete 1929: 15, 36, 1959: 18, 19, 21, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Eperfás-kert lásd **Epreskert**

Epreskert 1851: *Epres kerti* földhöz, 1847: *epreskertbeli* veteményföldek, 1795: *Epres Kert,* 1784: Eperfa Plantáknak való Kertek, 1784: *Eperfás kert.* — Egykori kertség Hajdúböszörmény belterületének északkeleti szélén, a Fehértói út mellett. Egy 18. századi forrás ***Eperfás-kert*** néven is említi. Ma egyik megnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 57. — T34-D2.

Epreskerti-lucernás 1855: *Epreskerti lucernás.* — Egykori lucernatermő terület Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Vénkert mellett. Már az 1950-es években sem ismerték a megnevezést. — H. Fekete 1959: 57. — T35-E1.

Ercsey köz lásd **Mester utca**

Ercsey utca lásd **Mester utca**

Ercsey-ház 1959: *Ercsey-ház, Ercsey-iskola,* 1898: Ercsey-féle iskolatelek, 1896: Er-

csey-féle telken levő iskola, 1896: Ercsey udvarbeli iskola. — Egykori magánház Hajdúböszörmény belterületén, amely a mai Lévay Márton utca 7. szám alatt található. Tulajdonosáról kapta a nevét. Később iskola működött benne, amely a református egyházé volt, innen származik az ***Ercsey-iskola*** elnevezés. — H. Fekete 1959: 18. — T34-C3.

Ercsey-iskola lásd **Ercsey-ház**

Erdély(i) út lásd **Erdély utca**

Erdély utca 2012: *Erdély utca,* 2004: *Erdély utca,* 1977: *Erdélyi út,* 1959: *Erdély út,* 1929: *Erdély út,* 1929: *Erdély utca.* — A Zaboskertet a Középkerttől elválasztó utca Hajdúböszörmény belterületén. 1929 óta viseli ezt a nevet. ***Erdély út*** és ***Erdélyi út*** formában is említik. — H. Fekete 1929: 16, 1959: 19, HbT. 1929, 1977. — T35-F4G4.

Erdészlak 1. 1988: *Erdészlak,* 1959: *Erdészlak.* — Az állami erdőmérnök lakása a Város-erdőn a Tiszti lak táblában, közel a hajdúhadházi határhoz. Ma nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 6, H. Fekete 1959: 57. — T23-G4.

Erdészlak 2. lásd **Méhészház**

Erdő 1. 2011: *Erdő ~ Kis-erdő.* — Erdő Hajdúvid belterületén, a Vasút utcától a Krúdy Gyula utcáig tart.

Erdő 2. lásd **Város-erdő**

Erdőőri lak-tábla 1959: *Erdőőri lak tábla.* — A bodaszőlői Belső-erdő táblája, csőszház állt rajta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 57. — T23-E4.

Erdőre járó út lásd még **Sütő dűlő**

Erdős Árpád tanyája 2011: *Erdős Árpád tanyája ~ Erdős-tanya.* — Tanya Pródtól nyugatra, a Róka-háton, az Erdős dűlő mellett. Az üresen álló épület jelenleg a Bocskai téesz tulajdonában van. ***Erdős-tanya***-ként is említik. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C3.

Erdős dűlő 2011: *Erdős dűlő.* — Dűlőút Pródon, a Róka-háton. Sokáig földút volt, ma már szilárd burkolattal rendelkezik. Nevét a dűlő elején álló Erdős Árpád tanyájáról kapta. — T12-D2C3.

Erdős-tanya lásd **Erdős Árpád tanyája**

Erdő utca 1. 2012: *Erdő utca,* 2004: *Erdő utca.* — A Zaboskert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Kálmán Ferenc utcára, és párhuzamos az Egyház utcával. Nem azonos a 17–18. századi források által említett ugyanilyen nevet viselő utcával. — T35-G4.

Erdő utca 2. 1747: Ns. Városnak *Erdő nevű Uttzájában,* 1718: *Erdő Utzai,* 1674–1676: *Erdő utca* [nem betűhív forma]. — Egykori utca Böszörményben. Pontos helyét nem ismerjük. Nem azonos a ma ugyanilyen nevet viselő utcával. — H. Fekete 1959: 19.

Eresztvény 1496: *Erezthwen.* — Egykori erdő Zeleméren. Az *eresztvény* földrajzi köznév, amely a név alapjául szolgált, 'fiatal sarjadó erdő' jelentésű. — H. Fekete 1959: 57, TESz.

Erkel Ferenc utca 2011: *Erkel Ferenc utca,* 2004: *Erkel Ferenc utca,* 1977: *Erkel Ferenc utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Bél Mátyás utcával. — HbT. 1977. — T34-B4.

Északi dűlő 1959: *Északi dűlő,* 1856: *Éjszaki Dűlő.* — Földút a Kispródi út és a Csonkadűlő között, a Nyugati-Csordanyomás területén. Ma nem használják a megnevezést. — H. Fekete 1959: 58.

Északilucernás 2011: *Északilucernás,* 1981: *Északi-lucernás,* 1977: *Északi-lucernás,* 1959: *Északi lucernás,* 1929: *Északi Lucernás,* 1905: *Északi Luczernás,* 1890: *Északi Luczernás.* — Külvárosi településrész, amely Hajdúböszörmény központjától északra terül el. Helyén egykor szántóföld volt, ahol lucernát termeltek, innen kapta a nevét. Régebbi része az 1950-es években, újabb része pedig az 1980-as években épült ki. A Lucernás északi része, vö. Délilucernás. — H. Fekete 1959: 58, HbT. 1880, 1905, 1929, 1977, MoFnT. 2. — T34-B1C1.

Eszenyi nyiladék 2011: *Eszenyi nyiladék.* — Erdei út, amely a bodaszőlői Csonkatorony utca végétől halad délkeleti irányban. — T23-H5.

Esze Tamás utca 2011: *Esze Tamás utca,* 2004: *Esze Tamás utca,* 1977: *Esze Tamás utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Görgey Artúr utcára. — HbT. 1977. — T34-D5.

Etelaka 1499: *Ethelaka,* praed., 1493: *Ethelaka,* praed., 1489: *Ethelaka,* praed., 1425: *Ethe-*

laka, poss., 1423: *Ethelaka,* poss., 1413: *Echelaka,* praed., [1410]: *Ethelaka,* 1394: *Ethelaka,* poss., 1221/1550: Paul. et Petr. de *v. Ethe*. — Elpusztult középkori falu, amely részben Hajdúböszörmény határába olvadt bele. Zelemér, Böszörmény és Balmazújváros határvidékén feküdt. Önállóságának megszűnése után mint zeleméri birtokot említik. A helynév előtagja az Árpád-korban ismert *Ete* személynév (lásd pl. 1138/1329: *Ete*), utótagja, amely kezdetben esetleg csak a birtokos házát jelölte, a régi magyar településnevek jellegzetes eleme. A legrégebbi adatnak az e településsel való azonosítása kétséges, amennyiben ide tartozik, elképzelhető, hogy a helység neve eredetileg ***Ete*** volt. — ÁSz., Cs. 1: 514, K. Fábián 1997: 62, H. Fekete 1959: 58, FNESz. *Ete,* Hanvay 169, Herpay 222, 224, 247, 249, Lévai 2003: 32–34, Németh 1997: 73–74, Révész 1859: 62, 64, 66, VárReg. 213.§, 265, Zs. 1: 391, 4: 289, 10: 528.

Fábián dűlő 2011: *Fábiján dűlő ~ Fábián dűlő,* 1981: *Fábián-dűlő,* 1959: *Fábián-dűlő,* 1927: az Ugarban a *Fábián-dűlőben.* — Dűlőút a Dombi dűlő és Bodnár dűlő között. A dűlő mentén egykor nagyobb földterületet birtokló Fábián családról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 58, MoFnT. 2. — T26-D2.

Fábián-kert 2011: *Fábiján-kert ~ Fábián-kert*. — Egykor nagyobb összefüggő birtok volt a Fábián dűlő mentén. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-E2.

Fábiánmalom utca lásd **Eötvös József utca**

Fábián Sándor tanyája 2011: *Fábián Sándor tanyája ~ Fábián Sándor-tanya.* — Tanya a Brassói-zugban. ***Fábián Sándor-tanya***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-D1.

Fábián-zug 1790: *Fabján Zug.* — Egy 18. századi forrásban Hajdúböszörmény és Balmazújváros határában említett hely. Bizonyára a tulajdonosáról kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 58.

Fácánnevelő nyiladék 2011: *Fácánnevelő nyiladék ~ Fácántnevelő nyiladék*. — Erdei út Bodaszőlőtől északra, a Fácántelepi nyiladék és a Csalánszállító nyiladék északi felével párhuzamos. Nevét arról kapta, hogy régen az erdőbe vitték ki az előnevelt fácáncsibéket, és természetes körülmények között próbálták utónevelni őket. Egy időben az előnevelést is itt végezték. — T23-E2E3.

Fácántelep 2011: *Fácántelep ~ Bodaszőlői fácántelep.* — Fácántenyésztő telep Bodaszőlőtől északnyugatra, a Lorántffykert mellett. ***Bodaszőlői fácántelep*** néven is említik. — T23-F4.

Fácántelepi nyiladék 2011: *Fácántelepi nyiladék,* 1988: *Tuskónyiladék,* 1959: *Tuskó nyiladék.* — Erdei út a bodaszőlői Város-erdőtől és Belső-erdőtől nyugatra. A Fácántelephez tartozik, nevét is erről kapta. Korábbi elnevezése ***Tuskó nyiladék*** volt, amely onnan származik, hogy az országút melletti végén a város a kitermelt tuskót hatalmas kazlakba rakatta. Ez utóbbi megnevezését ma nem használják. — Bancsi 1988: 12, H. Fekete 1959: 113. — T23-E2F4.

Faggyas útja 1496: *Fagyasuta.* — A zeleméri erdőn említi egy 15. századi oklevél, de ismerünk ilyen nevet Hajdúhadházon is. H. Fekete Péter szerint talán a Fagy-völgyes-tábla névvel hozható kapcsolatba. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 58.

Fagy-völgyes-tábla 1959: *Fagyvölgyes tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik táblája a hajdúhadházi országúttól délre, a Lóger, a Kelepce és a Méhészházi nyiladékok között. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 58. — T23-F2.

Faiskola 1959: *Faiskola.* — Egykori faiskola, amely Hajdúböszörmény délkeleti részén, a Széchényi-kertben volt. 1959-ben helyén már sportpálya állt. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 58. — T35-E4.

Farkasordító 2011: *Farkasordító,* 1959: *Farkasordító,* 1823: *Farkasordító,* 1801: az Andrási töltés mellett északról a *Farkas ordító* erében, 1784: azon Gát és töltés a Kadarts folyásán és a *Farkas ordítón,* 1764: *Farkas Ordító,* 1748: *Farkas ordító.* — A Rét déli részén, a Palostya és a Híres-hát között fekvő egykori nádas, gyékényes terület: a hagyomány szerint réti farkas tanyázott benne. Ma szántó. — H. Fekete 1959: 58, HbT. 1823. — T12-B4.

Farkasordító-dűlő 1959: *Farkasordító-dűlő,* 1868: a városnak a *Farkasordító dűlőben* 16

hold dűlője van, 1861: Réten a *Fardas orditó dűlőben.* — Dűlőföld a Réten, a Farkasordító mellett. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 58. — T12-B4.

Farkas-sziget 1959: *Farkas-sziget,* 1848: *Farkas* és a Nagy Kupa *szigetek,* 1848: *Farkas Sziget,* 1847: *Farkas sziget,* 1769: *Farkas Sziget,* 1768: *Farkassziget.* — Korábban vizenyős, a környezeténél magasabban fekvő, műveletlen terület volt a Réten, ma szántóföld. — H. Fekete 1959: 58, 59. — T13-E1.

Fazekas Gábor körút 2012: *Fazekas Gábor körút,* 2009: *Fazekas Gábor körút,* 2004: *Fazekas Gábor körút,* 1977: *Fazekas Gábor körút,* 1959: *Fazekas Gábor körút,* 1929: *Fazekas Gábor körút, Fazekas-körút.* — A várost körülvevő körút északkeleti szakasza, mely a Hunyadi János körúttól a Szilágyi Erzsébet körútig tart, s a Dorogi út és a Fehértói út metszi. Fazekas Gábor böszörményi iparosról kapta nevét, aki halála után vagyonát a Bocskai Gimnáziumra hagyta. — H. Fekete 1929: 16, 1959: 19, HbT. 1977. — T34-D2.

Fazekas Mihály utca 2012: *Fazekas Mihály utca,* 2004: *Fazekas Mihály utca,* 1977: *Fazekas Mihály utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, a Bánság tértől délre. — HbT. 1977. — T34-C4.

Fazekas-tanya 2011: *Fazekas-tanya ~ Fazikas-tanya.* — Tanya a Sziken, a Keleti-főcsatorna mellett. A 19. század végén alakult, s középbirtoknak számított. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G3.

Fegyveres híd 2011: *Fegyveres híd.* — Híd a K. IV. csatornán, Pródtól délre. Nevét a mellette álló Fegyveres-tanyáról kapta. — T13-F3.

Fegyveres-tábla 1959: *Fegyveres-tábla.* — A Belső-erdő egyik táblája Bodaszőlőtől északnyugatra, a Bocskai nyiladék és az ugari szántóföldek között. Bérlőjéről kapta a nevét. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 59. — T23-E4.

Fegyveres-tanya 1. 2011: *Fegyveres-tanya.* — Tanya a bodaszőlői Gohér utca déli végénél. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T23-G5.

Fegyveres-tanya 2. 2011: *Fegyveres-tanya,* 1959: *Fegyveres-tanya.* — Tanya a Pródi-határban, a Kispródi út és az Elek dűlő találkozásánál. Jelenleg egy Bujdosó nevű gazda él itt, de korábban a Varga és a Fegyveres család gazdálkodott rajta: ez utóbbiról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 59. — T13-F3.

Fehér-hegy 1959: *Fehér-hegy,* 1944: *Fehérhegy,* 1929: *Fehérhegy.* — Egykori halom a bodaszőlői Város-erdőn. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 59. — T23-F3.

Fehér-hegyi-tábla 1959: *Fehér-hegyi tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő része, a Rókaporozó, a Lóger és a Görbe nyiladék között. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 59. — T23-F3.

Fehér-hegy-kút 1884: *Fehérhegy kút.* — Egykori kút a Fehér-hegy közelében. Ma már nem használják a nevet. — HKFT. — T23-F3.

Fehér-malom dűlő 1959: *Fehérmalom-dűlő.* — Út Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Nevét a közelében lévő malomról kapta. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 59.

Fehértói út 1. 2011: *Fehértói út,* 1857: *Fehértói út,* 1786: *Fehértói út,* 1783: *Fejértai út,* 1782: *Fejértói* és Nyiregyházi *utakon* által, 1769: *Fejértai* és Kállai *útfélen.* — Hajdúböszörményből Újfehértóra vezető út. Egyes történeti források ***Fejértai út***-ként szerepeltetik, ahol ugyanazt az *ó ~ a* váltakozást láthatjuk, mint a *Szoboszló > Szoboszlai út* helynévben. — H. Fekete 1959: 59, HbT. 1786. — T16-D3C4, T17-F2.

Fehértói út 2. lásd **Újfehértói utca**

Fehértói utca lásd **Újfehértói utca**

Fehértói úti iskola lásd **Cégényi úti iskola**

Fejes-gát 1959: *Fejes-gát,* 1788: a Füz és *Fejes Gátakon* található Nádak, 1783: *Fejes gát,* 1770: A *Fejes Gát* töltése, 1764: A *Fejes Gátba.* — Vízparti védmű, illetve a mellette levő vízállás Hajdúböszörmény nyugati határában, a Gát-éren. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 59.

Fejes-gát ere 1854: *fejesgát erén.* — Vízfolyás a Fejes-gátnál. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 59.

Fejes-gáti-halom 1959: *Fejes-gáti halom,* 1854: *Fejesgáti-halom.* — Kiemelkedés a Kispród határrészen, a Fejes-gát közelében. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 59.

Fejes-tanya lásd **Bácsmegi-tanya**

Fejes-tanyák 2011: *Fejes-tanyák.* — Egykori tanyák Hajdúvidtől nyugatra, az Iskola dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyükön. Tulajdonosaikról kapták a nevüket. — T15-G1.

Fekete-dűlő 1973: *Feketedűlő,* 1967: *Fekete-dűlő.* — Egykori dűlőföld Hajdúvid északkeleti határában. Nevét a közelében fekvő Fekete-halomról kapta. — Hnt. 1967, 1973. — T10-D4.

Fekete dűlő lásd **Fekete-hegy dűlő**

Fekete-föld 1865: *Feketefőüd.* — Nagy kiterjedésű határrész volt Hajdúvid keleti határában a Szegedi-folyás dűlőtől a Vidi-földig. A *Fekete* előtag a föld színét és jó minőségét jelöli. — É. Kiss 1970: 450. — T10-D5.

Fekete Gábor-csőszház 2011: *Fekete Gábor-csőszház,* 1959: *Belső-erdei csőszház,* 1883: *belső erdei csőszház.* — Csőszház Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Belső-erdő közelében. Az ott dolgozó csőszről nevezték el. ***Belső-erdei csőszház*** nevét az elhelyezkedése alapján kapta, de ma már ezt a nevet nem használják. — H. Fekete 1959: 42, 43. — T22-D4.

Fekete Gábor dűlő 2011: *Fekete Gábor dűlő.* — Földút, amely a vasúttól a Kishatár útig nyúlik. Az erdő széléhez legközelebbi dűlő, Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre. — T27-G1.

Fekete István szigete 1790: *Fekete István szigetje.* — Magasabban fekvő, ezért vízmentes hely volt a Rét szélén, a Hortobágy mellett. Már az 1950-es években is ismeretlen helynév volt. A név előtagjában személynév szerepel, de a névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 59.

Fekete-halom lásd **Fekete-hegy**

Fekete-hegy 1981: *Fekete-hegy,* 1956: *Feketehegy,* 1854: *Fekete-halom,* 1767–1779: *Fekete halom,* 1714: *Fekete-hegy.* — Egykori halom Hajdúvid északkeleti határában, a mai Poroszlai-föld területén. Történeti forrásokban ***Fekete-halom***-ként is említik. A kiemelkedést elszántották, így ma már sem a helyet, sem a nevet nem ismerik. — H. Fekete 1959: 59, Hnt. 1956, HnT. 1767–1779b, É. Kiss 1970: 450, MoFnT. 2. — T10-D5.

Fekete-hegy dűlő 2011: *Fekete-hegy dűlő ~ Fekete dűlő ~ Kis Dorogi út,* 1970: *Fekete-hegy dűlő, Isván dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid északkeleti határában, a Poroszlai-föld mellett. A *Fekete-hegy dűlő* és a ***Fekete dűlő*** nevek a közelben levő Fekete-hegy nevével vannak összefüggésben. ***Kis Dorogi út***-nak azért nevezik, mert a dűlőút a Dorogi út folytatása. Az egy időben használatos ***István dűlő*** nevet pedig azért kapta, mert a dűlőút északi oldala mellett húzódó földterület birtokosa egykor Hadházy István volt. — É. Kiss 1970: 450–451, 457. — T10-D5.

Fekete-lapos 2011: *Fekete-lapos,* 1959: *Fekete-lapos,* 1854: *Fekete-lapos.* — Kisebb lapos Hajdúvid északkeleti határában, a Fekete-hegytől nem messze. Ma már csak a legidősebbek ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 59. — T10-D5.

H. Fekete Péter utca 2012: *H. Fekete Péter utca,* 2004: *H. Fekete Péter utca,* 1992: *H(alasi) Fekete Péter utca,* 1991: *H. Fekete Péter utca,* 1991: *Dimitrov utca,* 1977: *Dimitrov utca.* — Hajdúböszörmény belterületén, a Zaboskertben található utca, merőleges a Baktay Ervin utcára. Az utca nevét H. Fekete Péter hajdúböszörményi lokálpatriótáról kapta, aki többek között a Baltazár Dezső Polgári Leányiskola igazgatója, a Városi Múzeum megalapítója, a Hajdúböszörmény című politikai lap szerkesztője volt. Ő állította össze a Hajdúböszörmény helyneveinek adattára és a Hajdúböszörmény utcanevei című munkákat is. Nevét 1991 óta viseli az utca. Korábban ***Dimitrov utca*** volt. — HbT. 1977, SzH. 1992. — T35-G4.

Fekete-tanya 1. 2011: *Fekete-tanya*. — Tanya a Réten, a Marjai-parton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D3.

Fekete-tanya 2. 2011: *Fekete-tanya*. — Tanya Pródtól északra, a Pródi-legelőn. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G1.

Fekete-tanya 3. 2011: *Fekete-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvidtől nyugatra, a Nánási út és az Iskola dűlő kereszteződésében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-G1.

Felső-Bodzás 1781: *felső bodzás.* — A bodaszőlői Város-erdőn lévő egykori Bodzás egyik része. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 45, 59. — T23-F1.

Felső-csikóskút lásd **Felső-kút**

Felső-csordakút 1959: *Felső-csordakút ~ Fēső csordakút,* 1848: *felső csorda kút.* — Két kút volt a Bagotán, a Csordalegelőn. A kettő közül az északibb fekvésűt hívták *Felső-csordakút*-nak. Ma már nem használatos név. — H. Fekete 1959: 59. — T12-A3.

Felső-gulyakút lásd **Gulyakút 1.**

Felső-Gulyástanya lásd **Gulyástanya**

Felső kereskedő bolt 1776: *Felső Kereskedő Bólt.* — Egykori bolt Hajdúböszörmény belterületén. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 19.

Felső-kút 2011: *Felső-kút,* 1959: *Felső kút, Fēső kút,* 1959: *Felső csikóskút,* 1848: Bagotán a *felső csikós kutat,* 1789: A Hortobágy megett *a Felső kutnál.* — Kút a Bagotán, a Csikós-legelőn, ahol a lovakat itatják. Töviskes Gábor felújíttatta, így ma is az állatok itatására szolgál. Korábban ***Felső-csikóskút*** formában is használták. Tőle délre feküdt az *Alsó-csikóskút.* — H. Fekete 1959: 60. — T12-B2.

Felszabadulás tér lásd **Baross Gábor tér**

Fenyves 1959: *Fenyves,* 1944: *Fenyves.* — A bodaszőlői Város-erdő peresi részén lévő, fenyőfákkal betelepített tábla, a Lorántffykert északi szomszédságában. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 60. — T23-G3.

Fenyves dűlő lásd **Szálkai dűlő**

Feri-tanya 2011: *Feri-tanya ~ Hadházi Ferenc tanyája*. — Egykori tanya Hajdúvidtől északkeletre, a dorogi határban. Ma a helyén szántóföld van. Uradalmi tanyaközpont volt, ahol gyapotot, dohányt és szőlőt termesztettek az ott élők. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Hadházi Ferenc tanyája*** néven is ismerik, de a *Hadházi* családnevű tanyatulajdonosoknál jóval gyakoribb, hogy a keresztnevük jelenik meg a tanyanévben (lásd erről még Balázs-tanya).

Fiatal Kerékgyártó-malom 2011: *Fiatal Kerékgyártó-malom*. — Egykori malom Hajdúböszörmény belterületén, az Újvárosi út mentén, a Kórház mellett. Kerékgyártó nevű tulajdonosáról kapta a nevét. — T34-B4.

Fiatalos-erdő 1783: *Fiatalos Erdő,* 1782: *fiatalos Erdő,* 1781: *Fiatalos erdelyéről,* 1774: *Fiatalos Erdő,* 1774: *Fiatalos Erdő.* — A Város-erdő újabb telepítésű része volt. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 60.

Ficsori-tó 1981: *Ficsori-tó,* 1959: *Ficsori-tó, Ficsoritó-tó, Vicsorító,* 1945: *Ficsori tó,* 1897: *Ficsori tó,* 1890: *Ficsóri tó,* 1871: *Ficsori tó,* 1851: a városnak a Vidi pusztán az ugy nevezett *Ficsori-tó* tóban levő kaszálója, A város *fitsoritó*jába való fü, 1851: a városnak a Vidi pusztán az un. *Ficsoritó tóban* és a Máté laposánál levő kaszálója, 1836: *Ficsori Tó,* 1836: *Ficsori-Tó.* — Szikes fenék Hajdúvid határában. Egykor bizonyára tó volt, de már a 19. századi források is kaszálókat említenek benne. A *Ficsori* előtag eredete ismeretlen. A helybeliek az 1950-es években a számukra nem érthető nevet ***Ficsoritó-tó*** és ***Vicsorító*** formában is használták. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 60, 84, HbT. 1836, 1871, 1890a, 1897a, MoFnT. 2.

Ficsori-tó laposa 1959: *Ficsori-tó laposa,* 1839: *Ficsoritó laposa.* — Lapos terület volt Hajdúvid határában, a Ficsori-tó mellett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 60.

Ficsoritó-tó lásd **Ficsori-tó**

Ficsoritó-tó-dűlő 1981: *Ficsori-tó-dűlő,* 1959: *Ficsoritó-tó dűlő.* — Földterület (esetleg út) a Ficsoritó-tó mellett Viden. — H. Fekete 1959: 60, MoFnT. 2.

Fiúiskola (1916) Forrás: Füz László

Fiúiskola 2011: *Fiúiskola ~ Kettes iskola ~ Központi iskola ~ Pijaci iskola*, 1959: *Központi iskola.* — Általános iskola Hajdúböszörményben, a Bocskai tér 11. szám alatt. Hivatalos neve Hajdúböszörményi Bocskai István Általános Iskola. Korábban csak fiúk jártak ide, ez magyarázza a legáltalánosabb *Fiúiskola* elnevezést. Az 1960-as években 2. sz. Általános Iskola lett a hivatalos neve, ezért

sokan ma is ***Kettes iskolá***-nak nevezik. ***Piaci iskolá***-nak és ***Központi iskolá***-nak is hívják, mert a város központjában, a piachoz közel fekszik. — H. Fekete 1959: 24. — T34-D3.

Focipálya 2011: *Focipálya*. — Sportpálya Hajdúvid belterületén. — T36-C2.

Fodor köz lásd **Klapka György utca**

Fodor kútja 1725: a másik a Vidi földön a Nyáras Uttya félen a *Fodor kuttyára* dül. — Egykori kút, majd talán földterület a Vidi-földön. — H. Fekete 1959: 60.

Fodor utca lásd **Klapka György utca**

Folyás 2011: *Folyás,* 1986: *Gáti folyás,* 1980: *Gáti-folyás,* 1970: *Folyás,* 1900: *Gáti folyás,* 1893: *Folyás,* 1884: *Gáti folyás,* 1858: *Gáti folyás,* 19. sz.: *Gáti folyás,* 1722: *Folyás.* — Kisebb természetes vízfolyás Hajdúvid északkeleti, részben Hajdúdorog déli határában. ***Gáti-folyás*** néven is említik. A *folyás* földrajzi köznév a Debrecen környéki helynevekben 'árok' jelentésben szerepel. — HdL19, HdT. 19. sz., HKFT., É. Kiss 1970: 452, 488, Lévai 2003, MKFT., MoFnT. 2, Török 2009: 14. — T10-C4.

Folyó köz lásd **Arad utca**

Folyó lásd **Kanális**

Folyó utca lásd **Arad utca**

Folyó utcai körút lásd **Dózsa György körút**

Forgács dűlő 1. 2011: *Forgács dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Harmincötös útból nyílik. Nevét az egykor mellette álló Forgács-tanyáról kapta. — T6-D3.

Forgács dűlő 2. 2011: *Forgács dűlő.* — Dűlőút a Sziken. Nevét — talán a másik ilyen nevű dűlőhöz hasonlóan — az egykor mellette álló Forgács-tanyáról kapta. — T13-G2.

Forgács-tanya 2011: *Forgács-tanya.* — Tanya a Marjai-parton, a Forgács dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D3.

Forrai 2011: *Forrai ~ Forrai-föld ~ Forrai gróf földje,* 1973: *Forraidűlő,* 1970: *Fōraji,* 1967: *Forraidűlő.* — Lapos, olykor vizenyős szántóföld Hajdúvid északnyugati határában, a Forrai dűlő és a Reus dűlő között. Korábban külterületi lakott helyként is szerepelt ***Forrai-dűlő*** néven. A helybeliek elmondása szerint ide tervezték építeni Hajdúvidet, ki is mérték a területet utcákra, de ez a terv végül nem valósult meg. A nevek Forrai gróf családnevét őrzik, aki a területet birtokolta. — Hnt. 1967, 1973, É. Kiss 1970: 452. — T9-H4.

Forrai dűlő 1. 2011: *Forrai dűlő,* 1981: *Forrai-dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid nyugati határában. Nevét a mellette fekvő földről, a Forrairól kapta. — MoFnT. 2. — T9-H4.

Forrai dűlő 2. lásd **Forrai**

Forrai-föld lásd **Forrai**

Forrai gróf földje lásd **Forrai**

Forrai-kastély 2011: *Forrai-kastély.* | *A háború után teljes tönkrement.* — Egykori épület Hajdúvid északnyugati határában, a Forrai területén. A helybeliek szerint a 20. század elején épülhetett, és az 1960-as években, a téeszesítés miatt bontották el. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G4.

Forrai-lapos 2011: *Forrai-lapos*. — Kisebb lapos Hajdúvid északnyugati határában, a Forrai közelében. — T9-H4.

Forrai-tanya 2011: *Forrai-tanya,* 1970: *Forrai-tanya.* — A Forrai-kastélyhoz tartozó egykori cselédszállás és major. — É. Kiss 1970: 452. — T9-G4.

Forrás 1. 1794: a Füz Gátnál levő Canális árka ki tisztittatik, hogy ennélfogva a mellette levő *Forrásból* víz folyván beléje, 1770: *Forrás,* 1768: *Forrás.* — Egykori forrás a Fűz-gát mellett, Hajdúböszörmény nyugati határában. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 60.

Forrás 2. 1959: *Forrás.* — Egykori forrás a Belső-erdő déli-középső táblájának északi részén, Bodaszőlőtől északnyugatra. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 60. — T23-F4.

Forrás nyiladék 1988: *Forrásnyiladék.* — Közelebbi helyét nem ismerjük, talán egy erdei út lehetett a Forrás környékén. Ma nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 7.

Forrás-tábla 1959: *Forrás-tábla.* — Erdős rész a Belső-erdőn a Fegyveres-táblától keletre, a Bocskai és a Fácántelepi nyiladék között, Bodaszőlőtől északnyugatra. Nevét feltehetően az itt található Forrásról kapta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 60. — T23-E4.

Fő alj 1794: *fő aj,* 1793: A IV. Tized erdeje a *Fő ajjban.* — A pontos helyét nem ismerjük, vélhetően a Negyedik tizedhez tartozott. — H. Fekete 1959: 60, FKnT.

Földesi dűlő 2011: *Földesi dűlő,* 1981: *Földesi-dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény délnyugati határában, keletről az M3-as autópályával, nyugatról pedig a Sóvágó-lapos dűlővel párhuzamos. Nevét az itt lévő Földesi-tanyáról kapta. — MoFnT. 2. — T26-C2.

Földesi-lapos 2011: *Földesi-lapos,* 2009: *Földesi-lapos,* 1959: *Földesi-lapos.* — Mélyen fekvő terület Zeleméren, a Szoboszlai út keleti oldalán. Korábban legelő volt és nádas, ma már csak kiszáradt meder. Itt eredt a Brassó-ér. Nevét az itt lévő Földesi-tanyáról kapta. — H. Fekete 1959: 60, Gábor 2009: 36. — T26-C2.

Földesi-tanya 2011: *Földesi-tanya*. — Tanya a Földesi dűlőnél, a Földesi-lapos területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-C2.

Földvár 1. 1803: *Földvár,* 1794: *Földvár.* — Egykori földvár Nagy-Zeleméren. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 60.

Földvár 2. 1959: *Földvár, Fődvár,* 1847: *földvár* erének. — A hagyomány úgy tartja, hogy Nagypródon, az újvárosi határ mellett egykor földvár állt, és ennek emlékét őrzi az ottani ér, fok, híd, part és domb *Földvár* előtagú neve. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár-domb 1959: *Földvár-domb.* — Kiemelkedés Nagypródon a Kispródi úttól jobbra. Már az 1950-es években is csak az idősebbek ismerték a megnevezést. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár ere 1959: *Földvár ere,* 1847: a döglő, hetven és *földvár erének* megtöltése, 1847: *földvár erének* megtöltésével. — Egykori ér Nagypród déli részén, a Földvár közelében. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár-fok 1959: *Földvár-fok,* 1832: *föld vár fok,* 1832: *Földvár fok,* 1832: *földvár foka.* — Hosszanti földmélyedés, vízelvezető Nagy-Zeleméren. Az egykori Földvárról kapta a nevét, de ma már nem használják a megnevezést. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár-fok laposa 1832: *föld vár fok laposába.* — Lápos, egykori vizenyős terület Nagy-Zeleméren, a Földvár-fok mellett. Mára teljesen kiszáradt. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár híd 1959: *Földvár híd.* — Híd Nagypródon, a Kispródi úton. Ma már nem ismert megnevezés. — H. Fekete 1959: 61.

Földvár-part 1959: *Földvár-part.* — Magasabban fekvő terület Nagypródon, a Döglő keleti részén. — H. Fekete 1959: 61.

Főtér lásd **Bocskai tér**

Főút lásd **Bekötőút, Boda Katalin utca**

Fő utca lásd **Kossuth Lajos utca**

Freiter dűlő 2011: *Freiter dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Csonkadűlő folytatása. Nevét a dűlő elején álló Freiter-tanyáról kapta. — T6-C3.

Freiter-tanya 2011: *Freiter-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Freiter dűlőben. Egy kisebb dombon állt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Futballpálya 2011: *Futballpálya*. — Futballpálya Bodaszőlő határában, a Csonka torony utca elején. Területét az egykori erdőből hasították ki. — T23-G5.

Fülöp-dűlő 1981: *Fülöp-dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény nyugati határában, az Újvárosi úttól délre. A *Fülöp* névrész feltehetően személynévi eredetű. — MoFnT. 2. — T21-E4.

Fürdő lásd **Fürdőkert**

Fürdő dűlő 2011: *Fürdő dűlő ~ Vidi Fürdő dűlő,* 1959: *Fürdő-dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid nyugati határában, az U. Szabó dűlővel párhuzamosan. Nevét az egykor a dűlő mellett álló Vidi-fürdőről kapta. — H. Fekete 1959: 61. — T9-E5, T15-E2F5, T21-F1.

Fürdőház lásd **Fürdőkert**

Fürdőkert 2011: *Fürdőkert ~ Szabadidőközpont ~ Tisztasági fürdő ~ Ifjúsági park ~ Strand,* 1959: *Fürdőkert,* 1959: *Fürdőház,* 1929: *Fürdő-kert,* 1929: *Fürdő,* 1896: *fürdőkert,* 1893: *fürdőkert,* 1891: *fürdőkert,* 1884: *fürdőkert,* 1883: *fürdő,* 1847: *Fördőház.* — Szabadidőközpont Hajdúböszörmény délkeleti részén, a Vásártéren. Eredetileg gőzfürdő üzemelt a területén, ezért ***Tisztasági fürdő*** és ***Strand*** néven is ismert. Kabinos fürdőszobák

voltak benne. A gőzfürdő épülete ma is megvan, de a második világháború óta nem üzemel. Ezt a részt nevezték ***Fürdőház***-nak. Korábban a parkos területeken majálist és különböző városi rendezvényeket tartottak. A kb. 4-5 hektárnyi területen nyári napközi és úttörőtábor is működött. A közelmúltban felújították, azóta újra tartanak itt rendezvényeket. Ezért hívják ***Ifjúsági park***-nak és ***Szabadidőközpont***-nak is. — H. Fekete 1929: 35, 1959: 19, HbT. 1929. — T35-E4.

Fürdő utca 1. 2011: *Fürdő utca,* 2004: *Fürdő utca,* 1977: *Fürdő utca.* — Hajdúböszörmény északi részén található utca, mely a Külső Nánási utca és Külső Dorogi utca között fekszik. Nevét a közelében lévő Bocskai Strand és Gyógyfürdőről kapta. — HbT. 1977. — T34-C1.

Fürdő utca 2. lásd **Nagy István utca**

Füves-kert 1886: *Füveskert,* 1855: *Füveskert,* 1848: *füves kerti,* 1839: *Füveskert,* 1836: *Füves kert.* — Kaszálók Hajdúböszörmény délnyugati határában, ott, ahol a város vizeit kivezető Kanális beleszakad a Gát-érbe. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 61. — T21-E3.

Füves út 1959: *Füves út,* 1944: *füves út.* — Erdei út, amelyet csak fakitermeléskor használtak, és a kevés használat miatt teljesen befüvesedett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 61. — T27-H2.

Fűz-gát 1848: *fűz gát,* 1795: *Fűz Gát,* 1788: *Fűz Gát,* 1783: *Fűz Gát,* 1770: *Fűz Gát,* 1764: *Fűz Gát.* — Vízparti védmű, illetve mellette levő vízállás volt a Gát-éren. Hajdúböszörmény délnyugati határában, a városból kivezető Kanális betorkollásával szemben feküdt. Egy másik ilyen nevű helyet a nánási határnál is említenek (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). Már az 1950-es években sem ismerték a megnevezést. — H. Fekete 1959: 61, 62. — T21-E3.

Gaál-lapos 1959: *Gaál-lapos.* — Lapos, vizenyős terület a Mély-völgyben. A Gaál-tanyához tartozik. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62. — T27-F3.

Gaál-tanya 1959: *Gaál-tanya,* 1867: *Gaál tanya.* — Egykori tanya Zeleméren, a Mély-völgy területén, Hajdúböszörmény belterületétől délre. Épülete ma is áll, de már nem gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét, amit azonban ma már nem használnak. — H. Fekete 1959: 62. — T27-F2.

Gábor Áron utca 2011: *Gábor Áron utca*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Víg utcát és a Pacsirta utcát köti össze. — T36-D1.

Gagarin utca lásd **Csiha Antal utca**

Gajdán dűlő 2011: *Gajdán dűlő,* 1981: *Gajdán-dűlő,* 1959: *Gajdán-dűlő,* 1927: *Gajdán dűlő.* — Földút Hajdúböszörmény északnyugati határában, az Északilucernás és a Telekföld között. Az egykori Gajdán-tanyáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 62, MoFnT. 2. — T15-H5.

Gajdán köz lásd **Damjanich János utca**

Gajdán Sári néni tanyája 2011: *Gajdán Sári néni tanyája*. — Tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Loncos dűlőnél. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-F2.

Gajdán utca lásd **Damjanich János utca**

Gajdán-tanya 2011: *Gajdán-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény északnyugati határában, a Gajdán-dűlőnél. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-H5.

Galagonyás-határ 1790: *Gelegonyás Határ.* — Egykori határrész Zeleméren. Nevét bizonyára az ott lévő galagonyabokrokról kaphatta. A történeti adatban a szó nyelvjárási változata fordul elő. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62.

Gargya Imre bácsi tanyája 2011: *Gargya Imre bácsi tanyája.* — Tanya a Brassói-zugban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-C1.

Gargya-lapos 1959: *Gargya-lapos.* — Mélyebben fekvő terület Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, közel a hajdúhadházi határhoz. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 62.

Gát lásd **Gát-ér**

Gát alja 1771: *Gát allyánál,* 1771: *Gát allyát.* — Nagyobb földterület volt Hajdúböszörmény nyugati határában, a Gát-ér mellett. Már az

1950-es években sem használták a nevet. — H. Fekete 1959: 62.

Gát-ér 2011: *Gát-ér ~ Gát,* 2009: *Gát-ér,* 1959: *Gát-ér*, *Gát,* 1905: *Gát,* 1890: *Gát,* 1889: *Gát,* 1886: *Gátere,* 1871: *Gát,* 1870: *Gát-ere,* 1848: *gáton,* 1771: *Gát,* 1769: *Gát.* — Vízfolyás Hajdúböszörmény nyugati határában, a Zelemér-ér folytatása, a Brassó-ér középső szakasza. Belecsatlakozik a Kanális, a város belterületének vizeit kivezető árok. ***Gát*** néven is használják. Vö. Zelemér-ér. — H. Fekete 1959: 62, Gábor 2009: 39, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905. — T21-E3.

Gáti csapszék lásd **Pernyés csárda**

Gáti-folyás lásd **Folyás**

Gáti-halom 2011: *Gáti-halom ~ Gát-halom,* 2010: *Gáti-halom,* 1996: *Gát, Újgát-hlm. [halom],* 1980: *Gát halom,* 1981: *Gát-halom,* 1959: *Gát-halom,* 1959: *Újgát halma,* 1905: *Gáthalom,* 1890: *Gáthalom,* 1889: *Gát halom,* 1884: *Gát halom,* [1880]: *Gát halom,* 1871: *Gát halom,* 1858: *Ujgát halom,* 1786: *Ujgát halma,* 1783: *Új gát halma.* — Egykori halom Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Nyugati-Csordanyomáson, a Gát-ér (más néven Gát) közelében. Mára a kiemelkedést elhordták, a helyén szántóföld van. Főképpen a történeti források ***Új-Gát halma*** és ***Új-Gát-halom*** néven is említik. — Drén–Molnár 2011, H. Fekete 1959: 62, 114, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 98. — T21-E2.

Gát megett 2011: *Gát megett, -re, Gátmegé,* 1981: *Gát mögötti rész,* 1967: *Gátmegetti rész,* 1959: *Gátmegett,* 1945: *Gát megett,* 1905: *Gát megett,* 1890: *Gát megett,* 1889: *Gát megett,* 1884: *Gát megett,* [1880]: *Gát megett,* 1871: *Gát megett,* 1795: *Gát megett,* 1775: a *Gát mege* mennek kasználni, 1774: *Gát megé,* 1770: *Gát megett.* — Határrész Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Gátnak is nevezett Gát-értől az újvárosi határig. Vizes, lápos terület. Nevét az magyarázza, hogy a belterülethez viszonyítva a Gáton túl, a Gát mögött fekszik. Hivatalos iratokban ***Gát megetti rész*** formában is szerepel. — H. Fekete 1959: 62, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MoFnT. 2. — T20-C3D3.

Gát megetti rész lásd **Gát megett**

Gát-megi-dűlő [1868]: *Gát megí dűlőben.* — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Sziget-orr határrészen, a Gát-ér (más néven Gát) mellett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62. — T21-E4.

Gát-megi-tanya 2011: *Gát-megi-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Gát megett területén. — T21-E4.

Gát melléke 1959: *Gátmelléke,* 1769: *Gát mellyéke.* — A Gát-ér melletti terület Hajdúböszörmény nyugati határában. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62. — T21-E3.

Gát-nyomás 1867: *Gát nyomási.* — Földterület volt Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Gát-ér (más néven Gát) mellett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62. — T21-E3.

Gátőrház 2011: *Gátőrház ~ Gátőr-tanya,* 1959: *Tisza-csatorna-őrház.* — Egykori épület a Keleti-főcsatorna mellett, a Polgári útnál. ***Gátőr-tanya***-ként is említik. Egy időben (a Keleti-főcsatorna Tisza ~ Tisza-csatorna nevéből alakult) ***Tisza-csatorna-őrház*** formában is előfordult. — H. Fekete 1959: 110. — T13-H2.

Gátőr-tanya lásd **Gátőrház**

Gát útja 1772: *Gát Uttyán.* — A Gátnak is nevezett Gát-érhez vezető út neve volt, Hajdúböszörmény nyugati határában. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62.

Gát zugolyája 1772: A *Gát Zugolyája* az Ujj Gát Uttyáig Város Kaszálójának hagyatik. — Feltehetően a Gát-ér (más néven Gát) kanyarulatában levő, illetve a folyóelágazások közötti száraz terület megnevezése lehetett. Az utótagjában a 'kisebb zug' jelentésű *zugoly* földrajzi köznév rejlik. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 62, FKnT.

Gatya-Botlás-híd lásd **Botlás-híd**

Gazdag Pipó-tanya 2011: *Gazdag Pipó-tanya.* — Tanya a Réten, az Asztalos-dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. A *Gazdag* névelem a tulajdonos ragadványneve. Vö. Szegény Pipó-tanya. — T6-C3.

Gazdák dűlője lásd **Kiss András dűlő**

Gazdaszeg lásd **Kisszegpuszta**

Gellén Imre utca lásd **Számadó utca**

Génesi 2011: *Génesi ~ Génesi-part,* 1970: *Génesi-dűlő.* — Tizenegy hektáros földterület Hajdúvid belterületétől keletre, az egyik fele szántó, a másik pedig erdő. Elszórtan tanyák is vannak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Génesi-part***-nak azért nevezik, mert kissé magasabb a környezeténél. — É. Kiss 1970: 453.

Génesi dűlő 2011: *Génesi dűlő,* 1980: *Génesi dűlő,* 1970: *Génesi dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid belterületétől keletre, a Szegedi-folyás dűlőből észak felé ágazik ki. Nevét a dűlő melletti területeken birtokos Génesi családról kapta. — É. Kiss 1970: 453, MoFnT. 2. — T10-D5.

Génesi Gábor-féle-tanya lásd **Génesi-tanya**

Génesi-part lásd **Génesi**

Génesi-tanya 2011: *Génesi-tanya ~ Géttesi-tanya,* 1970: *Génesi Gábor-féle tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 453. — T16-C1.

Gépállomás 2011: *Gépállomás ~ Reptér ~ Röptér.* — Egykori katonai repülőtér Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Csordalegelő egyik részén. A második világháború idején innen szálltak fel a repülőgépek, ezért nevezik ***Reptér***-nek is. Ma szántóföld. — T34-A4.

Gere-hegy 1970: *Gere-hegy.* — Homokhegy Hajdúvid délkeleti határában, a Nyárfás-lapos északnyugati szélén. A név a területen egykor birtokos család nevét őrzi. — É. Kiss 1970: 453.

Géttesi-tanya lásd **Génesi tanya**

Gettó 2011: *Gettó.* — Hajdúböszörmény belterületén, a Kassa utcán, a mai zsinagóga helyén álló egykori gettó. A zsidóüldözések idején ide telepítették át a zsidókat.

Géza fejedelem utca 2012: *Géza fejedelem utca,* 2004: *Géza fejedelem utca,* 1991: *Géza fejedelem utca,* 1991: *Alkotmány utca,* 1977: *Alkotmány utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Középkertben, merőleges az Erdély utcára. 1991 óta viseli ezt a nevet, korábban ***Alkotmány utcá***-nak hívták. — HbT. 1977. — T35-G3.

Géza-tanya 2011: *Géza-tanya.* — Egykori tanya a Cégény területén, a Balázs-erdő végében. Nevét Hadházi Géza nevű tulajdonosáról kapta. A Hadházi családnevű tanyatulajdonosoknál gyakori, hogy a keresztnevük jelenik meg a tanyanévben (lásd erről még Balázs-tanya). — T16-D2.

Gimnázium dűlő 2011: *Gimnázium dűlő ~ Lévai dűlő ~ Lévai Márton dűlő,* 1959: *Gimnázium-dűlő.* — Dűlőút Pródtól északra, a Nánási-határ közelében. Itt volt a református gimnázium tanyája. Korábbi tulajdonosa után ***Lévai dűlő***-nek és ***Lévai Márton dűlő***-nek is nevezik. Egykor egészen Hajdúvidig vezetett. — H. Fekete 1959: 62.

Gimnázium földje 2011: *Gimnázium földje.* — Földterület a Polgári út mellett, a Bársony dűlő környékén. Korábban a gimnáziumé volt, ez indokolja az elnevezést. — T6-C3.

Gohér utca 2011: *Guhér utca ~ Landler Jenő utca ~ Második dűlő,* 1988: *Guhér ucca,* 1988: *Második dűllő.* — Utca Bodaszőlőn. Régebben ***Második dűlő***-nek nevezték, majd a ***Landler Jenő utca*** nevet kapta. Mai hivatalos nevét a *gohér* szőlőfajtáról kapta. — Bancsi 1988: 6, 9. — T23-G5.

Gombos András utca 2012: *Gombos András utca,* 2004: *Gombos András utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé délkeletre, párhuzamos a Bíró Péter utcával. — T35-E3.

Gorzsás dűlő lásd **Budai Nagy Antal utca**

Gönczy Pál utca 2012: *Gönci Pál utca,* 2004: *Gönczy Pál utca,* 2004: *Óvoda utca,* 1977: *Gönczy Pál utca,* 1959: *Gönczy Pál utca,* 1959: *Óvoda utca,* 1929: *Gönczy Pál utca, Óvoda utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé nyugatra, a Vörösmarty Mihály utcával párhuzamos. 1929-ben nevezték el Gönczy Pálról, aki hajdúszoboszlói születésű magyar pedagógus, a népoktatásügy kiemelkedő képviselője, az MTA tagja volt. 1845-ben Zelemér-en árvaintézetet létesített. Az utcát korábban ***Óvoda utcá***-nak is nevezték, mivel azzal szemben állt a városi óvoda. — H. Fekete 1929: 16, 38, 1959: 20, 27, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Görbe lásd **Görbe csapszék**

Görbe csapszék 1959: *Görbe csapszék,* 1929: *Görbétől,* 1903: *Görbe korcsma,* 1902: *Görbe korcsma.* — Egykori kocsma, amely Hajdúböszörmény belterületén, az Ady Endre téren állt.

A források említik ***Görbe kocsma*** és egyszerűen ***Görbe*** néven is. Talán az épület alakjáról, esetleg a kocsma tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 20. — T35-E3.

Görbe dűlő 1780: Zeleméren… a *Görbe-dűlő* végén. — Egykori földút Zeleméren, pontosabb helyét nem ismerjük. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 63.

Görbe-ér 2011: *Görbe-ér,* 1959: *Görbe-ér,* 1866: *Görbe-ér,* [1857]: *Görbe ér.* — A Horgas-ér folytatása Nagypródon, a Bagotai úttól északra. A *Görbe* előtag az ér alakjára utal. — H. Fekete 1959: 63. — T13-H3.

Görbe-gát 1848: *görbe gát.* — Egykori gát. Talán a Görbe-ér töltése lehetett. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 63.

Görbeházi-határ 2011: *Görbeházi-határ.* — Hajdúböszörmény északnyugati határszéle, Görbeházához közel. — T6-B4.

Görbe kocsma lásd **Görbe csapszék**

Görbe nyiladék 2011: *Görbe nyiladék,* 1959: *Görbe-nyiladék.* — Erdei út Bodaszőlő belterületétől északra, amely párhuzamos a Lóger nyiladékkal és merőleges a Hadházi útra. Nevét onnan kapta, hogy két S-kanyar van benne. — H. Fekete 1959: 63. — T23-F2F4.

Görgey Artúr utca 2012: *Görgei Artúr utca,* 2004: *Görgey Artúr utca,* 1991: *Görgey Artúr utca,* 1991: *Rózsa Ferenc utca,* 1977: *Rózsa Ferenc utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, mely a Külső Szoboszlai útra merőleges. 1991-től viseli a mai nevét, korábban ***Rózsa Ferenc utcá***-nak hívták. — HbT. 1977. — T34-C5.

Görög katolikus templom 2012: *Görög katolikus templom.* — Templom az Újvárosi utca 10. szám alatt. — T34-C3.

Görög katolikus temető 2011: *Görög katolikus temető*, 1959: *Katolikus temető,* 1929: *Gör[ög] kath[olikus] temető,* [1857]: *Katolikus temető.* — Egykori temető a Nyugati temetővel szemben. ***Katolikus temető***-nek is hívják. Ma már nem temetkeznek ide. — H. Fekete 1959: 71, HbT. 1929.

Görög köz lásd **Téglási utca**

Gróf Apponyi Albert utca lásd **Apponyi Albert utca**

Gróf Apponyi utca lásd **Apponyi Albert utca**

Gróf Batthyány Lajos utca lásd **Batthyány Lajos utca**

Gróf Bethlen Gábor utca lásd **Bethlen Gábor utca**

Gróf Tisza István utca lásd **Petőfi Sándor utca**

Gulyajárás lásd **Nyugati-Csordanyomás**

Gulyakút 1. 2011: *Gulyakút.* | *Bagotán vót a Gulyakút, ez egy nagy gémeskút vót.* 1959: *Felső gulyakút,* 1848: Bagotán a *felső Guja kutat* javítják. — Két kút volt a Bagotán, a Gulyalegelőn. A kettő közül az északibb fekvésűt hívták ***Felső-gulyakút***-nak, a délibb fekvésűt pedig Alsó-gulyakútnak. — H. Fekete 1959: 59. — T12-A3.

Gulyakút 2. 2011: *Gulyakút ~ Kanalas-kút,* 1959: *Gulyakút,* 1779: *Guja Kút,* 1768: a Disznós Hátnál a *Gujakútnál.* — Egykori gémeskút volt a Vidi-zugban. A ***Kanalas-kút*** nevet az magyarázza, hogy a kutat kanalas felvonóval látták el. — H. Fekete 1959: 63. — T7-H4.

Gulyalegelő 2011: *Gulyalegelő.* — A gulya legeltetésére használt terület a Bagotán, a Birkalegelő és a Csikós-legelő mellett. — T12-A3.

Gulyás-tanya 1857: *Guljás tanya,* 1851: A *Felső Gulyás tanyához,* 1851: Az *Aso Gulyás tanyához.* — Egykori tanya Hajdúböszörmény határában. H. Fekete Péter ***Alsó-*** és ***Felső-Gulyás-tanyá***-ról is említést tesz. Ma nem ismerik az elnevezéseket. — H. Fekete 1959: 38, 60, 63.

Gurgyó-lapos 1959: *Gurgyó-lapos*. — Bizonyára mélyen fekvő területet jelölt Hajdúvid határában. A név magyarázatát nem ismerjük. Már az 1950-es években is alig használták a megnevezést.

Gyár utca 1959: *Gyár utca,* 1929: *Gyár utca.* — Hajdúböszörmény belterületén, az Édenkert helyén létesített utca. Itt volt az ország egyik legnagyobb kötőszövő gyára, erről kapta a nevét. Egykor hivatalos név volt, ma már nem használják. — H. Fekete 1929: 16, 1959: 20, HbT. 1929.

Gyep 1959: *Gyep,* 1779: *Gyep,* 1777: *Gyeposztás.* — Hajdúböszörmény belterületének a szélén, a Kertek alatt levő terület, mely leginkább aprójószágok legelőjéül szolgált. Egy 18. századi forrás ***Gyeposztás*** néven is említi. Ma egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 63.

Gyepmesteri hivatal 2011: *Gyepmesteri hivatal ~ Dögtelep ~ Sintérház,* 1929: *Sintér telep.* — Gyepmesteri telep a Polgári út 111. szám alatt. Nevezik ***Dögtelep***-nek és ***Sintérház***-nak, illetve egy időben ***Sintértelep***-nek is. — HbT. 1929. — T34-B2.

Gyeposztás lásd **Gyep**

Gyertyánfás-tábla 1959: *Gyertyánfás-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik része, a Salamon dűlő tábla és a Bocskai nyiladék között. Elnevezését az ott lévő gyertyánfákról kapta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 63. — T23-E3.

Gyertyános-tölgyes 2011: *Gyertyános-tölgyes.* — Gyertyán- és tölgyfákból álló erdős terület a Méhészházi nyiladéktól keletre, a hajdúhadházi határ mellett. — T23-G3.

Gyöngyvirágos-tölgyes 2011: *Gyöngyvirágos-tölgyes.* — Védett erdő, amely Bodaszőlő belterületétől északra, a Görbe és a Lóger nyiladékok között található. — T23-F3.

Gyöngyvirág utca 2012: *Gyöngyvirág utca,* 2004: *Gyöngyvirág utca,* 1977: *Gyöngyvirág utca,* 1959: *Gyöngyvirág utca, Zrínyi Ilona utca,* 1929: *Zrínyi Ilona utca, Gyöngyvirág utca,* 1896: *gyöngyvirágutcai,* 1858: *Nagy Új utca.* — Utca Hajdúböszörmény déli részén, a Táncsics Mihály körúttal párhuzamos. Egy 19. századi forrás ***Nagy Új utca***-ként említi. A mai hivatalos ***Gyöngyvirág utca*** elnevezése a 19. század végétől adatolható. A ***Zrínyi Ilona utca*** nevet 1929 és 1948 között viselte, azóta ismét ***Gyöngyvirág utca*** a neve. — H. Fekete 1959: 20, 26, 34, HbT. 1929, 1977. — T34-D4.

Győrffy István utca 2012: *Győrfi István utca,* 2004: *Győrffy István utca.* — Az Északi-lucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, mely összeköti a Lucernás utcát a Nagy András utcával. Nevét Győrffy Istvánról kapta, aki a magyar néprajz első professzora, a néprajztudomány egyik hazai megteremtője, a hajdú népcsoport kutatója volt. — T34-C1.

Győrössykert Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Győrössykert 2011: *Győrösikert,* 2004: *Győrössy kert,* 1992: *Győrössy-kert,* 1991: *Győrössyi-kert,* 1991: *Jakobinyi Béla utca.* — Hajdúböszörmény központjától kissé északra található városrész, a Bethlen Gábor utca közelében. Mai nevét 1991 óta viseli, s arról a Győrössy családról kapta, amely a 18. században a legtekintélyesebb hajdúböszörményi családok közé tartozott. Korábban Hajdúböszörmény egykori polgármesteréről, dr. Jakobinyi Béláról ***Jakobinyi Béla utcá***-nak hívták. — SzH. 1992. — T34-D2.

Hadházi Ferenc tanyája lásd **Feri-tanya**

Hadházi-határ 2012: *Hadházi-határ,* 1786: *Hadházi határ.* — Határrész Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a hajdúhadházi határ közelében. — HbT. 1786. — T16-D4, T17-E3.

Hadházi határút 1959: *Hadházi határút, Hatházi határút.* — A Zeleméren keresztül Hajdúhadház felé vezető szélső dűlőút volt. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 63.

Hadházy József tanyája 1970: *Hadházy József tanyája, József úr-féle tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Baji dűlő mellett, a Hadházi-lapos közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. József úr-féle-tanya-ként is ismerték. A *Hadházy* családnevű tanyatulajdonosoknál gyakori, hogy a keresztnevük jelenik meg a tanyanévben (lásd erről még Balázs-

tanya). Ma már egyik elnevezés sem használatos. — É. Kiss 1970: 455. — T16-B1.

Hadházi kapu 1777: *Hatházi Kapu,* 1763: *Hatházi kapu,* 1718: *Hatházi kapu.* — A városból kivezető kapuk egyike volt, a város Hajdúhadház felőli oldalán. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 20. — T34-D3.

Hadházi kövesút lásd **Hadházi út 1.**

Hadházi-lapos 2011: *Hatházi-lapos*. — Mélyen fekvő terület Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út mentén, a Tóth-lapossal szemben. A név a *Hadházi* családnevet őrzi. — T16-B1.

Hadházi-tanyák 2011: *Hadházi-tanyák.* — Tanyacsoport Hajdúvid délkeleti határában, ahol számos tanya állt *Hadházi* családnevű birtokosok tulajdonában. Az egyes tanyákat gyakran a tulajdonosok keresztnevével különböztetik meg (lásd ehhez Balázs-tanya). — T16-D3.

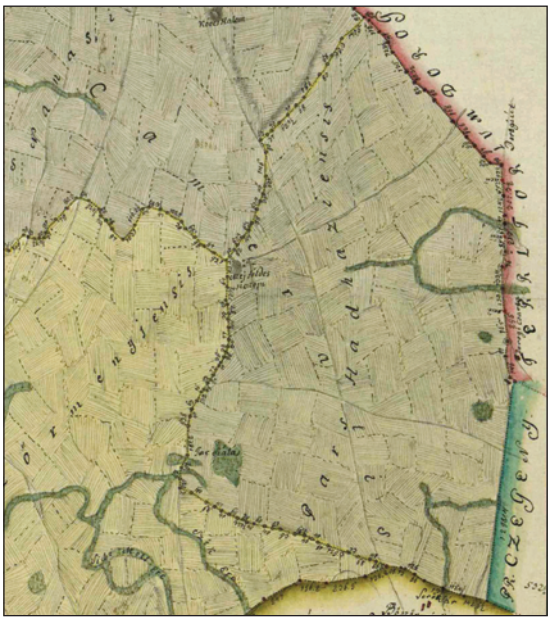
Hadházi út 1. 2011: *Hatházi út ~ Hatházi kövesút,* 1977: *Hadházi út,* 1959: *Hadházi út,* 1855: *Hadházi Út,* 1786: *Hadházi út,* 1784: *Hatházi út,* 1783: *Hatházi Út.* — Hajdúböszörményből keleti irányban Hajdúhadházra vezető út. ***Hadházi kövesút*** formában is használják. — H. Fekete 1959: 63, HbT. 1786, 1977. — T22-C2D2, T23-E2G2.

Hadházi út 2. 1803: *Hadházi-út,* 1496: inter quasdam duas vias *Hathhazwtha* et Palykoswtha vocatas. — A Szentgyörgy felől Zeleméren és a Belső-erdőn keresztül Hajdúhadházra vezető régi út. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 63, 65.

Hadházi út 3. lásd **Hadházi utca**

Hadházi utca 2012: *Hadházi utca,* 2004: *Hadházi utca,* 1959: *Hadházi utca,* 1959: *Halottas köz,* 1959: *Temető utca,* 1929: *Hadházi út, Hadházi utca,* 1905: *Temető utcza,* 1892: *keleti halottas köz,* 1891: *keleti halottas köz,* 1889: *Temető útcza,* 1842: *Temető utcza.* — Hajdúböszörmény központjától kissé keletre kezdődő utca, mely Hajdúhadház felé vezet, és a Külső Hadházi út a folytatása. Hivatalos név. ***Hadházi út*** formában is adatolható. Korábban ***Temető utca, Halottas köz*** és ***Keleti Halottas köz*** néven is nevezték, mert az utca a Református temető felé vezet. — H. Fekete 1929: 17, 36, 1959: 20, 22, 30. — T35-E3.

Hadházi-Vid lásd **Hadházi-Vidi-föld**

A Hadházi-Vidi-föld egy 18. századi térképen
Forrás: HnT. 1767–1779b

Hadházi-Vidi-föld 2011: *Hadházi-Vidi-föld,* 1836: *Hadházi-Vidiföld,* 1836: *Hadházi Vid,* 1794: *Hadházi Vidnek* határja. — Az egykori Vid területének valaha Hajdúhadházhoz tartozó része. ***Hadházi-Vid*** néven is említik a források. — H. Fekete 1959: 118, HbT. 1794.

Hadház út melléke 1496: Inde eundo ad rubeta Kever Jakaberdeye *Hathhazwthmelléke.* — Egy 15. század végi oklevél által Zeleméren említett hely. Nyilván a Hadház útja (később Hadházi út) mellett fekvő földeket jelölte. — H. Fekete 1959: 65.

Hajdúböszörmény lásd a település helynévtárának elején

Hajdúböszörményi-határ 2011: *Hajdúböszörményi-határ ~ Böszörményi-határ,* 1886: *Hajdu Böszörményi határ,* 1885: *Böszörményi határ,* 1885: *H. Böszörményi határ.* — Nagy kiterjedésű terület az egykor Hajdúböszörménytől külön álló Hajdúvid déli, Böszörménnyel szomszédos határában. — HnT. 1885a, 1885b, 1886. — T16-A3C3.

Hajdú Gábor tanyája 1970: *Hajdú Gábor tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 455. — T16-D1.

Hajdú István utca lásd **Csángó utca**

Hajdúkerület utca 2012: *Hajdúkerület utca,* 2004: *Hajdúkerület utca,* 1977: *Hajdúkerület utca,* 1959: *Hajdúkerület utca,* 1959: *Magyar utca,* 1929: *Kerületház utca,* 1929: *Hajdúkerület utca, Magyar utca,* 1910: *Magyar u[tca],* 1858: *Patika utca.* — Hajdúböszörmény központjában található utca, mely összeköti a Kossuth Lajos utcát a Lévay Márton utcával. Mai nevét 1929-től viseli, korábban ***Magyar utca*** volt a mai Weszprémy Gáspár utcával együtt. ***Kerületház utcá***-nak is nevezték, mivel az utcában állt a Kerületháznak nevezett épület. Egy 1858. évi térképen ***Patika utca***-ként tüntették fel, ezt a nevet az egykor az utca sarkán álló gyógyszertárról kapta, amely a város első patikája volt. — H. Fekete 1929: 17, 37, 1959: 20, 25, 27, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Hajdú-tanya 2011: *Hajdú-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Téglási út mentén. Ma a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T22-D2.

Hajdúvid 2012: *Vid ~ Böszörményvid,* 2011: *Vid, -re, Hajdúvid,* 2003: *Hajdúvid,* 1995: *Hajdúvid,* 1985: *Hajdúvid,* 1981: *Hajdúvid,* 1973: *Hajdúvid,* 1972: *Rác vídi puszta,* 1967: *Hajdúvid,* 1959: *Rácvid,* 1957: *Vid,* 1956: *Hajduvid,* 1956: *Vid,* 1952: *Hajdúvid,* 1944: *Vid,* 1941: *Vid,* 1938: *Rác-Vid,* 1937: *Vid,* 1933: *Vid,* 1929–1937: *Víd,* 1926: *Vid,* 1913: *Vid,* 1907: *Vid,* 1902: *Vid,* puszta, [1900]: *Vid,* 1900: *Vid,* 1898: *Vid,* 1892: *Ráczvid, Vid,* puszta, 1892: *rác-vidi puszta,* 1888: *Rácz-Vid,* 1882: *Vid, Rác-Vid,* [1880]: *P[uszta] Vid,* 1877: *Rác-Vid, Vid,* 1873: *Vid puszta,* 1873: *Vid, Víd,* 1864: *ráczvidi puszta,* 1858: *P[uszta] Rácz* et *Vid, Rácz Vid, Rácz vidi puszta,* 1857: *Puszta Vid,* 1857: *Böszörményi Vid,* 1855: *Böszörmény Vid,* 1853–1854: *rácz Vid,* 1850: *Vid,* praed., 1850: *Böszörmény Vid,* 1848: *Rácz Vidi pusztabeli,* [1848]: *Rác Vidi puszta,* 1846–1847: *vidi pusztán,* [1841]: *Vid,* praed., [1808]: Praedium *Ratz Vid,* 1808: *Vid,* praed., 1804–1808: *Vid,* praed., 1802: *Puszta Vid,* [1800–1802]: *Vid,* praed., [1799–1803]: Praedium *Vid,* [1799–1801]: *Vid,* praed., 1795: *Rácz Vidi puszta,* 1794: *Vid,* praed., 1791: *Ráczvid,* 1790: *Vid,* praed., *Ráczvid,* praed., 1789: *Rátzvidi* és Tedeji *Puszták,* 1788: *Raczvidi és* Thedi *pusztabeli,* 1786: *Vidi* praediumon föld, 1783/1867: *Vid,* praed., 1783: *Vid,* praed., [1780]: *Vid,* praed., 1775: *Vid,* praed., 1768: *Vid,* praed., 1767–1779: *Vid,* praed., 1765: *Vid,* 1761: *Vid,* praed., 1756: *Vid,* praed., 1753: *Vidi,* 1752: *Vid,* [1750]: *Vid,* praed., 1733: *Vid,* praed., 1715: *Vidd,* praed., 1715: *Vid,* 1702: *Vid,* praed., 1697: *Vidi,* 1695: *Vid,* 1689: *Vid,* 1688: *Vid,* portio, 1687: *Vid,* 1686: *Wyd,* 1639: *Wid,* 1630: *Vid,* poss., 1620: *Vid,* portio, 1611: *Vid,* 1607: *Vid,* poss., 1598: *Wyd,* 1597: *Vid, Wid,* portio, 1581: *Vid, Wyd,* portio, 1580: *Wyd,* 1572: *Vidház,* 1570: *Wyd, Wid,* portio, 1565: *Vyd,* portio, *Wid, Wyd,* 1564: *Wid,* 1549: *Wyd,* 1520: *Vidi,* 1518: *Szent Vid,* praed., *Szent-Vid,* 1492: *Vydtheleke,* praed., 1484>1485: *Wydmonosthor,* poss., 1484: *Wydmonostor,* 1476>1477: *Videgyháza,* poss., *Vydegyháza,* poss., *Wydeghaza,* praed., 1476: *Wydeghaza,* 1466: *Wydtheleke,* praed., 1465: *Wydtheleke,* praed., 1430: *Vydmonostra,* 1421: *Vidmonostora,* 1416: *Wydheghaz,* poss., 1415: *Vydeghaz,* 1415: *Wideghaza,* 1415: *Vydheghaz,* poss., 1411: *Vidmonostara, Vidmonostora,* 1410: *Vydteleke,* poss., 1402: *Vydtheleke,* 1400: *Videkhaza,* 1397>1400>1430: *Vidékház,* poss., *Videkháza,* poss., 1393>1430: *Vydekhaza,* 1393/1397/1400: *Vydighaz,* poss., *Vidighaz,* poss., 1393>1430: *Vydekhaza,* poss., 1393: *Widekhaza,* 1375: *Vidteleke,* poss., 1358: *Wyd,* poss., 1357/1701–1800: *Vydmonostora,* poss., 1355/1357: *Vydmonostora,* poss., 1355: *Wydmonostora,* 1338: *vyd,* poss., 1313: *Wyd,* poss., 1312: *Wyd,* v., 1299: *Wyd,* v., 1217: *Wid.* — A középkortól létező település, amely átmenetileg évszázadokra elpusztásodott. Határán ekkor a szomszédos Hajdúböszörmény és Hajdúnánás osztozott. 1952-ben a fentieken kívül Hajdúdorog és Hajdúhadház településrészeiből alakult önálló községgé. Maga a település az egykori faluhelytől távolabb épült fel. 1978-ban Hajdúböszörményhez csatolták. Ez utóbbi külterületi lakott helyeként mintegy 850 lakosa van. A település 1217-ben tűnik fel ***Vid*** formában. A 14. század elején a Gutkeled nembeliek birtokaként említik. A *Vid* helynév minden bizonnyal személynévi eredetű, s a település egykori birtokosának emlékét őrzi. Lehetséges névadójaként fölvetődött az a *Vid* nevű személy, akit a Báthory család őse-

ként tartanak számon a források, ám ezt sem történeti, sem nyelvi bizonyítékokkal alátámasztani nem tudjuk. *Vid* nevű személyekről mindenesetre már a 11. századtól kezdődően gyakran tesznek említést az oklevelek és a történeti munkák (pl. 1138/1329: *Wid*), de e település kapcsán ilyen nevű birtokosra vonatkozó adatokat nem tudunk felmutatni. A *Vid* személynév nagy valószínűséggel a latin *Vitus* névforma származéka, noha a szláv származtatás lehetősége ugyancsak fölvetődött. A település már első említésekor templomos falu, melynek egyházát a Szent Kereszt tiszteletére állították, emellett monostora is lehetett. Erre utal a helységnek a 14-15. században általánosan használt ***Vidmonostor(a), Videgyház(a)*** megnevezése (az utóbbiban az *egyház* szó 'templom' jelentésben szerepel). Az egy-két forrásban feltűnő *Videkhaz ~ Vidékház ~ Vidház* adatok hibásan lejegyzett formákat takarhatnak. Egy 1518. évi forrás ***Szentvid*** néven említi az ekkor már prédiumként szereplő birtokot, amelybe a Báthoryakat iktatták be. A fentiekhez hasonlóan ez a névalak sem lehetett valós használatú névforma, hanem csupán a templomuk védőszentjéről elnevezett más településnevek (pl. *Szentistván, Szentmárton, Szentvid* stb.) mintájára létrejött alkalmi megnevezésnek tarthatjuk. Vid a 14. század közepén pusztásodásnak indult, s ennek egyfajta nyelvi vetületeként nevét ***Vidtelke*** formában is említik. A forrásokban a 18. század második felében tűnik fel, és egészen a modern korig használatos a település ***Rácvid*** elnevezése, ami azzal van összefüggésben, hogy a településre korábban rácokat telepítettek be (lásd ehhez még például Hajdúdorog *Rácdorog* elnevezését is). Ugyanekkortól kezdődően jelennek meg a forrásban a *puszta* elemet tartalmazó ***Pusztavid, Vidipuszta, Rácvidipuszta*** névváltozatok is, amelyek az egykori önállóságát elveszített település státuszát jelzik. A ***Böszörményi-Vid*** névforma a településnek átmenetileg Hajdúböszörményhez került részét jelölte. *Hajdúvid*-nek 1952-től említik, ebben a megkülönböztető szerepű *Hajdú-* előtag a Hajdúságra utal. Vö. még Hajdúdorog település alatt a Vid elemet tartalmazó szócikkekkel. — A. 1: 297, 6: 330, 7: 71, AOklt. 3: 101, 230, ÁSz. 806, Balogh, SzSzBOkl. 25, Borovszky–Sziklay [1900]: 152, Cs. 1: 528, Dávid 2001: 387, F. 8/1: 44, 485, 531, 10/2: 775, 785, H. Fekete 1959: 97, 117, 118, Fényes 1851: 4/300, FNESz. *Hajdúvid*, *Tiszavid,* Görög 1802, GyfOL., HBmT. 1957, HbT. 1854, 1857b, HkerT. [1848], Hnt. 1873, 1877, 1882, 1888, 1892, 1898, 1900, 1902, 1907, 1913, 1926, 1933, 1937, 1941, 1944, 1952, 1956, 1967, 1973, 1985, 1995, 2003, 2011, HnT. 1767–1779a, 1767–1779b, 1768, 1776b, [1780], 1783, 1783/1867, [1808], [1880], 1850, 1855, 1858b, Kállay 2: 63, Karácsonyi 1900: 505, É. Kiss 1970: 498–500, Kiss E. 1929–1937: 63, KMLF. 2, Kőrösi 1972: 46, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 702, Mező 2003: 174, Mező–Németh 1972: 128, MKFT., MoFnT. 2, MoT. [1799–1803], [18. sz.], Molnár 1938: 9, Németh 1997: 203, OÖ. 8: 159, Slíz 2011: 496–497, SzabOkl. 2: 164, Szendrey 1973: 78, SzmT. [1750], 1799–1801, [1800–1802], [1841], TelekiOkl. 212, TKD. 1: 217, UC. 1: 9a, 2: 2, 15: 25, 29: 23, 24, 46: 51, 61: 42, 73: 16, 81: 10a, 10b, 10c, 10d, 89: 2, 3b, 4, 25, 93: 38, 94: 23, 97: 23, 24, 25a, 26, 104: 4, 114: 24, 117: 48, 115: 74, 146: 55, 209: 10, 11, Varga 1882: 163, VMH. 1: 7, Z. 1: 532, 6: 147, 395, Zs. 1: 353, 2/1: 430, 8: 308. — T16-A1.

Hajdúvid Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Hajdú-zug 1959: *Hajdú-zug.* — Földterület Pródon a Horgas-ér kanyarulatában. Az itteni karám gazdájáról, egy Hajdú nevű juhászról kapta a nevét. Ma már nem ismert megnevezés, az 1950-es években is csak kevesen használták. — H. Fekete 1959: 63. — T13-G3.

Hajnal lásd **Hajnal kocsma**

Hajnal csapszék lásd **Hajnal kocsma**

Hajnal kocsma 1929: *Hajnal korcsma,* 1901: *Hajnal korcsma,* [1857]: *Hajnal,* 1803: *hajnal csapszék.* — Egykori kocsma Hajdúböszörmény belterületén, a város keleti szélén. Nevét onnan kaphatta, hogy a városnak ezen a szélén kel fel legkorábban a nap. Egyes történeti források ***Hajnal csapszék*** és ***Hajnal*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 20, HbT. 1929.

Hajnal utca lásd **Madách Imre utca**

Halasi Fekete Péter utca lásd **H. Fekete Péter utca**

Halastó lásd **Pródi-halastó**

Halom dűlő lásd **Elek dűlő**

Halom utca 2011: *Halom utca.* — Utca Pród belterületén, az Elek dűlőt és a Bagota utcát köti össze. Nevét az utca végén lévő Pródi-halomról kapta. — T36-A2.

Halottas köz lásd **Hadházi utca, Lorántffy Zsuzsánna utca**

Hámán Kató utca lásd **Bakóczy Endre utca**

Hamar-dűlő 1981: *Hamar-dűlő.* — Földterület a Téglási út északi oldalán, közvetlenül Hajdúböszörmény belterülete mellett. A névadás indítékát nem ismerjük, a *Hamar* előtag esetleg családnév lehet. — MoFnT. 2. — T22-C1.

Hargitai út lásd **Hargita utca**

Hargita utca 2011: *Hargita utca,* 2004: *Hargita utca,* 1977: *Hargita utca,* 1959: *Hargita utca,* 1929: *Hargita utca, Vénkert IV. dűlő,* 1929: *Hargitai út.* — Hajdúböszörmény belterületén, a Vénkertben található utca. Mai nevét 1929 óta viseli. Egy időben ***Hargitai út***-ként is feltűnik. Korábban ***Vénkert Negyedik dűlő*** néven említik, mert a Vénkert negyedik dűlője volt, mielőtt beépítették. — H. Fekete 1929: 17, 40, 1959: 21, HbT. 1929, 1977. — T35-G1.

Harkály-határ 1790: *Harkály Határ.* — Egykori határrész Zelemér területén. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 63.

Harmadik dűlő lásd **Vákáncsos utca**

Harmadik kerület lásd **Harmadik tized**

Harmadik tized 1959: *III. tized,* 1929: *III. kerület,* 1796: egyenesen a Város alyára szolgáló *3. tizedi utca.* — Hajdúböszörmény belterületének része: északon az Újfehértói út és a II. Rákóczi Ferenc utca által bezárt terület. Ma már egyik elnevezést sem használják. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — H. Fekete 1929: 8, 1959: 12, 21. — T35-E3.

Hármas lásd **Hármas-halom**

Hármas-domb lásd **Hármas-halom**

Hármas-halmi dűlő 2011: *Hármas-halmi dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Bársony dűlő és a Kisegyeki dűlő között. Nevét a dűlő végében lévő Hármas-halomról kapta. — T6-B4.

Hármas-halmi iskola 2011: *Hármas-halmi iskola ~ Hármas iskola.* — Egy tantermes, nevelőlakással ellátott iskola volt a Réten, a Hármas-halmi dűlőben. Az autópálya építése miatt bontották le. Nevét a közelében lévő Hármas-halomról kapta. ***Hármas iskola***-ként is említik. — T6-B4.

Hármas-halom 2011: *Hármas-halom ~ Hármas-domb,* 1823: *Hármas,* 1790: *Hármastól,* 1774: a Hortobágyon túl a *Hármas.* — Három egymás mellett fekvő kisebb kiemelkedés, határjelzés a nánási, a polgári és a böszörményi határ találkozásánál. ***Hármas***-nak és ***Hármas-domb***-nak is nevezik. *Hármas-halom*-ként ismerik Hajdúnánáson is (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — H. Fekete 1959: 64, HbT. 1853b, Kardos J. 1933: 10. — T6-B2.

Hármashatár 1. 1988: *Hármashatár,* 1959: *Hármas határ.* — Határrész a bodaszőlői Város-erdő, a Bides-Guti-erdő és a Belső-erdő találkozásánál. Ma már nem használják a megnevezést. — Bancsi 1988: 7, H. Fekete 1959: 64. — T23-F4.

Hármashatár 2. 1870: *Nagy határ halom,* 1794: *Hármas határ,* 1790: *Hármas Határ.* — A zeleméri, macsi és szentgyörgyi határok találkozása. Egy alkalommal ***Nagy-határ-halom***-ként is említik. Ma egyik nevet sem használják. — H. Fekete 1959: 64, 86. — T26-D4.

Hármashatár 3. 1933: *Hármas határ.* | *Böszörményi hármas határ / Nem terem egyebet nádnál. / Nádnál nádnál falevélnél, / Piros barna menyecskénél.* (Népdal), 1853: *Hármas határ,* 1753: *Hármas Határ,* 1721: *Hármas Határtul* el kezdvén a Hattyasig. — Hajdúböszörmény, Polgár (ma Görbeháza) és Hajdúnánás közös határpontja. Hármashatárnak nevezik Hajdúnánáson is (lásd Hajdúnánás helynevei között,

a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — T6-B2.

Hármas iskola 1. 2011: *Hármas iskola ~ Bethlen Gábor általános iskola*. — Általános iskola Hajdúböszörmény belterületén, a Tizenhárom vértanú utcában. Hivatalos neve Hajdúböszörményi Bethlen Gábor Általános Iskola. ***Bethlen Gábor általános iskola*** néven is nevezik. — T34-D2.

Hármas iskola 2. lásd **Hármas-halmi iskola**

Harmat utca 2012: *Harmat utca,* 2004: *Harmat utca,* 1991: *Harmat utca,* 1991: *Űrhajós utca,* 1977: *Űrhajós utca.* — Az Északi-lucernás utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Kert utcára. Mai nevét 1991 óta viseli, korábban ***Űrhajós utca*** volt. — HbT. 1977. — T34-C1.

Harmincötös lásd **Harmincötös út**

Harmincötös főút lásd **Harmincötös út**

Harmincötös út 2011: *Harmincötös út ~ Harmincötös,* 1959: *Polgári út,* 1959: *Nagypródi út,* 1959: *Pródi út,* 1858: *Pródi út,* 1857: *Pródi út,* [1857]: *Pródi út,* 1855: *N[agy] Pródi Út,* 1794: *Nagy Pródi út,* 1786: *Nagy pródi út, Pródi út* melléke, 1767–1779: *Pródi út.* — Hajdúböszörmény határán keresztül haladó út, amely déli irányban Debrecen, nyugati irányban pedig Polgár felé tart. Ezért egy időben ***Polgári út***-nak is hívták. Mivel Pródon is keresztülmegy, régen ***Pródi út*** és ***Nagypródi út*** nevét is használták. — H. Fekete 1959: 87, 94, 97, HbT. 1786, HnT. 1767–1779b, MKFT. — T14-A2D4, T21-F1G2.

Három-ág 1790: a dűlőnek napkeleti Véginn a *három ágnál.* — A Rét nyugati részén említett hely. Talán összefügg a már a középkorból is adatolható Három-ág-Hortobágy nevével. — H. Fekete 1959: 64.

Három-ág-Hortobágy 1476/1477: *Harwmaghorthobag,* poss. ~ *Haromaghorthobag, Harwmaghorthobagh,* praed. — Egykori vízfolyás, illetve középkori birtok a Réten. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. Zoltai szerint a Hortobágy felső folyását hívhatták így a böszörményi, a margitai és az újvárosi hármashatár környékén. A 15. századi forrás birtokként említi. Lásd még a Hortobágy 2. címszó alatt is. — Zoltai 1926: 109, 1936.

Három fa útja 1848: A peresről a *három fa utjjáról.* — Bodaszőlőtől északra, a Peres területén említett út. A későbbi forrásokból nem adatolható. — H. Fekete 1959: 64.

Hársas-hegy 1970: *Hársas-hegy.* — Egykori kiemelkedés a település délnyugati határában, a Tormás-tábla és az Ördög árka között. 1767-ig Hajdúhadházhoz tartozott, ma a hajdúböszörményi határ része. Az itt lévő hársfákról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 455.

Határ alja 1496: ad alia rubeta *Hatharallya* et Elewharazth dicta. — A zelemér birtokfelosztásában említett bozótos, bokros terület. A későbbi forrásokból nem adatolható. — H. Fekete 1959: 64.

Határ csárda lásd **Cserepes csárda**

Határút 1. 1959: *Határút,* 1801: *Határ út,* 1790: *Határ Ut,* 1790: *Határ Utfélen,* 1790: *Határ Út,* 1496: vias *Hatharwth* et Homokwth. — Út, amely Hajdúböszörmény belterületétől délre, a Szoboszlai úttól a határ vonalát követve halad Zeleméren át Hajdúhadház felé, nyugatnak pedig Balmazújváros felé. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 64, 65, 67. — T26-C4D3.

Határút 2. 2011: *Határút,* 1970: *Határ-út,* 1893: *Határ út,* 1714: *Határ-út.* — Út Hajdúvidtől délre. Nevét az magyarázza, hogy a Telekföld és Hajdúvid határánál húzódik. — H. Fekete 1959: 65, É. Kiss 1970: 456. — T16-A2C2.

Határút 3. 2011: *Határút*. — A legszélső utca Hajdúvid belterületén, az Opretelepen. — T36-D1.

Hatház útja lásd **Hadházi út 2.**

Hatházi út lásd **Hadházi út 1.**

Hati halma lásd **Háti-halom**

Háti-halom 2011: *Háti-halom,* 2010: *Háti-halom,* 1981: *Háti-halom,* 1959: *Háti-halom,* 1884: *Háti halom,* 1882: *Hati halom,* [1880]: *Háti hal[om],* 1858: *Hati halom,* [1857]: *Hati halom,* 1857: *Hati halom,* 1857: *Hatihalom,* 1783: *Hati-halom,* 1782–1785: *Hati halom,* 1750: *Hati halma,* 1748: *Hati halom,* 1723: *Hati halmánál,* 1499: *Hathnewehalma.* — Kiemelkedés Hajdúböszörmény délnyugati részén, a Hajdúböszörmény és Balmazújváros határán, a Paksi dűlő végében. Azt, hogy a név előtagja eredetileg talán nem a 'kiemelke-

dés' jelentésű *hát* szavunkkal függött össze, a történeti adatok *Hati* formái jelzik. — Drén–Molnár 2011, EKFT., H. Fekete 1959: 65, HbT. [1880], HKFT., MKFT., MoFnT. 2, Varga 1882: 129. — T21-E5.

Hatlyukú híd 2011: *Hatlyukú híd,* 1959: *Hatlyukú-híd,* 1981: *Hatlyukú híd,* 1927: *hatjukuhidnál,* 1927: Réten a Hiresháton a *hatjuku hid* közelében. — Egykori híd a Kadarcson, ott, ahol a Kispródi út átmegy rajta. Az 1820-as években építették téglából. Hat nyílása volt, de az 1800-as évek végén a két szélső nyílását befalazták. 1967-ben bontották le. — H. Fekete 1959: 65, MoFnT. 2. — T13-G3.

Hatodik kerület lásd **Hatodik tized**

Hatodik tized 1959: *VI. tized,* 1929: *VI. kerület.* — Hajdúböszörmény belterületének egyik része: északon az Arad utca és az Újvárosi utca által bezárt terület. ***Hatodik kerület*** néven is említik. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — H. Fekete 1929: 8, 1959: 12. — T34-C3.

Hatöles út 2011: *Hatöles út.* | *Valamikor hat öl széles volt, nincs mán az csak három*. 1981: *Hatöles út,* 1959: *Hatöles út,* 1896: *Hatöles ut* kiszélesítése. — Földút, amely a Bagota utcából nyílik. Közvetlenül Pród mellett vezet a Rétre. Korábban állathajtó út volt, s egészen Újszentmargitáig tartott. — H. Fekete 1959: 65, MoFnT. 2. — T6-C5, T7-E5, T13-E1F1.

Hattyas 1. 2011: *Hattyas, -ba.* | *Legelő vót, ma mán tán szántanak is rajta*. 1959: *Hattyas,* [1857]: *Hattyas,* 1823: *Hattyas,* 1772: *Hattyas.* — A Bagotának a Hattyas-ér környékén fekvő északi része, szántó és legelő. — H. Fekete 1959: 65, HbT. 1823. — T12-B2.

Hattyas 2. lásd **Hattyas-ér**

Hattyas-ér 1959: *Hattyas-ér,* 1823: *Hattyas,* 1779: a *Hattyastól* a Hármasig a Nagy Bagotát kaszálják, 1763: *Hattyas,* 1750: *Hattyas* parton, 1721: *Hattyasig, Hattyos* tul fogva a Hortobágyon. — A Hortobágy jobb oldali mellékvize, mely a Bagotáról jön. A név a hely állatvilágára utal: bizonyára sok hattyú tanyázott a víznél. A régebbi források ***Hattyas*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 65. — T12-A2.

Hattyasi-erdő 1959: *Hattyasi erdő.* — Telepített, szélfogó erdő a Bagota északi részén, a Hattyas területén. — H. Fekete 1959: 66. — T12-B1.

Hattyas-fenék 1764: a *Hattyas feneken,* 1753: *Hattyas fenék.* — A Hattyas-ér mellékének mélyebben fekvő része. — H. Fekete 1959: 65, 66. — T12-B2.

Hattyas-fok 1790: *Hattyas Fok* partyán Böszörmény felé, 1750: A *Hattyas fokán* innen. — A Hortobágyba ömlő Hattyas-ér torkolatvidéke. — H. Fekete 1959: 66. — T6-B5.

Hattyas foka lásd **Hattyas-fok**

Hattyas-halom 1959: *Hattyas-halom.* — Kiemelkedés a Bagotán, a Hattyas területén. — H. Fekete 1959: 66. — T12-B2.

Hegedűs-domb lásd **Telek-halom**

Hegedűs dűlő 1. 2011: *Hegedűs dűlő,* 1981: *Hegedűs-dűlő.* — Dűlőút és földterület Hajdúböszörmény északnyugati részén, Pródtól délnyugatra. A Bagotai útból nyílik. Nevét az egykor a Róka-háton álló Hegedűs-tanyáról kapta. — MoFnT. 2. — T12-C2.

Hegedűs dűlő 2. 2011: *Hegedűs dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény déli részén, párhuzamos a Harmincötös úttal, és merőleges a Bodai bekötőútra. — T27-F2.

Hegedűs kútja 1848: A szoboszlai utfélen az ugynevezett *Hegedüs kutját* ujjonnan kelletvén az ugarban ásni. — Egykori kút Hajdúböszörmény belterületétől délre, a Szoboszlai úton. Pontos helye ismeretlen. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. A későbbi forrásokból nem adatolható. — H. Fekete 1959: 66.

Hegedűs-tanya 1. 2011: *Hegedűs-tanya.* — Egykori tanya a Róka-háton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C3.

Hegedűs-tanya 2. 2011: *Hegedűs-tanya.* — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Telek-halomnál (más néven Hegedűs-dombnál). Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-G2.

Hegyek közi lásd **Hegyek közti Telekföld**

Hegyek közti Telekföld 2011: *Hegyek közti Telekföld,* 1981: *Hegyek közti telekföld,* 1967: *Hegyekközi-Telekföld,* 1959: *Hegyek közi.* — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Fehértói út és a vasút között. A Telekföldnek az a része, amelyen több kisebb

halom van, s közöttük mély hajlások találhatóak. Korábban ***Hegyek közi*** formában is ismerték. — H. Fekete 1959: 66, Hnt. 1967, MoFnT. 2. — T16-B3C4.

Hegyes 2011: *Hegyes ~ Hegyes-kert.* | *A Hegyes vót a toldalík, mert a hegyre ment az utcáktól*. 1988: *Hegyess.* — Határrész Bodasződ keleti részén, a Károlyi Mihály utca szeli ketté. Egyesek szerint azért hívják így, mert a Szamár-hegyre vezet, míg mások inkább csúcsban végződő alakját vélik a névadás alapjának. Ma már egyesek a Károlyi Mihály utcát is így hívják. ***Hegyes-kert*** néven is említik. — Bancsi 1988: 7. — T23-H5.

Hegyes-határ 1959: *Hegyes határ,* 1832: *Hegyes határ,* 1795: *Hegyes határ,* 1794: *Hegyes határ,* 1793: *Hegyes határán,* 1786: *Hegyes Határ.* — Egykori határrész az Ugarban, Hajdúböszömény belterületétől délkeletre, a mai Belső-erdő bejáratánál. Talán az út által bezárt csúcsos alakjáról kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 66. — T22-D4.

Hegyes-kert lásd **Hegyes**

Hetedik kerület 1929: *VII. kerület.* — Hajdúböszörmény egyik városrésze: a Vénkert, a Középkert és Kisböszörmény területe alkotja. Az egykori hat tizedből (ehhez bővebben lásd az Első tized szócikkét) alakultak a kerületek, amelyekhez a hetedik kerület is csatlakozott. Ma nem ismerik az elnevezést. — H. Fekete 1929: 8. — T35-G3.

Hetes iskola lásd **Kisegítő iskola**

Hetven 1959: *Hetven,* 1905: *Hetven,* 1890: *Hetven,* 1886: *Hetven,* 1871: *Hetven,* 1748: *hetvenben,* 1748: *Hetvenbe,* 1748: *Hetvenben,* 1476/1477: *Hethweneghaza,* 1411: pr. *Hethzen* [ɔ: *Hethven*] in Saboch C-us. — Határrész Pród déli részén. A középkorban önálló birtokként említik: 1411-ben a debreceni uradalomhoz tartozott, később pedig Hunyadi János birtokába került. Hetvent a mai helynevek alapján Hajdúböszörmény nyugati határába, Nagypród déli részére, a Balmazújvárosi határ közelébe lokalizálhatjuk. A helynév a *hetven* számnévből alakult, ehhez hasonló településneveket máshonnan is ismerünk a régiségből (lásd például *Hatvan, Százd, Negyvenszállás*). Az ilyen helynevek leginkább az ott lévő telkek vagy a rajta álló porták számára utalhattak. Az egyetlen alkalommal szereplő ***Hetvenegyháza*** névváltozat talán más nevek mintájára keletkezett, de esetleg (egyes *-egyháza* utótagú nevekhez hasonlóan) a hely puszta jellegére is utalhatott. — Cs. 1: 610, 633, H. Fekete 1959: 66, 67, FNESz., HbT. 1871, 1890a, 1905, Z. 6: 147.

Hét vezér utca 2012: *Hét vezér utca,* 2004: *Hét vezér utca,* 1977: *Hét vezér utca,* 1959: *Hét vezér utca,* 1929: *Hétvezér utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Külső Hadházi utcára. 1929 óta viseli ezt a nevet. — H. Fekete 1929: 17, 1959: 21, HbT. 1929, 1977. — T35-F3.

Híres-hát 1959: *Híres-hát,* 1884: *Hires Hát,* 1864: *Hires-hát,* 1836: *Hires-Hát,* 1823: *Hires hát,* 1801: *Hires háttyán,* 1785: *Hires háton,* 1766: *Hires Hátja,* 1764: *Hires Hátán,* 1764: *Hires Háttyán,* 1761: *Hiresháti.* — Magasabban fekvő terület a Réten, a balmazújvárosi határ mellett, a Farkasordítótól keletre. ***Híres hátja*** alakban is említik a források. A névadás indítékát nem ismerjük, az előtag esetleg családnév lehet. A helybeliek nem ismerik a megnevezést. — H. Fekete 1959: 67, HbT. 1823, HKFT. — T12-D4.

Hold utca lásd **Benedek János utca, Keresztesi József utca**

Holhó lásd **Hollós**

Holló lásd **Hollós**

Holló-csatorna lásd **Hollós**

Hollós 2011: *Hollós ~ Holló ~ Holhó ~ Holló-csatorna,* 1959: *Hollós-ér,* 1956: *Hollós ér,* 1944: *Hollós.* — A Hortobágy jobb oldali mellékvize, mely az Új-Bagotán folyik keresztül. Eredeti *Hollós,* ***Hollós-ér,*** illetve a később jelentkező ***Holló*** és ***Holló-csatorna*** nevét a holló madárról kapta. Korábban a ridegpásztorkodással foglalkozó területeken ismert madár volt a holló, mely az elhullott jószágok húsát fogyasztotta. Ma megváltozott alakban ***Holhó*** formában is használják a nevet. — H. Fekete 1959: 67, HbT. 1956.

Hollós-dűlő 1959: *Hollós-dűlő,* 1848: A *hollós dülő* a kis kutig felerészben kaszálásba adatik Nagy-Bagotán. — Dűlőföld lehetett a Holló közelében. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 67. — T6-B5.

Hollós-ér lásd **Hollós**

Hollós-fok 1750: *Hollósfok.* — A Hortobágyba ömlő Hollós torkolatvidéke. — H. Fekete 1959: 67.

Hollós-lapos 1959: *Hollós-lapos,* 1811: *Hollós lapossa.* — Mélyen fekvő terület az Új-Bagotán, a Hollós mellett. Egy 19. századi forrás ***Hollós laposa*** formában említi. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 67. — T6-B4.

Homokbánya dűlő 2011: *Homokbánya dűlő.* — Dűlőút Hajdúvidtől délre. Nevét az egykor tőle délre lévő homokbányáról kapta. — T16-B3.

Homokbánya-tábla 1959: *Homokbánya-tábla.* — Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Nagy-Bocskai-szőlőskerttől délre található erdő, a Város-erdő egyik része. Az ott levő Homokgödörről kapta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 67. — T23-E2.

Homok dűlő 2011: *Homok dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Téglási út és a Fehértói út között. Nevét arról a homokos területről kapta, amelyen keresztül halad. — T22-C1.

Homokgödör 2011: *Homokgödör.* — Egykori homokkitermelő gödör Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Homokbánya-táblában. — T23-E2.

Homokhordó 1886: *Homokhordó.* — Egykori homokkitermelő hely a Csahér területén. — H. Fekete 1959: 67. — T23-F1.

Homokkert 2011: *Homokkert ~ Homok-szőlő,* 1981: *Homok-kert,* 1959: *Homokkert, Homok-szőlőskert,* 1945: *Homok-szőlő,* 1905: *Homok szőlő,* 1890: *Homok szőlő,* 1889: *Homok szőlők,* 1884: *Homok kert,* [1880]: *Homok kert,* 1871: *Homok szőlő,* 1858: *Homok kert,* [1857]: *Homok kert,* 1850: *Homokkert,* 1850: *Új Homok-Kert,* 1848: *homokkerti.* — Egykor szőlőskert volt, ma beépített külvárosi rész, szórványosan kertekkel. A belterület keleti részén, a Téglási út mellett, a Nagy-Bocskai-szőlőskerttel szemben található. Nevét a homokos talajról kapta, amelyre az egykori szőlőskertet azért telepítették, hogy megkösse azt. ***Homok-szőlő, Homok-szőlőskert*** és egy ízben ***Új-Homok-kert*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 67, HbT. 1850, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T22-D1.

Homok-szőlő lásd **Homokkert**

Homok-szőlőskert lásd **Homokkert**

Homok út 1496: vias Hatharwth et *Homokwth.* — Egy 15. századi oklevél által említett út, a leírás szerint a Zelemér és Hadház közötti határon húzódott. — H. Fekete 1959: 67.

Honvéd utca 2011: *Honvéd utca,* 2004: *Honvéd utca,* 1977: *Honvéd utca,* 1959: *Honvéd utca,* 1959: *Désány köz,* 1929: *Honvéd utca,* 1889: *Dézsán zug,* 1842: *Dézsán zug.* — Hajdúböszörmény központjától kissé délnyugatra található utca, a Batthyány Lajos utcát köti össze az Árpád utcával. Mai nevét 1929-től viseli, korábban (feltehetőleg az egykor ott élő család neve nyomán) ***Désány köz*** és ***Dézsán zug*** néven is ismerték. — H. Fekete 1929: 17, 1959: 17, 21, HbT. 1889, 1929, 1977. — T34-C3.

Horgas-ér 2011: *Horgas-ér,* 1981: *Horgas-ér,* 1959: *Horgas-ér, Horgos,* 1890: *Horgos ér,* 1886: *Horgas-ér,* 1871: *Horgas ér,* 1857: *Horgas Ér,* [1857]: *Horgas ér.* — Vízfolyás volt Pródtól délre, egyik ága a Bagotai útig kanyarodott. Talán görbe folyása, illetve medre miatt kaphatta a nevét. A helybeliek számára ma már csak a név ismert, de nem tudják helyhez kötni. Korábban ***Horgos***-ként is előfordult. — H. Fekete 1959: 67, HbT. 1871, 1890a, MoFnT. 2. — T13-G2.

Horgas-ér-dűlő 1959: *Horgas-ér-dűlő.* — Dűlő Nagypródon, a Horgas-ér közelében. Ma már nem ismert név. — H. Fekete 1959: 67. — T13-G3.

Horgos lásd **Horgas-ér**

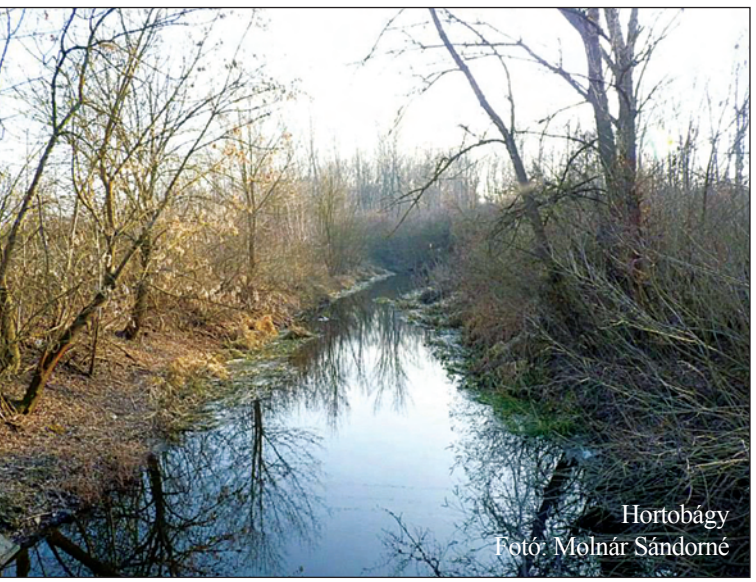
Horpaszoldal 1959: *Horpaszoldal.* | *Hirdesse a fáma Réttől Zelemérig / Horpaszoldaltól Kisböszörmény széléig.* — Hajdúböszörmény belterületén az Újvárosi utcától észak felé eső, leginkább görög katolikusok lakta városrész gúnyneve volt. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 21. — T34-B3.

Horthy Miklós-tábla 1959: *Horthy Miklós-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik része, a Tuskó és a Görbe nyiladék között. Horthy Miklósról nevezték el, aki 1927-ben egy kapitális őzbakot ejtett el ezen a helyen. — H. Fekete 1959: 68. — T23-F3.

Horthy Miklós út lásd **Baltazár Dezső utca**

Horthy Miklós utca lásd **Baltazár Dezső utca**

Hortobágy 1. 2011: *Hortobágy*. — Tájegység, amely Hajdúböszörmény nyugati határrészére is kiterjed. Nevét a Hortobágy folyóról kapta. Adatait a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében, Hortobágy településnél tárgyaljuk. — H. Fekete 1959: 68.

Hortobágy
Fotó: Molnár Sándorné

Hortobágy 2. 2011: *Hortobágy,* 1959: *Hortobágy,* 1959: Debrecennek van egy vize, Kinek *Hortobágy* a neve, 1956: *Hortobágy,* 1905: *Hortobágy,* 1890: *Hortobágy,* 1889: *Hortobágy,* 1871: *Hortobágy,* 1853: *Hortobágy,* 1851: A *Hortobágyra* egy kis hid készül, 1823: *Hortobágy,* 1769: A *Hortobágy*i Gát, 1764: *Hortobágy,* 1728: *Hortobágy,* 1712: A *Hortobágyi.* — Hajdúböszörmény északnyugati határrészén, a Réten eredő folyó, mely észak–déli irányban folyik a Rét és Bagota között. A böszörményi határban a Hortobágyba az alábbi erek csatlakoznak: Hattyas-ér, Máté ere, Sebes-ér és Hollós, valamint a Remete-foki-csatorna. Mai medre vízszabályozás eredményeképpen alakult ki. A folyónévre a középkortól vannak adataink, ezeket és a név magyarázatát a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében, Hortobágy településnél tárgyaljuk. Vö. Kis-Hortobágy. — H. Fekete 1959: 68, HbT. 1823, 1853b, 1871, 1889, 1890a, 1905, 1956. — T12-B2B4.

Hortobágy-dűlő 1848: *Hortobágy dülő* a kis kutig kaszálásba adatik Nagy-Bagotán. — Dűlőföld volt a Bagotán. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 68.

Hortobágy–Kadarcs-összekötő lásd **Hortobágy-összekötő**

Hortobágy–Kadarcs-összekötőcsatorna lásd **Hortobágy-összekötő**

Hortobágy-összekötő 2011: *Hortobágy-összekötő ~ Hortobágy-Kadarcs-összekötő,* 1981: *Hortobágy–Kadarcs-összekötőcsatorna.* — Mesterséges csatorna, ami a Kadarcs vizét a Hortobágyba vezeti. Ennek a csatornának a feladata a terület öntözése, valamint az itt lévő halastavak feltöltése és lecsapolása. ***Hortobágy–Kadarcs-összekötő(csatorna)***-ként is említik. — MoFnT. 2. — T6-D5.

Hortobágy utca 2012: *Hortobágy utca,* 2004: *Hortobágy utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Polgári utcát köti össze a Damjanich János utcával. Hivatalos név. — T34-C2.

Hortobágy zugja 1769: *Hortobágy Zugja.* — Egykor kaszáló terület lehetett a Hortobágy kanyarulatában. — H. Fekete 1959: 68.

Hortó dűlő 2011: *Hortó dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Hatöles út és a Szanyi dűlő között. Nevét a Hortó Lajos tanyájáról kapta. — T6-B4.

Hortó Lajos tanyája 2011: *Hortó Lajos tanyája ~ Hortó-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Hortó dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. ***Hortó-tanya***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B5.

Hortó-tanya lásd **Hortó Lajos tanyája**

Horváth Mihály utca 2012: *Horvát Mihály utca,* 2004: *Horváth Mihály utca,* 1977: *Horváth Mihály utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Bél Mátyás utcára. Nevét a város egyik katolikus főpapjáról kapta, aki a 19. században élt. — HbT. 1977. — T34-B4.

Hosszú-dűlő 1790: a Máté ásás partyánál a Margitai Határ Szélén a *hosszu Düllőből.* — Földterület volt a Réten. Bizonyára az alakjáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 68.

Hosszú-ér 1959: *Hosszú-ér,* 1858: *Hosszú ér,* 1857: *Hosszu Ér.* — Vízfolyás Nagypród déli részén, a Tirimpói dűlő mellett, a Kadarcsba folyik bele. — H. Fekete 1959: 68, MKFT.

Hosszú-hát 2011: *Hosszú-hát,* 1959: *Hosszú-hát,* 1865: a *Hosszuhátnáli,* 1857: *Hosszu hát,* 1823: *Hosszú hát,* 1823: *Hosszu hát.* — Kiemelkedés a Réten, a hajdúnánási határhoz közel, a Disznós-hát és a Kocsa-hát között. A *hosszú* névelem bizonyára a terület hosszan elnyúló alakjára utal. — H. Fekete 1959: 68, HbT. 1823. — T7-E4.

Hosszú-Kaján lásd **Hosszú-Kaján-szik**

Hosszú-Kaján-szik 2011: *Hosszú-Kaján-szik ~ Hosszú-Kaján ~ Hosszú-Kaján-szik foltja,* 1959: *Hosszú-Kajánszik,* 1889: *Hosszú Kaján szik,* 1884: *Hosszú kaján szék,* 1871: *Hosszu kaján szék,* 1866: *Hosszu Kaján szik,* 1857: *Hosszu kaján Szék,* 1857: *Hosszú kaján Szék,* 1857: *Hosszú Kaján Szík,* [1857]: *Hosszu Kajánszik.* — Hosszan elnyúló szikes, vízállásos terület Hajdúvidtől nyugatra, a Pródi-legelőn. ***Hosszú-Kaján*** és ***Hosszú-Kaján-szik foltja*** néven is említik. Bizonyára hosszan elnyúló alakjáról kapta a nevét. A Kaján-szik egyik része, a másik a *Kerek-Kaján-szik* nevet viseli. — H. Fekete 1959: 68, 69, HbT. 1857c, [1857], 1871, 1889, HKFT. — T7-H5.

Hosszú-Kaján-szik foltja lásd **Hosszú-Kaján-szik**

Hosszú-sziget 1981: *Hosszú-sziget,* 1959: *Hosszú-sziget,* 1890: *Hosszú sziget,* 1889: *Hosszú sziget,* 1871: *Hosszú sziget,* 1867: *hosszu szigetbe,* [1857]: *Hosszu sziget,* 1853: *Hosszú sziget,* 1823: *Hosszú sziget,* 1823: *Hosszu sziget,* 1788: *Hosszu Szigetben,* 1764: A *Hosszu Szigetbeli* Nyilasok. — Környezeténél magasabban fekvő, kevésbé vízjárta terület Pród határában, a Dedő-hát közelében. Bizonyára hosszan elnyúló alakjáról kapta a nevét. Ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 69, HbT. 1823, 1853b, 1871, 1889, 1890a, MoFnT. 2. — T13-F2.

Hosszú-tó 1790: A *hosszu Tó* oldalon. — Vízállás volt valahol Hajdúböszörmény határában. Pontos helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 69.

Hősök utca 2012: *Hősök utca,* 2004: *Hősök utca,* 1977: *Hősök utca,* 1929: *Hősök utca.* — Hajdúböszörmény délnyugati részén található utca, mely összeköti a Kolozsvár utcát a Kemény János körúttal. — H. Fekete 1929: 18, HbT. 1929, 1977. — T34-C4.

Hugyos 1959: *Hugyos.* — Egykori kocsma Hajdúböszörmény belterületén, a mai Petőfi utcában. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 21. — T34-D3.

Hunyadi János körút 2012: *Hunyadi János körút,* 2004: *Hunyadi János körút,* 1977: *Hunyadi János körút,* 1959: *Hunyadi János körút, Nánási körút,* 1929: *Hunyadi János-körút, Nánási-körút.* — A várost körülvevő körút északi szakasza, az Arad utca és a Dorogi utca metszi. 1929-től viseli a mai, a város egykori földesurára emlékeztető nevét. Korábban ***Nánási körút***nak hívták. — H. Fekete 1929: 18, 38, 1959: 21, 26, HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Hunyadi-kert lásd **Hunyadi-szőlőskert**

Hunyadi-szőlőskert 2011: *Hunyadi-szőlőskert ~ Hunyadi-kert,* 1959: *Hunyadi-szőlőskert,* 1890: *Húnyadi kert.* — Szőlőskert a hajdúböszörményi határ keleti részén, a hajdúhadházi határszélen, a Homokkerttől északra. A Hunyadi család Hajdúböszörmény földbirtokosa volt, a kert nevével nekik állítanak emléket. — H. Fekete 1959: 69, HbT. 1890a. — T16-D4.

Huszár Kis-tanya 2011: *Huszár Kis-tanya*. — Romos tanya Hajdúvidtől nyugatra, a Nánási út és a Kerekes dűlő találkozásánál. A *Huszár* a *Kis* családnévhez kapcsolódó ragadványnév, amely arra utal, hogy a tanya tulajdonosa az első világháború idején huszár volt. — T9-G5.

Huszár utca 2012: *Huszár utca,* 2004: *Huszár utca,* 1977: *Huszár utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Zaboskertben, merőleges a Kálmán Ferenc utcára. — HbT. 1977. — T35-F4.

Huter 2011: *Huter*. — Földterület a Réten, a Hortó dűlő végében. A név eredete ismeretlen. — T6-B4.

Ifjúsági park lásd **Fürdőkert**

Ignát-tanya 2011: *Ignát-tanya*. — Egykori tanya a Róka-háton, a Kispródi út közelében. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-D3.

Imaház 2011: *Imaház*. — Épület Hajdúvid belterületén, a Veres Péter utcában. Az 1970-es évek elejéig lakóház volt, aztán a katolikus egyház megvásárolta, azóta imaházként működik. — T36-D2.

Indóház lásd **Vasútállomás**

Ipartelep utca 2012: *Ipartelep utca,* 2009: *Ipartelep utca.* — Utca Hajdúböszörmény keleti részén, a Kinizsi Pál utcára merőleges. Hivatalos név. — T35-G2.

Ipszilon-gát 1848: Az *ipszilon gáthoz.* — Vízparti védmű lehetett. Pontos helyét nem ismerjük. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 69.

Irigyli lásd **Irigyli csárda**

Irigyli csárda 1959: *Irígyli,* 1897: *Irigli,* 1890: *Irigli,* 1884: *Irigli csárda,* 1881: *Irígyli csárda,* [1880]: *Irigli cs[árda],* 1871: *Irigli,* 1858: *Irigyli [csárda].* — Egykori csárda Zeleméren, a Debreceni útból kiágazó Derék út mellett, közel a Csonka toronyhoz. Közelsége miatt állítólag rontott a debreceni Látókép csárda forgalmán, innen ered a neve. ***Irigyli*** formában is előfordul. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 69, HbT. 1871, [1880], 1890a, 1897b, HKFT., Kis T. 1988: 111, MKFT. — T27-G2.

Irigyli-kert lásd Lorántffykert

Irigyli út 1959: *Irígyli út.* — Út Zeleméren, az Irigyli csárda mellett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 69. — T27-G2.

Iskola lásd **Bodasi iskola, Régi iskola**

Iskola dűlő 1. 2011: *Iskola dűlő ~ Barabás dűlő,* 1981: *Iskola-dűlő,* 1973: *Iskoladűlő,* 1970: *Iskola dűlő,* 1967: *Iskoladűlő.* — Dűlőút és dűlőföld Hajdúvid nyugati határában. Itt állt egykor az Ócska iskola, erre utal az elnevezés. A ***Barabás dűlő*** névváltozatot pedig az magyarázza, hogy a közelben volt Barabás István tanyája. — Hnt. 1967, 1973, É. Kiss 1970: 457, MoFnT. 2. — T15-G1.

Iskola dűlő 2. 2011: *Iskola dűlő ~ Róka-háti út,* 1959: *Iskola-dűlő.* — Dűlőút a Róka-háton, a Hortobágy közelében. A Róka-háti iskoláról kapta a nevét, amely a dűlőben állt. Elhelyezkedése alapján ***Róka-háti út***-ként is említik. — H. Fekete 1959: 69. — T12-C2B4.

Iskola dűlő 3. 2011: *Iskola dűlő,* 1981: *Iskola-dűlő,* 1959: *Iskola-dűlő I.* — Földút Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, amely a Szoboszlai útból délnyugati irányban ágazik el. Nevét az útkereszteződésben álló egykori iskoláról kapta. — H. Fekete 1959: 69, MoFnT. 2. — T26-B3.

Iskola utca 1. 2012: *Iskola utca,* 2004: *Iskola utca,* 1959: *Baltazár Dezső utca,* 1959: *Somossy Béla utca,* 1959: *Nánási utca,* 1948: *Baltazár Dezső utca,* 1929: *Somossy Béla u[tca],* 1929: *Somossy Béla-utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjában, az Arad utca folytatása. Legkorábban ***Nánási utca,*** majd 1929-től ***Somossy Béla utca*** volt a neve. Ez utóbbi nevét a város egykori híres polgármesteréről kapta. 1948-tól ***Baltazár Dezső utcá***nak nevezték. Mai hivatalos nevét, amelyet a közelében lévő gimnáziumról kapott, 2004 óta viseli. — H. Fekete 1929: 26, 1959: 14, 29, HbT. 1929. — T34-C3.

Iskola utca 2. lásd **Eötvös József utca**

Ispotályház 1788: *Ispitály Házat.* — Pontos helye ismeretlen. — H. Fekete 1959: 21.

István dűlő lásd **Fekete-hegy dűlő**

Jakobinyi Béla utca lásd **Győrössykert**

Jánó-dűlő 1970: *Jánó-dűlő.* — Földterület Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Nevét az itt birtokos Jánó Molnár családról kapta. — É. Kiss 1970: 457. — T16-D1.

János Zsigmond körút lásd **Dózsa György körút**

Jászkun utca 2012: *Jászkun utca,* 2004: *Jászkun utca,* 1992: *Jászkun utca,* 1991: *Jászkun utca,* 1991: *Április 4. utca,* 1977: *Április 4. utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos az Erdély utcával. 1991 óta viseli mai nevét, korábban ***Április 4. utca*** volt. — HbT. 1977, SzH. 1992. — T35-G3.

Jogosult lásd **Reus**

Jókai Mór utca 2011: *Jókai utca,* 2004: *Jókai Mór utca,* 1977: *Jókai Mór utca,* 1959: *Jókai Mór utca,* 1929: *Jókai Mór utca, Lajos utca,* 1910: *Lajos u[tca],* 1899: *Lajos utcai,* 1898: *Lajos utczában,* 1889: *Nagy Lajos köz,* 1858: *Varga uttza,* 1842: *Nagy Lajos köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Kossuth Lajos utcától a Hadházi utcáig tart. 1929-től viseli a mai nevét, korábban ***Lajos utca*** volt a hivatalos neve. A 19. században ***Nagy Lajos köz***-nek is hívták, mert a sarkán állt Nagy Lajos patikája. Egy ízben ***Varga utca***-ként is szerepel. — H. Fekete 1929: 18, 37, 1959: 21, 24, HbT. 1858, 1889, 1929, 1977. — T34-D3.

Jóljárt dűlő 2011: *Jóljárt dűlő*. — Földút Hajdúböszörmény belterületétől északeletre, a Fehértói úttal párhuzamosan a Kossuth-kertbe és a Bethlen-szőlőskertbe vezet. Nevét a helybeliek úgy magyarázzák, hogy a dűlőben lévő tanyán „élt egy magányos legény, a Kossuth-kertben pedig egy magányos asszony, összeházasodtak. A legény mindent az asszonyra hagyott, aki így jól járt". Ennél valószínűbb azonban, hogy a *Jóljárt* családnévvel, esetleg ragadványnévvel hozható kapcsolatba a név. — T16-D4.

Jónás 1767: a *Jonás* felé keresztbe. — Magasabban fekvő terület volt Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Bizonyára az egyik részét nevezték Nagy-Jónásnak; Kis-Jónás nevű helyet azonban nem említenek a források. Talán összefügg a közeli Jónás-halom nevével. — H. Fekete 1959: 69. — T16-B5.

Jónás-halom 1786: Nap keletről Nap nyugatra az *Jonás halom* és a Fejértai Utonn keresztül, a Hatházi határig egyenesen kinyulik. — Kiemelkedés volt Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Az előtagjában bizonyára személynév rejlik. Talán összefügg a közeli Jónás nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 69.

Józsai nyiladék 2011: *Józsai nyiladék ~ Józsai út.* — Erdei út, amely Bodaszőlőtől Józsáig vezetett. Mára benőtte az erdő, nem járható. ***Józsai út***-nak is mondják. — T28-A2.

Józsai út lásd **Józsai nyiladék**

Józsa-kert 1858: *Jósa kert,* 1769: A Szt. Györgyi *Jósa rész.* — Határrész volt az egykori Szentgyörgy területén, Józsa település határánál. ***Józsa-rész***-nek is nevezték. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 69, MKFT.

Józsa-rész lásd **Józsa-kert**

József Attila tér lásd **József Attila utca**

József Attila utca 2012: *József Attila utca,* 2004: *József Attila utca,* 1977: *József Attila tér,* 1959: *József Attila tér, Szabadság tér,* 1929: *Szabadság tér.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, az Árpád utcát köti össze a Damjanich utcával. Mai nevét 2004-től viseli. Korábban ***József Attila tér,*** azt megelőzően pedig ***Szabadság tér*** volt a neve. — H. Fekete 1929: 27, 1959: 21, 29, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

József úr-féle-tanya lásd **Hadházy József tanyája**

Juhász Ferenc tanyája 2011: *Juhász Ferenc tanyája*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Kerekes dűlőben. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-H5.

Juhász Gyula utca 2012: *Juhász Gyula utca,* 2004: *Juhász Gyula utca,* 1977: *Juhász Gyula utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Tóth Árpád utcára. — HbT. 1977. — T35-E5.

Juhász-szállás 2011: *Juhász-szállás,* 1970: *Juhász-szállás,* 1858: *Juhász szállás.* — Használaton kívüli vizenyős föld Hajdúvid keleti határában, a Nagy-tó nevű terület déli végében. — É. Kiss 1970: 497, MKFT. — T16-A1.

Juhos Gergely tanyája 1970: *Juhos Gergely tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. A név személynévi előtagjában a *Juhos* ragadványnév. — É. Kiss 1970: 458. — T16-D1.

Julian Grimau utca lásd **Kert utca**

Kacsa-part 2011: *Kacsa-part.* | *Körbe hajlás van, ha sok az eső, vízben van, a vadrucák úszkálnak benne, ezér híttuk így.* 1981: *Kacsa-part.* — Vízállásos terület a Réten, a Hortobágy közelében. — MoFnT. 2. — T6-C3.

Kacskaringós-víz 1959: *Kacskaringós víz.* — Szikes fenék, vízmeder Pródon, a Pródi-legelő szélén. A *kacskaringós* jelző a vízfolyás kanyarulataira utal. — H. Fekete 1959: 69. — T13-G1.

Kadarcs 2011: *Kadarcs ~ Kadarcs-csatorna ~ Csatorna ~ Karácsony-ér.* | *Kubikusok építették, talicskával hordták ki a medrét.* 1981: *Kadarcs–Karácsonyfoki-főcsatorna,* 1971: *Kadarcs–Karácsonyfoki-főcsatorna, Kadarcs–Karácsonyfoki-felfogócsatorna,* 1959: *Kadarcs-ér,* 1905: *Kadarcs,* 1890: *Kadarcs,* 1889: *Kadarcs,* 1884: *Kadarcs,* 1882: *Kadarcs,* [1880]: *Kadarcs,* 1871: *Kadarcs,* 1853: *Kadarcs,* 1823: *Kadarcs,* 1804–1808: *Kadarcs Ér,* 1808: *Kadarcsér,* alveus, 1790: *Kadarcs,* 1784: *Kadorts,* 1750: *Kadárts,* [1750]: *Kadarc Vize.* — Hajdúböszörmény határában eredő ér, mely a balmazújvárosi határ irányába folyik. Egyes szakaszait korábban Belső-, Külső- és

Közép-Kadarcsnak, főágát pedig Nagy-Kadarcsnak nevezték. Természetes, de szabályozott vízfolyás: korábban több méter széles volt, napjainkban már csak két méter széles meder szállítja a vizét. A *kadarcs* szó a környéken 'kanyargós folyó vagy állóvíz' jelentésben használatos. Egyesek szerint a szó és a belőle alakult név a *kódorog* ige tövének lehet a származéka. Említik még ***Kadarcs vize, Kadarcs-ér, Kadarcs-csatorna, Csatorna*** és ***Karácsony-ér*** formában is. Ez utóbbi névforma esetében a névadás indítékát nem ismerjük. A ***Kadarcs–Karácsonyfoki-főcsatorna*** és a ***Kadarcs–Karácsonyfoki-felfogócsatorna*** elnevezések hivatalos vízügyi névformák, a beszélt nyelvben nem használatosak. — H. Fekete 1959: 70, FKnT., HbT. 1823, 1853b, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MoFnT. 1, 2, SzmT. [1750], Varga 1882: 132. — T13-F4.

Kadarcs Fotó: Molnár Sándorné

Kadarcs-csatorna lásd **Kadarcs**

Kadarcs-ér lásd **Kadarcs**

Kadarcs-fenék 1894: Kövér Pál tanyájánál lévő *Kadarcs-fenéktől.* — Mélyebben fekvő terület volt a Kadarcs mellett. A helybeliek nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 70. — T13-G4H4, T14-A4.

Kadarcs-hát 2011: *Kadarcs-hát,* 1959: *Kadarcs-hát.* — A Kadarcs melletti magasabban fekvő terület a Réten. — H. Fekete 1959: 70. — T7-E4.

Kadarcsi-gát 1794: *Kadarchi Gát,* 1794: a *Kadartsi Gáthoz,* 1785: *Kadarcs Gáttya,* 1764: A *Kadarcs Gáttya* töltetni fog. — A Kadarcs melletti töltés a Réten. Ma a helybeliek nem ismerik a nevet. ***Kadarcs gátja*** formában is előfordul. — H. Fekete 1959: 70.

Kadarcs–Karácsonyfoki-felfogócsatorna lásd **Kadarcs**

Kadarcs–Karácsonyfoki-főcsatorna lásd **Kadarcs**

Kadarcs vize lásd **Kadarcs**

Kádár-lapos 1839: A Hiresháti kaszáló *Kádárlapossal,* 1836: *Kádár laposa.* — Mélyen fekvő terület volt a Réten, a Híres-hát mellett, a balmazújvárosi határ közelében. A nevet már az 1950-es években sem ismerték. Az előtagjában bizonyára családnév szerepel. — H. Fekete 1959: 69.

Kaján-szik 2011: *Kaján-szik ~ Kaján-szék,* 1981: *Kaján-szik,* 1959: *Kajánszik,* 1883: A 10-ik és 11. osztályba azon Pródi vizes helyek jönnek, mint pl. a Szőke, Csukás, *Kajánszik* stb. — Szikes, vízállásos terület Vidtől nyugatra, a Pródi-legelőn. Hajdúnánás határába is átnyúlik (további adatait lásd ott, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). A név előtagjában bizonyára a régi magyar *Kaján* családnév rejlik, de ilyen nevű családokat ma nem ismerünk a településen. Részei a Hosszú-kaján-szik és Kerek-kaján-szik. — H. Fekete 1959: 70, FNESz., MoFnT. 2, RMCsSz. — T7-H5.

Kaján-sziki-horgásztó lásd **Böszörményi-horgásztó**

Kajdán halma 1499: *Kaydan halma,* 1489: *Kaydan halma.* — Egykori halom, amelyet csak 15. századi források említenek Zelemér környékén. A név előtagja H. Fekete Péter szerint esetleg kapcsolatba hozható a környéken igen elterjedt *Gajdán* személynévvel. Felmerülhet még a régi magyar *Kajtán* személynévvel való kapcsolata is. — H. Fekete 1959: 70, RMCsSz.

Kállai út 1959: *Kállai út,* 1774: *Kállai Utig,* 1769: A szőlőskert szegletin a Fejértai és *Kállai utfélen,* 1767: *Kállai Utfélen,* 1767: *Kállai Utnál.* — Hajdúböszörményből északkeleti irányba, Nagykálló felé vezető út. — H. Fekete 1959: 70.

Kálmán Ferenc utca 2012: *Kálmán Ferenc utca,* 2004: *Kálmán Ferenc utca,* 1991: *Kálmán Ferenc utca, Landler Jenő utca,* 1977: *Landler Jenő utca.* — A Zaboskert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén. Nevét Kál-

mán Ferencről, egykori böszörményi politikusról kapta. 1991-től viseli ezt a nevet, korábban ***Landler Jenő utcá***-nak hívták. Ez utóbbi nevét egy 19. század eleji politikusról kapta. — HbT. 1977. — T35-F4.

Kálmán-laponyag 1959: *Kálmán-laponyag.* — Magasabban fekvő terület Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön, a Nánási út mellett. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Ma már nem ismerik a megnevezést. — H. Fekete 1959: 70.

Kálvineum 2011: *Kálvineum ~ Makarenkó kollégium,* 1929: *Kálvineum.* — Óvoda és iskola Hajdúböszörmény központjában, a Kálvineum utcában. 1915-ben avatták fel itt a református papi árvák részére létesített diákotthont, ahová Magyarország egészéről érkeztek gyerekek. ***Makarenkó kollégium*** néven is ismerik, mivel egy ideig ez volt a hivatalos neve. Az épület jelenleg a Veress Ferenc Szakképző Iskolához tartozik, illetve a Csillagvár Óvoda Kálvineum úti Telephelyeként működik. — HbT. 1929. — T34-C2.

Kálvineum (1943)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Kálvineum utca 2011: *Kálvineum utca ~ Makarenkó utca,* 2004: *Kálvineum utca,* 1992: *Kálvineum utca,* 1991: *Kálvineum utca, Makarenkó utca,* 1977: *Makarenkó utca,* 1959: *Makarenkó utca, Kálvineum utca, Karap-kert utca,* 1929: *Kálvineum utca, Somossy utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjában. Nevét az itt lévő Kálvineumról kapta. Korábban ***Karapkert utcá***-nak is hívták, bizonyára az ott lévő kertség tulajdonosának neve után. 1894 és 1929 között a ***Somossy utca*** nevet viselte, nevezték ezen túl ***Makarenkó utcá***-nak is. A leggyakrabban használatos *Kálvienum utca* nevet 1991 óta hivatalos elnevezésként viseli. — H. Fekete 1929: 18, 38, 1959: 21, 25, HbT. 1929, 1977, SzH. 1992. — T34-C2.

Kálvin tér 2011: *Kálvin tér,* 2004: *Kálvin tér,* 1977: *Kálvin tér,* 1959: *Kálvin tér, Kossuth tér,* 1929: *Kálvin-tér, Kossuth-tér,* 1858: *Vásár Tér,* 1858: *Vásártér.* — Tér Hajdúböszörmény központjától kissé délre. A tér már korábban is viselte mai nevét, majd egy időre ***Kossuth tér***-re nevezték át. A 19. században ***Vásártér*** néven is említik, mert korábban vásárokat tartottak itt. — H. Fekete 1929: 18, 37, 1959: 21, 24, 33, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D3.

Kálvin tér Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Kálvin téri református templom 2012: *Kálvin téri református templom ~ Református templom.* — Templom a Kálvin téren. ***Református templom***-ként is említik. — T34-D3.

Kályha kútja 1770: *Kályha Kuttyához,* 1768: *Kályha kuttyánál,* 1755: *Kájha Kuttyánál,* 1724: Zeleméri földön *Kályha kuttyán* felyül a Csegei halom felé. — Egykori kút Zeleméren. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. Egy 18. századi forrás alapján a Csege-halomtól délre lehetett. A névadás motivációját nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 70.

Kampler Kálmán utca 2012: *Kampler Kálmán utca,* 2004: *Kampler Kálmán utca,* 1977: *Kampler Kálmán utca.* — A Délilucernás legdélebbi fekvésű utcája Hajdúböszörmény belterületén. Nevét Kampler Kálmánról kapta, aki festőként és grafikusként a 20. század első felében Hajdúböszörményben dolgozott. — HbT. 1977. — T35-E5.

Kanalas-kút lásd **Gulyakút 2.**

Kanális 2011: *Kanális,* 2009: *Kanális,* 1959: *Folyó,* 1959: *Kanális,* 1959: *Vízárok,* 1884: *Kanális,* [1880]: *Kanális,* 1855: *Folyó,* 1854: *Canálison,* 1795: *Canalis,* 1794: A Város Lo-

vainak a Fűz Gátnál a *Canális* mellett Legelő Mező szakasztasson, 1783: *Canális,* 1779: A Fűz Gátnál a *Canális* árka ki tisztittatik. — Vízárok, amely Hajdúböszörmény szennyvizét az Arad utcán vezeti le, és a belterülettől nyugatra a Gát-érbe torkollik. A korábbi forrásokban ***Folyó*** és ***Vízárok*** néven is említették, de a helybeliek ezeket a neveket ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 60, 70, 119, Gábor 2009: 49, HbT. [1880], HKFT. — T21-F3G2.

Kanális Fotó: Hőgye Lajos

Kanális-oldal 1981: *Kanális-oldal,* 1959: *Kanálisoldal, Kanálisódal,* 1889: *Kanális oldal,* 1884: *Kanális oldal,* [1880]: *Kanális oldal,* 1871: *Kanális oldal,* 1850: *Kanális oldal.* — A Kanálisnak a város felé eső oldala, a Csordalegelő és az Újvárosi út között. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 71, HbT. 1871, [1880], 1889, HKFT., MoFnT. 2. — T21-F3.

Kandó Kálmán utca 2012: *Kandó Kálmán utca,* 2004: *Kandó Kálmán utca,* 1977: *Kandó Kálmán utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, a Balassi Bálint utcát köti össze a Görgey Artúr utcával. — HbT. 1977. — T34-D5.

Kan-fertő 1959: *Kan-fertő, Kony-fertő, Konyfenék,* 1945: *Kony fenék,* 1938: *Kony fertő,* 1890: *Kony fertő,* 1889: *Kan fertő,* 1871: *Kony fertő.* — Sáros, szikes fenék Nagypródon, a Kis-Tacsilló-halomtól nyugatra. Egykor disznófürösztő hely lehetett. ***Kony-fertő***-nek és ***Kony-fenék***-nek is nevezték korábban. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 78, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1938.

Kan-fertő-halom 1959: *Kanfertő-halom, Konyfertő-halom.* — Kiemelkedés Nagypródon, a Kan-fertő mellett. ***Kony-fertő-halom***-nak is hívták. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 78.

Kányási 2011: *Kányási.* — Egykori tanya a belterülettől délkeletre, a Hegedűs-tanya mellett. Ma szántóföld. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-G2.

Kaparóház lásd **Partos csárda**

Kaparóház dűlő 1959: *Kaparóház-dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Polgári út mellett. Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 71.

Kapitány-fogás 1785: *Kapitányfogás,* 1782: *Kapitány fogása,* 1770: a *Kapitányfogásának* kaszálására, 1764: a *Kapitányfogásában* Árpát kaszálnak. — 18. századi forrásokban említett hely Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Később nem adatolható. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 71.

Káplár Miklós utca 2012: *Káplár Miklós utca,* 2004: *Káplár Miklós utca,* 1977: *Káplár Miklós utca,* 1959: *Templom utca, Varga László utca,* 1929: *Templom u[tca], Varga László u[tca].* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé nyugatra, párhuzamos a Benedek János utcával. Nevét a hajdúböszörményi származású festőművészről, Káplár Miklósról kapta. Korábban ***Templom utcá***-nak is hívták, mivel az utcában van a görög katolikus templom. Az 1929-ben átmenetileg hivatalossá tett ***Varga László utca*** név annak a görög katolikus lelkésznek állított emléket, aki sokat tett a templom építéséért. — H. Fekete 1929: 31, 39, 1959: 31, 32, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Kápolna-hegy 1841: *Kápolna hegy,* 1794: *Kápolna Hegy,* 1793: *Kápolna Hegy.* — Egykori halom Bodaszőlőn, a belső-erdei Csőszháztól keletre. Ma nem használják a nevet. A névadás hátterét nem ismerjük, de talán kápolna állhatott rajta. — H. Fekete 1959: 71. — T23-E3.

Kápolna út 1794: *Kápolna Utnál,* 1790: *Kápolna Uttya.* — A Kápolna-hegyhez (vagy

esetleg a rajta álló kápolnához) vezető út a bodaszőlői Belső-erdőn. — H. Fekete 1959: 71. — T23-E3.

Kapu lásd **Négyes kapu**

Kapusi dűlő 2011: *Kapusi dűlő ~ Kaposi dűlő.* — Dűlőút Pródtól délnyugatra. Nevét a dűlő mellett álló Kapusi-tanyáról kapta. — T13-F1F2.

Kapusi-tanya 2011: *Kapusi-tanya.* — Tanya Pródtól nyugatra, a Kapusi dűlő mellett. Az épület ma is megvan, de üresen áll. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F1.

Kapusi-tanya Fotó: Molnár Sándorné

Karabélyos-sziget 1959: *Karabélyos sziget,* 1867: *Karabélyos szigetbe.* — A Réten volt, helyét közelebbről nem ismerjük. A névadás indítékáról ugyancsak nincsenek ismereteink. Ma már nem használatos elnevezés, s már az 1950-es években is kevesen ismerték. — H. Fekete 1959: 71.

Karácsony-ér lásd **Kadarcs**

Karap-dűlő lásd **Karap-tanyasi-föld**

Karap Ferenc utca 2012: *Karap Ferenc utca,* 2004: *Karap Ferenc utca,* 1992: *Karap Ferenc utca,* 1991: *Karap Ferenc utca,* 1991: *Lévai Sándor utca,* 1977: *Lévai Sándor utca,* 1959: *Karap Ferenc utca,* 1929: *Karap Ferenc utca, Könyök utca,* 1858: *Könyök uttza.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé délkeletre, a Désány István utcát köti össze a Baltazár Dezső utcával. Legkorábban ***Könyök utca*** néven említik, mivel az utca nyomvonala megtörik. Egy időben ***Lévai Sándor utcá***-nak is nevezték, ezt a nevet egy hajdúböszörményi születésű tanár és pap után kapta. A 20. század első felében is használatos és 1991 óta hivatalos ***Karap Ferenc utca*** névvel a Hajdúböszörményben született neves 19. századi jogtudósnak állítottak emléket. — H. Fekete 1929: 19, 37, 1959: 21, HbT. 1858, 1929, 1977, SzH. 1992. — T34-D3.

Karap-gát 1970: *Karap-gát,* 1866: *Karap-gát,* 1776: A *Vidi gátnak* jó Hiddal való meg csinálása, 1730: *Vidi Gát.* — Egykori határút Hajdúvidtől délre, a Pernyés csárda és a vidi vasútállomás között. Nevét az itt birtokos Karap családról kapta. Történeti (18. századi) forrásokban ***Vidi-gát*** néven említik. — H. Fekete 1959: 118, É. Kiss 1970: 458. — T10-B5.

Karapkert utca lásd **Kálvineum utca**

Karap-tanya 2011: *Karap-tanya,* 1988: *Karaptanya,* 1959: *Karap-tanya,* 1884: *Karap tn. [tanya].* — Tanya Zelemér határában, az Iskola dűlő végén. Nevét egykori tulajdonosáról, Karap Sándor debreceni törvényszéki elnökről kapta, aki itt 1845-ben árvanevelő intézetet és hozzá tartozó gazdaságot hozott létre. — Bancsi 1988: 8, H. Fekete 1959: 71, HKFT. — T26-B3.

Karap-tanyasi-föld 2011: *Karap-tanyasi főd,* 1981: *Karap-dűlő.* — Földterület Zelemér határában, az Iskola dűlő végén. A Karap-tanyához tartozik. Korábban ***Karap-dűlő*** néven is szerepelt. — MoFnT. 2. — T26-B3.

Karingó 1959: *Karingó, Karinkó.* — Földterület Hajdúböszörmény belterületén kívül, a Polgári út mentén. Nevében talán a *karikó ~ karingó* 'kör alakú (dolog, hely)' jelentésű szó szerepel. Ma nem ismerik a nevet. *Karingó* helynév Hajdúhadház határában is van (lásd ott). — H. Fekete 1959: 71, FKnT., ÚMTsz.

Károlyi Gáspár utca 2012: *Károji Gáspár utca,* 2004: *Károlyi Gáspár utca.* — A Zaboskert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Kálmán Ferenc utcára. — T35-F4.

Károlyi Mihály utca 2011: *Károji Mihály utca,* 1988: *Károji Miháj ucca.* — Utca Bodaszőlőn, a Hegyes határrészt szeli ketté. — Bancsi 1988: 8. — T23-H5.

Károlyi-tanya 2011: *Károji-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlőben. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-H1.

Kásamalom 1785: *Kása Malma,* 1764: *Kásamalom.* — Egykori köleshántoló malom Hajdúböszörmény belterületén, az Újvárosi kapunál lehetett. — H. Fekete 1959: 22.

Kassa utca 2011: *Kassa utca,* 2004: *Kassa utca, Nap utca,* 1977: *Kassa utca,* 1959: *Kassa utca, Zsidótemplom utca, Nap utca,* 1929: *Kassa utca, Nap utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjában, párhuzamos a Benedek János utcával. Mai nevét 1929 óta viseli, korábban a mai Diószegi Sámuel utcával együtt ***Nap utcá***-nak hívták. Ezt a nevet azért kapta, mert fekvéséből adódóan szinte mindig napfényes volt. Az itt található zsinagóga miatt ***Zsidótemplom utcá***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 19, 38, 1959: 22, 26, 34, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Kasza köz lásd **Nagy István utca**

Kaszáló 1981: *Kaszáló.* — Földterület Hajdúvid határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — MoFnT. 2. — T11-E5.

Kaszárnya 1959: gyilkos a *Kaszárnya* (Népdal), 1848: *Kaszármába,* 1782: *Kaszármai csapszék,* 1782: *Kazármai* Csaplár, 1773: *kaszármai.* — Egykori kocsma Hajdúböszörmény belterületén, a Dorogi utca végén. Nevét az itt lévő kaszárnyáról kapta. Ma már nem használják a nevet. Egy alkalommal ***Kaszárnyai csapszék*** formában is említi egy 18. századi forrás. A 18–19. századi adatok a *kaszárnya* szó régi *kaszárma* alakját mutatják. — H. Fekete 1959: 22.

Kaszárnyai temető 1959: *Kaszármai temető,* [1857]: *Ó temető,* 1848: *Kaszárnyai temető,* 1848: *kaszármai temető,* 1783: A három *ó temető.* — Egykori temető Hajdúböszörmény belterületén, a dorogi és az újfehértói országút között, a kaszárnya közelében. Régi volta miatt a 18–19. századi források ***Ó temető*** néven is említik. Az adatok egy részében a *kaszárnya* szó régi *kaszárma* alakját láthatjuk. — H. Fekete 1959: 22, 110. — T34-D2.

Kati dűlő 2011: *Kati dűlő.* — Dűlőút a Róka-háton, a Bagotai útból nyílik. Nevét a dűlőben álló Kati Imre tanyájáról kapta. — T12-D2.

Kati Imre tanyája 2011: *Kati Imre tanyája ~ Kati-tanya.* — Tanya a Róka-háton, a Kispródi úton. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Kati-tanya*** formában is említik. — T12-D3.

Kati-kocsma 2011: *Kati-kocsma ~ Tóth-kocsma ~ Réti kocsma ~ Szalóki-kocsma,* 1839: az *réti csárdán* túl, 1795: *Réti csárda, réti Csárdához, réti Csárdába.* — Egykori kocsma a Réten, a Polgári út mellett. Az épület ma is áll, de már nem csárdaként, hanem tanyaként funkcionál. A *Kati-kocsma* és a ***Tóth-kocsma*** nevek a kocsmárosra és tulajdonosra, Kormosné Tóth Katalinra utalnak. A ***Szalóki-kocsma*** nevet az magyarázza, hogy egy időben Szalóki Gábor volt a tulajdonosa. A ***Réti kocsma, Réti csárda*** elnevezéseket pedig az elhelyezkedése alapján kapta. — Kis T. 1988: 40. — T6-C3.

Kati-tanya 1. 2011: *Kati-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Lédig dűlő mellett, a Dóka-tanyával szemben. Ma szántóföld van a helyén. Nevét *Kathy* családnevű tulajdonosáról kapta. — T20-C2.

Kati-tanya 2. lásd **Kati Imre tanyája**

Katolikus temető lásd **Görög katolikus temető**

Katona Bálint-tanya 2011: *Katona Bálint-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Kisegyeki dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B4.

Katona József utca 2012: *Katona József utca,* 2004: *Katona József utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Kertész László utcával. — T34-C5.

Katonák kútja 1786: a Nagy Pródi ut kezdetitől a *Katonák kuttya* mellett nyulik a Vidi Határig. — Egykori kút Pródon. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 71.

Katonka zug 1896: *Katonka-Zug.* — Egykori szűk, rövid utca Hajdúböszörmény belterületén, a mai Dorogi utcánál. Nevét egy ott lakó családról kapta. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 22.

Kazinczy Ferenc utca 2012: *Kazinci Ferenc utca,* 2004: *Kazinczy Ferenc utca,* 1977: *Kazinczy Ferenc utca,* 1959: *Kazinczy Ferenc utca,* 1929: *Kazinczy Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, Kisböszörmény területén, a Lehel és a Széchenyi István utcákat köti össze. Nevét 1929-ben kapta. — H. Fekete 1929: 19, 1959: 22, HbT. 1977. — T35-F4.

Kecskés-dűlő 1981: *Kecskés-dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény északnyugati határában, a Hortobágy és a Zsombékos között. Egykor itt állt a Kecskés-tanya. — MoFnT. 2.

Kecskés-tanya 2011: *Kecskés-tanya.* — Egykori tanya a Bagotán, a Hortobágy folyó mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-B2.

Kelemen erdeje 1794: *Kelemen Erdeje,* 1793: *Kelemen Erdeje.* — A bodaszőlői Belső-erdő egyik része volt. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 72. — T23-E4.

Kelemen Marci tanyája 2011: *Kelemen Marci tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délnyugatra, a Tatár dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-E1.

Kelemen-lapos 1959: *Kelemen-lapos.* — Mélyen fekvő terület lehetett Hajdúvid határában. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 72.

Kelemen-tanya 2011: *Kelemen-tanya.* — Egykori tanya Pródtól délre, az Elek dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

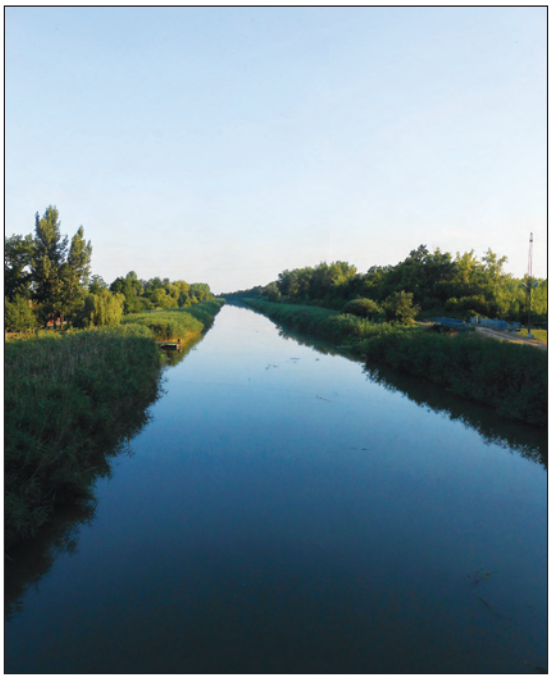
Kelepce nyiladék 1959: *Kelepce nyiladék.* — Erdei út, a bodaszőlői Város-erdőt nyugat–keleti irányban metszi. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 72. — T23-F2.

Keleti lásd **Keleti-főcsatorna**

Keleti-Csordajárás lásd **Keleti-Csordanyomás**

Keleti-Csordanyomás 2011: *Keleti-Csordanyomás ~ Keleti-Nyomás,* 1981: *Keleticsordanyomás,* 1967: *Keleti csordanyomás,* 1959: *Keleti-csordanyomás, Keleti nyomás,* 1945: *Keleti csordanyomás,* 1929: *Keleti Csorda Nyomás,* 1905: *Keleti csorda nyomás,* 1890: *Keleti csorda nyomás,* 1889: *Keleti csorda járás,* 1871: *Keleti csorda nyomás.* — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a bodaszőlői Város-erdőig nyúlik. Régen műveletlen föld és legelő volt. A Csordanyomás egyik része. ***Keleti-Nyomás*** néven is ismerik. Egy 19. századi forrásban ***Keleti-Csordajárás***-ként szerepel. — H. Fekete 1959: 72, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, 1929, Hnt. 1967, MoFnT. 2. — T22-C1C2.

Keleti-dűlő 1839: Viditelek 3-ik vagy *Keleti Dülő.* — Földterület Hajdúvid határában, annak harmadik dűlője lehetett. Vö. Közép-dűlő, Nyugati-dűlő. — H. Fekete 1959: 72.

Keleti-főcsatorna

Keleti-főcsatorna 2011: *Keleti-főcsatorna ~ Keleti ~ Tisza ~ Tisza-csatorna,* 1981: *Keleti-főcsatorna,* 1971: *Keleti-főcsatorna, Keleti-övcsatorna, Tiszántúli-főcsatorna,* 1959: *Keleti főcsatorna, Tisza, Tisza-csatorna.* — Csatorna, amely Tiszalöknél indul, és Bakonszeg határában torkollik a Berettyóba. Hajdúnánás felől érkezik Böszörmény határába, ahol észak–déli irányban halad végig Pródon. 1941-ben indultak meg az építési munkálatai. Az idősebbek ***Tiszá***-nak és ***Tisza-csatorná***-nak is mondják, a fiatalabbak körében csak a *Keleti-főcsatorna* és a ***Keleti*** nevek használatosak. A ***Keleti-övcsatorna*** és a ***Tiszántúli-főcsatorna*** hivatalos vízügyi megnevezések. — H. Fekete 1959: 110, MoFnT. 1, 2. — T13-H2H4.

Keleti Halottas köz lásd **Hadházi utca**

Keleti ipartelep 2011: *Keleti ipartelep.* — Ipartelep Hajdúböszörmény északkeleti határában, a Téglási út mentén. — T35-G2.

Keleti-legelő 1857: *Keleti legelő,* [1857]: Legelő … keleten. — Egykori legelőterület Hajdúböszörmény északkeleti határában. A Legelő egyik része. Vö. Nyugati-legelő. — H. Fekete 1959: 81. — T22-C1.

Keleti-libanyomás 1883: *keleti libanyomás.* — Egykori libalegelő Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a mai vasútállo-

más területén. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 72. — T35-F4.

Keletintúli-Vidi-zug lásd **Tiszántúli-Vidi-zug**

Keleti-nyomás lásd **Keleti-Csordanyomás**

Keleti-övcsatorna lásd **Keleti-főcsatorna**

Keleti parókia 1959: *Keleti parókia,* 1764: *uj parochialis ház.* — A második református lelkészi hivatal és lakás volt Hajdúböszörményben. A belterületen a mai Bocskai téren állt a központi fiúiskola helyén a 18. század közepétől a 19. század végéig. Történeti forrásban ***Új parokiális ház***-ként is előfordul. — H. Fekete 1959: 22. — T34-C3.

Keleti temető Fotó: Hőgye Lajos

Keleti temető 1959: *Keleti temető,* 1959: *Napkeleti temető,* 1905: *Református temető,* 1890: *Református temető,* 1889: *Református temető,* 1848: *Napkeleti temető,* 1847: *Napkeleti temetőkertbeli,* 1763: A Hatházi Kapu Félen a *Temető* felé. — Egykori temető Hajdúböszörmény keleti határában, a Zsidó temető mellett. Ma már nem temetkeznek ide. Elhelyezkedése alapján kapta a *Keleti temető* és a ***Napkeleti temető*** neveket. Felekezeti jellegét emeli ki a ***Református temető*** elnevezése. A 18. századi adata szerint egyszerűen ***Temető***-nek is hívták. — H. Fekete 1959: 110, HbT. 1889, 1890a, 1905. — T35-F3.

Keleti-Ugar 1981: *Keleti-ugar,* 1959: *Keleti ugar,* 1945: *Keleti ugar,* 1929: *Keleti Ugar,* 1897: *Keleti Ugar,* 1890: *Keleti Ugar,* 1871: *Keleti Ugar.* — Szántóföld, az Ugar keleti része, a Fehértói úttól a zeleméri Csonka toronyig húzódik. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 72, HbT. 1871, 1890a, 1897b, 1929, MoFnT. 2. — T22-C3D4.

Kemény János körút 2012: *Kemény János körút,* 2004: *Kemény János körút,* 1992: *Kemény János körút,* 1991: *Kemény János körút,* 1991: *Ságvári Endre körút,* 1977: *Ságvári Endre körút,* 1959: *Kemény János körút, Ságvári Endre körút,* 1929: *Kémény János körút,* 1929: *Kemény János-körút, Szekeres-körút, Szűrű-körút.* — A Hajdúböszörmény belterületét körülvevő körút délnyugati szakasza, a Bem József és a Batthyány Lajos utcák metszik. Mai nevét 1991-től viseli hivatalosan, de korábban, 1929 és 1948 között is ez volt a neve. Egy időben ***Ságvári Endre körút***-nak hívták. ***Szekeres körút***-nak a közeli *Szekeres utcá*-ról, ***Szérű körút***-nak pedig az ugyancsak környékbeli *Szérű utcá*-ról nevezhették. — H. Fekete 1929: 19, 38, 39, 1959: 22, 28, HbT. 1929, 1977, SzH. 1992. — T34-B3.

Kendereskert 1959: *Kendereskert,* 1789: *Kenderes kert,* 1782: *Kenderes kert,* 1778: *Kenderes Kert,* 1776: *Kenderes kerti,* 1774: *Kenderes kert.* — Hajdúböszörmény keleti határán feküdt. Neve alapján azt feltételezhetjük, hogy kender termesztésére használták. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 72.

Kenyérmező utca 2012: *Kenyérmező utca,* 2004: *Kenyérmező utca.* — Hajdúböszörmény keleti részén található utca, mely merőleges a Kinizsi Pál utcára. — T35-G2.

Kerek-erdő 2011: *Kerek-erdő.* — Erdő a Bagotán, a Hortobágy mellékén. Az 1950-es években kiirtották, majd nyárfával telepítették be. Nevét az alakjáról kapta. — T12-B1.

Kerekes dűlő 2011: *Kerekes dűlő.* — Rövid dűlőút Hajdúvidtől északnyugatra. A név előtagja talán személynév lehet. — T9-G5.

Kerekes-gát 1970: *Kerekes-gát.* — Gát Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlőnél. Nevét az magyarázza, hogy a közelében feküdt a Kerekes család egyik földje. A *gát* utótag ezen a területen út és töltés jelentésben is használatos. — É. Kiss 1970: 460. — T16-D1.

Kerek-gaz 1959: *Kerek-gaz,* 1944: *Kerekgaz,* 1863: *Kerekgaz.* — Cserjés, bokros, erdős terület a bodaszőlői Város-erdő keleti határán. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 72. — T23-G3.

Kerek-gazi-tábla 1959: *Kerek-gazi tábla,* 1944: *kerekgazi táblát.* — Szántóföld lehetett a bodaszőlői Város-erdő keleti határán, a Kerek-gaz közelében. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 72. — T23-G3.

Kerékgyártó-malom 2011: *Kerékgyártó-malom.* — Malom Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Vásártéren. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Kerek-Kaján lásd **Kerek-kaján-szik**

Kerek-Kaján-szik 2011: *Kerek-Kaján-szík ~ Kerek-Kaján ~ Kerek-szík*, 1981: *Kerek-Kaján-szik,* 1959: *Kerek-Kajánszik,* 1938: *Kerek kaján szék,* 1905: *Kerek kaján szék,* 1890: *Kerek kaján szék,* 1889: *Kerek kaján szik,* 1886: *Kerek-Kajánszik,* 1884: *Kerek kaján szék,* 1871: *Kerek kaján szék,* 1866: *Kerek kaján Szik,* 1857: *Kerek kaján szék,* 1857: *Kerek Kaján szík,* [1857]: *Kerek Kaján Szik.* — Szikes, vízállásos terület volt Hajdúvidtől nyugatra, a Pródi-legelőn. Kettévágja a Keleti-főcsatorna. Ma a terület nagy részén a mesterségesen létesített Böszörményi-horgásztó fekszik. ***Kerek-Kaján*** és ***Kerek-szik*** formában is használják. A Kaján-szik egyik része, a másikat Hosszú-Kaján-sziknek hívják. Bizonyára kerek alakjáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 72, HbT. 1857c, [1857], 1866, 1871, 1889, 1890a, 1905, 1938, HKFT., MoFnT. 2. — T13-H1.

Kerek-Kaján-szik Fotó: Molnár Antal

Kerek-rét 1981: *Kerek-rét,* 1959: *Kerek-rét,* 1886: *Kerek rét,* 1864: mint ezt a *Kerektiszta* és Kupafenék nevezet alatt ismert réti földek, 1783: A Ns Város Réttye vagy Halászó Vize ugymint a Kupa és a *Kerek Tiszta.* — Szikes fenék a Pródi-legelőn. A helybeliek már nem használják ezt a nevet. Valószínűleg azonos a történeti forrásokban előforduló ***Kerek-tisztá***val. A *tiszta* e névben talán nagyobb nyílt vízfelületet jelölt, így a *Kerek-tiszta* esetleg még a régi Kerek-tó névvel is azonosítható. Az is elképzelhető ugyanakkor, hogy a *tiszta* a *rét*tel azonos jelentésű szóként szerepel (vö. még ehhez Nagy-tiszta, Szik tisztája, Szőke tisztája). Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 72, 73, FKnT., MoFnT. 2.

Kerek-sziget 1959: *Kerek-sziget,* 1884: *Kerek Sziget,* 1823: *Kerek sziget,* 1795: melyik részén kezdődjék a Rétnek az osztás, a Hármasnál e vagy a *Kerek szigetnél,* 1764: A *Kerek Szigetben.* — Kerek alakú, magasabban fekvő terület lehetett a Réten, a Kadarcstól nyugatra. Ma nem ismerik a nevet. A Rét több magaslatát is *sziget*-nek hívják. — H. Fekete 1959: 72, HbT. 1823, HKFT., Sóvágó 1999: 59. — T13-E3.

Kerek-szik lásd **Kerek-Kaján-szik**

Kerek-tiszta lásd **Kerek-rét**

Kerek-tó 1777: *Kerek-Tó.* — Egykori vízállás a Réten. Vö. Kerek-rét. — H. Fekete 1959: 73.

Kereskényi utca lásd **Nagy István utca**

Kereskényi-kert 1779: *Kereskényi Kerti.* — Egykori kertség, pontos helye ismeretlen. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 73.

Keresztesi József utca 2012: *Keresztesi József utca,* 2004: *Keresztesi József utca,* 1977: *Keresztesi József utca,* 1959: *Keresztessy József utca,* 1959: *Hold utca,* 1929: *Keresztesi József utca.* — Hajdúböszörmény központjáról kissé északra található utca, mely a Bethlen Gábor utcával párhuzamos. 1929-ben kapta a nevét Keresztesi Józsefről, gimnázium tanárról és közigazgatási szakemberről, aki a 18. században élt. A korábbi ***Hold utca*** egyik része. — H. Fekete 1929: 19, 1959: 21, 22, HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Kereszt-forrás 1765: *Kereszt forrás.* — Egykori forrás, pontos helye ismeretlen. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 73.

Kereszt utca 1. 2012: *Kereszt utca,* 2009: *Kereszt utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Dobó István utca és a Hargita utca között. 2009 óta viseli hivatalosan ezt a nevet. — T35-F1.

Kereszt utca 2. lásd **Csomaközy András utca**

Keresztút 1. 1796: a Szent Györgyi Erdő Széliben az ugy nevezett *Kereszt Utig* lévő földeket. — Egykori út Zeleméren. A korabeli iratok Zeleméren több keresztútról is említést tesznek, ezek azonban inkább köznévi előfordulások lehetnek. — H. Fekete 1959: 73.

Keresztút 2. 1959: *Keresztút.* — Út a Réten, a Farkasordítótól halad észak–déli irányban a Nánási-határig. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 73.

Kert 1769: *Kerten* laknak, 1742: *kerten,* 18. sz. eleje: ha valamely Latrot a Városba avagy a Városon kívül a *kerteken* megfognak. — A várost kertek vettél körül, ott tartották a takarmányt és az állatokat. Bár e kertek a város szoros tartozékai voltak, lakóházat bennük jó ideig nem volt szabad építeni. Ez időben a kerteket külső területnek tekintették. Ma már nem használják a nevet. Vö. Árokalja. — H. Fekete 1959: 73.

Kertalja lásd **Árokalja**

Kertek utcája lásd **Kert utca**

Kertész László utca 2012: *Kertész László utca,* 2011: *Kilián György utca,* 2004: *Kertész László utca,* 1991: *Kertész László utca,* 1991: *Kilián György utca,* 1977: *Kilián György utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, a Katona József utcát köti össze a Görgey Artúr utcával. 1991-től viseli Kertész László nevét, aki a 20. században a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat városi titkára, gimnáziumi tanár és költő volt. Az utcának korábban ***Kilián György utca*** volt a neve. — HbT. 1977. — T34-C5.

Kert köz lásd **Kert utca**

Kertmegi-erdő 1433: *Kertmegi erdő* [modernizált alak]. — Erdő volt Zeleméren, pontosabb helyét nem ismerjük. Nevét bizonyára az elhelyezkedése alapján kapta. — H. Fekete 1959: 73.

Kert utca 2012: *Kert utca,* 2004: *Kert utca,* 1991: *Julian Grimau utca,* 1991: *Kert utca,* 1977: *Julian Grimau utca,* 1959: *Kert utca,* 1813: *Kert köz,* 1787: *Kert Uttza,* 1787: *kert Uttza,* 1725: közönséges *kertek utzáját.* — Az Északilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos a Téglagyár utcával. Az elsődleges, a 18. századtól máig adatolható *Kert utca* (és az alkalmi jellegű ***Kertek utcája, Kert köz***) elnevezését az elhelyezkedése alapján kapta. Az is lehet azonban, hogy e nevek némelyike másik utcát jelölt. Egy időben ***Julian Grimau utca*** volt a neve. — H. Fekete 1959: 23, HbT. 1977. — T34-C1.

Kerületház Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Kerületház 1959: *Kerületház,* 1959: *Megyeház,* 1892: *Kerületház,* 1890: *Kerületház,* 1857: *Kerület Ház,* 1795: *Districtualis Ház,* 1794: *Districtualis Ház.* — Az 1876-ban megszűnt Hajdúkerület székháza volt Böszörmény központjában, amelyet ***Megyeház*** néven is emlegettek. A régebbi források *Districtualis ház*-ként említik. Ma már egyik nevet sem használják. — H. Fekete 1959: 18, 23, HbT. 1857a.

Kerületház utca lásd **Hajdúkerület utca**

Két-kút 1858: *Két kút,* 1851: *Két kut:* Nagyzelemér középső része a szoboszlói úttól keletre, 1847: a zeleméren a *két kut dülőjében,* 1754: A Zelemérben … A másik Nyilas föld vagyon a *Két kuton* felül második Düllőben, 1728: Zeleméri territoriumon van a városnak egy nyilas földje a *két kutra dülőben.* — A források alapján két kút állt Nagy-Zelemér középső részén, a Szoboszlai úttól keletre, a Zelemér-érnél. A *Két-kút* név a körülötte levő földterületet is jelölte, ezt jelzi a ***Két-kút dűlője*** és a ***Két-kútra dűlő*** változata is. — H. Fekete 1959: 74, MKFT. — T26-C2.

Két-kút útja 1851: *két kut utja,* 1851: *két kut utjánál,* 1851: *Kétkuti út,* 1832: *Két Kut utja* a Ugarban a Debreczenyi és Szoboszlói út között. — Út Nagy-Zeleméren, észak–déli irányban vezetett az Ugarból Zelemér felé. A Két-kút nevű hely a középső szakaszánál volt. ***Két-kúti út***-nak is említik. Ma egyik elnevezését sem használják. — H. Fekete 1959: 74.

Két-kúti út lásd **Két-kút útja**

Két-kút-lapos 1959: *Két-kút-lapos.* — Mélyen fekvő terület Nagy-Zelemér középső részén, bizonyára a Két-kút környékén. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 74. — T26-C2.

Két-kútra dűlő lásd **Két-kút**

Két-laponyag 1. 1980: *Két laponyag,* 1959: *Két-laponyag,* 1884: *Két laponyak,* 1857: *Két Laponyag,* [1857]: *Két laponyag,* 1849: A *két laponyagi* kutat, 1848: A *két laponyagi* kuthoz vályú javítása, 1755: Mert az *Két laponyag* kivül két felől van a Kadarcs felül és alól, 1755: *Két laponyagban.* — Két kisebb halom a Réten, a Kadarcs nyugati kanyarulatában, egymástól mintegy 200 méterre. Az 1950-es években még általánosan ismert elnevezés volt, ma azonban már nem használják. — H. Fekete 1959: 74, HKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 98–99. — T13-E3.

Két-laponyag 2. lásd **Kettős-halom**

Kettes iskola lásd **Fiúiskola**

Kettős 1. 1759: Zeleméren a *kettősön* belől fél nyilas. — Szántóföld volt Zeleméren. Talán két közeli halom alapján kapta a nevét. Vö. Kettős-halom. — H. Fekete 1959: 74.

Kettős 2. lásd **Kettős-halom**

Kettős-halom 1981: *Kettős-halom,* [1880]: *Kettős hal[om],* [1861]: *Kettős Halom,* 1858: *Kettös halom,* 1823: *Két laponyag,* 1801: *kettős laponyag,* 1786: a *kettős* mentébe a Szőrös Halom fele a Brassó vagy Határ Rónáig, 1786: a *kettős* mentébe a Szőrös halom felé, 1783: *Kettős* (Halom), 1750: vagyon a *kettős* tetején. — Kiemelkedés Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a balmazújvárosi határban. A források ***Két-laponyag, Kettős-laponyag*** és ***Kettős*** néven is említik. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 74, HbT. 1823, [1880], MKFT., MoFnT. 2. — T20-D4.

Kettős-laponyag lásd **Kettős-halom**

Kifogó 1849: a Város erdelyén levő ugy nevezett Tormás, Demeter, *Kifogó* és Salamon pusztákat fásítja a város. — A 19. századi forrás a bodaszőlői Város-erdőn említ egy *Kifogó* nevű helyet. A név magyarázata bizonytalan: földvetődött az a lehetőség, hogy állhatott itt egy hatalmas magfa, ahol a szekerekből kifogták a lovakat, s talán innen ered a *Kifogó* név. Ma nem használják a megnevezést. — H. Fekete 1959: 74.

Kilián György utca lásd **Kertész László utca**

Kinizsi Pál tér lásd **Kinizsi Pál utca**

Kinizsi Pál utca 2012: *Kinizsi Pál utca,* 2004: *Kinizsi Pál utca,* 1977: *Kinizsi Pál tér,* 1959: *Kinizsi Pál tér,* 1929: *Kinizsi Pál tér,* 1929: *Kinizsi Pál-tér.* — A Vénkert déli utcája Hajdúböszörmény belterületén. Korábban ***Kinizsi Pál tér*** volt a neve, mivel az egyik oldala nem volt beépítve. — H. Fekete 1929: 20, 1959: 23, HbT. 1929, 1977. — T35-F2.

Királyhágó utca 1. 2012: *Királyhágó utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjában, az Áchim András utcát köti össze a Mátyás király körúttal. Egykor az Áchim András utca és a mai *Királyhágó utca* együttesen viselte a Királyhágó utca nevet. Vö. Áchim András utca. — T35-E3.

Királyhágó utca 2. lásd **Áchim András utca**

Király Jenő tér 2011: *Király Jenő-tér,* 2004: *Király Jenő tér,* 1977: *Király Jenő tér,* 1929: *Darányi tér.* — Hajdúböszörmény központjától kissé északra található tér, mely a Dorogi utca és a Bethlen Gábor utcák között terül el. Korábban ***Darányi tér***-nek nevezték. — HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Király köz lásd **Bíró Péter utca**

Király-telek 1959: *Király-telek.* — A Pródi-legelő egyik része. Nevét Király Sándor gulyás gazdáról kapta, akinek ezen a területen volt kunyhója. — H. Fekete 1959: 74.

Király utca lásd **Bíró Péter utca**

Kisbagota 2011: *Kisbagota ~ Kisnyíregyháza,* 1959: *Kis-Bagota, Kis-Bakota,* 1823: *Kis-Bagota,* 1790: A Nádtü foka mellett *Kis Bagotán* a Hattyas oldalon, *Kis Bakota.* — Külterületi lakott hely a Görbeházi-határban. A Bagota kisebbik része, a másik felét Nagybagotának hívják. Nagy része szántó és legelő. Mintegy tízen laknak itt. ***Kisnyíregyháza*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 41, 74, 75, HbT. 1823. — T12-B1.

Kisbagota-hát 1959: *Kis-Bagotahát,* 1861: Réten a *Kis Bagota Háton.* — Földterület a Réten. A Kisbagota része. Vö. Nagybagota-hát. — H. Fekete 1959: 41, 75. — T6-B5.

Kis Bálint-sziget 1790: *Kis Bálint sziget.* — Magasabban fekvő hely volt a Réten. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 75.

Kis-Bakó-hát 1959: *Kis-Bakóhát.* — A Bakóhát északi, kisebbik része. Ma már nem használatos név. — H. Fekete 1959: 75. — T13-H3.

Kis-Bakó-háti dűlő 1959: *Kis-Bakóháti dűlő.* — Dűlőút vagy földterület volt a Kis-Bakó-háton. Ma már nem használatos név. Vö. Nagy-Bakó-háti dűlő. — H. Fekete 1959: 75. — T13-H3.

Kisbakota lásd **Kisbagota**

Kis-Bence-hegy 1848: A peresről a *kis bencze hegytől,* 1848: a peresi erdőről a ns. város részére a *Kis bencze hegyről.* — Kiemelkedés a Bodaszőlőtől északkeletre lévő Peresen. A csak történeti forrásokból adatolható elnevezés bizonyára összefügg az ugyancsak itt említett Bence-heggyel, annak talán egyik része lehetett. — H. Fekete 1959: 75. — T23-F3.

Kis-Bides-Gút lásd **Kis-Bidesguti-erdő**

Kis-Bidesguti-erdő 1988: *Kisbüdöskúti erdő,* 1959: *Kis-Büdöskúti erdő, Kisbidesgut,* 1832: *Kis Büdöskuti Erdő.* — A Peres és Bodaszőlő között fekvő Bides-Guti-erdő kisebbik része. ***Kis-Bides-Gút*** és ***Kis-Büdöskúti-erdő*** néven is említik. Ma már egyik nevet sem használják. Vö. Nagy-Bidesguti-erdő. — Bancsi 1988: 8, H. Fekete 1959: 75. — T23-G3.

Kis-Bocskai lásd **Kis-Bocskai-szőlőskert**

Kis-Bocskai-kert lásd **Kis-Bocskai-szőlőskert**

Kis-Bocskai-szőlő lásd **Kis-Bocskai-szőlőskert**

Kis-Bocskai-szőlőskert 2011: *Kis-Bocskai-szőlőskert ~ Kis-Bocskai-szőlő ~ Kis-Bocskai-kert,* 2011: *Kisbocskaiszőlőskert,* 1981: *Kis-Bocskai-szőlő,* 1959: *Kis Bocskai-szőlőskert,* 1945: *Kis Bocskay szőlő,* 1905: *Kis Bocskai szőlő,* 1903: *Kis Bocskay szőlőskert,* 1890: *Kis Bocskai szőlő,* 1889: *Kis Bocskai szőlő,* 1871: *Kis-Bocskai szőlő,* 1866: *Kis Bocskay,* 1864: *Kis Bocskay kert.* — Egykor szőlőskert volt, ma nagyrészt beépített külterületi lakott hely, szórványosan kertekkel. A határ keleti részén a Hadházi út és a Városerdő alkotta szögletben, a Nagy-Bocskai-szőlőskerttel szemben található. 1863-ban létesítették. A Bocskai-szőlőskert kisebbik része. ***Kis-Bocskai-szőlő*** és ***Kis-Bocskai-kert*** néven is ismerik, történeti forrásokban pedig ***Kis-Bocskai*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 75, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T23-E2.

Kis-Bocskai-tábla 1959: *Kis Bocskai-tábla.* — Földterület a bodaszőlői Város-erdő nyugati szélén, a Kis-Bocskai-szőlőskert és a Bocskai nyiladék között. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 75. — T23-E2.

Kis-Borsós-halom 1959: *Kis-Borsós-halom.* — Halom Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. A Borsós-halom kisebbik része. — H. Fekete 1959: 46.

Kis-Botos lásd **Kis-Botos-tanya**

Kis-Botos-tanya 2011: *Kis-Botos-tanya ~ Sertéstelep,* 1970: *Kis-Botos.* — A Botos család kisebbik tanyája Hajdúvid déli határában, ma ***Sertéstelep***-ként üzemel. A név a Nagy-Botos-tanya névvel áll kapcsolatban, összefoglalóan Botos-tanyáknak nevezik őket. — É. Kiss 1970: 460. — T15-H1.

Kisböszörmény 2011: *Kisböszörmény,* 1981: *Kisböszörmény,* 1977: *Kis-Böszörmény,* 1959: *Kisböszörmény,* 1897: A város déli részén épült új városrész *Külváros* elnevezést nyert. — Hajdúböszörmény külvárosi része, amely a városközponttól keletre, a debreceni országút és a vasúti pályatest között terül el. 1896–1897-ben kezdték beépíteni ezt a részt. Az akkoriban hivatalosnak szánt ***Külváros*** elnevezése nem ment át a közhasználatba. — H. Fekete 1959: 24, HbT. 1977, MoFnT. 2. — T35-E5F5.

Kisböszörmény utca 2012: *Kisböszörmény utca,* 2004: *Kisböszörmény utca.* — Utca Hajdúböszörmény déli, Kisböszörménynek nevezett részén, merőleges a Külső Debreceni utcára. Hivatalos név. — T35-F5.

Kis-Büdöskúti-erdő lásd **Kis-Bidesguti-erdő**

Kis-Disznós-hát 1959: *Kis-Disznós-hát,* 1945: *Kisdisznós hát,* 1905: *Kis disznós hát,* 1890: *Kis disznós hát,* 1889: *Kis disznós hát,* 1871: *Kis disznos hát.* — A Disznós-hátnak a Polgári úthoz közelebb eső, déli része. — H. Fekete 1959: 74, 75, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905. — T7-E3F3.

Kis Dorogi út lásd **Fekete-hegy dűlő**

Kis dűlő lásd **Kiss András dűlő**

Kisebbik-kert lásd **Középkert**

Kisegítő iskola 2011: *Kisegítő iskola ~ Hetes iskola.* — Általános iskola Hajdúböszörmény belterületén, a Radnóti Miklós utca 5. szám alatt. Mai hivatalos neve: Dr. Molnár István Óvoda, Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon. Nevezik még ***Hetes iskolá***-nak is. — T35-E1.

Kisegyek 2011: *Kisegyek,* 1959: *Kisegyek.* — Külterületi lakott hely volt, mely a Polgári úttól a Bagotáig terjedt. Egyekiek telepedtek itt főként meg. — H. Fekete 1959: 75. — T6-B4.

Kisegyeki dűlő 2011: *Kisegyeki dűlő,* 1981: *Kis-Egyeki-dűlő.* — Dűlőút Kisegyek mellett, a Réten, amely a Hármas-halmi dűlővel párhuzamos. — MoFnT. 2. — T6-B4.

Kis-Elemér lásd **Kis-Zelemér**

Kis-erdő lásd **Erdő, Peres**

Kisfaludy Sándor utca 2012: *Kisfaludi Sándor utca,* 2004: *Kisfaludy Sándor utca,* 1977: *Kisfaludy utca,* 1959: *Kisfaludy Sándor utca,* 1929: *Kisfaludy Sándor utca.* — Utca Hajdúböszörmény északkeleti részén, a Kuruc és a Szabolcs utcákat köti össze. — H. Fekete 1929: 20, 1959: 23, HbT. 1977. — T35-E1.

Kis Ferenc erdeje 1793: *Kis Ferencz erdeje.* — A Boda-erdő egyik része volt. Csak egyetlen történeti forrásból adatolható, de az előtag több újabb kori névben is megjelenik ezen a környéken. — H. Fekete 1959: 75. — T23-F5.

Kis Ferenc-hát 1959: *Kis Ferenc-hát.* — Hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés, a Boda-erdő szélén. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 75. — T23-F5.

Kis Ferenc-hát-tábla 1959: *Kis Ferenc-hát tábla.* — A bodaszőlői Belső-erdő déli határtáblája a Kis-Rákóctól keletre. Nevét az elhelyezkedéséről kaphatta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 75. — T23-F5.

Kis Gábor-tanya 2011: *Kis Gábor-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határban, az U. Szabó dűlő mellett. Ma a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-E5.

Kishatár út 2011: *Kishatár út.* — Út Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Zsemberi téesztől délre egészen az autópályáig húzódik, a Közlekedő úttal párhuzamosan. — T22-B4D4, T26-D1.

Kis-Hortobágy 1959: *Kis-Hortobágy.* — A Hortobágy felső folyása. Ma már nem használják a megnevezést. — H. Fekete 1959: 75. — T12-B2.

Kis Kaszárnya köz lásd **Tizenhárom vértanú utca**

Kis Kaszárnya utca lásd **Tizenhárom vértanú utca**

Kis-kert lásd **Kis-Középkert**

Kis-Kossuth-kert 2011: *Kis-Kossuth-kert.* — Szőlőskert Hajdúböszörmény északkeleti határában. A Kossuth-kert kisebbik része, a Nagy-Kossuth-kerttől egy dűlőút választja el. — T16-D4.

Kis körút 2011: *Kis körút.* — Az Árpád utcának a Kálvin tértől az Újvárosi utcáig tartó része. — T34-C3.

Kis-Középkert 1959: *Kis szőlőskert,* 1867: *Kis Közép Kert,* 1776: A Nagy és *Kis Szőllős Kert* között való régi árok, 1774: *Kis Kert,* 1767: *Kis Szőlős Kertben,* 1762: *Kisebbik Kertbe.* — A Középkert kisebbik része. A források többféle néven is említik: ***Kis-kert, Kisebbik-kert*** és ***Kis-szőlőskert*** elnevezései egyaránt a méretét emelik ki. Ma már egyik nevet sem használják. — H. Fekete 1959: 75, 77.

Kis-Kupa 1959: *Kiskupa,* 1864: a rendesen nem használható földterületek, jelesül Nagy Zsombokos, *Kis Kupa,* Nagy Kupa, 1858: *Kis Kupa,* 1853: *Kis Kupa,* 1804–1808: *Kis Kupa,* plaga pal[us]. — A Kupa nevű szántó kisebbik, nyugati része. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Nagy-Kupa. — H. Fekete 1959: 75, 76, Lipszky, Map., MoT. 1858, Révész 1853: 35. — T6-C5.

Kis-Kupa-fenék 1959: *Kiskupa-fenék,* 1790: *Kis Kupa fenéknél.* — A Kis-Kupa legmélyebben fekvő része. — H. Fekete 1959: 76. — T6-C5.

Kis-Kupa-hát 1959: *Kiskupa-hát,* 1905: *Kis kupa hát,* 1890: *Kis kupa hát,* 1889: *Kis kupa hát,* 1866: *Kis Kupa hát,* 1857: *Kis Kupa hát,* 1823: *Kis-kupa hát,* 1823: *Kis kupa hát.* — A Kis-Kupa kevésbé vízjárta, magasabban fekvő része. — H. Fekete 1959: 76, HbT. 1823, 1889, 1890a, 1905. — T6-C5.

Kis-kút 1959: *Kis-kút,* 1848: Kaszálásba adják Nagybagotán a hortobágy dülőt a *kis kutig,* 1794: Hetedik Dülő kezdődik a *Kis kutnál.* — Kút volt a Bagotai-legelőn, a Tirimpó közelében. Ma már nem ismert név. — H. Fekete 1959: 76. — T12-A4.

Kis-kút-tábla 1959: *Kiskút-tábla.* — A bodaszőlői Belső-erdő keleti táblája a Bides-Gutiszántó szélén. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 76. — T23-F4.

Kis-lapos 2011: *Kis-lapos,* 1858: *Kis Lapos.* — Egykori vízállásos terület Hajdúvid déli részén. Ma a Sertéstelep áll rajta. A helybeliek szerint a *Kis-lapos* név a tőle nem messze fekvő Nagy-tó nevével áll kapcsolatban: egykor ezek együttesen alkothattak egy nagyobb rétes, lápos, vizenyős területet. Vö. még Nagylapos. — MKFT. — T15-H1.

Kis-Löki-tanya 2011: *Kis-Löki-tanya.* — Tanya Hajdúböszömény belterületétől keletre, a Hadházi út északi oldalán. A tanya épülete ma is áll, időszakosan lakják. Tulajdonosáról kapta a nevét. Vö. Löki-tanya, Nagy-Löki-tanya. — T22-D2.

Kis-Nyerges lásd **Kis-Nyerges-halom**

Kis-Nyerges-domb lásd **Kis-Nyerges-halom**

Kis-Nyerges dűlő 1970: *Kis-Nyerges dűlő.* — Szántóföld és a mellette fekvő dűlőút Hajdúvidtől keletre. A dűlő a Cégényi útból nyílik, és déli irányban a böszörményi határig vezet. Nevét az magyarázza, hogy az út a Kis-Nyerges-halom mellett halad el, de bizonyára összefügg a Nagy-Nyerges dűlő nevével is. Ma már nem használatos név. — É. Kiss 1970: 461. — T16-B1B2.

Kis-Nyerges-halom 2011: *Kis-Nyerges-halom ~ Kis-Nyerges-domb,* 1996: *Kis Nyerges-hlm. [halom],* 1981: *Kis-Nyerges-halom, Kis-Nyerges,* 1980: *Kis Nyerges halom,* 1970: *Kis-Nyerges hegy, Kis-Nyerges,* 1915: *Kisnyerges,* 1884: *Kis Nyerges halom,* 1858: *Kis nyerges halom,* 1854: *Kis Nyerges,* 1782–1785: *Kis Nyerges halom.* — Kiemelkedés Hajdúvid keleti határában. Tengerszint feletti magassága 125, relatív magassága 6-8 méter. Folyamatosan szántották, emiatt mintegy 4 méterrel lett alacsonyabb. A halmot értékeinek megőrzése érdekében természetvédelmi területté nyilvánították. ***Kis-Nyerges-domb***nak is mondják, de a forrásokban ***Kis-Nyerges*** és ***Kis-Nyerges-hegy*** néven is előfordul. — Drén–Molnár 2011, EKFT., H. Fekete 1959: 90, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 1915b, HKFT., É. Kiss 1970: 460–461, MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103. — T16-B2.

Kis-Nyerges-hegy lásd **Kis-Nyerges-halom**

Kis nyiladék 2011: *Kis nyiladék.* — Erdei út volt a bodaszőlői Belső-erdőn. Mára benőtte az erdő. Vö. Nagy nyiladék.

Kisnyíregyháza lásd **Kisbagota**

Kis ösvény 1736: *Kis ösvény* félen, 1725: A városnak nyilas földje volt a Zeleméri földön a *Kis ösvény* uttya mentében a Debreceni Határra dülőbe. — A csupán történeti források által említett út föltehetően Zeleméren volt. A pontos helyét nem ismerjük, de talán összefügg az ugyanitt említett Nagy ösvény nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 76.

Kis-Perzséte 1981: *Kis-Perzséte,* 1959: *Kis-Perzséte,* 1945: *Kis Perzsite,* 1905: *Kis perzsite,* 1890: *Kis perzsite,* 1857: *Kis Perzsete,* 1854: keresztül a Kadarcson Nagy és *Kisperzsétén,* 1823: *Kis Perzséte,* 1790: *Kis Perzséte.* — A Perzséte kisebbik, északi része. Vö. Nagy-Perzséte. — H. Fekete 1959: 76, HbT. 1880, 1905, MoFnT. 2. — T7-E4.

Kis-Perzséte-fenék 1959: *Kis-Perzséte-fenék,* 1790: *Kis Perzséte fenék.* — A Kis-Perzséte mélyebben fekvő része. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 76. — T7-E4.

Kis-Perzséte-hát 1959: *Kis-Perzsite-hát,* 1945: *Kisperzsitehát,* 1905: *Kis perzsite hát,* 1889: *Kis perzsite hát,* 1871: *Kis perzsite hát.* — A Kis-Perzséte középső, magasabban fekvő része. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 76, HbT. 1871, 1889, 1905. — T6-D4.

Kispród 2011: *Kispród,* 1981: *Kis-Pród,* 1967: *Kispród,* 1959: *Kispród, Kisporód,* 1897: *Kis Prod,* 1890: *Kis Pród,* 1889: *Kis Pród,* 1884: *Kispród,* [1880]: *Kispród,* 1871: *Kis pród,* 1864: *Kis-Pród,* 1862: *Kis Poród,* 1858: *Kis Pród,* 1857: *Kis Pród,* [1857]: *Kis Pród,* 1851: *Pród* (*Kis-* és Nagy), 1843: *Kis Pródon,* 1795: *Kis Pród.* — Határrész, külterületi lakott hely Pródtól keletre. A Polgári út, a Nyugati-Csordanyomás, a Brassói-zug és a balmazújvárosi

határ között. Nevét az magyarázza, hogy a tőle nyugatra fekvő Nagypródhoz viszonyítva kisebb méretű. — H. Fekete 1959: 76, Fényes 1851, HbT. 1871, [1880], 1889, 1897a, 1905, HKFT., Hnt. 1967, MKFT., MoFnT. 2. — T20-C1D1.

Kispródi-halom 1996: *Kis Pródi-hlm. [halom],* 1981: *Kispródi-halom,* 1959: *Kispródi halom.* — Kiemelkedés Kispródon. A helybeliek nem ismerik a nevet. Talán összefüggésben állhat a Pródi-halom (másként Nagypródi-halom) nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 76, Gyarmathy szerk. 1996: 28, MoFnT. 2. — T20-C1.

Kispródi út 2011: *Kispródi út ~ Kisporódi út ~ Békási út,* 1981: *Kispródi út,* 1959: *Kispródi út, Kisporódi út, Békási út, Bikási út,* 1886: *Békási ut,* 1745: *Prodi uttya felen,* 1736: *Pródi ut* félen a Vidi földön. — A Polgári útból kiágazó, Kispródon keresztül a Hortobágy nyugati kanyarulatához vezető földút. Korábban egy öt-hat kilométeres szakaszán számos tanya állt. A ***Békási út*** név már az 1950-es években is ritkán használt név volt, hiszen már akkor sem volt meg a Békás csárda, amelyről a nevét kapta az ott elhaladó út. Néhány 18. századi forrás ***Pródi út***-ként is említi. — H. Fekete 1959: 42, 76, 97, MoFnT. 2. — T12-C2, T13-E3H3, T21-E1.

Kis Rab Péter köz lásd **Sillye Gábor utca**

Kis-Rákóc 1988: *Kisrákóc,* 1959: *Kisrákóc,* 1841: *Kis Rákótz,* 1803: *Kis Rakotz,* 1794: *Kis Rákócz* szegletinél a Határ ut mellett, 1790: *Kis Rákócz,* 1767–1779: *Kiss Rákocz,* 1766: *Kis Rákócz.* — Erdő a bodaszőlői Belső-erdő déli részén. Régen egy holdas parcellákra volt felosztva. A Rákóc kisebbik része, a másik része a Nagy-Rákóc nevet viselte. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 8, H. Fekete 1959: 76, HbT. 1767–1779. — T23-E4.

Kis-Rákóc-tábla 1988: *Kisrákóctábla,* 1959: *Kis-Rákóc-tábla.* — Földterület a bodaszőlői Belső-erdőn, a Kis-Rákóc nevű erdőt foglalja magába. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 8, H. Fekete 1959: 76. — T23-E4.

Kiss András dűlő 2011: *Kis András dűlő ~ Kis dűlő,* 1981: *Kiss András dűlő,* 1970: *Gazdák dűlője, Kis dűlő,* 1967: *Kissdűlő,* 1959: *Kis András-dűlő.* — Dűlőút és földterület Hajdúvid keleti határában, a Fehértói utat és a Szegedi-folyás dűlőt köti össze. Nevét a dűlőben álló első tanyáról, a Kiss András-tanyáról kapta. ***Kiss dűlő***-nek is említik. Az egy időben használatos ***Gazdák dűlője*** nevet pedig az magyarázza, hogy a dűlőút mindkét oldalán jómódú tanyás gazdák birtokai húzódtak. — H. Fekete 1959: 74, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 453, 460, MoFnT. 2. — T16-D1. — T17-E2.

Kiss András-tanya 2011: *Kis András-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Kiss András dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-E2.

Kiss dűlő lásd **Kiss András dűlő**

É. Kiss Ferenc tanyája 1970: *É. Kiss Ferenc tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 460. — T10-D5.

Kiss Pál-tanya lásd **Dombi-tanya**

Kis-Strázsa-halom lásd **Lányi-domb**

Kis-szőlőskert lásd **Kis-Középkert**

Kis-Tacsilló lásd **Kis-Tacsilló-halom**

Kis-Tacsilló-halom 2011: *Kis-Tacsilló-halom,* 1996: *Strázsa-hlm. [halom],* 1981: *Strázsa-halom,* 1959: *Kis-Tacsilló-halom,* 1945: *Kis Tacsiló,* 1938: *Strázsa halom,* 1905: *Kis Tacsiló,* 1890: *Kis Tacsilo,* 1889: *Kis Tacsiló,* 1884: *Kis Tacsiló,* [1880]: *Kis Tacsiló, Strázsa halom, Kis Tacsiló hal[om],* 1871: *Strázsa halom, Kis tacsiló,* 1854: *Kis Tacsilló halomtól* Csikós laponyagig, 1767–1779: *Strasa halom.* — Kiemelkedés Pródtól délkeletre, a Brassó területén. Ma már csak egy-két méter magas, mert folyamatosan szántják. A *kis* jelző a Nagy-Tacsilló-halom előtagjával áll párhuzamban. Vö. Tacsilló. — H. Fekete 1959: 77, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1767–1779, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, 1938, HKFT., MoFnT. 2. — T13-H5.

Kis-Telek 1783: A Vidi Teleket és *Kis Teleket* kaszálja, 1781: A Telek Viden Város részére a *Kis Telekkel* edjütt le fog kaszáltatni. — A Telekföld keleti része, amely Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre terül el. — H. Fekete 1959: 77, 109. — T16-C4.

Kis Tóth köz lásd **Szénássy Mátyás utca**

Kis tömlöcház 1775: *Kis Tömlöc ház.* — Egykori városi fogda Hajdúböszörményben. Pontos helye ismeretlen. — H. Fekete 1959: 23.

Kis Új utca lásd **Attila utca**

Kis utca 1789: a Dorogi útra kimenő Város *Kis Uttzája,* 1778: *Kis Uttza,* 1775: *Kis Uttza.* — Egykori utca Hajdúböszörmény belterületén, a Dorogi utca mellett. — H. Fekete 1959: 23.

Kis-Varjas 1959: *Kisvarjas,* 1912: a *Kisvarjas* területéből a vasút mellett. — Földhordó és vályogvető hely volt Hajdúböszörmény belterületének keleti részén. Bizonyára a Varjas egyik részét nevezhették így. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 77. — T35-F2.

Kis-Vid 1970: *Kis-Vid, -en.* — Határrész Hajdúvid délkeleti határában. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Nagy-Vid. — É. Kiss 1970: 462.

Kis-Zelemér 2011: *Kis-Zelemér ~ Kis-Zelemir,* 1981: *Kis-Zelemér,* 1959: *Kiselemér, Kiszelemér,* 1897: *Kis Zelemér,* 1889: *K[is] Zelemér,* 1883: *kis eleméren,* [1880]: *Kis Zelemér,* 1873: *Kis- és* Nagy-*Zelemér puszták,* 1871: *Kis Zelemér,* 1858: *P. K. Zelemér,* 1858: *Kis Zelemér,* 1851: *Kis Zelemir,* 1849: *Kis elemérbe,* 1839: *Kis Zelemir,* 1836: *Kis Zelemér,* 1785: *Kis Zelemér,* 1776: *Kis Zelemér,* 1769: *Kis Zeleméren,* 1753: Nagy és *Kis Zeleméri.* — Nagy kiterjedésű határrész és szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől délre. A Nagy-Zelemértől a Harmincötös út választja el. A források ***Kis-Elemér*** és ***Kis-Zelemérpuszta*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 75, 77, 120, HbT. 1871, [1880], 1889, 1897b, Hnt. 1873, MoFnT. 2, MoT. 1858, MKFT. — T27-F1.

Kis-Zelemérpuszta lásd **Kis-Zelemér**

Kis-Zsombékos 1857: *Kis Zsombékos.* — Mocsaras, vízjárta terület a Réten, a Közép-Kadarcstól nyugatra, a Portörő-sziget közelében. A név előtagja a Nagy-Zsombékos előtagjával áll összefüggésben. — H. Fekete 1959: 77. — T6-D3.

Klapka György utca 2012: *Klapka György utca,* 2004: *Klapka György utca,* 1977: *Klapka György utca,* 1959: *Klapka György utca, Fodor utca,* 1929: *Klapka György utca, Fodor utca,* 1902: *fodor utcai,* 1842: *Fodor köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, az Újvárosi utcát köti össze a Bem József utcával. Mai nevét 1929-től kezdődően viseli, azt megelőzően az utcában lakó családról ***Fodor utcá***-nak, illetve ***Fodor-köz***-nek hívták. — H. Fekete 1929: 20, 35, 1959: 19, 23, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Kocsa-hát 1959: *Kocsa-hát, Kocsa-szállás,* 1945: *Kocsa-hát,* 1905: *Kocsa hát,* 1890: *Kocsa hát,* 1889: *Kocsa hát,* 1871: *Kocsa hát,* 1857: *Kocsa-hát,* 1853: *Kocsa hát,* 1834: A Rétre is kimentünk az ugynevezett *Kotsa Hátra,* 1823: *Kocsahát,* 1790: A *Kotsa Hát* alatt egy Sziget, 1773: *Kocsa szállásánál,* 1769: *Kocsa szállásán.* — Egykori kiemelkedés, magasabban fekvő földterület a Polgári út mellett, a Hosszú-háttól északnyugatra. Egyes 18. századi források ***Kocsa szállása*** néven említik, s ezt az elnevezést ***Kocsa-szállás***-ként a 20. század közepén is használták. A *Kocsa* előtag feltehetően családnév. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 77, 78, HbT. 1823, 1853b, 1871, 1889, 1890a, 1905.

Kocsa-háti dűlő 1959: *Kocsa-háti dűlő.* — Dűlőút volt a Réten, a Kocsa-háton. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 78.

Kocsa-szállás lásd **Kocsa-hát**

Kocsis-föld 1800: A Homok- és Kossuth-kert mellett mintegy 21 holdnyi területen, az ún. *Kocsis földön* 46 birtokos uj szőlőskertet alakított, melyet … Bethlen-kertnek neveztek el. — Földterület a hajdúböszörményi határ keleti részén. Itt létesítették a Bethlen-kertet. A forrás Kocsis Péter mezsgyéjéről tesz ugyanitt említést, bizonyára a terület is az ő nevét viseli. Ma nem ismerik az elnevezést. — H. Fekete 1959: 78. — T16-D5.

Kócs útja 1728: a *Kócs uttja* mentében. — Út Zeleméren. Pontos helyét nem ismerjük. Egy *Kócs-* előtagú hajdúnánási helynév alapján e névben is személynévi összetevőre gondolhatunk (vö. Kócs-lapos Hajdúnánás szócikkei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — H. Fekete 1959: 78.

Kodály Zoltán utca 2011: *Kodáj Zoltán utca,* 2004: *Kodály Zoltán utca,* 1977: *Kodály Zoltán utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, párhuzamos

a Balassi Bálint utcával. — HbT. 1977. — T34-D4.

Koldus menház lásd **Báthory Gábor menház**

Kolozs zugja 1849: kiadták *Kolozs Zugot* is, 1795: Tiszteletes Vetsei Sámuel Ur a *Kolos Zugjába* a füvet lekaszáltatta, 1782: A *Kolos zugja* és a Kapitány fogása megtilalmaztatik, 1777: A Büt Mocsoja és a *Kolos Zugját* kaszálni. — Egykori földterület valahol Hajdúböszörmény határában. A Kapitány-fogás és a Bűt-mocsolya nevű helyekkel együtt említik a 18. századi források; ezek közelében lehetett. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 47, 78.

Kolozsvár utca 2012: *Kolozsvár utca,* 2004: *Kolozsvár utca,* 1977: *Kolozsvár utca,* 1959: *Kolozsvár utca,* 1929: *Kolozsvár utca,* 1929: *Kolozsvár utca, Újtelepi sor.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Bánság térrel párhuzamos. Korábban ***Újtelepi sor*** volt a neve. — H. Fekete 1929: 20, 1959: 23, HbT. 1929, 1977. — T34-B4.

Komárom utca 2012: *Komárom utca,* 2004: *Komárom utca,* 1977: *Komáromi utca,* 1959: *Komáromi zug, Komárom utca,* 1929: *Komárom utca, Komáromi zug.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északkeleti részén, merőleges a Fazekas Gábor körútra. Korábban ***Komáromi zug***-nak is nevezték. Mivel Böszörményben a zugokat jórészt az ott lakókról nevezték el, feltehető, hogy a névben a *Komáromi* családnév rejlik, s a hivatalos névadás ebből alakította ki a *Komárom utca* formát. — H. Fekete 1929: 20, 36, 1959: 23, HbT. 1929, 1977. — T35-E2.

Komáromi utca lásd **Komárom utca**

Komáromi zug lásd **Komárom utca**

Komjáti-tanya 1959: *Komjáti-tanya,* 1858: *Komjáti tanyája,* 1857: *Komjáti tanya,* 1824/1854: *Komjáti Tanyája,* 1823: *Komjáti T[anya]*. — Egykori tanya a Perzséte keleti részén. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 78, HnT. 1824/1854, 1858a. — T7-F3.

Konyári-rész 1803: *Konyári részek.* — Egykori határrész Zeleméren, a Csonka toronytól északkeletre. A névadás háttere bizonytalan: a helynév előtagja családnevet éppúgy tartalmazhat, mint a *Konyár* helynevet. — H. Fekete 1959: 78. — T23-E5.

Kony-fenék lásd **Kan-fertő**

Kony-fertő lásd **Kan-fertő**

Kony-fertő-halom lásd **Kan-fertő-halom**

Kopasz dűlő lásd **Kopasz Varga dűlő**

Kopasz Varga dűlő 2011: *Kopasz Varga dűlő ~ Kopasz dűlő ~ Varga dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Bocskai kövesút és a Csonkadűlő között. Nevét a dűlőben álló Kopasz Varga-tanyáról kapta. ***Kopasz dűlő*** és ***Varga dűlő*** formában is említik. — T6-D4.

Kopasz Varga József tanyája lásd **Kopasz Varga-tanya**

Kopasz Varga-tanya 2011: *Kopasz Varga-tanya ~ Kopasz Varga József tanyája.* — Egykori tanya a Réten, a Kopasz Varga dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Kopasz Varga József tanyája*** néven is említik. A *Kopasz* az elnevezésben a tulajdonos ragadványneve. — T6-D4.

Kopcsa Illés tanyája lásd **Kopcsa-tanya**

Kopcsa-tanya 2011: *Kopcsa-tanya.* | *A falu alatt vót a régi iskolával szembe*. 1970: *Kopcsa Illés tanyája.* — Tanya Hajdúvid beterületétől délre. ***Kopcsa Illés tanyája***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 462. — T15-H1.

Koppány utca 2012: *Koppány utca,* 2004: *Koppány utca,* 1977: *Koppány utca,* 1959: *Koppány utca,* 1929: *Koppány utca, Középkert V. dűlő.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Külső Hadházi útra. A Középkert ötödik dűlője volt, ezért egy időben ***Középkert Ötödik dűlő***-nek is nevezték. — H. Fekete 1929: 20, 37, 1959: 23, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Korányi Frigyes utca 2011: *Korányi Frigyes utca,* 2004: *Korányi Frigyes utca,* 1977: *Korányi Frigyes utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Kodály Zoltán utcára. — HbT. 1977. — T34-D4.

Kordás-tanya 2011: *Kordás-tanya.* — Egykori tanya a Ráskaiban. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-E3.

Kórház tér 2012: *Kórház tér,* 2004: *Kórház tér,* 1977: *Kórház tér,* 1959: *Kórház tér,* 1929:

Kórház tér, 1929: *Kórház-tér, Újvárosiutcai kertalja.* — Tér Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Külső Újvárosi utca mellett. 1929 óta viseli a *Kórház tér* nevet, korábban ***Újvárosi utcai kertalja*** volt. — H. Fekete 1929: 21, 1959: 23, HbT. 1929, 1977. — T34-B4.

Kormos-tanya 2011: *Kormos-tanya.* — Egykori tanya a Kisegyeki dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Korpona utca 2012: *Korpona utca,* 2004: *Korpona utca,* 1977: *Korpona utca,* 1959: *Korpona utca, Petőfi utca,* 1929: *Korpona utca,* 1929: *Korpona utca, Petőfi utca.* — Utca Hajdúböszörmény központjától kissé keletre, merőleges a Jókai Mór utcára. 1929 óta viseli a *Korpona utca* nevet, amit onnan kapott, hogy Korponán adta ki Bocskai István az ottani országgyűlésen megtárgyalt és jóváhagyott adománylevelét, amellyel a hajdúságot hat Szabolcs megyei városban telepítette le. Korábban ***Petőfi utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1929: 21, 38, 1959: 23, 27, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Korvin János körút lásd **Corvin János körút, Kossuth Lajos utca**

Kossuth-kert Fotó: Molnár Sándorné

Kossuth-kert 2011: *Kosut-kert ~ Kosút-kert ~ Kosut-szőlőskert,* 1981: *Kossuth-kert,* 1959: *Kossuth-szőlőskert,* 1945: *Kossuth kert,* 1905: *Kossuth kert,* 1890: *Kossuth kert,* 1889: *Kosúth kert,* 1884: *Kossúth kert,* 1883: *Kossuth kert,* [1880]: *Kossuth kert,* 1871: *Kosuth kert.* — Szőlőskert Hajdúböszörmény északkeleti határában. ***Kossuth-szőlőskert*** néven is ismerik. A szőlőskerteket a településen szokás volt a magyar történelem jeles alakjai után elnevezni. Vö. még Bocskai-kert, Rákóczikert, Széchenyi-kert. Részei a Kis- és a Nagy-Kossuth-kert. — H. Fekete 1959: 78, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MoFnT. 2. — T16-D4.

Kossuth Lajos utca (20. század eleje)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Kossuth Lajos utca 2012: *Kosut Lajos utca,* 2004: *Kossuth Lajos utca,* 1977: *Kossuth Lajos utca,* 1959: *Kossuth Lajos utca,* 1929: *Korvin János körút,* 1929: *Fő-utcáig,* 1929: *Kossuth Lajos utca,* 1896: *Fő utca,* 1889: *Fő útcza,* 1862: *Piacz utcza,* 1858: *Fő uttza,* 1842: *Fő utcza.* — Utca Hajdúböszörmény központjában, északi irányban a Baltazár Dezső utca folytatása. 1929 óta hívják így a régi ***Fő utcá***-nak a Bocskai tértől a Kálvin térig terjedő szakaszát. Korábban nevezték ***Korvin János körút***-nak és ***Piac utcá***-nak is. — H. Fekete 1929: 21, 1959: 19, 24, HbT. 1858, 1862, 1889, 1929, 1977. — T34-D3.

Kossuth-szőlőskert lásd **Kossuth-kert**

Kossuth téesz 2011: *Kosut téjesz,* 1959: *Kossuth Mezőgazdasági Termelőszövetkezet,* 1956: *Kossuth M.T.sz. [Mezőgazdasági Termelőszövetkezet].* — 1949 őszén alakult kisebb termelőszövetkezeti központ. A hajdúböszörményi határ nyugati részén, a Gát megett területén állt. Ma szántóföld van a helyén. — H. Fekete 1959: 78, HbT. 1956. — T20-D2.

Kossuth tér lásd **Kálvin tér**

Koszorú lásd **Pernyés csárda**

Kovács Albert utca 2012: *Kovács Albert utca,* 2004: *Kovács Albert utca.* — A Vénkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, az Elek János utcát köti össze a Kövi Miklós utcával. Nevét a város 17. században élt hajdúvitézéről kapta. — T35-F2.

Kovács Barna-tanya 2011: *Kovács Barna-tanya.* — Tanya a Bagotán, a Bagotai híd mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-B2.

Kovács Dani-tanya 2011: *Kovács Dani-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Lédig dűlő és az Ószabó dűlő között. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-E2.

Kovács dűlő 2011: *Kovács dűlő,* 1981: *Kovács-dűlő.* — A Sziget-orr negyedik dűlőútja, Hajdúböszörmény délnyugati határában. Elnevezését a dűlő mentén lévő Kovács-tanyáról kapta. — MoFnT. 2. — T26-A2.

Kovács-hát lásd **Kovás-hát**

Kovács Jóska tanyája 2011: *Kovács Jóska tanyája.* — Tanya a Vidi-zugban. Az épület ma is áll, de a területen már nem gazdálkodnak. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-G4.

Kovács Lajos tanyája 2011: *Kovács Lajos tanyája ~ Szálkai-tanya*. — Tanya Hajdúvid belterületétől délre. Ma is gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. A téeszesítés előtt a Szálkai családé volt, erre utal a ***Szálkai-tanya*** elnevezése. — T15-H1.

Kovács-tanya 1. 2011: *Kovács-tanya.* — Tanya a Hármas-halmi dűlő mellett. Az épület ma is áll, de a területen már nem gazdálkodnak. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B4.

Kovács-tanya 2. 2011: *Kovács-tanya*. — Tanya a Sziget-orrban, a Kovács dűlő mellett, Hajdúböszörmény délnyugati határában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-B2.

Kovács-tanya 3. 2011: *Kovács-tanya.* — Tanya a Réten, a Polgári út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Kovács-tanya 4. 2011: *Kovács-tanya.* — Tanya a Réten, a Freiter dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Kovács-tanya 5. 2011: *Kovács-tanya.* — Tanya a Réten, a Marjai-parton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D3.

Kovás-hát 1959: *Kovás-hát,* 1905: *Kovács hát,* 1890: *Kovács hát,* 1865: *Kovás hátnál,* 1865: *Kovás hát,* [1857]: *Kovás hát,* 1853: *Kovácshát,* 1823: *Kovás hát,* 1790: *Kovás Hát,* 1772: *Kovás háton,* 1771: A *Kovás* és Disznós *Hátakra,* 1769: *Kovás háton.* — Magasabban fekvő terület a Réten, a Polgári út és a hajdúnánási határ között. Fekvése miatt még a legcsapadékosabb időszakokban sem lepte el a víz. Gyakran kerülnek itt elő kovaszilánkok, ez magyarázza a név *Kovás* előtagját. Az adatok között előforduló ***Kovács-hát*** formák az előtag jelentésének elhomályosulásával jöhettek létre. — H. Fekete 1959: 78, 79, HbT. 1823, 1853b, 1880, 1905. — T7-F3.

Kozma-tanya 1. 2011: *Kozma-tanya,* 1959: *Kozma Sándor-féle birtok.* — Egykori tanya Bodaszőlőtől nyugatra, déli szomszédja a Rákóczikert volt. Később pulykatelep lett, ma pedig magánkézben lévő tehenésztelep. Egy időben ***Kozma Sándor-féle-birtok*** néven is előfordult. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 79. — T27-H2.

Kozma-tanya 2. 2011: *Kozma-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Hatöles út mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C5.

Kozma-tanya-tábla 1959: *Kozma-tanya tábla*. — Földterület a Boda-erdő délnyugati sarkánál. Nevét a tőle keletre lévő Kozma-tanyáról kapta. Ma már nem használják a megnevezést. — H. Fekete 1959: 79. — T27-G2.

Kőhalmi-tanya 2011: *Kőhalmi-tanya.* — Egykori tanya a Bagotán, a Hortobágy mellékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-B1.

Kökényes-határ 1790: *Kökényes határ*. — Egykori határrész Zelemér és Szentgyörgy határán, pontos helye ismeretlen. Csak egyetlen történeti forrásból adatolható. Itt azonban további hasonló (növénynévi előtagot tartalmazó) elnevezések is előfordulnak; vö. Körtvélyfás-határ. — H. Fekete 1959: 79.

Kölcsey Ferenc utca 2011: *Kölcseji utca,* 2004: *Kölcsey Ferenc utca,* 1977: *Kölcsey Ferenc utca,* 1959: *Kölcsey Ferenc utca, Thököly utcai kertalja,* 1929: *Kölcsey Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, párhuzamos a Mátyás király körúttal. 1929 óta viseli Kölcsey Ferenc nevét, korábban ***Thököly utcai kertaljá***-nak hívták. Az ilyen típusú elnevezések másutt is előfordultak egy időben a területen (vö. Újvárosi utcai kertalja). — H. Fekete 1959: 24, HbT. 1929, 1977. — T35-F3.

Könyök utca lásd **Karap Ferenc utca**

Könyörgő lásd **Attila-szőlőskert**

Kőrösi Csoma Sándor utca 2012: *Kőrösi Csoma Sándor utca,* 2004: *Kőrösi Csoma Sán-*

dor utca, 1977: *Kőrösi Csoma Sándor utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Bánság térre és a Kodály Zoltán utcára. — HbT. 1977. — T34-D4.

Körtvélyes-határ lásd **Körtvélyfás-határ**

Körtvélyfás-határ 1790: *Körtvélyes határ, Körtvélyfás határ.* — Egykori határrész Zelemér és Szentgyörgy határán. ***Körtvélyes-határ*** néven is említik. Csak egyetlen történeti forrásból adatolható. Itt azonban további hasonló (növénynévi előtagot tartalmazó) elnevezések is előfordulnak; vö. Kökényes-határ. — H. Fekete 1959: 79.

Körút 2012: *Körút,* 1959: *Körút, Új sor,* 1929: keresztül a Bognár utcán s az *újsoron* ki a kertaljáig, 1910: *Uj sor,* 1905: *Uj sor,* 1890: *Új sor,* 1889: *Új sor,* 1858: *Uj sor,* 1848: a régi Kaszármai temető és az *ujsor* közt veszedelmes árok van. — A belvárost körülvevő szabályos körút. Korábban ***Új sor***-nak nevezték. Amiatt azonban, hogy ennek egyes részeit meg tudják különböztetni, a körutat metsző utcák neveivel egészítették ki, például Nánási Új sor, Újvárosi Új sor. Ma a körút egyes szakaszai önálló hivatalos nevet viselnek; vö. Báthory Gábor körút, Kemény János körút, Táncsics Mihály körút, Corvin János körút, Mátyás király körút, Szilágyi Erzsébet körút, Fazekas Gábor körút, Hunyadi János körút és Dózsa György körút. — H. Fekete 1959: 24, 32, HbT. 1905, 1889, 1890a, 1858.

Kőszegi-dűlő 1981: *Kőszegi-dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény északnyugati határában, a Róka-háton. Az itt lévő Kőszegi-tanyáról kapta a nevét. — MoFnT. 2. — T12-C2.

Kőszegi-tanya 2011: *Kőszegi-tanya.* — Tanya a Róka-háton, a Kőszegi dűlő mellett. Jelenleg Molnár Csaba és családja lakik benne. Egy időben a Kongresszus Termelőszövetkezet tulajdonában volt. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C2.

Kőudvar 1882: Ugyanakkor megásatott a Nagypródi Halomhoz nem messze eső ugy nevezett *Kőudvar* és Kövecses halom is. — A Pródi- (más néven Nagypródi)-halom közelében feküdt. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 79. — T13-F2.

Kövecses-halom Fotó: Molnár Antal

Kövecses-halom 2011: *Kövecses-halom ~ Köves-halom,* 1996: *Köves-hlm. [halom],* 1981: *Kövecses-halom,* 1980: *Köves halom,* 1980: *Kövecses halom,* 1959: *Kövecses-halom, Köves-halom, Köves-laponyag,* 1945: *Köves-halom,* 1914: *Kövecses halom,* 1905: *Köves halom,* 1900: *Kövecses hal[om],* 1890: *Köves halom,* 1889: *Köves halom,* 1893: *kövecses halom,* 1892: *Köves halom* mint ármentes sziget, 1884: *Kövecses hal[om],* 1871: *Köves halom,* 1858: *Kövecses halom,* 19. sz.: *Kövecses hal[om],* 1882: Ugyanakkor megásatott a Nagy Pródi Halomhoz nem messze eső ugy nevezett Kőudvar és *Kövecses halom* is, 1871: *Köves halom,* 1858: *Kövecses hegy,* [1808]: *Kőves halom,* 1782–1785: *Köves laponyag,* 1767–1779: *Kőves Halom,* [1750]: Collis *Kőves laponyak.* — Kiemelkedés a Pródi-legelő északi részén, közel a hajdúnánási határhoz. ***Köves-halom*** és ***Köves-laponyag*** néven is említik. Mindegyik elnevezését a régebbről ott maradt épületmaradványokról kapta. — Drén–Molnár 2011, EKFT., H. Fekete 1959: 79, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, HdL19, 30, HdT. 19. sz., HKFT., HnT. 1767–1779b, [1808], MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 99, 103, MoFnT. 2, SzmT. [1750]. — T7-G4H3.

Kövendi dűlő 2011: *Kövendi dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény belterületétől délre, párhuzamos a Közlekedő úttal. Nevét a Kövendi családról kapta, amely a közelben nagyobb földterületet birtokolt. — T27-E3.

Kövendi fasor 2011: *Kövendi fasor.* — Határút, amely a Kövendi dűlővel párhuzamosan húzódik kelet–nyugati irányban. Korábban fákkal volt beültetve, ez jelezte Hajdúböszörmény határát. Mára a fák nagy részét kivágták. Nevének előtagja a közelében lévő Kövendi dűlőre utal. — T26-D4, T27-E3F3.

Kövér György utca 2012: *Kövér György utca,* 2004: *Kövér György utca*. — Utca Kisböszörményben, párhuzamos a Kisböszörmény utcával. Nevét a város 19. századi tanácsnokáról kapta. — T35-F5.

Kövér Jakab erdeje 1496: ad rubeta *Kever Jakab erdeje*. — Egy 15. századi oklevél által említett bozótos erdő Zeleméren, a Hadház út mellékén. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 79.

Kövér Pál-tanya [1880]: *Kövér Pál tn. [tanya]*. — Egykori tanya Kispródon, a Békáshalomtól északra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Már az 1950-es években sem ismerték. — HbT. [1880]. — T14-B3.

Kövér Pál-tanyák [1880]: *Kövér Pál tanyák.* — Egykori tanyák Hajdúvidtől délre, a Telekföld északi részén. Már az 1950-es években sem ismerték a megnevezést. — HbT. [1880]. — T16-A2.

Kövér-tanya 2011: *Kövér-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Lédig dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-C2.

Köves út lásd **Boda Katalin utca**

Kövesdi-tanya 2011: *Kövesdi-tanya.* — Tanya a Róka-háton, a Zs. Nagy-tanya szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-D2.

Köves-halom lásd **Kövecses-halom**

Köves-laponyag lásd **Kövecses-halom**

Kövi Miklós utca 2012: *Kövi Miklós utca,* 2004: *Kövi Miklós utca.* — A Vénkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén. Nevét a város 17. században élt hajdúvitézéről kapta. — T35-F2.

Közép deréknyiladék 1959: *Közép derék nyiladék.* — Erdei út, a bodaszőlői Város-erdő nyiladékai közül a második. Nevét az elhelyezkedése alapján kapta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 79. — T23-E3F2.

Közép dűlő 2011: *Közép dűlő ~ Közép út,* 1970: *Közép út.* — Földút Hajdúvidtől délnyugatra, a Töviskes dűlőt és a Nánási utat köti össze. Neve arra utal, hogy a vele balról és jobbról párhuzamos dűlőkhöz viszonyítva középen helyezkedik el. — É. Kiss 1970: 464. — T15-G2.

Közép-dűlő 1839: Vidtelek 2-ik vagy *Közép Dülő.* — Földterület Hajdúvid határában. Pontosabb helyét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Keleti-dűlő, Nyugati-dűlő. — H. Fekete 1959: 79.

Közép-gyakor 1496: Abinde eundo ad rubeta Bodogyakra *Kezepgyakor* dicta. — Erdős terület Hajdúböszörmény határában. Csupán egyetlen történeti (15. századi) forrás tesz róla említést, együtt sorolja fel a Bodagyakra nevű hellyel. A *gyakor* szó jelentését lásd ott. — H. Fekete 1959: 79.

Közép-Kadarcs 1886: *Közkadarcs,* 1879: *Közkadarcsi,* 1854: *Közép* […] *Kadarcs, Közép-* és *Nagy Kadarcs,* 1853: *Közép Kadarcs,* 1790: Ismét a Bosóba a *Közép Kadarcs* mentébe. — Vízfolyás, a Kadarcs középső szakasza. Csak történeti forrásokban adatolható, s ott ***Köz-Kadarcs*** formában is említik. Az ér további szakaszai a Belső- és a Külső-Kadarcs. — H. Fekete 1959: 70, 80, HbT. 1853b.

Középkert 2011: *Középkert,* 1981: *Középkert,* 1977: *Középkert,* 1959: *Középkert, Középső kert*, *Külső-szőlőskert*, *Kűső szőllőskert*, *Újkert*, *Új szőlőskert,* 1945: *Közép Kert,* 1889: *Közép kert,* 1884: *Közép kert,* [1880]: *Közép kert,* 1871: *Közép kert,* 1858: *Közép kert,* 1857: *Közép Szőllős kert,* [1857]: *Közép kert,* 1848: *Közép kertbe,* 1795: *Közép Szőllős Kerti* pásztorok, 1794: *Középső Kertbe,* 1794: *Középső Szőllős Kertben,* 1774: *Külső Kertbeli,* 1771: *Külső Kertben,* 1755: *Uj Szőlőskertig,* 1745: *Külső szőlőskert,* 1721: *Külső Szőllőskert,* 1719: *Külső Szőlős Kert.* — Külvárosi lakott hely Hajdúböszörményben, a Zaboskerttől északra. Korábban szőlőskert volt. Egy időben a Vénkerttel szemben ***Új-kert***-nek és ***Új-szőlőskert***-nek nevezték. A *Középkert,* ***Középső-kert, Középső-szőlőskert*** elnevezései arra utalnak, hogy közbülső helyzetű a Zaboskert és a Nadrágos-kert között. Ezek az elhelyezkedésre utaló névformák (amihez lásd még a Külső-kert, Külső-szőlőskert neveket is) a Vénkert Belső-kert, Belső-szőlőskert elnevezéseivel ugyancsak összefüggésben lehetnek. — H. Fekete 1959: 80, 81, 114, HbT. 1871, [1880], 1889, 1977, HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T35-H3.

Középkert Harmadik dűlő lásd **Avar utca**

Középkert Hatodik dűlő lásd **Táltos utca**

Központi lányiskola Forrás: Füz László

Középkert Hetedik dűlő lásd **Szittya utca**

Középkerti iskola 2011: *Középkerti iskola ~ Budai Nagy Antal iskola ~ Négyes iskola*. — Általános iskola a Középkertben, az Erdély utca 37. szám alatt. 1940-ben kezdte meg a működését. Mai hivatalos neve Középkerti Általános Iskola. ***Budai Nagy Antal iskola*** és ***Négyes iskola*** néven is említik. — T35-F4.

Középkert Kilencedik dűlő lásd **Turán utca**

Középkert Negyedik dűlő lásd **Székely utca**

Középkert Nyolcadik dűlő lásd **Besenyő utca**

Középkert Ötödik dűlő lásd **Koppány utca**

Középkert Tizedik dűlő lásd **Pusztaszer utca**

Középkert utca 2012: *Középkert utca,* 2004: *Középkert utca.* — A Középkert egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges az Erdély utcára és a Hét vezér utcára. Hivatalos név. — T35-F3.

Középső-kert lásd **Középkert**

Közép(ső)-szőlőskert lásd **Középkert**

Középső-Ugar 1794: *Középső Ugarba, Középső ugaron*. — Egykori szántóföld, az Ugar középső része. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 80. — T22-B3C4.

Középső út lásd **Boda Katalin utca**

Közép út lásd **Boda Katalin utca, Közép dűlő**

Köz-Kadarcs lásd **Közép-Kadarcs**

Közlekedő út 2011: *Közlekedő út ~ Zeleméri dűlő ~ Zelemér dűlő ~ Elemér dűlő,* 1959: *Közlekedő út,* 1903: Kis Zeleméren *közlekedő uton.* — Út Zeleméren, a Szoboszlai útból kelet felé ágazik el. Párhuzamos a Kis-határ úttal. Korábban a Csonka toronyig számították, ma azonban csak a Harmincötös útig tartó szakaszát nevezik így. ***Zelemér(i) dűlő*** és ***Elemér dűlő*** néven is ismerik. — H. Fekete 1959: 80. — T26-B3D3, T27-E2.

Központi iskola lásd **Fiúiskola**

Központi lányiskola 2011: *Központi lányiskola ~ Egyes iskola ~ Református iskola*. — Hajdúböszörmény központjában, a Bocskai tér 10. szám alatt található általános iskola. 1950-ig elemi leányiskolaként működött, innen származik az iskola ma is használt *Központi lányiskola* elnevezése. Egyházi iskola lévén sokan nevezik ***Református iskolá***-nak, korábbi számozása miatt pedig ***Egyes iskolá***-nak is hívják. Hivatalos neve Baltazár Dezső Református Általános Iskola. — T34-C3.

Köztársaságváros 1959: *Köztársaság város*. — 1945-ben épített lakótelep Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernás területén. Ma már nem ismerik a nevet, de már az 1950-es években sem nagyon használták. — H. Fekete 1959: 24.

Krúdy Gyula utca 2011: *Krúdi Gyula utca ~ Bocskai utca*. — Utca Hajdúvid belterületén, párhuzamos a Vasút utcával és a Pacsirta utcával. 1979-ig ***Bocskai utcá***-nak hívták, de amikor Hajdúvidet Hajdúböszörményhez csatolták, *Krúdy Gyula utca* lett a hivatalos neve. — T36-C2.

Kullogó 2011: *Kullogó, -ba,* 1959: *Kullogó,* 1897: *kullogóbeli* földek, 1896: *Kullogóbeli,* 1882: *Kullogó,* [1857]: *Kullogó.* — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Külső Újfehértói út mellett. A Nadrágos-kert és a Vénkert határolja. Ide épült a Széchenyi Mezőgazdasági Szakiskola, amit ma már szintén gyakran említenek *Kullogó* néven. A helybeliek magyarázata szerint a nevét onnan kapta, hogy a városközponthoz képest nagyon messze van, és oda ki kell kullogni. Elképzelhető azonban az is, hogy a név a *kullog* szó mára elavult 'vadászik, vadászat közben barangol' jelentéséből származik. — H. Fekete 1959: 80, TESz. *kullog*. — T22-B1.

Kun Béla utca lásd **Zelemér utca**

Kunhalom lásd **Pródi-halom**

Kupa 1. 2011: *Kupa,* 1959: *Kupa,* 1783: a *Kupa* és Kerek tiszta a város Halászó vize, 1778: *Kupa*. — Szántóföld Pródtól északnyugatra, a Polgári úttól délre, a Kupa-csatorna mellett. A névadás hátteréről nincsenek ismereteink. Részei voltak a Kis- és a Nagy-Kupa. — H. Fekete 1959: 80. — T6-D4, T7-E4.

Kupa 2. lásd **Kupa-csatorna**

Kupa-csatorna 2011: *Kupa-csatorna ~ Kupa ~ Réti-csatorna,* 1959: *Réti csatorna,* 1848: *réti csatorna,* 1783: *Kupa* és Kerek tiszta a város Halászó vize. — Mesterséges csatorna a Réten Pródtól északnyugatra, a Kadarcs vizét vezeti a Hortobágy folyóba. Elhelyezkedése alapján ***Réti-csatorná***-nak is mondják, de egyszerűen ***Kupa*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 80, 98. — T6-C5D5.

Kupa-fenék 2011: *Kupa-fenék,* 1959: *Kupa-fenék,* 1864: *Kupafenék,* 1864: a Kerektiszta és *Kupafenék* nevezet alatt ismert réti földek, 1864: *Kupafenékből*. — A Kupa legmélyebben fekvő része a Réten, időszakosan vízállásos terület. — H. Fekete 1959: 80, 81. — T6-D5.

Kupa-rét 1959: *Kuparét,* 1897: A *kuparéti* legelő kaszálónak fentmaradt, 1897: *kuparéti legelő* földje, 1862: *Kuparét*. — Földterület a Réten, a Kupa közelében. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 81. — T6-C4.

Kupa-rét-dűlő 1959: *Kuparét-dűlő.* — Szántóföld volt a Réten, a Kupa-rét mellett. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 81. — T6-C5.

Kupasi-Kadarcs 2011: *Kupasi-Kadarcs.* — A Kadarcs folyónak a Kupa felé eső szakasza. — T7-E5.

Kupa-sziget 1959: *Kupasziget,* 1847: *Kupa Szigetben,* 1773: *Kupa Szigeten,* 1773: *Kupa Sziget*. — A Kupa magasabban fekvő, kevésbé vízjárta területe a Pródi-legelőtől északnyugatra. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 81. — T6-D4.

Kuruc utca 2012: *Kuruc utca,* 2004: *Kuruc utca,* 1977: *Kurucz utca,* 1959: *Kuruc utca,* 1929: *Kuruc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északkeleti részén, párhuzamos a Vitéz utcával. Mai hivatalos nevét 1929-től viseli. — H. Fekete 1929: 21, 1959: 24, HbT. 1929, 1977. — T34-D1.

Kútfő-halom 1959: *Kútfő-halom, Kútfűhalom,* 1885: *Kutfő halmi,* 1848: *Kut-fő Halma* dűlője mellett, 1786: a füz gát erénél keresztül menvén; a *kut fő Halma* mellett. — Egykori halom a csordalegelő szélén, pontos helyét nem ismerjük. Régebben (a 18–19. századi forrásokban) ***Kútfő halma***-ként említették. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 81.

Külső lásd **Külső csapszék**

Külső-árok 1959: *Külső árok.* — Egykori határárok, amely a legelőtől választotta el a kertségeket. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 24.

Külső csapszék 1849: felmenvén a Vásárba a *Külsőhöz,* 1783: *Külső vendégfogadó,* 1748: *Külső csapszék,* 1743: *Külső.* — Egykori csárda Hajdúböszörményben, amely a mai Kálvin tér területén állt, az egykori városon kívül. A források ***Külső*** és ***Külső vendégfogadó*** néven is említik. Vö. Belső csapszék. — H. Fekete 1959: 24. — T34-D3.

Külső Debreceni utca lásd **Külső Debreceni út**

Külső Debreceni út 2011: *Külső Debreceni út ~ Régi Debreceni út,* 2004: *Külső Debreceni utca,* 1977: *Külső Debreceni út,* 1959: *Külső Debreceni út,* 1929: *Külső debreceni út.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén. 2004-től hivatalos név. ***Régi Debreceni út***-nak és ***Külső Debreceni út***-nak is nevezik, mivel a Harmincötös út megépülése előtt ezen az úton jártak Debrecenbe a városból. — H. Fekete 1929: 22, 1959: 24, HbT. 1977. — T22-B3.

Külső Dorogi utca 2011: *Külső Dorogi utca,* 2004: *Külső-Dorogi utca,* 1977: *Külső Dorogi út*. — A Dorogi utca folytatása Hajdúböszörmény belterületén, az Északilucernás területén halad Hajdúdorog irányába. Hivatalos név. — HbT. 1977. — T34-D1.

Külső Fehértói út lásd **Külső Fehértói utca**

Külső Fehértói utca 2011: *Külső Fehértaji utca ~ Külső Újfehértói út,* 2004: *Külső-Fehértói utca,* 1977: *Külső Újfehértói út,* 1959: *Külső Fehértói út,* 1929: *Külső Fehértói út,* 1929: *Külső fehértói út.* — A Fehértói út folytatása Hajdúböszörmény belterületén, a Nadrágoskert és a Vénkert között halad Újfehértó irányába. 2004-től hivatalos név. ***Külső Újfehértói út*** néven is előfordul. — H. Fekete 1929: 22, 1959: 24, HbT. 1929, 1977. — T35-E1.

Külső Hadházi utca lásd **Külső Hadházi út**

Külső Hadházi út 2011: *Külső Hatházi út ~ Külső Hadházi út,* 2004: *Külső-Hadházi utca,* 1977: *Külső Hadházi út,* 1959: *Külső-Hadházi út,* 1929: *Külső Hadházi utca,* 1929: *Külső-*

Hadházi utca. — A Hadházi út folytatása Hajdúböszörmény belterületén, a Középkert északi oldalán halad Hajdúhadház irányába. 2004-től hivatalos név. — H. Fekete 1929: 22, 1959: 24, HbT. 1929, 1977. — T35-F3.

Külső-halom 1733: Debreczeni út mentén nap kelet felől a *Külső Halomnál*. — Egykori halom a Külső Debreceni utca mellett. — H. Fekete 1959: 81.

Külső Hatházi út lásd **Külső Hadházi út**

Külső hóstát 1674–1676: *Külső hostát.* — Hajdúböszörmény belterületének külvárosi része. Vö. Nánási hóstát. — Ráp. 698.

Külső-Kadarcs 1790: *Külső Kadarcs,* 1790: *Külső Kadarcs*. — Vízfolyás, a Kadarcsnak a határ széle felé eső része. Az ér további szakaszai Belső- és Közép-Kadarcs nevet viseltek. — H. Fekete 1959: 70.

Külső-kert lásd **Középkert**

Külső Nánási utca 2012: *Külső Nánási utca,* 2004: *Külső-Nánási utca,* 1977: *Külső Nánási út.* — A Nánási utca folytatása Hajdúböszörmény belterületén, az Északi-lucernáson halad keresztül Hajdúnánás irányába. 2004-től hivatalos név. — HbT. 1977. — T34-C1.

Külső Szoboszlai út 2011: *Külső Szoboszlai út,* 2004: *Külső-Szoboszlói út,* 1977: *Külső Szoboszlói út.* — A Szoboszlai út folytatása Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernáson keresztül halad Hajdúszoboszló irányába. 2004-től hivatalos név. — HbT. 1977. — T34-C5.

Külső-szőlőskert lásd **Középkert**

Külső Újfehértói út lásd **Külső Fehértói utca**

Külső Újvárosi út lásd **Külső Újvárosi utca**

Külső Újvárosi utca 2011: *Külső Újvárosi út,* 2004: *Külső-Újvárosi utca,* 1977: *Külső Újvárosi út.* — Az Újvárosi utca folytatása Hajdúböszörmény belterületén, a Délilucernás nyugati oldalán halad Balmazújváros irányába. 2004-től hivatalos név. Főleg ***Külső Újvárosi út***-ként említik. — HbT. 1977. — T34-A4.

Külső Újvárosi úti iskola 2011: *Külső Újvárosi úti iskola*. — Egykori tanyasi iskola a Külső Újvárosi utca mellett. Épületét elbontották, a helyén ma szántóföld van. — T34-B4.

Külső vendégfogadó lásd **Külső csapszék**

Külső-Vid 1970: *Külső-Vid*. — Határrész a Vidi-föld északi felén. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 464. — T10-A4.

Külváros lásd **Kisböszörmény**

K. III. főcsatorna 1981: *K. III. főcsatorna.* — Mesterséges csatorna Pródtól északnyugatra, a Kis-Perzsététől folyik Hajdúnánás felé. — MoFnT. 2.

K. III-2. főcsatorna 1981: *K. III-2. főcsatorna.* — Mesterséges csatorna a Vidi-határban, Hajdúnánás felől érkezik, és a Vidi-érbe torkollik. — MoFnT. 2.

K. IV. csatorna 2011: *Kánégyes ~ Kánégyes-csatorna,* 1981: *K. IV. csatorna.* — Mesterséges csatorna Pródtól délre, északkelet–délnyugat irányban halad, s a Keleti-főcsatorna vizét vezeti le. — MoFnT. 2.

K. IV-1. csatorna 2011: *Kánégy-egyes-csatorna,* 1981: *K. IV-1. csatorna.* — Mesterséges csatorna, a K. IV. csatornát köti össze a Hortobággyal. — MoFnT. 2.

K. IV-2. csatorna 2011: *Kánégy-kettes-csatorna,* 1981: *K. IV-2. csatorna.* — Mesterséges csatorna Pród határában, a K. IV. csatornába folyik bele. — MoFnT. 2.

K. IV-3. csatorna 2011: *Kánégy-hármas-csatorna,* 1981: *K. IV-3. csatorna.* — Mesterséges csatorna Pród határában, a Kispródi úttól délre halad a K. IV. csatornáig. — MoFnT. 2.

Laborfalvi Róza utca 2012: *Laborfalvi Róza utca,* 2004: *Laborfalvi Róza utca,* 1977: *Laborfalvi Róza utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Görgey Artúr utcát és a Puskás Tivadar utcát köti össze. — HbT. 1977. — T34-C5.

Láda-lapos 2011: *Láda-lapos*. — Lapos terület Hajdúvid belterületének közelében, a vasúti sín mellett. Nevét a mellette fekvő Láda-tanyáról kapta. — T16-A1.

Láda-tanya 2011: *Láda-tanya.* — Tanya Hajdúvid belterületének közelében, a vasúti sín mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-B5.

Lajos utca lásd **Jókai Mór utca**

Landler Jenő utca lásd **Gohér utca, Kálmán Ferenc utca**

Lányi-domb 2011: *Lányi-domb ~ Teleki-halom ~ Kis-Strázsa-halom,* 1980: *Teleki-halom,* 1959: *Kis-Strázsa-halom, Teleki-halom,* 1945: *Teleky halom,* 1897: *Teleki halom,* 1890: *Strázsa halom,* 1889: *Strázsa halom,* 1884: *Telek halom,* 1882: *Strázsa halom,* 1866: *Teleky halom,* 1858: *Strázsa halom,* 1836: *Kis Strázsa halom,* 1786: *Kisstrázsa-halom,* 1786: *Teleki halom,* 1783: *K. Stráza halom,* 1782–1785: *Teleki halom,* 1780: *Strása halom,* 1779: *Stráza halom.* — Kiemelkedés Hajdúböszörmény belterületétől délre. Ma használatos nevét a földterület tulajdonosáról kapta. A forrásokban leggyakrabban ***Kis-Strázsa-halom***-ként szerepel, ami a Nagy-Strázsa-halomtól különíti el, de említik egyszerűen ***Strázsa-halom***-nak is. A város az 1861. május 20-án tartott közgyűlésén gróf Teleki Lászlóról nevezte el. ***Teleki-halom***-ként azonban már a 18. század végén is előfordul, így egy régi név újraértelmezése történhetett meg a névadással. Egy alkalommal ***Telek-halom***-nak is említik. — EKFT., H. Fekete 1959: 76, 102, 109, HbT. 1786, 1889, 1890a, 1897b, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, Varga 1882: 130. — T27-F1.

Lapos dűlő lásd **Sóvágó-lapos dűlő**

Latinka Sándor utca lásd **Csonka torony utca**

Lázár-tanya 2011: *Lázár-tanya.* — Egykori tanya a Réten, az Asztalos dűlő mellett. Ma már szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Lebuj lásd **Lebuj csárda**

Lebuj csapszék lásd **Lebuj csárda**

Lebuj csárda 1959: *Lebuj csárda, Szentgyörgyi csapszék,* 1884: *Lebuj csárda,* 1858: *Lebuj W: H [wirtshaus],* 1828: *Lebuji csárda,* 1794: *Lebuj,* 1786: *Lebuji Csapszék,* 1785: *Lebujj* nevezetű *Csapszék,* 1773: *Lebuji,* 1771: *Szt. Györgyi csapszékre,* 1765: *Lebuj csárdánál* [modernizált alak], 1765: *Szent Györgyi* csaplár, 1761: *Lebujnál,* 1749: *Szent Györgyi Csapszékjeket*. — Egykori csárda, amely a debreceni országúton, Szentgyörgy területén állt: erre utal a ***Szentgyörgyi csapszék*** megnevezése. A város tulajdona volt. Említik ***Lebuj csapszék***nek, illetve egyszerűen ***Lebuj***-nak és ***Lebuji***-nak is. H. Fekete Péter szerint nevét alacsony mestergerendája miatt, vagy azért kaphatta, mert hajlásban feküdt. A *Lebuj* egyike volt a legtipikusabb csárdaneveknek, ezért 'kisebb, eldugott, rosszhírű kocsma' jelentésben köznévvé is vált. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959 81, 105, HKFT., Kis T. 1988: 79, MKFT.

Lebuji lásd **Lebuj csárda**

Lebuji csapszék lásd **Lebuj csárda**

Lédig dűlő 1. 2011: *Lédig dűlő,* 1981: *Lédig-dűlő.* — Földút Hajdúböszörmény nyugati határában, szomszédos az Ószabó dűlővel és merőleges a Kispródi útra. Nevét arról a birtokosról kapta, akiről a Zeleméren lévő egykori Lédig-erdőt is elnevezték, ezen a területen is volt ugyanis birtoka. — MoFnT. 2. — T20-C2D2.

Lédig dűlő 2. 1980: *Lédig dűlő,* 1959: *Lédig-dűlő.* — Földút a Lédig-erdő mellett, Bodaszőlőtől nyugatra, a Csonka torony közelében. A szomszédos erdő tulajdonosáról kapta a nevét. Ma az út nincs meg, és a nevet sem használják. — H. Fekete 1959: 81, MoFnT. 2. — T27-G2.

Lédig-erdő 2011: *Lédig-erdő ~ Lédik-erdő,* 1988: *Lédikerdő, Lédik-erdő,* 1959: *Lédig-erdő.* — Erdő Zelemér határában, Bodaszőlőtől nyugatra, a Csonka torony közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már szántóföld van a helyén, de a nevet ma is ismerik. — Bancsi 1988: 8, 9, H. Fekete 1959: 81. — T27-G2.

Legelő 1. 1959: *Legelő,* 1850: *Legelő,* 1786: *Legelő.* — Egykori legelő Hajdúböszörmény északkeleti határában, amelynek két része keleti és nyugati irányban terült el, közepén a Homokkerttel. Két részét ezért Keleti legelőnek és Nyugati legelőnek nevezték. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 81, HbT. 1786, 1850.

Legelő 2. lásd **Pródi-legelő**

Legelő melletti dűlő 1959: *Legelő melletti dűlő.* — A Hajdúböszörmény északkeleti határában lévő Legelő mellett húzódó dűlőút vagy dűlőföld lehetett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 82.

Lehel utca 2012: *Lehel utca,* 2004: *Lehel utca,* 1977: *Lehel utca,* 1959: *Lehel utca,* 1929: *Lehel utca.* — Utca Kisböszörményben, a Kül-

ső Debreceni utcából nyílik. 1929 óta viseli a *Lehel utca* nevet. — H. Fekete 1959: 24, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Lekvár kocsma 1959: *Lekvár kocsma.* — Egykori kocsma Hajdúböszörmény belterületén, helyén később a járásbíróság épülete állt. Ma itt található a rendőrség. Eredetileg gúnynév volt. — H. Fekete 1959: 25.

Lenin tér lásd **Szent István tér**

Lenin utca lásd **Szent István tér**

Lenti köz lásd **Szoboszlói utca**

Lenti-tanya 1. 2011: *Lenti-tanya*. — Tanya a Lédig dűlő északi részén, Hajdúböszörmény nyugati határában. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-D1.

Lenti-tanya 2. 2011: *Lenti-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Kiss-András dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-D1.

Lenti zug lásd **Bulcsú utca**

Lévai András bácsiék tanyája lásd **Lévai-tanya 3.**

Lévaiék tanyája lásd **Lévai-tanya 3.**

Lévai (Márton) dűlő lásd **Gimnázium dűlő**

Lévay Márton utca 2011: *Lévai Márton utca,* 2004: *Lévay Márton utca,* 1977: *Lévai Márton utca,* 1959: *Lévay Márton utca,* 1929: *Lévay Márton u[tca]*. — Utca Hajdúböszörmény központjában, a Mester utcából nyílik. Nevét Lévay Márton ügyvédről kapta, aki sokat tett a város kultúrájáért. — H. Fekete 1929: 22, 1959: 25, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Lévai Sándor utca lásd **Karap Ferenc utca**

Lévai-tanya 1. 2011: *Lévai-tanya.* — Egykori tanya Pródtól északra, a Kupasi-Kadarcs mellett. A tanya helyén létesítették később az Állami Gazdaság III-as üzemegységét. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Lévai-tanya 2. 2011: *Lévai-tanya.* — Egykori tanya a Disznós-háton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-E3.

Lévai-tanya 3. 2011: *Lévai-tanya ~ Lévai András bácsiék tanyája ~ Lévaiék tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délre, a Sziken. Ma szántóföld van a helyén. ***Lévaiék tanyája*** és ***Lévai András bácsiék tanyája*** formában is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Levente utca lásd **Nemzetőr utca**

Libagyep 1895: *libagyepjét,* 1868: *libagyepen,* 1864: *libagyepből,* 1864: *libagyepnek,* 1784: *libagyep.* — Libalegelő, amely a város egész területét körülvette, hol keskenyebb, hol szélesebb szalagban. Már az 1950-es években sem ismerték a megnevezést. — H. Fekete 1959: 82.

Libatelep 2011: *Libatelep.* — Állattartó telep Pródtól északra, a Polgári út mellett. Ma egy kft. tulajdona, korábban a Béke Termelőszövetkezethez tartozott. Egykor juhok, ma libák tartására szolgál. — T7-G5.

Liliom csárda 1959: *Liliom csárda.* — Csárda volt a Kispródi út és a Nánás–újvárosi út sarkán, szemben a Békás csapszékkel. Egy évig működött csupán. — H. Fekete 1959: 82. — T20-A1.

Liliom utca lásd **Arany János utca**

Lippai Balázs utca 2012: *Lippai Balázs utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Zaboskertben, az Erdély utcából nyílik. Nevét a város egykori hajdúkapitányáról kapta. — T35-F4.

Liszt Ferenc utca 2012: *Liszt Ferenc utca,* 2004: *Liszt Ferenc utca,* 1977: *Liszt Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, az Esze Tamás utcát köti össze a Martinovics Ignác utcával. — HbT. 1977. — T34-D5.

Lóger nyiladék 2011: *Lóger nyiladék,* 1959: *Lóger-nyiladék*. — Erdei út, amely Bodaszőlőtől északra, a Püspök-tanyától nyílik, és merőleges a Hadházi útra. A Város-erdőnek a nyugat felől számított negyedik észak–déli irányú nyiladéka. Ma nem járható, elkerítették. Területén jelenleg 500 hektáros vadaskert működik. A *lóger* szó 'fa tárolására kijelölt hely' jelentésben használatos a térségben. — H. Fekete 1959: 82. — T23-F2G3.

Lóherés lásd **Lucernás**

Lóherés-kert lásd **Lucernás**

Lókupec Balogh dűlő lásd **Balogh dűlő**

Lókupec-dűlő 2011: *Lókupec-dűlő*. — A Homokkert középső keresztdűlője, Hajdúböszörmény északkeleti határában. Nevét onnan kapta, hogy egy lókupec lakott a dűlő elején. — T16-D5.

Lonc dűlő lásd **Loncos dűlő**

Loncos dűlő 2011: *Loncos dűlő ~ Loncsos dűlő,* 1981: *Loncos-dűlő,* 1959: *Lonc-dűlő,* 1947: *Loncos-dűlőn*. — A Polgári útból nyíló földút Hajdúböszörmény nyugati határában. Nevét a dűlőt gazdagon benövő lonccserjéről kapta. — H. Fekete 1959: 82, MoFnT. 2. — T21-E2.

Loncsos dűlő lásd **Loncos dűlő**

Lorántffy lásd **Lorántffykert**

Lorántffykert 2011: *Lorántfikert ~ Büdöskúti-kert ~ Lorántfi-szőlőskert ~ Lorántfi ~ Rolánfi,* 2011: *Lórántffy-kert,* 1988: *Büdöskúti kert, Loránfikert,* 1980: *Lórántffykert,* 1967: *Lorántffykert,* 1959: *Büdöskuti kert, Irígyli-kert, Lorántffy-kert, Naszádi-kert,* 1907: *Naszádi-kert,* 1906: *Irígyli-kert.* — Egykori szőlőskert, amit a a 20. század elején telepítettek a kiirtott De Pauli-erdő helyére. Szekérút választja el Bodaszőlőtől. Ma zártkert, amit beépítettek. Nevét 1906-ban I. Rákóczi György erdélyi fejedelem feleségéről kapta, aki ezt a határrészt birtokolta. ***Lorántffy-szőlőskert, Lorántffy, Rolánffy*** névváltozatokban is használják. Ritkán ***Büdös-kúti-kert*** néven is említik, a közeli Bides-Guti-erdő miatt. Egy időben ***Irigyli-kert*** és ***Naszádi-kert*** neveken ugyancsak szerepelt. Előbbi nevét az Irigyli csárda közelsége miatt kaphatta. Ezt a két utóbbi megnevezést ma nem használják. — Bancsi 1988: 5, 9, H. Fekete 1959: 49, 69, 82, 89, Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T23-F4G4.

Lorántffy-szőlőskert lásd **Lorántffykert**

Lorántffy-tábla 1959: *Lorántffy-tábla*. — A Boda-erdőnek a főúttól északra fekvő, a Lorántffykerttel határos táblája. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 82. — T23-F5.

Lorántffy utca lásd **Lorántffy Zsuzsánna utca**

Lorántffy Zsuzsánna utca 2012: *Loránfi Zsuzsanna utca ~ Loránfi utca,* 2004: *Lorántffy Zsuzsanna utca,* 1977: *Lorántffy Zsuzsanna utca,* 1959: *Lorántffy Zsuzsánna utca, Temető utca,* 1929: *Lorántffy Zsuzsánna utca, Temető utca,* 1902: *Temető utcza,* 1894: *Bóz köz,* 1883: *Halottas köz,* 1842: *Temető utcza.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Szilassy János utcát köti össze a Temető térrel. A város egykori földbirtokosáról kapta a nevét (vö. Lorántffykert). 1929-ig ***Temető utcá***-nak vagy ***Halottas köz***-nek hívták, mivel a várostól keletre eső Református temetőbe vezetett. Egy alkalommal ***Bóz köz*** néven is említik a források, talán egy ott lakó család neve után. — H. Fekete 1929: 22, 39, 1959: 25, 30, HbT. 1977. — T34-B3.

Losonczy István utca 2012: *Losonci István utca,* 2004: *Losonczy István utca,* 1959: *Losonczy István utca, Víg utca,* 1929: *Losonczy István utca, Víg utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Külső Debreceni utcából nyílik. 1929 óta viseli a mai, Temesvár egykori várkapitányának emléket állító nevét, korábban ***Víg utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1929: 22, 23, 40, 1959: 25, HbT. 1929. — T35-E5.

Lődomb 2011: *Lődomb*. — Egykori halom Bodaszőlőn, a mai Temető közepén. Korábban leventelőtér volt itt, de 1999–2000-ben a halmot elhordták, és a helyén temetőt nyitottak. — T23-G5.

Löki dűlő 2011: *Löki dűlő,* 1959: *Löki dűlő.* — Földút, az Erdély utcától a Kis-Bocskai-szőlőskertig vezet. A dűlő mellett lévő Löki-tanyáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 82. — T22-C2.

Löki-féle-birtok lásd **Löki-tanya**

Löki-féle-tanya lásd **Löki-tanya**

Löki köz lásd **Domb utca**

Löki-lapos 2009: *Löki-lapos,* 1959: *Löki-lapos*. — Lapos, vizenyős terület Zeleméren. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 82, Gábor 2009: 56.

Löki-tanya 2011: *Löki-tanya ~ Löki-féle-tanya,* 1959: *Löki-féle birtok*. — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Hadházi út mellett. Az úttól északra fekvő részét Kis-Löki-tanya, az úttól délre fekvőt pedig Nagy-Löki-tanya néven említik. ***Löki-féle-tanyá***-nak és ***Löki-féle birtok***-nak is hívják. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 82. — T22-D2.

Lőrinc-tanya 2011: *Lőrinc-tanya*. | *A háborúkor rettentő nagy tanya volt, felgyújtották, mert megöltek az ott élők egy erőszakoskodó orosz katonát.* — Egykori tanya Hajdúvid északkele-

ti határában, a Poroszlai-föld területén. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D4.

Lösz-hát lásd **Sziget-orr**

Lucernás 1959: *Lucernás,* 1890: *Luczernás,* 1889: *Luczernás,* 1871: *Luczernás,* 1864: *luczernás kertek,* 1857: *Lucernás,* 1851: *Lucernás, Lóherés kert,* 1849: *lóherés kert,* 1848: *Lucernás kert, lóherés,* 1847: *lóherés kert,* 1839: *Lóherés Kert,* 1836: *Lóherés kert*. — Külvárosi településrészek összefoglaló neve Hajdúböszörmény északi és déli részén. Az északi részt Északilucernásnak, a délit pedig Délilucernásnak nevezik. Helyén egykor szántóföld volt, ahol lucernát termeltek, innen ered a neve. Az összefoglaló *Lucernás* nevet ma már nem használják. Történeti (19. századi) forrásokban ***Lóherés*** és ***Lóherés-kert*** formában is szerepel. — H. Fekete 1959: 82, HbT. 1871, 1889, 1890a.

Lucernás dűlő lásd **Délilucernási dűlő**

Lucernás-kert(ek) lásd **Lucernás**

Lucernás utca 2012: *Lucernás utca,* 2004: *Lucernás utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, mely az Olajütő utcát és a Pásztor utcát köti össze. Hivatalos név. — T34-B1.

Ludas-tó 1959: *Ludas-tó*. — Szikes tó a Pródilegelő szélén, a Kerek-Kaján-szik mellett, a Vidi-zugban. Nevét a korábban vízállásos területen honos vadludakról kapta. — H. Fekete 1959: 83. — T13-H1.

Luther Márton utca 2012: *Luter Márton utca,* 2004: *Luther Márton utca,* 1977: *Luther Márton utca,* 1959: *Luther Márton utca, Serfőző utca,* 1929: *Luther Márton utca, Serfőző utca,* 1892: *Serfőző köz,* 1890: *Serfőző útcza,* 1889: *Serfőző útcza,* 1842: *Serfőző utcza*. — Utca Hajdúböszörmény belterületén, az Enyingi Török Bálint utcát köti össze a Fürdő utcával. 1929-ig ***Serfőző utcá***-nak vagy ***Serfőző köz***-nek hívták, mivel ebben az utcában állt a Sörfőző. — H. Fekete 1929: 23, 38, 1959: 25, 29, HbT. 1889, 1890a, 1929, 1977. — T34-C2.

Lyukas-halom 1. 1970: *Lyukas-halom,* 1959: *Lyukas-halom,* 1858: *Lyukas halom,* 1854: *Lyukas-halom,* 1783: *Lyukas halom.* — Egykori halom Hajdúvid délkeleti határában, a Cégény-rét déli részén. Nevét a kincskeresők munkája után visszamaradt lyukakról kaphatta. — H. Fekete 1959: 83, É. Kiss 1970: 466, MKFT. — T16-D2.

Lyukas-halom 2. lásd **Csege-halom**

Macsi-határ 1790: *Macsi Határ.* — Határrész Zelemér déli részén, a macsi határszélen. — H. Fekete 1959: 83. — T26-C4.

Madách Imre utca 2012: *Madács Imre utca,* 2004: *Madách Imre utca,* 1977: *Madách Imre utca,* 1959: *Madách Imre utca, Hajnal utca*, 1929: *Madách Imre utca, Hajnal utca,* 1929: *Hajnal utczán,* 1724: *Hajnal uttcában,* 1674–1676: *Hajnal utca* [nem betűhív forma]. — Utca Hajdúböszörmény belterületén, az Ady Endre teret köti össze a Cserna utcával. Mai nevét 1929-től viseli, addig ***Hajnal utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1929: 23, 36, 1959: 20, 25, HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Madarász Viktor utca 2011: *Madarász Viktor utca,* 2004: *Madarász Viktor utca,* 1977: *Madarász Viktor utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Bánság teret köti össze a Görgey Artúr utcával. — HbT. 1977. — T34-C5.

Maghy Zoltán utca 2012: *Magi Zoltán utca,* 2009: *Maghy Zoltán utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a II. Rákóczi Ferenc utcából nyílik. Nevét a város híres 20. századi festőművészéről kapta, aki a hajdúböszörményi festőiskola tagja volt. — Bencsik–Nyakas 1973: 573. — T35-E3.

Magi-dűlő 1981: *Magi-dűlő.* — Földterület Pródtól nyugatra, a Kőszegi-dűlő közelében. Nevét bizonyára egykori tulajdonosáról kapta. — MoFnT. 2. — T12-C2.

Mágnás dűlő 1959: *Mágnás dűlő.* — A Nagy-Bocskai-szőlőskert első dűlője volt. A név előtagja gúnynévként utalt az ottani birtokosra. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 83. — T22-D2.

Magtár dűlő 2011: *Magtár dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid keleti határában, párhuzamos a Nyerges dűlővel. Nevét az egykor mellette álló magtárról kapta, amely az 1960-as évekig üzemelt. — T10-D5.

Magyar utca lásd **Hajdúkerület utca, Weszprémy Gáspár utca**

Magyar-tanya 2011: *Magyar-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Szoboszlai útból nyíló Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-B3.

Major 1858: *Major,* 1803: *Major.* — Egykori birtokközpont Kis-Zeleméren, az ott átvezető Hadházi út mellett, nem messze a Csonka toronytól. — H. Fekete 1959: 83, MKFT. — T27-G2.

Major Gyula utca lásd **Ifj. Major Gyula utca**

Ifj. Major Gyula utca 2012: *Ifjabb Major Gyula utca,* 2004: *Ifj. Major Gyula utca,* 1992: *Ifj. Major Gyula utca,* 1992: *Major Gyula utca,* 1991: *Ifj. Major Gyula utca,* 1991: *Major Gyula utca,* 1977: *Major Gyula utca.* — A Délilucernás egyik utcája Hajdúböszörmény belterületén, merőleges a Kampler Kálmán utcára. A korábban ***Major Gyula utca*** néven szereplő utca 1991-ben kapta meg előtagjához az *ifjabb* jelzőt. A város híres nyomdászának a nevét viseli. — HbT. 1977, SzH. 1992. — T35-E5.

Major Zsigáék tanyája 2011: *Major Zsigáék tanyája.* — Egykori tanya a Róka-háton, az Iskola dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C2.

Makács-laponyag 1959: *Makács-laponyag,* 1945: *Makacs laponyag,* 1938: *Makacs l[a]ponyag,* 1905: *Makacs laponyag,* 1890: *Makacs laponyag,* 1889: *Makacs laponyag,* 1871: *Makacs laponyag.* — Halom Nagypród déli részén, a Nánás–újvárosi úttól nyugatra, a Kis-Tacsilló-halomtól északra. Ma már nem használják a nevet. Az előtag magyarázata bizonytalan, de vö. Makarcs-ér. — H. Fekete 1959: 83, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, 1938. — T14-B1.

Makadámút lásd **Cégényi út**

Makarcs-ér 1938: *Makarcs-ér,* 1905: *Makarcs ér,* 1890: *Makarcs ér*. — Ér Nagypród déli részén, a Nánás–újvárosi úttól nyugatra, a Kis-Tacsilló-halomtól északra. Nevének eredetét nem ismerjük, de bizonyára összefügg a mellette fekvő Makács-laponyag nevével. Ma már nem használatos elnevezés. — HbT. 1880, 1905, 1938. — T14-C1.

Makarenkó kollégium lásd **Kálvineum**

Makarenkó utca lásd **Kálvineum utca**

Makkos-határ 1790: *Makkos határ.* — Határrész Zelemér déli részén, a szentgyörgyi határ mellett. — H. Fekete 1959: 83.

Malom tér lásd **Ady Endre tér**

Március 15. utca 2012: *Március tizenötödike utca,* 2004: *Március 15. utca,* 1991: *Március 15. utca, Zalka Máté utca,* 1977: *Zalka Máté utca.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Korpona utcából nyílik. Mai nevét 1991-től viseli, korábban ***Zalka Máté utcá***-nak hívták. — HbT. 1977. — T35-E3.

Marhaállás 1790: *Marha állás.* — A szarvasmarhák delelőhelye lehetett a legelőn. Zeleméren említik, a szentgyörgyi határszélen. — H. Fekete 1959: 83.

Marhaszénázó 1775: *marha Színázónál* — A legelőn lévő téli etetőhely lehetett. Boda és a Bides-Guti-erdő határán említi egy 18. századi forrás. — H. Fekete 1959: 83, ÚMTsz.

Marhavásártér lásd **Vásártér**

Marjai-part 2011: *Marjai-part.* — Magasabban fekvő terület a Réten, a Csillag mezőgazdasági szövetkezet mögött. Több tanya is áll rajta. Nevét a terület egykori tulajdonosairól, a Marjai családról kapta, akiknek három-négy tanyájuk is volt ezen a területen. Vö. Marjai-tanyák. — T6-D3.

Marjai-tanyák 2011: *Marjai-tanyák.* — A Marjai-parton egykor álló azon tanyák összefoglaló neve, amelyek a Marjai család tulajdonában voltak. Ma már egyik tanya sincs meg. — T6-D3.

Maros utca 2012: *Maros utca,* 2004: *Maros utca,* 1977: *Maros utca,* 1929: *Maros utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Bem József utcát köti össze a Polgári úttal. — H. Fekete 1929: 23, HbT. 1977. — T34-B4.

Martinovics Ignác utca 2011: *Martinovics Ignác utca,* 2004: *Martinovics Ignác utca,* 1977: *Martinovics Ignác utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Bíró Lajos utcát köti össze a Kodály Zoltán utcával. — HbT. 1977. — T34-D5.

Marx Károly utca lásd **Nyár utca**

Második dűlő lásd **Gohér utca**

Második kerület lásd **Második tized**

Második kongresszus téesz 2011: *Második kongresszus téjesz,* 1959: *II. Kongresszus Mezőgazdasági Termelőszövetkezet,* 1956: *II. Kongresszus M.T.sz. [mezőgazdasági termelőszövetkezet]*. — Egykori termelőszövetkezeti központ Hajdúböszörmény belterületétől keletre. A Hadházi úton létesült 1952-ben a Nagy-Löki-tanya helyén. — H. Fekete 1959: 83, HbT. 1956. — T22-D2.

Második tized 1959: *II. tized,* 1929: *II. terület.* — A belterület északi része: az Arad utca és az Újfehértói utca fogja közre. ***Második kerület*** néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — H. Fekete 1959: 8, 12. — T34-D2.

Máté ere 1823: *Máté ere,* 1790: mely dülő a *Máté éren* keresztül megyen. — A Hortobágy bal oldali mellékvize, a Sebes-értől északra. Az előtagja személynév lehet. — H. Fekete 1959: 84.

Máté-fenék lásd **Máté-lapos**

Máté-lapos 1981: *Máté laposa,* 1959: *Máté-lapos, Máté-fenék,* 1945: *Máté lapos,* 1905: *Máthe lapos,* 1897: *Máthé lapos,* 1890: *Máthé lapos,* 1884: *Máté lápos,* 1871: *Máthé lapos,* 1851: a városnak a Vidi pusztán az un. Ficsorító tóban és a *Máté laposánál* fekvő kaszálója, 1839: *Mátélaposa,* 1836: *Máthé lapossa*. — Egykori vízállásos hely a Vidi-földön. ***Máté laposa*** és ***Máté-fenék*** néven is szerepel. Az előtagja személynév lehet. Ma már nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 84, HbT. 1836, 1871, 1890a, 1890b, 1897a, 1905, HKFT., MoFnT. 2.

Máté-lápos lásd **Máté-lapos**

Máté út 1959: *Máté út*. — Egykori erdei szekérút, amely a bodaszőlői Város-erdőn a Salamon dűlő-táblához vezetett. Ma már nem használatos elnevezés. Az út bizonyára folytatódott Hajdúhadházon is (lásd ott). — H. Fekete 1959: 84. — T23-E2.

Máté zug 1959: *Máté zug.* — Zug Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, az Arad utcából nyílik. Nevét bizonyára egy ott lakó családról kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 25.

Mátyás király körút 2011: *Mátyás király körút,* 2004: *Mátyás király körút,* 1977: *Mátyás király körút,* 1959: *Mátyás király körút,* 1959: *Téglási körút,* 1929: *Mátyás Király körút,* 1929: *Mátyás király körút, Téglási-körút.* — A belvárost körülvevő Körút keleti része Hajdúböszörményben, a Külső Hadházi úttól a Téglási utcáig tart. Korábban emiatt ***Téglási körút***-nak is nevezték. — H. Fekete 1929: 23, 39, 1959: 25, 30, HbT. 1929, 1977. — T35-E3.

Mátyus köz lásd **Enyingi Török Bálint utca**

Mátyus utca lásd **Enyingi Török Bálint utca**

MÁV-állomás lásd **Vasútállomás**

Meditációs út lásd **Meliorációs út**

Megyeház lásd **Kerületház**

Megyeri Károly utca 2012: *Megyeri Károj utca ~ Megyeri utca,* 2004: *Megyeri Károly utca,* 1977: *Megyeri utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Semmelweis Ignác utcát köti össze a Szabó Antal utcával. Nevét a 19. század elején élt színész és műfordító Megyeri Károlyról kapta. — HbT. 1977. — T34-C4.

Meggyes tisztása 1793: *Meggyes tisztása*. — Erdei tisztás volt a bodai Belső-erdőn, pontos helye ismeretlen. Esetleg azonos lehet a hadházi *Meggyes-tiszta* névvel. — H. Fekete 1959: 84.

Mehenócki-tanya 2011: *Mehenócki-tanya*. — Tanya Hajdúvidtől keletre, a Szegedi-folyás dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-D1.

Méhesház lásd **Méhészház**

Méhészház 2011: *Méhészház ~ Méhészházi csőszház ~ Mérnöki-lak ~ Molnár Zsiga bácsi tanyája ~ Erdészlak,* 1959: *Méhészházi csőszház ~ Míhíszházi csőszház,* 1893: a *méhész ház* környékén, 1893: Hajdu-Böszörmény város erdején az ugynevezett *méhészház* táján, 1884: *Méhes ház.* — Erdészház Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Méhészházi nyiladék északi végénél. Egy 19. századi térképen ***Méhes-ház*** formában szerepel, de H. Fekete Péter szerint ez elírás lehet. ***Méhészházi csőszház, Mérnöki-lak, Erdészlak*** és ***Molnár Zsiga bácsi tanyája*** néven ugyancsak említik. — H. Fekete 1959: 84, HKFT. — T23-G1.

Méhészházi csőszház lásd **Méhészház**

Méhészházi nyiladék 2011: *Méhészházi nyiladék,* 1959: *Méhészházi-nyiladék, Míhíszházi-*

nyiladék. — Egykori erdei út Bodaszőlő belterületétől északra, merőlegesen halad a Hadházi út felé. Ma már nem járható, elkerítették. Nevét a végében álló Méhészházról kapta. — H. Fekete 1959: 84. — T23-G2G3.

Mély-völgy Fotó: Molnár Antal

Méhészházi-tábla 1959: *Méhészházi tábla*. — A bodaszőlői Város-erdő északkeleti szélső táblája, itt áll a Méhészház. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 84. — T23-G1.

Mehorációs út lásd **Meliorációs út**

Meliorációs út 2011: *Menorációs út ~ Mehorációs út ~ Meditációs út ~ Miniszteri út.* | *Itt jártak a miniszterek megnézni a rizsföldeket.* — A Bagotát és a Pródtól délre fekvő egykori Rizsföldeket összekötő út. A név eredetileg talajjavító, meliorációs munkákra utalhatott, a helyi nyelvváltozatban ez azonban torzult alakban, illetve újraértelmezett formában jelenik meg: ***Menorációs út, Mehorációs út, Meditációs út*** néven. Lehet, hogy végső soron ezzel függ össze a ***Miniszteri út*** megnevezés is. — T12-B1D1, T13-F2.

Méliusz Péter utca 2012: *Méliusz Péter utca,* 2004: *Méliusz Péter utca,* 1977: *Méliusz Péter utca,* 1959: *Méliusz Péter utca, Rózsa utca,* 1929: *Méliusz Péter utca, Rózsa u[tca]*. — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Baltazár Dezső utcát és a Kálvin teret köti össze. 1929 óta viseli a mai nevét, korábban az itt élő Rózsa nevű családok után ***Rózsa utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1929: 23, 38, 1959: 25, 28, HbT. 1929, 1977. — T34-D3.

Mélyföldes-halom 1959: *Mélyföldes halom,* [1808]: *Méjföldes halom,* 1785: A határ Dombjainak hányások kezdődik a *Melly Földes Halomnál,* 1782–1785: *Mejföldes Halom*. — Kiemelkedés közel a hajdúhadházi határhoz. Határhalom lehetett. Nevének előtagjában a *mérföld* szó régi *mélyföld* alakváltozata szerepel. Már az 1950-es években sem ismerték a megnevezést. Vö. Mérföldes-halom. — EKFT., H. Fekete 1959: 84, HnT. [1808], TESz. *mérföld*.

Mély-völgy 1. 2011: *Méj-völgy,* 1981: *Mélyvölgy,* 1959: *Mélyvölgy, Mívőgy,* 1897: *Mélyvölgy,* 1871: *Mélyvölgy,* 1858: *Mélyvölgy,* 1851: *Méjvölgy,* 1796: *Mély Völgyi* Kaszálló Laposoknak, 1794: *Mélly völgy,* 1790: a *Mély Völgyi* állás mellett a Laposon, 1790: *Mély Völgy,* 1748: *Mély völgyön,* 1742: *Mélly völgyön*. — Mélyen fekvő terület a Harmincötös út mentén Debrecen és Hajdúböszörmény között. Északról a Közlekedő út, délről a Kövendi dűlő határolja. Egykor csapszék állt itt (vö. Mély-völgyi csapszék), ma a Zója téesz van rajta. — H. Fekete 1959: 84, 85, HbT. 1871, 1897b, MKFT., MoFnT. 2. — T27-E2G2.

Mély-völgy 2. lásd **Mély-völgyi csapszék**

Mély-völgyi csapszék 1959: *Mélyvölgyi csapszék, Mélyvölgyi kocsma, Mívőgyi csapszék, Mívőgyi kocsma,* 1884: *Mélyvölgyi csárda,* 1858: *Melyvölgy csárda,* 1858: *Mélyvölgyi Csárda,* 1848: *Méjvölgyön* Bakó István a csaplár, 1794: *Mejvögy,* 1782–1785: *Metyivölgyi [csárda],* 1782–1784: *Melyivolgi wh. [wirtshaus],* 1782: *Mellyvölgyi* csaplár, 1755: *Mély Völgyi korcsmára,* 1742: midőn a *Melly völgyön* együtt Boroztak. — Egykori kocsma, amely a Debreceni útnak a Mély-völgyön átmenő szakaszán állt, Debrecen és Hajdúböszörmény között. ***Mély-völgyi kocsma, Mély-völgyi csárda,*** illetve ***Mély-völgy*** néven is előfordul. Ma már egyik nevet sem használják. — EKFT., H. Fekete 1959: 84, 85, HKFT., MKFT., MoT. 1782–1784. — T27-F2.

A Mélyföldes-halom ábrázolása egy 1808-ból származó térképen Forrás: HnT. [1808]

Mély-völgyi csárda lásd **Mély-völgyi csapszék**

Mély-völgyi kocsma lásd **Mély-völgyi csapszék**

Ménes-vágás [19. sz. közepe]: *Ménesvágás*. — A Pródi-legelő nyugati része a Perzséte mellett. Ma nem ismert megnevezés. — H. Fekete 1959: 85.

Menház lásd **Báthory Gábor menház**

Menorációs út lásd **Meliorációs út**

Menyhárt 1959: *Menyhárt, Menyhért* 1945: *Menyhért,* 1905: *Menyhért,* 1897: *Menyhért,* 1871: *Menyhért,* 1864: *Menyhért rész,* 1857: *Menyhért rész,* 1849: Vidiföldön a *Menyhárt Fogásban,* 1794: *Menyhárdt fogása,* 1794: *Menyhért rész.* — Földterület a Vidi-föld északi részén, négyszög alakban belenyúlik a hajdúhadházi határba. A neve bizonyára személynévből magyarázható, de erre vonatkozó konkrét ismereteink nincsenek. ***Menyhért*** és ***Menyhért-rész,*** valamint ***Menyhárt fogása*** neveken is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — H. Fekete 1959: 85, HbT. 1871, 1897a, 1905.

Menyhárt dűlő 1970: *Menyhárt-dülő,* 1959: *Menyhárt dűlő,* 1890: *Menyhárt-dülő,* 1772–1788: *Menyhárt-dülő.* — Dűlőút lehetett a Vidi-föld északi részén, a Menyhárt közelében. É. Kiss Sándor Vid déli részére lokalizálja. — H. Fekete 1959: 85, É. Kiss 1970: 467–468.

Menyhárt fogása lásd **Menyhárt**

Menyhárt-halom 1959: *Menyhárt-halom.* — Kiemelkedés a Menyhárt nevű területen, közel a hadházi határhoz. — H. Fekete 1959: 85.

Menyhért lásd **Menyhárt**

Menyhért-rész lásd **Menyhárt**

Mérföldes-halom 1970: *Mífőüdes-halom, Méjföldes halom,* 1959: *Mértföldes halom,* 1847: a Vidi pusztán a *mérföldes halomnál* lévő hid igen rossz állapotban lévő töltésének kijavitása Böszörmény és Nánás városoknak meghagyatik a kerület által. — Kiemelkedés a Vidi-pusztán, a nánási határhoz közel. Határhalom lehetett. Nevének előtagjában a *mérföld* szó régi *mértföld* és *mélyföld* változatai is szerepelnek. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Mély-földes-halom. — H. Fekete 1959: 85, É. Kiss 1970: 466–467, TESz. *mérföld*.

Mérnöki-lak lásd **Méhészház**

Mester utca 2012: *Mester utca,* 2004: *Mester utca,* 1977: *Mester utca,* 1959: *Mester utca,* 1929: *Mester utca,* 1889: *Ercsey köz,* 1858: *Ercsey utcza,* 1842: *Ercsey köz*. — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Kossuth Lajos utcát köti össze a Lévay Márton utcával. Az utcában levő Ercsey-házról eredetileg ***Ercsey utcá***nak vagy ***Ercsey köz***-nek nevezték. Mai neve, amit 1929 óta visel, azzal van összefüggésben, hogy egykor sok iparos lakott itt. Korábban a Lévay Márton utcának is ez volt a neve, de azt 1929-ben átnevezték. — H. Fekete 1959: 18, 24, 25, HbT. 1889, 1929, 1977. — T34-C3.

Mészáros Lőrinc utca 2012: *Mészáros Lőrinc utca,* 2004: *Mészáros Lőrinc utca,* 1977: *Mészáros Lőrinc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Móricz Zsigmond utcát köti össze a Porcsalmy Gyula utcával. — HbT. 1977. — T34-C5.

Messzelátó lásd **Messzelátó-domb, Messzelátó kocsma**

Messzelátó csapszék lásd **Messzelátó kocsma**

Messzelátó csárda lásd **Messzelátó kocsma**

Messzelátó-domb Fotó: Molnár Sándorné

Messzelátó-domb 2011: *Messzelátó-domb ~ Nagy-Strázsa-halom ~ Szécsényi-halom,* 1996: *Széchenyi-hlm., Strázsa-hlm. [halom], Nagy-hlm. [halom], Messzelátó-hlm. [halom],* 1980: *Messzelátó-halom, Nagy Halom, Széchenyi halom,* 1980: *Széchenyi-halom,* 1959: *Messzelátó halom, Messzilátó halom, Nagy-Strázsa-halom, Strázsa-halom, Széchenyi-halom,* 1945: *Széchenyi h[alom],* 1889: *Szécsényi halom,* 1886: *Széchényi halom,* 1884: *Szechényi halom,* 1882: *Messzelátó,* [1880]: *Szécheny[i] hal[om],* 1871: *Széchényi halom,* 1866: *Széchényi h[alom],* 1861: a Messzelátónáli *Széchenyi* nevet nyert *halom,*

1858: *Meszeláto,* 1836: *N Strázsa halom,* 1832: *Messzelátó halom,* 1786: *Széchényi h[alom],* 1783: *Messzelátó,* 1782–1785: *Meszszelátó,* 1782–1785: *Stráza halom,* 1782: A *Strázsa, Halomnál* lévő és Verébsári korcsmák, 1771: *Strása Halomhoz*. — Kunhalom a belterülettől délre, a Messzelátó út mellett. 164 méter magas: a Csegei-halom után ez a vidék legmagasabb pontja. *Messzelátó-domb* és ***Messzelátó-halom*** megnevezését ez a körülmény magyarázza: a tetejéről ugyanis nagyon messzire el lehetett látni. Egy időben (és olykor még ma is) ***Nagy-Strázsa-halom-***nak nevezték, elkülönítve a Kis-Strázsa-halomtól, de mondták egyszerűen ***Strázsa-halom***-nak is. 1861-ben gróf Széchenyi István iránti tiszteletből a város ***Széchenyi-halom-***nak nevezte el. Időnként ***Nagy-halom*** néven is előfordul. — EKFT., H. Fekete 1959: 85, 88, 101, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, HKFT., MKFT., MoFnT. 2: 102, 103, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 101, Varga 1882: 129. — T22-C4.

Messzelátó-halom lásd **Messzelátó-domb**

Messzelátó kocsma 2011: *Messzelátó kocsma,* 1959: *Messzelátó kocsma, Messzelátó csapszék, Messzilátó kocsma, Messzilátó csapszék,* 1893: *Messzelátó,* 1889: *Messzelátó cs[árda],* 1886: *Messzelátó,* 1884: *Messzelátó csárda,* [1880]: *Meszelató cs[árda],* 1858: *Meszélato [csárda],* 1853: *Messzilátó,* 1832: *Messzelátó,* 1796: *Messzilátó Csapszéknek* teteje leégvén, 1786: *Messzelátó csapsz[ék],* 1782–1785: *Meszsze-látó,* 1781: *Messze látó korcsma,* 1777: *Strása halmi Csapszéknél,* 1773: *Messzelátó csapszékbeni,* 1765: *Messze Látónál*. — Egykori kocsma a Messzelátó-domb mellett: erről kapta a ***Messzelátó,*** a ***Messzelátó csárda,*** a *Messzelátó kocsma* és a ***Messzelátó csapszék*** nevét. A domb másik megnevezése alapján egy időben ***Strázsa-halmi csapszék*** néven is említik. Az 1800-as évek végén elbontották. A helyén ma már szántóföld van, a névre azonban még ma is emlékeznek. — EKFT., H. Fekete 1959: 85, 102, HbT. 1786, [1880], 1889, HKFT., MKFT., Révész 1853: 38. — T22-C4.

Messzelátó út 2011: *Messzelátó út.* — Földút Hajdúböszörmény belterületétől délre, a Zsemberi dűlőt köti össze a Külső Debreceni utcával. A mellette lévő Messzelátó-dombról kapta a nevét. — T22-C4.

Messzilátó utca 2012: *Messzilátó utca,* 2004: *Messzilátó utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Kálmán Ferenc utcából nyílik. Mai hivatalos nevét a közeli Messzelátó-dombról kapta. — T35-F4.

Mezítlábas Molnár-féle-tanya 1970: *Mezítlábos-Móunár-féle tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön, a Csákó-dűlő mellett. A név személynévi előtagjában a *Mezítlábas* a tanya egykori tulajdonosának ragadványneve volt. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 468–469. — T10-D5.

Mező 1970: *Mező, -re,* 1937: *Mezőpuszta,* 1913: *Mező,* 1797: *Mező,* 1771: *Mező,* 1750: *Mező,* 1714: *Mező.* — Nagy kiterjedésű határrész Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út és a Fehértói út találkozásánál. Egy része Hajdúhadház közigazgatási határához tartozik. A területen gazdag növényzetű legelő és rét van. É. Kiss Sándor megjegyzi, hogy az őszi betakarítás után ide hajtották a jószágot a ligeti és poroszlói legelőkről. ***Mezőpuszta*** néven is említik. — Hnt. 1913, 1937, É. Kiss 1970: 468. — T16-D3, T17-E3F3.

Mező dűlő 2011: *Mező dűlő*. — Földút Hajdúböszörmény nyugati határában, a Szeles dűlő és a Loncos dűlő között. Nevét az itt lévő Mező-tanyáról kapta. — T21-E2.

Mező-part 2011: *Mező-part.* — Vízállásos terület a Pródi-halastó és a Döglő-lapos között. Nevét az itt lévő Mező-tanyáról kapta. — T13-H2.

Mező-parti-halastó 2011: *Mező-parti-halastó.* — Mesterséges tó a pródi határban, a Polgári út mellett, a Mező-parton. Az 1960-as években létesítették. Ma a Béke Termelőszövetkezet tulajdonában van. — T13-H2.

Mezőpuszta lásd **Mező**

Mező-tanya 1. 2011: *Mező-tanya.* — Tanya a Mező-parton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-H2.

Mező-tanya 2. 2011: *Mező-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Mező dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-F2.

Mező-tanya 3. 2011: *Mező-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Polgári út mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D4.

Miklósi-tanya 2011: *Miklósi-tanya*. — Tanya Hajdúvid délnyugati határában, a Rákos dűlőtől nem messze. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-F3.

Mikszáth Kálmán utca 2012: *Mikszáth Kálmán utca,* 1977: *Mikszáth Kálmán utca.* — Rövid keresztutca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, az Erkel Ferenc utcát köti össze a Móra Ferenc utcával. — HbT. 1977. — T34-B4.

Mini-juhászat 2011: *Mini-juhászat*. — Épület Hajdúvid északnyugati határában, juhok nyári szállásaként használják. — T10-B4.

Miniszteri út lásd **Meliorációs út**

Mínusz-csatorna 2011: *Mínusz-csatorna.* — A Hortobágyba torkolló mesterséges csatorna Pródtól délre. A névadás indítékát nem ismerjük. — T13-G2.

Mogyorósi nyiladék 1898: a város erdején, a Salamon keleti részén, az un. *mogyorósi nyiladék.* — Egykori erdei út a bodaszőlői Városerdő területén. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 85.

Molnár Dani tanyája 2011: *Molnár Dani tanyája ~ Molnár-tanya.* — Egykori tanya a Róka-háton, a Bagotai út és az Iskola dűlő között. Ma szántóföld van a helyén. ***Molnár-tanya***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C3.

S. Molnár Imre bácsi tanyája 2011: *Es Molnár Imre bácsi tanyája.* — Tanya Pródtól délre, a Brassói-zugban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-C1.

Dr. Molnár István utca 1. 2012: *Doktor Molnár István utca,* 2004: *Dr. Molnár István utca,* 1991: *Dr. Molnár István utca,* 1991: *Dr. Molnár István utca,* 1991: *Tyereskova utca,* 1977: *Tyereskova utca.* — Hajdúböszörmény belterületén a Zaboskert egyik utcája, mely az Erdély utcából nyílik. A nevét dr. Molnár István tanár, nyelvtudós és műfordító után kapta, aki a Hajdúböszörmény és Vidéke című újság szerkesztője volt. 1991-ben néváthelyezés történt: a korábbi Dr. Molnár István utcát Baktay Ervin utcára nevezték át, a ***Tyereskova utca*** pedig a *Dr. Molnár István utca* nevet kapta. — Bencsik–Nyakas 1973: 564, HbT. 1977, SzH. 1991. — T35-G4.

Dr. Molnár István utca 2. lásd **Baktay Ervin utca**

Molnár Mihály tanyája 2011: *Molnár Miháj tanyája.* — Egykori tanya Pródtól nyugatra, a Tatár dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-E1.

Molnár Miklósék tanyája 2011: *Molnár Miklósék tanyája.* — Újabb építésű tanya Pródtól délre, nem messze az autópályától. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G3.

Molnár nyiladék 2011: *Molnár nyiladék.* — Egykori erdei út a bodaszőlői Belső-erdőben.

Molnár-tanya lásd **Molnár Dani tanyája**

Molnár Zsiga bácsi tanyája lásd **Méhészház**

Monori-tanyák 2011: *Monori-tanyák.* — Tanyák a Keleti-főcsatorna és a K. IV. csatorna között. Egykor a Monori család tulajdonában álltak. Összefoglaló név.

Móra Ferenc utca 2012: *Móra Ferenc utca,* 2004: *Móra Ferenc utca,* 1977: *Móra Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, az Erkel Ferenc utcát köti össze a Kórház térrel. — HbT. 1977. — T34-B4.

Móricz György tanyája 2011: *Móric György tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délre, a Móricz-sziken. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G2.

Móricz János tanyája 2011: *Móric János tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délre, a Móricz-sziken. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G2.

Móricz Miklós tanyája 2011: *Móric Miklós tanyája.* — Tanya Pródtól délre, a Móricz-sziken. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G2.

Móricz-szik 2011: *Móric-szik.* — Szikes földterület Pródtól délre, az Elek dűlő végénél. Három *Móricz* nevű családnak is volt rajta tanyája. — T13-G2.

Móricz Zsigmond utca 2012: *Móric Zsigmond utca,* 2004: *Móricz Zsigmond utca,* 1977: *Móricz Zsigmond utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Görgey Artúr utcát köti össze a Katona József utcával. — HbT. 1977. — T34-C5.

Mozi 2012: *Mozi.* — Mozi a Bocskai tér 4. szám alatt. — T34-D3.

Munkácsy Mihály utca 2012: *Munkácsi Miháj utca,* 2004: *Munkácsy Mihály utca,* 1977: *Munkácsy Mihály utca*. — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Mester utcát köti össze a Szent István térrel. — HbT. 1977. — T34-D3.

Munkásőr utca lásd **Alföld utca**

Muraköz tér 2012: *Muraköz tér,* 2004: *Muraköz tér,* 1977: *Muraköz tér,* 1959: *Muraköz tér,* 1929: *Muraköz tér.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, az Arad utcát köti össze a Polgári utcával. 1929-ben lett hivatalos név. — H. Fekete 1929: 24, 1959: 25, HbT. 1929, 1977. — T34-B2.

Müller-tanya lásd **Dombi-tanya**

Münnich Ferenc utca lásd **Apponyi Albert utca**

Művelődési ház 2011: *Művelődési ház ~ Művház*. — Művelődési ház Hajdúvid belterületén. 300 fő befogadására alkalmas nagyterme színpaddal is el van látva. — T36-D2.

Művház lásd **Művelődési ház**

Náci-tanya 1970: *Náci-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az Iskola dűlő mellett. Nevét bérlőjéről, Wohl Ignácról kapta. Az épület már az 1970-es években sem volt meg, az elnevezést azonban még használták a területre. — É. Kiss 1970: 469. — T15-G1.

Nadrágos lásd **Nadrágos-kert**

Nadrágos-kert 2011: *Nadrágos-kert ~ Nadrágos-szőlőskert,* 1981: *Nadrágos-kert,* 1959: *Nadrágoskert, Nadrágos,* 1945: *Nadrágos Kert,* 1929: *Nadrágos kert,* 1905: *Nadrágos kert,* 1890: *Nadrágos kert,* 1889: *Nadrágos kert,* 1884: *Nadrágos kert,* 1883: *Nadrágos szőlőskert,* 1883: *Nadrágos ... kertek,* 1871: *Nadrágos kert,* 1864: *Nadrágos* és Zabos *szőlőskertek,* 1858: *Nadrágos kert,* 1855: *Nadrágos szőllős Kert,* 1853: *Nadrágos,* 1848: *nadrágosi* szőlő, 1831: *Nadrágos kert.* — Egykori szőlőskert Hajdúböszörmény határának északkeleti részén. Ma veteményeskert és szántóföld. Nevét állítólag onnan kapta, hogy ebben a kertben főleg tanult emberek, és nem parasztok birtokoltak földet, és azok nem gatyában, hanem nadrágban jártak. ***Nadrágos*** és ***Nadrágos-szőlőskert*** néven is említik. H. Fekete szerint ezzel lehetett azonos a Diós-kert is. — H. Fekete 1959: 85, 86, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, 1929, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, Révész 1853: 39. — T22-B1.

Nadrágos-szőlőskert lásd **Nadrágos-kert**

Nád-tő-fok 1959: *Nádtű-fok,* 1790: Nap kelet felől való Végen a *Nádtü fokánál,* A Szabó szigetbe a *Nádtü fokánál* levő zugba, A *Nádtüfoka* mellett a Kis Bagotán a Hattyas oldalon, 1858: *Nádtő fok.* — Kisbagota északi részén kelet felől a Hortobágyba torkolló vízfolyás, ér. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 86, HnT. 1858b. — T12-B1.

P. Nagy lásd **P. Nagy Imre-tanya**

Nagy András utca 2012: *Nagy András utca,* 2004: *Nagy András utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Külső Nánási utcát köti össze az Olajütő utcával. Nevét Nagy András hajdúkapitányról kapta. — T34-B1.

Nagy-árok 2011: *Nagy-árok*. — Árok Hajdúvidtől délre, a Töviskes dűlő mellett. Eredetileg a csapadékvíz elvezetésére szolgált. — T15-H2.

Nagy-Árpád lásd **Árpádkert**

Nagy-Árpád-szőlőskert lásd **Árpádkert**

Nagyatádi Szabó István utca 1. 2012: *Nagyatádi Szabó István utca,* 2004: *Nagyatádi Szabó István utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Csatár István utcát köti össze a Kálmán Ferenc utcával. — T35-F5.

Nagyatádi Szabó István utca 2. lásd **Bajcsy-Zsilinszky Endre utca**

Nagybagota 2011: *Nagybagota,* 1959: *Nagy-Bagota,* 1959: *Nagybagota,* 1857: *Nagy-Bagota,* 1853: *Nagy Bagota,* 1848: A *Nagy Bagotai* kaszáló, [1830]: *Nagy Bagota,* 1823: *Nagy Bagota,* 1788: *Nagy Bagota,* 1779: Hattyastól a Hármasig a *Nagy Bagotát* kaszálják, 1750: ez vagyon a Hattyas parton … *Nagy-Bagota* vígin. — A Bagota nagyobbik része, amely a Tirimpótól a Hattyasig nyúlik. A másik felét Kisbagotának nevezik — H. Fekete 1959: 40, 41, 86, HbT. 1823, [1830], 1853b. — T12-A3.

Nagybagota farka 1811: *Nagy-Bagota farkán* a hattyas parton, 1764: 11 határ ez vagyon a *Nagy-Bagota farkon* a Hattyas ér Partyán. —

A Nagybagota elkeskenyedő része lehetett, a Hattyas-ér mellett. Ma nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 40.

Nagybagota-hát 1959: *Nagybagotahát,* 1789: A *Nagy Bagota Háton*. — A Nagybagota magasabban fekvő, kevésbé vízjárta része. Vö. Kisbagota-hát. — H. Fekete 1959: 41, 86.

Nagy-Bakó-háti dűlő 1959: *Nagy-Bakóháti dűlő*. — Dűlőút vagy dűlőföld volt a Bakó-háton. Ma már nem használják a nevet. Vö. Kis-Bakóháti dűlő. — H. Fekete 1959: 86. — T13-H3.

Nagy-Bides-Gút lásd **Nagy-Bidesguti-erdő**

Nagy-Bidesguti-erdő 1959: *Nagybidesgut, Nagy-Büdöskuti erdő,* 1832: *Nagy Büdöskuti Erdő.* — A Peres és Bodaszőlő között fekvő Bides-Guti-erdő nagyobbik része. ***Nagy-Bides-Gút*** és ***Nagy-Büdöskúti-erdő*** néven is említik. Ma már egyik elnevezést sem használják. Vö. Kis-Bidesguti-erdő. — H. Fekete 1959: 43, 86. — T23-G4.

Nagy-Bocskai lásd **Nagy-Bocskai-szőlőskert**

Nagy-Bocskai-kert lásd **Nagy-Bocskai-szőlőskert**

Nagy-Bocskai-szőlő lásd **Nagy-Bocskai-szőlőskert**

Nagy-Bocskai-szőlőskert 2011: *Nagy-Bocskai-szőlőskert ~ Nagy-Bocskai-szőlő ~ Nagy-Bocskai-kert,* 2011: *Nagybocskaiszőlőskert,* 1981: *Nagy-Bocskai-szőlő,* 1959: *Nagy-Bocskai-szőlőskert,* 1945: *Nagy Bocskay szőlő,* 1905: *Nagy Bocskai szőlő,* 1890: *Nagy Bocskai szőlő,* 1889: *Nagy Bocskai szőlő,* 1884: *Nagy boczkai szöll.,* 1871: *Nagy-Bocskai szőlő,* 1864: *Nagy Bocskay Kert,* 1886: *Nagy Bocskay.* — Egykor szőlőskert volt, ma nagyrészt beépített külterületi lakott hely, szórványosan kertekkel. A hajdúböszörményi határ keleti részén, a Hadházi és a Téglási út között, a Kis-Bocskai-szőlőskerttel szemben található. 1863-ban alakították szőlőskertté. A Bocskai-szőlőskert nagyobbik része. ***Nagy-Bocskai-szőlő*** és ***Nagy-Bocskai-kert*** néven is ismerik, történeti forrásban pedig ***Nagy-Bocskai*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 86, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, HKFT., Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T23-E2.

Nagy-Borsós-halom 1959: *Nagy-Borsós-halom.* — Halom Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. A Borsós-halom nagyobbik része. — H. Fekete 1959: 46.

Nagy-Botos-tanya 2011: *Nagy-Botos-tanya,* 1970: *Nagy-Botos-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Nánási úttól nem messze. Uradalmi birtok volt, több család lakta. Az 1960-as években, a téeszesítés miatt szűnt meg. A birtokos Botos család nagyobbik tanyája volt. Vö. Kis-Botos-tanya, Botos-tanyák. — É. Kiss 1970: 469. — T15-G2.

Nagyböszörmény lásd **Hajdúböszörmény** (a település helynévtárának elején)

Nagy-Büdöskúti-erdő lásd **Nagy-Bidesguti-erdő**

Nagy csapszék lásd **Belső csapszék**

Nagy Csordajáró köz lásd **Polgári út**

Nagy Csordajáró utca lásd **Polgári utca**

Nagy Csősz Gábor-tanya 1970: *Nagy Csősz Gábor-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Génesi dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 443. — T11-E5.

Nagy-Dávidka 1959: *Nagy Dávidka*. — Egykori lapos, vizenyős terület Hajdúvid nyugati határában. Már az 1950-es években is csak az idősebbek ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 52. — T15-F3.

Nagy-Elemér lásd **Nagy-Zelemér**

Nagy-halom lásd **Messzelátó-domb**

Nagy-hát 1959: *Nagyhát,* 1790: *Nagy Háton* a Nagy gödör mellett, *nagy Háton*. — Hosszan elnyúló enyhe kiemelkedés, határrész Zelemér-en, a szentgyörgyi határszélen lehetett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 86, 87.

Nagy-határ-halom lásd **Hármashatár 2.**

Nagy híd 2011: *Nagy híd ~ Pródi híd.* — A Keleti-főcsatorna hídja Pród közelében, a Polgári úton. ***Pródi híd***-ként is említik. — T13-H2.

Nagy-híd

P. Nagy Imre-tanya 2011: *Pé Nagy Imre-tanya ~ Pé Nagy-tanya ~ Pénzes Nagy Imre-tanya ~ Pénzes Nagy Imre-föld ~ Pé Nagy.* — Egykori tanya Pródtól délre, a Brassói-zugban. Ma szántóföld van a helyén. ***P. Nagy-tanya, Pénzes Nagy Imre-tanya, Pénzes Nagy Imre-föld*** és ***P. Nagy*** néven egyaránt ismerik. A személynévi előtagban a *Pénzes* (és ennek *P.* rövidítése) a tulajdonos ragadványneve. — T13-G3.

Nagy Imre tanyája 1970: *Nagy Imre tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön, a Baji dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 470. — T10-D5.

Nagy Imre utca 2011: *Nagy Imre utca,* 2004: *Nagy Imre utca* 1991: *Nagy Imre utca, Rudas László utca,* 1977: *Rudas László utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Bánság teret köti össze a Görgey Artúr utcával. Mai nevét 1991 óta viseli, korábban ***Rudas László utca*** volt a neve. — HbT. 1977. — T34-C4.

Nagy István utca 1. 2012: *Nagy István utca ~ Fürdő utca,* 2004: *Nagy István utca,* 1977: *Nagy István utca,* 1959: *Fürdő utca, Nagy István utca,* 1929: *Nagy István utca, Fürdő u[tca],* 1889: *Kereskény útcza,* 1883: *kasza közön,* 1842: *Kereskényi utca*. — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Debreceni utcát köti össze a Vásártérrel. Mai hivatalos nevét 1929 óta viseli. Ismerik emellett ***Fürdő utca*** néven is a közelében lévő Fürdőkertről. Ezt a nevét a 19. század végén kapta. Szintén a 19. században egyik lakójáról ***Kereskényi utcá***-nak is nevezték. Egy időben ***Kasza köz***-ként is szerepelt: ezt a megnevezését az utca görbesége magyarázza. — H. Fekete 1959: 20, 22, 24, 25, 35, HbT. 1889, 1929, 1977. — T35-E4.

Nagy István utca 2. lásd **Fürdő utca 2.**

Nagy István-tanya 2011: *Nagy István-tanya.* — Tanya a Böszörményi-horgásztótól délre, a Keleti-főcsatorna mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T14-A2.

Nagy-Jónás 1786: a *Nagy Jónásonn* alóll a Nyiregyházi uton keresztül. — Magasabban fekvő terület volt Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Bizonyára a Jónás része; Kis-Jónás nevű helyet azonban nem említenek a források. — H. Fekete 1959: 69.

Nagy-Kadarcs 1854: Hires Háton Közép és *Nagy Kadarcson* keresztül. — Vízfolyás, a Kadarcs főága. — H. Fekete 1959: 87.

Nagy Kaszárnya utca lásd **Dorogi utca**

Nagy keresztút 1790: *Nagy Kereszt út* Mellett a Boda mentében. — Egykori keresztút Bodaszőlőn vagy a közelében. — H. Fekete 1959: 87.

Nagy-Kossuth-kert 2011: *Nagy-Kosut-kert ~ Nagy-Kosút-kert*. — Szőlőskert Hajdúböszörmény északkeleti határában. A Kossuth-kert nagyobbik része. A Kis-Kossuth-kerttől egy dűlőút választja el. — T16-D4.

Nagy köz lásd **Dorogi utca**

Nagy-Kupa 1959: *Nagykupa,* 1864: a rendesen nem használható földterületek, jelesül Nagy Zsombokos, Kis Kupa, *Nagy Kupa,* 1858: *Nagy Kupa,* 1853: *Nagy Kupa,* 1804–1808: *Nagy Kupa,* plaga pal[us], 1790: Kezdődik a Balog Sziget a Sebes Ér mellett a *Nagy Kupa* oldalon, 1777: A *Nagy Kupán.* — A Kupa nevű szántó nagyobbik, keleti része. Ma nem ismerik a nevet. Vö. Kis-Kupa. — H. Fekete 1959: 76, 87, Lipszky, Map., MoT. 1858, Révész 1853: 35. — T7-E5.

Nagy-Kupa-sziget 1959: *Nagykupa-sziget,* 1857: *Nagy Kupa Sziget,* 1848: a réten mi a Farkas és *Nagy Kupa szigetekbe,* 1848: *Nagy Kupa,* 1823: *Nagy Kupa Sziget.* — Magasabban fekvő terület a Réten, a Hosszú-szigettől nyugatra, a Nagy-Kupa területén. — H. Fekete 1959: 87. — T7-E5.

Nagy-kút 1. 1970: *Nagy-kút.* — Egykori kút, itatóhely Hajdúvid délkeleti határában, a Paprét területén. A tagosítás után elpusztult. Már az 1970-es években is csak az öregek emlékeztek rá. — É. Kiss 1970: 470. — T16-A2.

Nagy-kút 2. 1790: a két kupa között a *Nagy Kuton* belől. — Egykori kút, feltehetőleg a Réten. — H. Fekete 1959: 87.

Nagy-kút 3. 1851: *Nagy Kut*. — Egykori kút a Nagy-Zelemér nyugati részén, a Szoboszlai út mellett, közel a balmazújvárosi határhoz. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 87. — T26-B3.

Nagy-kút-dűlő 1790: A Disznós Háton levő *Nagy Kut dülőnek* Déli végén. — Egykori dű-

lőút vagy dűlőföld a Rét keleti részén, a Disznós-háton. Bizonyára egy itteni kútról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 87. — T7-E3.

B. Nagy Laci bácsiék tanyája 2011: *Bé Nagy Laci bácsiék tanyája.* — Tanya Pródtól délre, a Fegyveres-tanya szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Nagy Lajos köz lásd **Jókai Mór utca**

Nagy-lapos 1839: *Nagy Lapos,* 1836: *Nagy-Lapos*. — Egykori vízállásos terület Hajdúvidtől délre, a Telekföldön. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. Vö. még Kis-lapos. — H. Fekete 1959: 87. — T15-H2.

Nagy-Löki-tanya 2011: *Nagy-Löki-tanya.* — Tanya Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Hadházi út déli oldalán. A Löki-tanya egyik része. A helyén alakult meg a Második Kongresszus Mezőgazdasági Termelőszövetkezet. Vö. Kis-Löki-tanya. — T22-D2.

Nagy-Nyerges lásd **Nagy-Nyerges-halom, Nagy-Nyerges-dűlő**

Nagy-Nyerges-domb lásd **Nagy-Nyerges-halom**

Nagy-Nyerges-dűlő 2011: *Nagy-Nyerges-dűlő,* 2010: *Nagy-Nyerges-rét,* 1970: *Nagy-Nyerges, -be.* — Vizenyős földterület, rét Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út mellett. ***Nagy-Nyerges-rét*** néven is említik. Nevét a közelében lévő Nagy-Nyerges-halomról kapta, de bizonyára összefügg a Kis-Nyerges-dűlő nevével is. — Drén–Molnár 2011, É. Kiss 1970: 470. — T10-C5.

Nagy-Nyerges dűlő lásd **Baji dűlő**

Nagy-Nyerges-halom 2011: *Nagy-Nyerges-halom ~ Nagy-Nyerges-domb,* 1996: *Nagy Nyerges-hlm. [halom],* 1981: *Nagy-Nyerges,* 1980: *Nagy Nyerges halom,* 1970: *Nagy-Nyerges-halom, Nagy-Nyerges hegy, Nagy-Nyerges,* 1956: *Nagynyerges,* 1915: *Nagy-nyerges, Nagy nyerges,* 1884: *Nagy Nyerges,* 1858: *Nagy nyerges halom,* 1854: *Nagy Nyerges,* 1782–1785: *Nagy Nyerges halom.* — Kiemelkedés Hajdúvid keleti határában, a Nagy-Nyerges-dűlő mellett. Tengerszint feletti magassága 122 méter. Nagy részét beszántották. Korábban a hadházi határhoz tartozott, de amikor Hajdúvid települést kialakították, ez a terület is a faluhoz került. ***Nagy-Nyerges-domb***-nak is mondják. Korábbi forrásokban ***Nagy-Nyerges*** és ***Nagy-Nyerges-hegy*** néven is előfordul. A Kis-Nyerges-halommal együtt összefoglaló néven Nyergeseknek is mondják. — EKFT., H. Fekete 1959: 90, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HdT. 1915a, HKFT., Hnt. 1956, É. Kiss 1970: 470, MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 103. — T10-C5.

Nagy-Nyerges-hegy lásd **Nagy-Nyerges-halom**

Nagy-Nyerges-rét lásd **Nagy-Nyerges-dűlő**

Nagy nyiladék 2011: *Nagy nyiladék*. — Erdei út és tisztás Bodaszőlőtől északkeletre. A helyi hagyomány úgy tartja, hogy valamikor hadiút is volt. A Tormás-táblával párhuzamos, annak Hajdúhadház felőli részén húzódik. Vö. Kis nyiladék. — T23-G2H3.

Nagy ösvény 1736: Zelemiren a *Nagy ösvény* félen. — A csupán egyetlen történeti forrás által említett út Zeleméren volt. Pontos helyét nem ismerjük, de talán összefügg az ugyanitt említett Kis ösvény nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 87.

Nagy-Perzséte 1959: *Nagy-Perzséte,* 1857: *Nagy Perzséte,* 1854: keresztül a kadarcson *Nagy* és Kis*perzsétén,* 1790: *Nagy Perzséte.* — A Perzséte nagyobbik, déli része. A kisebbik, északi rész volt a Kis-Perzséte. — H. Fekete 1959: 87. — T7-E4.

Nagypród 2011: *Nagypród,* 1981: *Nagypród,* 1967: *Nagypród,* 1959: *Nagypród, Nagyporód, Nagyporódnak* van egyenes úttya (Népdal), 1938: *Nagy Pród,* 1905: *Nagy Prod,* 1897: *Nagy Prod,* 1890: *Nagy Pród,* 1889: *Nagy Pród,* 1884: *Nagy Pród,* 1871: *Nagy Pród,* 1866: *Nagy-Pródi puszta,* 1866: *Nagy Pród,* 1851: *Pród* (Kis- és *Nagy*), 1795: *Nagy Pród* legeltetésre kijelöltetik. — Lakott terület, valamint nagy kiterjedésű legelő és szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől északnyugatra. A nánási határtól az újvárosi határig terjed. ***Nagypródipuszta***-ként is adatolható. Vö. Kispród. — H. Fekete 1959: 87, 96, Fényes 1851, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1897a, 1938, 1905, HKFT., Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T13-G2.

Nagypródi-halom lásd **Pródi-halom**

Nagypródipuszta lásd **Nagypród**

Nagypródi út lásd **Harmincötös út**

Nagy-Rákóc 1988: *Nagyrákóc,* 1959: *Nagy-Rákóc,* 1905: *Nagy Rákócz,* 1897: *Nagy Rákócz,* 1890: *Nagy Rákócz,* 1884: *Nagy Rákóczi e[rdő],* 1883: *Nagy Rákótz,* 1841: *Nagy Rákócz,* 1803: *Nagy Rákócz,* 1794: Silva *Nagy Rákócz,* 1794: a *Nagy Rákócz Erdő,* 1767–1779: *Nagy Rákocz,* 1766: *N. Rákócz.* — Erdő Bodaszőlőtől délnyugatra. A Rákóc nagyobbik része, a másik része a Kis-Rákóc nevet viselte. 18–19. századi források ***Nagy-Rákóc-erdő*** és ***Nagy-Rákóci-erdő*** néven is említik. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 9, H. Fekete 1959: 87, 88, 97, HbT. 1767–1779, 1890a, 1897b, 1905, HKFT. — T27-H2.

Nagy-Rákóc(i)-erdő lásd **Nagy-Rákóc**

Nagy-Rákóc-szántóföldek 1988: *Nagyrákóc szántófődek,* 1959: *Nagy-Rákóc szántóföldek.* — Szántóföld Bodaszőlőtől délnyugatra, a Nagy-Rákóc nevű erdő közelében. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 9, H. Fekete 1959: 88.

Nagy-Rákóc-tábla 1988: *Nagyrákóctábla,* 1959: *Nagy-Rákóc-tábla.* — A Boda-erdőnek az a táblája, amely a Nagy-Rákóc nevű erdővel határos. Ma már nem használják a nevet. Vö. Kis-Rákóc-tábla. — Bancsi 1988: 9, H. Fekete 1959: 88. — T27-H2H3.

Nagy-Rét lásd **Rét**

Nagy-réti út 1959: *Nagyréti út,* [1857]: *Nagyréti út,* [1857]: *Nagyrét-tirimpói út.* — A belterület felől a határ több részén vezetett kocsiút a Rétre, ezeket *Nagy-réti út*-nak hívták. Egy ízben ***Nagy-Rét-Tirimpói út***-ként is említi egy 19. századi forrás, ugyancsak az út irányát megjelölve. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 88.

Nagy-Rét-Tirimpói út lásd **Nagy-réti út**

Nagy-róna 1959: *Nagy-róna, Róna-fenék,* 1866: *Nagyróna,* 1785: az egész Disznós Hát mind a mennyi kaszálni való ottan találtatik, Felében bizonyos embereknek ki adattassék ugy mint a *Nagy Rónától* a Csikos Fenékig értvén, 1783: a *Nagy Rónában* a Nánásiaknak ásztatott kendere kihányattasson, 1780: a Dedő Tanyája környéke, egészen a *nagy rónáig.* — Vizenyős, lapos, nem művelhető terület a Réten. ***Róna-fenék***-nek is nevezték. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 88, 99.

Nagy-róna-hát 1790: *Nagy Róna hát* a nánási határ felől való végén. — A Nagy-róna magasabban fekvő területe volt a Réten. — H. Fekete 1959: 88.

Nagysándor József utca 2011: *Nagysándor József utca ~ Tót utca,* 2004: *Nagysándor József utca,* 1977: *Nagy Sándor József utca,* 1959: *Nagy Sándor József utca, Tóth Juhász utca,* 1959: *Tóth Juhász köz,* 1929: *Nagy Sándor József u[tca],* 1929: *Nagy Sándor József-utca, Tóth-u[tca],* 1893: *Tóth Juhászközi,* 1889: *Tóth Juhász köz,* 1842: *Tóth Juhász köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének nyugati részén. Két részből áll: a hosszabb része, amelyből egy zug is nyílik, a Szilassy János utcát köti össze a Vörösmarty Mihály utcával. Mai hivatalos nevét 1929 óta viseli, de emellett bizonyára egyik lakójának neve után ***Tóth utca, Tóth Juhász utca,*** illetve ***Tóth Juhász köz*** néven is szerepelt. — H. Fekete 1959: 24, 26, 31, 39, HbT. 1889, 1929, 1977. — T34-C3.

Nagy Sándor-tanya 1. 2011: *Nagy Sándor-tanya.* — Tanya a Brassói-zugban, ma is áll, gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-C2.

Nagy Sándor-tanya 2. 2011: *Nagy Sándor-tanya.* — Egykori tanya a Róka-háton, az Iskola dűlőtől keletre. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Nagy Sándor-tanya 3. 2011: *Nagy Sándor-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Szoboszlai útból nyíló Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-C3.

T. Nagy Sándor-tanya 2011: *Té Nagy Sándor-tanya ~ Té Nagy Sándor tanyája.* — Tanya a Róka-háton, az Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C2.

K. Nagy Sándor tanyája 2011: *Ká Nagy Sándor tanyája.* — Egykori tanya a Bagotán, a Hortobágy folyó mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-B2.

Nagy-Strázsa-halom lásd **Messzelátó-domb**

Nagy-Süldős-halom lásd **Süldős-halom**

Nagy Szabó köz lásd **II. Rákóczi Ferenc utca**

Nagy Szabó utca lásd **II. Rákóczi Ferenc utca**

Nagyszalonta utca 2012: *Nagyszalonta utca,* 2009: *Nagyszalonta utca.* — Utca Hajdúbö-

szörmény belterületének északkeleti részén, a Dobó István utca és a Hargita utca között. — T35-F1.

Nagy-szőlőskert lásd **Vénkert**

Nagy-Tacsilló lásd **Békás-halom**

Nagy-Tacsilló-halom lásd **Békás-halom**

P. Nagy-tanya lásd **P. Nagy Imre-tanya**

Zs. Nagy-tanya 2011: *Zsé Nagy-tanya.* — Egykori tanya Pródtól délnyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-D2.

Nagy-tiszta 1790: *Nagy Tiszta* szélen a Belső Osztás mentében. — Egykori füves terület, erdei tisztás a bodaszőlői Belső-erdőben, a pontos helye ismeretlen. A *tiszta* szó jelentése 'rét, tisztás' lehetett. — H. Fekete 1959: 88.

Nagy-tó 2011: *Nagy-tó ~ Város-rét ~ Város laposa*. — Vizenyős terület Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út és a Csordajárás között. A Vidi-ér felső szakaszából ide folyik a víz. Évszaktól függően tó vagy rét. Nevét a helybeliek a Kis-lapos nevével állították összefüggésbe (lásd ott). ***Város-rét*** és ***Város laposa*** formában is használatos. — T10-B5.

Nagy-Tormás lásd **Tormás**

Nagy Új utca lásd **Gyöngyvirág utca**

Nagy utca lásd **Dorogi utca**

Nagy vendégfogadó lásd **Belső csapszék**

Nagy vendéglő lásd **Belső csapszék**

Nagy-Vid 1970: *Nagy-Vid.* — Határrész, amely a Hadházi-Vidi-föld északi fele. Ez a rész általában a földbirtokosoké volt. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Kis-Vid. — É. Kiss 1970: 470.

Nagy-Zelemér 2011: *Nagy-Zelemér ~ Nagy-Zelemir,* 1981: *Nagy-Zelemér,* 1959: *Nagyelemér, Nagy elemér, Nagyzelemér,* 1905: *Nagy Zelemér,* 1905: *Nagy Zelemér p.,* 1897: *Nagy Zelemér,* 1890: *Nagy Zelemér,* 1889: *Nagy Zelemér,* 1884: *Nagy-Zelemér,* [1880]: *Nagy Zelemér,* 1873: Kis- és *Nagy-Zelemér puszták,* 1871: *Nagy Zelemér,* 1858: *P. N. Zelemér,* 1851: *Nagy Zelemir,* 1844: *N. Eleméri,* 1789: *Nagy Zeleméren,* 1753: *Nagy* és Kis *Zeleméri.* — Nagy kiterjedésű határrész és szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra. Zelemér egyik része. A Kis-Zelemértől a Harmincötös út választja el. A források ***Nagy-Elemér*** és ***Nagy-Zelemérpuszta*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 86, 88, 120, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1897b, 1905, HKFT., Hnt. 1873, Kogutowicz 1905: 22, MoFnT. 2, MoT. 1858. — T26-B2D2, T27-E1.

Nagy-zeleméri határút 1959: *Nagyzeleméri határút.* — Hajdúböszörmény határával párhuzamosan haladó út volt Nagy-Zeleméren. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 89.

Nagy-Zelemérpuszta lásd **Nagy-Zelemér**

Nagy-Zsombékos 1981: *Zsombékos,* 1959: *Zsombékos, Zsombíkos, Zsombokos, Nagyzsombékos,* 1864: rendesen nem használható földterületek, jelesül: a *Nagy Zsombokos,* Kis Kupa, 1861: a Réten az ugy nevezett *Zsombokosba* eső földemet eladtam, [1857]: *Zsombékos,* 1857: *Nagy Zsombékos,* 1853: *Zsombékos,* 1823: *Zsombokos,* 1790: *Nagy Sombokosnál* a Palostya szélen, a *Nagy Sombokos* mentébe, 1769: A Város kaszálása continuáltatik a Palóstya, *Sombokos* és Farkas szigeten. — Zsombékos, mocsaras kaszáló, vízjárta terület volt a Réten, a Róka-háttól északra. ***Zsombékos***-nak is nevezték. A *Nagy-Zsombékos* név előtagja a Kis-Zsombékos előtagjával áll összefüggésben. — H. Fekete 1959: 89, 121, HbT. 1823, 1853b, MoFnT. 2. — T6-D3.

Nánási gát lásd **Nánási út**

Nánási-határ 2011: *Nánási-határ*. — Hajdúvid északnyugati, Hajdúnánással szomszédos határrésze. — T9-G3.

Nánási hóstát 1674–1676: *Nánási hostát* [modernizált alak]. — Talán az egykor a Nánási út mellett álló várdomb környékét hívták így. A *hóstát* szót Hajdúböszörményben 'külváros' jelentésben használják. Vö. Külső hóstát. — H. Fekete 1959: 26, FKnT.

Nánási kapu 1778: *Nánási Kapufélen,* 1770: a *nánási kapuba* strázsát rendelnek, 1762: *Nánási kapu* félen, 1704: *Nánási Kapu.* — A várost védő árkon kivezető kapu volt a Hajdúnánás felé vezető úton. — H. Fekete 1959: 26. — T34-C2.

Nánási körút lásd **Hunyadi János körút**

Nánási köz lásd **Nánási utca**

Nánási Új sor lásd **Körút**

Nánás(i)-újvárosi út lásd **Újvárosi út 2.**

Nánási út 1. 2011: *Nánási út,* 1981: *Nánási út,* 1977: *Nánási út,* 1970: *Nánási út,* 1959: *Nánási út, Nánási gát,* 1857: *Nánási út,* 1836: *Nánási út,* 1794: *Nánási út,* 1786: *Nánási ut* félen, 1786: *Nánási út,* 1785: *Nánási ut* félen, 1779: a másik a *Nánási Gátnál* levő Végére az osztandó földnek, 1774: A *Nánási Ut* mellett való gyep, 1773: *Nánási Utnál* való Város földjét. — A Hajdúböszörményt és Hajdúnánást összekötő egykori út, a Külső Nánási út folytatása. Korábban a ***Nánási-gát*** elnevezése is használatban volt. — H. Fekete 1959: 89, HbT. 1786, 1977, É. Kiss 1970: 114, MoFnT. 2. — T9-F4G5, T14-B2, T15-F1G2.

Nánási út 2. lásd **Nánási utca 1.**

Nánási utca 1. 2012: *Nánási utca,* 2004: *Nánási utca,* 1959: *Nánási utca,* 1929: *Nánási utca,* 1891: *Nánási közön,* 1890: *Nánási útcza,* 1889: *Nánási útcza,* 1842: *Nánási utca,* 1761: *Nánási út* félen. — Hajdúnánás felé vezető utca a belterületen. Az egykori Nánási utcának ma már csak az Arad utcától a Petneházy Dávid utcáig tartó szakasza viseli ezt a nevet. Egyik részét Külső Nánási utcának hívják, ami a külterületen Nánási útként halad tovább. Hivatalos név. Egy 19. századi forrás ***Nánási köz*** formában is említi. — H. Fekete 1959: 26, HbT. 1889, 1890a, 1929. — T34-C2.

Nánási utca 2. lásd **Iskola utca 1.**

Nánási úti kocsma lásd **Veréb-sár csárda**

Nánás–újvárosi iskola lásd **Bakó-háti iskola**

Nánás–újvárosi út lásd **Újvárosi út 2.**

Napkeleti temető(kert) lásd **Keleti temető**

Naplopók útja 1988: *Naplopók úttya,* 1959: *Naplopók útja.* — A bodaszőlői Város-erdőn a Peresi útból észak felé kiágazó út. A hagyomány szerint Asbóth mérnök idejében hét erdész gyakornokot találtak itt munka nélkül. A mérnök naplopónak nevezte őket, s ennek állít a név emléket. Ma már nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 9, H. Fekete 1959: 89. — T23-G3.

Napnyugati temető lásd **Nyugati temető**

Nap utca 1. 2011: *Nap utca*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Pacsirta utcát köti össze a Víg utcával. Az 1980-as évek elején épült. — T36-D1.

Nap utca 2. lásd **Diószegi Sámuel utca, Kassa utca**

Naszádi-kert lásd **Lorántffykert**

Nefelejcs utca 2011: *Nefelejcs utca,* 2004: *Nefelejcs utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Külső Hadházi utcát köti össze a Vásártérrel. — T35-F3.

Negyedik dűlő lásd **Vincellér utca**

Negyedik kerület lásd **Negyedik tized**

Negyedik tized 1959: *IV. tized,* 1929: *IV. kerület.* — Hajdúböszörmény belterületének egyik része: a II. Rákóczi Ferenc utca és a Szoboszlai út fogja közre. Negyedik kerület néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — H. Fekete 1929: 8, 1959: 12. — T34-D4.

Négyes iskola lásd **Középkerti iskola**

Négyes kapu 2011: *Négyes kapu ~ Kapu,* 1988: *Négyeskapu,* 1959: *Négyes kapu.* — Útelzáró sorompó a Bides-Guti-erdő, a Peres erdő, a Boda-erdő és a hajdúhadházi Csere-erdő találkozásánál. ***Kapu***-nak is mondják. — Bancsi 1988: 9, H. Fekete 1959: 89. — T23-G4.

Négy-kút laposa 1777: Csősz Kut és *Négy Kut lapossát* kaszálja, 1776: A *Négy Kut Lapossának* pallérja, 1773: *Négy Kut laposokat* kaszálják. — Egykori kaszáló Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Telekföldön. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 89.

Német kútja 1754: a Zelemérben is két nyilas a *Német Kuttyánál.* — Egykori kút Zeleméren, pontosabb helyét és a névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 89.

Német pulykatelep lásd **Pulykatelep 2.**

Német udvar 1959: *Tiszti udvar, Tiszti lak,* 1882: *német udvarban* levő zsandár laktanya, 1867: a *Német udvarban* kutat kotorván, 1849: a *Tiszt udvarba* beszállásolt két muszka kapitány, 1848: *német udvarban.* — A Hajdúböszörményben állomásozó német katonák egykori szálláshelye. A csendőrség szervezésekor csendőrlaktanya lett, majd a város elcserélte a református egyházzal, s így lelkészlakká alakították át. ***Tiszti udvar, Tisztudvar*** és ***Tiszti lak*** néven is említik. — H. Fekete 1959: 26, 31.

Nemzetőr utca 2011: *Nemzetőr utca,* 2004: *Nemzetőr utca,* 1977: *Nemzetőr utca,* 1959: *Nemzetőr utca, Levente utca,* 1929: *Levente utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Külső Nánási utcát köti össze a Luther Márton utcával. Mai nevét 1948 óta viseli, korábban ***Levente utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1929: 22, 1959: 25, 26, HbT. 1929, 1977. — T34-C1.

Nesze lásd **Neszepicsa**

Neszepicsa 1. 1959: *Nesze picsa,* 1868: *Nesze,* 1851: A tiszt urak részére a *Neszébe* mosdó. — Egykori szálláshely Hajdúböszörményben, amely időnként a szomszédos Német udvarban elhelyezett katonatisztek lakásául is szolgált. Hivatalos iratokban (bizonyára a név pejoratív tartalma miatt) legtöbbször csak az első szavát írják ki, azaz ***Nesze*** formában szerepeltetik. Nevét Hajdúböszörmény egyik híres csárdájáról kapta (lásd ehhez a Dedő csárda szócikkét). — H. Fekete 1959: 26.

Neszepicsa 2. lásd **Dedő csárda**

Nimród utca 2012: *Nimród utca,* 2009: *Nimród utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, az Avar utca és a Hét vezér utca között. — T35-G4.

Novella 1959: *Nóvella,* 1892: *Novella,* 1801: *Novella* korcsmában, 1782: *Novellába* bottal ment, 1771: *Novellába.* — Egykori kocsma Hajdúböszörményben, a pontos helyét nem ismerjük. A névadás háttere is ismeretlen. — H. Fekete 1959: 26, 27. — T34-B3.

November 7. utca lásd **Rác utca 2.**

Növendéküsző-telep 2011: *Növendéküsző-telep*. — Tehenészet Bodaszőlőtől nyugatra, a Tócó mellett, a Pulykateleptől délre. — T27-G2.

Nyáras 1496: Bodagyakra *Nyaras* … dicta. — Nyárfás erdőrészlet volt Zeleméren. Csak egyetlen történeti forrás említi a Bodagyakra névvel együtt. Bizonyára egymás közelében fekhettek. — H. Fekete 1959: 89.

Nyáras-dűlő lásd **Nyárfás-dűlő**

Nyáras(i) út lásd **Nyáras útja**

Nyáras útja 1959: *Nyáras útja,* 1854: *Nyárjas utján,* 1794: *Nyárosi út,* 1788: Vidi határban a *Nyáras út* félen, 1774: a *Nyáras út* mellé, 1764: A *Nyáras Uttya* mentében egy dülőt fognak szakasztani, 1725: Vidi földön a *Nyáras Uttya* félen a Fodor kuttyára dül. — Út Hajdúvid nyugati részén. ***Nyáras út*** és ***Nyárasi út*** néven is szerepel. Bizonyára nyárfák szegélyezték, de az is lehet, hogy kapcsolatban áll a Nyárfás-dűlő nevével. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 60, 89, 90. — T15-F3.

Nyárfa-lapos lásd **Nyárfás-dűlő**

Nyárfák útja 1970: *Nyárfák útja.* — Út Hajdúvid keleti határában, a Cégényi útnak a Fehértói úttól a Fekete-földig terjedő szakasza. Nevét az magyarázza, hogy a 20. század elején sok nyárfa állt itt. — É. Kiss 1970: 472. — T17-E2.

Nyárfás-dűlő 2011: *Nyárfás-dűlő,* 1959: *Nyáras-dűlő,* 1733: *Nyárfalapos, Nyárfák laposa.* — Vizenyős terület Hajdúvid határában. ***Nyáras-dűlő***-ként és ***Nyárfa-lapos***-ként, ***Nyárfák laposa***-ként is említik. Az ott lévő nyárfákról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 89, É. Kiss 1970: 472.

Nyárfás-határ 1790: *Nyárfás Határ.* — Határrész Zelemér területén, a szentgyörgyi határon. Pontosabb helye ismeretlen. Talán összefügg az ugyanezen forrás által említett Nyárfás laposa nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 90.

Nyárfás-lapos 2011: *Nyárfás-lapos,* 1981: *Nyárfás-lapos,* 1956: *Nyárfáslaposa.* — Lapos, vizenyős terület Hajdúvid délkeleti határában. A nagyobb része mára beépült. Neve az ott levő növényzetre utal. Hajdúvid keleti, délkeleti határában több ilyen elnevezést is ismerünk; vö. még Nyárfás-dűlő. — Hnt. 1956, MoFnT. 2.

Nyárfás laposa 1790: *Nyárfás Lapossa.* — Lapos, vizenyős terület Zelemér területén, a szentgyörgyi határon. Pontosabb helye ismeretlen. Talán összefügg az ugyanezen forrás által említett Nyárfás-határ nevű hellyel. — H. Fekete 1959: 90.

Nyárfás-tábla 1959: *Nyárfás-tábla.* — A határárokig húzódó tábla a bodaszőlői Városerdőn, a Rókaporozó, a Bocskai és a Fácántelepi nyiladékok között. Nevét a benne levő nyárfásról kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 90. — T23-E3.

Nyár utca 2012: *Nyár utca,* 2004: *Nyár utca,* 1991: *Nyár utca, Marx Károly utca,* 1977: *Marx Károly utca.* — Utca Hajdúböszörmény

belterületének északi részén, a Lucernás utcát köti össze a Kert utcával. Mai nevét 1991-ben kapta, korábban ***Marx Károly utcá***-nak hívták. — HbT. 1977. — T34-C1.

Nyelves-erdő 1741: *Nyelves* nevü egy darab szakasz *erdőt.* — Egykori erdőrész Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a hajdúhadházi határ közelében. A névadás hátterét nem ismerjük, esetleg egy elágazó út közötti erdőterületet jelölhetett (ehhez lásd Nyelves út és Nyelves-hegy Hajdúhadház helynevei között). — H. Fekete 1959: 90.

Nyerges dűlő lásd **Baji dűlő**

Nyergesek 2011: *Nyergesek ~ Nyerges-halom,* 1996: *Nyerges-hlm. [halom],* 1959: *Nyergesek, Nyerges-halom,* [1880]: *Nyerges halom.* — A Kis-Nyerges-halom és a Nagy-Nyerges-halom összefoglaló megnevezése. ***Nyerges-halom***-nak is mondják. A Hajdúdorog területére átnyúló részét *Nyerges*-nek nevezik. A név eredetéről az alábbi hagyomány él: a mai Hajdúvidtől jóval nyugatabbra fekvő egykori Vid falu lakói azt a tervet forralták, hogy lerohanják a hajdúkat, amiről azonban egy koldusasszony hírt vitt a hajdúknak. A böszörményi, a hadházi és a nánási hajdúk tudomást szerezvén erről, összefogtak, hogy elkergessék a rácokat. A hagyomány úgy tartja, hogy ezeknél a halmoknál nyergeltek a hajdúk, és innen a *Nyerges* elnevezés. Valójában inkább a kiemelkedések nyereghez hasonló alakja szolgálhatott a névadás indítékául. — Drén–Molnár 2011, H. Fekete 1959: 90, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. [1880]. — T10-B4.

Nyerges-halom lásd **Nyergesek**

Nyerges-part 1970: *Nyerges-part, Nyerges-rét.* — Magasan fekvő terület Hajdúvid keleti határában, a Baji dűlő mellett. Nevét a közelében fekvő Nagy-Nyerges-halomról kapta. ***Nyerges-rét*** néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. — É. Kiss 1970: 472. — T10-C5.

Nyerges-rét lásd **Nyerges-part**

Nyilaserdő 1832: A Bodán ki szakasztott és eladott *Nyilas erdő.* — Egykori erdő, amit a Boda-erdőből szakítottak ki. Pontosabb helye ismeretlen. — H. Fekete 1959: 90.

Nyilas út melléke 1496: silva *Nylaswthmelleky.* — Egykori erdő Zeleméren, pontos helye ismeretlen. Talán kapcsolatba hozható a később ugyanitt szereplő Nyilaserdővel. — H. Fekete 1959: 90.

Nyíl utca lásd **Csomaközy András utca**

Nyír lásd **Hajdúböszörmény** (a település helynévtárának elején)

Nyíregyházi út 1880: *Nyiritházi út,* 1878: a régi *nyiregyházi út,* 1855: *Nyiregyházi út,* 1786: *Nyíregyházi út,* 1783: *Via Nyiregyhaziensis* nyugati oldalán vezetett ki a városból, 1782: a Fejértói és *Nyiregyházi utakon,* 1778: *Nyiritházi út.* — Egykori út, amely Hajdúböszörmény belterületétől északkelet felé haladva vezetett ki a Telekföldön keresztül, a Fehértói és a Dorogi út között. — H. Fekete 1959: 91, HbT. 1786, É. Kiss 1970: 473.

Nyitrai Imre-tanya lásd **Nyitrai-tanya**

Nyitrai-tanya 2011: *Nyitrai-tanya ~ Nyitrai Imre-tanya*. — Egykori tanya a belterülettől nyugatra, a Kanális és a Szeles dűlő között. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-F3.

Nyomás lásd **Csordanyomás**

Nyugati-Csordanyomás 2011: *Nyugati-Csordanyomás ~ Nyugati-nyomás,* 1959: *Nyugati-csordanyomás,* 1905: *Nyugoti csorda nyomás,* 1897: *Nyugoti csorda nyomás,* 1890: *Nyugoti csordanyomás,* 1889: *Nyugati nyomás,* 1858: *Gulya Járás,* 1856: *Nyugati Nyomás.* — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületének nyugati oldalán, a mai Csordalegelő mellett. Régen marhalegelő volt. A Csordanyomás egyik része. ***Nyugati-nyomás*** néven is ismerik. Egy 19. századi forrásban ***Gulyajárás***-ként szerepel. Ezt az elnevezést ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 91, HbT. 1889, 1890a, 1897a, 1905, MKFT. — T21-F2G2.

Nyugati-dűlő 1839: Vidi Telek 1-ső vagy *Nyugati Dülő.* — Földterület Hajdúvid határában, annak első dűlője lehetett. Vö. Keleti-dűlő, Közép-dűlő. — H. Fekete 1959: 91.

Nyugati-legelő 1857: *Nyugati legelő,* [1857]: Legelő a város nyugati lóherései után. — Egykori legelőterület Hajdúböszörmény nyugati határában. A Legelő egyik része. Vö. Keleti-legelő. — H. Fekete 1959: 81. — T21-F2G2.

Nyugati-nyomás lásd **Nyugati-Csordanyomás**

Nyugati temető 2011: *Nyugati temető ~ Temető,* 1959: *Nyugati temető, Napnyugati temető, Újvárosi temető,* 1929: *Ref[ormátus] temető,* 1871: *Ref[ormátus] temető,* [1857]: *Ó temető,* 1848: *Napnyugati temető, Ujvárosi temető,* 1795: A *régi temetőbe* akarják az olajütőt áttelepíteni, 1783: A három *ó temető.* — Temető Hajdúböszörmény nyugati határában, a Harmincötös út mellett, a Csordalegelő és a Polgári út között. Ritka, csónakfejfás sírok is találhatók benne. A sok névváltozata közül a temető elhelyezkedésére utalnak a ***Nyugati temető,*** a ***Napnyugati temető*** és az ***Újvárosi temető*** megnevezések. Egykori felekezeti jellegét emeli ki a ***Református temető,*** régiségét pedig az ***Ó temető*** és a ***Régi temető*** nevek. Egyszerűen ***Temető***-nek is mondják. Vö. Keleti temető. — H. Fekete 1959: 98, 109, 110, HbT. 1871, 1929. — T34-A3.

Nyulas Hadházi László-féle-tanya lásd **Balázs-tanya**

Nyúzó-hát 1959: *Nyúzó-hát,* 1905: *Nyúzó hát,* 1889: *Nyúzó hát,* 1871: *Nyuzó hát,* 1857: *Nyuzó-hát,* 1823: *Nyúzó hát,* 1790: A *Nyuzó hát* kezdődött. — Magasabban fekvő terület a Réten, a Disznós-hát szomszédságában. A helyi hagyomány szerint azért nevezték így, mert „a régi betyár világban ott nagyon sok lopott állatot megnyúztak”. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 91, HbT. 1823, 1871, 1889, 1905. — T7-E3.

Ócska iskola 2011: *Ócska iskola ~ Állami elemi népiskola*. — Egykori iskola Hajdúvid belterületétől délre, a Vasút utca és az Iskola dűlő találkozásánál. Egy tantermes, tanári lakásos tanyasi iskola volt, amely 1926-ban épült. 1950-ben megépült a belterületi iskola (vö. Régi iskola), és 1952-től 1961-ig megosztva folyt a tanítás a két iskolában. Ma raktár. — T36-C2.

Ócska temető lásd **Debreceni temető**

Ókert lásd **Vénkert**

Ó-kertség 1849: *Ó kertségen* … szérüs kertemet, 1848: *régi kertségén.* — Az egykori belterületet körülvevő kerteknek a város árkához közelebb eső része. Csak történeti forrásokból adatolható, s itt ***Régi-kertség***-nek is említik. Vö. Új-kertség. — H. Fekete 1959: 22, 27.

Október 22. utca lásd **Csaba királyfi utca**

Ó-kút rónája 1959: *Ókút rónája,* 1790: az *Ó Kut Rónájánál,* a Kadartson dél felől. — Terület a Réten, a Kadarcs mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 91.

Oláh Ferenc utca 2012: *Oláh Ferenc utca,* 2004: *Oláh Ferenc utca,* 1977: *Oláh Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Bíró Lajos utcát köti össze a Tóth Árpád utcával. Nevét Oláh Ferencről, egy a 19. században élt lakatosról kapta, aki a város munkásklubjának a névadója is egyben. — HbT. 1977. — T35-E5.

Oláh Gábor-tanya 2011: *Oláh Gábor-tanya ~ Oláh Gábor tanyája ~ Oláh-tanya.* — Tanya Pródtól északnyugatra, a Polgári út mellett. Ma üresen áll. ***Oláh Gábor tanyája*** és ***Oláh-tanya*** formában is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F1.

Oláh Imre tanyája 2011: *Oláh Imre tanyája*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Kerekes dűlő mellett. 1961-ben, a téeszesítés miatt bontották le. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-H5.

Oláh Jakab utca lásd **Elek dűlő**

Oláh-tábla 1959: *Oláh-tábla.* — A határárokig húzódó tábla a bodaszőlői Belső-erdőn a Bocskai és Fácántelepi nyiladék között. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 90. — T23-E4.

Oláh-tanya lásd **Oláh Gábor-tanya**

Olajos szállása 1782: *Olajos Szállásánál.* — Zelemér és Szentgyörgy határán említett hely, a pontosabb helye ismeretlen. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 91.

Olajtároló 2011: *Olajtároló ~ Ruszki-laktanya.* — A bodai Bekötőút déli oldalán, közvetlenül a Zeleméri őrház mellett fekszik. Korábban orosz laktanya volt, erre utal a ***Ruszki-laktanya*** megnevezése. Ma olajtároló. — T23-F5.

Olajütő utca 2011: *Olajütő utca,* 2004: *Olajütő utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Lucernás utcát köti össze a Muraköz térrel. Nevét feltehetően az egykor a közelében álló olajütőről kapta. Hivatalos név. — T34-B1.

Ondó-tanya 2011: *Ondó-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Nánási út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. A család a nevét később Ondódira, illetve Ónodira változtatta. — T9-G4.

Opretelep 2011: *Opretelep*. | *Az Opre gúnyos név, az ottani lakosok haragusznak írte.* — Hajdúvid újabb, az 1970-es évek elején létesült része a Pacsirta utcától északra. A helybeliek szerint a településrész egy *Opre* nevű tanácselnökről kapta a nevét, aki cigány családokat kívánt betelepíteni a faluba. Ez végül nem valósult meg, ma csupán néhány cigány család él Hajdúviden. — T36-D1.

Orbán Balázs utca 2012: *Orbán Balázs utca,* 2009: *Orbán Balázs utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, az Avar utca és a Hét vezér utca között. — T35-G3.

Oroszoldal 1959: *Orosz oldal, Orosz ódal.* — Hajdúböszörmény északnyugati, görög katolikusok által lakott városrésze. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 27. — T34-B2.

Oroszpap-dűlő 1981: *Oroszpap-dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Loncos dűlő és a Kispródi-halom között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — MoFnT. 2. — T21-F2.

Orosz temető 1959: *Orosz temető,* [1857]: Cath. Temető, 1854: *Orosz temető,* 1795: *Rátz temető,* 1787: *Rátz temető,* 1745: *Rácz temető, Ráczok temetőjénél.* — Görög katolikus temető a város nyugati szélén, a Polgári út mellett. 18. századi források ***Rác temető***-nek vagy ***Rácok temetőjé***-nek említik. Ma már nem használatos egyik elnevezés sem. — H. Fekete 1959: 91, 97, 109.

Ószabó dűlő 2011: *Ószabó dűlő*. — Földút Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Lédig dűlő és a Loncos dűlő között. A mellette lévő területek tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-E2.

Ó-szőlőskert lásd **Vénkert**

Osztott-erdő lásd **Belső-erdő**

Ó temető lásd **Debreceni temető, Kaszárnyai temető, Nyugati temető**

Óvoda 2011: *Óvoda*. — Óvoda Hajdúvid belterületén. 1975-ben adták át. — T36-D2.

Óvoda utca 1. 2011: *Óvoda utca ~ Dózsa György utca*. — Utca Hajdúvid belterületén. 1979-ig ***Dózsa György utca*** volt a neve. Mai hivatalos nevét az utcában álló óvodáról kapta. — T36-D2.

Óvoda utca 2. lásd **Gönczy Pál utca**

Ökrös György-határ 1790: *Ökrös György Határ.* — Egykori határrész Zelemér és Szentgyörgy határán, a pontosabb helye ismeretlen. A név előtagja minden bizonnyal személynév. — H. Fekete 1959: 92.

Ördög árka 2009: *Ördög árka,* 1988: *Ördögárka,* 1959: *Ördög árka,* 1927: *Ördögárok,* 1795: Büdös Kuti Erdőnél levő szegelet határtól fogva az *Ördög árka* mentében a Sashalomig, 1778: *Ördög árkán,* 1737: *Ördög árka.* — A bodaszőlői Belső-erdőn keresztül húzódó széles, árokszerű mélyedés, közel a hajdúhadházi határhoz. A nagy árkokat a néphit gyakran tulajdonítja az ördög művének: ez az elnevezés is így keletkezett. Ma már nem használják a megnevezést. A név adatolható Hajdúdorog, Hajdúhadház és Téglás területéről is. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 92, FNESz. *Ördög-árok,* Gábor 2009: 62–63, Györffy 1927: 4. — T23-G1G2.

Ördöngös-halom 1996: *Ördöngős-hlm. [halom],* 1959: *Ördöngős-halom,* 1866: *Ördöngős halom,* 1858: *Ördöngös halom,* 1786: *Ördöngös halom.* — Egykori halom Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Kis-Bocskai-szőlőskert területén. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 92, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, MKFT. — T22-D2.

Ötödik dűlő lásd **Csonka torony utca**

Ötödik kerület lásd **Ötödik tized**

Ötödik tized 1959: *V. tized,* 1929: *V. kerület.* — Hajdúböszörmény belterületének egyik része: a Szoboszlai út és az Újvárosi út fogja közre. ***Ötödik kerület*** néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem ismerik. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — H. Fekete 1929: 8, 1959: 12. — T34-C4.

Pacsirta utca 2011: *Pacsirta utca*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Gábor Áron utcát köti össze a Vidtelke utcával. — T36-D1.

Pajkos útja 1496: *Palykoswtha.* — Egy 15. század végi oklevélben említett út Zeleméren.

A név előtagja talán személynév lehet. Esetleg összefügg a Hajdúhadház területén említett hasonló névvel. — H. Fekete 1959: 93.

Paksi dűlő 2011: *Paksi dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény délnyugati határában, párhuzamos az Újvárosi úttal. Nevét a dűlő mellett egykor álló tanyáról kapta. — T21-E5F4.

Paksy Károly utca lásd **Budai Nagy Antal utca**

Pálffy telke 1839: A *Pálffy* és Boros *telke* között levő szántóföld, 1836: *Pálffy-Telke.* — Szántóföld volt Hajdúböszörmény belterületétől keletre, közel a hajdúhadházi határhoz. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 92.

Pálinkafőzde lásd **Pálinkafőző**

Pálinkafőző 2011: *Pálinkafőző ~ Pálinkafőzde.* — Épület Hajdúvid délkeleti határában, a Fehértói út és a Kiss András dűlő kereszteződésétől nem messze. — T17-E3.

Pallagi út 2011: *Pallagi út,* 1837: *Pallag út,* 1793: *Pallagi út,* 1793: *Pallag utja,* 1778: *Pallagra járó Út* felen, 1760: a *Pallagi út.* — Út a belterülettől keletre, a Zaboskert keleti sarkától húzódott északnyugat–délkeleti irányban a Belső-erdő kapujáig. A Debrecen határában lévő Pallagra vezetett, de a tagosítással megszűnt. 18–19. századi források ***Pallag út*** és ***Pallag útja*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 93. — T22-C3D3, T23-E4.

Pallai Pál utca 2011: *Pallai Pál utca.* — Pród legszélső utcája. Csak néhány ház áll rajta. — T36-B2.

Pálnagy Zsigmond utca 2012: *Pálnagy Zsigmond utca,* 2004: *Pálnagy Zsigmond utca,* 1977: *Pálnagy Zsigmond utca.* — Utca Hajdúböszörmény délkeleti részén, amely a Külső Hadházi utcát és a Vásárteret köti össze. Nevét a híres 20. századi böszörményi festőművészről, a Szabadművelődési Társaság művésziskolájának vezetőjéről kapta. — Bencsik–Nyakas 1973: 573, HbT. 1977. — T35-F3.

Palostya 1959: *Palostya,* 1848: a *Palostyában,* 1813: A *Palostyán* kaszálván, 1790: a *Palostya* szélen, 1775: Kaszálás a *Palóstyán,* 1769: A Graeci Rituson levőknek a *Palostya* hagyattatik kaszálásra. — Földterület a Réten, a Farkasordító mellett, a balmazújvárosi határszélen. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 93. — T12-D4.

Pap Jankó tanyája lásd **Baji-tanya**

Pap László tanyája 2011: *Pap László tanyája ~ Pap-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid északkeleti határában, a Poroszlai-földön. Ma szántóföld van a helyén. ***Pap-tanya***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D5.

Pap Miklós-tanya 2011: *Pap Miklós-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid északkeleti határában, a Dorogi-földön. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E4.

Papp Bálint-tanya 1970: *Papp Bálint-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 475. — T10-D5.

Papp Istvánék tanyája 2011: *Pap Istvánék tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délnyugatra. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Papp Sándor tanyája 2011: *Pap Sándor tanyája.* — Egykori tanya Pródtól nyugatra, Papp Istvánék tanyája mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

Pap-rét 1858: *Paprít, -be.* — Nagy kiterjedésű vizenyős terület és szántóföld volt Hajdúvid délkeleti határában, a Cégényi út mellett. Nevének előtagja személynév és foglalkozásnév egyaránt lehet. — É. Kiss 1970: 475. — T16-A1.

Pap Sándor dűlő 1959: *Pap Sándor-dűlő.* — Dűlőút vagy dűlőföld Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Csordanyomáson a második dűlő a Szeles dűlő után. Nevét a mellette lévő föld tulajdonosáról kaphatta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 93.

Pap-sziget 1884: *Pap Sziget,* 1823: *Papp sz[iget],* 1790: *Pap szigetbe,* 1788: Pródon az ugy nevezett *Pap szigetet,* 1788: A *Pap szigetbe,* 1783: *Pap Szigetben.* — Magasabban fekvő terület a Réten, a Kadarcs kanyarulatánál, a Kerek-sziget mellett. Nevének előtagja személynév és foglalkozásnév egyaránt lehet. — H. Fekete 1959: 93, HbT. 1823, HKFT. — T13-E3.

Pap-tanya lásd **Pap László tanyája**

Parókia szőlője lásd **Eklézsia szőlője**

Partos lásd **Partos csárda**

Partos csárda 2011: *Partos csárda ~ Kaparóház ~ Útkaparóház ~ Útőrház ~ Popovics István tanyája,* 1959: *Partos csárda,* 1928: *Partos,* 1866: *Partos,* 1865: *Partos,* 1858: *Partos csárda,* 1737: *Partos.* — Épület Hajdúvid déli határában. 1870 és 1920 között csárdaként működött. ***Partos*** és *Partos csárda* neve azzal van összefüggésben, hogy magasabban fekvő területen áll. Utóbb az Útfenntartó Vállalat tulajdonába került: erre utalnak az ***Útkaparóház, Kaparóház*** és az ***Útőrház*** megnevezései. Minthogy az épületet egy időben egy Popovics István nevű útőr lakta, ***Popovics István tanyájá***-nak ugyancsak mondják. — H. Fekete 1959: 93, É. Kiss 1970: 476, MKFT., Nagy 1928: 110. — T16-A1.

Partos-rét 1970: *Partos-rét.* — Vizenyős, nádas földterület Hajdúvidtől délre, az egykori Partos csárdától északkeletre. — É. Kiss 1970: 476. — T10-B5.

Pásztor utca 2012: *Pásztor utca,* 2004: *Pásztor utca,* 1977: *Pásztor utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, merőleges a Téglagyár utcára. — HbT. 1977. — T34-C1.

Patika utca lásd **Hajdúkerület utca**

Pazonyi Szabó Bálint-féle-tanya 1970: *Pazonyi Szabó Bálint-féle tanya.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Fekete-földön, a Takács dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 483. — T10-D5.

Pece lásd **Baltazár Dezső utca**

Pece köz lásd **Baltazár Dezső utca**

Pece part lásd **Baltazár Dezső utca**

Pece utca lásd **Baltazár Dezső utca**

Péchi Simon utca 2012: *Pécsi Simon utca,* 2004: *Péchi Simon utca,* 1977: *Péchy Simon utca,* 1959: *Péchi Simon utca, Pokol köz, Pokol zug, Szűk utca,* 1929: *Péchy Simon u[tca],* 1929: *Péchy Simon-utca, Szűk u[tca],* 1895: *szűk utca.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Hajdúkerület utcát köti össze a Lévay Márton utcával. 1929-től viseli a Bocskai István kancellárjáról, Péchi Simonról kapott nevét. Korábban ***Pokol zug***-nak, illetve ***Pokol köz***-nek hívták a keleti sarkán álló Pokol kocsmáról. Keskeny, szűk utca, ezért nevezték *zug*-nak, valamint használták rá a ***Szűk utca*** megnevezést is. — H. Fekete 1929: 25, 39, 1959: 28, 30, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Péli árka 1959: *Péli árka.* — Árok Hajdúviden, a Sóvágó-tanyánál. Nevének előtagja minden bizonnyal személynév lehet. Ma már nem használatos elnevezés, az 1950-es években is csak a legidősebbek ismerték. — H. Fekete 1959: 93.

Pelikán 1. 1959: *Pelikán, Pellikány,* 1890: *Pelikán,* 1889: *Pelikán,* 1871: *Pelikán.* — Egykori nagyobb mocsaras, vízállásos terület Hajdúvid déli határában, a Dorogi út mellett. Nevét bizonyára onnan kapta, hogy sok pelikán tanyázott a környéken. Az is elképzelhető azonban, hogy a már korábbról ismert közeli Pelikán csárda volt a terület névadója. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 93, HbT. 1871, 1889, 1890a. — T15-H1H2.

Pelikán 2. lásd **Pelikán csárda**

Pelikán csapszék lásd **Pelikán csárda**

Pelikán csárda 2011: *Pelikán csárda,* 1959: *Pelikán csapszék,* 1905: *Pelikán cs.,* 1893: *Pellikán,* 1890: *Pelikán,* 1884: *Pelikan cs[árda],* 1882: *Pelikán csárda,* [1880]: *Pelikán cs[árda],* 1858: *Pelikan csárda,* 1857: *Pelikán csapszék,* 1857: *Pelikán,* 1854: *Pellikán csárda,* 1854: *Pellikán csapszék,* 1853: *Pellikán,* 1847: A *Pellikányi kortsma,* 1836: *Pellikány csapszék,* 1806: *Pellikán,* 1786: Ezenn *Pellikán Csapszékhez* tartozó Kaszálló a Verébsár vizéig terjed ki, 1710: *Pellikán.* — Egykori kocsma Hajdúvidtől délre, a Dorogi út mellett, annak hajlatánál, közel a hajdúhadházi határhoz. ***Pelikán csapszék, Pelikáni kocsma*** és egyszerűen ***Pelikán*** néven is említik. Nevét arról kaphatta, hogy a Pelikán nevű határrészen épült. Az is elképzelhető azonban, hogy e két név viszonya éppen fordított volt, azaz a Pelikán területnévhez is ez a csárda szolgáltatott névadási alapot. Ez esetben a csárda nevének motivációja bizonytalan. Utalhatott talán arra, hogy a környéken sok pelikán tanyázott, de számolhatunk más (például személynévi) magyarázattal is. — H. Fekete 1959: 93, 116, HbT. [1857], 1857b, [1880], 1890a, HKFT., É. Kiss 1970: 477, Kogutowicz 1905: 22, MKFT., Révész 1853: 41. — T16-A2.

Pelikán-dűlő 1970: *Pelikán-dűlő,* 1959: *Pelikán-dűlő.* — Földterület Hajdúvidtől délre, a Pelikán csárda közelében. Talán erről kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 93, É. Kiss 1970: 477. — T15-H2.

Pelikáni kocsma lásd **Pelikán csárda**

Pelikán-lapos 1959: *Pelikán-lapos.* — Egykori kaszáló Hajdúvid belterületétől délre, a Pelikán csárda és Veréb-sár csárda között. A Pelikán csárdáról kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 93. — T15-H2.

Pély Gábor utca 2012: *Péli Gábor utca,* 2004: *Péli Gábor utca,* 1977: *Péli Gábor utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Csatár István utcát köti össze a Vásártérrel. Nevét Pély Gábor 19. századi hajdúkerületi kapitányról kapta. — HbT. 1977. — T35-G4.

Pelyhe-tanya 1. 2011: *Pejhe-tanya.* — Egykori tanya a Bagotán, a Bódi-sarokban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-B1.

Pelyhe-tanya 2. 2011: *Pejhe-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Hármas-halmi dűlő mentén. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Pendely köz 1892: *Pendely köz.* — Egykori köz Hajdúböszörmény belterületén, pontosabb helye ismeretlen. — H. Fekete 1959: 27.

Pénzes Nagy Imre-föld lásd **P. Nagy Imre-tanya**

Pénzes Nagy Imre-tanya lásd **P. Nagy Imre-tanya**

Pénzes-gyep 1981: *Pénzes-gyep.* — Földterület Pródtól délre, a Brassói-zugban. Bizonyára a P. Nagy Imre-tanyához tartozott. — MoFnT. 2. — T13-G4.

Perczel Mór utca 2012: *Percel Mór utca,* 2004: *Perczel Mór utca,* 1977: *Perczel Mór utca,* 1959: *Perczel Mór utca,* 1929: *Perczel Mór utca.* — Hajdúböszörmény belterületének északkeleti részén, a Vénkertben található utca, merőleges a Kinizsi Pál utcára. — H. Fekete 1959: 27, HbT. 1929, 1977. — T35-F1.

Peres 2011: *Peres ~ Peres-erdő ~ Peresi-erdő,* 1970: *Peres, -be,* 1959: *Peres,* 1883: *peresi* erdőségekben, 1863–64: *Böszörményi Peres,* 1848: *Peresről,* 1803: *Peres erdő,* 1794: *Kis Erdőre,* 1790: *Kis Erdő,* 1786: *kis Erdőnn,* 1778: *kis Erdőrül,* 1777: *Peres Erdő,* 1767: *Peres csere,* 1766: *Peres Erdő,* 1763: *Peres Erdőn,* 1748: *Kis Erdő.* — Erdő a bodaszőlői Város-erdő délkeleti részén, a Bides-Guti-erdő mellett. 1767-ig az egész terület hajdúhadházi birtok volt. Az elnevezés onnan származik, hogy a területért Hadház és Böszörmény 1767 és 1774 között hosszú pert folytatott. A birtokpert végül Hadház nyerte meg, de a *Peres*-nek csak a Boda felőli kis részét kapta vissza. Erre utal a 19. századból való ***Böszörményi-Peres*** megnevezés is, amelyet főként hadháziak használhattak. ***Peres-erdő*** és ***Peresi-erdő*** formában is ismerik. Régebben ***Kis-erdő***-nek és ***Peres-cseré***-nek is hívták. — H. Fekete 1959: 75, 94, É. Kiss 1970: 477, MKFT. — T23-G3.

Peres-csere lásd **Peres**

Peres-erdő lásd **Peres**

Peres ház lásd **Peresi csőszház**

Peresi csőszház 2011: *Peresi csőszház ~ Peresi erdészház ~ Peres ház,* 1988: *Peresi csőszház,* 1959: *Peresi csőszház,* 1884: *Peresi cs[őszház].* — Erdőőri lakás Bodaszőlő belterületétől északra, a Peresi-szántó nyugati szélén. ***Peresi erdészház*** és ***Peres ház*** néven is ismerik. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 94, HKFT.

Peresi csőszház tábla 1988: *Peresi csőszház-tábla,* 1959: *Peresi csőszház-tábla.* — Erdős terület bodaszőlői Város-erdőn, a Peresi csőszháztól észak felé a Rókaporozó nyiladékig terjed. Ma már nem használatos elnevezés. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 94. — T23-G3.

Peresi erdészház lásd **Peresi csőszház**

Peresi-erdő lásd **Peres**

Peresi-föld lásd **Peresi-szántó**

Peresi-puszta 1970: *Peresi-puszta.* — Egykori puszta Hajdúböszörmény délkeleti határában, a Peresben. Később erdősítették. — É. Kiss 1970: 477.

Peresi-szántó 2011: *Peresi-szántó ~ Peresi-főd,* 1988: *Peresi szántó,* 1959: *Peresi szántó.* — Szántóföld Bodaszőlő belterületétől északra, a Peres közelében, a Méhészházi nyiladék déli végénél. ***Peresi-föld*** néven is említik. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 94. — T23-G3.

Peresi-szántó-tábla 1959: *Peresi szántó-tábla.* — Erdőrész a bodaszőlői Város-erdőn, a Peresi-szántótól délre. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 94. — T23-G3.

Peresi út 2011: *Peresi út,* 1988: *Peresi út,* 1970: *Peresi út,* 1959: *Peresi út.* — Szekérút a bodaszőlői Város-erdőn, az Első csőszháztól vezetett délkeleti irányban a Peresi csőszházhoz. Ma már nincs meg, benőtte az erdő. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 94, É. Kiss 1970: 477. — T23-F2G3.

Pergelt-erdő 1767: *Pergelt erdő.* — Egykori erdő Hajdúböszörmény határában. — H. Fekete 1959: 94.

Pernyés csárda 1858: *Pernyés csárda, Koszoru,* 1807: *Gáti csapszék.* — Egykori csárda a Vidi-határban, a Dorogi gátnak is nevezett Dorogi út mellett: erre utal a ***Gáti csapszék*** elnevezése. A *Pernyés csárda* és a ***Koszorú*** nevek eredetét nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 453. MKFT. — T10-B5.

Perzséte 2011: *Perzséte,* 1959: *Perzséte,* 1944: Vadvizes rétjei Pródon és *Perzsétén,* 1879: *Persétei* és Közkadarcsi füvek, [1857]: *Perzséte,* 1823: *Perzséte,* 1795: Disznós Hát és a *Perséte,* 1773: *Persétére,* 1768: *Persétén.* — Szántó és legelő a Pródi-legelőtől északnyugatra, a Polgári út mellett. A névadás indítékát nem ismerjük. Nagyobbik, déli részét Nagy-Perzsétének, a kisebbik, északi részét pedig Kis-Perzsétének hívták. — H. Fekete 1959: 94, HbT. 1823. — T7-E4.

Perzséte dűlő 2011: *Perzséte dűlő,* 1981: *Perzsétei-dűlő,* 1959: *Perzsétei legelő dűlő.* — Egykori dűlőút a Perzséte mellett, a pródi határban. Ma már nincs meg, beszántották. Egy időben ***Perzsétei-legelő dűlő*** néven is szerepelt. — H. Fekete 1959: 94, MoFnT. 2. — T7-E4.

Perzséte-fenék 1959: *Perzséte-fenék,* 1790: a *Perséte fenék* mellett levő Dűlőnek a Nánási Határ felől való végibe. — A Perzséte alacsonyabban fekvő része. — H. Fekete 1959: 94. — T7-E4.

Perzsétei-legelő dűlő lásd **Perzséte dűlő**

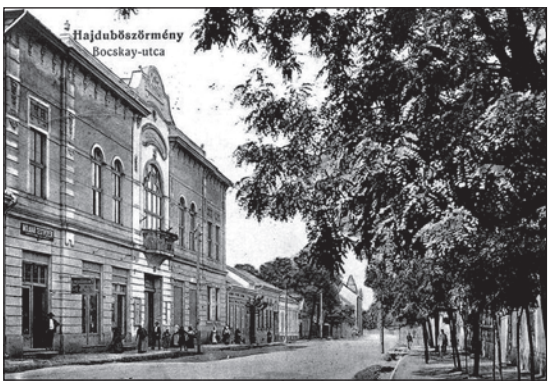
Péter-dűlő 1981: *Péter-dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől északkeletre, a Kossuth-kert mellett. Nevének előtagja feltehetően személynév. Ma már nem használatos elnevezés. — MoFnT. 2. — T16-D4.

Petneházy Dávid utca 2011: *Petneházi Dávid utca,* 1977: *Petneházy Dávid utca,* 1959: *Petneházy Dávid utca,* 1929: *Petneházy Dávid utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Nánási utcát köti össze a Szabolcs utcával. 1929-ben épült ki, nevét Thököly Imre egykori ezredeséről kapta. — H. Fekete 1959: 25, 27, 28, HbT. 1929, 1977. — T34-C1.

Petőfi iskola lásd **Vidi-földi iskola**

Petőfi-kert lásd **Petőfi-szőlőskert**

Petőfi Sándor tér lásd **Ady Endre tér**

Az egykori Bocskai (később Petőfi Sándor) utca a 20. század elején Forrás: Füz László

Petőfi Sándor utca 2011: *Petőfi Sándor utca ~ Petőfi utca,* 2004: *Petőfi Sándor utca,* 1977: *Petőfi Sándor utca,* 1959: *Petőfi utca,* 1929: *Tisza István-utca, Bocskay-u[tca],* 1929: *Gróf Tisza István u[tca],* 1858: *Uri uttza,* 1842: *Uri utcza.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Dorogi utcát köti össze a Fehértói úttal. 1948 óta viseli a mai nevét. 1929-ben a ***Gróf Tisza István utca*** nevet kapta, korábban pedig ***Bocskai utcá***-nak, illetve ***Úri utcá***-nak nevezték. — H. Fekete 1929: 29, 34, 1959: 27, 32, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D3.

Petőfi-szőlőskert 2011: *Petőfi-szőlőskert,* 1981: *Petőfi-kert,* 1959: *Petőfi-szőlőskert.* — Egykori szőlőskert a hajdúböszörményi határ keleti részén, a Téglási úttól északra, a Homokkerttől keletre. Az 1800-as évek végén alakult zártkert, ma már nagyrészt beépítették. Egy időben ***Petőfi-kert***-nek is mondták. — H. Fekete 1959: 94, MoFnT. 2. — T23-E1.

Petőfi téesz 2011: *Petőfi téesz ~ Vidi téesz,* 1967: *Petőfi téesz.* — Egykori termelőszövetkezeti központ Hajdúvid nyugati határában, az

U. Szabó dűlő mellett. 1949 őszén alakult. Viden egykor négy termelőszövetkezeti központ volt: a Petőfi, a Kinizsi, a Bocskai és az Új élet téesz. ***Vidi téesz*** néven is ismerik. — Hnt. 1967. — T14-D2.

Petőfi utca lásd **Korpona utca, Petőfi Sándor utca, Váci Mihály utca**

Piac 1959: *Piac,* 1862: *Piacz,* 1858: *Piacz.* — Egykori piactér Hajdúböszörmény belterületén. Előbb a Bocskai téren volt, majd átkerült a Korpona utcába, a baromfipiac pedig a Király Jenő térre. — H. Fekete 1959: 27, 28, HbT. 1858. — T34-D3.

Piac (1916) Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Piaci iskola lásd **Fiúiskola**

Piac utca lásd **Kossuth Lajos utca**

Pihenőház 2011: *Pihenőház.* — Korábban a Belügyminisztérium üdülője volt, ma a Hajdúböszörményi Önkormányzat tulajdonában áll. Bodaszőlőtől északnyugatra, a Fácánteleptől kissé északkeletre található. — T23-F4.

Pipás-kert 1776: egy *Pipás* áliás *Rákóczi* nevű *kert* alatt kavargó embert kapván. — Talán a Rákóc közelében keresendő, esetleg azzal azonos területet jelöl. A Rákóczikerttel nem azonosíthatjuk, az ugyanis csak jóval később létesült. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 94.

Pipás Varga-tanya lásd **H. Varga-tanya**

Pipiske lásd **Poroszlai-föld**

Pipiske-szállás lásd **Poroszlai-föld**

Pipó-tanya lásd **Szegény Pipó-tanya**

Pócsi-tábla 1959: *Pócsi tábla.* — Tábla a bodaszőlői Város-erdőn a Kelepce, a Bocskai, a Lóger nyiladék és a Közép deréknyiladék határolja. Nevének előtagja talán személynév. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 94. — T23-F2.

Pokol csapszék lásd **Pokol kocsma**

Pokol kocsma 1959: *Pokol kocsma,* 1898: a *Pokol korcsma* féle iskola, 1851: *Pokol csapszék,* 1847: *Pokol kortsma*. — Egykori kocsma Hajdúböszörmény belterületén, a Kossuth Lajos utca és a Péchi Simon utca sarkán. ***Pokol csapszék***-nek is nevezték. Épületét később iskolaként használták. — H. Fekete 1959: 27, 28. — T34-D3.

Pokol köz lásd **Péchi Simon utca**

Pokol zug lásd **Péchi Simon utca**

Polgári körút lásd **Dózsa György körút**

Polgári-tanya 2011: *Polgári-tanya*. — Tanya Hajdúvid északkeleti határában, a Fekete-hegy dűlőn. Leégett, ezért romos állapotú. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D5.

Polgári út 1. 2011: *Polgári út,* 1977: *Polgári út,* 1959: *Polgári út,* 1892: *Nagy Csorda-járó köz,* 1889: *Nagy csorda járó köz.* — Hajdúböszörményből északnyugati irányban a szomszédos Polgárra vezető út, a Harmincötös útnak a Hajdúböszörmény és Polgár közötti szakasza. Történeti (19. századi) forrásokban ***Nagy Csordajáró köz*** néven említik, mellette található ugyanis a Csordalegelő. — H. Fekete 1959: 17, 94, HbT. 1889, 1977. — T21-G2H2.

Polgári út 2. lásd **Harmincötös út, Polgári utca**

Polgári utca 1. 2012: *Polgári utca,* 2004: *Polgári utca,* 1959: *Polgári út, Polgári utca,* 1929: *Polgári utca,* 1929: *Polgári út, Báthory Gábor utca,* 1905: *Polgári utcza,* 1862: *Nagy Csorda járó utca,* 1842: *Nagy Csorda járó utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének nyugati részén, a Bethlen Gábor utca folytatásaként Polgár irányába vezet. 1929-ig ***Báthory Gábor utca*** volt a neve. Olykor ***Polgári út*** néven is szerepel, illetve történeti (19. századi) forrásokban ***Nagy Csordajáró utca***-ként említik. — H. Fekete 1959: 17, 26, 28, 30, 34, HbT. 1905, 1929. — T34-A2B2.

Polgári utca 2. lásd **Szilassy János utca**

Polgármesteri hivatal lásd **Városház**

Polyák-tanya 2011: *Poják-tanya.* — Egykori tanya a Réten. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Poór Antal utca 2011: *Pór Antal utca,* 2004: *Poór Antal utca.* — Utca Hajdúböszörmény

belterületének északnyugati részén, a Lucernás utcát köti össze a Nagy András utcával. Nevét a város szülöttéről, a 20. század elején élt Poór Antal koszorúkészítőről kapta. — T34-B1.

Popovics István tanyája lásd **Partos csárda**

Porcsalmy Gyula utca 2012: *Porcsalmi Gyula utca,* 2004: *Porcsalmy Gyula utca,* 1977: *Porcsalmi utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Görgey Artúr utcát köti össze a Katona József utcával. Nevét a hajdúböszörményi központi leányiskola igazgatójáról kapta, aki Boda Katalin címmel regényt írt a 20. században. — HbT. 1977, Bencsik–Nyakas 1973: 549. — T34-C5.

Porkoláb-árok 1772: *Porkolát árkánál,* 1765: *Porkoláb ároknál.* — Az egykor a várost védő árok azon része, amely a Debreceni kapu közelében húzódott. Nevének előtagja foglalkozásnév és családnév egyaránt lehet. ***Porkoláb árka*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 28. — T34-D3.

Porkoláb utca 1885: *Porkoláb utca.* — A csak egyetlen történeti forrás által említett utca pontos helyét nem ismerjük. Talán a Debreceni kapu és a Porkoláb-árok környékén kereshető. — H. Fekete 1959: 28.

Poród lásd **Pród**

Poródi-telek lásd **Pródi-telek**

Poroszlai lásd **Poroszlai-föld**

Poroszlai-föld 2011: *Poroszlai-föld ~ Poroszlai, -ba,* 1970: *Poroszlaji,* 1970: *Pipiske szállás,* 1890: *Pipiske.* — Nagy kiterjedésű dűlőföld Hajdúvidtől északkeletre. Főként szántó, elvétve áll rajta néhány tanya. A Poroszlai-föld és a rövidebb, ma is használatos ***Poroszlai*** neveit tulajdonosáról kapta. Az egy időben szintén szereplő ***Pipiske*** és ***Pipiske-szállás*** megnevezései pedig a 'búbos pacsirta' jelentésű *pipiske* madárnévből alakultak. — É. Kiss 1970: 478. — T10-D4.

Portörő lásd **Portörő-sziget**

Portörő-sziget 1959: *Portörő-sziget,* [1857]: *Portörő,* 1823: *Portörő,* 1781: *Portörő Szigetbe,* 1773: A Hortobágy parton a *Portörő szigete*. — A Rét magasabban fekvő része, a Közép-Kadarcstól északnyugatra. Nevének előtagja családnév lehet. Történeti forrásokban ***Portörő***-ként is adatolható. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 74, 94, HbT. 1823.

Posta-kert 1883: *Postakert.* — Egykori kert Hajdúböszörményben. — H. Fekete 1959: 94.

Potri Szabó-féle-tanya lásd **Pötyli Szabó-tanya**

Pötyli Szabó-tanya 2011: *Pötyli Szabó-tanya,* 1970: *Potri Szabó-féle tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Nánási út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. A *Pötyli ~ Potri* a családnévhez kapcsolódó ragadványnév. — É. Kiss 1970: 483. — T15-F2.

Prékó-telek 1866: *Prékó telek,* 1783: *Prekó telek*. — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Kispródi út két oldalán. — H. Fekete 1959: 95.

Prezencki-lapos 2011: *Prezencki-lapos*. — Lapos, vizenyős terület Hajdúvidtől nyugatra, a Botos dűlő mellett. Valamikor innen indult a Kanális. Egy része ma szántóföld. Nevét a mellette álló Prezenczki-tanyáról kapta. — T9-H5.

Prezencki-tanya lásd **Bakó-tanya 1.**

Prim-sarok 1988: *Prímsarok.* — Egykori vadőrház, Bodaszőlő északkeleti részén. Nevét az itt lakó Prim István vadőrről kapta. — Bancsi 1988: 10.

Pród Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Pród 2011: *Pród ~ Poród, -ra,* 1981: *Pród,* 1967: *Pród,* 1959: *Pród,* 1959: *Poródon* a Bíkás (népdal), 1959: Nem fér, mint Guli *Poródon* (szólás), 1959: *Pródi puszta,* 1937: *Pród,* 1926: *Pród,* 1913: *Pród,* 1901: *Pród* puszta, 1901: *Pród,* [1900]: *Pród,* 1864: A *Pród* a böszörményi örökös határnak azon szikes részét teszi, mely külső nyomásnak vagy legelőnek használtatik, 1864: *Pród puszta,* 1858:

P. *Prod,* 1854: *Böszörmény-Pród,* 1853: *Pród,* 1851: *Pród (Kis-* és *Nagy),* 1823: *Pródi puszta,* 1804–1808: *Pród,* praed., 1802: P. *Pród,* 1796: Mindenféle jószág a maga szokott Nyári Legelőjére a *Pródra* ki hajtattasson, 1794: *Pródi* határ, 1778: *Pródon,* 1715: *Prod,* 1702: *Pród,* 1656: *Prod,* praed., 1633: *Prod,* 1632: *Prod,* 1626: *Prod,* 1609: *Prod,* poss., 1598: *Prod,* 1585: *Prod,* 1581: *Prod,* pagus, 1580: *Pród,* 1570: *Prood,* 1565: *Prod,* 1564: *Prod,* 1549: *Prod,* 1496: *Prod,* poss., 1495: *Prod,* poss., 1485: *Prod,* poss., 1484: *Prod,* poss., 1476/1477: *Prodeghaza,* poss., 1476: *Prodeghaza,* 1459/1464: *Prodeghaza,* praed., 1374//1430: *Prodeghaza,* 1374>1397: *Prodeghaza,* 1067 k./1267: de Predium *prouod* cum omnibus necessarijs. — Nagy területű határrész Hajdúböszörmény nyugati határában. A középkorban önálló falu volt, a török hódoltság korában azonban elnéptelenedett. Azonos lehetett azzal a *Provod* birtokkal, melyet több e vidéken levő földdel együtt 1067-ben a százdi apátság kapott Péter szabolcsi főispántól. Ebből a névalakból a magánhangzóközi *v* kiesésével a későbbi *Pród* forma szabályos hangtani változással jöhetett létre. Ezt az azonosítást azonban egyesek vitatják. A 14. századtól egy évszázadon át ***Pródegyháza*** néven említik, amely arra utal, hogy templomos falu volt. A 15. század második felében a Hunyadi család birtokai között találjuk. Báthory Gábor 1609-i oklevelében, mellyel a hajdúkat Kállóból Böszörménybe telepíti át, még falu, de két évtized sem múlik el, és már pusztaként szerepel. A 18–19. században ***Pród(i)puszta-***ként is megjelenik a neve, ekkoriban kiterjedt legelőterületet jelölve. Az 1960-as években új falu épült erre a területre *Pród* néven, amely közigazgatásilag Hajdúböszörményhez tartozik. 2014-ben mintegy 250 lakosa volt. Két részét Kis- és Nagypródnak hívják. A *Pród* településnév eredete bizonytalan. Egyesek szláv eredetű régi magyar személynévből származtatják, ilyen személynévre azonban nincs adatunk a középkori Magyarországról. Más *Pród* nevű településről ugyancsak nincs tudomásunk. — ÁÚO. 1: 26, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 18/330, 336, 339, 442, 1901: 507, Cs. 1: 524, Dávid 2001: 385, DHA. 1: 185, 203, H. Fekete 1959: 95, 96, Fényes 1851: 3/265, FNESz., Györög 1802, HbT. 1823, 1854, Hnt. 1937, 1967, 2011, Lipszky, Map., Maksay 1990: 698, MoFnT. 2, MoT. 1858, Révész 1853: 42, UC. 89: 2, 93: 38, 97: 24, 25a, 104: 4, 108: 4, 115: 2, 74, Zoltai 1926: 108. — T13-G2.

Pródegyháza lásd **Pród**

Pródi csőszház 2011: *Pródi csőszház,* 1959: *Pródi csőszház.* — A legelőcsősz által használt épület volt Nagypródon, a Kerek-Kajánszik mellett. Ma már nem áll az épület. — H. Fekete 1959: 95. — T13-H1.

Pródi-domb lásd **Pródi-halom**

Pródi dűlő lásd **Elek dűlő**

Pródi-halastó Fotó: Hőgye Lajos

Pródi-halastó 2011: *Pródi-halastó ~ Halastó,* 1981: *Pródi-halastó.* — Mesterségesen létesített tó, Pródtól délkeletre. Pródon egyszerűen ***Halastó***-nak is mondják. — MoFnT. 2. — T13-G2.

Pródi-halom 2011: *Pródi-halom ~ Poródi-halom ~ Pród-halom ~ Pródi-domb ~ Kunhalom,* 1996: *Pródi-hlm. [halom], Nagy Pródi-hlm. [halom],* 1981: *Pródi-halom,* 1980: *Pródi halom,* 1959: *Pródi halom, Nagypródi-halom, Nagyporódi halom,* 1905: *Prodi halom,* 1903: A *pródi halomnál,* 1890: *Pródi halom,* 1884: *Pródi hal[om],* 1882: *Pródi halom,* [1880]: *Pródi hal[om],* 1871: *Pródi halom,* 1866: *Pródi halom,* 1858: *Pródi halom,* [1857]: *Nagy Pródi Halom,* 1853: *Pródi halom,* 1823: *Pródi Halom,* 1780: *Pródi Halmi,* 1776: a *Pródi Halomhoz* gyűlnek vadászatra, [1750]: *Progyi hallom.* — Kiemelkedés Nagypródon, az Elek dűlő végén. Az általános használatú *Pródi-halom* mellett ***Pród-halom***-nak és ***Pródi-domb***-nak, valamint ***Kunhalom***-nak is mondják, régebben pedig ***Nagypródi-halom***-nak is nevezték. Vö. még Kispródi-halom. — H. Fekete 1959: 87, 95, 96, Gyarmathy szerk.

1996: 28, HbT. 1853b, 1871, [1880], 1890a, 1905, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 100, SzmT. [1750], Varga 1882: 130. — T13-F2.

Pródi-halom

Pródi-halom dűlő lásd **Elek dűlő**

Pródi-határ lásd **Pród**

Pródi híd lásd **Nagy híd**

Pródi kocsma lásd **Dedő csárda**

Pródi-legelő 2011: *Pródi-legelő ~ Legelő,* 1981: *Pródi-legelő,* 1959: *Pródi-legelő.* — Legelőterület Nagypród északi részén, a Polgári út mellett. Egy része ma már szántó. Pródon egyszerűen ***Legelő***-nek is mondják. — H. Fekete 1959: 96. MoFnT. 2. — T13-G1.

Pródi-legelő-dűlő 1959: *Pródi legelő-dűlő.* — Dűlőföld a Pródi-legelő mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 96. — T13-G1.

Pródipuszta lásd **Pród**

Pródi-rét lásd **Rét**

Pródi-telek 1959: *Pródi telek, Poródi telek,* 1864: *pródi telek* nevezet alatt önálló, de már elpusztult belső telkei is voltak, 1784: *Pródi Teleken* való széna kaszálásra küldetnek, 1782: a *Pródi Teleken,* 1782: a *Pródi Teleket* kaszálják, 1779: A város számára meghagyódik a *Pród Telek* a nánási határig, 1769: A *Pródi telek* tilalmasnak hagyatik. — Legelőterület Pródon. Mivel a *telek* szó a helyi nyelvhasználatban 'szálláshely, szállásföld' jelentésben él, feltehető, hogy a név az egykori Pród falu helyét jelöli. Ritkán ***Pród-telek*** formában is előfordul. — H. Fekete 1959: 96. — T13-G1.

Pródi út lásd **Harmincötös út, Kispródi út**

Pródpuszta lásd **Pród**

Proletár-föld lásd **Reus**

Pulykatelep 1. 2011: *Pulykatelep.* — Pulykatelep Bodaszőlőhöz közel, a Zója téesztől keletre, a bodai Bekötőúttól pedig délre található. — T27-G2.

Pulykatelep 2. 2011: *Pulykatelep ~ Német pulykatelep.* — Pulykatelep Bodaszőlő mellett, a bodai Bekötőúttól északra, a Dombi-tanyától pedig nyugatra. Másik elnevezése, a ***Német pulykatelep*** arra utal, hogy az 1980-as években német licensz alapján épült. — T23-F5.

Pulykatelep 3. 2011: *Pulykatelep ~ Bides-Guti pulykatelep.* — Pulykatelep Bodaszőlőhöz közel, a Bides-Guti-erdő mellett. Elhelyezkedése alapján ***Bides-Guti pulykatelep***-nek is hívják. — T23-F4.

Pulykatelep 4. 2011: *Pulykatelep.* — Pulykatelep Hajdúböszörmény belterületétől délre, a Zsemberi téesszel átellenben. Ma a Béke téesz tulajdonában van. — T22-C4.

Pródi-legelő

Púpos Csíkos-tanya lásd **Csíkos-tanya**

Puskás Tivadar utca 2012: *Puskás Tivadar utca,* 2004: *Puskás Tivadar utca,* 1977: *Puskás Tivadar utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Külső Szoboszlói utat köti össze a Madarász Viktor utcával. — HbT. 1977. — T34-C4.

Puskás utca 1745: Ns. Böszörmény Városának *Puskás* nevü *Uttzáján,* 1674–1676: *Puskás utca* [modernizált alak]. — Egykori utca Hajdúböszörmény belterületén. A névadás hátterét és az utca pontos helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 28.

Pusztaszer utca 2011: *Pusztaszer utca,* 2004: *Pusztaszer utca,* 1977: *Pusztaszer utca,* 1959: *Pusztaszer utca,* 1929: *Pusztaszer u[tca],* 1929: *Középkert X. dűlő.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Csaba királyfi utcát köti össze a Jászkun utcával. 1929 óta

hivatalos név. A Középkert tizedik dűlője volt, ezért egy időben ***Középkert Tizedik dűlő***-nek is nevezték. — H. Fekete 1929: 36, 1959: 28, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Puszta-Vid lásd **Hajdúvid**

Püspök-tábla 1988: *Püspöktábla,* 1959: *Püspök-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő délkeleti táblája. Baltazár Dezső püspök nyaralója volt mellette, innen kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 97. — T23-G4.

Püspök-tanya 2011: *Püspök-tanya,* 1988: *Püspöktanya.* — Nagyobb birtok, Baltazár Dezső püspök egykori nyári rezidenciája volt. Bodaszőlőhöz közel, attól északra található, a Lorántffykert északkeleti sarkában. — Bancsi 1988: 10. — T23-G4.

Püspök-tanyai nyiladék 2011: *Püspök-tanyai nyiladék*. — Erdei út, amely a Püspök-tanya mellett halad el. A Vincellér utca északi sarkától a Lorántffykert délkeleti sarkáig tart. — T23-G4.

Rácböszörmény lásd **Hajdúböszörmény** (a település helynévtárának elején)

Rác-kút-tábla 1959: *Rácskút-tábla*. — A bodaszőlői Város-erdő egyik része. A Kelepce nyiladék és a Közép deréknyiladék között, a Méhészházi nyiladéktól a határig húzódik. Bizonyára az egykor itt állt kútról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 97. — T23-G2.

Rác(ok) temető(je) lásd **Orosz temető**

Rác utca 1. 1674–1676: *Rác utca* [modernizált alak]. — Utca Hajdúböszörményben, pontosabb helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 28.

Rác utca 2. 2012: *Rác utca,* 2004: *Rác utca,* 1991: *Rác utca, November 7. utca,* 1977: *November 7. utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Jászkun utcát köti össze az Erdély utcával. Mai hivatalos nevét 1991 óta viseli, korábban ***November 7. utcá***-nak hívták. — HbT. 1977. — T35-G4.

Rácvid lásd **Hajdúvid**

Rácvidipuszta lásd **Hajdúvid**

Rácz András tanyája 1970: *Rácz András tanyája.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 480. — T16-D1.

Rácz Miklós tanyája 1970: *Rácz Miklós tanyája.* — Tanya Hajdúvid keleti határában, a Dorogi út északi oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 480. — T10-B4.

Rácz-tanya 2011: *Rác-tanya.* — Tanya a Réten, közel a görbeházi határhoz. Ma is gazdálkodnak rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B5.

Radácsi dűlő 2011: *Radácsi dűlő,* 1959: *Radácsi-dűlő.* — Út Hajdúvidtől nyugatra, a Polgári útból nyílik. A mellette birtokos családról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 97.

Radnóti Miklós utca 2011: *Radnóti Miklós utca,* 2004: *Radnóti Miklós utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, az Újfehértói utcát köti össze a Városkert utcával. — T35-E1.

Radócz Jani-tanya lásd **Radócz-tanya**

Radócz-tanya 2011: *Radóc-tanya ~ Radóc Jani-tanya.* — Tanya a Réten. ***Radócz Jani tanyája***-ként is ismerik. Korábbi tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B3.

Rákóc 2011: *Rákóc ~ Rákóci-erdő,* 1988: *Rákóc,* 1980: *Rákóczi-erdő,* 1959: *Rákóc,* 1853: *Rákócz,* 1837: *Rákócz* árka, 1801: *Rákócz,* 1769: *Rákócz,* 1766: *Rákócz.* — Erdőrész Zelemér területén, Bodaszőlő belterületétől délnyugatra. Kiterjedése egykor 166 kataszteri hold volt, de ma már sokkal kisebb területet ölel fel. Részei, a Kis-Rákóc és a Nagy-Rákóc, nem alkotnak egymással összefüggő területet. ***Rákóci-erdő*** néven is ismerik. A névadás hátterét nem ismerjük. Azt azonban megjegyezhetjük, hogy a *Rákóc*-féle helynevek szláv eredetűek, és tulajdonképpen 'rákos' jelentéssel bírnak. Vö. Pipás-kert. — Bancsi 1988: 10, H. Fekete 1959: 87, 97, FNESz., MoFnT. 2, Révész 1853: 43. — T28-A2.

Rákóci-erdő lásd **Rákóc**

II. Rákóczi Ferenc utca 2012: *Második Rákóci Ferenc utca ~ Rákóci Ferenc utca ~ Rákóci utca,* 2004: *II. Rákóczi Ferenc utca,* 1977: *II. Rákóczi Ferenc utca,* 1959: *II. Rákóczi Ferenc utca, Nagy Szabó köz, Vasút ut-*

ca, 1959: *Nagy Szabó köz,* 1929: *II. Rákóczi Ferenc utca,* 1910: *Vasut u[tca],* 1893: *nagy Szabó köz,* 1892: *Nagy Szabó köz,* 1889: *Nagy szabó köz,* 1842: *Nagy Szabó utca.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Baross Gábor tértől tart a Kálvin térig. 1929 óta viseli a mai hivatalos nevét, korábban egy ott lakó gazdáról, U. Szabó Jánosról ***Nagy Szabó köz***nek vagy ***Nagy Szabó utcá***-nak hívták. Mivel a vasútállomáshoz vezet, egy időben ***Vasút utcá***-nak is nevezték. — H. Fekete 1959: 26, 28, 33, HbT. 1889, 1929, 1977. — T35-E3.

II. Rákóczi György utca lásd **Salgótarján utca**

Rákóczi téesz 2011: *Rákóci téesz,* 1973: *Rákóczi téesz,* 1970: *Rákóczi Tsz.* — Egykori termelőszövetkezeti központ Hajdúvidtől délkeletre. A Kis-Botos-tanya volt a központja. — Hnt. 1973, É. Kiss 1970: 480. — T15-H1.

Rákóczikert 2011: *Rákócikert ~ Rákóci-szőlő ~ Rákóci-szőlőskert,* 2011: *Rákóczikert,* 1980: *Rákóczikert,* 1959: *Rákóczi-szőlőskert,* 1945: *Rákóczi szőlő,* 1905: *Rákóczi szőlő,* 1897: *Rákóczi* hegyközség, *Rákóczi szőlőskert.* — Eredetileg szőlőskert volt, ma lakott terület Bodaszőlő és Józsa között. Délkeletről a Szentgyörgyi-erdővel határos. A 19. század végén létesült, s II. Rákóczi Ferencről kapta a nevét. A kertségek névadási módjához a településen lásd a Kossuth-kert szócikkét. ***Rákóczi-szőlő*** és ***Rákóczi-szőlőskert*** néven is ismerik. Alapításakor, a 19. század végén nevezték el. — H. Fekete 1959: 97, HbT. 1905, Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T27-H2H3.

Rákóczikerti nyiladék 2011: *Rákóczikerti nyiladék.* — Erdei út, amely nyugat–keleti irányban vezet Bodaszőlő felé. — T23-F5.

Rákóczi-szőlő lásd **Rákóczikert**

Rákóczi-szőlőskert lásd **Rákóczikert**

Rákóczi utca lásd **Táncsics Mihály körút, Vidtelke utca**

Rákos dűlő 2011: *Rákos dűlő.* — Út Hajdúvid délnyugati határában, a Veréb-sár területén. A névadás hátterét nem ismerjük. — T15-F2.

Rákos-dűlő 2011: *Rákos-dűlő,* 1981: *Rákos-dűlő,* 1959: *Rákos-dűlő,* 1927: a Telekföldben a *Rákos-dűlőn* 9 vékás föld. — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől északra, az Északilucernásban. Nevét a dűlő mellett nagyobb földterületet birtokló Rákos családról kapta. — H. Fekete 1959: 97, MoFnT. 2. — T21-H1.

Ráskai 2011: *Ráskai,* 1959: *Ráskai.* — Szántóterület Pródtól északnyugatra, a Nánási-határban, a Ráskai-fenék mellett. Az északi része Hajdúnánáshoz tartozik. A név talán a terület egykori birtokosának személynevét őrzi. — H. Fekete 1959: 97. — T7-E3F4.

Ráskai-fenék 1959: *Ráskai-fenék, Ráskai-lapos,* 1944: a *Ráskai fenék* rucahápogással szolgáltat szép zenét, 1882: *Ráskai fenékben* gyékény vágásról. — Vízállásos, nádas hely a Pródi-legelő nyugati részén. Nevének előtagja talán a terület egykori birtokosára utal. ***Ráskai-lapos***-ként is adatolható. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 97, 98. — T7-E3.

Ráskai-lapos lásd **Ráskai-fenék**

Református iskola lásd **Központi lányiskola**

Református temető lásd **Keleti temető, Nyugati temető**

Református templom 1. lásd **Bocskai téri református templom**

Református templom 2. lásd **Kálvin téri református templom**

Régi állomás 2011: *Régi állomás ~ Régi vasútállomás.* — Vasútállomás Hajdúvidtől keletre, a Kis-erdővel szemben. 1975 előtt itt állt meg a vonat. — T36-D2.

Régi Debreceni köz 1959: *Régi Debreceni köz.* — Egykori köz Hajdúböszörmény belterületén. Nevét az magyarázza, hogy folytatása a debreceni országút volt. — H. Fekete 1959: 28.

Régi Debreceni út lásd **Külső Debreceni utca**

Régi iskola 2011: *Régi iskola ~ Iskola.* — Két tantermes iskola Hajdúvid belterületén. 1952-től van itt tanítás, előtte csak az Ócska iskolában tanítottak. — T36-D2.

Régi-kertség lásd **Ó-kertség**

Régi temető lásd **Nyugati temető**

Régi vasútállomás lásd **Régi állomás**

Remete-csatorna lásd **Remete-ér**

Remete-ér 1981: *Remete-csatorna,* 1959: *Remete-ér,* [1857]: *Remete ér.* — Vízfolyás a Rét déli részén, a Nagy-Zsombékos vizét viszi a

Hortobágyba. ***Remete-csatorna*** néven is nevezik. A névadás hátterét nem ismerjük. A *Remete-ér* a Remete-foki-csatornában folytatódik, a torkolati részét pedig Remete-foknak nevezték. Bizonyára összefügg a nánási Remete névvel (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). — H. Fekete 1959: 98, MoFnT. 2.

Remete-fok 1959: *Remetefok,* 1945: *Remetefok,* 1905: *Remete fok,* 1871: *Remete fok,* 1857: *Remetefok,* 1823: *Remete-fok,* 1790: *Remete foknál,* 1750: [az újvárosi határ] a *Remetefok* szélen a Viz miatt hányatlan maradt, 1748: *Remetefok.* — A Remete-ér torkolata, itt folyik bele a Hortobágyba. Az elnevezés *fok* utótagja olyan keskeny medrű, időszaki patakot vagy csatornát jelent, melyet árvíz vagy belvíz táplál. — H. Fekete 1959: 98, FKnT., HbT. 1823, 1871, 1905. — T12-B4.

Remete-foki-csatorna 1959: *Remetefoki csatorna.* — A Remete-fok csatornázott torkolati része a Réten, a Remete-érnek a Hortobágyba torkollásánál. — H. Fekete 1959: 98.

Remete-foki kocsma lásd **Tirimpó csárda**

Reptér lásd **Gépállomás**

Rét Fotó: Molnár Antal

Rét 2011: *Rét, -re,* 1981: *Rét,* 1967: *Rét,* 1959: *Rét, Rít, Nagyrét, Nagyrít,* Poródon a Bikás, *Ríten* a Tirimpó (Népdal), *Pródi-rét,* 1937: *Rét,* 1913: *Rét,* 1905: *Rét,* 1890: *Rét,* 1889: *Rét,* 1883: Pród *Rétre,* 1871: *Rét,* 1866: *Nagy Rét,* 1864: a Pród puszta *Rét* nevezetű részének, 1853: *Nagy Rét,* 1823: *Nagy-Rét,* 1823: *Nagy Rét,* 1777: *Rét,* 1774: *Böszörményi rétre,* 1768: *Rétet,* 1764: *Réten* kaszálót és szántót, 1753: a Város közönséges Kaszálló *Réttyének,* 1736: a *Pródi Rethnek* kaszálása. — Nagy kiterjedésű határrész a város északnyugati határában. Korábban vizenyős terület volt, a Tisza tavaszi áradása gyakran elöntötte. Ma nagy része szántó. A balmazújvárosi határtól Hajdúnánás nyugati határszéléig nyúlik. Régebben főleg Pródhoz számították, erre utal a Pródi-rét elnevezése is. Emellett ***Nagy-rét***-nek és ***Böszörményi-rét***-nek is említik a források. — H. Fekete 1959: 88, 96, 98, HbT. 1823, 1853b, 1871, 1889, 1890a, 1905, Hnt. 1937, 1967, MoFnT. 2. — T6-B4C4.

Réti csárda lásd **Kati-kocsma**

Réti-csatorna lásd **Kupa-csatorna**

Réti kocsma lásd **Kati-kocsma**

Réti üzemegység lásd **Csillag mezőgazdasági szövetkezet**

Reus 2011: *Reus,* 1973: *Reusdűlő,* 1970: *Rós, Jogosult, Proletár-föld,* 1967: *Reusdűlő.* — Nagyobb kiterjedésű földterület, dűlőföld Hajdúvid északi határában, a Forrai-földtől északra. Egy része Hajdúdoroghoz tartozik. Régen sok tanya állt rajta. A helybeliek szerint Reus Viktornak 350 hold földje volt ezen a területen, innen kapta a *Reus* és a ***Reus-dűlő*** nevét. A ***Jogosult*** és a ***Proletár-föld*** elnevezéseket pedig az magyarázza, hogy az első világháború után az arra jogosultak földet kaptak itt. — Hnt. 1967, 1973, É. Kiss 1970: 457, 479, 480. — T9-G3H3.

Reus-dűlő lásd **Asztalos-dűlő, Reus**

Reus-tanya 2011: *Reus-tanya*. — Egykori uradalmi birtok, tanya Hajdúvid északnyugati határában, a Reus területén. Ma szántóföld van a helyén. — T9-H3.

Rhédey Ferenc utca 2011: *Rédei Ferenc utca,* 2004: *Rhédey Ferenc utca,* 1977: *Rédei Ferenc utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Csatár István utcát köti össze a Vásártérrel. Neve Rhédey Ferencnek állít emléket, akit 1657-ben választottak Rákóczi György helyére erdélyi fejedelemmé. — HbT. 1977. — T35-F4.

Ricu-dűlő 1959: *Ricu-dűlő.* — Egykori dűlőföld a Réten, a Ricu-fenék mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 98.

Ricu-fenék 1959: *Ricu-fenék,* 1864: rendesen nem használható földterületek, jelesül a … *Ricufenék*. — Mélyen fekvő, vízállásos terület a Rét északi részén, közel a Nánási-határhoz. Nevének magyarázatát nem ismerjük, de mellette fekszik a Ricu-dűlő, amellyel bizonyára összetartozik. — H. Fekete 1959: 99.

Rizsföldek 2011: *Rizsföldek.* — Földterület Pródtól délnyugatra. Rizstermesztés folyt rajta az 1950-es évektől az 1980-as évekig. — T13-F3.

Rohonczi-sziget 1959: *Rohonczi-sziget, Rohonczi-telek,* 1857: *Rohonczi sziget.* — A Rét magasabban fekvő része, a Nagy-Zsombékos mellett. ***Rohonczi-telek***-ként is szerepel. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — H. Fekete 1959: 99. — T6-D3.

Rohonczi-telek lásd **Rohonczi-sziget**

Róka-hát 2011: *Róka-hát ~ Róka-háti-legelő.* | *A Kisporódi út azon szakaszán, ahol az Iskola dűlő kiindul, az a Róka-hát, itt van a Róka-háti iskola*. 1981: *Róka-hát,* 1959: *Rókahát, Rókalyukas-hát,* 1884: *Rókahát,* [1857]: *Róka hát,* 1857: *Róka hát,* 1823: *Róka hát,* 1790: *Róka Hát,* 1789: *Róka Jukas Hátat,* 1786: *Rókajukashát* tilalmaztatik, 1779: Meg engedtetett a *Róka lyukas Háton,* 1776: A *Róka lyukas hátra.* — Kaszáló az újvárosi határ mellett, a Rétnek a Hortobágytól keletre eső délnyugati része. Nevét az magyarázza, hogy egykor sok rókakotorék volt ezen a területen: elsősorban történeti forrásokban az erre utaló ***Rókalyukas-hát*** formában is előfordul. ***Róka-háti-legelő***-ként ma is ismerik. — H. Fekete 1959: 99, HbT. 1823, HKFT., MoFnT. 2. — T12-C2.

Róka-háti iskola 2011: *Róka-háti iskola,* 1959: *Rókaháti iskola,* 1956: *Rókaháti iskola.* — Egykori tanyasi református elemi iskola. Az 1930-as évek elején létesült, és 1973-ig működött iskolaként. Az épület ma is áll: lakóépületként funkcionált az utóbbi években, jelenleg pedig Sőrés Imre csirkeneveldéjeként üzemel. — H. Fekete 1959: 99, HbT. 1956. — T12-B3.

Róka-háti-legelő lásd **Róka-hát**

Róka-háti út lásd **Iskola dűlő 2.**

Rókahát utca 2011: *Rókahát utca.* — Utca Pród belterületén, a Bagota utcát köti össze a Pallai Pál utcával. Nevét a falutól északnyugatra elterülő Róka-hát kaszálóról kapta. Hivatalos név. — T36-B2.

Rókalyukas-hát lásd **Róka-hát**

Rókaporozó 2011: *Rókaporozó,* 1988: *Rókaporozó,* 1988: *Rókaporozódomb tábla,* 1959: *Rókaporozó-domb-tábla,* 1944: *Rókaporozó.* — Homokos terület a Perestől északra, a bodaszőlői Város-erdő északi részén. Nevét állítólag onnan kapta, hogy a rókák ide vitték a kicsinyeiket a homokban fürdeni. Egy időben ***Rókaporozó-domb-táblá***-nak is hívták. — Bancsi 1988: 11, H. Fekete 1959: 99. — T23-G2.

Rókaporozó-domb-tábla lásd **Rókaporozó**

Rókaporozó nyiladék 2011: *Rókaporozó nyiladék,* 1988: *Rókaporozónyiladék,* 1959: *Rókaporozó-nyiladék.* — Erdei út a bodaszőlői Város-erdő északi részén, a Rókaporozó területén halad keresztül. — Bancsi 1988: 11, H. Fekete 1959: 99. — T23-E3G3.

Rolánffy lásd **Lorántffykert**

Római iskola-dűlő 1959: *Római iskola-dűlő.* — Dűlőföld vagy dűlőút Hajdúböszörmény határában, a pontosabb helyét nem ismerjük. Nevét az magyarázza, hogy egy római katolikus tanyasi iskola mellett feküdt. — H. Fekete 1959: 99.

Római katolikus templom 2012: *Római katolikus templom.* — Templom a belterület délnyugati részén, az Újvárosi utca 31. szám alatt. — T34-C3.

Róna-fenék lásd **Nagy-róna**

Rózsabokor csapszék 1959: *Rózsabokor csapszék.* — Egykori kocsma a Deák Ferenc utca sarkán. — H. Fekete 1959: 28. — T34-D3.

Rózsa Ferenc utca lásd **Görgey Artúr utca**

Rózsa utca lásd **Méliusz Péter utca**

Röptér lásd **Gépállomás**

Rudas László utca lásd **Nagy Imre utca**

Ruszki-laktanya lásd **Olajtároló**

Ságvári Endre körút lásd **Kemény János körút**

Salamon 1959: *Salamon,* 1926: *Salamon,* 1890: *Salamon,* 1898: a város erdején a *Salamon* keleti részén az un. mogyorósi nyiladék közelében tüz támadt, 1871: *Salamon,*

1858: *Szálomon Puszta,* 1849: *Salamon,* 1839: Exstirpatura *Salomon,* 1794: *Salamon,* 1784: *Salamon,* 1783: *Salamon,* [1745]: *Salamir,* [1720]: *Salamon,* [1690]: *Salamir,* 1476/1477: *Salamon,* pred., 1476: *Salamonra,* 1418: *Salamon,* 1342: *Salamon,* 1332: *Salomon,* poss., 1332: *Salamon,* poss., [1318–1321 k.]: *Salamon,* v., 1222/1550: *Solomonis,* v., 1214: *Salamon.* — A bodaszőlői Város-erdő északnyugati része viselte ezt a nevet Hajdúböszörmény keleti határában. A területen a középkorban *Salamon* nevű település állt, amelyet a 13. század elejétől említenek. A helynév a középkori Magyarországon gyakori *Salamon* személynévből (lásd például +1086: *Salomon*) alakult, és bizonyára a település birtokosára utalt. Erre vonatkozó konkrét adataink azonban nincsenek. A *Salamon* településnév több magyar helység neveként is használatos volt, többek között Vas, Veszprém és Zemplén vármegyében. A falu a 15. században Böszörmény tartozéka, később elpusztásodott, ahogyan ezt ***Salamonpuszta*** megnevezése is mutatja. Ma már nem ismerik az elnevezést. — A. 2: 594, 596, DHA 1: 254, H. Fekete 1959: 99, 100, HbT. 1839, 1871, 1890a, Lévai 2003: 97–101, MKFT., MoT. [1690], [1720], [1745], SzabOkl. 1., VárReg. 38.§ 276, Zoltai 1926: 110. — T23-F2.

Salamon dűlő 1959: *Salamon-dűlő.* — Keresztdűlőút a Bodaszőlőtől északra fekvő Salamon északi oldalán. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Salamon útja. — H. Fekete 1959: 100. — T23-F2.

Salamon dűlő tábla 1959: *Salamon-dűlő-tábla, Salamoni-szántók, Salamoni-szántó-tábla.* — Földterület a bodaszőlői Város-erdőn, a Salamon dűlő mellett. ***Salamoni-szántók*** és ***Salamon-szántó-tábla*** néven is szerepel. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 100. — T23-F2.

Salamon-hegy 1785: *Salamon hegy*. — Kiemelkedés az egykor önálló faluként létező Salamon erdőterületen. Ma nem ismerik a megnevezést. — EKFT.

Salamoni-szántók lásd **Salamon dűlő tábla**

Salamoni-szántó-tábla lásd **Salamon dűlő tábla**

Salamonpuszta lásd **Salamon**

Salamon útja 1784: *Salamon Uttya,* 1373: *Salamon uta.* — Egykori földút, amely a középkori, elpusztult Salamon település területén vezethetett át. Esetleg azonos lehet a Salamon dűlővel. — H. Fekete 1959: 100. — T23-E3.

Salgótarján utca 2012: *Salgótarján utca,* 2004: *Salgótarján utca,* 1977: *Salgótarján utca,* 1959: *Salgótarjáni utca, Új sor, II. Rákóczi György utca,* 1929: *II. Rákóczy György utca,* 1929: *II. Rákóczi György utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Désány István utcát köti össze a Szoboszlói utcával. 1929-ig ***Új sor,*** 1929 és 1948 között pedig ***II. Rákóczi György utca*** volt a hivatalos neve. 1948-ban azért nevezték át *Salgótarján utcá*-ra, mert ebben az évben lett Salgótarján Hajdúböszörmény testvérvárosa. — H. Fekete 1929: 26, 1959: 28, 30, HbT. 1929, 1977. — T34-D4.

Sánta Sóvágó-tanya 2011: *Sánta Sóvágó-tanya ~ Sóvágó Sándor-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Sziget-orr területén. A tanyát elbontották, ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelynek előtagjában a *Sánta* ragadványnév. ***Sóvágó Sándor-tanya***-ként is ismerik. — T26-B1.

Sárállás 1959: *Sárállás-dűlő,* 1894: *Sárálláson,* 1868: *Sárállási dülő,* 1864: *sárállási* föld, 1770: *Sár állás* földbül. — Földterület, kaszáló és szántó Hajdúvid déli határában, a Sárállás-lapos mellett. A *sárállás* szó posványos, vízállásos hely jelentésben használatos ezen a területen. ***Sárállás-dűlő*** és ***Sárállási-dűlő*** néven is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 100, FKnT. — T16-A4.

Sárállás(i)-dűlő lásd Sárállás

Sárállás-lapos 1959: *Sárállás-lapos,* 1864: *Sárállás lapos.* — Vizes fenék, lapos Hajdúvidtől délre, a Telekföldön, a Sárállás mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100. — T16-A4.

Sárkúti dűlő lásd **Szárkút dűlő**

Sarló utca lásd **Sillye Gábor utca**

Sáros-tó 1959: *Sáros-tó.* — Sáros, pocsolyás vízállás volt a Réten. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100.

Sáros-tó-lapos 1959: *Sáros tó lapos.* — A Sáros-tó környéke. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100.

Sasfészkes-tábla 1959: *Sasfészkes tábla.* — Földterület, tábla a bodaszőlői Belső-erdőn, a Fácántelepi nyiladéktól húzódik kelet felé a határárokig. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100. — T23-F4.

Sas-halom 1959: *Sas-halom,* 1914: *sashalmi* homok földeket, 1893: *Sashalom,* 1795: *Sas Halomig, Sas Halomtól,* 1786: *Sas halom.* — Egykori halom a hajdúböszörményi határ keleti részén. Nevét az ott fészkelő madarakról kaphatta, de a név előtagja akár személynév is lehet. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100.

Sásos-fenék 1959: *Sásos-fenék.* — Sással benőtt vízállásos fenék az újvárosi határ és a Kispródi út között. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100. — T13-H5.

Sebes-ér 1959: *Sebesér,* 1857: *Sebes ér,* 1823: *Sebes-ér,* 1790: Kezdődik a Balog Sziget a *Sebes ér* mellett a Nagy Kupa oldalon, 1790: A Róka Hát Északi farkon, mely Dülő keresztül megyen a *Sebes éren,* 1781: *Sebes ér.* — A Hortobágy bal oldali mellékvize, észak felől a Rét középső részének vizeit gyűjti össze, és vezeti a Hortobágyba. Nevében a 'gyors' jelentésű *sebes* szó az érnek a többinél gyorsabb folyására utalhatott. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 100, 101, HbT. 1823.

Sebes-ér-fenék 1959: *Sebesér-fenék,* 1864: rendesen nem használható földterületek a … *Sebesérfenék,* 1790: *Sebes Ér fenék* előtt való sziget, *Sebes fenék* mellett. — Vízállásos terület, hajlás a Sebes-ér mellett. Egy 18. századi forrás ***Sebes-fenék*** formában is említi. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 101.

Sebes-fenék lásd **Sebes-ér-fenék**

Semberi dűlő lásd **Zsemberi dűlő**

Semberi-tanya lásd **Zsemberi-tanya**

Semmelweis Ignác utca 2011: *Szemmelveisz Ignác utca,* 2004: *Semmelweis Ignác utca,* 1977: *Semmelweis Ignác utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Bél Mátyás utcát köti össze a Fazekas Mihály utcával. — HbT. 1977. — T34-B4.

Ser csapszék lásd **Sör csapszék**

Serfőző ház lásd **Sörfőző**

Serfőző köz lásd **Luther Márton utca**

Serfőző utca lásd **Luther Márton utca**

Ser kocsma lásd **Sör csapszék**

Sertéstelep 1. 2011: *Sertéstelep.* — Sertéshizlalda Hajdúböszörmény nyugati határában, az Újvárosi út mentén, a Gát-ér mellett. — T21-F4.

Sertéstelep 2. lásd **Kis-Botos-tanya**

Séta tér 1858: *Séta tér,* 1858: *Séta Tér.* — Tér a régi városháza és a Kerületház között. — H. Fekete 1959: 29, HbT. 1858. — T34-D3.

Sillye Gábor utca 2012: *Sijje Gábor utca,* 2004: *Sillye Gábor utca,* 1977: *Sillye Gábor utca,* 1959: *Sillye Gábor utca, Sarló utca, Kis Rab Péter köz,* 1929: *Sillye Gábor u[tca],* 1929: *Sarló u[tca],* 1910: *Sarló u[tca].* — Zsákutca Hajdúböszörmény belvárosában, a II. Rákóczi Ferenc utcából nyílik. Mai hivatalos nevét a 19. században élő utolsó hajdúkerületi főkapitányról kapta. Az utca görbe alakja sarlóra emlékeztet, ez magyarázza a korábbi ***Sarló utca*** elnevezését. ***Kis Rab Péter köz***-nek pedig egy ott lakó gazdáról nevezték. — H. Fekete 1929: 38, 1959: 23, 28, HbT. 1929, 1977. — T35-E3.

Simon Gyurka tanyája 2011: *Simon Gyurka tanyája.* — Tanya Hajdúvidtől keletre, a Szeméttelep mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-C2.

Simon Lajos tanyája lásd **Simon-tanya**

Simon-tanya 2011: *Simon-tanya ~ Simon Lajos tanyája.* — Tanya Hajdúvid északkeleti határában, a Poroszlai-földön. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T10-D4.

Sintérház lásd **Gyepmesteri hivatal**

Sintértelep lásd **Gyepmesteri hivatal**

Sipos-tanya 1. 2011: *Sípos-tanya.* — Egykori tanya Hajdúvidtől északra, a Forrai dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-G4.

Sipos-tanya 2. 2011: *Sípos-tanya.* — Tanya Zelemértől délre, közel a Rákóczikerti nyiladék nyugati végéhez. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-H2.

Sirály utca lásd **Szondi György utca**

Sirály-ülés lásd **Szondi György utca**

Siteri-lapos 2011: *Siteri-lapos,* 1981: *Siteri laposa,* 1959: *Siteri-lapos,* 1945: *Siteri lapos,* 1897: *Siteri lapos,* 1891: *Siteri lapos,* 1890: *Siteri lapos,* 1871: *Siteri lapos,* 1839: Vidtelek, benne levő *Siteri lapossal,* 1836: *Siteri lapos.* — Egykori vizenyős terület Hajdúvidtől nyugatra, a Vidi-ér kanyarulatai között. ***Siteri laposa*** alakban is szerepel. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 101, HbT. 1836, 1871, 1890a, 1890b, 1897a, MoFnT. 2.

Somossy Béla-tagbirtok lásd **Somossy Béla tanyája**

Somossy Béla tanyája 2011: *Somossi Béla tanyája,* 1959: *Somossy Béla-tagbirtok,* [1880]: *Somossi tn. [tanya].* — Egykori tanya a belterülettől északnyugatra, a Telekföldön. Tulajdonosáról kapta a nevét. A régebbi ***Somossy Béla-tagbirtok,*** *illetve a* ***Somossy-tanya*** nevet ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 101, HbT. [1880]. — T15-G4.

Somossy Béla utca 1. 2012: *Somossi Béla utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Zaboskertben. Nevét a város egykori jeles polgármesteréről kapta. — T35-F4.

Somossy Béla utca 2. lásd **Iskola utca 1.**

Somossy-lapos 1970: *Somossy-lapos.* — Kaszáló Hajdúvid nyugati határában, a Nánási út mellett. Nevét az egykor a közelében álló Somossy Péter-féle-tanyáról kapta. — É. Kiss 1970: 483. — T9-G5.

Somossy-tanya lásd **Somossy Béla tanyája**

Somossy Péter-féle-tanya 1970: *Somossy Péter-féle tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, a Somossy-lapos mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483. — T9-G5.

Somossy utca lásd **Kálvineum utca**

Sós-gödör lásd **Sós-kút-gödör**

Sós-kút dűlő 1959: *Sóskút-dűlő.* — Dűlőút Nagypródon, a Sós-kút-gödör mellett, a Bagotai utat keresztezte. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 101.

Sós-kút-gödör 1959: *Sóskút-gödör,* 1945: *Sósgödör,* 1905: *Sós gödör,* 1890: *Sós Gödör,* 1889: *Sós-gödör,* 1871: *Sós Gödör.* — Egykori gödör Nagypródon, a Bagotai út mellett. A vize annyira sós volt, hogy főztek is vele. Betemették, mert a sójövedéket károsította. Gyakrabban nevezték ***Sós-gödör***-nek. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 101, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905.

Sóvágó dűlő 2011: *Sóvágó dűlő.* — A Szigetorr harmadik dűlőútja, Hajdúböszörmény délnyugati határában. Nevét a dűlő mellett lévő Sóvágó-tanyákról kapta. — T26-A1.

Sóvágó-kút 2009: *Sóvágó-kút,* 1959: *Sóvágó-kút,* 1927: Nagyzelemérben 7 vékás föld kiadó a *Sóvágó kútnál.* — Egykori kút Hajdúböszörmény délnyugati határában, Nagy-Zeleméren, a Sóvágó-laposnál. Nevének előtagja a környező területek birtokosára utal. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 101, Gábor 2009: 68. — T26-A1.

Sóvágó-kút-lapos lásd **Sóvágó-lapos**

Sóvágó-lapos 2011: *Sóvágó-lapos,* 2009: *Sóvágó-kút-lapos,* 1981: *Sóvágó-lapos,* 1959: *Sóvágó-kút-lapos.* — Alacsony fekvésű terület Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Sóvágó-kút környékén. Egy része szántóföld. Korábban ***Sóvágó-kút-lapos***-ként is szerepelt, ami azt jelzi, hogy a név előtagjában a kút megjelölése, és nem a tulajdonos neve látható. Ezt a teljesebb névformát azonban ma már nem használják. — MoFnT. 2, H. Fekete 1959: 101, Gábor 2009: 68. — T26-A1.

Sóvágó-lapos dűlő 2011: *Sóvágó-lapos dűlő ~ Lapos dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Földesi dűlő és az Iskola dűlő között. Nevét a közelben lévő Sóvágó-laposról kapta. ***Lapos-dűlő***-ként is ismerik. — T21-G5.

Sóvágó Márton-tanya 2011: *Sóvágó Márton-tanya ~ Sóvágó-tanya.* — Egykori tanya a Róka-háton, a Kispródi út mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Sóvágó-tanya***-ként is ismerik. — T13-E3.

Sóvágó Mihály-tanya 2011: *Sóvágó Mihájtanya ~ Sóvágó-tanya.* — Egykori tanya, Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Kovács dűlő mellett. Az épületét elbontották, ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Sóvágó-tanya***-ként is ismerik. — T26-B2.

Sóvágó Sándor-tanya lásd **Sánta Sóvágó-tanya**

Sóvágó Sándor tanyája 2011: *Sóvágó Sándor tanyája.* — Egykori tanya a Róka-háton, a Kispródi út mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-E3.

Sóvágó-tanya lásd **Sóvágó Márton-tanya**, **Sóvágó Mihály-tanya**

Sóvágó-telek 1882: kispródi *Sóvágó-telek* földjét. — Földterület Hajdúböszörmény belterületétől északnyugatra, Kispródon. Tulajdonosáról kapta a nevét: a településen sok Sóvágó nevű család élt. — H. Fekete 1959: 101. — T14-D5.

Sör csapszék 1850: *Ser csapszékből,* 1782: *Ser csapszék,* 1755: *Ser korcsma.* — Egykori városi kocsma a Sörfőző mellett. ***Sör kocsmá***nak is említik. — H. Fekete 1959: 28.

Sőre lásd **Sőrejáró-föld**

Sőre-föld lásd **Sőrejáró-föld**

Sőre-gödör 1970: *Sőregödör.* — Mélyedés Pród és Vid határában, a Nánási út nyugati oldalán, a Sőrejáró-földön. — É. Kiss 1970: 483. — T8-B3.

Sőrejáró-föld 1970: *Sörejáróföld,* 1959: *Sőrejáró föld,* 1807: *Sőre,* 1778: A Kis Teleket pedig a *Sőre járó földnél* kaszálják, 1777: A Kis Vidi Halomnál *Sőreföld* környékét kaszálják, 1747: *Sőre,* 1746: *Sőre.* — Földterület Pród és Vid határában, egykor szarvasmarha-legeltetésre szolgált. A *sőre* szót ezen a vidéken 'hizlalni való, ill. hizlalt szarvasmarha, különösen tinó, ökör' jelentésben használják. A *sőrejáró* pedig 'sőrék járta legelő' értelmű. 18–19. századi történeti forrásokban ***Sőre*** és ***Sőre-föld*** formában is szerepel. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 101, FKnT., É. Kiss 1970: 483, ÚMTsz. — T8-B3.

Sőrekút 1959: *Sőrekút,* 1866: *Sőre kut,* 1857: *Sőre kut,* [1857]: *Sőre Kut.* — Egykori legelőterület a Pródi-legelő északi részén, a Süldő-ér és a Vidi-ér között. Nevét az egykor itt álló kútról kaphatta, amely a szarvasmarhacsorda itatására szolgált. A *sőre* jelentéséhez lásd Sőrejáró-föld. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 101. — T8-A3.

Sörfőző 1848: *Sörházhoz,* 1782: *Serfőző Háznál,* 1776: *Serfőző.* — Egykori sörfőző üzem a mai Luther Márton utcában (az egykori Serfőző közben). A forrásokban ***Sörház*** és ***Sörfőző ház*** formában is előfordul. — H. Fekete 1959: 28.

Sörfőző ház lásd **Sörfőző**

Sörfőző-kút 1959: *Serfőző kút,* 1897: *Serfőző kút.* — Ásott kút volt Hajdúböszörmény belterületén, a mai Luther Márton utcában (az egykori Serfőző közben). — H. Fekete 1959: 29.

Sörház lásd **Sörfőző**

Sör kocsma lásd **Sör csapszék**

Stefán-tanya 2011: *Stefán-tanya.* — Egykori tanya a Dedő csárda helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-G5.

Strand lásd **Fürdőkert**

Strázsa-halmi csapszék lásd **Messzelátó kocsma**

Strázsa-halom lásd **Kis-Tacsilló-halom, Lányi-domb, Messzelátó-domb**

Strázsa-halom-dűlő 1959: *Strázsa-halom-dűlő.* — Dűlőföld Nagypródon a Kis-Tacsilló-halom mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 102. — T13-H5.

Stromfeld Aurél utca 1. 2011: *Stromfeld Aurél utca,* 2004: *Stromfeld Aurél utca,* 1977: *Stromfeld Aurél utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Zaboskertben, a Baktay Ervin utcából nyílik. Nevét az első világháború neves tisztjéről kapta. Ma is ez a hivatalos neve. — HbT. 1977. — T35-G4.

Stromfeld Aurél utca 2. lásd **Vákáncsos utca**

Struccos 2011: *Struccos ~ Valkó-csőszház.* — Épület a hajdúhadházi és a bodaszőlői határon, a Szamár-hegy közelében. Ma strucctenyészet, de korábban erdészház, illetve csőszház volt a helyén. A ***Valkó-csőszház*** nevét egykori tulajdonosáról kapta. — T23-H5.

Süldő-halom lásd **Süldős-halom**

Süldős lásd **Süldős-ér**

Süldős-ér 2011: *Süldős-ér,* 1959: *Süldős-ér,* 1903: A Nagy-Pródon a Vidi-zugban, a *Süldős* ketté vágja, 1884: *Süldös ér,* [1857]: *Süldős ere,* 1857: *Süldős ere,* 1857: *Süldő Ér,* 1854: Keresztül a Szőkén a *Süldősön* és a Vidi éren, 1772: Sőre járó földnek szakasztott a *Süldős* Környéke, 1772: *Süldős.* — Széles medrű időszakos patak a Pródi-legelő északi részén, amely Hajdúnánás felől érkezik ide (ennek adatait lásd ott, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében), és a

Vidi-érbe torkollik. Neve talán arra utal, hogy a környéket süldőlegelőként használták. ***Süldős*** és ***Süldős ere*** formában is szerepel. — H. Fekete 1959: 102, FKnT., HbT. 1857c, [1857], HKFT., Pásztor 2010: 171. — T8-B4.

Süldős ere farka lásd **Süldős farka**

Süldős farka 1857: *Süldős farka,* [1857]: *Süldős-erefarka.* — Egykori vizenyős terület a Pródi-legelő északi részén, a Süldős-ér mellett. A *farka* utótag 'nyári időszakban rendszerint kiszáradó érnek hosszan elnyúló vége' jelentésben használatos ezen a területen. — FKnT., HbT. 1857c.

Süldős-halom 1996: *Süldős-hlm. [halom], Nagy Süldős-hlm. [halom],* 1981: *Nagy-Süldős-halom,* 1980: *Nagy Süldős halom,* 1959: *Süldős-halom*, 1945: *Süldő halom,* 1905: *Süldő halom,* 1890: *Süldő halom,* 1889: *Süldő halom,* 1871: *Süldő halom,* 1886: *Süldős halom,* 1884: *Nagy süldős hl. [halom].* — Kiemelkedés a Pródi-legelő északi részén, a Süldős-ér mellett, közel a nánási határhoz. A mellette elfolyó érről kapta a nevét. ***Süldő-halom*** alakban is szerepel. Két Süldős-halom nevet viselő kiemelkedés fekszik a területen, a nagyobbik tartozik Böszörmény határához, innen ered a ***Nagy-Süldős-halom*** elnevezése. A kisebbik Süldős-halom a szomszédos Hajdúnánás határában található (lásd Kis-Süldős-halom szócikkét a hajdúnánási névanyagban, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 102, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1905, HKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 99–100. — T7-H3.

Süldős-legelő 2011: *Süldős-legelő.* — Egykori legelő a Keleti-főcsatorna mellett a Vidi-zugban, a Süldős-ér egyik kanyarulata zárja közre. Ma már nem folyik rajta legeltetés. Nevét a mellette folyó Süldős-érről kapta. — T7-H4.

Sütő dűlő 2011: *Sütő dűlő ~ Belső-erdei nyiladék,* 1959: *Sütő-dűlő,* 1959: *Belső erdei út,* 1959: *Erdőre járó út,* 1886: *Erdőre járó út.* — Földút, az Erdély utca keleti végétől húzódik a Belső-erdőben található Fekete Gábor-csőszházig. A Belső-erdőhöz közeli elhelyezkedése alapján ***Belső-erdei nyiladék***-nak, illetve régebben ***Belső-erdei út***-nak és ***Erdőre járó út***-nak is nevezték. Ma csupán a *Sütő dűlő* és a *Belső-erdei nyiladék* neveket használják. — H. Fekete 1959: 42, 57, 102. — T22-C3.

Szabadhajdú utca 2012: *Szabadhajdú utca,* 2004: *Szabad hajdú utca,* 1977: *Szabadhajdú utca,* 1959: *Szabadhajdú utca,* 1959: *Töviskes köz,* 1929: *Szabadhajdú utca,* 1929: *Töviskes u[tca],* 1910: *Töviskes utcza,* 1890: *Töviskes köz,* 1889: *Töviskes köz,* 1866: *Töviskes Köz,* 1842: *Töviskes utcza.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosának északkeleti részén, a Madách Imre utcát köti össze a Szabolcs utcával. Neve a hajdú ősöknek állít emléket. 1929-ig ***Töviskes utcá***-nak és ***Töviskes köz***-nek hívták, állítólag egy ottani lakos neve után. — H. Fekete 1929: 39, 1959: 29, 31, HbT. 1889, 1890a, 1929, 1977. — T34-D2.

Szabadidőközpont lásd **Fürdőkert**

Szabadság tér lásd **József Attila utca**

Szabadság utca lásd **Baltazár Dezső utca**

Szabadság útja lásd **Baltazár Dezső utca**

G. Szabó-tanya 2011: *Gé Szabó-tanya ~ Gé Szabó.* — Tanya Pródtól délre, az Elek dűlő és a Kispródi út találkozásánál. Korábbi tulajdonosáról kapta a nevét, ma más nevűek lakják. ***G. Szabó***-ként is ismerik. — T13-F3.

Szabó Antal utca 2012: *Szabó Antal utca,* 2004: *Szabó Antal utca,* 1977: *Szabó Antal utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a Külső Szoboszlói utat köti össze a Semmelweis Ignác utcával. Nevét a 20. században élt, helyi kötődésű Szabó Antalról kapta, aki alapítója és első elnöke volt a Hadirokkant Egyesületnek. — HbT. 1977. — T34-C4.

U. Szabó dűlő 2011: *U. Szabó dűlő ~ Vidiföldi-iskola dűlő,* 1981: *Ú. Szabó dűlő, Vidiföld-Iskola-dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid nyugati határában, párhuzamos a Fürdő dűlővel. Nevét a rajta álló első tanyáról, az U. Szabó-tanyáról kapta. Mivel ebben a dűlőben állt a Vidi-földi iskola, ***Vid(i)-földi-iskola dűlő***-nek is mondják. — MoFnT. 2. — T9-E5, T15-E1F5, T21-F1.

Szabolcs utca 2012: *Szabolcs utca,* 2004: *Szabolcs utca,* 1977: *Szabolcs utca,* 1959: *Szabolcs utca,* 1929: *Szabolcs utca,* 1929: *Szabolcs utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Petneházy Dávid utcát

köti össze az Újfehértói utcával. 1929-ben nyitották, a nevét is ettől az évtől viseli. — H. Fekete 1929: 27, 1959: 29, HbT. 1929, 1977. — T34-D1.

Szabó Sándor tanyája 2011: *Szabó Sándor tanyája ~ Szabó Sándor-tanya ~ Szabó-tanya.* — Tanya Pródtól délre, a Kapusi dűlő végénél. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Szabó Sándor-tanya*** és ***Szabó-tanya*** formában is használják. — T13-F2.

Szabó-sziget 1959: *Szabó-sziget,* [1857]: *Szabó sziget,* 1823: *Szabó sziget,* 1823: *Szabó Sziget,* 1811: A *Szabó Sziget* szélen, 1789: *Szabó Szigettyébe.* — Magasabban fekvő terület a Rét nyugati részén, a Hattyastól északra, Újszentmargita határánál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 102, HbT. 1823. — T12-B1.

Szabó-tanya 1. 2011: *Szabó-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Polgári út közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Szabó-tanya 2. lásd **Szabó Sándor tanyája**

G. Szabó lásd **G. Szabó-tanya**

L. Szabó-tanya 2011: *El Szabó-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Sziget-orrban, a Sertésteleptől délre. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-F4.

U. Szabó-tanya 2011: *U. Szabó-tanya*. — Egykori tanya Hajdúvid nyugati határában, az U. Szabó dűlő mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T9-E5.

S. Szabó-telek 1882: a Gát megett levő *S. Szabó-telek* földjét. — Szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől nyugatra, a Gát mögött. — H. Fekete 1959: 102.

Szakiskola utca 2011: *Szakiskola utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északkeleti részén, a Radnóti Miklós utcát köti össze az Újfehértói utcával. Nevét az utcában álló mezőgazdasági szakképző iskoláról kapta. Hivatalos név. — T35-E2.

Szalai-sarok 2011: *Szalai-sarok ~ Szala-sarok,* 1988: *Szalajisarok, Szalajitelek,* 1959: *Szalai telek.* — Tanya a Zeleméri templomromtól északra, a Tócó régi forráshelyénél. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Szala-sarok*** és ***Szalai-telek*** formában is szerepel, de az utóbbi ma már nem használatos elnevezés. — Bancsi 1988: 11, H. Fekete 1959: 103. — T27-G2.

Szalai-telek lásd **Szalai-sarok**

Szala-sarok lásd **Szalai-sarok**

Szálkai dűlő 1. 2011: *Szálkai dűlő ~ Fenyves dűlő*. — Dűlőút Hajdúvidtől délnyugatra. Nevét a mellette fekvő Szálkai-tanyáról kapta. ***Fenyves dűlő***-nek pedig azért nevezik, mert fenyőket ültettek ide. — T15-E4E5.

Szálkai dűlő 2. 2011: *Szálkai dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Csillag mezőgazdasági szövetkezet mellett. Nevét a mellette fekvő egykori Szálkai-tanyáról kapta.

Szálkai-tanya lásd **Csillag mezőgazdasági szövetkezet**, **Kovács Lajos tanyája**

Szállás lásd **Telekföld**

Szállásbeli-földek lásd **Telekföld**

Szállásföld 1. 1970: *Szállások, -ra, Szállásföldek.* — Nagy kiterjedésű terület Hajdúvid keleti határában, a Cégényi úttól északra. Közigazgatásilag egy része Hajdúhadházhoz tartozik. Az elnevezéssel kapcsolatban többféle hagyomány él. Egyesek szerint azokat a belterülettől messzebb lévő földeket nevezték *szállás*-nak, amelyekre nyári szállásokat készítettek az állatok és emberek számára, hogy ne kelljen minden nap hazajárni a távoli földekről. Más elképzelés szerint a *Szállásföld,* ***Szállások*** elnevezések onnan származnak, hogy a letelepülők itt szabadon szállhattak meg, s szabadon foglalhatták el őket. — É. Kiss 1970: 485–488. — T16-D2, T17-E2.

Szállásföld 2. lásd **Telekföld**

Szállások lásd **Szállásföld 1.**

Szalóki-kocsma lásd **Kati-kocsma**

Szalóki-tanya 2011: *Szalóki-tanya.* — Egykori tanya a Freiter dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Számadó utca 2012: *Számadó utca,* 2004: *Számadó utca,* 1991: *Számadó utca, Gellén Imre utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Lucernás utcát köti össze a Nagy András utcával. A mai nevét 1991-től viseli, korábban ***Gellén Imre utcá***nak hívták. — T34-B1.

Szamár-hegy 2011: *Szamár-hegy ~ Szomojnekhalom,* 1988: *Szamárhegy, Szomojnekhalom,*

1959: *Szamár-hegy,* 1905: *Szamárhegy, Boda hegy,* 1890: *Szamárhegy,* 1841: *Szamár hegy.* — Kiemelkedés a Bodaszőlő mellett lévő Hegyes nyugati oldalában. A névadás hátterét nem ismerjük. ***Szomolynek-halom***-ként Porcsalmy Gyula Boda Katalin című regényében szerepel először, s innen terjedhetett el a helyi nyelvhasználatban. Egy térképen ***Boda-hegy*** formában is szerepel. Hajdúhadházon *Szamárhegy* és *Szamár-szél* néven is ismerik (lásd ott). — Bancsi 1988: 11, H. Fekete 1959: 103, 107, HbT. 1880, 1905. — T23-H5.

Szamár-hegyes-tábla 1988: *Szamárhegyes-tábla,* 1959: *Szamárhegyes-tábla.* — Földterület, tábla Bodaszőlőtől délkeletre, határos a Monostori-erdővel. Nevét az itt emelkedő Szamár-hegyről kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — Bancsi 1988: 11, H. Fekete 1959: 103. — T23-H5.

Szamár-szik 1776: *Szamár széknél, Szamár Székinél.* — Szikes terület Bodaszőlő határában. A pontosabb helyét nem ismerjük, talán a Szamár-hegy közelében lehetett. — H. Fekete 1959: 103. — T23-H5.

Szamuely Tibor utca lásd **Vincellér utca**

Szanka dűlő 1959: *Szanka-dűlő.* — Dűlőút Hajdúböszörmény délnyugati határában, Nagy-Zeleméren. A Szoboszlai útból nyílik, s vele azonos irányban a határig húzódik. Az első világháború idején a balmazújvárosi Szanka családnak volt itt nagyobb birtoka, róluk kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 103. — T26-A3.

Szanyi dűlő 1. 2011: *Szanyi dűlő.* — Rövid keresztdűlő a Réten, párhuzamos a Hortó dűlővel. Nevét talán egy egykori tanyáról kapta, Szanyi-tanyát azonban ma nem ismerünk a településen. — T6-B4.

Szanyi dűlő 2. 2011: *Szanyi dűlő.* — Dűlőút a Réten, a Hatöles út és a Kadarcs között. Nevét talán egy egykori tanyáról kapta, Szanyi-tanyát azonban ma nem ismerünk a településen.

Száraz-ér 1959: *Szárazér.* — Kiszáradt medrű ér Hajdúvid határában. Már az 1950-es években sem volt mindig vize. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 103.

Szárazmalom utca 2011: *Szárazmalom utca,* 2004: *Szárazmalom utca,* 1991: *Szárazmalom utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Lucernás utcát köti össze a Nagy András utcával. Nevét bizonyára az egykor a közelében álló szárazmalomról kapta. Hivatalos név. — T34-B1.

Szarkafészkes-hát 1794: *Szarka Fészkes hát.* — Dombos, magasabban fekvő terület a bodaszőlői Belső-erdőn, a pontosabb helye ismeretlen. Nevét bizonyára az ott élő szarkákról kaphatta. A közelben található a Sasfészkes-tábla is. — H. Fekete 1959: 103.

Szárkút 2011: *Szárkút,* 1959: *Szárkút,* 1850: *Szár kutra,* 1849: *Szár kut* kávái elromlottak, 1848: *Szárkuthoz,* 1786: *Szárkút,* 1783: *Szár kut* környéke a téglási úttól északra, 1770: *Szár Kut* Környéke. — Hajdúböszörménytől keletre a Téglási és a Fehértói út között fekvő határrész. Átnyúlik Hajdúhadház területére is (további adatait és a név magyarázatát lásd ott). Eredetileg egy kút megnevezése volt, az 1849-ből származó adat még ilyen értelemben közli, később azonban a körülötte levő területek megnevezésére is átvonódott a név, s ezt a kiterjedtebb használatot a megnevezés 18. századi előfordulásai mint a Szár-kút környéke jelzik. — H. Fekete 1959: 103, HbT. 1786. — T17-E5.

Szárkút dűlő 2011: *Szárkút dűlő,* 1959: *Szárkút-dűlő,* 1927: *Sárkúti dűlő,* 1927: Kiadó a *Szárkut dülőn* 28 hold föld. — Dűlőút Hajdúböszörmény északkeleti határában, a Lovásztótól délre, a Szárkút mellett. Egy ízben ***Sárkúti dűlő***-ként is szerepel. — H. Fekete 1959: 100, 103.

Szaros-fenék lásd **Szaros-tó**

Szaros-tó 1959: *Szaros-tó, Szaros-fenék.* — A Réten, a Hatöles út mellett fekvő mélyedés, gazdag vízi növényzettel. Korábban itt delelt a gulya. ***Szaros-fenék*** formában is szerepel. Nevét állítólag az állatok ürülékéről kapta. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 103.

Szarvas-tanya 2011: *Szarvas-tanya ~ Szarvasék tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid határában, a Cégényi út mellett. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Szarvasék tanyájá***-nak is mondják. — T16-D2.

Szatmári iskola 1959: *Szathmári iskola.* — Egykori iskola Hajdúböszörmény belterületé-

nek északi részén, a Dorogi utca elején. Nevét állítólag az iskola egykori tanítójáról kapta. — H. Fekete 1959: 29. — T34-D3.

Széchenyi-halom lásd **Messzelátó-domb**

Széchenyi István utca 2012: *Szécsényi István utca,* 2004: *Széchenyi István utca,* 1977: *Széchenyi István utca,* 1959: *Széchenyi István utca,* 1929: *Széchenyi István utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Külső Debreceni utcát köti össze a Lehel utcával. 1929 óta viseli ezt a nevet. — H. Fekete 1929: 27, 1959: 29, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Széchenyi-kert 1959: *Széchenyi-kert,* 1882: *Széchenyi kert,* 1868: *Széchényi Kert.* — Egykori kertség Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Külső Debreceni utca és a Zsemberi dűlő között. Kisböszörmény északi részén, a város mintagazdaságot: faiskolát és kertészetet létesített azzal a céllal, hogy ott az iskolás tanulók szakmai gyakorlatot folytathassanak. 1959-ben sporttér volt a helyén. Ma már nem használatos elnevezés. A kertségek névadási módjához a településen lásd a Kossuth-kert szócikkét. — H. Fekete 1959: 104.

Szeged-ér lásd **Szegedi-folyás**

Szegedi dűlő lásd **Szegedi-folyás dűlő**

Szegedi-folyás 2011: *Szegedi-folyás,* 1970: *Szegedi-folyás,* 1858: *Szeged ér.* — Csatorna Hajdúvid keleti határában. A névadás hátterét nem ismerjük. Egy 19. századi forrás a nevet ***Szeged-ér*** alakban szerepelteti. — FKnT., É. Kiss 1970: 488, MKFT. — T16-C1.

Szegedi-folyás dűlő 2011: *Szegedi-folyás dűlő ~ Szegedi dűlő.* | *Van a dűllőü környékén egy kanális, amit Szegedi-folyásnak montak.* 1981: *Szegedi-dűlő,* 1973: *Szegedidűlő,* 1970: *Szegedi-folyás dülő,* 1967: *Szegedidűlő.* — Egykori dűlőföld és dűlőút Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás mellett. ***Szegedi-dűlő***nek is mondják. — Hnt. 1967, 1973, É. Kiss 1970: 488. MoFnT. 2. — T11-E5.

Szegény Pipó-tanya 2011: *Szegény Pipó-tanya ~ Pipó-tanya.* — Tanya a Réten, a Kacsapart mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Az elnevezésben a Szegény ragadványnév. ***Pipó-tanya***-ként is ismerik. Vö. Gazdag Pipó-tanya. — T6-C3.

Szeglet-határ 1832: *Szegelet határ,* 1795: a Zelemiri ugy nevezett Büdös Kuti Erdőnél levő *Szegelet Határtól* fogva. — Kiszögellő határrész lehetett Bodaszőlőtől északra, a Bides-Guti-erdő mellett. — H. Fekete 1959: 104.

Szék tisztája lásd **Szik tisztája**

Székely utca 2012: *Székely utca,* 2004: *Székely utca,* 1977: *Székely utca,* 1959: *Székely utca,* 1929: *Székely utca, Középkert IV. dűlő.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Középkertben, a Csaba királyfi utcát köti össze az Erdély utcával. Mai nevét — amelynek hátterét nem ismerjük — 1929 óta viseli. A Középkert negyedik dűlője volt, ezért egy időben ***Középkert Negyedik dűlő***nek is nevezték. — H. Fekete 1929: 28, 37, 1959: 29, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Székely-tanya 2011: *Székely-tanya.* — Tanya a Hármas-halmi dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B4.

Szekeres körút lásd **Kemény János körút**

Szekeres köz lásd **Bajcsy-Zsilinszky Endre utca**

Szekeres közi iskola 1959: *Szekeres közi iskola.* — Egykori iskola a Bajcsy-Zsilinszky Endre utca közelében, a Szekeres közben. — H. Fekete 1959: 29. — T34-C3.

Szekeres-kút 1848: a Zabos kert végibe a *Szekeres kutakra*. — Egykori kút Hajdúböszörmény belterületétől keletre. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 104.

Szekeres-szik 1959: *Szekeres szik.* — Szikes legelő Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Vidi-föld nyugati szélén. Neve állítólag azzal magyarázható, hogy egykor a Pródi-legelőre menő szekerekkel itt táboroztak. — H. Fekete 1959: 104.

Szekeres utca lásd **Bajcsy-Zsilinszky Endre utca**

Szeles csárda 2011: *Szeles csárda ~ Szeles kocsma,* 1959: *Szeles kocsma,* 1893: *Szeles kocsmába.* — Egykori csárda, amely Hajdúböszörmény belterületétől északnyugatra, a Polgári út mellett, a Szeles dűlő sarkán állt. Az 1980-as évek végén lebontották, helyét pedig felszántották. Nevét állítólag onnan kapta, hogy a helyén egykor szélmalom volt. Noha az épület ma már nincs meg, a nevét továbbra is ismerik. — H. Fekete 1959: 104. — T21-G2.

Szeles dűlő 2011: *Szeles dűlő,* 1981: *Szeles-dűlő,* 1959: *Szeles-dűlő.* — Egykori dűlőút, a Polgári úttól haladt délnyugati irányban. Ma szántóföld van a helyén. Nevét az egykor a sarkán álló Szeles csárdáról kapta. — H. Fekete 1959: 104, MoFnT. 2. — T21-E3G2.

Szeles kocsma lásd **Szeles csárda**

Szél-hát lásd **Szil-hát**

Szélmalom 1. 1959: *Szélmalom,* 1886: *Szél-malom.* — Egykori szélmalom Hajdúböszörmény déli részén, Kisböszörmény területén. — H. Fekete 1959: 104.

Szélmalom 2. 1959: *Szélmalom,* 1886: *Szél-malom.* — Egykori szélmalom Hajdúböszörmény keleti részén, a Thököly Imre utca végén állt. — H. Fekete 1959: 104. — T35-E3.

Szélmalom 3. 1959: *Szélmalom,* 1886: *Szél-malom.* — Egykori szélmalom Hajdúböszörmény nyugati részén, a Polgári út mellett állt. — H. Fekete 1959: 104. — T34-B2.

Szélmalom köz lásd **Thököly Imre utca**

Szélmalom utca lásd **Thököly Imre utca**

Szélút 1988: *Szílút,* 1959: *Szél út, Szíl út.* — Egykori út a bodaszőlői Város-erdőn, a Belső-erdő árkától a Csahérig húzódik. Ma nem használják a nevet. — Bancsi 1988: 7, 11, H. Fekete 1959: 104. — T23-F5.

Szeméttelep 2011: *Szeméttelep.* — Szemétlerakó telep Hajdúvidtől keletre, a Cégényi út és a Szegedi-folyás dűlő sarkán. — T16-C2.

Szénáskert 1848: *Szénás Kertben,* 1784: *Szénás Kertjének.* — Egykori városrész Hajdúböszörmény belterületén. Csak történeti forrásokból adatolható, így a pontos helyét nem ismerjük. Esetleg azonos lehet a Város-kerttel. — H. Fekete 1959: 29.

Szénáskert köz 1959: *Szénáskert köz,* 1889: *Szénás kert köz,* 1882: *Szénáskert köz,* 1842: *Szénás kert köz.* — Egykori köz Hajdúböszörmény belterületén, a Szénáskertbe vezetett. Pontosabb helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 29, HbT. 1889.

Szénássy Mátyás utca 2012: *Szénási Mátyás utca ~ Szénási utca,* 2004: *Szénássy Mátyás utca,* 1977: *Szénássy Mátyás utca,* 1959: *Szénás utca,* 1929: *Szénás u[tca], Szénássy Mátyás utca,* 1910: *Szénás u[tca],* 1842: *Kis Tóth köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Téglási utcát köti össze az Újfehértói utcával. 1929 óta viselt hivatalos nevét a Bocskai által letelepített hajdúk 17. századi kapitányáról kapta. Korábban ***Szénás utca*** volt a neve (talán ez is befolyásolta az új név választását), azelőtt pedig egy ott lakó család után ***Kis Tóth köz***-nek nevezték. — H. Fekete 1929: 39, 28, 1959: 23, 29, HbT. 1977. — T35-E2.

Szénás utca lásd **Szénássy Mátyás utca**

Szénás-völgy 1496: rubeta Bodagyakra … *Zenas welgh.* — A csupán egyetlen oklevél által említett hely Zeleméri erdőterületként szerepel, a pontos helyét azonban nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 104.

Szendtelke 1415: *Zendthelke,* p. — Egykori birtok Zelemér területén, említésekor határos volt Szentgyörgy, Mihálylaka és Zelemér településekkel. Egyetlen előfordulását ismerjük, emiatt Lévai a *Szilegyháza* név romlott alakjának tartja, Németh Péter pedig az adatot *Zeudthelke*-re javítja, és *Zöldtelké*-nek olvassa. Az oklevélben szereplő adat *Szendtelke* formában olvasható, ennek előtagja személynév lehet (lásd pl. 1216/1550: *Scendu*), a név *telek* utótagja pedig jelölhette a birtokában lévő földterületet, de magát a település is. — ÁSz., Lévai 2003: 138, Z. 6: 382. — T27-E2.

Szénkút 1893: *szénkut.* — A bodaszőlői Város-erdő délnyugati saroktáblája a Bocskai nyiladéktól a határárokig. A névadás indítékát nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 105. — T23-E3.

Szente Bálint utca 2012: *Szente Bálint utca,* 2004: *Szente Bálint utca,* 1977: *Szente Bálint utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, az Erdély utcából nyílik. Szente Bálint városi tisztviselő volt a 18. század második felében, és sokat tett a város kulturális felemelkedéséért. — HbT. 1977. — T35-F4.

Szente zug 1959: *Szente zug.* — A mai Lévay Márton utcának a 14–20. szám alá eső része. Nevét az magyarázza, hogy az itt álló egyik ház Szente Bálinté volt. Vö. Szente Bálint utca. — H. Fekete 1959: 30. — T34-C3.

Szentgyörgy 2011: *Szentgyörgy,* 1959: *Szentgyörgy, Szengyörgy.* — Földterület Hajdúböszörmény déli határában, egy része erdő, más része szántóföld. A határrésznév az elpusztult

középkori Szentgyörgy falu nevét őrzi, amelyet később Hajdúszentgyörgynek neveztek, s amely a ma Debrecenhez tartozó Felsőjózsa határába olvadt be. Gazdag történeti helynévanyagát a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében mutatjuk be. — H. Fekete 1959: 105.

Szentgyörgyi csapszék lásd **Lebuj csárda**

Szentgyörgyi-erdő 2011: *Szentgyörgyi-erdő,* 1959: *Szentgyörgyi erdő,* 1884: *Szt. györgy erdő,* 1766: *Szent Györgyi Erdő,* 1763: *Szent Györgyi Erdő.* — Egykor Pallag és Józsa területére is kiterjedő összefüggő erdőség volt Szentgyörgy határában. Ma már jóval kisebb a területe. A Rákóczikerttől délkeletre, Bodaszőlőtől délre található. — H. Fekete 1959: 105, HKFT. — T28-A2.

Szentgyörgyi-homokhalom 1782–1785: *Szent Györgyi homok-halom.* — Egykori kiemelkedés Bodaszőlőtől délnyugatra, a Szentgyörgyi-erdő mellett. — EKFT. — T28-A2.

Szentgyörgymonostor lásd **Szentgyörgy**

Szent István tér 2011: *Szent István tér,* 2004: *Szent István tér,* 1991: *Szent István tér, Lenin tér,* 1977: *Lenin utca.* — Tér Hajdúböszörmény belvárosában, a Baltazár Dezső utca és a Désány István utca között. Mai nevét 1991 óta viseli, korábban ***Lenin tér***-nek, illetve ***Lenin utcá***-nak nevezték. — HbT. 1977. — T34-D3.

Szérű körút lásd **Kemény János körút**

Szérű köz lásd **Batthyány Lajos utca**

Szérű-kút 1959: *Szérűkút, Szűrű kút,* 1883: *szürü kutról,* 1774: *Szürü kút.* — Egykori ivókút a mai Batthyány Lajos utca (a hajdani Szérű köz) végén. — H. Fekete 1959: 30. — T34-C4.

Szérűkút köz lásd **Batthyány Lajos utca**

Szérűskert 2011: *Szérüskert ~ Szélüskert.* — Egykori szérűskert a zeleméri Zója téesz helyén és környékén. Ma szántóföld. — T27-F3.

Szérű utca lásd **Batthyány Lajos utca**

Szeszfőzde dűlő 1959: *Szeszfőzde-dűlő.* — Dűlőföld vagy dűlőút Hajdúvid délkeleti határában, a Fehértói út mellett. Nevét a közelében lévő Pálinkafőzőről kapta. — H. Fekete 1959: 105. — T17-E3.

Szigeti-víz 1959: *Szigeti-víz.* — Szikes fenék a Pródi-legelőn, a Polgári út mellett. Nevét az magyarázza, hogy egykor sziget volt a vízállás közepén. — H. Fekete 1959: 105. — T13-F1.

Sziget-orr 2011: *Sziget-orr, -ba ~ Lösz-hát,* 1981: *Szigetorr,* 1967: *Szigetor,* 1959: *Szigetorr,* 1945: *Szigetorr,* 1937: *Szigetör,* 1897: *Szigetorr,* 1890: *Szigetorr,* 1889: *Sziget orr,* 1884: *Szigetorr,* [1880]: *Sziget ór,* 1871: *Szigetorr,* 1858: *Sziget ór,* 1857: *Szigetor,* 1851: *Szigetor,* 1786: *Szigethor,* 1783: *Szigeth or,* 1782: *Sziget orr,* 1771: A *sziget orr* nevezetű járás, 1768: A *sziget orr* Gyep felosztódik kölesnek. — Határrész Hajdúböszörmény délnyugati részén, Zelemér és a Szoboszlai út között. Főként szántóföldekből áll, nagy értékű, kiváló minőségű földek vannak itt. Nevét onnan kapta, hogy a Tócó patak és a Brassó-ér találkozásánál lévő szigetszerű kiemelkedés a lapos, vizes területek közé orrszerűen nyúlik be. Nevezik ***Lösz-hát***-nak is: e név a terület jó minőségű talajára utal. — H. Fekete 1959: 105, 106, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1897b, Hnt. 1937, MKFT., MoFnT. 2. — T26-C1.

Szíj-laponyag 1905: *Szijlaponyag,* 1889: *Szíj laponyag,* 1882: *Szillaponyagi* földek, 1867: *Szillaponyagi* járás, 1863: *Szil laponyagi* nyomási uj föld. — Egykori kiemelkedés Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföld szélén, közel a Polgári úthoz. Régebbi (19. századi forrásokban) ***Szil-laponyag***-ként is szerepel, talán ez lehetett az eredeti neve, s ott lévő szilfákra utalhatott. A 20. század elején még feltűnik megváltozott, *Szíj-laponyag* alakban, aztán azonban kiavul a használatból. Már az 1950-es években sem ismerték a nevet. — H. Fekete 1959: 104, 107, HbT. 1889, 1905. — T21-G1.

Szik 2011: *Szik ~ Szikes-föld.* — Szikes földterület Pródtól délnyugatra, a Keleti-főcsatorna mellett. Ma szántó és legelő. Nevét a talaj jellege magyarázza, amely annyira szikes, hogy az itt fúrt kutakból nehéz volt vizet kinyerni. Ma is számos tanya áll rajta. ***Szikes-föld***-ként is említik. — T13-G3.

Szikes-föld lásd **Szik**

Szikes köz lásd **Arany János utca**

Szik tisztája 1959: *Szék tisztája,* 1866: *Szék tisztája,* 1865: *Szik tisztája,* 1861: A Réten ugynevezett *Szik-tisztán,* 1857: *Szék tisztája,* 1853: *Szék tisztája,* 1823: *Szék tisztája,*

1823: *Szék tisztája,* 1790: *Szék tisztájának*. — Szikes terület, nagyobb nyílt vizű tó volt a Réten, a Kadarcs kanyarulatánál. A területen a *tiszta* jelentése többféle lehetett: 'rét, tisztás' jelentésben éppúgy használhatták, mint 'nagyobb vízfelület' jelentésben (lásd ehhez még a Kerek-rét szócikkét). Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 104, 106, HbT. 1823, 1853b.

Szilágy 1959: *Szilágy.* — Hajdúböszörmény északkeleti része. A névadás hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 30.

Szilágyi-dűlő 1927: Kiadó a Telekföldön 2 vékás föld a *Szilágyi dűlőn.* — Dűlőföld Hajdúböszörmény belterületétől északra, a Telekföldön. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. Már az 1950-es években sem ismerték. — H. Fekete 1959: 106.

Szilágyi Erzsébet körút 2012: *Szilágyi Erzsébet körút ~ Újfehértói körút,* 2004: *Szilágyi Erzsébet körút,* 1977: *Szilágyi Erzsébet körút,* 1959: *Szilágyi Erzsébet körút,* 1929: *Szilágyi Erzsébet körút,* 1929: *Szilágyi Erzsébet-körút, Újfehértói körút.* — A Körútnak a Fehértói úttól a Téglási útig tartó szakasza. 1929-től viseli a mai hivatalos nevét, korábban ***Újfehértói körút***-nak hívták. Ma is mindkét elnevezést ismerik. — H. Fekete 1929: 28, 39, 1959: 30, HbT. 1929, 1977. — T35-E2.

Szilágyi-tanya 2011: *Szilágyi-tanya.* — Tanya a Réten, a Marjai-parton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D3.

Szilassy János utca 2012: *Szilasi János utca ~ Szilasi utca,* 2004: *Szilassy János utca,* 1977: *Szilassy János utca,* 1959: *Szilassy János utca, Polgári utca,* 1929: *Polgári u[tca], Szilassy János utca,* 1889: *Cséplő útcza,* 1842: *Cséplő utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének nyugati részén, a Temető teret köti össze az Újvárosi utcával. Nevét a város híres 17. századi hajdúkapitányáról kapta. Egy időben ***Polgári utca*** volt a neve, mivel Polgár felé vezet, még régebben pedig ***Cséplő utcá***-nak nevezték. Ez utóbbi elnevezés hátterét nem ismerjük. — H. Fekete 1929: 38, 28, 1959: 16, 30, HbT. 1889, 1929, 1977. — T34-B3.

Szilas-tábla 1959: *Szilas-tábla,* 1789: Az instánsnak a *Szilas Telekjéről*. — Földterület, tábla a bodaszőlői Város-erdőn, a Kelepce, a Lóger, a Görbe nyiladék és a Közép deréknyiladék között. Nevét az ott lévő szilfákról kaphatta. Bizonyára ezt a helyet jelölte a 18. századi forrásból adatolható ***Szilas-telek*** névforma is. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 106. — T23-G2.

Szilas-telek lásd **Szilas-tábla**

Szilas útja 1784: *Szilas uttya* 1783: Az *Szilas Uttya* és Hatházi Ut köziből Hozzák a Suharcot. — Út a bodaszőlői Város-erdőn, bizonyára az egykori Szilas-tábla (korábban Szilas-telek) környékén. — H. Fekete 1959: 106.

Szilegyház 1222/550: *Marcha de Scylii*, 1493: *Zyleghaz,* 1489: *Ziltelek,* praed. 1485: *Sylegh-haz,* 1423: *Siledihaz,* poss., 1413: *Zyleghaz,* praed., 1394: *Zileghaz,* poss., 1355/1357: *poss. Zyli,* 1222/1550: Marcha de *Scylii.* — Elpusztult középkori falu, amely részben Hajdúböszörmény határába olvadt bele. Zelemér, Böszörmény és Balmazújváros határvidékén feküdt. Önállóságának megszűnése után mint zeleméri birtokot említik. A legkorábbi neve ***Szili*** lehetett, amely a *szil* fanévből *-i* helynévképzővel alakult. A hasonló módon keletkezett településnevek nem voltak ritkák a középkori Magyarországon: *Büki, Egri, Fűzi* stb. A későbbi *Szilegyház* névforma 'templom' jelentésű *egyház* utótagja bizonyára a település templomos voltára utalt. A 15. század végén feltűnő ***Sziltelek*** névváltozat talán a település elpusztásodásával van kapcsolatban. Nevét ma is őrzi a ***Szil-telek*** és a ***Szil-hát*** határrésznév. — A. 6: 330, Bényei 2012: 74–85, Cs. 1: 525, 529, K. Fábián 1997: 126, H. Fekete 1959: 106, 107, FNESz., Herpay 222, 224, Révész 1859: 62, 64, 66, VárReg. 251.§, 284, Zs. 1: 391, 4: 289, 10: 528.

Szilfás-határ 1794: *Szilfás Határ* a határ uton Északról. — Határszakasz a Zeleméren áthaladó Határút mentén, a pontosabb helye ismeretlen. Nevét bizonyára az utat szegélyező szilfákról kapta. — H. Fekete 1959: 107.

Szil-hát 1959: *Szilhát,* [1880]: *Szél hát,* 1858: *Szél hát,* 1786: *Szél hát,* 1783: Calcatura Tertia. Sectio VII. *Szél hát,* 1782: *Szilhátról,* 1772: *Szilháton,* 1771: A Debreceni Út mellett *Szil hát* nevezetü járás mostani állapotában marad. — Magasabban fekvő terület és szántóföld Hajdúböszörmény belterületétől

dél–délnyugatra, a Debreceni és a Szoboszlai út között. Nevét a vidéken gyakori szilfákról kapta. Erre a vidékre lokalizálható a középkori Szilegyház (másként Sziltelek) település. A néhány forrásban előforduló ***Szél-hát*** forma tévesen „köznyelviesített" alak lehet (például a *szíp ~ szép* analógiájára). Ma már egyik nevet sem használják. — H. Fekete 1959: 107, HbT. 1786, [1880], MKFT. — T22-A4.

Szil-háti-Ugar 1794: *Szilháti Ugarokon.* — Az Ugar középső része Hajdúböszörmény határának délnyugati részén, a Szil-háton. — H. Fekete 1959: 107. — T22-A4.

Szil-laponyag lásd **Szíj-laponyag**

Sziltelek lásd **Szilegyház**

Szittya utca 2012: *Szittya utca,* 2004: *Szittya utca,* 1977: *Szittya utca,* 1959: *Szittya utca,* 1929: *Szittya utca,* 1929: *Szittya utca, Középkert VII. dűlő.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Középkertben, a Csaba királyfi utcát köti össze a Külső Hadházi utcával. Mai nevét — melynek hátterét nem ismerjük — 1929 óta viseli. A Középkert hetedik dűlője volt, ezért ***Középkert Hetedik dűlő***-nek is nevezték. — H. Fekete 1929: 28, 1959: 30, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Szoboszlai kiskövesút lásd **Szoboszlai út**

Szoboszlai út 2011: *Szoboszlai út ~ Szoboszlaji kiskövesút,* 1981: *Szoboszlói út,* 1977: *Szoboszlói út,* 1959: *Szoboszlai út,* 1858: *Szoboszlai út,* 1790: *Szoboszlai út,* 1786: *Szoboszlói út,* 1783: *Szoboszlai uttol, Szoboszlai Utig,* 1782: *Szoboszlai Utnál.* — Hajdúböszörményből Hajdúszoboszlóra vezető út Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén. Kb. 10 km-es szakasza kövesút, utána pedig földút. ***Szoboszlai kiskövesút***-nak is mondják. — H. Fekete 1959: 107, HbT. 1786, 1858, 1977, MoFnT. 2. — T21-H4, T26-B2.

Szoboszlai úti iskola lásd **Zeleméri iskola**

Szoboszlói út lásd **Szoboszlai út, Szoboszlói utca**

Szoboszlói utca 2012: *Szoboszlói utca,* 2004: *Szoboszlói utca,* 1959: *Szoboszlói utca, Lenti köz,* 1929: *Szoboszlói út, Szoboszlói utca,* 1890: *Szoboszlai útcza,* 1889: *Szoboszlai útcza.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Kossuth Lajos utca déli végétől a város szélétől, a Harmincötös útig tart. Az egy időben használatos ***Lenti köz*** nevét az utcában lakó családról kapta. — H. Fekete 1929: 28, 1959: 25, 30, HbT. 1889, 1890a, 1929. — T34-C4.

Szoboszlói utcai kertalja lásd **Bánság tér**

Szolgáltatóház 2011: *Szolgáltatóház.* — Épület Hajdúvid belterületén, a Krúdy Gyula utcán. Posta, takarékszövetkezet és rendőrség működik benne. — T36-D2.

Szombati-tanya 2011: *Szombati-tanya.* — Tanya Pródtól délre, a Brassó környékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-G4.

Szomolynek-halom lásd **Szamár-hegy**

Szondi György utca 2012: *Szondi György utca,* 2004: *Szondi György utca,* 1977: *Szondi György utca,* 1959: *Szondi György utca, Sirály utca,* 1929: *Sirály u[tca], Szondy György utca,* 1861: *Sirály ülés.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Petőfi Sándor utcából nyílik. Mai hivatalos nevét 1929 óta viseli. Azelőtt ***Sirály utcá***-nak, illetve a 19. században ***Sirály-ülés***-nek nevezték. Ez utóbbi elnevezései arra utalhatnak, hogy a területen egykor sok sirály tanyázott. — H. Fekete 1929: 28, 38, 1959: 29, 30, FKnT., HbT. 1929, 1977. — T34-D2.

Szőke lásd **Szőke-ér**

Szőke-ér 2011: *Szőke-ér,* 1959: *Szőke-ér,* 1886: *Szőke-ér,* 1884: *Szőke ér,* 1866: *Szőke ér,* 1858: *Szöke ér,* [1857]: *Szőke,* 1854: Keresztül a *Szőkén,* Süldősön és Vidi éren. — A Vidi-ér folytatása nyugat felé, a Pródi-legelő északi részén, a Ráskai-fenékig folyik. Történeti forrásokban ***Szőke***-ként is említik. Nevét H. Fekete szerint zavaros, piszkos vizéről kapta. Kisebb valószínűséggel szóba jöhet azonban az előtag személynévi eredete is. — H. Fekete 1959: 107, HKFT., MKFT. — T7-G4.

Szőke-hegy 1970: *Szőke-hegy,* 1777: *Szőke Hegy,* 1767: *Szőke hegy,* 1496: rubeta Bodagyakra … et *Zewkehegh.* — Magasabban fekvő terület Hajdúböszörmény délnyugati határában, a Peres-cserében. 1767-ig hadházi, ezt követően böszörményi birtok volt. A névadás hátterét nem ismerjük, de a településen több *Szőke-* előtagú név is van. — H. Fekete 1959: 107, É. Kiss 1970: 490.

Szőke tisztája 1959: *Szőke tisztája,* 1866: *Szőke tisztája.* — Vízállásos fenék Nagypródon, a

Polgári út és a Bagotai út között. Nevét a közelében folyó Szőke-érről kapta. A *tiszta* szó ezen a területen többféle jelentésben is szerepelhetett: a 'rét, tisztás' értelme mellett több helynév részeként is 'nagyobb vízfelület' jelentését tételezhetjük fel (lásd még ehhez a Kerek-rét szócikkét). Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 107, FKnT. — T7-G4.

Szőke-zug 1981: *Szőke-zug,* 1884: *Szőke zug,* 1858: *Szőke zug.* — Keskeny terület a Pródilegelő északi részén, a Szőke-ér mellett. — HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T7-G4.

Szőlőhegy útja 1790: *Szőllő Hegy Uttya, Szőllő Hegy út* félen Boda és Konyári rész között. — Egykori út, amit csak egyetlen történeti forrás említ, s e szerint Szentgyörgy és Zelemér határán húzódhatott, minden bizonnyal egy szőlőhegyre vezetett. ***Szőlőhegy út*** formában is adatolható. — H. Fekete 1959: 108.

Szőlőskert lásd **Vénkert**

Szőlőskertek alja 1777: *Szőlőskertek allya.* — A csak egyetlen történeti forrásból adatolható név valószínűleg a Vénkert melletti területet jelölhette. — H. Fekete 1959: 108.

Szőrös-halom 1858: *Szőrös halom,* 1786: Az Ujjvárosi és Böszörményi Terrenum közt való Határ út kettős mentébe a *Szőrös halom* felé. — Egykori kiemelkedés a hajdúböszörményi és balmazújvárosi határszélen. A névadás indítékát nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 108, MKFT.

Szúnyog dűlő 1959: *Szúnyog-dűlő.* — Egykori földút Hajdúböszörmény belterületétől délre, az Ugarban, a Löki dűlőtől vezetett dél felé, a Szúnyog-halom mellett. Neve bizonyára a halom nevével áll összefüggésben. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 108. — T22-D2.

Szúnyog-halom 2011: *Szúnyog-halom,* 1996: *Szúnyog-hlm. [halom],* 1980: *Szúnyog halom,* 1959: *Szúnyog-halom,* 1858: *Szúnyok halom,* 1832: *Szunyog halom,* 1786: *Szúnyog halom,* 1783: *Szunyog halom* környéke. — 152 méter magas kiemelkedés Hajdúböszörmény belterületétől keletre, a Szúnyog dűlő közelében. Nevét valószínűleg az ott lévő sok szúnyogról kapta. — H. Fekete 1959: 108, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 101. — T22-D2.

Szúnyog-lapos 1959: *Szúnyog-lapos.* — Mélyen fekvő terület Hajdúvid határában, a pontosabb helyét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 108.

Szűk utca lásd **Péchi Simon utca**

Szűrű-kút lásd **Szérű-kút**

Tacsilló 2011: *Tacsilló,* 1858: *Tacsilló,* 19. sz. első fele: *Tacsillo.* — Földterület a Réttől délre a Róka-hát mellett. A név eredete bizonytalan. Fölvethető talán a szláv nyelvből való magyarázat lehetősége, ez esetben a szláv helynév alapjául a *točilo* 'fenőkő' szolgált, s az elnevezés arra utal, hogy a halmok környékén fenőkőnek való kovakő található. Részei a Kis- és a Nagy-Tacsilló (ezekhez lásd a Kis-Tacsilló-halom és a Békás-halom szócikkét). — Lévai 2003: 132–134, MKFT., MoT. [19. sz.], 1858. — T13-E4.

Tacsilló-halom lásd **Nagy-Tacsilló-halom**

Tacsilló-laponyag lásd **Békás-halom**

Takács dűlő 2011: *Takács dűlő,* 1970: *Takács dülő.* — Dűlőföld és dűlőút Hajdúvid keleti határában, párhuzamos a Baji dűlővel. Az út egy részét mára beszántották a mellette fekvő területekkel együtt. Nevét az egykor itt álló tanyáról kapta, amely a Béres-Takács család tulajdonában volt. — É. Kiss 1970: 491. — T10-C5.

Takács Miklós-féle-tanya 1970: *Takács Miklós-féle tanya.* — Tanya Hajdúböszörmény északnyugati határában, Cégény területén, a Fehértói út mellett. Közigazgatásilag Hajdúvidhez tartozik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491.

Takács Zsigmond tanyája 2011: *Takács Zsigmond tanyája.* — Tanya a Róka-háton, az Iskola dűlő mellett. Ma is áll, és gazdálkodnak is rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C3.

Táltos utca 2012: *Táltos utca ~ Középkert VI. dűlő,* 2004: *Táltos utca,* 1977: *Táltos utca,* 1929: *Táltos utca, Középkert VI. dűlő.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Közép-kertben, a Csaba királyfi utcát köti össze a Külső Hadházi utcával. Mai nevét 1929 óta viseli. A névadás hátterét nem ismerjük. A Középkert hatodik dűlője volt, ezért ***Középkert Hatodik dűlő***-nek is nevezik. — H. Fekete 1929: 29, 39, HbT. 1977. — T35-G3.

Táncsics Mihály körút 2012: *Táncsics Miháj körút,* 2004: *Táncsics Mihály körút,* 1977: *Táncsics Mihály körút,* 1959: *Táncsics Mihály körút, Zápolya János körút,* 1929: *Zápolya János körút,* 1910: *Rákóczi u[tca].* — A Körút déli része, amely keleti irányban a Corvin János körútban, nyugati irányban pedig a Kemény János körútban folytatódik. 1929 és 1948 között a város egykori földesurának emlékére a ***Zápolya János körút*** nevet viselte. Korábban pedig a körút Szoboszlói utca és Nagy István utca közötti szakaszát ***Rákóczi utcá***-nak nevezték. — H. Fekete 1959: 28, 30, HbT. 1929, 1977. — T34-C4.

Tardi-tanya 2011: *Tardi-tanya,* 1970: *Tardi-tanya.* — Egykori tanya a Vidi fürdő környékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491. — T9-E5.

Tatár dűlő

Tatár dűlő 2011: *Tatár dűlő.* — Dűlőút Pródtól délnyugatra. Nevét a dűlő mellett egykor álló Tatár-tanyáról kapta. — T13-E1E2.

Tatár Gergely tanyája 1970: *Tatár Gergely tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Szegedi-folyás dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 491. — T16-C1.

Tatár-rét 1970: *Tatár-rét.* — Szikes, vizenyős terület Hajdúvid délkeleti határában. Nevét onnan kapta, hogy Tatár nevű birtokosok földjéhez tartozik. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 491. — T16-A2.

Tatár-tanya 2011: *Tatár-tanya*. — Tanya Hajdúvidtől délre, a Dorogi út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-A2.

Tatár utca lásd **Toldi Miklós utca**

Tátra utca 2012: *Tátra utca,* 2004: *Tátra utca,* 1977: *Tátra utca.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Bethlen Gábor utcát köti össze a Deák Ferenc utcával. A névadás hátterét nem ismerjük. Hivatalos név. — HbT. 1977. — T34-D3.

Tavasz utca 2012: *Tavasz utca,* 2004: *Tavasz utca,* 1977: *Tavasz utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Fürdő utcát köti össze a Téglagyár utcával. — HbT. 1977. — T34-C1.

Téglaégető-gödör lásd **Téglavető-gödör**

Téglagyári dűlő 1959: *Téglagyári dűlő.* — Földút Hajdúböszörmény belterületéről északra, az egykori téglagyár mellett. Vö. Téglagyár utca. — H. Fekete 1959: 108. — T21-H1.

Téglagyár utca 2011: *Téglagyár utca,* 2004: *Téglagyár utca,* 1977: *Téglagyár utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Külső Dorogi utcát köti össze a Külső Nánási utcával. Nevét az egykor a Telekföld déli részén található téglagyárról kapta. Hivatalos név. Vö. Téglagyár dűlő. — HbT. 1977. — T34-C1.

Téglási körút lásd **Mátyás király körút**

Téglási út 1. 2011: *Téglási út,* 1981: *Téglási út,* 1959: *Téglási út,* 1786: *Téglási út,* 1929: *Téglási út,* 1776: *Téglási uttól,* 1775: *Téglási Utnál.* — Hajdúböszörményből Téglásra vezető út, a Téglási utca folytatása. — H. Fekete 1959: 108, HbT. 1786, 1929, MoFnT. 2. — T22-D1.

Téglási út 2. lásd **Téglási utca**

Téglási utca 2012: *Téglási utca,* 2004: *Téglási utca,* 1977: *Téglási utca,* 1959: *Görög köz,* 1929: *Téglási-utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, az Ady Endre teret köti össze a Kinizsi Pál utcával. Folytatása a Téglási út. Hivatalos név. Hívták korábban ***Görög köz***-nek is, az utcában lévő boltról, amely egy görög kereskedő tulajdonában állt. — H. Fekete 1929: 29, 1959: 20, HbT. 1977. — T35-E3E2.

Téglavető-gödör 1959: *Téglavető-gödör, Téglaégető-gödör,* 1855: *téglaégető gödrök.* — Egykori téglavető gödrök a pródi határban. Betemették őket. ***Téglaégető-gödör*** formában is szerepeltek. — H. Fekete 1959: 108.

Telekföld Fotó: Molnár Sándorné

Tehéntelep lásd **Vida-tanya**

Tejcsarnok 2011: *Tejcsarnok ~ Tejház.* — Üzemi épület volt a Réten, a Tejház dűlő elején. A környező tanyákon élők itt adták le a tejet üzemi feldolgozásra. ***Tejház***-ként is ismerik. — T7-E4.

Tejház lásd **Tejcsarnok**

Tejház bekötőút lásd **Tejház dűlő**

Tejház dűlő 2011: *Tejház dűlő ~ Tejház bekötőút.* — Dűlőút a Réten, a Polgári útból nyílik. Nevét a dűlőben egykor álló Tejcsarnok (másként Tejház) magyarázza. ***Tejház bekötőút***-ként is ismerik. — T6-D5.

Teknős-ér 1959: *Teknős-ér.* — Ér Hajdúböszörmény belterületétől északnyugatra, a Bagotai és a Polgári út között. Nevét feltehetően alakjáról és fekvéséről kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 109. — T13-F1.

Teknős-fenék 1959: *Teknős-fenék.* — A Teknős-ér mellékének mélyebben fekvő része. Nevét az ér melletti fekvése magyarázza. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 109. — T13-F1.

Telefonos dűlő 2011: *Telefonos dűlő,* 1970: *Telefonos dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid délnyugati határában, párhuzamos a Rákos dűlővel. Nevét onnan kapta, hogy a huszadik század elején építették ki a környéken a telefonhálózatot, s az oszlopokat a dűlőút mellett helyezték el. — É. Kiss 1970: 491. — T15-F2.

Telek lásd **Brassó-telek, Telekföld**

Telekecske lásd **Brassó-telek**

Telekföld 2011: *Telekföld,* 1981: *Telekföld,* 1967: *Telekföld,* 1959: *Telekföld,* 1956: *Telekföld,* 1937: *Telekföld,* 1913: *Telekföld,* 1897: *Telekföld,* 1890: *Telekföld,* 1889: *Telek föld,* 1884: *Telek-föld,* 1882: *Telekföld,* [1880]: *Telekföld,* 1871: *Telekföld,* 1864: ugynevezett *szállás-* vagy *telekföldök,* 1848: *Telekföldről,* 1794: a Dorogi út mellett *Telek Földek,* 1787: A *Szállás* vagy *Telekbeli* Füveknek kaszálására, 1784: A *Szállásbeli földek* osztása, 1783: *Szállás Föld,* 1781: A *Telek* Viden Város részére a Kis Telekkel edjütt le fog kaszáltatni, 1779: A *Teleken,* 1772: A *Teleken.* — Nagy kiterjedésű határrész Hajdúböszörmény belterületétől északra, Hajdúvidtől délre. A Dorogi út és a Nánási út is áthalad rajta. A 18–19. századi források többféle néven is szerepeltetik: ***Telek,*** illetve ***Szállás, Szállásföld*** és ***Szállásbeli-földek*** elnevezései egyaránt felbukkannak. Az egyik részét Kis-Teleknek nevezik. — H. Fekete 1959: 103, 109, HbT. 1871, [1880], 1882, 1889, 1890a, 1897a, HKFT., Hnt. 1937, 1967, MoFnT. 2. — T16-A4B4.

Telek-halom 2011: *Telek-halom ~ Hegedűs-domb,* 1996: *Telek-hlm. [halom],* 1980: *Telek halom,* 1980: *Telek-halom,* 1959: *Telek-halom,* 1945: *Telekhalom,* 1897: *Telek halom,* [1880]: *Telek hal[om],* 1871: *Teleki halom,* 1794: *Telek halomon,* 1790: *Telek halma.* — 154 méter magas domb Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Bodai út mellett. Itt található a Hegedűs-tanya, innen ered a ***Hegedűs-domb*** megnevezése. Egy ízben ***Teleki-halom***-ként is szerepel. — H. Fekete 1959: 109, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. [1880], 1871, 1897b, MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 101. — T27-G2.

Teleki-halom lásd **Lányi-domb**

Telek laposa 1981: *Telek laposa,* 1945: *Telek Lapos,* 1905: *Telek laposa,* 1897: *Telek laposa,* 1890: *Telek lapossa,* 1871: *Telek lapossa,* 1794: *Telek Lapossa.* — Földterület a Vidi-földön, a Vidi-telektől délre. Ritkán ***Telek-lapos***-ként is előfordul. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 109, HbT. 1871, 1890a, 1890b, 1897a, 1905, MoFnT. 2.

Teleki László utca 2011: *Teleki László utca,* 2004: *Teleki László utca,* 1977: *Teleki utca,* 1959: *Teleki László utca,* 1929: *Teleki u[tca],*

1929: *Teleki László utca.* — Rövid keresztutca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Széchenyi István utcát köti össze a Vásártérrel. 1929 óta viseli a Gróf Teleki Lászlóról kapott nevét, aki a szabadságharc idején Kossuth Lajos párizsi követeként teljesített szolgálatot. — H. Fekete 1929: 29, 1959: 30, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Telek út 1878: Az Ugarban a *Telek utjának,* 1849: *Telek utjának,* 1832: *Telek utja,* 1832: a Jósa Sz. Györgyi Szőllős kertek felé vezető uthoz, mely *telek utnak* is neveztetik, 1803: *Telek utja,* 1794: *Telek uttya,* 1790: a Határ a Szent György és Rákócz között az Erdő szélbe a *Telek uton* az Erdő felől meg ujjittatott … *Telek uttya* félen … a *Telek uttyából.* — Egykori út Zelemér keleti részén, észak–déli irányban vezetett a szentgyörgyi szőlőskertek felé. 18–19. századi források gyakran ***Telek útja***ként is említik. Már az 1950-es években sem használták egyik elnevezést sem. — H. Fekete 1959: 109.

Telek-zug 1790: A Hattyas mellett a Margitai Határ *Telek Zug.* — Zug a Hattyas közelében, a pontosabb helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 109.

Temető 1. 2011: *Temető.* — Temető Bodaszőlőn, az egykori Lődomb és az azt körülvevő erdő helyén létesült. 2000-től kezdtek ide temetni. — T23-G4.

Temető 2. 2011: *Temető.* — Temető Hajdúviden, a Dorogi út jobb oldalán. 1953-ban temettek ide először. — T10-B5.

Temető 3. lásd **Keleti temető**

Temető 4. lásd **Nyugati temető**

Temető tér 2012: *Temető tér,* 2004: *Temető tér,* 1977: *Temető tér,* 1959: *Temető tér,* 1929: *Temető tér.* — Hosszú, észak–déli irányú utca Hajdúböszörmény nyugati részén, a Nyugati temető mellett. Hivatalos név. — H. Fekete 1929: 29, 1959: 30, HbT. 1929, 1977. — T34-B3.

Temető utca lásd **Hadházi utca, Lorántffy Zsuzsánna utca**

Templom tér 1883–1884: *Templom tér.* — A mai Bocskai tér templom melletti részét nevezték a 19. századi forrás szerint így. — H. Fekete 1959: 31. — T34-C3.

Templom utca lásd **Káplár Miklós utca**

Tessedik Sámuel utca 2012: *Tesedik Sámuel utca,* 2004: *Tessedik Sámuel utca,* 1977: *Tessedik Sámuel utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Harmincötös utat köti össze a Görgey Artúr utcával. — HbT. 1977. — T34-C4.

Test-halom 1996: *Test-halom,* 1959: *Test-halom,* [1857]: *Testhalom,* 1854: *Test halom,* 1786: az Ároktól kezdődvén a *Test Halomnak* a Vidi Határig … mégyen el a *Test Halom* mellett a Vidi Határig, 1776: *Test halom,* 1767–1779: *Test Halom.* — Domb Hajdúvid és a Telekföld határán. A hagyomány azt tartja róla, hogy a törökdúlás idején itt temették közös sírba a holttesteket. A másik monda szerint a hajdúk által elpusztított Vid falu rác lakosait temették el ezen a helyen. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 110, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HnT. 1767–1779b, 1776a, b.

Tetű-halom 1996: *Tetű-hlm. [halom],* 1980: *Tetű halom,* 1959: *Tetű-halom,* 1858: *Tetü halom,* 1832: *Tetű halom,* 1786: *Tetü Halom.* — 158 méter magas kiemelkedés Hajdúböszörmény belterületétől 3,8 km-re keletre, az Ugarban, a Szúnyog-halomtól nem messze. A névadás hátterét nem ismerjük, de itt több ilyen típusú elnevezés is van (vö. Szúnyog-halom). Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 110, Gyarmathy szerk. 1996: 28, MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 101. — T22-D2.

Thököly Imre utca 2012: *Tököli Imre utca ~ Tököli utca,* 2004: *Thököly Imre utca,* 1977: *Thököly Imre utca,* 1959: *Thököly Imre utca, Szélmalom köz,* 1929: *Thököly Imre utca,* 1910: *Szélmalom u[tca],* 1889: *Szélmalom köz,* 1842: *Szélmalom köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, a Kölcsey Ferenc utcát köti össze a Téglási utcával. Mai nevét 1929 óta viseli. Korábban ***Szélmalom köz***nek és ***Szélmalom utcá***-nak hívták az utca végén álló szélmalomról. — H. Fekete 1929: 29, 1959: 29, 31, HbT. 1889, 1929, 1977. — T35-E3.

Thököly utcai kertalja lásd **Kölcsey Ferenc utca**

Tiliczki-tanya 2011: *Tiliczki-tanya.* — Egykori tanya a Polgári út mellett, a Dedő-háttól nem messze. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T7-F5.

Tirimpó 1. 2011: *Tirimpó,* 1981: *Tirimpó,* 1889: *Tirimpó,* 1871: *Tirimpó,* 1853: *Trimpó,* 1827: *Trimpón,* 1779: a Brassónál és *Trimpónál* levő korcsmák. — Földterület, szántó és legelő a Róka-háttól délre, a Hortobágy folyó mellett, az egykori Tirimpó csárda környékén. Nevének eredete bizonytalan, egyesek azzal hozzák kapcsolatba, hogy e helyen hármas határjelnél találkozik a polgári, az újvárosi és a böszörményi határ, s a nevet e határpont latin megnevezéséből eredeztetik. Ennek azonban csekély a valószínűsége. Elképzelhető ugyanakkor az, hogy a földterület az ilyen nevű csárda közelsége alapján kapta a *Tirimpó* nevet. — H. Fekete 1959: 113, HbT. 1853b, 1871, 1889, MoFnT. 2. — T12-B4.

Tirimpó 2. lásd **Tirimpó csárda**

Tirimpó csapszék lásd **Tirimpó csárda**

Tirimpó csárda 2011: *Tirimpó ~ Tirimpó csárda ~ Tirimpói csárda.* | *Poródon a Bikás, Ríten a Tirimpó, túl a város vígin van a Messzelátó.* (Népdal), 1959: *Tirimpó, Trimpó, Remetefoki-kocsma, Remetefoki korcsma,* 1956: *Tirimpó csárda,* 1945: *Trimpó csárda,* 1905: *Tirimpoi csárda,* 1886: *Trimpó,* 1884: *Tirimpo [csárda],* 1870: *Tirimpó csapszék,* 1823: *Trimpó cs[árda],* 1792: Költ a *Trimponál* levő hídhoz, 1787: *Trimpó Csapszék,* 1782–1784: *Trimpo [borház],* 1776: A *Tirimpónál* Bertalan Mihály újra confirmáltatik Csaplárságra, 1772: a két Külső Mezei Békás és *Trimpói Csapszékek,* 1750: Remetefok szélen … vagyon a *Vendégfogadó,* 1729: El adván … a *Remetefoki Korcsomát,* 1728: A *Remetefoki kocsma* árendájának. — Egykori csárda, kocsma ott, ahol a Remete-fok a Hortobágyba ömlik: ez magyarázza a hely vélhetően legkorábbi, ***Remete-foki kocsma*** megnevezését. A 18. századi források egy ízben ***Vendégfogadó*** néven is említik. ***Tirimpó*** és ***Tirimpói csárda*****,** valamint ***Tirimpó csapszék*** néven is előfordul. E névformák *Tirimpó* elemének eredete bizonytalan. Vö. Tirimpó. — H. Fekete 1959: 98, 110, 112, 113, HbT. 1823, 1905, 1956, HKFT., MoT. 1782–1784. — T12-B4.

Tirimpói dűlő 2011: *Tirimpói dűlő,* 1959: *Tirimpói dűlő, Trimpói dűlő, Trimpói út, Tirimpói út,* 1871: *Trimpoi út,* 1857: *Trimpói út.* — Dűlőút a Rét nyugati részén, az egykori Tirimpó csárda mellett. ***Tirimpói út***-ként is előfordul. — H. Fekete 1959: 110, 113. — T12-B3.

Tirimpói út lásd **Tirimpói dűlő**

Tisza lásd **Keleti-főcsatorna**

Tisza-csatorna lásd **Keleti-főcsatorna**

Tisza-csatorna-őrház lásd **Gátőrház**

Tisza István utca lásd **Petőfi Sándor utca**

Tiszáninneni-Vidi-zug 2011: *Tiszáninneni-vidi-zug,* 1959: *Tiszáninneni Vidi zug.* — A Vidi-zug Hajdúvidhez közelebb eső része, amelyet a Tiszának is nevezett Keleti-főcsatorna vág el a Tiszántúli-Vidi-zugtól. — H. Fekete 1959: 110, 118, 119. — T8-B5.

Tiszántúli-főcsatorna lásd **Keleti-főcsatorna**

Tiszántúli-Vidi-zug 2011: *Tiszántúli-Vidi-zug ~ Keletintúli-Vidi-zug,* 1959: *Tiszántúli Vidi zug.* — A Vidi-zug Hajdúvidtől távolabb eső része, amelyet a Tiszának is nevezett Keleti-főcsatorna vág el a Tiszáninneni-Vidi-zugtól. ***Keletintúli-Vidi-zug***-nak is nevezik. — H. Fekete 1959: 111, 118, 119. — T8-B4.

Tisza-zugi-erdő 2011: *Tisza-zugi-erdő.* — Fiatal erdő a Vidi-zugban, a Tiszának is nevezett Keleti-főcsatorna mellett. — T7-H4.

Tisztasági fürdő lásd **Fürdőkert**

Tiszti ház lásd **Tiszti lak**

Tiszti lak 1. 2011: *Tiszti lak,* 1988: *Tisztilak,* 1970: *Tiszti-ház.* — Erdészközpont volt Bodaszőlőtől északkeletre, a Peresi-szántótól délkeletre. Nevét a tiszti rangban álló erdőmérnökről kapta. ***Tiszti ház***-nak is nevezik. — Bancsi 1988: 11, É. Kiss 1970: 494. — T23-G3.

Tiszti lak 2. lásd **Német udvar**

Tiszti lak tábla 1988: *Tisztilaktábla.* — A bodaszőlői Város-erdő délkeleti sarka a határárokig, a Peresi-szántótól délkeletre. Nevét az ott lévő erdőmérnöki lakásról, a Tiszti lakról kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — Bancsi 1988: 12. — T23-G4.

Tiszti udvar lásd **Német udvar**

Tisztudvar lásd **Német udvar**

Tizenhárom vértanú utca 2012: *Tizenhárom vértanú utca,* 2004: *Tizenhárom vértanú utca,* 1977: *Tizenhárom vértanú utca,* 1959: *Tizenhárom vértanú utca, Kis Kaszárnya köz,*

Uzonyi utca, 1929: *Tizenhárom vértanu utca, Uzonyi u[tca],* 1910: *Uzonyi utcza,* 1890: *Kis kaszárnya útcza,* 1889: *Kis kaszárnya útcza,* 1842: *Kis Kaszárnya utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Bethlen Gábor utcát köti össze a Hunyadi János körúttal. 1929 előtt jobbára ***Kis Kaszárnya utcá***-nak hívták, mivel az utca végén állt a kaszárnya. Ez az elnevezés kapcsolatban áll a Dorogi utca régi Nagy Kaszárnya utca elnevezésével is. Egy időben ***Kis Kaszárnya köz***-ként, illetve gyakrabban ***Uzonyi utca***-ként is használták. Ez utóbbi elnevezést az ott lakó *Uzonyi* családnevűek után kapta. — H. Fekete 1959: 23, 29, 31, 32, 39, HbT. 1889, 1890a, 1977. — T34-D2.

A Tócó forrása Fotó: Molnár Sándorné

Tócó 2011: *Tócó,* 2009: *Tócó-ér,* 1980: *Tócó,* 1959: *Tócó-ér,* 1940: *Tócó.* — Vízfolyás, amely a zeleméri Csonka torony közvetlen közelében, tőle nyugatra, egy hosszú hátság alján ered, és egyenesen délre fordulva hagyja el Hajdúböszörmény határát. Közben magába veszi a Mély-völgy és a Kis-Zelemér felől leömlő vizeket is. Debrecent megkerülve, Sáránd községgel egy magasságban összefolyik a Kondorossal, s ettől a vízfolyást *Kösely*-nek nevezik. Vízgyűjtő területe a Köselyig 130 km^2. A folyónévre a középkortól vannak adataink, ezeket és a név magyarázatát a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében, Debrecen helynevei között tárgyaljuk. — H. Fekete 1959: 111, Gábor 71–74, Mikesy 1940: 27, MoFnT. 2. — T27-F3G2.

Tócó-ér lásd **Tócó**

Toldi Miklós utca 2012: *Toldi Miklós utca ~ Toldi utca,* 2004: *Toldi Miklós utca,* 1977: *Toldi Miklós utca,* 1959: *Tatár utca,* 1959: *Toldi Miklós utca,* 1929: ekkor csinálták a *Tatár* és Gyöngyvirág *utcákat,* 1929: *Tatár u[tca], Toldi Miklós utca,* 1896: *tatár utczai,* 1858: *Tatár uttza,* 1858: *Tatár utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Désány István utcát köti össze a Szoboszlói utcával. Az 1858. évi tűzvész után keletkezett új utca, amely 1929-ig bizonyára egy ott lakó család után a ***Tatár utca*** nevet viselte. — H. Fekete 1959: 30, 31, 39, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D4.

Tolvaj-kút-tábla 1959: *Tolvajkút-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik táblája, a hajdúhadházi országút, a Méhészházi és a Kelepce nyiladék között húzódik a határárokig. Nevét bizonyára egy egykor itt álló kút után kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 111. — T23-G2.

Tormás-tábla 1959: *Tormás-tábla.* — Földterület, tábla a bodaszőlői Város-erdő keleti szélén, a Közép deréknyiladék, a Méhészházi és a Rókaporozó nyiladék között húzódik a határárokig. A névadás hátterét nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 111. — T23-G2.

Torma-tanya 2011: *Torma-tanya.* — Tanya a Róka-háton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-E3.

Tócó Fotó: Molnár Antal

Tornyas-tanya 2011: *Tornyas-tanya*. — Egykori tanya a zeleméri Zója téesz szomszédságában, a Harmincötös út mellett. Ma tehenészet működik benne. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T27-F3.

Tóthék tanyája 1. 2011: *Tóték tanyája.* — Egykori tanya Pródtól délkeletre, a Sziken. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-H3.

Tóthék tanyája 2. 2011: *Tóték tanyája ~ Tót-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Tóth-feneken. Valaha több Tóth-tanya is állt ezen a területen, de már mindegyiket lebontották. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Tóth-tanya***-ként is említik. — T7-E5.

Tóth-fenék 2011: *Tót-fenék,* 1959: *Tót-fenék,* 1865: Kerek-tiszta, *Tóth-fenék,* Kupa-tiszta 1858. évi fűelszámolása, 1777: a Kerek-tó és *Tóth-fenék.* — Állandó vizű mélyedés a Réten, a Tejház dűlő mellett. Az egyik Tóth családnak több tanyája is volt itt, ez magyarázza nevét. — H. Fekete 1959: 111. — T7-E5.

Tóth Árpád utca 2012: *Tót Árpád utca,* 2004: *Tóth Árpád utca,* 1977: *Tóth Árpád utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Harmincötös utat köti össze a Bartók Béla utcával. — HbT. 1977. — T35-E4.

Tóth Demeter úr szigete 1790: Következik a *Tóth Demeter ur Szigetje.* — Magasabban fekvő terület volt a Réten. Nevét egykori birtokosáról kapta. — H. Fekete 1959: 111.

Tóth Juhász köz lásd **Nagysándor József utca**

Tóth Juhász utca lásd **Nagysándor József utca**

Tóth-kocsma lásd **Kati-kocsma**

Tóth Lajosék tanyája 2011: *Tót Lajosék tanyája,* 1970: *Tóth Lajos tanyája.* — Egykori tanya Hajdúvid határában, a Prezencki-laposon. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 494. — T9-G5.

Tóth-lapos 2011: *Tót-lapos,* 1797: *Tót-lapos, Tót laposa.* — Mélyen fekvő terület Hajdúvid keleti határában, a Cégényi út mellett, szemben a Hadházi-lapossal. Nevét bizonyára a tulajdonosáról kapta. Egy 18. századi forrás ***Tóth laposa***-ként is említi. — É. Kiss 1970: 495. — T16-B1.

Tóth-tanya 2011: *Tóth-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Szigetorrtól délkeletre, az Iskola dűlő mellett. A tanyaépület ma is áll, időszakosan laknak benne. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-B2.

Cs. Tóth-tanya 2011: *Csétót-tanya.* — Tanya Hajdúvid déli határában, a Töviskes-tanya közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-H2.

Tóth utca lásd **Nagysándor József utca**

Tökös-fenék lásd **Tökös-tó**

Tökös-tó 1864: rendesen nem használható földterületek jelesül: Nagy-Zsombokos … *Tökösfenék,* 1790: A Fabjan Zugba a *tőkös Tó* Mellett. — Egykori vízállás, mélyen fekvő terület a Réten, a Hosszú-sziget környékén. ***Tökös-fenék*** formában is adatolható. Nevének előtagjában bizonyára növénynév szerepel. — H. Fekete 1959: 111, 112. — T13-F2.

Tölgyfás-határ 1794: 110-ik határ *Tölgyfás határ* a határuton Délről, 1790: *Tölgyfás határ.* — Határszakasz Zelemér és Szentgyörgy között. — H. Fekete 1959: 112.

Tömlöcház 1775: *Tömlöcz Házhoz,* 1775: *Tömlöczházhoz.* — Egykori épület Hajdúböszörményben, talán a Hajdúkerület börtöne lehetett. — H. Fekete 1959: 31.

Török-állás 1981: *Török-állás,* 1959: *Törökállás, Törökállás-part,* 1905: *Török állás,* 1890: *Török állás,* 1889: *Török állás,* 1871: *Török állás,* [1857]: *Törökállás,* 1853: *Török állás,* 1823: *Török állás,* 1823: *Törökállás.* — Feltehetően állatok pihenőhelye volt a Rét északnyugati részén, a Polgári úttól délre. Nevének előtagja talán személynév lehet. ***Török-állás-part*** formában is adatolható. Ma már egyik elnevezést sem használják. — H. Fekete 1959: 112, HbT. 1823, 1853b, 1871, 1889, 1890a, 1905, MoFnT. 2.

Török-állás-dűlő 1959: *Törökállás-dűlő,* 1861: réten a *török állás dűlőben* kaszáló. — Dűlőföld a Réten, a Török-álláson. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 112.

Török-állás-part lásd **Törökállás**

Török dűlő 2011: *Török dűlő.* — Dűlőút Pródtól délre, a Rizsföldek mellett. Nevét az egykor itt álló Török-tanyáról kapta. — T13-F3.

Törökmetélő lásd **Törökmetélő-halom**

Törökmetélő-halom 2011: *Törökmetélő-halom,* 1996: *Törökmetélő-hlm. [halom],* 1981: *Törökmetélő-halom,* 1980: *Törökmetéllő halom,* 1959: *Törökmetélő-halom,* 1945: *Törökmetélő,* 1905: *Törökmetélő,* 1890: *Török metélő,* 1889: *Török metélő,* 1884: *Török metélő*

halom, 1882: *Török metélő halom,* [1880]: *Török metélő halom,* 1871: *Török metélő,* 1858: *Török metélö halom,* 1786: *Törökmetélő halom,* 1783: *Török metélő [halom].* — Egykori halom Vidtől délre, a Telekföldön. A nevét a hagyomány szerint onnan kapta, hogy ott metélkedtek a törökök. ***Törökmetélő*** formában is említik. — H. Fekete 1959: 112, Gyarmathy szerk. 1996: 28, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, HKFT., MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102, Varga 1882: 129. — T16-B4.

Török-tanya 2011: *Török-tanya.* — Egykori tanya Pródtól délre, a Török dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F3.

Török utca lásd **Áchim András utca**

Török zug lásd **Áchim András utca**

Töviskes dűlő 2011: *Töviskes dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid déli határában, az Ócska iskolával szemben kezdődik. Nevét a dűlő elején álló Töviskes-tanyáról kapta. — T15-H1H2.

Töviskes-határ 1794: *Töviskes határ,* 1790: *Tövises határ.* — Határszakasz Zelemér és Szentgyörgy között. H. Fekete szerint a nevét egyaránt kaphatta jellegzetes növényzetéről, illetve földtulajdonosának nevéről is, mert a Töviskes vezetéknév gyakori Hajdúböszörményben. A hozzá közel említett Tölgyfás-határ megnevezés ugyanakkor a növénynévi eredetet valószínűsíti. — H. Fekete 1959: 112.

Töviskes köz lásd **Szabadhajdú utca**

Töviskes utca lásd **Szabadhajdú utca**

Töviskes-tanya 2011: *Töviskes-tanya*. — Tanya Hajdúvid déli határában, a Töviskes dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T15-H2.

Trimpó csapszék lásd **Tirimpó csárda**

Trimpói dűlő lásd **Tirimpói dűlő**

Túlsó-kert 1762: *tulsó Kertben.* — Egykori (szőlős)kert Hajdúböszörményben, a pontos helyét nem ismerjük. — H. Fekete 1959: 113.

Tunyogi-lapos 1959: *Tunyogi-lapos.* — Vizes, zsombékos hely az Új-Bagotán. Nevének előtagja a terület egykori birtokosára utal. — H. Fekete 1959: 113. — T6-B4.

Turán utca 2012: *Turán utca,* 2004: *Turán utca,* 1977: *Turán utca,* 1959: *Turán utca,* 1929: *Turán utca,* 1929: *Turán utca, Középkert IX. dűlő.* — Utca Hajdúböszörmény belterületén, a Középkert szélén, a Géza fejedelem utcából nyílik. Mai nevét 1929 óta viseli. A névadás hátterét nem ismerjük. A Középkert kilencedik dűlője volt, ezért ***Középkert Kilencedik dűlő*** formában is előfordul. — H. Fekete 1929: 30, 39, 1959: 31, HbT. 1929, 1977. — T35-G3.

Túri köz lásd **Ungvár utca**

Túri utca lásd **Ungvár utca**

Tuskó nyiladék lásd **Fácántelepi nyiladék**

Tyereskova utca lásd **Dr. Molnár István utca 1.**

Ugar 1981: *Ugar,* 1959: *Ugar,* 1897: *Ugar,* 1894: *ugari,* 1890: *Ugar,* 1889: *Úgar,* 1884: *Ugar,* [1880]: *Ugar,* 1871: *Ugar,* 1848: *ugarban,* 1773: *Ugar,* 1768: Az *Ugar* osztás a Debreceni utnál, 1765: *Ugarbéli,* 1733: *Ugar.* — Nagy kiterjedésű határrész volt, amelynek egyik része a Fehértói úttól a zeleméri Csonka toronyig húzódott (lásd Keleti-Ugar), a másik része pedig a Szoboszlai útig tartott. Ma már nem használatos elnevezés. — HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1897b. HKFT., MoFnT. 2. — T22-B4.

Ugar-dűlő 1868: *Ugardűlő.* — Egykori szántóföld a Keleti-Ugarban. — H. Fekete 1959: 113.

Ugar-oldali-tábla 1959: *Ugaroldali tábla.* — Erdő a bodaszőlői Város-erdő nyugati szélén, a Bocskai nyiladék, a Rókaporozó nyiladék és a Közép deréknyiladék között. Nevét onnan kapta, hogy a nyugati határát az Ugar alkotja. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 113. — T23-E3.

Új-Bagota 2011: *Új-Bagota,* 1959: *Újbagota.* — A Bagotának az a része, melyet a város az első világháborút követően kárpótlásul kapott az egri káptalan legelőjéből. A területe akkor 840 kat. hold volt. Vö. Kis- és Nagybagota. — H. Fekete 1959: 113. — T6-B4.

Új-Bocskaikert 2011: *Új-Bocskaikert.* — Egykor szőlőskert volt, ma nagyrészt beépített terület szórványosan kertekkel. A Nagy-Bocskai-szőlőskert mellett létesült, a Bocskai-szőlőskert része. — T22-D2.

Újfehértói körút lásd **Szilágyi Erzsébet körút**

Újfehértói út lásd **Újfehértói utca**

Újfehértói utca 2012: *Újfehértói út ~ Fehértói út ~ Fejírtaji út,* 2004: *Újfehértói utca,* 1977: *Újfehértói út,* 1959: *Újfehértói út, Ujjfejírtaji út, Fehértói utca,* 1929: *Újfehértói út, Fehértói utca,* 1903: A Telekföldön a *Czigány köz* végén, 1891: *Czigány közig, Czigány köztől,* 1890: *Czigány köz,* 1889: *Czigány köz,* 1849: *cigány közön,* 1842: *Czigány köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének keleti részén, az Ady Endre teret köti össze a Külső Fehértói utcával. ***Újfehértói út***-ként, ***Fehértói út***-ként és ***Fehértói utca***-ként egyaránt ismerik, régebben pedig ***Cigány köz***-nek is hívták. Ez utóbbi nevét arról kapta, hogy az utca végében volt a cigánytelep. — HbT. 1889, 1890a, 1929, 1977, H. Fekete 1959: 16, 30, 31, 35. — T35-E2.

Új-Gát 2009: *Új-gát,* 1959: *Újgát,* 1877: *Új gáti,* 1861: Az *uj gáton* nádat vágnak, 1783: *Ujj gát,* 1769: *Ujj gát,* 1764: *Ujj gát.* — A Gát-ér három gátja közül a középső. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 114, Gábor 2009: 75.

Új-Gát halma lásd **Gáti-halom**

Új-Gát-halom lásd **Gáti-halom**

Új-Gát útja 1772: *Ujj Gát Uttyáig.* — Hajdúböszörmény belterülete felől az Új-Gáthoz vezető út. — H. Fekete 1959: 114.

Új-Homokkert lásd **Homokkert**

Új-kert lásd **Középkert, Zaboskert**

Új-kertség 1848: *ujj kertségén,* 1822: *új kertségén.* — Az egykori belterületet körülvevő kertségnek minden bizonnyal a külső, várostól távolabbi része lehetett. Vö. Ó-kertség. — H. Fekete 1959: 22.

Új köz lásd **Attila utca**

Új-kút-tábla 1959: *Újkút-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik táblája, a Közép dereknyiladék, illetve a Lóger, a Rókaporozó és a Görbe nyiladékok fogják közre. Nevét az ott levő kútról kapta. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 114. — T23-F3.

Újlaki dűlő 2011: *Újlaki dűlő.* — Dűlőút Hajdúvid délkeleti határában, a Fehértói úttól a Határútig húzódik. Az 1940-es években épült. A névadás indítékát nem ismerjük, a nevet a Béke téesz adta. — T16-D3.

Újosztás 1. 1959: *Új osztás,* 1861: H. Böszörmény Város belterületén az úgy nevezett *Új Osztáson.* — Városrész Hajdúböszörmény belterületének déli részén. A város lakosságának növekedésével a város házhelyeket osztott ki a Corvin János körúton kívül, a későbbi Nagy István utca és Batthyány Lajos utca között. Ezek az utcák csak később kapták meg hivatalos nevüket, addig egyszerűen *Újosztás* néven említették őket. — H. Fekete 1959: 31, 32. — T34-D4, T35-E4.

Újosztás 2. lásd **Vidtelke utca**

Új parokiális ház lásd **Keleti parókia**

Új sor lásd **Körút, Salgótarján utca**

Új-szőlőskert lásd **Középkert, Zaboskert**

Újtelepi sor lásd **Kolozsvár utca**

Új utca lásd **Attila utca**

Új városháza lásd **Városháza**

Újvárosi kapu 1788: *Ujjvárosi Kapufélen,* 1785: *Ujjvárosi Kapu,* 1763: *Ujjvárasi Kapuban.* — Egykori kapu Hajdúböszörmény belterületén, a városból a szomszédos Balmazújvárosra vezető úton, az Ároknál volt. — H. Fekete 1959: 32. — T34-C3.

Újvárosi körút lásd **Báthory Gábor körút**

Újvárosi köz lásd **Újvárosi utca**

Újvárosi temető lásd **Nyugati temető**

Újvárosi Új sor lásd **Körút**

Újvárosi út 1. 2011: *Újvárosi út,* 1977: *Újvárosi út,* 1959: *Újvárosi út,* 1847: *ujvárosi útfélen,* 1779: *Ujjvárosi Út,* 1748: *Uj Városi út.* — Út a hajdúböszörményi határ nyugati részén, Hajdúböszörményből vezet Balmazújvárosra. — H. Fekete 1959: 114, HbT. 1977. — T21-E4G3.

Újvárosi út 2. 2011: *Újvárosi út ~ Nánási–újvárosi út ~ Újvárosi–nánási út,* 1959: *Újvárosi–hajdúnánási út, Nánás-újvárosi út,* 1866: *Nánási-ujvárosi út,* [1857]: *Ujváros Nánási út,* 1786: *Ujvárosi út,* 1782: Amint az *Ujjvárosi ut* Nánás felől Ujjváros felé mégyen. — Út Hajdúböszörmény nyugati határában, Kispródon, amely Balmazújvárosról Hajdúnánásra vezet. ***Nánás(i)–újvárosi út*** és ***Újváros(i)-nánási út,*** illetve ***Újvárosi–hajdúnánási út*** néven is ismerik. — H. Fekete 1959: 89, HbT. 1786.

Újvárosi utca 2012: *Újvárosi utca,* 2004: *Újvárosi utca,* 1959: *Újvárosi utca,* 1929: *Új-*

városi utca, 1905: *Ujvárosi utcza,* 1889: *Újvárosi útcza,* 1862: *Ujvárosi köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délnyugati részén, a szomszédos Balmazújváros felé vezet. A Bocskai István tértől a Harmincötös útig tart, folytatása az Újvárosi út. Hivatalos név. A 19. században ***Újvárosi köz*** néven is szerepelt. — H. Fekete 1959: 32, HbT. 1862, 1889, 1905, 1929. — T34-B3.

Újvárosi utca (1945 előtt)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Újváros(i)-(hajdú)nánási út lásd **Újvárosi út 2.**

Újvárosi-határ 2011: *Újvárosi-határ,* 1786: *Ujvárosi határ.* — Hajdúböszörmény és Balmazújváros határterülete. — HbT. 1786. — T20-C2C3.

Újvárosi-tanya 1. 2011: *Újvárosi-tanya.* — Egykori tanya Pródtól nyugatra. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T12-C1.

Újvárosi-tanya 2. 2011: *Újvárosi-tanya.* — Egykori kisebb termelőszövetkezeti központ, tanya Pródtól délre, a Rizsföldek mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F3.

Újvárosi utcai kertalja lásd **Kórház tér**

Ungvár utca 2011: *Ungvár utca,* 2004: *Ungvár utca,* 1977: *Ungvár utca,* 1959: *Ungvár utca, Túri utca,* 1929: *Ungvár utca,* 1929: *Thúri-u[tca], Ungvár-utca,* 1905: *Turi utcza,* 1889: *Turi köz,* 1842: *Turi köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének nyugati részén, a Muraköz teret köti össze a Vasvári Pál utcával. 1929 óta viseli a mai nevét, korábban — talán egy ottani lakosról — ***Túri utcá***-nak vagy ***Túri köz***-nek nevezték. — H. Fekete 1959: 31, 30, 39, HbT. 1889, 1905, 1929, 1977. — T34-B2.

Úri dűlő 1959: *Úri dűlő.* — A Nagy-Bocskai-szőlőskert második dűlőjének tréfás neve volt. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 114. — T23-E1E2.

Úri utca lásd **Petőfi Sándor utca**

Útkaparóház lásd **Partos csárda**

Útkaparóház-tábla 1959: *Útkaparóház tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik táblája, a hajdúhadházi országút déli oldalán, ahol az útőrház van. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 114. — T23-E2.

Útőrház lásd **Útkaparóház**

Úttörő utca lásd **Almássy Márton utca**

Uzonyi-dűlő 2011: *Uzonyi-dűlő,* 1981: *Uzonyi-dűlő,* 1973: *Uzonyidűlő,* 1967: *Uzonyidűlő.* — Dűlőföld volt Hajdúvidtől délre. Tanyák álltak rajta. Nevének előtagja személynév, bizonyára az egykori tulajdonos neve. — Hnt. 1967, 1973, MoFnT. 2.

Uzonyi-tanya 1. 2011: *Uzonyi-tanya*. — Tanya Zelemér területén, a Brassó-ér mellett. A tanyaépület ma is áll, időszakosan laknak is benne. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T26-B2.

Uzonyi-tanya 2. 2011: *Uzonyi-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Lédig dűlőtől északra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T20-D1.

Uzonyi utca lásd **Tizenhárom vértanú utca**

Uzsok tér 2012: *Uzsok tér,* 2004: *Uzsok tér,* 1977: *Uzsok tér,* 1959: *Uzsok tér,* 1929: *Uzsok tér.* — Tér Hajdúböszörmény belterületének északi részén, az Arad utcából nyílik. — H. Fekete 1959: 32, HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Ürgés-hegy lásd **Ürgés-part**

Ürgés-part 2011: *Ürgés-part,* 1970: *Ürgés-hegy.* — Magasabban fekvő terület, homokdomb a Cégényi út és a Szegedi-folyás dűlő kereszteződésénél. Ma a Szeméttelep áll rajta.

Neve bizonyára arra utal, hogy a területen egykor sok ürge volt. ***Ürgés-hegy***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 496. — T16-D2.

Űrhajós utca lásd **Harmat utca**

Ürmös lásd **Ürmös-hát**

Ürmös-hát 2011: *Ürmös-hát,* 1981: *Ürmöshát,* 1959: *Ürmöshát,* 1903: A Réten az *Ürmös háton,* 1884: *Ürmös hát,* 1857: *Ürmös hát,* [1857]: *Ürmös hát,* 1853: *Ürmöshát,* 1823: *Ürmös hát,* 1795: Az *Ürmös* és egyébb helyek meg tiltatnak, 1790: *Ürmösnek.* — A Rét magasabban fekvő része a Remete-foki-csatorna mellett. Nevét a rajta termő vadürömről kapta. A 18. századi források egyszerűen ***Ürmös***-ként említik. — H. Fekete 1959: 114, HbT. 1823, 1853b, HKFT., MoFnT. 2. — T12-C1.

Ürmös-háti dűlő 1959: *Ürmösháti dűlő.* — Dűlőút a Réten, az Ürmös-háton. — H. Fekete 1959: 114. — T12-C1.

Ürmösi híd 1959: *Ürmösi híd,* 1850: Az *Ürmösi hidhoz* szeg. — Híd a Réten, az Ürmös-háton. — H. Fekete 1959: 114. — T6-B5.

Váci Mihály utca 2011: *Váci Miháj utca ~ Petőfi utca*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Vasút utcát köti össze a Pacsirta utcával. Korábban ***Petőfi utca*** volt a neve. — T36-C2.

Vadászház 1988: *Vadász ház,* 1959: *Vadászház.* — Egykori vadászház, amelyet a Hajdúböszörményi Vadásztársulat építtetett az 1930-as években a Bides-Guti-szántó nyugati szélén, a Fácántelepi nyiladék végénél. Ma a Fácántelep áll a helyén, és a korábbi nevet sem használják. — Bancsi 1988: 12, H. Fekete 1959: 115. — T23-F4.

Vadászok sánca lásd **Zeleméri-földvár**

Vadkörtvélyfás-határ 1794: 66-ik határ *vad körtvéj fás határ* a határ uton Délről. — Határszakasz Böszörmény és Zelemér között. Nevének előtagjában ugyanúgy növénynév szerepel, mint a többi, hasonló határszakasz nevében (például Tölgyfás-határ, Töviskes-határ, Vadmeggyes-határ stb.). — H. Fekete 1959: 115.

Vadmeggyes-határ 1794: *Vad Meggy Fás határ,* 1790: *Vad Meggyes határ.* — Határszakasz Zelemér és Szentgyörgy között. Nevének előtagjában növénynév szerepel: további hasonló elnevezésekhez lásd a Vadkörtvélyfás-határ szócikket. ***Vadmeggyfás-határ***-ként is említik. — H. Fekete 1959: 115.

Vadmeggyfás-határ lásd **Vadmeggyes-határ**

Vadőri-lak 1959: *Vadőri lak.* — Egykori vadőrház Bodaszőlő keleti részén, közel a hajdúhadházi határhoz, a Hegyes mellett. Ma már nincs meg, lebontották, és a nevét sem használják. — H. Fekete 1959: 115. — T23-H5.

Vágóhíd 1959: *Vágóhíd,* 1929: *Vágóhíd.* — Egykori vágóhíd Hajdúböszörmény keleti határában, a hajdúhadházi országúttól északra. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 115. — T35-G2.

Vágó-kert 1959: *Vágókert.* — Egykori legelő a Veréb-sári-laposnál, juhot és marhát legeltettek itt. A névadás indítékát nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 115.

Vágó-kerti dűlő 1959: *Vágókerti dűlő.* — Földút a hajdúböszörményi határ északi részén, a Vágó-kert mellett. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 115.

Vajda dűlő 1959: *Vajda dűlő.* — Egykori dűlőföld vagy dűlőút Hajdúböszörmény határában, a pontos helyét nem ismerjük. Nevének előtagja feltehetően családnév. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 115.

Vajda János utca 2012: *Vajda János utca,* 2004: *Vajda János utca,* 1977: *Vajda János utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Harmincötös utat köti össze a Bartók Béla utcával. — HbT. 1977. — T35-E5.

Vákáncsos utca 2011: *Vákáncsos utca ~ Harmadik dűlő ~ Stromfeld Aurél utca,* 1988: *Harmadik düllő,* 1988: *Vákáncsos ucca,* 1988: *Stromfel Ajurél ucca.* — Utca Bodaszőlő belterületén. Először ***Harmadik dűlő,*** majd ***Vákáncsos utca,*** ezt követően pedig ***Stromfeld Aurél utca*** volt a neve. Ez utóbbi azonban nem vált általános használatúvá, ma már csak a legidősebbek emlékeznek rá. Utóbb ismét ***Vákáncsos utcá***-nak nevezték el, s ez az utca mai hivatalos neve. A vákáncsosok olyan erdőgazdasági munkások, akik erdőtelepítéskor a facsemeték között saját szükségletükre kapás növényeket termeszthettek. — Bancsi 1988: 7, 11, 12, ÚMTsz. — T23-G4.

Valkó-csőszház lásd **Struccos**

Vályogvető gödör 1929: *Vályogvető gödör.* — A település körútját övező vályogvető gödrök, a Kolozsvár utca, a Muraköz tér, az Uzsok tér és a Bánság tér mellett. — HbT. 1929. — T34-B4C4.

Vámosi-erdő 1959: *Vámosi erdő.* — Erdős terület, szélfogó erdő a Bagotán, a Hortobágy jobb partján, szemben a Tirimpóval. A névadás indítékát nem ismerjük, a név előtagja talán személynév lehet. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 115. — T12-B3.

Vámosi-kút 1981: *Vámosi-kút.* — Forrás Pródtól délnyugatra. A névadás hátterét nem ismerjük, a név előtagja talán személynév lehet. Ma már nem használatos elnevezés. — MoFnT. 2.

Vár-domb 1959: *Várdomb,* 1796: *Várdombbul,* 1776: a Nánásra menő utfélen való *Vár Dombnál,* 1767: *Vár Dombtul.* — A környezeténél magasabban fekvő hely Hajdúböszörmény északi részén, egykor ezen állt a vár. A 18. század végén nagy részét elhordták, így napjainkban egykori magasságánál jóval alacsonyabb. A Vár utca és a Domb utca őrzi a nevét. A *Vár-domb* elnevezést ma már nem használják. — H. Fekete 1959: 32.

Varga-csőszház lásd **Csőszház 2.**

Varga dűlő lásd **Kopasz-Varga dűlő**

Varga László utca lásd **Káplár Miklós utca**

Varga-sziget 1959: *Varga-sziget,* 1864: a rendesen nem használható földek: jelesül a Nagy Zsombokos … *Vargasziget,* 1857: *Varga Sziget,* [1857]: *Varga sziget.* — Magasabban fekvő, de mégis vízjárta hely a Réten, a Kis-Kupahát mellett. Nevének előtagja a terület egykori tulajdonosára utal. — H. Fekete 1959: 115.

Varga-tanya 1. 2011: *Varga-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Polgári út és a Bársony dűlő találkozásánál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-C3.

Varga-tanya 2. 2011: *Varga-tanya.* — Egykori tanya a Réten, a Freiter dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-D3.

Varga-tanya 3. 2011: *Varga-tanya ~ Csiha-tanya ~ Dani Laci tanyája*. — Tanya Hajdúvid belterületétől délnyugatra. Először Csiha Márton tulajdonában volt, ez magyarázza a ***Csiha-tanya*** nevet. Később Varga István lett a tanya tulajdonosa, innen a *Varga-tanya* elnevezése. Ma pedig Dániel László gazdálkodik rajta, ezért nevezik ***Dani Laci tanyájá***-nak. — T15-G2.

Varga-tanya 4. 2011: *Varga-tanya*. — Tanya Bodaszőlőn, közel a Vákáncsos utca déli végéhez. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T28-B2.

Varga-tanya 5. 2011: *Varga-tanya.* — Tanya Pródtól délre, a Móricz-sziken. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T13-F2.

H. Varga-tanya 2011: *H. Varga-tanya ~ Pipás Varga-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől délnyugatra, a Délilucernási dűlőben. Ma szántóföld van a helyén. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelynek előtagjában a *Pipás* ragadványnév. — T21-G4.

Varga utca lásd **Jókai Mór utca**

Varjas 1959: *Varjas,* 1896: a korcsolyapálya a tavalyi helyen legyen az un. *Varjasnál,* 1891: a *Varjasba* belefúlt, 1855: *Varjas*. — Földterület Hajdúböszörmény belterületének keleti szélén, a Keleti temető és a Vénkert között. Innen hordtak földet, és itt vetettek vályogot, ami miatt gödrök, vízállások keletkeztek rajta. Az 1891. évi forrás szerint ezeket a vizeket is *Varjas*-nak hívták. A területet utóbb a város erdősítette, majd pedig beépítették. Egyik részét Kis-Varjas néven is említik. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 32, 115. — T35-F2.

Város-erdő 2011: *Város-erdő,* 1988: *Városerdő,* 1980: *Városerdő,* 1959: *Városerdő,* 1905: *Városi erdő,* 1897: Boda *Városi erdő,* 1890: *Városi erdő,* 1889: *Városi erdő,* 1884: *Böszörmény városierdő,* 1884: *Városi erdő,* 1883: *város erdő,* [1880]: *Városi erdő,* 1871: *Városi erdő,* 1851: *Városerdő,* 1794: *Város Erdeje,* 1775: *Város erdeje,* 1765: *Város Erdején.* — A Hadházi út két oldalán lévő erdős terület, Hajdúböszörménytől keletre, Bodaszőlőtől északra. Benyúlik egészen a bodaszőlői Lorántffykertig. Területe hajdan 2404 kataszteri hold volt, mára már jóval kisebb területet foglal el. Történeti forrásokban ***Város erdeje, Városi-erdő*** és ***Böszörmény-Városi-erdő*** formában is előfordul. — Bancsi 1988: 12, H. Fekete 1959: 115, 116, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1897b, 1905, HKFT., MoFnT. 2. — T23-F3G2.

Város földje 2011: *Város földje,* 1970: *Város földje.* — Földterület Hajdúvidtől keletre. Ma két nagy víztározó és szántóföld van rajta. Nevét az magyarázza, hogy a Vid határában fekvő szántóföld Hajdúböszörmény város tulajdonában volt. — É. Kiss 1970: 497. — T10-C5.

Város-gyep 1774: *A Város Gyep* kaszálása. — A csak egyetlen történeti forrásból adatolható megjelölés helynévi értéke bizonytalan, mert gyep a város körül mindenütt volt. Így azt sem tudjuk, hogy a forrás melyik részt jelöli meg. — H. Fekete 1959: 116.

Városház (1917)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Városház 2012: *Városház ~ Városháza ~ Polgármesteri hivatal.* 1929: *Városháza.* — Épület a Kossuth Lajos utca és a Petőfi Sándor utca sarkán, melyben többek között a polgármesteri hivatal és a kormányhivatal működik. A helybeliek elmondása szerint a 20. század elején épült. ***Városházá***-nak és ***Polgármesteri hivatal***-nak is nevezik. — HbT. 1929.

Városháza 1857: *Város Háza,* 1794: az újonnan épült *Város Háza, Ujj Város Háza,* 1725: *Városháza.* — A régi városháza, amely a mai Bocskai tér közepén állt. Az 1794. évi forrásban ***Új városháza*** néven is említik. Ez alapján feltételezhetjük, hogy a 18. században épülhetett. Lebontották. — H. Fekete 1959: 33, HbT. 1857a. — T34-D3.

Város-kert 1959: *Városkert,* 1929: *Városkert,* 1857: *Városkert,* 1855: *Városkert,* 1794: *Város Kertjéből,* 1786: *Város Kertjébe.* — Egykori kertség Hajdúböszörmény északkeleti határában, a Vénkerttől nyugatra: a mai Városkert utcát és környékét foglalta magában. Hajdúböszörmény gazdasági kertje volt, korábban szénáskertként funkcionált. Erre alapozva azonosíthatjuk esetleg a Szénáskerttel. A 18. századi források ***Város kertje*** formában is említik. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 33, 116, HbT. 1929. — T35-E2.

Városkert utca 2011: *Városkert utca,* 2004: *Városkert utca,* 1977: *Városkert utca,* 1959: *Városkert utca,* 1929: *Városkert utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Szilágyi Erzsébet körutat köti össze a Szakiskola utcával. Nevét a közelében fekvő egykori Város-kertről kapta. Hivatalos név. — H. Fekete 1959: 33, HbT. 1929, 1977. — T35-E2.

Város laposa lásd **Nagy-tó**

Város-rét lásd **Nagy-tó**

Vár utca 2011: *Vár utca,* 2004: *Vár utca,* 1977: *Vár utca,* 1959: *Vár utca,* 1929: *Vár utca.* — Rövid utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Bethlen Gábor utcát köti össze a Kálvineum utcával. Neve, amely az egykori vár nevét őrzi, 1929 óta hivatalos név. — H. Fekete 1959: 32, HbT. 1929, 1977. — T34-C2.

Vásártér 1. 2012: *Vásártér,* 2004: *Vásár tér,* 1977: *Vásár tér,* 1929: *Vásár tér,* 1929: *Marha vásár tér,* 1890: *Vásár tér.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Nagy István utcát köti össze a Debreceni utcával. Nevét az magyarázza, hogy egykor itt tartották az állatvásárokat. Egy időben ***Marhavásártér***-nek is hívták. — HbT. 1890a, 1929, 1977. — T35-E4.

Vásártér 2. lásd **Kálvin tér**

Vaskapu 1786: A *Vas kapunál* az Ároktól fogva kezdődvén; az Ördöngős alatt éjszakról megyen el, az Erdő szélinél a Hatházi ujj utca végződik. — A csupán egyetlen történeti (18. századi) forrás által említett hely feltehetően a mai Nagy István utca területén lehetett, de erre vonatkozóan további ismeretekkel nem rendelkezünk. — H. Fekete 1959: 33.

Vasút 2011: *Vasút,* 1959: *Debrecen-tiszalöki vasútvonal.* — A Hajdúböszörmény határán észak–déli irányban keresztülmenő vasút. A Debrecen–tiszalöki vasútvonal inkább a hivatalos említése lehet. — H. Fekete 1959: 53. — T35-E2.

Vasútállomás 2011: *Vasútállomás ~ Máv-állomás,* 1977: *Vasútállomás,* 1929: *Vasutál-*

lomás, 1892: *indóház,* 1890: *Indóház,* 1883: *indóház*. — Vasútállomás Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén. Nevezik ***MÁV-állomás***-nak is. Az 1800-as évek végén a vasútállomás épületét ***Indóház***-nak hívták. Ez az elnevezés ma már nem használatos. — H. Fekete 1959: 21, HbT. 1890a, 1929, 1977. — T35-F3.

Vasúti körút lásd **Corvin János körút**

Vasút utca 1. 2011: *Vasút utca ~ Bekötőút*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Dorogi útra csatlakozik rá. Az utcanévrendezés során lett *Vasút utca* a neve, de emellett ***Bekötőút***-ként is említik. — T36-C2.

Vasút utca 2. lásd **II. Rákóczi Ferenc utca**

Vasvári Pál utca 2012: *Vasvári Pál utca,* 2004: *Vasvári Pál utca,* 1977: *Vasvári Pál utca,* 1959: *Vasvári Pál utca, Asztalos utca,* 1929: *Vasvári Pál utca,* 1905: *Asztalos utcza,* 1889: *Borjú csorda köz,* 1842: *Borju csorda köz,* 1842: *Borjú kút köz.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északnyugati részén, a Muraköz teret és a Polgári utcát köti össze. 1929 óta viseli a mai nevét, korábban egy ott lakó család után ***Asztalos utcá***-nak hívták. A 19. századi forrásokban pedig ***Borjúcsorda köz***-nek vagy ***Borjúkút köz***-nek is említik. — H. Fekete 1959: 15, 33, HbT. 1889, 1905, 1929, 1977. — T34-B2.

Vasvári szállása 1773: A Szentgyörgyön levő ugynevezett *Vasvári Szállását.* — Egykori szálláshely valahol Szentgyörgy területén. A név előtagja feltehetően családnév lehet. — H. Fekete 1959: 116.

Vaszkó-tanya 2011: *Vaszkó-tanya ~ Csorba-tanya*. — Tanya Hajdúvid határában, az Iskola dűlőben. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nincs a Vaszkó család tulajdonában, hanem Csorba Andrásé lett: erre utal a ***Csorba-tanya*** megnevezése. — T15-G1.

Véderdő-tábla 1959: *Véderdő-tábla.* — A bodaszőlői Város-erdő egyik része a Hadházi úttól északra, a Lóger és a Görbe nyiladék között. Védő erdősáv lehetett. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 116. — T23-F1.

Vendégfogadó lásd **Tirimpó csárda**

Vénkert 2011: *Vénkert*, 1981: *Vénkert,* 1977: *Vénkert,* 1959: *Vénkert, Nagy-szőlőskert, Belső szőlőskert, Ó szőlőskert, Első szőlőskert,* 1929: *Vén kert,* 1905: *Vénkert,* 1890: *Vénkert,* 1889: *Vénkert,* 1884: *Vén kert,* 1883: *Vén szőlőskert,* [1880]: *Vén kert,* 1871: *Vénkert,* 1858: *Vén kert,* 1857: *Vén Szőlős-kert,* 1855: *Vén Szőlős Kert,* 1848: *Vén kertbe,* 1816: *Vén Kertben,* 1812: *Vénkert,* 1795: *Ó Szőllős Kert,* 1795: *Ókertbeli,* 1794: *Ó Kert,* 1794: *Vén Szőlős Kert,* 1786: *Szőllős kert,* 1776: *Nagy Szőllős Kert,* 1767: *Belső Kert,* 1760: *belső Szőlős Kert,* 1759: *első kert.* — Városrész Hajdúböszörmény északkeleti részén, a Téglási út és a Fehértói út között. Korábban szőlőskert volt, de idővel betelepült. Ma már teljesen beépített terület keskeny utcákkal. Hajdúböszörmény első szőlőskertje volt. Korábbi elnevezései közül régi voltára utalnak az ***Ókert*** és az ***Ó-szőlőskert***, illetve a ***Vén-szőlőskert*** nevei, a méretét fejezi ki a ***Nagy-szőlőskert*** névforma, a helyzetét jelzik továbbá a ***Belső-kert*** és a ***Belső-szőlőskert,*** valamint az ***Első-kert*** és az ***Első-(szőlős)-kert*** nevei. Ezek ma már nem használatos elnevezések. Vö. Középkert. — H. Fekete 1959: 33, 43, 57, 88, 91, 116, HbT. 1786, 1871, [1880], 1889, 1890a, 1905, 1929, 1977, HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T35-F1.

Vénkert Harmadik dűlő lásd **Dobó István utca**

Vénkert Második dűlő lásd **Apafi Mihály utca**

Vénkert Negyedik dűlő lásd **Hargita utca**

Vén-szőlőskert lásd **Vénkert**

Veréb-sár 1. 2011: *Veréb-sár,* 1959: *Verébsár,* 1951: *Verébsárhoz,* 1897: *Verébsár,* 1890: *Verébsár,* 1889: *Veréb sár,* 1871: *Veréb sár,* 1857: *Verébsár,* [1848 k.]: *Verébsár,* 1839: *Verébsár,* 1808: *Verébszar,* 1806: *Veréb szar,* 19. sz. első fele: *Verébszar,* 1803: *Verébszar,* diverticulum, [1799–1803]: *Verebszar,* 1796: *Verébsár,* 1786: *Veréb sár,* 1781: Ökrös Nagy András a *Verébsártól* nádat hozott, 1776: *Verebsar,* 1767–1779: *Verébsár,* [1750]: Praedium *Verébsár,* 1738: *Veréb Sáron* tul Nánás felől, 1703: Inde ac locum *Verébsár* dictum ingadunt. — Vízállásos, nádas rész Hajdúvidtől délnyugatra. Korábban önálló birtokként, majorként jelölik. A hagyomány szerint Rákóczi serege a Veréb-sárnál táborozott. Nevének előtagjában madárnév szerepel, de a névadás pontos in-

dítékát nem ismerjük. Egyes forrásokban ***Verébszar*** néven tűnik fel. — H. Fekete 1959: 47, 116, HbT. 1786, [1857], 1871 1890a, 1889, 1890b, 1897a, HnT. 1767–1779a , 1776a, b, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., MoT. [1779–1803], [19. sz.], SzmT. [1750], Vályi 1796–1799: 1/267. — T15-G3H2.

Veréb-sár 2. lásd **Veréb-sár csárda, Veréb-sár-ér**

Veréb-sár csapszék lásd **Veréb-sár csárda**

Veréb-sár csárda 2011: *Veréb-sár csárda ~ Nánási úti kocsma,* 1959: *Nánási úti kocsma, Verébsári kocsma,* 1926: *Verébsár,* 1905: *Verébsár cs[árda],* 1893: A *Verébsári,* Pellikán, Messzelátó, külső *korcsmák,* 1882: *Verébsári cs[árda],* 1858: *Verébsári csárda,* 1858: *Verébsár W. H. [wirtshaus],* 1869–1887: *Verébsári cs[árda],* 1858: *Verébsár,* 1857: *Verébsár csapszék,* 1857: *Verébsár Csapszék,* 1853: *Verébsár,* 1836: *Verébsári Csapszék,* 1804–1808: *Veréb szar,* [1799–1801]: *Verebszar,* 1786: A Nánási út félen levő Ujj *Verébsár Csapszékje,* 1782-85: Die Strasse nach Nanas has bey dem *Verebsarer* W[irts]h[aus] eine morastigne Stelle zu passiren, 1782–1784: *Verebsar,* 1782–1784: *Verebsar wh. [wirtshaus],* 1753: A *Verébsárnál,* 1750: *Verébsárnál,* 1724: *Verébsári Korcsoma,* 1653: *Verébsár: Csárda* utfélen H. Böszörmény és Nánás közt. — Egykori kocsma Hajdúvid délnyugati határában, a Veréb-sár területén, a Nánási út mellett. A forrásokban sokféle néven szerepel: a Veréb-sár melletti fekvése nyomán ***Veréb-sári csárda, Veréb-sár(i) csapszék, Veréb-sári kocsma*** és ***Veréb-sár,*** a Nánási út közelsége miatt pedig ***Nánási úti kocsma*** néven is említik. Régebbi források — ahogyan a Veréb-sárt is — ***Verébszar***-nak is mondják. — H. Fekete 1959: 89, 93, 117, HbT. 1857b, HKFT., Kogutowicz 1905: 22, Lipszky, Map., MKFT., MoT. 1782–1784, 1858, Révész 1853: 50, SzmT. [1799–1801], Zoltai 1926: 110. — T15-H3.

Veréb-sár-ér 1959: *Verébsár-ér,* 1854: *Veréb-sár ér,* 1786: Ezenn Pellikán Csapszékhez tartozó Kaszálló a *Verébsár* vizéig terjed ki. — Egykori ér Hajdúvidtől nyugatra, a Veréb-sár területén, annak vizeit vezette el. — H. Fekete 1959: 116. — T15-G3.

Veréb-sári csapszék lásd **Veréb-sár csárda**

Veréb-sári-gát 1959: *Verébsári gát,* 1772: *Verébsári Gát,* 1765: A *verébsári Gátat* a Város Népe közönségesen fogja tölteni, 1725: a *verébsári gát* mellett az utasok szárazon való átjárása. — Töltés a Veréb-sáron, amely lehetővé tette, hogy a vizenyős talaj ellenére járható legyen a terület. — H. Fekete 1959: 116. — T15-H3.

Veréb-sári kocsma lásd **Veréb-sár csárda**

Veréb-sári-lapos 2011: *Veréb-sári-lapos,* 1959: *Verébsári lapos,* 1777: a *Verébsár laposát* kaszálják azok a gyalogok. — Lapos, vizenyős terület Hajdúvidtől délnyugatra, a Veréb-sár területén. Újabban nyárfákkal ültették be. — H. Fekete 1959: 117. — T15-G3.

Verébsár utca lásd **Vidtelke utca**

Verébszar lásd **Veréb-sár, Veréb-sár csárda**

Veres dűlő 1959: *Veres-dűlő.* — Földút Hajdúböszörmény belterületétől délre, az Ugarban, a Zaboskerten kívül ágazik ki az Erdély utcából. Az egykor mellette álló tanyáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 117. — T22-C3D4.

Veres Péter utca 2011: *Veres Péter utca.* — Utca Hajdúvid belterületén, a Vasút utcát és a Pacsirta utcát köti össze. Nevét a 20. századi híres íróról kapta. — T36-D2.

Veress Géza utca 2012: *Veres Géza utca,* 2004: *Veress Géza utca,* 1977: *Veress Géza utca.* — Rövid keresztutca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Juhász Gyula utcát és az Oláh Ferenc utcát köti össze. Veress Géza hajdúböszörményi festőművészről kapta a nevét, aki a 20. században élt és alkotott. — HbT. 1977. — T35-E5.

Vesszős 1767: *Vesszős,* 1496: ad rubeta *Wezews* et Chompor dicta. — Erdős, bokros terület volt Zeleméren. — H. Fekete 1959: 117, É. Kiss 1970: 498.

Vicsorító lásd **Ficsori-tó**

Vid lásd **Hajdúvid**

Vida bekötőút 2011: *Vida bekötőút.* — Út Hajdúvidtől délre, a Dorogi útból nyílik. Nevét az út végén álló Vida-tanyáról kapta. — T15-H3.

Vida Klára-dűlő 1959: *Vida Klára-dűlő, Vida Kalára dűlő.* — Földterület Hajdúböszörmény északnyugati határában, a Szeles csárda köze-

lében. Tulajdonosáról kapta a nevét. Ma már nem használatos elnevezés. Vö. Vida-tanya 2. — H. Fekete 1959: 118. — T21-G2.

Vida-tanya 1. 2011: *Vida-tanya ~ Tehéntelep*. — Tanya Hajdúvidtől délre, az egykori Verébsár csárda közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Tehéntelep***-ként is említik. — T15-H3.

Vida-tanya 2. 2011: *Vida-tanya*. — Egykori tanya Hajdúböszörmény északnyugati határában, a Szeles csárda mellett. Ma szántóföld van a helyén. Talán azonos lehet a Vida Klára-dűlővel. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T21-G2.

Videgyház(a) lásd **Hajdúvid**

Vidi-ér Fotó: Hőgye Lajos

Vidi-ér 2011: *Vidi-ér.* | *Egyik ága a Bagolylaposon levő dűlő középső lapályos részéből indul. A Baraksóból vezetett ki, a Fehírtaji főüdről vezetett erre*. 1981: *Vidi-ér,* 1970: *Vidi-ér,* 1959: *Vidi-ér,* 1884: *Vidi ér,* 1871: *Vidi-ér,* 1857: *Vidi ér,* 1854: *Vidi ér,* 1854: Keresztül a Szőkén, a Süldősön és a *Vidi éren.* — Ér Hajdúvid délnyugati és Hajdúnánás déli határában, a Keleti-főcsatorna alatt folyik át. — H. Fekete 1959: 102, 118, HbT. [1857], 1857c, 1871, HKFT., É. Kiss 1970: 500, MoFnT. 2. — T8-B4, T9-G5, T15-F1E2.

Vidi-éri-halastó 1981: *Vidi-éri-halastó.* — Tó Pródtól északra, a Vidi-ér közelében. — MoFnT. 2. — T7-H4.

Vidi-föld 2011: *Vidi-föld,* 1995: *Vidiföld,* 1985: *Vidiföld,* 1981: *Vidiföld,* 1973: *Vidiföld,* 1970: *vidi föld,* 1967: *Vidiföld,* 1959: *Vidi főd, Vidiföld,* 1944: *Vidiföld,* 1927: Kiadó a *Vidi földön* 7 köblös a Dávidkára megy véggel, 1905: *Vidiföld,* 1903: Eladó szántóföldek a *vidi földön* a Bakó-hát szomszédságában, 1897: *Vidiföld,* 1890: *Vidiföld,* 1890: *Vidiföld,* 1889: *Vidi föld,* 1849: földek vagynak *Vidiföldön* két helyen, u. m. a Menyhárt Fogásban és a nagy Pródi-út félen, 1884: a *vidi földi* csutka, 1871: *Vidiföld,* 1778: Pluralitate Votorum Concludaltott, hogy a *Vidi föld* újra osztódik, 1749: *Vidi Föld, Vidi föld,* 1725: a másik a *Vidi földön* a Nyáras Uttya félen a Fodor kuttyára dül. — Nagy kiterjedésű határrész Hajdúböszörmény belterületétől északra. Egykor egységes terület volt, de később felosztották Hajdúnánás, Hajdúdorog és Hajdúböszörmény között. Vö. még Böszörményi-Vidi-föld. — H. Fekete 1959: 41, 52, 60, 85, HbT. 1871, 1889, 1890a, 1890b, 1897a, 1905, Hnt. 1944, 1967, 1973, 1985, 1995, É. Kiss 1970: 118, 498–500, Lipszky, Rep., MoFnT. 2.

Vidi-földi iskola 2011: *Vidi-földi iskola ~ Petőfi iskola,* 1972: *Vidiföldi iskola,* 1970: *Vidi-iskola.* — Egykori iskola a Vidi-földön, az U. Szabó dűlő mellett. Az 1970-es évektől már nem működik iskolaként. ***Petőfi iskolá***-nak is nevezték. — É. Kiss 1970: 500, 1972: 127. — T15-E3.

Vidi-földi iskola dűlő lásd **U. Szabó dűlő**

Vidi fürdő 2011: *Vidi fürdő,* 1959: *Vidi fürdő.* — Egykori sziksós, iszapos fürdő Hajdúvidtől nyugatra, a Fürdő dűlő mellett. A helybeliek szerint nyeregtetős, gangos épület volt, 4-5 szobával. A fürdő előtt hosszú nyárfasor állt. 1903-tól az 1960-as évekig üzemelt, ma már az épület sincs meg. — H. Fekete 1959: 118. — T9-E5.

Vidi fürdő dűlő lásd **Fürdő dűlő**

Vidi-gát lásd **Karap-gát**

Vidi-halom dűlő 1959: *Vidi halom-dűlő.* — Egykori dűlőút a Vidi-halom közelében (lásd Hajdúnánás helynevei között, a Hajdú-Bihar megye helynevei című sorozat egy későbbi kötetében). Ma nem ismerik a nevet. — H. Fekete 1959: 118.

Vidi-határ 2011: *Vidi-határ,* 1836: *Vidi Határ.* — Hajdúvid teljes határa, közigazgatásilag Hajdúböszörmény határának a része. — HbT. 1836. — T10-B5C5.

Vidi iskola lásd **Vidi-földi iskola**

Vidi kocsma lásd **Cserepes csárda**

Vidi-puszta 1981: *Vidipuszta,* 1970: *vidi puszta,* 1959: *Vidi puszta,* 1956: *Vidipuszta,* 1902: *Vidi puszta,* 1900: *Vidi puszta,* 1898: *Vidi puszta,* 1851: *Vidi pusztán* az un. Ficsoritó tóban és a Máté laposánál levő kaszálója, 1847: *Vidi pusztán,* 1786: *Vidi puszta,* 1725: Zeleméri s *Vidi pusztákonn* levő Földjei. — Nagy kiterjedésű határrész Hajdúvid határában. Ma nem ismerik a nevet. Vö. Böszörményi-Vidi-puszta. — H. Fekete 1959: 60, 84, 85, 118, HbT. 1786, Hnt. 1900, 1902, 1956, 1898, É. Kiss 1970: 498–500, MoFnT. 2. — T15-E1.

Vidi téesz lásd **Petőfi téesz**

Vidi-telek 2011: *Vidi-telek,* 1981: *Vidi-telek,* 1959: *Vidi telek,* 1897: *Böszörményi Vidi telek,* 1890: *Böszörményi Vidi telek,* 1890: *Böszörményi Vidi telek,* 1890: *Böszörményi Vidi telek,* 1871: *Böszörményi Vidi telek,* 1858: *Vidi telek,* 1839: *Viditelek,* 1836: *Vidi Telek,* 1836: *Vidi Telek,* 1794: *Vidi Telek,* 1794: *Vidi Telek,* 1783: A *Vidi Teleket* és a Kis Teleket kaszálja, 1781: *Vidi Telekről,* 1767–1779: *Vidi Telek,* 1767: A *Vidi Telek* lapossáról füvet hordanak, 1736: *Vidi Teleken.* — Mélyebben fekvő vízállásos terület Hajdúvidtől nyugatra, a Vidi-ér kanyarulatában. Történeti (19. századi) forrásokban ***Böszörményi-Vidi-telek*** néven is szerepel. — H. Fekete 1959: 72, 77, 101, 118, HbT. 1794, 1836, 1871, 1890a, 1890b, 1897a, HnT. 1767–1779b, MKFT., MoFnT. 2.

Vidi út 2011: *Vidi út,* 1959: *Vidi út,* 1886: *Vidre járó út,* 1855: *Vidi út,* 1794: *Vidi út.* — A Hajdúböszörmény belterületéről Vidre vezető út. Egy 19. századi forrás ***Vidre járó út*** néven említi. — H. Fekete 1959: 118, HbT. 1794. — T15-H3H4.

Vidi-zug 2011: *Vidi-zug,* 1959: *Vidi zug,* 1944: *Vidizug,* 1927: *Vidizugban,* 1903: *Vidi-zugban,* a Süldős ketté vágja, A Nagy-Pródon a *Vidi-zugban*. — Szikes, helyenként vízállásos terület a Keleti-főcsatorna mellett, Hajdúvid és Pród határán. Több kisebb ér folyik rajta. A Keleti-főcsatorna vágja ketté, és a két részét nevében is elkülönítik: a Hajdúvidhez közelebb eső részt Tiszáninneni-Vidi-zugnak, a Pród felé eső részt pedig Tiszántúli-Vidi-zugnak hívják. — H. Fekete 1959: 102, 118, 119, Hnt. 1944. — T7-H4.

Vidi-zugi-halastó Fotó: Zöld Kör Archívum

Vidi-zugi-halastó 2011: *Vidi-zugi-halastó.* — Mesterségesen létesített halastó a Vidi-zugban. A Béke Termelőszövetkezet tulajdonában áll. — T7-G4.

Vidmonostor(a) lásd **Hajdúvid**

Vidre járó út lásd **Vidi út**

Vidtelke lásd **Hajdúvid**

Vidtelke utca 2011: *Vidtelke utca ~ Dobi István utca ~ Rákóci utca ~ Verébsár utca ~ Újosztás*. — Utca Hajdúvid belterületén, a Vasút utcát és a Határ utat köti össze. Nevét többször is megváltoztatták. Először ***Rákóczi utca*** volt, majd ***Dobi István utca*** lett. Ezután a nevét ***Verébsár utcá***-ra módosították a Veréb-sár nevű határrész után. Minthogy azonban e névnek pejoratív tartalmú *Verébszar* változata is volt, az utcanevet az itteniek nehezményezték, ezért lett végül a hivatalos neve ***Vidtelke utca.*** Az ***Újosztás*** név pedig azt jelzi, hogy az utca a falu többi utcájához viszonyítva újabb építésű. — T36-C1C2.

Víg utca 1. 2011: *Víg utca*. — Rövid kis utca Hajdúvid belterületén, párhuzamos a Pacsirta utcával. — T36-D1.

Víg utca 2. lásd **Losonczy István utca**

Villongó 1717: *villongó föld,* controversa plaga. — Földterület a Vidi-pusztán. Nevéhez egyes vélemények szerint az szolgált alapul, hogy olyan földet jelölt, amiért Hadház és Nánás villongott, azaz versengett egymással. — FNESz. *Villongószőlő.*

Vilmányi-tanya 2011: *Vilmányi-tanya,* 1970: *Vilmányi tanya.* — Egykori tanya Hajdúvid keleti határában, a Kiss András dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 501. — T17-E2.

Vince dűlő 2011: *Vince dűlő,* 1980: *Vince-dűlő.* — Dűlőút a Közlekedő út és a Kishatár út között. — MoFnT. 2. — T27-E1.

Vincellér utca 2011: *Vincellér utca ~ Negyedik dűlő ~ Szamuely Tibor utca,* 1988: *Negyedik dűllő.* — Utca Bodaszőlő belterületén. Eredeti neve ***Negyedik dűlő*** volt, sokan ma is inkább ezt az elnevezést használják. Egy ideig ***Szamuely Tibor utcá***-nak is hívták, mai hivatalos neve azonban a *Vincellér utca.* — Bancsi 1988: 9. — T23-G5.

Vitéz Kati Imre tanyája 2011: *Vitéz Kati Imre tanyája.* — Egykori tanya a Róka-háton. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelynek előtagjában a *vitéz* a tulajdonos vitézi címére utal. — T13-E1.

Vitéz utca 2012: *Vitéz utca,* 2004: *Vitéz utca,* 1991: *Vitéz utca, Béke utca,* 1959: *Vitéz utca,* 1929: *Vitéz u[tca].* — Utca Hajdúböszörmény belterületének északi részén, a Szabadhajdú utcát és az Újfehértói utcát köti össze. Az első világháború után épült városrész egyik utcája. — H. Fekete 1959: 33, HbT. 1929. — T34-D2.

Vízárok lásd **Kanális**

Vörösmarty Mihály utca 2011: *Vörösmarti Miháj utca ~ Vörösmarti utca,* 2004: *Vörösmarty Mihály utca,* 1977: *Vörösmarty Mihály utca,* 1959: *Vörösmarty Mihály utca, Bársony utca,* 1929: *Vörösmarty Mihály u[tca].* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Polgári utcát és az Újvárosi utcát köti össze. 1929 óta viseli mai nevét, korábban az utca elején lakó családról ***Bársony utcá***-nak hívták. — H. Fekete 1959: 33, HbT. 1929, 1977. — T34-C3.

Weszprémy Gáspár utca 2011: *Veszprémi Gáspár utca ~ Veszprémi utca,* 1977: *Weszprémy Gáspár utca,* 1959: *Weszprémy Gáspár utca,* 1929: *Magyar u[tca], Weszprémy Gáspár utca,* 1910: *Magyar u[tca],* 1858: *Czigany uttza.* — Utca Hajdúböszörmény belvárosában, a Csomaközy András utcát és a Kossuth Lajos utcát köti össze. 1929 óta viseli a mai nevét, korábban a mai Hajdúkerület utcával együtt ***Magyar utcá***-nak hívták. Nevét a város neves közéleti személyiségéről, Hajdú vármegye első alispánjáról kapta. Egy 19. századi térképen ***Cigány utca***-ként szerepel. — H. Fekete 1929: 32, 37, 1959: 25, 33, HbT. 1858, 1929, 1977. — T34-D3.

Zabkert lásd **Zaboskert**

Zabos lásd **Zaboskert**

Zaboskert 2011: *Zaboskert,* 1980: *Zaboskert,* 1977: *Zaboskert,* 1959: *Zaboskert,* 1929: *Zabos kert,* 1890: *Zaboskert,* 1889: *Zabos kert,* 1884: *Zabos kert,* [1880]: *Zabos kert,* 1871: *Zaboskert,* 1858: *Zabos kert,* 1857: Szőlős kert: *Zabos,* [1857]: *Zaboskert,* 1848: *Zabos kertbe,* 1813: *Ujj Szőlőskert,* 1796: *Zab kert* nevezetü Szőllős Kertben, 1795: *Zab kert,* 1795: *Zab Szőlős Kert,* 1795: *uj Kertbeli,* 1794: *ujj Szőllős Kertnek.* — Egykori szőlőskert, ma lakott terület Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Középkert déli szomszédságában. Korábban szőlőt termeltek itt, majd miután a szőlő kipusztult, zabot: innen ered a neve. 1794 körül létesült, ekkoriban ***Új-kert***-nek és ***Új-szőlőskert***-nek nevezték. Később ***Zab-szőlőskert***, ***Zab-kert*** és ***Zabos*** néven is szerepelt. — H. Fekete 1959: 114, 119, HbT. 1871, [1880], 1889, 1890a, 1929, 1977, HKFT., MKFT., MoFnT. 2. — T35-F5.

Zab-szőlőskert lásd **Zaboskert**

Zákány 1803: *Zágán, Zágány rész.* — Határrész Zeleméren, a Csonka toronytól északra. A csupán egyetlen történeti (19. századi) forrás által említett helynév talán *Zákány* névformát rejt, s személynévre vezethető vissza: ilyen családnév ugyanis előfordul a környéken, és *Zákány* elemet tartalmazó további helynevet is adatolhatunk; vö. Zákány völgye. — H. Fekete 1959: 119. — T23-E5.

Zákány-rész lásd **Zákány**

Zákány völgye 1779: Új temető helyéül ki jelöltetik a *Zakany völgye.* — Völgy Hajdúböszörmény határában, a helyét pontosabban nem ismerjük. Nevének előtagja talán személynév lehet, vö. Zákány. — H. Fekete 1959: 119.

Zalka Máté utca lásd **Március 15. utca**

Zápolya János körút lásd **Táncsics Mihály körút**

Zelemér 2011: *Zelemír ~ Zelemér,* 1980: *Zelemér,* 1967: *Zelemér,* 1959: *Elemér,* 1959: *Zelemér,* 1937: *Zelemér,* 1905: *Zelemér p.,* [1900]: *Zelemér,* 1858: *Zelemér,* 1853: *Elemér,* 1853: *Zelemér,* 1851: *Zelemér,* 1804–1808: *Zelemér,* praed., 1802: *Poss. Zelemér,* 1799: *Zelemér,* 1794: *Zelemir,* praed., 1786: *Zelemér Puszta,* 1782–1785: *Zelemer,* 1782–1784: *Zelemer,* 1775: *Zeleméri* Praedium, 1767–1779:

Zelemér, praed., [1750]: *Zelemér,* praed., 1725: *Zelémér,* praed., 1715: *Zelemér,* 1714: *Zelemer,* praed., 1702: *Zelemér,* 1702: *Zelémér,* 1701: *Zelemir,* 1700: *Zeleméri Puszta,* 1697: *Zelemerj,* 1692: *Zelemér,* 1687: *Zelemer,* 1686: *Zélémér,* 1549: *Zelemer,* 1507: *Zelemer,* 1505: *Zelemery,* 1503: *Zelemér,* 1489: *Zelemer,* 1462: *Zelemer,* 1460: *Zeleméren,* 1455: *Zelemer,* 1451: *Zelemer,* 1443: *Zelemyr,* 1423: *Zelemer,* poss., 1422: *Zelemer,* 1421: *Zelemer,* 1420: *Zelemyr,* 1419: *Zelemyr,* 1419: *Zelemer,* 1418: *Zelemer,* poss., 1417/1778: *Zelemer,* poss., 1417: *Zelemér,* 1417: *Zelemer,* 1416: *Zelemer,* poss., 1415: *Zelemer,* poss., 1414: *Zelemer,* 1413: *Zelemer,* poss., 1411: *Zelemer,* 1410/1465/XVIII.: *Zelemer,* poss., [1410]: *Zelemer,* poss., 1406: *Zelemer,* 1395: *Zelemer,* 1394: *Zelemer,* poss., 1394 k.: *Zelemer,* 1380: *Zelemer,* v., 1378: *Zelemer,* 1378: *de Zelemery, de Zelemer,* 1372: *Zelemer,* 1367: *Zelmyr, Zelemyr,* 1358: *Zelemer,* poss., 1348: *Zelemer,* 1347: *Zelemer,* 13[4]5: *Zelemer,* 1343: *Zelemer,* 1342: *Zelemer,* 1341: de *Zelemery,* 1341: *Zelemer,* 1340: *Zelemer,* 1334: *Zelemer,* 1333: *Zelemyr,* 1332–5/Pp.Reg.: *Zelemer, Selemer,* 1330: *Zelemer,* 1328: *Zelemer,* 1326: *Zelemer,* 1325: *Zelemer,* 1324: *Zelemer,* 1323: *Zelemer,* 1322: *Zelemer,* 1331 [ɔ: 1321]: *Zelemer*. — Egykori település Hajdúböszörmény határában a belterülettől dél–délnyugatra, Bodaszőlőtől nyugatra. A középkori falut északról Böszörmény, keletről Hadház és Monostor, délről Szentgyörgy és Macs, nyugatról Újváros határolta. *Zelemér* neve régi magyar személynévből alakult (lásd például 1190/1313: *Zelemer* filius Poth), amelyet a település bizonyára egykori birtokosáról kapott, ám erre utaló konkrét adataink nincsenek. A személynév eredetét nem ismerjük, de egyesek egy ’ivadék, sarj’ jelentésű régi magyar *Szülemér* (1202–3/15. sz.: *Sulemer*) névvel tekintik azonosnak. A középkorban Szabolcs vármegyében a Tisza mentén is ismerünk egy *Zelemér* nevű települést, de említenek Csongrád vármegyében is ilyen nevű helységet. A középkorban elpusztult falut később ***Zelemér(i)puszta*** néven is említik. A helynévnek ***Elemér*** névváltozata is feltűnik a forrásokban, ez a forma a *Zelemér* név szókezdő hangjának elhagyásával alakult, amely más nevekben is megfigyelhető változási folyamat. Ma nagy területű határrészt, főleg szántókat jelöl Böszörmény déli–délnyugati határában. Három nagyobb részét különböztetik meg: Kis- és Nagy-Zelemért, valamint De Paulli-Zelemért. — A. 2: 594, 596, 3: 26–27, 4: 226–232, 7: 130, AOklt. 6: 153, 217, 228, 7: 130, 200, 8: 79, 87, 9: 64, 10: 271, 12: 215, 14: 275, 17: 126, 129, 24: 307, 25: 215, 325, 326, 26: 215, 221, 395, 27: 68–69, 29: 92, 31: 71, 72, 77, 154, ÁSz., Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 18/336, Cs. 1: 529, 684, EKFT., F. 8/5: 204, H. Fekete 1959: 57, 119, 120, Fényes 1851: 4/325, FNESz., Görög 1802, Hanvay 169, HbT. 1767–1779, 1786, Herpay 70, 74, Hnt. 1967, 2011, Hrenkó 1978: 105, Kállay 1: 97, 139, 216, 2: 138, 140, 163, Gönczy–Kogutowicz 1889: 22, Lelesz 1: 192, Lévai 2003: 141–144, Lipszky, Map., Fekete Nagy 1931: 56–57, Maksay 1990: 2/702, Mező–Németh 1972: 52, MKFT., MoFnT. 2., MoT. 1782–1784, Németh 1997: 207, 208, Révész 1853: 25, SzabOkl. 1. 43, 47, 60, 79, SzabOkl. 2: 22, 66, 74, 75, 81, 217–218, SzmT. [1750], UC. 5: 15, 58:14, 16, 22, 30, 93: 38, 157: 11, Tóth P. 1990: 70, Tóth V. 2008: 198–206, Váli 1796–1799: 3/667, Vat. I/1: 255, 344, Z. 1: 235, 238, 252, 253, 271, 4: 546, 5: 2, 454, 6: 30, 291, 312, 359, 380–383, 404–405, 418–419, 428, 460, 472–474, 485–486, 7: 109, 9: 61, 284, 285, 483, 10: 239, Zs. 1: 385, 391, 4: 1211, 2000, 2341, 5: 116, 149, 287, 556, 512, 6: 67, 130, 562, 1333, 7: 111, 112, 146, 302, 8: 35, 9: 231, 320, 342, 359, 10: 528. — T26-B2D1, T27-E1G1.

Zelemér dűlő lásd **Közlekedő út**

Zelemér-ér 2009: *Zelemér-ér,* 1959: *Zelemér-ér,* 1884: *Zelemér-ér,* [1880]: *Zelemér ér,* 1858: *Zelemér ér.* — Vízfolyás Zeleméren, Hajdúböszörménytől délre. A Brassó-ér felső szakasza. Vö. még Gát-ér. — H. Fekete 1959: 120, HbT. [1880], HKFT., Gábor 2009: 81, MKFT. — T26-A1.

Zeleméri csonka torony lásd **Csonka torony**

Zeleméri dűlő lásd **Közlekedő út**

Zeleméri-földvár 1980: *Zeleméri földvár, vadászok sánca.* — Földvár a Debrecen–hajdúböszörményi vasút és a Harmincötös út között, a zeleméri vasúti megállótól 1,2 km-re délnyu-

gatra. A földvár közelében őskori települési foltokat tártak fel. A régészeti beszámoló szerint a dombot ***Vadászok sáncá***-nak is nevezték. Ma már egyik nevet sem használják. — M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 102. — T27-G2.

Zeleméri-halom 2011: *Zeleméri-halom ~ Bodai-nagy-halom*. — Kiemelkedés Zeleméren, a Csonka torony áll rajta. Mivel Bodaszőlőtől nyugatra fekszik, ***Bodai-Nagy-halom*** néven is ismerik. — T23-E5.

Zeleméri iskola 2011: *Zeleméri iskola ~ Szoboszlai úti iskola*. — Egykori tanyasi iskola Nagyzelemér területén, a Szoboszlai úton, Hajdúböszörmény belterületétől 6 km-re délnyugatra. ***Szoboszlai úti iskolá***-nak is nevezték. Egykori hivatalos neve Nagy-Zelemér Állami Általános Iskola volt. Az iskola épületét lebontották, ma szántóföld van a helyén. — T26-B3.

Zeleméri őrház 2011: *Zeleméri őrház ~ Bodasi csőszház*. — Egykori csőszház Zeleméren, a Bodaszőlő felé vezető úton. Az épület ma is megvan, de már üresen áll. ***Bodasi csőszház***-ként is említik. — T23-E5.

Zeleméri-tábla 1959: *Zeleméri tábla.* — A Boda-erdőnek a határárok mellett levő része, a Bodai úttól délre. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 121. — T27-G2.

Zeleméri út 1796: *Zelemiri út,* 1766: *Zeleméri Utnál.* — Hajdúböszörményből Zelemérre vezető út. — H. Fekete 1959: 121.

Zelemér utca 2011: *Zelemér utca ~ Első dűlő ~ Kun Béla utca,* 1988: *Eső-düllő, Kun Béla utca.* — Utca Bodaszőlőn. Legkorábbi elnevezése a ma is általános használatú ***Első dűlő*** név volt, majd egy időre a ***Kun Béla utca*** nevet kapta, ezt követően pedig ***Zelemér utca*** lett a hivatalos neve. — Bancsi 1988: 6, 8. — T23-G5.

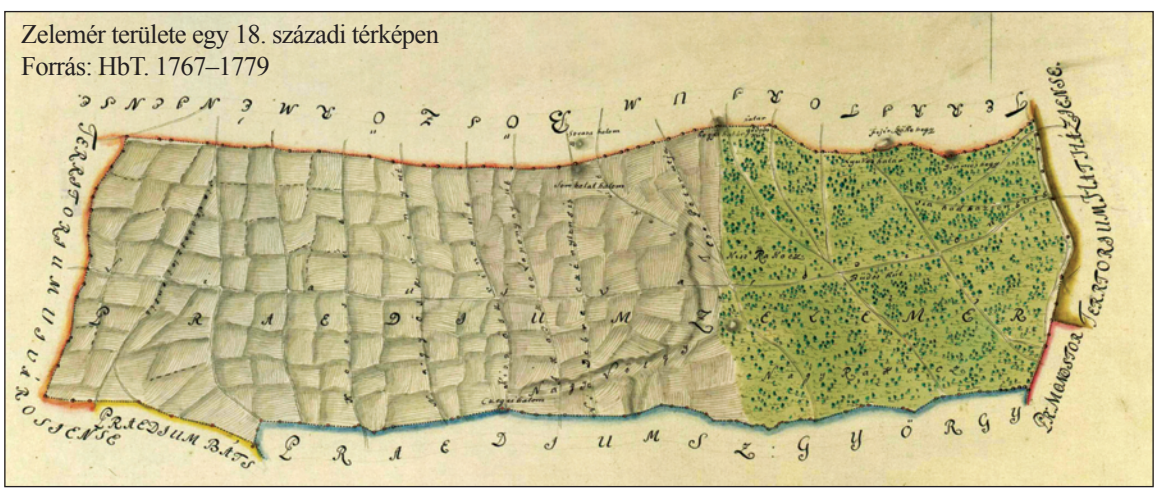
Zellei-tanya 2011: *Zellei-tanya.* — Tanya a Bagotán, a Bódi-sarokban. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T6-B5.

Zilahi-tanya 2011: *Zilahi-tanya*. — Tanya Hajdúböszörmény nyugati határában, a Lédig dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta nevét. — T20-D2.

Zója lásd **Zója téesz**

Zója téesz 2011: *Zója téjesz ~ Zója,* 1988: *Zója téesz,* 1959: *Zója Mezőgazdasági Termelőszövetkezet,* 1956: *Zója M.T.sz.* — Egykori termelőszövetkezeti központ Debrecen és Hajdúböszörmény között, a Harmincötös út mellett. A Közlekedő úttól délre, a Mélyvölgyben található. A helybeliek szerint valamikor itt szérűskert volt. A téeszközpont 1950-ben alakult, és ma a Béke Mezőgazdasági téesz tulajdona, de mindenki ***Zójá***-nak hívja, még az előtte lévő buszmegálló neve is ez. — Bancsi 1988: 12, H. Fekete 1959: 121, HbT. 1956. — T27-F2.

Zombor utca 2012: *Zombor utca,* 2004: *Zombor utca,* 1977: *Zombor utca,* 1959: *Zombor utca,* 1929: *Zombor u[tca].* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Bercsényi Miklós utcát köti össze a Corvin János körúttal. 1929 óta viseli ezt a nevet. — H. Fekete 1959: 33, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Zelemér területe egy 18. századi térképen
Forrás: HbT. 1767–1779

Zónátos-határ 1794: *Zónátos Határ,* 1790: *Zónátos határ.* — Határszakasz Hajdúböszörmény és Zelemér között. Nevének előtagjában talán éppúgy növénynév rejlik, mint a lenti forrásban említett határelnevezések zömében; lásd ehhez bővebben a Vadkörtvélyfás-határ szócikkében. A *Zónátos-* előtag ily módon talán kapcsolatba hozható a *zanót* 'bokor, cserje' népnyelvi alakjával. — H. Fekete 1959: 121.

Zöldág 1959: *Zöldág, Ződág.* — Egykori kocsma a Deák Ferenc utca és a Dorogi utca sarkán. A kocsmákról szóló népdalban így szerepel: „Átkozott volt az asszonyok előtt a Zöldág kocsma, mert sok jó kereset elúszott ott". — H. Fekete 1959: 14, 33. — T34-D3.

Zöldág utca lásd **Deák Ferenc utca**

Zöld malom 1959: *Zöld malom, Ződ malom,* 1902: az Újvárosi utcán levő u. n. *Zöldmalomban* őrt, 1902: Az újvárosi utczában a *zöld malomnál* betorkoló Temető utcza, 1891: *zöld malom.* — Egykori malom az Újvárosi utca és a Lorántffy Zsuzsánna utca kereszteződésénél. A névadás indítékát nem ismerjük, de *Zöld* előtagja feltehetően családnév lehet. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 33, 34. — T34-C3.

Zrínyi Ilona utca lásd **Gyöngyvirág utca**

Zrínyi Miklós utca 2012: *Zrínyi Miklós utca,* 1977: *Zrínyi Miklós utca,* 1959: *Zrínyi Miklós utca,* 1929: *Zrínyi Miklós utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének déli részén, a Külső Debreceni utcából nyílik. 1929 óta viseli ezt a nevet. — H. Fekete 1959: 34, HbT. 1929, 1977. — T35-E4.

Zrínyi-szőlőskert 2011: *Zrínyi szőlőskert,* 1959: *Zrínyi-szőlőskert.* — Egykor szőlőskert volt, ma beépített külterületi lakott hely, szórványosan kertekkel. A bodaszőlői Város-erdőtől északra, a Csahér mellett található. A név által jelölt terület Hajdúhadház határába is átnyúlik (további adatait lásd ott a Zrínyi-kert szócikkében). — H. Fekete 1959: 121. — T23-F1.

Zsemberi 2011: *Zsemberi.* — Több száz holdas szántóterület Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Zsemberi dűlő mentén. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. A Zsemberi-tanya épülete ma is áll, a Béke téesz tulajdonában van a területtel együtt. — T22-C3.

Zsemberi dűlő 2011: *Zsemberi dűlő,* 1959: *Semberi-dűlő, Cseh-dűlő.* — Földút, amely a bodai Bekötőúttól vezet északnyugati irányban Hajdúböszörmény belterülete felé. A Zsemberi téesz mellett halad el. Egy része azonos a régi Cseh dűlővel. — H. Fekete 1959: 101. — T22-C3.

Zsemberi-tanya 2011: *Zsemberi-tanya,* 1959: *Sembery-tanya.* — Egykori tanya Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Zsemberi dűlő mellett. A mai Zsemberi téesz helyén volt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — H. Fekete 1959: 38. — T22-C4.

Zsemberi téesz 2011: *Zsemberi téjesz,* 1959: *Állami Gazdaság.* — Egykori termelőszövetkezeti központ Hajdúböszörmény belterületétől délkeletre, a Zsemberi dűlő mellett. 1949-ben alakult ***Állami gazdaság*** néven. Ma a Béke téesz tulajdonában van, és tehenészetként működik, de mindenki *Zsemberi téesz*nek hívja. Ezt a nevet a korábban itt lévő Zsemberi-tanyáról kapta. — H. Fekete 1959: 38. — T22-C4.

Zsemberi utca 2012: *Zsemberi utca.* — Utca Hajdúböszörmény belterületének délkeleti részén, a Csatár István utcából nyílik. Nevét a közeli Zsemberi nevű területről kapta. Hivatalos név. — T35-F4.

Zsidó dűlő 1959: *Zsidó dűlő.* — A Nagy Bocskai-szőlőskert harmadik dűlője Hajdúböszörmény keleti határában. Nevét a szőlők egykori bérlőiről kapta. Ma már nem használják a nevet. — H. Fekete 1959: 121. — T23-E2.

Zsidó temető 1959: *Zsidó temető,* [1857]: *Zsidó temető.* — Temető a város keleti szélén, a hajdúhadházi határszélen. A zsidó vallásúak temetkeztek ide. — H. Fekete 1959: 109, 121. — T35-F2.

Zsidótemplom utca lásd **Kassa utca**

Zsíros-telek 1959: *Zsíros-telek.* — Nagyobb földterület Nagypródon. A névadás indítékát nem ismerjük. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 121.

Zsombékos lásd **Nagy-Zsombékos**

Zsombékos-dűlő 1959: *Zsombékos-dűlő.* — Egykori dűlőföld a Réten, a Nagy-Zsombékosban. Ma már nem használatos elnevezés. — H. Fekete 1959: 121.

Zsombékos-oldal 1781: Gyüjteni mennek a *Sombokos oldalra.* — Földterület a Réten, a Nagy-Zsombékos szélén. — H. Fekete 1959: 121.

Téglás belterülete
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Mozga Evelin
Téglás helynevei

Történeti háttér

Téglás első írásos említése az 1332–35. évi pápai tizedjegyzékben fordul elő. Ekkoriban a Gutkeled nembeli Dorog unokái birtokolják, 1338-ban egy birtokosztozkodás során a Dobi Dorogi családnak jut. Nem sokkal később, 1347-ben Debreceni Dózsa fiai Macs és Sámson mellett megszerzik Téglás nagyobb részét, s a falu a debreceni uradalom része lesz. A Debreceni család fiági kihalása után a leányági örökösök, a Telegdi, Csaholyi, ónodi Czudar famíliák mellett a Dobi család leányági örököseként a Tornaiak osztoznak Tégláson, de később Hunyadi János is birtokos benne. Szakolyi Miklós 1453-ban új adomány címén Macs, Szoboszló, Hegyes, Hadház és Sámson részbirtokok mellett Téglást is megszerzi. Több Debrecen környéki faluval együtt 1477-ben Szilágyi Erzsébet vásárolta meg. A Hunyadi család kihalása után új adomány címén az anarcsi Tegzes família birtokába kerül. A 16. század elején a debreceni uradalom részeként előbb a Szapolyai, majd az Ártándi család, később Serédi Gáspár a birtokosa.

Bár a török hódoltság peremvidékén feküdt, az 1572. évi adóösszeírásban 25 portával szerepel, 1583-ban pedig 28 család lakja. Komolyabb változást az egész vidéken végigsöprő 1594. évi tatár pusztítás okozott, ezután puszta faluként írják össze. A 17. század elején a ruszkai Dobó család leányági örököseként a Lorántffyak szerzik meg, majd Lorántffy Zsuzsanna házassága révén Téglás a Rákócziak birtoka lett. Katonai szolgálatuk fejében I. Rákóczi György fejedelem 1621-ben itteni részbirtokára mintegy félszáz hajdúvitézt telepített. A hajdúkiváltságok törvényi megvonása után lakóit jobbágyi állapotba helyezték vissza, ezután a lakosságnak földesúri taksát kellett fizetnie. Ezt követően I. Rákóczi Ferenc is telepített ide hajdúkat benépesítési célzattal, ugyanis a Szejdi-dúlás során Téglás népessége is erősen megcsappant. Az újonnan telepítetteknek nem voltak hajdúkiváltságaik, s taksát kellett fizetniük.

A 17. században Téglás előbb a Rákócziak sárospataki birtokához, majd a tokaji kamarai uradalomhoz tartozott. Lakói évi taksafizetés fejében csak kísérő és postaszolgálattal tartoztak, szabad költözködési joggal bírtak. A határhasználatban a 17–18. században a gyepváltó földművelés, a legelőváltó gazdálkodás érvényesült: a családok a bőven rendelkezésre álló közös területből szabadon kaphattak művelésre földet; a telkekhez tartozó szántót és legelőt minden évben a falu elöljárója osztotta ki. A gabonafélék mellett elsősorban kukoricát, kendert, lent és káposztát termeltek eladásra, a szántóföldek silány minősége miatt korán elterjedt a trágyázás. A határban található nagy területű erdőket elsősorban makkoltatásra használták, de például a Bába harasztja nevű erdőrészt a debreceni tímárok bérelték, hogy a fakéregből felhasítással cserzőanyagot nyerjenek ki.

Téglást I. Ferenc 1799-ben gróf Bek Pálnak, Debrecen királyi biztosának adományozta.

Katonai földmérő mérnökként az ő nevéhez fűződik — Debrecen és Hajdúböszörmény mellett — Téglás község rendezése, utcáinak szabályozása, sakktáblaszerű kialakítása és a kastély építtetése. Halála után házasság révén Téglás a Degenfeld grófok tulajdonába került. A településen jelentősebb ipari tevékenység a 20. század közepéig nem bontakozott ki, bár a Debrecen–Nyíregyháza vasútvonal révén már 1858-ban kapcsolódott a vasúti hálózathoz.

Tégláson 1731-ben 47 családot írtak össze, a 18. század végétől a lélekszám jelentősen nőtt, így 1839-ben már 1862 lakosa volt, 1900-ban pedig 2329 fős népességet számláltak. Református lakossága a 17. század végétől alapfokú iskolát tartott fent, amely a debreceni kollégium partikulájaként működött. 1763-ban leányiskolát is létrehoztak a településen.

Téglás falu a 17. század végétől mezőváros (oppidum). Rangját a 19. század végén vesztette el, utána nagyközség, 1950-től 1971-ig pedig község volt, majd ismét nagyközséggé nyilvánították. Hajdúhadházzal 1984-ben *Hadháztéglás* néven egyesítették, e hivatalos megnevezést 1987-ben *Hajdúhadháztéglás*-ra módosították. Városi rangot 1989-ben kapott, amit az 1991. évi szétválás után is megtartott. Évszázadokon át Szabolcs vármegyéhez tartozott — bár 1706-ban II. Rákóczi Ferenc fejedelem a hajdúvárosok erősítése céljából ideiglenesen a Hajdú kerülethez csatolta —, csak 1876-ban került az akkor létrehozott Hajdú megyéhez. 1950-ben az újonnan létrejött Hajdú-Bihar megye része lett. Szabolcs vármegyében a Nádudvari járáshoz sorolták, 1876-tól Hajdú vármegyében előbb a Balmazújvárosi, 1901–1926 között a Hajdúböszörményi, 1926-tól pedig a Központi (1950-től Debreceninek nevezett) járáshoz tartozott.

Ma Téglás város a Hajdúhadházi járáshoz tartozik. Területe 3833 hektár, lakóinak száma 6417 fő.

Szálkai Tamás

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Mozga Evelin 2011-ben. Adatközlők voltak: Csobán János (1948), Csobán Jánosné (1931), Csoma Tibor (1962), Gergencsik Sándorné (1943), Hajdú Lászlóné (1929), Horváth Mihályné (1941), Kása Sándor (1942), Kecskemétiné Legoza Eszter (1966), Kiss Ferencné (1937), Kóka Gáborné (1937), Kukucska Mihály (1935), Kukucska Mihályné (1936), Oláh Lászlóné (1945), Papp Tibor (1959), Sigér István (1939), Szép Györgyné (1945), Zsarnóczai Jánosné (1934).

Források

A., AOklt., ÁSz., ÁÚO., Balogh, SzSzBOkl., Borovszky–Sziklay szerk. [1900], CzF., Cs., DHA., EKFT., EtSz., F., Fekete Nagy 1931, FKnT., FNESz., Görög 1802, Hadházy 2005, HhT. 1808, 1900, 1943, 1991, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, 2011, HnT. 1768, Inczefi 1970, K. Fábián 1997, Kállay, Karácsonyi 1900–1901, Kardos 1964, É. Kiss 1970, 1972, Kocsis 1980, Kogutowicz 1905, Lelkes 2011, Lévai 2003, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990, Mesterházy 1972, Mező 1996, Mező 2003, MKFT., MNL., MoFnT. 2, Molnár 1985a, 1985b, MoT. 1737, 1782–1784, [1795], [18. sz.], 1822, 1842b, 1858, [19. sz.] a, MTsz., Nagy 1928, Németh 1997, M. Nepper 1972, OklSz., OÖ., Pesty 1864, Révész 1853, Sopron vm., SzabOkl. 1., SzabOkl. 2., SzabSzatm., SzamSz., SzmT. [18. sz.], TéL1–20, TESz., TéT. 1767–1774, 1852, 1981, UC., ÚMTsz., Vályi 1796–1799, VárReg., Vat., Z., Zoltai 1938, Zs.

Helynévtár

Téglás 2011: *Téglás, -ra, -i,* 1943: *Téglás,* 1937: *Téglás,* 1913: *Téglás,* 1905: *Téglás,* 1900: *Téglás,* [1900]: *Téglás,* 1889: *Téglás* mező város, 1884: *Téglás,* 1876: *Téglaí* mező város, 1873: *Téglás,* 1864: *Téglás,* 1858: *Téglás,* 1858: *Teglás, Téglas,* 1852: *Téglás,* 1851: *Téglás* mező város, 1842: *Teglas,* 1822: *Teglas,* 1808: *Téglás,* 1808: *Téglás,* pagus, 1804–1808: *Téglás,* 1802: *Téglás,* 19. sz. első fele: *Téglás,* 18. sz. vége: *Teglas,* 18. sz. vége: *Téglás,* 1799: *Téglás,* 1795: *Teglas,* 1782–1785: *Téglás,* 1782–1784: *Teglas,* 1768: *Téglás,* 1767–1774: *Teghlás,* 1752: *Téglás,* poss., 1737: *Teglas,* poss., 1736: *Teglas,* poss., 1731: *Teglas,* poss., 1722: *Téglas,* Poss., 1720: *Téglás,* poss., 1715: *Téglás,* poss., 1714: *Teglas,* Poss., 1712: *Téglas,* poss., 1702: *Téglas,* 1701: *Teglás,* poss., 1692: *Téglás,* 1688: *Teglás,* poss., 1687: *Teglas,* 1686: *Teglas,* 1581: *Teglas,* poss., 1565: *Theglas,* 1549: *Theglas,* 1487/ 1810: *Theglas, Theghlas,* 1482: *Thelas* [így!], 1482: *Theglas,* poss., 1482: *Theglas,* poss., 1479: *Theglas,* 1472: *Theglas,* poss., 1469: *Theglas,* poss., 1466: *Theglas,* poss., 1463: *Theglas,* poss., 1461: *Theglas,* poss., 1460: *Theglas,* 1458: *Theglas,* poss., 1457: *Theglas,* poss., 1456: *Theglas,* poss., 1455: *Theglas,* 1453: *Theglas,* poss., 1451: *Theglas,* poss., 1448: *Theglas,* poss., 1447: *Theglas,* poss., 1443: *Theglas,* poss., 1438: *Thegglas,* poss., 1415/XV.: *Theglas,* poss., *Teglas,* poss., 1411: *Theglas,* poss., 1385: *Theglas,* poss., 1377: *Teglas,* poss., 1354: *Theglas,* 1347: *Theglas,* poss., 1347: *Teglas,* poss., [1338 v. 1339]: *Theglas, Teglas,* [1337]: *Theglas,* 1334: *Tyglas,* 1332–5/Pp.Reg.: *Tilglas,* 1332–5/Pp.Reg.: *Tetlas*. — A település első említésekor már *Téglás* nevet visel. A középkori forrásokban ezen az egyetlen néven említik, ahogyan ma is csupán ez az elnevezés használatos a településre. A *Téglás* névforma a *tégla* főnév *-s* képzős melléknévi származékából keletkezett, s arra utalhat, hogy a település valamelyik jelentős épületét téglából építették, de az is elképzelhető, hogy valamely más téglából készült építmény — mint például *Téglás utca* (1354: *Theglasulcha*) — neve alapján keletkezett az elnevezés. *Téglás* településnevekkel a középkorban a Kárpát-medence más részein is találkozunk, az egyikük *Kistéglás* néven ma is létező helység Kárpátalján, az egykori Ung megyében. — A. 5: 22–23, AOklt. 31: 109, 118, 295, 325, Balogh, SzSzBOkl. 74, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 1, Cs. 1: 527, EKFT., FNESz. *Téglás,* Görög 1802, HhT. 1808, 1900, 1943, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, HnT. 1768, Kállay 1: 129, 203, 204, 2: 176, 239, Kogutowicz 1905: 22, Lelkes 2011, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 2/701, MKFT., MoT. 1737, 1782–1784, [1795], [18. sz.], 1822, 1842b, 1858, [19. sz.]a, OklSz., OÖ. 111, 112, 144, Pesty 1864: 318, SzabOkl. 1: 58–59, 107, 108, 191, SzabOkl. 2: 120, 178, 179–180, SzabSzatm. 99, SzmT. [18. sz.], TéL1, 5–6, TéT. 1767–1774, 1852, UC. 5: 15, 21: 18, 39: 22, 58: 14, 16, 22, 23, 30, 32, 34, 35, 36, 60: 49, 64: 25, 73: 16, 93: 38, 97: 25a, 115: 74, Vályi 1796–1799: 470, Vat. 1/1: 246, 327, Z. 2: 229–230, 6: 147, 358, 9: 50, 172, 188, 190, 291, 345, 395, 481, 483, 485, 545, 547, 593, 10: 1–2, 142, 160, 172, 192, 259, 366, 11: 2, 37, 111, 251, 299, 308, 316.

Téglás területe egy 18. századi térképen
Forrás: TéT. 1767–1774.

Ady Endre utca 2011: *Adi Endre utca,* 1985: *Ady Endre u[tca], Csók utca,* 1980: *Ady Endre utca, Csók utca,* 1964: *Ady Endre utca, Csók utca, Monoki utcája,* 1943: *Csók u[tca],* 1930: *Csók u[tca].* — A belterület északi részén, a Kossuth utcából nyíló utca. Ma a hivatalos neve *Ady Endre utca.* A korábbi hivatalos neve ***Csók utca*** volt, de ***Monoki utcá-***nak is nevezték, egy ott lakó személy családneve alapján. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 6, Molnár 1985b: 1, TéL4, 17. — T31-F2.

Akácos utca 2011: *Akácos utca,* 1985: *Akácos utca,* 1980: *Akácos utca, Nadályzúg.* — Utca a belterület központjától kissé északra, a Stadion utca és a Kossuth utca között. Folytatása a Tóalj utca, amelytől a Kossuth utca választja el. Az utca hivatalos neve *Akácos utca,* amely az utcában lévő akácfákra utal. Régebben köz volt, s ***Nadály zug-***nak hívták. A névadás pontos háttere nem ismert, de a *nadály* a helybeliek nyelvhasználatában 'pióca' jelentésben él. — Kocsis 1980: 6, Molnár 1985b: 1. — T31-G2.

Alkotmány utca 2011: *Alkotmány utca.* — A belterület déli részén lévő, Hajdúhadházra vezető főút, a Kossuth utca folytatása. A Kossuth utcától a Böszörményi utca választja el. — T31-G5.

Állós 1964: *Állós.* — A mázsáló ház egykori udvara. Az elnevezés onnan ered, hogy ide álltak be a szekerekkel. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 6.

Alsó-Bek-kert lásd **Bek-kert, Görbe-Bek-kert**

Alsó-Vén-kert lásd **Görbe-Bek-kert**

Általános iskola lásd **Fényes utcai általános iskola, Úttörő utcai általános iskola**

Anglin-erdő lásd **Angolkert**

Anglius(-erdő) lásd **Angolkert**

Angolkert
Fotó: Pór Imre

Anglus(-erdő) lásd **Angolkert**

Angol-erdő lásd **Angolkert**

Angolkert 2011: *Angolkert ~ Angolkert-erdőü ~ Anglius ~ Anglus ~ Ánglus, -ba ~ Anglius-erdőü ~ Anglus-erdőü.* | *Az Angolkert nevét onnan kapta, hogy Dégenfeld grófnak vóut egy testvéire, aki eladta az angoloknak a területet, azok hoztak bele angol tőügyeket, a név pedig rajta maradt.* 2011: *Angolkert,* 1985: *Angolkert, Anglius, Ánglius, Beloianniskert, Babakert, Babaliget,* 1981: *Angolkert,* 1981: *Angolkert,* 1980: *Angolkert,* 1964: *Angolkert, Anglus,* 1943: *N. András Folya,* 1933: *angolkert,* 1929: *angol kert,* 1912: *Angolkert,* 1909: *Angolkert,* 1892: *Angol kert,* 1889: *Angol kert,* 1884: *Nagy András Folya,* 1876: *Ángolkert,* 1864: *Anglin erdő,* 1858: *Nagy-András-fotya,* 1853: *Angolerdő,* 1852: *Angolerdő,* 1851: *Angol Kert.* — A belterülettől északnyugatra, az újfehértói határ mellett található erdő és növényritkaságokban gazdag park, amely az 1950-es évek óta természetvédelmi terület. A kastély körül található kertet a 19. században a Degenfeld család és Bek Pál gróf alakította ki. A grófi család különleges növényeket hozatott a parkba, így a nyírségi fafajták — a kocsányos tölgy, fenyő, akác — mellett megtalálható a fekete dió, a különféle platánfák és cserjekülönlegességek. Az *Angolkert* elnevezés valójában a park fajtájának a megnevezése, olyan tájkertet jelöl, amelynek az elrendezésében semmiféle szabályosság nincs. A helybeliek egy része a történeti forrásokhoz hasonlóan az egész Angolkertre használja az ***Anglius, Anglus, Ánglus*** névváltozatokat — amelyek a nyelvterület más részein is használatosak az *angolkert* szinonimájaként —, mások ezeket a neveket csak az Angolkert egy kisebb, alsó részére értik. A név az *erdő* utótaggal is előfordul: ***Angol-erdő, Anglus-erdő, Anglius-erdő.*** E névformák általánosan ismert megnevezések. A ***Beloiannisz-kert*** elnevezés nem sokáig élt, csak az 1950-es években és főleg írásban használták. A forrásokban ***N. András folya, Nagy András folya*** nevekkel is jelölik ezt a területet, amelyek talán egy (korábbi térképen is szereplő) ***Nagy András foltja*** névalak *főttya* ejtésű földrajzi köznévi utótagjának az elírásai lehetnek. A *folt* földrajzi köznév bizonyára használatos lehetett 'tisztás, kopár földterület a

vetésben' értelemben (ehhez lásd Hajdúböszörmény település alatt a Hosszú-Kaján-szik szócikket). A ***Baba-liget, Baba-kert*** névadatok csak egyetlen forrásból adatolhatók. Az elnevezések névadási indítéka ismeretlen, de talán kapcsolatba hozhatók a tőle kissé keletebbre húzódó Bába harasztja nevű területtel. — FKnT., HhT. 1943, HKFT., Hnt. 2011, Kardos 1964: 6, Kocsis 1980: 10, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 4, 6, 21, Pesty 1864: 319, TéL1–3, 5–6, 8–9, 16, TéT. 1852, 1981. — T18-B3.

Angolkert-erdő lásd **Angolkert**

Annakert 2011: *Annakert.* | *Két sor ház van itt az Annakerbe.* 1985: *Annakert,* 1981: *Annak[ert],* 1981: *Annakert,* 1940: *Annakert,* 1930: *Anna kert,* 1928: *Anna kert,* 1908: *Anna kert,* 1889: *Anna kert,* 1876: *Annakert,* 1853: *Annakert,* 1852: *Anna kert,* 1851: *Anna Kert.* — Beépített terület Téglás belterületének déli részén, a régi 4-es számú főút keleti oldalán, a hajdúhadházi határ, Vénkert, Kis-rét, Pereskert között. Általánosan ismert név. Korábban megművelt kertek voltak itt, elsősorban nem túl jó minőségű szőlőskertek. A név előtagja személynév, de a névadás indítéka ismeretlen. Elképzelhető, hogy a terület egykori birtokosi családtagjáról nevezték el, vö. a hajdúhadházi Gábor-kert, Péterkert nevekkel. Egy kisebb részét Kisannakertnek nevezik. — MoFnT. 2., Molnár 1985a: 4, TéL1, 3–6, 12, 18, TéT. 1852, 1981. — T31-G5.

Apró-halmok 1900: *Apró halmok,* 1853: *Apróhalom,* 1852: *Apróhalom,* 1851: *Apróhalmok.* — A 19. századból való források szerint az ***Apró-halom*** és az *Apró-halmok* névvel jelölt hely nagy kiterjedésű terület volt a település belterületétől délnyugatra, a Hosszú-dűlő és a Szentlélekföld között. Az 1900-as forrás térképszelvényein azonban a Legelő és Kásás-hegy közötti halmok nevét jelöli. A helybeliek ma nem használják a nevet. Hajdúhadházon a szomszédos területet ugyancsak Apró-halmok néven említik. — TéL1, 3, 7, TéT. 1852. — T18-A3.

Arany János utca lásd **Magazin utca**

Árokalja 2011: *Árokalja.* | *Az Árok széléin vezető út. Itt fordul el a Kanális Fehírtó feléi.* 1985: *Árokalja,* 1980: *Árok alja,* 1964: *Árokalja,* 1943: *Árokalja,* 1930: *Árokalja,* 19. sz.: *Árokalja.* — A grófi kastélyhoz tartozó halastavat és konyhakertet övező hosszú, mély vízlevezető árok mellett húzódó terület. Korábban vizes, lápos talajú hely volt, amelynek keleti részét ma már beépítették, nyugati részén pedig sportpálya található. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985a: 4, TéL4, 17. — T18-C3.

Árpád utca lásd **Kender utca**

Árva-kert 1964: *Árvakert, Kis-Árvakert.* — A falu központjától körülbelül 1,5 kilométerre lévő szőlő és gyümölcsöskert, valamint egy sor ház lakott terület. ***Kis-Árva-kert-***nek is nevezték, ami azért szokatlan, mert Nagy-Árvakertről nem tudunk. A névadás indítéka ismeretlen. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 6.

Bába harasztja 1858: *Baba harasztya.* — A település egykori belterületétől északra fekvő terület, melyet kettészel a Hajdúhadház és Téglás belterületén keresztülhaladó főút. Mára ezt a részt beépítették, körülbelül a mai Stadion utca keleti része, a Dohányos utca, Hős utca, Báthory István utca, Bóti utca és Galamb utca közötti területen húzódott. A nyelvterület más részein a *haraszt* utótag fiatal, sarjadzó, cserjés erdőt, bozótot jelent, de ma a helybeliek ilyen értelemben a szót nem használják. A névadás indítéka ismeretlen. A név előtagjának *Bába* alakban való olvasatát a környéken gyakori *Bába* családnév indokolja. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., MKFT. — T31-G2.

Baba-kert lásd **Angolkert**

Baba-liget lásd **Angolkert**

Bacsóház 2011: *Bacsóház.* | *Bacsó Péter nagyapjáje vóut ez a nagy ház, a grófnak a birtoka vóut. Cselédek és családjaik laktak benne.* 1985: *Bacsóház,* 1980: *Bacsó-ház,* 1964: *Bacsóház,* 1943: *Bacsóház,* 1937: *Bacsóház,* 1930: *Bacsóház.* — Az Ady Endre utcától és Vadász utcától nyugatra található egykori gazdasági, üzemi épületegyüttes. Korábban a grófi birtok majorsági központja volt cselédlakásokkal. Később itt működött az Új Élet Termelőszövetkezet irodája. Az 1800-as évek elején épült. A helybeliek szerint egykori tulajdonosáról kapta a nevét, ez azonban kevésbé valószínű. A *bacsó, bacsa* jelentése ugyanis ezen a vidéken 'juhász, számadó juhász', s a történeti források alapján is az itt lakó juhászokra utal-

hat az elnevezés. — Hnt. 1937, Kardos 1964: 6, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985a: 5, TéL4, 17, ÚMTsz. — T18-B3.

Bajcsy-Zsilinszky Endre utca lásd **Domb utca**

Bakter-kert 1985: *Bakterkert.* — A belterület keleti részén, a vasútállomástól északra, a vasúti őrház környékén lévő földterület. 1985-ben azt írták róla, hogy a gróf adományozta a körülbelül 2 hold nagyságú területet a vasutasoknak. A név a terület egykori birtokosainak foglalkozására utal, a *bakter* jelentése ugyanis 'vasúti pályaőr'. Napjainkban nem ismerik. — Molnár 1985a: 5. — T18-C3.

Balázs-kert 2011: *Balázs-kert,* 1991: *Balázskert,* 1985: *Balázskert,* 1981: *Balázskert,* 1964: *Balázskert, Ereszvény,* 1930: *Balázskert,* 1928: *Ereszvényi dülő, Ereszvény dülő,* 19. sz.: *Balázskert.* — A település északkeleti részén, a régi 4-es számú főút, a Dank-hegy és a Csobántanya által határolt földterület, melynek egy része ma már be van építve, más része szántóföld. A Balázs-kert területén nyitották az 1960-as években a Szabolcs utcát, Báthory utcát, Kuruc utcát, majd a Pipacs utcát. Korábban szántóföld, illetve szőlőskert volt helyenként egy-egy tanyával. Feltehetőleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét, mivel a településen ma is élnek *Balázs* családnevűek. Általánosan ismert határrésznév. A ma már nem használt ***Eresztvény, Eresztvény(i)-dűlő*** nevekben szereplő *eresztvény* földrajzi köznévnek van 'fiatal, sarjadó erdő' és 'új telepítésű, fiatal gyümölcsös' jelentése is, de a helybeliek ma nem ismerik ezt a szót. — FKnT., HhT. 1991, Hnt. 2011, Kardos 1964: 6, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 5, TéL4, TESz., ÚMTsz. — T18-C2.

Balogh-tanya 2011: *Balog-tanya.* | *Balogéknak saját tanyájuk vóut itt és hozzá szántóföüdek.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a mai Iskola dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-F2.

Barackos 2011: *Barackos.* | *A téjesznek is vóut itt barackosa. Két nagy kút is van benne.* 1985: *Barackos.* — A település belterületétől délnyugatra, a Hosszú-dűlőtől és Bárány-legelőtől délre található egykori gyümölcsös, amely ma már szántóföld. Az 1985-ös forrás a Hosszú-dűlő részeként említi. A téesz idejében barackfás kert volt, innen származik az elnevezés. — Molnár 1985a: 6. — T18-A4.

Bárány-legelő 2011: *Bárány-legelőü.* | *A Kása-hegy lefelé eső legelőüréisze.* 1985: *Bárány-legelő,* 1981: *Báránylegelő,* 1964: *Bárány legelő,* 1912: *Bárány legelő dűlő,* 1909: *Bárány legelö dülö,* 1909: *Bárány legelő,* 1908: *Báránylegelő,* 1889: *Bárány legelő,* 1884: *Báránylegelő,* 1876: *Bárány legelő,* 1858: *Baran legelő,* 1853: *Báránylegelő,* 1852: *Báránylegelő,* 1851: *Bárány legelö.* — A település belterületétől kissé délnyugatra, a Juhfürösztő és a Hosszú-dűlő közötti legelő, amelyre leggyakrabban bárányokat hajtottak. Korábban is legelőként használták főként, de erdő és rossz minőségű szántóföld is volt a területen. A történeti forrásokban a *dűlő* utótaggal kiegészülve ***Bárány-legelő-dűlő***-ként is említik. — HKFT., Kardos 1964: 6, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 5, TéL1–6, 8–9, TéT. 1852. — T18-B4.

Bárány-legelő-dűlő lásd **Bárány-legelő**

Barátság utca 2011: *Barátság utca ~ Béke utca,* 1985: *Béke utca,* 1980: *Béke utca.* — A belterület keleti részén, a Tóalj utcából nyíló zsákutca. Korábban ***Béke utcá***-nak nevezték, 1984-óta *Barátság utca* a hivatalos neve. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 1. — T31-H2.

Báthory István utca 2011: *Bátori István utca,* 1985: *Báthori utca,* 1980: *Báthory utca.* — A település belterületének északi részén lévő utca, amely párhuzamos a Szabolcs utcával. 1976-ban nyitották a Balázs-kertben. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 1. — T31-H2.

Batthyány utca lásd **Vasút utca**

Bede-föld 2011: *Bede-főüd.* | *Bede nevűeké vóut.* — A belterülettől nyugatra, a Kondásház és a Fábián-dűlő közötti szántóföld. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A3.

Bek Pál utca 2011: *Bek Pál utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Böszörményi és a Dózsa György utcából nyílik. Az elnevezés gróf Bek Pálnak állít emléket, aki Téglás települést királyi adományként kapta 1798-ban. Az utcát az 1990-es években nyitották. — T31-F3.

Béke utca lásd **Barátság utca**

Bek-kert 2011: *Bek-kert.* | *Hadház felé, szántó és gyümőücsös, főképp szöllő vóut itt.* 1991: *Bek-kert,* 1985: *Bekkert, Alsóbekkert, Felsőbekkert,* 1981: *Alsóbekkert,* 1981: *Alsó-Bechkert, Bechkert,* 1980: *Bekk-kert,* 1964: *Bechkert, Bekkert,* 1940: *Alsó Bekkert,* 1931:

Alsó bekkert, 1930: *Alsóbekkert,* 1928: *Alsó Bekk kert,* 1889: *Alsó bekkert,* 1876: *Alsó Bekk-kert,* 1851: *Alsó Bek Kert.* — A település belterületétől délnyugatra, a Barackostól délre, a hajdúhadházi határ mellett található gyümölcsöskert, főképp szőlőskert; kisebb részben szántóföld. Egykori tulajdonosáról, gróf Bek Pálról kapta a nevét, aki Téglás földesura volt. Régebbi források ***Alsó-Bek-kert***-ként jelölik a területet, amit a Görbe-Bek-kerttől való megkülönböztetése indokolhatott. Az 1985-ös forrás a *Bek-kert* név *alsó* és *felső* taggal való bővülését a terület egyes részeinek jelölésével magyarázza. Ma *Bek-kert* a hivatalos neve. Vö. Görbe-Bek-kert. — HhT. 1991, Kardos 1964: 6, Kocsis 1980: 10, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 6, TéL1, TéL4–6, 12, 15, 18, TéT. 1981. — T18-A4.

Beloiannisz-kert lásd **Angolkert**

Bem József utca lásd **Kuruc utca**

Bercsényi utca lásd **Szabolcsi utca**

Bigecs 1358: *Bygech,* poss., 1353: *Bygeth,* t., 1352: *Bygech,* t., 1338: *Bygheech,* poss., 1331: *Bygesd,* 1312: *Bygeth,* 1300: *Begech,* poss. — A középkorban elpusztult település pontos helye bizonytalan. Egyes kutatók szerint Hadház és Téglás között keresendő, mások a hajdúsámsoni határ délkeleti részén a Fazekas-heggyel azonosítják, de olyan véleményt is olvashatunk, amely a helynév feltételezhető köszói jelentése alapján a Hajdúhadház és Tamásipuszta között fekvő Ligettel, Liget-dűlővel tekinti azonosnak az egykori falut. A település a 12–13. század fordulóján tűnik fel az oklevelekben *Bigecs* (esetleg *Bigécs*) néven. A források a 14. század közepéig többnyire birtokként, illetőleg földként tesznek róla említést. A több ízben is előforduló *Bygeth* adatok vélhetően íráshiba eredményei lehetnek: a korabeli írásban a *c* és a *t* nagyon hasonló betűformák voltak, ennek folytán gyakran összetévesztették őket az írnokok. Az 1331. évi oklevél *Bygesd* névformája — hacsak nem tévesztés — a név végének az *-sd* képzővel való alkalmi felcseréléséről tanúskodik (az *-sd* képzős nevek nem voltak ritkák a régiségben; lásd pl. *Kövesd, Segesd, Varasd* stb.). A 14. század második felétől kezdődően a településnév nem szerepel az iratokban. A hajdani településnév magyarázataként többen is a *bigecs* köszóval való feltehető kapcsolatára utaltak, mivel a szó a helyi nyelvhasználatban 'elhagyott, puszta, megműveletlen terület', illetőleg 'liget, gyümölcsöskert' jelentésben egyaránt ismeretes. A köszó szórványosan a magyar nyelvterület más részein (főleg a Tisza vidékén) is előfordul, a fentiek mellett még 'a szőlőben lévő gyümölcsöskert', illetve 'gazos terület' értelemben. A *bigecs* földrajzi köznév eredetét nem ismerjük. A *Bigecs* helynév eredetileg minden bizonnyal valamilyen növényzettel borított földterület megnevezésére szolgált, amely aztán átvonódott az itt létesített falura is. Ilyen változási folyamattal más nevek kapcsán is számolhatunk, lásd például a *Pallag* szócikkét Hajdúhadház helynevei között. A *bigecs* 'liget' jelentésére alapozva azonosította Lévai Béla a középkori *Bigecs* falut a mai Liget, Liget-dűlő nevű helyekkel. Az az érvelés azonban, amely pusztán a helynevekben előforduló szavak jelentésbeli kapcsolatára alapoz, e téren kevésbé lehet meggyőző. *Bigecs* nevű települést mindazonáltal sem a mai, sem a középkori Kárpát-medencében másutt nem ismerünk (volt viszont *Bikecs* a középkorban a Délvidéken, ennek eredetbeli összefüggése az itt tárgyalt névvel azonban további vizsgálatra szorul). — A. 5: 619, 6: 65, 7: 71, AOklt. 3: 101, 15: 242, ÁÚO. 12: 664, CzF., Cs. 1: 511, 2: 295, EtSz., F. 8/1: 40, 485–486, FKnT. 91, Hadházy 2005: 275, Inczefi 1970, Kállay 2: 63, Karácsonyi 1900–1901: 2/52, Lévai 2003: 9–15, MTsz., Németh 1997: 42, OklSz., SzamSz., Z. 1: 532, Zoltai 1938: 19.

Bika-erdő 2011: *Bika-erdőü.* — A település délnyugati határában, a Macskahártya és a Középső-dűlő közötti erdő. A névadás indítéka ismeretlen. — T17-H3.

Bikaház 2011: *Bikaház,* 1980: *Bika-ház.* — A belterület délkeleti szélén, a Kis-rét közelében lévő épület, melyet főként bikák istállójaként használtak. A helybeliek szerint az épület az állatok mázsálására, illetve pároztatására szolgált. — Kocsis 1980: 9. — T18-C4.

Bikaház-erdő 2011: *Bikaház-erdőü.* — A belterület közvetlen közelében, a Bikaház mellett elterülő erdő. — T18-C4.

Bíró-föld lásd **Sőre-lapos**

Bobik-tanya Fotó: Kecskeméti Csaba

Bobik-tanya 2011: *Bobik-tanya.* — A belterülettől nyugatra, a Kongó mellett található tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-B3.

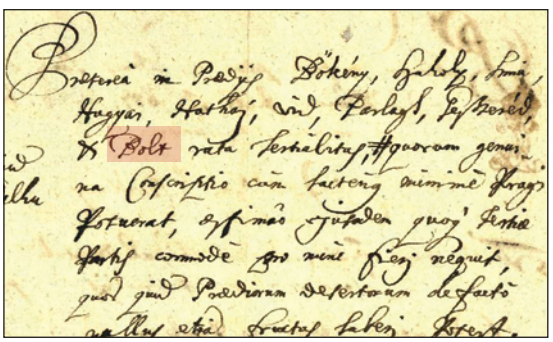
Bocskai utca 2011: *Bocskai utca,* 1985: *Bocskai utca,* 1980: *Bocskai utca,* 1964: *Bocskai utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Pozsár Gyula utcából nyílik. A Tóalj nevű területen nyitották. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-H3.

Bodonoskút 1. 2011: *Bodonoskút ~ Bödönöskút.* | *Ezer jószágot is ellátott vízzel.* | *Deszkából vóut az alsó réisze kialakítva.* 1985: *Bodonoskut,* 1980: *Bodonos kút,* 1964: *Bodonoskút.* — Egykori gémeskút a település északnyugati határában, a Bodonoskút-dűlő területén. A *bodonkút* vagy *bödönkút* fával bélelt kút: a bélelésére alkalmazott, hordó alakúra kivájt odvas fatörzs volt a kút vízben lévő alapzata, amelyre a belső falat rakták. — FKnT., Kardos 1964: 6, Kocsis 1980: 10, Molnár 1985a: 6, ÚMTsz. — T17-G3.

Bodonoskút 2. lásd **Bodonoskút-dűlő**

Bodonoskút-dűlő 1991: *Bodonos kút-dűlő,* 1985: *Bodonoskutdülő,* 1981: *Bodonos-kút-dűlő,* 1981: *Bodonoskút,* 1940: *Bodonoskut,* 1930: *Bodonoskút, Bodonoskút dűlő,* 1929: *Bodonos kut,* 1928: *Bodonoskút,* 1912: *Bodonos kút,* 1908: *Bodonoskut,* 1901: *Bodonos kút,* 1900: *Bodonoskút,* 1892: *Bodonos kút,* 1889: *Bodonoskút,* 1876: *Bodonoskút dűlő,* 1853: *Bodonoskút,* 1852: *Bodonoskút,* 1851: *Bodonos kút.* — A település északnyugati határában a Kaszáló-dűlő melletti földterület. Nyugati része a mai Kaszáló dűlő és Iskola dűlő között, keleti része a Kemecsei dűlő és a hajdúhadházi határ között terül el. Az 1985-ös forrás azt írja róla, hogy nevét „egy nagy ásott kuttól kapta, amelynek bodonja a kut alján fából volt", s amelyet Bodonoskútnak neveznek. A forrásokban a földterület megnevezését gyakran említik *dűlő* utótag nélkül, ***Bodonoskút*** formában is. — HhT. 1991, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 6, TéL1–7, TéL10–12, 14, 18, TéT. 1852, 1981. — T11-F5.

Bokor-ülés 1767–1774: *Bokor űles.* — A belterülettől északnyugatra, a Víz harasztjától keletre, a Bolti-határ mellett fekvő terület. Az *ülés* köszó a régi helynevekben általában 'szállás, lakóhely' értelmű. Az előtagnak a névben való jelentése bizonytalan, leginkább talán családnév lehet. A helybeliek ma nem ismerik a nevet. — OklSz., TéT. 1767–1774. — T18-B2.

Bolt neve egy 1687-es oklevélben
Forrás: UC. 46: 51

Bolt 2011: *Bót ~ Bóti-főüd ~ Bóti-szállás.* | *Tanyabokor. Egy sor ház vóut. Átnyúlik Fehértóra is, nagyobb része már oda tartozik.* | *Szántófőüd, legelőü és tanya a Nyárias feléi.* | *A Bóti szállás a Bóti-főüd eleje. Lakott hej.* 1985: *Bót,* 1928: *Bót,* 1928: *Bóti Dülő, Bóti föld, Hadházi földek dülő,* [1900]: *Boót,* 1808: *Bót* vel *Boót,* praedium, 1804–1808: Praed: *Bót,* 1802: *Boot,* Poss., 1768: *Bódh,* 1767–1774: *Bóth,* praed., 1702: *Bóth,* 1695: *Bólt,* 1687: *Bolt,* 1525: *Bolth,* 1523: *Bolth,* 1466: *Bolth,* 1463: *Bolth,* 1462: *Bolth,* 1459: *Bolth,* 1450: *Balth,* 1448: *Bolth, Balth,* 1447: *Balth,* 1443: *Bolth,* 1440: *Bolth,* 1439: *Bolth,* 1419: *Bolth,* 1415: *Bolth,* 1415: *Bolch,* 1347 [ɔ: 1346]/1347: *Bolth,* 1346: *Bolth,* v., 1344: *Bolth,* poss., 1341: *Bolth,* poss., 1340: *Bolth,* v., 1335: *Bolth,* 133[5]: *Bolth,* 1332–7/Pp.Reg.: *Bolth,* 1332: *Bolth,* poss., [1332]: *Bolth,* 1331: *Bolth,* poss., 1330: *Bolth,* 1327: *Bolth,* poss., 1323: *Bolth,* poss., 1321: *Bolth,* poss., 1321: *Bolch,* 1321: *Bolch,* poss., 1221/550: *Bolth,* v., *Bola,* v. — Puszta, elpusztult falu Téglástól északra, Újfehértó

határában. Az egykori település a 13. század elején tűnik fel a forrásokban, és akkor ***Bolt*** nevet visel. Az elnevezés eredete bizonytalan. Fölvethetjük esetleg, hogy személynévből, az egykori birtokos nevéből alakulhatott, amit támogathat az a körülmény, hogy a településnévvel azonos alakú *Bolt* személynevet ismerünk az Árpád-korból (1211: *Bolt*). Igaz viszont, hogy ilyen nevű birtokosról a település kapcsán nem szólnak a források, ahogyan az is kétségessé teszi ezt a magyarázatot, hogy a személynévre is csupán a fent idézett egyetlen adatot ismerjük a korból. A személynév eredetéről ugyancsak nincsenek ismereteink. A korai oklevelek némelyike — bizonyára hibásan — *Bolch* formában említi a települést, ami azzal van összefüggésben, hogy a korabeli írásban a *t* és a *c* nagyon hasonló betűformák voltak, ennek folytán gyakran összetévesztették őket az írnokok. A 15. században több ízben is feltűnő *Balth* adatok azt jelzik, hogy a település nevét *Balt* alakban is ejthették. A 18. századtól jelentkező *Bót* formák a keleti nyelvjárásokban szokásos hangváltozás eredményeképpen jöttek létre: ugyanez a folyamat áll a *volt, bolt, zöld* stb. szavak e vidéken szokásos *vót, bót, ződ* alakja mögött is. Az egykori település emlékét és helyét a másodlagosan alakult határrésznevek őrzik: a ***Bóti-szállás, Bóti-föld*** (illetve a 20. század eleji forrásokban ***Bóti-dűlő***) elnevezések a *Bolt* helynév *Bót* alakjának *-i* képzős származékából és a ’(föld)terület’ jelentésű *szállás, föld, dűlő* helyjelölő szavak összetételéből keletkeztek. Egy 1928-as forrás a név használatára vonatkozóan is fontos információkat közöl, amikor azt mondja, hogy a *Hadházi-földek-dülő*-t népiesen *Bóti-dűlő*-nek és *Bóti-föld*-nek nevezték. A helyi névhasználatban hivatalos név státussal bíró ***Hadházi-földek-dűlő*** elnevezés a terület elhelyezkedésére utal. A Téglás belterületéről a hajdani Bolt falu felé vezető utat ma is Bóti utcának nevezik. — A. 1: 614–615, 615–616, 2: 570, AOklt. 3: 213, 6: 31, 59, 7: 148, 11: 234, 14: 295, 15: 255, 19: 112, 24: 16, 56–58, 307, 25: 192, 199, 28: 94, 120, 31: 345, ÁSz. 140, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 73, Cs. 1: 512, Fekete Nagy 1931: 110, Görög 1802, HnT. 1768, Kállay 1: 38, 74, 84, 87, 104, 108, 129, 134–135, 140, 170, 196, Kocsis 1980: 10, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Mező 2003, Molnár 1985a: 6, Nagy 1928: 88, Németh 1997: 46, SzabOkl. 1: 45, 55, 57, 58–59, 62, 63, 74, 75, 79, 92, 102, SzabOkl. 2: 81, 124, 126, 158, 232, 237, TéL4, TéT. 1767–1774, UC. 29: 24, 46: 51, 93: 38, Z. 6: 359, 9: 50, 172, 191, 10: 69, 367, 12: 176, Zs. 5: 149, 6: 1333, 7: 146.

Bóti utca 2011: *Bóti utca ~ Rózsa Ferenc utca,* 1985: *Rózsa Ferenc utca,* 1980: *Rózsa Ferenc utca.* — A Kossuth utcából nyíló utca, a Stadion utca folytatása a település belterületének északi részén. A Kender-gaz nevű területen nyitották. 1984-től *Bóti utca* a hivatalos neve, korábban ***Rózsa Ferenc utcá***-nak nevezték. A jelenkori elnevezés onnan származik, hogy az utca a Bót nevű határrészre, az egykori Bolt középkori falu irányába vezet. — Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 4. — T31-G2.

Bóti-dűlő lásd **Bolt**

Bóti-föld lásd **Bolt**

Bóti-szállás lásd **Bolt**

Bőke-lapos lásd **Bökönyi-lapos**

Bödönöskút lásd **Bodonoskút**

Bökönyi-lapos 2011: *Bökönyi-lapos,* 1767–1774: *Bőke Lapos.* — A település délkeleti határszélén, a szomszédos Bököny község mellett, a Szár-hegy közelében elterülő mély fekvésű terület, rét. A 18. századi adat *Bőke* előtagja Bököny helység korabeli nevének tévesen lejegyzett formája lehet, ugyanis a térképen a település neve *Bőkeny*-ként van feltüntetve. A nevet ma kevesen ismerik. — TéT. 1767–1774. — T19-E4.

Bökönyi utca 2011: *Bökönyi utca ~ Jókai utca,* 1985: *Jókai utca,* 1980: *Jókai utca.* — A település belterületének északkeleti részén, a Balázs-kertben nyitott utca, a Kossuth utca és a Báthory István utca között, mely Bököny irányába tart. 1984-től *Bökönyi utca* a hivatalos neve, korábban ***Jókai utcá-***nak nevezték. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-G2.

Bömbös 2011: *Bömbös,* 1985: *Bömbös,* 1981: *Bömbös,* 1930: *Bömbös,* 1900: *Bömbös dűlő,* 1889: *Bőmbős dűllő,* 1876: *Bömbös dűlő,* 1853: *Bömbös,* 1852: *Bömbös,* 1851: *Bömbös dűllö.* — A település északnyugati határában, a Kondásház és Fácánnevelő, valamint a Vadalma-kút-lapos közötti szántóföld, melynek egy

része ma már erdő. Egy 19. századi térkép a Nyáros alja nevű dűlőtől délre jelöli. A történeti források leírásai szerint emelkedős terület volt, amelynek egy része homokos talaja miatt nem tartozott a jó minőségű földek közé. A nevet a helybeliek a *bömböl* igével hozzák kapcsolatba, mivel a szájhagyomány szerint „az igavonó jószág bömbölve huzta fel a szekeret". *Bömbös* köznevet (például 'mindenért síró, bömbölő gyerek' értelemben) a nyelvterület más részéről is ismerünk. A történeti forrásokban a *dűlő* taggal kiegészülve ***Bömbös-dűlő*** formában is szerepel. Vö. Bömbös-hegy. — MoFnT. 2., Molnár 1985a: 7, TéL1, 3, 5–7, 14, TéT. 1852. — T17-H2.

Bömbös-dűlő lásd **Bömbös**

Bömbös-hegy 2011: *Bömbös-hegy,* 1964: *Bömbös hegy,* 1900: *Bömbös hegy.* — A település északnyugati határában fekvő terület, a Bömbös magasabban fekvő, homokos része. A nevet a *bömböl* igével hozzák kapcsolatba a helybeliek: „Homokos domb, hova falkába hajtották ki az állatokat, melyek között öt, hat bika is volt, és ha ezek bömbölni kezdtek, visszhangzott az egész vidék". Vö. Bömbös. — Kardos 1964: 6, TéL7. — T18-A3.

Bömbös út 2011: *Bömbös út.* | *A Bömbösön keresztül vezető úton lehet Gyulahalmára menni.* — Út a település északnyugati határában, a Bömbösön keresztül. — T18-A3.

Böszörményi út lásd **Böszörményi utca**

Böszörményi utca 2011: *Böszörményi utca ~ Vidi út,* 1985: *Böszörményi út,* 1981: *Böszörményi út,* 1980: *Böszörményi utca, községi vicinális út,* 1964: *Böszörményi utca,* 1908: *hajdúböszörményi viczinális út.* — Téglás egyik főutcája a belterület déli részén, amely a belterületről kivezetve a település déli határában Hajdúböszörmény, illetve Vid irányába tart. Keresztezi az új 4-es számú főút. Az 1980-as forrás azt írja róla, hogy „átszeli az egész falut a Cserepes kerttől a Kossuth kertig". 1984-től nevezik hivatalosan *Böszörményi utcá*-nak, azt megelőzően ***Vidi út*** volt a neve. A régebbi adatok között szereplő ***Községi vicinális út, Hajdúböszörményi vicinális út*** *vicinális* eleme 'összekötő(út), mellék(út)' értelmű. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 6, MoFnT. 2., Molnár 1985b: 2, TéL4, TESz. *vicinális*. — T31-E3G4.

Büdös-víz 1943: *Büdös víz,* 1900: *Büdös víz,* 1884: *Büdös víz.* — A település belterületétől északnyugatra, az újfehértói határ mellett lévő egykori vizes terület. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T17-H2.

Cédulásház 2011: *Cédulásház,* 1980: *Cédulás-ház, Vámház.* — Egykori vámház a belterület déli részén a Sipos Sándor utca és a Kossuth utca között. A helybeliek ma is ismerik a nevet, de az épület egykori rendeltetéséről, funkciójáról bizonytalan ismereteik vannak. Egyesek szerint a tanácstól jövő értesítéseket küldték ide. Mások szerint Téglás és Hadház működött ilyen ház, ahol fizetni kellett, ha átléptek a megyehatáron. — Kocsis 1980: 9. — T31-G4.

Cégény 2011: *Cégény ~ Cégény-dűlőü,* 1972: *Cégény puszta,* 1972: *Cégény,* 1928: *Czégény,* 1853: *Cégény-rét,* 1768: *Cségeny,* 1767–1774: *Czégeny,* 1476/1477: *Chegen,* praed., 1417: *Chegen,* poss., 1411: *Cegen,* poss., praed., 1342: *Chegen, Cegen,* 1335: *Chegen,* v., *Cegen,* 1332–5/Pp.Reg.: *Cheken, Cheghan, Chegen, Ch(e)gan,* 1327: *Chegeen,* 1312: *Chegen,* t., 1221/1550: *Cyeguen,* v., 1215/1550: *Ceg,* v., *Cegã,* v., 1208/1550: *Chegyen,* v., [+?1067 k.]/1267: *Chegen.* — Egykori falu, melyet északról Dorog, keletről Téglás, délről Hadház és Böszörmény, nyugatról pedig Vid határolt. Később elpusztásodott, de a neve határrész neveként több településen (Téglás, Hajdúhadház, Hajdúböszörmény) is tovább él. Az egykori település első ízben egy 11. századi kétes hitelű oklevélben mint irányjelző hely tűnik fel a Hortobágy körülhatárolásakor. A legkorábbi előfordulásától kezdődően a középkor folyamán végig *Cégény* néven szerepel. A Váradi regestrum egy ízben ugyan *Ceg* alakban rögzíti, ez azonban hibás lejegyzés eredménye lehet. A településnév feltehetően személynévből alakult, s a falu egykori birtokosának nevét őrizheti. Ezt a magyarázatot az a körülmény is támogathatja, hogy az Árpád-kori forrásokban több *Cégény* nevű személyről is tesznek említést (pl. 1213/1550: *Chegun*), noha az itteni település kapcsán ilyen nevű birtokosról nincsenek közvetlen adataink. A település neve olykor *k*-s formában bukkan fel (*Cheken* alakban) az oklevelekben, ahogyan a személynévnek is vannak *k*-val szereplő adatai

(pl. 1231: *Ceken*). A falu 1476-ban még állt, ám a későbbiekben faluként már nem említik a források. A 19. század végén — immáron határrész neveként — ***Cégény-rét,*** illetve a 20. század elején ***Cégénypuszta*** változatban is szerepel. A helyi névhasználat ma a területet egykori tanyaként azonosítja, s a *Cégény* névforma mellett a ***Cégény-dűlő*** elnevezést is használja rá. Szabolcs-Szatmár megyében van egy ugyancsak középkori múlttal rendelkező, másik *Cégény* nevű település is (vö. 1288 k.: monasterium *Cegen*). — A. 4: 226–232, AOklt. 3: 101, 11: 234, 19: 112, 26: 215, ÁSz. 181, 184, ÁÚO. 1: 25, Cs. 1: 606, DHA. 1: 184, F. 8/1: 485, K. Fábián 1997: 46/108, 50, FNESz. *Cégénydányád,* HnT. 1768, Kállay 1: 74, 108, É. Kiss 1970: 473, 1972: 137, Lévai 2003: 17, 23, Mesterházy 1972: 28, Nagy 1928: 14, 17, Németh 1997: 51, M. Nepper 1972: 18, SzabOkl. 1: 45, 63, SzabSzatm. 37, TéT. 1767–1774, VárReg. 156, 192.§, 203, 214.§, 265, 331.§, Vat. 1/1: 246, 327, 344, 360, Z. 1: 66, 6: 147, Zs. 6: 695, 1083. — T16-D2, T17-E2F2.

Cégény-dűlő lásd **Cégény**

Cégény-lapos 2011: *Cégény-lapos,* 1864: *Czégény laposa.* — A belterülettől délnyugatra, a Teleken található lapos terület, kaszáló, amelyben nádas is van. A helybeliek szerint tulajdonosáról kapta a nevét. A Hajdúhadház határában vezető Cégény út közelében van, mely a középkori Cégény falu egykori kiterjedésére is utalhat. A lapos a falu nevét őrzi. Történeti forrásban ***Cégény laposa*** alakban szerepel. — Pesty 1864: 319. — T18-B5.

Cégénypuszta lásd **Cégény**

Cégény-rét lásd **Cégény**

Cifra-kút 2011: *Cifra-kút.* | *A kastélykertben lévő kút, a kapu után ötven méterrel. Vóut egy madáretető része és egy külön rész, ahol a víz folyt kifelé͡i. Nagyon cifra vóut. Hat méter átmérőjű.* 1964: *Cifra kút.* — A Degenfeld-kastély kertjében lévő egykori szökőkút. Az elnevezés onnan származik, hogy a kút kávája különlegesen volt kifaragva. — Kardos 1964: 7. — T31-F3.

Cigánysor 1985: *Cigánysor.* — Egykori településrész a belterület keleti részén, a Temető utca két oldalán. Nevét onnan kapta, hogy az 1800-as évektől cigányzenészek lakták. — Molnár 1985a: 7. — T18-C3.

Cigánytelek 1. 2011: *Cigánytelek.* — A belterület keleti szélén, a Fenyves utca környékén lévő beépített lakott terület. Nevét azokról a cigány családokról kapta, akik a korábbi szántóföldi területre költöztek. — T31-H3H4.

Cigánytelek 2. lásd **Nyárfa utca**

Csákó-tanya 2011: *Csákó-tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti részén, a Görbe-Bek-kertben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-D4.

Csécsi-tanya 2011: *Csécsi-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, amelyet a Kaszáló dűlő és a Falu-szállás határolt. Főként cselédek laktak itt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-F2.

Csemetekert lásd **Faiskola**

Cserepes-kert 2011: *Cserepes-kert,* 2011: *Cserepeskert,* 1991: *Cserepes-kert,* 1985: *Cserepeskert,* 1981: *Cserepeskert,* 1980: *Cserepeskert,* 1930: *Cserepeskert,* 1913: *Cserepeskert.* — Szőlőskert és szántóföld a település déli határában, a Bek-kert és Hajdúhadház határa mellett. Részei a Kis-Cserepes-kert és a Nagy-Cserepes-kert. A helybeliek szerint a *Cserepes-kert* elnevezés onnan származik, hogy a területen lévő tanya lakóházának a teteje volt először cseréppel befedve. A névadás indítékaként az a lehetőség is felvetődött, hogy a területen korábban téglaégetők működtek. — HhT. 1991, Hnt. 1913, 2011, Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 10, Molnár 1985a: 7, TéL4, TéT. 1981. — T17-H4.

Cserepes-tanya lásd **Madai-tanya**

Csikókarám 1985: *Csikókarám.* — Egykor lovak számára bekerített terület volt a település keleti határában, a Kecény területén. Ma már nem ismerik a nevet. — Molnár 1985a: 7. — T19-E3.

Csillai lásd **Csillai-föld**

Csillai-föld 2011: *Csillai-fő͡ud ~ Csillai.* | *A gróf idejében mindég csillagpaszujt vetettek ide.* 1964: *Csillai-föld.* — Erdő a fenyves mellett a belterülettől északnyugatra, a Sernevál és a Fácánnevelő közelében. Régen rossz minőségű szántó volt, de miután állami kézbe került, erdősítették. A helybeliek szerint az

elnevezés a területen termesztett *csillag* előtagú növénynévből származik. Ez a magyarázat nem tűnik meggyőzőnek, a névadás indítékát nem ismerjük. — Kardos 1964: 7. — T18-A2.

Csobán-tanya 1. 2011: *Csobán-tanya.* — Tanya a belterülettől délnyugatra, a Macskahártya, a Legelő, a Szellek-föld és a Téglási út által határolt területen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-H3.

Csobán-tanya 2. 2011: *Csobán-tanya.* — Tanya a település keleti határában, a Balázs-kert, a Széna-rét, a Kecény és a Szár-hegy által határolt területen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-D2.

Csokonai Vitéz Mihály utca 2011: *Csokonai Vitéz Mihály utca,* 1985: *Csokonai utca,* 1980: *Csokonai utca,* 1964: *Csokonai utca.* — Az 1970-es években nyitott utca a település belterületének nyugati részén, a Dózsa György utca és a Vadász utca között. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-F3.

Csók utca lásd **Ady Endre utca**

Csonka-gödör 1853: *Csonkagödör,* 1852: *Csonkagödör,* 1851: *Csonka gödör dűlö.* — Egykori szántóterület a település északnyugati határában, a Nagy-Gyulahalom, a Bömbös és a Kis-Gyulahalom között. Egy forrásban ***Csonka-gödör-dűlő*** formában szerepel. A helybeliek ma már nem ismerik a nevet. — TéL1, 3, TéT. 1852. — T11-G4G5.

Csonka-gödör-dűlő lásd **Csonka-gödör**

Csörsz árka lásd **Ördög árka**

Csősz-föld 2011: *Csősz-főüd,* 1985: *Csőszföld,* 1964: *Csőszföld.* — A település északnyugati határában, a Nyárias és a Sőre-föld által határolt, jó minőségű szántóföld. A nevet többféleképpen is magyarázzák. Egyesek a *Csősz* személynévvel hozzák kapcsolatba mondván, hogy „a gróf vette meg ezt a földdarabot egy Csősz nevű embertől”. A helybeliek szerint viszont a neve onnan ered, hogy a csőszök kaptak ezen a területen földeket. — Kardos 1964: 7, Molnár 1985a: 7. — T17-G1.

Csürhe-legelő 2011: *Csűrhe-legelőüi.* | *Ide jártak fürdetni a disznóut.* — Legelő a belterülettől délnyugatra, a Juhfürösztő és a Telek között, amelyre főleg disznókat hajtottak. A *csürhe* jelentése ’disznócsorda’. — ÚMTsz. — T18-B4.

Dank foltja lásd **Dank-hegy**

Dank-hegy 2011: *Dank-hegy,* 1985: *Dankhegy,* 1981: *Dankhegy,* 1981: *Dank-hegy,* 1980: *Dankhegy,* 1964: *Dankhegy,* 1943: *Dank Folya,* 1930: *Dankhegy,* 1929: *Dankhegy,* 1912: *Dankhegy,* 1901: *Dank hegy,* 1900: *Dankhegy dűlő,* 1889: *Dank hegy dűllő,* 1884: *Dank Folya,* 1876: *Dank hegy dűlő,* 1858: *Dank fatya,* 1853: *Dankhegy,* 1852: *Dankhegy,* 1851: *Dankhegy dűllő,* 1767–1774: *Dank fottya.* — Magasabban fekvő homokos terület Téglás északkeleti részén a Temető és a Balázs-kert közelében. Egy része Újfehértóhoz tartozik. Korábban tanya volt itt és gyenge minőségű termőföld. A névben szereplő előtag talán személynév lehet, a településen *Danku, Dankó* családnevűek jelenleg is élnek. A közelben fekvő Dankó-halom név előtagjában ugyanez a személynév állhat. 19. századi történeti források ***Dank-hegy-dűlő***-nek is említik. Térképeken pedig olykor ***Dank foltja***-ként jelölik a Dankó-halom, Széna-rét és a Nyárfai-hegy-lapos közötti területet. A *folt* földrajzi köznév ’tisztás, kopár földterület a vetésben’ értelemben lehetett használatos (ehhez lásd Hajdúböszörmény település alatt a Hosszú-Kaján-szik szócikket). A ***Dank Folya*** alak valószínűleg elírás a térképeken, a *Dank fattya ~ Dank fottya* formák pedig bizonyára a *foltja* helyi nyelvjárási *főttya* ejtését rögzítik. — FKnT., HhT. 1943, HKFT., Kardos 1964: 7, Kocsis 1980: 11, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 7, TéL1–3, 5–7, 10, 14, TéT. 1767–1774, 1852, 1981, ÚMTsz. — T18-C2.

Dank-hegy-dűlő lásd **Dank-hegy**

Dank-hegy-erdő 2011: *Dank-hegy-erdőüi ~ Szár-hegy-erdőüi ~ Szár-hegyi-erdőüi,* 1864: *Dank-hegy erdeje.* — A település északkeleti határában, a Dank-hegy mellett lévő erdő. A Szár-hegy közelsége miatt ***Szár-hegy(i)-erdő***-nek is mondják. — Pesty 1864: 319. — T18-C2.

Dankó-halom 1767–1774: *Danko Hal[om].* — A település északkeleti határvonalán, az egykori Bolt település és Téglás határán lévő halom, a Dank-hegy közelében. A *Dankó* névrész a Dank-hegyben szereplő (bizonyára személynévi) előtaggal lehet azonos. — TéT. 1767–1774. — T18-C2.

Deák-tanya 2011: *Deák-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlőben, a Kása-tanya mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Dedó lásd **Dedó-kert**

Dedó-erdő 1908: *Dedó erdő.* — Egykori erdő, amely feltehetőleg a Dedó-kert közelében volt. A nevet ma nem használják. — TéL4. — T18-C4.

Dedó-kert 1985: *Dedókert,* 1980: *Dedókert,* 1964: *Dedó,* 1940: *Dedókert,* 1930: *Dedókert.* — Egykori szántó és legelőterület a belterület délkeleti részén. Egy részét beépítették: itt nyitották a Fenyves utcát és a Sipos Sándor utcát. A név eredete egy korábbi óvodával van kapcsolatban. 1964-ben azt írják róla, hogy a község végén lévő területet nevezték így, ahová az óvoda kertje lenyúlik. A *dedó* szó jelentése 'óvoda'. Egy forrásban a terület megnevezése ***Dedó*** formában is előfordul. Egy részét Nagy-Dedónak nevezték. A nevet ma nem használják. — Kardos 1964: 7, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985a: 8, TéL4, 18, ÚMTsz. — T31-G3.

Dedókert utca lásd **Fenyves utca**

Degenfeld-kastély (1945 után)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Degenfeld-kastély 2011: *Degenfeld-kastéj ~ Dégenfeld-kastéj ~ Degenfeld-Somburg-kastéj.* | *Degenfeld gróf kastéja vóut. A háború után rabok vóutak benne, ők kezdték éipíteni a gyárat, később nevelőintézetbőül vóutak itt gyerekek.* 1900: *Kastély.* — Klasszicista stílusú kastély az Úttörő utcában, a belterület északnyugati határán, egy magaslaton. Az egykori udvarházat Bek Pál építtette 1799 és 1804 között, majd Degenfeld Gusztáv építtette át kastéllyá 1870 és 1890 között. A második világháború után az épületet államosították, ezt követően iskola és gyermekotthon működött benne 2002-ig. ***Degenfeld-Schomburg-kastély*** a hivatalos neve. — HhT. 1900. — T31-F2.

Degenfeld-kastély Fotó: Pór Imre

Degenfeld-Schomburg-kastély lásd **Degenfeld-kastély**

Degenfeld-tanya 1905: *Degenfeldtanya,* 1900: *Degenfeld tn. [tanya],* 1884: *Degenfeld tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a Nagy-gödörtől kissé délre. Bizonyára a Degenfeld család birtokában volt. — HhT. 1900, HKFT., Kogutowicz 1905. — T19-E4.

Degenfeld utca 2011: *Degenfeld utca.* — A belterület központjának közelében, a Kossuth utcával párhuzamosan futó utca, amely a Böszörményi és a Szabadság utcából nyílik. Az elnevezés a településen egykor élő Degenfeld grófi családnak állít emléket. Az 1990-es években nyitott új utca. — T31-G4.

Derítő 1991: *Derítő.* — A település belterületétől keletre, a Széna-réten található ülepítő medence. — HhT. 1991. — T18-D3.

Derzsi mészárszék 1889: *Derzsi mészár szék,* 1876: *Derzsi mészárszék,* 1864: *Derzsi Mészár szék,* 1853: *Derzsi-mészárszék,* 1852: *Derzsi-mészárszék,* 1851: *Derzsi mészár szék.* — Egykori erdő a mai belterület déli részén, némi szántófölddel, réttel és mezővel. Az erdő különleges megnevezése esetleg arra utal, hogy a területnek egykor *Derzsi* nevű tulajdonosa lehetett, aki mészárszéket is birtokolt. A név csak 19. századi forrásokban szerepel, a terület ma már a belterülethez tartozik, s a nevet nem ismerik. — Pesty 1864: 319, TéL1, 3, 5–6, TéT. 1852. — T31-F3.

Dézsán-rét 2011: *Dézsán-réit.* | *A Téglási-főüdön vóut. Vitéz Dézsán Miklós vóut tanyája, amelyhez szántófőüd is tartozott.* — Egykori tanya és a hozzá tartozó rét a település északnyugati határában, a Major dűlőút és a Farkas-tanya mellett. Csak nyáron tartózkodtak itt a tulajdonosai, akikről a nevét kapta. — T11-F4.

Dézsmás-kert 2011: *Dézsmás-kert,* 1985: *Dézsmáskert,* 1964: *Dézsmáskert.* — A település déli részén, a Vénkert nyugati oldalán lévő gyakran vizes terület tanyákkal és szántóföldel. Főként szénát és szálastakarmányt termesztettek a területen. A nevet kevesen ismerik és használják. Egy 1968-as forrás szerint az elnevezés onnan származik, hogy Hadház „dézmát fizetett a téglási földesúrnak". Az is lehetséges azonban, hogy „közbirtokossági füveskert volt, amelyet feles és harmad dézsmára adtak ki kaszálni". — Kardos 1964: 11, É. Kiss 1968: 507, Molnár 1985a: 8. — T31-F5.

Dézsmáskert utca 2011: *Dézsmáskert utca.* — A belterület legdélebbi részén, a Dézsmáskert nevű területen az 1990-es években nyitott utca, az Alkotmány utca és a Hétvezér utca között. Hivatalos név. — T31-F5.

Diós 2011: *Dijós.* | *Az Angolkert elejéin vóut, az erdőü ezzel kezdődött. Szerecsendijófák vóutak benne, aminek kellemes az illata.* 1985: *Diós.* — A belterülettől északnyugatra, az Angolkert keleti oldalán lévő, diófás erdő. — Molnár 1985a: 8. — T18-B3.

Diós alja 2011: *Dijós alja.* | *Az erdőü alatti réisz, a Dijós alatti lapos terület.* — A belterülettől északnyugatra, a Diós keleti részén elterülő szántóföld, ami többnyire vizes volt, ezért gyakran káposztát termesztettek benne. — T18-C3.

Disznó-völgy 1767–1774: *Diszno Vőlgy.* — Egykor bizonyára disznólegelőként használt földterület a település északnyugati határában, a hajdúdorogi határ mellett. A nevet ma már nem ismerik. — TéT. 1767–1774. — T11-E4.

Dohányos utca 2011: *Dohányos utca ~ Hunyadi utca,* 1985: *Hunyadi utca,* 1980: *Hunyadi utca,* 1964: *Dohányos utca, Hunyadi utca,* 1943: *Dohányos u[tca],* 1930: *Dohány u[tca],* 19. sz.: *Dohány utca.* — Utca a település belterületének északi részén, a Stadion és a Kossuth utca között. Az 1960-as évek előtt ***Dohány utca*** vagy *Dohányos utca* volt a neve, mivel azok a nagybirtokon dolgozó dohányosok laktak itt, akik otthon simították a dohányt. Később a ***Hunyadi utca*** nevet viselte, de 1984-től újra *Dohányos utca* a hivatalos neve. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2, TéL4, 17. — T31-G2.

Dohány utca lásd **Dohányos utca**

Domb utca 2011: *Domb utca ~ Bajcsi-Zsilinszki utca,* 1985: *Domb utca, Bajcsy utca,* 1980: *Domb utca, Bajcsy-Zsilinszky Endre utca,* 1964: *Domb utca, Bajcsy-Zsilinszky utca.* — A település belterületének központjában, az Iskola utca és az Ady Endre utca között fekszik. Az 1960-as évek előtt *Domb utca* volt a neve, mivel a közepén egy domb van. Később hivatalosan a ***Bajcsy-Zsilinszky utca*** nevet viselte, 1984-től újra *Domb utcá*-nak nevezik. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 1. — T31-G3.

Dorogi dűlő lásd **Dorogi-föld, Dorogi út**

Dorogi-föld 2011: *Dorogi-főüd,* 1991: *Dorogi-dűlő.* — Jól művelhető földterület a település északnyugati határában, a Bodonoskút-dűlő és a Nyárias között, a Hajdúdorog felé vezető dűlőút mellett. — HhT. 1991. — T17-G2.

Dorogi-nyomás 2011: *Dorogi-nyomás.* — A település északnyugati részén, a hajdúdorogi határ mellett húzódó határrész. — T11-F4.

Dorogi út 1. 2011: *Dorogi út,* 1985: *Dorogi dülő, Dorogi út.* — Hajdúdorog felé vezető út. Az 1985-ös forrás azt írja róla, hogy „a vályogvető gödörnél kezdődik a Vidi út északi oldalán. Be van fásítva, ma már mint dorogi út nem is járható". — Molnár 1985a: 8.

Dorogi út 2. lásd **Dózsa György utca**

Dózsa György utca 2011: *Dózsa György utca,* 1985: *Dózsa György utca,* 1980: *Dózsa György utca, Dorogi út,* 1964: *Dózsa György utca.* — A belterület központjában, a Kossuth Lajos utcából nyíló és a nyugati határrész felé vezető utca. A Szellekföldi utca és a Pozsár Gyula utca között található, keresztülmegy rajta az új 4-es számú főútvonal. Korábban ***Dorogi út-***nak is nevezték, mert Hajdúdorog felé vezet. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-E3F3.

Döggödör lásd **Dögkút**

Dögkút 2011: *Dögkút ~ Döggödör ~ Vese-gödör.* | *Oda vitték a dögöket. A Kukucska-tanyától visszább, a Fenyves-erdőü sarkával szemben.* 1964: *Vesegödör.* — Az Angolkert nyugati oldalán, a Hevesi-föld mellett található mély gödör, amibe az elpusztult állatok tetemeit hordták. Nevezik még ***Döggödör-***nek és

Vese-gödör-nek is, ez utóbbi elnevezés háttere nem világos, és a nevet ma már csak kevesen ismerik. — Kardos 1964: 11. — T18-A3.

Dudás-tanya 2011: *Dudás-tanya.* — A település északi részén, az Angolkert északi sarkánál levő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-B2.

Égett-rét környéke 1858: *Egett-rét környéke.* — Földterület neve volt a település északkeleti határában, a vasútállomástól és a Nagy-gödörtől északra. — MKFT. — T18-D3.

Egyetértés utca 2011: *Egyetértés utca*. — A Vénkert negyedik utcája a település belterületének déli részén, a Határ utca és a Böszörményi utca között. Az 1990-es években nyitották. — T31-F5F4.

Elő-gyaki-erdő lásd **Elő-gyakor**

Elő-gyakor 1985: *Előgyaki-erdő,* 1964: *Előgyakoz, Előgyakos,* 1864: *Elő gyakor,* 1767–1774: *Előgyakor.* — Egykori erdő a település délkeleti határában, a Nagy-gödör alatt, a Kis-réttől keletre. Részei voltak a Kis-Elő-gyakor és a Nagy-Elő-gyakor. Az 1964-es forrásban szereplő *Előgyakos, Előgyakoz* alakok bizonyára hibás formák. Az ***Elő-gyaki-erdő*** név *Elő-gyakori ~ Elő-gyakri* jelzős formából alakulhatott. A *gyakor* köznév jelentése ’sűrű, bokros hely’ vagy ’sűrű erdő, cserjés’. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., Kardos 1964: 7, Molnár 1985a: 8, Pesty 1864: 319, TESz., TéT. 1767–1774, ÚMTsz. — T18-D4.

Első-dűlő 2011: *Első-düllő.* | *Itt vóut a Móunár-tanya és a Kása-tanya. Utánna következett a Második-düllő.* — A település határának északnyugati részén lévő dűlő, körülbelül a korábbi Gyulahalom-dűlő és a mellette fekvő Kis-Gyulahalom-dűlő területével azonos. Tégláson egyes nagyobb dűlőket számokkal is megneveztek, ehhez lásd Második-dűlő, Harmadik-dűlő.

Első-gát 2011: *Első-gát ~ Nagy-gát*. — A település északnyugati határában, a Sőre-laposon lévő átjáró. Akkor használták, ha a terület megtelt esővízzel. Általánosan ismert elnevezés. Az *első* előtag arra utal, hogy a belterület felől közelítve előbb következik, mint a *második* sorszámmal megjelölt gát. A *Kis-gát*-nak is nevezett Második-gát nevével összefüggésben ***Nagy-gát-***nak is nevezik. — T17-G1.

Első-kút 2011: *Első-kút.* | *Kút a Gyulahalmasi út mentéin*. — Kút a település északnyugati határában, a Gyulahalmára vezető út közelében, a Sőre-lapos mellett. — T17-G1.

Epreskert 2011: *Epreskert.* | *A disznóukat ez alá hajtották, fürösztötték.* 1985: *Epreskert,* 1964: *Epreskert,* 1912: *Epreskert,* 1909: *Epreskert, Epreskerti* szántóföldek, 1901: *Epreskert,* 1892: *Epres kert,* 1889: *Epreskert,* 1876: *Epres kert,* 1853: *Epreskert,* 1852: *Epreskert,* 1851: *Epreskert dűlö.* — Szántóföld eperfákkal a település határának déli részén, a Dézsmás-kert, Nagy-szőlő, Telek és Csürhe-legelő között. Általánosan ismert határrésznév. Az 1876-os forrás azt írja róla, hogy „Egy része szántóföld, mely kapás növénynyel használtatik, egy része tölgy erdő, van benne gyümölcsössé alakított kert, a legnagyobb rész eperfákkal van betelepítve melyek aljában sovány legelő van.”. A fehér eperfa a selyemhernyó-tenyésztéssel párhuzamosan terjedt el hazánkban a 18. században. Szántóföld jellegére utalva említik ***Epreskert-dűlő***-ként is. — Kardos 1964: 7, MNL. *eperfa,* Molnár 1985a: 8–9, TéL1–3, 5–6, 8–9, TéT. 1852. — T18-B4.

Epreskert-dűlő lásd **Epreskert**

Erdészház 1. 2011: *Erdészház,* 2011: *Ligeti erdőőrház,* 1981: *Ligeti erdőőrház.* — A település keleti határában, a Ligetben, a Görbekerttől északra lévő erdészház. Elhelyezkedése alapján ***Ligeti erdőőrház-***nak is nevezik. — Hnt. 2011, MoFnT. 2. — T18-D4.

Erdészház 2. 2011: *Erdészház.* | *Kulics erdész lakott benne. Korábban vóut itt Kökényesi erdész, Varga erdész is.* — Erdészház a belterülettől északnyugatra, az Angolkertben. — T18-B2.

Erdő utca 2011: *Erdőü utca*. — A belterület keleti részén, az Alkotmány és Kossuth utca kereszteződéséből nyíló rövid utca, amely a határ keleti részére vezet. — T31-G4.

Eresztvény 1. 1767–1774: *ereszvény.* — Egykori erdő a korabeli belterület nyugati szélén. Az *eresztvény* szó jelentése ’fiatal, sarjadó erdő’ és ’új telepítésű, fiatal gyümölcsös’. — FKnT., TESz., TéT. 1767–1774, ÚMTsz. — T31-F3.

Eresztvény 2. lásd **Balázs-kert**

Eresztvény(i)-dűlő lásd **Balázs-kert**

Estrázsa-hegy lásd **Strázsa-hegy**

Északi utca 2011: *Északi utca*. — Utca a belterület északi részén, a Bóti utcából nyílik. — T31-G1.

Fábián-dűlő 2011: *Fábián-düllő.* — A település belterületétől kissé nyugatra, a Bede-föld keleti szélén vezető dűlőút és a mellette fekvő szántóföld. Feltehetőleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-B3.

Fácánnevelő 2011: *Fácánnevelő.* — A belterülettől északnyugatra, a Fenyves-erdő, Kondásház és Bömbös között lévő fácántelep. — T18-A2.

Faiskola 1985: *Faiskola, Csemetekert.* — A város egykori faiskolája a település déli részén, a Hegyes-kert mellett. ***Csemetekert-***nek is nevezik. — Molnár 1985a: 7, 9. — T31-F4.

Falu-szállás 2011: *Falu-szállás,* 1985: *Falu-szállása, Mócföld, Szállás,* 1964: *Falu szállása,* 1864: *Falu szállása.* — A település északnyugati határában, a Kaszáló dűlő melletti terület, a Pap-tanya és a Csécsi-tanya közelében. Korábban szántóföld, nádas és rétes kaszáló is volt. Az 1964-es forrás az elnevezés okáról így ír: „A tatár és török időkben hatalmas nádas volt itt. Ide menekültek a lakosok az ellenség elől. Később a csikósok és gulyások telelőhelye volt". Erre utal a hely ***Szállás, Falu szállása*** névváltozata. Az 1985-ös forrás szerint román munkások szálláshelye volt a terület, amikor bérmunkára jöttek az uradalomba: ez magyarázza a ***Móc-föld*** elnevezést. — Kardos 1964: 7, Molnár 1985a: 10, 20, Pesty 1864: 319. — T17-F2.

Farkas-tanya 2011: *Farkas-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Major dűlő mellett, a Dézsán-rét szomszédságában. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Fazekas-dűlő 2011: *Fazekas-düllő ~ Fazekas-tanya.* | *Egy zsidónak vóut a tanyája. Pincéje is vóut, mert bort is csinált.* 1991: *Fazekas-dűlő.* — A település északnyugati határában, a Vadalma-kút-lapos melletti földterület, dűlőút és tanya. A területen a szántóföld mellett egykor erdő volt és gyümölcsöskert szőlővel. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1991. — T17-G2H2.

Fazekas-tanya lásd **Fazekas-dűlő**

Fehértói-szivárgó 1991: *Fehértói-szivárgó,* 1981: *Fehértói-szivárgó.* — A település északkeleti határában lévő mesterséges vízfolyás, amely a Szár-hegy keleti részén lép be Téglás határába, és a Hajdúsági Iparművekig tart. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T19-E2.

Felső-Bek-kert lásd **Bek-kert**

Felszabadulás utca 2011: *Felszabadulás utca*. — A Vénkert második utcája a belterület déli részén, a Böszörményi utca és a Dézsmáskert utca között. Az 1990-es években nyitották. — T31-G5G4.

Fényes utca 2011: *Fényes utca ~ Rákóci utca,* 1985: *Szérűskert,* 1985: *Fényes utca, Rákóczi utca, Szérűskert,* 1980: *Fényes utca, Rákóczi utca,* 1964: *Fényes utca, Rákóczi utca,* 1943: *Fényes u[tca],* 1930: *Fényes u[tca],* 19. sz.: *Fényes utca.* — Utca a belterület központi részén, az Iskola utca és az Ady Endre utca között. Az 1960-as évek előtt és 1984-től újra *Fényes utca* a hivatalos neve. A források szerint az elnevezés onnan származik, hogy ebben az utcában jómódú gazdák és családjaik laktak. A Fényes utca beépítetlen telkeit ***Szérűskert***-nek is nevezték, mert gazdasági udvarok, istállók és takarmányvermek voltak ezen a területen, külön a gazdák lakótelkeitől. 1984 előtt ***Rákóczi utca*** volt a hivatalos neve. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985a: 27, 1985b: 4, TéL4, 17. — T31-G3.

Fényes utcai általános iskola
Fotó: Kecskeméti Csaba

Fényes utcai általános iskola 2011: *Fényes utcai általános iskola ~ Fényes utcai iskola ~ Általános iskola ~ Nagy iskola ~ Új iskola.* —

A Fényes utcán található általános iskola. A II. Rákóczi Ferenc Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagintézménye, ahová ma az alsó tagozatosok járnak. Az ***Új iskola, Nagy iskola*** elnevezés onnan származik, hogy a lebontott régi iskolához képest újabb és nagyobb volt. Nevezik egyszerűen ***Általános iskolá***nak is. — T31-G3.

Fényes utcai iskola lásd **Fényes utcai általános iskola**

Fenyves lásd **Fenyves-erdő**

Fenyves-erdő 2011: *Fenyves-erdőü ~ Fenyves.* | *Hatalmas vörösfenyők vóutak itt.* 1985: *Fenyveserdő.* — Erdő a belterülettől északnyugatra, az Angolkert vörösfenyős része, a Vadászházon túl. Nevezik egyszerűen ***Fenyves-***nek is. — Molnár 1985a: 10. — T18-A2.

Fenyves utca 2011: *Fenyves utca ~ Vörösmarti utca,* 1985: *Vörösmarty utca,* 1980: *Vörösmarty utca,* 1964: *Vörösmarthy utca,* 19. sz.: *Dedókert u[tca].* — A belterület keleti részén található utca, a Liget utca és az Erdő utca között. 1984-től nevezik *Fenyves utcá*-nak, korábban ***Vörösmarty utca*** volt a neve. Mivel a volt Dedó-kertben nyitották, ezért régebben ***Dedókert utcá***-nak is nevezték. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 6, TéL4. — T31-G4.

Férges-kert 2011: *Férgeskert,* 1985: *Férgeskert,* 1964: *Férgeskert.* — Gyümölcsöskert a település határának déli részén, a Bek-kert magasabban fekvő területén, amelynek egy része ma már Hajdúhadházhoz tartozik. A források szerint az elnevezés onnan ered, hogy a területen sok férges gyümölcs termett. — Kardos 1964: 7, Molnár 1985a: 10. — T17-H4.

Focipálya lásd **Sportpálya**

Forgács-tanya 2011: *Forgács-tanya.* — A település északnyugati határában, a Fazekas-dűlőben lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-G2.

Fő utca lásd **Kossuth Lajos utca**

Fürst Sándor utca lásd **Nyíl utca**

Fűzfás-kúti-tábla 1964: *Ficfáskúti tábla.* — Földterület neve volt a település határában. Az elnevezés bizonyára egy olyan kút emlékét őrzi, amely mellett fűzfák lehettek. A *ficfa* a *fűzfa* nyelvjárási alakja. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 7.

Gábor Áron utca 2011: *Gábor Áron utca,* 1985: *Gábor Áron utca,* 1980: *Gábor Áron utca,* 1964: *Gábor Áron utca.* — Rövid utca a belterület északi részén, a Dohányos utca és az Ady Endre utca között. A Kender-gaz területén nyitották. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-G2.

Gábor-tanya 1900: *Gábor tn. [tanya],* 1884: *Gábor tn. [tanya].* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Fehértói úttól kissé nyugatra. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, HKFT. — T17-F1.

Galamb utca 2011: *Galamb utca.* — Utca a belterület északi részén, a Kossuth utca és a Báthory István utca között. — T31-G1.

Gargya-tanya lásd **Madai-tanya**

Gersei-föld 2011: *Gersei-főüd.* — Szántóföld a település északnyugati határában, a Kaszáló dűlő mellett, a Keresztút után. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Görbe-Bek-kert 2011: *Görbe-Bek-kert ~ Görbe-kert.* | *Csemegés, főkéint szöllőt termesztettek benne. Nevét onnan kapta, hogy görbe, kanyargós területek, főüdek vóutak itt.* 2011: *Görbekert,* 1991: *Görbe-kert,* 1985: *Görbekert,* 1981: *Görbe-kert,* 1980: *Görbekert,* 1964: *Görbe Bekkert,* 1943: *Alsó-Vén-kert,* 1940: *Görbekert,* 1930: *Gőrbebekkert,* 1930: *Görbebekkert,* 1930: *Görbebekert,* 1928: *Görbe Bekk kert,* 1900: *Alsó-Ben kert,* 1889: *Gőrbe bekkert,* 1884: *Alsó Ben kert,* 1876: *Görbe bekk-kert,* 1858: *Alsó Ben Kert,* 1852: *Görbekert,* 1853: *Görbekert,* 1851: *Görbe Kert, bekkert.* — Határrész a település délkeleti részén, a Kossuth-kerttől és Peres-kerttől délre, a Hajdúhadházi határ mellett. Szántó és gyümölcsöskert, amelyben főként szőlőt termesztenek. A történeti források is többnyire szőlőskertként említik. A helybeliek szerint a ***Görbe-kert*** név onnan származik, hogy görbe parcellák alkotják, köztük kanyargós utakkal. A *Görbe-Bek-kert* elnevezés Bek Pál gróf nevét őrzi, s összefügg a *Bek-kert* névvel, mivel ugyanaz a személy birtokolta a területeket. A *görbe* előtag a két terület egymástól való megkülönböztetésére szolgált. Néhány térképes

forrás ***Alsó-Vén-kert***-ként, *Alsó-Ben-kert*-ként — helyesen ***Alsó-Bek-kert***-ként — jelöli a területet, amelynek felső része Hajdúhadházhoz tartozik. — HhT. 1900, 1943, 1991, HKFT., Hnt. 2011, Kardos 1964: 7, Kocsis 1980: 11, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 10, TéL1, 3–6, 12–14, 18, TéT. 1852. — T18-C4D4.

Görbe-kert lásd **Görbe-Bek-kert**

Görög katolikus templom Fotó: Hőgye Lajos

Görög katolikus templom 2011: *Görög katolikus templom*. — Görög katolikus templom a Stadion utca és a Dózsa György utca kereszteződésében. Szent Illés próféta-templom a hivatalos egyházi neve. 1997-ben szentelték fel. — T31-G3.

Gulyás-hegy 1964: *Gulyáshegy.* — Egykori legelő, amelyen a gulya kútja volt. Esetleg kapcsolatba hozható a hajdúhadházi *Gulyáshegy* megnevezéssel. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 7.

Gyár utca 2011*: Gyár utca ~ István kiráj utca,* 1985: *István király utca,* 1980: *István király utca.* — A Pozsár Gyula utcából nyíló rövid zsákutca a belterület nyugati részén. Párhuzamos a József Attila utcával. Az 1970-es években nyitották a volt Ólas-kertben. 1984-től nevezik hivatalosan *Gyár utcá*-nak, korábban ***István király utca*** volt a neve. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-H3.

Györgykereke lásd **Szentlélek**

Györkkereke lásd **Szentlélek**

Györktelek lásd **Szentlélek**

Gyulahalma lásd **Gyulahalom**

Gyula halma lásd **Hármashatár**

Gyulahalmasi iskola 2011: *Gyulahalmasi iskola.* — Egykori tanyasi iskola a település északnyugati határában, Gyulahalom központjában. — T11-G4.

Gyulahalmasi kastély 2011: *Gyulahalmasi kastéj.* — Egykori kastély a település északnyugati határában, Gyulahalom központjában. — T11-G4.

Gyulahalmasi-tanya lásd **Gyulahalom**

Gyulahalmasi út 2011: *Gyulahalmasi út.* 1991: *Gyulahalmi út,* 1981: *Gyula-halomi út.* — A belterületről Gyulahalom felé vezető út. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T11-G4.

Gyulahalmi-dűlő lásd **Gyulahalom**

Gyulahalom 2011: *Gyulahalom ~ Gyulahalma ~ Gyulahalmasi-tanya.* | *Tanyavilág. Körülbelül negyven–ötven család élt itt, főképpen cselédidőig.* | *Olyan sűrűn lakott terület vóut, hogy iskola, bóut, kastéj, kocsma, telefon is vóut itt.* 1991: *Gyulahalmi-dűlő,* 1985: *Gyulahalom, Gyulahalom tanya,* 1981: *Gyulahalom,* 1981: *Gyula-halom,* 1980: *Gyulahalom,* 1964: *Gyulahalom, Gyulahalom tanya,* 1943: *Gyulahalom,* 1937: *Gyulahalom,* 1930: *Gyulahalom, Gyulahalom düllő,* 1929: *gyulahalom,* 1928: *Gyulahalom tanya,* 1913: *Gyulahalom,* 1905: *Gyulahalom p[uszta],* 1900: *Gyula halom dűlő, Gyulahalom,* 1889: *Gyula halom Tanya, Gyula halom dűllő,* 1884: *Gyulahalom psz.,* 1876: *Gyulahalom dűlő,* 1864: *Gyulahalmi dűlő, Gyula halom,* 1858: *P[uszta] Gyula halom,* 1853: *Nagygyulahalom,* 1852: *Nagy Gyulahalom,* 1851: *(Nagy) gyulahalom dűllo,* 19. sz.: *Gyulahalom dűllő.* — Egykori tanyaközpont a település északnyugati határában, az újfehértói és hajdúdorogi határnál. Korábban nagy kiterjedésű, jó minőségű szántóföld, rét volt tanyákkal. Nagyjából a mai Első-dűlő területének felel meg. Általánosan ismert határrésznév. Az 1864-es forrás szerint ***Gyulahalma*** nagy puszta volt gróf Degenfeld Imre birtokában, a ***Gyulahalmi-dűlő, Gyulahalom-dűlő*** pedig a puszta mellett elnyúló szántóföldeket jelölte. A hely-

beliek számára elsősorban tanyabokrot jelent a név, ezt hangsúlyozza a ***Gyulahalompuszta,*** a ***Gyulahalom-tanya*** és a ***Gyulahalmasi-tanya*** névváltozat. Az itt lakókat 1962-től folyamatosan, tervezetten betelepítették Téglás belterületére, a mai Új utcában és a Szilágyi Erzsébet utcában kaptak házhelyeket. A terület és a rajta lévő lakott hely a közeli Gyulahalom nevű kiemelkedésről kapta a nevét (ezt lásd a Hármashatár címszó alatt). Azokban a forrásokban, amelyekben Kis-Gyulahalom nevű dűlő is szerepel, rendszerint ***Nagy-Gyulahalom***-ként jelölik a területet. — HhT. 1991, HKFT., Hnt. 1913, 1937, Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, Kogutowicz 1905, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 11, Pesty 1864: 319, 321, TéL1–7, 14, 17, TéT. 1852, 1981. — T11-G4H5.

Gyula-halom lásd **Hármashatár**

Gyulahalom-dűlő lásd **Gyulahalom**

Gyulahalompuszta lásd **Gyulahalom**

Gyulahalom-tanya lásd **Gyulahalom**

Gyulás-halom lásd **Hármashatár**

Hadházi-csatorna lásd **Kanális 2.**

Hadházi-földek-dűlő lásd **Bolt**

Hadházi utca lásd **Petőfi Sándor utca**

Haga-tanya 2011: *Haga-tanya.* — Tanya a település keleti határában, a Széna-rét mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-C3.

Hajdúböszörményi vicinális út lásd **Böszörményi utca**

Halastó 2011: *Halastóu.* | *A közepéibe egy szigetet vóut, körülötte tőügyfák.* 1985: *Halastó.* — Egykori halastó a belterület északnyugati részén, a jelenlegi futballpálya területén. 1944-ig a Kastélykert dísztavaként funkcionált, majd 1970-ben a sportpálya építése miatt feltöltötték. — Molnár 1985a: 11. — T31-G2.

Halom-hegy lásd **Halom-tábla**

Halom-tábla 2011: *Halom-tábla ~ Halom-hegy,* 1964: *Halomtábla.* — Szántóföld a település északnyugati határában Gyulahalmán túl, az újfehértói határ mentén. Kevesen ismerik. — Kardos 1964: 8. — T11-F4.

Hangács-halom 1767–1774: *Hangats halom.* — Egykori határhalom a település északnyugati határvonalán, a Gyulahalomtól kissé keletre, az egykori Bolt település és Téglás között. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. A név előtagja a *hanga* 'egyfajta cserje' növénynév *-cs* képzős származéka lehet. — FNESz. *Hangács,* TESz., TéT. 1767–1774. — T11-H5.

Harmadik-dűlő 2011: *Harmadik-düllő.* | *Ebben a düllőben vóut a Sőrés tanya, Kis Gyulatanya, Kása-tanya, Deák-tanya, Simon-tanya.* — A település határának délnyugati részén fekszik. A régebben Bodonoskút-dűlőként, valamint a Kaszáló-dűlőként említett területeket jelöli. A sorszámmal megjelölt dűlőnevekhez lásd Első-dűlő.

Hármashatár Fotó: Pór Imre

Hármashatár 2011: *Hármashatár,* 1991: *Gyula-halom,* 1864: *Gyulahalma,* 1858: *Gyula halom,* 1851: *Gyuláshalom,* 1782–1785: *Gyula Halom,* 1767–1774: *Gyula Halom.* — Határhalom, domb a település északnyugati határában, Újfehértó, Téglás és Hajdúdorog határának a találkozásánál. Az 1864-es forrás szerint a ***Gyula halma*** „szép magas fekvésü halom, tetején régi kerek árok, vagy sáncz látszik; ugy az allyán is, hagyomány szerint Gyula vezér itt ütötte fel sátorát, itt táborozott". A névadás valódi indítékát nem ismerjük. A ***Gyulás-halom*** névváltozat esetleg kapcsolatba hozható a területtel szomszédos és Hajdúdoroghoz tartozó Gyúlás nevű határrésszel. — EKFT., HhT. 1991, Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, MKFT., Molnár 1985a: 11, Pesty 1864: 319, TéT. 1767–1774. — T11-G4.

Határdűlő 1985: *Határdülő, Kékesdülő.* — Határút Hajdúdorog és Téglás között. Egyidejűleg ***Kékes dűlő***-nek is nevezték. E megnevezés indítékát nem ismerjük. Ma egyik elnevezést sem használják. — Molnár 1985a: 12. — T11-F4.

Határ utca 2011: *Határ utca.* — Utca a belterület déli részén, az Alkotmány utcából nyílik. Az elnevezést az magyarázza, hogy az utca Téglás és Hajdúhadház határán található. Hivatalos név. — T31-G5.

Havasi-tanya 1991: *Havasi-tny. [tanya].* — Egykori tanya a belterülettől keletre, a Tömöri-tanya közelében. Feltehetőleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1991. — T18-D3.

Hegyes-kert 2011: *Hegyes-kert.* | *Csúcsosan ment a területek véige.* 1985: *Hegyeskert,* 1912: *Hegyeskert.* — Egykori szőlőskert a település déli határában. Mára nagyrészt beépítették. A történeti források a Vénkert egy lapályos, sík részét, a Nagy-szőlő és Petőfi-kert közötti területet nevezik így. Az elnevezés a szőlőskert alakjára utal. — Molnár 1985a: 12, TéL2, 10. — T31-F4.

Hét vezér utca 2011: *Hét vezér utca*. — A Vénkert harmadik utcája a belterület déli részén, a Böszörményi utca és a Tél utca között. Az 1990-es években nyitották. — T31-F5G4.

Hevesi-föld 2011: *Hevesi-főüd.* — A belterülettől északnyugatra, a Dögkút és az Angolkert mellett fekvő szántóföld. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A3.

Homok utca 2011: *Homok utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a Temető utca és a Kuruc utca között. — T31-H2.

Horváth-tanya 2011: *Horvát-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Középső-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-H3.

Hosszú-dűlő 2011: *Hosszú-düllő ~ Hosszúfőüd.* | *Hosszúkás főüdterületek vóutak.* 1991: *Hosszú-dűlő,* 1985: *Hosszudülő,* 1981: *Hosszu dűlő,* 1981: *Hosszú-dűlő,* 1964: *Hosszú dűlő, Hosszú föld,* 1943: *Hosszú dűlő,* 1930: *Hosszu dülő,* 1928: *Hosszu dülő,* 1900: *Hosszú dűlő,* 1889: *Hosszú dűllő,* 1884: *Hosszú dűlő,* 1876: *Hosszú dűlő,* 1858: *Hoszu dűlő,* 1852: *Hosszúdűllő,* 1851: *Hosszú dűllő.* — A belterülettől délnyugatra, a Barackos és Bárány-legelő melletti homokos talajú gyümölcsös és szántó. Ma kisebb területet értenek rajta, mint amit a történeti források jelölnek. Az elnevezést a helybeliek a földterület hosszú, keskeny alakjával magyarázzák. Ritkábban ***Hosszúföld***-ként is említik. — HhT. 1900, 1943, 1991, HKFT., Kardos 1964: 8, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 12, TéL1, 4–7, 14, TéT. 1852, 1981. — T18-A4.

Hosszú-dűlő kertje 1858: *Hosszu dülö kertje.* — Egykori kertség a belterülettől kissé délnyugatra, a Hosszú-dűlőtől délre. — MKFT. — T18-A4.

Hosszú-föld lásd **Hosszú-dűlő**

Hős utca 2011: *Hős utca ~ Toldi utca,* 1985: *Toldi utca,* 1980: *Toldi utca, Kriptájj utca,* 1964: *Toldi utca.* — Rövid utca a belterület északi részén, a Kossuth utca és a Temető utca között. 1984-től nevezik *Hős utcá*-nak, korábban ***Toldi utca*** volt a neve. A forrásokban ***Kriptály utca***-ként is említik, mert a grófi kriptához vezetett. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-G2.

Hunyadi utca lásd **Dohányos utca**

Irigyli 1985: *Irigyli.* — Egykori árkos fasor ott, ahol az Annakert kezdődött, a település déli határmezsgyéjénél. Az Alkotmány utca keleti oldalától a hajdúhadházi Epreskertig tart. Az elnevezés a legenda szerint onnan származik, hogy a hajdúhadháziak irigyelték a területet a téglásiaktól, mert ezzel is szerették volna növelni a saját legelőrészüket. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Molnár 1985a: 12. — T31-G5.

Iskola 1. 2011: *Iskola.* — Egykori tanyasi iskola a település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlőben, az Iskola dűlő mellett. — T11-F4.

Iskola 2. lásd **Szár-hegyesi iskola**

Iskola dűlő 2011: *Iskola düllő,* 1985: *Iskoladülő.* — A település északnyugati határában, a Dorogi-nyomásig vezető dűlőút, a Major dűlő és a Kaszáló dűlő között. Az elnevezés onnan származik, hogy az út az Iskola mellett vezetett. Általánosan ismert dűlőnév. — Molnár 1985a: 12. — T17-F1.

Iskola utca 2011: *Iskola utca ~ Kinizsi utca,* 1985: *Kinizsi utca,* 1980: *Kapusházi, Kinizsi utca,* 1964: *Kinizsi utca,* 1930: *Kapus u[tca],* 19. sz.: *Kapusházi utca, Kapus u[tca].* — Utca a település központjában, az Úttörő utca, a Petőfi utca és a Stadion utca kereszteződését köti

össze a Kossuth utca és a Liget utca kereszteződésével. 1984-től *Iskola utca* a hivatalos neve, korábban ***Kinizsi utcá***-nak nevezték. A források legkorábbi ***Kapus utca***, ***Kapusházi utca*** elnevezései arra utalnak, hogy az utca a grófi birtok kapusházához, illetve a Kapusházi-szántóföldhöz vezetett. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3, TéL4. — T31-G3.

István király utca lásd **Gyár utca**

Jeles-dűlő 2011: *Jeles-düllő ~ Jeles-tanya,* 1985: *Jelesdülő.* — Egykori tanyaépület a körülötte lévő földekkel a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Gyulahalmasi iskola környékén. ***Jeles-tanyá***-nak is nevezik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Molnár 1985a: 12. — T11-F5.

Jeles-erdő 2011: *Jeles-erdőü.* — A település északnyugati határában, a Második-dűlőben található erdő, ami a Jeles-tanyához tartozott. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Jeles-tanya 1. 2011: *Jeles-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlőben, a Kása-tanya és a Zelenka-tanya között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E4.

Jeles-tanya 2. lásd **Jeles-dűlő**

Jókai utca lásd **Bökönyi utca**

József Attila utca 2011: *József Attila utca,* 1985: *József Attila utca,* 1980: *József Attila utca,* 1964: *József Attila utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Pozsár Gyula utca és a Liget utca között. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-H3.

Juhfürösztő 2011: *Juhfürösztő.* | *A bárányokat nyírás előtt itt fürösztötték le.* 1985: *Juhfürdető.* — A település belterületétől délnyugatra, a 4-es számú főút és a Böszörményi út által határolt terület a Nagy-szőlő mellett. Mély gödör, vizes, lápos terület, ahová gyakran lehajtották az állatokat fürdetés céljából. Általánosan ismert határrésznév. — Molnár 1985a: 12–13. — T18-B4.

Juhhodály 2011: *Juhhodáj.* — Juhok számára készült ól, szállás a település belterületétől nyugatra, a Legelőtől kissé nyugatra, a Bikaerdő közelében. — T17-H3.

Juhhodály dűlő lásd **Középső dűlő**

Kállai-sűrű 2011: *Kállai-sűrű,* 1964: *Kállai sűrű.* — Az Angolkert sűrű, bokros része. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét, mivel a településen ma is él *Kállai* nevű család. — Kardos 1964: 8.

Kanális 1. 2011: *Kanális,* 1991: *Vidi-ér,* 1985: *Vidi-Ércsatorna.* — A hajdúdorogi határban eredő, Vid felől a téglási határba belépő mesterséges vízfolyás, amely Hajdúhadház felé vezet tovább. Csak időszakosan van benne víz. ***Vidi-ér*** néven is említik, hivatalos vízrajzi neve ***Vidi-ér-csatorna.*** — HhT. 1991, Molnár 1985a: 32. — T17-E1F2.

Kanális 2. 2011: *Kanális ~ Hadházi-csatorna.* | *A Hadházi szennyvízből a tiszta víz ebben jön le.* 1991: *Hadházi-csatorna,* 1981: *Hadházi-csatorna.* — Mesterséges csatorna, amely a belterülettől északra, Újfehértó irányából lép be a településre, a belterület nyugati oldala mellett vezet végig, majd a déli határrészen végighaladva a hadházi határnál végződik. A helybeliek többnyire *Kanális* néven említik. A ***Hadházi-csatorna*** hivatalos vízrajzi név. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T18-B3C3.

Kanális Fotó: Hőgye Lajos

Káposztáskert 2011: *Káposztáskert ~ Tóalj,* 1985: *Káposztáskert, Tóalj,* 1964: *Káposztás kert, Tóalj,* 1931: *Káposztás kert,* 1930: *Tóalja,* 1930: *Káposztás kert,* 1889: *Káposztás kert,* 1876: *Káposztás kert,* 1853: *Káposztás kert,* 1852: *Káposztáskert,* 1851: *Káposztás kert.* — Lakott hely a belterület északkeleti részén, a Szendrei-kert mellett. A mai Bocskai utcát, a Barátság utcát és a Vasút utcát, Tóalj utcát foglalja magába. Általánosan ismert elnevezés. Korábban mélyen fekvő, sáros, vizes terület volt, melynek jó minőségű részén főleg káposztát termesztettek, kisebb részén pedig

kendert, lucernát, burgonyát vetettek. Kis parcellák, 200 négyszögöles telkek voltak rajta. A ***Tóalj(a)*** elnevezés arra utal, hogy korábban a közelben egy tó volt. Később feltöltötték és beépítették. — Kardos 1964: 8, 11, Molnár 1985a: 13, 29, TéL1, 3–6, 14–15, TéT. 1852. — T31-H2.

Kapusház Fotó: Pór Imre

Kapusház 2011: *Kapusház.* | *A gróf birtokára a bemenetnél két oldalt vóut két épitmény, amelyben grófi cselédek laktak, ezeket hívták Kapusháznak.* | *Két őr lakott benne. Nem mehetett be, csak aki oda tartozott. A kapus és a kertész háza vóut.* 1985: *kapusház,* 1943: *Kapusház,* 1930: *Kapusház.* — A grófi birtok bejáratánál, kapujánál lévő egykori épületek együttese, amelyben a gróf szolgálatában dolgozó, a kaput őrző cselédek laktak. Az Úttörő utca, Stadion utca és az Iskola utca kereszteződésénél lévő kapusházak a kastély díszes bejárataként szolgáltak. Általánosan ismert név. — Molnár 1985a: 14, TéL4, 17. — T31-G3.

Kapusházi lásd **Kapusházi-szántóföld**

Kapusházi utca lásd **Iskola utca**

Kapusházi-dűlő lásd **Kapusházi-szántóföld**

Kapusházi-szántóföld 1985: *Kapusházi-szántóföldek, Kapusházi dülő,* 1942: *Kapusházi,* 1940: *Kapusházi sz[án]tó föld, Kapusházi,* 1909: *Kapusházi szántóföld.* — Egykori szántóterület a Kapusháznál, a kastélyhoz tartozott. Ma beépített terület: a Dózsa György, a Stadion, az Úttörő és a Magazin utcák határolják. 1945 után osztották ki házhelyeknek. ***Kapusházi, Kapusházi-dűlő*** formában is szerepel. — Molnár 1985a: 14, TéL2, 18–19. — T31-F3.

Kapus utca lásd **Iskola utca**

Kása-hegy lásd **Kásás-hegy**

Kásás-hegy 2011: *Kásás-hegy ~ Kása-hegy.* | *A Kása-hegyen vóut Téglás település először.* | *A Kásás-hegy a Bede-főüdnél a bodzás végénél van.* 1985: *Kásás-hegy, Kása-hegy,* 1964: *Kásáshegy,* 1930: *Kásás hegy,* 1900: *Kásás hegy.* — A belterülettől nyugatra, a Bede-föld és a Legelő közötti, magasabban fekvő homokos domb, amelyen fasor megy keresztül. ***Kása-hegy***-nek is említik. Az 1985-ös forrás kevéssé meggyőző magyarázata szerint anyaga szemcsés homok, ami nem jellemző ezen a környéken, innen ered az elnevezése. Valószínűbb, hogy az előtag a *Kása* családnévvel lehet kapcsolatban (vö. Kása-tanya), vagy esetleg itt termesztett növényre utal. — Kardos 1964: 8, Molnár 1985a: 15, TéL7, 14. — T18-A3.

Kása-tanya 1. 2011: *Kása-tanya ~ Kása-tanyák.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Gyulahalmasi iskola környékén, az Első- és Második-dűlő határán. Gyakran emlegetik együtt a másik ugyanilyen nevű tanyával, ami tőle távol fekszik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F4.

Kása-tanya 2. 2011: *Kása-tanya ~ Kása-tanyák.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Harmadik-dűlőben, a Deák-tanya és Jeles-tanya között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Kastély lásd **Degenfeld-kastély**

Kastélykert lásd **Virágkert**

Kaszáló lásd **Kaszáló-dűlő**

Kaszáló-dűlő 2011: *Kaszáló-düllő,* 1991: *Kaszáló,* 1985: *Kaszálódülő,* 1981: *Kaszáló,* 1981: *Kaszáló, Kaszálódűlő,* 1980: *Kaszáló,* 1964: *Kaszáló,* 1937: *Kaszáló,* 1930: *Kaszálódülő, Kaszáló,* 1930: *Kaszáló düllő,* 1929: *Kaszálló,* 1928: *Kaszáló, Kaszáló dülő,* 1912: *Kaszáló,* 1901: *Kaszáló,* 1900: *Kaszáló dűlő,* 19. sz.: *Kaszáló dűllő,* 1892: *Kaszáló,* 1889: *Kaszálló dűllő,* 1876: *Kaszáló dűlő,* 1853: *Kaszáló dűlő,* 1852: *Kaszálódűlő,* 1851: *Kaszálló dűllö.* — Dűlőút és a mellette fekvő földterület a település északnyugati határában, a Harmadik-dűlőben. A dűlőút a hajdúdorogi határig vezet. Korábban a területen tanyák is voltak. A korai történeti forrásokhoz képest a helybeliek ma kisebb területet értenek rajta. Egyes részei silányabb minőségű szántóföldek voltak, más részeit kaszálóként, rétként használták. Bizonyos részein időnként megállt a víz, ami miatt helyenként mocsaras, nádas területek jöttek

létre. A ***Kaszáló*** elnevezése ugyancsak használatos volt. — HhT. 1991, Hnt. 1937, Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 15, TéL1–7, 10–12, 14, TéT. 1852, 1981. — T11-F5.

Kaszáló-rét 1985: *Kaszálórét.* — Egykori kaszáló a temetőtől délkeletre, a vasút mellett. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Molnár 1985a: 15. — T18-C3.

Kasztrol 2011: *Kaszroj.* — Egykori cselédlakások a Bacsóház és a belterület között, grófi cselédek laktak bennük. A névadás indítéka nem ismert, a név valószínűleg az 'általában nagyméretű, leginkább vasból készült lábas vagy fazék' jelentésű *kasztrol* (itt: *kaszroj*) tájszóval függ össze. — ÚMTsz. — T18-B3.

Kece lásd **Kecény**

Kecény 2011: *Kecény,* 1985: *Kece, Kecény, Kecénylapos,* 1884: *Kezin,* 1852: *Keczen,* 1767–1774: *Ketző Lapos.* — Erdőterület a település keleti határában, a bökönyi határ mellett. ***Kecény-lapos***-ként is említik, ami valószínűsíti, hogy azonos lehet az 1767–1774-es térképen szereplő ***Kecő-lapos*** nevű hellyel. Újabban ***Kece*** néven is előfordul. Az elnevezés eredete bizonytalan. — HKFT., Molnár 1985a: 16, TéT. 1767–1774, 1852, ÚMTsz. — T19-E3.

Kecény híd 1985: *Kecén híd.* — Egykori híd a település keleti határában, a Kecény nevű erdőben. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Molnár 1985a: 16.

Kecény-kút 1985: *Kecén kut.* — Egykori kút a település keleti határában, a Kecény nevű erdőben. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Molnár 1985a: 16.

Kecény-lapos lásd **Kecény**

Kecő-lapos lásd **Kecény**

Kecskés foltja 1767–1774: *Ketskes fottya.* — A mai belterület délkeleti részén, a Kis-réttől északra található terület. A *folt* földrajzi köznév 'tisztás, kopár földterület a vetésben' értelemben lehetett használatos (ehhez lásd Hajdúböszörmény település alatt a Hosszú-Kaján-szik szócikket). Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., TéT. 1767–1774, ÚMTsz. — T18-C4.

Kékes dűlő lásd **Határdűlő**

Kemecsei-dűlő 2011: *Kemecsei-düllő ~ Kemecsi-düllő ~ Nagy-düllő.* — Szántóföld és a mellette haladó dűlőút a település északnyugati határában, a Bika-erdő mellett. Korábban tanya is volt rajta. Tulajdonosáról kapta a nevét. A párhuzamosan használatos ***Nagy-dűlő*** elnevezés a terület méretére utal. — T17-G3H3.

Kenderföld lásd **Kossuth-kert**

Kender-gaz 2011: *Kender-gaz.* | *A gróf idejében kenderáztató vóut. Gödrös terület. Vizes, lápos hely vóut.* | *Szélfútta homok vóut rajta, ezért nemesebb növény nem termett meg, mivel nem kaptak megfelelő trágyát.* 1985: *Kendergaz,* 1981: *Kendergaz,* 1980: *Kendergaz,* 1964: *Kendergaz,* 1900: *Kender gaz,* 1889: *Kender gaz,* 1876: *Kendergaz,* 1853: *Kendergaz,* 1852: *Kendergaz,* 1851: *Kender gaz.* — Egykori erdő és szántóföld a belterület északnyugati részén, a Stadion utca végénél. Mára jobbára már beépítették. Mély, gödrös, gyakran vizes terület volt. A történeti források azt írják róla, hogy „Egy dűlönek azért vétetett az Erdő a szántó földel, mivel árokkal körül egybe van véve s egy dűlöt képeznek". Az erdő többnyire keményfát szolgáltatott; a szántóföldbe kendert, lóherét, rozst, burgonyát vetettek. A *kender* előtag a szántóföld legfontosabb növényére utal, a *gaz* utótag pedig 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév. — FKnT., Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 16, TéL1, 3, 5–7, TéT. 1852, 1981. — T18-C3.

Kender utca 2011: *Kender utca ~ Árpád utca,* 1985: *Árpád utca,* 1980: *Árpád utca.* — Kis utca a belterület északi részén, a Kossuth utcát és a Tóthfalusi utcát köti össze. 1984-től *Kender utca* a hivatalos neve, korábban ***Árpád utcá***-nak nevezték. — Kocsis 1980: 6, Molnár 1985b: 1. — T31-G2.

Kerek lásd **Szentlélek**

Kerek-erdő 2011: *Kerek-erdőü ~ Kukucska-erdőü.* | *Kerek alakú erdőü vóut.* | *Százötven éves fák is vóutak benne.* — Erdő a belterülettől északnyugatra, a Kukucska-tanyák mellett. A *Kerek-erdő* nevet a kör alakban ültetett fák miatt viseli. A ***Kukucska-erdő*** nevet tulajdonosáról kapta. — T18-A2.

Keresztút 2011: *Keresztút.* — Út a település északnyugati határában, az Iskola dűlőt és Kaszáló dűlőt keresztezi. — T11-F5.

Kinizsi utca lásd **Iskola utca**

Kisannakert 2011: *Kisannakert,* 1985: *Kisannakert,* 1930: *Kisannakert,* 1913: *Kisannakert,* 19. sz.: *Kisannakert.* — Egykori szőlőskert, ma már beépített terület a település déli határában. Az Annakert egyik része. — Hnt. 1913, Molnár 1985a: 4, TéL4. — T31-G5.

Kis-Árva-kert lásd **Árva-kert**

Kis-Cserepes lásd **Kis-Cserepes-kert**

Kis-Cserepes-kert 2011: *Kis-Cserepes-kert ~ Kis-cserepes ~ Kis-Paradicsom-kert.* 1985: *Kiscserepeskert,* 1981: *Kis-Cserepes-kert,* 1980: *Kiscserepes,* 1964: *Kiscserepeskert, Kis-Paradicsomkert,* 1940: *Kis cserepeskert,* 1931: *Kis cserepes kert,* 1930: *Kiscserepeskert,* 1928: *Kiscserepeskert,* 1908: *Kiscserepeskert,* 1889: *Kis Cserepes kert,* 1876: *Kis Cserepes Kert,* 1853: *Kis Cserepes,* 1852: *Kis Cserepes,* 1851: *Kis Cserepes Kert.* — Szőlőskert a település déli határában. A Cserepes-kert kisebb, felső része, ahol a tanyaépület is volt. Folytatása a Nagy-Cserepes-kert. A névből a *kert* utótagot gyakran elhagyják, és a helyet csak ***Kis-Cserepes***-ként említik. Nevezik továbbá ***Kis-Paradicsom-kert***-nek is (lásd még a Kis-Paradicsom-kert elnevezést Hajdúhadház helynevei között is). Ennek indítékaként felvetődött az a lehetőség, hogy a terület feltűnően jó termőtalaja miatt kaphatta ezt a nevet, ez azonban ellentmond a korábbi történeti forrásoknak, amelyek szerint ebben a dűlőben voltak a legrosszabb és legterméketlenebb szőlők. — Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 16, TéL1, 3–6, 12, 15, 18, TéT. 1852. — T17-H4.

Kis-Elő-gyakor 1853: *Kis Előgyakor,* 1852: *Kis-Előgyakor,* 1851: *Kis Előgyakor.* — Egykori erdő a település délkeleti határában. Az Előgyakor kisebbik, kevésbé jó minőségű része. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. Vö. Nagy-Elő-gyakor. — FKnT., TéL1, 3, TESz., TéT. 1852, ÚMTsz. — T18-C4.

Kis-gát lásd **Második-gát**

Kis-Gyulahalmos-dűlő lásd **Kis-Gyulahalom**

Kis-Gyulahalom 2011: *Kis-Gyulahalom, Kis-Gyulahalmára,* 1991: *Kis-Gyula-halmos-dűlő,* 1985: *Kisgyulahalma,* 1981: *Kisgyulahalom,* 1981: *Kisgyulahalmidűlő,* 1980: *Kisgyulahalom,* 1964: *Kisgyulahalom,* 1940: *Kis gyulahalom,* 1931: *Kis Gyulahalom,* 1930: *Kisgyulahalom, Kisgyulahalom dűlő,* 1928: *Kis gyula halom,* 1900: *Kis-Gyula halom dűlő,* 1889: *Kis gyula halom dűllő,* 1876: *Kis Gyulahalom dűlő,* 1858: *Kis Gyula halom,* 1853: *Kisgyulahalom,* 1852: *Kis Gyulahalom,* 1851: *Kisgyulahalom dűllö.* — Nagy kiterjedésű egykori dűlő a település északnyugati határában, jó minőségű szántófölddel, mezővel. A helybeliek ma a *Kis-Gyulahalom* néven Gyulahalom központi részét értik, a nevet szántóföldként nem azonosítják. A *dűlő* utótaggal kiegészített ***Kis-Gyulahalom-dűlő, Kis-Gyulahalmos-dűlő*** formák inkább a földterületre utalnak. A Gyulahalomnak vagy másként Nagy-Gyulahalomnak említett határrésznél kisebb területet jelöl. — HhT. 1991, Kardos 1964: 8, Kocsis 1980: 11, MKFT., Molnár 1985a: 16, TéL1, 3–7, 11–12, 14–15, 18, TéT. 1852, 1981. — T11-G5.

Kis-Gyulahalom-dűlő lásd **Kis-Gyulahalom**

Kis Gyula-tanya 2011: *Kis Gyula-tanya.* | *A háború előtt cseléd lakott csak benne.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Harmadik-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Kis iskola lásd **Régi iskola**

Kis-Kossuth-kert 2011: *Kis-Kossut-kert.* — Szőlőskert a település délkeleti határában. A Kossuth-kert kisebb, északi nyúlványa. — T18-C4.

Kis-Körtefa-lapos 2011: *Kis-Körtefa-lapos,* 1964: *Kiskörtefa lapos.* — A település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlőn, a Zelenka-tanya egy részén található lapos terület. Az 1964-es forrás azt írja róla, hogy „Sok vadkörtefa volt ezen a területen, ma kaszáló csupán néhány vadkörtefával”. Vö. Nagy-Körtefa-lapos. — Kardos 1964: 9. — T11-E4.

Kis-Nyárias 2011: *Kis-Nyárias.* — Szántóföld a település északnyugati határában. A Nyárias kisebbik része. — T17-H2.

Kis-Paradicsom-kert lásd **Kis-Cserepes-kert**

Kis-rét 2011: *Kis-réit,* 1985: *Kisrétilegelő, Kisrét,* 1980: *Kisrét,* 1964: *Kisrét,* 1940: *Kis-*

rét, 1937: *Kisréti dülő,* 1931: *Kis rét,* 1930: *Kis rét,* 1928: *Kisrét,* 1889: *Kis rét,* 1876: *Kis rét,* 1864: *Kis rét,* 1853: *Kis-rét,* 1852: *Kis Rét,* 1851: *Kisrét,* 1767–1774: *Kis Rét.* — A település déli határában, a belterület és a Peres-kert közötti mocsaras, vizes terület, rét, melyen egykor tó is volt (lásd a Kis-rét-tó szócikkében). Korábban nagyobb kiterjedésű lehetett, az 1767–1774-es térkép az akkori belterülettől délre, egészen a hadházi határnál jelöli. A névben szereplő *kis* előtag ellenére ma is meglehetősen nagy területet jelöl. Általánosan ismert elnevezés. Nagy-rét névről nem tudunk a településen. A történeti forrásokban ***Kis-réti-dűlő***-ként és ***Kis-réti-legelő***-ként is említik. — Kardos 1964: 9, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 17, Pesty 1864: 319, TéL1, 3–6, 12, 15, 18, TéT. 1767–1774, 1852. — T18-C4.

Kis-réti-dűlő lásd **Kis-rét**

Kis-réti-erdő 2011: *Kis-réiti-erdőü ~ Korona-erdőü* | *A Kis-réit oldalában vóut. Olyan fák vóutak az erdőben, ami hasonlít az akáchoz, csak hatalmas nagy tövise van, kétágú, koronafának nevezik.* 1985: *Kisréti erdő,* 1964: *Korona erdő.* — Egykori erdő a település déli határában, a Kis-rétnél. ***Korona-erdő***-nek a benne növő koronafákról nevezték. Az erdőt ugyan kivágták, de a helybeliek még ismerik a nevet, igaz, csupán ritkán használják. — Kardos 1964: 6, Molnár 1985a: 17, ÚMTsz. — T18-C4.

Kis-réti-hegy lásd **Strázsa-hegy**

Kis-réti-legelő lásd **Kis-rét**

Kis-rét-tó 2011: *Kis-réit-tóu.* | *A réiten vízes kacsaúsztató vóut.* — Egykori tó a település déli határában, a Kis-réten. — T18-C4.

Kis-szőlő 2011: *Kis-szöllő,* 1985: *Kisszőlő.* — Egykori szőlőskert a mai belterület nyugati részén, a Nagy-szőlő közelében, annál kisebb területet jelöl. A Kisszőlő utca őrzi a nevét. Az 1985-ös forrás azt írja róla, hogy az itt termelt szőlő, s az abból készült bor a kastély lakóinak ellátását szolgálta. — Molnár 1985a: 17. — T31-F3.

Kisszőlő utca 2011: *Kisszőlő utca,* 1985: *Kisszőlő utca,* 1980: *Kisszőlő utca,* 1964: *Kis szőlő utca.* — Utca a belterület nyugati részén, az Úttörő és a Böszörményi utca között. A Kisszőlő nevű szőlőskert területén nyitották. Hivatalos név. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3. — T31-F3.

Kóka-tanya 2011: *Kóka-tanya,* 1991: *Kókai-tny. [tanya].* — A település keleti határában, a Széna-réten lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1991. — T18-D3.

Kondásház 2011: *Kondásház.* | *Disznókat tartottak itt, a gróf disznóneveldéje vóut.* | *Méijvíz vóut itt, egy kondás belefúlt a vízbe.* 1985: *Kondásház.* — Egykori legelő és sertéstelep a település belterületétől nyugatra, a Bede-föld mellett. — Molnár 1985a: 17. — T18-A3.

Kongó 1. 2011: *Kongó.* | *Düllőút a falu széléin, a Bacsó-ház után kezdődött.* 1980: *Kongó,* 1964: *Kongó.* — Dűlőút a belterülettől kissé nyugatra, a Bacsóház és a Kongó-gaz nevű terület mellett. Az 1964-es forrás szerint az elnevezés onnan származik, hogy kongó hangot adott a béresek ostora, ha itt terelték az uraság állatait. A *kongat* a helyi nyelvjárásban 'ostorral csendít' értelmű, a *kongó* pedig 'állat nyakába akasztott kolomp' jelentésben is használatos. Általánosan ismert elnevezés. — Kardos 1964: 9, Kocsis 1980: 11, ÚMTsz. — T18-B3.

Kongó 2. lásd **Kongó-gaz**

Kongó-gaz 1985: *Kongó,* 1876: *Kongó gaz,* 1853: *Kongogaz,* 1852: *Kongógaz,* 1851: *Kongó gaz.* — A belterülettől nyugatra, a Kongó nevű dűlőút környékén, a Bárány-legelőtől északra eső szántóföld, legelő és erdő. A helybeliek ma a *Kongó* elnevezést csak a dűlőútra használják. A *gaz* utótag 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Kongó. — FKnT., Molnár 1985a: 17, TéL1, 3, 5, TéT. 1852. — T18-B3.

Konyhakert 1985: *Konyhakert.* — A grófi kastélykert egy része, ahol szakképzett kertész vezetésével zöldséget termeltek. Ma egy részén a sportpálya van. — Molnár 1985a: 18. — T31-F2.

Kopasz keresztút 2011: *Kopasz keresztút.* — A település északnyugati határában, Gyulahalmán keresztül vezető dűlőút. A névadás indítéka ismeretlen. — T11-G5.

Korona-erdő lásd **Kis-réti-erdő**

Kossuth-kert 2011: *Kossut-kert,* 1991: *Kossuth-kert,* 1985: *Kossuth-kert,* 1981: *Kossuth-*

kert, 1981: *Kossuth-kert,* 1980: *Kossuth-kert,* 1964: *Kossuth kert,* 1942: *Kossuthkert,* 1940: *Kosuth kert,* 1933: *Kossuthkert,* 1931: *Kossúth kert,* 1930: *Kossuth kert,* 1928: *Kossuth kert,* 1912: *Kosuth kert, Kosuth kerti szőlők,* 1909: *Kosúth kerti erdők, Kosúth kert, Kosúth kerti szőlők,* 1909: *Kossuth kert, Kossuth kerti szöllök,* 1908: *Kossuth kert,* 1901: *Kosúth kert,* 1892: *Kenderföld,* 1889: *Kossuthkert, Kenderfőld,* 1876: *Kenderfőld,* 1851: *Kenderföld.* — A település délkeleti határában, a vasúttól keletre, a Görbe-Bek-kert és a Peres-kert között elterülő bekerítetlen szőlőskert, amelyben több dűlő is van. Egykor az egész terület erdő lehetett: egy 1853-as térkép alapján a Kis-Elő-gyakor nevű erdő egyik részét képezte. A 19. századi forrásokban ***Kenderföld*** néven is szerepel, amelyet erdőként, szántóként és kaszálóként tartottak számon. Az erdőben tölgy, nyár és akác egyaránt volt, a szántóföldjeibe pedig a rozson, burgonyán kívül elsősorban kendert vetettek, ez magyarázza a terület elnevezését. A helybeliek ma ez utóbbi elnevezést nem ismerik. Később szőlőskertté alakult, a 19. században a környéken ezeket gyakran a nemzeti történelem kiemelkedő alakjairól nevezték el. Az 1900-as évek elejéről származó források az *erdő* és *szőlő* utótaggal kiegészülve ***Kossuth-kerti-erdők*** és ***Kossuth-kerti-szőlők*** alakban is említik, amely a terület átalakulásának folyamatát mutatja. Kisebb részét Kis-Kossuth-kertnek nevezik. — HhT. 1991, Kardos 1964: 9, Kocsis 1980: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 9, 18, TéL1–2, 4–6, 8–9, 12–13, 15–16, 18–19, TéT. 1981. — T18-C4.

Kossuth-kerti-erdők lásd **Kossuth-kert**

Kossuth-kerti-szőlők lásd **Kossuth-kert**

Kossuth Lajos utca 2011: *Kossut utca ~ Kossut Lajos utca,* 1985: *Kossuth Lajos utca, Köves utca, Főutca,* 1980: *Kossuth utca, Köves út, Köves utca,* 1964: *Kossuth utca,* 1943: *Köves u[tca],* 1930: *Köves,* 19. sz.: *Köves utca.* — A település főutcája, amely kettészeli a belterületet. Korábban része volt a régi 4-es számú főútvonalnak. Az utcát a régebbi források többnyire ***Főutca***-ként és ***Köves út***-ként vagy ***Köves utca***-ként, esetleg ***Köves***-ként említik. Az elnevezés arra utal, hogy ez a település legrégebbi, leghosszabb és elsőként kikövezett utcája. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3, TéL4, 17. — T31-G4G2.

Kölcsey utca lásd **Vadász utca**

Könyvtár 2011: *Könyvtár*. — 1998 óta a Kossuth utcán működő könyvtár. Városi Könyvtár a hivatalos neve. — T31-G3.

Köves út lásd **Kossuth Lajos utca**

Köves utca lásd **Kossuth Lajos utca**

Középső-dűlő 2011: *Középső-düllő ~ Juhhodáj-düllő.* | *Ebben vóut a Horvát-tanya.* 1991: *Középső-dűlő,* 1985: *Középdülő,* 1884: *Középsö dülö.* — A település északnyugati határában, az Újfehértói úttól keletre lévő dűlőút és a mellette fekvő földterület. Az út mára megszűnt a J. Tóth dűlővel együtt, helyettük egy közös dűlőutat alakítottak ki amiatt, hogy nagyobb területű földtáblákat nyerjenek. Elhelyezkedéséről kapta a nevét. A közelében lévő juhhodályról ***Juhhodály-dűlő***-nek is nevezik. — HhT. 1991, HKFT., Molnár 1985a: 18. — T17-G2H3.

Községi vicinális út lásd **Böszörményi utca**

Kriptály utca lásd **Hős utca**

Kukucska-dűlő lásd **Kukucska-tanya 1.**

Kukucska-erdő lásd **Kerek-erdő**

Kukucska-tanya 1. 2011: *Kukucska-tanya ~ Kukucska-düllő.* | *Hat és fél hóud szántófőüd és nyolcszáz öl csemegés tartozott hozzá, amiben főleg szöllő vóut.* — Tanya a település északnyugati határában, a Fácánnevelő és a Csillaiföld között. ***Kukucska-dűlő***-nek is nevezik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A2.

Kukucska-tanya 2. 2011: *Kukucska-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Kerek-erdő sarkánál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A2.

Kun Béla utca 2011: *Kun Béla utca,* 1985: *Kun Béla utca,* 1980: *Kun Béla utca.* — L alakú utca a belterület központjától délre. A Szabadság és a Nyárfa utcából nyílik. — Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3. — T31-G3.

Kuruc utca 2011: *Kuruc utca ~ Bem József utca,* 1985: *Bem József utca,* 1980: *Bem József utca.* — A Homok utca folytatása a vasúti pálya mellett, a belterület északkeleti részén. 1984-től *Kuruc utca* a hivatalos neve, korábban ***Bem József utcá***-nak nevezték. Az 1970-

es években nyitották a Balázs-kertben. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 1. — T31-H2.

Lapos-rét lásd **Lápos-rét**

Lápos-rét 2011: *Lápos-réit,* 1985: *Laposrét,* 1981: *Lápos-rét,* 1943: *Lápos rét,* 1900: *Lápos rét,* 1884: *Lapos ret.* — A település déli határában, a Vénkert és Juhfürösztő melletti lápos terület. Korábban ***Lapos-rét*** néven ugyancsak felbukkan. — HhT. 1900, 1943, HKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 19. — T18-B4.

Legelő 2011: *Legelőü.* | *A falu határában lévő nagy legelőü. Ide hajtották ki nyáron az állatokat.* 1981: *Legelő,* 1964: *Legelő,* 1937: *Legelő dülő,* 1933: *Legelő,* 1930: *Legelő,* 1929: *Legelő,* 1928: *Legelő,* 1912: *Legelő,* 1901: *Legelő,* 1900: *Legelő,* 1889: *Legelő.* — A belterülettől nyugatra, a Kondásház és a Szellek-föld közötti legelő. A források szerint egy részén korábban erdő is volt, többnyire akácfákkal. Egy alkalommal ***Legelő-dűlő-***ként is megjelenik. — Kardos 1964: 9, MoFnT. 2., TéL2, 4, 6–7, 10–12, 15. — T17-H3.

Legelő-dűlő lásd **Legelő**

Lévai-zug 2011: *Lévai-zug.* | *Az Angolkertben van, egy út mellett.* 1985: *Lévai-zug,* 1964: *Lévai zug.* — A belterülettől északnyugatra fekszik, az Angolkert része. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. A *zug* utótag az Angolkert egy mélyebben fekvő beszögellésére utal. — Kardos 1964: 9, Molnár 1985a: 17. — T18-B3.

Liget 2011: *Liget ~ Liget-erdőü,* 1985: *Ligeterdő,* 1981: *Liget,* 1964: *Liget,* 1930: *Liget,* 1929: *Liget,* 1901: *Liget,* 1900: *Liget,* 1892: *Liget,* 1889: *Liget,* 1884: *Liget erdő,* 1876: *Liget,* 1858: *Liget,* 1853: *Liget,* 1852: *Liget,* 1851: *Liget.* — Nagy kiterjedésű erdő a település keleti határában, átnyúlik Hajdúhadház területére is. A 19. században még nagyobb kiterjedésű lehetett, s nemcsak erdő, hanem kaszáló és szántóföld is volt a területen. Ritkábban a ***Liget-erdő*** elnevezése is használatos ma is és a régiségben is. — HKFT., Kardos 1964: 9, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 19, TéL1–7, TéT. 1852. — T18-D4.

Liget-erdő lásd **Liget**

Ligeti erdőőrház lásd **Erdészház 1.**

Liget utca 2011: *Liget utca,* 1985: *Liget utca,* 1980: *Liget utca.* — A település keleti határterületére, a Liget nevű erdő felé vezető utca. Hivatalos név. — Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3. — T31-G3.

Macskahártya 2011: *Macskahártya.* | *A Cserepeskert feléi van, a Bika-erdőü mellett. Szántó az erdőü széile alatt.* 1985: *Macskahártya,* 1964: *Macskahártya,* 1767–1774: *Matska Háttya.* — Szántóföld és nagyobb részben erdő a település délnyugati határában, a Cserepes-kert és a Bika-erdő között. Általánosan ismert elnevezés. Korábban legelő volt. A 18. századi térképen ***Macska hátja*** néven szerepel. Amennyiben ez volt a név eredeti formája, a szerkezete idővel elhomályosult, s így alakulhatott ki a mai *Macskahártya* névalak. Ehhez népi névmagyarázat is társult: az 1964-es forrás szerint „nevét alakjáról kapta, mert olyan hegyesszög szerü, mint mikor a macska szétnyitja a körmeit". — Kardos 1964: 9, Molnár 1985a: 19, TéT. 1767–1774. — T17-H3.

Macska hátja lásd **Macskahártya**

Macs(i) utca lásd **Széchenyi István utca**

Madai-tanya 2011: *Madai-tanya ~ Gargya-tanya ~ Cserepes-tanya.* | *Vitéz Madai Gyula tanyája vóut termőfőüddel. Hadháziak építették.* | *Madai Gyulának jómódúként cserepes tetejű háza vóut.* 1991: *Madai tny. [tanya],* 1980: *Madai-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Cserepes-kertben. A *Madai-tanya* elnevezés a terület korábbi, a ***Gargya-tanya*** pedig a későbbi tulajdonosára utal. A helybeliek ***Cserepes-tanyá-***nak is említik, mert elmondásuk szerint, a tanyán lévő lakóház teteje volt először cseréppel befedve. — HhT. 1991, Kocsis 1980: 10. — T17-H4.

Magányos fa 2011: *Magányos fa.* — A település északnyugati határában, Gyulahalmon magányosan álló nagy diófa. Tájékozódási pontként is használják.

Magazin-kert 2011: *Magazin-kert.* | *Vegyes gazdálkodókert. Szántóu, de gyakran vóut benne dinnye. A Dózsa György utcán túl lévő réisz.* 1985: *Magazinkert, Mályváskert,* 1980: *Magazinkert.* — Egykori kert a Magazin utca mellett. A kastélyhoz tartozó gazdasági szérűskert volt, ahol többek között magtárak, malom és csűrök is álltak. Még az 1980-as években is megvolt. Mára beépítették. A *magazin* tájszó a keleti nyelvjárásokban 'raktár' jelentésben

él, erre utal az elnevezés. Korábbi forrásban ***Mályvás-kert***-ként is említik, mely bizonyára a kertben lévő muskátlikra utalhatott. — Kocsis 1980: 6, Molnár 1985a: 20, ÚMTsz. — T31-F3.

Magazin utca 2011: *Magazin utca ~ Arany János utca,* 1985: *Arany János utca,* 1980: *Arany János utca,* 1964: *Arany János utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Dózsa György utca és az Ady Endre utca között. 1984-től *Magazin utca* a hivatalos neve. Az elnevezés onnan származik, hogy az egykori Magazin-kerten vezet keresztül. Korábban hivatalosan ***Arany János utcá-***nak nevezték. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 6, Molnár 1985b: 1. — T31-F3.

Major dűlő 2011: *Major düllő.* — Dűlőút a település északnyugati határában, párhuzamos az Iskola dűlővel. Nevét a mellette fekvő Major-tanyáról kapta. — T17-F1.

Major-tanya 2011: *Major-tanya ~ Major-düllő,* 1985: *Majorosdülő, Majordülő.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Major dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Major-dűlő-***nek és ***Majoros-dűlő-***nek is említik. — Molnár 1985a: 20. — T17-G1.

Major(os)-dűlő lásd **Major-tanya**

Május 1. utca 2011: *Május elseje utca.* — A település egyik legújabban nyitott utcája, közel a belterület központjához, a Dózsa György utca és a Böszörményi utca között. — T31-G4.

Malom utca 2011: *Malom utca,* 1985: *Malom utca, Zsák utca, Zug utca,* 1980: *Malom utca,* 1964: *Malom utca.* — Kis utca a belterület központjában, a Liget utca és a Pozsár Gyula utca között. Nevezték ***Zsák utcá-***nak és ***Zug utcá-***nak is. Ebben az utcában volt a falu malma. A *Malom utca* hivatalos név. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3. — T31-G3.

Mályvás-kert lásd **Magazin-kert**

Marján-tanya 2011: *Marján-tanya.* — Egykori tanya a település északkeleti határában, a Szár-hegyen, a Méregraktár környékén. Tulajdonosáról nevezték el. — T18-D2.

Mártírok utca 2011: *Mártírok utca ~ Sallai utca,* 1985: *Sallai utca,* 1980: *Sallai utca,* 1964: *Sallay utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Tóalj utca és a Pozsár Gyula utca között, közel a vasútállomáshoz. 1984-től *Mártírok utca* a hivatalos neve, ezt megelőzően ***Sallai utcá-***nak nevezték. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 4. — T31-H3.

Második-dűlő 2011: *Második-düllő.* | *Itt vóut a Jeles-tanya, Szabó Sándor-tanya, Szabó Imre-tanya, Szilágyi-tanya.* — A település északnyugatra nyúló határterületének középső része, az Első-dűlő és a Harmadik-dűlő között. A sorszámmal megjelölt dűlőnevekhez lásd Első-dűlő.

Második-gát 2011: *Második-gát ~ Kis-gát.* — A település északnyugati határában, a Sőrelaposon lévő átjáró. Akkor használták, ha a terület megtelt esővízzel. Mélyebb volt itt a talaj, mint az Első-gátnál, ezért többet kellett kerülni. Általánosan ismert elnevezés. A *második* előtag arra utal, hogy a belterület felől közelítve később következik, mint az Első-gát. A Nagy-Gátnak is nevezett Első-gát nevével összefüggésben ***Kis-gát***-nak is nevezik. — T11-G5.

Máté-hegy 2011: *Máté-hegy.* | *A Téglási-főüd hátulsó réiszéin. Kásák és Deákék lakták. Fasor, erdőü, de inkább szántófőüd van itt.* 1991: *Máté hegy-dűlő,* 1985: *Mátéhegy, Mátéhegyi dülő,* 1981: *Mátéhegy,* 1981: *Mátéhegy,* 1964: *Mátéhegy,* 1930: *Mátéhegy,* 1929: *Mátéhegy,* 1928: *Mátéhegy,* 1912: *Máté-hegy,* 1912: *Máté hegy,* 1908: *Mátéhegy,* 1901: *Máté hegy,* 1900: *Mátéj hegy dűlő,* 19. sz.: *Mátéhegy dűllő,* 1892: *Máté hegy,* 1889: *Mátéj hegy dűllő,* 1876: *Mátéhegyi dűlő,* 1864: *Máté hegy,* 1853: *Mátehegy,* 1852: *Mátéhegy,* 1851: *Mátéjhegydűllö.* — Egykori nagy kiterjedésű dűlő a település északnyugati határában, a Kis-Gyulahalom-dűlő és a Bodonoskút-dűlő között, vegyes minőségű szántóföldek és mezők voltak rajta. Nagyrészt a mai Második-dűlő területére terjedt ki, ám a helybeliek ma jóval kisebb dűlőt értenek rajta. Valószínűleg egykori tulajdonosáról kapta a nevét. A források ***Máté-hegy(i)-dűlő*** formában is gyakran említik. — HhT. 1991, Kardos 1964: 9, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 20, Pesty 1864: 319, TéL1–7, 10–12, TéT. 1852, 1981. — T11-F5G5.

Máté-hegy(i)-dűlő lásd **Máté-hegy**

Mátyás király utca 2011: *Mátyás kiráj utca,* 1985: *Mátyás király utca,* 1980: *Mátyás király utca.* — A település belterületének nyugati részén található utca, a Nyárias út–Vadász utca kereszteződése és a Dózsa György utca között. — Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 3. — T31-F3.

Méregraktár 2011: *Méregraktár.* — Egykori raktár a település északkeleti határában, a Szár-hegyen, amely a téesz tulajdonában volt. Rendeltetéséről kapta a nevét. — T18-D2.

Mező 2011: *Mező,* 1991: *Mező-dűlő,* 1985: *Mező,* 1964: *Mezőtanya,* 1767–1774: *Nagy Mező.* — A település északnyugati szélén, a hajdúdorogi határ mellett lévő nagy kiterjedésű terület. Szántók, legelő és egy tanya is volt itt, ennek megfelelően ***Mező-tanya*** és ***Mező-dűlő*** néven is szerepel. Egy 18. századi térképen ***Nagy-Mező***-ként rögzítették. — HhT. 1991, Kardos 1964: 9, Molnár 1985a: 20, TéT. 1767–1774. — T11-F4.

Mező-dűlő lásd **Mező**

Mezősi út 2011: *Mezősi út.* — Út a település északnyugati határában, a Mező nevű dűlőföldön. A Dorogi-nyomásig vezet. — T11-F4.

Mező-tanya lásd **Mező**

Móc-föld lásd **Falu-szállás**

Mogyorós 2011: *Mogyorós ~ Mogyorós-erdőü,* 1964: *Mogyorósi erdő,* 1900: *Mogyorós.* — A belterülettől északnyugatra, az Angolkertben lévő, mogyorófákkal és -bokrokkal teli erdőrész. — Kardos 1964: 9, TéL7. — T18-B3.

Mogyorós(i)-erdő lásd **Mogyorós**

Molnár-tanya 2011: *Molnár-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Első-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Monoki-kert 2011: *Monoki-kert,* 1985: *Monokikert,* 1980: *Monoki-kert.* — Egykori kert a belterület északi részén, az Ady Endre utca és a Kossuth Lajos utca által határolt területen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985a: 20. — T31-G2.

Monoki utcája lásd **Ady Endre utca**

Mónus-hegy lásd **Mónus-halom**

Mónus-halom 1782–1785: *Monus halom,* 1767–1774: *Monoshegy.* — Egykori határhalom a belterülettől északnyugatra, a Fenyveserdőtől északra, Téglás és Bolt határán. Az előtag feltehetőleg családnévi eredetű, a településen ma is élnek *Mónus* családnevűek. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — EKFT., TéT. 1767–1774. — T18-A2.

Mozi 2011: *Mozi*. — A Kossuth utcán működő egykori mozi, amely ma kulturális rendezvényeknek helyszínt biztosító épület. Városi mozi a hivatalos neve. — T31-G3.

Nadály zug lásd **Akácos utca**

Nádas tér 2011: *Nádas tér.* — A belterület központjában, a Pozsár Gyula utca, Bocskai utca, Tóalj utca és Kossuth Lajos utca metszéspontjában található tér. Keresztülmegy rajta a Nádas utca. Az elnevezés arra utal, hogy korábban a közelben egy nádassal szegélyezett tó volt. — Kardos 1964: 8, 11. — T31-G3.

Nádas utca 2011: *Nádas utca ~ Nagysándor utca,* 1985: *Nagy Sándor utca,* 1980: *Nagy Sándor utca, Nagy út, Tó út,* 1964: *Nagy Sándor utca.* — A belterület központjában, a Pozsár Gyula utca és a Temető utca között található utca. 1984-től *Nádas utca* a hivatalos neve, korábban ***Nagysándor (József) utcá-***nak nevezték. Az 1988-as forrás az utca korábbi neveiként említi a ***Tó út*** és ***Nagy út*** neveket. A *Nádas utca* elnevezés arra utal, hogy korábban a közelben egy nádassal szegélyezett tó volt. — Kardos 1964: 3, 8, 11, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 4. — T31-G2.

Nagy András foltja lásd **Angolkert**

Nagy-Cserepes lásd **Nagy-Cserepes-kert**

Nagy-Cserepes-kert 2011: *Nagy-Cserepes-kert ~ Szöllőskertek,* 1985: *Nagycserepeskert,* 1981: *Nagy-Cserepes-kert,* 1964: *Nagycserepeskert,* 1940: *Nagy cserepeskert,* 1930: *Nagycserepeskert,* 1928: *Nagycserepes kert,* 1889: *Nagy Cserepes kert,* 1876: *Nagy Cserepes Kert,* 1853: *Nagy Cserepes,* 1852: *Nagy Cserepes,* 1851: *Nagy Cserepes Kert.* — Szőlőskert a település déli határában, a Bek-kert szomszédságában, a hajdúhadházi határ mellett. A Cserepes-kert nagyobbik, alsó része, a Kis-Cserepes-kert folytatása. A történeti források szerint ebben a dűlőben voltak a legjobb és legtermékenyebb szőlők. ***Nagy-Cserepes*** formában is előfordul. A helybeliek ma többnyire csak ***Szőlőskertek-***nek nevezik a területet, *Nagy-Cserepes-kert*-ként csak kevesen isme-

rik. — Kardos 1964: 9, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 21, TéL1, 3–6, 12, 14, 18, TéT. 1852. — T17-H4.

Nagy-Dedó 1930: *Nagy dedó.* — A Dedó-kert nagyobbik részét nevezhették így a belterület délkeleti részén. A helybeliek ma nem használják a nevet. — TéL14. — T18-C4.

Nagy-dűlő lásd **Kemecsei-dűlő**

Nagy-Elő-gyakor 1853: *Nagy Előgyakor,* 1852: *Nagy-Előgyakor,* 1851: *Nagy Elögyakor.* — Egykori erdő a település délkeleti határában. Az Elő-gyakor nagyobbik része. A település legjobb minőségű erdei közé tartozott. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. Vö. Kis-Elő-gyakor. — TéL1, 3, TéT. 1852. — T18-C4.

Nagy-erdő 1864: *Nagy erdö.* — Egyetlen forrásban említik, helyét pontosabban nem ismerjük. — Pesty 1864: 319.

Nagy fasor 2011: *Nagy fasor.* — Nagy fákkal szegélyezett dűlőút a belterülettől északnyugatra, a Kásás-hegytől nyugatra, az Ötvenöles úton. — T18-A3.

Nagy-gát lásd **Első-gát**

Nagy-gödör 1985: *Nagygödör,* 1943: *Nagygödör,* 1900: *Nagy gödör,* 1884: *Nagy gödör,* 1858: *Nagy-gödör,* 1767–1774: *Nagy gődör.* — Mély fekvésű terület a település keleti határában, a Széna-réttől délre. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik, ide telepítették a Hajdúsági Iparműveket. — HhT. 1900, 1943, HKFT., MKFT., Molnár 1985a: 21, TéT. 1767–1774. — T18-D4, T19-E3.

Nagy-Gyulahalom lásd **Gyulahalom**

Nagy-Gyulahalom-dűlő lásd **Gyulahalom**

Nagy-hegy 1767–1774: *Nagy Hegy.* — Magasabban fekvő terület volt a belterület északi részén. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — TéT. 1767–1774. — T31-H2.

Nagy iskola lásd **Fényes utcai általános iskola**

Nagy-kert lásd **Nagy-szőlő**

Nagy-Körtefa-lapos 1964: *Nagykörtefa lapos.* — Egykori vadkörtefás terület a település határában, helyét pontosabban nem ismerjük. A név bizonyára összefügg a *Kis-Körtefa-lapos* elnevezéssel, annál bizonyára nagyobb kiterjedésű területet jelölt. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 9.

Nagy-lápos 1884: *Nagy lápos.* — A település északnyugati határában lévő terület, az Újfehértói úttól nyugatra, a hajdúvidi határ mellett, a mai Kaszáló környékén feküdt. A *lápos* utótag arra utal, hogy vizes, mocsaras, nádas, vízinövényekkel benőtt hely lehetett. — FKnT., HKFT. — T17-F2.

Nagy-laposi-tábla 1964: *Nagylaposi tábla.* — Sík, kiemelkedés nélküli terület. A Bek gróf által felparcellázott földek egy darabját nevezték így. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 10.

Nagy-mező lásd **Mező**

Nagy-Nyárias 2011: *Nagy-Nyárias.* — Szántóföld a település északnyugati határában. A Nyárias nagyobbik része. — T17-G2.

Nagysándor utca lásd **Nádas utca**

Nagy-szőlő 2011: *Nagy-szöllő ~ Szöllő,* 1985: *Nagyszőlő,* 1853: *Nagy szőllő, Nagykert,* 1852: *Nagykert,* 1851: *Nagy Szőllö.* — Szőlőskert a belterülettől délre, a Juhfürösztő és a Vénkert között. A közeli Kis-szőlőnél nagyobb területet jelöl. ***Szőlő-***nek is említik, és a 19. században ***Nagy-kert*** néven is előfordul a forrásokban. — Molnár 1985a: 21, TéL1, 3, TéT. 1852. — T31-F4.

Nagy út lásd **Nádas utca**

N. András foltja lásd **Angolkert**

Nyáras alja lásd **Nyárias**

Nyárfa utca 2011: *Nyárfa utca,* 1985: *Nyárfa utca, Cigánytelek,* 1985: *Nyárfa utca,* 1980: *Nyárfa utca, Cigány telek,* 1964: *Nyárfa utca, Cigánytelek,* 1943: *nyárfa u[tca].* — Utca a belterület nyugati részén, a Böszörményi utca és az Úttörő utca között. A *Nyárfa utca* elnevezés onnan származik, hogy a területen hatalmas nyárfák voltak. Hivatalos név. Korábban ***Cigánytelek***-nek is mondták, mert az utcában teknővájó cigányok telepedtek le. Ma a Cigánytelek elnevezést egy másik területre használják. — Kardos 1964: 3, 7, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985a: 4, 7, 1985b: 4, TéL17. — T31-F3.

Nyárfai-hegy-lapos 1767–1774: *Nyár fai Hegy Lapos.* — Egykori mélyen fekvő, erdős terület a település északkeleti határában, a Kecő-lapostól északra, a Dank-hegy és a Szárhegy között, a bökönyi határnál. Ma már sem

a nevet, sem a helyet nem ismerik. — TéT. 1767–1774. — T18-D2.

Nyárias 2011: *Nyárias ~ Nyáras alja ~ Nyárias alja.* | *Gyulahalma mellett vóut. Sok nyárfa vóut a területen.* 1991: *Nyárias dűlő, Nyárias,* 1985: *Nyárosalja, Nyárias,* 1981: *Nyáros alja,* 1981: *Nyáros-alja,* 1980: *Nyársalja,* 1964: *Nyáros alja, Nyárias alja,* 1913: *Nyárjas,* 1900: *Nyáros alja,* 1889: *Nyáros allya,* 1876: *Nyáros alja,* 1851: *Nyáros allya.* — Szántóföld a település északnyugati határában, a Csőszföld és Gyulahalom mellett. A helybeliek többnyire *Nyárias*-nak nevezik, de ugyanerre a területre a ***Nyárias alja, Nyáras alja*** névváltozatot is használják. Az újabb források többnyire *Nyárias (alja)* alakban közlik, régebben inkább ***Nyáros (alja)***-ként szerepelt. Az elnevezés a helybeliek szerint onnan származik, hogy a területen sok nyárfa volt. Mások — minden bizonnyal a névalak sugallta motivációnak engedve — úgy vélik, hogy az elnevezés onnan ered, hogy a területet nyáron használták legelőként. A név a *nyár* fanév régies, népies *nyárj* alakjának származéka: *nyárjas* 'nyáros' (az 1913-as adat őrzi is ezt a formát), ebből alakult a ma használt, és részben át is értelmeződött *Nyárias* névforma. Két részét Kis- és Nagy-Nyáriasnak nevezik. — FKnT., HhT. 1991, Hnt. 1913, Kardos 1964: 10, Kocsis 1980: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 21, TéL1, 5–7, TéT. 1981, ÚMTsz. — T17-G2H2.

Nyárjas lásd **Nyárias**

Nyárias alja lásd **Nyárias**

Nyárias-dűlő lásd **Nyárias**

Nyárias út 2011: *Nyárias út.* — Utca a belterület nyugati részén, a Mátyás király utca és a Vadász utca kereszteződéséből nyílik. Az elnevezés onnan származik, hogy az utca a Nyárias nevű szántóterület felé vezet. — T31-E2.

Nyáros alja lásd **Nyárias**

Nyárs alja lásd **Nyárias**

Nyár utca 2011: *Nyár utca.* — A belterület déli részén, a Vénkertben található utca, az Újváros utca és a Városháza utca között. — T31-F4.

Nyíl utca 2011: *Nyíl utca ~ Fürst Sándor utca,* 1985: *Nyíl utca,* 1980: *Nyíl utca, Zsák utca,* 1964: *Nyíl utca.* — A belterület keleti részén található utca, a Pozsár Gyula utca és a Liget utca között. 1984 előtt rövid ideig ***Fürst Sándor utcá-***nak nevezték, ezt megelőzően és 1984-től újra *Nyíl utca* a hivatalos neve. A források az elnevezést az utca egyenes vonalvezetésével magyarázzák. A ***Zsák utca*** név pedig onnan ered, hogy eredetileg csak az egyik irányból megközelíthető utca volt. 1937-ben nyitották ki, ezt követően hívják *Nyíl utcá*-nak. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 4. — T31-G3.

Oláh-tanya 2011: *Olá-tanya.* | *A Lógerrel átellenben vóut, ma már nincs meg, mert lebontották.* — Egykori tanya a település déli határában. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Ólas-kert 1. 2011: *Ólas-kert,* 1964: *Ólaskert.* — Egykori istállókkal teli terület a belterülettől nyugatra, a Kondásház környékén. — Kardos 1964: 10. — T18-A3.

Ólas-kert 2. 1985: *Ólaskert.* — Egykori kertség istállókkal a mai belterület keleti részén, a Pozsár Gyula utca, József Attila utca, Liget utca és a vasúti sín között. 1970-ben házhelyeket osztottak a területen, itt nyílt a Gyár utca. — Molnár 1985a: 22.

Óvoda Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Óvoda 2011: *Óvoda ~ Bárcai Anna Városi Óvoda.* — A Kossuth utcán működő óvoda. A Bárczay Anna Városi Óvoda hivatalos nevet Bek Pálné Bárczay Annáról kapta, aki a megye harmadik óvodáját Tégláson alapította meg 1845-ben, amely azonban rövid időn belül megszűnt. A mai óvodát 1957-ben hozták létre. — T31-G3.

Ökörkút laposa 2011: *Ökörkút laposa.* | *Legelőü vóut, amin vóut egy kút, ebből itatták a jószágokat.* 1864: *Ökör kut laposa.* — Lapos legelőterület a település északnyugati határában, a Második-gát közelében, ahol az állatok

itatására szolgáló kút állt. Ma csak kevesen ismerik a nevet. — Pesty 1864: 319. — T11-H5.

Ördög árka 1864: *Ördög árka, Csörsz árka,* 1767–1774: *ördőg árka.* — A település északnyugati határát északkelet–délnyugati irányban átszelő mélyedés. Az 1864-es forrás szerint annak ellenére, hogy mindig művelés alatt áll, tisztán kivehető. Egyes elképzelések szerint római vagy avar védelmi célokat szolgáló sáncrendszer része volt, mely az Alföld peremén húzódott. Mások kiszáradt folyómedernek tartják. A ***Csörsz-árok*** elnevezés egy ősszláv 'Ördög-árok' jelentésű név részfordítása. A néphit a nagy árkokat, völgyeket gyakran tulajdonítja az ördög művének. Ma sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. A név adatolható Hajdúböszörmény, Hajdúdorog és Hajdúhadház területéről is. — FNESz. *Csörsz-árok,* MNL. *Csörsz-árka,* Pesty 1864: 319, TéT. 1767–1774. — T17-G2G3.

Ötvenméteres út lásd **Ötvenöles út**

Ötvenöles út 2011: *Ötvenöles út ~ Ötvenméteres út.* — A belterülettől az északnyugati határ felé haladó út. — T17-H3.

Pap gödre lásd **Pap Pista gödre**

Pap Pista gödre 2011: *Pap Pista gödre ~ Pap gödre,* 1964: *Pap Pista gödre, Papgödre.* — Mély, nedves földterület a település északnyugati határában, a Gyulahalmasi út mellett. Egykor gyümölcsös volt, főleg almát és répát termesztettek itt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Kardos 1964: 10. — T11-G5.

Pap-tag lásd **Pap-tanya**

Pap-tanya 2011: *Pap-tanya ~ Pap-tag.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Falu-szállás mellett. A református egyház tulajdonában volt. — T17-F2.

Peres-kert 2011: *Peres-kert,* 1985: *Pereskert,* 1981: *Pereskert,* 1980: *Pereskert,* 1964: *Pereskert,* 1940: *Pereskert,* 1931: *Peres kert,* 1930: *Peres kert,* 1929: *Pereskert,* 1928: *Pereskert,* 1912: *Peres-kert,* 1912: *Peres kert,* 1908: *Peres* és Kossuth *kert,* 1901: *Peres kert,* 1889: *Pereskert,* 1876: *Peres kert,* 1851: *Peres kert.* — A település déli határában, a Kis-rét és a Kossuth-kert között fekvő, kis parcellákból álló szőlőskert és szántóföld. Általánosan ismert határrésznév. A helybeliek a területért folyó állandó birtokvitákkal, pereskedésekkel magyarázzák az elnevezést. — Kardos 1964: 10, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 23, TéL1–2, 4–6, 10, 12, 15, 18, TéT. 1981. — T18-C4.

Petőfi-kert 2011: *Petőfi-kert,* 1985: *Petőfikert,* 1964: *Petőfi kert,* 1940: *Petőfi kert,* 1930: *Petöfikert,* 1928: *Petőfi kert.* — Szőlőskert a belterülettől délre, a Vénkert északi részén, a Kis-rét mellett. Mára nagy részét beépítették. Korábban legelőnek használták, körülbelül 50 éve telepítették be szőlővel. A környéken a szőlőskertek gyakran valamely történelmi személyről kapták a nevüket. Lásd még Kossuth-kert. — Kardos 1964: 10, Molnár 1985a: 23, TéL4, 12, 18. — T31-F4G4.

Petőfi Sándor utca 2011: *Petőfi utca ~ Petőfi Sándor utca ~ Hadházi utca,* 1985: *Petőfi utca,* 1980: *Petőfi utca,* 1964: *Petőfi utca,* 1943: *Petőfi u[tca],* 19. sz.: *Petőfi u[tca].* — Utca a belterület középső részén, az Úttörő utca és a Böszörményi utca között. 1984 előtt rövid ideig ***Hadházi utcá***-nak nevezték, mert Hajdúhadház irányába vezet, ezt megelőzően és 1984-től újra *Petőfi Sándor utca* a hivatalos neve. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 4, TéL4, 17. — T31-G4.

Piactér 1985: *Piactér.* — Egykori árusítóhely a belterületen, az Úttörő utcában. 1980-ban szűnt meg. Ma a Kossuth utcán, a Gyógyszertár mellett működik piac. — Molnár 1985a: 23. — T31-G3.

Pipacs utca 2011: *Pipacs utca.* — Utca a belterület északkeleti részén. A régi Balázs-kert területén nyitották, a Báthory István utca és a Homok utca–Kuruc utca kereszteződése között. — T31-H2.

Posta utca lásd **Úttörő utca**

Pozsár Gyula utca 1. 2011: *Pozsár Gyula utca ~ Vörös Hadsereg utca,* 1985: *Vöröshadsereg utca, Vasút utca,* 1980: *Vasút utca, Vöröshadsereg utca,* 1964: *Vasút utca, Vöröshadsereg utca,* 1930: *Vasút u[tca].* — A település központjából Bököny irányába vezető út. 1984-től nevezik *Pozsár Gyula utcá*-nak, előtte ***Vörös Hadsereg utca*** volt a neve, és ekkor még egy másik utcát neveztek *Pozsár Gyula utcá*-nak. Pozsár Gyula református presbiter, kántor, iskolaigazgató és tanító volt Téglás on a 20. század első felében. Az út a vasútállomás felé vezet, emiatt korábban ***Vasút utcá***-nak is

nevezték. Ma a *Vasút utca* elnevezés egy másik utcának a hivatalos neve. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 6, TéL4. — T31-G3.

Pozsár Gyula utca 2. lásd **Tavasz utca**

Pozsár Gyula utcai iskola lásd **Régi iskola**

Rákóczi utca lásd **Fényes utca**

Ravasz-kert 2011: *Ravasz-kert,* 1985: *Ravaszkert,* 1964: *Ravaszkert,* 1930: *Ravaszkert.* — Egykori szőlőskert a település déli határában, a Petőfi-kerttől délre. A Vénkert déli része. Mára nagy részét beépítették. A források közül néhány a Petőfi-kerttel azonosítja. Egyes elképzelések szerint az elnevezés onnan ered, hogy „mikor még legelő volt, tele volt királydinnyével és csak nagyon óvatosan, »ravaszul« lehetett lépkedni". A név esetleg kapcsolatba hozható a 'róka' jelentésű *ravasz* közszóval is. — Kardos 1964: 10, Molnár 1985a: 23, TéL14. — T31-G5.

Református templom (1945 után)
Fotó: http://postcards.hungaricana.hu

Református templom 2011: *Református templom.* — A 18. században épült református templom a Kossuth Lajos utcán. — T31-G3.

Régi iskola 2011: *Régi iskola ~ Kis iskola ~ Pozsár Gyulai utcai iskola.* — Egykori általános iskola a belterület központjában, a Pozsár Gyula utcában, ezért nevezték ***Pozsár Gyula utcai iskolá-***nak. ***Kis iskola*** és *Régi iskola* néven is ismerik, mert a Fényes utcai általános iskolához képest kisebb és régebbi volt. Az iskolát 1914-ben létesítették, de az Úttörő utcai iskola felépítése, 2007 óta nem használták. Mára le is bontották. — T31-G3.

Régi Posta utca lásd **Úttörő utca**

Régi-Téglási-telkek lásd **Telek**

Régi temető 2011: *Réigi temetőü.* | *A Temető utcánál van, ma már nem temetnek ide.* 1985: *Régi temető, Temető.* — A belterület keleti részén, a Temető utca, a Bökönyi utca és a Homok utca által határolt temető. 1908-ban nyitották, a gróf 4 holdnyi adományának köszönhetően. A zsidó vallásúak kivételével vallástól függetlenül temetkeztek ide. A településen több helyen is volt korábban temető, például a Teleken, a Dohányos utcában, illetve a Szegfű utca–Hős utca kereszteződésében. Olykor egyszerűen ***Temető*** néven is előfordul. — Molnár 1985a: 24, 28. — T31-H2.

Római katolikus templom 2011: *Római katolikus templom.* — A 2001-ben felszentelt templom a Kossuth utcán. Szent József templom a hivatalos egyházi neve. — T31-G3.

Rózsa Ferenc utca lásd **Bóti utca**

Sallai utca lásd **Mártírok utca**

Sernevál 2011: *Sernevál.* | *Lebontották, grófi lovarda vóut. Disznókat is tartottak itt.* — A belterülettől északnyugatra, a Csillai-föld és a Kukucska-dűlő melletti földterület, amelyen korábban grófi lovarda, később pedig sertéstelep működött. — T18-A2.

Sétaút 2011: *Sétaút ~ Zsinór út.* | *Tőügyfák voltak az út két szélén.* — A belterületről az Angolkerten keresztül vezető út, amely egészen a Vadászházig haladt. ***Zsinór út-***ként is ismerik, bizonyára az út egyenes vonalvezetése miatt. — T18-B3.

Sigér Bálint-tanya lásd **Sigér-tanya**

Sigér-tanya 2011: *Sigér-tanya ~ Sigér Bálint-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Jeles-tanya és a Szabó Sándor-tanya között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Simon-tanya 2011: *Simon-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlőben, a Zelenka-tanya közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E4.

Sipos Sándor utca 2011: *Sipos Sándor utca,* 1985: *Sipos Sándor utca,* 1980: *Sipos Sándor utca.* — A belterület keleti részén található utca, a Liget utca és az Erdő utca között. 1979-ben nyitották meg, és „nevét a téglási földosztó bizottság elnökéről, a tizenkilences vöröskatonáról kapta". Hivatalos név. — Kocsis 1980: 8, Molnár 1985b: 4. — T31-G4.

Sipos-tó Fotó: Kecskeméti Csaba

Sipos-tó 2011: *Sipos-tóu.* — Két tóból álló horgászóhely a település déli határában, a Telek mellett. Területe körülbelül másfél hektár. A terület egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-B4.

Sorok-hegy 1767–1774: *Sorok Hegy.* — A település déli határában, a Nagy-gödör mellett feltehetően magasabban fekvő terület. A névadás indítéka ismeretlen. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — TéT. 1767–1774. — T18-C4.

Sőre-föld 2011: *Sőre-főüd,* 1964: *Sőreföld.* — Legelő és szántó a település északnyugati határában, a Csőszföld és a Sőre-lapos mellett. A helybeliek szerint tulajdonosáról kapta a nevét. Az 1964-es forrás szerint viszont az elnevezés onnan származik, hogy régen sőremarhákat, azaz hizlalni való, illetve hizlalt szarvasmarhákat legeltettek itt. — Kardos 1964: 10, ÚMTsz. — T17-G1.

Sőre-gödör lásd **Sőre-lapos**

Sőre-lapos 2011: *Sőre-lapos.* | *A fehértai kövesútról átjőve következik.* 1985: *Sőrelapos, Bíróföld, Sőregödör.* — A település északnyugati határában lévő terület, a Sőre-föld mélyebb része, ami az Első-kút mögött, a Csőszföld mellett található. A lapos terület körül szántóföldek vannak. Mivel itt a legmélyebb a föld, esőzéskor megáll benne a víz, bizonyára ezért kaphatta a ***Sőre-gödör*** nevet. A ***Bíró-föld*** elnevezést a helybeliek ma már nem ismerik: az 1985-ös forrás magyarázata szerint a terület egykor a mindenkori bíró használatában volt, tehát illetményföldként szerepelt. — Molnár 1985a: 24. — T11-H5.

Sövény-kúti-lapos 1964: *Sövénykúti lapos.* — Sík füves terület volt, amelyen olyan kút állt, amit rőzsével, „sövénnyel” vettek körül. Ma sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 10.

Sportpálya 2011: *Sportpája ~ Focipája.* — A település belterületének nyugati részén lévő sportpálya. — T31-G2.

Stadion utca 2011: *Stadion utca ~ Táncsics Miháj utca.* | *Az árok széléin vezető út. Itt fordul el a Kanális Fehértó feléi.* 1985: *Táncsics utca,* 1980: *Táncsics Mihály utca,* 1964: *Táncsics utca.* — Utca a belterület középső és északi részén, a Bóti utca és az Úttörő utca között, a Sportpálya mellett. Az Árokalja nevű területen nyitották, és csak 1984-től nevezik *Stadion utcá*-nak, előző neve ***Táncsics Mihály utca*** volt. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-G2.

Strázsa-hegy 1985: *Strázsa-hegy, Kisréti hegy,* 1964: *Estrázsa hegy,* 1864: *Strázsahegy.* — Egykori nagy homokdomb a település déli határában, a Kis-rét mellett, közel a belterülethez. A ***Kis-réti-hegy*** elnevezés a domb elhelyezkedésére utal. Helybeli hagyomány szerint az itt gyakorlatozó katonák erre a dombra állítottak őrszemet, strázsát: innen ered a *Strázsahegy* elnevezés. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 7, Molnár 1985a: 17, 24, Pesty 1864: 319. — T18-C4.

Suták-tanya 2011: *Suták-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Dorogi-nyomásnál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F4.

Szabadság utca 2011: *Szabadság utca,* 1985: *Szabadság utca,* 1980: *Szabadság utca.* — Utca a belterület középső részén, az Új utca és az Iskola utca között. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 4. — T31-F3.

Szabó Imre-tanya 2011: *Szabó Imre-tanya ~ Szabó-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Fazekas-dűlő mellett. ***Szabó-tanya***-ként is ismerik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-G2.

Szabolcsi utca 2011: *Szabolcsi utca ~ Bercsényi utca,* 1985: *Bercsényi utca,* 1980: *Bercsényi utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a Bökönyi utca és a Galamb utca között. 1976-ban nyitották a Balázs-kertben. 1984-től *Szabolcsi utca* a hivatalos neve, korábban ***Bercsényi utcá***-nak nevezték. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 2. — T31-H2.

Szabó Sándor-tanya 2011: *Szabó Sándor-tanya ~ Szabó-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Sigér-tanya közelében. ***Szabó-tanya-***ként is ismerik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F5.

Szabó-tanya lásd **Szabó Imre-tanya, Szabó Sándor-tanya**

Szállás lásd **Falu-szállás**

Szár-hegy 2011: *Szár-hegy.* | *Vadkórót termeltek itt, mert csak ez termett meg, a kóró szára ott maradt, innen a név.* 1991: *Szár-hegy,* 1985: *Szárhegy,* 1981: *Szárhegy,* 1981: *Szárhegy,* 1980: *Szárhegy,* 1964: *Szárhegy,* 1943: *Szárhegy,* 1930: *Szárhegy,* 1928: *Szárhegy,* 1900: *Szárhegy,* [1900]: *Szárhegy,* 1889: *Szárhegy,* 1884: *Szárhegy,* 1876: *Szárhegy,* 1858: *Szárhegy,* 1853: *Szárhegy,* 1852: *Szárhegy,* 1851: *Szárhegy dülö,* 1767–1774: *Szár hegy.* — Határrész a település északkeleti határában, egy része Újfehértóhoz tartozik. Szélhordta homokdomb, szántóföld és erdő is volt rajta. 1944-ig tanyaközpont volt a területen. A név előtagjaként a *szár* 'tar, kopasz' melléknév áll, és eredetileg vélhetően a kiemelkedés növényzet nélküli voltára utalt. Újabban inkább a rajta hagyott növényszárakhoz kapcsolják az elnevezést. Általánosan ismert határrésznév. Egy 19. századi forrás ***Szár-hegy-dűlő*** néven is említi. — Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 74, FNESz. *Szár,* HhT. 1943, 1991, HKFT., Kardos 1964: 10, Kocsis 1980: 11, MKFT., MoFnT. 2., Molnár 1985a: 25, TéL1, 3–7, 14, TéT. 1767–1774, 1852, 1981. — T18-D2.

Szár-hegy-dűlő lásd **Szár-hegy**

Szár-hegy(i)-erdő lásd **Dank-hegy-erdő**

Szár-hegyesi bejáró 2011: *Szár-hegyesi bejáró.* — Egykori út a település északkeleti részén, a Szár-hegyre vezetett. — T18-D2.

Szár-hegyesi iskola 2011: *Szár-hegyesi iskola ~ Iskola.* — Egykori általános iskola a település északkeleti határában, a Szár-hegyen. A közelben élők csak ***Iskolá-***nak nevezték. — T18-D2.

Szár-kút 1985: *Szárkut.* — Egykori kút a település északkeleti határában, a Szár-hegyen. — Molnár 1985a: 25.

Széchenyi István utca 2011: *Szécsényi István utca,* 1985: *Széchenyi utca, Macs utca,* 1980: *Széchenyi utca, Macs utca,* 1964: *Széchenyi utca, Macs utca,* 1943: *Macs u[tca],* 1930: *Macs u[tca],* 19. sz.: *Macsi u[tca].* — Utca a belterület keleti részén, a Tóalj utca és a Pozsár Gyula utca között. Az 1964-es forrás szerint a korábbi ***Macs utca, Macsi utca*** elnevezés onnan származik, hogy „a szomszédos falu, Macs legényei itt sétáltak vasárnaponként". Nagy- és Kismacs valójában kissé távolabb, Debrecen határában fekszik. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5, TéL4, 17. — T31-H3.

Szegfű utca 2011: *Szegfű utca ~ Zrínyi utca,* 1985: *Zrinyi utca,* 1980: *Zrínyi utca,* 1964: *Zrínyi utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a Bökönyi utca és a Temető utca között. 1984-től *Szegfű utca* a hivatalos neve, korábban ***Zrínyi utcá-***nak nevezték. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 6. — T31-G2.

Széles dűlő 1964: *Szélesdűlő.* — Egykori dűlőföld vagy dűlőút a település határában. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 10.

Szellek-föld 2011: *Szellek-fo͡üd.* | *Táblaszerű termőfo͡üd és legelo͡ü. Egy kis ötvenméteres lapos része is vo͡ut, amiben tavasszal megállt a víz.* | *Szállás vo͡ut itt csinálva az állatoknak.* 1991: *Szelleg-föld, Szentlélek föld,* 1985: *Szellekföld, Szentlélekföld, Szentlélek földje, Szentlélek völgye,* 1981: *Szentlélek Föld,* 1981: *Szentlélek-föld,* 1964: *Szellek földje,* 1933: *Szentlélekföld,* 1930: *Szentlélek föld,* 1928: *Szentlélek,* 1913: *Szelekföldje,* 1908: *Szentlélekföld,* 1900: *Szentlélek föld,* 1892: *Sz[ent] Lélek,* 1889: *Szent lélek föld,* 1876: *Szentlélek főld,* 1864: *Szent lélek földje, Vér völgye,* 1853: *Szentlélekvölgy,* 1853: *Szentlélekföld,* 1852: *Szentlélekfőld,* 1851: *Szentlélekföld,* 1767–1774: *Sz[ent] Lélek Vőlgy.* — Ma gödrös, vizes terület a belterülettől nyugatra, a Legelő mellett, a Böszörményi úttól északra. A történeti források szerint egykor nagy területű szántóföld és legelő volt, amely az újfehértói határtól az Apróhalmokig nyúlt. Egy részén fenyőerdő volt. Általánosan ismert határrésznév. A forrásokban ***Szentlélek, Szentlélek-föld*** és ***Szentlélek-völgy(e)*** formában is szerepel, de a helybeliek csak *Szellek-föld*-ként ismerik. Ez az elnevezés a korábbi ***Szentlélek-föld*** név-

forma módosult, elhomályosult alakja. A név eredeti szerkezetének homályba merülésével párhuzamosan a helyi névhasználat át is értelmezte a név lehetséges jelentéstartalmát, s azt „szelek járta föld”-ként magyarázzák. Vö. Szentlélek 1. Az 1864-es forrás ***Vér völgyé***-nek is említi, amely a hozzá kapcsolt magyarázat szerint onnan származik, hogy a déli részén fekvő négy halom (formája és fekvése alapján) temetkezési helyként szolgált: a hagyomány szerint itt eshettek el, s lettek aztán eltemetve a rabló vidi rácok. — HhT. 1991, Hnt. 1913, Kardos 1964: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 25, 26, Pesty 1864: 319, Révész 1853: 46, TéL1–7, 14–15, TéT. 1767–1774, 1852, 1981. — T18-A3.

Szellek-földi út 2011: *Szellek-főüdi út.* — A belterület nyugati széléről induló út, a Dózsa György utca folytatása. A Szellek-földre vezet. — T18-A3.

Szélső utca 2011: *Szélső utca.* — A belterület nyugati szélén lévő szőlőskertbe vezető bekötőút. A Böszörményi utcát köti össze a Dózsa György utca és a Szellek-földi út kereszteződésével. Hivatalos név. — T31-E3.

Széna-rét 2011: *Széna-réit ~ Széna-réit-gaz,* 2011: *Szénarétdűlő,* 1991: *Széna-rét,* 1985: *Széna-rét,* 1981: *Széna-rét,* 1964: *Szénarét, Szénarét gaz,* 1930: *Szénarét,* 1929: *Széna rét gaz,* 1912: *Szénarét gaz,* 1912: *Szénarét gaz,* 1900: *Szénarétgaz,* 1889: *Széna rétgaz,* 1876: *Szénarét gaz,* 1853: *Szénarét gaz,* 1852: *Szénarétgaz,* 1851: *Szénarétgaz,* 1767–1774: *Széna Rét.* — A település keleti határában, a Káposztáskert és a Liget között elterülő rét, kaszáló és szántóföld tanyákkal. Általánosan ismert elnevezés. A helybeliek szerint a névadás hátterében az áll, hogy a területen mindig szénát termesztettek. A történeti forrásokban ugyanerre a helyre vonatkozóan gyakran megjelenik a ***Széna-rét-gaz*** elnevezés is, amit a helybeliek ugyancsak használnak ma is a *Széna-rét*-en található kaszálórész megnevezésére. A *gaz* földrajzi köznév jelentése ’dudvával, kóróval, bokrokkal benőtt terület’ vagy ’cserjés, bokros erdő’. ***Széna-rét-dűlő*** néven is ismerik. — FKnT., HhT. 1991, Hnt. 2011, Kardos 1964: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 25, TéL1–3, 5–7, 10, 14, TéT. 1767–1774, 1852, ÚMTsz. — T18-D3.

Széna-rét-dűlő lásd **Széna-rét**

Széna-rét dűlő 2011: *Széna-réit düllő.* — A település keleti határában, a Széna-réten keresztül vezető út. — T18-D2.

Széna-rét-gaz lásd **Széna-rét**

Széna-réti-vizesárok lásd **Téglási-folyás**

Szendrei-kert 2011: *Szendrei-kert,* 1985: *Szendrei-kert,* 1980: *Szendrei-kert.* — A belterülettől keletre lévő terület, a Káposztáskert és a Széna-rét között, a Vasút utca keleti oldalán. A források szerint az 1920-as években a területet egy Szendrei nevű vasutas vette meg a gróftól. — Kocsis 1980: 10, Molnár 1985a: 26. — T18-C3.

Szentlélek 1. 2011: *Szentlélek,* 1985: *Szentlélek,* 1980: *Szentlélek,* 1450: *Szentlelekteleke,* praed., 1381: *Zenthle*(*l*)*ek telek,* 1365: *Gerktelek,* poss., 1363: *Gyurgkereke* seu *Zenthlelek,* poss., 1346: *Scenlelek,* 1344: *Scenthliluk,* poss., 1344: *Scenthleluk,* poss., 1342: *Scenthleluk,* poss., 1341: *Gurkereky,* v., 1341: *Gyurkereky,* poss., 1341: *Gurgkereky,* v., 1340: *Gurkkereky,* v., 1335: *Gurkereky,* poss., 1335: *Girkereky,* poss., 133[5]: *Gurk Kereky,* poss., v., [1334 v. 1335]: *Gerkkereky,* poss., 1332: *Gyurk,* poss., 1330: *Kerek,* 1324: *Geurgkereky,* poss., 1321: *Geurkerequi,* poss., 1321: *Geurgkerequi,* poss., 1291: *Gyurk,* poss. — Elpusztult középkori falu Téglástól északra. Ma határrésznévként él, de csak kevesen ismerik. Az egykori település a 13. század végén tűnik fel az oklevelekben ***Györk*** néven. A település birtokosai között ismerünk is egy bizonyos Sándor bán fia, György nevű személyt, ő lehetett *Györk* falu névadó alapítója. A *Györk* személynév, amely a régiségben meglehetősen gyakori volt (ehhez lásd pl. 1138/1329: *Gurk*), a *György* személynév (vö. pl. 1240: *Gurg*) egyik származékának tekinthető. A településnév tehát személynévből, a birtokosa nevéből alakult. A 14. század első felében a *Györk* névforma mellett gyakrabban említik a települést a forrásokban az összetett ***Györgykereke ~ Györkkereke*** nevekkel, amelyben második elemként az egykor ’erdő’ jelentésben használatos *kerek* főnevet láthatjuk. Noha ez a névforma is egyértelműen a települést, a birtokot jelöli meg, bizonyosan erdőt jelölhetett eredetileg, s aztán vonódott át a település nevévé. A 14. század első felében a

településnek szinonim használatú neve is adatolható: a templom védőszentjét megjelenítő *Szentlélek* elnevezés. A párhuzamos használatot maguk a források is jelzik olykor, például 1363: *Gyurgkereke* seu *Zenthlelek.* A templom védőszentjének nevéből alakult településnevek éppen a 14. században terjednek el a Kárpát-medencében, s gyakran — ahogyan ez esetben is — eredetileg más névadási szemlélet alapján keletkezett elnevezést váltanak fel. A középkorban 17 település viselte a *Szentlélek* nevet, s közülük hét ma is él vagy önálló település, vagy határrész neveként. Az itteni település 1365-ben már pusztaként szerepel, bizonyára erre utalhat a 14–15. században megjelenő ***Györktelek*** és ***Szentlélektelek(e)*** elnevezések *-telek* utótagja is. A település a 15. század közepén túl nem jelentkezik a forrásokban, s majd csupán a 20. század végétől adnak róla (mint határrészről) hírt az élőnyelvi helynévgyűjtések. Vö. Szellek-föld. — A. 1: 606, 610, AOklt. 6: 36, 38, 8: 112, 14: 203, 19: 112, 24: 343, 25: 192, 199, 26: 202, 28: 94, 120, 31: 345, ÁSz. 357, 359, F. 8/4: 617–618, 9/1: 409, Kállay 1: 39, 104, 108, 140, 142, 143, 170, 446, 2: 133, Kocsis 1980: 11, Mező 1996: 141–142, 2003, Molnár 1985a: 26, Németh 1997: 84, 85, 176, Sopron vm. 1: 188, SzabOkl. 1: 53, 62, 63, 92, 347.

Szentlélek 2. lásd **Szellek-föld**

Szentlélek-föld lásd **Szellek-föld**

Szentlélektelek lásd **Szentlélek 1.**

Szentlélek-völgy(e) lásd **Szellek-föld**

Szérűskert lásd **Fényes utca**

Szilágyi Erzsébet utca 2011: *Szilágyi Erzsébet utca,* 1985: *Szilágyi Erzsébet utca,* 1980: *Szilágyi Erzsébet utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Dózsa György utca és a Böszörményi utca között. 1960-ban nyitották, ide költöztek be utoljára a családok a gyulahalmi tanyavilágból. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-F3.

Szilágyi-tanya 2011: *Szilágyi-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Második-dűlőben, a Szabó Imre-tanya közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-G2.

Szilvás lásd **Új-szőlő**

Szőlő lásd **Nagy-szőlő**

Szőlőskertek lásd **Nagy-Cserepes-kert**

Tacsi-dűlő lásd **Tacsi-tanya**

Tacsi-tanya 2011: *Tacsi-tanya ~ Tacsi-düllő.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Fazekas dűlőút mellett. ***Tacsi-dűlő-***nek is mondják. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-G2.

Takács-tanya 2011: *Takács-tanya.* — Tanya a település keleti határában, a Széna-réten. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-D3.

Táncsics Mihály utca lásd **Stadion utca**

Tavasz utca 2011: *Tavasz utca ~ Pozsár Gyula utca.* — A belterület déli részén, a Vénkertben található utca. 1984-től *Tavasz utca* a hivatalos neve, korábban ez volt a ***Pozsár Gyula utca.*** Ma egy másik utcát neveznek ilyen néven. — T31-F4.

Téglagödör 2011: *Téglagödör,* 1985: *Téglavetőgödör,* 1964: *Téglagödör.* — Egykori téglaégető a belterülettől nyugatra, a Kondásháznál. Az 1985-ös forrás szerint több téglaégető, téglavetőgödör is volt Téglás területén, például a Diós közelében és a Szár-hegyen is. — Kardos 1964: 11, Molnár 1985a: 27. — T18-A3.

Téglás lásd a település helynévtárának elején

Téglási-folyás 1991: *Téglási-folyás,* 1985: *Szénaréti-vizesárok,* 1981: *Téglási-folyás.* — A település keleti határában, a Széna-réten keresztülfolyó mesterséges vízfolyás. Elhelyezkedése miatt ***Széna-réti-vizesárok*** néven is szerepel. A lefolyó eső- és talajvizet a vasút alatti átereszen keresztül vezeti a Nyír-vízcsatornába. A *Téglási-folyás* hivatalos vízrajzi név. — HhT. 1991, MoFnT. 2, Molnár 1985a: 26. — T18-D2C3.

Téglavető-gödör lásd **Téglagödör**

Teknős-hegy 1900: *Tekenyös hegy.* — Magasabban fekvő terület volt a település északkeleti határában, a Dank-hegy közelében. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. A név a *teknő* népnyelvi *tekenyő* formáját tükrözi. — TéL7, ÚMTsz. — T18-D2.

Tél utca 2011: *Tél utca.* — A belterület déli részén lévő bekötőút, amely a Vénkert Dézsmáskert nevű részén lévő szőlőskertbe vezet, a Határ és az Egyetértés utca között. Hivatalos név. — T31-F5.

Telek 2011: *Telek ~ Telekdűlő,* 1985: *Telek,* 1980: *Telek,* 1964: *Telek,* 1930: *Telek,* 1912: *Telek,* 1901: *Telek,* 1900: *Telek,* 1892: *Telek,* 1889: *Telek,* 1876: *Telek,* 1864: *Telek,* 1853: *Telek,* 1852: *Telek,* 1851: *Telek,* 1767–1774: *Rigi Teglasi Telekek.* — A település déli határában, a Bek-kert, a Barackos, a Csürhe-legelő, az Epreskert és a Sipos-tó által határolt terület, közel a hajdúhadházi határhoz. Általánosan ismert elnevezés. ***Telek-dűlő*** néven is ismerik. Szántó és kaszáló, de vizes részek és nádas is található a területen. A források szerint az elnevezés onnan származik, hogy a tatárjárás előtt itt volt a város első megtelepülési helye. Egy 18. századi térképen ***Régi-Téglási-telkek*** néven rögzítették. — Hnt. 2011, Kardos 1964: 11, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 24, 27, 28, Pesty 1864: 319, TéL1–7, 10, 12, TéT. 1767–1774, 1852. — T18-B5.

Telek alja 1985: *Telekalja,* 1767–1774: *Telek allya.* — A település déli határában, a Telek nyugati oldalán lévő laposabb terület. Az 1985-ös forrás a Telekkel azonosítja. A helybeliek ma már nem használják a nevet. — Molnár 1985a: 28, TéT. 1767–1774. — T18-B5.

Telek dűlő 2011: *Telek düllő,* 1985: *Telekdülő.* — A Telekre menő dűlőút a település déli határában. — Molnár 1985a: 28. — T18-B4.

Telek-dűlő lásd **Telek**

Temető 1. 2011: *Temető.* — Új temető a belterület északi részén, a Kossuth utcában. Ma már csak ebbe a temetőbe temetnek. Lásd még Régi temető, Zsidó temető. — T31-H2.

Temető 2. lásd **Régi temető**

Temető 3. lásd **Temető utca**

Temető-gaz 1876: *Temető gaz,* 1853: *Temető-gaz,* 1852: *Temetőgaz,* 1851: *Temető gaz.* — Egykori erdő és mező a település északkeleti részén, az újfehértói határszélen. A *temető* előtag arra utal, hogy a Régi temető közelében volt. A *gaz* 'cserjés, bokros erdő' jelentésben használatos. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., TéL1, 3, 5, TéT. 1852. — T18-D2.

Temető utca 2011: *Temető utca,* 1985: *Temető utca,* 1980: *Temető utca,* 1943: *Temető u[tca],* 1930: *Temető.* — A belterület északkeleti részén, a Régi temető melletti L alakú utca, a Kossuth utca és a Bökönyi utca között. Hivatalos név. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5, TéL4, 17. — T31-G2.

Templom utca lásd **Úttörő utca**

Tóalj(a) lásd **Káposztáskert**

Tóalj utca 2011: *Tóalj utca,* 1985: *Tóalj utca,* 1980: *Tóalj utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Kossuth utcából nyílik, s a keleti határban lévő vasúti sínekig vezet. A korábban *Tóalj*-nak is nevezett Káposztáskertben fekszik. Hivatalos név. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-G2.

Toldi utca lásd **Hős utca**

J. Tóth dűlő 2011: *Jé Tót düllő.* — Egykori dűlőút és a mellette fekvő földterület a belterülettől északnyugatra, a Legelő mellett. Az út mára megszűnt a Juhhodály dűlővel együtt, helyettük egy közös dűlőutat alakítottak ki amiatt, hogy nagyobb területű földtáblákat nyerjenek. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-H3.

Tóthfalusi utca 2011: *Tótfalusi utca,* 1985: *Tótfalusi utca,* 1980: *Tóthfalusi Sándor utca,* 1964: *Tótfalusi utca.* — Utca a belterület északi részén, a Dohányos utca és a Bóti utca között húzódik. Tóthfalusi Sándorról (1909–1945) kapta a nevét, aki a debreceni ifjúmunkás-mozgalom vezetője volt, és a Debrecen környéki szegényparasztok képviselőivel is kapcsolatot tartott. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-G2.

Tó út lásd **Nádas utca**

Tömöri-tanya 2011: *Tömöri-tanya,* 1991: *Tömöri-tny. [tanya].* — Tanya a település keleti határában, a Széna-rét mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1991. — T18-C3.

Tuncsik-tanya 2011: *Tuncsik-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Hosszú-dűlőnél. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A4.

Tuncsik-tanya Fotó: Kecskeméti Csaba

Úttörő utcai általános iskola
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Új iskola lásd **Fényes utcai általános iskola**

Új-szőlő 2011: *Új-szöllő ~ Szilvás,* 1985: *Ujszőlő.* — Gyümölcsöskert a belterülettől északnyugatra, a Bacsóház és az Angolkert között. Korábban szilváskert volt néhány diófával, emiatt ***Szilvás-***nak is nevezik. Később 200 négyszögöles részekre kiparcellázták, és mivel a legtöbben szőlőt ültettek a területre, az *Újszőlő* nevet kapta. Általánosan ismert elnevezés. — Molnár 1985a: 29. — T18-B3.

Új utca 2011: *Új utca,* 1985: *Uj utca,* 1980: *Új utca,* 1964: *Új utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Böszörményi utca és a Dózsa György utca között. A határban lévő tanyákból beköltözők számára nyitották. Hivatalos név. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5. — T31-F3.

Újváros utca 2011: *Újváros utca.* — A belterület déli részén, a Vénkertben nyitott új utca, a Határ utca és a Böszörményi utca között. A Vénkert ötödik utcája. Hivatalos név. — T31-F5F4.

Úttörő utca 2011: *Úttörő utca,* 1985: *Uttörő utca, Posta utca, Régi posta utca, Templom utca,* 1980: *Úttörő utca, Posta utca,* 1964: *Úttörő utca,* 1930: *Posta u[tca],* 19. sz.: *Posta utca.* — Utca a belterület középső részén, a Kossuth utca és a Magazin utca között. Korábban ***Posta utcá-***nak, illetve ***Régi Posta utcá-***nak nevezték, mert ebben az utcában működött a posta. A ***Templom utca*** elnevezést az magyarázza, hogy az utca a református templom bejáratához vezet. *Úttörő utca* a hivatalos neve. — Kardos 1964: 3, Kocsis 1980: 9, Molnár 1985b: 5, TéL4. — T31-F3.

Úttörő utcai általános iskola 2011: *Úttörő utcai általános iskola ~ Úttörő utcai iskola ~ Általános iskola.* — Az Úttörő utcán található általános iskola. A hivatalos néven II. Rákóczi Ferenc Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolaként megnevezett intézmény tagintézménye, ahová ma a felső tagozatosok járnak. ***Úttörő utcai iskola*** és egyszerűen ***Általános iskola*** néven is ismerik. — T31-F3.

Úttörő utcai iskola lásd **Úttörő utcai általános iskola**

Vadalmafa-lapos lásd **Vadalma-kút-lapos**

Vadalma-kút-lapos 2011: *Vadalma-kút-lapos. | Farkasalma is vóut itt, amit gyógyszerként használtak.* 1985: *Vadalmafa-lapos,* 1964: *Vadalmakút lapos,* 1864: *Vad alma kut laposa.* — Mély területen lévő szántóföld és legelő a település északnyugati határában, a Bömbös mellett. Az 1985-ös forrás máshová, a település keleti határában, a Nagy-gödörtől keletre lokalizálja erdőként. A helybeliek szerint az elnevezés onnan származik, hogy a területen a nyárfa és fűzfa mellett sok vadalma is volt. ***Vadalmafa-lapos*** néven is szerepel. — Kardos 1964: 11, Molnár 1985a: 30, Pesty 1864: 319. — T17-H2.

Vadászház 2011: *Vadászház.* — A grófi vadőr háza az Angolkert tölgyfás részében egy dombon. Körülbelül 100 éves épület. — T18-B2.

Vadászház (1989)
Fotó: Pór Imre

Vadász utca 2011: *Vadász utca ~ Kölcsei utca,* 1985: *Kölcsey utca.* — Utca a belterület északnyugati részén, a Magazin utca és a Mátyás király utca között. 1984-től *Vadász utca* a hivatalos neve, korábban ***Kölcsey utcá***-nak nevezték. — Molnár 1985b: 3. — T31-F2.

Vágott út 1. 2011: *Vágott út,* 1964: *Vágott út.* — Az Angolkerten átvezető egyenes út, erdei vágás. — Kardos 1964: 11.

Vágott út 2. 1852: *Wagott út.* — A település délkeleti határában, a Nagy-Elő-gyakoron átvezető egykori út. — TéT. 1852. — T18-D4.

Vályogvető gödör 1985: *Vályogvetőgödör.* — A település belterületének szomszédságában, a Böszörményi út északi oldalán lévő vízállásos, mély terület. Az 1970-es évek óta nem engednek benne vályogot vetni. — Molnár 1985a: 31. — T18-A3.

Vámház lásd **Cédulásház**

Vargafa tisztája 1985: *Vargafatisztája,* 1981: *Vargafa tisztája,* 1980: *Vargafatisztája,* 1964: *Vargafatisztája, Vargafatisztása,* 1933: *Vargafa tisztája,* 1912*: Vargafa tisztája,* 1909: *Vargafa tisztája,* 1901: *vargafa tisztája,* 1900: *Vargafatisztája,* 1892: *Varga fa tiszta,* 1889: *Vargafatisztája,* 1876: *Vargafatisztája,* 1853: *Vargafatiszta,* 1852: *Vargafatiszta,* 1851: *Vargafatisztája.* — Egykori erdő a település keleti határában, a mai Hajdúsági Iparművek területén. A történeti források leírása alapján az erdőt főleg akác, nyárfa és vegyes kocsányos tölgy alkotta, több helyen tisztásokkal, melyeken legeltettek, és évente egyszer kaszálták. A történeti forrásokban ***Vargafa-tiszta, Vargafa tisztása*** alakokban is szerepel. A névadás indítékát nem ismerjük. A *tiszta* jelentése 'erdőben levő füves terület', 'tisztás'. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., Kardos 1964: 11, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 30, TéL1–3, 5–9, 15, TéT. 1852 , 1981, ÚMTsz. — T18-D3, T19-E3.

Vargafa tisztása lásd **Vargafa tisztája**

Varhó-tanya 2011: *Varhó-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Dorogi-nyomás mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-F4.

Város erdeje 2011: *Város erdeje,* 1985: *Városerdeje.* — Főként akác- és tölgyfaerdő a település délkeleti határában, a Kossuth-kerttől északra. Nagyjából megegyezik a történeti forrásokban Kis-Elő-gyakornak és Nagy-Elő-gyakornak nevezett területekkel. Ma már csak kevesen ismerik. — Molnár 1985a: 31. — T18-C4.

Városháza 2011: *Városháza*. — Polgármesteri hivatal a Kossuth utcán. Téglási Polgármesteri Hivatal a hivatalos neve. — T31-G3.

Városháza utca 2011: *Városháza utca.* — A Vénkert első utcája a belterület déli részén a Dézsmáskert utca és a Böszörményi utca között. Hivatalos név. — T31-G5G4.

Vásártér 1. 1985: *Vásártér,* 1980: *Vásártér.* — Egykori vásártér a település déli részén, a Vénkert területén, a Hajdúhadházról Téglásra vezető út mellett. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kocsis 1980: 9, Molnár 1985a: 32. — T31-G4.

Vásártér 2. lásd **Piactér**

Vasút utca 1. 2011: *Vasút utca ~ Battyányi utca,* 1985: *Batthyány utca,* 1980: *Batthyány utca.* — A belterület keleti részén, a Vasútállomás mellett található utca. 1984-től nevezik *Vasút utcá*-nak, korábban ***Batthyány utca*** volt a neve. 1970-ben nyitották az egykori Káposztáskertben. — Kocsis 1980: 7, Molnár 1985b: 1. — T31-H2.

Vasút utca 2. lásd **Pozsár Gyula utca 1.**

Vasútállomás 2011: *Vasútállomás*. — A belterület keleti részén lévő vasútállomás. — T31-H2.

Vénkert 2011: *Vénkert ~ Vén-szöllő,* 1991: *Vén-kert,* 1985: *Vénkert,* 1981: *Vénkert,* 1981: *Vénkert,* 1980: *Vénkert,* 1964: *Vénkert,* 1940: *Vén kert,* 1930: *Vénkert,* 1930: *Vénkert,* 1929: *Vénkert,* 1928: *Vén kert,* 1913: *Venkert,* 1912: *Vénkert,* 1901: *Vén kert,* 1892: *Vénkert,* 1876: *Vén kert,* 1853: *Vénkert,* 1852: *Vénkert,* 1851: *Vén Kert.* — A belterület legdélebbi része, a Böszörményi utcától délre, az Alkotmány utcától nyugatra található városrész, amely korábban szőlőskert volt, de mára beépült, lakott hely gyümölcsöskertekkel. A Vénkert részeit alkotja a Petőfi-kert, a Hegyes-kert, a Ravaszkert és a Dézsmás-kert. A *Vénkert,* ***Vén-szőlő*** elnevezések arra utalnak, hogy itt voltak a legrégebben telepített szőlőskertek. — HhT. 1991,

Hnt. 1913, Kardos 1964: 11, Kocsis 1980: 11, MoFnT. 2., Molnár 1985a: 32, TéL1–5, 10, 12, 14, 18, TéT. 1852, 1981. — T31-F4F5.

Vén-szőlő lásd **Vénkert**

Vér völgye lásd **Szellek-föld**

Vese-gödör lásd **Dögkút**

Vidi-ér lásd **Kanális 1.**

Vidi-ér-csatorna lásd **Kanális 1.**

Vidi út lásd **Böszörményi utca**

Virágkert 2011: *Virágkert,* 1985: *Virágkert, Kastélykert,* 1980: *Virágkert,* 1964: *Virágkert.* — A grófi birtok területén lévő egykori virágoskert, díszkert. ***Kastély-kert*** néven is szerepel. — Kardos 1964: 11, Kocsis 1980: 10, Molnár 1985a: 14, 32. — T31-F3.

Víz harasztja 1767–1774: *Viz Harasztya.* — Földterület a belterülettől északnyugatra, a Bokor-ülés és a Hevesi-föld között, Téglás és az egykori Bolt falu határánál. A névadás indítékát nem ismerjük. A *haraszt* utótag fiatal, sarjadzó, cserjés erdőt, bozótot jelent. — FKnT., TéT. 1767–1774. — T18-B3.

Vörös Hadsereg utca lásd **Pozsár Gyula utca 1.**

Vörösmarty utca lásd **Fenyves utca**

Zacskó-kert 2011: *Zacskó-kert,* 2011: *Zacskókert,* 1985: *Zacskókert,* 1981: *Zacskókert,* 1980: *Zacskókert,* 1964: *Zacskókert,* 1876: *Zacskó kert,* 1853: *Zacskókert,* 1852: *Zacskókert,* 1851: *Zsacskó Kert.* — A belterülettől és a vasúti pályától keletre, a Széna-réttől délre található jó minőségű termőföld. Általánosan ismert elnevezés. A helybeliek szerint a terület alakja túrószacskóhoz hasonlít, innen ered a neve. — Hnt. 2011, Kardos 1964: 11, Kocsis 1980: 11, Molnár 1985a: 33, TéL1, 3, 5, TéT. 1852, 1981. — T18-D3.

Zacskókert utca 2011: *Zacskókert utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Pozsár Gyula utcából nyílik, és a Zacskó-kert nevű földterületre vezet. Hivatalos név. — T31-H3.

Zelenka-tanya 2011: *Zelenka-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Kaszáló-dűlő nyugati részén, a Jeles-tanya és Simon-tanya között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T11-E4.

Zrínyi utca lásd **Szegfű utca**

Zug utca lásd **Malom utca**

Zsák utca lásd **Malom utca, Nyíl utca**

Zsidó temető 1985: *Zsidótemető.* — A belterület keleti részén, a Régi temetőtől keletre, a Homok utcán lévő temető. 1944 óta nem használják. — Molnár 1985a: 28. — T31-H2.

Zsinór út lásd **Sétaút**

Zsírkalapos 1964: *Zsírkalapos.* — Füves terület, legelő volt a település határában. Állítólag a pásztorok zsíros kalapjáról kapta a nevét. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — Kardos 1964: 11.

Hajdúhadház belterülete
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Mozga Evelin–Tóth Teodóra

Hajdúhadház helynevei

Történeti háttér

Hadház első okleveles említése 1312-ből való, amikor a Gutkeled nemzetség ágai közötti osztozkodáskor a Dorog alágból származó Doroglesi Dorogfia Miklós és Péter fiai szerzik meg. A következő években Debreceni Dózsa a Gutkeledek több dél-nyírségi falujára, így Macs, Sámson, Téglás birtokokra is adományt szerzett, fiai már Hadházon is részbirtokkal rendelkeztek, s arra törekedtek, hogy a teljes településre kiterjesszék fennhatóságukat. Mikor 1351-ben a Dózsafiak a nádor ítélőszékéhez fordultak, a Dorogiak birtokuk nagyobbik részét eladták Tamásfia Bekének. A Debreceni család fiági kihalása után Hadház is osztozott a debreceni uradalom sorsán: Lazarevics István szerb despota birtoka lett, de a leányági örökösöknek sikerült visszaperelni itteni részeiket, így került Hadház a Csaholyi és Telegdi családokhoz, miközben a Dorogiak Dobi ágának is maradtak itt részbirtokai. Előbb zálogként, 1453-tól új adományként Szakolyi Miklós, majd később Hunyadi János is birtokot szerzett a településen. A bonyolult birtokjogi helyzetnek Telegdiné Debreceni Katalin leányának, ónodi Czudar Zsuzsának az örökösei, a Tornaiak vetettek véget, amikor 1477-ben eladták Hadház és Téglás egész birtokokat, valamint kisebb részbirtokokat is Szilágyi Erzsébetnek. A Hunyadi család kihalása után a debreceni uradalom részeként Téglás Szapolyai János birtokába került, majd a tokaji uradalom része lett. Előbb az Ártándi fivérek, majd Serédi Gáspár lett a birtokosa. A 16. század közepén a közeli Nánás és Dorog népessége mögött jóval elmaradt a lakosságszámát tekintve, ám a környező falvak közül kiemelkedve a mezővárosi fejlődés útjára lépett. A földesúri terhek növekedése mellett nehezítette a lakosok sorsát, hogy Hadház is a török hódoltság peremvidékére került, és 1567-ben végül a város maga is behódolt. Az 1550-es években mintegy félszáz család lakta, számuk 1576-ban egy támadás következtében majd a felére csökkent, 1594-ben tatár csapatok pusztították. Ennek ellenére a népesség egy része — hála a környékbeli erdők védelmének — megérte a hajdúkiváltságolást.

A hajdúk betelepülése után itt is sajátos földbirtoklási rendszer alakult ki. Az első foglalás során „karddal szerzett” földek fölött a lakók szabadon rendelkezhettek, míg a határ többi részének felhasználásáról a kommunitás döntött. A 17. századi földbőség idején a családok a közös területből művelésre szabadon kaphattak földet, amit elidegeníteni nem lehetett, s magszakadás esetén visszaszállt a közösségre. A 18. századtól a tanács egyre inkább meghatározta a határhasználat módját, amit ebben az időszakban a földközösségi rendszerben folytatott gyepváltó földművelés, a legelőváltó gazdálkodás jellemzett. Az állattenyésztés vezető szerepe miatt a határt elsősorban legelőnek használták, s az ebből feltört részeket néhány évig művelték, majd újra legelőnek hagyták, miközben újabb, addig legeltetésre szolgáló területet vontak szántóföldi művelés

alá. Ezt a 18. század végétől a háromfordulós ugarnyomásos gazdálkodás váltotta fel. Az állattenyésztésben a szarvasmarha- és lótenyésztés játszott fontos szerepet, emellett a sertésállomány fokozatos gyarapodása figyelhető meg. A szántóföldeken elsősorban gabonaféléket termeltek. A 20. század elejére a kukoricatermelés elterjedése jelentős arányváltozást okozott, a bevetett terület majd felét foglalták el a kukoricatáblák. A hadházi káposztatermelés évszázadokon át kiemelkedő művelési ágazat volt, emellett a szőlőtermelés szerepe is megnövekedett, így a 19. század közepétől nőtt a szőlőskertek területe.

Hadházon a kis- és kézműipar jelentősége még a többi hajdúvároséhoz képest is csekély volt. Később a gyáripari jellegű fejlődését nemcsak Debrecen, hanem Hajdúböszörmény és Nyíregyháza közelsége — a vasútvonal korai kiépítése ellenére — is hátráltatta. Az egyéni iparosok mellett a 20. század elején több malom, emellett téglagyár és szeszfőzdék működtek. A pénzügyi életet serkentette a helyi takarékpénztár, majd a gazdasági bank létrehozása. Hajdúhadház 1702. évi összeírásában összesen 61 családfő szerepelt, majd a század folyamán — az 1739. évi pestis pusztítása mellett is — a népesség jelentős növekedése figyelhető meg, így 1783-ban már 3251 lakosát vették számba, 1839-ben 4927, 1910-ben pedig 9821 lakója volt.

Debrecen közelsége ellenére lakói még 1551-ben is római katolikusok voltak, s csak ezután hódított teret a reformáció, amit a betelepülő hajdúk vallási hovatartozása is erősített. Református iskolájáról, a debreceni kollégium partikulájáról 1621 óta van adat, s az már ekkor saját tanítót alkalmazott. Később még református leányiskola, majd a 20. század elején polgári iskola nyitotta meg kapuit a településen.

Hadház falu a középkor végére mezővárossá (oppidum) fejlődött. A súlyos közterhek miatt 1892-ben lemondott rendezett tanácsú városi rangjáról, és nagyközség lett, majd 1924-től ismét város 1934-ig, ekkortól nagyközség, 1950–1970 között önálló tanácsú község volt, utána pedig újra nagyközséggé nyilvánították. Városi rangját 1989-ben nyerte vissza. Téglás községgel Hadháztéglás néven 1984-ben egyesítették, s nevét 1987-ben *Hajdúhadháztéglás*-ra változtatták. A két település azonban 1991-ben városi rangjának megtartásával újra szétvált, s visszakapta eredeti nevét. Hadház a középkorban Szabolcs vármegyéhez tartozott, majd osztozva a hajdúvárosok sorsában előbb a Hajdú kerülethez, 1876-ban az akkor létrehozott Hajdú vármegyéhez kapcsolták, majd pedig 1950-ben az újonnan létrejött Hajdú-Bihar megyéhez került. Nagyközségként előbb a Hajdúböszörményi járáshoz tartozott, 1950-től a Debreceni járás része lett. Területéből 1952-ben Cégény-rét, Fekete-dűlő, Nagy-Nyerges, Nyárfás-lapos, Vidi-puszta részeket az ekkor létrehozott Hajdúvid községhez kapcsolták. Bocskaikert 1993-ban vált Hajdúhadház külterületéből önálló községgé.

Ma Hajdúhadház város a Hajdúhadházi járáshoz tartozik. Területe 8781 hektár, lakóinak száma 12 800 fő.

Szálkai Tamás

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Mozga Evelin és Tóth Teodóra 2014-ben. Adatközlők voltak: Áncsán György (1942), Bagoly Béla (1961), Hadházi András (1936), Dr. Hadházy Jenő (1946), Hajdu Gábor (1938), Komáromi Ferenc (1979), Kulics János (1944), Lakatos Ferenc (1992), Molnár Antal (1980), Molnár Sándor (1957), Ölveti Lászlóné (1946), Papp László (1960), Szabó Ilona (1970), Szabó László (1960), Szabó Sándor (1968), Takács Imre (1956), Tölli Imre (1983), Tölli Sándor Józsefné (1931), Varga László (1959), Veres Józsefné (1941).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Béke Zsanett és Oláh Zsanett 2011-ben. Adatközlők voltak: Ari Sándorné (76 éves), Barta Erzsébet (82), Égerházi Józsefné (62), Gábor Józsefné (78), Gergely Gyuláné (74), Kukk Mihályné (86), Nagyházi Sándorné (69), Pálosi László, Rezes Lajos (79), Rezes Lászlóné (80), Sári Irina (78), Szabolcsi Györgyné (80), Szolnoki Lajosné (73), Tóth Mária (74)

Élőnyelvi gyűjtést végzett a településen É. Kiss Sándor 1970-ben. Adatközlők voltak: Csibi László, Dancsi László, Enyedi József,

É. Kiss József, Lábán Kiss Sándor, Sípos Sándor, Ungvári Gábor, Tóth Lajos, Varga Imre.

Élőnyelvi gyűjtést végzett a településen Tokaji Erzsébet 1962-ben. Adatközlők voltak: Kiss Ferenc, É. Kiss József és felesége, Enyedi József, Lancsek Márta.

Források

A., AOklt, ÁSz, ÁÚO., Borovszky–Sziklay szerk. [1900], Cs., Csefkó 1949, EKFT., F., H. Fekete 1959, FKnT., FNESz., Görög 1802, Gy., Gyarmathy szerk. 1996, HA. 2., Hadházy 2005, Hadházy szerk. 2012, HBmT. 1979, HbT. 1786, HhT. 1808, 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, 1991, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, 1967, 1973, 2011, Hrenkó 1978, Kállay, Kardos 1964, Károlyi, É. Kiss 1968, 1970, 1972, 1988, Kis T. 1988, KMHsz. 1., Kogutowicz 1905, Lévai 2003, LexLoc., Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990, Mesterházy 1972, Mező 1996, Mező 2003, MKFT., MNL., Módy 1972, MoFnT. 2, Molnár 1985a, MoT. [1730], [1795], [18. sz.], 1683, 1700, 1717, 1740, 1744, 1782–1784, 1785, [19. sz.], 1822, 1842a, 1858, MTHnt., MTSHnt. 11, Nagy 1928, Németh 1997, M. Nepper 1972, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980, OklSz., Oláh 1906, OÖ., Rácz A. 2007, Révész 1853, SzabOkl. 1., SzabOkl. 2., Szilágyi 2011, SzmT. [1750], [18. sz.], Tokaji 1962, Tóth 1997, Tóth 2001, UC., ÚMTsz., Vályi 1796–1799, Vat., Z., Zoltai 1926, 1934, 1938, Zs.

Helynévtár

Hajdúhadház 2014: *Hadház, -ra, -i ~ Hajdúhadház,* 1982: *Hajdúhadház,* 1971: *Hajdúhadház,* 1968: *Hatház,* 1943: *Hajdúhadház,* 1937: *Hajduhadház,* 1934: *H.Hatház,* 1928: *Hadház,* 1913: *Hajduhadház,* 1905: *Hajdu-Hadház,* 1900: *Hajdú-Hadház,* [1900]: *H.-Hadház, Hadház,* 1884: *Hadház (Hajdu),* 1873: *Hadház,* 1870–1871: *Hajdu-Hadház,* 1863–1864: *Hajdú Hadház,* 1858: *Hadház,* 1853: *Hadház,* 19. sz. első fele: *Hadház,* 1842: *Hatház,* 1822: *Hathaz,* 1808: *Hadház,* opp., 1804–1808: *Hadház,* 1802–1811: *Hadház,* 18. sz. vége: *Hathaz,* 18. sz. vége: *Hadház,* 18. sz. második fele: *Hatház,* 1799: *Hatház,* 1795: *Hathz [!],* 1786: *Hathás,* 1785–1786: *Hatház,* 1785: *Hadhaz,* 1785: *Hatház,* 1782–1785: *Hayd: Hadház, Hatház,* 1782–1784: *Hadhaz,* 1780–1781: *Hattház,* 1773: *Hattház,* Oppidum, 1761: *Hatház,* [1750]: *Hatház,* 1744: *Hathaz,* 1740: *Hathaz,* 1733: *Hathász,* 1730?: *Hathaz,* 1717: *Hathaz,* 1715: *Hatház,* 1702: *Hathaz, Hatház,* 1700: *Hadház,* 1695: *Hatház,* 1688: *Hathaz,* 1687: *Hatház,* 1683: *Hatház,* 1670 k.: *Hatház,* 17. sz.: *Hathaz,* 1597: *Hathaz,* 1581: *Hathaz,* 1570: *Hathaz,* 1565: *Hatház*, *Hathhaz,* 1564: *Hathaz,* 1549: *Hathaz,* 1497: *Hathaz,* 1479: *Hathhaz,* poss., 1469: *Hathhaz,* poss., 1469: *Hathaz,* poss., 1466: *Hathaz,* poss., 1463: *Hathaz,* poss., 1462: *H(a)thhaz,* poss., 1461: *Hathhaz,* poss., 1461: *Hathaz,* poss., 1461: *Hathas,* poss., 1458: *Hathhaz,* 1458: *Hathaz,* poss., 1457: *Hathaaz,* poss., 1456: *Hathaz,* 1455: *Hathhaz,* poss., 1455: *Hathaz,* poss., 1453: *Hathaz,* poss., 1451: *Hadhas,* 1448: *Hathaz,* poss., 1447: *Hathaz,* poss., 1443: *Hathaz,* poss., 1437: *Hathaz,* poss., 1430: *Hathas,* 1422: *Hathhaz,* 1422: *Hathaz,* 1416: *Hothaz,* 1415: *Hothaz,* 1415/XV.: *Hathaz,* poss., 1414: *Hodhaz,* 1411: *Hathaz,* poss., 1410: *Hathaz,* poss., 1394: *Hadhaz,* 1394 k.: *Hothaz, Hodhaz,* 1377: *Hothaz,* poss., 1358: *Hothaz,* poss., 1353: *Hothhaz,* poss., 1353: *Hothaz,* poss., 1351: *Hothaz,* poss., 1344: *Hathaz,* [1338 v. 1339]: *Hothaz,* 1338: *Hothhaz,* poss., 1332–35/Pp./Reg.: *Hothaz,* 1332–35/Pp./Reg.: *Hothaz,* 1332–35/Pp./Reg.: *Holchayz,* 1332–35/Pp./Reg.: *Holaz,* 1332–35/Pp./Reg.: *Hoclaz,* 1332–35/Pp./Reg.: *Hochas,* [1332]: *Hothaz,* 1326: *Hothaz,* 1313: *Hothaz,* 1312: *Hothaz,* 1312: *Hathaz,* v. — Az eredetileg ***Hatház*** nevet viselő település a 14. század elején tűnik fel az okiratokban, s egészen a 18. század végéig többnyire ebben az alakban említik a források. A *Hatház* elnevezés a *hat* számnévnek és a *ház* főnévnek az összetételéből keletkezett, s eredetileg bizonyára kicsi, mindössze néhány házból álló falura utalhatott. *Hatház* nevű település(rész) többfelé is ismeretes a magyar nyelvterületen, de más számnévi előtaggal álló, az ittenihez hasonló motivációjú elnevezésekről ugyancsak tudunk: pl. *Háromház* (Vas megye). Az újabb ***Hadház*** névalak, amely szórványosan ugyan már a 14.

századtól kezdve jelentkezik, általánossá csupán a 18. század végén, 19. század elején vált. Ennek létrejöttében az játszott szerepet, hogy az eredeti névadási indíték elhalványult, s ezzel egyidejűleg a névhasználat a név első elemét a *had* 'nagycsalád, nemzetség' jelentésű főnévvel azonosította. A 19. század második felétől feltűnő s a helységnévrendezések alkalmával hivatalossá váló *Hajdúhadház* névforma *hajdú* előtagja a település hajdúváros jellegét tükrözi. — A. 1: 297, 6: 63, 64–65, 7: 71, AOklt. 3: 101, 230, 28: 269, Bánffy 1: 613–614, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 1, 152, 497, Cs. 1: 516, EKFT., F. 8/1: 40, 44, 485–486, 531, FNESz. *Hajdúhadház, Háromház,* Görög 1802, HhT. 1808, 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, 1973: 1051–1052, Hrenkó 1978: 105, Kállay 1: 129, 174, 2: 62, 176, É. Kiss 1968: 500, Kogutowicz 1905: 22, LexLoc. 310, Lipszky, Map., Lipszky, Rep., Maksay 1990: 2/691, MKFT., MoT. 1683, 1700, 1717, [1730], 1740, 1744, 1782–1784, 1785, [1795], [18. sz.], 1822, 1842a, 1858, [19. sz.], MTHnt. 190, Nagy 1928: 11–12, Németh 1997: 90, OÖ: 149, 150, 151, 177, SzabOkl. 1: 58–59, 94, 191, SzabOkl. 2: 204, SzmT. [1750], [18. sz.], UC. 1: 9a, 29: 23, 24, 40: 8, 46: 51, 59: 6d, 81: 10b, 89: 2, 93: 38, 94: 23, 97: 23, 25a, 115: 74, 117: 48, 151: 72, Vályi 1796–1799: 2/151, Vat. 1/1: 246, 327, 329, 344, 360, Z. 1: 532, 2: 459–460, 5: 2, 6: 30, 147, 358, 359, 428, 9: 50, 172, 188, 193, 291, 345, 395, 481, 483, 485, 545, 547, 593, 10: 1–2, 69, 142, 160, 172, 192, 230, 259, 366, 11: 2, 37, 111, 251, 12: 98, Zoltai 1934: 277, Zs. 2/2: 318, 5: 149, 9: 124, 231.

Ábris zug 2001: *Ábris zug,* 1968: *Ábriz zug, -ba.* — A Hajnal utcából nyíló zsákutca. Ábris nevű közismert, szegény fuvaros lakott arra, róla kapta az utcarész a nevet. Hadház települési viszonyai miatt bizonyos kerteket nem lehetett az utcafrontról megközelíteni. A zugokat az ilyen kertekhez való hozzáférés érdekében alakították ki, s általában a zugban lakó legismertebb családról nevezték el. — É. Kiss 1968: 496, 501, Tóth 2001: 37. — T32-C3.

Ábrók István tanyája 2014: *Ábrók István tanyája,* 1970: *Ábrók István-féle tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 431.

Ábrók sarok 2001: *Ábrók sarok, Ozsvát sarok,* 1968: *Ábróuk sarok, -ra.* — A Bercsényi, a Bezerédi, a Lázár Vilmos és a Zrínyi utcák találkozása. A nevet az Ábrók családról kapta, akiknek a Bezerédi utca 1. szám alatt van a házuk. Itt volt az Ozsvát-féle-bolt, innen ered az ***Ozsvát sarok*** elnevezés. — É. Kiss 1968: 501, Tóth 2001: 36. — T32-B3.

Ady Endre utca 2014: *Adi Endre utca,* 2005: *Ady Endre utca, Borjúkút-köz,* 1968: *Ady Endre utca, -ba, -ra,* 1968: *Csókos utca,* 1968: *Bornyúkút köz,* 1962: *Ady Endre utca, Bornyúkút köz.* | *Bornyúkút-köz vót, mert a kisbornyúk erre jártak legelni a laposra. Ott vót egy kút, abbul itatták űket.* — Az utca az Arany János utca 35. számnál kezdődött, az ún. Csókos saroknál, és a belterület nyugati széléig vezetett. 1947-től *Ady Endre utca* volt a neve. Korábban ***Csókos utcá***-nak hívták az egykori Csókos csapszékről (vö. Stefánia). Az utca végén lévő laposon állt a Borjúkút, ezért az utcát ***Borjúkút köz-***ként is említették. Mára hivatalos utcanévként az *Ady Endre utca* megnevezése megszűnt, hivatalosan az egész utcát Arany János utcának nevezik. — Hadházy 2005: 234, É. Kiss 1968: 501, 504, 506, Tokaji 1962: 6.

Ág-erdő 1766: *Ágerdő.* — Hajdúhadház és Hajdúböszörmény 1766. évi határperében előforduló helynév a Csereerdő területén. Csak ebből az egyetlen történeti forrásból adatolható. — É. Kiss 1970: 431.

Aggmenház lásd **Szegényház**

Ág-lapos 1970: *Ág-lapos, -ba, Ág laposa.* — Kétfelé ágazó, lapos terület a település délkeleti határában, a pallagi részen, az Álút keleti oldalán, a Rucástól délre. Nevét az alakjáról kapta. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 431. — T29-F2.

Akácfa utca 2014: *Akácfa utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Gárdonyi Géza utca és a Sillye Gábor utca között. — T32-A4.

Alba-szállás 1782–1785: *alba Szállás.* — A település keleti határrészén, Poroszlón lévő egykori terület. Nevének eredete ismeretlen. — EKFT. — T19-H5.

Állami elemi népiskola lásd **Kossuth utcai iskola**

Állomás lásd **Vasútállomás**

Állomás-kút 2001: *Állomáskút,* 1968: *Állomás-kút, -ra.* — Egykori jó vizű közkút a vasútállomáson, mely a belterület északkeleti részét látta el ivóvízzel. — É. Kiss 1968: 501, Tóth 2001: 36. — T32-D2.

Almás lásd **Dorogiás, Pécsi Lajos almása**

Almás-kert lásd **Dorogiás**

Álmos utca 2014: *Álmos utca,* 2005: *Álmos utca,* 1962: *Álmos utca.* — Utca a belterület keleti részén, az Attila utca és a Hunyadi utca között. — Hadházy 2005: 187, Tokaji 1962: 6. — T32-C3.

Álút 2014: *Álút ~ Tank út ~ Hadi út,* 2005: *Álút, kállai út,* 1970: *Állút,* 1888–1892: *Kállai út,* 1746: *Álút.* — A település keleti határát átszelő, Pallagon, a Ligeten és Poroszlón is keresztülhaladó, Debrecenből Bökönyön át Nagykállóba vezető út, ez magyarázza a ***Kállai út*** megnevezését. A korábbi térképes ábrázolások arról tanúskodnak, hogy jelentős közlekedési útvonal volt. A ***Tank út*** és a ***Hadi út*** elnevezés újabb keletű, arra utal, hogy az út a település keleti határában lévő katonai létesítményeket érinti. Az *Álút* név magyarázata bizonytalan, egyfelől a 'hamis, nem igazi, félrevezető' jelentésű *ál* melléknév is lehet az előtagja; másfelől pedig az *allé* 'erdei szekérút' jelentésű szó népnyelvi alakja is szerepelhetett eredetileg benne. — FKnT., Hadházy 2005: 252, É. Kiss 1970: 431, 458. — T25-G1E3.

Áncsán-féle-csőszház 2014: *Áncsán-féle-csőszház.* — Erdészház a település délkeleti határában, a Fényesteleptől nyugatra, a Bocskaikerttel határos nagy-erdei részen. A csőszházak régebben a szegődményes erdőcsőszök, később az állami erdészek lakhelyei voltak, amelyeket a benne lakó erdészről vagy az erdőrészről neveztek el. — T24-D4.

Antal Imre tanyája 1970: *Antal Imre tanyája.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 432.

Apaállat-istálló lásd **Bikakert, Bikaól**

Apaállattelep lásd **Bikakert**

Apró-halmi-dűlő lásd **Apró-halmok**

Apró-halmi-járás lásd **Apró-halmok**

Apró-halmok 2014: *Apró-halmok,* 2005: *Apróhalmok,* 1996: *Apró halmok,* 1982: *Apróhalmok,* 1981: *Apró-halmok,* 1970: *Apró-halmok, Apróhalmi járás,* 1870–1871: *Apró halmok,* 1870–1871: *Apróhalmok,* 1858: *apróhalmi dülő,* 1853: *Apróhalmok* környéke. — A település északnyugati határában, a Cégény úttól északra, a Téglási út és az Újfehértói út között húzódó nagy kiterjedésű terület. Az elnevezés a köztudatban ma már egyre kevésbé él. É. Kiss Sándor lejegyzi, hogy a népi hagyomány szerint a Hajdúhadház, Hajdúböszörmény és Hajdúnánás elpusztítására készülő vidi rácok sírdombjainak tartja a halmokat. Történeti forrásokban a név ***Apró-halmi-dűlő, Apróhalmi-járás*** formában is szerepel. Tégláson a szomszédos területet ugyancsak Apró-halmok néven említik. — FNESz. *Halom-hegy,* Gyarmathy szerk. 1996: 28, Hadházy 2005: 280, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1982, É. Kiss 1970: 432, MoFnT. 2. — T17-F3G3.

Arany János utca 2014: *Arany János utca,* 2005: *Arany János utca,* 1968: *Arã János utca,* 1962: *Arany János utca.* — A belterület központi részén, a Dr. Földi János utcából nyugati irányba ágazó utca, amely a belterület nyugati széléig, a 4. számú főútig vezet. Egy részét korábban *Ady Endre utcá*-nak nevezték. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 501, Tokaji 1962: 6. — T32-A2B2.

Arany-tanya 1970: *Arany-tanya, Sipos-juhász-tanya, Sipos-juhász-tanyája,* 1943: *Arany tn. [tanya],* 1884: *Arany tn. [tanya].* — Egykori jeles tanya Hajdúhadház keleti határában, a pallagi részen, a Pálinkás-hegy szomszédságában, az Álút és Barakki út kereszteződésénél. Egy időben a ***Sipos juhász-tanya*** elnevezést is használták. — HhT. 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 432, 483. — T25-F2.

Árok 2001: *Árok,* 1968: *Árok, -ra.* — Egykori védőárok, amely a belterület határa körül húzódott a 18. század végéig. A belterületet körbekerítő Hajdúpalánk külső része volt. — É. Kiss 1968: 501, Tóth 2001: 37.

Árpádkert 2014: *Árpádkert,* 2012: *Árpádkert,* 1991: *Árpád-kert,* 1970: *Árpát-kert,* 1962: *Árpád-kert.* — A település északnyugati határában, a Téglási út keleti oldalán, a Szárkút területén lévő gyümölcsös, szántó és szőlőskert, melyben kisebb épületek is vannak. Területe 45 hektár. Nevét Árpád vezérről kapta. Részei

a Kis- és Nagy-Árpádkert. A szomszédos területet Hajdúböszörményben is Árpádkertnek hívják. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1991, É. Kiss 1970: 432, Tokaji 1962. — T17-F5.

Árpád utca 2014: *Árpád utca,* 2005: *Árpád utca,* 1968: *Árpád utca,* 1962: *Árpád utca.* — A belterület keleti szélén, a Sámsoni és az Epres út között észak–déli irányban vezető utca. 1945 után, a Keleti-lapos parcellázásakor nyitották. — Hadházy 2005: 188, É. Kiss 1968: 501, Tokaji 1962: 6. — T32-D2C3.

Attila utca 2014: *Attila utca,* 2005: *Attila utca, Vasútoldal,* 2001: *Attila utca,* 1968: *Atilla utca, Vasútóudal, -ra,* 1962: *Attila utca, Verébhegy utca.* — A belterület keleti részén lévő utca, a Hunyadi és a Rákóczi utca között. ***Vasút-oldal***-nak is nevezték, mert az utca egy része a vasúti pálya mellett halad. 1945-ig ez volt kelet felől a belterület szélső utcája. Az egykori ***Verébhegy utca*** elnevezés onnan származik, hogy az utcában egy Veréb-domb nevű kiemelkedés volt. — Hadházy 2005: 184, É. Kiss 1968: 501, 533, Tokaji 1962: 6, Tóth 2001: 37. — T32-C2.

Bácsi Lajos-tanya 2014: *Bácsi Lajos-tanya ~ Bácsi Lajos tanyája ~ Póka-tanya.* — Új tanya a település nyugati határában, a Szárkút dűlő elején, a 0. szám alatt. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Póka-tanyá***-nak is nevezik, mert korábban Póka Sándoré volt. — T23-G1.

Badzsé zug 2014: *Badzsé zug,* 1968: *Badzsé zug.* — Szűk, rövid zsákutca a belterület központjától kissé délre. É. Kiss Sándor szerint a Pallagi utcából ágazik ki keletre, a Pallagi és a Rhénes utca közötti részen. Az ott lakó *Badzsé* nevű közismert juhászcsaládról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 502. — T32-B4.

Bajcsy-Zsilinszky utca 2014: *Bajcsi-Zsilinszki utca,* 2005: *Bajcsy-Zsilinszky utca, Gólyásmalom utca,* 2001: *Bajcsy Zsilinszky utca, Gólyásmalom utca,* 1968: *Bajcsy Zsilinszky utca, Gólyásmalom utca,* 1962: *Bajcsi-Zsilinszki utca, Gójásmalom utca.* — A belterület központjától délkeletre lévő utca, a Béke útja és az István király utca között. Korábban ***Gólyásmalom utcá***-nak nevezték az utcában lévő szárazmalomról, amelynek a tetején egy gólya fészkelt. 1947-ig ezt az elnevezést használták hivatalos névként is. 1947-től *Bajcsy-Zsilinszky utca* a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 167, 204, É. Kiss 1968: 502, 510, Tokaji 1962: 6, Tóth 2001: 37. — T32-B3.

Baji-dűlő 1970: *Baji-dűlő, Nyárashegy-dűlő,* 1962: *Baji dűlő.* — Dűlőföld és a mellette vezető dűlőút a település délkeleti határában, a Sámsoni út északi oldalán. A tulajdonos családról kapta a nevét. A ***Nyáras-hegy-dűlő*** elnevezést elhelyezkedése miatt kapta: a tanya a Nyáras-hegynek is mondott Nyár-hegyen fekszik. — É. Kiss 1970: 432, 472, Tokaji 1962. — T25-F3.

Baji-hegy 2014: *Baji-hegy.* | *A vasuton tull, az állomással szembe, má most gödör, téglát éigettek ott.* — Kisebb kiemelkedés a belterület északkeleti részén, az Epres út mellett. Nevének előtagja a településen ismert *Baji* családnév. — T32-D2.

Baji Miklós-féle-tanya 1970: *Baji Miklós-féle tanya, Baji-tag, -ba.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a Sámsoni út északi oldalán, a Baji-dűlőben, a Nyár-hegyen. ***Baji-tag***-nak is hívják. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 432. — T25-F3.

Baji-tag lásd **Baji Miklós-féle-tanya**

Baji zug 2014: *Baji zug,* 2001: *Baji zug,* 1968: *Baji zug.* — Rövid zsákutca a belterület központjától északnyugatra, a Jókai utcából keletre nyílik. Nevét a zug sarkán lakó Baji családról kapta. — É. Kiss 1968: 502, Tóth 2001: 37. — T32-B2.

Bakó-kapu 1970: *Bakó-kapu.* — A település délnyugati határában, a Csereerdőben lévő kapu, amely a Mérnök nyiladék keleti végét zárja el Bocskaikerttől. Nevét egy *Bakó* nevű erdőcsőszről kapta, aki a cserei Külső csőszházban lakott. — É. Kiss 1970: 433. — T24-B4.

Bakó-tanya lásd **Csendre Enyedi-tanya**

Balázsi-erdő lásd **Balázsi-kert**

Balázsi-kert 2014: *Balázsi-kert ~ Balázsi-szöllöü ~ Balázsi-erdöü,* 2012: *Balázsykert, Horovitz-szőlő,* 2005: *Balázsi-szőlő,* 1991: *Balázs-kert,* 1982: *Balázs kert,* 1970: *Balázsi szőlő, -be.* — Öt hektár területű szőlőskert a település északnyugati határában, a Cégény út északi oldalán, a Cserepes-hegyen. *Balázsi-kert,* ***Balázs-kert, Balázsi-szőlő, Balázsi-erdő*** és ***Horovitz-szőlő*** néven is említik. Neveit

korábbi tulajdonosairól, Horovitz Józsefről és Balássy Albertről kapta. — Hadházy 2005: 279, 2012: 19, HhT. 1982, 1991, É. Kiss 1970: 433, 456. — T17-H4.

Balázsi-kert

Balázsi-szőlő lásd **Balázsi-kert**

Bálint köz lásd **Bezerédi utca**

Balkányi-kút 1981: *Balkányi-kút,* 1970: *Balkányi-kút,* 1943: *Balkány-kút,* 1884: *Balkány kút,* 1863: *Balkányi-kút.* — Kút a település északkeleti határában, a Liget területén, a Balkányi és a Bökönyi út találkozásánál. ***Balkány-kút*** formában is említik. Nevét a Balkányi útról kapta. — HhT. 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 433, MoFnT. 2. — T19-F5.

Balkányi-kút-lapos 1970: *Balkányikút-lapos.* — A település északkeleti határában, a Liget területén, a Balkányi-kút közelében lévő, mélyebben fekvő, lapos terület. Ma már nem használják a nevet. — É. Kiss 1970: 433. — T19-F4.

Balkányi út 1. 1970: *Balkányi út.* — Egykori jelentős út a település északkeleti határában, mely a Liget és Poroszló területéről a balkányi határ felé vezetett. — É. Kiss 1970: 433. — T19-G4.

Balkányi út 2. lásd **Szakolyi út**

Balkányi-víz 1970: *Balkányi-víz, -be,* 1900: *Balkány víz,* 1884: *Balkányviz.* — A település északkeleti határában, a Balkányi-kút-laposon, a Pósa-gaz, a Löki-hegy és az Erős-hegy közelében fekvő, hosszan elnyúló vizes terület, mely egyes feljegyzések szerint egykor tó volt. Történeti források ***Balkány-víz*** formában is említik. — HhT. 1900, HKFT, É. Kiss 1970: 433. — T19-F5F4.

Balogh Gábor tanyája lásd **Bársony Balogh Gábor tanyája**

Balogh-lapos lásd **Balogh-rét**

Balogh Miklós tanyája 2014: *Balogh Miklós tanyája,* 1970: *Péter Balogh Miklós tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén, a Simon-kert közelében. ***Péter Balogh Miklós tanyája-***ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 433. — T17-F4.

Balogh-rét 2014: *Balogh-rét,* 1972: *Balog-lapos,* 1970: *Balogh-rét.* — A település északnyugati határában, a Szárkút területén lévő rét. ***Balogh-lapos*** néven is említik. Balogh Miklós tanyája mellett fekszik, erről kapta nevét. — É. Kiss 1970: 433, 1972: 137. — T17-F4.

Balogh Sándor-erdészház lásd **Kutasi erdészház**

Balogh-tanya 1. 1943: *Balog tn. [tanya],* 1884: *Balog tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallag déli részén. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1943, HKFT. — T29-H2.

Balogh-tanya 2. lásd **Bársony Balogh Gábor tanyája**

Balog köz lásd **Pallagi utca**

Banka út 1991: *Banka út,* 1981: *Banka út.* — Erdei út a település délnyugati határában, a Kis-telek erdejében, mely a belterülettől a Tormásig vezet. Kis része megegyezik a Kutas dűlővel. Nevét feltehetően a *banka* madárnévről kapta. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T23-H3.

Bánomkert 2014: *Bánomkert,* 2012: *Bánomkert,* 2005: *Bánomkert,* 2001: *Bánomkert,* 1970: *Bánomkert,* 1968: *Bánomkert,* 1870–1871: *Bánomkert,* 1870–1871: *Bánom kert.* — Ma már teljesen beépült városrész a Dr. Földi János utca és a Vécsey utca között, a belterület északi részén, Téglás közelében. Korábban zártkert volt. Az egykori szőlőskertet az 1960-as években kezdték beépíteni. A *bánom* előtag eredete bizonytalan, egyesek szerint a parcellázás idejéből, a 19. századból származhat, amikor az osztozkodás során gyakran hangozhatott el ez a szó. Az országban többfelé előfordul *Bánom, Bánom-hegy, Bánom-kert* stb. típusú helynév, különösen az egykori török hódoltsági területeken. A közfelfogás a *bán* igével hozza összefüggésbe: a föld csalódást okozott a bérlőjének vagy a tulajdonosának. Más felfogás szerint a

latin *bānum* 'eltiltás' főnévből származik, és népetimológiás úton kapta a *Bánom* alakját. — FNESz. *Bánom,* Hadházy 2012: 14, HhT. 1870–1871a, b, É. Kiss 1970: 433, Tóth 2001: 58, 502. — T32-B1.

Bánomkert utca 1. 2014: *Bánomkert utca*. — A belterület északi részén, a Bánomkert területén lévő utca, a Határ és a Táncsics Mihály utca között. Hivatalos név. — T32-C1.

Bánomkert utca 2. lásd **Táncsics Mihály utca**

Baptista zug 2014: *Baptista zug ~ Göböjös zug,* 1968: *Baptista zug.* — Kis zsákutca a Széchenyi utca nyugati oldalának a 15. és 31. szám közötti részén. A zug sarkán van a baptista imaház, innen ered a *Baptista zug* elnevezés. A helybeliek ***Göbölyös zug***-nak is hívják, de az elnevezés indítéka nem ismert. A *göbölyös* tájszónak 'hizlalásra fogott marhák pásztora' és 'hizlalt marha adásvételével foglalkozó kereskedő' jelentése is van. — É. Kiss 1968: 503, ÚMTsz. — T32-C3.

Barakk

Barakk 2014: *Barak ~ Katonaság ~ Laktanya ~ Honvédség ~ Gyermekváros,* 2005: *Barakk, Gyermekváros,* 1970: *Barak, -ba.* — Ma is működő katonai létesítmény a település keleti határában, a Ligeten. Korábban gyermekváros volt hadiárvák számára, innen ered a ***Gyermekváros*** elnevezése. A második világháború után a megüresedett épületekbe árván maradt és kallódó gyermekeket költöztettek. Ez volt az ország első gyermekvárosa, mely 1950-ben szűnt meg. Egykori faépületei máig láthatók. Ma a honvédség tulajdonában van, korszerű kiképzőbázist alakítottak ki a területen. Ezzel összefüggésben gyakran használják a létesítményre a ***Katonaság,*** a ***Honvédség*** és a ***Laktanya*** neveket is. A létesítmény hivatalos neve jelenleg Vay Ádám Kiképző Központ. — Hadházy 2005: 191, 256–263, É. Kiss 1970: 433. — T25-E2.

Barakki út 2014: *Baraki út,* 1997: *Kapus út,* 1970: *Barak kövesút, Kapus út,* 1928: *kapus út.* — A település keleti határában a Nagy-erdőn és Poroszlón áthaladó, a Barakkhoz vezető út. ***Barakk kövesút*** formában is említik. A Hunyadi utca folytatása, melyet régen szintén Kapus útnak neveztek. A ***Kapus út*** elnevezést ma már nem ismerik, a védelmi célokat szolgáló Hajdúpalánk egykori kapujára utal, mely ezen a városrészen volt. — É. Kiss 1970: 433, Nagy 1928: 24, Tóth 1997: 15. — T24-D2.

Barakk kövesút lásd **Barakki út**

Barna-Nagy Lajos tanyája 1970: *Barna-Nagy Lajos tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Szajha-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 470.

Báró Zeke-tanya 2014: *Báró Zeke-tanya ~ Zeke András tanyája.* — Tanya a település belterületétől kissé keletre, a Keleti temető közelében, a Bökönyi út mellett. ***Zeke András tanyája-***ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelyben az előtag *Báró* eleme ragadványnév. — T24-D1.

Bársony Balogh Gábor tanyája 2014: *Bársony Balog Gábor tanyája ~ Balog Gábor tanyája.* | *A néigyesen kivüll vót a tanyájuk a Fehéirtai utná.* 1970: *Bársony Balogh Gábor tanyája,* 1962: *Balogh-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út és a téglási határ közelében. ***Balogh Gábor tanyája-***ként és ***Balogh-tanya-***ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 433, Tokaji 1962. — T17-F2.

Barta-lapos 1970: *Barta-lapos.* — A település északnyugati határában, a Cégény út északi oldalán lévő mélyen fekvő terület. Nevének előtagja bizonyára egykori tulajdonosára utal. — É. Kiss 1970: 433. — T17-G3G4.

Barta-tó 2005: *Bartha-tó,* 2001: *Barta-tó,* 1963: *Barta-tó, -ra.* — Egykori náddal, sással benőtt tó a Széchenyi és a Petőfi utca között, a mai Szilágyi Dániel utca környékének mély fekvésű részén. A 2001-es forrás ettől kissé

nyugatra, a Sirály utca közepére lokalizálja. Feltehetőleg a közeli Barta zugban lakó Barta családról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 194–195, É. Kiss 1968: 503, Tóth 2001: 37. — T32-C3.

Barta zug 2001: *Barta zug,* 1968: *Barta zug.* — A Széchenyi utca keleti oldalán lévő zsákutca. Itt lakott a Barta család, innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1968: 503, Tóth 2001: 37. — T32-C3.

Batthyány utca 2014: *Battyányi utca,* 2005: *Batthyány utca,* 1968: *Battyányi utca,* 1962: *Batthyányi utca.* — A belterület nyugati részén lévő utca, amely a Zrínyi utcából nyílik, és a belterület nyugati részén, a Cigány zugnál végződik. — Hadházy 2005: 224, É. Kiss 1968: 503, Tokaji 1962: 6. — T32-A3.

Bede köz lásd **Honvéd utca**

Bedő Albert utca 2014: *Bedő Albert utca.* — Utca a belterület déli részén, a Pallagi utca és a Béke útja között. Bedő Albert (1839–1918) erdész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és országgyűlési képviselő volt. — T32-B5.

Békési András szárazmalma lásd **Békési-malom**

Békési-malom 2014: *Béiké̜isi-malom,* 2005: *Békési András szárazmalma,* 2001: *Békési malom,* 1968: *Bíkísi malom.* — Egykori szárazmalom a Tompa Mihály utcán. 1786-ban épült, s több mint száz évig működött. A kör alakú, náddal fedett malom őrlőköveit lovak hajtották. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Békési András szárazmalma*** néven is szerepel. — Hadházy 2005: 233, É. Kiss 1968: 503, Tóth 2001: 37.

Béke téesz 2005: *Béke Termelőszövetkezet,* 2001: *Béke Tsz,* 1968: *Béke Téesz,* 1962: *Béke tsz.* — Az egykori hajdúhadházi téeszek egyikének központja a Kazinczy utca 8. szám alatt. A 20. század elején az épületben Bónis Júdás vegyeskereskedése működött. A téeszek megszűnése után a Családsegítő Központ székháza lett. — Hadházy 2005: 216, É. Kiss 1968: 503, Tokaji 1962: 5, Tóth 2001: 66.

Béke utca lásd **Béke útja**

Béke útja 2014: *Béike útja ~ Béike utca ~ Fő utca,* 2005: *Béke utca, Béke útja, Nagy utca, Horthy Miklós utca, Sztálin utca,* 2001: *Béke útja,* 1972: *Sztalin marsall utca,* 1968: *Bíke úttya, -ra, Horthy Miklós utca, Sztálin út, Nagyutca,* 1962: *Béke útja, Sztálin út.* — A település főutcájának déli szakasza, amely a Debrecen felől érkező Négyes főútból nyílik, és a Bocskai térig tart. 1924-ig ***Nagy utcá***-nak, 1924-től 1945-ig ***Horthy Miklós utcá***-nak, 1956-ig ***Sztálin (marsall) utcá-***nak vagy ***út-***nak nevezték. E neveket azonban később is ismerték. 1956 óta *Béke útja* a hivatalos neve, de ***Béke utcá-***nak is nevezik. A helybeliek ***Fő utca-***ként is említik. — Hadházy 2005: 164, É. Kiss 1968: 503, 521, 1972: 121, Tokaji 1962: 6, Tóth 2001: 37. — T32-B3B5.

Belső Csem út 2014: *Belső Csem út ~ Kis Debreceni út.* — A település délnyugati határában, a Kutas dűlő és a Csem út között vezető erdei út. A helybeliek ***Kis Debreceni út-***ként is említik. — T24-A2.

Bem József utca 2014: *Bem József utca,* 1968: *Bem Jóuzsef utca,* 1962: *Bem József utca.* — A belterület központjának közelében lévő utca, a Széchenyi és Hunyadi utca között. — É. Kiss 1968: 503, Tokaji 1962: 6. — T32-C3.

Bényei-kanyar lásd **Bényei-nyárfa**

Bényei-nyárfa 2005: *Bényei nyárfa, Betyárfa, Bényei kanyar.* — Egykori hatalmas nyárfa a Hajdúhadház és Hajdúsámson közötti határon, a két települést összekötő út nyugati oldalán. A hagyomány szerint, amikor II. Rákóczi Ferenc 1703-ban itt táborozott a seregével, egy *Bényei* nevű katonája leszúrta a földbe a szalonnasütő nyársát, amelyből a nyárfa nőtt. Emiatt nevezték ***Betyárfá***-nak és *Bényei-nyárfá*-nak is. Az 1960-as évek elején villámcsapás érte, és néhány év múlva kipusztult. Az útkanyarulatban lévő egykori nyárfa emlékét a ***Bényei-kanyar*** elnevezés őrzi. — Hadházy 2005: 273. — T25-F4.

Bercsényi utca 2014: *Bercsényi utca,* 2005: *Bercsényi utca,* 1968: *Bercsényi utca,* 1962: *Bercsényi utca.* — A belterület egyik leghosszabb utcája, a Kossuth utcából nyílik, és déli irányban egészen a Dorogiásig nyúlik. — Hadházy 2005: 222, É. Kiss 1968: 504, Tokaji 1962: 6. — T32-A5B3.

Bercsényi utcai óvoda 2014: *Bercsényi utcai óvoda,* 2005: *Bercsényi utcai óvoda, Demjén-féle ház,* 1968: *Demijẽ hegy, -re.* — Óvoda a belterület nyugati részén, a Bercsényi utca 23. szám alatt. Aranykapu Óvoda a hivatalos ne-

ve. Az új, a Városi Bölcsőde megépüléséig az óvodaépületben működött a bölcsőde is. Egykor kisebb kiemelkedés volt a Bercsényi utcának a Batthyány és a Toldi Miklós utca közötti szakaszán, ahol a Demjén család háza és birtoka volt, innen ered a ***Demjén-féle-ház*** és a ***Demjén-hegy*** elnevezése. Az 1970-es években óvodát építettek a telekre. — Hadházy 2005: 224, É. Kiss 1968: 507. — T32-A3.

Berecki zug 1968: *Berecki zug.* — A belterület keleti részén, a Batthyány utcából északra nyíló zsákutca. Az itt lakó Berecki Jánosról kapta a nevét, aki a 20. század elején szórója (szelelőrostája) miatt közismert ember volt, gépét ugyanis sokan igénybe vették. — É. Kiss 1968: 504. — T32-A3.

Béres János tanyája lásd **Béres-tanya**

Béres-tanya 2014*: Bé͡ires-tanya,* 1970: *Bíres János tanyája.* — A település északnyugati határában, a Cégény út északi oldalán, a Téglási úttól kissé nyugatra lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Béres János tanyája***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 434. — T17-F3.

Bernáth Miklós-féle-tanya 1970: *Bernáth Miklós-féle tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti, pallagi részén, Hajdúsámson közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 434.

Berti-kert 2014: *Berti-kert,* 1970: *Berti-kert.* — Kertség a település északnyugati határában, az Égerházi-tanya mellett, a Cégény út északi oldalán, az Újfehértói út közelében. Egykori tulajdonosáról, Gál Bertalanról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 434. — T17-E3.

Bethlen utca 2014: *Betlen utca ~ Zsido͡u köz,* 2005: *Bethlen utca, Zsidó-köz,* 1968: *Betlen utca, Zsidóu köz,* 1962: *Bethlen utca, Sakter utca.* — A belterület központjában lévő utca, a Kossuth és a Csokonai utca között. Korábban ***Sakter utcá***-nak és ***Zsidó köz***-nek is nevezték, ugyanis egykor ezen a környéken lakott a hadházi zsidóság. Ez utóbbi elnevezésre a helybeliek közül néhányan még emlékeznek. — Hadházy 2005: 231, É. Kiss 1968: 504, 534, Tokaji 1962: 6. — T32-B3.

Betyárfa lásd **Bényei-nyárfa**

Bezerédi utca 2014: *Bezerédi utca,* 1968: *Bálin̡ köz, -re, Bezerédi utca,* 1962: *Bezerédi utca, Bálint köz.* — A belterület nyugati részén lévő utca, a Kossuth és a Bercsényi utca között. 1924 óta *Bezerédi utca* a hivatalos neve. Az egykor ott lakó Bálint családról ***Bálint köz***-nek is nevezték. — É. Kiss 1968: 502, 504, Tokaji 1962: 6. — T32-A3.

Bikaház lásd **Bikaól**

Bikakert 2014: *Bikakert ~ Apaállattelep.* | *A temetővē szembe, a Liget uton, van ott disznó, bika, csődör.* 2005: *Bikakert,* 1970: *Bika-kert,* 1967: *Apaállatistálló,* 1962: *Bikatelep,* 1758: *Nótárius kert.* — A belterület keleti szélén, a Keleti temetőtől kissé délre, a Barakki út déli oldalán elterülő kert. A benne épített bikaistálló miatt kapta a *Bikakert,* ***Bikatelep, Apaállattelep, Apaállat-istálló*** neveket. A város költségén itt tartották a tenyésztésre alkalmas apaállatokat. A ***Nótárius-kert*** elnevezést ma már nem ismerik, a név arra utal, hogy korábban a település jegyzőjének földje volt itt. — Hadházy 2005: 190, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 434, 471, Tokaji 1962. — T32-D3.

Bikaól 2014: *Bikaól ~ Bikaház,* 1979: *Apaállatistálló,* 1970: *Bikaól.* — A belterület keleti szélén, a Keleti temetőtől kissé délre, a Bikakertben lévő apaállat-istálló. A helybeliek ***Bikaház***-nak is nevezik, korábban pedig ***Apaállat-istálló***-ként is használták. — HBmT. 1979, É. Kiss 1970: 434. — T32-D3.

Bikatelep lásd **Bikakert**

Bikoló-tanya 1943: *Bikolo tn. [tanya],* 1900: *Bikoló tn. [tanya],* 1884: *Bikolo tn. [tanya].* — Egykori tanya a település keleti határában, a Fülöp-csere és a Pálinkás-hegy között. Csak térképekről adatolható. A névadás indítékát nem ismerjük. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T25-E3.

Biri-tanya 2014: *Biri-tanya,* 1962: *Biri tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Szárkúton, az Újfehértói út közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T17-E3.

Biró lásd **Biró-föld**

Biró-föld 2014: *Bíró-föld ~ Bíró ~ Szarvas-tanya,* 1970: *Biró, -ba.* — A település északnyugati határában, a Szárkút dűlő és a Téglási út kereszteződésének közelében lévő földterület. Biró László szőlőbirtoka volt, innen a *Biró-*

föld és a ***Biró*** elnevezés, jelenlegi tulajdonosa nevéről pedig ***Szarvas-tanyá***-nak is nevezik. — É. Kiss 1970: 434. — T17-F5.

Boci Kovács Miklós tanyája 1970: *Boci-Kovács Miklós tanyája.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Téglási út közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelynek előtagjában a *Boci* elem feltehetőleg ragadványnév. — É. Kiss 1970: 463.

Bocskai iskola 2014: *Bocskai iskola,* 2005: *Bocskai Iskola, Petőfi utcai Általános Iskola.* — Általános iskola a Szilágyi Dániel utca 2–4. szám alatt. Az egykori állami iskola, a Kossuth utcai iskola utódintézménye. 1984-ben Petőfi utcai Általános Iskola néven kezdte meg a működését. 1986-ban vette fel az iskola Bocskai István nevét. Az épületét felújították, az új épületegyüttesben egy óvoda is működik, a Szivárvány Óvoda. Mára a településen az iskolákat közigazgatásilag összevonták, és ez az iskola is a Földi János iskola egyik tagintézménye lett, hivatalos neve: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szilágyi Dániel Úti Tagintézménye. — Hadházy 2005: 36, 86. — T32-C3.

Bocskai szálló lásd **Városháza**

Bocskai tér (1945 után)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Bocskai tér 2014: *Bocskai tér ~ Piac,* 2005: *Bocskai tér, piactér,* 1968: *Bocskaji tér, -re, Pijac, -ra,* 1962: *Bocskay-tér, Templomdomb, Miskajárás.* — A belterület központjában lévő főtér. Egykor ***Templom-domb***-nak is nevezték a Templomkerttel szemben lévő teret. 1848 előtt állítólag ***Miska-járás*** volt a neve, de az elnevezés indítéka nem ismert. A ***Piac, Piactér*** név onnan származik, hogy korábban ez volt a piactér, ahol hetente kétszer tartottak piacot. — Hadházy 2005: 13, 150, É. Kiss 1968: 504, 525, Tokaji 1962: 7. — T32-B2B3.

Bocskai tér Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Bódán-tanya 2005: *Bódán-tanya,* 1970: *Bódán-féle tanya, Bódán Gábor tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkúton, az Új Élet Tsz majorja is volt. ***Bódán Gábor tanyája***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 181, É. Kiss 1970: 434.

Bódán Gábor tanyája lásd **Bódán-tanya**

Bodnár Sándor-féle-tanya 1970: *Bonnár Sándor-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, a Fényestelep területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 435.

Bogárzó 1970: *Bogárzó, -ba,* 1906: *Bogárzó.* — Lapos fekvésű terület a település délkeleti határában, a pallagi részen, az Ozsvát-dűlő és a Tanyák útja dűlőút között. É. Kiss Sándor azt írja róla, hogy a név azt az időt idézi, amikor a terület nagy kiterjedésű legelő volt, melyen a szarvasmarha a rovarcsípések miatt sokat nyugtalankodott, csapkodott, azaz bogárzott. — É. Kiss 1970: 435, Oláh 1906: 22. — T24-D4D5.

Bogárzó-dűlő lásd **Ozsvát-dűlő**

Bohó lásd **Ozsvát-dűlő**

Bohó-dűlő lásd **Ozsvát-dűlő**

Bohó Szabó-dűlő lásd **Ozsvát-dűlő**

Bohó Szabó Miklós tanyája 1970: *Bohó Szabó Miklós tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában a pallagi területen, az Ozsvát-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483.

Bolgár Sőrés lásd **Bolgár Sőrés-csemegés**

Bolgár Sőrés-csemegés 2014: *Bolgár Sőréis-csemegés ~ Bolgár Sőréis ~ Sőréis.* | *A Böször-*

méjnyin keresztülmenni, a Paradicsom sarkába van, az első düllöü nekimegy. Sőréis Sanyi bácsié vót. 1970: *Bolgár-Sőrés-féle csemegés.* — Gyümölcsöskert a település északnyugati határában, a Gulyás dűlő és a Mátyás dűlő kereszteződésénél. Bolgárkertészettel foglalkozó tulajdonosáról kapta a nevét. A nevet ***Bolgár Sőrés*** és ***Sőrés*** formában is használják. — É. Kiss 1970: 483. — T23-H1.

Bónis sarok 2014: *Bónis sarok,* 2005: *Bónis-sarok,* 1968: *Bóunis sarok.* — A Csokonai és Tompa Mihály utca kereszteződése. Az egykor ott lakó Bónis Ignác szatócsról és kocsmárosról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 234, É. Kiss 1968: 504. — T32-B2.

Bórek Szabó Ferenc tanyája lásd **Bórek-tanya**

Bórek-tanya 2014: *Bórek-tanya ~ Bórek Szabó Ferenc tanyája.* — Tanya a település keleti határában, a Ligeten, a Péterkerttől északra, a Tanktároló és a Barakk között. ***Bórek Szabó Ferenc tanyája*** formában is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T25-F2.

Borjúkút 1968: *Borjúkút,* 1962: *Bornyú-kút.* — Egykori kút az Arany János utca és a Városkert utca sarkán. Ebből a kútból itatták a laposra legelni kijáró borjúkat, innen ered az elnevezése. — É. Kiss 1968: 504, Tokaji 1962: 6, 10. — T32-A2.

Borjúkút köz lásd **Ady Endre utca**

Borók lásd **Borók omlása**

Borók földje lásd **Borók omlása**

Borók-hegy 1970: *Borók-hegy.* — Homokhegy a település délkeleti határában, a pallagi területen, a Borók omlásában. — É. Kiss 1970: 436. — T24-D5.

Borók omlása 1970: *Borók omlása, Borók, -ba,* 1889: *Borókomlás,* 1749: *Borókomlás, Borók földe,* 1734: *Borókomlás,* 1727: *Borókomlás.* — A település délkeleti határában, a pallagi területen, a Rucás-dűlő és a Sándor Lajos-dűlő között húzódó földterület. A *Borók* előtag egy 18. században élt népes pásztorcsalád emlékét őrzi, amelynek ezen a helyen volt szállása. Az *omlás* utótag pedig arra utalhat, hogy a területen futóhomok van, mely könnyen leomlik. ***Borók-omlás*** formában, valamint ***Borók földje***-ként és ***Borók***-ként is szerepelt. Ma már egyik elnevezést sem használják. — É. Kiss 1970: 435, 436. — T24-C5D5.

Borontó(-kert) lásd **Péterkert**

Borsi nyiladék 2014: *Borsi nyiladék.* — Dűlőút a település délkeleti határában, mely a Dögkút nyiladékot keresztezi. Nevét a Borsi családról kapta, akik a nyiladék belterülethez közel eső részén laktak. — FKnT. — T24-C2D2.

Botond utca 2014: *Botond utca,* 1968: *Botond utca,* 1962: *Botond utca.* — A belterület keleti részén, a vasúti pálya keleti oldalán lévő utca, az Epres úttól a Nagy-erdőig tart. — É. Kiss 1968: 504, Tokaji 1962: 7. — T32-D2C4.

Bőgő lásd **Bőgős**

Bőgő-hegy 1970: *Bőgő-hegy, Első-hegy.* — A Nagy-erdő keleti részén, a Bőgős nevű erdő mellett lévő kiemelkedés, homokhegy. ***Első-hegy*** néven is említik. — É. Kiss 1970: 436, 448. — T25-F2.

Bőgős 2014: *Bőgős,* 1991: *Bőgő,* 1970: *Bőgő.* — A Nagy-erdő keleti részén, a Bőgő-hegy mellett lévő, mélyebb fekvésű erdőrész. Korábban mocsaras, vízállásos hely volt, melyen — É. Kiss Sándor írása alapján — a hagyomány szerint „bőgött kínjában a marha, míg átvergődött rajta", innen ered az elnevezés. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 436. — T25-E2.

Bökönyi-folyás 1991: *Bökönyi-folyás,* 1981: *Bökönyi-folyás.* — Mesterséges vízfolyás a település északkeleti határában, a Pósa-gaztól keletre, a bökönyi határ közelében. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T19-G4.

Bökönyi út 2014: *Bökönyi út ~ Hajcsárút ~ Csordahajtó út ~ Csordajárás,* 1991: *Hajcsárút,* 1981: *Csordahajtó út,* 1970: *Bökönyi út,* 1962: *Bökönyi út.* — A település keleti határában, az Álútba vezető, a Ligetet keresztülszelő út. Hajdúhadház belterületétől halad Bököny felé. A ***Hajcsárút, Csordahajtó út*** és ***Csordajárás*** elnevezései arra utalnak, hogy a település északkeleti részén fekvő egykori nagy legelőre ezen az úton hajtották a szarvasmarhákat. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 436, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T19-F5G4, T24D1.

Bökönyi-zug 2014: *Bökönyi-zug,* 1970: *Bökönyi-zug, -zugosi, -ba,* 1962: *Bökönyi zug.* — A település északkeleti határszélén fekvő Poroszlónak a Bököny felé nyúló része, mely

korábban szántó, legelő, majd jórészt erdős terület volt. — É. Kiss 1970: 436, Tokaji 1962. — T19-F4.

Böszörményi kövesút lásd **Böszörményi út**

Böszörményi út 2014: *Böszörméinyi út ~ Böszörméinyi kövesút,* 2001: *Böszörményi kövesút,* 1970: *Böszörmínyi kövesút,* 1962: *Böszörményi út.* — Hajdúböszörménybe vezető út, mely a belterületről nyugat felé a Kutas-erdőn halad át. A Kossuth utca folytatása. 1863-ban nyitották meg a korábbi erdőszéli, rossz minőségű út helyett. Nevének *kövesút* utótagját a 20. század elején, a kikövezésekor kapta. — É. Kiss 1970: 436, Tokaji 1962, Tóth 2001: 55. — T23-H1.

Breczkó-csőszház lásd **Majálisi csőszház**

Budai Szabó József tanyája 2014: *Budai Szabó József tanyája ~ Szabó József tanyája,* 1970: *Budai Szabó József tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Téglási út mellett. ***Szabó József tanyája*-**ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483. — T17-G4.

Bunyik Veres-tanya 1970: *Bunyik-Veres-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlőben. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét, amelyben az előtag *Bunyik* eleme feltehetőleg ragadványnév. — É. Kiss 1970: 498.

Burger-ház lásd **Katolikus templom**

Cédulaház 2005: *cédulaház,* 2001: *Cédulaház,* 1968: *Cédulaház,* 1866: *czédulaház.* — Az 1860-as években épült egykori vámház, mely a vámszedő hivatalos helyisége és lakóháza volt a Vásártéren. *Cédulaház*-nak nevezték, mert az évente négyszer megrendezett vásárok eladói itt tudták a különböző árukra és állatokra megszabott helypénzt megfizetni, amit vámcédulával igazoltak. — Hadházy 2005: 114, É. Kiss 1968: 504, 539, Tóth 2001: 37. — T32-C2.

Cégényi-dűlő 1991: *Cégényi-dűlő.* — Dűlőföld a település északnyugati határában, a Cégény út déli oldalán. — HhT. 1991. — T17-F4G4.

Cégény-tanya 1970: *Cégény-tanya, É. Kiss Bálint-féle-tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Sámsoni út és Poroszló között. Az ***É. Kiss Bálint-féle-tanya*** nevet tulajdonosáról kapta. A *Cégény-tanya* név előtagja is esetleg egykori tulajdonosát jelölheti, a Cégény út és a Cégényi-dűlő nevével nincs kapcsolatban. — É. Kiss 1970: 460.

Cégény út 2014: *Cégény út ~ Cégényi út ~ Vidi út,* 2011: *Cégény út,* 2005: *Cégény út,* 2001: *Czégényi út,* 1981: *Cégény út,* 1972: *Cégényi út,* 1970: *Cégény út,* 1967: *Cégény út,* 1962: *Cégény út.* — A település északnyugati határában haladó út, az Arany János utca folytatása. Hajdúvid felé vezet, innen ered a ***Vidi út*** elnevezése. Az 1930-as években kövezték ki. A *Cégény út* és a ***Cégényi út*** név az elpusztult, középkori Cégény falu emlékét őrzi. A *Cégény* magyarázatát lásd Téglás település alatt a Cégény szócikkében. — Hadházy 2005: 249, Hnt. 2011, 1967, É. Kiss 1970: 437, Mesterházy 1972: 28, MoFnT. 2, Tokaji 1962: 11, Tóth 2001: 42. — T17-E3.

Cibere zug 2014: *Cibere zug,* 2001: *Czibere zug,* 1968: *Cibere zug.* — A belterület központi részén lévő zsákutca, a Csokonai utcából nyílik. Az ott lakó Cibere családról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 505, Tóth 2001: 37. — T32-B2.

Cigány-gödör lásd **Cigányok siralmas gödre**

Cigány-kút lásd **Vadász-kút**

Cigányok siralma lásd **Cigányok siralmas gödre**

Cigányok siralmas gödre 2014: *Cigányok siralmas gödre ~ Cigány-gödör ~ Siralomgödör.* | *Kilenc szekér cigány megfagyott itt nagy bundába, a hóviharba.* 1970: *Cigányok siralma, -ába, Siralomgödör.* — A település délkeleti határában, a Sámsoni út és a Tanyák útja találkozásánál, a Vezetékalja nyiladéktól északra lévő mélyedés. A helybeliek elmondása szerint valamikor ezen a helyen vándorcigányok húzták meg magukat a hóvihar elől, de a nagy hidegben megfagytak. — É. Kiss 1970: 438. — T24-C2D3.

Cigány zug 2014: *Cigány zug,* 2005: *Cigányzug,* 2001: *Cigányzug,* 1968: *Cigãzug, -ra,* 1962: *Cigányzug.* — A Batthyány utca és a Virág utca kereszteződésénél lévő terület, a Nyugatitelep közelében. Az itt lakók magukat cigányzugosiaknak nevezik. — Hadházy 2005: 224, É. Kiss 1968: 505, Tokaji 1962: 6, Tóth 2001: 38. — T32-A3.

Cipész kátéesz lásd **Horovitz-féle-ház**

Csákó köz 1968: *Csákóu köz,* 1962: *Csákó köz.* — A Kossuth utcának az a szakasza, amely a Tompa Mihály utcától a belterület nyugati széléig húzódik. Az ott lakó Csákó családról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 505, Tokaji 1962: 8. — T32-B3.

Csákó László tanyája 1970: *Csákó László tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 438.

Csapó Gazsi tanyája 1970: *Csapó Gazsi tanyája.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 438.

Cseme-hegy 1970: *Cseme-hegy,* 1807: *Cseme hegy.* — Kiemelkedés a település délnyugati részében, a Csereerdőben, a Cseme útnak is mondott Csem út mellett. — É. Kiss 1970: 438.

Csemetekert 1. 2014: *Csemetekert,* 1991: *Csemetekert,* 1970: *Csemete-kert.* — A belterülettől kissé délkeletre, a vasútvonal két oldalán lévő csemetekert, melyben erdősítéshez és fásításhoz nevelnek facsemetéket. — FKnT., HhT. 1991, É. Kiss 1970: 439. — T24-C2.

Csemetekert 2. 2014: *Csemetekert,* 1991: *Csemetekert.* — Faiskola a város keleti határában, a Keleti temetőtől kissé keletre, a Liget területén. — FKnT., HhT. 1991. — T24-D1.

Csem út 2014: *Csem út ~ Cseme út ~ Légvezeték nyiladék,* 1991: *Csőszházak útja,* 1981: *Csőszházak útja,* 1970: *Csem út, Cseme út,* 1766: *Cseme út.* — A település délnyugati határában, a Csereerdőn átvezető erdei út. Az itt futó nagyfeszültségű vezeték miatt hívják az utat ***Légvezeték nyiladék-***nak is. É. Kiss Sándor szerint két *Csem út* létezik: a régebbi az Ördög-árok partján húzódott, a mai pedig a Monostor irányába halad. A helybeliek elmondása szerint az erdőkben, szőlőskertekben vezető kisebb utakat gyakran nevezik *csem út*-nak. A *csem(e)* szó jelentése, eredete ismeretlen. Térképes forrásokban ***Csőszházak útja*** néven is szerepel, bizonyára az út közelében lévő csőszházak miatt. — FKnT., HhT. 1991, É. Kiss 1970: 438, 439, 455, MoFnT. 2. — T24-A3B3.

Cseme út lásd **Csem út**

Csendre Enyedi-tanya 2014: *Csendre Enyedi-tanya ~ Enyedi Imre tanyája ~ Enyedi-tanya ~ Bakó-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén. Korábbi tulajdonosáról kapta az ***Enyedi-tanya, Enyedi Imre tanyája*** és a *Csendre Enyedi-tanya* neveket. A *Csendre* ragadványnév, feltehetőleg tulajdonosa csendőr foglalkozására utal. A ***Bakó-tanya*** nevet jelenlegi tulajdonosáról kapta. — T23-G1.

Csere lásd **Csereerdő**

Csere-árok 1970: *Csere-árok.* — A város délnyugati határában a Dorogiást és a Csereerdőt elválasztó árok. — É. Kiss 1970: 440. — T24-B3.

Cserebogár 2014: *Cserebogár ~ Cserebogár kocsma,* 2005: *Cserebogár, Cserebogár malom,* 2001: *Cserebogár,* 1968: *Cserebogár, -ba, Cserebogár malom, Erzsébet-malom.* — Egykori gőzmalom a belterület keleti részén, a Hunyadi utcán, a vasúti pálya közelében. A malmot egy Weinstein nevű polgár hozta Hajdúhadházra 1895-ben. A kezdetleges gőzmalmot egy tüzesgép hajtotta, melynek zúgó hangja miatt kapta a *Cserebogár,* ***Cserebogár malom*** nevet. Hivatalosan ***Erzsébet-malom-***nak nevezték, de ezt a nevet senki sem használta. A huszadik század elején az elavult gépezetet modernre cserélték, majd a malom megszűnése után az épületet sokféleképpen használták — volt gabonaraktár, cseretelep, műanyag üzem, presszó, italbolt, közösségi terem —, de a *Cserebogár* név továbbra is rajta maradt: ma ***Cserebogár kocsmá***-nak is nevezik. — Hadházy 2005: 186–187, É. Kiss 1968: 505, Tóth 2001: 13. — T32-C3.

Cserebogár kocsma lásd **Cserebogár**

Cserebogár malom lásd **Cserebogár**

Csere csőszház 2014: *Csere csőszház ~ Csere kapu erdészház ~ Csöüdörös ház.* | *Állami csődörmén ott vót tartva.* 1970: *Első csőszház, Derényi csőszház.* — Erdészház a belterülettől kissé délnyugatra, a Dorogiás és a Ságvári Endre utcák találkozásánál. A Csereerdőben máig három erdészház van: a Csere csőszház, a Puncsák-csőszház és a Külső csőszház. ***Első csőszház-***nak azért nevezték, mert ez volt legközelebb a belterülethez. Az épület a Csereerdő bejáratánál található, innen ered a

Csere kapu erdészház elnevezése. A ***Derényi-csőszház*** név egy *Drén* nevű erdészre utal, aki a 20. század elején ebben a csőszházban lakott. ***Csődörös ház-***nak is említik, mert az állami lovakat itt tartották. — É. Kiss 1970: 440, 444. — T32-A4.

Csere egy erdészház lásd **Puncsák csőszház**

Csereerdő 2014: *Csereerdő ~ Csere ~ Nagy-Csere,* 2005: *Csereerdő, Csere,* 2001: *Csere, Csereerdő,* 1997: *Csereerdő,* 1991: *Csere-erdő,* 1982: *Csere erdő,* 1981: *Csereerdő,* 1971: *Csere erdő,* 1970: *Csere, -ére, Csere erdő,* 1962: *Csere erdő,* 1943: *Nagy-csere-erdő, Cseres erdő,* 1906: *Csere,* 1900: *Nagy csere erdő, Cseres erdő,* 1890: *Csereerdő,* 1884: *Nagy csere erdő, Cseres erdő,* 1870–1871: *Cseres, Cseres erdő,* 1864: *Csere,* 1863–1864: *Csere Erdő,* 1853: *Cserés-erdő,* 1807: *Juhosok cseréje,* 1807: *Kis Mátyás Cseréje,* 1767–1774: *Csere,* 1723: *Csere.* — A település délnyugati határában húzódó nagy kiterjedésű erdő. Kelet felől a Dorogiás és Bocskaikert, délen a Monostor, nyugaton a böszörményi határ, északon pedig a Kutas-erdő határolja. A 18. században az erdő még a lakosság osztatlan közös birtoka volt, majd 1800 elején a lakosság között felosztották, később pedig az állami erdészet kezelésébe került. A *csereerdő* cserfákból, csertölgyekből álló erdőrészt jelent, s ez az erdő máig jórészt tölgyerdő. ***Csere, Cseres, Cseres-erdő, Nagy-Csere, Nagy-Csereerdő*** formában is szerepel, a 19. század elején ***Juhosok cseréje*** és ***Kis Mátyás cseréje*** néven is említik. Legdélibb részét Külső-Cserének hívják. — FKnT., Hadházy 2005: 251, 275, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 440, MKFT., MoFnT. 2, Oláh 1906: 22, Tokaji 1962, Tóth 1997: 3, 2001: 20, ÚMTsz. — T23-H3H4.

Cserei-csatorna 1991: *Cserei-csatorna,* 1981: *Cserei-csatorna.* — A település keleti határában lévő csatorna, mely a Péterkerttől a Cserei-érig vezet. — HhT. 1991, MoFnT. 2. — T25-F3.

Cserei-ér 1981: *Cserei-ér.* — Debrecen felé tartó mesterséges vízfolyás, a település délkeleti határában, a Rucás-dűlő területén. Csak kis része tartozik Hajdúhadház közigazgatási határához. — MoFnT. 2. — T24-D5.

Csere kapu erdészház lásd **Csere csőszház**

Csere kettő erdészház lásd **Külső csőszház**

Cseremalom utca lásd **Petőfi utca**

Cserepes-hegy 2014: *Cserepes-hegy,* 2012: *Cserepes hegy,* 2005: *Cserepes-hegy,* 1991: *Hosszú-part,* 1970: *Cserepes-hegy,* 1943: *Hosszú part,* 1884: *Hosszú-part,* 1884: *Hosszu part,* 1809: *Cserepes Hegy,* 1797: *Cserepes hegy.* — Nagyobb kiemelkedés a település északnyugati határában, a Cégény út két oldalán, a téglási határ és a Kutas-erdő között. A 20. század elején virágzó szőlőskerteket telepítettek rajta. A helybeliek ma kisebb területként azonosítják a Cégény út északi oldalán, melyen a Balázsi-kert is van. A *Cserepes-hegy* nevet bizonyára azért kapta, mert a téglási Cserepes-kert mellett terül el. A ***Hosszú-part*** elnevezés előtagja pedig arra utal, hogy a homokdomb észak–déli irányban hosszan húzódott. — FKnT., Hadházy 2005: 279, 2012: 19, HhT. 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 441, 457. — T17-H4H5.

Cseres(-erdő) lásd **Csereerdő**

Cserésoldal 1968: *Cserésóudal, -ra,* 1928: *Cserés oldal,* 1860: *Cserés óldal.* — A belterület délnyugati, Csereerdő felé eső negyede. Ide tartozik a Toldi Miklós, az Irinyi, a Nagysándor József, a Batthyány, a Zrínyi utca és a Bercsényi utca déli fele. A város e részére választott pásztorait egykor cserésoldali pásztoroknak nevezték. — É. Kiss 1968: 505, 539, Nagy 1928: 72. — T32-A5B3.

Csere utca lásd **Nagysándor József utca**

Csibi-dűlő lásd **Szemes-dűlő**

Csibi Márton-féle-tanya lásd **Csibi Márton-tanya**

Csibi Márton-tanya 2014: *Csibi Márton-tanya,* 1970: *Csibi Márton-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Szemes-dűlőben lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 441.

Csikókarám 1970: *Csikó-karám.* — Egykori csikókarám a település északkeleti határában, Poroszlón. — É. Kiss 1970: 441. — T19-G4.

Csíkos-bolt 2014: *Csíkos-bolt,* 2005: *Csíkos-bolt.* — Egykori bolthelyiség az Arany János utca és a Jókai utca kereszteződésében, a Csíkos-kúttal szemben. Tulajdonosáról kapta a

nevét. Ma már a bolt nincs meg, lakóház épült a helyére. — Hadházy 2005: 229. — T32-B2.

Csíkos-kút 2014: *Csíkos-kút,* 2005: *Csíkos-kút, Csókos-kút,* 2001: *Csíkos kút,* 1968: *Csókos-kút,* 1962: *Csókos-kút.* — Egykori közkút az Arany János, a Jókai és a Vörösmarty utca kereszteződésében. A Csókos csapszék (vö. Stefánia) előtt állt, innen ered a ***Csókos-kút*** elnevezés. A későbbi *Csíkos-kút* nevet a vele szemben fekvő Csíkos-bolt tulajdonosáról kapta. A helybeliek elmondása szerint egykor a fiatalok körében kedvelt találkozóhely volt. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 506, Tokaji 1962: 10, Tóth 2001: 36. — T32-B2.

Csíkos-rét 1972: *Csíkos-rét.* — Rét a település északnyugati határában, a Szárkúton, a Csíkos-tanyánál. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1972: 137.

Csíkos-tanya 1970: *Csíkos-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati részében, a Szárkúton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 441.

Csillagos 2014: *Csillagos ~ Csillagos kocsma ~ Tejcsarnok,* 2005: *Csillagos, Csillagos csapszék,* 2001: *Csillagos,* 1968: *Csillagos, -ba,* 1962: *Csillagos,* 1863: *Csillagos.* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék a belterület központjában, a Széchenyi és a Mester utcák kereszteződésében. A nyeregtető két végén egy-egy csillag volt a cégére, innen a *Csillagos,* a ***Csillagos csapszék, Csillagos kocsma*** elnevezése. A csapszék az 1920-as évek végéig működött. Később tejbegyűjtő állomás lett, emiatt nevezik ***Tejcsarnok-***nak is. Az épület ma már nincs meg, elbontották, helyét parkosították. — Hadházy 2005: 205, É. Kiss 1968: 505, 539, Tokaji 1962: 10, Tóth 2001: 13. — T32-C3.

Csillagos csapszék lásd **Csillagos**

Csillagos kocsma lásd **Csillagos**

Csillám nyiladék lásd **Második nyiladék**

Csiszár-kút környéke 1884: *Csiszár kút környéke.* — Egykori földterület a település nyugati határában, a Csereerdőben, a Tormástól északkeletre. A területen lévő egykori kútról kapta a nevét. A kutat pedig föltehetően a tulajdonosáról, esetleg építtetőjéről nevezték el. — HKFT. — T23-H3.

Csiszár-malom 2005: *Csíszár Mihály szárazmalma,* 2001: *Csiszár malom,* 1968: *Csíszár-malom, -ba.* — Egykori szárazmalom a belterület nyugati részén, a Harmadik (más néven Csiszár) tizedben, a nyugati kapun kívül, a mai Toldi Miklós utcán. Az 1800-as évek legelején épülhetett. Nevét tulajdonosáról, Csiszár Mihály szenátorról kapta. A malom hatalmas gabonatároló pincéjére épült később Hadházy József járásbíró lakóháza. — Hadházy 2005: 219, É. Kiss 1968: 505, Tóth 2001: 38.

Csiszár Mihály szárazmalma lásd **Csiszár-malom**

Csiszár tized lásd **Harmadik tized**

Csokonai-kert 2014: *Csokonai-kert,* 2012: *Csokonai-kert,* 1982: *Csokonai kert,* 1970: *Csokonai-kert,* 1962: *Csokonai kert.* — Szőlőskert a város északnyugati határában, a Szárkúton, a Téglási úttól nyugatra, az Árpádkert mellett. Csokonai Vitéz Mihály többször járt Hadházon, így bizonyára a költő hadházi kapcsolatának állít emléket az elnevezés. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 442, Tokaji 1962. — T17-F4.

Csokonai utca 2014: *Csokonai utca,* 2005: *Csokonai utca,* 1968: *Csokonaji utca, Csúcsár köz,* 1962: *Csokonai utca.* — A belterület központjában lévő utca, a Dr. Földi János és a Tompa Mihály utca között. ***Csúcsár köz***-nek is nevezték az egykor itt lakó *Csúcsár* nevű fuvarosról. — Hadházy 2005: 151, É. Kiss 1968: 506, Tokaji 1962: 8. — T32-B2.

Csókos lásd **Stefánia**

Csókos csapszék lásd **Stefánia**

Csókos-kút lásd **Csíkos-kút**

Csókos malom 2005: *Csókos malom,* 2001: *Csókos malom, Molnár-féle-malom,* 1968: *Csókos-malom.* — Egykori szárazmalom a Jókai utca sarkán, a Csókos csapszék (vö. Stefánia) szomszédságában. A ***Molnár-féle-malom*** elnevezést bizonyára azért kapta, mert a malom egykor Molnár Lajos kovácsműhelyének a helyén állt. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 506, Tóth 2001: 38. — T32-B2.

Csókos sarok 1968: *Csókos sarok.* — Az Arany János és a Jókai utcák találkozása. Nevét a közelében lévő Csókos csapszékről (vö. Stefánia) kapta. — É. Kiss 1968: 501. — T32-B2.

Csókos utca lásd **Ady Endre utca**

Csonka-dűlő 1970: *Csonka-dűlő.* — Dűlőföld a település délkeleti határában, Pallagon, a hajdúsámsoni határ közelében. A nyugati oldalán vezet az ugyanígy nevezett földút, amely a Szemes-dűlő mellett haladó dűlőútba torkollik, nem tart egészen a debreceni határig, innen kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 442. — T25-E4F5.

Csonkadűlő 2014: *Csonkadüllő,* 1962: *Csonka láda dűlő.* — Dűlőút a település északnyugati határában, a Gábor-kert nyugati oldalán, a Cégény útból nyílik. Neve valószínűleg arra utal, hogy az út rövid, csonka. Korábban ***Csonka láda dűlő*-**ként is szerepelt, ám e név keletkezésének hátterét nem ismerjük. — Tokaji 1962. — T18-A5.

Csonka láda dűlő lásd **Csonkadűlő**

Csonka-nyárfa 1862: *Csonka-nyárfa.* — Egykor jeles fa lehetett a Nagy-erdő déli részén, az Erdő alján. — É. Kiss 1970: 442.

Csonka-rét 1972: *Csonka-rét,* 1970: *Csonka-rít, -be,* 1962: *Csonka-rét,* 1928: *Csonka-rét,* 1771: *Csonka rét,* 1740: *Csonka rét,* 1733: *Csonka rét, -be.* — Nagy területű rét a település északnyugati határában, amely a Cégény út és a Dorogi út között az Újfehértói útig nyúlik. — É. Kiss 1970: 442, 1972: 137, Nagy 1928: 107, Tokaji 1962: 11. — T17-F3.

Csontfa-tiszta 1970: *Csontfa-tiszta.* — Egykori tisztás a település délnyugati határában, a Csereerdőben, melyet később erdősítettek, de a neve továbbra is megmaradt. É. Kiss Sándor feljegyzi, hogy a babonás idősek Szent György napjának éjszakáján ide jártak abban a reményben, hogy a földből pénzt áshatnak ki. A név előtagjának, a *csontfa* szónak a jelentése 'berkenye'. — É. Kiss 1970: 442, ÚMTsz.

Csordahajtó út lásd **Bökönyi út**

Csorda-hely 1839: *Csorda-hely.* — Erdei tisztás és szántóföld lehetett a település délkeleti határában, a Sámsoni út mentén. — É. Kiss 1970: 442.

Csordajárás lásd **Bökönyi út**

Csordakút 1. 2014: *Csordakút.* | *Megvan most is, ki van téiglázva, fabodon van az alján.* 1970: *Csorda-kút.* — Itatókút a belterülettől keletre, a Ligeten, a Csordajárásnak is nevezett Bökönyi úton. — É. Kiss 1970: 442. — T24-D1.

Csordakút 2. lásd **Ökörcsorda-kút**

Csordalegelő lásd **Lőtér**

Csordás-hegy 1. 2014: *Csordás-hegy.* — Kisebb kiemelkedés a település délnyugati határában, a Csereerdő délkeleti részében. A szarvasmarhacsorda ennek környékén legelt az erdőben, erről kapta a nevét. Az erdei legeltetés az 1970-es évek közepéig volt elterjedt a területen. — T24-A3.

Csordás-hegy 2. 1970: *Csordás-hegy.* — Kiemelkedés a település keleti határában, Poroszlón, a hajdúsámsoni határ közelében. Talán a csordások tanyahelye lehetett. — É. Kiss 1970: 442. — T25-G1.

Csordás-lapos 1970: *Csordás-lapos.* — Lapos terület a település keleti részén, Poroszlón, a hajdúsámsoni határ közelében, a Csordás-hegy környékén. — É. Kiss 1970: 442. — T25-G1.

Csóró Juhász-tanya 1970: *Csóró Juhász-tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Csonkadűlő közelében. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 457.

Csődörös ház lásd **Csere csőszház**

Csörsz-árok lásd **Ördög-árok**

Csőszházak útja lásd **Csem út**

Csősz Mihály-tanya 1970: *Csősz Mihály-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 443.

Csősz Miska-tanya 2014: *Csősz Miska-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, közvetlenül a Gábor-kert mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T18-A5.

Csúcsár köz lásd **Csokonai utca**

Csürhejárás 1970: *Csürhe-járás, -on, Csürhe nyomás.* — Egykori disznólegelő a város keleti határában, a Ligeten, a Bökönyi út és az Álút között. ***Csürhenyomás*-**nak is nevezték. — É. Kiss 1970: 443. — T25-E1F1.

Csürhekút 2014: *Csürhekút ~ Csürhes-kút.* — Itatókút a település keleti határában, a Ligeten, a Csürhejárás területén. A csürhe, azaz a disznócsorda ivott belőle. ***Csürhés-kút*-**nak is nevezik. — FKnT. — T25-E1.

Csürhenyomás lásd **Csürhejárás**

Csürhés-kút lásd **Csürhekút**

Damjanich utca 2014: *Damjanics utca,* 2005: *Damjanich utca, Márton köz,* 1968: *Damjanics utca, Márton köz,* 1962: *Damjanich utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Dobó és az Attila utca között, a vasúti pálya közelében. Korábban ***Márton köz***-nek is nevezték, az utcában lakó Márton családról. — Hadházy 2005: 185–186, É. Kiss 1968: 506, 518, Tokaji 1962: 7. — T32-C2.

Dankó Pista utca 2014: *Dankou Pista utca,* 2005: *Dankó Pista utca,* 1968: *Dankóu Pista utca.* — A Nyugatitelep egyik utcája volt, melyet a lakosság kívánságára neveztek el egykor a híres prímásról és nótaszerzőről. A telep felszámolásával az utca megszűnt. Ma a Káposztáskert utca vezet a terület mellett. — Hadházy 2005: 241–242, É. Kiss 1968: 506.

Darázs-gödör 1970: *Derázs-gödör.* — Mélyebb fekvésű, nyáras erdőrész a Nagy-erdőn, a Kapus nyiladék és a Keskeny-gaz között. — É. Kiss 1970: 443. — T25-E2.

Deák Ferenc utca 2014: *Deák Ferenc utca,* 2005: *Deák Ferenc utca,* 1968: *Deják Ferenc utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Dobó és az Attila utca között, a vasúti pálya közelében. — Hadházy 2005: 185, É. Kiss 1968: 507. — T32-C2.

Debreceni kövesút lásd **Négyes főút**

Debreceni nagyút lásd **Négyes főút**

Debreceni út lásd **Négyes főút**

Dehenes 2014: *Dehenes ~ Dehenes-tó,* 1970: *Dehenes, -be, Dehenes tó.* — Nagyobb tó volt a település északkeleti határában, a Ligeten. Miután kiszáradt, a területet legeltetésre használták, ezért egyre kevésbé említik ***Dehenes-tó*** néven. Ma már a katonai lőtér része. É. Kiss Sándor szerint a név előtagja a *Dienes, Dénes* személynév népi változatával hozható összefüggésbe. — É. Kiss 1970: 443. — T19-E5.

Dehenes-tó lásd **Dehenes**

Déli-lapos lásd **Szukacsi-lapos**

Déli Ócska temető lásd **Déli temető**

Déli-Posta-kert 1972: *Déli-Postakert.* — Egykori kert a belterület déli részén, a mai Vértanúk útja, a Kiss Ernő és a Dorogiás utca területén. A lovasposta idején itt termelték a postalovak takarmányát. A vasutak megépítését követően a lovasposta megszűnt, és így megváltozott az egykori postakertek rendeltetése is. A településen még két ilyen kert volt; vö. Posta-kert 1. — É. Kiss 1972: 118. — T32-B4.

Déli temető 2005: *Kistemető,* 2001: *Déli temető, Kistemető* 1968: *Díli temetőü, Déli ócska temető,* 1870–1871: *Ref[ormátus] t[emető],* 1751: *Kis Temető.* — Egykori temető a belterület délnyugati oldalán, a ma Ürgésnek nevezett településrészen, az Irinyi utca közepén. Az első világháború után felparcellázták és beépítették. Régi iratokban, térképes forrásokban ***Kis temető*** és ***Református temető*** néven is szerepel. ***Déli Ócska temető***-nek azt követően nevezték, hogy a nála újabb Nyugati temető a 19. század elején megnyílt. — Hadházy 2005: 226, HhT. 1870–1871b, É. Kiss 1968: 507, 516, 540, Tóth 2001: 38. — T32-A4.

Déli tized lásd **Második tized**

Délnyugati-lapos lásd **Ürgés**

Demény-tanya lásd **Demjén Mihály tanyája**

Demeter 2014: *Demeter,* 2005: *Demeter,* 1972: *Demeteri dűlő,* 1972: *Demeter,* 1970: *Demeter, -be,* 1928: *Demeter,* 1884: *Demeter,* 1476/1477: *Zenthdemeter,* praed., 1411: *Sentdemeter,* poss. seu praed., 1406: *Zenthdemeter,* t., 1358: *Demeter,* poss., 1353: *Demeter,* poss., 1338: *Demeter,* 1313: *Demeter,* poss., 1312: *Demetur,* t., 1292: *Demetur,* poss. — Nagy kiterjedésű terület a település délnyugati határában, a Tormástól délre. A Csereerdővel, a Kutas-erdővel és a böszörményi határral szomszédos szántóföld. Elpusztult középkori település, templomának maradványait a hatvanas évek végén a Déri Múzeum munkatársai találták meg. Legkorábbi adatai a 13. század végén tűnnek fel, s akkor az Örsúr nembeli Lőrinc unokáinak birtokaként ***Demeter*** nevet viselt. Az elnevezés alapjául az szolgált, hogy a faluban Szent Demeter tiszteletére szentelt templom állt, amelynek létéről már az 1292-es oklevél szövege is több ízben említést tesz (vö. 1292: *Demetur* … cum ecclesia sancti Demetrii martyris, 1292: poss. *Demetur* … in qua ecclesia in honore Beati Demetrij martiris esse consructa). Az is elképzelhető ugyanakkor, hogy a településnév a *Demeter* személynévből alakult, s ez esetben az egykori birtokosára utalhatott, aki a saját védőszentje tiszteletére emelt a falujában templomot. A *Demeter* latin eredetű személy-

név, s ilyen nevű személyeket a középkori forrásokban nagy számban említenek (vö. pl. 1237: *Demetur,* vagy latin alakban pl. 1211: *Demetrius*). Az a körülmény azonban, hogy ilyen nevű birtokosról e település kapcsán nem tesznek a források említést, ellenben a település nevének a 15. század legelejétől a templom védőszentjének emléket állító ***Szentdemeter*** változata is jelentkezik, a védőszent nevéből való származtatást támogatja inkább. A szentek nevéből alakult településnevekből olykor eltűnhetett a *szent* névelem, talán itt is erről lehet szó. A középkori Magyarországon húsz *Szentdemeter* nevű településről tudunk, ám ezek közül mindössze öt él ma is településnévként, a legtöbbjük elpusztult, vagy — mint a Szabolcs megyei is — más települések határába olvadt. Erre utal az itt tárgyalt név ***Demeteri-dűlő*** változata. Néhány további *Demeter* településnévről is van tudomásunk a Kárpát-medencében (pl. Erdélyben *Kis-* és *Nagydemeter,* valamint *Sződemeter,* illetve Vas megyében a ma már nem önálló település *Dömötöri*). — A. 1: 297, 6: 65, 7: 71, AOklt. 3: 101, 230, ÁSz. 241, ÁÚO. 10: 92, Cs. 1: 633, F. 8/1: 44, 485–486, 531, FNESz. *Dömötöri, Nagydemeter,* Hadházy 2005: 278, HKFT., Kállay 2: 62, É. Kiss 1970: 443, Mesterházy 1972: 29, Mező 1996: 66–67, 68, Mező 2003: 63, Módy 1972: 34, Nagy 1928: 13, Németh 1997: 60, Z. 1: 532, 6: 147, Zs. 2/1: 592. — T23-H2.

Demeteri-dűlő lásd **Demeter**

Demjén-féle-ház lásd **Bercsényi utcai óvoda**

Demjén-hegy lásd **Bercsényi utcai óvoda**

Demjén Mihály tanyája 1970: *Demjén Mihály tanyája,* 1943: *Demény tn. [tanya],* 1905: *Demény t[anya],* 1900: *Demény tn. [tanya].* — Jeles tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmoknál, a Fehértói és a Dorogi út kereszteződésénél. ***Demény-tanya*** néven is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, É. Kiss 1970: 444, Kogutowicz 1905: 22. — T17-F2.

Derényi-csőszház lásd **Csere csőszház**

Deszkakút-lapos 1970: *Deszkakút-lapos.* — Mélyebb fekvésű, lapos terület a település északkeleti határában, Poroszlón, a Savanyú-erdő nyugati oldalán. Nevét a korábban itt álló deszkából ácsolt kútról kapta. — É. Kiss 1970: 444. — T19-G5.

Deszpoly-hegy 1970: *Deszpoly-hegy,* 1863–1864: *Deszpoly hegy.* — Egykori kiemelkedés a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Kucik-hegy közelében. A helynév *Deszpoly* előtagjának eredete ismeretlen. — É. Kiss 1970: 444, MKFT. — T25-E1.

Dézsmáskert utca lásd **Vécsey Károly utca**

Diófa utca 2014: *Diófa utca.* — A belterület keleti részén, az Árpád utcából nyíló utca, a vasúti pályától keletre. A Kun-kert déli részén húzódik. — T32-D2.

Diósvár 1970: *Diósvár, -ba,* 1962: *Diósvár,* 1928: *Diósvár,* 1842: *Diós-vár,* 1758: *Diósvár, Diósvári járás,* 1548: *Dióvárallja.* — A település délkeleti határában, Hajdúsámson, Debrecen és Hajdúhadház határának találkozásánál fekvő földterület. A történeti forrásokban főképpen ***Diósvár*** néven szerepel. Ez az elnevezés a *dió* növénynév *-s* melléknévképzős származékából és a *vár* főnévből alakult, ám a névadás háttere nem deríthető fel pontosan. A néphagyomány elpusztult településről tud e helyen, melynek temploma a dombon, a Diósvár-hegyen állt. Erre utaló történeti adatokat azonban nem ismerünk. A hely először a 16. század közepén tűnik fel, s akkor ***Dióvár alja*** nevet visel. Ez a névforma valóban emlékeztet egyes településnevek szerkezetére (vö. pl. *Boldogkőváralja, Szepesváralja* stb.), ám ez a körülmény önmagában aligha igazolhatja itt egykori település létét, még kevésbé vár alatt fekvő települését. A *vár* utótagú helynevek között azonban olyanok is előfordulnak, amelyek azt fejezik ki, hogy az előtagban jelzett dologból az adott helyen sok található, pl. *Békavár, Tetűvár.* Esetleg itt is hasonló névadási indítékra gyanakodhatunk. A 18. században egy ízben a *Diósvár* név változataként ***Diósvári-járás***-ként is említik. A nagyobb határrészek nem ritkán szerepelnek a környező településeken a *járás* utótaggal (vö. még Dorogiás-járás). — FNESz. *Boldogkőváralja, Szepesváralja,* É. Kiss 1970: 444, Nagy 1928: 20, Tokaji 1962: 11, Zoltai 1938: 17. — T25-F5.

Diósvár-hegy 1970: *Diósvár-hegy, -en,* 1888: *Diósvár-hegy,* 1883: *Diósvárhegy,* 1870–1871: *Diósvár hegy,* 1835: *Diósvárhegy.* — A telepü-

lés délkeleti határában, Hajdúsámson, Debrecen és Hajdúhadház határának találkozásánál, a Diósvár területén fekvő kiemelkedés. A néphit szerint Diósvár elpusztult település lehetett, melynek temploma itt állt. — HhT. 1870–1871a, É. Kiss 1970: 444, Tokaji 1962: 11, Zoltai 1938: 17. — T29-H2.

Diósvári-járás lásd **Diósvár**

Dióvár alja lásd **Diósvár**

Disznókút 1970: *Disznó-kút.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Sámsoni út és Pallag között. Ebbe a tölgyesbe vitték korábban a sertéskondát makkoltatni, innen származik a név előtagja. Utótagja pedig arra utal, hogy egykor egy téglakút állt a Disznó ösvény azon részén, ahol az ösvény a Nagy-erdőből kiér. Ez volt a sertések itatóhelye. — É. Kiss 1970: 444. — T24-D4.

Disznókút környéke 1970: *Disznókút környéke, Disznókút laposa, Disznókút-lapos.* — Egykor szántóföld, majd erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Sámsoni út és Pallag között, a Disznókút mellett. ***Disznókút-lapos(a)*** néven is említik. — É. Kiss 1970: 444. — T24-D4.

Disznókút-lapos(a) lásd **Disznókút környéke**

Disznó ösvény 2014: *Disznó ösvéiny.* | *Vaddisznó is karistolt ott.* 1970: *Disznó-ösvíny.* — Erdei út a település délkeleti határában, a Nagy-erdő déli részén, Bocskaikerthez közel. A Sámsoni út déli oldalán indul, és a Disznókútnál éri el Pallagot. Ezen az ösvényen hajtották korábban a város sertéskondáját a Nagy-erdőbe makkoltatni, erről kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 444. — T24-D3.

Dísztölgyfa lásd **Emléktölgy**

Dobi István utca lásd **Dr. Madai Gyula utca**

Dobó utca 2014: *Dobó utca,* 2005: *Dobó utca,* 1968: *Dobóu utca,* 1962: *Dobó utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Rákóczi és a Honvéd utca között. — Hadházy 2005: 207, É. Kiss 1968: 507, Tokaji 1962: 7. — T32-C3.

Dorogiás 2014: *Dorogiás ~ Dorogiás-dűlő ~ Dorogiás mezeje ~ Telekföld ~ Almás ~ Almáskert,* 2005: *Dorogiás, Dorogiás mezeje,* 2001: *Dorogiás,* 1991: *Telek-föld,* 1982: *Dorogiás mező,* 1981: *Telekföld,* 1972: *Dorogiás mezeje,* 1970: *Dorogiás, -ba,* 1970: *Dorogiás mezeje, Dorogiás-telekföld, Dorogiás járás, Telekföld,* 1968: *Dorogiás dűlő,* 1967: *Dorogiás-Telekföld,* 1962: *Telek föld, Dorogiás mezeje,* 1943: *Dorogiás mezeje,* 1937: *Telekföld,* 1913: *Telekföld,* 1900: *Dorogiás mezeje,* 1884: *Dorogias mezeje,* 1870–1871: *Dorogiás mezeje,* 1870–1871: *Dorogiás mezeje,* 1863–1864: *Dorogias mezeje,* 1853: *Dorogiás mezeje,* 1728: *Dorogiás,* 1358: *Doroglesy,* poss., 1353: *Duruglesy,* poss., 1338: *Dorugles,* 1326: *Doroglesi,* 1313: *Durughlesy,* poss., 1312: *Duruglees,* t. — A település határának déli része, melyet északról a belterület, keletről a Nagy-erdő, délről Bocskaikert és nyugatról a Csereerdő határol. A 14. századi források e helyen egy ***Dorogles ~ Doroglese*** nevet viselő földet *(terra),* birtokot *(possessio)* említenek (az utóbbit *Doroglesi* alakokban). Az egykori birtok neve a *Dorog* személynévből (ehhez lásd a Hajdúdorog szócikket) és a *les* 'rejtett figyelőhely, rejtekhely' jelentésű főnévből alakult. *Dorog* nevű személyről e település kapcsán is van tudomásunk: a falu az 1312. évi első említésekor a Gutkeled nemzetségből való Dorog *(Drug)* unokáinak a kezén tűnik fel. *Les* utótagú helynevekkel másutt is találkozunk a korai évszázadokban: a Felvidéken, Gömör megyében például *Károly lese* és *Tóbiás lese* neveket találunk (1243/1335: *Karulesy,* illetve 1243/1335: *Tobiaslesy*), Erdélyben pedig *Fredreh lese* elnevezést adatolhatunk a középkorból (1299/1369/1590: *Fredrehlese*). E helynevek mindegyike — a *Doroglese* névhez hasonlóan — személynévi előtaggal áll. Az oklevelek olykor arról is tanúskodnak, hogy ezek a névformák vadászó helyeket jelöltek meg (pl. 1299: ad quendam locum venationis *Bichach lesi* nominatum, azaz „egy *Bikács lesé*-nek nevezett vadászó helyhez"). A *Doroglese* is ilyen vadászles nevéből válhatott az egész birtok megnevezésévé. A 14. század közepe után többé nem említik a források. A 18. századtól aztán Hadház egyik határrészének megjelöléseként újból feltűnik, ám ekkor már ***Dorogiás*** alakban. Ez a név egyértelműen kapcsolatba hozható a középkori oklevelekben szereplő *Dorogles* formával, annak talán hibás, téves olvasaton, félreolvasáson alapuló felújítása lehet. A hely megnevezése többféle alak-

ban is jelentkezik a 18. századtól napjainkig: a ***Dorogiás-mező ~ mezeje, Dorogiás-dűlő, Dorogiás-járás*** névformák némelyike azonban csupán térképekről, illetve hivatalos forrásokból kerül elő. A ***Telekföld*** és a ***Dorogiás-Telekföld*** elnevezések a határrész egykori birtoklási módjára utalnak. *Telekföld*-ként az itt élők a Bedő Albert utca és a Keskeny utca közötti szűk, füves pusztarészt tartják számon. Hadház határában egyébként korábban három különböző területet is *Telekföld*-nek neveztek (ezekhez lásd Telekföld 1., 2.). Ma a Dorogiás utca őrzi a terület hajdani *Dorogiás* nevének emlékét. A ma használatos elnevezések közül az ***Almás*** és ***Almás-kert*** nevek arra utalnak, hogy a közelmúltban itt almáskertek voltak. — A. 1: 297, 6: 64–65, 7: 71, AOklt. 3: 101, 230, F. 8/1: 44, 485, 531, FNESz. *Dorogiás,* Gy. 2: 102, 134, 461, 519, 533, HA. 2: 30, 63, 70, Hadházy 2005: 251, 274, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., Hnt. 1913, 1937, 1967, Kállay 2: 63, É. Kiss 1968: 508, É. Kiss 1970: 444–445, 491, 493, MKFT., Módy 1972: 34, MoFnT. 2, Németh 1997: 64, OklSz., Tokaji 1962, Tóth 2001: 20, Z. 1: 532, Zoltai 1926: 111. — T24-B3.

Dorogiás-dűlő lásd **Dorogiás**

Dorogiás-hegy 2014: *Dorogiás-hegy,* 2012: *Dorogiás-hegy,* 2005: *Dorogiás-hegy,* 1981: *Dorogiás-hegy,* 1970: *Dorogiás-hegy.* — A belterület déli részén, a Dorogiásban lévő kiemelkedés. A név előtagjának magyarázatához lásd a Dorogiás szócikket. — Hadházy 2005: 170, 274, Hadházy 2012: 17, É. Kiss 1970: 445, MoFnT. 2. — T32-B5.

Dorogiás-járás lásd **Dorogiás**

Dorogiás mezeje lásd **Dorogiás**

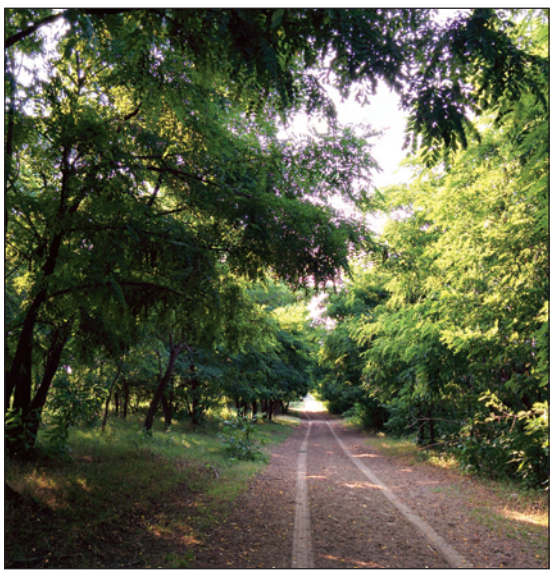
Dorogiás-Telekföld lásd **Dorogiás**

Dorogiás utca 2014: *Dorogiás utca,* 2001: *Dorogiás utca,* 1968: *Dorogijás utca,* 1962: *Dorogiás útja.* — Utca a belterület déli részén, a Dorogiás határrészen. 1924-ben kapta meg a *Dorogiás utca* hivatalos nevet. ***Dorogiás útja***-ként is említik. — É. Kiss 1968: 507, Tokaji 1962: 7, Tóth 2001: 38. — T32-B4.

Dorogiás útja lásd **Dorogiás utca**

Dorogi dűlő lásd **Dorogi út**

Dorogi út 1. 2014: *Dorogi út,* 2001: *Dorogi út,* 1970: *Dorogi út,* 1967: *Dorogi dűlő,* 1962: *Dorogi út.* — Fő dűlőút, mely a belterületen lévő Dorogi utca folytatása. A település északnyugati határában, a Cégény úttól északra, azzal párhuzamosan fut, egészen a hajdúdorogi határig. ***Dorogi dűlő***-ként is említik. — Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 445, Tokaji 1962, Tóth 2001: 42. — T17-F3H4.

Dorogi út

Dorogi út 2. lásd **Dorogi utca**

Dorogi utca 2014: *Dorogi utca,* 2005: *Dorogi utca,* 1968: *Dorogi út, -ra,* 1962: *Dorogi út.* — A belterület északnyugati részén, a Tompa Mihály utcából nyíló utca. A külterületen a Hajdúdorog határáig vezető Dorogi útban folytatódik. Hivatalos név. ***Dorogi út***-ként is említik. — Hadházy 2005: 250, É. Kiss 1968: 508, Tokaji 1962: 7. — T32-B2.

Dorogles(e) lásd **Dorogiás**

Dózsa György utca lásd **Galambos utca**

Dögészház 1970: *Dögészház.* — Egykori épület a belterülettől keletre, a Nagy-erdőnek a Sertés-csere nevű részén. A dögésznek a lakása volt, aki az állati tetemek eltakarításával foglalkozott. Mára lebontották. — É. Kiss 1970: 445.

Dögészház út 1970: *Dögészház út.* — Egykori út a belterülettől keletre, a Nagy-erdőn, amely a Kapus útból ágazott el északkeleti irányba, és a Dögészházhoz vezetett. — É. Kiss 1970: 446.

Dögház nyiladék lásd **Dögkút nyiladék**

Dögkút 2014: *Dögkut,* 1991: *Dögtemető,* 1982: *Dögkút,* 1971: *dögkút.* — Az elhullott állatok elföldelésére használt ásott száraz kút a település délkeleti határában, a Barakkhoz vezető Barakki út közelében. A Dögkút nyiladék irányából közelítették meg, ma már nem használják. ***Dögtemető-***ként is említik. — FKnT., HhT. 1971, 1982, 1991. — T24-D2.

Dögkút nyiladék 2014: *Dögkút nyiladék ~ Dögház nyiladék ~ Dögös düllő.* | *A Dögös düllő végin van az Emléktőgy. Abba vót a Dögkut.* — Dűlőút a település délkeleti határában. A Barakki útból nyílik, és a Dögkút felé vezet. ***Dögház nyiladék*** és ***Dögös dűlő*** néven is említik. — T24-D2.

Dögös dűlő lásd **Dögkút nyiladék**

Dögtemető lásd **Dögkút**

Dögtér 1970: *Dögtér.* — Tisztás a belterülettől keletre, a Nagy-erdőnek a Sertés-csere nevű részén. Itt földelték el azokat az állatokat, amelyek fertőző betegségben hullottak el. A területet ilyen célra ma már nem használják. — É. Kiss 1970: 446. — T24-D2.

Dr. É. Kiss Sándor utca 2014: *Dr. É. Kis Sándor utca,* 2005: *É. Kiss Sándor utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Vörösmarty utca és a Kertalja utca között. É. Kiss Sándor (1914–1984) hajdúhadházi születésű nyelvész, helytörténész volt, aki összegyűjtötte és publikálta a település helyneveit, és a történeti emlékeiről is több írást tett közzé. — Hadházy 2005: 234. — T32-A2.

Dr. Földi János utca (1940-es évek)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Dr. Földi János utca 2014: *Dr. Földi János utca ~ Fő utca,* 2005: *Földi János utca,* 1968: *Dr. Főüdi János utca,* 1962: *Dr Földi János utca.* — A település főutcájának északi szakasza, amely a város északi szélétől a Bocskai térig tart. Nevét a településen egykor élő és fontos szerepet betöltő Földi Jánosról kapta, aki 1791-től a hajdúkerület orvosa volt, és emellett közegészségügyi teendőket is ellátott. ***Fő utcá-***nak is nevezik. — Hadházy 2005: 99, É. Kiss 1968: 509, Tokaji 1962: 7. — T32-B2C2.

Dr. Madai Gyula utca 2014: *Dr. Madai Gyula utca,* 2005: *Madai Gyula utca, Jánó-zug, Dobi István utca,* 1968: *Jánóu zug.* — Utca a belterület északi részén, a Vadas utca és a Dr. Földi János utca között. ***Jánó zug-***nak is nevezték az egykor itt lakó Jánó-Molnár családról. A Jánó zugból az 1960-as években utcát nyitottak, ez lett a ***Dobi István utca.*** Később *Dr. Madai Gyula utca* lett a hivatalos neve a Hajdúhadházon született középiskolai tanár, költő és országgyűlési képviselő után. — Hadházy 2005: 113, É. Kiss 1968: 496, 512. — T32-B2.

Dudás 2014: *Dudás,* 1970: *Dudás, -ba,* 1807: *Dudás,* 1741: *Dudás.* — Földterület a település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra, a Cégény út mellett. Feltehetőleg tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 446. — T17-F3F4.

Dudás-gát 1970: *Dudás-gát.* — A Cégény útnak az a szakasza a település északnyugati határában, amely a Dudás-lapost átszeli. A műút megépítése előtt olyan földhányás, gát volt, amelynek a tetején vezetett a szekérút. — É. Kiss 1970: 446. — T17-F3.

Dudás-lapos 1970: *Dudás-lapos ~ Dudás-rét.* — A település északnyugati határában, a Dudásban lévő rét és kaszáló. ***Dudás-rét-***nek is említik. — É. Kiss 1970: 446. — T17-F3.

Dudás-rét lásd **Dudás-lapos**

Dudás-tanya 2014: *Dudás-tanya,* 2005: *Dudás tanya,* 1970: *Dudás-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Dudásban. A Cégény út ismert tájékozódási pontja volt, mert félúton helyezkedett el a ma már Hajdúvidhez tartozó Fekete-földtől. — Hadházy 2005: 279, É. Kiss 1970: 446. — T17-F4.

Égerházi-tanya 2014: *Égerházi-tanya.* | *Kint vót az Almásná, a Kanális mellett.* | *Vitéz Égerházi Lacié vót. Vót ott egy bót is, ami a há-*

boruko tönkrement. 1970: *Égerházi t[anya],* 1943: *Egerházi tn. [tanya],* 1900: *Egerházy tn. [tanya].* — Tanya a település északnyugati határában, a Cégény út északi oldalán, az Erzsébet-kert közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, É. Kiss 1970. — T17-F3.

Égés 1. 2014: *Égés,* 1991: *Égés,* 1981: *Égés,* 1970: *Ígís.* — Egykori erdőrész a település délnyugati határában, a Csereerdőnek a Tormás és Bocskaikert közötti részén. Hajdúhadházon *égés*-nek azokat az erdőrészeket nevezik, amelyek egykor valami miatt leégtek. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 447, MoFnT. 2. — T24-A4.

Égés 2. 1970: *Ígís.* — Egykori erdőrész a belterülettől keletre, a Kapus úttól délre, a Nagyerdőben. 1916-ban égett le. — É. Kiss 1970: 447.

Égettculáp-tanya 1970: *Ígetculáp-tanya.* — Tanya a település délkeleti részén, Pallagon, a Bogárzó területén. Nevét tulajdonosa ragadványnevéről kapta, aki magas, sovány, egyenes, füstös képű ember volt. A *culáp* tájszónak 'faoszlop, cölöp' jelentése van. — É. Kiss 1970: 447, ÚMTsz.

Eklézsia 2014: *Eklézsia,* 2005: *Eklézsia,* 1970: *Eklézsia földje.* — Szántóföld a település nyugati határában, a Böszörményi úttól kissé délre, a Nyugati-lapos és a Kutas-erdő között. Az elnevezés onnan származik, hogy a terület 1945-ig egyházi tulajdonban volt: a mindenkori lelkész és tíz református tanító javadalmi földje volt itt. ***Eklézsia földje-***ként is említik. — Hadházy 2005: 278, É. Kiss 1970: 447. — T24-A1A2.

Eklézsia földje lásd **Eklézsia**

Eleméri út lásd **Zeleméri út**

Élő-haraszt-erdő 1839: *Élőharaszt-erdő.* — Egykori erdő a település határában. Bizonyára egy *Elő-haraszt-erdő* név téves lejegyzésű alakja. — É. Kiss 1970: 448.

Elő-hegy 1968: *Előühegy, -re,* 1962: *Előhegy,* 1807: *elő Hegy.* — Kisebb kiemelkedés a Béke útja és a Vértanúk útja kereszteződésében. É. Kiss Sándor szerint az elnevezés azzal lehet összefüggésben, hogy a 19. század végén még itt volt a belterület déli széle, s ez volt a település előtt lévő hegy, amelyet elhagyva lehetett Debrecen felől Hadházra jutni. Ma már nem ismerik a nevet. — É. Kiss 1968: 508, 539, Tokaji 1962: 9. — T32-B4.

Első csőszház lásd **Csere csőszház**

Első-hegy lásd **Bőgő-hegy**

Első nyiladék 2014: *Első nyiladék ~ Puncsák nyiladék,* 1970: *Első-nyiladék, Puncsák-nyiladék.* — A település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Második nyiladéktól északra húzódó erdei út. Az *Első nyiladék* elnevezés onnan származik, hogy a belterület felől nézve ez volt az első erdei út. ***Puncsák nyiladék-***nak pedig egy *Puncsák* nevű erdészről nevezik, aki az utat nyittatta. — T24-A3.

Első-tiszta 1970: *Első-tiszta.* — Egykori szántóterület a település délkeleti határában, a Nagy-erdőben, a Sámsoni út közelében. Erdősítették. — É. Kiss 1970: 448.

Első tized 2005: *Első tized, Nagytized,* 2001: *I. tized,* 1968: *Ēsőü tized, Natytized, Napkeleti tized,* 1928: *nagy tized.* — A belterületnek a Hunyadi utca és a Dr. Földi János utca által határolt területe. A hajdúvárosokat egykor tizedekre osztották, amelyek a település egy-egy kerületét jelentették. Hajdúhadházon négy tizedet hoztak létre. A tizedek beosztása többször változott, míg 1924-ben megszűnt. A belterület északkeleti részét nevezték *Első tized*-nek vagy ***Napkeleti tized***-nek, amely elnevezés a Harmadik tized Napnyugati tized, a Második tized Déli tized, illetve a Negyedik tized Északi tized nevével áll összefüggésben. A ***Nagy tized*** elnevezés pedig a Kis tizedhez mért nagyobb kiterjedésére utalhat. — Hadházy 2005: 171, É. Kiss 1968: 508, 521, 531, Tóth 2001: 39. — T24-C1.

Ember Gábor tanyája lásd **Kiss Dánielné-féle-tanya**

Emléktölgy 2014: *Emléktőgy ~ Dísztőgyfa ~ Komor-tőgy ~ Tőgy emlékfa,* 2005: *Emléktölgy,* 2001: *Emléktölgy,* 1970: *Emlíktőügy.* — A település délkeleti határában, Bocskaikert és Hajdúhadház határának találkozásánál, a Nagy-erdőben, a Kisember-hegy és a Kelenc közelében álló hatalmas, körülbelül 200 éves nevezetes tölgyfa. A ***Komor-tölgy*** elnevezése onnan származik, hogy a fát az 1900-as évek elején Komor Sándor vásárolta meg, és meg-

hagyta, hogy a 26 méter magas tölgyfát nem szabad kivágni. ***Dísztölgyfa*** és ***Tölgy emlékfa*** néven is ismerik. — Hadházy 2005: 264, É. Kiss 1970: 448, Tóth 2001: 177. — T24-D3.

Emléktölgy fia 1970: *Emléktölgy fia.* — A település délkeleti határában, a Nagy-erdőben, az Emléktölgy közelében álló, annál valamivel kisebb tölgyfa. — É. Kiss 1970: 448. — T24-D3.

Enyedi-csőszház 2014: *Enyedi-csőszház,* 1970: *Enyedi-csőszház.* — Egykori csőszház a település délkeleti határában, a Nagy-erdő keleti szélén, a Sámsoni úttól északra. Az itt lakó erdőőrről kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 448. — T25-E3.

Enyedi Imre tanyája lásd **Csendre Enyedi-tanya**

Enyedi-tanya lásd **Csendre Enyedi-tanya**

Epreskert 2014: *Epreskert,* 2005: *epreskert,* 1968: *Epreskert,* 1862: *epreskert,* 1862: *Keleti Epreskert.* — Egykori epreskert a belterület keleti részén az Epres út mellett, a Vén-kert közelében. Ma többnyire beépített településrész, de egykor eperfával beültetett terület volt, innen ered a név. A ***Keleti-Epreskert*** elnevezést az magyarázza, hogy valamikor két epreskert is volt a településen. A nyugati a Cserésoldalon kívül terült el, amit a 20. század elején házhelynek osztottak ki, így megszűnt. — Hadházy 2005: 193, É. Kiss 1968: 508, 539. — T32-D2.

Epres út 2014: *Epres út.* — Út a belterület keleti részén, a vasúti pályától keletre, a Vén-kert és a Kun-kert között, az Epreskert mellett. Hivatalos név. — T32-D2.

Erdészház 2014: *Erdészház,* 1970: *Hosszúháti-csőszház.* — Erdészház a település délkeleti határában, a Nagy-erdő keleti szélén. A Hosszú-hát nevű erdőrészben volt, emiatt ***Hosszúháti csőszház-***nak is hívták. — É. Kiss 1970: 448–449. — T25-E1.

Erdész nyiladék lásd **Mérnök nyiladék**

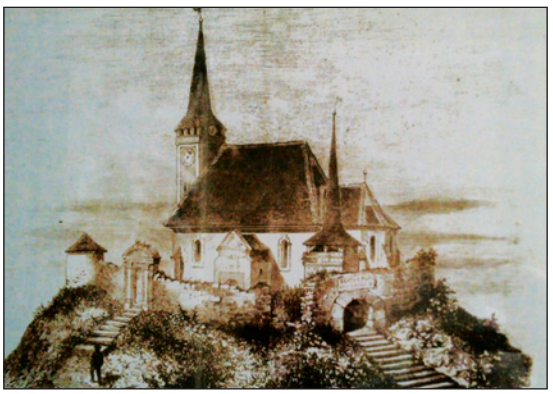
Erdő alatt való kocsma lásd **Külső kocsma**

Erdő alja 2012: *Erdő alja,* 1970: *Erdőāja,* 1870–1871: *erdő alja.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdő szélén, mely a Sámsoni úttól a Mackóig terjed. Egy része Bocskaikerthez tartozik. Korábban szántóföldként tüntették fel, később erdősítették. — HhT. 1870–1871a, É. Kiss 1970: 448. — T24-D4.

Erdőalja utca 2014: *Erdőalja utca,* 1968: *Erdőüāja utca.* — A belterület délkeleti részén, a Szukacs erdő mellett lévő utca. Hivatalos név. — É. Kiss 1968: 508. — T32-C4.

Erdődi-tanya 2014: *Erdődi-tanya,* 1970: *Erdődi-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Cégény úttól északra, a Béres-tanya mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 449. — T17-F3.

Erdő utca 2014: *Erdő utca,* 2001: *Erdő utca,* 1968: *Erdőü utca,* 1962: *Erdő utca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca, a Széchenyi utca és az Erdőalja utca között. A Szukacs erdő felé vezet, bizonyára innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1968: 508, Tokaji 1962: 7, Tóth 2001: 37. — T32-C4.

Erődtemplom (1858) Forrás: É. Kiss 1968: 522

Erődtemplom 2014: *Erődtemplom,* 2012: *Erődtemplom,* 2005: *Erődtemplom, Ócskatemplom,* 2001: *Ócskatemplom,* 1968: *Ócska templom.* — Egykori román és gótikus stílusú templom a belterület központjában lévő magaslaton, a Kossuth utcán. Először 1432-ben, az egri káptalan jelentésében említik. Magas tornya megfigyelőpontként szolgált. Erős kőkerítéssel vették körül, amely a város lakosságának támadások idején menedéket nyújtott. Erre utal az *Erődtemplom* elnevezés. Az új templom megépüléséig, 1873-ig használták. A másik templom használatbavétele után ***Ócska templom-***nak nevezték. 1896-ban elbontották, köveit beépítették az épülő Földi János iskola épületének falaiba. — Hadházy 2005: 9, 127, 2012: 9–10, É. Kiss 1968: 521, Tóth 2001: 18. — T32-B3.

Erős-halom lásd **Erős-hegy**

Erős-hegy 1996: *Erős-hlm. [halom],* 1980: *Erős halom,* 1970: *Erős-hegy,* 1943: *Erős h[egy],* 1900: *Erős h[egy],* 1884: *Erős h[egy].* — Homokhegy a település északkeleti határában, a poroszlói részen, a bökönyi, a téglási és a hajdúhadházi határ találkozásánál. ***Erős-halom*** néven is említik. A névadás indítéka ismeretlen. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HhT. 1900, 1943, É. Kiss 1970: 449, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 104. — T19-F4.

Erzsébet-kert

Erzsébet-kert 2014: *Erzsébet-kert ~ Erzsébet-szőlőskert,* 2012: *Erzsébetkert,* 2005: *Erzsébet-kert,* 1982: *Erzsébet kert,* 1981: *Erzsébet-kert,* 1970: *Erzsébet-kert,* 1962: *Erzsébet kert.* — A település északnyugati határában, a Cégény út és a Szárkút dűlő között fekvő legnagyobb kertség. A Szárkút 28 hektárnyi területű, utolsó zártkertjét a 19. század végén létesítették. A források szerint Ferenc József király feleségéről, Erzsébet királynőről kapta a nevét. ***Erzsébet-szőlőskert-***nek is mondják. — Hadházy 2005: 279, 2012: 18, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 449–450, MoFnT. 2. — T17-E4E3.

Erzsébet-kert dűlő 2014: *Erzsébet-kert düllő.* — Dűlőút a település északnyugati határában, a Cégény út és a Szárkút dűlő között, az Erzsébet-kertben. — T17-E4.

Erzsébet-malom lásd **Cserebogár, Nagy malom**

Erzsébet-szőlőskert lásd **Erzsébet-kert**

Erzsébet utca 2014: *Erzsébet utca,* 2005: *Erzsébet utca,* 1968: *Erzsébet utca,* 1962: *Erzsébet utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, az Ürgésnek nevezett városrészen, az Irinyi és a Dorogiás utca között. Ferenc József király feleségéről, Erzsébet királynőről kapta a nevét. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 508, Tokaji 1962: 7. — T32-A4.

Esterázsa-hegy lásd **Strázsa-hegy**

Északi-lapos lásd **Szederjes 1.**

Északi tized lásd **Negyedik tized**

Faggyas út 1767: *Faggyas út.* — Egykori út a település déli határában, a Csereerdőben, a Nyelves úttól északra. A névadás hátterét nem ismerjük. Hasonló útnevet ismerünk Hajdúböszörményben is. — É. Kiss 1970: 450.

Fajha-halom lásd **Szajha-hegy**

Fajha-hegy lásd **Szajha-hegy**

Farkas-kert 2014: *Farkas-kert,* 2012: *Zekekert,* 1982: *Zekekert,* 1970: *Farkas-kert, Zekekert.* — Zártkert a település északnyugati határában, a Böszörményi út északi oldalán, a Gábor-kerttől nyugatra. ***Zeke-kert-***nek is nevezik, mert egykor a Zeke családnak tanyája volt itt. Tulajdonosairól kapta a nevét. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 450–451, 501. — T24-A1.

Farkas zug 2001: *Farkas zug,* 1968: *Farkaz zug.* — A belterület északkeleti részén, a Damjanich utcából nyíló zsákutca. Az itt lakó Farkas Gáborról kapta a nevét, aki egykor a település híres főbírája volt. — É. Kiss 1968: 509. — T32-C2.

Fási-tanya 2014: *Fási-tanya,* 1970: *Fási-tanya, Sándor András-féle tanya.* — A település északnyugati határában, a Gulyás dűlő és a Mátyás dűlő kereszteződésének közelében lévő tanya. ***Sándor András-féle-tanyá-***nak is nevezték. Tulajdonosairól kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 450. — T23-H1.

Fazekas Imre-féle-tanya 1970: *Fazekas Imre-féle tanya.* — A település délkeleti határában, a pallagi részen, a Csonkadűlő közelében lévő egykori tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 450.

Fazekas-tanya 1962: *Fazekas tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, az Újfehértói út mellett, a Kiss-tanya közelében. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T17-F2.

Fedor-tanya 1970: *Fedor-tanya.* — A település délkeleti határában, a pallagi részen, a

Csonkadűlő közelében lévő egykori tanya. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 450.

Fehértai út lásd **Újfehértói út**

Feketefa ösvény 1970: *Feketefa ösvény.* — A település délkeleti határában, a Nagy-erdőn, a Kapus nyiladékból a Sámsoni útba ágazó ösvényút. A közelében lévő fekete fáról kaphatta a nevét. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 450. — T25-E2E3.

Fekete Gábor tanyája lásd **Méhészház**

Felső-Bek-kert lásd **Vén-kert**

Felső-Ben-kert lásd **Vén-kert**

Felső-Vén-kert lásd **Vén-kert**

Felzárkóztató iskola lásd **Rákóczi utcai iskola**

Feneketlen-kút 1970: *Feneketlen-kút.* — Egykori mély és bővizű kút a település déli határában lévő erdőterületek valamelyikében. Lokalizációja bizonytalan, egyesek szerint a Csereerdőben, mások szerint Pallagon volt. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 451.

Fényes lásd **Fényestelep**

Fényes-dűlő lásd **Fényestelep**

Fényes-féle-ház lásd **Napközi**

Fényes iskola lásd **Fényestelepi iskola, Kossuth utcai iskola**

Fényes-kert lásd **Fényestelep**

Fényes-tanya lásd **Fényestelep**

Fényestelep 2014: *Féinyestelep,* 2012: *Fényeskert,* 2011: *Fényestelep,* 2005: *Fényestelep,* 2001: *Fényestelep,* 1991: *Fényestelep,* 1982: *Fényes telep,* 1981: *Fényestelep,* 1979: *Fényestelep, Fényestelepdűlő,* 1970: *Fényesdűlő, Fényes-telep, Fínyess, -t, -be,* 1967: *Fényestelep, Fényestelep-dűlő,* 1962: *Fényes dűlő, Fényes kert,* 1943: *Fényes tn. [tanya],* 1900: *Fényes tn. [tanya],* 1884: *Fényes tn. [tanya].* — Egykori tanyásbirtok, melynek északi része ma külterületi lakott hely a település délkeleti határában, a pallagi részen, a Péterkert mellett. Korábban a Fényes család tulajdonában lévő szőlőskert és mezőgazdasági birtok volt. Erre utalnak a *Fényestelep* mellett a ***Fényes-kert, Fényes-tanya, Fényes-dűlő, Fényestelep-dűlő*** elnevezései. — Hadházy 2005: 271, 2012: 15, HBmT. 1979, HhT. 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 451, MoFnT. 2, Tokaji 1962, Tóth 2001: 57. — T25-E3E4.

Fényestelep-dűlő lásd **Fényestelep**

Fényestelepi iskola Fotó: Hőgye Lajos

Fényestelepi iskola 2014: *Féinyestelepi iskola,* 2005: *fényestelepi iskola,* 2001: *Fényestelepi iskola,* 1972: *Fényes-telepi iskola,* 1970: *Fényes-telepi Iskola, Fényes iskola.* — Egykori tanyasi iskola a település délkeleti határában, a Fényestelep mellett, a Sámsoni út és az Álút szögletében. 1925-ben építették. — Hadházy 2005: 271, É. Kiss 1970: 451, 1972: 127, Tóth 2001: 26. — T25-E3.

Festő utca 2014: *Festő utca,* 2005: *Festő utca, Halottas-köz,* 1968: *Festőü utca, Halotas köz,* 1962: *Festő utca.* — A belterület keleti részén lévő utca, a Hajnal utca és a Hunyadi utca között. A *Festő utca* nevet Üveges János szobafestőről kapta, aki ebben az utcában lakott. 1924 óta ez az utca hivatalos neve. Egykor ***Halottas köz***-nek is nevezték, mert az 1920-as évek végéig ezen az utcán kísérték a halottat a templomból a Keleti-temetőbe. — Hadházy 2005: 186, É. Kiss 1968: 509, 511, Tokaji 1962: 7. — T32-C3.

Fészkes-hegy 1970: *Físzkes-hegy,* 1807: *Físzkes hegy.* — Homokhegy a belterülettől kissé délnyugatra, a Csereerdő keleti szélénél, a Dorogiás északnyugati részén. A névadás indítéka ismeretlen. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 451. — T24-B3.

Fiatalos 1970: *Fiatalos, -ba.* — Erdőrész a belterülettől délkeletre, a nagy-erdei részen, a Mackótól északra. Az elnevezés abból az időből való, amikor ebben az erdőrészben még

csak fiatal fák voltak. — É. Kiss 1970: 451–452. — T24-D3.

Finta-gaz 1970: *Finta-gaz, -ba,* 1928: *Finta gaz,* 1779: *Finta gaz.* — Erdőrész a település délnyugati határában, a Csereerdőben. Feltehetőleg tulajdonosáról kapta a nevét, mert a településen egykor sok *Finta* nevű élt. A *gaz* utótag a 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév, amely Hajdúhadházon erdőnevek utótagjaként jelenik meg. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — FKnT., É. Kiss 1970: 452, 1988: 59, Nagy 1928: 107.

Finta köz 1968: *Finta köz.* — Az Erdő utca északi, Nyíl utcáig terjedő szakasza. Az egykor itt lakó szenátori rendű Finta családról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 509. — T32-C4.

Fiúiskola lásd **Földi János iskola**

Fogadó lásd **Városháza**

Földi lásd **Földi János iskola**

Földi iskola lásd **Földi János iskola**

Földi János általános iskola lásd **Földi János iskola**

A Földi János iskola alsó épülete (1945 után)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Földi János iskola 2014: *Földi János iskola ~ Földi János általános iskola,* 2005: *Földi János iskola, Földi iskola, Földi, Református Elemi Iskola, fijúiskola,* 2001: *Földi János Általános Iskola, Földi János iskola, Földi-iskola, Ócska iskola,* 1968: *Földi János Általános Iskola, Református Elemi Népiskola, Óucska jiskola, -ba,* 1962: *Régi iskola,* 1928: *Református elemi népiskola.* — A Bocskai téren lévő általános iskola. A református egyház 1896-ban elemi iskolának építtette, innen származnak a ***Református elemi iskola*** és a ***Református elemi népiskola*** elnevezései. Egykor a felső épületében a fiúk, az alsó épületében a lányok tanultak. ***Fiúiskolá***-nak is nevezték, mert az államosítás után egy ideig fiúiskolaként működött. Korábban ***Ócska iskolá***-nak vagy ***Régi iskolá***-nak is nevezték, mert ez volt az első iskola a településen. 1991-ben az épületet lebontották, és helyére új iskola épült. Újabb nevét 1948-ban kapta Földi Jánosról (Vö. Dr. Földi János utca). ***Földi, Földi iskola, Földi János általános iskola*** néven egyaránt ismerik. Ma Földi János Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 36, 86, 95, 129, 141, 154, É. Kiss 1968: 509, 521, Nagy 1928: 185, Tokaji 1962: 5, Tóth 2001: 14, 21, 38, 55. — T32-B2.

Földi János iskola Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Földi János utca lásd **Dr. Földi János utca**

Földműves szövetkezet lásd **Főtér üzletház**

Főtér üzletház 2014: *Főtér üzletház,* 2005: *Hangya Szövetkezet, Nagyhangya, Hangya Vendéglő, Önki,* 1968: *Földmívesszövetkezet, -be, Főüdműveszszövetkezet, -be.* — Épületegyüttes a főtéren, a Dr. Földi János és a Hunyadi utca sarkán. Korábban ***Földműves szövetkezet***-nek és ***Hangya szövetkezet***-nek nevezték. Az egykori ***Nagy Hangyá***-ban fűszert és vegyes áruféleséget árultak, a Hunyadi utcai fronton pedig a ***Hangya vendéglő*** működött. Az épületegyüttes bolthelyiségei többször átalakultak, az egykori vendéglő és fűszerbolt helyén önkiszolgáló bolt nyílt, melyet a hadháziak csak ***Önki***-nek neveztek. Ma üzletház. — Hadházy 2005: 96–97, É. Kiss 1968: 509. — T32-B3.

Fő utca lásd **Béke útja, Dr. Földi János utca**

Futballpálya 2014: *Futbalpája,* 2005: *Hősök Kertje, Népkert,* 2001: *Hősök kertje,* 1968: *Hő-*

sök kertje, -be, Hőüsök kertye, -be. — Egykori emlékkert, melyet az 1930-as évek végén az első világháborúban elesett áldozatok emlékére alakítottak ki a Rákóczi utca keleti végén, a vasútállomásnál. Később ***Népkert***-nek nevezték, és egy nagy fürdőmedencét építettek ide. Az 1950-es évektől kezdve a *Népkert*-ből fokozatosan sportpályát alakítottak ki. Itt van a mai *Futballpálya,* de a sportlétesítmény udvarán egy kopjafa és kis emlékkövek emlékeztetnek az egykori ***Hősök kertjé***-re. — Hadházy 2005: 175, 179, É. Kiss 1968: 512, Tóth 2001: 38. — T32-C2.

Fülöp-csere 2014: *Fülöp-csere,* 2005: *Fülep-csere,* 1991: *Fülöp-csere,* 1982: *Fülöp csere,* 1981: *Fülöp-csere,* 1971: *Fülöp csere,* 1970: *Fülep-csere,* 1962: *Fülöp csere,* 1943: *Fülöp-csere,* 1900: *Fülöp csere,* 1884: *Fülöpcsere,* 1870–1871: *Fülöp csere.* — A település délkeleti határában, a Péterkerttől kissé nyugatra, a Nagy-erdőben, a Sámsoni út és a Barakki út közötti erdőrész. Nevének utótagja arra utal, hogy egykor csertölgyek alkothatták az erdő nagy részét. Az elnevezés indítéka nem ismert, de feltehető, hogy a név előtagját alkotó *Fülöp* személynév a terület egykori tulajdonosára utal. — FKnT., Hadházy 2005: 264, HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 452, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T24-D2, T25-E3.

Fülöp-tanya 1962: *Fülöp tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út közelében, a Biri-tanya mellett. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T17-E3.

Gábor András tanyája 1970: *Gábor András tanyája.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a pallagi részen, a Csonkadűlő közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 452.

Gábor-kert 2014: *Gábor-kert,* 2012: *Gábor-kert,* 2005: *Gábor-kert,* 1991: *Gábor-kert,* 1982: *Gáborkert,* 1970: *Gábor-kert,* 1962: *Gábor kert,* 1884: *Gábor kert,* 1870–1871: *Gábor kert,* 1853: *Gáborkert.* — Szőlőskert a belterülettől és a Négyes főúttól kissé nyugatra, a Sipos-kerttől délre, a Cégény út déli oldalán. A város legrégibb szőlőskertjei közé tartozik. Négy külső dűlőjét még a 18. században parcellázták, a belső, ötödik dűlőt, Gábor Istvánnak, a szőlőskert legtekintélyesebb tulajdonosának kezdeményezésére az 1860-as évek környékén parcelláztatta a város. A kert az ő nevét viseli. — Hadházy 2005: 237, 248, 2012: 20, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 452, Tokaji 1962. — T24-A1.

Gábor-kert-dűlő 2014: *Gábor-kert-düllő,* 2012: *Gáborkert-dűlő,* 2011: *Gáborkertdűlő,* 1991: *Gábor-kert-dűlő,* 1981: *Gáborkertdűlő,* 1979: *Gáborkertdűlő,* 1970: *Gáborkert dűlő,* 1967: *Gáborkertdűlő,* 1962: *Gáborkert dűlő.* — A belterülettől kissé nyugatra, a Gábor-kert mellett fekvő mezőgazdasági terület. Ugyanígy nevezték a Gábor-kertbe vezető hosszú dűlőutat, amely É. Kiss Sándor szerint „a Gábor-kert déli oldalánál induló járódűlő. A Cégény úttal párhuzamosan halad, átszeli a Téglási utat, s a Budai Szabó tanyától vakdűlőként folytatódik". — Hadházy 2012: 20, HBmT. 1979, HhT. 1991, Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 452, MoFnT. 2. — T18-A5.

Gábor Lászlóné-féle-tanya lásd **Hadházy Lajos tanyája**

Gábor Miklósné-féle-szőlő 1970: *Gábor Miklósné-féle szőlő.* — Kisebb szőlőskert a település északnyugati határában, a Cégény út északi oldalán, a Telekföld elején. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 452.

Gábor Sándor-féle-csőszház lásd **Puncsák-csőszház**

Gábor-tanya 1962: *Gábor tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út közelében, a Fülöp-tanya mellett. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T16-D3.

Gacsos Hajdú Gábor-féle-tanya 1970: *Gacsos Hajdú Gábor-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, az egykori Rucás nevű csapszék helyén álló tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelyben a *Gacsos* elem ragadványnév. — É. Kiss 1970: 455. — T24-D5.

Galambos köz lásd **Galambos utca**

Galambosok cseréje 1807: *Galambosok cseréje.* — A település határában lévő csereerdők egyikének része lehetett. Neve abból az időből

származik, amikor még mindenki egyénileg használta a saját erdőrészét: ez a terület *Galambos* nevűeké lehetett. — É. Kiss 1970: 452.

Gazda Komor-tanya

Galambos utca 2014: *Galambos utca,* 2005: *Galambos utca,* 1968: *Galambos utca, Galambos köz, Dóuzsa György utca,* 1962: *Dózsa utca.* — A belterület központjától északra lévő utca, a Tompa Mihály és az Arany János utca között. 1947-ig ***Galambos köz*** volt a hivatalos neve. A Galambos családról kapta a nevét, akik ebben a közben laktak. 1947 után ***Dózsa György utcá***-ra nevezték át. Ma *Galambos utca* a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 509, 509, Tokaji 1962: 7. — T32-B2.

Gál Kovács-féle-tanya lásd **Kiss Sándor tanyája**

Gál ösvény 1970: *Gál ösvény.* — Erdei út a település délkeleti határában, a Kapus nyiladékból ágazik el a Hosszú-hát felé. A névadás indítéka ismeretlen, de a név előtagja bizonyára személynév lehet. — É. Kiss 1970: 453.

Gárdonyi Géza utca 2014: *Gárdonyi Géza utca,* 1968: *Gárdonyi Géza utca.* — 1967-ben nyitott utca a belterület délnyugati részén, a Bercsényi és a Ságvári Endre utca között, a Dorogiás területén. — É. Kiss 1968: 509. — T32-A4.

Gargya-lapos 1970: *Gargya-lapos,* 1891: *Gargya lapos.* — Mélyen fekvő terület a település északnyugati határában, az Újfehértói út mellett. Egy 1891-es tagosítási irat azt írja róla, hogy „ezeken a helyeken még vizesnek nem mondható időben sem lehet közlekedni". A névadás indítéka ismeretlen, de a név előtagja személynév lehet, s a terület tulajdonosára utal. — É. Kiss 1970: 453. — T16-D4.

Gatyás Sipos Lajos tanyája lásd **Sipos-tanya**

Gatyás Sipos Sándor tanyája lásd **Sipos-tanya**

Gazda Komor-tanya 2014: *Gazda Komor-tanya ~ Komor Sándor tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Balázsi-kert szomszédságában, a Cégény út északi oldalán. ***Komor Sándor tanyája*** néven is ismerik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-H4.

Gazdakör lásd **Napközi**

Gázpászta lásd **Gázvezeték**

Gázvezeték 2014: *Gázvezeték ~ Gázpászta.* — Gázvezeték a település déli és keleti határában, melyet a helybeliek fontos viszonyítási pontként tartanak számon. A *pászta* utótag azt a keskeny földsávot jelenti, melyen jelen esetben a gázvezeték halad. — ÚMTsz. — T23-H3.

Geci-hegy 2014: *Geci-hegy,* 1970: *Geci-hegy.* — Homokhegy a település északkeleti határában, Poroszló déli részén. A *Geci* előtag a *Gergely* személynév becézett alakja lehet, és bizonyára a terület egykori tulajdonosára utal. Ma már csak kevesen ismerik a nevet. — É. Kiss 1970: 453. — T25-G2.

Geci-lapos 1970: *Geci-lapos.* — A település északkeleti határában, Poroszló déli részén, a Geci-hegy délkeleti oldalán lévő jó legelőjű mélyebben fekvő terület. — É. Kiss 1970: 453. — T25-G2.

Gépállomás 2014: *Gépállomás,* 2005: *Gépállomás,* 1968: *Gépállomás.* — Gépállomás a belterület nyugati részén, a Nyugati-lapostól délre. — Hadházy 2005: 239, É. Kiss 1968: 510. — T32-A3.

Gerébi út 1970: *Gerébi út.* — A település keleti határában, a Barakki útból északkeletre elágazó nyiladékút, amelynek folytatása a Ligeten és Poroszlón át a bökönyi határban lévő Gerébi-tagba vezet, innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1970: 453.

Gergely Imre tanyája 2014: *Gergej Imre tanyája ~ Gergej-tanya,* 1970: *Gergely Imre tanyája.* — A település északnyugati határában, a Téglási út és a Szárkút dűlő kereszteződésétől nyugatra lévő tanya. ***Gergely-tanyá***-nak is nevezik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 454. — T17-E4.

Gergely-tanya lásd **Gergely Imre tanyája**

Gólyás malom 2005: *Gólyás malom,* 2001: *Gólyás malom,* 1968: *Góujás malom.* — Egykori szárazmalom a belterület délkeleti részén, a Bajcsy-Zsilinszky utcán, a Szilágyi-hegynél. Gergely Imre és társai építették 1861-ben. A malomház kéményén gólyacsalád fészkelt, innen kapta a nevét. — Hadházy 2005: 204, É. Kiss 1968: 510, Tóth 2001: 38. — T32-C4.

Gólyásmalom utca lásd **Bajcsy-Zsilinszky utca**

Gondviselés patika lásd **Régi patika**

Göbölyös zug lásd **Baptista zug**

Görény-kút 2014: *Göringy-kút.* | *Zsidóbót vót ott, amiben nagyon büdös vót, mert petrót árultak benne.* 2005: *Göringy-kút,* 2001: *Görény kút, Göringy kút,* 1968: *Göringy-kút, Görinty-kút.* — Egykori kút a belterület keleti részén, a Dobó, a Klapka és a Damjanich utca kereszteződésében. A kút közelében lévő bolthelyiség tulajdonosának ragadványnevéről kapta a nevét. A *görény* szót a helyi nyelvjárásban *göringy*-nek mondják. — Hadházy 2005: 210, É. Kiss 1968: 511, Tóth 2001: 36, ÚMTsz. — T32-C2.

Görény sarok 1968: *Göringy sarok, Görinty sarok.* — A Dobó, a Klapka és a Damjanich utca kereszteződése a belterület keleti részén. Nevét az egykor ott lakó szatócs ragadványnevéről kapta; vö. Görény-kút. — É. Kiss 1968: 511. — T32-C2.

Görgey utca 2014: *Görgeji utca,* 1968: *Görgeji utca,* 1962: *Görgei utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Dorogiás területén, a Dorogiás utca és a Jászai Mari utca között. — É. Kiss 1968: 511, Tokaji 1962: 7. — T32-B4.

Gubás-tó 2005: *Gubás-tó,* 1968: *Gubás-tó.* — A belterület nyugati szélén, a Nagy-laposon lévő egykori időszakos tó. É. Kiss Sándor szerint a gubásipar virágzása idején ebben a tóban végezték a gubások a zsírosgyapjú mosását, innen ered az elnevezés. — Hadházy 2005: 237, É. Kiss 1968: 511. — T32-A2.

Gugyori 1970: *Gugyori,* 1962: *Gugyori-csapszék,* 1906: *Gugyori,* 1865: *Gugyori.* — Egykori csapszék a település északi határánál, Hajdúhadház és Téglás között, a téglási Kisannakert és a Vágóhíd mellett. A *Gugyori* az országban több helyen előforduló csárdanév. Az elnevezéssel kapcsolatban több elképzelés is él. Egyesek szerint összefügg a *gugyi* 'pálinka' jelentésű szóval. Mások szerint a *gugyor* 'guggol' igető található benne, amely az *-i* képzővel alkot csárdanevet. Ez utóbbi feltevés szerint vagy a csárda volt olyan alacsony, hogy guggolni kellett benne a vendégnek, vagy a csárda nézett úgy ki, mintha guggolna. A *gugyori* tájszónak van 'rossz kocsma, lebuj' és 'rozzant, alacsony épület' jelentése is. ***Gugyori csapszék-***nek is nevezték. — Balkányi Szabó 1865: 21–22, Csefkó 1949: 84, É. Kiss 1970: 454, Kis T. 1988: 77–78, Oláh 1906: 22, Tokaji 1962: 10, ÚMTsz. — T32-C1.

Gugyori csapszék lásd **Gugyori**

(Guirus)-halom 1782–1785: *Guirus Halom.* — A halmot a város északkeleti határában, a Világostól északkeletre jelöli a katonai felmérés térképe. Az előtag olvasata és eredete ismeretlen, de esetleg a *gyűrűs* szót kereshetjük benne. — EKFT. — T19-G4.

Gulyaállás 1. 1970: *Gulya-állás.* — A település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Barta-laposon lévő kiemelkedés. Az itt elterülő földeket őszi és téli legelőnek is használták, erre utal a neve. — É. Kiss 1970: 454. — T17-G4.

Gulyaállás 2. 2014: *Gujaállás.* | *Két gujakút vót a Csereerdőn, gujaállás vót mellette. Két kút vót ott ásva.* — A marhacsorda delelőhelye volt korábban a település délnyugati határában, a Csereerdőnek a Bocskaikerthez közel eső részén. — FKnT. — T24-A3.

Gulyakút 1. 2014: *Gujakút.* — Kút a település keleti határában, a Ligeten, a Bökönyi út és a Lyukas-hegy között. A gulya itatására szolgált, innen ered az elnevezés. — T25-E1.

Gulyakút 2. 1970: *Gulya-kút.* | *A Telekföldben azért lehetett gulyakút, mert a három nyomásban használt Telekföld ugarját gulya járta.* 1839: *Gulyakút.* — Egykori közkút a település északnyugati határában, a téglási határ közelében lévő Telekföld és a Ménes-kert határán. — É. Kiss 1970: 454. — T17-G4.

Gulyás dűlő 2014: *Gujás düllő.* | *A Gujás düllőből nyillik a Mátyás düllő és Szárkút is. Első a Mátyás, utánna Szárkút, utánna Paradicsom.* — Dűlőút a település északnyugati határában,

mely a Cégény utat és a Böszörményi utat köti össze. A névadás indítékát nem ismerjük. — T17-H5.

Gulyás-hegy 1981: *Gulyás-hegy,* 1970: *Gulyás-hegy,* 1943: *Gulyás-h[egy],* 1884: *Gulyás h[egy].* — A település északkeleti határában, a Ligeten, a Balkányi-kúttól délre lévő kiemelkedés. A névadás indítékát nem ismerjük. — HhT. 1943, HKFT, É. Kiss 1970: 454, MoFnT. 2. — T19-F5.

Gyenge zug lásd **Sirály utca**

Gyermekváros lásd **Barakk**

Györffy-erdő 2014: *Györfi-erdő.* — Györffy Imre tanyájához tartozó erdő a település északnyugati határában, a Szárkút dűlőtől északra. — T17-E4.

Györffy Imre tanyája 2014: *Györfi Imre tanyája,* 1970: *Györffy Imre tanyája,* 1962: *Győrffy tanya.* — A település északnyugati határában, a Szárkút dűlőtől északra, az Erzsébet-kerttől nyugatra lévő tanya. ***Györffy-tanyá-***nak is mondják. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 454, Tokaji 1962. — T17-E4.

Györffy-lapos lásd **Györffy-rét**

Györffy-rét 2014: *Györfi-rét,* 1972: *Győrffy-lapos,* 1970: *Györffy-rét.* — Györffy Imre tanyájához tartozó rét a település északnyugati határában, a Szárkút dűlőtől északra. ***Györffy-lapos-***nak is mondják. — É. Kiss 1972: 137, É. Kiss 1970: 454. — T17-E4.

Győrffy Sándor-telek 1839: *Győrffy Sándor-telek.* — Egykori telek a település déli határában, a Dorogiás negyedik dűlőjében, a Debreceni út keleti oldalán. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 454.

Györffy-tanya lásd **Györffy Imre tanyája**

Hadház lásd **Hajdúhadház** (a település helynévtárának elején)

Hadházi-Nagy-erdő lásd **Nagy-erdő**

Hadházi-Pallagpuszta lásd **Pallag**

Hadházi-tanya 1. 1884: *Hadházi t[anya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Tökös-hegytől kissé délre. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T24-D5.

Hadházi-tanya 2. 1884: *Hadházi tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a Szajha-hegytől nyugatra, a Nagy-erdő déli széle mellett. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HKFT. — T24-C4.

Hadházi-tanya 3. 1943: *Hadházi tn. [tanya],* 1900: *Hadházy tn. [tanya],* 1884: *Hadházi tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Pálinkás-hegytől északra. Csak történeti térképekről adatolható. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T25-F3.

Hadházi-tanya 4. 1905: *Hatházi tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a hajdúvidi határ közelében. — Kogutowicz 1905: 22. — T16-D4D3.

Hadházi-tanya 5. lásd **Hadházy József-féle-tanya**

Hadházi út 1970: *Hadházi út.* — Egykori út a település délkeleti határában, mely a Rucás nevű csapszéknél ágazott el az Álútból északnyugati irányba, és Hajdúhadház felé haladt. A 19. század közepén, a pallagi földek tagosításakor szüntették meg. — É. Kiss 1970: 455.

Hadházy András-féle-tanya lásd **Papp Gábor tanyája**

Hadházy Jenő-féle-tanya 1970: *Hadházy Jenő-féle tanya, Jenő úr-féle tanya.* — A település délkeleti határában, a Péterkert mellett, a Pálinkás-dűlőben lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Jenő úr-féle-tanya-***ként is említették. — É. Kiss 1970: 455.

Hadházy József-féle-tanya 1970: *Hadházy József-féle tanya,* 1943: *Hadházi tn. [tanya],* 1900: *Hadházi tn. [tanya],* 1884: *Hatházi József t[anya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, HKFT, É. Kiss 1970: 455. — T29-F2.

Hadházy-kert 2012: *Hadházykert,* 1982: *Hadházy kert.* — Hét hektár területű egykori zártkert a belterület déli részén, a Négyes számú főút és a vasútvonal között. Neve onnan származik, hogy korábban Hadházy Zsigmondnak, Hajdú megye főispánjának a tulajdona volt. A terület legmagasabb pontján ma is megvan az egykori kúria épülete. A kert az 1990-es években belterület lett. — Hadházy 2012: 17, HhT. 1982. — T32-B5.

Hadházy Lajos tanyája 1970: *Hadházy Lajos tanyája, Gábor Lászlóné-féle tanya.* — Egyko-

ri tanya a település északnyugati határában, a Mezőn, a Cégény út északi oldalán. Korábbi és későbbi tulajdonosáról nevezik ***Gábor Lászlóné-féle-tanyá-***nak és *Hadházy Lajos tanyá-ja*-nak is. — É. Kiss 1970: 452.

Hadházy Péter-féle-tanya lásd **Nagy Lajos tanyája**

Hadházy Sándor tanyája 1970: *Hadházy Sándor tanyája.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlő területén lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 455.

Hadi út 1. lásd **Álút**

Hadi út 2. 1970: *Hadi út.* — Egykori földút a település északi, északkeleti határvonalán, a Téglással határos részen, a Görbe-kert és a Vén-kert között. Az utat az 1980-as években megszüntették. Arról nincsenek információk, hogy egykor hadászati célokra használták volna. — É. Kiss 1970: 455. — T18-D4.

Hajcsárút lásd **Bökönyi út**

Hajdúhadház lásd a település helynévtárának elején

Hajdúpalánk 2014: *Hajdúpalánk,* 2012: *Hajdúpalánk,* 2001: *Hajdúpalánk,* 1928: *hajdúpalánkok,* 1915: *Hajdupalánk.* — A város sűrűbben lakott belterületi részét körbekerítő, árkokból, fakerítésből és földhányásból álló egykori védelmi rendszer. A palánk egymással párhuzamosan, sűrűn leásott cölöpökből állt, amit vesszővel fontak be, és közé agyagos földet döngöltek. Kapui a főutakra nyíltak, amelyek elé strázsát állítottak. Az árkon belül körülbelül a mai Arany János, Rákóczi, Dobó, Bem József, Nagyág, Óvoda, Lázár Vilmos, Bercsényi és Tompa Mihály utcák estek. — Hadházy 2012: 11, É. Kiss 1968: 540, Nagy 1928: 24, Tóth 2001: 37.

Hajdúsági óvoda lásd **Templomkerti óvoda**

Hajdú Sándor tanyája 2014: *Hajdú Sándor tanyája ~ Hajdú-tanya,* 1970: *Hajdú Sándor-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Cégény út déli oldalán, a Paradicsom nevű kert közelében. ***Hajdú-tanya-***ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 455. — T17-H4.

Hajdú-tanya lásd **Hajdú Sándor tanyája**

Hajdú utca 2014: *Hajdú utca,* 1968: *Hajdú utca,* 1962: *Hajdú utca.* — Utca a belterület központjában, a Hunyadi és a Klapka utca között. — É. Kiss 1968: 511, Tokaji 1962: 7. — T32-C3.

Hajnal lásd **Hajnal csapszék**

Hajnal csapszék 2011: *Hajnal csapszék,* 2005: *Hajnal csapszék,* 1968: *Hajnal, Hajnal sarok.* — Nevezetes csapszék volt a mai Hajnal és az Attila utca sarkán. Helyét ***Hajnal-***nak és ***Hajnal sarok-***nak is említik. — Hadházy 2005: 186, É. Kiss 1968: 511. — T32-C3.

Hajnal sarok lásd **Hajnal csapszék**

Hajnal utca 2014: *Hajnal utca,* 2005: *Hajnal utca,* 1968: *Hajnal utca, Rác köz,* 1962: *Hajnal utca.* — A belterület keleti részén lévő utca, az Attila és a Dobó utca között. ***Rác köz-***nek is nevezték, az utcában lakó számos *Rác* nevű családról. 1945-ig itt volt a belterület keleti széle, amerről hajnallik, innen ered a *Hajnal utca* elnevezés (vö. Nap utca). — Hadházy 2005: 186, É. Kiss 1968: 511, 526, Tokaji 1962: 7. — T32-C2.

Halas 1970: *Halas.* — Egykori tó a település délkeleti határában, az Álúttól keletre, a Halas-hegytől északra. A 19. század végén, a vízszabályozás következtében kiszáradt. — É. Kiss 1970: 455. — T25-E5F5.

Halas-hegy 1970: *Halas-hegy,* 1807: *Halas Hegy.* — A település délkeleti határában, a Halas nevű tótól délre, a Szakolyi út keleti oldalán elnyúló homokhegy. Csak kis része van a hajdúhadházi határban, nagyobb része Debrecenhez tartozik. Nevét bizonyára a közelében lévő egykori tóról kapta. — É. Kiss 1970: 455. — T29-H2.

Halottas köz lásd **Festő utca**

Hangya szövetkezet lásd **Főtér üzletház**

Hangya vendéglő lásd **Főtér üzletház**

Hani sarok 1968: *Hani sarok.* — A Béke útja és a Nyíl utca kereszteződése a belterület központjától délre. Nevét onnan kapta, hogy ezen a sarkon állt az 1930-as évekig egy szatócs boltja, akit a helybeliek *Hani*-nak hívtak. — É. Kiss 1968: 512. — T32-B4.

Harmadik tized 2005: *Császár tized, Harmadik tized,* 2001: *III. tized,* 1968: *Harmadik tized, Császártized, -be, Napnyugoti tized,* 1928:

Csíszár-tized. — A belterület délnyugati része, a Kossuth utca és a Béke útja által határolt terület. ***Napnyugati tized*** elnevezése az Első tized Napkeleti tized nevével áll összefüggésben. A ***Csiszár tized*** elnevezést a szenátori rendű és többször hadnagyságot betöltő Csiszár családról kapta. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — Hadházy 2005: 213, É. Kiss 1968: 506, 512, 521, 531, Nagy 1928: 100, Tóth 2001: 39. — T24-B2B1.

Hármashatár 2014: *Hármashatár.* — Hajdúböszörmény, Bocskaikert és Hajdúhadház határainak találkozása a település délnyugati határszélén. Az ilyen fontos határpontokat mesterségesen, kisebb dombok emelésével jelölték. — T23-H5.

Határ alja 1970: *Határãja,* 1767: *Határallya.* — A Csereerdőnek a hajdúböszörményi határ mentén lévő része a település délnyugati határában. — É. Kiss 1970: 456. — T23-G4H5.

Határárok 1970: *Határ-árok.* — A település délnyugati határában, Hajdúböszörményt Hajdúhadháztól elválasztó árok. — É. Kiss 1970: 456. — T23-H3G4.

Határ dűlő 2014: *Határ düllő.* — A belterület északnyugati határán vezető út, a Határ utca folytatása. — T32-B1.

Határút 1767: *Határút.* — Egykori út a település délnyugati határában, Hajdúhadház és Hajdúböszörmény között, amely a Csereerdő mellett vezetett. — É. Kiss 1970: 456.

Határ utca 2014: *Határ utca.* — A belterület északi szélén fekvő utca. A téglási és a hajdúhadházi belterületet választja el, innen ered az elnevezés. — T32-B1.

Hatház lásd **Hajdúhadház** (a település helynévtárának elején)

Hentes Kiss Sándor tanyája 1970: *Hentes-Kiss Sándor tanyája, Papp József-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlő területén lévő tanya. Korábbi és későbbi tulajdonosáról nevezik ***Papp József-féle-tanyá-***nak és *Hentes Kiss Sándor tanyájá*nak is. — É. Kiss 1970: 461, 475.

Hermus-kocsma 2011: *Hermus-kocsma,* 2005: *Hermus-féle italkimérés.* — Italbolt a belterület keleti részén, a sportpálya mellett. Az ötvenes években italkimérőnek épült a Népkert sarkára. Kezdetben nem volt belső helyisége, csak az utcára szolgálták ki az italokat. Később kertvendéglővé bővítették. Ma italbolt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 180. — T32-C2.

Hidegvég 2005: *Hidegvég,* 1968: *Hidegvíg, -re,* 1962: *Hidegvíg.* — A belterület északnyugati része, mely az Arany János, a Kertalja, a Városkert és a Vörösmarty utcákat foglalja magába. Ez a település északi, állítólag leghidegebb része, innen ered az elnevezés. — Hadházy 2005: 237, É. Kiss 1968: 512, Tokaji 1962: 6. — T32-A2B2.

Homok utca 2014: *Homok utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Gárdonyi Géza és a Sillye Gábor utca között. — T32-A4.

Honvédség lásd **Barakk**

Honvéd utca 2014: *Honvéd utca,* 1968: *Bede köz, Honvéd utca,* 1962: *Honvéd utca.* — Utca a belterület központjában, a Hunyadi és a Bem József utca között. ***Bede köz-***nek is nevezik, az egykor itt lakó, szenátori rendű Bede családról. — É. Kiss 1968: 503, 512, Tokaji 1962: 7. — T32-C3.

Horovitz-féle-ház 2005: *Cipész KTSz, Horovitz-féle ház, Horovitz Samu-féle ház, Üveges KTSz,* 1968: *Cipész Kátéesz.* — A belterület központjában, a Kossuth és a Béke utcák sarkán álló egykori ház, amely Horovitz Samu tulajdonában volt. Üzlethelyiségként funkcionált, a háború után pedig cipész és üveges kisipari termelőszövetkezet működött benne, emiatt hívják ***Cipész kátéesz-***nek és ***Üveges kátéesz-***nek is. — Hadházy 2005: 82, 165, É. Kiss 1968: 505.

Horovitz Lajos-féle-tanya lásd **Zsidó-tanya**

Horovitz Samu-féle-ház lásd **Horovitz-féle-ház**

Horovitz-szőlő lásd **Balázsi-kert**

Horthy-kert lásd **Kis-Paradicsom**

Horthy Miklós utca lásd **Béke útja**

Hortobágy lásd **Hortobágy-lapos**

Hortobágy-lapos 1935: *Hortobágy,* 1835: *Hortobágy-lapos.* — A település keleti határszélén, a Barakki út és az Álút kereszteződésénél, a pallagi részen lévő lapos terület. A névadás indítékát nem ismerjük. ***Hortobágy*** né-

ven is szerepelt. — É. Kiss 1970: 456, 457. — T25-F2.

Horváth-kút 2005: *Horváth-kút,* 2001: *Horváth kút,* 1968: *Horvát-kút.* — Egykori közkút a Széchenyi és a Petőfi utcák kereszteződésében. A kúttal szemben lévő Horváth-féle-kovácsműhelyről kapta a nevét. A nevet már az 1960-as évek végén is csak kevesen ismerték, mivel a műhely az 1920-as évek elején megszűnt. — Hadházy 2005: 200, É. Kiss 1968: 512, Tóth 2001: 36. — T32-C3.

Hóstát 1725: *Hóstát, -on.* — A Kossuth utca melletti magasabban fekvő rész, az egykori Kecskés csapszék környéke. Egy 1725-ös évi bírói jegyzőkönyv említi, hogy itt állt a Darnai-féle-ház, ennek alapján azonosítható a helynév. A *hóstát* földrajzi köznév jelentése ’külváros’. — FKnT., É. Kiss 1968: 539, É. Kiss 1972: 121. — T32-B3.

Hosszú-hát 2014: *Hosszú-hát,* 2005: *Hosszúhát,* 1997: *Hosszúhát,* 1981: *Hosszú-hát,* 1970: *Hosszú-hát.* — A település keleti határában, a Nagy-erdő keleti részén, a Lyukas-hegy és a Barakki út közötti erdőrész. É. Kiss Sándor szerint tölgyes szálerdő, nagyjából 140 éves fákkal, melyben a Barakk tábor is található. A hagyomány szerint 1849-ben ide rejtették el a lovakat és a szekereket. — Hadházy 2005: 256, É. Kiss 1970: 457, MoFnT. 2, Tóth 1997: 15. — T25-E2.

Hosszú-háti csőszház lásd **Erdészház**

Hosszú-hegy 1970: *Hosszú-hegy.* — A település északnyugati határában, a Mezőn lévő kiemelkedés, amely észak–déli irányban nyúlik a Csonka-réttől a Lovász-rétig. Csak kevesek által használt név. — É. Kiss 1970: 457. — T17-E3.

Hosszú-part lásd **Cserepes-hegy**

Hősök kertje lásd **Futballpálya**

Hunyadi Miklós tanyája 1970: *Hunyadi Miklós tanyája.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Savós-Gút alján. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 457.

Hunyadi-tanya 2014: *Hunyadi-tanya.* — Tanya a település nyugati határában, a Mátyás dűlőtől északra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — T24-A1.

Hunyadi utca 2014: *Hunyadi utca,* 2005: *Hunyadi utca, Kapus út,* 1968: *Hunyadi utca, Kapus út, -on, Kapusi út, -on,* 1962: *Hunyadi utca,* 1835: *Kapus út.* — A belterület központjából, a Bocskai tér és a Dr. Földi János utca kereszteződéséből induló utca, amely a belterület keleti részén a vasútig vezet. Korábban ***Kapus(i) út***-nak is nevezték. Az elnevezés abból az időből származhat, amikor a várost még a Hajdúpalánk vette körül, és bizonyára itt lehetett a város egyik kapuja. — Hadházy 2005: 171, 211, É. Kiss 1968: 512–514, Tokaji 1962: 7. — T32-C3.

Hunyadi zug lásd **Szilágyi Dániel utca**

Ibolya út 2014: *Iboja út.* — Utca a belterület északkeleti részén, a vasúti pályától keletre, a Nefelejcs utca és az Epres út között. — T32-D1.

Ignáth-tanya 2014: *Ignát-tanya,* 1970: *Ignáth-tanya.* — A település északnyugati határában, a Takács dűlő és a Szárkút dűlő kereszteződésében lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 457. — T23-G1.

Imaház 2014: *Imaház,* 1968: *Szektaház.* — A pünkösdista gyülekezet imaháza a belterület központi részén, a Nagyág utcán. ***Szektaház***-ként is említik. — É. Kiss 1968: 528. — T32-B3.

Irinyi János utca lásd **Irinyi József utca**

Irinyi József utca 2014: *Irinyi utca ~ Irinyi József utca,* 2005: *Irinyi utca, Vadász utca,* 1968: *Irinyi János utca, Irinyi utca, Vadász utca,* 1962: *Irinyi utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, amely a Bercsényi utcából nyílik, és a Csereerdőig tart. ***Vadász utcá***-nak is nevezték, mert ezen az úton jártak a vadászok a Csereerdőbe vadászni. 1924 és 1947 között ez volt az utca hivatalos neve is. 1947 óta nevezik hivatalosan *Irinyi József utcá*-nak. Az 1968-as forrásban ***Irinyi János utca***-ként szerepel. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 512, 533. — T32-A4.

István király utca 2014: *István kiráj utca,* 2005: *István király utca,* 1968: *István kiráj utca,* 1962: *István király utca.* — Utca a belterület délkeleti részén, a Széchenyi utca és az Erdőalja utca között. — Hadházy 2005: 212, É. Kiss 1968: 512, Tokaji 1962: 7. — T32-C4.

Jakab-kert 2014: *Jakab-kert,* 2012: *Jakab-kert,* 2001: *Jakabkert-dűlő,* 1970: *Jakab-kert.* — A belterülettől kissé keletre, a Keleti temetőtől északkeletre lévő jó termőképességű kertség, melyben főleg káposztát és krumplit termesztenek. ***Jakab-kert-dűlő***-ként is említik. — Hadházy 2012: 21, É. Kiss 1970: 457, Tóth 2001: 66. — T24-D1.

Jakab-kert-dűlő lásd **Jakab-kert**

Jánó zug lásd **Dr. Madai Gyula utca**

Jászai Mari utca 2014: *Jászai Mari utca.* — Utca a belterület déli részén, a Béke útja és a Bercsényi utca között. — T32-B5.

Jenő-dűlő lásd **Pálinkás-dűlő**

Jenő úr-féle-tanya lásd **Hadházy Jenő-féle-tanya**

Jenő úr utcája lásd **Toldi Miklós utca**

Jókai utca 2014: *Jókai utca,* 2005: *Jókai utca,* 1968: *Jóukaji utca,* 1962: *Jókai utca.* — A belterület központjában, a Kossuth utcából nyíló utca, amely az Arany János utcától északra, a Tompa Mihály utcába torkollik. — Hadházy 2005: 250, É. Kiss 1968: 512, Tokaji 1962: 7. — T32-B2.

József Attila utca lásd **Városkert utca**

Juhász-hegy 1991: *Juhász-hegyi-domb,* 1970: *Juhász-hegy,* 1870–1871: *Juhász hegy.* — Kiemelkedés a település délkeleti határában, Pallagon, a Szajha-dűlőben. A név arra utal, hogy korábban a Pallagon legeltető juhászok tanyáztak a hegyen. ***Juhász-hegyi-domb***-ként is előfordul. — HhT. 1870–1871a, 1991, É. Kiss 1970: 457. — T29-G1.

Juhász-hegyi-domb lásd **Juhász-hegy**

Juhász István-féle-tanya 1970: *Juhász István-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Szajha-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 457.

Juhászkalapos sarok 2014: *Juhászkalapos sarok.* — A Béke útja és a Hunyadi utca sarka a belterület központjában. Egy juhászkalapokat készítő idős mesterről kapta a nevét. — T32-B3.

Juhász Miklós tanyája 2014: *Juhász Miklós tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-E3.

Juhász nyiladék 1970: *Juhász-nyiladék.* — Erdei nyiladék a település délnyugati határában, a Csereerdőben. Keleti irányba halad a hajdúböszörményi Perestől, és a Nagy dűlőbe torkollik. Neve onnan származhat, hogy a Csereerdőben legeltető juhászok ezen a nyiladékon jártak, és a környékén legeltették a nyájat. — É. Kiss 1970: 457.

Juhászok szőlője 2014: *Juhászok szöllője,* 2012: *Juhászok szőlője.* — Egykori szőlőskert a település délkeleti határában, Pallagon, a Szajha-hegyen. A hegyen lévő juhászok szálláshelyéül szolgáló tanyáról kapta a nevét. Ma elhagyott, erdős, bozótos terület. — Hadházy 2012: 15. — T24-D4.

Juh-föld 1970: *Jufőüd.* — Juhlegelő a Ligeten, a Bökönyi úttól kissé északra, a Vén-kerttől a Balkányi-kútig terjedt. — É. Kiss 1970: 457. — T24-D1, T25-E1.

Juhkút 1. 1970: *Jukút.* — Egykori kút a település délnyugati részén, a Csereerdőben, a Juhász nyiladék és a Nagy dűlő sarkán. Juhok itatására szolgált. — É. Kiss 1970: 458.

Juhkút 2. 1970: *Jukút.* — Egykori kút a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Kapus és a Vezetékalja nyiladék kereszteződésében. Juhok itatására szolgált. É. Kiss Sándor azt is feljegyzi róla, hogy 1955-ben elbontották. — É. Kiss 1970: 458. — T25-E2.

Juhkút 3. 1970: *Jukút.* — Kút a település keleti határában, a Ligeten, a Juh-földön. Juhok itatására szolgált. — É. Kiss 1970: 458. — T25-E1.

Juhkút nyiladék lásd **Vezetékalja nyiladék**

Juhos-malom 1968: *Juhos-malom.* — Egykori malom a Bercsényi és a Zrínyi utca torkolatában, a Kiss Sándor-féle-kovácsműhely helyén. Az 1800-as években működött. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 222, É. Kiss 1968: 513. — T32-B3.

Juhosok cseréje lásd **Csereerdő**

Kabai-kert 2014: *Kabai-kert,* 2012: *Kabai-kert,* 2005: *Kabaikert,* 1968: *Kabaji kert.* — A belterület északnyugati részén, a Dorogi és a Tompa Mihály utca között fekvő, nem zártkerti besorolású kertség. A kis parcellájú földterületeken elsősorban káposztát, krumplit és kukoricát termeltek. A kert egykori tulajdonosáról

kapta a nevét. — Hadházy 2005: 250, 2012: 21, É. Kiss 1968: 513. — T32-B2.

Kabai-tó 2005: *Kabai tó,* 1968: *Kabai-tó.* — Egykori tó a belterület északnyugati részén, a Dorogi út elején, a Kabai-kert mellett. A tó kiszáradása után a tófenékben időszakosan később is gyakran összegyűlt a víz. Ma házhelyek vannak itt. — Hadházy 2005: 250, É. Kiss 1968: 513. — T32-A2.

Kaffler sarok 1968: *Kafler sarok.* — A belterület északnyugati részén, a Tompa Mihály, a Dorogi, a Galambos és a Városkert utca kereszteződésénél lévő egykori tér. Az ott lakó Kaffler Sámuel fűszeresről és kocsmárosról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 513. — T32-B2.

Kalapácsok dombja 2005: *Kalapácsok dombja,* 1968: *Kalapácsog dombja, -ra,* 1714: *Kalapátsok Dombja.* — A belterület északi részén, a Kinizsi és a Táncsics utca kereszteződésében lévő nagyobb kiemelkedés. A név eredetével kapcsolatban többféle magyarázat él. Egyrészt a 16. századi dézsmajegyzékekben, birtokösszeírásokban szerepel *Kalapács* nevű család, így a helynév személynévi eredetű is lehet. Más magyarázat szerint a dombon olyan vándorcigányok alakítottak ki ideiglenes szállást, akik lakatos, kovács, rézműves mesterséget űztek, emiatt a domb kalapácsok zajától volt hangos, innen is származhat a neve. — Hadházy 2005: 241, É. Kiss 1968: 513, 540, 1972: 118. — T32-B1.

Kalapács utca 2014: *Kalapács utca.* — Kis utca a belterület északi részén, a Kinizsi és a Vécsey Károly utca között, a Kalapácsok dombja közelében. — T32-B1.

Kállai út lásd **Álút**

Kálmán Gábor-tanya 1970: *Kálmán Gábortanya.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Nyáras-hegytől kissé délre, a hajdúsámsoni határ közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 458.

Kálmán Imre tanyája 2014: *Kálmán Imre tanyája.* — Tanya a belterülettől délre lévő Telekföldön, a Négyes főúttól nyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T24-B3.

Kálmán József tanyája lásd **Kálmán-tanya**

Kálmán Sándor-féle-tanya 1970: *Kálmán Sándor-féle tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 458.

Kálmán-tanya 1970: *Kálmán József tanyája,* 1943: *Kálmán tn. [tanya],* 1905: *Kálman t[anya],* 1900: *Kálmán tn. [tanya].* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Cégény úttól délre, az Újfehértói út és a Téglási út között. ***Kálmán József tanyája*-ként** is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, É. Kiss 1970: 458, Kogutowicz 1905: 22. — T17-F4.

Kanális 2014: *Kanális,* 1991: *Vidi-ér,* 1985: *Vidi-Ércsatorna.* — Vízlevezető csatorna a település északnyugati határában, az Újfehértói út közelében. ***Vidi-ér*** néven is említik, a hivatalos vízrajzi neve pedig ***Vidi-ér-csatorna*.** — HhT. 1991, Molnár 1985a: 32. — T17-E4F3.

Kápolna lásd **Katolikus templom**

Káposztáskert 1. 2014: *Káposztáskert,* 1968: *Káposztáskert,* 1962: *Káposztás kert.* — A belterület nyugati szélén, a Káposztáskert utca mellett lévő kert. Többnyire káposztát termesztettek benne, innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1968: 513, Tokaji 1962. — T32-A3.

Káposztáskert 2. lásd **Vizes-kert**

Káposztáskert utca 2014: *Káposztáskert utca.* — A Kossuth utcából nyíló utca a belterület nyugati részén, a Káposztáskertben. — T32-A3.

Kapus nyiladék 1970: *Kapus-nyiladék.* — Erdei út a település keleti határában, a Nagy-erdőben. A Kapus útnak is mondott Barakki útból nyílik, dél felé haladva a Sámsoni utat és az Álutat érintve az Ozsvát-hegyig vezet. — É. Kiss 1970: 458. — T25-E2.

Kapus út lásd **Barakki út**

Kapus(i) út lásd **Hunyadi utca**

Karap-tanya lásd **Longás Szabó István tanyája**

Karingó 1970: *Karingó, -ba.* — A település északkeleti határában lévő puszta, Poroszló része. *Karingó* helynév Hajdúböszörmény határában is van (lásd ott). — É. Kiss 1970: 458, ÚMTsz.

Károlyi Mihály utca 2014: *Károji Miháj utca,* 1968: *Károji Miháj utca, Rákosi Mátyás utca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca,

a Malom és a Bedő Albert utca között. 1957-ig ***Rákosi Mátyás utcá-***nak nevezték, 1957 óta pedig *Károlyi Mihály utca* a hivatalos neve. — É. Kiss 1968: 514. — T32-B4B5.

Kásamalom 1968: *Kásamalom,* 1866: *Kása malma.* — Egykori köleshántoló malom a Bezerédi utca 1. szám alatt, az Ábrók-ház helyén. A gabonafélékből hántolással eltávolított pelyva-, illetve héjrészek nélküli egészben maradt magszemeket nevezi a helyi nyelvhasználat *kásá*-nak, bizonyára innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1968: 514, 540, MNL. — T32-B3.

Katlan ösvény 1970*: Katlan-ösvény.* — A település keleti határában, a Nagy-erdőben vezető erdei út, mely a Sámsoni útból nyílik, és dél felé haladva a Strázsa-hegyig tart. Neve feltehetőleg onnan származik, hogy az út dombok között, mintegy „katlanban" halad. Déli része ma Bocskaikert közigazgatási határához tartozik. — É. Kiss 1970: 458. — T24-C2C3.

Katolikus templom

Katolikus templom 2014: *Katólikus templom ~ Római katólikus templom,* 2005: *római katolikus kápolna,* 1968: *Kápolna, -ba, Burger-ház.* — A Rákóczi utca 2. szám alatt lévő katolikus templom. Az egykori tulajdonosáról elnevezett ***Burger-ház***-ban működött a kis kápolna, amelynek helyére az 1970-es években újat építettek. ***Kápolna, Római katolikus kápolna, Római katolikus templom*** néven is említik. Hivatalosan Szent Család-templomnak nevezik. — Hadházy 2005: 171, É. Kiss 1968: 513. — T32-C2.

Katona-hegy 1970: *Katona-hegy.* — Nagyobb kiemelkedés volt a település északkeleti határában, Poroszlón, a Lőtéren. Nevének előtagja talán személynév lehet. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a településen több olyan kiemelkedésnév is van, amely védő-megfigyelő funkcióra utal; vö. Strázsa-hegy, Vigyázó-hegy, Virrasztó-hegy. A név ezekkel szintén kapcsolatban állhat. Ma sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 458. — T25-G1.

Katona István tanyája 2014: *Katona István tanyája ~ Nomád-tanya.* — A település északnyugati határában, az egykori Új élet téesz területén lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. A ***Nomád-tanya*** névváltozatban a *Nomád* előtag ragadványnév. — T17-F4.

Katona-kút 1991: *Katona-kút,* 1970: *Katona-kút,* 1862: *Katona Kut.* — Itatókút a település északkeleti határában, a Lőtéren. Neve esetleg összefüggésben lehet a Katona-hegy elnevezéssel. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 458. — T25-F1.

Katonaság lásd **Barakk**

Katona utca 2014: *Katona utca,* 1968: *Katona utca,* 1962: *Katona utca.* — Utca a belterület délkeleti részén, a Nyíl utca és az Erdőalja utca között. — É. Kiss 1968: 514, Tokaji 1962: 7. — T32-C4.

Kazinczy utca 2014: *Kazinci utca,* 2005: *Kazinczy utca,* 1968: *Kazinci utca,* 1962: *Kazinczy utca.* — Utca a belterület központjában, a Kossuth utca és a Béke útja között. — Hadházy 2005: 213, É. Kiss 1968: 514, Tokaji 1962: 7. — T32-B3.

Kecskés lásd **Kecskés óvoda**

Kecskés csapszék lásd **Kecskés óvoda**

Kecskés óvoda 2014: *Kecskés óvoda ~ Református óvoda ~ Kecskés csapszék,* 2005: *Kecskés, Kecskés óvoda,* 2001: *Kecskés, Óvoda utcai óvoda,* 1968: *Kecskés, Kecskés óuvoda,* 1928: *Kecskés,* 1798: *Ketskés,* 1797: *Kecskés csapszék.* — Óvoda a belterület központjában, az Óvoda utcában: ezért ***Óvoda utcai óvodá-***nak is nevezik. Egykor nevezetes regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék volt, melyet 18. század végi források is említenek. Az italmérés az 1920-as években szűnt meg benne. Cégéréről kapta a ***Kecskés, Kecskés csapszék*** nevet. 1928-ban az egykori csapszék helyén óvoda épült, amit a helybeliek a csapszék után *Kecskés óvodá*-nak neveztek. Ma

egyházi fenntartású, ezért ***Református óvodá***nak is hívják. Hivatalos neve Rózsai Tivadar Református Óvoda. — Hadházy 2005: 215, 55, É. Kiss 1968: 514, 540, Nagy 1928: 110, Tóth 2001: 11. — T32-B3.

Kecskés utca lásd **Óvoda utca, Lázár Vilmos utca**

Kecskés zug 1968: *Kecskéz zug,* 1962: *Kecskés zug.* — A belterület központjában, az Óvoda utcából nyíló zsákutca. Az egykor vele szemben lévő Kecskés csapszékről (vö. Kecskés óvoda) kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 514, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Kelenc 2014: *Kelenc,* 2005: *Kelenc,* 2001: *Kelenc,* 1970: *Kelenc, -be,* 1853: *Kelencz, Méhkelencz,* 1839: *Kelence.* — Erdőrész a település délkeleti határában, a Nagy-erdő déli részén, mely a Kisember-hegy közvetlen szomszédságában terül el. ***Méhkelenc*** formában is említik. A *(méh)kelence* tájszó méhesházat, körméhest, méhkertet jelent, mely általában négyzet, ritkábban kör alaprajzú, 2–3 méter magas, zárt méhes volt. — Hadházy 2005: 264, É. Kiss 1970: 459, MNL., Révész 1853: 32, Tóth 2001: 177. — T24-D3.

Keleti-cigánysátor 2014: *Keleti-cigánysátor ~ Keleti-cigánytelep,* 1968: *Keleti-sátor.* — Cigánytelep a belterület keleti részén, a vasúti pályától keletre, a Botond utca és az Árpád utca között. ***Keleti-cigánytelep*** és ***Keleti-sátor*** néven is említik. Hajdúhadházon a cigánytelepet és az egyes épületeit sátornak nevezték, lakóit pedig sátoros cigánynak. Két cigánytelep volt a településen: a Keleti- és a Nyugati-cigánysátor. — É. Kiss 1968: 527. — T32-D3.

Keleti-cigánytelep lásd **Keleti-cigánysátor**

Keleti-Epreskert lásd **Epreskert**

Keleti-lapos

Keleti-lapos 2014: *Keleti-lapos ~ Lapos,* 2005: *keleti lapos,* 1970: *Keleti-lapos.* — Lapos, mély fekvésű terület a belterület keleti részén, a Széchenyi utca végében. Korábban libalegelő volt, mára beépítették. ***Lapos*** néven is említik. Vö. Nyugati-lapos. — Hadházy 2005: 188, É. Kiss 1970: 465. — T32-C4D4.

Keleti Ócska temető 2005: *nagytemető,* 1968: *Keleti óucska temetőü, Natytemetőü,* 1863: *keleti ócska temető.* — Egykori temető a belterület keleti oldalán, a Hunyadi, a Lorántffy, a Széchenyi utca és a vasút között. A 19. század közepéig temettek ide. A 'régi' értelmű *ócska* jelzőt akkor kapta, amikor az új Keleti temető megnyílt. ***Nagy temető***-nek is mondták, mert a vele egy időben működő Déli (más néven Kis) temetőnél nagyobb volt. — Hadházy 2005: 211, É. Kiss 1968: 514, 521, 540. — T32-C3.

Keleti-sátor lásd **Keleti-cigánysátor**

Keleti temető 2014: *Keleti temető,* 2005: *Keleti temető,* 2001: *keleti temető,* 1970: *Keleti temető.* — Temető a belterület keleti szélén. A Temető utca mellett, a Kucik-hegyen fekszik. Az 1800-as évek elején nyitották. — Hadházy 2005: 191, É. Kiss 1970: 459, Tóth 2001: 55. — T32-D3.

Kendei-kert lásd **Uzonyi-szőlő**

Kenderáztató-tó lásd **Lőrinc tava**

Kendereskert lásd **Város-kert**

Kenderföld lásd **Város-kert**

Kerek-erdő 1970: *Kerek-erdő.* — Kör alakú erdőrész a település nyugati határában, a Kutas-erdőben. — É. Kiss 1970: 459.

Kerekes-lapos 2014: *Kerekes-lapos.* | *A Szegedi-folyásná, Kerekes Feri bácsinak vót ott kunyhója.* 1970: *Kerekes-lapos.* — Rét, kaszáló a település északnyugati határában, az Újfehértói út közelében, a Dorogi út északi oldalán. — É. Kiss 1970: 460. — T17-G2.

Kerek-halom lásd **Kerek-hegy**

Kerek-hegy 1980: *Kerek halom,* 1970: *Kerek-hegy,* 1943: *Kerek h[egy],* 1900: *Kerek h[egy],* 1884: *Kerek h[egy],* 1782–1785: *Herek Hegy.* — Homokhegy a település északkeleti határában, Poroszlón, a bökönyi határ közelében. ***Kerek-halom***-ként is említik. Az alakjáról kapta a nevét. — EKFT., HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 460, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105. — T19-H4.

Kerek-rét 1835: *Kerek-rét.* — Egykori rét a település keleti határában, Poroszló déli részén. — É. Kiss 1970: 460. — T25-F2.

Kereszt utca 2014: *Kereszt utca,* 1968: *Kereszt utca.* — Utca a belterület délkeleti részén. Nevét onnan kapta, hogy merőlegesen keresztezi az Erdő utcát, az István király utcát és a Katona utcát. — É. Kiss 1968: 515. — T32-C4.

Kertalja utca 2014: *Kertalja utca,* 2005: *Kertalja utca,* 1968: *Kertãja utca,* 1962: *Kertalja utca.* — Utca a belterület északnyugati részén, a Kossuth és az Arany János utca között. A Vizes-kert mellett húzódik, erre utal az elnevezése. Hivatalos név. — Hadházy 2005: 237, É. Kiss 1968: 515, Tokaji 1962: 8. — T32-A2.

Keskeny-gaz 1971: *Keskenygaz,* 1970: *Kesken-gaz,* 1814: *Keskeny gaz.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdő keleti szélén, a Barakki út és az Álút szegletében. A *gaz* utótag cserjés, bokros erdőre utal, gyakori erdőnevek utótagjaként. — FKnT., HhT. 1971, É. Kiss 1970: 460, 1988: 59. — T25-E2E3.

Keskeny utca 2014: *Keskeny utca.* — Szűk utca a belterület déli részén, a Telekföld dűlő és a Béke útja között. Hivatalos név. — T32-B5.

Kettős-kút 2014: *Kettős-kút.* | *Két gujakút vót a Csereerdőn, gujaállás vót mellette. Két kút vót ott ásva.* 1970: *Kettős-kút.* — Két egymás mellett álló itatókút a település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Nagy dűlő és a Mérnök nyiladék találkozásánál. — É. Kiss 1970: 460. — T24-A4.

Kinizsi utca 2014: *Kinizsi utca ~ Serkevár,* 2005: *Kinizsi utca,* 1968: *Kinizsi utca, Serkevár, -ba,* 1962: *Kinizsi utca, Serkevár.* — A belterület északi részén lévő utca, a Galambos és a Határ utca között. ***Serkevár***-nak is mondják. Korábban csak ezt az utcát értették a név alatt, ma viszont nagyobb területet, a Kinizsi és a Vécsey utca közötti részt nevezik így. A *Serkevár* név eredetét a helybeliek többféleképpen magyarázzák. Egyesek szerint az elnevezés arra utal, hogy az utca végén egykor őrtorony állt, amelyből serkentették, riasztották a népet. Mások szerint e szegény emberek által lakott településrész gúnyos elnevezése a *Serkevár,* melynek előtagja a tetű petéjére, vagyis a *serké*-re és az itt lakók tisztátalanságára utal. Bizonyára ez utóbbi magyarázat jelzi a névadás valódi indítékát. A magyar nyelvterületen másutt is adatolhatunk *Tetűvár*-féle helyneveket. — Hadházy 2005: 241, É. Kiss 1968: 515, 527, Tokaji 1962: 8. — T32-B1.

Király Mihály tanyája 1970: *Király Mihály tanyája.* — Egykori tanya a település délkeleti részén, Pallagon, a Diósvár területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 46.

Kiság utca 2014: *Kiság utca,* 2005: *Kiság utca, Latya-zug,* 1968: *Kiság utca, Latya zug,* 1962: *Kiság utca.* — Utca a belterület központjában, a Sirály és a Kazinczy utca között. A *Kiság utca* hivatalos név, amely arra utal, hogy egy kétfelé ágazó utcának ez a kisebbik ága; vö. Nagyág utca. ***Latya zug***-nak is nevezték, egyes magyarázatok szerint azért, mert nedves időben mindig latyakos volt. — Hadházy 2005: 217, É. Kiss 1968: 515, 517, Tokaji 1962: 8. — T32-B3.

Kis-Árpádkert 2014: *Kis-Árpádkert,* 2012: *Kisárpád-kert,* 1982: *Kis Árpádkert.* — A település északnyugati határában, a Téglási út keleti oldalán, a Szárkút területén lévő kertség. Az Árpádkert keleti, a Zrínyi-kerthez közelebb fekvő kisebbik része; vö. Nagy-Árpádkert. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1982. — T17-F5.

Kisböszörményi út 1773: *Kis böszörményi út.* — Kisböszörmény Hajdúböszörmény külvárosi része, amely a belterület központjától keletre terül el. Bizonyára ide vezető út lehetett, feltehetően az Arany János utca külső szakaszát jelölte. — É. Kiss 1968: 515.

Kisbuksza tanyája 2014: *Kisbuksza tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Takács dűlő nyugati oldalán, a Hajdú Sándor tanyája szomszédságában. Nevében a *Kisbuksza* előtag a tulajdonos, Hunyadi Sándor ragadványneve. — T17-G4.

Kis Debreceni út lásd **Belső Csem út**

Kis dűlő 2014: *Kis düllő,* 1970: *Kis-dűlő.* — A Téglási útból keleti és nyugati irányba ágazó rövidebb dűlőút a település északnyugati határában, a Szárkút dűlőtől északra. — É. Kiss 1970: 460. — T17-F4H4.

Kisegítő iskola lásd **Rákóczi utcai iskola**

Kisember-hegy 2014: *Kisember-hegy,* 2005: *Kisember-hegy,* 2001: *Kisemberhegy,* 1970:

Kisember-hegy. — Homokdomb a település délkeleti határában, a Nagy-erdő déli, Bocskaikerttel határos részén, a Sámsoni út és a Tanyák útja között. A helybeliek szerint arról kaphatta a nevét, hogy a kis telkek tulajdonosai kis vagyonú emberek voltak. — Hadházy 2005: 264, É. Kiss 1970: 460, Tóth 2001: 177. — T24-D3.

Kisgulya-járás lásd **Kisgulya-nyomás**

Kisgulya-kút 1970: *Kisgulya-kút.* — Kút a település északkeleti határában, Poroszlón, a Kisgulya-nyomáson. Vö. Nagygulya-kút. — É. Kiss 1970: 460. — T25-G1.

Kisgulya-nyomás 1970: *Kisgulya nyomás, Kisgulya-járás.* — A település északkeleti határában, Poroszlón lévő határrész. Erre a területre hajtották a kisgulyát. É. Kiss Sándor szerint a helybeliek nyelvhasználatában a *kisgulya* szűzgulyát jelent, emellett a *kisgulya* szónak ismeretes a borjakból álló gulya jelentése is. ***Kisgulya-járás***-nak is hívták. Vö. Nagygulya-nyomás. — É. Kiss 1970: 460, ÚMTsz. — T25-G1.

Kis Hangya 2005: *Kishangya.* — Egykori élelmiszerbolt a Bercsényi és a Toldi utca sarkán. Ma is élelmiszerbolt működik az épületben. Vö. Nagy Hangya. — Hadházy 2005: 225. — T32-B3.

Kis-Horthy 2014: *Kis-Horti,* 1970: *Kis-Hortikert.* — Szőlőskert a település északnyugati határában, a Szárkút dűlő északi oldalán. ***Kis-Horthy-kert*** néven is említik. Bizonyára tiszteleti névadás Horthy Miklós kormányzóról. A *Kis-* jelzője a Kis-Paradicsom korábbi Horthy-kert nevétől való elkülönítést szolgálja. — É. Kiss 1970: 460. — T23-H1.

Kis-Horthy-kert lásd **Kis-Horthy**

Kiskomédia 1968: *Kiskomédija, -hoz.* — Az 1930-as évek végéig beépítetlen közterület volt a Széchenyi utca 8. szám alatt, a Csillagossal szemben. Kisebb magáncirkuszok, vásári mutatványosok léptek fel ezen a téren, innen a név utótagja. Kisebb volt a Béke útján lévő Komédiánál, ez magyarázza a *kis* előtagját. — É. Kiss 1968: 515. — T32-C3.

Kis malom 1807: *Kis malom.* — Egykori malom a Jókai utcából nyíló Kisó zugban. Vö. Nagy malom. — É. Kiss 1968: 540. — T32-B2.

Kis Mátyás cseréje lásd **Csereerdő**

Kisoldal 1962: *Kisódal.* — A belterület északnyugati része. A Tompa Mihály utca környékét nevezték egykor így, ahol kisebb vagyonnal rendelkező gazdák laktak. Ma már nem ismerik a nevet. Vö. Nagyoldal. — Tokaji 1962: 9. — T32-B2B3.

Kisó zug 2005: *Kisó-zug,* 1968: *Kisóu zug.* — A Jókai utcából a Mester-tó irányába benyúló keskeny zug. Az egykor itt lakó *Kisó* nevű családról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 231, É. Kiss 1968: 515. — T32-B2.

Kis-Paradicsom 2014: *Kis-Paradicsom.* | *A Szárkúttal szembe, ahogy bemegyek a Mátyás düllőn, az elsöü a Kis-Paradicsom.* 2012: *Kisparadicsomkert, Horthykert,* 1982: *Kis paradicsomkert,* 1970: *Kis-Paradicsom.* — Kertség a település északnyugati határában, a Cégény út déli oldalán, a Takács dűlő és a Gulyás dűlő között, a Nagy-Paradicsomtól délre. A Paradicsom kisebbik, déli része. A nevet ***Kis-Paradicsom-kert*** alakban is használják (lásd még a Kis-Paradicsom-kert elnevezést Téglás helynevei között is). Általánosan ismert név. Egykor ***Horthy-kert***-nek is hívták; vö. Kis-Horthy. — Hadházy 2012: 18, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 475–476. — T23-H1.

Kis-Paradicsom-kert lásd **Kis-Paradicsom**

É. Kiss Bálint-féle-tanya lásd **Cégény-tanya**

Kiss Dánielné-féle-tanya 1970: *Kiss Dánielné-féle tanya, Ny. Kiss Gábor-féle tanya, Ember Gábor-tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, a Péterkerttől keletre, a Pálinkás-dűlőben. Tulajdonosairól kapta a nevét. Korábbi birtokosairól ***Ny. Kiss Gábor-féle-tanya***-ként és ***Ember Gábor tanyája***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 448.

Kiss Ernő utca 2014: *Kis Ernő utca,* 2005: *Postakert utca, Kiss Ernő utca* 1968: *Kis Ernőü utca, Postakert utca,* 1962: *Kiss Ernő utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Béke útja és a Bercsényi utca között. 1947 óta *Kiss Ernő utca* a hivatalos neve. Korábban ***Postakert utcá***-nak nevezték, mert a Déli-Posta-kert helyén nyitották. — Hadházy 2005: 168, É. Kiss 1968: 515, 525, Tokaji 1962: 8. — T32-B4.

Ny. Kiss Gábor-féle-tanya lásd **Kiss Dánielné-féle-tanya**

Kiss Sándor tanyája 1970: *Kiss Sándor tanyája, Gál Kovács-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti részén, Pallagon, a Bogárzóban. ***Gál Kovács-féle-tanya***-ként is említették. Nevét későbbi és korábbi tulajdonosairól kapta. — É. Kiss 1970: 461.

É. Kiss Sándor utca lásd **Dr. É. Kiss Sándor utca**

Kiss-tanya 1962: *Kiss tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Dorogi út és a Zeke-tanya közelében. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T17-F3.

Kis-tanya 1900: *Kis tn. [tanya],* 1884: *Kis tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Pálinkás-hegy közelében. — HhT. 1900, HKFT. — T25-F2.

Kis-telek 2014: *Kis-telek,* 1991: *Kis-teleki-erdő,* 1970: *Kis-telek, -be,* 1928: *Kis telek,* 1884: *Kistelek.* — Többségében erdős terület a belterülettől kissé délnyugatra, a Nagy dűlő két oldalán. A helybeliek szerint a belterületi telkek nagyságának arányában adták ki a telekföldeket mint konyhaföldet a lakosságnak haszonbérbe. A többi telekföld méretéhez képest kicsi volt, erre utal a név. Az 1950-es években tölgygyel telepítették be a korábban félerdős, majd szántónak használt területet. ***Kis-teleki-erdő***-nek is említik. — HhT. 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 462, Nagy 1928: 107. — T24-A2B2.

Kis-teleki-erdő lásd **Kis-telek**

Kis temető lásd **Déli temető**

Kis tized lásd **Második tized**

Kisúj utca lásd **Vértanúk útja**

Kis városháza 2005: *Kisvárosháza,* 1968: *Kisvárosháza.* — Egykori középület a Kossuth utca 1. szám alatt. Az erdők államosításáig az Erdő-, Legelő- és Cserebirtokosság hivatalos helyiségei voltak itt, később ez lett az Állami Erdészet székháza. 1895-ben az anyakönyvi hivatalt a régi városházáról a közbirtokosság épületébe költöztették, innen a *Kis városháza* elnevezés. Az épületben ma a Park Üzletház működik. Vö. Városháza. — Hadházy 2005: 23–26, É. Kiss 1968: 516. — T32-B3.

Kis zug lásd **Szűk utca**

Klapka utca 2014: *Klapka utca,* 2005: *Klapka utca,* 1968: *Klapka utca.* — A belterület központjától kissé északkeletre lévő utca, a Dobó utca és a Mester utca között. — Hadházy 2005: 173, É. Kiss 1968: 516. — T32-C2.

Komédia 2005: *Komédia,* 1968: *Komédija, -hoz.* — Egykori tér a Béke útja és Kazinczy utca kereszteződésénél. A helybeliek *komédiá*-nak nevezték azokat a szórakoztató vidámparki eszközöket (céllövölde, körhinta, hajóhinta), melyek gyakran voltak vásárok, vándorcirkuszok kísérőelemei. Ezeket ezen a téren állították fel, innen ered a *Komédia* elnevezés. Helyén később park és játszótér épült. Vö. Kiskomédia. — Hadházy 2005: 167, 169, É. Kiss 1968: 516. — T32-B3.

Komlós lásd **Komlós-dűlő**

Komlós-dűlő 2014: *Komlós-düllő,* 1970: *Komlós,* 1962: *Komlós dűlő.* — Dűlőföld és dűlőút a település délkeleti határában, Pallag délnyugati részén, a Bocskaikerttel határos területen. Csak kis része nyúlik át Hajdúhadház határába, nagyobb része Bocskaikerthez tartozik (további adatait lásd ott). Az elnevezés onnan ered, hogy komlót termesztettek a területen. — É. Kiss 1970: 462, Tokaji 1962. — T24-C5.

Komlós-lapos 1970: *Komlós-lapos,* 1841: *Komlós lapossa.* — Mély fekvésű, termékeny, barna homokos terület a város délkeleti határában, Pallagon, a Bocskaikertben levő Komlóshegytől keletre. Bocskaikert közigazgatási határába is átnyúlik. 1841-ben írják róla, hogy kendert termesztettek a területen. A név előtagja a *komló* növénynév képzős alakja. Lásd még Bocskaikert Komlós-dűlő szócikkét. — É. Kiss 1970: 462. — T29-E2.

Komlós út 1835: *Komlós út.* — Egykor hosszabb út volt: a Nagy-erdőn át dél felé haladt a Debreceni nagyúttal (ma Négyes főút) majdnem párhuzamosan. Ma már csak egy kisebb szakasza van meg, a bocskaikerti Komlós dűlő. Csupán egyetlen történeti (19. századi) forrásból adatolható. — É. Kiss 1970: 462.

Komor Sándor tanyája 1. 1970: *Komor Sándor tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Fényestelepen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 462.

Komor Sándor tanyája 2. lásd **Gazda Komor-tanya**

Komor-tölgy lásd **Emléktölgy**

Kónya zug 1968: *Kóunya zug.* — A belterület nyugati részén, a Bezerédi utcából nyíló zsákutca. Az itt lakó Kónya családról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 517. — T32-A3.

Kopár lásd **Kopár-hegy**

Kopár-hegy 2014: *Kopár-hegy,* 1970: *Kopár hegy, Kopár, -ra.* — Nagy kiterjedésű kiemelkedés a település délnyugati határában, a Nagy dűlő nyugati oldalán, a Csereerdőben. ***Kopár*** alakban is említik. Ma már többnyire erdő takarja, csak az északnyugati része kopár. — É. Kiss 1970: 462. — T23-H3.

Kórház 2005: *városi járványkórház,* 2001: *Kórház,* 1968: *Kóurház.* — Egykori kórház a Vén-kert déli szélén, a vasútállomás keleti oldalánál. 1945-ig járványkórház volt. — Hadházy 2005: 191, É. Kiss 1968: 517, Tóth 2001: 38. — T32-D2.

Kórházi-lapos 2011: *Kórházi-lapos.* — Mélyen fekvő terület a vasútállomás keleti oldalánál, a Vén-kert déli szélén. Itt volt az egykori Kórház, arról kapta a nevét. — T32-D2.

Kormányos-féle-pékség lásd **Somogyi-pékség**

Kósa temető lásd **Nyugati temető**

Kossuth utca 2014: *Kosut utca,* 2005: *Kossuth utca,* 1968: *Kosút utca,* 1962: *Kossuth utca.* — A belterület központjából nyugati irányba, Hajdúböszörmény felé vezető utca. — Hadházy 2005: 79, É. Kiss 1968: 517, Tokaji 1962: 8. — T32-A3.

Kossuth utca (1910-es évek)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Kossuth utcai általános iskola lásd **Kossuth utcai iskola**

Kossuth utcai iskola 2014: *Kosut utcai iskola ~ Református iskola,* 2005: *Állami Elemi Népiskola, új iskola, Kossuth utcai iskola, lányiskola,* 1968: *Kossuth utcai Általános iskola, Állami Elemi Népiskola, Új iskola,* 1962: *Fényes iskola,* 1928: *Állami elemi népiskola.* — Általános iskola a belterület központjában, a Kossuth utcán, innen a *Kossuth utcai iskola* és a ***Kossuth utcai általános iskola*** elnevezés. ***Fényes iskolá-***nak, ***Új iskolá***-nak is nevezték, mert 1909-ben épült, később, mint a Református elemi népiskola. Ez volt az egykori ***Állami elemi népiskola.*** Az államosítás után a Kossuth utcai iskolába a lányok kerültek, ezért ***Lányiskolá-***nak is hívták. Később a Bocskai iskola egyik tagintézménye lett. Ma egyházi fenntartású, ezért ***Református iskolá***-nak is nevezik. Hivatalos neve: Rózsai Tivadar Református Általános Iskola. — Hadházy 2005: 153, 154, É. Kiss 1968: 517, 532, Nagy 1928: 185, Tokaji 1962: 5. — T32-B3.

Kóter 2005: *Kóter,* 1968: *Kóuter, -be.* — Egykori törvényház és börtön a Bocskai téren, a Régi városháza északi oldalán. Az 1700-as években épülhetett, árkádos homlokzata, sötét, dohos pincéje és vastag tölgyfaajtós zárkái voltak. Az 1930-as években bontották le. — Hadházy 2005: 21, É. Kiss 1968: 517. — T32-B3.

Kovács Márton-féle-tanya 1970: *Kovács Márton-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Fényestelepen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 463.

Kozma János-féle-tanya 1970: *Kozma János-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 463.

Kökényes út 1835: *Kökényes út.* — A település délkeleti határában lévő egykori út, amely körülbelül a Tanyák útja északi részének helyén vezetett, és a Sámsoni utat az Álúttal kötötte össze. — É. Kiss 1970: 463.

Kölcsey utca 2014: *Kölcsei utca,* 1968: *Kölcseji utca,* 1962: *Kölcsey utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a Vásártér utca és a Rákóczi utca között. — É. Kiss 1968: 517, Tokaji 1962: 8. — T32-C2.

Körárnyékos 1970: *Körárnyíkos, -ba.* — Kerek alakú tisztás a Nagy-erdőben, a Szukacsban, a belterülettől délkeletre. A tisztást nagy tölgyek árnyékolták be, innen származik a neve. — É. Kiss 1970: 463.

Körtefa 2014: *Körtefa ~ Vadkörtefa,* 2005: *vadkörtefa,* 1970: *Körtífa.* — Nagy, terebélyes vadkörtefa a belterülettől keletre, a Csordajárás közelében. Fontos tájékozódási pontja és gyülekezőhelye volt a Ligetnek. ***Vadkörtefá***nak is említik. — Hadházy 2005: 255, É. Kiss 1970: 463. — T24-D1.

Körtés-tó 2014: *Körtéis-tó.* — Tó a település déli határában, a pallagi részen, a Tanyák útja nyugati oldalán. Valamikor körtefák voltak mellette. — T25-E4.

Kövér Pál-tanya 2011: *Kövér Pál-tanya*. — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Szárkúton. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T16-D4.

Középső csőszház lásd **Puncsák csőszház**

Községháza lásd **Városháza**

Közvágóhíd lásd **Vágóhíd**

Krivus-Váradi-tanya lásd **Váradi-tanya**

Kucik lásd **Kucik-hegy**

Kucik-halom lásd **Kucik-hegy**

Kucik-hegy 2014: *Kucik-hegy,* 2005: *Kucik hegy,* 2001: *Kucik-hegy,* 1996: *Kucik-hlm. [halom],* 1991: *Kucik,* 1981: *Kucik,* 1980: *Kucik halom,* 1970: *Kucik hegy, Kucik, -ba,* 1943: *Kucik-h[egy],* 1900: *Kuczik h[egy],* 1884: *Kuczik h[egy],* 1863–1864: *Kuczik hegy.* — Magasabb kiemelkedés a belterülettől és a Keleti temetőtől keletre. A *kucik* tájszó általában valamilyen keskeny hely megnevezésére szolgál, elsősorban 'a tűzhely, kályha vagy a kemence mellett lévő szűk hely, kuckó' értelmű. A névadás indítékát itt nem ismerjük. ***Kucik*** és ***Kucik-halom*** néven is említik. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, Hadházy 2005: 191, HhT. 1900, 1943, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 464, MKFT., MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105, Tóth 2001: 55, ÚMTsz. — T24-D1.

Kultúrotthon lásd **Művelődési ház**

Kun-hegy 1. 1970: *Ku-hegy.* — Homokdomb a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucástól délre, közel a debreceni határhoz. — É. Kiss 1970: 464. — T29-F2.

Kun-hegy 2. lásd **Kun-kert**

Kun-kert 2014: *Kun-kert,* 2012: *Kunkert, Kun-hegy,* 2011: *Kunkert,* 2005: *Kunkert,* 1991: *Kun-kert,* 1982: *Kunkert,* 1981: *Kunkert,* 1979: *Kunkert,* 1970: *Kún-kert, Ku-hegy,* 1962: *Kunkert,* 1943: *Kunkert,* 1900: *Kúnkert,* 1884: *Kunkert,* 1870–1871: *Kunkert,* 1807: *Kun hegy.* — Negyvenöt hektár területű szőlőskert a belterülettől kissé keletre, az Epreskert és a Keleti temető között, a Nyárfa és Diófa utca végénél. Az egykor ***Kun-hegy***-nek is nevezett homokdombot 1863-ban felparcellázták szőlőskertnek. A névadás indítékát nem ismerjük. — Hadházy 2005: 192, 2012: 21, HBmT. 1979, HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., Hnt. 2011, É. Kiss 1970: 464, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T32-D2.

Kun-kert hátulja 1970: *Kúnkerthátúja, -n.* — Határrész a Kun-kert keleti oldalánál. — É. Kiss 1970: 464. — T32-D2.

Kutas lásd még **Kutas-dűlő, Kutas-erdő**

Kutas-árok 2014: *Kutas-árok ~ Kutasi-árok,* 1970: *Kutas-árok.* — Mesterséges határárok a település délnyugati határán, a Böszörményi úttól délre, mely a Kutas-erdőt és a Csereerdőt választja el. ***Kutasi-árok*** formában is említik. — É. Kiss 1970: 464. — T23-H2.

Kutas-dűlő 2001: *Kutas-dűlő,* 1982: *Kutas,* 1981: *Kutas,* 1971: *Kutas,* 1970: *Kutas-járás, Kutas-dűlő,* 1853: *Kutas*-környéke. — Határrész a település északnyugati határában, a Kutas-erdő és a Cégény út között. ***Kutas*** és ***Kutas-járás*** formában is említik. — HhT. 1853, 1971, 1982, É. Kiss 1970: 464, MoFnT. 2, Tóth 2001: 26. — T23-H1.

Kutas dűlő 2014: *Kutas düllő ~ Kutasi nyiladék.* — Széles, erdei dűlőút a település délnyugati határában, a belterülettől nyugatra. A Nagy dűlő északi része, mely a Kutas-erdő felé vezet. ***Kutasi nyiladék***-nak is mondják. — T24-A2.

Kutas-erdő 2014: *Kutas-erdő ~ Kutasi-erdő ~ Kutas,* 2005: *Kutasi erdő, Kutas erdő,* 2001: *Kutas erdő,* 1997: *Kutas,* 1982: *Kutasi erdő,* 1981: *Kutas,* 1972: *Kutas erdő,* 1971: *Kutas erdő,* 1970: *Kutas, -on, Kutas erdő,* 1943: *Kutas e[rdő],* 1900: *Kutas e[rdő],* 1884: *Kutas erdő, Kútos erdő,* 1870–1871: *Kútos, Kútosi erdő, Kútos erdő,* 1863–1864: *Kutas Erdő.* — A belterülettől délnyugatra fekvő nagy kiterjedésű erdőrész. Az erdő Eklézsiára vezető nyiladékában korábban volt egy jó vizű, nagy kút, a Szeglet-kút. A környékbeliek ide jártak vízért és itatni, erről a kútról kapta a nevét az erdő.

Kutas és ***Kutasi-erdő*** formában is említik. — Hadházy 2005: 251, 278, HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, HKFT., É. Kiss 1970: 464, Mesterházy 1972: 29, MKFT., MoFnT. 2, Tóth 1997: 15, Tóth 2001: 9. — T23-G1H2.

Kutasi csőszház lásd **Kutasi erdészház**

Kutasi erdészház 2014: *Kutasi erdészház ~ Kutas erdészház ~ Kutasi csőszház ~ Balog Sándor-erdészház,* 2011: *Kutasi erdőőrház,* 1991: *Kutasi erdőőrház,* 1981: *Kutasi erdőőrház,* 1970: *Kutasi csőszház,* 1967: *Kutas erdőház,* 1943: *Kutasi csőszház,* 1900: *Kutasi csőszház,* 1884: *Kutasi csőszház,* 1870–1871: *Kutosi csőszház,* 1870–1871: *Kútosi csőszház.* — Erdészház a település nyugati határában a Böszörményi út déli oldalán, a Kutas-erdő északi részében. ***Kutas erdészház, Kutas(i) erdő(őr) ház, Kutasi csőszház*** és ***Balog Sándor-erdészház*** formában is említik. — HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1991, HKFT., Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 464, MoFnT. 2. — T23-H1.

Kutasi erdő(őr)ház lásd **Kutasi erdészház**

Kutasi iskolakert lásd **Uzonyi-szőlő**

Kutasi nyiladék lásd **Kutas dűlő**

Kutas-járás lásd **Kutas-dűlő**

Kúti-lapos 1970: *Kúti-lapos.* — Mély fekvésű, lapos terület a település északnyugati határában, a Cégény úttól délre, az Erzsébet-kert keleti oldalán. É. Kiss Sándor feljegyzi róla, hogy a Kúti család egykori szállásföldje volt. — É. Kiss 1970: 464. — T17-E3.

Kutya-hegy 1970: *Kutya-hegy.* — Homokhegy a település délkeleti határában, a Nagyerdő déli szélén, a Bocskaikerthez tartozó Mocsolyától keletre. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 464. — T24-D4.

Külső-Csere 2014: *Külső-Csere.* — A Csereerdő legdélibb, a belterülettől legtávolabb eső része. — T23-H4.

Külső csőszház 2014: *Külső csőszház ~ Csere kettő erdészház,* 2011: *Külső erdőőrház,* 1981: *Külső erdőőrház,* 1970: *Külső csőszház,* 1967: *Külső erdőőrház,* 1943: Hadházi *külső csh. [csőszház],* 1900: Hadházi *külső csőszház,* 1884: Hadházi *külső csőszház.* — Erdészház a település délnyugati határában, a Csereerdő legdélibb részén, a Külső-Cserén. A Csereerdőben máig három erdészház van: a Csere csőszház, a Puncsák-csőszház és a *Külső csőszház*. ***Külső erdőőrház-***nak is mondják. A ***Csere kettő erdészház*** nevet elsősorban az erdőgazdálkodással foglalkozók használják hivatalos névként. — HhT. 1900, 1943, HKFT., Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 440, MoFnT. 2. — T23-H5.

Külsőcsőszház út 1970: *Külsőcsőszház út.* — Erdei út a település nyugati határában, a Csereerdőben. A Csem útból vezet a Külső csőszházhoz. — É. Kiss 1970: 464. — T23-H5.

Külső erdőőrház lásd **Külső csőszház**

Külső kocsma 1736: *Erdő alatt való korcsoma,* 1733: *külső korcsoma.* — Egykori kocsma a település határában, a pontos helyét nem ismerjük. Létezéséről 18. századi bírói jegyzőkönyvek írnak, s ezekben ***Erdő alatt való kocsma-***ként is említik. — É. Kiss 1970: 448.

Lábán-Kiss Sándor tanyája 2014: *Lábán-Kis Sándor tanyája,* 1970: *Lábán-Kiss Sándor tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Cégény út és a Dorogi út között. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 462. — T17-G3.

Lajos-dűlő lásd **Sándor Lajos-dűlő**

Laktanya lásd **Barakk**

Lányiskola lásd **Kossuth utcai iskola**

Lapos lásd **Keleti-lapos, Nyugati-lapos**

Laposszél lásd **Nyíl utca**

Latya zug lásd **Kiság utca**

Lázár Vilmos utca 2014: *Lázár Vilmos utca,* 2005: *Lázár Vilmos utca,* 1968: *Lázár Vilmos utca, Kecskés utca,* 1962: *Lázár utca.* — Utca a belterület központjában, az Óvoda utca és a Bercsényi utca között. 1947-ig ***Kecskés utcá-***nak nevezték, mert az egykori Kecskés csapszék a közelben volt. Később *Lázár Vilmos utca* lett a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 223, É. Kiss 1968: 514, 517, Tokaji 1962: 8. — T32-B3.

Légvezeték nyiladék lásd **Csem út**

Lehel utca 2014: *Lehel utca,* 2005: *Lehel utca,* 1968: *Lehel utca,* 1962: *Lehel utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, az Irinyi József és a Dorogiás utca között. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 517, Tokaji 1962: 8. — T32-A4.

Lelkészi hivatal lásd **Parókia**

Lenin út lásd **Szabó Gábor utca**

Lenin utca lásd **Szabó Gábor utca**

Lenin úti iskola lásd **Szukacstelepi iskola**

Levente-gödör 2014: *Levente-gödör ~ Lövölde.* — A belterület nyugati szélén, a Szélmalommal szemben lévő terület, ahol egykor lőgyakorlatokat végeztek. A helybeliek ***Lövölde***-ként is említik. — T32-A3.

Levente utca 2014: *Levente utca,* 2005: *Levente utca,* 2001: *Levente utca,* 1968: *Levente utca,* 1962: *Levente utca.* — Utca a belterület délkeleti részén, a Széchenyi utca és az Erdőalja utca között, a vasúti pálya mellett. — Hadházy 2005: 212, É. Kiss 1968: 517, Tokaji 1962: 8, Tóth 2001: 38. — T32-C4.

Libalegelő lásd **Nyugati-lapos**

Lichtmann zug 1968: *Likmã zug.* — A belterület nyugati részén, a Batthyány utcából nyíló zsákutca. A zug mellett lakó *Lichtmann* nevű kocsmárosról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 517. — T32-B3.

Liget 2014: *Liget,* 2005: *Liget,* 2001: *Liget,* 1991: *Liget, Ligeti-erdő,* 1981: *Liget, Ligeti-erdő,* 1972: *Liget,* 1971: *Liget,* 1970: *Liget, -re, Ligeti-erdő,* 1962: *Liget,* 1943: *Liget,* 1884: *Liget,* 1870–1871: *Liget,* 1853: *Liget,* 1733: *Liget.* — Nagy kiterjedésű erdő és legelő a település keleti határában, átnyúlik Téglás területére is. A Vén-kerttől Poroszlóig terjed. A helybeliek gyakran használják a *Liget* nevet a poroszlói területek megnevezésére is. ***Ligeti-erdő*** formában is említik. Korábban osztatlan közlegelő volt, 1864-ben szétosztották magántulajdonba a birtokok nagyságának arányában. Ma nagyobb része katonai lőtér. — Hadházy 2005: 192, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1943, 1971, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 465, Mesterházy 1972: 29, MoFnT. 2, Tokaji 1962, Tóth 2001: 20. — T25-F1.

Ligeti-erdő lásd **Liget**

Lóger 2014: *Lóger ~ Lóger-kert,* 2005: *Lóger,* 1970: *Lóger, -be,* 1964: *Lóger.* — A belterülettől kissé nyugatra, a Gábor-kert és a Böszörményi út között levő egykori postaállomás és kert. A téeszek megalakulásáig a város közös szérűskertje volt, ahová a szálastakarmányt és a csépelnivalót hordták. Neve a 'takarmány, cséplés előtti gabona, szalma tárolására kijelölt hely' jelentésű *lóger* szóból ered. ***Lóger-kert***-nek is nevezik. Ma gazdasági telephely. — FKnT., Hadházy 2005: 237, Kardos 1964: 9, É. Kiss 1970: 465. — T24-B1.

Lóger dűlő 2014: *Lóger düllő.* — A belterülettől nyugatra, a Böszörményi út északi oldalán, a Lóger területén vezető dűlőút. — T24-B1.

Lóger-kert lásd **Lóger**

Longás Szabó István tanyája 1970: *Longás Szabó István tanyája, Karap-tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Savós-Gút alján. Korábban ***Karap-tanyá***-nak nevezték. Tulajdonosairól kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483.

Lorántffy utca 2014: *Lorántfi utca,* 2005: *Lorántffy utca, Temetőalja,* 1968: *Loránfi utca, Temetőüaja, -ra,* 1962: *Lorántffy utca.* — A belterület keleti részén lévő utca, a Hunyadi és a Széchenyi utca között. Korábban ***Temetőaljá***-nak is nevezték, mert a nyugati oldalán volt a Keleti Ócska temető. — Hadházy 2005: 104, 211, É. Kiss 1968: 517, 530, Tokaji 1962: 8. — T32-C3.

Lovas-kút lásd **Ozsvát-kút**

Lovász-rét 2014: *Lovász-rét ~ Lovászi-tó ~ Lovász-tó,* 1970: *Lovász-rét.* — Rét a település északkeleti határában, a Cégény út déli oldalán, mely az Újfehértói útig terjed. Feltehetőleg a Hajdúhadházon élő *Lovász* nevű családokról kapta a nevét, de esetleg utalhat arra is a megnevezés, hogy a rét korábban lólegelő volt. ***Lovász-tó*** és ***Lovászi-tó*** formában is említik. — É. Kiss 1970: 465. — T16-D4.

Lovászi-tó lásd **Lovász-rét**

Lovász-tó lásd **Lovász-rét**

Lovász zug 1968: *Lováz zug.* — A Toldi Miklós utcából nyíló egykori zsákutca. Az itt lakó *Lovász* nevű családról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 518. — T32-B3.

Lózer-tanya lásd **Zsidó-tanya**

Löki-halom lásd **Löki-hegy**

Löki-hegy 2014: *Löki-hegy,* 1996: *Löki-hlm. [halom],* 1980: *Löki halom,* 1970: *Löki-hegy,* 1943: *Löki h[egy],* 1900: *Löki h[egy],* 1884: *Löki h[egy].* — Homokhegy a település északkeleti határában, a Ligeten, a Bökönyi út mel-

lett. ***Löki-halom-***nak is említik. É. Kiss Sándor szerint *Löki* nevű pásztor szállása lehetett. Ilyen nevű családok ma is élnek Hajdúhadházon. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 465, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105. — T19-E5.

Löki-tanya 2014: *Löki-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, a Fényestelepen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T25-E3.

Lőrinc tava 2014: *Lőrinc tava,* 2005: *Lőrinc tava, Kenderáztató tó,* 2001: *Lőrincz tava,* 1968: *Lőürinc tava,* 1864: *Lőrincz-tó,* 1808: *Lőrintz tava.* — Egykori kenderáztató tó a belterület központi, mély fekvésű részén, a Kiság, a Kazinczy és a Sirály utca környékén. Egykori funkciójáról ***Kenderáztató-tó-***nak is hívták. A *Lőrinc tava,* ***Lőrinc-tó*** elnevezések előtagja személynév, s bizonyára a terület egykori tulajdonosára utal. Az 1800-as években beépítették a területet, így víznek ma már nincs itt nyoma. — Hadházy 2005: 217, É. Kiss 1968: 518, 540, Tóth 2001: 38. — T32-B3.

Lőtér 2014: *Lőtér ~ Csordalegelő.* — Katonai gyakorlatozásra használt, nagy kiterjedésű (1637 hektár), kopár terület a település északkeleti határában, a Ligetben. Korábban a szarvasmarhákat legeltették a füves, dombos területen, erre utal a ***Csordalegelő*** elnevezése. — T25-F1.

Lövölde lásd **Levente-gödör**

Lucskos 2005: *Lucskos csapszék,* 1968: *Lucskos,* 1962: *Lucskos-csapszék,* 1798: *Lutskos,* 1797: *Lutskos,* 1786: *Lutskos* nevű pályinka csapszékben. — Egykori csapszék a belterület északi részén. A régi postaút mentén, Hajdúhadház és Téglás között állt, a mai Bánomkert területén. ***Lucskos csapszék-***nek is említik. — H. Fekete 1959: 25, Hadházy 2005: 250, É. Kiss 1968: 518, 540, Tokaji 1962: 10.

Lucskos csapszék lásd **Lucskos**

Lyukas-határ 1767: *Lyukas-határ.* — Határrész a település délnyugati határában, a Csereerdőben lehetett. A névadás hátterét nem ismerjük, az esetleges indítékokhoz azonban lásd Lyukas-hegy. — É. Kiss 1970: 466.

Lyukas-hegy 2014: *Jukas-hegy.* | *Dombos erdőréisz. Sok rókajuk vót benne.* 1991: *Lyukashegy,* 1971: *Lyukashegy,* 1970: *Lyukas-hegy.* — Erdővel borított kiemelkedés a település északkeleti határában, a Ligeten, a Gulyakút és a Csürhekút közötti területen. A neve a helybeliek szerint onnan ered, hogy sok rókalyuk volt a domb oldalában. É. Kiss Sándor azt is megjegyzi, hogy a kiemelkedés a szél által vájt lyukakról vagy a kincskeresés nyomán maradt mélyedésekről is kaphatta a nevét. — HhT. 1971, 1991, É. Kiss 1970: 466. — T25-E1.

Mackó 2014: *Mackó ~ Mackós-erdő,* 1971: *Mackó,* 1970: *Mackó, -ba,* 1882: *Mackó.* — Erdő a település délkeleti határában a Nagyerdőben. Nagyobb része ma Bocskaikert közigazgatási határához tartozik. Nevének eredete bizonytalan, a helybeliek szerint a megnevezés onnan származik, hogy medve nagyságú hatalmas, öreg tölgyekből állt. ***Mackós-erdő-***nek is nevezik. — HhT. 1971, É. Kiss 1970: 466. — T24-C3D3.

Mackós-erdő lásd **Mackó**

Macskás-gaz 1970: *Macskás-gaz,* 1928: *Macskás gaz.* — Cserjés, bokros erdő, amely a Nagy-erdőnek vagy a Csereerdőnek lehetett a része. Nevének előtagja arra utalhat, hogy egykor vadmacska is élt benne. A *gaz* utótag Hajdúhadházon gyakran szerepel erdőnevek utótagjaként. — É. Kiss 1970: 466, 1988: 59, Nagy 1928: 107.

Madai Gyula utca lásd **Dr. Madai Gyula utca**

Magyar István-dűlő lásd **Ozsvát-dűlő**

Majálisi csőszház 1970: *Majálisi-csőszház, Petróczki-csőszház, Breczkó-csőszház.* — Egykori csőszház a belterülettől délkeletre, a Majális tér déli szélénél, a Szukacsi csőszház közelében. A *Majálisi csőszház* elnevezését a tér közelsége magyarázza, a ***Petróczki-csőszház, Breczkó-csőszház*** megnevezés pedig az egykor itt lakó erdőcsőszök nevét őrzi. — É. Kiss 1970: 448–449. — T24-C2.

Majális tér 2005: *Majálistér,* 1970: *Majálistér,* 1962: *Majális tér.* — Tölgyekkel körbevett füves tér a belterülettől kissé keletre, a Nagyerdőben, a Barakki út és a Sámsoni út között. Gyakran szerveznek majálisokat és kirándulásokat erre a térre, innen ered az elnevezés. — Hadházy 2005: 264, É. Kiss 1970: 466, Tokaji 1962. — T24-C2D2.

Major-föld 1991: *Major-föld.* — Határrész a település északnyugati határában, a Téglási

úttól keletre. A *major* előtag mezőgazdasági telepet és hozzá tartozó (korábban uradalmi, termelőszövetkezeti) birtokot és lakóhelyet jelölhet, de a név előtagja személynév is lehet. — FKnT., HhT. 1991. — T17-G4.

Malom utca 2014: *Malom utca,* 1968: *Malom utca,* 1962: *Malom utca.* — Utca a belterület déli részén, a Béke útjából nyílik, és kelet felé haladva a Pallagi utcába vezet. É. Kiss Sándor szerint ezen az utcán volt korábban a Szente család kezdetleges gőzmalma (vö. Szente-malom), amelyről a nevét kapta. — É. Kiss 1968: 518, Tokaji 1962: 8. — T32-B4.

Mányi Gábor tanyája lásd **Sipos-tanya**

Marci-gaz 2014: *Marci-gaz,* 1991: *Marci-gaz,* 1981: *Marci-gaz,* 1970: *Marci-gaz.* — Erdőrész a település délnyugati határában, a Csereerdő északi, a Kutas-erdővel határos részén, a Nagy dűlőtől északnyugatra. Buja aljnövényzete szinte áthatolhatatlanná tette. Nevének előtagja a *Márton* személynév becézett formája, a *gaz* utótag pedig cserjés, bokros erdőt jelent, ami Hajdúhadházon gyakran szerepel erdőnevek utótagjaként. A névadás konkrét indítékát nem ismerjük. — FKnT., HhT. 1991, É. Kiss 1970: 466, 1988: 59, MoFnT. 2. — T23-H2.

Marci-gaz-árok 1970: *Marci-gaz-árok.* — Határárok a település nyugati határában, a Kutas-erdő és a Marci-gaz között. — É. Kiss 1970: 466. — T23-H2.

Márk laposa 1839: *Márk laposa.* — Mély fekvésű, lapos terület, amely feltehetőleg a település keleti határában, a Körtefa közelében lehetett. Nevének előtagja bizonyára személynév. — É. Kiss 1970: 466.

Márton köz lásd **Damjanich utca**

Második nyiladék 2014: *Második nyiladék,* 1970: *Második-nyiladék, Csillám-nyiladík.* — A Csereerdőben futó egyenes, fahordó út a Dorogiás és a Puncsák-csőszház között. *Csillám* nevű erdőcsősz lakott egykor a Puncsák csőszházban, róla kapta a nyiladék a ***Csillám nyiladék*** nevet. — FKnT., É. Kiss 1970: 441, 466. — T24-A3.

Második tized 2005: *Második tized, Déli tized,* 2001: *II. tized,* 1968: *Második tized, Kistized, Déli tized,* 1928: *kis tized.* — A belterület délkeleti részét, a Hunyadi utca és a Béke útja által határolt területet nevezték *Második tized*-nek vagy ***Déli tized***-nek. A Nagy tizednél kisebb méretére utalhat a ***Kis tized*** elnevezés. A tizedekről bővebben lásd az Első tized szócikkében. — Hadházy 2005: 194, É. Kiss 1968: 507, 516, 518, 531, Nagy 1928: 100, Tóth 2001: 39. — T24-C2C1.

Máté út 1970: *Máté út,* 1863: *Máté út.* — A település északnyugati határában, a Telekföldön és a Kutason áthaladó egykori út. Az 1892-es parcellázás miatt nagy része megszűnt. É. Kiss Sándor szerint bizonyára átvezetett a Böszörményi erdőbe, mert ott is van ilyen nevű erdei út (vö. Máté út Hajdúböszörmény település alatt). Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 466.

Mátyás dűlő 2014: *Mátyás düllő.* — Dűlőút a település nyugati határában, a Szárkút dűlőtől északra, vele párhuzamosan. A Mátyás-kert mellett halad el, innen ered az elnevezés. — T24-A1.

Mátyás-kert 2014: *Mátyás-kert ~ Veres-kert,* 2012: *Mátyáskert, Vereskert,* 2005: *Mátyás-kert,* 1991: *Mátyás-kert,* 1982: *Mátyás kert,* 1981: *Mátyás-kert,* 1970: *Mátyás-kert,* 1970: *Veres kert.* — Szőlőskert a belterülettől kissé nyugatra, a böszörményi határ mellett, a Mátyás dűlőtől délre. Területe 13 hektár, a 20. század elején telepítették. Neve Mátyás királynak állít emléket. Az itt birtokos Bunyik-Veres család után ***Veres-kert***-nek is nevezik. — Hadházy 2005: 279, 2012: 18, HhT. 1982, 1991, É. Kiss 1970: 466, 498, MoFnT. 2. — T23-G1H1.

Mázsaház 2005: *mérlegház,* 1968: *Mázsaház.* — A belterület északi részén, a Vásártéren, a Vadas csárdával szemben lévő épület, melyben korábban a település mázsája (százados és tizedes hídmérlege) volt. ***Mérlegház-***nak is említik. — Hadházy 2005: 114, É. Kiss 1968: 518. — T32-C2.

Meggyes-kút 2014: *Meggyes-kút,* 1971: *Meggyes kút,* 1970: *Meggyes-kút,* 1943: *Megyes kút,* 1900: *Megyes kút,* 1884: *Megyes kut.* — Egykori nevezetes itatókút a település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Nagy dűlő mellett, a Mérnök nyiladéktól északra. A kút beomlott, a nyomát ma csak egy fűvel benőtt mélyedés jelzi. Az elnevezés indítékát nem is-

merjük, talán vadmeggyfák nőttek a környező erdőrészben. — HhT. 1900, 1943, 1971, HKFT., É. Kiss 1970: 466. — T24-A3.

Meggyes-tiszta 1970: *Meggyes-tiszta.* — Erdőrész, korábban tisztás a település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Meggyes-kút mellett. Esetleg azonos lehet a böszörményi *Meggyes tisztása* névvel. — É. Kiss 1970: 466. — T24-A3.

Méheskert utca lásd **Ságvári Endre utca**

Méhészház 2014: *Méihéiszház ~ Fekete Gábor tanyája ~ Rác József-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Balázsi-kert és a Sipos-tanya között, a Cégény út északi oldalán. *Méhészház*-nak azért nevezik, mert a tanya tulajdonosa méhészetet létesített a területen. A helybeliek ***Rácz József-tanya***-ként és ***Fekete Gábor tanyája***-ként is említik. E neveket tulajdonosairól kapta. — T17-H4.

Méhkelenc lásd **Kelenc**

Mély-völgy 1970: *Mívőügy.* — Mélyedés a település nyugati határában, a Kutas-erdőben, a Böszörményi út déli oldalán. — É. Kiss 1970: 467.

Mély-völgyi út 1970: *Mívőügyi út.* — A Mély-völgybe vezető egykori út, mely a Tormás–demeteri útból nyílt, és északnyugat felé haladt a település nyugati határában. Ma már nincs meg, mert erdősítették. — É. Kiss 1970: 467.

Ménesakol-hát 1970: *Ménesakol-hát.* — Dombsor a település keleti határában, a Nagyerdő keleti részén, a Sámsoni úttól északra, az Enyedi-csőszház közelében. É. Kiss Sándor szerint a név a szilajpásztorkodás idejéből való, amikor a szilajménest télen az erdőbe vitték. A dombhát tövében volt a ménesakol. — É. Kiss 1970: 467. — T25-E3.

Ménes-hegy 1884: *Ménes h[egy].* — Magasabb kiemelkedés a belterülettől nyugatra, a Ménes-kert területén. — HKFT. — T17-G4.

Ménes-kert 2014: *Ménes-kert,* 2005: *Ménes-kert,* 2001: *Ménes kút,* 1991: *Ménes-kert,* 1982: *Ménes kút,* 1981: *Méneskút,* 1970: *Mínesker, Méneskút-dűlő, Méneskúti járás,* 1943: *Ménes-kút,* 1900: *Ménes kút,* 1884: *Ménes kút,* 1870–1871: *Ménes kút,* 1863–1864: *Ménes Kút,* 1853: *Méneskút*-környéke. — Nagy kiterjedésű határrész a település északnyugati határában, a Dorogi út és a téglási határ közelében, a Cégény út mentén, a Sipos-kert és az Apróhalmok között. É. Kiss Sándor szerint a név a szilajpásztorkodás idejéből való: a szilajménest erre a területre hajtották. Az itt lévő itatókútról magát a nagyobb határrészt is nevezték egykor ***Méneskút-***nak vagy ***Ménes-kút-dűlő-***nek, ***Ménes-kúti-járás-***nak. Tóth Károly tanyás térségnek mondja. — Hadházy 2005: 279, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 467, MKFT., MoFnT. 2, Tóth 2001: 57. — T17-G3H4.

Ménes-kert-kút 1970: *Méneskert-kút, Méneskút,* 1861: *Méneskert-kút.* — Közkút a település északnyugati határában, a Ménes-kertben. ***Ménes-kút-***nak is említik. — É. Kiss 1970: 467.

Méneskút lásd **Ménes-kert**

Ménes-kút 1. 1970: *Ménes-kút.* — Itatókút a település északkeleti határában, Poroszlón, a Bökönyi út északi oldalán, a Ménes-kút-laposon. — É. Kiss 1970: 467. — T19-G4.

Ménes-kút 2. lásd **Ménes-kert-kút**

Ménes-kút-dűlő lásd **Ménes-kert**

Ménes-kúti-járás lásd **Ménes-kert**

Ménes-kút-lapos 1970: *Méneskút-lapos.* — Mély fekvésű, lapos terület a település északkeleti határában, Poroszlón, a Bökönyi út északi oldalán, a Ménes-kút környékén. — É. Kiss 1970: 467. — T19-G4.

Mérlegház lásd **Mázsaház**

Mérnök nyiladék 2014: *Mérnök nyiladék ~ Tiszti nyiladék ~ Erdéisz nyiladék,* 1970: *Mérnök-nyiladék, Mírnök út.* — A település délnyugati határában húzódó, a Csereerdő Bocskaikert felőli részét és a Tormást összekötő erdei út. A *Mérnök nyiladék,* ***Mérnök út, Tiszti nyiladék, Erdész nyiladék*** elnevezései onnan származnak, hogy az út a hajdúböszörményi erdészházhoz vezetett, ahol az erdőmérnök vagy más néven erdőtiszt lakott (ehhez lásd Hajdúböszörmény település alatt az Erdészlak 1. szócikket). — T23-H4.

Mérnök út lásd **Mérnök nyiladék**

Mester-tó 2005: *Mestertó,* 2001: *Mester-tó,* 1968: *Mester-tó.* — Egykori tó a belterület központjának alacsony fekvésű részén, a mai Bocskai tér, a Dr. Földi János utca és a Csokonai utca által határolt területen. É. Kiss Sándor

szerint a város ottani lakóit sokáig úgy emlegették, hogy azok a *Mester-tó*-n laknak. Nevét az iskolamesterről kapta, akinek a lakása az egykori tó keleti oldalán állt. A református iskola alsó épületének építésekor, 1926-ban véglegesen lecsapolták, és a területet beépítették. — Hadházy 2005: 150, É. Kiss 1968: 518, Tóth 2001: 41, 54. — T32-B2.

Mester utca 2014: *Mester utca,* 2005: *Mester utca,* 1968: *Mester utca,* 1962: *Mester utca.* — Hosszú utca a belterület központi részén. A Dr. Földi János utcával párhuzamosan, észak–déli irányban vezet a Széchenyi és a Rákóczi utcák között. É. Kiss Sándor szerint egy iskolamesterről kapta a nevét, aki ebben az utcában, a 45. szám alatt lakott. — Hadházy 2005: 205, É. Kiss 1968: 518, Tokaji 1962: 8. — T32-B3C3.

Mester utcai óvoda 1. 2014: *Mester utcai óvoda.* — Egykori óvoda a Mester utca 33. szám alatt. Az épületet ma már nem használják, az óvodai csoportokat átköltöztették az új óvodaépületbe, a Petőfi utcába. — T32-C3.

Mester utcai óvoda 2. lásd **Templomkerti óvoda**

Meták zug 1968: *Metág zug.* — Zsákutca a belterület délkeleti részén, a Bajcsy-Zsilinszky utca 10. és 24. szám között. Nevét az ismert fuvarosról, Meták Jánosról kapta. — É. Kiss 1968: 518. — T32-C4.

Mező 1970: *Mező, -re,* 1937: *Mezőpuszta,* 1913: *Mező,* 1797: *Mező,* 1771: *Mező,* 1750: *Mező,* 1714: *Mező.* — Nagy kiterjedésű határrész a település északnyugati határában, a Cégény út és az Újfehértói út találkozásánál, az Apró-halmok területén. Egy része ma már Hajdúvid közigazgatási határához tartozik. A területen gazdag növényzetű legelő és rét van. É. Kiss Sándor megjegyzi, hogy az őszi betakarítás után ide hajtották a jószágot a ligeti és poroszlói legelőkről. ***Mezőpuszta*** néven is említik. — FKnT., Hnt. 1913, 1937, É. Kiss 1970: 468. — T16 D3, T17-E3F3.

Mezőpuszta lásd **Mező**

Míglakhatsz 2005: *Míglakhatsz,* 2001: *Míglakhatsz,* 1968: *Míglakhacc,* 1962: *Mílakhatsz.* — Kisebb városrész a belterület délkeleti részén: a Rózsa utca, a Vértanúk útja, a Kiss Ernő utca és a Dorogiás utca tartozik hozzá. É. Kiss Sándor szerint a 19. század végén az ott lévő Szilvás-kertet és Posta-kertet a szegényebb lakosságnak házhelyként osztották ki, ahol addig lakhattak, míg fizetni tudtak a helyért. Innen jött a szólásmondás s majd a városrész neve: „Addig lakhatsz, míg lakhatsz, ha nem lakhatsz, ballaghatsz". — Hadházy 2005: 168, É. Kiss 1968: 518, Tokaji 1962: 8, Tóth 2001: 38. — T32-B4.

Mihók-lapos 1970: *Mihók-lapos,* 1962: *Mihók-lapos.* — Mélyen fekvő, lapos terület, mely a település északnyugati határában, a Fehértói és a Dorogi út kereszteződésénél kezdődik, és a téglási határig nyúlik. Feltehetőleg tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 468, Tokaji 1962. — T17-F2.

Miska-járás lásd **Bocskai tér**

Mocsolya dűlő 1970: *Mocsolya dűlő.* — Dűlőút a település délkeleti határában, a Komlósdűlő és a Bocskaikerthez tartozó Mocsolya között, a bocskaikerti vasúti pályától az Álútig vezet. — É. Kiss 1970: 468. — T29-E1.

Mogyorós-telek 1968: *Mogyorós-telek.* — Egykori telek a belterület központjában, a régi templom északi oldalán. 1964-ben Polgári József tulajdona volt, aki Hadház városának zálogosította el. — É. Kiss 1968: 519. — T32-B3.

Molnár-féle-malom lásd **Csókos malom**

Molnár Gábor tanyája 2014: *Mónár Gábor tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Balázsi-kert és a Méhészház szomszédságában, a Cégény út északi oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T17-H4.

Molnár zug 1968: *Móunár zug.* — Zsákutca a belterület központi részén, a Rákóczi utca 10. és 12. szám között. Nevét a sokáig ott élő Molnár családról kapta. — É. Kiss 1968: 519. — T32-C2.

Móricz Zsigmond utca 2014: *Móric Zsigmond utca.* — Utca a belterület déli részén, a Béke útja és a Pallagi utca között. — T32-B4.

Mozi 2014: *Mozi,* 2005: *Mozi, Uránia,* 1968: *Mozi, -ba.* — Egykori mozi a belterület központjában, a Béke útja és a Hunyadi utca sarkán, a Városháza épületének Hunyadi utcai oldalában. 1934-ben itt nyitotta meg Tóth Kálmán az ***Uránia*** mozgófénykép színházát, vagyis a város második moziját. Ma már mozi-

ként nem funkcionál. — Hadházy 2005: 28, É. Kiss 1968: 519. — T32-B3.

Munkácsy Mihály utca 2014: *Munkácsi Miháj utca ~ Sallai utca,* 1968: *Sallaji utca,* 1962: *Sallay Imre utca.* — Kisebb utca a belterület délnyugati részén. A Dorogiás utcából nyílik, és dél felé a Jászai Mari utcába vezet, párhuzamosan a Bercsényi utcával. Korábban ***Sallai Imre utca*** volt a neve. — É. Kiss 1968: 527, Tokaji 1962: 9. — T32-B4.

Müller Antal tanyája 1970: *Müller Antal tanyája, Vihar Hadházy Ferenc-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlő területén lévő tanya. Korábbi tulajdonosáról ***Vihar Hadházy Ferenc-féle-tanya***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 455, 469.

Müller sarok 1968: *Müller sarok.* — A belterület központi részén a Rákóczi, a Klapka és a Mester utca kereszteződése. Nevét a sarkon álló Müller család házáról kapta. — É. Kiss 1968: 519. — T32-C2.

Művelődési ház 2014: *Művelődési ház ~ Csokonai Művelődési Ház,* 2005: *Kultúrotthon, Csokonai Művelődési Ház,* 1968: *Művelőüdisi ház.* — A belterület központi részén, a Bocskai téren áll. 1912-ben épült, kezdetben a Gazdasági Bank épülete volt, később könyvtárként működött, 1955-től kultúrház. ***Kultúrotthon***-ként is említik. Hivatalos neve Csokonai Művelődési Ház. — Hadházy 2005: 79, 81, É. Kiss 1968: 519. — T32-B3.

Művelődési ház Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Nádas lisztelő malom lásd **Nádas malom**

Nádas malom 2005: *Nádas malom,* 1968: *Nádas malom,* 1861: *Nádas lisztelő malom.* — Egykori malom a Rákóczi utcán. É. Kiss Sándor szerint a Hadházy József-féle-portán állt, és nevét a nádtetejéről kapta. A 19. században ***Nádas lisztelő malom***-ként említik. — Hadházy 2005: 173, É. Kiss 1968: 519, 540. — T32-C2.

Nagyág utca 2014: *Nagyág utca,* 2005: *Nagyág utca,* 1968: *Nagyág utca,* 1962: *Nagyág utca.* — A belterület központi részén a Kazinczy utcát és a Béke útját összekötő utca. Egy kettéágazó utca nagyobbik ága, erről kapta a nevét; vö. Kiság utca. — Hadházy 2005: 165, É. Kiss 1968: 519, Tokaji 1962: 8. — T32-B3.

Nagy-árok lásd **Ördög-árok**

Nagy-Árpádkert 2014: *Nagy-Árpádkert,* 2012: *Nagyárpád-kert,* 1982: *Nagy Árpádkert.* — A település északnyugati határában, a Téglási út keleti oldalán, a Szárkút területén lévő Árpádkertnek a nyugati, a Téglási úthoz közelebb fekvő, nagyobbik része. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1982. — T17-F5.

Nagy bolt 1968: *Nagybóut, -ba,* 1861: *Nagybólt.* — Egykori boltépület a belterület központi részén, a Bocskai téren, a Városházával szemben. Ebben volt többek között Burger Ignác mészárszéke, Horovitz Lajos vegyeskereskedése és az Eckstein-féle üzlet. Az 1890-es években bontották le. — Hadházy 2005: 18, É. Kiss 1968: 519, 540. — T32-B3.

Nagy csapszék lásd **Városháza**

Nagy-Csere lásd **Csereerdő**

Nagy-Csereerdő lásd **Csereerdő**

Nagy Csősz Gábor-tanya 2014: *Nagy Csősz Gábor-tanya,* 1970: *Nagy Csősz Gábor-tanya.* — Tanya a település északnyugati részén, a Dorogi út déli oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 443. — T17-H4.

Nagy dűlő 2014: *Nagy düllő ~ Nagy nyiladék ~ Nagy út,* 1991: *Nagy-dűlő,* 1981: *Nagy dűlő,* 1970: *Nagy dűlő.* — Fő erdei út a település délnyugati határában. A Csereerdőt észak–déli irányban szeli keresztül. Fontos erdőgazdálkodási útvonal. Egykor 10 öl széles volt, hogy a kitermelt fát zavartalanul tudják rajta szállítani. Később a széles út egy részét teljes hosszában fásították. ***Nagy nyiladék, Nagy út*** formában is említik. — FKnT., HhT. 1991, É. Kiss 1970: 469, MoFnT. 2. — T24-A2.

Nagy-erdő 2014: *Nagy-erdő,* 2005: *Nagyerdő,* 2001: *Nagyerdő,* 1997: *Nagyerdő,* 1991: *Hadházi-Nagy-erdő, Nagy-erdő,* 1982: *Nagyer-*

dő, 1981: *Nagy-erdő,* 1971: *Nagyerdő,* 1970: *Nagyerdő,* 1962: *Nagy erdő,* 1943: *Hadházi nagy-erdő,* 1900: *Hadházi nagy erdő,* 1884: *Hadházi nagy erdő,* 1870–1871: *Nagy erdő,* 1863–1864: *Hadházi nagy Erdő,* 1853: *Nagy-erdő.* — Hajdúhadház legnagyobb egybefüggő erdeje a belterülettől keletre és délkeletre. Észak felől a Liget, keletről és délről Pallag, nyugat felől a Bocskaikerthez tartozó Rákóczikert határolja. Egy kis része Bocskaikerthez tartozik (lásd ott). Korábban osztatlan, közös birtok volt, 1853-ra már tagosították. Faállománya főleg akác és tölgy. ***Hadházi-Nagy-erdő***-ként is említik. — Hadházy 2005: 264, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 469–470, MKFT., MoFnT. 2, Tokaji 1962, Tóth 1997: 3, 2001: 11. — T24-C4D2.

Nagygulya-kút 1970: *Nagygulya-kút.* — Kút a település északkeleti határában, Poroszlón, a Nagygulya-nyomáson. Vö. Kisgulya-kút. — É. Kiss 1970: 470. — T25-G2.

Nagygulya-nyomás 1970: *Nagygulya nyomás.* — A település északkeleti határában, Poroszlón lévő határrész. Erre a területre hajtották a nagygulyát. A *nagygulya* jelentése 'nagyszámú vagy kifejlett szarvasmarhákból álló gulya'. Vö. Kisgulya-nyomás. — É. Kiss 1970, ÚMTsz. — T25-G2.

Nagy Hangya lásd **Főtér üzletház**

Nagy híd 2005: *Nagyhíd,* 1968: *Natyhíd.* — Egykori fahíd a belterület északi részén, a Dr. Földi János, a Rákóczi és az Arany János utca kereszteződésében. Egy korábbi vizesárkot ívelt át a kereszteződésben, mely a Bocskai térről a Mester-tavon, valamint a Csokonai és Földi János utcákon keresztül a Szederjes-tóba vezette a vizet a belterület középső és északnyugati részéről. A hidat az 1920-as években lebontották. — Hadházy 2005: 111, É. Kiss 1968: 519. — T32-B2.

Nagy-kert lásd **Vén-kert**

Nagy Lajos tanyája 1970: *Nagy Lajos tanyája, Hadházy Péter-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Péter-dűlőben lévő tanya. Tulajdonosáról kapta a nevét. Korábbi birtokosáról ***Hadházy Péter-féle-tanya***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 455, 470.

Nagy-lapos lásd **Nyugati-lapos**

Nagy malom 2005: *Nagymalom,* 2001: *Erzsébet malom,* 1972: *Nagymalom, Erzsébet-malom,* 1968: *Nagymalom.* — A gőzmalom épülete a belterület északnyugati részén, a Kertalja és az Arany János utca sarkán állt. A malmot 1898-ban Balogh Márton építtette, ekkor a legnagyobb malom volt a településen, innen származik a neve. Később Müller Antal birtokába került, az ő felesége keresztnevéről nevezték ***Erzsébet-malom***-nak is. Miután leszerelték, gabonaraktárként használták. Vö. Kis malom. — Hadházy 2005: 236, É. Kiss 1968: 519, 1972: 125, Tóth 2001: 13. — T32-A2.

Nagy nyárfa 2005: *nagy nyárfa,* 1968: *Nagynyárfa, -hoz.* — Egykori hatalmas, nevezetes nyárfa a belterület északkeleti részén, a vasútállomás mellett. 1852-ben, a vasút megnyitásakor ültették. 1981-ben védetté nyilvánították, de a fa korhadásnak indult, ezért a 2000-es években törzsét elvágták. Egy üreges tuskó emlékeztet az egykori fára. — Hadházy 2005: 181, É. Kiss 1968: 521. — T32-D2.

Nagy nyiladék lásd **Nagy dűlő**

Nagyoldal 2005: *Nagyoldal,* 1968: *Nagyóudal, -ra,* 1962: *Nagyódal.* | *A nagyódalasiak büszkék vótak, mert azok vótak a gazdák.* 1860: *Nagy óldal, -ra.* — Városrész a belterület keleti részén, a Hunyadi utca és a Dr. Földi János utca által határolt területen. É. Kiss Sándor szerint onnan származik a neve, hogy a település vezető rétege, azaz a város nagyjai laktak itt egykor. Vö. Kisoldal. — Hadházy 2005: 171, É. Kiss 1968: 521, 540, Tokaji 1962: 7. — T32-C2C3.

Nagy oldal lásd **Első tized**

Nagy-Paradicsom 2014: *Nagy-Paradicsom ~ Nagy-Paradicsom-kert,* 2012: *Nagyparadicsom-kert,* 1982: *Nagy paradicsomkert,* 1970: *Nagy-Paradicsom.* — Kertség a település északnyugati határában, a Cégény út déli oldalán, a Takács dűlő és a Gulyás dűlő között, a Kis-Paradicsomtól északra. A Paradicsom nagyobbik része. ***Nagy-Paradicsom-kert*** alakban is használják. Általánosan ismert elnevezés. — Hadházy 2012: 19, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 475–476. — T17-H5.

Nagy-Paradicsom-kert lásd **Nagy-Paradicsom**

Nagy-rét 1970: *Nagy-rét.* — Egykori mocsaras rét a település északkeleti határában, Po-

roszlón. A 19. század közepén még a Világostól Pallagig húzódott. Azóta jórészt kiszáradt. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 470. — T19-G4G5, T25-F2G1.

Nagysándor József utca 2014: *Nagysándor József utca,* 2005: *Nagysándor József utca, Csere utca,* 1968: *Csere utca,* 1968: *Naty Sándor Jóuzsef utca,* 1962: *Nagy Sándor József utca.* — A belterület központjának közelében lévő utca, a Kazinczy utca és a Bercsényi utca között. 1924-től 1947-ig ***Csere utcá-***nak nevezték hivatalosan is, mert a Csereerdő irányába vezet. — Hadházy 2005: 221, 225, É. Kiss 1968: 505, 521, Tokaji 1962: 8. — T32-B3.

Nagy-szőlőskert lásd **Vén-kert**

Nagy temető lásd **Keleti Ócska temető**

Nagy tized lásd **Első tized**

Nagy-Tormás lásd **Tormás**

Nagy-Tormás-dűlő lásd **Tormás**

Nagy út lásd **Nagy dűlő**

Nagy utca lásd **Béke útja**

Nagy városháza lásd **Régi városháza**

Nagy vendéglő lásd **Városháza**

Napkeleti tized lásd **Első tized**

Napközi 1968: *Napközi othon, Napközi, Gazdakör, Fényes-féle ház.* — A Kossuth utca 8. szám alatt, a régi ***Fényes-féle-ház***-ban működött 1948-ig a jómódú gazdák köre, innen ered a ***Gazdakör*** elnevezés. Később ***Napközi otthon***-t létesítettek az épületben. — É. Kiss 1968: 510, 521.

Napközi otthon lásd **Napközi**

Napnyugati tized lásd **Harmadik tized**

Nap utca 2014: *Nap utca,* 2005: *Nap utca,* 1972: *Nap utca,* 1968: *Nap utca,* 1962: *Nap utca.* — Utca a belterület délkeleti részén, mely a Botond utcával párhuzamosan vezet az Erdőalja utca és az Epres út között. A Hunyadi és a Széchenyi utca közötti szakasza egy részen megszakad. É. Kiss Sándor szerint nevét azért kapta, mert a belterület keleti oldalán fekszik, amerről a nap felkel (vö. Hajnal utca). — Hadházy 2005: 188, É. Kiss 1968: 521, M. Nepper 1972: 21, Tokaji 1962: 8. — T32-C4D4.

Nefelejcs utca 2014: *Nefelejcs utca.* — Utca a belterület keleti részén, a vasúti pályától keletre, a Vén-kertben. — T32-D1.

Negyedik tized 2005: *Negyedik tized, Északi tized,* 2001: *IV. tized,* 1968: *Északi tized, Negyedik tized,* 1928: *negyedik tized.* — A belterület északnyugati része, a Kossuth utca és a Dr. Földi János utca által határolt terület. Az ***Északi tized*** elnevezése a Második tized Déli tized nevével áll összefüggésben. A tizedekről részletesebben lásd az Első tized szócikkében. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 509, 521, 531, Nagy 1928: 100, Tóth 2001: 39. — T24-B1.

Négyes főút 2014: *Négyes főút,* 1970: *Debreceni út, Debreceni nagyút, Debreceni kövesút.* — A Hajdúhadházról Debrecen felé vezető egykori főút. ***Debreceni út-***nak, ***Debreceni nagyút-***nak és ***Debreceni kövesút-***nak is nevezték. Ma a Négyes főút elkerüli a település belterületét, az egykori belterületi szakaszát ma Dr. Földi János utcának és Béke útjának nevezik. — HKFT., É. Kiss 1970: 443. — T24-B2B3.

Négyes központ lásd **Új élet téesz**

Néma-hegy lásd **Ozsvát-hegy**

Népkert lásd **Futballpálya**

Nomád-tanya lásd **Katona István tanyája**

Nótárius-kert lásd **Bikakert**

Nyakas-tanya 2014: *Nyakas-tanya.* — Tanya a település keleti határában, a Fényesteleptől kissé nyugatra, a Nagy-erdőn. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T25-E3.

Nyáras 1870–1871: *Nyáros.* — Határrész a település délkeleti határában, Pallagon, a hajdúsámsoni határ mellett. A Nyár-hegytől északra húzódó terület megnevezése lehetett. — HhT. 1870–1871a, b. — T25-F3.

Nyáras-gaz 1839: *Nyáras-gaz, Nyáras gaza.* — A település keleti határában, a Nagy-erdőben lévő egykori nyárfás terület. A pontos helyét nem ismerjük. A *gaz* utótag a 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév, amely Hajdúhadházon gyakran szerepel erdőnevek utótagjaként. — FKnT., É. Kiss 1970: 472, 1988: 59.

Nyáras-hegy lásd **Nyár-hegy**

Nyáras-hegy-dűlő lásd **Baji-dűlő**

Nyárfa utca 2014: *Nyárfa utca.* — Utca a belterület keleti részén, a vasúti pályától keletre, a Kun-kertben. — T32-D2.

Nyár-halom lásd **Nyár-hegy**

Nyár-hegy 1991: *Nyár-hegy,* 1980: *Nyár halom,* 1970: *Nyár-hegy, Nyáras-hegy,* 1943: *Nyár-h[egy],* 1884: *Nyár h[egy],* 1870–1871: *Nyár hegy.* — Homokhegy a település délkeleti határában, Pallagon, a Savós-Gút aljától északra, a Baji-dűlőben. Nevének előtagja arra utal, hogy a területen egykor nyárfák nőttek. ***Nyár-halom*** és ***Nyáras-hegy*** formában is említik. — HhT. 1870–1871a, b, 1943, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 472, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105. — T25-F3.

Nyelves-hegy 1970: *Nyelves-hegy, Pap-hegy,* 1870–1871: *Nyelves hegy.* — A település délkeleti részén, Pallagon, a Rucás-dűlő és a Nagy-erdő határán lévő homokhegy. A kiemelkedés két út által bezárt szögben, azok „nyelvénél" volt, innen származik a *Nyelves-hegy* elnevezés (vö. Nyelves út). A ***Pap-hegy*** név a terület tulajdonosára utal. — HhT. 1870–1871a, É. Kiss 1970: 472, 475, Lévai 2003: 95–96. — T24-D4.

Nyelves-hegy tisztája 1839: *Nyelves-hegy tisztája.* — Egykori erdei tisztás a település délkeleti határában, a Nyelves-hegy közelében. A területet később erdősítették. — É. Kiss 1970: 472. — T24-D4.

Nyelves út 1767: *Nyelves út.* — Egykori út a település déli határában, mely Hajdúböszörményből vezetett Hajdúsámsonba. É. Kiss Sándor szerint a Sámsoni út kétfelé ágazását, vagyis a két út által hegyesszögben bezárt területet nevezik az út nyelvének. — É. Kiss 1970: 472.

Nyilas út 1767: *Nyilas út.* — Egykori út a település délnyugati határánál, az Ördög-árok közelében. Határperes iratban szereplő név, mely szerint „a Nyilas út ott vagyon, ahol az Ördögárka délfelé elfogy". Feltehetőleg nagy része a hajdúböszörményi Peres területén vezetett. — É. Kiss 1970: 473.

Nyíl utca 2014: *Nyíl utca,* 2005: *Nyíl utca,* 1968: *Nyíl utca, Laposzszíl, -re,* 1962: *Nyíl utca.* — A belterület délkeleti részén lévő utca, a Béke útja és a Levente utca között. Nyílegyenesen haladó utca, ez magyarázza a *Nyíl utca* elnevezését. Az 1920-as évek közepéig itt volt a belterület déli széle, amely a Szukacsi-lapos mellett vezetett, emiatt nevezték egykor ***Laposszél-***nek is. — Hadházy 2005: 169, É. Kiss 1968: 517, 521, Tokaji 1962: 9. — T32-B4.

Nyugati-cigánysátor 2014: *Nyugatitelep ~ Nyugati-cigánysátor ~ Nyugati-cigánytelep,* 2005: *nyugati cigánytelep, Sátor,* 1981: *Nyugatitelep,* 1979: *Nyugati telep,* 1968: *Nyugati-sátor,* 1967: *Nyugati telep.* — Lakott településrész a belterület nyugati részén, a Káposztáskert utcától nyugatra. Egykor cigánytelep volt, mára felszámolták. ***Nyugati-sátor, Sátor, Nyugatitelep*** és ***Nyugati-cigánytelep*** néven is említik. Hajdúhadházon a cigánytelepet és az egyes épületeit sátornak nevezték, lakóit pedig sátoros cigánynak. Két cigánytelep volt a településen: a Keleti- és a Nyugati-cigánysátor. — Hadházy 2005: 241, HBmT. 1979, Hnt. 1967, É. Kiss 1968: 527, MoFnT. 2. — T32-A3.

Nyugati-cigánytelep lásd **Nyugati-cigánysátor**

Nyugati-lapos

Nyugati-lapos 2014: *Nyugati-lapos ~ Lapos.* | *Szárnyéikerdős rész. Vannak benne nagy, teknőbb részek meg rengeteg vadkörtefa.* 2005: *Nagylapos,* 1970: *Nyugati-lapos,* 1853: *Libalegelő.* — Mély fekvésű terület a belterület nyugati részén, a Kossuth és az Arany János utca között. Korábban libalegelő volt, ma birkalegelőként használják. ***Lapos, Nagy-lapos*** és ***Libalegelő*** néven is említik. Vö. Keleti-lapos. — Hadházy 2005: 236–237, HhT. 1853, É. Kiss 1970: 465. — T32-A2.

Nyugati-sátor lásd **Nyugati-cigánysátor**

Nyugatitelep lásd **Nyugati-cigánysátor**

Nyugati temető 2014: *Nyugati temető ~ Régi temető,* 2005: *Nyugati temető, Kósa temető,*

2001: *Nyugati temető, Kósa-temető,* 1982: *temető,* 1971: *Temető,* 1970: *Nyugati temető, Kósa-temető,* 1807: *Kósa temető.* — Használaton kívüli temetőkert a belterület délnyugati részén, a Batthyány utca végénél. Az 1820-as évektől 1970-ig temettek ide. A helybeliek ***Régi temető***-ként is említik. Mivel a Kósa család temetkezett ide legelőször, ***Kósa temető***-nek is nevezik. — Hadházy 2005: 244, HhT. 1971, 1982, É. Kiss 1970: 463, 473, 516, 540, Tóth 2001: 38, 58. — T32-A3.

Nyúl-rekettyés laposa 1839: *Nyúlrekettyés laposa.* — Egykori mélyen fekvő terület lehetett a település északkeleti határában, Poroszlón. A *rekettyés* rekettyebokrokkal benőtt területet jelent. — FKnT., É. Kiss 1970: 473.

Ócska iskola lásd **Földi János iskola**

Ócska óvoda lásd **Templomkerti óvoda**

Ócska templom lásd **Erődtemplom**

Ócska városháza lásd **Régi városháza**

Oláh Gábor-tanya 1943: *Oláh Gábor tn. [tanya],* 1900: *Oláh tn. [tanya].* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Méneskúttól nyugatra, a Szárkút területén. ***Oláh-tanya***-ként is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943. — T17-E4.

Oláh-tanya lásd **Oláh Gábor-tanya**

Olajmalom 1968: *Olajmalom.* — Egykori olajsajtoló malom a Széchenyi utcán. — É. Kiss 1968: 522.

Ólas-kert lásd **Széchenyi utca**

Oncsa 2014: *Oncsa ~ Oncsa-telep ~ Oncsa-telekföld,* 2005: *Oncsa,* 1968: *Oncsa, -ba.* — Szegényebbnek tartott városrész a belterület délnyugati részén. Több utcányi területet ölel fel a Bercsényi utcától nyugatra: ide tartozik a Pély-Nagy Gábor, a Gárdonyi, az Akácfa, a Homok, a Sillye Gábor, a Zöldfa és a Bercsényi utca. A név betűszó, az Országos Nép- és Családvédelmi Alap kezdőbetűinek összevonásából keletkezett. Az Alap a sokgyermekes családokat azzal segítette, hogy házhelyet adott nekik, és típusházakat építtetett számukra. ***Oncsa-telep, Oncsa-telekföld*** formában is említik. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 523. — T32-A4.

Oncsa-telekföld lásd **Oncsa**

Oncsa-telep lásd **Oncsa**

Ónodi-tanya 1970: *Ónodi tanya, Ónadi tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Dorogi úttól délre, az Apró-halmok területén. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 473.

Óvoda utca 2014: *Óvoda utca,* 2005: *Óvoda utca, Kecskés utca,* 1962: *Óvoda utca.* — Utca a belterület központjában, a Kazinczy utcából nyílik. Ezen az utcán van a Kecskés óvoda, innen az elnevezés. Hadházy Jenő szerint az utca korábbi neve az egykori csapszékről ***Kecskés utca*** volt. — Hadházy 2005: 215, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Óvoda utcai óvoda lásd **Kecskés óvoda**

Ozsvát-dűlő 2014: *Ozsvát-düllő ~ Bohó ~ Bohó Szabó-düllő,* 1991: *Ozsvát-dűlő,* 1981: *Ozsvát-dűlő,* 1970: *Bogárzó dűlő, Bohó dűlő, Bohó-dűlő, Magyar István dűlő.* — Dűlőút és dűlőföld a település délkeleti határában, a Fényesteleptől nyugatra. A dűlőút a terület nyugati szélén vezet. Az *Ozsvát-dűlő,* a ***Bohó (Szabó)-dűlő*** és a ***Magyar István-dűlő*** elnevezéseket a közelben élő vagy a területen tanyásbirtokkal rendelkező gazdákról kapta. A ***Bohó-*** és a ***Bohó Szabó-dűlő*** nevekben a *Bohó* elem ragadványnév. ***Bogárzó-dűlő***-nek is említik, mert a Bogárzó egy részén volt. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 435, 466, MoFnT. 2. — T25-E4E5.

Ozsvát-hegy 2014: *Ozsvát-hegy,* 1970: *Ozsvát-hegy, Níma-hegy.* — Kisebb kiemelkedés a település délkeleti határában, Pallagon, a Fényestelep nyugati széléhez közel eső részen. Nevét a terület tulajdonosáról kapta. Korábban ***Néma-hegy***-nek is nevezték, feltehetőleg a korábbi tulajdonosa nevéről. — É. Kiss 1970: 471, 473. — T25-E4.

Ozsvát-kút 2011: *Ozsvát-kút,* 2005: *Ozsváth-kút, Lovas kút,* 2001: *Ozsvát kút,* 1968: *Ozsvát-kút,* 1962: *Osváth-kút.* — Közkút a belterület nyugati részén, a Bezerédi, a Bercsényi, a Lázár Vilmos és a Zrínyi utcák kereszteződésében. Nevét a vele szemben lévő bolt tulajdonosáról kapta. Korábban a helyén egy gémes téglakút volt nagy itatóvályúval, amelyet ***Lovas-kút***-nak neveztek. — Hadházy 2005: 222–223, É. Kiss 1968: 524, Tokaji 1962: 10, Tóth 2001: 36. — T32-B3.

Ozsvát sarok lásd **Ábrók sarok**

Ökörcsorda-kút 2005: *csordakút,* 1970: *Ökörcsorda-kút,* 1863: *Ökörcsordakút.* — Kút a település északkeleti határában, Poroszlón, az Ökörcsorda-nyomáson. Itatóhely volt az ökörcsorda számára. — Hadházy 2005: 255, É. Kiss 1970: 473. — T19-H4.

Ökörcsorda-nyomás 1970: *Ökörcsorda nyomás.* — Egykori legelő a település északkeleti határában, Poroszlón. — É. Kiss 1970. — T19-H4.

Ökörkút 2005: *Ökörkút,* 1968: *Ökörkút,* 1866: *Ökörkút,* 1863: *Ökör kút.* — Egykori gémes itatókút a belterület délnyugati határában, a Széchenyi utca végén. A 19. század végén betemették. — Hadházy 2005: 199, É. Kiss 1968: 524, 540. — T32-C4.

Ökörkút köz lásd **Széchenyi utca**

Ökörkút-lapos 1968: *Ökörkút-lapos, -ra.* — Egykori legelő a belterület délkeleti részén, a Széchenyi utca keleti végénél, a vasúttól keletre. Nevét a közeli gémes itatókútról, az Ökörkútról kapta. Később erre a területre is lakóházak épültek. Vö. Ökörkút, Széchenyi utca. — É. Kiss 1968: 524. — T32-C4.

Ökrös-telek 1810: *Ökrös Telek.* — Földterület neve volt valamelyik telekföldön. — É. Kiss 1970: 473.

Önki lásd **Főtér üzletház**

Ördög-árok 2014: *Ördög-árok,* 2005: *Ördögárok,* 2001: *Ördögárok,* 1972: *Ördög árok,* 1970: *Ördögárka, Ördög árok, Nagy-árok,* 1890: *Ördögárok,* 1835: *Csörsz árka,* 1767: *Ördögárka,* 1559: *Czersz arokiat.* — A település határát hosszan átszelő árok, mely nyugaton a Kutas-erdő felől a böszörményi határt érintve dél felé halad, és a délkeleti pallagi területet észak–déli irányban szeli át. Egy kisebb része érinti Bocskaikertet is. A helybeliek ma a település délnyugati határában, a Kutast és a Tormást érintő mélyedést azonosítják vele. Az erdei szakasza még eredeti állapotában megvan, nyomai megfigyelhetők a Szukacsi-szálason, a Varga-vágáson, a debreceni és részben bocskaikerti Monostori-erdőn, a Kutas-erdőn és a Telekföldön. A Pallagon átfutó részét belvízlevezető kanálissá alakították. Egyes elképzelések szerint római vagy avar védelmi célokat szolgáló sáncrendszer volt, mely az Alföld peremén húzódott. Mások kiszáradt folyómedernek tartják. A név adatolható Hajdúböszörmény, Hajdúdorog és Téglás területéről is. A ***Csörsz-árok*** elnevezés egy ősszláv 'Ördög-árok' jelentésű név részfordítása. A néphit gyakran tulajdonítja az ördög művének a nagy árkokat, völgyeket. A *Csörsz-árok*-hoz népmonda is kapcsolódik, mely szerint Csörsz királyfi vagy más nagyúr építtette az árkot menyasszonya kívánságára. ***Nagy-árok*** néven is említik. — FNESz. *Csörsz-árok,* Hadházy 2005: 271, É. Kiss 1970: 443, 469, 473–474, MNL. *Csörsz-árka,* M. Nepper 1972: 21, Tóth 2001: 9. — T23-G4.

Ötös központ lásd **Új barázda téesz**

Pajkos út 1767: *Pajkos út.* — Egykori út a település délnyugati határában, a Csereerdőben. Egy határperes irat azt írja róla, hogy a „Pajkos út az a füves és járatlan út, a Hadházi Tilalmas erdőből a Pörös Cserébe, a Csem úttól délre 300 lépésnyire". Esetleg összefügg a Hajdúböszörmény területén említett hasonló névvel. — É. Kiss 1970: 474.

Pálfi-hegy 2014: *Pálfi-hegy,* 1970: *Pálfihegy.* — Homokhegy a belterület déli szélén, a Dorogiás északi részén, a Csereerdő mellett. A névadás indítékát nem ismerjük, de a név előtagja bizonyára családnév. — É. Kiss 1970: 474. — T24-B2.

Pálinkafőzde lásd **Szeszfőzde**

Pálinkafőző lásd **Szeszfőzde**

Pálinka-halom lásd **Pálinkás-hegy**

Pálinka-hegy lásd **Pálinkás-hegy**

Pálinkás lásd **Pálinkás-dűlő**

Pálinkás-dűlő 2011: *Pálinkásdűlő,* 1991: *Pálinkás-dűlő,* 1981: *Pálinkásdűlő,* 1979: *Pálinkásdűlő,* 1970: *Jenő-dűlő,* 1967: *Pálinkásdűlő,* 1962: *Pálintkás dűlő,* 1870–1871: *Pálinkás.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a hajdúsámsoni határ közelében, a Nyáras-hegytől északnyugatra lévő földterület és a mellette vezető dűlőút. 19. századi térképi forrásokban ***Pálinkás*** formában szerepel. A név magyarázatát lásd a Pálinkás-hegy szócikkében. ***Jenő-dűlő-***nek is hívják a földterület későbbi tulajdonosának keresztnevéről. — HBmT. 1979, HhT. 1870–1871a, b, 1991, Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 457, MoFnT. 2, Tokaji 1962: 11. — T25-F3.

Pálinkás-hegy 1996: *Pálinka-hlm. [halom],* 1981: *Pálinkás-hegy,* 1980: *Pálinka halom,* 1970: *Pájinkás-hegy,* 1962: *Pálintkás hegy,* 1943: *Pálinka-h[egy],* 1900: *Pálinka h[egy],* 1884: *Pálinkás h[egy],* 1870–1871: *Pálinkás hegy.* — Homokhegy a település délkeleti határában, Pallagon, a Pálinkás-dűlőben. A Posta dűlő megy keresztül rajta. Az elnevezéssel kapcsolatban több hagyomány él. Egyesek szerint a *Pálinkás* családnévvel hozható összefüggésbe, ilyen nevű pásztor tanyája lehetett valamikor, más elképzelés szerint viszont az elnevezés arra utal, hogy „a szekerek itt pihentek meg, és a gazdák itt vették elő a pálintkás butykosokat". ***Pálinka-hegy*** és ***Pálinka-halom*** formában is említik. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 474, MoFnT. 2, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105, Tokaji 1962: 11. — T25-F3.

Pallag 2014: *Pallag,* 2005: *Pallag, Parlag,* 2001: *Pallag,* 1991: *Pallag,* 1982: *Pallagi puszta,* 1981: *Pallag,* 1972: *Parlag, Pallag,* 1970: *Parlag, Pallag, -ra,* 1943: *Parlagi dűlő, Parlag-puszta,* 1934: *Parlagh, Parlag-puszta,* 1928: *Parlag,* 1905: *Pallag puszta,* 1900: *Pallagi dűlő, Pallag puszta,* 1884: *Parlag, Parlag Puszta, Parlagi dülő,* 1870–1871: *Pallagi dűlő, Pallagi puszta, Pallagi dülő,* 1870: *Parlag,* 1863–1864: *Hadházi Pallag Puszta, Pallag Puszta*, *Hadházi Pallag P[uszta],* 1853: *Pallag Puszta,* 1733: *Pallag,* 1702: *Ballagh, Pallagh,* 1695: *Parlag,* 1688: *Parlag, Parlagh,* 1687: *Parlagh,* 1517: *Parlag,* 1502: *Parlag,* 1494: *Palag,* 1488: *Parlag,* 1464: *Parlag,* 1393: *Parlagh,* 1378: *Palagh,* 1353: *Parlog, Parlagh,* 1342: *Parlag,* 1332: *Parlagh, Porlogh,* 1329: *Barlag,* 1323/1438: *Barlagh,* 1323: *Parlag*. — Nagy kiterjedésű terület Hajdúhadház délkeleti határrészén, mely a Nagy-erdő, Poroszló, a bocskaikerti és a hajdúsámsoni határ között húzódik. Egy része Debrecenhez és Bocskaikerthez tartozik. Elpusztult középkori település. A 14. századi oklevelekben tűnik fel először nemesek nevében (pl. 1323: Andreas magnus de *Parlag,* azaz: 'a Parlagról való Nagy András'). A ***Parlag*** településnév a 'több éven keresztül műveletlenül hagyott föld' jelentésű *parlag* főnévből alakult, s eredetileg minden bizonnyal földterület megnevezésére szolgált, amely aztán átvonódott a rajta létesített falura is. Az elsődleges *Parlag* névformának a későbbi-mai *Pallag* változata — amely a megfelelő köznév nyelvjárási alakjaként is létezik — a magyarban szokásos hangváltozás eredményeként jött létre. A 19. század közepétől folyamatosan adatolhatók az egykori település ***Pallagpuszta*** ~ ***Pallagipuszta*** változatai is, amelyek a *puszta* utótagjukkal a nevükben is jelzik a hajdani település pusztává, majorrá alakulását. A második katonai felmérés térképszelvényein feltűnő ***Hadházi-Pallagpuszta*** elnevezést inkább csak térképi megjelölésnek tarthatjuk, amely a tőle délre húzódó *Debreceni-Pallagpuszta* nevű területtől való elkülönítést szolgálta. A határrésszé vált területet ***Pallagi-dűlő*** néven is említik. — A. 2: 596, 4: 226–230, AOklt. 7: 156, 216, FNESz. *Pallag,* Gy. 1: 651, Hadházy 2005: 251, 271, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., Károlyi 3: 105, 108, É. Kiss 1970: 474, KMHsz. 1. *Pallag,* Kogutowicz 1905: 22, MKFT., Módy 1972: 34, MoFnT. 2, Nagy 1928: 17, Rácz A. 2007: 214–215, Tóth 2001: 20, UC. 29: 23, 24, 46: 51, 93: 38, 94: 23, Zoltai 1934: 280. — T24-C5D5, T25-E4G3.

Pallagi-dűlő lásd **Pallag**

Pallag(i)puszta lásd **Pallag**

Pallagi utca 2014: *Pallagi utca ~ Balog köz,* 2005: *Pallag utca, Balog-köz,* 1968: *Balok köz, Pallagi utca,* 1962: *Pallagi utca.* — A Bajcsy-Zsilinszky utcából nyíló, a belterület déli részén végighaladó utca, amely a pallagi részekre vezet. Korábban ***Pallag utca*** volt, ma *Pallagi utca* a hivatalos neve. A helybeliek az itt lakó *Balog* családról ***Balog köz***-nek is nevezték. Ez utóbbi elnevezést ma már csak kevesen ismerik. — Hadházy 2005: 204, É. Kiss 1968: 502, 524, Tokaji 1962: 9. — T32-B3B5.

Pallagtanya 1. 1943: *Parlag tn. [tanya],* 1884: *Parlag tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallag legdélebbi részén. — HhT. 1943, HKFT. — T29-H2.

Pallagtanya 2. 1943: *Parlag tn. [tanya],* 1884: *Parlag tn. [tanya]*. — Egykori tanya a település délkeleti határában, a Pallag területén, a Pap-tanya közelében. — HhT. 1943, HKFT. — T24-C4.

Pálosi Gábor-féle-tanya 1970: *Pálosi Gábor-féle tanya.* — Tanya a település nyugati határában, a Cégény úttól délre lévő Telekföld szélső dűlőjében, a Kutas-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 475.

Pálosi-kert 2012: *Pálosikert,* 1982: *Pálosi kert.* — Zártkert a település keleti határában, Pallagon, az Ozsvát-dűlőben. Területe 3 hektár. A kerttulajdonos Pálosi családról kapta a nevét. — Hadházy 2012: 15, HhT. 1982. — T24-D4.

Pap-hegy lásd **Nyelves-hegy**

Pap László tanyája 1970: *Pap László tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Téglási út közelében. Feltehetőleg tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 475.

Papp-féle-kert lásd **Papp-föld**

Papp-föld 2014: *Papp-föld,* 2012: *Papp-féle kert,* 1982: *Papp szőlő.* — Zártkert a belterülettől délre, a telekföldi részen, a Hadházy-kerttel szemben. Területe 2 hektár. ***Papp-féle-kert-***nek és ***Papp-szőlő-***nek is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2012: 18, HhT. 1982. — T32-B5.

Papp Gábor tanyája 1970: *Papp Gábor tanyája, Hadházy András-féle tanya.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlő területén lévő tanya. Tulajdonosáról előbb ***Hadházy András-féle-tanyá-***nak, majd ***Papp Gábor tanyájá***-nak nevezték. — É. Kiss 1970: 454, 475. — T24-D5.

Papp József-féle-tanya lásd **Hentes Kiss Sándor tanyája**

Papp-szőlő lásd **Papp-föld**

Pap-tanya 1. 1943: *Pap tn. [tanya],* 1900: *Pap tn. [tanya],* 1884: *Pap tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Szajha-hegytől nyugatra. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T24-D4.

Pap-tanya 2. 1970: *Paptanya.* — Az egykori termelőszövetkezet, a Béke téesz központi majorja a Kutas alatt. Feltehetőleg korábbi tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 475. — T24-A1.

Paradicsom 2014: *Paradicsom ~ Paradicsom-kert.* | *A Gulyás düllőből nyíllik a Mátyás düllő és Szárkút is. Első a Mátyás, utána Szárkút, utána Paradicsom.* 2005: *Paradicsom-kert,* 1991: *Paradicsom-kert,* 1981: *Paradicsom-kert,* 1970: *Paradicsom kert, Paradicsom, -ba,* 1962: *Paradicsomkert, Paradicsom.* — A település északnyugati határában, a Cégény út déli oldalán, a Takács dűlő és a Gulyás dűlő között fekvő kertség. Két részből áll: az északabbra lévő Nagy-Paradicsomból és a délebbi Kis-Paradicsomból. A nagy szőlőtelepítések idején létesült. Az 1962-es forrás azt írja róla, hogy „mikor tagba jött a főd, csupa sáfránykóró vót ez, a böszörményiek megleptík, szőlőnek ültettík be". A hagyomány szerint az elnevezés a bibliai Paradicsommal, Édenkerttel hozható összefüggésbe, s bizonyára a terület jó minőségére utal. A nevet ***Paradicsom-kert*** alakban is használják. Általánosan ismert határrésznév. — Hadházy 2005: 279, HhT. 1991, É. Kiss 1970: 475–476, MoFnT. 2, Tokaji 1962: 11. — T23-H1.

Paradicsom-kert lásd **Paradicsom**

Parasztok tisztája 1766: *Parasztok tisztája.* — Egykori tisztás a település délkeleti határában, a Csereerdőben, a Határút közelében. Az elnevezés bizonyára onnan származik, hogy a terület nem a földesúré, hanem a parasztoké volt. — FKnT., É. Kiss 1970: 476, 495.

Parlag(-) lásd **Pallag(-)**

Parókia 2014: *Parókia ~ Lelkészi hivatal,* 2005: *parókia,* 1968: *Paróukija.* — Református lelkészi hivatal, mely ma a Béke útja 2. szám alatt található. Korábban is a belterület központi részén, a Bocskai tér 7. szám alatt volt, a Földi János iskolával szemben. Ma ott orvosi és védőnői rendelő működik. — Hadházy 2005: 148–149, É. Kiss 1968: 525. — T32-B3.

Patika zug 2005: *Patikazug,* 1968: *Patika zug.* — Rövid, szűk utca a belterület központi részén, mely a Mester utcát és a Dr. Földi János utcát köti össze. A sarkán volt egykor a Régi patika, innen ered az elnevezés. — Hadházy 2005: 124, É. Kiss 1968: 496, 525. — T32-B2C2.

Pecsenye-lapos 1970: *Pecsenye-lapos.* — Mély fekvésű terület a település keleti határában, a Nagy-erdőn, a Kapus nyiladék és a Keskenygaz között. Korábban szántó volt, majd erdősítették. A névadás indítékát nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 477. — T25-E2.

Pécsi Lajos almása 2014: *Pécsi Lajos almása ~ Almás.* — Almáskert a település északnyugati határában, a Dorogi úttól délre, az Újfehértói út közelében. Ma már csak kisebb részén vannak almafák. Tulajdonosáról kapta a nevét. A helybeliek ***Almás***-ként is említik. — T17-F3.

Pék sarok 2005: *péksarok,* 1968: *Péksarok.* — A Csokonai és a Jókai utca kereszteződése. 1944-ig pékség működött itt, erről kapta az utcasarok a nevét. — Hadházy 2005: 230, É. Kiss 1968: 525. — T32-B2.

Pély-Nagy Gábor utca 2014: *Péli-Nagy Gábor utca,* 1968: *Pély-Nagy Gábor utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Ságvári Endre és a Bercsényi utcát köti össze kelet–nyugati irányban. Pély-Nagy Gáborról, 19. századi hajdúkerületi kapitányról nevezték el. — É. Kiss 1968: 525. — T32-A4.

Péntek-lapos 2014: *Péntek-lapos,* 1991: *Péter laposa,* 1970: *Pintek-lapos,* 1962: *Péntek lapos.* — Mélyen fekvő rét a település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra, a Cégény úttól északra. Az elnevezés onnan származik, hogy a terület a 18. században a Péntek család szállásbirtoka volt. Az 1991-es térkép — bizonyára tévesen — ***Péter laposa***-ként jelöli a területet. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 477, Tokaji 1962. — T17-G3.

Péter Balogh Miklós tanyája lásd **Balogh Miklós tanyája**

Péter-dűlő 1970: *Péter-dülő.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a hajdúsámsoni határtól számított negyedik dűlő. Nevét tulajdonosa keresztnevéről kapta. — É. Kiss 1970: 478. — T25-E3F3.

Péterkert 2014: *Péterkert,* 2012: *Péterkert,* 2011: *Péterkert,* 1991: *Péterkert,* 1982: *Borontó,* 1981: *Péterkert,* 1970: *Péter-kert, Borontó kert,* 1962: *Péter kert.* — A település délkeleti határában, a Fényesteleptől északra lévő külterületi lakott hely, a Péter-dűlő déli részén. A 20. század elején az akkori szőlőskert Hadházy Péter tulajdona volt, róla kapta a nevét. Mára jórészt beépült. A ***Borontó, Borontó-kert*** elnevezés a szőlő számára rendkívül kedvező talajra utal, mely valósággal ontotta a bort. — Hadházy 2012: 15, HhT. 1982, 1991, Hnt. 2011, É. Kiss 1970: 436, 478, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T25-E3.

Péterkert dűlő lásd **Péterkerti út**

Péterkerti út 2014: *Péterkerti út,* 1970: *Péterkert dülő.* — A település délkeleti határában, a Péterkertben vezető út. — É. Kiss 1970. — T25-E3.

Péter laposa lásd **Péntek-lapos**

Péter Róza sarok 2005: *Péter Róza sarok,* 1968: *Péter Róuza sarok.* — A Kossuth és a Bercsényi utca kereszteződése a belterület nyugati részén. 1943-ig működött itt Péter Róza kocsmája, erre utal az elnevezés. A háború után a kocsma helyén fűszerbolt, majd újra szórakozóhely nyílt. — Hadházy 2005: 223, É. Kiss 1968: 525. — T32-B3.

Petőfi utca 2014: *Petőfi utca,* 2005: *Petőfi utca,* 1968: *Petőüfi utca,* 1962: *Petőfi utca, Csere-malom utca.* — Utca a belterület központi részén, mely a Béke útjából nyílik, és északkelet felé haladva a Hunyadi utcába torkollik. A ***Cseremalom utca*** elnevezés talán egykor itt álló (ám adatokkal nem igazolható) malomra utal. — Hadházy 2005: 199, É. Kiss 1968: 525, Tokaji 1962: 9. — T32-B3C3.

Petőfi utcai óvoda lásd **Poroszlay óvoda**

Petróczki-csőszház lásd **Majálisi csőszház**

Piac 1. 2014: *Piac,* 2005: *piac.* — Új piac a Bocskai tértől kissé keletre, a Hajdú utcában. — Hadházy 2005: 208. — T32-C2.

Piac 2. lásd **Bocskai tér**

Piaci-kút 2001: *Piaci-kút,* 1968: *Piac-kút.* — Szivattyús kút a Piac téren, mely régebben itató gémeskút volt. — É. Kiss 1968: 525, Tóth 2001: 36.

Piactér lásd **Bocskai tér**

Pila völgye 2014: *Pila vőgye.| A téjesz idejében szöllő vót, a Sipos-kert háta megett kell menni, meg a Gujás düllő közt.* 1970: *Pilavőügye.* — Földterület a belterülettől északnyugatra, a téglási határ és a Cégény út között, a Sipos-kerttől nyugatra. Rajta szántó, szőlőskert és kisebb erdős rész is van. É. Kiss Sándor szerint a név előtagja az *Ilona* név becézett alakja lehet. — É. Kiss 1970: 478. — T17-H5.

Póka-tanya 1. 2014: *Póka-tanya,* 1970: *Pókatanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén, a Mátyás-kertben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 478. — T23-G1.

Póka-tanya 2. lásd **Bácsi Lajos-tanya**

Pókos 1839: *Pókos.* — A Nagy-erdő egyik része a település keleti határában. — É. Kiss 1970: 478.

Polgári iskola lásd **Rákóczi utcai iskola**

Polgári-telek 1839: *Polgári-telek.* — A város tulajdonában lévő egykori telekföld, a pontos helyét nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 478.

Ponyvás lásd **Világos**

Ponyvás csapszék lásd **Világos**

Ponyvás kocsma lásd **Világos**

Poroszlai lásd **Világos**

Poroszlay(-féle)-kúria lásd **Poroszlay óvoda**

Az egykori Poroszlay-kúria (1945 után)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Poroszlay óvoda 2014: *Poroszlai óvoda ~ Petőfi utcai óvoda ~ Három Szirom Óvoda,* 2005: *Poroszlay óvoda, Poroszlay kúria, Petőfi utcai óvoda,* 1968: *Poroszlaji óuvoda, Poroszlay-féle kúria.* — Óvoda a Petőfi utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca saroktelkén, ezért ***Petőfi utcai óvodá***-nak is nevezik. A telken két óvodaépület is van, a régebbi az egykori Poroszlay-kúria kertjében, az új pedig a Poroszlay-kúria helyén épült. A korábbi épületet *Poroszlay óvodá*-nak nevezik, mert a ***Poroszlay(-féle)-kúria*** parkjában létesítették. A kúria egykor Poroszlay Ferencé volt. Egy időben a Bocskai téesz székháza is ezen a portán volt. Az óvodának Három Szirom Óvoda a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 201, 203, É. Kiss 1968: 525. — T32-B3.

Poroszlaipuszta lásd **Poroszló**

Poroszlay sarok 2005: *Poroszlay sarok,* 1968: *Poroszlay sarok.* — A Bajcsy-Zsilinszky és a Petőfi utca találkozásánál lévő utcarész. A háború előtt a sarki telek és kúria Poroszlay Ferencé volt, innen származik az elnevezés. — Hadházy 2005: 201, É. Kiss 1968: 525. — T32-B3.

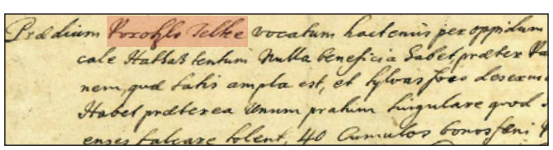

Poroszlay óvoda Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Poroszlay-tanya 1970: *Poroszlay-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-dűlőben. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 478.

Poroszló 1. 1991: *Poros,* 1972: *Poroszló,* 1972: *Poroszlópuszta,* 1970: *Poroszló, -n,* 1962: *Puszta,* 1943: *Poroszlay-puszta,* 1928: *Poroszló,* 1900: *Poroszló puszta,* [1900]: *Poroszló,* 1884: *Poroszlay puszta,* 1873: *Poroszló puszta,* 1870–1871: *Poroszló puszta, Poroszlay puszta,* 1853: *Poroszlói Puszta,* 1797: *Poroszló,* 1725: *Poroszlo Telke,* 1476/1477: *Porozlo,* praed., 1465: *Porozloeghaza,* praed., 1463: *Porozlo,* poss., 1411: *Porozlo,* poss. seu praed., 1406: *Porozloteleke,* t., 1382: *Porozlo,* poss. — Egykori puszta a település északkeleti határában, Hajdúhadháznak Téglással, Bökönnyel, Balkánnyal és Hajdúsámsonnal határos részein. Az egykori települést a 14. század végén említik első ízben az oklevelek, s ekkor *Poroszló* néven szerepel. Az ez idő tájt lakói által elhagyott birtokot (1382: possessio *Porozlo* habitatoribus destituta) királyi adományként a Báthoryak kapják meg. 1406-ban Debrecenhez tartozó földként tűnik fel (*Poroszlótelke* formában), és 1411-ben is Debrecen tartozéka. Az elsődleges *Poroszló* elnevezés vagy a *poroszló* 'törvényszolga' foglalkozásnévből, vagy a *Poroszló* személynévből alakult, s a település egykori birtokosának emlékét őrizheti. A *Poroszló* személynév a középkori oklevelekben többféle alakban is feltűnik (pl. 1296: *Poruzlou*). A 15. századi forrásokban a helynév ***Poroszlótelke*** és ***Poroszlóegyháza*** alakban is megjelenik, s e nevek *telke, egyháza* utótagjai szintén azt erősítik meg, hogy a birtokon település is létezett, amelynek egyháza, azaz temploma is volt. A 20. században vég-

zett régészeti feltárás a templom és a templom körüli temető maradványaira is rábukkant. A 18. század első felétől kezdődően a név ismét feltűnik a forrásokban (immáron haszonbérbe adott hadházi birtokként), egyrészt *Poroszló,* másrészt ***Poroszlópuszta ~ Poroszlaipuszta,*** illetve ***Puszta*** formában. S noha a *puszta* szó ez idő tájt 'major' értelemben is használatos, ezekben a helynevekben minden bizonnyal az eredeti jelentésében szerepel az egykori település elnéptelenedésére utalva. Egy 20. századi térkép — nyilvánvalóan hibásan — *Poros*-ként nevezi meg a területet. *Poroszló* nevű települést a középkori Magyarországon máshol is ismerünk: a Heves megyei, Tisza menti *Poroszló* például már Anonymus gesztájában (1217 k.) is felbukkan. — ÁSz. 654, Borovszky–Sziklay szerk. [1900]: 399, Cs. 1: 524, FNESz. *Poroszló,* Hadházy 2005: 251, 252, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1991, HKFT., Hnt. 1873, É. Kiss 1970: 478–479, Mesterházy 1972: 29, Módy 1972: 34, Nagy 1928: 107, Németh 1997: 158, M. Nepper 1972: 17, Tokaji 1962, Tóth 2001: 9, UC. 145: 72, Z. 6: 144, Zs. 2/1: 592. — T19-G5H4.

Poroszlótelke egy 1725-ös oklevélben
Forrás: UC. 145: 72

Poroszló 2. lásd **Világos**

Poroszló csapszék lásd **Világos**

Poroszlóegyháza lásd **Poroszló**

Poroszló(i)puszta lásd **Poroszló**

Poroszlói-víz lásd **Vermes**

Poroszlótelke lásd **Poroszló**

Pósa lásd **Pósa-gaz**

Pósa-erdő lásd **Pósa-gaz**

Pósa-gaz 2014: *Pósa-gaz ~ Pósa,* 2001: *Pósa,* 1997: *Pósaerdő,* 1981: *Pósa-erdő,* 1970: *Pósa-gaz, Pósa, -ra, Pósa erdő, Pósa erdeje,* 1962: *Pósa erdő,* 1943: *Pósa-e[rdő],* 1900: *Pósa e[rdő],* 1884: *Pósa erdő,* 1853: *Pósagazza.* — Erdő a település északkeleti határában, a Ligetnek a bökönyi határhoz közel eső részén. Térképeken gyakran ***Pósa-erdő, Pósa erdeje*** néven szerepel. A helybeliek inkább ***Pósa-***ként vagy *Pósa-gaz*-ként említik. A *gaz* utótag 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév, amely Hajdúhadházon gyakran szerepel erdőnevek utótagjaként. A *Pósa* előtag feltehetően személynév, de ilyen nevű birtokosról a hellyel kapcsolatban a források nem szólnak. — FKnT., HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 479, 1988: 59, MoFnT. 2, Révész 1853: 42, Tokaji 1962, Tóth 1997: 15, 2001: 127. — T19-F4.

Pósa-lapos 2014: *Pósa-lapos,* 1970: *Pósa-lapos, Pósa laposa, Pósa mezeje,* 1789: *Pósa mezeje.* — Mélyebb fekvésű terület a település északkeleti határában, a Ligeten, a Pósa-gaz mellett. 18. századi hivatalos iratokban még ***Pósa mezeje***-ként említik: ez az elnevezés a terület egykori szántóföld jellegére utal. 1830 után legelő lett. — É. Kiss 1970: 479.

Pósa mezeje lásd **Pósa-lapos**

Posta-dűlő 1970: *Posta-dülő.* — A település délkeleti határában, Pallagon lévő, a hajdúsámsoni határtól számított második dűlőföld és a mellette vezető dűlőút. Ebben a dűlőben volt a Veszprémy család tanyásbirtoka, akik hosszú időn keresztül látták el Hadházon a postamesterséget. Innen ered a tanyájuk *Posta-tanya* elnevezése (vö. Veszprémy-szőlőskert), s emiatt kapta a dűlőföld, melyben a tanya fekszik, a *Posta-dűlő* nevet. — É. Kiss 1970: 479. — T25-F3.

Postaház 1968: *Postaház,* 1807: *Postaház.* — Egykori postaház a Dr. Földi János utca 8. szám alatt, mely Földi János lakóháza volt. Halála után a lovasposta működött az épületben. Később a Földi János Könyvtár, Emlékház és Hajdúhadházi Galéria épült a helyére. — É. Kiss 1968: 525, 541. — T32-B2.

Posta-kert 1. 2014: *Posta-kert,* 2001: *Posta-kert,* 1968: *Postakert,* 1861: *Postakertek,* 1806: *Postakert.* — Egykori kert a belterület északnyugati részén, a Tompa Mihály, a Vörösmarty és a Kertalja utcák által határolt területen. É. Kiss Sándor szerint ezen kívül még két olyan kert volt a településen, ahol a lovasposta idején a postalovak takarmányát termelték: az egyik a város északnyugati szélén, a Kabai kerten kívül (vö. Posta-kert 2.), a másik pedig a déli oldalon (vö. Déli-Posta-kert). A vasutak

megépítése folytán a lovasposta megszűnt, és így megváltozott az egykori postakertek rendeltetése is. — É. Kiss 1968: 525, 541, 1972: 118, Tóth 2001: 38. — T32-A2B2.

Posta-kert 2. 2014: *Posta-kert,* 1968: *Posta-kert.* — Egykori kert a belterület északnyugati részén, a Kabai-kert mellett. Vö. Posta-kert 1. — É. Kiss 1968: 525, T32-B2.

Postakert utca lásd **Kiss Ernő utca**

Posta malom 2005: *Posta-malom,* 1968: *Posta malom.* — Egykori malom a belterület északkeleti részén, a Klapka utca és a Mester utca találkozásánál. A postamesteré volt, erről kapta a nevét. — Hadházy 2005: 173, É. Kiss 1968: 525. — T32-C2.

Posta-tanya lásd **Veszprémy-szőlőskert**

Primus Andrásné-tanya lásd **Váradi-tanya**

Puhás 1971: *Puhás,* 1970: *Puhás, -ba,* 1962: *Puhás.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Hosszú-hát nyugati oldalán húzódik a Barakki úttól a Ligetig. A névadás indítékát nem ismerjük, talán puhafafajtákból álló erdőrészre utal. — HhT. 1971, É. Kiss 1970: 480, Tokaji 1962. — T24-D2.

Puhás nyiladék 1970: *Puhás-nyiladék.* — A település keleti határában lévő erdei út, amely a Barakki útból ágazik ki, és a Puhás keresztül vezet a Ligetig. — É. Kiss 1970: 480. — T25-E2.

Puhás-puszta 1839: *Puhás-puszta.* — Egykori tisztás a település keleti határában, a Puhás nevű erdőben. A területet később erdősítették, és a nevet ezt követően már nem használták. A *puszta* a helynév utótagjaként 'erdei tisztás' jelentésben szerepel. — FKnT., É. Kiss 1970: 480.

Puncsák-csőszház 2014: *Puncsák-csőszház ~ Csere egy erdészház,* 1970: *Középső csőszház, Gábor Sándor-féle csőszház.* — Erdészház a település délnyugati határában, a Csereerdő középső részén. A Csereerdőben máig három erdészház van: a Csere csőszház, a *Puncsák-csőszház* és a Külső csőszház. A ***Középső csőszház*** megnevezés az épület helyzetét jelzi. A *Puncsák-csőszház* és a ***Gábor Sándor-féle-csőszház*** nevek az erdészház korábbi erdőcsőszeire utalnak. A ***Csere egy erdészház*** nevet elsősorban az erdőgazdálkodással foglalkozók használják hivatalos névként. — É. Kiss 1970: 440, 452. — T24-A3.

Puncsák nyiladék lásd **Első nyiladék**

Púpos-hegy 1. 1970: *Púpos-hegy,* 1889: *Púpos hegy.* — Homokhegy a település nyugati határában, a Böszörményi úttól északra, a Kutas-dűlőben. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 179–180. — T23-H1.

Púpos-hegy 2. 1970: *Púpos-hegy,* 1835: *Púposhegy.* — Homokdomb a település délkeleti határában, Pallagon, az Ág-lapostól keletre. Ma már sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 179–180, Zoltai 1938: 45. — T29-F2.

Puszta lásd **Poroszló**

Rác-ház 1968: *Rác-ház,* 1839: *Rácz-ház-telek.* — Egykori telkes ház volt a Dorogiás területén, a Debreceni út keleti oldalán. 1839-ben már a város tulajdonában volt. ***Rácz-ház-telek***ként is említik. A nevek eredete bizonytalan. — É. Kiss 1968: 526, 1970: 480.

Rác köz lásd **Hajnal utca**

Rácz József-tanya lásd **Méhészház**

Radnóti Miklós utca 2014: *Radnóti Miklós utca.* — Utca a belterület déli részén, a Bercsényi utca és a Béke útja között. — T32-B4.

Rákóczi utca 2014: *Rákóci utca,* 2005: *Rákóczi utca, Vasút utca,* 1968: *Rákóuczi Ferenc utca, Vasút utca,* 1962: *Rákóczi utca, Vasút utca,* 1915: *Vasut utca.* — Hosszú utca a belterület keleti részén, amely a Dr. Földi János utcából nyílik, és a vasútvonalig vezet. 1852-től, a vasúti pálya megépítésétől 1924-ig ***Vasút utcá***nak hívták. Ma egy másik utcát neveznek így (lásd Vasút utca 1). — Hadházy 2005: 151, 171, É. Kiss 1968: 526, 533, 542, Tokaji 1962: 7, 9. — T32-C2.

Rákóczi utcai iskola 2014: *Rákóci utcai iskola ~ Rákóci úti iskola ~ Kisegítő iskola ~ Felzárkóztató iskola,* 2005: *polgári iskola,* 1968: *Polgári iskola,* 1968: *Rákóczi Ferenc utcai Általános Iskola.* — Általános iskola a Rákóczi utcán, közel a vasútállomáshoz. 1945-ig állami polgári iskola volt, innen ered a ***Polgári iskola*** elnevezése. Később a Bocskai iskola tagintézménye volt, majd az iskolák közigazgatási összevonása után ez az iskola is a Földi János is-

kola tagintézménye lett. Hivatalos neve: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Rákóczi Úti Tagintézménye. Az iskolában speciális kisegítő tagozatos osztályok is működnek, emiatt a helybeliek ***Kisegítő iskolá***-nak vagy ***Felzárkóztató iskolá***-nak is nevezik. — Hadházy 2005: 174, É. Kiss 1968: 525, 527. — T32-C2.

Rákosi Mátyás utca lásd **Károlyi Mihály utca**

Református elemi iskola lásd **Földi János iskola**

Református elemi népiskola lásd **Földi János iskola**

Református iskola lásd **Kossuth utcai iskola**

Református óvoda lásd **Kecskés óvoda**

Református temető lásd **Déli temető**

Református templom (1945 után)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Református templom 2014: *Református templom,* 2005: *református templom,* 2001: *Újtemplom, Református templom,* 1968: *Református templom, Templom.* — A belterület főterén álló neoromán stílusú református templom. Skalniczky Antal és Koch nevű építészek tervei alapján építették. 1872-ben tartották az első istentiszteletet az új templomban. A második világháborúban gyújtógránát találta el az épület északi tornyát, és a templom teljes berendezésével együtt a tűz martaléka lett. Az 1960-as években végezték el a templom teljes külső felújítását, a templom fennállásának 130. évfordulójára pedig megújult a templom belseje is. ***Templom-***nak és ***Új templom-***nak is említik. — Hadházy 2005: 63–75, É. Kiss 1968: 527, 530, Tóth 2001: 18, 38, 59. — T32-B3.

Református templom
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Régi iskola lásd **Földi János iskola**

Régi patika 2005: *Gondviselés patika,* 1968: *Rígi patika.* — Egykori patikaépület a belterület központjában, a Dr. Földi János utca 11. szám alatt, a Patika zug sarkán. *Régi patiká*-nak nevezték, mert ez volt a település első patikája. Valamikor az 1800-as években Csillay Zoltán gyógyszerész alapította, majd Farkas Ödöné lett. A ***Gondviselés patika*** nevet is viselte. A későbbi tulajdonos a gyógyszertárat elköltöztette, a helyiségben ezt követően fodrászat, ma fotóműterem működik. — Hadházy 2005: 124, É. Kiss 1968: 527. — T32-B2.

Régipince 1970: *Régi-pince.* — Egykori nyárfás erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdőben. A névadás indítéka ismeretlen. Ma már sem a nevet, sem az általa jelölt helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 480.

Régi-Poroszlai-kút 1863: *Régi poroszlai kút.* — Egykori kút, feltehetőleg a település északkeleti határában, Poroszlón. — É. Kiss 1970: 480.

Régi temető lásd **Nyugati temető**

Régi városháza 2005: *régi városháza,* 2001: *Nagyvárosháza, Ócska városháza,* 1968: *Régi városháza, Nagyvárosháza, Ócska városháza.* — Az egykori vörös bádogos, tornácos városháza épülete a belterület központi részén, a Bocskai tér délkeleti oldalán, a mai rendőrkapitányság épületével szemben állt. Az 1930-as évek végén bontották le. A mögötte lévő közbirtokossági székházat nevezték Kis városházának, ehhez képest használták rá a ***Nagy városháza*** megnevezést. 1912-től, amikor az új városháza felépült, a *Régi* vagy ***Ócska városházá***-nak is nevezték. — Hadházy 2005: 20,

É. Kiss 1968: 521, 527, Tóth 2001: 38, 40. — T32-B3.

Repce-kút 2001: *Repce kút,* 1968: *Repce-kút,* 1864: *Repcekút,* 1861: *Repce kút.* — Egykori kút a belterület keleti részén, a vasút és a Keleti temető között, a Barakki út mellett. Fontos szerepe volt a város ivóvízellátásában. A kút az 1930-as években elpusztult. A névadás indítékát nem ismerjük. — É. Kiss 1968: 527, 541, Tóth 2001: 36. — T32-D3.

Repce-kút-lapos 1968: *Repcekút-lapos.* — Egykori libalegelő a belterület keleti részén, a Repce-kút közelében. 1945 után házhelyeket jelöltek ki itt. — É. Kiss 1968: 527. — T32-D3.

Retek-kút 2005: *Retek-kút, Utcakút,* 1968: *Retek-kút, Uccakút.* — Egykori gémeskút, majd szivattyús kút a Retek sarkon, a belterület középső részén. Korábban nagy favályú is volt mellette. Az 1800-as évek végéig állt. ***Utca-kút-***nak is említik. — Hadházy 2005: 216, É. Kiss 1968: 527, 532. — T32-B3.

Retek sarok 2005: *Retek sarok,* 1968: *Retek sarok.* — Tér a belterület középső részén, a Kazinczy, a Toldi Miklós, a Szív és a Kiság utcák kereszteződésében. É. Kiss Sándor szerint nevét az egykor ott lakó fűszeres ragadványnevéről kapta. — Hadházy 2005: 216, É. Kiss 1968: 527. — T32-B3.

Rezes-tanya 1970: *Rezes-tanya.* — Az egykori termelőszövetkezet, a Béke téesz tulajdonában lévő major a település délkeleti határában, Pallagon, a Csonka-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 480.

Réz-erdő 1970: *Rézerdő.* — A település belterületétől délnyugatra, a Kis-telekben telepített elegyes erdő. É. Kiss Sándor szerint elképzelhető, hogy a *rezula* 'ritkítatlan, sűrű, fiatal erdő, cserjés, ültetett erdő, kis erdő' jelentésekben élő földrajzi köznév népetimológiás változata a *Réz-erdő* előtagja. Az is gyakori ugyanakkor, hogy a *réz* előtag az erdő színére utal. Csak kevesek által használt név. — FKnT., É. Kiss 1970: 480. — T24-A2.

Rhénes köz lásd **Tompa Mihály utca**

Rhénes utca 1. 2014: *Rénes utca,* 2005: *Rhénes utca,* 1968: *Rénes utca,* 1962: *Rhénes utca.* — Kisebb utca a belterület délkeleti részén. A Béke útjából nyílik, és dél felé, a Malom utcába vezet. É. Kiss Sándor szerint a helybeliek korábban a Tompa Mihály utcát hívták *Rhénes utcá*-nak, mert ott állt a Rhénes-ház, a névadó bizottság azonban ezt az utcát nevezte el így. Az utca a nevet az azóta kihalt vagy elvándorolt Rhénes családról kapta. Rhénes István az 1860-as években földörökítési pénztárnok, tanácsnok, majd 1876 után polgármester volt a településen. — Hadházy 2005: 167, 233, É. Kiss 1968: 527, Tokaji 1962: 9. — T32-B4.

Rhénes utca 2. lásd **Tompa Mihály utca**

Rikli lásd **Rikli-kert**

Rikli-kert 2014: *Rikli-kert ~ Rikli,* 2012: *Riklikert,* 1982: *Rikli kert.* — Szőlőskert a település délkeleti határában, a Fényestelep mellett. Mára nagy része teljesen elhagyott terület. Nevét a szőlőtelepítő Rikli Gyuláról kapta. ***Rikli*** formában is említik. — Hadházy 2012: 15, HhT. 1982. — T25-E3.

Római katolikus kápolna lásd **Katolikus templom**

Római katolikus templom lásd **Katolikus templom**

Rózsa Ferenc utca lásd **Rózsa utca**

Rózsa kocsma 2011: *Rózsa kocsma,* 2005: *Rózsa kocsma.* — Kocsma a belterület nyugati részén, a Bercsényi és a Batthyány utca sarkán. Az 1940-es években szatócsbolt működött a helyén. — Hadházy 2005: 224. — T32-B3.

Rózsa utca 2014: *Rózsa utca,* 2005: *Rózsa utca,* 1968: *Róuzsa utca,* 1962: *Rózsa Ferenc utca.* — Kisebb utca a belterület délnyugati részén. A Béke útját és a Bercsényi utcát köti össze kelet–nyugati irányban. Régebben ***Rózsa Ferenc utcá-***nak nevezték. — Hadházy 2005: 168, É. Kiss 1968: 527, Tokaji 1962: 9. — T32-B4.

Rucás 1. 2005: *Rucás csárda,* 1970: *Rucás, Rucás csapszék,* 1962: *Rucás csapszék,* 1934: *Rucás cs[árda],* 1928: *Rucás,* 1844: *Rucás csapszék,* 1839: *Rucás csapszéke,* 1835: *Ruczás Csapszék,* 1835: *Ruczás,* 1807: *Rutzás,* 1783: *Rudzás,* 1782–1785: w[irtshaus] *Rutzás,* 1782–1784: w[irtshaus] *Rutzas.* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás-tó mellett. A csapszékről a 18. század elejétől vannak az első említések, a nevét pedig a század végétől adatolhatjuk. ***Rucás csapszék*** és ***Rucás csárda*** néven is említik. A Debrecen

és Nyíregyháza közötti út kikövezése (1888) után az Álút, amely mellett feküdt, jelentőségét vesztette, és a *Rucás* rövid időn belül megszűnt. A kocsma a mellette lévő tóról kapta a nevét. — EKFT., Hadházy 2005: 253, É. Kiss 1970: 480–481, MoT. 1782–1784, Nagy 1928: 110, Tokaji 1962: 10, Zoltai 1934: 277. — T24-D5.

Rucás 2. lásd **Rucás-dűlő**

Rucás csapszék lásd **Rucás 1.**

Rucás csárda lásd **Rucás 1.**

Rucás-dűlő 1991: *Rucás-dűlő,* 1981: *Rucás-dűlő,* 1979: *Rucásdűlő,* 1970: *Rucás-dülő, Rucás, -ba,* 1967: *Rucásdűlő,* 1962: *Rucás dűlő.* — A település délkeleti határában, a Rucás nevű csapszék körüli dűlőföld és a mellette vezető, az Álút egyik szakaszát képező dűlőút. A területet ***Rucás-***nak is említik. — HBmT. 1979, HhT. 1991, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 481, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T24-D5.

Rucás-tó 1970: *Rucás-tó.* — Egykori tó a település délkeleti határában, Pallagon, a Rucás nevű csapszéktől keletre. A belvízrendezés előtt a település keleti határában sok volt a vizes, lápos terület, amely vonzotta a különféle vadmadarakat. Ezen a területen különösen sok vadkacsa volt, ez magyarázza a *Rucás-tó* elnevezést. — É. Kiss 1970: 481. — T24-D5.

Ságvári Endre utca 2014: *Ságvári Endre utca,* 1968: *Ságvári utca, Míheskert utca,* 1962: *Ságvári Endre utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Dorogiás és a Gárdonyi Géza utcákat köti össze észak–déli irányban. 1924-től 1947-ig ***Méheskert utca*** volt a hivatalos neve, melyet a Sallai család ott lévő méhészetéről kapott. — É. Kiss 1968: 518, 527, Tokaji 1962: 9. — T32-A4.

Sakter utca lásd **Bethlen utca**

Sallai Imre utca lásd **Munkácsy Mihály utca**

Sámsoni út 1. 2014: *Sámsoni út,* 2005: *Sámsoni út,* 2001: *Sámsoni út,* 1997: *Sámsoni út,* 1970: *Sámsomi út,* 1962: *Sámsoni út,* 1738: *Sámsoni út.* — Régi, nevezetes út, amely a Széchenyi utca folytatásaként a település délkeleti határában, a Nagy-erdőn és Pallagon keresztül Hajdúsámsonba vezet. — Hadházy 2005: 264, É. Kiss 1970: 481, Tokaji 1962, Tóth 1997: 15, 2001: 42. — T25-E3F4.

Sámsoni út 2. 1767: *Sámsoni út,* 1746: *Sámsonra út.* — Egykori út, mely a település déli határán keresztül Hajdúböszörményből Hajdúsámsonba vezetett. Az utat a 19. század elején, Pallag parcellázásakor megszüntették. — É. Kiss 1970: 481.

Sándor András-féle-tanya lásd **Fási-tanya**

Sándor-dűlő lásd **Sándor Lajos-dűlő**

Sándor Lajos-dűlő 1991: *Lajos-dűlő,* 1981: *Sándor Lajos dűlő,* 1979: *Sándor Lajos dűlő,* 1970: *Sándor Lajos-dülő,* 1967: *Sándor Lajos dűlő,* 1962: *Sándor dűlő.* — Dűlőföld a település délkeleti határában, Pallagon, az ugyanilyen nevű dűlőút nyugati oldalán. Északi része ma már Bocskaikert közigazgatási határához tartozik. ***Sándor-dűlő*** és ***Lajos-dűlő*** néven is említik. Nevét a dűlőföldön lévő tanya tulajdonosáról kapta. — HBmT. 1979, HhT. 1991, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 481, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T24-C5.

Sánta Takács József tanyája 1970: *Sánta-Takács József tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Borók omlása területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491.

Sárga bolt 2005: *Sárgaház,* 2001: *Sárgaház,* 1968: *Sárgabóut,* 1962: *Sárga-bót,* 1916: *Sárgaboltok.* — Egykori épület a belterület központjában, a mai park területén. Korábban a Nagy csapszék állása volt a lovak és a szekerek számára, de a vasút építése után ebben a funkciójában feleslegessé vált, és az épületben üzlethelyiségeket alakítottak ki. Nevét színéről kapta. ***Sárga ház-***nak is említik. A Bocskai tér rendezésekor, az 1930-as években lebontották. — É. Kiss 1968: 527, 541, Hadházy 2005: 18, Tóth 2001: 40. — T32-B3.

Sárga ház lásd **Sárga bolt**

Sarka-kút 2005: *Sarka-kút,* 2001: *Sarka kút,* 1968: *Sarka-kút.* — Egykori közkút a Béke útján, a Rhénes utca elágazásának közelében. A Sarka Szabó család házával szemben volt, innen kapta a nevét. — Hadházy 2005: 167, É. Kiss 1968: 527, Tóth 2001: 36. — T32-B3.

Sarka-telek 1806: *Sarka-telek.* — Egykori földterület a település határában, helyét pontosabban nem ismerjük. Az előtagja bizonyára személynév. — É. Kiss 1970: 482.

Sárkuta 1476/1477: *Sarkwtha,* praed. — A 15. századi forrásban mint Böszörmény tartozékaként szereplő birtokot említik. Azonosítani szokás a *Szárkút* nevű határrésszel, s ennek alapján helyét Hajdúhadház nyugati határában keresik. Az azonosítás esetén vagy egy *Sárkút* > *Szárkút* változással kell számolnunk (ami a *szár* előtag elavulása miatt nem problémamentes feltevés; ennek etimológiai vonatkozásait lásd a Szár-kút szócikkében), de esetleg elképzelhető a fenti adat *Szárkuta* olvasata is. A birtok neve mindenképpen egy kút megnevezéséből származik, amelyet vagy a színéről, vagy pedig a mocsaras környezetéről neveztek el. Felmerült az a kevésbé valószínű, de el nem vethető elképzelés is, miszerint a név előtagja a régi magyar *Sár* személynévből alakult. — Cs. 1: 634, MTSHnt. 11, Németh 1997: 163, Zoltai 1926: 110.

Sárkút-tanya 1952: *Sárkúttanya.* — Egykori tanya Hajdúhadházon. Pontos helyét nem ismerjük, de felvethető, hogy a Sárkuta nevű hellyel hozható összefüggésbe, ez alapján a település nyugati határában lehetett.

Sátor lásd **Nyugati-cigánysátor**

Savanyító üzem 2014: *Savanyító üzem.* — A belterület északi részén, a Vágóhíd utcában, a Vágóhíd mellett levő savanyúságot készítő üzem. — T32-C1.

Savanyú lásd **Savanyú-erdő**

Savanyú-erdő 1997: *Savanyúkert,* 1970: *Savanyú-kert, Savanyú,* 1962: *Savanyú erdő,* 1884: *Savanyu Kert,* 1853: *Savanyú erdő,* 1853: *Savanyu kert.* — Egykori tölgyerdő a település északkeleti határában, Poroszlón. A második világháború idején kivágták. A névadás indítékát nem ismerjük. É. Kiss Sándor szerint különös szépsége miatt *kert* utótaggal ***Savanyú-kert-***nek is nevezték az erdőt. Emellett ***Savanyú*** formában is említik. — HKFT., É. Kiss 1970: 482, Révész 1853: 44, Tokaji 1962, Tóth 1997: 15. — T19-G5.

Savanyú-kert lásd **Savanyú-erdő**

Savanyú-lapos 1970: *Savanyú-lapos.* — Mélyen fekvő terület a település északkeleti határában, a Savanyú-erdő környékén. — É. Kiss 1970: 482.

Savós-Gút alja 1970: *Savósgút-alja.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a hajdúsámsoni határ mellett fekvő terület. A közigazgatásilag Hajdúsámsonhoz tartozó Savós-Gút nevű erdő alsó része. É. Kiss Sándor szerint a név utótagja a Gut-Keled nemzetség Gut tagjának nevével hozható összefüggésbe. E névforma kialakulására bizonyára a Hajdúsámsontól nem messze fekvő Guti-erdők lehettek hatással. Más elképzelések alapján a név inkább a *savós* melléknévnek és a *kút* főnévnek az összetétele lehet, így a terület savanyúvíz kútjáról kaphatta a nevét. Ezt támogatja, hogy a Hajdúsámson területén lévő erdő több forrásban is Savós-kút formában szerepel. — FNESz. *Savóskút,* É. Kiss 1970: 482, Szilágyi 2011: 46–47. — T25-F4.

Sebestyén-tanya 2014: *Sebestyéin-tanya,* 1970: *Sebestí-tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Szárkút területén, a Takács dűlőtől kissé nyugatra. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 482. — T23-G1.

Serkevár lásd **Kinizsi utca**

Serkevár zug lásd **Vadas utca**

Sertés lásd **Sertés-csere**

Sertés-csere 1991: *Sertés-csere,* 1981: *Sertés-csere, Sertés-erdő,* 1970: *Sertés, -re,* 1943: *Sertés-csere,* 1900: *Sertés csere,* 1884: *Sertés,* 1750: *Sertés.* — Egykori tölgyerdő a Nagyerdőben, a Keleti temető közelében, a Kucikhegytől délre. Ma már akác- és nyárfaerdő. É. Kiss Sándor szerint a név előtagja onnan ered, hogy régen sertésnyomásként hasznosították. A név utótagja pedig arra utal, hogy egykor csertölgyek alkothatták az erdő nagy részét, a *csere* jelentése ugyanis 'cserfákból álló erdő(rész)'. ***Sertés-erdő*** és ***Sertés*** formában is említik. — FKnT., HhT. 1900, 1943, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 482, MoFnT. 2. — T24-D2.

Sertés-erdő lásd **Sertés-csere**

Sertés-tiszta 1970: *Sertés-tiszta.* — Egykori tisztás, később erdősített terület a belterülettől keletre, a Sertés-cserében. 1936-ig szántó volt, melyen takarmányt termeltek az apaállatoknak. — É. Kiss 1970: 482. — T24-D2.

Siket Csősz Gábor-tanya 1970: *Siket Csősz Gábor-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Bogárzó nevű területen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 443.

Siket Kiss Gábor-féle-tanya 1970: *Siket-Kiss Gábor-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti részén, a Rucás-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 461.

Sillye 2014: *Sije ~ Sije-sír ~ Sije-fa.* | *Sije kapitány elbútt a fába a labancok elől. Vitte oda a város pénzit. De a kutyája elárulta, ezéirt megtalálták. Megölte az összes üldözőt, átlőtték a torkát, ő is meghalt.* 2005: *Sillye* erdőrész, 1971: *Sillye-emlékhely,* 1970: *Sillye, -be.* — Erdőrész és síremlék a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Sámsoni úttól északra. A hagyomány szerint itt van Sillye hajdúkapitány sírhelye, aki 1693-ban egy tatártámadásban vesztette életét. A helybeliek elmondása alapján a támadáskor a város lakossága Sillye kapitány vezetésével a Nagy-erdőbe menekült. Sillye bebújt a támadók elől egy nagy fa odvába, ahová a város pénzét is elrejtette. Hűséges kutyája árulta el a rejtekhelyét, ami a kapitány vesztét okozta, a pénz azonban érintetlenül került elő. A hős kapitányt egy elhagyott kút mélyébe temették. A sírhalomra később kopjafát állítottak. A név eredetéről szóló legendát a helybeliek ma is ismerik. ***Sillye-fa, Sillye-sír*** és ***Sillye-emlékhely*** néven is említik. — Hadházy 2005: 265, HhT. 1971, É. Kiss 1970: 482. — T24-D2.

Sillye-emlékhely lásd **Sillye**

Sillye-fa lásd **Sillye**

Sillye Gábor utca 2014: *Sije Gábor utca,* 2005: *Sillye Gábor utca.* — A Jászai Mari utca folytatása a belterület déli részén. Sillye Gábor országgyűlési képviselő és az utolsó hajdúkerületi főkapitány volt. — Hadházy 2005: 227. — T32-A5.

Sillye-sír lásd **Sillye**

Simon-hegy 2014: *Simon-hegy,* 2012: *Simon-hegy,* 1970: *Simon-hegy.* — Homokdomb a település északnyugati határában, a Szárkút területén. Az itteni földek tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2012: 18, É. Kiss 1970: 482. — T17-E4.

Simon-kert 2014: *Simon-kert,* 2012: *Simon-kert,* 1970: *Simon-kert,* 1962: *Simon kert.* — Zártkert a település északnyugati határában, a Szárkút területén, a Simon-hegyen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2012: 18, É. Kiss 1970: 482, Tokaji 1962. — T17-E4.

Sipos-féle-tanya lásd **Sipos-tanya**

Sipos juhász-tanya lásd **Arany-tanya**

Sipos-kert 2014: *Sipos-kert,* 2012: *Siposkert,* 2005: *Sipos kert,* 1991: *Sipos-kert,* 1982: *Sipos kert,* 1970: *Sipos-kert,* 1962: *Sípos kert,* 1870–1871: *Sipos kert,* 1853: *Sípos kert,* 1806: *Sipos Kert.* — Szőlőskert a belterülettől kissé nyugatra, a Cégény út északi oldalán, a Gáborkerttel szemben. A 18. század közepén parcellázhatták. A város egyik legrégibb, ma is gondozott szőlőskertje. Egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — Hadházy 2005: 192, 249, 2012: 20, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1982, 1991, É. Kiss 1970: 483, Tokaji 1962. — T18-B5.

Sipos Sándor tanyája lásd **Sipos-tanya**

Sipos-tanya

Sipos-tanya 2014: *Sipos-tanya ~ Sipos-féle-tanya ~ Sipos Sándor tanyája ~ Gatyás Sipos Sándor tanyája ~ Gatyás Sipos Lajos tanyája,* 1970: *Sipos Sándor tanyája, Mányi Gábor tanyája.* — Tanya a Cégény út déli oldalán, a Paradicsom-kert és a Cégény út között, a Balázsi-kerttel szemben. A helybeliek ***Sipos-tanya, Sipos-féle-tanya, Gatyás Sipos Sándor tanyája*** és ***Gatyás Sipos Lajos tanyája***-ként is említik, egy időben pedig ***Mányi Gábor tanyája***-ként is előfordult. Nevét tulajdonosairól kapta. — É. Kiss 1970: 466. — T17-H5.

Sipos zug 1968: *Sípos zug.* — Egykori zsákutca a belterület nyugati részén, a Bezerédi utca dél felé nyúló része. Nevét az ott lakó *Görbe Sipos* nevű emberről kapta. — É. Kiss 1968: 52. — T32-A3.

Siralom-gödör lásd **Cigányok siralmas gödre**

Sirály utca 2014: *Siráj utca,* 2005: *Sirály utca,* 1968: *Siráj utca, Gyenge zug,* 1962: *Sirály*

utca. — Utca a belterület központi részén, a Kazinczy utca és Béke útja között. A ***Gyenge zug*** elnevezést az egykor itt lakó Gyenge Jánosról kapta. — Hadházy 2005: 167, É. Kiss 1968: 511, 528, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Somogyi-pékség 2011: *Somogyi-pékség,* 2005: *Somogyi pékség, Kormányos-féle pékség.* — Egykori pékség a Jókai utca sarkán. Szabó József borbélyüzlete helyén nyílt a ***Kormányos-féle-pékség,*** majd az 1960-as évek elejétől Somogyi Antal magánpéksége. Egykori tulajdonosairól kapta a nevét. — Hadházy 2005: 128, 127. — T32-B3.

Soós-tanya 1970: *Sós-tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Méneskertben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483.

Sőrés lásd **Bolgár Sőrés-csemegés**

Stefánia 2014: *Stefánia,* 2005: *Csókos csapszék, Stefánia,* 2001: *Stefánia, Csókos,* 1968: *Csóukos,* 1863: *Csókos,* 1838: *Csókos.* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék az Arany János utcán, a Vörösmarty és a Jókai utca kereszteződésénél. Az 1800-as évek elején építették. É. Kiss Sándor szerint a kocsmáros csókos feleségéről kapta a ***Csókos, Csókos csapszék*** nevet. A csapszék megszűnése után a helyére az Országos Stefánia Szövetség Anya- és Csecsemővédelmi Intézménye költözött, amit a helybeliek *Stefániá*-nak neveztek. Később üzlethelyiséget alakítottak ki az épületben. — Hadházy 2005: 229, É. Kiss 1968: 506, 539, Tóth 2001: 11, 102. — T32-B2.

Stein lásd **Uzonyi-szőlő**

Stein-tanya lásd **Uzonyi-szőlő**

Strázsa-hegy 1970: *Strázsa-hegy, Esterázsa-hegy,* 1870–1871: *Strázsa hegy.* — Egykori homokdomb a település délkeleti határában, az Álúttól délre, a Szajha-hegy közelében. Később erdősítették. É. Kiss Sándor szerint a név feltehetőleg onnan származik, hogy a hely katonák vagy pásztorok megfigyelőpontjaként szolgálhatott a települést vagy a nyájat veszélyeztető ellenséggel szemben. A település határában több olyan magaslat van, amelyek elnevezése hasonló funkcióra utal: Vigyázó-hegy, Katona-hegy, Virrasztó-hegy. — HhT. 1870–1871a, É. Kiss 1970: 450, 483. — T24-C4.

Sugár utca 2014: *Sugár utca,* 2005: *Sugár utca,* 1968: *Súgár utca,* 1962: *Sugár utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, az Irinyi és a Dorogiás utcát köti össze, párhuzamos a Bercsényi utcával. Nevét feltehetőleg egyenes vonalvezetéséről kapta. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 528, Tokaji 1962: 9. — T32-A4.

Szabó Béla-tanya 2014: *Szabó Béla-tanya.* — Tanya a település nyugati határában, a Mátyás dűlő mellett. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T24-A1.

Szabó Gábor utca 2014: *Szabó Gábor utca,* 2005: *Lenin út, Szabó Gábor utca,* 1968: *Lenin utca,* 1962: *Lenin utca.* — Utca a belterület déli részén, a Malom és a Bedő Albert utca között. Korábban ***Lenin út-***nak vagy ***Lenin utcá-***nak nevezték, ma *Szabó Gábor utca* a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 169, 170, É. Kiss 1968: 517, Tokaji 1962: 8. — T32-B4.

Szabó Gábor úti iskola lásd **Szukacstelepi iskola**

Szabó József tanyája lásd **Budai Szabó József tanyája**

Szabó-tanya 1. 1943: *Szabó tn. [tanya],* 1900: *Szabó tn. [tanya],* 1884: *Szabó tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Tökös-hegytől délre, a Baloghtanyától északra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T25-E5.

Szabó-tanya 2. 1962: *Szabó tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út és a Dorogi út kereszteződésénél. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T17-F2.

Szabó-tanya 3. 1962: *Szabó tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Újfehértói út közelében, a Fülöp-tanya mellett. Feltehetően tulajdonosáról kapta a nevét. — Tokaji 1962. — T16-D4.

Szajha-dűlő 2001: *Szajha-dűlő,* 1970: *Szajha-dülő,* 1962: *Szajha dűlő.* — Dűlőföld és a mellette vezető dűlőút a település délkeleti határában, az Ozsvát-dűlő mellett. A benne található Szajha-hegyről kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 485, Tokaji 1962, Tóth 2001: 84. — T24-D4D5.

Szajha dűlő lásd **Tanyák útja**

Szajha-hegy 2014: *Szajha-hegy,* 1982: *Szajha hegy,* 1980: *Fajha halom,* 1970: *Szajha hegy,* 1943: *Fajha-h[egy],* 1884: *Fajha h[egy],* 1870–1871: *Szajha hegy.* — Magasabban fekvő dombos rész a település délkeleti határában, a Szajha-dűlőben. Korábban homokdomb volt, ma erdős terület. A nevével kapcsolatban többféle hagyomány él. A helybeliek szerint az elnevezés arra utal, hogy a határnak ezen a részén a föld nagyon silány, semmit sem érő. É. Kiss Sándor viszont úgy véli, hogy a *Szajha-hegy* egykor igazságszolgáltató hely lehetett, ahol a házasságtörő és parázna nőket büntették meg. Néhány térképes forrásban ***Fajha-hegy, Fajha-halom*** néven is szerepel, talán eufemisztikus céllal. — HhT. 1870–1871a, 1943, 1982, HKFT., É. Kiss 1970: 484–485, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105. — T24-D4.

Szakolyi út 1970: *Szakolyi út, Balkányi út,* 1867: *Szakolyi út.* — Debrecenből Szakoly és Balkány felé vezető egykori földút. A hajdúhadházi határ délkeleti részén haladt keresztül. A Halas-hegynél érte el a határt, és északkeleti irányba ment a hajdúsámsoni Savós-Gút felé. ***Balkányi út***-nak is nevezték. — É. Kiss 1970: 485. — T25-F5.

Szalárdi-telek 1839: *Szalárdi telek.* — Egykori telekföld a település határában, pontosabb fekvését nem ismerjük. Tulajdonosáról kaphatta a nevét. — É. Kiss 1970: 485.

Szállásföld 2014: *Szállásföld,* 1970: *Szállások, -ra, Szállásföldek.* — Nagy kiterjedésű terület a település északnyugati határában, a Dorogi út és a Cégény út között, mely a Téglási úttól egészen a Vidi-földig terjed. Közigazgatásilag egy része Hajdúvidhez tartozik. Az elnevezéssel kapcsolatban többféle hagyomány él. Egyesek szerint azokat a belterülettől messzebb lévő földeket nevezték *szállás*-nak, amelyekre nyári szállásokat készítettek az állatok és emberek számára, hogy ne kelljen minden nap hazajárni a távoli földekről. Más elképzelés szerint a *Szállásföld,* ***Szállások*** elnevezések onnan származnak, hogy a letelepülők itt szabadon szállhattak meg, s szabadon foglalhatták el őket. A *Szállásföldek*-en lévő kisebb területeket pedig gyakran úgy nevezték el, hogy a föld tulajdonosának nevét kiegészítették a *szállás* közszóval, később ehelyett a *-tanya* és a *-föld* megjelölés lett az általános. — É. Kiss 1970: 485–488. — T16-D2, T17-E2G4.

Szállások lásd **Szállásföld**

Szálló lásd **Városháza**

Szalmad 2001: *Szalmad,* 1968: *Szalmad, -ra,* 1962: *Szalmad.* — Kisebb domb és a körülötte lévő lakott terület a település keleti részén, a Hajnal és a Festő utcák találkozásánál. É. Kiss Sándor szerint a név a szalmatetős házakra utalóan a *szalma* főnévből alakult *-d* helynévképzővel, ám ez esetben eredetileg *Szalmád*-nak hangozhatott. — É. Kiss 1968: 528, Tokaji 1962: 7, Tóth 2001: 38. — T32-C3.

Szamár-erdő 2014: *Szamár-erdő,* 1991: *Szamár-h[egy],* 1970: *Szamár-hegy.* — Magasabban fekvő erdős terület a település északkeleti határában, a Ligeten, a bökönyi határ közelében. Korábban kopár, szélhordásos homokdomb volt. ***Szamár-hegy-***nek is említik. A névadás indítékát nem ismerjük. — HhT. 1991, É. Kiss 1970: 488. — T25-G1.

Szamár-hegy 1. 1970: *Szamárhegy, Szamárszíl, -re,* 1767: *Szamár Szél.* — A Csereerdő délnyugati, Bodaszőlő felé eső sarka a település délnyugati határában. ***Szamár-szél-***nek is nevezték, de ma már egyik elnevezést sem ismerik. Hajdúböszörményben (Bodaszőlőn) ugyancsak *Szamár-hegy*-nek nevezik (lásd ott). — É. Kiss 1970: 488. — T23-H4H5.

Szamár-hegy 2. lásd **Szamár-erdő**

Szamár-szél lásd **Szamár-hegy**

Szar-hegy 1970: *Szar-hegy.* — Magasabban fekvő terület a belterület nyugati részén, a Nyugati-laposon. Nevének előtagja a terület egykori árnyékszék funkciójára utal. Ma már nem használatos elnevezés. — É. Kiss 1970: 488. — T32-A3.

Szár-kút 2014: *Szár-kút ~ Téglakút,* 1850: *Szár kut,* 1849: *Szár kut* kávai elromlottak, 1848: *Szárkut.* — Egykori kút a település északnyugati határában, a róla elnevezett területen, amelynek legrégebbi adatait a 18. századból ismerjük. Téglából volt kirakva, emiatt ***Téglakút***-nak is említik. *Szár-kút* nevét valószínűleg kávájának színéről kapta, az elavult *szár* szó ugyanis 'világos színű, sárgás' jelentésben volt használatos. A kút a 19. század

végén még megvolt. — H. Fekete 1959: 103, É. Kiss 1970: 488. — T23-H1.

Szárkút 2014: *Szárkút,* 2011: *Szárkútdűlő,* 2005: *Szárkút,* 2001: *Szárkut, Szárkút-dülő,* 1991: *Szárkút-dűlő,* 1982: *Szárkút,* 1981: *Szárkútdűlő,* 1979: *Szárkútdűlő,* 1970: *Szárkút-dűlő, Szárkút, Szárkút-járás,* 1967: *Szárkútdűlő,* 1962: *Szár-kút,* 1959: *Szárkút, Szárkút-dűlő,* 1927: *sárkúti dűlő, Szárkut dülő,* 1870–1871: *Szárkút,* 1853: *Szárkút* környéke, 1807: *Szárkút,* 1786: *Szárkút,* 1783: *Szár kut* környéke, 1770: *Szár Kut* Környéke, 1770: *Szárkuttya.* — Nagy kiterjedésű terület a település északnyugati határában, a Szárkút dűlő két oldalán. Átnyúlik Hajdúböszörmény határába is (további adatait lásd ott). A terület a 19. század végéig rajta állt Szár-kútról kapta a nevét. ***Szárkút-dűlő*** és ***Szárkút-járás*** formában is említik. Esetleg összefügg a *Sárkuta* névvel. — H. Fekete 1959: 100, 103, FNESz. *Szár,* Hadházy 2005: 279, HBmT. 1979, HbT. 1786, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1982, 1991, Hnt. 1967, 2011, É. Kiss 1970: 488, MoFnT. 2, Tokaji 1962: 11, Tóth 2001: 164. — T17-E5G5.

Szárkút dűlő 2014: *Szárkút düllő,* 2005: *Szárkút-dűlő,* 1970: *Szárkút dűlő,* 1962: *Szárkút dűlő.* — Fő dűlőút a település északnyugati határában, a Cégény úttól délre, azzal párhuzamosan fut a Szárkút területén. A Böszörményi útból ágazik ki, és az Újfehértói útig tart. Általánosan ismert név. — Hadházy 2005: 279, É. Kiss 1970: 488, Tokaji 1962: 11. — T17-E4F4.

Szárkút dűlő

Szárkút-dűlő lásd **Szárkút**

Szárkúti iskola 2005: *szárkúti iskola,* 1972: *Szárkúti iskola.* — Egykori tanyasi iskola a település északnyugati határában, a Szárkúton, az Uzonyi-szőlőben. Az iskola a háború után létesült, és 1969-ig működött. — Hadházy 2005: 279, É. Kiss 1972: 127. — T17-G5.

Szárkút-járás lásd **Szárkút**

Szarvas-tanya lásd **Biró-föld**

Széchenyi utca 2014: *Szécsényi utca,* 2012: *Ólaskert,* 2005: *Széchenyi utca, Ökörkút-köz,* 1968: *Ökörkút köz, Szécsényi utca,* 1962: *Széchenyi utca, Ökörkút köz,* 1797: *Ólas kert.* — Hosszú utca, mely a belterület központjától délkeleti irányba a Sámsoni út felé vezet. Korábban nem voltak itt lakóházak, csak ún. ólaskertek, melyben a szálas takarmányt és a jószágokat tartották, erre utal az ***Ólas-kert*** elnevezése. A palánkon belül a kazlak elhelyezését tűzvédelmi okok miatt tiltották. Később ezekre a portákra is lakóházak épültek. Keleten, az utca végénél fekvő lapos területen, az Ökörkút-laposon volt régebben az igás ökrök legelője és az Ökörkút, melyről az utca az ***Ökörkút köz*** nevet kapta. — Hadházy 2005: 199, 2012: 11, É. Kiss 1968: 524, 528, 541, Tokaji 1962: 9. — T32-C3.

Szederjes 1. 2014: *Szederjes ~ Szederjes-lapos,* 2005: *Szederjes tó, Szederjes,* 2001: *Szederjes, Szederjes tó,* 1972: *Északi lapos,* 1970: *Szederjes, Szederjes-lapos,* 1968: *Szederjes tó.* — Egykori mélyen fekvő lapos a belterület északi részén, melyet a Vágóhíd utca, a Vénkert utca, a Vásártér utca és a Dr. Földi János utca határol. Nagyobb esőzések idején, olvadáskor megtelt vízzel, és csak aszályosabb időben száradt ki teljesen. Télen a befagyott Szederjesre gyakran jártak ki korcsolyázni. A név arra utal, hogy a területen sok szederbokor lehetett. ***Szederjes-tó, Szederjes-lapos*** és ***Északi-lapos*** néven is említik. — Hadházy 2005: 12, 151, 193, É. Kiss 1968: 528, 1970: 465, 488, M. Nepper 1972: 17, Tóth 2001: 38, 59. — T32-C1.

Szederjes 2. lásd **Vadas csárda**

Szederjes(i) kocsma lásd **Vadas csárda**

Szederjes-lapos lásd **Szederjes 1.**

Szederjes-tó lásd **Szederjes 1.**

Szederszájú Gulyás István tanyája 1970: *Szederszájú-Gulyás István tanyája.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, a Dudásban, amely az Új barázda téesz majorja volt. Nevének előtagjában a *Szederszájú* bizonyára ragadványnév. — É. Kiss 1970: 454.

Szegényház 2014: *Szegéinyház,* 2005: *Szegényház, Aggmen-ház,* 2001: *Szegényház,* 1968: *Szegĩház.* — Épület a belterület északi részén, a Táncsics Mihály utca 9. szám alatt. 1945-ig szegényebb időseket gondoztak benne, az ilyen szociális, befogadó intézményeket nevezték ***Aggmenház-***nak is. — Hadházy 2005: 250, É. Kiss 1968: 528, Tóth 2001: 58. — T32-B2.

Szeglet-kút 2005: *Szegletkút,* 1970: *Szegeletkút.* — Egykori kút a település nyugati határában, a Kutas-erdőben. Sokáig a terület egyetlen nagy és jó vizű kútja volt. Az elnevezés onnan származik, hogy az Eklézsia földjére menő nyiladék szegletében állt. Ma már nincs meg, a 20. század elején betemették. — Hadházy 2005: 278, É. Kiss 1970: 490. — T23-H2.

Székely Szabó Imre tanyája 1970: *Székely Szabó Imre tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Savós-Gút alján. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483.

Szektaház lásd **Imaház**

Szeles 1. 2014: *Szeles ~ Szeles-erdő,* 2012: *Szeles,* 1970: *Szeles, -be.* — Erdő a belterülettől északkeletre, a Ligeten, a Vén-kert és a téglási határ mellett. É. Kiss Sándor szerint az elnevezés onnan származik, hogy „itt mindig erősebben fúj a szél, mint másutt". — Hadházy 2012: 21, É. Kiss 1970: 490. — T24-D1.

Szeles 2. lásd **Szeles-malom**

Szeles-erdő lásd **Szeles 1.**

Szeles-malom 2005: *Szeles,* 1968: *Szeles-malom.* — Egykori szárazmalom a belterület keleti részén, az Álmos utcán, a vasútvonal közelében. ***Szeles-***nek is nevezik. Nevét molnárjáról kapta. — Hadházy 2005: 187, É. Kiss 1968: 528. — T32-C3.

Szélmalom 2014: *Széilmalom,* 2005: *Szélmalom,* 1968: *Szélmalom.* — Egykori szélmalom a belterület nyugati részén, a Kossuth utca belterületről kivezető szakaszának északi oldalán. A 19. század végén leégett, de vörös téglás fala még sokáig állt a Szélmalom-dombon. É. Kiss Sándor szerint a név azért is maradt fenn, mert a domb, amelyen állt, a malom nevét viseli. — Hadházy 2005: 239, É. Kiss 1968: 528. — T32-A3.

Szélmalom-domb 2005: *Szélmalomdomb.* — Domb a belterület nyugati részén, a Kossuth utca belterületről kivezető szakasza mellett, melyen egykor a Szélmalom állt. — Hadházy 2005: 239, É. Kiss 1968: 528. — T32-A3.

Szélső utca 2014: *Szélső utca.* — Utca a belterület déli részén, a Béke útja és a Telekföld dűlő között. Hivatalos név. — T32-B5.

Szél út 2014: *Széil út,* 1970: *Szíl-út.* — Egykori út a település délnyugati határában, a Csereerdő keleti szélén. A belterület délnyugati részétől a Monostor-árokig tartott. Mára a Négyes főút elkerülő szakaszának része lett. — É. Kiss 1970: 490. — T24-B2.

Szemes-dűlő 2011: *Szemes-düllő,* 1970: *Szemes-dűlő,* 1970: *Csibi-dűlő,* 1962: *Szemes dűlő.* — Dűlőföld és a keleti oldalán vezető dűlőút a település délkeleti határában, Pallagon, a Csonka-dűlő mellett. ***Csibi-dűlő-***nek is említik, mindkét névváltozat a terület egykori tulajdonosára utal. — É. Kiss 1970: 441, 490, Tokaji 1962. — T25-E4E5.

Szemes-kert 1970: *Szemes-kert.* — A település délkeleti határában, Pallagon, a Szemes-dűlő északi végén lévő szőlőskert. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 490. — T25-E4.

Szénási-tanya 1970: *Színási-tanya,* 1962: *Szénási tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Dorogi út északi oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 490, Tokaji 1962. — T17-G3.

Szentdemeter lásd **Demeter**

Szente-malom 2001: *Szente malom,* 1968: *Szente-malom.* — Egykori gőzmalom, mely a 20. század első felében pusztult el. A Béke útja és a Malom utca sarkán állt, a belterület délkeleti részén. Tulajdonosáról kapta a nevét. Emlékét a Malom utca neve őrzi. — É. Kiss 1968: 529, Tóth 2001: 13. — T32-B4.

Szeszfőzde 1. 2005: *szeszfőzde,* 2001: *Pálinkafőzde,* 1968: *Szeszfőüzde, Pájinkafőüző.* —

Egykori szeszfőzde a belterület északkeleti részén, a vasútállomás közelében. ***Pálinkafőzde*** és ***Pálinkafőző*** formában is említik. — Hadházy 2005: 181, É. Kiss 1968: 524, 529, Tóth 2001: 38.

Szeszfőzde 2. 2014: *Szeszfőüzde.* — Szeszes italt gyártó üzem a belterület legdélebbi részén, a Béke útjának a településből kivezető szakaszán. — T32-B5.

Szilágyi Dániel gimnázium 2014: *Szilágyi Dániel gimnázium,* 2005: *Szilágyi középiskola, Szilágyi Dániel Gimnázium.* — Középiskola a belterület központjában, a Bocskai téren. Az egykori zsidók fürdője helyén épült, és 1996-ban adták át. ***Szilágyi középiskola***-ként is említik. Hivatalos neve: Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola. Az intézmény a vele szomszédos házban született Szilágyi Dániel, nemzetközileg elismert 19. századi orientalista és turkológus nevét vette fel. — Hadházy 2005: 150, 159, 160. — T32-B2.

Szilágyi Dániel utca 2014: *Szilágyi Dániel utca,* 1968: *Hunyadi zug.* — Utca a belterület központi részétől kissé délkeletre, a Széchenyi utca és a Petőfi utca között. Névadójához lásd a Szilágyi Dániel gimnázium szócikkét. Korábban zsákutca volt, melyet ***Hunyadi zug***-nak neveztek az itt lakó Hunyadi családról. — É. Kiss 1968: 496, 512. — T32-C3.

Szilágyi-hegy 2005: *Szilágyi-hegy,* 1968: *Szilágyi-hegy,* 1863: *Szilágyi hegy,* 1861: *Szilágyi hegy.* — Kiemelkedés a belterület délkeleti részén, az Erdő utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca találkozásánál. Nevének előtagja személynév. — Hadházy 2005: 204, É. Kiss 1968: 529, 541. — T32-C4.

Szilágyi középiskola lásd **Szilágyi Dániel gimnázium**

Szilvás-kert 1968: *Szilváskert,* 1866: *Szilvás kert.* — Egykori szilváskert a belterület déli részén, a mai Török Ignác utca területén. 1947-ig ezt az utcát Szilváskert utcának nevezték. Ma már beépült, lakott terület. — É. Kiss 1968: 529, 541. — T32-B3.

Szilváskert utca lásd **Török Ignác utca**

Szivárványos-kút 2001: *Szivárványos kút,* 1968: *Szivárványos-kút.* — Kút a belterület központjában, a Földi János iskola udvarán. A város vízellátásában régen fontos szerepe volt, ez volt ugyanis az első szivattyús kút a városban. Neve onnan származik, hogy Hajdúhadházon a szivattyút korábban *szivárvány*-nak nevezték. — É. Kiss 1968: 529, Tóth 2001: 38. — T32-B2.

Szivárvány óvoda 2014: *Szivárvány óvoda.* — Óvoda a Szilágyi Dániel utcán. — T32-C3.

Szív utca 2014: *Szív utca,* 2005: *Szív utca,* 1968: *Szív utca.* — Kis utca a belterület központi részén, mely az Óvoda és a Toldi Miklós utcát köti össze. — Hadházy 2005: 216, É. Kiss 1968: 529. — T32-B3.

Szortyi sarok 2005: *Szortyi-sarok,* 2001: *Szortyi sarok,* 1968: *Szortyi sarok.* — A belterület központjától keletre a Dobó, a Hajdú és a Hunyadi utca kereszteződése. Nevét a sarkon lévő egykori szatócsboltról kapta, melynek *Szortyi* ragadványnevű tulajdonosa volt. — Hadházy 2005: 207, É. Kiss 1968: 529, Tóth 2001: 38. — T32-C3.

Szőllős Sándor-féle-tanya 1970: *Szőllős Sándor-féle tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Dorogi út északi oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491.

Szőlő-halom lásd **Szőllős-hegy**

Szőlős-hegy 1980: *Szőlő halom,* 1970: *Szőllős-hegy,* 1782–1785: *Szölös Hegy,* 1758: *Szőllős-hegy.* — Homokdomb a település északkeleti határában, a balkányi határnál, a Balkányi úttól délre. ***Szőlő-halom*** néven is említik. A helybeliek emlékezete és a források szerint soha nem termesztettek itt szőlőt. Elképzelhető, hogy tulajdonosáról kapta a nevét. — EKFT., É. Kiss 1970: 491, M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 105, Zoltai 1938: 50. — T19-H4.

Szőlős nyárfa 1970: *Szőllős-nyárfa,* 1884: *Szőlős nyárfa.* — Egykori jeles fa a település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Tormástól keletre. Vö. Szőlős út. — HKFT., É. Kiss 1970: 491. — T23-H4.

Szőlős út 1970: *Szőllős út.* — Egykori út a település délnyugati határában, a Csereerdőben, amely a Nagy dűlőből ágazott ki délnyugati irányba, és a hajdúböszörményi Peresbe vezetett. Nagy része megszűnt a nyiladékok és utak rendezése során. É. Kiss Sándor szerint az el-

nevezés onnan származik, hogy az út a *Szőllős* család birtokára vezetett. — É. Kiss 1970: 491.

Szőlős utca 2014: *Szöllős utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a Vénkert utca és a Nefelejcs utca között. Hivatalos név. — T32-D2.

Sztálin (marsall) utca lásd **Béke útja**

Sztálin út lásd **Béke útja**

Szukacs 2014: *Szukacs,* 2005: *Szukacs erdő,* 1971: *Szukacs,* 1970: *Szukacs, -ba.* — A belterület délkeleti részétől Bocskaikertig húzódó erdős terület, a vasúti pálya két oldalán, a Nagy-erdőben. ***Szukacs-erdő*-nek** is említik. Az elnevezés indítékát nem ismerjük. — Hadházy 2005: 212, HhT. 1971, É. Kiss 1970: 491. — T24-C2.

Szukacs-erdő lásd **Szukacs**

Szukacsi csőszház 1970: *Szukacsi-csőszház.* — Csőszház a belterülettől délkeletre, a Szukacs nevű erdőrészben. — É. Kiss 1970: 448. — T24-C2.

Szukacsi-lapos 2011: *Szukacsi-lapos,* 1972: *Déli-lapos,* 1970: *Szukacs-lapos,* 1968: *Szukacs telep, -re.* — A belterület délkeleti, mély fekvésű része, a Szukacs mellett, a Nyíl utca és az Erdőalja utca között. ***Déli-lapos*-ként** is említik. Korábban libalegelő volt, az 1920-as években felparcellázták, és beépítették. A lakott városrészt ***Szukacstelep*-nek** is mondják. — É. Kiss 1968: 529, 1970: 465, 1972: 121, 130. — T32-B4C4.

Szukacsi-szálas 1970: *Szukacsi-szálas.* — A Szukacs nevű erdőnek a vasúti pálya keleti oldalára eső, 80–100 éves tölgyfákból álló része. A *szálas(erdő)* jelentése 'szép, magas fákból álló erdőterület'. — FKnT., É. Kiss 1970: 491, ÚMTsz. — T24-C2C3.

Szukacstelep lásd **Szukacsi-lapos**

Szukacstelepi iskola 2014: *Szukacstelepi iskola ~ Szabó Gábor úti iskola,* 2005: *Szukacs telepi iskola, Lenin úti iskola, Szabó Gábor utcai iskola,* 1972: *Szukacs telepi iskola,* 1968: *Szukacs telepi Általános Iskola.* — Egykori iskola a belterület délkeleti részén, a Szabó Gábor utcán, a Szukacstelepnek is mondott Szukacsi-lapos területén. 1957-ben épült fel a két tantermes iskola mint a Kossuth utcai iskola tagiskolája. ***Szabó Gábor úti iskola,*** korábban ***Lenin úti iskola*** néven is szerepelt. Mára az iskola megszűnt, a város családsegítő és gyermekjóléti szolgálata működik az épületben. — Hadházy 2005: 169, 170, É. Kiss 1968: 529, 1972: 127. — T32-B4.

Szuna zug 1968: *Szuna zug.* — Zsákutca a belterület keleti részén, a Festő utca 19. szám mellett. Nevét az ott lakó Szuna családról kapta. — É. Kiss 1968: 529. — T32-C3.

Szúró-kút 2014: *Szúró-kút ~ Szúrós-kút,* 2005: *Szúró-kút,* 2001: *Szúró kút,* 1968: *Szúróu-kút.* — Közkút a belterület délkeleti részén, a Bajcsy-Zsilinszky és az Erdő utca kereszteződésében. A helybeliek szerint a név onnan ered, hogy egy zsidó sakter lakott ott, aki az állatokat a zsidó hitközösség számára szakszerűen levágta, leszúrta. É. Kiss Sándor szerint azonban a kúttal szemben egy *Szúró* ragadványnevű fűszeres lakott, s róla kapta a kút a nevet. ***Szúrós-kút*-ként** is említik. — Hadházy 2005: 204, É. Kiss 1968: 529, Tóth 2001: 36. — T32-C4.

Szúró sarok 2005: *Szúró sarok,* 1968: *Szúró sarok.* — A belterület délkeleti részén, a Bajcsy-Zsilinszky és az Erdő utca kereszteződése. Nevének magyarázatához vö. Szúró-kút. — Hadházy 2005: 204, É. Kiss 1968: 529. — T32-C4.

Szúrós-kút lásd **Szúró-kút**

Szűk Szabó-tanya 1970: *Szűk-Szabó-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Sámsoni út környékén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 484.

Szűk-Szabó zug 1968: *Szűk-Szabóu zug.* — Zsákutca a belterület központi részén, a Toldi Miklós utca 9. és 19. szám között. Nevét az ott élő családról kapta. — É. Kiss 1968: 529. — T32-B3.

Szűk utca 2014: *Szűk utca,* 2005: *Szűk utca,* 1968: *Kizzug.* — Rövid, keskeny gyalogátjáró a belterület központjában, a Bethlen és a Jókai utca között. ***Kis zug*-nak** is említik. — Hadházy 2005: 231, É. Kiss 1968: 516. — T32-B3.

Takács Bálint tanyája 1970: *Takács Bálint tanyája.* — Tanya a település északnyugati határában, a Telekföldön, a Cégény út északi oldalán. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491. — T17-H4.

Takács dűlő 2014: *Takács düllő.* — Hosszú dűlőút a település északnyugati határában, a Dorogi út és a Szárkút dűlő között. Nevét a mellette lévő föld tulajdonosáról kapta. — T17-H4G5.

Taktus-Székely-tanya 1970: *Taktus-Székely-tanya.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Bogárzó területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 490.

Tanácsháza lásd **Városháza**

Táncsics Mihály utca 2014: *Táncsics Miháj utca,* 2005: *Táncsics utca,* 1968: *Táncsics Mihály utca, Bánomkert utca,* 1962: *Táncsics Mihály utca, Bánom-kert utca.* — Utca a belterület északi részén, a Kinizsi és a Dr. Földi János utca között. 1947-ig ***Bánomkert utcá***nak nevezték, mert a Bánomkert nevű egykori zártkert mellett vezetett. A kert beépítése után a területen vezető másik utcát nevezték el így. 1947-től *Táncsics Mihály utca* a hivatalos neve. — Hadházy 2005: 241, É. Kiss 1968: 503, 529, Tokaji 1962: 9. — T32-B2.

Tanktároló 2014: *Tanktároló.* — Katonai létesítmény, járműpark a település keleti határában, a Ligeten. — T25-G2.

Tank út lásd **Álút**

Tanyák útja 2014: *Tanyák útja,* 1970: *Tanyák útja, Szajha dűlő.* — Észak–déli irányú szélesebb dűlőút a település délkeleti részén, Pallagon, Bocskaikert közigazgatási határát is érinti. A Sámsoni útból nyílik, és a Fényestelep közelében halad dél felé. A *Tanyák útja* név a helybeliek szerint onnan ered, hogy a város legdélibb, pallagi tanyái felé vezetett. A ***Szajha dűlő*** név arra utal, hogy a dűlőút a Szajhahegy nyugati oldalát érinti, és egy része az ugyanilyen nevű dűlőföld melletti úttal azonos. — É. Kiss 1970: 485, 491. — T24-C2D4.

Tapaszos malom 2005: *Tapaszos-malom.* — Egykori szárazmalom a Nagysándor József és a Zrínyi utca kereszteződésében. Az 1800-as években működött. A háború után a helyén egy terménydaráló üzem működött, ahol vámért kukoricát, árpát, lucernát daráltak. — Hadházy 2005: 221. — T32-B3.

Tatár Miklós-féle-tanya 1970: *Tatár Miklós-féle tanya.* — A település északnyugati határában, a Fehértói és a Cégény út kereszteződésében lévő egykori tanya, amely még az első világháború előtt elpusztult. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491.

Tatár Sándor tanyája 2014: *Tatár Sándor tanyája,* 1970: *Tatár Sándor tanyája,* 1962: *Tatár tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, az Újfehértói út mellett. ***Tatár-tanyá-***nak is nevezik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 491, Tokaji 1962. — T17-E3.

Tatár-tanya lásd **Tatár Sándor tanyája**

Téglakút lásd **Szár-kút**

Téglási út 1. 2014: *Téglási út,* 1970: *Téglási út,* 1962: *Téglási út.* — A település északnyugati határában a Cégény utat keresztező út, amely Hajdúböszörményből Téglásra vezet. Választóvonal volt az egykori Szállásföld és Telekföld között. — É. Kiss 1970: 491, Tokaji 1962. — T17-F4H4.

Téglási út 2. lásd **Téglási utca**

Téglási utca 2014: *Téglási utca,* 1968: *Téglási utca,* 1962: *Téglási út.* — Utca a belterület északi részén. A Rákóczi utcából nyílik, és Téglás irányába, észak felé haladva a Vásártér utcába vezet. — É. Kiss 1968: 530, Tokaji 1962: 9. — T32-C2.

Tejcsarnok lásd **Csillagos**

Telekföld 1. 1970: *Telekföld,* 1890: *telekföld,* 1864: *telekföldek,* 1805: *Telekföldek,* 1781: *telek föld.* — Nagyobb kiterjedésű földterület a település északnyugati határában, a Cégény út északi oldala és a téglási határ között. Neve arra utal, hogy a belterületi telkekhez a város határában tartoztak még művelésre szánt földek, melyek kezdetben osztatlan közvagyonnak számítottak, amelyekből mindenki egyenlően részesült. A város határában három különböző területet neveztek *Telekföld*-nek. Ehhez lásd Telekföld 2. és Dorogiás. — É. Kiss 1970: 491–492. — T17-G4H4.

Telekföld 2. 2014: *Telekföld,* 2001: *Telekföld,* 1970: *Telekföld.* — Földterület a település nyugati határában, a Cégény út déli oldalán, közel a hajdúböszörményi határhoz. Nevének magyarázatát lásd a Telekföld 1. szócikkében. — É. Kiss 1970: 491, Tóth 2001: 9. — T17-G5H5.

Telekföld 3. lásd **Dorogiás**

Telekföld dűlő 2014: *Telekföld düllő.* — Út a belterület délkeleti részén. A Pallagi utca folytatása, mely a Dorogiás irányába vezet. Hivatalos név. — T24-C3.

Temető lásd **Nyugati temető**

Temetőalja lásd **Lorántffy utca**

Temető utca 2014: *Temető utca.* — Utca a belterület keleti részén, a Keleti temető mellett. Hivatalos név. — T32-D3.

Templom lásd **Református templom**

Templom-domb lásd **Bocskai tér**

Templomkert 2014: *Templomkert,* 2005: *templomkert,* 1968: *Templomkert.* — A református templom rendezett, parkosított udvara a belterület központjában. — Hadházy 2005: 59, É. Kiss 1968: 530. — T32-B3.

Templomkerti óvoda 2014: *Templomkerti óvoda,* 2005: *Hajdúsági óvoda, templomkerti óvoda,* 2001: *Mester utcai óvoda,* 1968: *Ócska óvoda, 1. sz. Óvoda.* — Egykori óvoda a belterület központi részén, a Mester utca 35. szám alatt: ezért ***Mester utcai óvodá-***nak is nevezték. 1893-ban építették, s mivel ez volt a város legrégebbi óvodája, ***Ócska óvoda*** néven is említik. ***Hajdúsági óvodá***-nak ugyancsak nevezték. Hivatalos neve egykor *1. sz. Óvoda* és *Templomkerti óvoda* volt, mert a templom kertjébe épült. Ma a Három Szirom Óvoda tagintézménye. Az egykori épület már nem működik óvodaként, a csoportok átköltöztek az új óvodaépületbe, a Petőfi utcába. — Hadházy 2005: 63, É. Kiss 1968: 521, Tóth 2001: 55. — T32-C3.

Teremi-malom 1968: *Teremi-malom.* — A város legrégebbi szárazmalma volt. Már 1723-ban említik tulajdonosát, Teremi Andrást, akinek a „kezén lévő malmot az arbiterek (bírák) megvizsgálják". — É. Kiss 1968: 530.

Tiba Gábor tanyája 1970: *Tiba Gábor tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Fényestelepen. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 493.

Tilalmas 1767: *Tilalmas, -ba.* — Az 1767-es birtokper a Csereerdőben és a Hajdúböszörményi-erdőben is említ *Tilalmas* nevű erdőt. A *tilalmas* jelentése 'legeltetés elől elzárt terület' vagy olyan 'erdő, ahol nem szabad fát kivágni'. — FKnT., É. Kiss 1970: 494.

Tinkó-tanya 2014: *Tinkó-tanya,* 1970: *Tinkóféle tanya.* — Tanya a település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra, a Cégény út déli oldalán. Az Új Élet Tsz majorja volt. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 495. — T17-G4.

Tiszti ház 2005: *tiszti ház,* 1968: *Tiszti-ház.* — Épület a belterület központjában, a Dr. Földi János utca 6. szám alatt. 1862-ben határoztak az építéséről, eredetileg az osztrák császári tisztek elszállásolására szolgált. Később jegyzői, patikusi lakás, majd üzletház lett. — Hadházy 2005: 100, É. Kiss 1968: 531. — T32-B2.

Tiszti nyiladék lásd **Mérnök nyiladék**

Toldi Miklós utca 2014: *Toldi Miklós utca,* 2005: *Toldi utca, Toldi Miklós utca,* 1972: *Toldi Miklós utca, Jenő úr utcája,* 1968: *Tóudi Miklós utca,* 1962: *Toldi utca.* — Utca a belterület központjától kissé délnyugatra, a Kazinczy és a Bercsényi utca között. ***Jenő úr utcája***-ként is említik, mert az utca legismertebb lakója Hadházy Jenő volt. — Hadházy 2005: 216, 218, É. Kiss 1968: 531, 1972: 122, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Tompa Mihály utca 2014: *Tompa Miháj utca,* 2005: *Tompa Mihály utca, Rhénes-köz,* 1968: *Tompa Mihály utca, Rénes utca,* 1962: *Tompa Mihály utca.* — A belterület északnyugati részén lévő utca, a Kossuth utca és a Határ dűlő között. A helybeliek egykor ***Rhénes köz***-nek vagy ***Rhénes utcá-***nak is nevezték, mert az 1800-as évek második felében itt lakott Rhénes István, a település egykori polgármestere. Vö. Rhénes utca 1. — Hadházy 2005: 231, 233, É. Kiss 1968: 527, 532, Tokaji 1962: 9. — T32-B2.

Torma-kút 1968: *Torma-kút,* 1962: *Tormakút.* — Egykori közkút a belterület nyugati szélén, a Böszörményi út mellett, amely a környék ivóvízellátását szolgálta. Kezdetben gémeskút volt, amit az 1900-as évek végén befedtek, és szivattyús kúttá alakítottak. Egyesek szerint onnan kapta a nevét, hogy valamikor egy *Torma* nevű ember belefojtotta magát. — É. Kiss 1968: 532, Tokaji 1962: 10.

Tormás 2014: *Tormás ~ Tormás-szántó ~ Nagy-Tormás,* 2005: *Tormás,* 1991: *Nagy-Tormás,* 1981: *Nagy-tormás,* 1972: *Nagy-tormás dűlő,* 1970: *Nagy-tormás, Tormás,* 1967: *Tor-*

másdűlő, 1962: *Tormás kert,* 1959: *Tormás,* 1943: *Nagy-tormás,* 1928: *Tormás,* 1900: *Nagy-Tormás,* 1884: *Nagy Tormás,* 1870–1871: *Tormás,* 1863–1864: *Nagy Tormas,* 1850: *Tormás* fával beültetve nincs, *tormáson* krumplit ásván, 1848: a *Tormástól* a Salamon felé jövén, 1784: *Tormás,* 1765: *Tormásról,* 1749: *Tormás.* — Szántóföld a település délnyugati határában, a Csereerdő nyugati oldala és a hajdúböszörményi határ között. Általánosan ismert határrésznév, leggyakrabban *Tormás*-ként említik. A ***Tormás-szántó, Tormás-dűlő*** és ***Tormás-kert*** elnevezések a földterület hasznosítására utalnak. ***Nagy-Tormás(-dűlő)*** formában csak hivatalos iratokban és térképeken szerepel. É. Kiss Sándor szerint a településen egykor népes *Tormás* nevű hajdú család lakott, róluk kaphatta a terület a nevét. Felvethető ugyanakkor az elnevezés *torma* növénynévvel való kapcsolata is. — H. Fekete 1959: 111, Hadházy 2005: 251, HhT. 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1991, HKFT., Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 470, 494, Mesterházy 1972: 29, MKFT., MoFnT. 2, Nagy 1928: 107, Tokaji 1962. — T23-H3H4.

Tormás–demeteri út 1970: *Tormás-demeteri út.* — Földút a település délnyugati határában, a Tormáson és Demeteren lévő szántóföldekhez vezet. — É. Kiss 1970: 494. — T23-H2H3.

Tormás-dűlő lásd **Tormás**

Tormás-kert lásd **Tormás**

Tormás-szántó lásd **Tormás**

Torzsás Kiss József-féle-tanya 1970: *Torzsás Kiss József-féle tanya.* — Tanya a település délkeleti részén, Pallagon, a Savós-Gút alján. Tulajdonosáról kapta a nevét, amelynek személynévi előtagjában a *Torzsás* ragadványnév. — É. Kiss 1970: 461.

Tóth-tanya 1943: *Tóth tn. [tanya],* 1900: *Tóth tn. [tanya],* 1884: *Tóth tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a Tökös-hegytől keletre, a Szabó-tanyától északra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T25-E5F5.

Tó utca 2014: *Tó utca,* 2005: *Tó utca,* 1968: *Tóu utca,* 1962: *Tó utca.* — Utca a belterület északi szélén, a Rákóczi utcából nyílik, és észak felé, az egykori Szederjes-tó irányába haladva a Vásártér utcába vezet. Környéke ma is néhol lapályos, vizesedésre hajlamos. — Hadházy 2005: 173, É. Kiss 1968: 531, Tokaji 1962: 9. — T32-C2.

Tőkés-halom lásd **Tökös-hegy**

Tőkés-hegy lásd **Tökös-hegy**

Tökös-hegy 1996: *Tőkés-hlm. [halom],* 1980: *Tőkés halom,* 1970: *Tökös-hegy,* 1943: *Tőkés h[egy],* 1900: *Tőkés h[egy],* 1884: *Tökes h[egy],* 1863–1864: *Tökös hegy.* — Homokdomb a település délkeleti határában, a Rucás-dűlő közelében, a Tökös-tó mellett. Nevét talán ez utóbbiról kaphatta. ***Tőkés-hegy*** és ***Tőkés-halom*** formában is szerepel a forrásokban, ami talán a *tökös* előtag módosításával jött létre, de arra is utalhat, hogy a dombot (fa)tőkék borították. — Gyarmathy szerk. 1996: 28, HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 495, MKFT., M. Nepper–Sőregi–Zoltai 1980: 106. — T24-D5.

Tökös-tó 1970: *Tökös-tó.* — Tó a település délkeleti határában, a Rucás-dűlőben, a Tökös-hegy tövében. Talán vízitökkel volt benőve, s erről kaphatta a nevét. — É. Kiss 1970: 495. — T24-D5.

Tölgy emlékfa lásd **Emléktölgy**

Török Ignác utca 2014: *Török Ignác utca,* 2005: *Szilváskert utca, Török Ignác utca,* 1968: *Török Ignác utca,* 1968: *Szilváskert utca,* 1962: *Török Ignác utca.* — Utca a belterület déli részén. A Béke útjából nyílik, és nyugat felé a Nagysándor János utcába vezet. Az 1900-as évek elejéig nagy szilváskertek voltak a területen, ezért 1947-ig ***Szilváskert utcá-***nak nevezték. Vö. Szilvás-kert. — Hadházy 2005: 168, É. Kiss 1968: 529, 532, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Új barázda téesz 2014: *Új barázda téjesz ~ Ötös központ,* 2005: *Új Barázda TSz,* 2001: *Új Barázda Tsz,* 1991: *Új Barázda Tsz,* 1970: *Új Barázda Tsz,* 1968: *Új Barázda Tsz,* 1962: *Új Barázda tsz.* — A település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra, a Cégény út északi oldalán lévő mezőgazdasági létesítmény, amely korábban téeszközpont volt dűlőföldekkel és majorokkal. A szövetkezet 1961-ben alakult. A helybeliek gyakrabban használják az ***Ötös központ*** névváltozatot. Székháza egykor a belterületen, a volt Szilva-féle-házban, a Föl-

di János utca 33. szám alatt volt. Általánosan ismert név. — Hadházy 2005: 280, HhT. 1991, É. Kiss 1968: 532, 1970: 495, Tokaji 1962: 5, Tóth 2001: 66. — T17-G4.

Új élet téesz 2014: *Új élet téjesz ~ Négyes központ,* 2005: *Új Élet TSz,* 2001: *Új Élet Tsz,* 1970: *Új ílet Tsz,* 1968: *Új Ílet Tsz,* 1962: *Új Élet tsz.* — A település északnyugati határában, a Téglási úttól nyugatra, a Cégény út déli oldalán lévő mezőgazdasági létesítmény, amely korábban téeszközpont volt dűlőföldekkel és majorokkal. A helybeliek gyakrabban használják a ***Négyes központ*** névváltozatot. Székháza egykor a belterületen, a volt Tatár bíró-féle-házban, a Földi János utca 37. szám alatt volt. Az 1970-es évek közepén beleolvadt az Új barázda téeszbe. — Hadházy 2005: 181, É. Kiss 1968: 532, 1970: 495, Tokaji 1962: 5, Tóth 2001: 66. — T17-F4.

Újfehértói út 2014: *Újfehéirtói út ~ Fehéirtai út,* 2005: *Fehértai út,* 1970: *Újfehértói út, Fehírtaji út.* — Hajdúböszörményt Újfehértóval összekötő út, amely Hajdúhadház határának északnyugati részén vezet keresztül. A helybeliek leggyakrabban ***Fehértai út***-ként említik, és sűrűn használják tájékozódási pontként. — Hadházy 2005: 279, É. Kiss 1970: 450. — T17-F2.

Új iskola lásd **Kossuth utcai iskola**

Új-kert 1862: *Új kert.* — Egykori kert a település határában, amelyet 1862-ben a református egyháznak adtak át. Helyét pontosabban nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 495.

Új-kút 1970: *Új-kút.* — A település délnyugati határában, a Csereerdőben lévő újabb kút. Az elbontott Meggyes-kút betongyűrűiből építették a Mérnök nyiladéknál. — É. Kiss 1970: 495. — T23-H4.

Új nyiladék 1970: *Új-nyiladék.* — A Csereerdőnek északról a második nyiladéka, a település délnyugati határában. 1958-ban nyitották, újabb volt a többi nyiladéknál, innen ered az elnevezése. — É. Kiss 1970: 495.

Újosztás 2005: *újosztás,* 1968: *Új-osztás, -on.* — Az Árpád utca és Nap utca területe. Neve arra utal, hogy a második világháború után itt osztottak új házhelyeket a rászorulóknak. — Hadházy 2005: 188, É. Kiss 1968: 532. — T32-D2D3.

Új templom lásd **Református templom**

Uránia lásd **Mozi**

Úr tisztája 1970: *Úr tisztája.* — Nagy kiterjedésű szántó a település délkeleti határában, a Nagy-erdő és a Savós-Gút alja között, a Sámsoni út déli oldalán. Az elnevezés onnan ered, hogy a terület egykor a pallagi uraság allodiális birtoka volt. A *tiszta* erdőben levő füves területet, tisztást jelölt, amit a város mezőgazdasági művelésre évenként bérbe adott. Ma már sem a nevet, sem az általa jelölt helyet nem ismerik. — FKnT., É. Kiss 1970: 495, ÚMTsz. — T25-E4F4.

Utca-kút lásd **Retek-kút**

Uzonyi-szőlő 2014: *Uzonyi-szöllő ~ Uzonyi-tanya ~ Kutasi-iskolakert ~ Stejn-tanya,* 1972: *Stán,* 1970: *Uzonyi-szőlő, Kendei-kert.* — Szőlőskert a település északnyugati határában, a Szárkút területén, a Takács dűlő nyugati oldalán, a Kutas-erdő közelében. Ez utóbbira utal a ***Kutasi-iskolakert*** megnevezés. Az ***Uzonyi-tanya,*** *Uzonyi-szőlő* nevet telepítőjéről kapta. Későbbi tulajdonosáról, Stein Miksáról ***Stein***-nek és ***Stein-tanyá***-nak is nevezték. A ***Kendei-kert*** előtagja ugyancsak személynév lehet. — É. Kiss 1970: 459, 496, 1972: 134. — T17-G5.

Uzonyi-tanya lásd **Uzonyi-szőlő**

Ürgés 2005: *Ürgés,* 1972: *Délnyugati-lapos,* 1968: *Űrgés, -be,* 1928: *Ürgés.* — Városrész a belterület délnyugati részén, a Sugár, az Erzsébet, a Lehel, a Ságvári és az Irinyi utca, valamint az egykori Déli temető területén. Az első világháború után a földmunkás szegények számára osztottak ki itt házhelyeket. Nevét onnan kapta, hogy a temető dombjának oldalában és annak környékén sok volt az ürge. ***Délnyugati-lapos***-ként is említik. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 532, 1972: 130, Nagy 1928: 107. — T32-A4.

Ürgés-hát 1772: *Ürgéshát.* — Egykori terület a település északkeleti határában, Poroszlón. Helyét pontosabban nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 496.

Üveges kátéesz lásd **Horovitz-féle-ház**

Vadas lásd **Vadas csárda**

Vadas csapszék lásd **Vadas csárda**

Vadas csárda Fotó: Hőgye Lajos

Vadas csárda 2014: *Vadas csárda ~ Vadas kávézó ~ Szederjesi kocsma.* | *Ez a felirat állt a kapuján: Itt a csárda, itt megállj, etessél, itassál, de magadról is gondoskodjál!* 2005: *Vadas csárda, Vadas, Szederjes csárda,* 2001: *Szederjes, Vadas,* 1977: *Vadas csárda,* 1970: *Szederjes,* 1968: *Vadas csapszék, Vadas,* 1962: *Vadas csapszék,* 1928: *Vadas, Szederjes korcsma, Szederjes,* 1841: *Szederjes kocsma,* 1797: *Szederjes,* 1782–1785: *Szederjesi w[irtshaus],* 1782–1784: *Szederjesy w[irtshaus].* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék a belterület északi részén, a Dr. Földi János utca 62. szám alatt. A sokféle névváltozat feltehetőleg azonos épületet jelöl, ezt azonban igazolni nem tudjuk. Legkorábban ***Szederjes, Szederjes csárda, Szederjes(i) kocsma*** néven említik, amely bizonyára a közeli Szederjes-tóról kapta a nevét. Később *Vadas csárda,* ***Vadas csapszék, Vadas*** néven szerepel. E névváltozatok a helybeliek szerint egykori tulajdonosára utalnak. Más elképzelés szerint a Vadaskertről is kaphatta a nevét, minthogy ennek keleti oldalán állt. A belterület legrégebbi épülete, a 18. században épült. Ma műemlékvédelem alatt áll. 2014-ben a felújított épületben helyi termelői boltot és kávézót alakítottak ki, azóta ***Vadas kávézó*** a neve. — EKFT., Hadházy 2005: 113, É. Kiss 1968: 532, 541, 1970: 488, Kis T. 1988: 42, MNL., MoT. 1782–1784, Nagy 1928: 70, Tokaji 1962: 10, Tóth 2001: 11. — T32-C2.

Vadas kávézó lásd **Vadas csárda**

Vadaskert 2014: *Vadaskert,* 1968: *Vadaskert,* 1866: *Vadaskert.* — Egykori kert a Szederjes tó partján, a Vadas csárda mögött, a Dr. Földi János utca, a Kinizsi utca és a Táncsics Mihály utcák által határolt területen. Korábban ólaskert volt, majd káposztáskert és belterületi rész lett. A helybeliek szerint ugyanaz a személy bérelte, aki a Vadas csárdának is a tulajdonosa volt, innen kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 532, 542. — T32-B2.

Vadas-kút 2005: *Vadaskút.* — Egykori gémeskút a Vadas csárdával szemben, az út túloldalán. A bő vizű kút egészen az 1950-es évekig megvolt. — Hadházy 2005: 113. — T32-C2.

Vadas utca 2014: *Vadas utca,* 1968: *Serkevár zug.* — Utca a belterület északi részén, a Vásártér utca és a Kinizsi utca között. ***Serkevár zug-***nak is nevezték, mert az egykori zsákutca a Serkevár területéről nyílt (vö. Kinizsi utca). Később a zugból utcát nyitottak, és mivel az egykori Vadaskert területén vezet, *Vadas utcá*nak nevezik. — É. Kiss 1968: 528. — T32-B2.

Vadász-kút 2014: *Vadász-kút ~ Cigány-kút,* 2001: *Vadász kút,* 1962: *Vadász-kút.* — Egykori jó vizű kút a belterület nyugati részén, az Irinyi utca végében. Az utcának korábban Vadász utca volt a neve, innen a *Vadász-kút* elnevezés. A ***Cigány-kút*** név arra utal, hogy a kúttól nem messze volt korábban egy cigánytelep. — Tokaji 1962: 10, Tóth 2001: 36. — T32-A3.

Vadász utca lásd **Irinyi József utca**

Vadkörtefa lásd **Körtefa**

Vágóhíd 2014: *Vágóhíd,* 1968: *Vágóuhíd,* 1967: *Közvágóhíd.* — Vágóhíd a belterület északi részén, a Szederjes-lapos északi szélén, a Dr. Földi János utca keleti oldalán. — Hnt. 1967, É. Kiss 1968: 533. — T32-C1.

Vágóhíd utca 2014: *Vágóhíd utca.* — A belterület északi határán lévő utca, a Határ utca folytatása. Itt van a Vágóhíd, erről nevezték el. — T32-C1.

Vámospércsi út 1864: *Vámospírcsi út.* — Egykori út Hajdúhadház és Vámospércs között, amely Pallagon keresztül vezetett Vámospércsre. A 19. század végén megszüntették. — É. Kiss 1970: 496.

Váradi-malom 1807: *Váradi-malom.* — Egykori malom a Jókai utcából nyíló Kisó zugban. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1968: 533, 540. — T32-B2.

Váradi-tanya 2014: *Váradi-tanya,* 1970: *Krius-Váradi-tanya,* 1962: *Váradi tanya,* 1900: *Krivus-Várady tn. [tanya],* 1858: *Primus And-*

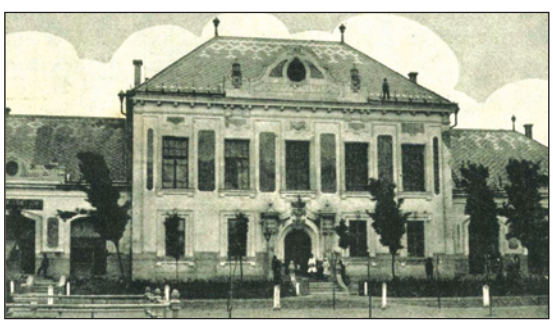
rasné tanya, Primus Andrásné *váradi tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Dorogi úttól délre, az Újfehértói út közelében. A határ egyik legrégebbi és jó kútjáról híressé vált tanyája volt. Ma már csak kevesen ismerik. Tulajdonosáról kapta a nevét. A 19. században ***Primus Andrásné-tanya-***ként említik, és talán e tulajdonos családnevének eltorzult alakja jelenik meg a ***Krivus-Váradi-tanya-***féle megnevezésben. — HhT. 1900, É. Kiss 1970: 496, MKFT., Tokaji 1962. — T17-F3.

Varga-fenék 1806: *Varga-fenék.* — Egykori földterület a település határában. Helyét pontosabban nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 497.

Varga-hegy 2014: *Varga-hegy.* — Kisebb kiemelkedés a település délkeleti határában, Pallagon, Bocskaikert határához közel. Egy elhanyagolt állapotú tanya van rajta. — T24-C4.

Varga Imre tanyája 1970: *Varga Imre tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Borók omlása területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 497.

Varga-vágás 2001: *Varga vágás,* 1970: *Varga-vágás.* — Egykori tölgyerdő a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Szukacsi-szálastól délre. Később akácos lett. É. Kiss Sándor szerint az elnevezés onnan ered, hogy az innen kitermelt tölgyfák kérgét a vargák cserzőanyagnak vették meg. A kitermelt tölgyfákat kétnyelű késsel hántották meg: ez a lehántott kéreg a fahaj (cser), a hántott fa pedig a vargafa. — É. Kiss 1970: 497, Tóth 2001: 9. — T24-C3.

Városháza (1920-as évek)
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Városháza 2014: *Városháza,* 2005: *Nagycsapszék, Nagyvendéglő, Városháza, Bocskai szálloda, Tanácsháza,* 2001: *Tanácsháza*, *Nagycsapszék, Fogadó,* 1968: *Nacscsapszék, Fogadóu, Városháza, Tanácsháza, Községháza,* 1928: *Nagy csapszék,* 1918: *Szálló,* 1916: *Bocskai Szálló,* 1798: *Nagy Csapszék,* 1793: *Nagy Csapszék.* — A Városháza épülete a belterület központjában, a Bocskai tér 1. szám alatt. 1912-ben a ***Nagy csapszék,*** más néven ***Nagy vendéglő*** vagy ***Fogadó*** helyén épült. A csapszék 1793-ban már működött. Neve a többi csapszéknél nagyobb méretére utal. 1910-ben lebontották, helyén épült a ***Bocskai szálló*** vagy ***Szálló,*** melyben később vendéglő, szálloda és üzletház is működött. 1914-ben döntöttek az épület városházává alakításáról. Egy időben ***Községháza, Tanácsháza*** néven is szerepelt. — Hadházy 2005: 17–18, 41, É. Kiss 1968: 519, 529, 540–541, Nagy 1928: 110, Tóth 2001: 39, 99. — T32-B3.

Városháza Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Város-kert 2014: *Város-kert,* 2005: *Városkert,* 1981: *Városkert,* 1970: *Városkert,* 1861: *Városkert,* 1806: *Városkertje,* 1797: *Kendéres kert,* 1735: *kenderföld.* — A belterülettől északnyugatra, a Négyes főút és a Cégény út kereszteződésénél, a Sipos-kert mellett lévő kert. Egykor az Új barázda téesz majorja, azt megelőzően a város mén- és bikaistállója volt itt. A 18. században kendert termesztettek a területen, emiatt ***Kendereskert-***nek és ***Kenderföld-***nek is említik. Ma magántulajdonban van. — Hadházy 2005: 249, É. Kiss 1970: 459, 497–498, MoFnT. 2. — T32-A2.

Városkert utca 2014: *Városkert utca,* 1968: *Városkert utca, József Atilla utca,* 1962: *József Attila utca, Városkert utca.* — Utca a belterület északnyugati részén, a Tompa Mihály és az Arany János utca között, mely a Városkert területére vezet. 1947 előtt és ma is *Városkert utca* a hivatalos neve. 1947 után az 1990-

es évekig ***József Attila utcá-***nak nevezték. — É. Kiss 1968: 512, 533. — T32-A2.

Vásártér 2014: *Vásártér,* 2005: *vásártér,* 1968: *Vásártér.* — A belterület északi részén lévő tér, a Dr. Földi János utcán, a Vadas csárdával szemben. Egykor a termény-, takarmány- és állatvásár helye volt, ma szabadtéri rendezvények gyakori helyszíne. — Hadházy 2005: 114, É. Kiss 1968: 533. — T32-C2.

Vásártér utca 2014: *Vásártér utca,* 1968: *Vásártér utca.* — Utca a belterület északi részén, a Táncsics Mihály utca és a Vénkert utca között. A Vásártér mellett halad, innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1968: 533. — T32-C2.

Vásár utca 2005: *Vásár utca,* 1968: *Vásár utca.* — A Dr. Földi János utca Nagy hídtól kifelé eső szakaszának egykori neve, amely a Vásártérre vezetett. — Hadházy 2005: 112, É. Kiss 1968: 533.

Vasútállomás
Forrás: http://postcards.hungaricana.hu

Vasútállomás 2014: *Vasútállomás,* 1968: *Állomás, -ra, -ba, MÁV Állomás.* — Vasútállomás a belterület északkeleti részén, a Vasút utca és Rákóczi utca kereszteződésénél. ***Állomás-***nak is mondják. — É. Kiss 1968: 501, 518. — T32-D2.

Vasút-oldal lásd **Attila utca**

Vasút utca 1. 2014: *Vasút utca.* — Utca a belterület északkeleti részén, a vasútállomás mellett, a Veszprémy tér és a Vásártér utca között. — T32-D2.

Vasút utca 2. lásd **Rákóczi utca**

Vasvári Pál utca 2014: *Vasvári Pál utca.* — Utca a belterület északi részén, a Határ utca és a Táncsics Mihály utca között. — T32-B1.

Vécsey Károly utca 2014: *Vécsei Károj utca,* 1968: *Vécseji Károly utca, Dézmáskert utca,* 1962: *Vécsei utca.* — Utca a belterület északi részén, a téglási határ mellett. 1924 és 1947 között ***Dézsmáskert utcá-***nak nevezték, mert a téglási határban lévő Dézsmás-kertbe vezetett, amelynek birtokosai hadháziak voltak. — É. Kiss 1968: 507, 533, Tokaji 1962: 9. — T32-B1.

Vén-kert 2014: *Vén-kert,* 2012: *Vénkert, Nagykert,* 2005: *Vénkert, Nagykert,* 1991: *Vén-kert,* 1982: *Vénkert,* 1981: *Vénkert,* 1979: *Vénkert,* 1970: *Vínkert,* 1962: *Vénkert,* 1943: *Felső-Vén kert,* 1900: *Felső-Ben kert,* 1884: *Felső-Ben kert,* 1870–1871: *Vénkert,* 1853: *Nagy-szőllős-kert,* 1833: *Nagy Kert,* 1823: *Vén Kertbeli* Szőllő, 1807: *Nagy Szőlős Kert.* — A belterülettől északkeletre, a közigazgatási határ, a vasút, az Epreskert és a Szeles nevű erdő közötti terület. A település legnagyobb területű zártkertje volt, ez magyarázza a ***Nagy-kert, Nagy-szőlőskert*** elnevezéseket. Az újabb szőlőskertek kialakítása után kapta a *Vén-kert* nevet. Néhány térképes forrás ***Felső-Vén-kert***-ként, ***Felső-Ben-kert***-ként (helyesen feltehetőleg ***Felső-Bek-kert***-ként) jelöli a területet, amelynek alsó része Tégláshoz tartozik (vö. a Görbe-Bek-kert szócikkével Tégláson). Ez az elnevezés a téglási Görbe-Bek-kert és a hajdúhadházi *Vén-kert* nevű szőlőskertek egykori összetartozását mutatja. Az 1980-as években a keleti részét belterületté nyilvánították, és beépítették, ezt követően az egykori szőlőskertek elhanyagolttá váltak. — Hadházy 2005: 192, 2012: 21, HBmT. 1979, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1982, 1991, HKFT., É. Kiss 1970: 470, 498, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T18-D5.

Vénkert utca 2014: *Vénkert utca.* — A belterület északkeleti részén, a Vén-kert közelében, annak nyugati oldalán vezető utca. Hivatalos név. — T32-C1.

Veréb-domb 2005: *Verébdomb.* — A vasútállomás előtti egykori kiemelkedés. Ez a terület korábban a belterületen kívül esett, ahol a gabonás vermek miatt feltehetőleg sok veréb lehetett, innen kaphatta a nevét. Később a dombot elhordták, a homokbánya helyét a hetvenes években parkosították. — Hadházy 2005: 184. — T32-D2.

Verébhegy utca lásd **Attila utca**

Veres-Csere 2014: *Veres-Csere ~ Vörös-Csere,* 1970: *Veres-csere,* 1962: *Veres-csere.* — Erdőrész a település délnyugati határában, a Csereerdőben, a Tormástól délnyugatra. Közigazgatásilag csak egy része tartozik Hadházhoz, a másik része Bodaszőlő területére esik. É. Kiss Sándor szerint az elnevezés onnan ered, hogy „a Veres család tulajdona volt, amikor a Cserét a birtokosok közt szétosztották". A helybeliek szerint onnan kapta a nevét, hogy az erdőben korábban sok vörös tölgy volt. A név utótagjaként álló *Csere* helynév arra utal, hogy egykor csertölgyek alkothatták az erdő nagy részét. A *csere* ugyanis cserfákból álló erdőt jelent. — FKnT., É. Kiss 1970: 498, Tokaji 1962. — T23-G4.

Veres-kert lásd **Mátyás-kert**

Veres Miklós tanyája 2014: *Veres Miklós tanyája.* — Tanya a település északkeleti határában, Poroszló területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T19-H4.

Vermes 2014: *Vermes,* 1970: *Vermes, Vermestó,* 1884: *Poroszlói-víz,* 1884: *Poroszlos víz,* 1773: *Vermes.* — Egykori tó a település északkeleti határában, Poroszlón, a Savanyú-erdő közelében. Korábban állandó halászóhely volt, és egészen a Világos csárdától Pallagig terjedt. Később már csak időszakosan telt meg vízzel. ***Vermes-tó***-nak is mondták. A névadás indítékát nem ismerjük. Katonai térképeken az elhelyezkedésére utaló ***Poroszlói-víz*** néven is szerepel. A szintén térképi forrásban feltűnő ***Poroszlós-víz*** névalak talán tévesztés eredménye. Kevesek által ismert név. — HKFT., É. Kiss 1970: 479, 498. — T19-G4H5.

Vermes-tó lásd **Vermes**

Vértanúk utca lásd **Vértanúk útja**

Vértanúk útja 2014: *Véjrtanúk útja,* 2005: *Vértanúk utca, Kisúj utca,* 1968: *Vírtanúk úttya, Kisúj utca,* 1962: *Vértanúk utca.* — Utca a belterület délnyugati részén, a Béke útja és a Bercsényi utca között. Korábban ***Kisúj utca*** volt, ma *Vértanúk útja* a hivatalos neve, de mondják ***Vértanúk utcá-***nak is. — Hadházy 2005: 120, É. Kiss 1968: 516, 533. — T32-B4.

Veszprémy-szőlőskert 2014: *Veszprémi-szöllőskert,* 1970: *Veszprémy-tanya, Posta-tanya,* 1943: *Veszperenyi tn. [tanya],* 1884: *Veszperenyi tn. [tanya].* — Tanya és szőlőskert a település délkeleti határában, Pallagon, a Postadűlőben. Pallag egyik legrégibb tanyája. Tulajdonosáról kapta a *Veszprémy-szőlőskert* és a ***Veszprémy-tanya*** nevet. A Veszprémy család tagjai hosszú időn keresztül voltak postamesterek Hadházon, innen ered a ***Posta-tanya*** elnevezés. — HhT. 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 479, 498. — T25-F3.

Veszprémy-tanya lásd **Veszprémy-szőlőskert**

Veszprémy tér 2014: *Veszprémi tér,* 2005: *Veszprémy tér.* — A Rákóczi utca vasútállomás felé eső szakasza. Veszprémy Zoltánról kapta a nevét, aki a huszadik század első felében a település polgármestere volt. — Hadházy 2005: 179. — T32-C2.

Vezetékalja nyiladék 2014: *Vezetékalja nyiladék,* 1970: *Juhkút-nyiladék.* — Erdei út a település keleti határában, a Nagy-erdőn, mely a Sámsoni útból nyílik, és a Keskeny-gazig vezet. A magasfeszültségű vezeték alatt fut, emiatt nevezik *Vezetékalja nyiladék*-nak. ***Juhkút nyiladék-***nak is említik, mert a Juhkút mellett vezet. — É. Kiss 1970: 458. — T24-D3.

Vidi-ér(-csatorna) lásd **Kanális**

Vidi út lásd **Cégény út**

Vigyázó-hegy 1970: *Vigyázó-hegy.* — Homokdomb a település északkeleti határában, Poroszlón, a Virrasztó-hegytől keletre. É. Kiss Sándor szerint a név esetleg onnan származik, hogy a hely katonák vagy pásztorok megfigyelőpontjaként szolgálhatott a települést vagy a nyájat veszélyeztető ellenséggel szemben. A település határában több olyan magaslat van, amelyek elnevezése hasonló funkcióra utal: lásd Strázsa-hegy, Katona-hegy, Virrasztó-hegy. Ma sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 500. — T25-G1.

Vihar Hadházy Ferenc-féle-tanya lásd **Müller Antal tanyája**

Világos 2014: *Világos,* 2005: *Világos, Világos csárda, Poroszló csapszék, Ponyvás kocsma,* 2001: *Világos,* 1972: *Világosi csárda,* 1970: *Világos,* 1970: *Ponyvás csapszék, Ponyvás,* 1970: *Poroszló csapszék, Poroszló,* 1962: *Világos,* 1943: *Világos csh.,* 1934: *Világos cs[árda],* 1928: *Világos,* 1928: *Poroszlai,* 1884: *Világos korcsma,* 1870–1871: *Világos csárda,* 1865: *Világos,* 1858: *Világos csárda,*

1782–1785: *Poroszlaj W[irts]h[aus].* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék a település északkeleti határában, Poroszló északi szélén, az Álút mellett. Fekvésére utalnak a ***Poroszló, Poroszlai, Poroszló(i) csapszék*** megnevezései. *Világos*-nak a 19. század közepétől nevezték. A név keletkezésével kapcsolatban többféle hagyomány él. A helybeliek azzal magyarázzák a nevet, hogy „szilveszterkor mindig kékes lánggal égett a lidércfény ott". É. Kiss Sándor azt írja, hogy egyesek szerint a kocsma azért kapta a *Világos* nevet, mert nappal az épület fehér falai és fényes teteje, éjszaka pedig az ablakai messzire világítottak a poroszlói és pallagi pusztán. Más feltételezés szerint a területen volt egykor egy *Világos* nevű falu: Nagy Sándor szerint egy 1728-as birtokper tárgyalásánál a kihallgatott öreg tanúk még emlékeznek temploma romjaira. ***Világos(i) csárda, Világos kocsma*** alakban is szerepel a forrásokban. A ***Ponyvás, Ponyvás csapszék, Ponyvás kocsma*** elnevezései onnan erednek, hogy kezdetben az út mellett csak sátoros borkimérés folyt, majd az ideiglenes ponyvasátor helyett állandó jellegű kocsmaépületet építettek, de a *Ponyvás* megnevezés még ezt követően is sokáig megmaradt. A Debrecen és Nyíregyháza közötti út kikövezése után az Álút jelentőségét vesztette, így 1915-ben a kocsma is megszűnt. A helybeliek azonban ma is emlékeznek a névre, sőt ma a belterületen működik egy ugyanilyen nevű kocsma (vö. Világos étterem). — EKFT., Hadházy 2005: 166, 253, HhT. 1870–1871a, b, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 478–479, 500–501, Mesterházy 1972: 29, MKFT., Nagy 1928: 20, 110, Tokaji 1962: 11, Tóth 2001: 11, Zoltai 1934: 277. — T19-G4.

Világos(i) csárda lásd **Világos**

Világos étterem 2014: *Világos kocsma ~ Világos étterem ~ Világos söröző,* 2005: *Világos étterem.* — A belterület központjában, a Béke útján lévő egykori étterem, ma italbolt: ***Világos kocsma, Világos söröző*** formában is említik. A Poroszlón lévő egykori Világos csárda emlékére kapta a nevét. — Hadházy 2005: 165. — T32-B3.

Világos kocsma lásd **Világos, Világos étterem**

Világos söröző lásd **Világos étterem**

Villongó 1970: *Villongó, -ba.* — A település keleti határában Poroszlónak a hajdúsámsoni Savós-Gúttal és Pallaggal szomszédos területe. Nagyobb része Hajdúsámsonhoz tartozik. A *villongó(föld)* olyan területet jelöl, amelyért pereskedtek, veszekedtek, villongtak. — É. Kiss 1970: 501, 1988: 117. — T25-G2.

Viola utca 2014: *Viola utca.* — Utca a belterület északkeleti határában, a vasúti pálya nyugati oldalán, a Szőlős utcából nyílik. — T32-D1.

Virág utca 2014: *Virág utca,* 2005: *Virág utca,* 1968: *Virág utca.* — Utca a belterület nyugati részén, a Kossuth és az Irinyi József utca között. — Hadházy 2005: 226, É. Kiss 1968: 533. — T32-A3.

Virrasztó-hegy 1970: *Virrasztó-hegy.* — Homokdomb a település északkeleti határában, Poroszlón, a Katona-hegytől keletre. É. Kiss Sándor szerint a név esetleg onnan származik, hogy a hely katonák vagy pásztorok megfigyelőpontjaként szolgálhatott a települést vagy a nyájat veszélyeztető ellenséggel szemben. A település határában több olyan magaslat van, amelyek elnevezése hasonló funkcióra utal: Katona-hegy, Strázsa-hegy, Vigyázó-hegy. Ma sem a nevet, sem a helyet nem ismerik. — É. Kiss 1970: 501. — T25-G1.

Vizes-kert 2014: *Vizes-kert ~ Káposztáskert,* 2012: *Vizeskert,* 2005: *Vizeskert,* 1968: *Vizeskert.* — A belterület nyugati szélén, a Kertalja utca nyugati oldalán lévő nem zártkerti besorolású kertség. A kis parcellájú földeken elsősorban káposztát, krumplit és kukoricát termeltek. Mélyen fekvő részein olvadáskor gyakran megállt a víz, innen ered az elnevezés. ***Káposztáskert-***nek is említik. — Hadházy 2005: 237, 2012: 21, É. Kiss 1968: 533. — T32-A2.

Vízi-Takács-telek 1839: *Vizi-Takács-telek.* — Egykori telekföld a belterülettől kissé délnyugatra, a Kutas-dűlőben és Dorogiásban. — É. Kiss 1970: 501.

Voity-tanya 1943: *Voity tn. [tanya],* 1900: *Voity tn. [tanya],* 1884: *Voity tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Tökös-hegytől kissé nyugatra. Bizonyára egykori tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T24-D5.

Vörös-Csere lásd **Veres-Csere**

Vörösmarty utca 2014: *Vörösmarti utca,* 2005: *Vörösmarty utca,* 1968: *Vörösmarty utca,* 1962: *Vörösmarty utca.* — Utca a belterület nyugati részén, az Arany János utca és a Kertalja utca között. — Hadházy 2005: 234, É. Kiss 1968: 533, Tokaji 1962: 9. — T32-A2.

Zabföld 1970: *Zaffőüd.* — A település északkeleti határában, a Vén-kert mögött, a Ligeten levő földterület. Egykor itt termelték a város lovai számára a zabot, innen ered az elnevezés. — É. Kiss 1970: 501. — T19-E5E4.

Zab-hegy 1970: *Zab-hegy.* — Homokdomb a település északkeleti határában, a Ligeten, a Zabföldön. — É. Kiss 1970: 501. — T19-E4.

Zeke András tanyája lásd **Báró Zeke-tanya**

Zeke-féle-tanyák lásd **Zeke-tanya**

Zeke-kert lásd **Farkas-kert**

Zeke-tanya 1970: *Zeke-féle tanyák,* 1962: *Zeke tanya.* — Egykori tanya a település északnyugati határában, az Apró-halmok területén, a Dorogi út északi oldalán. Több ilyen nevű tanya is volt itt, erre utal a ***Zeke-féle-tanyák*** megnevezés. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 501, Tokaji 1962. — T17-F2.

Zeleméri út 2014: *Zeleméri út ~ Eleméri út.* | *Tormásbú megy bele Bodába.* 1970: *Zeleméri út, Eleméri út.* — Egykori dűlőút a település délnyugati határában, amely a Kutas-erdőn és a Csereerdőn keresztül vezetett a hajdúböszörményi határban lévő Zelemér felé. Az ***Eleméri út*** névváltozat Zelemérnek az *Elemér* névváltozatát tükrözi. — É. Kiss 1970: 447–448, 501. — T23-H4.

Zöldág 2005: *Zöldág csapszék,* 2001: *Zöldág,* 1972: *Zöld Ág,* 1968: *Zöüdág,* 1928: *Zöldág.* — Egykori regálés (földesúri jogok által fenntartott) csapszék a Hunyadi és a Mester utca sarkán. A Nagy csapszékkel egy időben szűnt meg, épületének maradványait az 1930-as években hordták el. ***Zöldág csapszék-***nek is említik. Az elnevezés talán kapcsolatba hozható azzal a népszokással, hogy május elsején zöldágnak is nevezett májusfát állítanak a kocsmák elé. A *Zöldág* kocsmanév Hajdúböszörményben is előfordul. — Hadházy 2005: 206, É. Kiss 1968: 533, 1972: 124, MNL. *májusfa, zöld ág,* Nagy 1928: 110, Tóth 2001: 11, ÚMTsz. *májfa, májusfa.* — T32-C3.

Zöldág csapszék lásd **Zöldág**

Zöldfa utca 2014: *Zöldfa utca.* — Utca a belterület délnyugati határában, a Gárdonyi Géza és a Sillye Gábor utca között. — T32-A4.

Zrínyi-kert 2014: *Zrínyi-kert,* 2012: *Zrínyi-kert,* 1982: *Zrínyi kert,* 1970: *Zrínyi kert.* — Szőlőskert a település északnyugati határában, a Szárkút területén, az Árpádkert és a Takács dűlő között. A 2012-es forrás szerint szőlőjét a századforduló után telepítették. A név előtagja bizonyára a törökverő Zrínyi Miklós nevét őrzi. A megnevezés által jelölt terület Hajdúböszörmény határába is átnyúlik (további adatait lásd ott a Zrínyi-szőlőskert szócikkében). — Hadházy 2012: 18, HhT. 1982, É. Kiss 1970: 501. — T17-F5.

Zrínyi utca 2014: *Zrínyi utca,* 2005: *Zrínyi utca,* 1968: *Zrínyi utca,* 1962: *Zrínyi utca.* — Több szakaszból álló utca a belterület központjától kissé délre, a Béke útja és a Bercsényi utca között. — Hadházy 2005: 218, É. Kiss 1968: 533, Tokaji 1962: 9. — T32-B3.

Zsidó-dűlő 1970: *Zsidó-dűlő.* — Dűlőföld a település délkeleti határában, Savós-Gút alján, a Csonka-dűlő mellett. Ebben a dűlőben volt Horovitz Lajos tanyája, amelyet a tulajdonosa származása miatt *Zsidó-tanyá*-nak is neveztek. Innen kapta a dűlőföld is a nevét. — É. Kiss 1970: 501. — T25-F4.

Zsidó-erdő 1970: *Zsidó-erdő.* — Erdő a település északkeleti határában, Poroszlón, a Savanyú-erdő nyugati oldalán. Az elnevezés indítékát nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 501. — T19-G5.

Zsidó-föld lásd **Zsidótanya**

Zsidó köz lásd **Bethlen utca**

Zsidó-tanya 1970: *Zsidótanya, Lózer tanya, Horovitz-Lajos-féle tanya,* 1771: *Zsidó-föld.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Savós-Gút alján. A *Zsidó-tanya,* ***Zsidó-föld*** elnevezések a tanya tulajdonosának származására utalnak. A ***Lózer-tanya, Horovitz Lajos-féle-tanya*** elnevezések a terület tulajdonosáról kapták a nevüket. — É. Kiss 1970: 456, 502.

Zsidó temető 2014: *Zsidó temető,* 2005: *zsidó temető,* 2001: izraelita ortodox temető, 1870–1871: Izr[aelita] t[emető]. — A Nyugati teme-

tő mellett, az Irinyi, az Erzsébet és a Lehel utca végében lévő, napjainkban is gondozott temető. Utoljára 1993-ban temettek ide. — Hadházy 2005: 247, HhT. 1870–1871b, Tóth 2001: 58. — T32-A3.

Zsidó templom
Forrás: Hajdúhadház Város Önkormányzata

Zsidó templom 2005: *zsidótemplom,* 2001: *zsidótemplom,* 1968: *Zsidó templom.* — Egykori templom a Jókai utca 2. szám alatt. 1898-ban építették. Az udvarán álló épületben egykor Talmud-iskola is működött. Az 1970-es években lebontották, ma családi ház áll a helyén. — Hadházy 2005: 158, É. Kiss 1968: 533, Tóth 2001: 59. — T32-B3.

Zsindelyes lásd **Zsindelyes malom**

Zsindelyes lisztelő malom lásd **Zsindelyes malom**

Zsindelyes malom 2005: *Zsindelyes,* 1968: *Zsindelyes-malom,* 1866: *Zsindelyes lisztelő malom.* — Egykori malom a Dr. Földi János utcán, a Dr. Madai Gyula utca sarkán, a régi Kiss Gergely-féle-ház helyén. Zsindellyel volt befedve, innen az elnevezés. ***Zsindelyes, Zsindelyes lisztelő malom*** formában is használták. Ma már nem ismert név. — Hadházy 2005: 113, É. Kiss 1968: 533. — T32-B2.

Zsíros-lapos 1970: *Zsíros-lapos.* — Lapos fenék a település keleti határában, Poroszlón, a Barakki út északi oldalán, az Álúttól keletre. É. Kiss Sándor szerint feltehetőleg egy *Zsíros* nevű pásztorcsalád szállása lehetett itt. Ma már nem ismert név. — É. Kiss 1970: 502. — T25-G2.

Zsíros-tó 1970: *Zsíros-tó.* — Időszakos, mocsaras tó a település keleti határában, a Zsíros-lapos területén. Nyáron gyakran kiszáradt. — É. Kiss 1970: 502. — T25-G2.

Bocskaikert belterülete
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Mozga Evelin–Tóth Teodóra
Bocskaikert helynevei

Történeti háttér

Bocskaikert hegyközséget 1899-ben alapították. Első tulajdonosai debreceni és hajdúhadházi lakosok voltak, köztük a Poroszlay család, amely kúriát építtetett itt a 20. század elején. Az épület később az általános iskolának adott otthont. A Hadházból Debrecenbe vezető országút mellett álló Dugó csárda a 18. század végétől működött, amit 1945 után iskolává, majd óvodává alakítottak át. A 20. század első éveiben kialakított parcellákon a két világháború között a zártkerti jellegű szőlőskerti művelés mellett a zöldségtermesztés is jelentőssé vált. Népessége 1900-ban 393 fő volt. Bocskaikert — Kisbocskaikert, Nagybocskaikert és Bocskaikert vasútállomás részekkel — Hajdúhadház külterülete volt 1985-ig, utána belterületté nyilvánították. Lakossága 1992-ben népszavazáson döntött az önállóvá válásról, 1993-ban községgé nyilvánították. Bocskaikerthez két külterületi lakott településrész is tartozik: Monostordűlő és Rákóczikert.

Ma Bocskaikert község a Hajdúhadházi járáshoz tartozik. Területe 1089 hektár, lakóinak száma 3118 fő.

Szálkai Tamás

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett 2011-ben Hunyadi Barbara, 2014-ben pedig Mozga Evelin és Tóth Teodóra. Adatközlők voltak: Áncsán György (1942), Bánszegi Gáborné Perger Judit (1948), Gál József (1925), Dr. Gyarmathy Kálmán (1927), Hajdú Gábor (1938), Hernyák Józsefné (1944), Kiss Gáborné (1944), Komáromi Ferenc (1979), Kulics János (1944), Perényi Szilárd (1954), Szilágyi Sándorné (1957).

Élőnyelvi gyűjtést végzett É. Kiss Sándor 1970-ben. Adatközlők voltak: Varga Imre, Enyedi József, Sípos Sándor, Lábán Kiss Sándor, Csibi László, É. Kiss József, Dancsi László, Ungvári Gábor, Tóth Lajos.

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tokaji Erzsébet 1962-ben. Adatközlők voltak: Enyedi József, Kiss Ferenc, É. Kiss József és felesége, Lancsek Márta.

Források

AOklt., ÁSz., EKFT., H. Fekete 1959, FKnT., FNESz., Gy., Hadházy 2005, Hadházy szerk. 2012, HBmT. 1979, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, 1971, 1982, 1991, HKFT., Hnt. 1873, 1913, 1937, 1967, Jakó 1940, É. Kiss 1970, É. Kiss 1972, É. Kiss 1988, KMHsz. 1., Kogutowicz 1905, Lévai 2003, Mező 1996, MKFT., MoFnT. 2, MoT. 1782–1784, 1858, Oláh 1906, Rácz A. 2007, Révész 1853, SzabOkl. 2., TESz., Tokaji 1962, Tóth 2001, ÚMTsz., Z., Zoltai 1934, Zoltai 1938, Zs.

Helynévtár

Bocskaikert 2014: *Bocskaikert, -be ~ Bocskai, -ba,* 2005: *Bocskaikert, Bocskai-Liget,* 1991: *Bocskaikert,* 1982: *Bocskai kert,* 1981: *Bocskaikert,* 1979: *Bocskaikert,* 1971: *Bocskaikert,* 1970: *Bocskai kert, Bocskai, -ba, Dugó-környéki-földek,* 1962: *Bocskay kert,* 1937: *Bocskaykert,* 1913: *Bocskaykert,* 1889: *Dugónyomás.* — Korábban Hajdúhadház határának volt a része. Egykor ***Dugó környéki földek***-nek és ***Dugó-nyomás***-nak is említették, melyet a 19. század végén felparcelláztak, és szőlőt, gyümölcsöst telepítettek rá. Hegyközséggé 1899-ben nyilvánították, és nevezték el Bocskai István erdélyi fejedelemről, aki a hajdúk letelepítésében fontos szerepet játszott a térségben. A környékbeli zártkertek többnyire a magyar történelem jeles alakjairól kapták a nevüket, közöttük a hajdúság múltjához kötődő történelmi személyek különösen gyakran szerepelnek. A szőlőskertben sok nyaraló épült, és hamarosan kedvelt pihenőhellyé vált: egy időben ***Bocskai-liget***-nek is nevezték. Az 1993-ban önálló községgé váló település hivatalos nevében is megőrizte az egykori kert jellegére utaló megnevezését. A köznapi nyelvhasználatban röviden ***Bocskai***-nak is említik. A település belterületének a Négyes főút két oldalán fekvő részeit Nagybocskainak és Kisbocskainak nevezik. — Hadházy 2005: 267, HBmT. 1979, HhT. 1971, 1982, 1991, Hnt. 1913, 1937, É. Kiss 1970: 434, 447, MoFnT. 2, Tokaji 1962.

Akácfa utca 2014: *Akácfa utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, keresztezi a Nefelejcs és a Virág utcákat. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Állomás lásd **Vasútállomás**

Állomás tér 2014: *Állomás tér.* — Tér a belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Vasútállomás és a vasúti pálya mellett. 1993 óta nevezik így. — T33-G3G4.

Állomás út 2014: *Állomás út,* 1970: *Kása-csere dűlő,* 1962: *Kásacseredűlő.* — A belterület délkeleti részén, a Kisbocskai területén, a Debreceni úttól az Állomás térig vezető út. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1997-ben kapta az *Állomás út* hivatalos nevet. ***Kása-csere dűlő***-nek is nevezték, mert a Kása-csere mellett vezet. — É. Kiss 1970: 458, Tokaji 1962. — T33-F5G4.

Arasz út 2014: *Arasz út.* — Kis út a belterület északkeleti részén, a Kisbocskai területén, a Pipacs út és Diófa út végében. Nagyon rövid út, innen származhat az elnevezése. 1993 óta nevezik így. Hivatalos név. — T33-G3.

Bácsi-csőszház lásd **Erdészház**

Bagdi-dűlő lásd **Bagdi-tanya**

Bagdi-tanya 2014: *Bagdi-tanya,* 1972: *Bagdi-dűlő, Szente dűlő.* — Egykori tanya a belterülettől kissé délre, a Monostordűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Bagdi-dűlő***-ként és ***Szente-dűlő***-ként is említik. Az utóbbi elnevezés a terület korábbi tulajdonosára utal. — É. Kiss 1972: 145. — T24-B5.

Bálint Ferenc-tanya lásd **Bálint-tanya**

Bálint-tanya 1943: *Bálint tn. [tanya],* 1900: *Bálint tn. [tanya],* 1884: *Bálint Ferenc tn. [tanya].* — Egykori tanya a település déli határában, a Monostordűlő délkeleti részén, a Timár-tanyától kissé délre. ***Bálint Ferenc tanya***-ként is említik. Csak térképes forrásokból adatolható. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T28-C3.

Báró lásd **Rákóczikert**

Baross Gábor út 2014: *Baros Gábor út ~ Közép düllő.* — Út a belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Németh László út folytatása a Debreceni úttól keletre. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Baross Gábor út* hivatalos nevet. ***Közép dűlő***-nek is nevezték, mert az út a belterület közepén, a vasútállomáshoz vezet. — T33-G4.

Báthory út 2014: *Bátori út.* — A belterület északi részén, a Nagybocskaiban lévő út, a Debreceni utat és a Pillangó utat köti össze. 1993 óta nevezik így. — T33-F3.

Bikatanya 2014: *Bikatanya.* — Tanya és szabadidőpark a település déli határában, a Monostordűlőben. Hivatalos neve Cívis Bika Tanya. A debreceni Aranybika Szállóhoz tartozik, innen ered az elnevezés. — T36-B5.

Bocskai lásd **Bocskaikert** (a település helynévtárának elején)

Bocskaikert lásd a település helynévtárának elején

Bocskaikerti iskola lásd **Dugó**

Bocskai-liget lásd **Bocskaikert**

Bocskai téesz 1991: *Bocskai Tsz,* 1981: *Bocskai Tsz,* 1979: *Bocskai Tsz,* 1970: *Bocskai Tsz.* — Egykori termelőszövetkezeti földterületek és majorok a település délkeleti határában, Pallagon. — HBmT. 1979, HhT. 1991, É. Kiss 1970: 434, MoFnT. 2. — T24-C5.

Bodai út 2014: *Bodai út.* — Út a belterület északnyugati részén, a Nagybocskaiban, az Oláh Sándor utat és a Pillangó utat köti össze. Bodaszőlő irányába vezet. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Bodai út* hivatalos nevet: az út ugyanis Bodaszőlőre vezet. — T33-F3.

Boda ösvény 2014: *Boda ösvény.* — Bodaszőlőre vezető ösvény a belterület nyugati szélén. Az Oláh Sándor útból nyílik, és a Monostor-árok mellett vezet. Csak kis része tartozik Bocskaikert közigazgatási határába. — T24-A5.

Bodasi-árok lásd **Monostor-árok**

Borostyán út 2014: *Borostyán út.* — Út a belterület délkeleti részén, a Kisbocskai területén, az Állomás utat és a Baross Gábor utat köti össze. 1993 óta nevezik így. — T33-G4.

Buzogány út 2014: *Buzogány út.* — A Rákóczikert területén található kis út, a Lepke út és a Kerektó út között. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Cúgos kapu 1970: *Cugos-kapu.* — Vasúti sorompó a hajdúhadházi Szukacs és a Dorogiás, valamint a Rákóczikert sarkánál. Nevét valószínűleg arról kapta, hogy a kapunál mindig huzat van. — É. Kiss 1970: 438. — T33-H1.

Csalogány utca 2014: *Csalogány utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben. A Homok utcából nyílik, a Hóvirág utca és az Orgona sor között fekszik. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Bikatanya Fotó: Mázló Edit

Csárda lásd **Véndiófa csárda**

Csillag út 2014: *Csillag út.* — Út a belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Dienes út folytatása a Debreceni úttól keletre. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Csillag út* hivatalos nevet. — T33-G4.

Csőszház 2014: *Csőszház.* — Egykori csőszház a belterület nyugati részén, a Nagybocskai területén, a Bodai út és a Pillangó út kereszteződésénél. — T33-F3.

Dália utca 2014*: Dália utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben. A Homok utcából nyílik a Fenyő és a Vadász utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Dávid-tanya lásd **Szolnoki-tanya**

Debreceni út 2014: *Debreceni út.* — A belterületen észak–déli irányban, a Bocskaikertet átszelő Négyes főút két oldalán párhuzamosan futó út. 1993 óta nevezik így. — T33-F3F4.

Dienes-féle-ház 2014: *Dienes-féle-ház ~ Dienes-ház.* — Dienes János Munkácsy-díjas festőművész egykori lakóháza. Az épület a róla elnevezett Dienes úton áll, emléktábla is őrzi a nevét. — T33-E4.

Dienes út 2014: *Dienes út.* — Út a belterület központi részén, a Nagybocskai területén, az Oláh Sándor, a Pillangó és a Debreceni utat köti össze. Dienes János (1884–1962), Munkácsy-díjas festőművészről kapta a nevét, akinek egykori lakóháza ezen az úton áll. 1993 óta nevezik így. — T33-E4F4.

Diófa út 2014: *Diófa út.* — Út a belterület északkeleti részén, a Kisbocskai területén, a Debreceni útból keletre nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-G3.

Diószegi Sámuel út 2014: *Diószegi Sámuel út.* — Út a belterület központi részén, a Nagybocskai területén, a Pillangó utat és a Debreceni utat köti össze. 1993 óta nevezik így. — T33-F4.

Dugó 2014: *Dugó ~ Dugó iskola ~ Dugó csárda ~ Dugó kocsma ~ Napsugár óvoda,* 2005: *Dugó csárda, Dugó iskola,* 2001: *Dugó, Dugó kocsma,* 1972: *Bocskai kerti iskola,* 1970: *Dugó,* 1943: *Dugó cs[árda],* 1934: *Dugó-csárda,* 1928: *Dugó,* 1906: *Dugó,* 1900: *Dugó csárda,* 1870–1871: *Dugó,* 1869–1887: *Dugó cs[árda],* 1861: *Dugó Csapszék,* 1853: *Dugó,* 1807: *Du-*

gó, 1782–1785: *Dugo wh. [wirtshaus],* 1782–1784: *Dugo wh. [wirtshaus],* 1766: *Dugó.* — Egykor híres csapszék volt a belterület déli részén, a Debreceni úton. A *Dugó* nevet többféleképpen magyarázzák. 1853-ban azt írják róla, hogy a csárda völgyben, eldugott helyen van. A helybeliek elmondása szerint viszont a neve onnan eredhet, hogy a háborús időkben ide rejtettek el embereket, s alatta menekülésre alkalmas alagút vezetett egészen Debrecenig. Mások szerint a csárda falában lévő vasdugó, vagy az ajtóra sűrűn felfűzött dugófüggöny lehetett inkább a névadás oka. ***Dugó csárda, Dugó csapszék*** és ***Dugó kocsma*** formában is említik. A vasút megépítése után lassan jelentőségét vesztette. A húszas évek elején még működött, nem sokkal később iskolává alakították, mely a ***Dugó iskola*** vagy ***Bocskaikerti iskola*** nevet viselte. Ma óvoda működik benne, amelynek *Napsugár óvoda* a hivatalos neve. — EKFT., Hadházy 2005: 267, 268, HhT. 1853, 1870–1871a, b, 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 446–447, 1972: 127, MoT. 1782–1784, Nagy 1928: 72, Oláh 1906: 22, Révész 1853: 24, Tóth 2001: 11, 13, Zoltai 1934: 277. — T33-F4.

Dugó Fotó: Hőgye Lajos

Dugó csapszék lásd **Dugó**

Dugó csárda lásd **Dugó**

Dugó iskola lásd **Dugó**

Dugó kocsma lásd **Dugó**

Dugó környéki földek lásd **Bocskaikert** (a település helynévtárának elején)

Dugó-nyomás lásd **Bocskaikert** (a település helynévtárának elején)

Dugó-Pallag 2012: *Dugó-Pallag,* 2005: *Dugó-Pallag,* 1970: *Dugó-pallag.* — Nagyobb határrész a Dugótól délre, a Monostordűlő északi részén, Pallag közelében. — Hadházy 2005: 273, É. Kiss 1970: 447. — T24-B5.

Dugó út 2014: *Dugó út.* — A belterület délnyugati részén, a Nagybocskai területén, a Tavasz utcából nyíló zsákutca. Egykor az úttól nem messze állt a Dugó csárda, innen ered az elnevezés. 1993 óta nevezik így. — T33-F4.

Dugovits Titusz utca 2014: *Dugovics Titusz utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, az Erdő utcát és a Szolnoki utcát köti össze. 1997 óta nevezik így. — T36-A5.

Erdészház Fotó: Mázló Edit

Erdészház 2014: *Erdészház ~ Nagyerdő három erdészház,* 1970: *Major-csőszház, Bácsi-csőszház.* — Erdészház a település keleti határában, a Nagy-erdőben. Az erdészek ***Nagyerdő három erdészház*** néven említik. A ***Major-csőszház*** és a ***Bácsi-csőszház*** megnevezés a házban egykor lakó erdészekre utal. — É. Kiss 1970: 448. — T24-C4.

Erdő alja 2012: *Erdő alja,* 1970: *Erdőāja,* 1870–1871: *erdő alja.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdő szélén, a hajdúhadházi Sámsoni úttól a Mackóig terjed. Egy része Hajdúhadházhoz tartozik. Korábban szántóföldként tüntették fel, később erdősítették. — HhT. 1870–1871a, É. Kiss 1970: 448. — T24-D4.

Erdő utca 2014: *Erdő utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben. A Homok utcából nyílik, a legdélebbi, a Fecske utcával párhuzamos utca. 1997 óta nevezik így. — T36-B5.

Eszenyi 2012: *Eszenyi, -be ~ Eszenyi-tanya ~ Eszenyi-föld ~ Eszenyi-düllő ~ Eszenyi-kert,* 1970: *Eszenyi-tanya.* — A település déli határában, a Monostordűlőben lévő tanya, földterület és erdő. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Eszenyi-tanya, Eszenyi-föld, Eszenyi-dűlő és ***Eszenyi-kert*** formában is említik. — É. Kiss 1970: 450. — T24-A5.

Eszenyi-dűlő lásd **Eszenyi**

Eszenyi-föld lásd **Eszenyi**

Eszenyi-kert lásd **Eszenyi**

Eszenyi-tanya lásd **Eszenyi**

Eszenyi utca 2014: *Eszenyi utca.* — Kis utca a település déli részén, a Monostordűlőben. A Szolnoki utcából nyílik, és az Eszenyi nevű terület mellett vezet, innen kapta a nevét. 1997 óta nevezik így. — T36-A4.

Etelköz út 2014: *Etelköz út.* — A belterület központi részén, a Kisbocskai területén, a Csillag útból nyíló, arra merőleges út. 1993 óta nevezik így. — T33-G4.

Faragó Sándor út 2014: *Faragó Sándor út.* — A Rákóczikert déli részén található kis út, a Nyárfa utca és a Forrás út között. 1993 óta nevezik így. — T33-G3.

Farkas köz 2014: *Farkas köz.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Rezeda utca és a Nyírfa utca között. Nevének előtagja feltehetőleg állatnév. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Fazekas Mihály út 2014: *Fazekas Miháj út.* — A belterület délnyugati részén, a Nagybocskai területén lévő út, a Pillangó utat és a Debreceni utat köti össze. 1993 óta nevezik így. — T33-F4.

Fecske utca 2014: *Fecske utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Margaréta utca és az Erdő utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-B5.

Fenyőerdő 2014: *Fenyőerdő ~ Fenyves.* — Fenyőerdő a belterülettől délre, a Temető mellett. ***Fenyves***-nek is mondják. — T24-B5.

Fenyő utca 2014: *Fenyő utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Dália és az Akácfa utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Fenyves lásd **Fenyőerdő**

Fenyves út 2014: *Fenyves út.* — Kis út a belterület délkeleti részén, a Kisbocskai területén. A Fenyőerdőbe vezet, innen ered az elnevezés. 2004 óta nevezik így. — T33-G5.

Folyás 1970: *Folyás, -ba.* — A belterülettől délkeletre, a Mocsolyában lévő mély fekvésű tisztás, amit kaszálónak használtak. Az elnevezés onnan ered, hogy olvadáskor víz folyt benne. — É. Kiss 1970: 452.

Forrás 2014: *Forrás.* — Egykori meleg vizű forrás a település keleti határában, a Kerek-tó területén. — T24-C4.

Forrás út 2014: *Forrás út.* — A Rákóczikert déli részén található, Forrás felé vezető kis út. — T33-G3.

Gábor-tanya lásd **Gábor Ferenc tanyája**

Gábor Ferenc tanyája 2014: *Gábor Ferenc tanyája ~ Gábor-tanya.* — Tanya a belterülettől délre, az Ipari park és a Temető közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Gábor-tanya***-ként is említik.

Galamb út 2014: *Galamb út.* — Út a település déli részén, a Monostordűlőben, a Kökény sor és a Kukorica köz között. 1993 óta nevezik így. — T36-B4.

Gohér út 2014: *Gohér út.* — A Rákóczikert északkeleti részén található kis út, a Sólyom útból nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Gonda-dűlő 1970: *Gonda-dűlő.* — Dűlőföld a település déli határában, a monostori részen, a Közép dűlő keleti oldalán. Ezen a földterületen volt Gonda Nagy Ferenc tanyája, erről kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 454. — T24-B5.

Gonda-hegy 1970: *Gonda-hegy.* — Egykori homokhegy a Közép dűlő keleti oldalán, a Gonda Nagy család földjén. A szőlő telepítésekor elegyengették. — É. Kiss 1970: 454. — T24-B5.

Fenyőerdő
Fotó: Mázló Edit

Gödör 2014: *Gödör.* — Homokkitermelés után visszamaradt mélyedés a település déli határában, a Monostordűlőtől nyugatra. — T28-D2.

Gödör út 2014: *Gödör út.* — A Kisbocskai legdélebbi útja a belterület délkeleti részén, a Fenyves utat köti össze a Kisgergely úttal. — T33-G5.

Gulyás Imre-tanya lásd **Gulyás-tanya**

Gulyás Pál út 2014: *Gujás Pál út.* — Út a belterület délnyugati részén, a Nagybocskai területén, a Debreceni utat köti össze az Oláh Sándor úttal. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Gulyás Pál út* hivatalos nevet. Gulyás Pál (1899–1944) debreceni költő alkotott és élt is Bocskaikertben, emlékét a róla elnevezett út és az itt álló egykori házán lévő emléktábla őrzi. — T33-E4F4.

Gulyás-tanya 2014: *Gujás-tanya ~ Gujás Imre-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Monostordűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. ***Gulyás Imre-tanya***-ként is említik.

Gyöngyvirág út 2014: *Gyöngyvirág út.* — Út a belterület középső részén, a Nagybocskai területén, az Oláh Sándor, a Pillangó és a Debreceni utat köti össze. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Gyöngyvirág út* hivatalos nevet. — T33-E4F4.

György-tanya 1943: *György tn. [tanya],* 1900: *György tn. [tanya],* 1884: *György tn. [tanya].* — Egykori tanya a belterülettől délre, a Monostordűlő északi részén, a Molnár-tanyától nyugatra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Csak térképes forrásokból adatolható. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T24-B5.

Hadházy László tanyája lásd **Molnár-tanya**

Hadházy Miklós-féle-tanya lásd **Hadházy-tanya**

Hadházy-tanya 2014: *Hadházi-tanya ~ Hadházi Miklós-féle-tanya*, 1970: *Hadházy Miklós-féle tanya.* — Egykori tanya a település keleti határában, a Komlós-dűlőben, a Pálosi-major szomszédságában. A Bocskai téesz központi majorja volt. Nevét korábbi tulajdonosáról kapta. ***Hadházy Miklós-féle-tanya***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 455. — T24-C4.

Hadházi utca 2014: *Hadházi utca.* — Kis utca a Rákóczikert északi részén, az Őz utat és a Pacsirta utat köti össze. Hajdúhadház irányába tart, innen ered az elnevezés. 1997 óta nevezik így. — T33-H1.

Határ dűlő lásd **Homok utca**

Határ-dűlő 1970: *Határ-dűlő.* — Egykori dűlőföld a település déli részén, a Monostordűlőben, a Homok utca nyugati oldalán. — É. Kiss 1970: 456. — T28-D2D3.

Határ-hegy 1970: *Határ-hegy.* — Homokdomb a település déli határában, a Monostordűlőben, a Határ-dűlő déli részén. — É. Kiss 1970: 456. — T36-B5.

Határ út lásd **Homok utca**

Hernyák-domb 2014: *Hernyák-domb ~ Hernyák-hegy ~ Hernyák-tanya.* — Magasabban fekvő terület a település keleti határában, a Nagy-erdőben. Az ott lakó családról kapta a nevét. ***Hernyák-hegy*** és ***Hernyák-tanya*** formában is említik. — T24-C4.

Hernyák-hegy lásd **Hernyák-domb**

Hernyák-tanya lásd **Hernyák-domb**

Homok utca 2014: *Homok utca ~ Határ düllő ~ Határ út,* 1970: *Határ-dűlő.* — Hosszú utca a település déli részén, a Monostordűlő keleti szélén, melyből több kisebb utca nyílik. ***Határ út***-nak és ***Határ dűlő***-nek is említik, mert régebben ez volt a határút Debrecen és Hajdúhadház, ma Bocskaikert között. 1997 óta nevezik *Homok utcá*-nak. — É. Kiss 1970: 456. — T36-B5C4.

Hóvirág utca 2014: *Hóvirág utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Nyírfa utca és a Csalogány utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Ibolya utca 2014: *Iboja utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Tűzoltó köz és Rezeda utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Ipari park 2014: *Ipari park.* — A belterülettől délre, a Négyes főút mellett lévő terület. Egykor erdő volt itt, amelyet kivágtak, de a tervezett ipari park végül nem valósult meg. — T24-B5.

Józsási Varga Béla tanyája 1970: *Józsási Varga Béla tanyája.* — Tanya a település déli határában, a Szordas területén. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 496.

Kálmán Gábor-féle-tanya 1970: *Kálmán Gábor-féle tanya, Türi Balog Jóska tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a Komlós-dűlőben. ***Türi Balog Jóska tanyája-***ként is említik. Mindkét nevét tulajdonosairól kapta. — É. Kiss 1970: 458.

Kálmán József-tanya lásd **K. Szabó-tanya**

Kása-csere 2014: *Kása-csere.* | *Őstölgyes vót ott, Kása-cserének hívták, kivágták.* 1991: *Kása-csere,* 1982: *Kása csere,* 1971: *Kásacsere,* 1970: *Kása-csere,* 1870–1871: *Kása csere.* — Egykori erdőrész a belterület keleti részén, a Vasútállomás mellett. Az elöregedett tölgyeket kivágták, ma már csak kis része maradt erdő. A névadás indítékát nem ismerjük. A *csere* cserfákból, csertölgyekből álló erdőrészt jelent. — FKnT., HhT. 1870–1871a, b, 1971, 1982, 1991, É. Kiss 1970: 458, ÚMTsz. — T33-G4.

Kása-csere dűlő lásd **Állomás út**

Katlan ösvény 1970*: Katlan-ösvény.* — A település keleti határában, a Nagy-erdőben vezető erdei út, mely a hajdúhadházi Sámsoni útból nyílik, és dél felé haladva a hajdúhadházi Strázsa-hegyig tart. Neve feltehetőleg onnan származik, hogy az út dombok között, mintegy „katlanban" halad. Északi része Hajdúhadház közigazgatási határához tartozik. — É. Kiss 1970: 458. — T24-C3C4.

Kerek-tó 2014: *Kerek-tó,* 1971: *Kerektó,* 1970: *Kerek-tó.* — Egykori tó, ma mélyen fekvő, időszakosan mocsaras, vízállásos, hínáros, iszapos terület a település keleti határában, a Rákóczikerttől kissé keletre, a Nagy-erdőben, a Pacsirta út mellett. É. Kiss Sándor szerint a korábbi tavat egy forrás táplálta, s amikor ezt betömték, a tó kiszáradt. Ezután lett a helyén szántó, majd erdő. — HhT. 1971, É. Kiss 1970: 460. — T24-C3.

Kerektó út 2014: *Kerektó út.* — Út a Rákóczikert középső részén. A Kerek-tó területére vezet, innen ered az elnevezés. 1993 óta nevezik így. — T33-G2.

Keresztdűlő lásd **Pillangó út**

Kisbocskai 2014: *Kisbocskai,* 2005: *Kis-Bocskai,* 1991: *Kis-Bocskaikert,* 1970: *Kis-Bocskai,* 1967: *Kis Bocskaikert.* — Bocskaikert belterületének keleti, kisebbik része, a Négyes főút és a vasútvonal között. Ma már lakott terület, korábban szőlőskert volt. Ritkábban ***Kisbocskaikert-***nek is mondják. Vö. Nagybocskai. — Hadházy 2005: 267, HhT. 1991, Hnt.1967, É. Kiss 1970: 434. — T33-G3G4.

Kisbocskaikert lásd **Kisbocskai**

Kis-erdő 2014: *Kis-erdő.* — Egykori kis területű akácos és fenyves erdő a Kása-csere mellett. Mára kivágták.

Kisgergely 2014: *Kisgergej,* 1981: *Kisgergely,* 1979: *Kisgergely,* 1970: *Kiss Gergelydűlő.* — Lakott településrész a belterület délkeleti részén, a Kása-cserétől délre, a Négyes főút és a vasútvonal között. Korábban szőlőskert volt, ahol csupán néhány szegényebb család élt. É. Kiss Sándor szerint a nevét a kissé különc, mindenki által ismert Kiss Gergelyről kapta, akinek a tanyája a Kása-cserénél volt (vö. Kiss Gergely-féle-tanya), a dűlő északi részén. ***Kisgergely-dűlő-***ként is említik. — HBmT. 1979, É. Kiss 1970: 460, MoFnT. 2. — T33-G4G5.

Kisgergely-kert lásd **Poroszlay-kert**

Kisgergely út 2014: *Kisgergej út.* — Út a Négyes főút és a vasúti pálya között, a Kisgergely területén. Az Állomás útból nyílik, arra majdnem merőleges. Régen szegénysor volt. 1993 óta nevezik így. — T33-G5.

Kiskert utca 2014: *Kiskert utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Vadász utca és a Vadkacsa köz között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Kis Péter-hegy 1970: *Kis Péter-hegy.* — Homokdomb a település délkeleti határában, Pallagon, a Komlós-dűlőben. Nevének előtagja bizonyára személynév, de a névadás hátterét nem ismerjük. — É. Kiss 1970: 461. — T24-C5.

Kisgergely-dűlő lásd **Kisgergely**

Kiss Gergely-féle-tanya 1970: *Kiss Gergely-féle tanya,* 1943: *Kis tn. [tanya],* 1900: *Kis tn. [tanya],* 1884: *Kiss tn. [tanya].* — Egykori tanya a belterület délkeleti részén, a Kása-cserénél, a Kisgergely északi részén. É. Kiss Sándor szerint a nevét a kissé különc, mindenki által ismert Kiss Gergelyről kapta. ***Kiss-tanya-***ként is említik. — HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 460. — T33-G4.

Kiss-tanya lásd **Kiss Gergely-féle-tanya**

Komlós lásd **Komlós-dűlő**

Komlós-dűlő 2014: *Komlós-düllő,* 1970: *Komlós,* 1962: *Komlós dűlő.* — Dűlőföld és dűlőút a település délkeleti határában, a pallagi részen, a Süvöltős-tanya és a Mészáros-hegy között. Csak egy része tartozik Bocskaikerthez, átnyúlik Hajdúhadház határába is (további adatait lásd ott). Az út a dűlőföldön vezet keresztül, és a bocskaikerti vasútkaputól déli irányba tart a Süvöltős-tanyáig. Az elnevezés onnan ered, hogy komlót termesztettek a területen. ***Komlós***-ként is említik. — É. Kiss 1970: 462, Tokaji 1962. — T24-C5.

Komlós-hegy 1970: *Komlós-hegy,* 1835: *Komlóshegy,* 1807: *Komlós Hegy.* — Határjelző homokdomb a település délkeleti határában, Pallagon, a Komlós-dűlőben. — É. Kiss 1970: 462, Zoltai 1938: 31. — T24-C5.

Komlós-lapos 1970: *Komlós-lapos,* 1841: *Komlós lapossa.* — Mély fekvésű, termékeny, barna homokos terület a település délkeleti határában, a Komlós-hegytől keletre. Bocskaikert, Hajdúhadház és Debrecen közigazgatási határába is átnyúlik. 1841-ben azt írják róla, hogy kendert termesztettek a területen. Nevének előtagja a *komló* növénynév *-s* képzős alakja. — É. Kiss 1970: 462. — T29-E2.

Kondoros 2014: *Kondoros,* 1991: *Kondoros,* 1981: *Kondoros,* 1979: *Kondoros.* — A Vasútállomás közelében eredő kisebb vízfolyás, mely dél felé folyva a debreceni határba tart. Egyesek a régi *kondor* 'hód' jelentésű szóból magyarázzák, eszerint olyan vizet jelölt, ahol hódok éltek. Valószínűbb azonban, hogy a 'göndör, kunkorodó' jelentésű *kondor* tájszóval hozható összefüggésbe, s így kanyargósan folyó víz neve lehetett. — FNESz., HBmT. 1979, HhT. 1991, MoFnT. 2, TESz. — T24-C4C5.

Kökény sor 2014: *Kökény sor.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, az Orgona sor és a Galamb út között. 1997 óta nevezik így. — T36-B4.

Közép dűlő 1. 2012: *Közép düllő,* 1970: *Közép dülő.* — Dűlőút a település déli határában, a Monostordűlőben. Az 1970-es forrás szerint „a Debreceni kövesútból délnyugatra ágazik ki, és tart a Szél-tanyáig, majd ott elvész". Az elnevezés onnan származik, hogy a Monostor három dűlőútja közül ez volt a középső. Déli, lakott részének Szolnoki utca a neve. — É. Kiss 1970: 464. — T24-B5.

Közép dűlő 2. lásd **Baross Gábor út**

Kukorica köz 2014: *Kukorica köz.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Galamb út és a Szép utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-B4.

Kulacs út 2014: *Kulacs út.* — Kis út a Rákóczikert északi részén, a Sólyom út és a Lepke út között. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Lajos-dűlő lásd **Sándor Lajos-dűlő**

Lengyel-tanya 2014: *Lengyel-tanya.* — Egykori tanya a település délkeleti határában, a vasúti pálya keleti oldalán, a Szerelem-domb közelében. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T24-C5.

Lepke út 2014: *Lepke út.* — A Rákóczikertben található derékszögű út, amely a Pacsirta útból és a Kerektó útból nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-G2.

Mackó 2014: *Mackó ~ Mackós-erdő,* 1971: *Mackó,* 1970: *Mackó, -ba,* 1882: *Mackó.* — Erdő a település keleti határában, a Nagy-erdőben, a Rákóczikerttől keletre. Kis része Hajdúhadház közigazgatási határához tartozik. Nevének eredete bizonytalan. A helybeliek szerint a megnevezés onnan származik, hogy medve nagyságú hatalmas, öreg tölgyekből állt. ***Mackós-erdő***-nek is nevezik. — HhT. 1971, É. Kiss 1970: 466. — T24-CD3.

Mackós-erdő lásd **Mackó**

Major-csőszház lásd **Erdészház**

Margaréta utca 2014: *Margaréta utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Viola utca és a Fecske utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-B5.

Matics-domb 2014: *Matics-domb.* — Kisebb kiemelkedés a belterület nyugati részén, a Nagybocskai területén, a Dienes út és a Pillangó út találkozásánál. A Matics család háza állt rajta (vö. Matics-féle-ház), erről kapta a nevét. — T24-B4.

Matics-féle-ház 2014: *Matics-féle-ház.* — Egykori lakóház a belterület nyugati részén, a Matics-dombon. Tulajdonosáról kapta a nevét. — T33-F4.

Mészáros-hegy 2012: *Méjszáros-hegy.* — Kisebb kiemelkedés a település délkeleti határá-

ban, a Komlós-dűlőben. A névadás indítékát nem ismerjük. — T24-C5.

Mocsolya 2014: *Mocsoja,* 1991: *Mocsolya,* 1971: *Mocsolya,* 1970: *Mocsolya,* 1928: *Mocsolya,* 1797: *Motsoja,* 1738: *Mocsoja,* 1731: *Mocsolya.* — Erdőrész a település keleti határában, a Nagy-erdő déli, Pallag felőli részén. Mély fekvése miatt gyakran vízállás alakul ki rajta, innen ered az elnevezés. — HhT. 1971, 1991, É. Kiss 1970: 468, Nagy 1928: 107. — T24-C4.

Mocsolya dűlő 1970: *Mocsolya dűlő.* — Dűlőút a település keleti határában, a Mocsolya és a Komlós-dűlő között, mely a vasúttól a Hajdúhadház közigazgatási határába tartozó Álútig vezet. A hajdúhadházi szakaszát ugyanígy nevezik. — É. Kiss 1970: 468. — T24-C4.

Molnár-tanya 1970: *Molnár tanya, Hadházy László tanyája,* 1943: *Molnár tn. [tanya],* 1905: *Molnár tanya,* 1900: *Molnár tn. [tanya],* 1869–1887: *Molnár tn. [tanya].* — Egykori tanya a település délkeleti határában, Pallagon, a vasúti pálya mellett. Újabban ***Hadházy László tanyája-***ként is említik. Mindkét nevét tulajdonosairól kapta. — HhT. 1900, 1943, HKFT., É. Kiss 1970: 455, Kogutowicz 1905: 22. — T24-C5.

Monostor 2014: *Monostor,* 2005: *Monostor,* 1982: *Monostor puszta,* 1970: *Monostori puszta, Monostor, -on,* 1884: *Monostor,* 1873: *Monostor puszta,* 1870–1871: *Monostor puszta, Monostor,* 1863–1864: *Monostor Puszta,* 1858: *P[uszta] Monostor,* 1507: *Monosthor,* 1492: *Monostor,* poss., 1488: *Monostor,* 1487: *Monostor,* poss., 1484: *Monostor,* poss., 1466: *Monosthor,* poss., 1460: *Monostor,* 1453: *Monostor,* poss., 1452: *Monostor,* poss., 1447: *Monostor,* poss., 1417: *Monostor,* 1414: *Monostor,* 1375: *Zaladmonustura,* 1350: *Monustor,* 1347: *Monustur,* poss., 1337: *Zolathmonostor,* 1336: *Munustor,* 1332–7/Pp.Reg.: *Monostor,* v., 1329>1376: *Zoladmonustra,* poss., 1325: *Zolathmunustura,* poss., 1315: *Zolathmunustura,* poss., 1308 k.: *Monustur,* poss. — Bocskaikert délre kinyúló határrésze, amit északról a belterület, keletről a Négyes főút, délről a debreceni Pallag, nyugatról pedig a Monostori-erdő határol. A 14–15. században a források Bihar vármegyébe tartozó települést említenek a területen, mely a török támadások idején pusztulhatott el. A faluban a Gutkeled nem Apaj ágának monostora állott, a település erről kapta a nevét. Ugyanilyen néven a középkori Magyarországon jó néhány helységet találunk. Talán az ezektől való elkülönítést is szolgálta a ***Szólátmonostor(a)*** megnevezés: ennek előtagja a régiségben gyakori *Szólát* személynév (lásd pl. 1216/1550: *Zoulat*), amely talán a monostor építtetőjére utal. A későbbiekben előforduló ***Monostor(i)puszta*** megnevezés a település elpusztásodását jelzi. — AOkl. 4: 69, 9: 66, 67, 77, ÁSz., FNESz., Gy. 1: 645, Hadházy 2005: 273, HhT. 1870–1871a, b, 1982, HKFT., Hnt. 1873, Jakó 1940: 304, KMHsz., É. Kiss 1970: 469, MKFT., MoT. 1858, Rácz A. 2007: 192, 270–271, SzabOkl. 2: 66, 75, 130–131, 183, 192, 216, Z. 6: 312; 460, 9: 161, 332, 353, 10: 384, 11: 394, Zs. 4: 533, 6: 562. — T24-B5.

Monostor-árok 2014: *Monostor-árok ~ Bodasi-árok,* 1970: *Monostor-árok, Bodasi árok.* — Határárok Hajdúhadház, Bocskaikert és Bodaszőlő (más néven Boda) határán, a hajdúhadházi Csereerdő és a Monostor-erdő között. Egy részén ma a Négyes főút elkerülő szakasza fut. A ***Bodasi-árok*** elnevezés arra utal, hogy az árok a hadházi Csereerdőt Bodától választja el. — É. Kiss 1970: 434. — T24-A5.

Monostordűlő 2014: *Monostordüllő ~ Monostoridüllő,* 2005: *Monostordűlő,* 1991: *Monostori-dűlő,* 1981: *Monostordűlő,* 1979: *Monostori Pallagdűlő,* 1970: *Monostor-dűlő,* 1967: *Monostori Pallagdűlő,* 1962: *Monostori dűlő.* — Külterületi lakott településrész kertségekkel Bocskaikert déli határában. Korábban dűlőföld volt a Monostor dűlő keleti oldalán. ***Monostoridűlő-***nek is mondják, korábban pedig ***Monostori-Pallag-dűlő-***ként is szerepelt. A mellette vezető, vele azonos nevű úton keresztül jártak Bocskaikertből Józsára. — Hadházy 2005: 273, HBmT. 1979, HhT. 1991, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 469, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T36-B5C3.

Monostor dűlő 2014: *Monostor düllő,* 1970: *Monostor dűlő.* — Dűlőút a település déli határában, a Monostordűlő nyugati szélén. Ezen az úton lehet Bocskaikertből Józsára eljutni. — É. Kiss 1970: 469. — T28-C2C3.

Monostori-erdő 2014: *Monostori-erdő,* 2001: *Monostori erdő,* 1979: *Monostorerdő,* 1962:

Monostori erdő, 1943: *Monostori erdő,* 1900: *Monostori erdő,* 1884: *Monostor erdő,* 1863–1864: *Monostor Erdő.* — Erdő a település délnyugati határszélén, a Monostordűlőtől nyugatra. Az erdő nagy része Debrecenhez tartozik, csak egy kis része nyúlik át Bocskaikert határába. ***Monostor-erdő*** formában is említik. — HBmT. 1979, HhT. 1900, 1943, HKFT., MKFT., Tokaji 1962, Tóth 2001: 9. — T24-A5.

Monostori-Pallag-dűlő lásd **Monostordűlő**

Monostor(i)puszta lásd **Monostor**

Monostori út 2014: *Monostori út ~ Monostor út.* — A Nagybocskai legdélebbi útja, a belterület délnyugati részén, a Debreceni út és az Oláh Sándor út között. ***Monostor út*** formában is említik. Hivatalos név. 1993 óta nevezik így. — T33-E5F5.

M7-es út 2014: *M hetes út.* — A település keleti határában, a belterülettől a Pálosi-majorig vezető út. — T24-C4C5.

Nagybocskai 2014: *Nagybocskai,* 2012: *Nagy-Bocskai,* 2005: *Nagy-Bocskai,* 1970: *Nagy-Bocskai,* 1967: *Nagy Bocskaikert.* — Bocskaikert belterületének nyugati, nagyobbik része, a Négyes főút és a hajdúhadházi Csereerdő között. Ma már lakott terület, korábban virágzó szőlőskert, közlegelő volt. ***Nagybocskaikert-*** nek is említik. Vö. Kisbocskai. — Hadházy 2005: 267, 2012: 17, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 434. — T33-F3F4.

Nagybocskaikert lásd **Nagybocskai**

Nagy-erdő 2014: *Nagy-erdő.* — Nagy területű erdő a település északkeleti határában, melynek nagyobb része Hajdúhadházhoz tartozik. Faállománya főleg akác és tölgy. További adatait lásd Hajdúhadház település alatt a Nagy-erdő szócikkében. — T24-C4D2.

Nagyerdő három erdészház lásd **Erdészház**

Napsugár óvoda lásd **Dugó**

Nefelejcs utca 2014: *Nefelejcs utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Virág utca és az Akácfa utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Négyes főút 2014: *Négyes főút.* — Debrecen felől érkező, a belterületet átszelő főút, amely elválasztja a Kisbocskai és a Nagybocskai településrészeket. — T24-B3B5, T33-F1F5.

Németh László út 2014: *Német László út.* — Út a belterület központi részén, a Nagybocskai területén, az Oláh Sándor, a Pillangó és a Debreceni utat köti össze. 1993 óta nevezik így. Németh László (1901–1975) író 1942 és 1946 között élt Bocskaikertben, emlékét a róla elnevezett út és az itt álló egykori háza őrzi. — T33-E4F4.

Nyárfa utca 2014: *Nyárfa utca.* — Kis utca a Rákóczikert déli részén, a Pacsirta út és a Faragó Sándor út között. 1997 óta nevezik így. — T33-G3.

Nyírfa utca 2014: *Nyírfa utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Farkas köz és Hóvirág utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Oláh Sándor út 2014: *Olá Sándor út.* — Út a belterület nyugati szélén, a Nagybocskai területén, a Monostor utcából nyílik. Ezt tartják Bocskaikert első útjának. 1993 óta nevezik így. Egyik jeles lakójáról, Oláh Sándorról kapta a nevét, aki a település villamosításának kezdeményezője volt. — T33-E4.

Orgona sor 2014: *Orgona sor.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Csalogány utca és a Kökény sor között. 1997 óta nevezik így. — T36-B4.

Őz út 2014: *Őz út.* — Kis út a Rákóczikert északi részén, a Hadházi utcából nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Pacsirta út 2014: *Pacsirta út.* — A Rákóczikert keleti szélén végighúzódó út. 1993 óta nevezik így. — T33-H1G3.

Pallag 2014: *Pallag.* — A település délkeleti határrésze, melynek nagyobb területe Hajdúhadházhoz és Debrecenhez, kisebb területe Bocskaikerthez tartozik. A *Pallag* név magyarázatát és további adatait lásd Hajdúhadház település alatt a Pallag szócikkében. — T24-C5.

Pálosi István-féle-tanya lásd **Pálosi-major**

Pálosi-major 2014: *Pálosi-major ~ Pálosi-tanya ~ Tehenészet ~ Szarvasmarhatelep. | A téesztül jobra vót a tanya, a Tehenészettül nem messze. A Tehenészethez tartozott.* 1970: *Pálosi István-féle tanya.* — Szarvasmarhatelep a belterülettől délkeletre, a vasútvonal keleti oldalán, a Hadházy-tanya mellett. Korábban a

Bocskai termelőszövetkezet majorja és tanyája, még régebben Pálosi István tanyája volt. — FKnT., Hadházy 2005: 270, É. Kiss 1970: 475. — T24-C5.

Pálosi-major Fotó: Mázló Edit

Pálosi-tanya lásd **Pálosi-major**

Pillangó út 2014: *Pillangó út ~ Kereszt düllő.* — Észak–déli irányban hosszan elnyúló út a belterület nyugati részén, a Nagybocskai területén, párhuzamos az Oláh Sándor úttal. A kezdetben sorszámozott dűlőutakat merőlegesen keresztezte, erről kapta a ***Keresztdűlő*** nevet. A *Pillangó út* hivatalos név, 1993 óta nevezik így az utcát. — T33-F3F5.

Pipacs út 2014: *Pipacs út.* — A belterület északkeleti részének, a Kisbocskainak a legészakibb útja. 1993 óta nevezik így. — T33-G3.

Polgármesteri hivatal Fotó: Mázló Edit

Polgármesteri hivatal 2014: *Polgármesteri hivatal ~ Poroszlai-kastéj ~ Poroszlai iskola,* 2005: *Poroszlay kúria, Poroszlay nyaralóház.* — A Poroszlay család kastélya volt, akik a 19. század végén Bocskaikert első „foglalói” közé tartoztak. ***Poroszlay-kastély, Poroszlay-kúria, Poroszlay-nyaralóház*** néven említik, később pedig ***Poroszlai iskolá***-nak is nevezik, mert az épületet 1946-ban iskola céljára átalakították, mely a családnak emléket állító Poroszlay utcán áll, a Kisbocskai keleti részén. 1997 óta a polgármesteri hivatalnak ad otthont. — Hadházy 2005: 268. — T33-G3.

Poroszlay-birtok lásd **Poroszlay-kert**

Poroszlay iskola lásd **Polgármesteri hivatal**

Poroszlay-kastély lásd **Polgármesteri hivatal**

Poroszlay-kúria lásd **Polgármesteri hivatal**

Poroszlay-kert 2014: *Poroszlai-kert ~ Poroszlai-birtok ~ Poroszlai-tag,* 2012: *Poroszlay-szőlő, Kisgergely-kert.* — A település keleti határában, a Kisgergely közelében, a vasúti pályával párhuzamosan fekvő, 7 hektár szőlős terület, néhol egy-egy hétvégi házzal. Elhelyezkedésére utalva ***Kisgergely-kert-***nek is nevezik. 1946-ig a Poroszlay család birtoka volt, erre utal a *Poroszlay-kert* mellett a ***Poroszlay-birtok, Poroszlay-tag, Poroszlay-szőlő*** megnevezés is. — Hadházy 2012: 16.

Poroszlay-nyaralóház lásd **Polgármesteri hivatal**

Poroszlay-szőlő lásd **Poroszlay-kert**

Poroszlay-tag lásd **Poroszlay-kert**

Poroszlay út 2014: *Poroszlai út.* — Út a belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Baross Gábor út és a Váci Mihály út között. Nevét a település első lakói közé tartozó Poroszlay család tiszteletére kapta. 1998 óta nevezik így. Vö. még Poroszlay-kert, Poroszlay-kastély. — T33-G4.

Rákóczi lásd **Rákóczikert**

Rákóczikert 2014: *Rákócikert ~ Zártkert,* 2012: *Rákóczikert, Báró,* 2001: *Rákóczikert,* 1991: *Rákóczikert,* 1982: *Rákóczi kert,* 1981: *Rákóczikert,* 1979: *Rákóczikert,* 1970: *Rákóczi kert, Rákóczi, -ba,* 1967: *Rákóczikert.* — Külterületi lakott hely a település északkeleti részén, a vasúti pálya és a Nagy-erdő között. Egykor szőlőskert volt, de zártkert jellege 1970-től megszűnt, amikor megkezdődött a terület hétvégi házakkal való beépítése, majd később a közművesítése is. 1993-ban Bocskaikert közigazgatási területéhez csatolták. A ***Zártkert*** elnevezés a terület korábbi jellegére utal. Az egykori szőlőskertet ***Báró***-nak is nevezték, mert a kert tulajdonosa, Molnár József jómódú gazdaember volt, akit a helybeliek bárónak is hívtak. A *Rákóczikert* elnevezés a

Rákóczi családnak állít emléket, akik a 17–18. században a környező területekre hajdúkat telepítettek. ***Rákóczi*** formában is említik. — Hadházy 2012: 16, HBmT. 1979, HhT. 1982, 1991, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 480, MoFnT. 2, Tóth 2001: 20. — T33-H2H3.

Rezeda utca 2014: *Rezeda utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, az Ibolya utca és a Farkas köz között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Rigó út 2014: *Rigó út.* — Kis út a Rákóczikert északi részén, a Sólyom út és az Őz út között. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Rózsa sor 2014: *Rózsa sor.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Szép utca és a Viola utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-B5.

Sándor-dűlő lásd **Sándor Lajos-dűlő**

Sándor Lajos-dűlő 1991: *Lajos-dűlő,* 1981: *Sándor Lajos dűlő,* 1979: *Sándor Lajos dűlő,* 1970: *Sándor Lajos-dülő,* 1967: *Sándor Lajos dűlő,* 1962: *Sándor dűlő.* — Dűlőföld a település délkeleti határában, Pallagon. Déli része Hajdúhadház közigazgatási határához tartozik. ***Sándor-dűlő*** és ***Lajos-dűlő*** néven is említik. Nevét a dűlőföldön lévő tanya tulajdonosáról kapta. — HBmT. 1979, HhT. 1991, Hnt. 1967, É. Kiss 1970: 481, MoFnT. 2, Tokaji 1962. — T24-C5.

Simon-dűlő 2012: *Simon-düllő,* 1970: *Simon-dűlő,* 1962: *Simon dűlő.* — Dűlőföld a település déli határában, a Monostordűlőben, a Közép dűlőtől keletre. Az elnevezés onnan ered, hogy ezen a földön volt Nagyorrú Simon Miklós tanyája. — É. Kiss 1970: 482, Tokaji 1962.

Sólyom út 2014: *Sójom út.* — Kis út a Rákóczikert északi részén, a Rigó út és a Pacsirta út között. 1993 óta nevezik így. — T33-H2.

Süvöltős lásd **Süvöltős-tanya**

Süvöltős-dűlő lásd **Süvöltős-tanya**

Süvöltős János-féle-tanya lásd **Süvöltős-tanya**

Süvöltős-tanya 2014: *Süvöütős-tanya ~ Süvöütős, -be,* 1970: *Süvőütős János-féle tanya,* 1962: *Süvöltős dűlő.* — Tanya, egykor a Bocskai téesz majorja és a hozzá tartozó földterület a település keleti határában, a Komlós-dűlőben. ***Süvöltős János-féle-tanya, Süvöltős-dűlő*** és ***Süvöltős*** formában is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483, Tokaji 1962. — T24-C5.

Szabad Gábor tanyája 1970: *Szabad Gábor tanyája.* — Tanya a település délkeleti határában, a Komlós-dűlőben. Tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 483. — T24-C5.

K. Szabó-tanya 2014: *Ká Szabó-tanya ~ Kálmán József-tanya.* | *A mostani Tekefőd területire esik.* — A belterülettől északra fekvő földterület. Nyugatról a Debreceni út, dél felől a Kisbocskai, keletről pedig a Rákóczikert határolja. ***Kálmán József tanyá-***nak is mondják. Mindkét nevét tulajdonosairól kapta. — T24-B3.

Szarvasmarhatelep lásd **Pálosi-major**

Szélső-dűlő 2014: *Szélső-düllő.* — A legszélső földterület a település északi határában, a Nagybocskaitól északra, a Debreceni úttól nyugatra. — T33-F3.

Szél-tanya 1970: *Szél-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Szordas területén. Feltehetőleg tulajdonosáról kapta a nevét. — É. Kiss 1970: 490.

Szente-dűlő lásd **Bagdi-tanya**

Szentpál 1492: *Zenthpal,* praed. — A mindösszesen egyetlen oklevélben említett egykori prédium Monostor birtok határain belül feküdt. Nevét feltehetőleg templomának védőszentjéről kapta, ahogyan a Kárpát-medencében sokfelé előforduló további *Szentpál* településnevek nagy része is. Mező András szentnévi településneveket feldolgozó munkájában, amely egyébként 31 *Szentpál* nevet viselő (köztük számos elpusztult) települést említ a középkori Magyarország egész területéről, ez a birtok nem szerepel. A 15. század végi egyetlen említését követően bizonyára hamar elpusztulhatott. — SzabOkl. 2: 192, Mező 1996: 179–180.

Szép utca 2014: *Széip utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Kukorica köz és a Rózsa sor között. 1997 óta nevezik így. — T36-B4.

Szerelem-domb 2014: *Szerelem-domb.* — Kisebb kiemelkedés a település keleti határában, a Debreceni út és a vasúti pálya között. A Fenyőerdőn át vezető erdei úton közelíthető meg. A helybeliek szerint a fiatal szerelmesek szívesen jártak ide. — T24-B5.

Szólátmonostor(a) lásd **Monostor**

Szolnoki-féle-föld lásd **Szolnoki-tanya**

Szolnoki-tanya 1972: *Szolnoki-féle föld,* 1970: *Dávid-tanya,* 1970: *Szóunoki-tanya.* — Tanya a település déli határában, a Szordas területén. ***Szolnoki-féle-föld***-ként és ***Dávid-tanya***-ként is említik. Mindegyik nevét tulajdonosáról kapta. — É. Kiss 1970: 443, 490, 1972: 145. — T28-C3.

Szolnoki utca 2014: *Szolnoki utca.* — Utca a település déli határában, a Monostordűlőben. A Közép dűlő déli, lakott részének hivatalos neve, amely arra utal, hogy az út a Szolnoki-tanya felé vezet. 1997 óta nevezik így. — T36-A5.

Szordas 1. 2012: *Szordas,* 2005: *Szordas,* 1970: *Szordas, -ba,* 1741: *Szurdoson*. — Monostor déli része. A helybeliek emlékezete szerint egykor itt település lehetett. Egyes elképzelések szerint a név a *szurdok* köszóval van kapcsolatban, más felvetés a *szurtos* melléknévvel hozza összefüggésbe. Egyik magyarázat sem meggyőző. — H. Fekete 1959: 108, Hadházy 2005: 273, É. Kiss 1970: 490, Lévai 2003: 128–131. — T28-C3.

Szordas 2. 1962: *Szordas.* — Egykori kocsma a település déli határában, a Szordas területén. — Tokaji 1962: 10.

Szőlőskertek 2012: *Szöllőskertek.* — A település déli határában, a Monostordűlő nyugati szélén lévő szőlőskertek. — T28-C2.

Takács-dűlő 2012: *Takács-düllő ~ Takács-tanya*. — Egykori földterület a település déli határában, a Monostordűlőben, az Eszenyi közelében. ***Takács-tanyá***-nak is említik. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Takács-tanya lásd **Takács-dűlő**

Tanító út 2014: *Tanító út.* — A belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Csillag útból nyíló rövid zsákutca. 1993 óta nevezik így. — T33-G4.

Tanyák útja 2014: *Tanyák útja.* — Hajdúhadházi széles dűlőút, amely áthalad Bocskaikert északkeleti határán is. További adatait és a név magyarázatát lásd Hajdúhadház helynevei között. — T24-D3.

Tarha-gaz 1970: *Tarha gaza, Tarhagaz.* — Erdőrész a Nagy-erdőben, a belterülettől keletre, a Rákóczikert, a vasúti pálya, Pallag és a Mocsolya között. A névadás indítékát nem ismerjük, de a névben a *gaz* utótag a 'cserjés, bokros erdő' jelentésű földrajzi köznév, amely gyakran megjelenik erdőnevek utótagjaként. — FKnT., É. Kiss 1970: 491, 1988: 59. — T24-C4.

Tavasz utca 2014: *Tavasz utca.* — Kis utca a belterület délnyugati részén, a Nagybocskai területén, a Gulyás Pál út és a Monostori út között. 1997 óta nevezik így. — T33-F4.

Tehenészet lásd **Pálosi-major**

Teleki út 2014: *Teleki út.* — A Nagybocskai szélső útja, a belterület északi részén, a Pillangó utat és a Debreceni utat köti össze. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Teleki út* hivatalos nevet. A Hajdúhadházhoz tartozó Dorogiás-Telekföld mellett vezet, bizonyára erről nevezték el. — T33-F3.

Temető 2014: *Temető.* — Köztemető a belterülettől délre, a Négyes főút és az Ipari park mellett. — T24-B5.

Templom 2014: *Templom.* — Templom a Baross Gábor úton. 1997-ben épült, azóta szolgálja ökumenikus templomként a bocskaikerti római katolikus, görög katolikus és református híveket. — T33-G4.

Templom Fotó: Mázló Edit

Templom-hegy 1970: *Templomhegy.* — Kisebb homokdomb a település déli határában, a Szordas területén, a Szolnoki-tanyától délre. A területen egykor emberi csontokat találtak, mely arra utal, hogy korábban temető lehetett itt. — É. Kiss 1970: 493. — T28-C3.

Timár-tanya 1943: *Timár tn. [tanya],* 1900: *Timár tn. [tanya],* 1884: *Timás Imre tn. [tanya].* — Egykori tanya a település déli határában, a Monostordűlő délkeleti részén, a Bálint-tanyától kissé északra. Bizonyára tulajdonosáról kapta a nevét. Csak térképes forrásokból adatolható. — HhT. 1900, 1943, HKFT. — T28-C3.

Timás Imre-tanya lásd **Timár-tanya**

Tormás-tanya 2014: *Tormás-tanya.* — Egykori tanya a Monostordűlő nyugati részén. — T24-A5.

Tölgyfa út 2014: *Tölgyfa út.* — A belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Baross Gábor útból nyíló rövid zsákutca. 1993 óta nevezik így. — T33-G4.

Türi Balog Jóska tanyája lásd **Kálmán Gábor-féle-tanya**

Tűzoltó köz 2014: *Tűzoltó köz.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Vadkacsa köz és az Ibolya utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Új iskola 2014: *Új iskola.* — 1997-ben átadott új iskolaépület a Baross Gábor úton. Hivatalos neve Bocskaikerti Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola. — T33-G4.

Váci Mihály út 2014: *Váci Miháj út.* — Út a belterület északkeleti részén, a Kisbocskai területén, a Debreceni útból nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-G3.

Új iskola Fotó: Mázló Edit

Vadász utca 2014: *Vadász utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Dália és a Kiskert utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Vadkacsa köz 2014: *Vadkacsa köz.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Kiskert utca és a Tűzoltó köz között. 1997 óta nevezik így. — T36-C4.

Varga-tanya 2012: *Varga-tanya.* — Egykori tanya a település déli határában, a Monostordűlőben. Az 1960-as évekig megvolt. Tulajdonosáról kapta a nevét.

Vasútállomás 2014: *Vasutállomás ~ Állomás,* 1991: *Bocskaikert vá. [vasútállomás],* 1979: *Bocskaikert v[asúti] m[egállóhely],* 1971: *Bocskaikert vá. [vasútállomás],* 1943: *Bocskaykert vá. [vasútállomás].* — Vasúti megállóhely a település keleti szélén, az Állomás téren, a Baross Gábor út keleti végében. — HBmT. 1979, HhT. 1943, 1971, 1991. — T33-G4.

Véndiófa csárda Fotó: Mázló Edit

Véndiófa csárda 2014: *Véndiófa csárda ~ Csárda,* 2005: *Véndiófa csárda,* 1971: *Véndiófa étterem.* — Étterem, magyaros hangulatú csárda a település központi részén, a Nagybocskai területén, a Debreceni úton. Nevét a csárda udvarán álló öreg diófáról kapta. ***Csárdá***-nak is mondják. — Hadházy 2005: 268, HhT. 1971. — T33-F4.

Véndiófa étterem lásd **Véndiófa csárda**

Veres Péter út 2014: *Veres Péter út.* — Út a belterület északkeleti részén, a Kisbocskai területén, a Debreceni útból nyílik. Korábban számozott dűlőút volt, mely 1993-ban kapta a *Veres Péter út* hivatalos nevet. — T33-G3.

Vincellér út 2014: *Vincellér út.* — Út a belterület keleti részén, a Kisbocskai területén, a Debreceni útból nyílik. 1993 óta nevezik így. — T33-G3.

Viola utca 2014: *Viola utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Rózsa sor és a Margaréta utca között. 1997 óta nevezik így. — T36-B5.

Virág utca 2014: *Virág utca.* — Utca a település déli részén, a Monostordűlőben, a Négyes főút mellett, a Nefelejcs és az Akácfa utca között vezet. 1997 óta nevezik így. — T36-C3.

Zártkert lásd **Rákóczikert**

Zelemér út 2014: *Zelemér út.* — Út a belterület északi részén, a Nagybocskai területén, a Pillangó utat és a Debreceni utat köti össze. A szomszédos Bodaszőlő határában fekvő elpusztult faluról, Zelemérről kapta a nevét. 1993 óta nevezik így. — T33-F3.

Helynévmutató

Abari-telep Hböszörmény
Ábris zug Hhadház
Ábrók Bálint tanyája Hböszörmény
Ábrók István tanyája Hhadház
Ábrók László tanyája Hböszörmény
Ábrók sarok Hhadház
Ábrók-tanyák Hböszörmény
Áchim András utca Hböszörmény
Ady Endre tér Hböszörmény
Ady Endre utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Ág-erdő Hhadház
Aggmenház Hhadház
Ág-lapos Hhadház
Ágost-halom Hböszörmény
Ág utca Hböszörmény
Agyag utca Hdorog
Akácerdő Hdorog
Akácfa utca Bkert, Hdorog, Hhadház
Akácos Hdorog
Akácos-erdő Hdorog
Akácos utca Téglás
Akasztófa Hböszörmény
Akasztó-halom Hböszörmény
Akasztó-laponyag Hböszörmény
Alba-szállás Hhadház
Alföld utca Hböszörmény
Alkotmány utca Hböszörmény, Téglás
Állami elemi népiskola Hböszörmény, Hhadház
Állami gazdaság Hböszörmény
Állásgödör Hböszörmény
Állás-halom Hdorog
Állomás Bkert, Hdorog, Hhadház
Állomáshely Hdorog
Állomás-kút Hhadház
Állomás tér Bkert
Állomás út Bkert
Állós Téglás
Almás Hdorog, Hhadház
Almás-kert Hdorog, Hhadház
Almássy Márton utca Hböszörmény
Álmos utca Hhadház
Alsó-Bek-kert Téglás
Alsó-csikóskút Hböszörmény
Alsó-gulyakút Hböszörmény
Alsó-Gulyástanya Hböszörmény
Alsó-Kilinkút Hdorog
Alsó-kút Hböszörmény
Alsó-Vén-kert Téglás
Általános iskola Téglás
Álút Hhadház
Amerikás dűlő Hdorog
Ancza Gyuri kocsmája Hdorog
Ancza kútja Hdorog
Áncsán dűlő Hdorog
Áncsán-féle-csőszház Hhadház
Áncsán kútja Hdorog
Áncsán-tanya Hdorog
Anda Mihály tanyája Hdorog
Andirkó-tanya Hböszörmény
N. András foltja Téglás
Andrási árka Hböszörmény
Andrási-gát Hböszörmény
Andrási-töltés Hböszörmény
Anglin-erdő Téglás
Anglius Téglás
Anglius-erdő Téglás
Anglus Téglás
Anglus-erdő Téglás
Angol-erdő Téglás
Angolkert Téglás
Angolkert-erdő Téglás
Annakert Téglás
Anó-szállás Hdorog
Antal Imre tanyája Hhadház
Apaállat-istálló Hhadház
Apaállattelep Hhadház
Apafi Mihály utca Hböszörmény
Apolló filmszínház Hdorog
Apponyi Albert utca Hböszörmény
Április 4. utca Hböszörmény
Apró-halmi-dűlő Hhadház
Apró-halmi-járás Hhadház
Apró-halmok Hhadház, Téglás
Apró-nyilaserdő Hböszörmény
Arad utca Hböszörmény
Aranka-malom Hböszörmény
Arany János utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Aranyos utca Hböszörmény
Arany-tanya Hhadház
Arany utca Hböszörmény
Arasz út Bkert
Árok Hböszörmény, Hhadház
Árokalja Hböszörmény, Téglás
Árpád Hdorog
Árpádkert Hböszörmény, Hhadház
Árpád körút Hdorog
Árpád-szőlőskert Hböszörmény
Árpád utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Árva-kert Téglás
Ásott-halom Hböszörmény
Ásott-halom-dűlő Hböszörmény
Ásott-határ Hböszörmény
Asztalos-dűlő Hböszörmény
Asztalos-tanya Hböszörmény
Asztalos-tanyák Hböszörmény
Asztalos utca Hböszörmény
Attila-kert Hböszörmény
Attila-szőlőskert Hböszörmény
Attila utca Hböszörmény, Hhadház
Avar utca Hböszörmény
Bába Antal tanyája Hdorog
Bába dűlő Hdorog
Bába harasztja Téglás
Bába Imre tanyája Hdorog
Baba-kert Téglás
Bába László tanyája Hdorog
Baba-liget Téglás
Bába Péter tanyája Hdorog
Bába-tanya Hdorog
Bácsi-csőszház Bkert
Bácsi Lajos-tanya Hhadház
Bácsi Sándor-tanya Hböszörmény
Bácsi-tanya Hböszörmény
Bácsmegi-tanya Hböszörmény
Bacsóház Téglás
Bacsó-tanya Hdorog
Badzsé zug Hhadház
Bagáth utca Hböszörmény
Bagdi-dűlő Bkert
Bagdi-tanya Bkert
Bagoly-lapos Hböszörmény
Bagosi-tanya Hböszörmény
Bagoly zug Hdorog
Bagota Hböszörmény
Bagota-hát Hböszörmény

Bagota ház Hböszörmény
Bagotai csőszház Hböszörmény
Bagotai ház Hböszörmény
Bagotai híd Hböszörmény
Bagotai út Hböszörmény
Bagota utca Hböszörmény
Bágy Hböszörmény
Bajcsy-Zsilinszky Endre utca Hböszörmény, Téglás
Bajcsy-Zsilinszky utca Hhadház
Baji-dűlő Hhadház
Baji dűlő Hböszörmény
Baji-hegy Hhadház
Baji Miklós-féle-tanya Hhadház
Baji-tag Hhadház
Baji-tanya Hböszörmény
Baji zug Hhadház
Bakóczy Endre utca Hböszörmény
Bakóék tanyája Hböszörmény
Bakó-gerend Hböszörmény
Bakó-hát Hböszörmény
Bakó-háti bolt Hböszörmény
Bakó-háti dűlő Hböszörmény
Bakó-háti iskola Hböszörmény
Bakó-kapu Hhadház
Bakó-lapos Hböszörmény
Bakota Hböszörmény
Bakó-tanya Hböszörmény, Hhadház
Baksai-féle vendéglő Hdorog
Baktay Ervin utca Hböszörmény
Bakterház Hdorog
Bakter-kert Téglás
Balassi Bálint utca Hböszörmény
Balatoni dűlő Hdorog
Balatoni-tanya Hdorog
Balázs-erdő Hböszörmény
Balázsi-erdő Hhadház
Balázsi-kert Hhadház
Balázsi-szőlő Hhadház
Balázs-kert Téglás
Balázs-rét Hböszörmény
Balázs-tanya Hböszörmény
Bálint Ferenc-tanya Bkert
Bálint János-féle-tanya Hböszörmény
Bálint köz Hhadház
Bálint-rét Hböszörmény
Bálint-tanya Bkert, Hböszörmény
Balkányi-kút Hhadház
Balkányi-kút-lapos Hhadház
Balkányi út Hhadház
Balkányi-víz Hhadház
Balogh András birtoka Hdorog
Balogh dűlő Hböszörmény
Balogh építész tanyája Hdorog
Balogh Gábor tanyája Hhadház
Balogh-lapos Hhadház
Balogh Márton-féle szőlő Hböszörmény
Balogh Miklós tanyája Hhadház
Balogh Miska tanyája Hdorog
Balogh-rét Hhadház
Balogh Sándor-erdészház Hhadház
Balogh Sándor utca Hdorog
Balogh szállása Hböszörmény
Balogh-sziget Hböszörmény
Balogh-tanya Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Balog köz Hhadház
Balog Laci tanyája Hböszörmény
Baltazár Dezső utca Hböszörmény
Baltazár-kastély Hböszörmény
Banda tér Hböszörmény
Banda téri tábla Hböszörmény
Banka út Hhadház
Bánkus dűlő Hdorog
Bánkus-lapos Hdorog
Bánkus sor Hdorog
Bánkus-tanya Hdorog
Bánomkert Hhadház
Bánomkert utca Hhadház
Bánság tér Hböszörmény
Baptista zug Hhadház
Barabás Hböszörmény
Barabás dűlő Hböszörmény
Barabás István tanyája Hböszörmény
Barabás-lapos Hböszörmény
Barackos Hdorog, Téglás
Barak-dűlő Hböszörmény
Barakk Hhadház
Barakki út Hhadház
Barakk kövesút Hhadház
Baraksa-halom Hböszörmény
Baraksó Hböszörmény
Baraksó-ér Hböszörmény
Baraksói-zug Hböszörmény
Baranyi-rész Hböszörmény
Bárány-legelő Téglás
Bárány-legelő-dűlő Téglás
Barassó Hböszörmény
Barátság utca Téglás
Barczán dűlő Hdorog
Barczán-tanya Hdorog
Bardóczi-tanya Hböszörmény
Barkó-tanya Hböszörmény
Barna dűlő Hdorog
Barna-féle-tanya Hdorog
Barna Mihály tanyája Hdorog
Barna-Nagy Lajos tanyája Hhadház
Barna-tanya Hdorog
Báró Bkert
Baromfi-feldolgozó Hböszörmény
Baromfi-feldolgozó üzem Hböszörmény
Baross Gábor tér Hböszörmény
Baross Gábor út Bkert
Baross utca Hböszörmény
Báró Zeke-tanya Hhadház
Bársony Balogh Gábor tanyája Hhadház
Bársony dűlő Hböszörmény
Bársony-halom Hböszörmény
Bársony-ház Hböszörmény
Bársony iskola Hböszörmény
Bársonykert Hböszörmény
Bársony-laponyag Hböszörmény
Bársony utca Hböszörmény
Barta-lapos Hhadház
Barta-tó Hhadház
Barta zug Hhadház
Bartók Béla utca Hböszörmény
Báthory Gábor körút Hböszörmény
Báthory Gábor menház Hböszörmény
Báthory Gábor utca Hböszörmény
Báthory István utca Téglás
Báthory-kert Hböszörmény
Báthory-szőlőskert Hböszörmény
Báthory út Bkert
Batthyány Lajos utca Hböszörmény
Batthyány-szőlőskert Hböszörmény

Batthyány utca Hhadház, Téglás
Bazilita rendház Hdorog
Bebek utca Hböszörmény
Bede-föld Téglás
Bede köz Hhadház
Bedő Albert utca Hhadház
Beja-tanya Hdorog
Békás Hböszörmény
Békás csapszék Hböszörmény
Békás csárda Hböszörmény
Békás-halom Hböszörmény
Békási csárda Hböszörmény
Békási út Hböszörmény
Beke Antal utca Hböszörmény
Beke kántor-féle-tanya Hböszörmény
Békési András szárazmalma Hhadház
Békési Benjámin tanyája Hböszörmény
Békési-malom Hhadház
Béke-tanya Hböszörmény
Béke téesz Hböszörmény, Hhadház
Béke utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Béke útja Hhadház
Bek-kert Téglás
Bekötőút Hböszörmény
Bek Pál utca Téglás
Bél Mátyás utca Hböszörmény
Beloiannisz-kert Téglás
Belső csapszék Hböszörmény
Belső Csem út Hhadház
Belső-erdei csőszház Hböszörmény
Belső-erdei nyiladék Hböszörmény
Belső-erdei út Hböszörmény
Belső-erdő Hböszörmény
Belső-Kadarcs Hböszörmény
Belső-kert Hböszörmény
Belső kocsma Hböszörmény
Belső-osztás Hböszörmény
Belső-osztásbeli-erdő Hböszörmény
Belső-szőlőskert Hböszörmény
Belső-Városi-erdő Hböszörmény
Belső vendégfogadó Hböszörmény
Belső-Vid Hböszörmény
Bem József utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Bence hegye Hböszörmény
Bence központ Hdorog
Bence-tanya Hdorog
Benedek János utca Hböszörmény
Bene gödre Hböszörmény
Bene-halom Hdorog
Benzinkút Hdorog
Bényei-kanyar Hhadház
Bényei-nyárfa Hhadház
Bercsényi Miklós utca Hböszörmény
Bercsényi utca Hhadház, Téglás
Bercsényi utcai óvoda Hhadház
Berecki László tanyája Hdorog
Berecki zug Hhadház
Bereczki-dűlő Hböszörmény
Bereczki-tanya Hböszörmény
Berena-halom Hböszörmény
Béres János tanyája Hhadház
Béres-tanya Hhadház
Berki-lapos Hböszörmény
Bernáth Miklós-féle-tanya Hhadház
Berti-kert Hhadház
Besenyő utca Hböszörmény
Beteg dűlő Hböszörmény
Bethlen Gábor általános iskola Hböszörmény
Bethlen Gábor körút Hböszörmény
Bethlen Gábor utca Hböszörmény
Bethlen-szőlőskert Hböszörmény
Bethlen utca Hhadház
Betlehen-szőlő Hböszörmény
Betyárfa Hhadház
Bezerédi utca Hhadház
Bides-Gút Hböszörmény
Bides-Guti-erdő Hböszörmény
Bides-Guti pulykatelep Hböszörmény
Bides-Guti-szántó Hböszörmény
Bides-kút Hböszörmény
Bigecs Téglás
Bika-erdő Téglás
Bikaház Hhadház, Téglás
Bikaház-erdő Téglás
Bikakert Hhadház
Bikakút Hböszörmény
Bikaól Hhadház
Bikatanya Bkert
Bikatelep Hhadház
Bikoló-tanya Hhadház
Biri-tanya Hhadház
Birka Hdorog
Birkalegelő Hböszörmény
Birki zug Hböszörmény
Biró Hhadház
Bíró Ferenc utca Hböszörmény
Biró-föld Hhadház, Téglás
Bíró Lajos utca Hböszörmény
Bíró Péter utca Hböszörmény
Bíró Tatár József tanyája Hböszörmény
Birtokossági-erdő Hdorog
Birtokosság laposa Hdorog
Bivaly kocsmája Hdorog
Bivaly kútja Hdorog
Bobik-tanya Téglás
Boci Kovács Miklós tanyája Hhadház
Bocskai Bkert, Hdorog
Bocskai bekötőút Hböszörmény
Bocskai étterem Hdorog
Bocskai iskola Hhadház
Bocskai körút Hdorog
Bocskai kövesút Hböszörmény
Bocskai nyiladék Hböszörmény
Bocskai réti központja Hböszörmény
Bocskai szabadidőközpont Hböszörmény
Bocskai szálló Hhadház
Bocskai téesz Bkert, Hdorog
Bocskai téeszmajor Hdorog
Bocskai téesz üzemegysége Hböszörmény
Bocskai tér Hböszörmény, Hhadház
Bocskai téri református templom Hböszörmény
Bocskai utca Hböszörmény, Téglás
Bocskaikert Bkert
Bocskai-kert Hdorog
Bocskaikerti iskola Bkert
Bocskaikerti nyiladék Hböszörmény
Bocskaikerti út Hböszörmény
Bocskai-liget Bkert
Bocskai-szőlőskert Hböszörmény
Boda Hböszörmény
Bodacsere Hböszörmény
Boda-csereerdő Hböszörmény

Boda-erdő Hböszörmény
Bodafüred Hböszörmény
Bodagyakra Hböszörmény
Boda-hegy Hböszörmény
Bodai-Apró-nyilaserdő Hböszörmény
Bodai bekötőút Hböszörmény
Bodai csőszház Hböszörmény
Bodai-csere Hböszörmény
Bodai-erdő Hböszörmény
Bodai főút Hböszörmény
Bodai-Nagy-halom Hböszörmény
Bodai-őrház-tábla Hböszörmény
Bodai út Bkert, Hböszörmény
Boda Katalin utca Hböszörmény
Boda ösvény Bkert
Boda Pista bácsi tanyája Hböszörmény
Bódán Gábor tanyája Hhadház
Bódán-tanya Hhadház
Boda-őrház-tábla Hböszörmény
Bodasi-Apró-nyilaserdő Hböszörmény
Bodasi-árok Bkert
Bodasi csőszház Hböszörmény
Bodasi-erdő Hböszörmény
Bodasi főút Hböszörmény
Bodasi iskola Hböszörmény
Bodaszőlő Hböszörmény
Bodaszőlői fácántelep Hböszörmény
Boda-szőlőskert Hböszörmény
Boda-szőlőskert-tábla Hböszörmény
Boda-tanya Hböszörmény
Bódi András tanyája Hdorog
Bódi Antal-tanya Hböszörmény
Bódi Imre tanyája Hdorog
Bódi Sándor-tanya Hböszörmény
Bódi-sarok Hböszörmény
Bodnár András-tanya Hböszörmény
Bodnár dűlő Hböszörmény
Bodnár Gyuri tanyája Hböszörmény
Bodnár köz Hböszörmény
Bodnár Laci tanyája Hdorog
Bodnár-lapos Hböszörmény
Bodnár Sándor-féle-tanya Hhadház
Bodnár-tanya Hböszörmény, Hdorog
Bodnár utca Hböszörmény
Bodnár utcai kertalja Hböszörmény
Bodonoskút Téglás
Bodonoskút-dűlő Téglás
Bodzás Hböszörmény
Bodzás-határ Hböszörmény
Bogárzó Hhadház
Bogárzó-dűlő Hhadház
Bohó Hhadház
Bohó-dűlő Hhadház
Bohó Szabó-dűlő Hhadház
Bohó Szabó Miklós tanyája Hhadház
Bojti utca Hböszörmény
Bokor-ülés Téglás
Boldizsár-féle-ház Hdorog
Bolgár Sőrés Hhadház
Bolgár Sőrés-csemegés Hhadház
Bolt Téglás
Bolyai János utca Hböszörmény
Bomlott-határ Hböszörmény
Bónis sarok Hhadház
Borbély-fenék Hböszörmény
Bórek Szabó Ferenc tanyája Hhadház
Bórek-tanya Hhadház
Borjúcsorda köz Hböszörmény
Borjú-hát Hböszörmény
Borjúkút Hböszörmény, Hhadház
Borjúkút köz Hböszörmény, Hhadház
Borók Hhadház
Borók földje Hhadház
Borók-hegy Hhadház
Borók omlása Hhadház
Borontó Hhadház
Borontó-kert Hhadház
Boros dűlő Hböszörmény
Boros földje Hböszörmény
Boros telke Hböszörmény
Borostyán út Bkert
Borsi dűlő Hdorog
Borsi Mihály tanyája Hdorog
Borsi nyiladék Hhadház
Borsi-sarok Hdorog
Borsi-tanya Hdorog
Borsós-halom Hböszörmény
Borsós-hát Hböszörmény
Bosó Hböszörmény
Bósó-hát Hböszörmény
Bósó-lapos Hböszörmény
Bósó-sziget Hböszörmény
Bóti-dűlő Téglás
Bóti-föld Téglás
Bóti-szállás Téglás
Bóti utca Téglás
Botlás ere Hböszörmény
Botlás-híd Hböszörmény
Botond utca Hböszörmény, Hhadház
Botos-árok Hböszörmény
Botos dűlő Hböszörmény
Botos Ferenc-tanya Hböszörmény
Botos-tanya Hböszörmény
Botos-tanyák Hböszörmény
Bottyán János utca Hböszörmény
Bóz köz Hböszörmény
Bózsó-sziget Hböszörmény
Bődi út Hböszörmény
Bödönöskút Téglás
Bőgő Hhadház
Bőgő-hegy Hhadház
Bőgős Hhadház
Bőke-lapos Téglás
Bökönyi-folyás Hhadház
Bökönyi-lapos Téglás
Bökönyi út Hhadház
Bökönyi utca Téglás
Bökönyi-zug Hhadház
Bömbös Téglás
Bömbös-dűlő Téglás
Bömbös-hegy Téglás
Bömbös út Téglás
Böszörmény Hböszörmény
Böszörményi-határ Hböszörmény
Böszörményi-horgásztó Hböszörmény
Böszörményi kövesút Hhadház
Böszörményi országút Hdorog
Böszörményi-Peres Hböszörmény
Böszörményi-rét Hböszörmény
Böszörményi út Hdorog, Hhadház, Téglás
Böszörményi utca Hdorog, Téglás
Böszörményi-Vid Hböszörmény

Böszörményi-Vidi-föld Hböszörmény
Böszörményi-Vidi-puszta Hböszörmény
Böszörményi-Vidi-telek Hböszörmény
Böszörményi zug Hdorog
Böszörmény-Pród Hböszörmény
Böszörménytelek Hböszörmény
Böszörmény-Városi-erdő Hböszörmény
Brán Péter tanyája Hdorog
Brassó Hböszörmény
Brassó csapszék Hböszörmény
Brassó-ér Hböszörmény
Brassó-gát Hböszörmény
Brassó-halom Hböszörmény
Brassói csapszék Hböszörmény
Brassói-zug Hböszörmény
Brassó-lapos Hböszörmény
Brassó-telek Hböszörmény
Brassó-zug Hböszörmény
Breczkó-csőszház Hhadház
Budai Nagy Antal iskola Hböszörmény
Budai Nagy Antal utca Hböszörmény
Budai Szabó József tanyája Hhadház
Bugár-tanya Hdorog
Bulcsú utca Hböszörmény
Bundi köz Hböszörmény
Bunyik Veres-tanya Hhadház
Burger-ház Hhadház
Búza-kocsma Hdorog
Buzogány út Bkert
Bűdi-tanya Hdorog
Büdös-Gút Hböszörmény
Büdös-kút Hböszörmény
Büdös-kút erdeje Hböszörmény
Büdös-kúti csőszház Hböszörmény
Büdös-kúti-erdő Hböszörmény
Büdös-kúti-kert Hböszörmény
Büdös-kúti-szántó Hböszörmény
Büdös-tó Hdorog
Büdös-víz Téglás
Bűt-mocsolya Hböszörmény
Bűt-mocsolya-gát Hböszörmény
Bűt-mocsolya-tó Hböszörmény
Bűt-mocsolya-zug Hböszörmény
Cakó-tó Hdorog
Cakó-tó-hegy Hdorog
Cédulaház Hhadház
Cédulásház Téglás
Cégény Hböszörmény, Téglás
Cégény-dűlő Téglás
Cégény dűlő Hböszörmény
Cégényi-dűlő Hhadház
Cégényi kövesút Hböszörmény
Cégény iskola Hböszörmény
Cégényi út Hböszörmény
Cégényi úti iskola Hböszörmény
Cégény-lapos Hböszörmény, Téglás
Cégény-part Hböszörmény
Cégénypuszta Téglás
Cégény-rét Hböszörmény, Téglás
Cégény-tanya Hhadház
Cégény út Hhadház
Cibere zug Hhadház
Cifra-kút Téglás
Cigány dűlő Hböszörmény
Cigány-gödör Hhadház
Cigány köz Hböszörmény
Cigány-kút Hböszörmény, Hhadház
Cigánynegyed Hdorog
Cigányok siralma Hhadház
Cigányok siralmas gödre Hhadház
Cigánysor Hdorog, Téglás
Cigánytelek Téglás
Cigánytelep Hdorog
Cigánytelepi-tó Hdorog
Cigány utca Hböszörmény, Hdorog
Cigány zug Hhadház
Cikkely-dűlő Hböszörmény
Cipész kátéesz Hhadház
Corvin János körút Hböszörmény
Cúgos kapu Bkert
Czifra Péter tanyája Hdorog
Czifra-tanya Hdorog
Csaba királyfi utca Hböszörmény
Csahér Hböszörmény
Csahéri-tábla Hböszörmény
Csahér-szőlőskert Hböszörmény
Csákó-dűlő Hböszörmény
Csákó József tanyája Hböszörmény
Csákó köz Hhadház
Csákó László tanyája Hhadház
Csákó Mihály-tanya Hböszörmény
Csákó-tanya Téglás
Csalánszállító nyiladék Hböszörmény
Csalogány utca Bkert, Hdorog
Csalogány zug Hdorog
Csanády Sámuel utca Hböszörmény
Csángó utca Hböszörmény
Csapó Feri tanyája Hböszörmény
Csapó Gazsi tanyája Hhadház
Csap Péter-halom Hböszörmény
Csap Péter útja Hböszörmény
Csapszék Hböszörmény
Csap utca Hdorog
Csárda Bkert, Hdorog
Csárda-domb Hdorog
Csárda dűlő Hdorog
Csárda-lapos Hdorog
Csárda-legelő Hdorog
Csárda-part Hdorog
Csatár István utca Hböszörmény
Csata tanyája Hdorog
Csatorna Hböszörmény
Csatorna-parti dűlő Hböszörmény
Csattogó Hdorog
Csattogó-kút Hdorog
Csattogó-lapos Hdorog
Csécsi-tanya Téglás
Csege-halom Hböszörmény
Csegei út Hböszörmény
Csegekuta Hböszörmény
Cseh dűlő Hböszörmény
Cseketeleke Hböszörmény
Cseme-hegy Hhadház
Csemetekert Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Cseme út Hhadház
Csem út Hhadház
Csendőrlaktanya Hdorog
Csendőrség Hdorog
Csendre Enyedi-tanya Hhadház
Cséplő utca Hböszörmény
Cséplő zug Hböszörmény
Csere Hhadház
Csere-árok Hhadház
Cserebogár Hhadház
Cserebogár kocsma Hhadház
Cserebogár malom Hhadház

Csere csőszház Hhadház
Csere egy erdészház Hhadház
Csereerdő Hhadház
Csere-erdő-tábla Hböszörmény
Cserehát Hböszörmény
Cserei-csatorna Hhadház
Cserei-ér Hhadház
Csere kapu erdészház Hhadház
Csere kettő erdészház Hhadház
Cseremalom utca Hhadház
Cserepes Hböszörmény
Cserepes csárda Hböszörmény
Cserepes-dűlő Hböszörmény
Cserepes-ér Hböszörmény
Cserepes-hegy Hhadház
Cserepes-kert Téglás
Cserepes kocsma Hböszörmény
Cserepes-laponyag Hböszörmény
Cserepes-lapos Hböszörmény
Cserepes-tanya Téglás
Cserép zugja Hböszörmény
Cseres Hhadház
Cseres-erdő Hhadház
Cserésoldal Hhadház
Csere utca Hhadház
Cserna utca Hböszörmény
Cseszárka-árok Hdorog
Csibi-dűlő Hhadház
Csibi Márton-féle-tanya Hhadház
Csibi Márton-tanya Hhadház
Csibi tanyája Hböszörmény
Csige Varga Hböszörmény
Csiha Antal utca Hböszörmény
Csiha-tanya Hböszörmény
Csikókarám Hhadház, Téglás
Csíkos-bolt Hhadház
Csíkos-fenék Hböszörmény
Csíkos-kút Hhadház
Csikós-laponyag Hböszörmény
Csíkos-lapos Hböszörmény, Hdorog
Csikós-legelő Hböszörmény
Csíkos Marci tanyája Hböszörmény
Csíkos-oldal Hböszörmény
Csíkos-rét Hhadház
Csíkos-tanya Hböszörmény, Hhadház
Csillag-erdő Hböszörmény
Csillag mezőgazdasági szövetkezet Hböszörmény
Csillagos Hböszörmény, Hhadház
Csillagos csapszék Hböszörmény, Hhadház
Csillagos csárda Hböszörmény
Csillagos kocsma Hböszörmény, Hhadház
Csillag út Bkert
Csillai Téglás
Csillai-föld Téglás
Csillám nyiladék Hhadház
Csiszár-föld Hböszörmény
Csiszár-halom Hböszörmény
Csiszár-kút környéke Hhadház
Csiszár-malom Hhadház
Csiszár Mihály szárazmalma Hhadház
Csiszár tized Hhadház
Csizmadiaszín Hböszörmény
Csobán-tanya Téglás
Csohány Hböszörmény
Csóka dűlő Hböszörmény
Csóka-tanya Hböszörmény
Csokonai-kert Hhadház
Csokonai utca Hhadház
Csokonai Vitéz Mihály utca Hböszörmény, Téglás
Csókos Hhadház
Csókos csapszék Hhadház
Csókos-kút Hhadház
Csókos malom Hhadház
Csókos sarok Hhadház
Csókos utca Hhadház
Csók utca Téglás
Csomaköz András utca Hböszörmény
Csombor Hböszörmény
Csónakázó Hdorog
Csónakázótó Hböszörmény, Hdorog
Csonkadűlő Hböszörmény, Hhadház
Csonka-dűlő Hhadház
Csonka-gödör Téglás
Csonka-gödör-dűlő Téglás
Csonka láda dűlő Hhadház
Csonka-nyárfa Hhadház
Csonka-rét Hhadház
Csonka torony Hböszörmény
Csonka torony dűlő Hböszörmény
Csonkatorony utca Hböszörmény
Csonka utca Hdorog
Csontfa-tiszta Hhadház
Csontos Hdorog
Csontos-dűlő Hdorog
Csontos dűlő Hdorog
Csontos-halom Hdorog
Csontos-hegy Hdorog
Csontos-kert Hdorog
Csontos-kerti-szőlő Hdorog
Csorba-tanya Hböszörmény
Csorda Hböszörmény
Csordafelhajtó dűlő Hdorog
Csordahajtó Hdorog
Csordahajtó dűlő Hdorog
Csordahajtó út Hdorog, Hhadház
Csorda-hely Hhadház
Csordajárás Hböszörmény, Hhadház
Csordajáró-legelő Hdorog
Csordajáró út Hdorog
Csordakút Hböszörmény, Hhadház
Csordalegelő Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Csordanyomás Hböszörmény
Csordás-hegy Hhadház
Csordás-lapos Hhadház
Csóró Juhász-tanya Hböszörmény, Hhadház
Csődör boltja Hdorog
Csődörös ház Hhadház
Csődörös kaszárnya Hdorog
Csőreg-nyárfa-lapos Hböszörmény
Csörsz árka Téglás
Csörsz-árok Hdorog, Hhadház
Csősz dűlő Hböszörmény
Csősz-föld Téglás
Csőszház Bkert, Hböszörmény
Csőszházak útja Hhadház
Csősz-kút Hböszörmény
Csősz-kút dűlő Hböszörmény
Csősz-kúti-föld Hböszörmény
Csősz-kúti-szántóföldek Hböszörmény
Csősz-kút laposa Hböszörmény
Csősz-lapos Hböszörmény
Csősz Mihály-tanya Hhadház
Csősz Miska-tanya Hhadház
Csősz-tanya Hböszörmény
Csúcsár köz Hhadház
Csúcsi bolt Hböszörmény
Csúcsi-kút Hböszörmény
Csuja szállása Hböszörmény

Csukás Hböszörmény
Csukás-ér Hböszörmény
Csukás-tó Hböszörmény
Csuri Szabó-tanya Hböszörmény
Csürhejárás Hhadház
Csürhekút Hböszörmény, Hhadház
Csürhe-legelő Téglás
Csürhenyomás Hhadház
Csürhés-kút Hhadház
Dália utca Bkert
Damjanich János utca Hböszörmény
Damjanich utca Hhadház
Dancsi-lapos Hböszörmény
Dancsi László tanyája Hböszörmény
Dancsi-tanyák Hböszörmény
Dani köz Hböszörmény
Dani Laci tanyája Hböszörmény
Dani utca Hböszörmény
Dani zug Hböszörmény
Dank foltja Téglás
Dank-hegy Téglás
Dank-hegy-dűlő Téglás
Dank-hegy-erdő Téglás
Dankó-halom Téglás
Dankó Pista utca Hhadház
Darabos utca Hdorog
Darányi tér Hböszörmény
Darázs-gödör Hhadház
Darnai-szik Hböszörmény
Daru zug Hdorog
Dávidka Hböszörmény
Dávidka-dűlő Hböszörmény
Dávidka-ér Hböszörmény
Dávidka-laponyag Hböszörmény
Dávid-tanya Bkert
Deák Ferenc utca Hböszörmény, Hhadház
Deák-tanya Téglás
Debei Hdorog
Debeje Hdorog
Debeje dűlő Hdorog
Debeje-halom Hdorog
Debreceni kapu Hböszörmény
Debreceni kövesút Hhadház
Debreceni köz Hböszörmény
Debreceni nagyút Hhadház
Debreceni-rész Hböszörmény
Debreceni temető Hböszörmény
Debreceni út Bkert, Hböszörmény, Hhadház
Debreceni utca Hböszörmény
Debrecen–polgári műút Hböszörmény
Debrovszki-féle-ház Hdorog
Debrődi-tanya Hböszörmény
Decki kocsmája Hdorog
Dedó Téglás
Dedó-erdő Téglás
Dedó-kert Téglás
Dedókert utca Téglás
Dedő csárda Hböszörmény
Dedő-ér Hböszörmény
Dedő-halmi csárda Hböszörmény
Dedő-hát Hböszörmény
Dedő-háti csárda Hböszörmény
Dedő-háti iskola Hböszörmény
Dedő-háti kocsma Hböszörmény
Dedői csárda Hböszörmény
Dedősi csárda Hböszörmény
Dedő tanyája Hböszörmény
Degenfeld-kastély Téglás
Degenfeld-Schomburg-kastély Téglás
Degenfeld-tanya Téglás
Degenfeld utca Téglás
Dehenes Hhadház
Dehenes-tó Hhadház
Déli dűlő Hböszörmény
Déli-lapos Hhadház
Délilucernás Hböszörmény
Délilucernás-csatorna Hböszörmény
Délilucernási dűlő Hböszörmény
Déli Ócska temető Hhadház
Déli-Posta-kert Hhadház
Déli temető Hhadház
Déli tized Hhadház
Délnyugati-lapos Hhadház
Dél-Pród-dűlő Hböszörmény
Demény-tanya Hhadház
Demeter Hhadház
Demeteri-dűlő Hhadház
Demeter-malom Hdorog
Demeter-tanya Hdorog
Demjén-féle-ház Hhadház
Demjén-hegy Hhadház
Demjén Mihály tanyája Hhadház
De Paulli Hböszörmény
De Paulli dűlő Hböszörmény
De Paulli-erdő Hböszörmény
De Paulli-Zelemér Hböszörmény
Depóli dűlő Hböszörmény
Depóli-erdő Hböszörmény
Dépót Hböszörmény
Dépót dűlő Hböszörmény
Dépót-erdő Hböszörmény
Dépót-Zelemér Hböszörmény
Derék út Hböszörmény
Derényi csőszház Hhadház
Derítő Hböszörmény, Téglás
Derzsi mészárszék Téglás
Désány-fenék Hböszörmény
Désány István utca Hböszörmény
Désány köz Hböszörmény
Désány zug Hböszörmény
Deszkakút-lapos Hhadház
Deszpoly-hegy Hhadház
Dézsán-rét Téglás
Dézsmás-kert Téglás
Dézsmáskert utca Hhadház, Téglás
Dienes-féle-ház Bkert
Dienes út Bkert
Dimitrov utca Hböszörmény
Diófa út Bkert
Diófa utca Hdorog, Hhadház
Dió-kert Hböszörmény
Diós Téglás
Diós alja Téglás
Diós-kert Hböszörmény
Diós-telek-tábla Hböszörmény
Diósvár Hhadház
Diósvár-hegy Hhadház
Diósvári-járás Hhadház
Diószegi Sámuel út Bkert
Diószegi Sámuel utca Hböszörmény
Dióvár alja Hhadház
Districtualis ház Hböszörmény
Disznókarám-tábla Hböszörmény
Disznókút Hdorog, Hhadház
Disznókút dűlő Hdorog
Disznókút-észak Hdorog
Disznókúti általános iskola Hdorog
Disznókúti iskola Hdorog
Disznókúti-járás Hdorog
Disznókúti-kert Hdorog
Disznókút-járás Hdorog
Disznókút-kelet Hdorog
Disznókút környéke Hhadház

Disznókút-lapos Hdorog, Hhadház
Disznókút-lápos Hdorog
Disznókút laposa Hhadház
Disznókút-nyugat Hdorog
Disznó-lapos Hböszörmény
Disznó ösvény Hhadház
Disznós Hböszörmény
Disznós-hát Hböszörmény
Disznós-hát dűlő Hböszörmény
Disznós-háti-gyep Hböszörmény
Disznóvásár-kert Hdorog
Disznóvásártér Hdorog
Disznó-völgy Téglás
Dísztölgyfa Hhadház
Dobay Károly utca Hböszörmény
Dobi Dénes tanyája Hdorog
Dobi dűlő Hdorog
Dobi István utca Hböszörmény, Hhadház
Dobi Sándor tanyája Hdorog
Dobi-tanya Hdorog
Dobó István utca Hböszörmény
Dobor utca Hböszörmény
Dobó Sándor utca Hböszörmény
Dobó-tanya Hböszörmény
Dobó utca Hhadház
Dohány utca Hdorog, Téglás
Dohánybeváltó Hdorog
Dohánybeváltó utca Hdorog
Dohánygyár Hdorog
Dohányos utca Téglás
Dohányraktár Hdorog
Dóka-föld Hböszörmény
Dóka körút Hböszörmény
Dóka kútja Hböszörmény
Dóka-tanya Hböszörmény
Dóka utca Hböszörmény
Domán-tanya Hböszörmény
Dombi dűlő Hböszörmény
Dombi-tanya Hböszörmény
Domb utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Dongós Nagy Lajos tanyája Hböszörmény
Dorog Hdorog
Dorogegyház Hdorog
Dorogegyháza Hdorog
Dorogháza Hdorog
Dorogiás Hhadház
Dorogiás-dűlő Hhadház
Dorogiás-hegy Hhadház
Dorogiás-járás Hhadház
Dorogiás mezeje Hhadház
Dorogiás-Telekföld Hhadház
Dorogiás utca Hhadház
Dorogiás útja Hhadház
Dorogicsárda Hdorog
Dorogi csárda Hdorog
Dorogi-dűlő Hböszörmény
Dorogi dűlő Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Dorogi-erdő Hdorog
Dorogi-föld Hböszörmény, Téglás
Dorogi fürdő Hdorog
Dorogi gát Hböszörmény
Dorogi határút Hböszörmény
Dorogi kövesút Hböszörmény
Dorogi-legelő Hböszörmény
Dorogi-legelőszél Hböszörmény
Dorogi-nyomás Téglás
Dorogi-tó Hdorog
Dorogi út Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Dorogi utca Hböszörmény, Hhadház
Dorogles Hhadház
Doroglese Hhadház
Dorogtelek Hdorog
Dózsa György körút Hböszörmény
Dózsa György utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Dózsa mezőgazdasági termelőszövetkezet Hböszörmény
Dózsa téesz iskola Hböszörmény
Dögészház Hhadház
Dögészház út Hhadház
Döggödör Téglás
Dögház nyiladék Hhadház
Dögkút Hhadház, Téglás
Dögkút nyiladék Hhadház
Dög-lapos Hdorog
Döglő Hböszörmény
Döglő-ér Hböszörmény
Döglő-lapos Hböszörmény
Döglő-parti dűlő Hböszörmény
Dögös dűlő Hhadház
Dögtelep Hböszörmény
Dögtemető Hhadház
Dögtér Hhadház
Dr. É. Kiss Sándor utca Hhadház
Dr. Földi János utca Hhadház
Dr. Madai Gyula utca Hhadház
Dr. Molnár István utca Hböszörmény
Dudás Hhadház
Dudás-gát Hhadház
Dudás-lapos Hhadház
Dudás-rét Hhadház
Dudás-tanya Hhadház, Téglás
Dugó Bkert
Dugó csapszék Bkert
Dugó csárda Bkert
Dugó iskola Bkert
Dugó kocsma Bkert
Dugó környéki földek Bkert
Dugó-nyomás Bkert
Dugó-Pallag Bkert
Dugó út Bkert
Dugovits Titusz utca Bkert
Dulavics tanyája Hdorog
Duttyán Hböszörmény
Ecsedi-tanya Hböszörmény
Édenkert Hböszörmény
Égerházi-tanya Hhadház
Égés Hhadház
Égettculáp-tanya Hhadház
Égett-laponyag Hböszörmény
Égett-rét környéke Téglás
Égett-szállás Hböszörmény
Égett-tó Hböszörmény
Egyes-dűlő Hdorog
Egyes iskola Hböszörmény
Egyetértés utca Téglás
Egyház-föld Hböszörmény
Egyház földje Hdorog
Egyházi-földek Hdorog
Egyház utca Hböszörmény
Eklézsia Hhadház
Eklézsia-föld Hböszörmény
Eklézsia földje Hböszörmény, Hhadház
Eklézsia szigete Hböszörmény
Eklézsia szőlője Hböszörmény
Ék utca Hdorog
Elek dűlő Hböszörmény
Elekes Ferenc tanyája Hböszörmény
Elek Feri tanyája Hböszörmény
Elek János utca Hböszörmény
Elek Zsiga bácsi dűlő Hböszörmény
Elek Zsiga bácsi tanyája Hböszörmény
Elek Zsiga dűlő Hböszörmény
Elemér Hböszörmény

Elemér dűlő Hböszörmény
Eleméri út Hhadház
Elfenbein Bertalan utca Hböszörmény
Elő-gyaki-erdő Téglás
Elő-gyakor Téglás
Elő-haraszt Hböszörmény
Élő-haraszt-erdő Hhadház
Elő-hát Hböszörmény
Elő-hegy Hhadház
Első csőszház Hböszörmény, Hhadház
Első-dűlő Téglás
Első dűlő Hböszörmény
Első-gát Téglás
Első-hegy Hhadház
Első-kert Hböszörmény
Első kerület Hböszörmény, Hdorog
Első-kút Téglás
Első nyiladék Hhadház
Első-őrházi-tábla Hböszörmény
Első-szőlőskert Hböszörmény
Első-tiszta Hhadház
Első tized Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Ember Gábor tanyája Hhadház
Emléktölgy Hhadház
Emléktölgy fia Hhadház
Enyedi-csőszház Hhadház
Enyedi Imre tanyája Hhadház
Enyedi-tanya Hhadház
Enyingi Török Bálint utca Hböszörmény
Eötvös József utca Hböszörmény
Eperfás-kert Hböszörmény
Epreskert Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Epreskert-dűlő Téglás
Epreskerti-lucernás Hböszörmény
Epres út Hhadház
Ercsey-ház Hböszörmény
Ercsey-iskola Hböszörmény
Ercsey köz Hböszörmény
Ercsey utca Hböszörmény
Erdélyi út Hböszörmény
Erdély út Hböszörmény
Erdély utca Hböszörmény
Erdészház Bkert, Hdorog, Hhadház, Téglás
Erdészlak Hböszörmény
Erdész nyiladék Hhadház
Erdő Hböszörmény, Hdorog
Erdő alatt való kocsma Hhadház
Erdő alja Bkert, Hhadház
Erdőalja utca Hhadház
Erdődi-tanya Hhadház
Erdő-föld Hdorog
Erdő-földi-szántó Hdorog
Erdőőri lak-tábla Hböszörmény
Erdőre járó út Hböszörmény
Erdős Árpád tanyája Hböszörmény
Erdős dűlő Hböszörmény
Erdős-tanya Hböszörmény
Erdő utca Bkert, Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Eresztvény Hböszörmény, Téglás
Eresztvény-dűlő Téglás
Eresztvényi-dűlő Téglás
Erkel Ferenc utca Hböszörmény
Erődfal Hdorog
Erődtemplom Hhadház
Erős-halom Hhadház
Erős-hegy Hhadház
Erzsébet-kert Hhadház
Erzsébet-kert dűlő Hhadház
Erzsébet-malom Hhadház
Erzsébet-szőlőskert Hhadház
Erzsébet utca Hhadház
Esterázsa-hegy Hhadház
Estrázsa-hegy Téglás
Északi dűlő Hböszörmény
Északi-lapos Hhadház
Északilucernás Hböszörmény
Északi tized Hhadház
Északi utca Téglás
Eszenyi Bkert
Eszenyi-dűlő Bkert
Eszenyi-föld Bkert
Eszenyi-kert Bkert
Eszenyi nyiladék Hböszörmény
Eszenyi-tanya Bkert
Eszenyi utca Bkert
Esze Tamás utca Hböszörmény
Etelaka Hböszörmény
Etelköz út Bkert
Étterem Hdorog
Fábián-dűlő Téglás
Fábián dűlő Hböszörmény
Fábián-kert Hböszörmény
Fábiánmalom utca Hböszörmény
Fábián Sándor tanyája Hböszörmény
Fábián-zug Hböszörmény
Fábrika Hdorog
Fábrika-kert Hdorog
Fábrika köz Hdorog
Fácánnevelő Téglás
Fácánnevelő nyiladék Hböszörmény
Fácántelep Hböszörmény
Fácántelepi nyiladék Hböszörmény
Fagy Hböszörmény
Faggyas út Hhadház
Faggyas útja Hböszörmény
Fagy-völgyes-tábla Hböszörmény
Faiskola Hböszörmény, Téglás
Fajha-halom Hhadház
Fajha-hegy Hhadház
Falu-szállás Téglás
Faragó Sándor út Bkert
Faraktár Hdorog
Farkas Antal tanyája Hdorog
Farkas István tanyája Hdorog
Farkas-kert Hhadház
Farkas köz Bkert
Farkas Lajos boltja Hdorog
Farkas László tanyája Hdorog
Farkasordító Hböszörmény
Farkasordító-dűlő Hböszörmény
Farkas Sándor tanyája Hdorog
Farkas-sziget Hböszörmény
Farkas-tanya Téglás
Farkas zug Hdorog, Hhadház
Fási-tanya Hhadház
Fazekas-birtok Hdorog
Fazekas-dűlő Téglás
Fazekas-erdő Hdorog
Fazekas Gábor körút Hböszörmény
Fazekas Imre-féle-tanya Hhadház
Fazekas Mihály út Bkert
Fazekas Mihály utca Hböszörmény
Fazekas-tanya Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Fecske utca Bkert
Fedor-tanya Hhadház
Fegyveres híd Hböszörmény
Fegyveres-tábla Hböszörmény
Fegyveres-tanya Hböszörmény

Fehér-halom Hdorog
Fehér-hegy Hböszörmény
Fehér-hegyi-tábla Hböszörmény
Fehér-hegy-kút Hböszörmény
Fehér Laci tanyája Hdorog
Fehér-malom dűlő Hböszörmény
Fehér-szik Hdorog
Fehértai út Hdorog, Hhadház
Fehér-tanya Hdorog
Fehértói országút Hdorog
Fehértói-szivárgó Téglás
Fehértói út Hböszörmény, Hdorog
Fehértói utca Hböszörmény, Hdorog
Fehértói úti iskola Hböszörmény
Fehérvári István tanyája Hdorog
Fehérvári Péter tanyája Hdorog
Fehérvári Sándor tanyája Hdorog
Fehérvári-tanya Hdorog
Fejérvári Imre tanyája Hdorog
Fejérvári István tanyája Hdorog
Fejérvári Péter tanyája Hdorog
Fejes-gát Hböszörmény
Fejes-gát ere Hböszörmény
Fejes-gáti-halom Hböszörmény
Fejes-tanya Hböszörmény
Fejes-tanyák Hböszörmény
Fekete-dűlő Hböszörmény
Fekete dűlő Hböszörmény
Feketefa ösvény Hhadház
Fekete-föld Hböszörmény
Fekete Gábor-csőszház Hböszörmény
Fekete Gábor dűlő Hböszörmény
Fekete Gábor tanyája Hhadház
Fekete-halom Hböszörmény
Fekete-hegy Hböszörmény
Fekete-hegy dűlő Hböszörmény
Fekete István szigete Hböszörmény
Fekete János sűrűje Hdorog
Fekete-lapos Hböszörmény
H. Fekete Péter utca Hböszörmény
Fekete-tanya Hböszörmény
Fekete-tó Hdorog
Felbermann-tanya Hdorog
Felső-Bek-kert Hhadház, Téglás
Felső-Ben-kert Hhadház
Felső-Bodzás Hböszörmény
Felső-csikóskút Hböszörmény
Felső-csordakút Hböszörmény
Felső-gulyakút Hböszörmény
Felső-Gulyástanya Hböszörmény
Felső kereskedő bolt Hböszörmény
Felső-Kilinkút Hdorog
Felső-kút Hböszörmény
Felső-Vén-kert Hhadház
Felszabadulás tér Hböszörmény
Felszabadulás utca Téglás
Felzárkóztató iskola Hhadház
Feneketlen-kút Hhadház
Fényes Hhadház
Fényes-dűlő Hhadház
Fényes-féle-ház Hhadház
Fényes iskola Hhadház
Fényes-kert Hhadház
Fényes-tanya Hhadház
Fényestelep Hhadház
Fényestelep-dűlő Hhadház
Fényestelepi iskola Hhadház
Fényes utca Téglás
Fényes utcai általános iskola Téglás
Fényes utcai iskola Téglás
Fenyőerdő Bkert, Hdorog
Fenyő utca Bkert
Fenyves Bkert, Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Fenyves dűlő Hböszörmény
Fenyves-erdő Hdorog, Téglás
Fenyves út Bkert
Fenyves utca Téglás
Férges-kert Téglás
Feri-tanya Hböszörmény
Festő utca Hhadház
Fészkes-hegy Hhadház
Fiatal Kerékgyártó-malom Hböszörmény
Fiatalos Hhadház
Fiatalos-erdő Hböszörmény
Ficsori-tó Hböszörmény
Ficsori-tó laposa Hböszörmény
Ficsoritó-tó Hböszörmény
Ficsoritó-tó-dűlő Hböszörmény
Finta-gaz Hhadház
Finta köz Hhadház
Fiúiskola Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Fiúkollégium Hdorog
Focipálya Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Fodor Antal tanyája Hdorog
Fodor György tanyája Hdorog
Fodor István tanyája Hdorog
Fodor köz Hböszörmény
Fodor kútja Hböszörmény
Fodor-lapos Hdorog
Fodor Miklós tanyája Hdorog
Fodor Sándor tanyája Hdorog
Fodor utca Hböszörmény
Fogadó Hdorog, Hhadház
Fogadó út Hdorog
Fogadó utca Hdorog
Folyás Bkert, Hböszörmény, Hdorog
Folyó Hböszörmény
Folyó köz Hböszörmény
Folyó utca Hböszörmény
Folyó utcai körút Hböszörmény
Forgács dűlő Hböszörmény
Forgács-tanya Hböszörmény, Téglás
Forrai Hböszörmény
Forrai dűlő Hböszörmény
Forrai-föld Hböszörmény
Forrai gróf földje Hböszörmény
Forrai-kastély Hböszörmény
Forrai-lapos Hböszörmény
Forrai-tanya Hböszörmény
Forrás Bkert, Hböszörmény
Forrás-kút laposa Hdorog
Forrás nyiladék Hböszörmény
Forrás-tábla Hböszörmény
Forrás út Bkert
Fő alj Hböszörmény
Főkefe Hdorog
Földesi dűlő Hböszörmény
Földesi-lapos Hböszörmény
Földesi-tanya Hböszörmény
Földi Hhadház
Földi iskola Hhadház
Földi János általános iskola Hhadház
Földi János iskola Hhadház
Földi János utca Hhadház
Földműves szövetkezet Hhadház

Földvár Hböszörmény
Földvár-domb Hböszörmény
Földvár ere Hböszörmény
Földvár-fok Hböszörmény
Földvár-fok laposa Hböszörmény
Földvár híd Hböszörmény
Földvár-part Hböszörmény
Főtér Hböszörmény
Főtér üzletház Hhadház
Főút Hböszörmény
Fő utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Freiter dűlő Hböszörmény
Freiter-tanya Hböszörmény
Frenkel-féle-ház Hdorog
Futballpálya Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Fülöp-csere Hhadház
Fülöp-dűlő Hböszörmény
Fülöp-tanya Hhadház
Fürdő Hböszörmény, Hdorog
Fürdőbejáró Hdorog
Fürdő dűlő Hböszörmény, Hdorog
Fürdőház Hböszörmény, Hdorog
Fürdőkert Hböszörmény
Fürdő-kert Hdorog
Fürdő út Hdorog
Fürdő utca Hböszörmény, Hdorog
Fürj-ér Hdorog
Fürst Sándor utca Téglás
Füves-kert Hböszörmény
Füves út Hböszörmény
Füzes utca Hdorog
Fűzfás-kúti-tábla Téglás
Fűz-gát Hböszörmény
Gaál-lapos Hböszörmény
Gaál-tanya Hböszörmény
Gábor András tanyája Hhadház
Gábor Áron utca Hböszörmény, Téglás
Gábor Ferenc tanyája Bkert
Gábor-kert Hhadház
Gábor-kert-dűlő Hhadház
Gábor Lászlóné-féle-tanya Hhadház
Gábor Miklósné-féle-szőlő Hhadház
Gábor Sándor-féle-csőszház Hhadház
Gábor-tanya Hhadház, Téglás
Gacsos Hajdú Gábor-féle-tanya Hhadház
Gagarin utca Hböszörmény
Gajdán dűlő Hböszörmény
Gajdán köz Hböszörmény
Gajdán Sári néni tanyája Hböszörmény
Gajdán-tanya Hböszörmény
Gajdán utca Hböszörmény
Galagonyás-határ Hböszörmény
Galambos köz Hhadház
Galambosok cseréje Hhadház
Galambos utca Hhadház
Galamb-tanya Hdorog
Galamb út Bkert
Galamb utca Hdorog, Téglás
Gál Kovács-féle-tanya Hhadház
Gál ösvény Hhadház
Gárdonyi Géza utca Hhadház
Gargya Imre bácsi tanyája Hböszörmény
Gargya-lapos Hböszörmény, Hhadház
Gargya-tanya Téglás
Gát Hböszörmény, Hdorog
Gát alja Hböszörmény
Gát-ér Hböszörmény
Gát-halom Hdorog
Gáti csapszék Hböszörmény
Gáti dűlő Hdorog
Gáti-folyás Hböszörmény, Hdorog
Gáti-folyás ere Hdorog
Gáti-halom Hböszörmény, Hdorog
Gáti iskola Hdorog
Gáti-lapos Hdorog
Gáti-legelő Hdorog
Gáti-nyomás Hdorog
Gáti-tó Hdorog
Gáti út Hdorog
Gáti utca Hdorog
Gáti zug Hdorog
Gát megett Hböszörmény
Gát megetti rész Hböszörmény
Gát-megi-dűlő Hböszörmény
Gát-megi-tanya Hböszörmény
Gát melléke Hböszörmény
Gát-nyomás Hböszörmény
Gátőrház Hböszörmény
Gátőr-tanya Hböszörmény
Gáttanyai iskola Hdorog
Gát tized Hdorog
Gát útja Hböszörmény
Gát zugolyája Hböszörmény
Gatya-Botlás-híd Hböszörmény
Gatyás Sipos Lajos tanyája Hhadház
Gatyás Sipos Sándor tanyája Hhadház
Gazdag Pipó-tanya Hböszörmény
Gazdák dűlője Hböszörmény
Gazda Komor-tanya Hhadház
Gazdakör Hhadház
Gazdasági szakiskola Hdorog
Gazdaszeg Hböszörmény
Gázpászta Hhadház
Gázvezeték Hhadház
Geci-hegy Hhadház
Geci-lapos Hhadház
Géci-völgy Hdorog
Gellén Imre utca Hböszörmény
Génesi Hböszörmény
Génesi dűlő Hböszörmény
Génesi Gábor-féle-tanya Hböszörmény
Génesi-part Hböszörmény
Génesi-tanya Hböszörmény
Gépállomás Hböszörmény, Hhadház
Gerébi út Hhadház
Gere-hegy Hböszörmény
Gergely Imre tanyája Hhadház
Gergely-tanya Hhadház
Gersei-föld Téglás
Géttesi-tanya Hböszörmény
Gettó Hböszörmény
Géza fejedelem utca Hböszörmény
Géza-tanya Hböszörmény
Gimnázium dűlő Hböszörmény
Gimnázium földje Hböszörmény
Giru dűlő Hdorog
Giru-tanya Hdorog
Gohér út Bkert
Gohér utca Hböszörmény
Gólya-kút laposa Hdorog
Gólyás malom Hhadház
Gólyásmalom utca Hhadház
Gólya utca Hdorog
Gólyavár Hdorog
Gombos András utca Hböszörmény
Gombos dűlő Hdorog
Gombos-tanya Hdorog
Gonda András tanyája Hdorog

Gonda-dűlő Bkert
Gonda-hegy Bkert
Gondviselés patika Hhadház
Gorzsás dűlő Hböszörmény
Göbölyös zug Hhadház
Gödör Bkert
Gödör út Bkert
Gönczy Pál utca Hböszörmény
Görbe Hböszörmény
Görbe-Bek-kert Téglás
Görbe csapszék Hböszörmény
Görbe dűlő Hböszörmény
Görbe-ér Hböszörmény
Görbe-gát Hböszörmény
Görbeházi-határ Hböszörmény
Görbe-kert Téglás
Görbe kocsma Hböszörmény
Görbe nyiladék Hböszörmény
Gördeszkapálya Hdorog
Görény-kút Hhadház
Görény sarok Hhadház
Görgey Artúr utca Hböszörmény
Görgey utca Hhadház
Görög Demeter utca Hdorog
Görög-halom Hdorog
Görög katolikus általános iskola Hdorog
Görög katolikus gimnázium Hdorog
Görög katolikus lelkészlak Hdorog
Görög katolikus temető Hböszörmény, Hdorog
Görög katolikus templom Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Görög köz Hböszörmény
Görögkút Hdorog
Görögkút-dél Hdorog
Görögkút-észak Hdorog
Görögkúti-dűlő Hdorog
Görögkúti dűlő Hdorog
Görögkúti iskola Hdorog
Görögkúti járása Hdorog
Görögkúti tanyai iskola Hdorog
Görögkúti tanyasi iskola Hdorog
Görögkúti-szántóföld Hdorog
Görögkút-járás Hdorog
Görög-szárító Hdorog
Gőzhengermalom Hdorog
Gőzmalom Hdorog
Gőztéglagyár Hdorog
Gróf Apponyi Albert utca Hböszörmény
Gróf Apponyi utca Hböszörmény
Gróf Batthyány Lajos utca Hböszörmény
Gróf Bethlen Gábor utca Hböszörmény
Gróf Tisza István utca Hböszörmény
Grünfeld-nyomda Hdorog
Grünfeld-sarok Hdorog
Grünstein Heléna boltja Hdorog
Gubás-tó Hhadház
Gugyori Hhadház
Gugyori csapszék Hhadház
(Guirus)-halom Hhadház
Gulyaállás Hhadház
Gulyajárás Hböszörmény
Gulyakút Hböszörmény, Hhadház
Gulyakút laposa Hdorog
Gulyalegelő Hböszörmény, Hdorog
Gulyás dűlő Hhadház
Gulyás-hegy Hhadház, Téglás
Gulyás Imre-tanya Bkert
Gulyás Pál út Bkert
Gulyás-tanya Bkert, Hböszörmény
Gurbán Antal tanyája Hdorog
Gurbán Laci tanyája Hdorog
Gurbán Miklós-tanya Hdorog
Gurbán-tanya Hdorog
Gurgyó-lapos Hböszörmény
Gyár utca Hböszörmény, Téglás
Gyenge zug Hhadház
Gyep Hböszörmény, Hdorog
Gyepmesteri hivatal Hböszörmény
Gyepmesteri-telep Hdorog
Gyeposztás Hböszörmény
Gyepszél utca Hdorog
Gyep utca Hdorog
Gyermekváros Hhadház
Gyertyánfás-tábla Hböszörmény
Gyertyános-tölgyes Hböszörmény
Gyöngyvirágos-tölgyes Hböszörmény
Gyöngyvirág út Bkert
Gyöngyvirág utca Hböszörmény
Györffy-erdő Hhadház
Györffy Imre tanyája Hhadház
Győrffy István utca Hböszörmény
Györffy-lapos Hhadház
Györffy-rét Hhadház
Győrffy Sándor-telek Hhadház
Györffy-tanya Hhadház
Györgykereke Téglás
György-tanya Bkert
Györkkereke Téglás
Györktelek Téglás
Győrösi-sarok Hdorog
Győrösi-tanya Hdorog
Győrössykert Hböszörmény
Gyulahalma Téglás
Gyula halma Téglás
Gyulahalmasi iskola Téglás
Gyulahalmasi kastély Téglás
Gyulahalmasi-tanya Téglás
Gyulahalmasi út Téglás
Gyulahalmi-dűlő Téglás
Gyulahalom Téglás
Gyula-halom Téglás
Gyulahalom-dűlő Téglás
Gyulahalompuszta Téglás
Gyulahalom-tanya Téglás
Gyúlás Hdorog
Gyúlás-dűlő Hdorog
Gyulás-halom Téglás
Gyúlási-erdő Hdorog
Gyúlási iskola Hdorog
Gyúlási-legelő Hdorog
Gyúlási-sarok Hdorog
Gyúlási út Hdorog
Gyúlás-szántó Hdorog
Gyúró boltja Hdorog
Gyúró Gergely kocsmája Hdorog
Gyúró Teri tanyája Hdorog
Gyümölcsös Hdorog
Hadas-kalaposbolt Hdorog
Hadház Hhadház
Hadházi-csatorna Téglás
Hadházi Ferenc tanyája Hböszörmény
Hadházi-földek-dűlő Téglás
Hadházi-határ Hböszörmény
Hadházi határút Hböszörmény
Hadházi kapu Hböszörmény
Hadházi kövesút Hböszörmény

Hadházi-lapos Hböszörmény
Hadházi-Nagy-erdő Hhadház
Hadházi-Pallagpuszta Hhadház
Hadházi-tanya Hhadház
Hadházi-tanyák Hböszörmény
Hadházi út Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Hadházi utca Bkert, Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Hadházi-Vid Hböszörmény
Hadházi-Vidi-föld Hböszörmény
Hadház út melléke Hböszörmény
Hadházy András-féle-tanya Hhadház
Hadházy Jenő-féle-tanya Hhadház
Hadházy József-féle-tanya Hhadház
Hadházy József tanyája Hböszörmény
Hadházy-kert Hhadház
Hadházy Lajos tanyája Hhadház
Hadházy László tanyája Bkert
Hadházy Miklós-féle-tanya Bkert
Hadházy Péter-féle-tanya Hhadház
Hadházy Sándor tanyája Hhadház
Hadházy-tanya Bkert
Hadi út Hhadház
Haga-tanya Téglás
Hajcsárút Hhadház
Hajdú Gábor tanyája Hböszörmény
Hajdú István utca Hböszörmény
Hajdú presszó Hdorog
Hajdú Sándor tanyája Hhadház
Hajdúböszörményi-határ Hböszörmény
Hajdúböszörményi vicinális út Téglás
Hajdúdorogi római katolikus plébánia Hdorog
Hajdúkerület utca Hböszörmény
Hajdúk kútja Hdorog
Hajdúpalánk Hhadház
Hajdúsági óvoda Hhadház
Hajdú-tanya Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Hajdú utca Hdorog, Hhadház
Hajdúvid Hböszörmény
Hajdú-zug Hböszörmény
Hajnal Hböszörmény, Hhadház
Hajnal csapszék Hböszörmény, Hhadház
Hajnal kocsma Hböszörmény
Hajnal sarok Hhadház
Hajnal utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Halas Hhadház
Halas-hegy Hhadház
Halasi Fekete Péter utca Hböszörmény
Halastó Hböszörmény, Téglás
Halászcsárda Hdorog
Halom dűlő Hböszörmény
Halom-hegy Téglás
Halom-tábla Téglás
Halom utca Hböszörmény
Halottas köz Hböszörmény, Hhadház
Hámán Kató utca Hböszörmény
Hamar-dűlő Hböszörmény
Hangács-halom Téglás
Hangya szövetkezet Hhadház
Hangya vendéglő Hhadház
Hani sarok Hhadház
Hargitai út Hböszörmény
Hargita utca Hböszörmény
Harkály-határ Hböszörmény
Harmadik-dűlő Téglás
Harmadik dűlő Hböszörmény
Harmadik kerület Hböszörmény, Hdorog
Harmadik tized Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Hármas Hböszörmény
Hármas-domb Hböszörmény
Hármas-dűlő Hdorog
Hármas-halmi dűlő Hböszörmény
Hármas-halmi iskola Hböszörmény
Hármas-halom Hböszörmény
Hármashatár Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Hármas iskola Hböszörmény
Harmat utca Hböszörmény
Harmincötös Hböszörmény
Harmincötös főút Hböszörmény
Harmincötös út Hböszörmény
Három-ág Hböszörmény
Három-ág-Hortobágy Hböszörmény
Három fa útja Hböszörmény
Három-halom Hdorog
Három-hát Hdorog
Harsányi-birtok Hdorog
Harsányi-tanya Hdorog
Hársas-hegy Hböszörmény
Harstán Károly birtoka Hdorog
Határ alja Hböszörmény, Hhadház
Határárok Hhadház
Határ csárda Hböszörmény
Határdűlő Hdorog, Téglás
Határ-dűlő Bkert
Határ dűlő Bkert, Hhadház
Határ-hegy Bkert
Határút Hböszörmény, Hhadház
Határ út Bkert
Határ utca Hhadház, Téglás
Hatház Hhadház
Hatházi út Hböszörmény
Hatház útja Hböszörmény
Hati halma Hböszörmény
Háti-halom Hböszörmény
Hatlyukú híd Hböszörmény
Hatodik kerület Hböszörmény
Hatodik tized Hböszörmény
Hatöles út Hböszörmény
Hattyas Hböszörmény
Hattyas-ér Hböszörmény
Hattyas-fenék Hböszörmény
Hattyas-fok Hböszörmény
Hattyas foka Hböszörmény
Hattyas-halom Hböszörmény
Hattyasi-erdő Hböszörmény
Havasi-tanya Téglás
Hegedűs-domb Hböszörmény
Hegedűs dűlő Hböszörmény
Hegedűs kútja Hböszörmény
Hegedűs-tanya Hböszörmény, Hdorog
Hegyek közi Hböszörmény
Hegyek közti Telekföld Hböszörmény
Hegyes Hböszörmény
Hegyes-határ Hböszörmény
Hegyes-kert Hböszörmény, Téglás
Hegy tized Hdorog
Hegytizedi temető Hdorog
Helytörténeti gyűjtemény Hdorog

Helytörténeti múzeum Hdorog
Hengermalom Hdorog
Hentes Kiss Sándor tanyája Hhadház
Hercz-féle-föld Hdorog
Hercz-földek Hdorog
Hercz földje Hdorog
Hercz-tanya Hdorog
Hergut Ilka boltja Hdorog
Hermus-kocsma Hhadház
Hernyák-domb Bkert
Hernyák-hegy Bkert
Hernyák-tanya Bkert
Hetedik kerület Hböszörmény
Hetei-birtok Hdorog
Hetes iskola Hböszörmény
Hétút Hdorog
Hétút utca Hdorog
Hetven Hböszörmény
Hét vezér utca Hböszörmény, Téglás
Hevesi-föld Téglás
Hidegvég Hhadház
Híres-hát Hböszörmény
Hitelbank Hdorog
Hold utca Hböszörmény
Holhó Hböszörmény
Holland-kertészet Hdorog
Holló Hböszörmény
Holló-csatorna Hböszörmény
Hollós Hböszörmény
Hollós-dűlő Hböszörmény
Hollós-ér Hböszörmény
Hollós-fok Hböszörmény
Hollós-lapos Hböszörmény
Homokbánya Hdorog
Homokbánya dűlő Hböszörmény
Homokbánya-tábla Hböszörmény
Homok dűlő Hböszörmény
Homokgödör Hböszörmény
Homokhordó Hböszörmény
Homokkert Hböszörmény
Homokosgödör Hdorog
Homok-sziget Hdorog
Homok-szőlő Hböszörmény
Homok-szőlőskert Hböszörmény
Homok út Hböszörmény
Homok utca Bkert, Hdorog, Hhadház, Téglás
Homok zug Hdorog
Honvédség Hhadház
Honvéd utca Hböszörmény, Hhadház
Horgas-ér Hböszörmény
Horgas-ér-dűlő Hböszörmény
Horgos Hböszörmény
Horovitz-féle-ház Hhadház
Horovitz Lajos-féle-tanya Hhadház
Horovitz Samu-féle-ház Hhadház
Horovitz-szőlő Hhadház
Horpaszoldal Hböszörmény
Horthy-kert Hhadház
Horthy Miklós-tábla Hböszörmény
Horthy Miklós út Hböszörmény
Horthy Miklós utca Hböszörmény, Hhadház
Hortobágy Hböszörmény, Hhadház
Hortobágy-dűlő Hböszörmény
Hortobágy–Kadarcs-összekötő Hböszörmény
Hortobágy–Kadarcs-összekötőcsatorna Hböszörmény
Hortobágy-lapos Hhadház
Hortobágy-összekötő Hböszörmény
Hortobágy utca Hböszörmény
Hortobágy zugja Hböszörmény
Hortó dűlő Hböszörmény
Hortó Lajos tanyája Hböszörmény
Hortó-tanya Hböszörmény
Horváth-kút Hhadház
Horváth Mihály utca Hböszörmény
Horváth-tanya Téglás
Hóstát Hhadház
Hosszú-dűlő Hböszörmény, Téglás
Hosszú-dűlő kertje Téglás
Hosszú-ér Hböszörmény
Hosszú-föld Téglás
Hosszú-hát Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Hosszú-háti csőszház Hhadház
Hosszú-hegy Hhadház
Hosszú-Kaján Hböszörmény
Hosszú-Kaján-szik Hböszörmény
Hosszú-Kaján-szik foltja Hböszörmény
Hosszú-part Hhadház
Hosszú-sziget Hböszörmény
Hosszú-tó Hböszörmény
Hóvirág utca Bkert
Hősök kertje Hhadház
Hősök utca Hböszörmény
Hős utca Téglás
Hugyos Hböszörmény
Hunyadi Hdorog
Hunyadi-birtok Hdorog
Hunyadi János körút Hböszörmény
Hunyadi János utca Hdorog
Hunyadi-kert Hböszörmény
Hunyadi Miklós tanyája Hhadház
Hunyadi-szőlőskert Hböszörmény
Hunyadi-tanya Hhadház
Hunyadi utca Hdorog, Hhadház, Téglás
Hunyadi zug Hhadház
Huszár Kis-tanya Hböszörmény
Huszár utca Hböszörmény
Huter Hböszörmény
Ibolya út Hhadház
Ibolya utca Bkert
Idősek napközi otthona Hdorog
Ifjúsági park Hböszörmény
Ifjúsági szálló Hdorog
Igazgatói lakás Hdorog
Ignáth-tanya Hhadház
Ignát-tanya Hböszörmény
Ilona dűlő Hdorog
Imaház Hböszörmény, Hhadház
Indóház Hböszörmény
Ipari park Bkert
Ipartelep utca Hböszörmény
Ipszilon-gát Hböszörmény
Irigyli Hböszörmény, Téglás
Irigyli csárda Hböszörmény
Irigyli-kert Hböszörmény
Irigyli út Hböszörmény
Irinyi János utca Hhadház
Irinyi József utca Hhadház
Iskola Hböszörmény, Téglás
Iskola dűlő Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Iskolaföld Hdorog
Iskolaföldi dűlő Hdorog
Iskolakert Hdorog
Iskolakert utca Hdorog

Iskola utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Iskola úti iskola Hdorog
Ispotályház Hböszörmény
István dűlő Hböszörmény
István-fürdő Hdorog
István-fürdőház Hdorog
István király utca Hhadház, Téglás
Jaczkovics utca Hdorog
Jakab-kert Hhadház
Jakab-kert-dűlő Hhadház
Jakobinyi Béla utca Hböszörmény
Jánó-dűlő Hböszörmény
János Zsigmond körút Hböszörmény
Jánó zug Hhadház
Jászai Mari utca Hhadház
Jászkun utca Hböszörmény
Játszótér Hdorog
Jeles-dűlő Téglás
Jeles-erdő Téglás
Jeles György utca Hdorog
Jeles-tanya Téglás
Jenő-dűlő Hhadház
Jenő úr-féle-tanya Hhadház
Jenő úr utcája Hhadház
Jézuska dűlő Hdorog
Jogosult Hböszörmény
Jókai Mór utca Hböszörmény
Jókai utca Hdorog, Hhadház, Téglás
Jóljárt dűlő Hböszörmény
Jónás Hböszörmény
Jónás-halom Hböszörmény
Jónás Miklós tanyája Hdorog
Józsai nyiladék Hböszörmény
Józsai út Hböszörmény
Józsa-kert Hböszörmény
Józsa-rész Hböszörmény
Józsási Varga Béla tanyája Bkert
József Attila tér Hböszörmény
József Attila utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
József úr-féle-tanya Hböszörmény
Juhász Ferenc tanyája Hböszörmény
Juhász Gyula utca Hböszörmény
Juhász-hegy Hhadház
Juhász-hegyi-domb Hhadház
Juhász István-féle-tanya Hhadház
Juhász József tanyája Hdorog
Juhászkalapos sarok Hhadház
Juhász Miklós tanyája Hhadház
Juhász nyiladék Hhadház
Juhászok szőlője Hhadház
Juhász-szállás Hböszörmény
Juh-föld Hhadház
Juhfürösztő Téglás
Juhhodály Téglás
Juhhodály dűlő Téglás
Juhkút Hhadház
Juhkút nyiladék Hhadház
Juhos Gergely tanyája Hböszörmény
Juhos-malom Hhadház
Juhosok cseréje Hhadház
Juhos zug Hdorog
Julian Grimau utca Hböszörmény
Kabai-kert Hhadház
Kabai-tó Hhadház
Kabát dűlő Hdorog
Kabát-tanya Hdorog
Kabát-tanya-szárító Hdorog
Kacsa-part Hböszörmény
Kacskaringós-víz Hböszörmény
Kadarcs Hböszörmény
Kadarcs-csatorna Hböszörmény
Kadarcs-ér Hböszörmény
Kadarcs-fenék Hböszörmény
Kadarcs-hát Hböszörmény
Kadarcsi-gát Hböszörmény
Kadarcs–Karácsonyfoki-felfogócsatorna Hböszörmény
Kadarcs–Karácsonyfoki-főcsatorna Hböszörmény
Kadarcs vize Hböszörmény
Kádár-lapos Hböszörmény
Kaffler sarok Hhadház
Kaján-szik Hböszörmény
Kaján-sziki-horgásztó Hböszörmény
Kajdán halma Hböszörmény
Kalapácsok dombja Hhadház
Kalapács utca Hhadház
Kalapos-tanya Hdorog
Kállai-sűrű Téglás
Kállai út Hböszörmény, Hhadház
Kálmán Ferenc utca Hböszörmény
Kálmán Gábor-féle-tanya Bkert
Kálmán Gábor-tanya Hhadház
Kálmán Imre tanyája Hhadház
Kálmán József-tanya Bkert
Kálmán József tanyája Hhadház
Kálmán-laponyag Hböszörmény
Kálmán Sándor-féle-tanya Hhadház
Kálmán-tanya Hhadház
Kálvineum Hböszörmény
Kálvineum utca Hböszörmény
Kálvin tér Hböszörmény
Kálvin téri református templom Hböszörmény
Kályha kútja Hböszörmény
Kampler Kálmán utca Hböszörmény
Kanalas-kút Hböszörmény
Kanális Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Kanális-oldal Hböszörmény
Kandó Kálmán utca Hböszörmény
Kan-fertő Hböszörmény
Kan-fertő-halom Hböszörmény
Kántorház Hdorog
Kántorlakás Hdorog
Kántortanító-képző Hdorog
Kántor utca Hdorog
Kányási Hböszörmény
Kaparóház Hböszörmény
Kaparóház dűlő Hböszörmény
Kapcás kertje Hdorog
Kapitány-fogás Hböszörmény
Káplár Miklós utca Hböszörmény
Kápolna Hdorog, Hhadház
Kápolna-hegy Hböszörmény
Kápolna út Hböszörmény
Kápolna utca Hdorog
Káposztáskert Hhadház, Téglás
Káposztáskert utca Hhadház
Káptalan Hdorog
Kapu Hböszörmény
Kapus-féle-bolt Hdorog
Kapusház Téglás
Kapusházi Téglás
Kapusházi-dűlő Téglás
Kapusházi-szántóföld Téglás
Kapusházi utca Téglás
Kapusi dűlő Hböszörmény
Kapusi út Hhadház
Kapusi-tanya Hböszörmény
Kapus nyiladék Hhadház

Kapus út Hhadház
Kapus utca Téglás
Karabélyos-sziget Hböszörmény
Karácsony-ér Hböszörmény
Karap-dűlő Hböszörmény
Karap Ferenc utca Hböszörmény
Karap-gát Hböszörmény
Karapkert utca Hböszörmény
Karap-tanya Hböszörmény, Hhadház
Karap-tanyasi-föld Hböszörmény
Karingó Hböszörmény, Hhadház
Károly-birtok Hdorog
Károlyi Gáspár utca Hböszörmény
Károlyi iskola Hdorog
Károlyi Mihály utca Hböszörmény, Hhadház
Károlyi-tanya Hböszörmény
Károly-kistanya Hdorog
Károly-tanya Hdorog
Károly-tanyai iskola Hdorog
Kar utca Hdorog
Kása-csere Bkert
Kása-csere dűlő Bkert
Kása-hegy Téglás
Kásamalom Hböszörmény, Hhadház
Kásás-hegy Téglás
Kása-tanya Téglás
Kassa utca Hböszörmény
Kastély Hdorog, Téglás
Kastélykert Téglás
Kasza köz Hböszörmény
Kaszáló Hböszörmény, Téglás
Kaszáló-dűlő Téglás
Kaszáló-rét Téglás
Kaszárnya Hböszörmény
Kaszárnyai temető Hböszörmény
Kasztrol Téglás
Kati dűlő Hböszörmény, Hdorog
Kati Imre tanyája Hböszörmény
Kati-kocsma Hböszörmény
Kati-tanya Hböszörmény
Katlan ösvény Bkert, Hhadház
Katolikus általános iskola Hdorog
Katolikus gimnázium Hdorog
Katolikus temető Hböszörmény
Katolikus templom Hhadház
Katona Bálint-tanya Hböszörmény
Katona-hegy Hhadház
Katona István tanyája Hhadház
Katona József utca Hböszörmény
Katonák kútja Hböszörmény
Katona-kút Hhadház
Katonaság Hhadház
Katona utca Hhadház
Katonka zug Hböszörmény
Kazinczy Ferenc utca Hböszörmény
Kazinczy utca Hhadház
Kece Téglás
Kecény Téglás
Kecény híd Téglás
Kecény-kút Téglás
Kecény-lapos Téglás
Kecő-lapos Téglás
Kecskés Hhadház
Kecskés csapszék Hhadház
Kecskés-dűlő Hböszörmény
Kecskés foltja Téglás
Kecskés óvoda Hhadház
Kecskés-tanya Hböszörmény
Kecskés utca Hhadház
Kecskés zug Hhadház
Kékes dűlő Téglás
Kelemen erdeje Hböszörmény
Kelemen-lapos Hböszörmény
Kelemen Marci tanyája Hböszörmény
Kelemen-tanya Hböszörmény, Hdorog
Kelenc Hhadház
Kelepce nyiladék Hböszörmény
Keleti Hböszörmény
Keleti-cigánysátor Hhadház
Keleti-cigánytelep Hhadház
Keleti-Csordajárás Hböszörmény
Keleti-Csordanyomás Hböszörmény
Keleti-dűlő Hböszörmény
Keleti-Epreskert Hhadház
Keleti-főcsatorna Hböszörmény
Keleti Halottas köz Hböszörmény
Keleti ipartelep Hböszörmény
Keleti-lapos Hhadház
Keleti-legelő Hböszörmény
Keleti-libanyomás Hböszörmény
Keletintúli-Vidi-zug Hböszörmény
Keleti-nyomás Hböszörmény
Keleti Ócska temető Hhadház
Keleti-övcsatorna Hböszörmény
Keleti parókia Hböszörmény
Keleti-sátor Hhadház
Keleti temető Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Keleti-Ugar Hböszörmény
Keleti utca Hdorog
Kemecsei-dűlő Téglás
Kemény János körút Hböszörmény
Kendei-kert Hhadház
Kenderáztató Hdorog
Kenderáztató-tó Hdorog, Hhadház
Kendereskert Hböszörmény, Hhadház
Kenderföld Hhadház, Téglás
Kender-gaz Téglás
Kender utca Téglás
Kenyérgyár Hdorog
Kenyérmező utca Hböszörmény
Kerek Téglás
Kerek-erdő Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Kerekes dűlő Hböszörmény
Kerekes-gát Hböszörmény
Kerekes-lapos Hhadház
Kerek-féle csapos kút Hdorog
Kerek-gaz Hböszörmény
Kerek-gazi-tábla Hböszörmény
Kerékgyártó-malom Hböszörmény
Kerek-halom Hhadház
Kerek-hegy Hhadház
Kerek-Kaján Hböszörmény
Kerek-Kaján-szik Hböszörmény
Kerek-rét Hböszörmény, Hhadház
Kerek-sziget Hböszörmény
Kerek-szik Hböszörmény
Kerek-tiszta Hböszörmény
Kerek-tó Bkert, Hböszörmény, Hdorog
Kerektó út Bkert
Kereskényi-kert Hböszörmény
Kereskényi utca Hböszörmény
Keresztdűlő Bkert

Keresztesi József utca Hböszörmény
Kereszt-forrás Hböszörmény
Keresztút Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Kereszt utca Hböszörmény, Hhadház
Kert Hböszörmény
Kertalja Hböszörmény
Kertalja utca Hhadház
Kertek utcája Hböszörmény
Kertész László utca Hböszörmény
Kert köz Hböszörmény
Kertmegi-erdő Hböszörmény
Kert utca Hböszörmény
Kerületház Hböszörmény
Kerületház utca Hböszörmény
Keskeny-gaz Hhadház
Keskeny utca Hdorog, Hhadház
Két-kút Hböszörmény
Két-kúti út Hböszörmény
Két-kút-lapos Hböszörmény
Két-kútra dűlő Hböszörmény
Két-kút útja Hböszörmény
Két-laponyag Hböszörmény
Kettes iskola Hböszörmény
Kettes-dűlő Hdorog
Kettős Hböszörmény
Kettős-halom Hböszörmény
Kettős-kút Hhadház
Kettős-laponyag Hböszörmény
Kifogó Hböszörmény
Kilián György utca Hböszörmény
Kilinkút Hdorog
Kilinkúti-járás Hdorog
Kilinkúti járása Hdorog
Kilinkút-lapos Hdorog
Kinizsi központ Hdorog
Kinizsi Pál tér Hböszörmény
Kinizsi Pál utca Hböszörmény
Kinizsi téesz Hdorog
Kinizsi téeszközpont Hdorog
Kinizsi utca Hhadház, Téglás
Királyhágó utca Hböszörmény
Király Jenő tér Hböszörmény
Király köz Hböszörmény
Király Mihály tanyája Hhadház
Király-telek Hböszörmény
Király utca Hböszörmény
Kiság utca Hhadház
Kisannakert Téglás
Kis-Árpádkert Hhadház
Kis-Árva-kert Téglás
Kisbagota Hböszörmény
Kisbagota-hát Hböszörmény
Kis-Bakó-hát Hböszörmény
Kis-Bakó-háti dűlő Hböszörmény
Kisbakota Hböszörmény
Kis Bálint-sziget Hböszörmény
Kis-Bence-hegy Hböszörmény
Kis-Bides-Gút Hböszörmény
Kis-Bidesguti-erdő Hböszörmény
Kisbocskai Bkert
Kis-Bocskai Hböszörmény
Kisbocskaikert Bkert
Kis-Bocskai-kert Hböszörmény
Kis-Bocskai-szőlő Hböszörmény
Kis-Bocskai-szőlőskert Hböszörmény
Kis-Bocskai-tábla Hböszörmény
Kis-Borsós-halom Hböszörmény
Kis-Botos Hböszörmény
Kis-Botos-tanya Hböszörmény
Kisböszörmény Hböszörmény
Kisböszörményi út Hhadház
Kisböszörmény utca Hböszörmény
Kisbuksza tanyája Hhadház
Kis-Büdöskúti-erdő Hböszörmény
Kis-Cserepes Téglás
Kis-Cserepes-kert Téglás
Kis Debreceni út Hhadház
Kis-Disznós-hát Hböszörmény
Kis Dorogi út Hböszörmény
Kis dűlő Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Kisebbik-kert Hböszörmény
Kisegítő iskola Hböszörmény, Hhadház
Kisegyek Hböszörmény
Kisegyeki dűlő Hböszörmény
Kis-Elemér Hböszörmény
Kis-Elő-gyakor Téglás
Kisember-hegy Hhadház
Kis-erdő Bkert, Hböszörmény, Hdorog
Kis Ferenc erdeje Hböszörmény
Kis Ferenc-hát Hböszörmény
Kis Ferenc-hát-tábla Hböszörmény
Kis Gábor-tanya Hböszörmény
Kis-gát Téglás
Kis-Gát Hdorog
Kisgergely Bkert
Kisgergely-dűlő Bkert
Kisgergely-kert Bkert
Kisgergely út Bkert
Kisgulya-járás Hhadház
Kisgulya-kút Hhadház
Kisgulya-nyomás Hhadház
Kis-Gyulahalmos-dűlő Téglás
Kis-Gyulahalom Téglás
Kis-Gyulahalom-dűlő Téglás
Kis Gyula-tanya Téglás
Kisfaludy Sándor utca Hböszörmény
Kis Hangya Hhadház
Kishatár út Hböszörmény
Kis-Horthy Hhadház
Kis-Horthy-kert Hhadház
Kis-Hortobágy Hböszörmény
Kis Illés dűlő Hdorog
Kis Illés-tanya Hdorog
Kis iskola Téglás
Kis kápolna Hdorog
Kis Kaszárnya köz Hböszörmény
Kis Kaszárnya utca Hböszörmény
Kis keresztút Hdorog
Kis-kert Hböszörmény
Kiskert utca Bkert
Kiskomédia Hhadház
Kis-Kossuth-kert Hböszörmény, Téglás
Kis-Körtefa-lapos Téglás
Kis körút Hböszörmény
Kis-Középkert Hböszörmény
Kis-Kupa Hböszörmény
Kis-Kupa-fenék Hböszörmény
Kis-Kupa-hát Hböszörmény
Kis-kút Hböszörmény
Kis-kút-tábla Hböszörmény
Kis-lapos Hböszörmény
Kis-Löki-tanya Hböszörmény
Kis malom Hhadház
Kis Mátyás cseréje Hhadház
Kis Miska dűlő Hdorog
Kis-Nyárias Téglás
Kis-Nyerges Hböszörmény
Kis-Nyerges-domb Hböszörmény
Kis-Nyerges dűlő Hböszörmény
Kis-Nyerges-halom Hböszörmény
Kis-Nyerges-hegy Hböszörmény

Kis nyiladék Hböszörmény
Kisnyíregyháza Hböszörmény
Kisoldal Hhadház
Kisó zug Hhadház
Kis ösvény Hböszörmény
Kis-Paradicsom Hhadház
Kis-Paradicsom-kert Hhadház, Téglás
Kis-Perzséte Hböszörmény
Kis-Perzséte-fenék Hböszörmény
Kis-Perzséte-hát Hböszörmény
Kis Péter-hegy Bkert
Kispród Hböszörmény
Kispródi-halom Hböszörmény
Kispródi út Hböszörmény
Kis Rab Péter köz Hböszörmény
Kis-Rákóc Hböszörmény
Kis-Rákóc-tábla Hböszörmény
Kis-rét Téglás
Kis-réti-dűlő Téglás
Kis-réti-erdő Téglás
Kis-réti-hegy Téglás
Kis-réti-legelő Téglás
Kis-rét-tó Téglás
Kiss András dűlő Hböszörmény
Kiss András-tanya Hböszörmény
É. Kiss Bálint-féle-tanya Hhadház
Kiss Dánielné-féle-tanya Hhadház
Kiss dűlő Hböszörmény
Kiss Ernő utca Hhadház
É. Kiss Ferenc tanyája Hböszörmény
Ny. Kiss Gábor-féle-tanya Hhadház
Kiss Gergely-féle-tanya Bkert
Kiss János utca Hdorog
Kiss Miklós-kocsma Hdorog
Kiss Pál-tanya Hböszörmény
Kiss-pékség Hdorog
Kiss Sándor tanyája Hhadház
É. Kiss Sándor utca Hhadház
Kiss-tanya Bkert, Hhadház
Kis-Strázsa-halom Hböszörmény
Kis-Szegegyháza Hdorog
Kisszegegyházapuszta Hdorog
Kis-szőlő Téglás
Kis-szőlőskert Hböszörmény
Kisszőlő utca Téglás
Kis-Tacsilló Hböszörmény
Kis-Tacsilló-halom Hböszörmény
Kis-tanya Hdorog, Hhadház
Kis-telek Hhadház
Kis-Telek Hböszörmény
Kis-teleki-erdő Hhadház
Kistelep utca Hdorog
Kis temető Hhadház
Kis tized Hhadház
Kis Tóth köz Hböszörmény
Kis tömlöcház Hböszörmény
Kis-ugar Hdorog
Kis Új Hböszörmény
Kisúj utca Hhadház
Kis utca Hböszörmény
Kis-Varjas Hböszörmény
Kis városháza Hhadház
Kis-Vid Hböszörmény
Kis-Zelemér Hböszörmény
Kis-Zelemérpuszta Hböszörmény
Kis zug Hdorog, Hhadház
Kiszug utca Hdorog
Kis-Zsombékos Hböszörmény
Klapka György utca Hböszörmény
Klapka utca Hhadház
Kléba-tanya Hdorog
Kockás dűlő Hdorog
Kocsa-hát Hböszörmény
Kocsa-háti dűlő Hböszörmény
Kocsa-szállás Hböszörmény
Kocsis-föld Hböszörmény
Kócs útja Hböszörmény
Kodály Zoltán utca Hböszörmény
Kóka-tanya Téglás
Koldus menház Hböszörmény
Kollégium Hdorog
Kolozsvár utca Hböszörmény
Kolozs zugja Hböszörmény
Komáromi utca Hböszörmény
Komáromi zug Hböszörmény
Komárom utca Hböszörmény
Komédia Hhadház
Komjáti-tanya Hböszörmény
Komlós Bkert, Hhadház
Komlós-dűlő Bkert, Hhadház
Komlós-hegy Bkert
Komlós-lapos Bkert, Hhadház
Komlós út Hhadház
Komor Sándor tanyája Hhadház
Komor-tölgy Hhadház
Kondásház Téglás
Kondoros Bkert
Kongó Téglás
Kongó-gaz Téglás
Konyári-rész Hböszörmény
Kónya zug Hhadház
Kony-fenék Hböszörmény
Kony-fertő Hböszörmény
Kony-fertő-halom Hböszörmény
Konyhakert Téglás
Kopár Hhadház
Kopár-hegy Hhadház
Kopasz dűlő Hböszörmény
Kopasz keresztút Téglás
Kopasz Varga dűlő Hböszörmény
Kopasz Varga József tanyája Hböszörmény
Kopasz Varga-tanya Hböszörmény
Kopcsa Illés tanyája Hböszörmény
Kopcsa-tanya Hböszörmény
Koppány utca Hböszörmény
Korányi Frigyes utca Hböszörmény
Korcsolyapálya Hdorog
Kordás-tanya Hböszörmény
Kórház Hdorog, Hhadház
Kórházi-lapos Hhadház
Kórház tér Hböszörmény
Kórház utca Hdorog
Kórház úti óvoda Hdorog
Kormányos-féle-pékség Hhadház
Kormos-tanya Hböszörmény
Korona dűlő Hdorog
Korona-erdő Téglás
Korona-tanya Hdorog
Korondán kútja Hdorog
Korondán Péter-féle-kút Hdorog
Korpona utca Hböszörmény
Korvin János körút Hböszörmény
Kósa dűlő Hdorog
Kósa tanyája Hdorog
Kósa temető Hhadház
Kosdi-tanya Hdorog
Koslegelő Hdorog
Kossuth-kert Hböszörmény, Téglás
Kossuth-kerti-erdők Téglás
Kossuth-kerti-szőlők Téglás

Kossuth Lajos utca Hböszörmény, Téglás
Kossuth-szőlőskert Hböszörmény
Kossuth téesz Hböszörmény
Kossuth tér Hböszörmény
Kossuth utca Hdorog, Hhadház
Kossuth utcai általános iskola Hhadház
Kossuth utcai iskola Hhadház
Koszorú Hböszörmény
Koszta-féle-kocsma Hdorog
Koszta Imre tanyája Hdorog
Kóter Hhadház
Kovács Albert utca Hböszörmény
Kovács Barna-tanya Hböszörmény
Kovács Dani-tanya Hböszörmény
Kovács dűlő Hböszörmény
Kovács-hát Hböszörmény
Kovács Jóska tanyája Hböszörmény
Kovács Lajos tanyája Hböszörmény
Kovács Márton-féle-tanya Hhadház
Kovács-tanya Hböszörmény
Kovács utca Hdorog
Kovás-hát Hböszörmény
Kozák kútja Hdorog
Kozma-féle-kocsma Hdorog
Kozma János-féle-tanya Hhadház
Kozma kocsmája Hdorog
Kozma-tanya Hböszörmény, Hdorog
Kozma-tanya-tábla Hböszörmény
Kőhalmi-tanya Hböszörmény
Kökényes-határ Hböszörmény
Kökényesi-tanya Hdorog
Kökényes út Hhadház
Kökény sor Bkert
Kölcsey Ferenc utca Hböszörmény
Kölcsey utca Hhadház, Téglás
Kölesföld Hdorog
Kölesföldi általános iskola Hdorog
Kölesföldi-ér Hdorog
Kömmerlingné-féle-birtok Hdorog
Kömmerlingné-féle-föld Hdorog
Könyök utca Hböszörmény, Hdorog
Könyörgő Hböszörmény
Könyvtár Hdorog, Téglás
Körárnyékos Hhadház
Kőrösi Csoma Sándor utca Hböszörmény
Körtefa Hhadház
Körtés-tó Hhadház
Körtvélyes-határ Hböszörmény
Körtvélyfás-határ Hböszörmény
Körút Hböszörmény
Kőszegi-dűlő Hböszörmény
Kőszegi-tanya Hböszörmény
Kötő utca Hdorog
Kőudvar Hböszörmény
Kövecses-halom Hböszörmény, Hdorog
Kövendi dűlő Hböszörmény
Kövendi fasor Hböszörmény
Kövér György utca Hböszörmény
Kövér Jakab erdeje Hböszörmény
Kövér Pál-tanya Hböszörmény, Hhadház
Kövér Pál-tanyák Hböszörmény
Kövér-tanya Hböszörmény
Kövesdi dűlő Hdorog
Kövesdi Miska tanyája Hdorog
Kövesdi-tanya Hböszörmény
Kövesdi tanyája Hdorog
Köves-halom Hböszörmény
Köves-laponyag Hböszörmény
Köves út Hböszörmény, Téglás
Köves utca Téglás
Kövi Miklós utca Hböszörmény
Közbirtokossági legelő Hdorog
Közbirtokosság legelője Hdorog
Közép deréknyiladék Hböszörmény
Közép-dűlő Hböszörmény
Közép dűlő Bkert, Hböszörmény
Közép-gyakor Hböszörmény
Közép-Kadarcs Hböszörmény
Középkert Hböszörmény
Középkert Harmadik dűlő Hböszörmény
Középkert Hatodik dűlő Hböszörmény
Középkert Hetedik dűlő Hböszörmény
Középkerti iskola Hböszörmény
Középkert Kilencedik dűlő Hböszörmény
Középkert Negyedik dűlő Hböszörmény
Középkert Nyolcadik dűlő Hböszörmény
Középkert Ötödik dűlő Hböszörmény
Középkert Tizedik dűlő Hböszörmény
Középkert utca Hböszörmény
Középső csőszház Hhadház
Középső-dűlő Téglás
Középső-kert Hböszörmény
Középső-szőlőskert Hböszörmény
Középső-Ugar Hböszörmény
Középső út Hböszörmény
Közép-szőlőskert Hböszörmény
Közép út Hböszörmény
Köz-Kadarcs Hböszörmény
Közlekedő Hdorog
Közlekedő dűlő Hdorog
Közlekedő út Hböszörmény
Közös iskola Hdorog
Központi iskola Hböszörmény
Központi lányiskola Hböszörmény
Köztársaságváros Hböszörmény
Köztemető Hdorog
Községháza Hhadház
Községi vicinális út Téglás
Közvágóhíd Hhadház
Krajec tanyája Hdorog
Krausz István-tanya Hdorog
Kriptály utca Téglás
Krivus-Váradi-tanya Hhadház
Krúdy Gyula utca Hböszörmény
Kucik Hhadház
Kucik-halom Hhadház
Kucik-hegy Hhadház
Kukorica köz Bkert
Kukuca Hdorog
Kukuca temető Hdorog
Kukucska-dűlő Téglás
Kukucska-erdő Téglás

Kukucska-tanya Téglás
Kulacs út Bkert
Kullogó Hböszörmény
Kultúrház Hdorog
Kultúrotthon Hhadház
Kun Béla utca Hböszörmény, Téglás
Kunhalom Hböszörmény
Kun-hegy Hhadház
Kunka dűlő Hdorog
Kunka-gyümölcsös Hdorog
Kun-kert Hhadház
Kun-kert hátulja Hhadház
Kupa Hböszörmény
Kupa-csatorna Hböszörmény
Kupa-fenék Hböszörmény
Kupa-rét Hböszörmény
Kupa-rét-dűlő Hböszörmény
Kupasi-Kadarcs Hböszörmény
Kupa-sziget Hböszörmény
Kuruc utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Kutas Hhadház
Kutas-árok Hhadház
Kutas dűlő Hhadház
Kutas-erdő Hhadház
Kutasi csőszház Hhadház
Kutasi erdészház Hhadház
Kutasi erdőház Hhadház
Kutasi erdőőrház Hhadház
Kutasi iskolakert Hhadház
Kutasi nyiladék Hhadház
Kutas-járás Hhadház
Kútfő-halom Hböszörmény
Kúti-lapos Hhadház
Kút utca Hdorog
Kutya-hegy Hhadház
Külső Hböszörmény
Külső-árok Hböszörmény
Külső csapszék Hböszörmény
Külső-Csere Hhadház
Külső csőszház Hhadház
Külsőcsőszház út Hhadház
Külső Debreceni út Hböszörmény
Külső Debreceni utca Hböszörmény
Külső Dorogi utca Hböszörmény
Külső erdőőrház Hhadház
Külső Fehértói út Hböszörmény
Külső Fehértói utca Hböszörmény
Külső Hadházi út Hböszörmény
Külső Hadházi utca Hböszörmény
Külső-halom Hböszörmény
Külső Hatházi út Hböszörmény
Külső hóstát Hböszörmény
Külső-Kadarcs Hböszörmény
Külső-kert Hböszörmény
Külső kocsma Hhadház
Külső Nánási utca Hböszörmény
Külső Szoboszlai út Hböszörmény
Külső-szőlőskert Hböszörmény
Külső Újfehértói út Hböszörmény
Külső Újvárosi út Hböszörmény
Külső Újvárosi utca Hböszörmény
Külső Újvárosi úti iskola Hböszörmény
Külső vendégfogadó Hböszörmény
Külső-Vid Hböszörmény
Külváros Hböszörmény
K. III. főcsatorna Hböszörmény
K. III-2. főcsatorna Hböszörmény
K. IV. csatorna Hböszörmény
K. IV-1. csatorna Hböszörmény
K. IV-2. csatorna Hböszörmény
K. IV-3. csatorna Hböszörmény
Lábán-Kiss Sándor tanyája Hhadház
Laborfalvi Róza utca Hböszörmény
Láda-lapos Hböszörmény
Láda-tanya Hböszörmény
Lajos-dűlő Bkert, Hhadház
Lajos utca Hböszörmény
Lakatos dűlő Hdorog
Lakatos-féle-bolt Hdorog
Lakatos-tanya Hdorog
Lakatos utca Hdorog
Laktanya Hhadház
Landler Jenő utca Hböszörmény
Lányi-domb Hböszörmény
Lányiskola Hdorog, Hhadház
Lapos Hdorog, Hhadház
Lapos dűlő Hböszörmény
Lapos-rét Téglás
Lápos-rét Téglás
Laposszél Hhadház
Láp utca Hdorog
Latinka Sándor utca Hböszörmény
Latya zug Hhadház
Lázár-erdő Hdorog
Lázár-kocsma Hdorog
Lázár Lajos boltja Hdorog
Lázár Lajos-féle-bolt Hdorog
Lázár-tanya Hböszörmény
Lázár Vilmos utca Hhadház
Lebuj Hböszörmény
Lebuj csapszék Hböszörmény
Lebuj csárda Hböszörmény
Lebuji Hböszörmény
Lebuji csapszék Hböszörmény
Lédig dűlő Hböszörmény
Lédig-erdő Hböszörmény
Legelő Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Legelő-dűlő Téglás
Legelő melletti dűlő Hböszörmény
Legelőszéli út Hdorog
Légvezeték nyiladék Hhadház
Lehel utca Hböszörmény, Hhadház
Lekvár kocsma Hböszörmény
Lelkészi hivatal Hhadház
Lengyel-tanya Bkert
Lenin tér Hböszörmény
Lenin út Hhadház
Lenin utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Lenin úti iskola Hhadház
Lenti köz Hböszörmény
Lenti-tanya Hböszörmény
Lenti zug Hböszörmény
Lepke út Bkert
Les-halom Hdorog
Lévai András bácsiék tanyája Hböszörmény
Lévai dűlő Hböszörmény
Lévaiék tanyája Hböszörmény
Lévai Márton dűlő Hböszörmény
Lévai Sándor utca Hböszörmény
Lévai-tanya Hböszörmény
Lévai-zug Téglás
Lévay Márton utca Hböszörmény
Levente-gödör Hhadház
Leventeotthon Hdorog

Levente utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Libagyep Hböszörmény
Libalegelő Hhadház
Libatelep Hböszörmény
Líceum Hdorog
Lichtmann zug Hhadház
Liget Hhadház, Téglás
Liget-erdő Téglás
Ligeti-erdő Hhadház
Ligeti erdőőrház Téglás
Liget utca Téglás
Liklik boltja Hdorog
Liklik köze Hdorog
Liliom csárda Hböszörmény
Liliom sor Hdorog
Liliom-sori tanyák Hdorog
Liliom utca Hböszörmény
Lippai Balázs utca Hböszörmény
Liszt Ferenc utca Hböszörmény
Lóger Hhadház
Lóger dűlő Hhadház
Lóger-kert Hhadház
Lóger nyiladék Hböszörmény
Lóherés Hböszörmény
Lóherés-kert Hböszörmény
Lókert Hdorog
Lókerti dűlő Hdorog
Lókerti-legelő Hdorog
Lókerti-legelőföld Hdorog
Lókerti-szőlő Hdorog
Lókupec Balogh dűlő Hböszörmény
Lókupec-dűlő Hböszörmény
Lonc dűlő Hböszörmény
Loncos dűlő Hböszörmény
Loncsos dűlő Hböszörmény
Longás Szabó István tanyája Hhadház
Lorántffy Hböszörmény
Lorántffykert Hböszörmény
Lorántffy-szőlőskert Hböszörmény
Lorántffy-tábla Hböszörmény
Lorántffy utca Hhadház
Lorántffy Zsuzsánna utca Hböszörmény
Losonczy István utca Hböszörmény
Lóvásár-kert Hdorog
Lovaskaszárnya Hdorog
Lovas-kút Hhadház
Lovászi-tó Hhadház
Lovász-rét Hhadház
Lovász-tó Hhadház
Lovász zug Hhadház
Lózer-tanya Hhadház
Lődomb Hböszörmény
Löki dűlő Hböszörmény
Löki-féle-birtok Hböszörmény
Löki-féle-tanya Hböszörmény
Löki-halom Hhadház
Löki-hegy Hhadház
Löki köz Hböszörmény
Löki-lapos Hböszörmény
Löki-tanya Hböszörmény, Hhadház
Lőrinc-tanya Hböszörmény
Lőrinc tava Hhadház
Lösz-hát Hböszörmény
Lőtér Hdorog, Hhadház
Lőtér utca Hdorog
Lövölde Hhadház
Lucernás Hböszörmény
Lucernás dűlő Hböszörmény
Lucernás-kert Hböszörmény
Lucernás-kertek Hböszörmény
Lucernás utca Hböszörmény
Lucskos Hhadház
Lucskos csapszék Hhadház
Ludas-tó Hböszörmény
Lugosi Miska tanyája Hdorog
Lukács partja Hdorog
Lukács zug Hdorog
Luther Márton utca Hböszörmény
Lyukas-halom Hböszörmény
Lyukas-határ Hhadház
Lyukas-hegy Hhadház
Mackó Bkert, Hhadház
Mackós-erdő Bkert, Hhadház
Macó dűlő Hdorog
Macó-tanya Hdorog
Macsi-határ Hböszörmény
Macsi utca Téglás
Macskahártya Téglás
Macska hátja Téglás
Macskás-gaz Hhadház
Macs utca Téglás
Madách Imre utca Hböszörmény
Madai Gyula utca Hhadház
Madai-tanya Téglás
Madarász Viktor utca Hböszörmény
Mádi-tanya Hdorog
Magányos fa Téglás
Magazin-kert Téglás
Magazin utca Téglás
Maghy Zoltán utca Hböszörmény
Magi-dűlő Hböszörmény
Magi-féle-fürdő Hdorog
Magi-fürdő Hdorog
Mágnás dűlő Hböszörmény
Magtár dűlő Hböszörmény
Magyar István-dűlő Hhadház
Magyar-tanya Hböszörmény
Magyar utca Hböszörmény, Hdorog
Majálisi csőszház Hhadház
Majális tér Hhadház
Major Hböszörmény
Major-csőszház Bkert
Major-dűlő Téglás
Major dűlő Téglás
Major-föld Hhadház
Major Gyula utca Hböszörmény
Ifj. Major Gyula utca Hböszörmény
Majoros-dűlő Téglás
Major-tanya Téglás
Major Zsigáék tanyája Hböszörmény
Május 1. utca Téglás
Makács-laponyag Hböszörmény
Makadámút Hböszörmény
Makai-tanya Hdorog
Makarcs-ér Hböszörmény
Makarenkó kollégium Hböszörmény
Makarenkó utca Hböszörmény
Makkos-határ Hböszörmény
Malom tér Hböszörmény
Malom utca Hdorog, Hhadház, Téglás
Mályvás-kert Téglás
Mányi Gábor tanyája Hhadház
Marci-gaz Hhadház
Marci-gaz-árok Hhadház
Március 15. utca Hböszörmény
Margaréta utca Bkert
Marhaállás Hböszörmény
Marhaszénázó Hböszörmény
Marhavásártér Hböszörmény
Marjai-part Hböszörmény
Marjai-tanyák Hböszörmény
Marján-tanya Hdorog, Téglás
Márka Hdorog
Márk laposa Hhadház
Márkuly-féle-kút Hdorog

Márkuly kútja Hdorog
Maros utca Hböszörmény
Martinovics Ignác utca Hböszörmény
Mártírok utca Téglás
Márton köz Hhadház
Marx Károly utca Hböszörmény, Hdorog
Második-dűlő Téglás
Második dűlő Hböszörmény
Második-gát Téglás
Második kerület Hböszörmény, Hdorog
Második kongresszus téesz Hböszörmény
Második nyiladék Hhadház
Második tized Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Máté ere Hböszörmény
Máté-fenék Hböszörmény
Máté-hegy Téglás
Máté-hegy-dűlő Téglás
Máté-hegyi-dűlő Téglás
Máté-lapos Hböszörmény
Máté-lápos Hböszörmény
Máté út Hböszörmény, Hhadház
Máté zug Hböszörmény
Matics-domb Bkert
Matics-féle-ház Bkert
Mátyás dűlő Hhadház
Mátyás-kert Hhadház
Mátyás király körút Hböszörmény, Hdorog
Mátyás király utca Téglás
Mátyás körút Hdorog
Mátyás zug Hdorog
Mátyus köz Hböszörmény
Mátyus utca Hböszörmény
MÁV-állomás Hböszörmény
Mázsaház Hdorog, Hhadház
Meditációs út Hböszörmény
Megváltó gyógyszertár Hdorog
Megyeház Hböszörmény
Megyeri Károly utca Hböszörmény
Meggyes-kút Hhadház
Meggyes-tiszta Hhadház
Meggyes tisztása Hböszörmény
Mehenócki-tanya Hböszörmény
Méhesház Hböszörmény
Méheskert utca Hhadház
Méhészház Hböszörmény, Hhadház
Méhészházi csőszház Hböszörmény
Méhészházi nyiladék Hböszörmény
Méhészházi-tábla Hböszörmény
Méhkelenc Hhadház
Mehorációs út Hböszörmény
Meliorációs út Hböszörmény
Méliusz Péter utca Hböszörmény
Mélyföldes-halom Hböszörmény
Mély-völgy Hböszörmény, Hhadház
Mély-völgyi csapszék Hböszörmény
Mély-völgyi csárda Hböszörmény
Mély-völgyi kocsma Hböszörmény
Mély-völgyi út Hhadház
Ménesakol-hát Hhadház
Ménes-hegy Hhadház
Ménes-kert Hhadház
Ménes-kert-kút Hhadház
Méneskút Hhadház
Ménes-kút Hhadház
Ménes-kút-dűlő Hhadház
Ménes-kúti-járás Hhadház
Ménes-kút-lapos Hhadház
Ménes-vágás Hböszörmény
Menház Hböszörmény
Menorációs út Hböszörmény
Méntelep Hdorog
Méntelep utca Hdorog
Méntelep úti óvoda Hdorog
Menyhárt Hböszörmény
Menyhárt dűlő Hböszörmény
Menyhárt fogása Hböszörmény
Menyhárt-halom Hböszörmény
Menyhért Hböszörmény
Menyhért-rész Hböszörmény
Méregraktár Téglás
Mérföldes-halom Hböszörmény
Mérlegház Hhadház
Mérnöki-lak Hböszörmény
Mérnök nyiladék Hhadház
Mérnök út Hhadház
Mester-tó Hhadház
Mester utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Mester utcai óvoda Hhadház
Mészáros-hegy Bkert
Mészáros Lőrinc utca Hböszörmény
Messzelátó Hböszörmény
Messzelátó csapszék Hböszörmény
Messzelátó csárda Hböszörmény
Messzelátó-domb Hböszörmény
Messzelátó-halom Hböszörmény
Messzelátó kocsma Hböszörmény
Messzelátó út Hböszörmény
Messzilátó utca Hböszörmény
Meták zug Hhadház
Mezítlábas Molnár-féle-tanya Hböszörmény
Mező Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Mező-dűlő Téglás
Mező dűlő Hböszörmény
Mezőgazdasági iskola Hdorog
Mezőgazdasági szakiskola Hdorog
Mezőgazdasági szakmunkásképző Hdorog
Mező-part Hböszörmény
Mező-parti-halastó Hböszörmény
Mezőpuszta Hböszörmény, Hhadház
Mezősi út Téglás
Mező-tanya Hböszörmény, Téglás
Míglakhatsz Hhadház
Mihók-lapos Hhadház
Miklósi-tanya Hböszörmény
Mikszáth Kálmán utca Hböszörmény
Mini-juhászat Hböszörmény
Miniszteri út Hböszörmény
Mínusz-csatorna Hböszörmény
Miska-járás Hhadház
Móc-föld Téglás
Mócz-birtok Hdorog
Mócz Károly-tanya Hdorog
Mócz-kripta Hdorog
Mócz-tanya Hdorog
Mócz-tanyák Hdorog
Mocsár utca Hdorog
Mocsolya Bkert
Mocsolya dűlő Bkert, Hhadház
Módán kisköz Hdorog
Mogyorós Téglás
Mogyorós-erdő Téglás
Mogyorósi-erdő Téglás
Mogyorósi nyiladék Hböszörmény
Mogyorós-telek Hhadház

Molnár Dani tanyája Hböszörmény
Molnár-féle-malom Hhadház
Molnár Gábor tanyája Hhadház
Molnár György-tanya Hdorog
S. Molnár Imre bácsi tanyája Hböszörmény
Molnár János-tanya Hdorog
Molnár Mihály tanyája Hböszörmény, Hdorog
Molnár Miklósék tanyája Hböszörmény
Molnár nyiladék Hböszörmény
Molnár partja Hdorog
Molnár-tanya Bkert, Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Molnár zug Hhadház
Molnár Zsiga bácsi tanyája Hböszörmény
Monoki-kert Téglás
Monoki utcája Téglás
Monori-tanyák Hböszörmény
Monostor Bkert
Monostor-árok Bkert
Monostordűlő Bkert
Monostor dűlő Bkert
Monostori-erdő Bkert
Monostori-Pallag-dűlő Bkert
Monostoripuszta Bkert
Monostori út Bkert
Monostorpuszta Bkert
Mónus-halom Téglás
Mónus-hegy Téglás
Móra Ferenc általános iskola Hdorog
Móra Ferenc utca Hböszörmény
Móricz György tanyája Hböszörmény
Móricz János tanyája Hböszörmény
Móricz Miklós tanyája Hböszörmény
Móricz-szik Hböszörmény
Móricz Zsigmond utca Hböszörmény, Hhadház
Mozi Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Munkácsy Mihály utca Hböszörmény, Hhadház
Munkásőr utca Hböszörmény
Muraköz tér Hböszörmény
Muszbek-malom Hdorog
Muszka-domb Hdorog
Muszka-halom Hdorog
Múzeum Hdorog
Müller Antal tanyája Hhadház
Müller sarok Hhadház
Müller-tanya Hböszörmény
Münnich Ferenc utca Hböszörmény
Művelődési ház Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Művészeti iskola Hdorog
Művház Hböszörmény, Hdorog
M7-es út Bkert
Náci-tanya Hböszörmény
Nadály zug Téglás
Nádas Hdorog
Nádas csárda Hdorog
Nádas lisztelő malom Hhadház
Nádas malom Hhadház
Nádas tér Téglás
Nádas utca Téglás
Nadrágos Hböszörmény
Nadrágos-kert Hböszörmény
Nadrágos-szőlőskert Hböszörmény
Nád-tő-fok Hböszörmény
P. Nagy Hböszörmény
Nagyág utca Hhadház
Nagy-Állás Hdorog
Nagy-Állás-halom Hdorog
Nagy-Állás-hegy Hdorog
Nagy András foltja Téglás
Nagy András utca Hböszörmény
Nagy-árok Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Nagy-Árpád Hböszörmény
Nagy-Árpádkert Hhadház
Nagy-Árpád-szőlőskert Hböszörmény
Nagyatádi Szabó István utca Hböszörmény
Nagybagota Hböszörmény
Nagybagota farka Hböszörmény
Nagybagota-hát Hböszörmény
Nagy-Bakó-háti dűlő Hböszörmény
Nagy-Bides-Gút Hböszörmény
Nagy-Bidesguti-erdő Hböszörmény
Nagybocskai Bkert
Nagy-Bocskai Hböszörmény
Nagybocskaikert Bkert
Nagy-Bocskai-kert Hböszörmény
Nagy-Bocskai-szőlő Hböszörmény
Nagy-Bocskai-szőlőskert Hböszörmény
Nagy bolt Hhadház
Nagy-Borsós-halom Hböszörmény
Nagy-Botos-tanya Hböszörmény
Nagyböszörmény Hböszörmény
Nagy-Büdöskúti-erdő Hböszörmény
Nagy csapszék Hböszörmény, Hhadház
Nagy-Csere Hhadház
Nagy-Csereerdő Hhadház
Nagy-Cserepes Téglás
Nagy-Cserepes-kert Téglás
Nagy Csordajáró köz Hböszörmény
Nagy Csordajáró utca Hböszörmény
Nagy Csősz Gábor-tanya Hböszörmény, Hhadház
Nagy-Dávidka Hböszörmény
Nagy-Dedó Téglás
Nagy-dűlő Téglás
Nagy dűlő Hhadház
Nagy Elek tanyája Hdorog
Nagy-Elemér Hböszörmény
Nagy-Elő-gyakor Téglás
Nagy-erdő Bkert, Hdorog, Hhadház, Téglás
Nagyerdő három erdészház Bkert
Nagy-gát Téglás
Nagy-Gát Hdorog
Nagy-gödör Téglás
Nagygulya-kút Hhadház
Nagygulya-nyomás Hhadház
Nagy-gyep Hdorog
Nagy-Gyulahalom Téglás
Nagy-Gyulahalom-dűlő Téglás
Nagy fasor Téglás
Nagy-halom Hböszörmény, Hdorog
Nagy Hangya Hhadház
Nagy-hát Hböszörmény
Nagy-határ-halom Hböszörmény
Nagy-hegy Téglás
Nagy-hegyes Hdorog
Nagy híd Hböszörmény, Hhadház
P. Nagy Imre-tanya Hböszörmény

Nagy Imre tanyája Hböszörmény
Nagy Imre utca Hböszörmény
Nagy iskola Téglás
Nagy István-tanya Hböszörmény
Nagy István utca Hböszörmény
Nagy-Jónás Hböszörmény
Nagy-Kadarcs Hböszörmény
Nagy Kaszárnya utca Hböszörmény
Nagy keresztút Hböszörmény, Hdorog
Nagy-kert Hhadház, Téglás
Nagy-Kossuth-kert Hböszörmény
Nagy-Körtefa-lapos Téglás
Nagy köz Hböszörmény
Nagy-Kupa Hböszörmény
Nagy-Kupa-sziget Hböszörmény
Nagy-kút Hböszörmény
Nagy-kút-dűlő Hböszörmény
Nagy-kúti-part Hdorog
B. Nagy Laci bácsiék tanyája Hböszörmény
Nagy Lajos köz Hböszörmény
Nagy Lajos tanyája Hhadház
Nagy-lapos Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Nagy-lápos Téglás
Nagy-lapos-dűlő Hdorog
Nagy-laposi-tábla Téglás
Nagy-legelő Hdorog
Nagy-Löki-tanya Hböszörmény
Nagy malom Hhadház
Nagy-mező Téglás
Nagy nyárfa Hhadház
Nagy-Nyárias Téglás
Nagy-Nyerges Hböszörmény
Nagy-Nyerges-domb Hböszörmény
Nagy-Nyerges dűlő Hböszörmény
Nagy-Nyerges-halom Hböszörmény
Nagy-Nyerges-hegy Hböszörmény
Nagy-Nyerges-rét Hböszörmény
Nagy nyiladék Hböszörmény, Hhadház
Nagyoldal Hhadház
Nagy oldal Hhadház
Nagy ösvény Hböszörmény
Nagy-Paradicsom Hhadház
Nagy-Paradicsom-kert Hhadház
Nagy-part Hdorog
Nagy-Perzséte Hböszörmény
Nagypród Hböszörmény
Nagypródi-halom Hböszörmény
Nagypródipuszta Hböszörmény
Nagypródi út Hböszörmény
Nagy-Rákóc Hböszörmény
Nagy-Rákóc-erdő Hböszörmény
Nagy-Rákóci-erdő Hböszörmény
Nagy-Rákóc-szántóföldek Hböszörmény
Nagy-Rákóc-tábla Hböszörmény
Nagy-rét Hdorog, Hhadház
Nagy-Rét Hböszörmény
Nagy-réti út Hböszörmény
Nagy-Rét-Tirimpói út Hböszörmény
Nagy-Rezes Hdorog
Nagy-róna Hböszörmény
Nagy-róna-hát Hböszörmény
Nagysándor József utca Hböszörmény, Hhadház
Nagy Sándor-tanya Hböszörmény
T. Nagy Sándor-tanya Hböszörmény
K. Nagy Sándor tanyája Hböszörmény
Nagysándor utca Hdorog, Téglás
Nagy-Strázsa-halom Hböszörmény
Nagy-Süldős-halom Hböszörmény
Nagy Szabó köz Hböszörmény
Nagy Szabó utca Hböszörmény
Nagyszalonta utca Hböszörmény
Nagy-Szegegyháza Hdorog
Nagyszegegyházapuszta Hdorog
Nagy-szik Hdorog
Nagy-szőlő Téglás
Nagy-szőlő-domb Hdorog
Nagy-szőlőskert Hböszörmény, Hhadház
Nagy-Tacsilló Hböszörmény
Nagy-Tacsilló-halom Hböszörmény
Nagy-tanya Hdorog
P. Nagy-tanya Hböszörmény
Zs. Nagy-tanya Hböszörmény
Nagy temető Hhadház
Nagy-tiszta Hböszörmény
Nagy tized Hhadház
Nagy-tó Hböszörmény, Hdorog
Nagy-Tormás Hböszörmény, Hhadház
Nagytó utca Hdorog
Nagy Új utca Hböszörmény
Nagy út Hhadház, Téglás
Nagy utca Hböszörmény, Hhadház
Nagy városháza Hhadház
Nagy vendégfogadó Hböszörmény
Nagy vendéglő Hböszörmény, Hhadház
Nagy-Vid Hböszörmény
Nagy-Zelemér Hböszörmény
Nagy-zeleméri határút Hböszörmény
Nagy-Zelemérpuszta Hböszörmény
Nagy-Zsombékos Hböszörmény
Nánási gát Hböszörmény
Nánási-határ Hböszörmény
Nánási hóstát Hböszörmény
Nánási kapu Hböszörmény
Nánási körút Hböszörmény
Nánási köz Hböszörmény
Nánási-kút Hdorog
Nánási országút Hdorog
Nánási temető Hdorog
Nánási Új sor Hböszörmény
Nánási–újvárosi út Hböszörmény
Nánási út Hböszörmény, Hdorog
Nánási utca Hböszörmény, Hdorog
Nánási úti kocsma Hböszörmény
Nánási úti temető Hdorog
Nánás–újvárosi iskola Hböszörmény
Nánás–újvárosi út Hböszörmény
Napkeleti temető Hböszörmény
Napkeleti temetőkert Hböszörmény
Napkeleti tized Hhadház
Napközi Hhadház
Napközi otthon Hdorog, Hhadház

Naplopók útja Hböszörmény
Napnyugati temető Hböszörmény
Napnyugati tized Hhadház
Napsugár óvoda Bkert
Nap utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Naszádi-kert Hböszörmény
Nefelejcs utca Bkert, Hböszörmény, Hhadház
Negyedik dűlő Hböszörmény
Negyedik kerület Hböszörmény, Hdorog
Negyedik tized Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Négyes főút Bkert, Hhadház
Négyes iskola Hböszörmény
Négyes kapu Hböszörmény
Négyes központ Hhadház
Négy-kút laposa Hböszörmény
Néma-hegy Hhadház
Németh László út Bkert
Német kútja Hböszörmény
Német pulykatelep Hböszörmény
Német udvar Hböszörmény
Nemzetőr utca Hböszörmény
Népfőiskola Hdorog
Népkert Hhadház
Nesze Hböszörmény
Neszepicsa Hböszörmény
Nimród utca Hböszörmény
Nomád-tanya Hhadház
Nótárius-kert Hhadház
Novella Hböszörmény, Hdorog
Novella szálló Hdorog
Novella vendégfogadó Hdorog
Novella vendéglő Hdorog
November 7. utca Hböszörmény
Növendéküsző-telep Hböszörmény
Nyakas-tanya Hhadház
Nyalka-tanya Hdorog
Nyáras Hböszörmény, Hhadház
Nyáras alja Téglás
Nyáras-dűlő Hböszörmény
Nyáras-gaz Hhadház
Nyáras-hegy Hhadház
Nyáras-hegy-dűlő Hhadház
Nyárasi út Hböszörmény
Nyáras út Hböszörmény
Nyáras útja Hböszörmény
Nyárfai-hegy-lapos Téglás
Nyárfák útja Hböszörmény
Nyárfa-lapos Hböszörmény
Nyárfás-dűlő Hböszörmény
Nyárfás-határ Hböszörmény
Nyárfás-lapos Hböszörmény
Nyárfás laposa Hböszörmény
Nyárfás-tábla Hböszörmény
Nyárfa utca Bkert, Hdorog, Hhadház, Téglás
Nyár-halom Hhadház
Nyár-hegy Hhadház
Nyárias Téglás
Nyárias alja Téglás
Nyárias-dűlő Téglás
Nyárias út Téglás
Nyári menedékház Hdorog
Nyári mulató Hdorog
Nyárjas Téglás
Nyáros alja Téglás
Nyárs alja Téglás
Nyár utca Hböszörmény, Téglás
Nyelves-erdő Hböszörmény
Nyelves-hegy Hhadház
Nyelves-hegy tisztája Hhadház
Nyelves út Hhadház
Nyerges Hdorog
Nyerges-dűlő Hdorog
Nyerges dűlő Hböszörmény
Nyergesek Hböszörmény
Nyerges-halom Hböszörmény
Nyerges-part Hböszörmény
Nyerges-rét Hböszörmény
Nyikon-tanya Hdorog
Nyilaserdő Hböszörmény
Nyilas út Hhadház
Nyilas út melléke Hböszörmény
Nyíl utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Nyír Hböszörmény
Nyíregyházi út Hböszörmény, Hdorog
Nyíregyházi utca Hdorog
Nyírfa utca Bkert
Nyitrai Imre-tanya Hböszörmény
Nyitrai-tanya Hböszörmény
Nyomás Hböszörmény, Hdorog
Nyomás dűlő Hdorog
Nyugati-cigánysátor Hhadház
Nyugati-cigánytelep Hhadház
Nyugati-Csordanyomás Hböszörmény
Nyugati-dűlő Hböszörmény
Nyugati-lapos Hhadház
Nyugati-legelő Hböszörmény
Nyugati-nyomás Hböszörmény
Nyugati-sátor Hhadház
Nyugatitelep Hhadház
Nyugati temető Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Nyulas Hadházi László-féle-tanya Hböszörmény
Nyúl-rekettyés laposa Hhadház
Nyúzó-hát Hböszörmény
Ócska iskola Hböszörmény, Hhadház
Ócska óvoda Hhadház
Ócska-szőlő Hdorog
Ócska temető Hböszörmény
Ócska templom Hhadház
Ócska városháza Hhadház
Ókert Hböszörmény
Ó-kertség Hböszörmény
Okin Hdorog
Október 22. utca Hböszörmény
Ó-kút rónája Hböszörmény
Oláh Emil laposa Hdorog
Oláh Emil-tanya Hdorog
Oláh Ferenc utca Hböszörmény
Oláh Gábor-tanya Hböszörmény, Hhadház
Oláh Imre tanyája Hböszörmény
Oláh Jakab utca Hböszörmény
Oláh Sándor út Bkert
Oláh-tábla Hböszörmény
Oláh-tanya Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Olajág gyógyszertár Hdorog
Olajmalom Hhadház
Olajos szállása Hböszörmény
Olajtároló Hböszörmény
Olajütő utca Hböszörmény
Ólas-kert Hhadház, Téglás
Oncsa Hhadház
Oncsa-telekföld Hhadház
Oncsa-telep Hhadház
Ondó-tanya Hböszörmény
Ónodi-tanya Hhadház
Opretelep Hböszörmény
Orbán Balázs utca Hböszörmény
Orgona sor Bkert
Ormós-tanya Hdorog
Orosz János-tanya Hdorog
V. Orosz-lapos Hdorog
Orosz Miska tanyája Hdorog
Oroszoldal Hböszörmény

Oroszpap-dűlő Hböszörmény
Orosz Péter tanyája Hdorog
Orosz-tanya Hdorog
K. Orosz-tanya Hdorog
V. Orosz-tanya Hdorog
Orosz temető Hböszörmény
Orvosi rendelő Hdorog
Ószabó dűlő Hböszörmény
Ó-szőlőskert Hböszörmény
Osztott-erdő Hböszörmény
Ó temető Hböszörmény
Ó Tokaji utca Hdorog
Óvoda Hböszörmény, Téglás
Óvoda utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Óvoda utcai óvoda Hhadház
Ozsvát-dűlő Hhadház
Ozsvát-hegy Hhadház
Ozsvát-kút Hhadház
Ozsvát sarok Hhadház
Ökörcsorda-kút Hhadház
Ökörcsorda-nyomás Hhadház
Ökörkút Hhadház
Ökörkúti-legelő Hdorog
Ökörkút köz Hhadház
Ökörkút-lapos Hdorog, Hhadház
Ökörkút laposa Téglás
Ökör-tó Hdorog
Ökör-tó-lapos Hdorog
Ökrös György-határ Hböszörmény
Ökrös-telek Hhadház
Önki Hhadház
Ördög árka Hböszörmény, Téglás
Ördög-árok Hdorog, Hhadház
Ördöngös-halom Hböszörmény
Öregek otthona Hdorog
Őrház Hdorog
Ötödik dűlő Hböszörmény
Ötödik kerület Hböszörmény
Ötödik tized Hböszörmény
Ötös központ Hhadház
Ötvenméteres út Téglás
Ötvenöles út Téglás
Őz út Bkert
Pacsirta út Bkert
Pacsirta utca Hböszörmény, Hdorog
Pagoda Hdorog
Pajkos út Hhadház
Pajkos útja Hböszörmény
Paksi dűlő Hböszörmény
Paksy Károly utca Hböszörmény
Pálffy telke Hböszörmény
Pálfi-hegy Hhadház
Palinca kútja Hdorog
Pálinkafőzde Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Pálinkafőző Hböszörmény, Hhadház
Pálinka-halom Hhadház
Pálinka-hegy Hhadház
Pálinkás Hhadház
Pálinkás-dűlő Hhadház
Pálinkás-hegy Hhadház
Pallag Bkert, Hhadház
Pallagi-dűlő Hhadház
Pallagipuszta Hhadház
Pallagi út Hböszörmény
Pallagi utca Hhadház
Pallagpuszta Hhadház
Pallagtanya Hhadház
Pallai Pál utca Hböszörmény
Pálnagy Zsigmond utca Hböszörmény
Pálosi Gábor-féle-tanya Hhadház
Pálosi István-féle-tanya Bkert
Pálosi-kert Hhadház
Pálosi-major Bkert
Pálosi-tanya Bkert
Palostya Hböszörmény
Pályaudvar Hdorog
Pap-föld Hdorog
Pap gödre Téglás
Papház Hdorog
Pap-hegy Hhadház
Papi-birtok Hdorog
Papírgyár Hdorog
Pap Jankó tanyája Hböszörmény
Paplak Hdorog
Paplakás Hdorog
Pap László tanyája Hböszörmény, Hhadház
Pap Miklós-tanya Hböszörmény
Papok földje Hdorog
Papp Bálint-tanya Hböszörmény
Papp–Erdész-féle malom Hdorog
Papp-féle-kert Hhadház
Papp-föld Hhadház
Papp Gábor tanyája Hhadház
Pap Pista gödre Téglás
Papp Istvánék tanyája Hböszörmény
Papp Jani malma Hdorog
Papp József-féle-tanya Hhadház
Papp Pista malma Hdorog
Papp Sándor tanyája Hböszörmény
Papp-szőlő Hhadház
B. Papp-tanya Hdorog
Pap-rét Hböszörmény
Pap Sándor dűlő Hböszörmény
Pap-sziget Hböszörmény
Pap-tag Téglás
Pap-tanya Hböszörmény, Hhadház, Hdorog, Téglás
Paradicsom Hhadház
Paradicsom-kert Hhadház
Parasztok tisztája Hhadház
Park Hdorog
Park áruház Hdorog
Parlag(-) Hhadház
Parókia Hdorog, Hhadház
Parókia szőlője Hböszörmény
Pártház Hdorog
Partos Hböszörmény
Partos csárda Hböszörmény
Partos-rét Hböszörmény
Pásztor utca Hböszörmény
Patika utca Hböszörmény
Patika zug Hhadház
Pazonyi Szabó Bálint-féle-tanya Hböszörmény
Pece Hböszörmény
Pece köz Hböszörmény
Pece part Hböszörmény
Pece utca Hböszörmény
Péchi Simon utca Hböszörmény
Pecsenye-lapos Hhadház
Pécsi Lajos almása Hhadház
Pedagógusföld Hdorog
Pék sarok Hhadház
Péli árka Hböszörmény
Pelikán Hböszörmény
Pelikán csapszék Hböszörmény
Pelikán csárda Hböszörmény
Pelikán-dűlő Hböszörmény
Pelikáni kocsma Hböszörmény
Pelikán-lapos Hböszörmény
Pély Gábor utca Hböszörmény
Pelyhe-tanya Hböszörmény
Pély-Nagy Gábor utca Hhadház
Pendely köz Hböszörmény

Péntek-lapos Hhadház
Pénzes-gyep Hböszörmény
Pénzes Nagy Imre-föld Hböszörmény
Pénzes Nagy Imre-tanya Hböszörmény
Perczel Mór utca Hböszörmény
Peres Hböszörmény, Hdorog
Peres-csere Hböszörmény
Peres dűlő Hdorog
Peres-erdő Hböszörmény
Peres ház Hböszörmény
Peresi csőszház Hböszörmény
Peresi csőszház tábla Hböszörmény
Peresi erdészház Hböszörmény
Peresi-erdő Hböszörmény
Peresi-föld Hböszörmény
Peresi-puszta Hböszörmény
Peresi-szántó Hböszörmény
Peresi-szántó-tábla Hböszörmény
Peresi út Hböszörmény
Peres-kert Téglás
Pergelt-erdő Hböszörmény
Pernyés csárda Hböszörmény
Perzséte Hböszörmény
Perzséte dűlő Hböszörmény
Perzséte-fenék Hböszörmény
Perzsétei-legelő dűlő Hböszörmény
Pesel Jákob tanyája Hdorog
Pesel-tanya Hdorog
Péter Balogh Miklós tanyája Hhadház
Péter-dűlő Hböszörmény, Hhadház
Péterkert Hhadház
Péterkert dűlő Hhadház
Péterkerti út Hhadház
Péter laposa Hhadház
Péter Róza sarok Hhadház
Petneházy Dávid utca Hböszörmény
Petőfi iskola Hböszörmény
Petőfi-kert Hböszörmény, Téglás
Petőfi Sándor tér Hböszörmény
Petőfi Sándor utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Petőfi-szőlőskert Hböszörmény
Petőfi téesz Hböszörmény, Hdorog
Petőfi tér Hdorog
Petőfi téri általános iskola Hdorog
Petőfi utca Hböszörmény, Hhadház
Petőfi utcai óvoda Hhadház
Petróczki-csőszház Hhadház
Piac Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Piaci iskola Hböszörmény
Piaci-kút Hdorog, Hhadház
Piac-kert Hdorog
Piactér Hdorog, Hhadház, Téglás
Piac utca Hböszörmény
Pihenőház Hböszörmény
Pila völgye Hhadház
Pillangó út Bkert
Pipacs út Bkert
Pipacs utca Téglás
Pipás-kert Hböszörmény
Pipás Varga-tanya Hböszörmény
Pipis-hegy Hdorog
Pipiske Hböszörmény
Pipiske-szállás Hböszörmény
Pipó-tanya Hböszörmény
Piroska Hdorog
Piroska-malom Hdorog
Pocsai-tanya Hdorog
Pócsi-tábla Hböszörmény
Pogácsás János tanyája Hdorog
Pogácsás László tanyája Hdorog
Pogácsás Lőrinc tanyája Hdorog
Pogácsás-tanya Hdorog
Póka-tanya Hhadház
Pokol csapszék Hböszörmény
Pokol kocsma Hböszörmény
Pokol köz Hböszörmény
Pokol zug Hböszörmény
Pókos Hhadház
Polgári iskola Hdorog, Hhadház
Polgári körút Hböszörmény
Polgári-tanya Hböszörmény
Polgári-telek Hhadház
Polgári út Hböszörmény
Polgári utca Hböszörmény
Polgármesteri hivatal Bkert, Hböszörmény, Hdorog
Polyák dűlő Hdorog
Polyák-tanya Hböszörmény, Hdorog
Ponyvás Hhadház
Ponyvás csapszék Hhadház
Ponyvás kocsma Hhadház
Poór Antal utca Hböszörmény
Popovics István tanyája Hböszörmény
Porcsalmy Gyula utca Hböszörmény
Porkoláb-árok Hböszörmény
Porkoláb utca Hböszörmény
Poród Hböszörmény
Poródi-telek Hböszörmény
Poroszlai Hböszörmény, Hhadház
Poroszlai-föld Hböszörmény
Poroszlaipuszta Hhadház
Poroszlay-birtok Bkert
Poroszlay-féle-kúria Hhadház
Poroszlay iskola Bkert
Poroszlay-kastély Bkert
Poroszlay-kert Bkert
Poroszlay-kúria Bkert, Hhadház
Poroszlay-nyaralóház Bkert
Poroszlay óvoda Hhadház
Poroszlay sarok Hhadház
Poroszlay-szőlő Bkert
Poroszlay-tag Bkert
Poroszlay-tanya Hhadház
Poroszlay út Bkert
Poroszló Hhadház
Poroszló csapszék Hhadház
Poroszlóegyháza Hhadház
Poroszlóipuszta Hhadház
Poroszlói-víz Hhadház
Poroszlópuszta Hhadház
Poroszlótelke Hhadház
Portörő Hböszörmény
Portörő-sziget Hböszörmény
Pósa Hhadház
Pósa-erdő Hhadház
Pósa-gaz Hhadház
Pósa-lapos Hhadház
Pósa mezeje Hhadház
Posta-dűlő Hhadház
Postaház Hhadház
Posta-kert Hböszörmény, Hhadház
Postakert utca Hhadház
Posta malom Hhadház
Posta-tanya Hhadház
Posta utca Téglás
Posta zug Hdorog

Potri Szabó-féle-tanya Hböszörmény
Pozsár Gyula utca Téglás
Pozsár Gyula utcai iskola Téglás
Pozsgai Hdorog
Pozsgai-erdő Hdorog
Pozsgai-tanya Hdorog
Pötyli Szabó-tanya Hböszörmény
Prékó-telek Hböszörmény
Prezencki-lapos Hböszörmény
Prezencki-tanya Hböszörmény
Prim-sarok Hböszörmény
Primus Andrásné-tanya Hhadház
Pród Hböszörmény
Pródegyháza Hböszörmény
Pródi Hböszörmény
Pródi csőszház Hböszörmény
Pródi-domb Hböszörmény
Pródi dűlő Hböszörmény
Pródi-halastó Hböszörmény
Pródi-halom Hböszörmény
Pródi-halom dűlő Hböszörmény
Pródi-határ Hböszörmény
Pródi híd Hböszörmény
Pródi kocsma Hböszörmény
Pródi-legelő Hböszörmény
Pródi-legelő-dűlő Hböszörmény
Pródipuszta Hböszörmény
Pródi-rét Hböszörmény
Pródi-telek Hböszörmény
Pródi út Hböszörmény
Pródpuszta Hböszörmény
Proletár-föld Hböszörmény
Pufli Sanyi tanyája Hdorog
Pufli tanyája Hdorog
Puhás Hhadház
Puhás nyiladék Hhadház
Puhás-puszta Hhadház
Pukkantó Hdorog
Pukkantó csárda Hdorog
Pulykatelep Hböszörmény
Puncsák-csőszház Hhadház
Puncsák nyiladék Hhadház
Púpos Csíkos-tanya Hböszörmény
Púpos-hegy Hhadház
Puskás dűlő Hdorog
Puskás-gyümölcsös Hdorog
Puskás Tivadar utca Hböszörmény
Puskás utca Hböszörmény
Puszta Hhadház
Pusztaszegegyháza Hdorog
Pusztaszer utca Hböszörmény
Puszta-Vid Hböszörmény
Püspök-tábla Hböszörmény
Püspök-tanya Hböszörmény
Püspök-tanyai nyiladék Hböszörmény
Rácböszörmény Hböszörmény
Rácdorog Hdorog
Rác-ház Hhadház
Rác köz Hhadház
Rác-kút-tábla Hböszörmény
Rácok temetője Hböszörmény
Rác temető Hböszörmény
Rác utca Hböszörmény
Rácvid Hböszörmény
Rácvidipuszta Hböszörmény
Rácz András tanyája Hböszörmény
Rácz dűlő Hdorog
Rácz István tanyája Hdorog
Rácz Jani tanyája Hdorog
Rácz János tanyája Hdorog
Rácz József-tanya Hhadház
Rácz-juhászat Hdorog
Rácz Mihály tanyája Hdorog
Rácz Miklós tanyája Hböszörmény
Rácz Miska dűlője Hdorog
Rácz-tanya Hböszörmény
Radácsi dűlő Hböszörmény
Radnóti Miklós utca Hböszörmény, Hhadház
Radócz Jani-tanya Hböszörmény
Radócz-tanya Hböszörmény
Rajk Imre gőzmalma Hdorog
Rákóc Hböszörmény
Rákóci-erdő Hböszörmény
Rákóczi Bkert
Rákóczi-domb Hdorog
II. Rákóczi Ferenc utca Hböszörmény
II. Rákóczi György utca Hböszörmény
Rákóczikert Bkert, Hböszörmény, Hdorog
Rákóczikerti nyiladék Hböszörmény
Rákóczi körút Hdorog
Rákóczi-szőlő Hböszörmény
Rákóczi-szőlőkert Hdorog
Rákóczi-szőlőskert Hböszörmény
Rákóczi téesz Hböszörmény, Hdorog
Rákóczi utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Rákóczi utcai iskola Hhadház
Rákos-dűlő Hböszörmény
Rákos dűlő Hböszörmény
Rákosi Mátyás utca Hhadház
Ráskai Hböszörmény
Ráskai-fenék Hböszörmény
Ráskai-lapos Hböszörmény
Ravasz-kert Téglás
Református elemi iskola Hhadház
Református elemi népiskola Hhadház
Református gyülekezeti ház Hdorog
Református iskola Hböszörmény, Hhadház
Református óvoda Hhadház
Református temető Hböszörmény, Hhadház
Református templom Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Régi állomás Hböszörmény
Régi Debreceni köz Hböszörmény
Régi Debreceni út Hböszörmény
Régi fürdő Hdorog
Régi gázcseretelep Hdorog
Régi iskola Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Régi-kertség Hböszörmény
Régi mozi Hdorog
Régi patika Hhadház
Régi piac Hdorog
Régipince Hhadház
Régi-Poroszlai-kút Hhadház
Régi Posta utca Téglás
Régi-Téglási-telkek Téglás
Régi temető Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Régi Tokaji út Hdorog
Régi Tokaji utca Hdorog
Régi városháza Hhadház
Régi vasútállomás Hböszörmény
Rehó Sándor tanyája Hdorog
Rehó-tanya Hdorog
Reichmann-féle-ház Hdorog
Remete-csatorna Hböszörmény
Remete-ér Hböszörmény

Remete-fok Hböszörmény
Remete-foki-csatorna Hböszörmény
Remete-foki kocsma Hböszörmény
Rendház Hdorog
Rendház utca Hdorog
Repce-kút Hhadház
Repce-kút-lapos Hhadház
Reptér Hböszörmény
Rét Hböszörmény
Retek sarok Hhadház
Retek-kút Hhadház
Réti csárda Hböszörmény
Réti-csatorna Hböszörmény
Réti kocsma Hböszörmény
Réti üzemegység Hböszörmény
Reus Hböszörmény, Hdorog
Reus-dűlő Hböszörmény
Reus-tanya Hböszörmény
Révész-fajta kocsma Hdorog
Révész-féle vendéglő Hdorog
Révész-kocsma Hdorog
Rezeda utca Bkert
Réz-erdő Hhadház
Rezes Hdorog
Rezes-halom Hdorog
Rezes-hegy Hdorog
Rezes-part Hdorog
Rezes-tanya Hhadház
Rhédey Ferenc utca Hböszörmény
Rhénes köz Hhadház
Rhénes utca Hhadház
Ricu-dűlő Hböszörmény
Ricu-fenék Hböszörmény
Rigó út Bkert
Rigó zug Hdorog
Rikli Hhadház
Rikli-kert Hhadház
Rittersporn bankja Hdorog
Rizsföldek Hböszörmény
Rohonczi-sziget Hböszörmény
Rohonczi-telek Hböszörmény
Róka-hát Hböszörmény
Róka-háti iskola Hböszörmény
Róka-háti-legelő Hböszörmény
Róka-háti út Hböszörmény
Rókahát utca Hböszörmény
Rókalyukas-hát Hböszörmény
Rókalyuki csárda Hdorog
Rókaporozó Hböszörmény
Rókaporozó-domb-tábla Hböszörmény
Rókaporozó nyiladék Hböszörmény
Rolánffy Hböszörmény
Római iskola-dűlő Hböszörmény
Római katolikus kápolna Hhadház
Római katolikus templom Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Római pap dűlő Hdorog
Római pap tanyája Hdorog
Római plébánia Hdorog
Római templom Hdorog
Róna-fenék Hböszörmény
Roth-féle-vegyesbolt Hdorog
Rozi Orosz-tanya Hdorog
Rozi tanyája Hdorog
Rózsabokor csapszék Hböszörmény
Rózsa Ferenc utca Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Rózsa kocsma Hhadház
Rózsa kútja Hdorog
Rózsa sor Bkert
Rózsa utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Röptér Hböszörmény
Rövid-dűlő Hdorog
Rövid-föld Hdorog
Rövid utca Hdorog
Rucás Hhadház
Rucás csapszék Hhadház
Rucás csárda Hhadház
Rucás-dűlő Hhadház
Rucás-tó Hhadház
Rudas László utca Hböszörmény
Ruhagyár Hdorog
Ruszki-laktanya Hböszörmény
Ságvári Endre körút Hböszörmény
Ságvári Endre utca Hhadház
Sakter utca Hhadház
Salamon Hböszörmény
Salamon dűlő Hböszörmény
Salamon dűlő tábla Hböszörmény
Salamon-hegy Hböszörmény
Salamoni-szántók Hböszörmény
Salamoni-szántó-tábla Hböszörmény
Salamonpuszta Hböszörmény
Salamon útja Hböszörmény
Salgótarján utca Hböszörmény
Sallai Imre utca Hhadház
Sallai utca Téglás
Sámsoni út Hhadház
Sándor András-féle-tanya Hhadház
Sándor-dűlő Bkert, Hhadház
Sándor Lajos-dűlő Bkert, Hhadház
Sánta Sóvágó-tanya Hböszörmény
Sánta Takács József tanyája Hhadház
Sárállás Hböszörmény
Sárállás-dűlő Hböszörmény
Sárállási-dűlő Hböszörmény
Sárállás-lapos Hböszörmény
Sárga bolt Hhadház
Sárga-halom Hdorog
Sárga ház Hhadház
Sári zug Hdorog
Sarka-kút Hhadház
Sarka-telek Hhadház
Sárkuta Hhadház
Sárkúti dűlő Hböszörmény
Sárkút-tanya Hhadház
Sarló utca Hböszörmény, Hdorog
Sarok utca Hdorog
Sarok úti óvoda Hdorog
Sáros-tó Hböszörmény
Sáros-tó-lapos Hböszörmény
Sasfészkes-tábla Hböszörmény
Sas-halom Hböszörmény
Sásos-fenék Hböszörmény
Sátor Hhadház
Savanyító üzem Hhadház
Savanyú Hhadház
Savanyú-erdő Hhadház
Savanyú-kert Hhadház
Savanyú-lapos Hhadház
Savós-Gút alja Hhadház
Sebes-ér Hböszörmény
Sebes-ér-fenék Hböszörmény
Sebes-fenék Hböszörmény
Sebestyén-tanya Hhadház
Segítő Mária Hdorog
Semberi dűlő Hböszörmény
Semberi-tanya Hböszörmény
Semmelweis Ignác utca Hböszörmény
Senki tanyája Hdorog
Ser csapszék Hböszörmény

Serfőző ház Hböszörmény
Serfőző köz Hböszörmény
Serfőző utca Hajdúböszörmény
Serkevár Hhadház
Serkevár zug Hhadház
Ser kocsma Hböszörmény
Sernevál Téglás
Sertés Hhadház
Sertés-csere Hhadház
Sertés-erdő Hhadház
Sertéstelep Hböszörmény, Hdorog
Sertés-tiszta Hhadház
Séta tér Hböszörmény
Sétaút Téglás
Sigér Bálint-tanya Téglás
Sigér-tanya Téglás
Siket Csősz Gábor-tanya Hhadház
Siket Kiss Gábor-féle-tanya Hhadház
Siktár-lapos Hdorog
Sillye Hhadház
Sillye-emlékhely Hhadház
Sillye-fa Hhadház
Sillye Gábor utca Hböszörmény, Hhadház
Sillye-sír Hhadház
Sima utca Hdorog
Simon-dűlő Bkert
Simon Gyurka tanyája Hböszörmény
Simon-hegy Hhadház
Simon-kert Hhadház
Simon Lajos tanyája Hböszörmény
Simon Orosz-tanya Hdorog
Simon-tanya Hböszörmény, Téglás
Sintérház Hböszörmény
Sintértelep Hböszörmény, Hdorog
Sipos-féle-tanya Hhadház
Sipos juhász-tanya Hhadház
Sipos-kert Hhadház
Sipos Sándor tanyája Hhadház
Sipos Sándor utca Téglás
Sipos-tanya Hböszörmény, Hhadház
Sipos-tó Téglás
Sipos zug Hhadház
Siralom-gödör Hhadház
Sirály utca Hböszörmény, Hhadház
Sirály-ülés Hböszörmény
Síró Dani kocsmája Hdorog
Síró kocsmája Hdorog
Siteri-lapos Hböszörmény
Sólyom út Bkert
Somogyi-pékség Hhadház
Somossy Béla-tagbirtok Hböszörmény
Somossy Béla tanyája Hböszörmény
Somossy Béla utca Hböszörmény
Somossy-lapos Hböszörmény
Somossy Péter-féle-tanya Hböszörmény
Somossy-tanya Hböszörmény
Somossy utca Hböszörmény
Soós-tanya Hhadház
Sorok-hegy Téglás
Sós-gödör Hböszörmény
Sós-kút dűlő Hböszörmény
Sós-kút-gödör Hböszörmény
Sóvágó dűlő Hböszörmény
Sóvágó-kút Hböszörmény
Sóvágó-kút-lapos Hböszörmény
Sóvágó-lapos Hböszörmény
Sóvágó-lapos dűlő Hböszörmény
Sóvágó Márton-tanya Hböszörmény
Sóvágó Mihály-tanya Hböszörmény
Sóvágó Sándor-tanya Hböszörmény
Sóvágó Sándor tanyája Hböszörmény
Sóvágó-tanya Hböszörmény
Sóvágó-telek Hböszörmény
Sör csapszék Hböszörmény
Sőre Hböszörmény
Sőre-föld Hböszörmény, Téglás
Sőre-gödör Hböszörmény, Téglás
Sőrejáró-föld Hböszörmény
Sőrekút Hböszörmény
Sőre-lapos Téglás
Sőrés Hhadház
Sörfőző Hböszörmény
Sörfőző ház Hböszörmény
Sörfőző-kút Hböszörmény
Sörház Hböszörmény
Sör kocsma Hböszörmény
Sörpalackozó Hdorog
Sövény-kúti-lapos Téglás
Sportpálya Hdorog, Téglás
Stadion utca Téglás
Stefánia Hhadház
Stefán-tanya Hböszörmény
Stein Hhadház
Stein-tanya Hhadház
Strand Hböszörmény
Strandfürdő Hdorog
Strázsa-halmi csapszék Hböszörmény
Strázsa-halom Hböszörmény
Strázsa-halom-dűlő Hböszörmény
Strázsa-hegy Hhadház, Téglás
Stromfeld Aurél utca Hböszörmény
Struccos Hböszörmény
Subi-sarok Hdorog
Sugár utca Hhadház
Suták-tanya Téglás
Süldő-halom Hböszörmény
Süldős Hböszörmény
Süldős-ér Hböszörmény
Süldős ere farka Hböszörmény
Süldős farka Hböszörmény
Süldős-halom Hböszörmény
Süldős-legelő Hböszörmény
Sütő dűlő Hböszörmény
Süvöltős Bkert
Süvöltős-dűlő Bkert
Süvöltős János-féle-tanya Bkert
Süvöltős-tanya Bkert
Szabad Gábor tanyája Bkert
Szabadhajdú utca Hböszörmény
Szabadidőközpont Hböszörmény
Szabados dűlő Hdorog
Szabadság tér Hböszörmény
Szabadság utca Hböszörmény, Téglás
Szabadság útja Hböszörmény
G. Szabó Hböszörmény
Szabó Antal utca Hböszörmény
Szabó Béla-tanya Hhadház
Szabó Csaba tanyája Hdorog
Szabó dűlő Hdorog
U. Szabó dűlő Hböszörmény
Szabó Gábor utca Hhadház
Szabó Gábor úti iskola Hhadház
Szabó Illés tanyája Hdorog
Szabó Imre-tanya Téglás
Szabó István tanyája Hdorog
Szabó József tanyája Hhadház

Szabolcsi utca Téglás
Szabolcs utca Hböszörmény
Szabó Sándor-tanya Téglás
Szabó Sándor tanyája Hböszörmény
Szabó-sziget Hböszörmény
Szabó-tanya Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
G. Szabó-tanya Hböszörmény
K. Szabó-tanya Bkert
L. Szabó-tanya Hböszörmény
U. Szabó-tanya Hböszörmény
S. Szabó-telek Hböszörmény
Szajha-dűlő Hhadház
Szajha dűlő Hhadház
Szajha-hegy Hhadház
Szakál Imre tanyája Hdorog
Szakál Péter-tanya Hdorog
Szakiskola utca Hböszörmény
Szakolyi út Hhadház
Szalai-sarok Hböszörmény
Szalai-telek Hböszörmény
Szalárdi-telek Hhadház
Szala-sarok Hböszörmény
Szálkai dűlő Hböszörmény
Szálkai-tanya Hböszörmény
Szállás Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Szállásbeli-földek Hböszörmény
Szállásföld Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Szállásföld-dél Hdorog
Szállásföld-déli-rész Hdorog
Szállásföld-dél tanyai iskola Hdorog
Szállásföld-észak Hdorog
Szállásföld-északi-rész Hdorog
Szállásföldi iskola Hdorog
Szállásföld-közép Hdorog
Szállásföld-közép általános iskola Hdorog
Szállásföld-közép-rész Hdorog
Szállásföld-középső-rész Hdorog
Szállásföld-közép tanyai iskola Hdorog
Szállások Hböszörmény, Hhadház
Szálló Hhadház
Szálloda Hdorog
Szalmad Hhadház
Szalóki-kocsma Hböszörmény
Szalóki-tanya Hböszörmény
Számadó utca Hböszörmény
Szamár-erdő Hhadház
Szamár-hegy Hböszörmény, Hhadház
Szamár-hegyes-tábla Hböszörmény
Szamár-szél Hhadház
Szamár-szik Hböszörmény
Szamuely Tibor utca Hböszörmény
Szanics-tanya Hdorog
Szanka dűlő Hböszörmény
Szanyi dűlő Hböszörmény
Száraz-ér Hböszörmény
Szárazmalom utca Hböszörmény
Szar-hegy Hhadház
Szár-hegy Téglás
Szár-hegy-dűlő Téglás
Szár-hegy-erdő Téglás
Szár-hegyesi bejáró Téglás
Szár-hegyesi iskola Téglás
Szár-hegyi-erdő Téglás
Szárító Hdorog
Szarkafészkes-hát Hböszörmény
Szárkút Hböszörmény, Hhadház
Szár-kút Hhadház, Téglás
Szárkút-dűlő Hhadház
Szárkút dűlő Hböszörmény, Hhadház
Szárkúti iskola Hhadház
Szárkút-járás Hhadház
Szaros-fenék Hböszörmény
Szaros-tó Hböszörmény
Szarvasmarhatelep Bkert
Szarvas-tanya Hböszörmény, Hhadház
Szatmári iskola Hböszörmény
Széchenyi-halom Hböszörmény
Széchenyi István utca Hböszörmény, Téglás
Széchenyi-kert Hböszörmény
Széchenyi utca Hdorog, Hhadház
Szederjes Hhadház
Szederjesi kocsma Hhadház
Szederjes kocsma Hhadház
Szederjes-lapos Hhadház
Szederjes-tó Hhadház
Szederszájú Gulyás István tanyája Hhadház
Szeg Hdorog
Szeged Hdorog
Szeged-ér Hböszörmény
Szegedi dűlő Hböszörmény
Szegedi-folyás Hböszörmény
Szegedi-folyás dűlő Hböszörmény
Szegegyház Hdorog
Szegegyháza Hdorog
Szegegyházapuszta Hdorog
Szegényház Hdorog, Hhadház
Szegényházi kút Hdorog
Szegényházi óvoda Hdorog
Szegény Pipó-tanya Hböszörmény
Szegfű utca Téglás
Szeglet-határ Hböszörmény
Szeglet-kút Hhadház
Szegtelke Hdorog
Szégyen-kúti-lapos Hdorog
Szégyen-kúti-lápos Hdorog
Székely-lapos Hdorog
Székely Szabó Imre tanyája Hhadház
Székely-tanya Hböszörmény
Székely utca Hböszörmény
Szekeres körút Hböszörmény
Szekeres köz Hböszörmény
Szekeres közi iskola Hböszörmény
Szekeres-kút Hböszörmény
Szekeres-szik Hböszörmény
Szekeres utca Hböszörmény
Szektaház Hhadház
Szék tisztája Hböszörmény
Szél út Hhadház
Szeles Hhadház
Szeles csárda Hböszörmény
Szeles dűlő Hböszörmény
Széles dűlő Téglás
Szeles-erdő Hhadház
Szeles kocsma Hböszörmény
Szeles-malom Hhadház
Szél-hát Hböszörmény
Szellek-föld Téglás
Szellek-földi út Téglás
Szélmalom Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Szélmalom-domb Hhadház
Szélmalom köz Hböszörmény
Szélmalom utca Hböszörmény, Hdorog
Szélső-dűlő Bkert
Szélső utca Hhadház, Téglás
Szél-tanya Bkert
Szélút Hböszörmény
Szemes-dűlő Hhadház
Szemes-kert Hhadház
Szeméttelep Hböszörmény
Széna-rét Téglás

Széna-rét-dűlő Téglás
Széna-rét dűlő Téglás
Széna-rét-gaz Téglás
Széna-réti-vizesárok Téglás
Szénási-tanya Hhadház
Szénáskert Hböszörmény
Szénáskert köz Hböszörmény
Szénássy Mátyás utca Hböszörmény
Szénás utca Hböszörmény
Szénás-völgy Hböszörmény
Szendrei-kert Téglás
Szendtelke Hböszörmény
Szénkút Hböszörmény
Szentdemeter Hhadház
Szente Bálint utca Hböszörmény
Szente-dűlő Bkert
Szente-malom Hhadház
Szente zug Hböszörmény
Szentgyörgy Hböszörmény
Szentgyörgyi csapszék Hböszörmény
Szentgyörgyi-erdő Hböszörmény
Szentgyörgyi-homokhalom Hböszörmény
Szentgyörgymonostor Hböszörmény
Szent György patika Hdorog
Szent István fürdő Hdorog
Szent István gyógyfürdő Hdorog
Szent István tér Hböszörmény
Szentlélek Téglás
Szentlélek-föld Téglás
Szentlélektelek Téglás
Szentlélek-völgy Téglás
Szentlélek völgye Téglás
Szentpál Bkert
Szépasszony kocsmája Hdorog
Szép utca Bkert
Szerelem-domb Bkert
Szérű körút Hböszörmény
Szérű köz Hböszörmény
Szérű-kút Hböszörmény
Szérűkút köz Hböszörmény
Szérűskert Hböszörmény, Téglás
Szérű utca Hböszörmény
Szeszfőzde Hdorog, Hhadház
Szeszfőzde dűlő Hböszörmény
Szeszüzem Hdorog
Szigeti-víz Hböszörmény
Sziget-orr Hböszörmény
Szíj-laponyag Hböszörmény
Szik Hböszörmény
Szikes-föld Hböszörmény
Szikes köz Hböszörmény
Szik tisztája Hböszörmény
Szilágy Hböszörmény
Szilágyi Dániel gimnázium Hhadház
Szilágyi Dániel utca Hhadház
Szilágyi-dűlő Hböszörmény
Szilágyi Erzsébet körút Hböszörmény
Szilágyi Erzsébet utca Téglás
Szilágyi-hegy Hhadház
Szilágyi középiskola Hhadház
Szilágyi-tanya Hböszörmény, Téglás
Szilassy János utca Hböszörmény
Szilas-tábla Hböszörmény
Szilas-telek Hböszörmény
Szilas útja Hböszörmény
Szilegyház Hböszörmény
Szilfás-határ Hböszörmény
Szil-hát Hböszörmény
Szil-háti-Ugar Hböszörmény
Szil-laponyag Hböszörmény
Sziltelek Hböszörmény
Szilvás Téglás
Szilvás-kert Hhadház
Szilváskert utca Hhadház
Szittya utca Hböszörmény
Szív utca Hdorog, Hhadház
Szív utcai óvoda Hdorog
Szivárványos-kút Hhadház
Szivárvány óvoda Hhadház
Szoboszlai kiskövesút Hböszörmény
Szoboszlai út Hböszörmény
Szoboszlai úti iskola Hböszörmény
Szoboszlói út Hböszörmény
Szoboszlói utca Hböszörmény
Szoboszlói utcai kertalja Hböszörmény
Szólátmonostor Bkert
Szólátmonostora Bkert
Szolgáltatóház Hböszörmény
Szolnoki-féle-föld Bkert
Szolnoki-tanya Bkert
Szolnoki utca Bkert
Szombati-tanya Hböszörmény
Szomolynek-halom Hböszörmény
Szondi György utca Hböszörmény
Szordas Bkert
Szortyi sarok Hhadház
Szőke Hböszörmény
Szőke-ér Hböszörmény
Szőke-hegy Hböszörmény
Szőke tisztája Hböszörmény
Szőke-zug Hböszörmény
Szőllős Sándor-féle-tanya Hhadház
Szőlő Hdorog, Téglás
Szőlő-domb Hdorog
Szőlő dűlő Hdorog
Szőlőföldek Hdorog
Szőlő-halom Hhadház
Szőlőhegy útja Hböszörmény
Szőlők Hdorog
Szőlős-hegy Hhadház
Szőlőskert Hböszörmény, Hdorog
Szőlőskertek Bkert, Téglás
Szőlőskertek alja Hböszörmény
Szőlőskert utca Hdorog
Szőlőskert útja Hdorog
Szőlős nyárfa Hhadház
Szőlős út Hhadház
Szőlős utca Hhadház
Szőrös-halom Hböszörmény
Sztálin marsall utca Hhadház
Sztálin út Hhadház
Sztálin utca Hhadház
Szukacs Hhadház
Szukacs-erdő Hhadház
Szukacsi csőszház Hhadház
Szukacsi-lapos Hhadház
Szukacsi-szálas Hhadház
Szukacstelep Hhadház
Szukacstelepi iskola Hhadház
Szuna zug Hhadház
Szúnyog dűlő Hböszörmény
Szúnyog-halom Hböszörmény
Szúnyog-lapos Hböszörmény
Szúró-kút Hhadház
Szúró sarok Hhadház
Szúrós-kút Hhadház
Szűcs Laci tehenészete Hdorog
Szűk Szabó-tanya Hhadház
Szűk-Szabó zug Hhadház
Szűk utca Hböszörmény, Hhadház
Szűrű-kút Hböszörmény
Tacsi-dűlő Téglás
Tacsilló Hböszörmény

Tacsilló-halom Hböszörmény
Tacsilló-laponyag Hböszörmény
Tacsi-tanya Téglás
Tájház Hdorog
Takács Bálint tanyája Hhadház
Takács-dűlő Bkert
Takács dűlő Hböszörmény, Hhadház
Takács Miklós-féle-tanya Hböszörmény
Takács-tanya Bkert, Téglás
Takács Zsigmond tanyája Hböszörmény
Taktus-Székely-tanya Hhadház
Táltos utca Hböszörmény
Támcsu-lapos Hdorog
Tanácsháza Hhadház
Táncsics Mihály körút Hböszörmény
Táncsics Mihály utca Hhadház, Téglás
Tangazdaság Hdorog
Tanítóföld Hdorog
Tanítóképző Hdorog
Tanítók földje Hdorog
Tanító út Bkert
Tanító utca Hdorog
Tanktároló Hhadház
Tank út Hhadház
Tanyák útja Bkert, Hhadház
Tapaszos malom Hhadház
Tardi-tanya Hböszörmény
Tarha-gaz Bkert
Tatár dűlő Hböszörmény
Tatár Gergely tanyája Hböszörmény
Tatár Miklós-féle-tanya Hhadház
Tatár-rét Hböszörmény
Tatár Sándor tanyája Hhadház
Tatár-tanya Hböszörmény, Hhadház
Tatár utca Hböszörmény
Tátra utca Hböszörmény
Taub udvara Hdorog
Tavasz utca Bkert, Hböszörmény, Téglás
Teckó lányok köze Hdorog
Tedej földje Hdorog
Téeszíroda Hdorog
Téglaégető-gödör Hböszörmény
Téglagödör Téglás
Téglagyár Hdorog
Téglagyári dűlő Hböszörmény
Téglagyár utca Hböszörmény, Hdorog
Téglakút Hhadház
Téglási-folyás Téglás
Téglási körút Hböszörmény
Téglási út Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Téglási utca Hböszörmény, Hhadház
Tégla utca Hdorog
Téglavető-gödör Hböszörmény, Téglás
Tehenészet Bkert
Tehéntelep Hböszörmény
Tehénvásár-kert Hdorog
Tejcsarnok Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Tejház Hböszörmény
Tejház bekötőút Hböszörmény
Tejház dűlő Hböszörmény
Teknő-lapos Hdorog
Teknős-ér Hböszörmény
Teknős-fenék Hböszörmény
Teknős-hegy Téglás
Telefonos dűlő Hböszörmény
Telek Hböszörmény, Téglás
Telek alja Téglás
Telek-dűlő Téglás
Telek dűlő Téglás
Telekecske Hböszörmény
Telekföld Hböszörmény, Hhadház
Telekföld dűlő Hhadház
Telek-halom Hböszörmény
Telekhegy tized Hdorog
Telekhegy tizedi temető Hdorog
Teleki-halom Hböszörmény
Teleki László utca Hböszörmény
Teleki út Bkert
Telek laposa Hböszörmény
Telek út Hböszörmény
Telek utca Hdorog
Telek-zug Hböszörmény
Tél utca Téglás
Temető Bkert, Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Temetőalja Hhadház
Temető dűlő Hdorog
Temető-gaz Téglás
Temető-hegy Hdorog
Temető tér Hböszörmény
Temető utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Templom Bkert, Hhadház
Templom-domb Hhadház
Templom-hegy Bkert
Templomkert Hhadház
Templomkerti óvoda Hhadház
Templom tér Hböszörmény
Templom utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Teremi-malom Hhadház
Tessedik Sámuel utca Hböszörmény
Test-halom Hböszörmény
Tetű-halom Hböszörmény
Thököly Imre utca Hböszörmény
Thököly utcai kertalja Hböszörmény
Tiba Gábor tanyája Hhadház
Tilalmas Hhadház
Tiliczki-tanya Hböszörmény
Timár-tanya Bkert
Timás Imre-tanya Bkert
Tinkó-tanya Hhadház
Tirimpó Hböszörmény
Tirimpó csapszék Hböszörmény
Tirimpó csárda Hböszörmény
Tirimpói dűlő Hböszörmény
Tirimpói út Hböszörmény
Tisza Hböszörmény
Tisza-csatorna Hböszörmény
Tisza-csatorna-őrház Hböszörmény
Tisza István utca Hböszörmény
Tiszáninneni-Vidi-zug Hböszörmény
Tiszántúli-főcsatorna Hböszörmény
Tiszántúli-Vidi-zug Hböszörmény
Tisza-zugi-erdő Hböszörmény
Tisztasági fürdő Hböszörmény
Tiszti ház Hböszörmény, Hhadház
Tiszti lak Hböszörmény
Tiszti lak tábla Hböszörmény
Tiszti nyiladék Hhadház
Tiszti udvar Hböszörmény
Tisztudvar Hböszörmény
Tizenhárom vértanú utca Hböszörmény
Tízes őrház Hdorog

Tóalj Téglás
Tóalja Téglás
Tóalj utca Téglás
Toborzó utca Hdorog
Tócó Hböszörmény
Tócó-ér Hböszörmény
Tokaji országút Hdorog
Tokaji út Hdorog
Tokaji utca Hdorog
Tokaji úti halom Hdorog
Toldi Miklós utca Hböszörmény, Hhadház
Toldi utca Téglás
Tolvaj-kút-tábla Hböszörmény
Tompa Mihály utca Hhadház
Tópart utca Hdorog
Torma-kút Hhadház
Tormás Hhadház
Tormás–demeteri út Hhadház
Tormás-dűlő Hhadház
Tormás-kert Hhadház
Tormás-szántó Hhadház
Tormás-tábla Hböszörmény
Tormás-tanya Bkert
Torma-tanya Hböszörmény
Tornyas-tanya Hböszörmény
Torzsás Kiss József-féle-tanya Hhadház
Tóth Árpád utca Hböszörmény
Tóth Demeter úr szigete Hböszörmény
J. Tóth dűlő Téglás
Tóthék tanyája Hböszörmény
B. Tóth építész kastélya Hdorog
C. Tóth-erdő Hdorog
Tóthfalusi utca Téglás
Tóth-fenék Hböszörmény
Tóth Feri tanyája Hdorog
Tóth Imre tanyája Hdorog
Tóth István tanyája Hdorog
Tóth Juhász köz Hböszörmény
Tóth Juhász utca Hböszörmény
B. Tóth-kastély Hdorog
Tóth-kocsma Hböszörmény
Tóth Lajosék tanyája Hböszörmény
Tóth-lapos Hböszörmény
Tóth-malom Hdorog
Tóth Pál-féle-ház Hdorog
Tóth Pali malma Hdorog
Tóth Pál tanyája Hdorog
Tóth-tanya Hböszörmény, Hhadház
Cs. Tóth-tanya Hböszörmény
B. Tóth-téglagyár Hdorog
Tóth utca Hböszörmény
Tó út Téglás
Tó utca Hhadház
Tőkés-halom Hhadház
Tőkés-hegy Hhadház
Tökös-fenék Hböszörmény
Tökös-hegy Hhadház
Tökös-tó Hböszörmény, Hhadház
Tölgy emlékfa Hhadház
Tölgyes Hdorog
Tölgyfás-határ Hböszörmény
Tölgyfa út Bkert
Tömlöcház Hböszörmény
Tömöri-tanya Téglás
Török-állás Hböszörmény
Török-állás-dűlő Hböszörmény
Török-állás-part Hböszörmény
Török dűlő Hböszörmény
Török Ignác utca Hhadház
Törökmetélő Hböszörmény
Törökmetélő-halom Hböszörmény
Török-tanya Hböszörmény
Török utca Hböszörmény
Török zug Hböszörmény
Töviskes dűlő Hböszörmény
Töviskes-határ Hböszörmény
Töviskes köz Hböszörmény
Töviskes-tanya Hböszörmény
Töviskes utca Hböszörmény
Trepcsi-dűlő Hdorog
Trimpó csapszék Hböszörmény
Trimpói dűlő Hböszörmény
Tubus Hdorog
Tubusgyár Hdorog
Tubusüzem Hdorog
Túlsó-kert Hböszörmény
Tuncsik dűlő Hdorog
Tuncsik-tanya Hdorog, Téglás
Tunyogi-lapos Hböszörmény
Turán utca Hböszörmény
Túri köz Hböszörmény
Túriné boltja Hdorog
Túri utca Hböszörmény
Tuskó nyiladék Hböszörmény
Türi Balog Jóska tanyája Bkert
Tű utca Hdorog
Tűzoltó köz Bkert
Tűzoltólaktanya Hdorog
Tyereskova utca Hböszörmény
Tyúkpiac Hdorog
Ugar Hböszörmény
Ugar-dűlő Hböszörmény
Ugar-oldali-tábla Hböszörmény
Új-Bagota Hböszörmény
Új barázda téesz Hhadház
Új-Bocskaikert Hböszörmény
Új élet Hdorog
Új élet téesz Hdorog, Hhadház
Új élet téeszközpont Hdorog
Újfehértói körút Hböszörmény
Újfehértói út Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Újfehértói utca Hböszörmény
Új-föld Hdorog
Új-Gát Hböszörmény
Új-Gát halma Hböszörmény
Új-Gát-halom Hböszörmény
Új-Gát útja Hböszörmény
Újhelyi-tanya Hdorog
Új-Homokkert Hböszörmény
Új iskola Bkert, Hhadház, Téglás
Új-kert Hböszörmény, Hhadház
Új-kertség Hböszörmény
Új köz Hböszörmény
Új-kút Hhadház
Új-kút-tábla Hböszörmény
Újlaki dűlő Hböszörmény
Új nyiladék Hhadház
Újosztás Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Új parokiális ház Hböszörmény
Új sor Hböszörmény, Hdorog
Új-szőlő Téglás
Új-szőlőskert Hböszörmény
Újtelepi sor Hböszörmény
Újtelep utca Hdorog
Új temető Hdorog
Újtemető utca Hdorog
Új templom Hhadház
Új Tokaji utca Hdorog
Új utca Hböszörmény, Hdorog, Téglás
Új városháza Hböszörmény
Újvárosi–hajdúnánási út Hböszörmény
Újvárosi-határ Hböszörmény
Újvárosi kapu Hböszörmény
Újvárosi körút Hböszörmény
Újvárosi köz Hböszörmény
Újvárosi-tanya Hböszörmény
Újvárosi temető Hböszörmény
Újvárosi Új sor Hböszörmény

Újvárosi út Hböszörmény
Újvárosi utca Hböszörmény
Újvárosi utcai kertalja Hböszörmény
Újváros utca Téglás
Ungvár utca Hböszörmény
Uránia Hdorog, Hhadház
Úri dűlő Hböszörmény
Úri utca Hböszörmény
Úr tisztája Hhadház
Utca-kút Hhadház
Útkaparóház Hböszörmény
Útkaparóház-tábla Hböszörmény
Útőrház Hböszörmény
Úttörő utca Hböszörmény, Téglás
Úttörő utcai általános iskola Téglás
Úttörő utcai iskola Téglás
Uzonyi-dűlő Hböszörmény
Uzonyi-szőlő Hhadház
Uzonyi-tanya Hböszörmény, Hhadház
Uzonyi utca Hböszörmény
Uzsok tér Hböszörmény
Ürgés Hhadház
Ürgés-hát Hhadház
Ürgés-hegy Hböszörmény
Ürgés-part Hböszörmény
Űrhajós utca Hböszörmény
Ürmös Hböszörmény
Ürmös-hát Hböszörmény
Ürmös-háti dűlő Hböszörmény
Ürmösi híd Hböszörmény
Üveges kátéesz Hhadház
Váci Mihály út Bkert
Váci Mihály utca Hböszörmény
Vadalmafa-lapos Téglás
Vadalma-kút-lapos Téglás
Vadas Hhadház
Vadas csapszék Hhadház
Vadas csárda Hhadház
Vadas kávézó Hhadház
Vadaskert Hhadház
Vadas-kút Hhadház
Vadas utca Hhadház
Vadászház Hböszörmény, Téglás
Vadász-kút Hhadház
Vadászok sánca Hböszörmény
Vadász utca Bkert, Hhadház, Téglás
Vadkacsa köz Bkert
Vadkörtefa Hhadház
Vadkörtvélyfás-határ Hböszörmény
Vadmeggyes-határ Hböszörmény
Vadmeggyfás-határ Hböszörmény
Vadőri-lak Hböszörmény
Vad-tanya Hdorog
Vágner István tanyája Hdorog
Vágner József tanyája Hdorog
Vágóhíd Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Vágóhídi-gyep Hdorog
Vágóhídi temető Hdorog
Vágóhíd utca Hhadház
Vágó-kert Hböszörmény
Vágó-kerti dűlő Hböszörmény
Vágott-domb Hdorog
Vágott-halom Hdorog
Vágott-hegy Hdorog
Vágott-hegyi-domb Hdorog
Vágott-hegyi malom Hdorog
Vágott-hegyi temető Hdorog
Vágott út Téglás
Vajda dűlő Hböszörmény
Vajda János utca Hböszörmény
Vákáncsos utca Hböszörmény
Vakdűlő Hdorog
Valkó-csőszház Hböszörmény
Vályogvető gödör Hböszörmény, Téglás
Vámház Téglás
Vámosi-erdő Hböszörmény
Vámosi-kút Hböszörmény
Vámospércsi út Hhadház
Váradi-malom Hhadház
Váradi-tanya Hhadház
Vár-domb Hböszörmény
Várfal Hdorog
Varga-csőszház Hböszörmény
Varga dűlő Hböszörmény
Vargafa tisztája Téglás
Vargafa tisztása Téglás
Varga-fenék Hhadház
Varga-hegy Hhadház
Varga Imre tanyája Hhadház
Varga László utca Hböszörmény
Varga-sziget Hböszörmény
Varga-tanya Bkert, Hböszörmény
H. Varga-tanya Hböszörmény
Varga utca Hböszörmény
Varga-vágás Hhadház
Varhó-tanya Téglás
Varjas Hböszörmény
Város erdeje Téglás
Város-erdő Hböszörmény
Város földje Hböszörmény
Város-gyep Hböszörmény
Városház Hböszörmény
Városháza Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Városháza utca Téglás
Városi-kert-tanya Hdorog
Város-kert Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Városkert utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Város laposa Hböszörmény
Város-rét Hböszörmény
Város-tanya Hdorog
Vár utca Hböszörmény
Vásárhelyi utca Hdorog
Vásártér Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Vásártér utca Hhadház
Vásár utca Hdorog, Hhadház
Vaskapu Hböszörmény
Vasút Hböszörmény, Hdorog
Vasútállomás Bkert, Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Vasúti körút Hböszörmény
Vasút-oldal Hhadház
Vasút utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Vasút úti iskola Hdorog
Vasvári Pál tér Hdorog
Vasvári Pál utca Hböszörmény, Hdorog, Hhadház
Vasvári szállása Hböszörmény
Vasvári utca Hdorog
Vaszkó-tanya Hböszörmény
Vécsey Károly utca Hhadház
Véderdő-tábla Hböszörmény
Vendégfogadó Hböszörmény
Véndiófa csárda Bkert
Véndiófa étterem Bkert
Vénkert Hböszörmény, Téglás
Vén-kert Hhadház
Vénkert Harmadik dűlő Hböszörmény
Vénkert Második dűlő Hböszörmény
Vénkert Negyedik dűlő Hböszörmény
Vénkert utca Hhadház
Vén-szőlő Téglás

Vén-szőlőskert Hböszörmény
Venter darálója Hdorog
Venter-lapos Hdorog
Vércse utca Hdorog
Verdes földje Hdorog
Verdes-lapos Hdorog
Verdes-tanya Hdorog
Veréb-domb Hhadház
Verébhegy utca Hhadház
Veréb-sár Hböszörmény
Veréb-sár csapszék Hböszörmény
Veréb-sár csárda Hböszörmény
Veréb-sár-ér Hböszörmény
Veréb-sári csapszék Hböszörmény
Veréb-sári-gát Hböszörmény
Veréb-sári kocsma Hböszörmény
Veréb-sári-lapos Hböszörmény
Verébsár utca Hböszörmény
Verébszar Hböszörmény
Veres-Csere Hhadház
Veres Dani-féle kocsma Hdorog
Veres Dani kocsmája Hdorog
Veres dűlő Hböszörmény
Veres-kert Hhadház
Veres Miklós tanyája Hhadház
Veres Péter út Bkert
Veres Péter utca Hböszörmény
Veress Géza utca Hböszörmény
Veres-szárító Hdorog
Vermes Hhadház
Vermes-tó Hhadház
Vértanúk utca Hhadház
Vértanúk útja Hhadház
Vér völgye Téglás
Vese-gödör Téglás
Veszprémy-szőlőskert Hhadház
Veszprémy-tanya Hhadház
Veszprémy tér Hhadház
Vesszős Hböszörmény
Vezetékalja nyiladék Hhadház
Vicsorító Hböszörmény
Vid Hböszörmény
Vida bekötőút Hböszörmény
Vida Klára-dűlő Hböszörmény
Vida-tanya Hböszörmény
Videgyház Hböszörmény
Videgyháza Hböszörmény
Vidi-ér Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Vidi-ér-csatorna Hhadház, Téglás
Vidi-éri-halastó Hböszörmény
Vidi-föld Hböszörmény, Hdorog
Vidi-földi iskola Hböszörmény
Vidi-földi iskola dűlő Hböszörmény
Vidi fürdő Hböszörmény
Vidi fürdő dűlő Hböszörmény
Vidi-gát Hböszörmény
Vidi-halom dűlő Hböszörmény
Vidi-határ Hböszörmény
Vidi iskola Hböszörmény
Vidi kocsma Hböszörmény
Vidi-puszta Hböszörmény
Vidi téesz Hböszörmény
Vidi-telek Hböszörmény
Viditó Hdorog
Viditói-földek Hdorog
Viditói-gyep Hdorog
Viditói temető Hdorog
Viditó tized Hdorog
Viditó utca Hdorog
Vidi út Hböszörmény, Hhadház, Téglás
Vidi-zug Hböszörmény
Vidi-zugi-halastó Hböszörmény
Vidmonostor Hböszörmény
Vidmonostora Hböszörmény
Vidre járó út Hböszörmény
Vidtelke Hböszörmény
Vidtelke utca Hböszörmény
Víg utca Hböszörmény, Hdorog
Vigyázó-hegy Hhadház
Vihar Hadházy Ferenc-féle-tanya Hhadház
Vikárius laposa Hdorog
Világos Hhadház
Világos étterem Hhadház
Világos csárda Hhadház
Világosi csárda Hhadház
Világos kocsma Hhadház
Világos söröző Hhadház
Villongó Hböszörmény, Hhadház
Vilmányi-tanya Hböszörmény
Vince dűlő Hböszörmény
Vincellér út Bkert
Vincellér utca Hböszörmény
Viola utca Bkert, Hhadház
Virágkert Téglás
Virág-szállás Hdorog
Virág-szállás-dűlő Hdorog
Virág utca Bkert, Hdorog, Hhadház
Virrasztó-hegy Hhadház
Vitéz Kati Imre tanyája Hböszörmény
Vitéz utca Hböszörmény
Vízárok Hböszörmény
Vizes-kert Hhadház
Víz harasztja Téglás
Vízi-Takács-telek Hhadház
Voity-tanya Hhadház
Volosinovszki-tanya Hdorog
Vörös Hdorog
Vörös-Csere Hhadház
Vörös Csillag központ Hdorog
Vörös Csillag téesz Hdorog
Vörös Hadsereg utca Téglás
Vörös központ Hdorog
Vörösmarty Mihály utca Hböszörmény
Vörösmarty utca Hdorog, Hhadház, Téglás
Weszprémy Gáspár utca Hböszörmény
Zabföld Hhadház
Zab-hegy Hhadház
Zabkert Hböszörmény
Zabos Hböszörmény
Zaboskert Hböszörmény
Zab-szőlőskert Hböszörmény
Zacskó-kert Téglás
Zacskókert utca Téglás
Zajgató Hdorog
Zajgató csárda Hdorog
Zajgatói-járás Hdorog
Zajgató járása Hdorog
Zákány Hböszörmény
Zákány-rész Hböszörmény
Zákány völgye Hböszörmény
Zalka Máté utca Hböszörmény
Zápolya János körút Hböszörmény
Zarándokház Hdorog
Zártkert Bkert
Zeke András tanyája Hhadház
Zeke-féle-tanyák Hhadház
Zeke-kert Hhadház
Zeke-tanya Hhadház
Zelemér Hböszörmény
Zelemér dűlő Hböszörmény
Zelemér-ér Hböszörmény
Zeleméri csonka torony Hböszörmény
Zeleméri dűlő Hböszörmény

Zeleméri-földvár Hböszörmény
Zeleméri-halom Hböszörmény
Zeleméri iskola Hböszörmény
Zeleméri őrház Hböszörmény
Zeleméri-tábla Hböszörmény
Zeleméri út Hböszörmény, Hhadház
Zelemér út Bkert
Zelemér utca Hböszörmény
Zelenka-tanya Téglás
Zellei-tanya Hböszörmény
Zilahi-tanya Hböszörmény
Zója Hböszörmény
Zója téesz Hböszörmény
Zombor utca Hböszörmény
Zónátos-határ Hböszörmény
Zöldág Hböszörmény, Hhadház
Zöldág csapszék Hhadház
Zöldág utca Hböszörmény
Zöldfa utca Hdorog, Hhadház
Zöld malom Hböszörmény
Zöld utca Hdorog
Zrínyi Ilona utca Hböszörmény
Zrínyi-kert Hhadház
Zrínyi Miklós utca Hböszörmény
Zrínyi-szőlőskert Hböszörmény
Zrínyi utca Hhadház, Téglás
Zug utca Téglás
Zsák utca Hdorog, Téglás
Zsemberi Hböszörmény
Zsemberi dűlő Hböszörmény
Zsemberi-tanya Hböszörmény
Zsemberi téesz Hböszörmény
Zsemberi utca Hböszörmény
Zsidó dűlő Hböszörmény
Zsidó fürdő Hdorog
Zsidó ház Hdorog
Zsidó köz Hhadház
Zsidó orvos háza Hdorog
Zsidó temető Hböszörmény, Hdorog, Hhadház, Téglás
Zsidó templom Hdorog, Hhadház
Zsidó-dűlő Hhadház
Zsidó-erdő Hhadház
Zsidó-föld Hhadház
Zsidó-tanya Hdorog, Hhadház
Zsidótemplom utca Hböszörmény
Zsindelyes Hhadház
Zsindelyes lisztelő Hhadház
Zsindelyes malom Hhadház
Zsinór út Téglás
Zsírkalapos Téglás
Zsíros-lapos Hhadház
Zsíros-telek Hböszörmény
Zsíros-tó Hhadház
Zsombékos Hböszörmény
Zsombékos-dűlő Hböszörmény
Zsombékos-oldal Hböszörmény

A Hajdúböszörményi és a Hajdúhadházi járás térképe

1 : 25 000

0 — 0,5 — 1 — 1,5 — 2 km

A térképen 1 cm a valóságban 250 m.
Alapszintköz: 5 m.

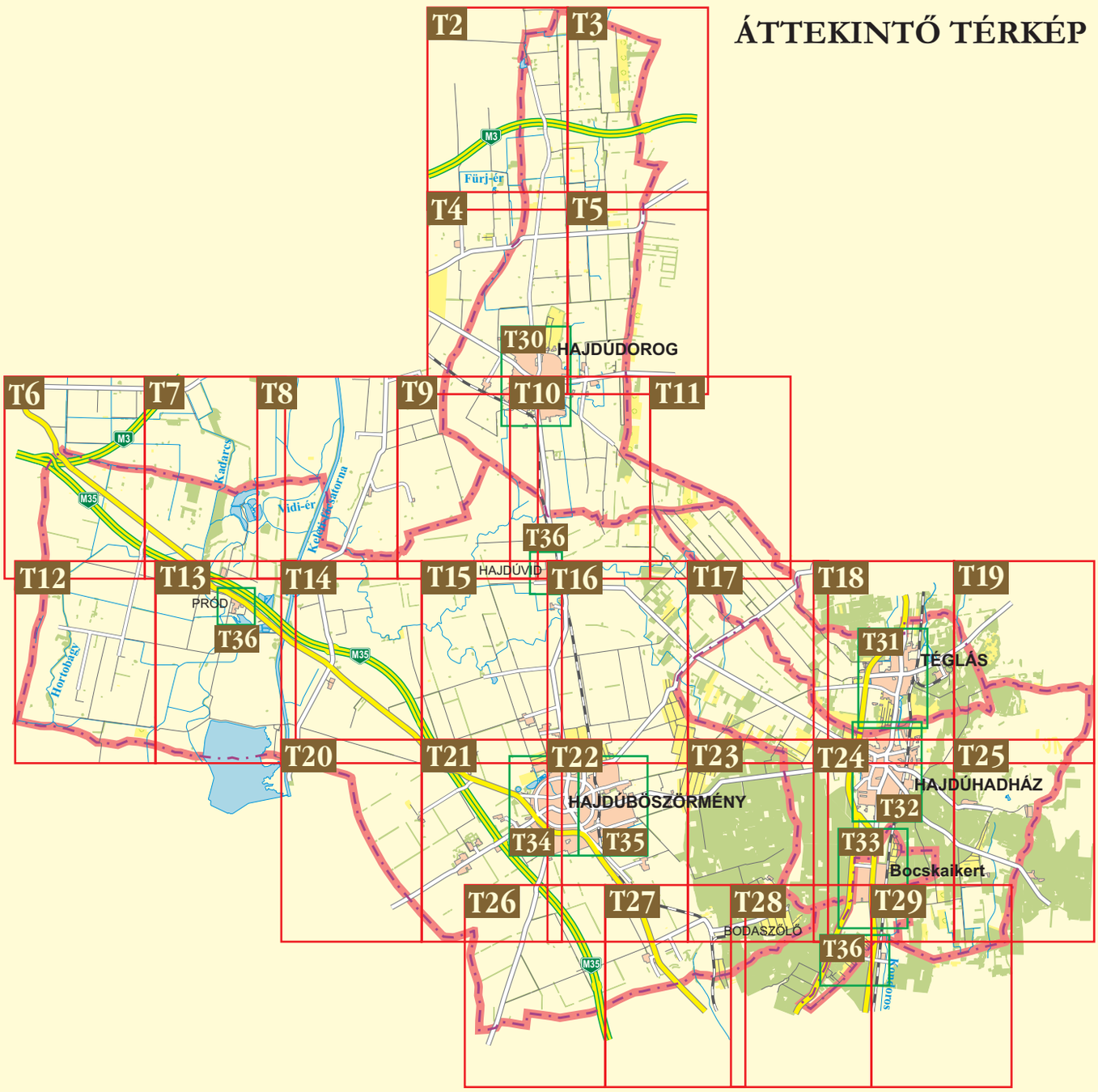
Hajdúdorog, Hajdúböszörmény, Téglás, Hajdúhadház és Bocskaikert belterülete

1 : 12 500

0 — 250 — 500 — 750 — 1000 m

A térképen 1 cm a valóságban 125 m.
Alapszintköz: 5 m.

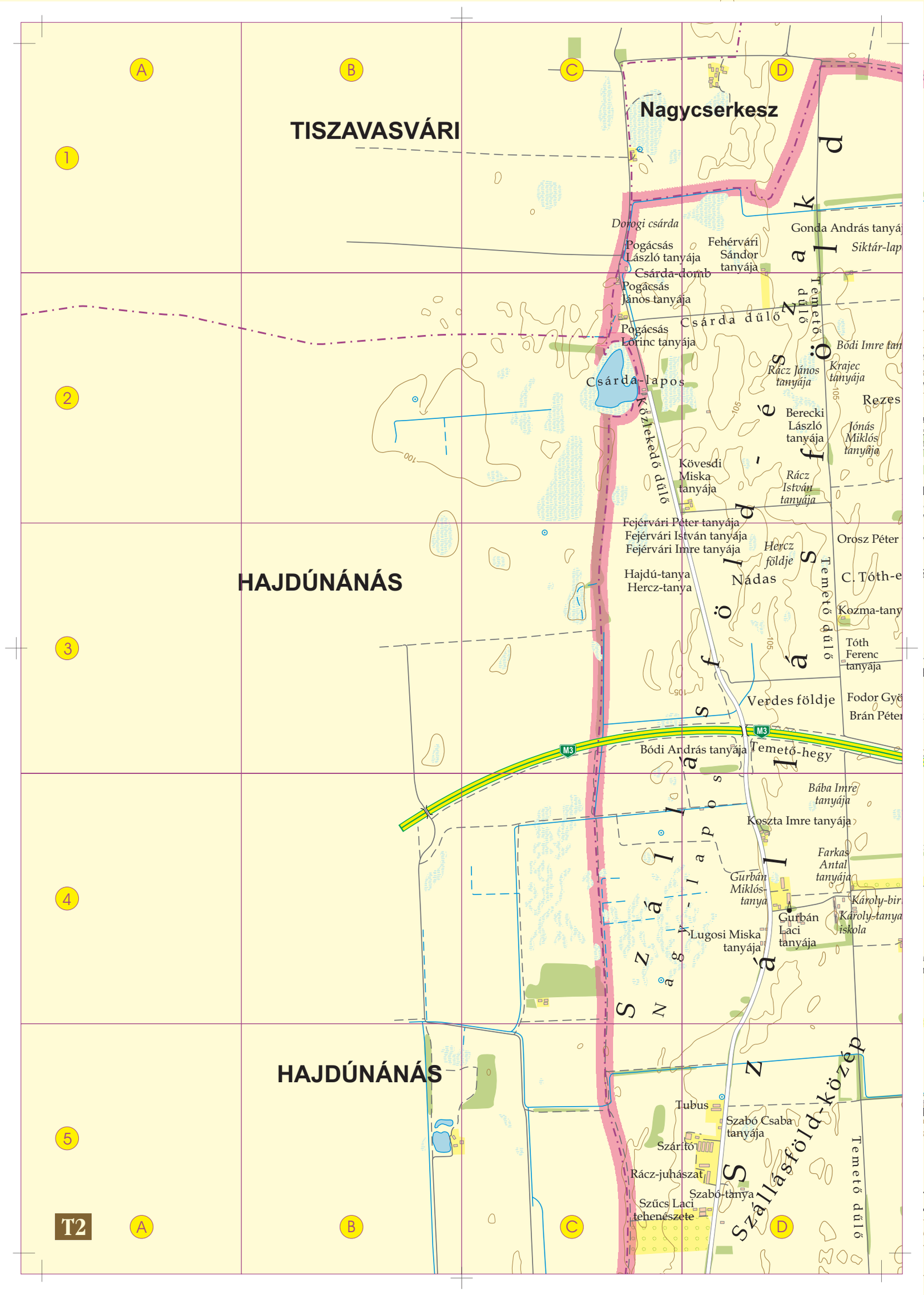
ÁTTEKINTŐ TÉRKÉP

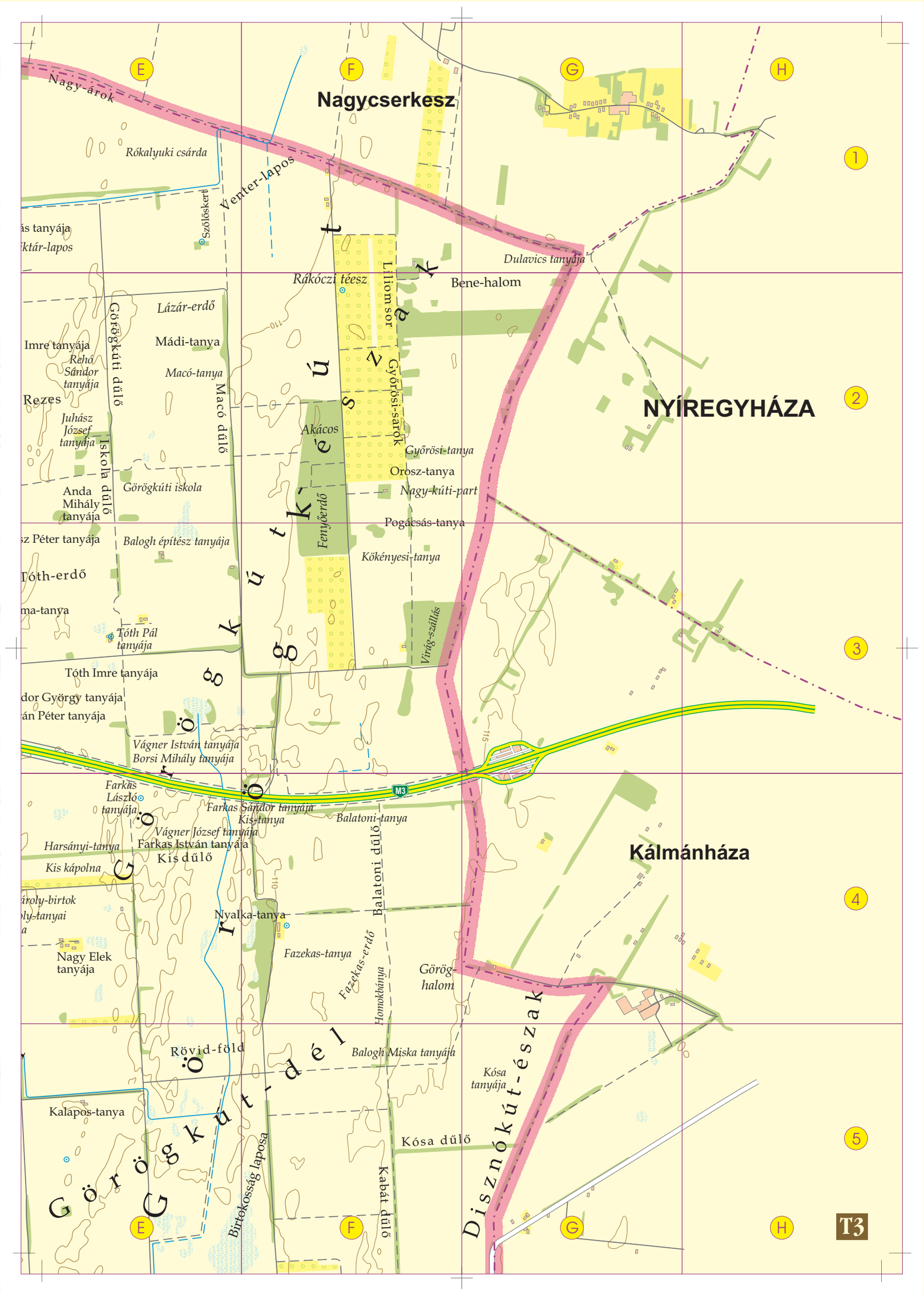

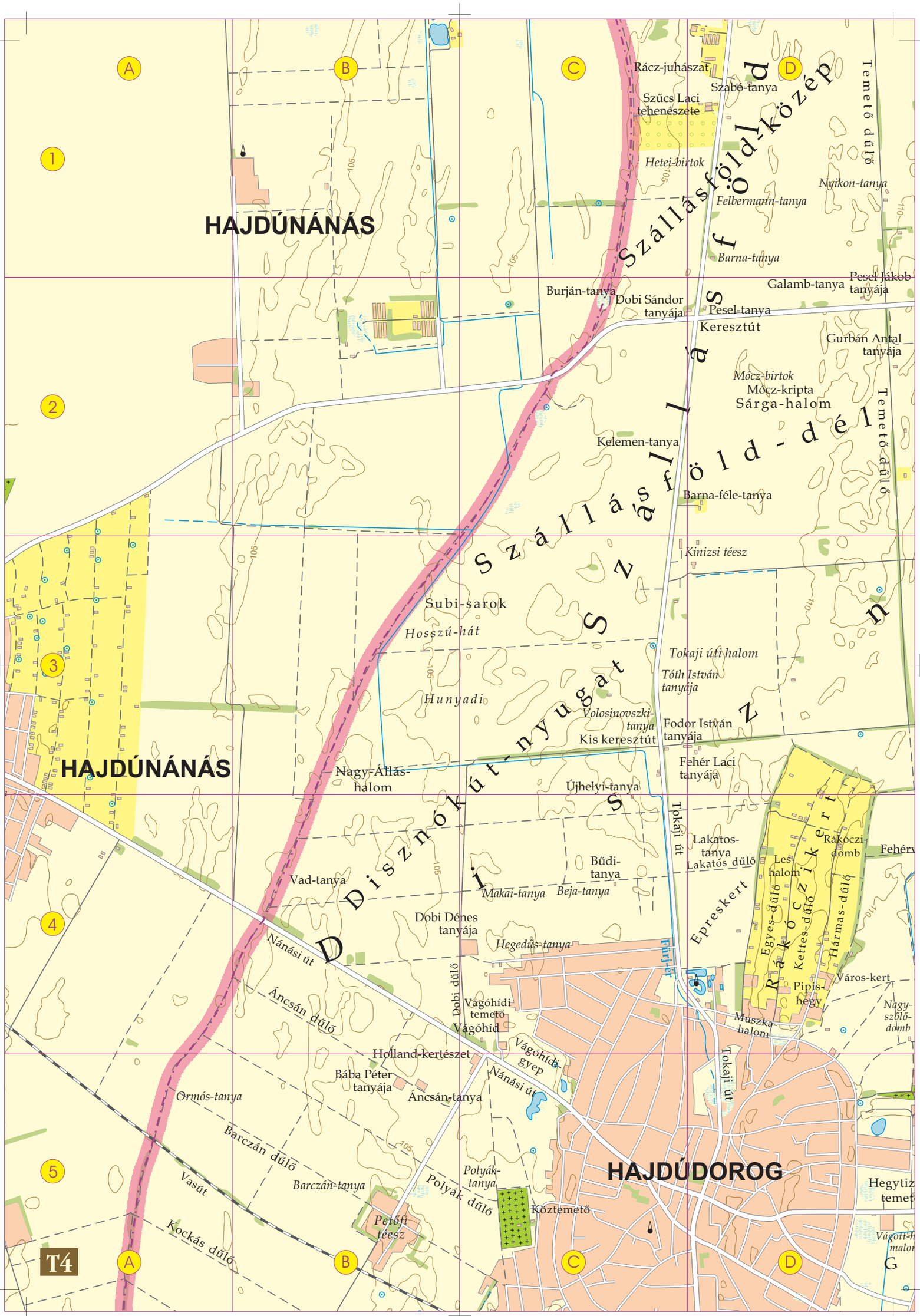
Jelmagyarázat

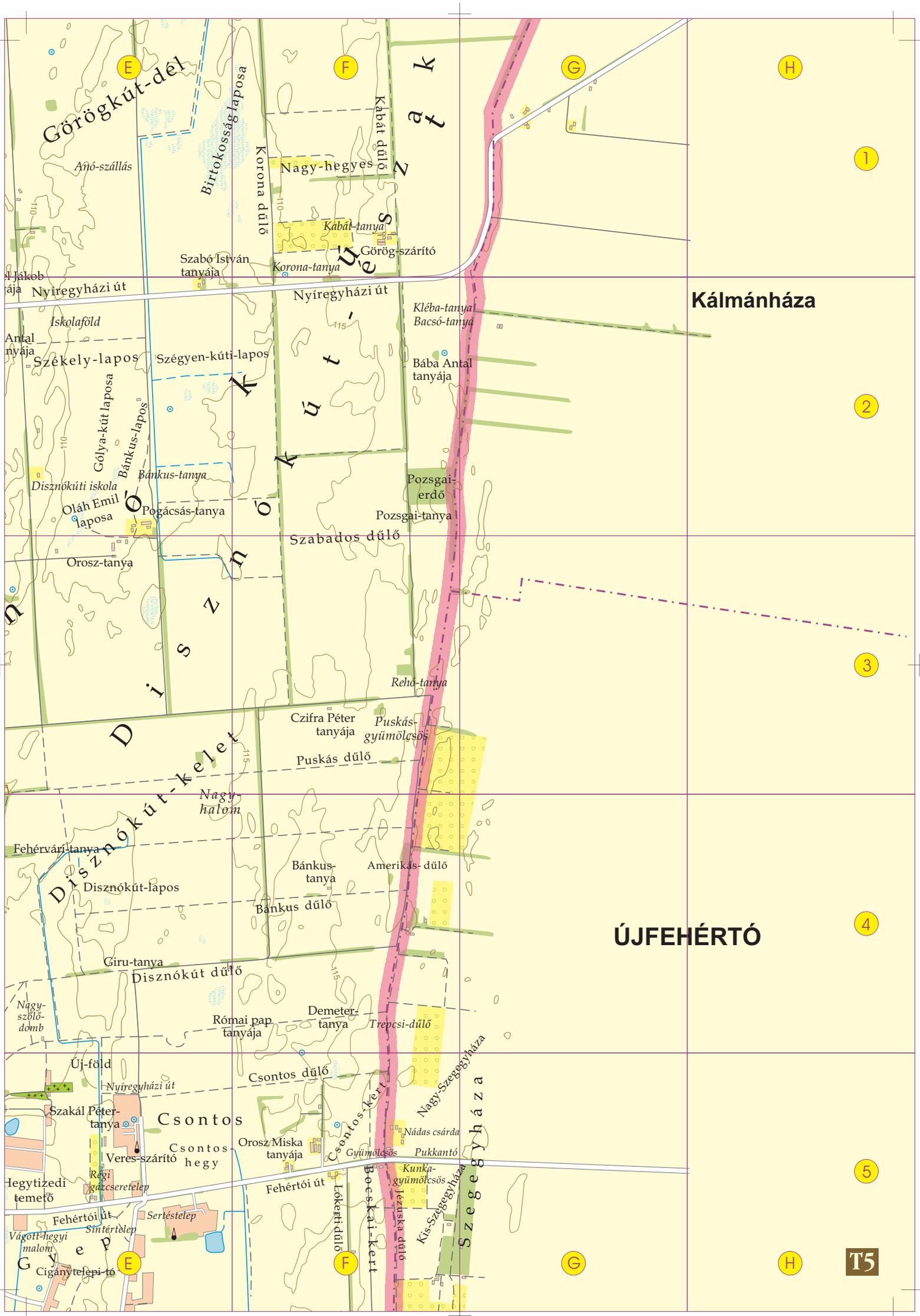
Szántó, Rét; Erdő	Autópálya
Gyümölcsös; Kert	Főútvonal
Beépített terület; Mocsár	Egyéb burkolt utak
Temető; Sportpálya	Burkolatlan utak
Kút; Víztorony, torony	Vasútvonal (állomással)

T1

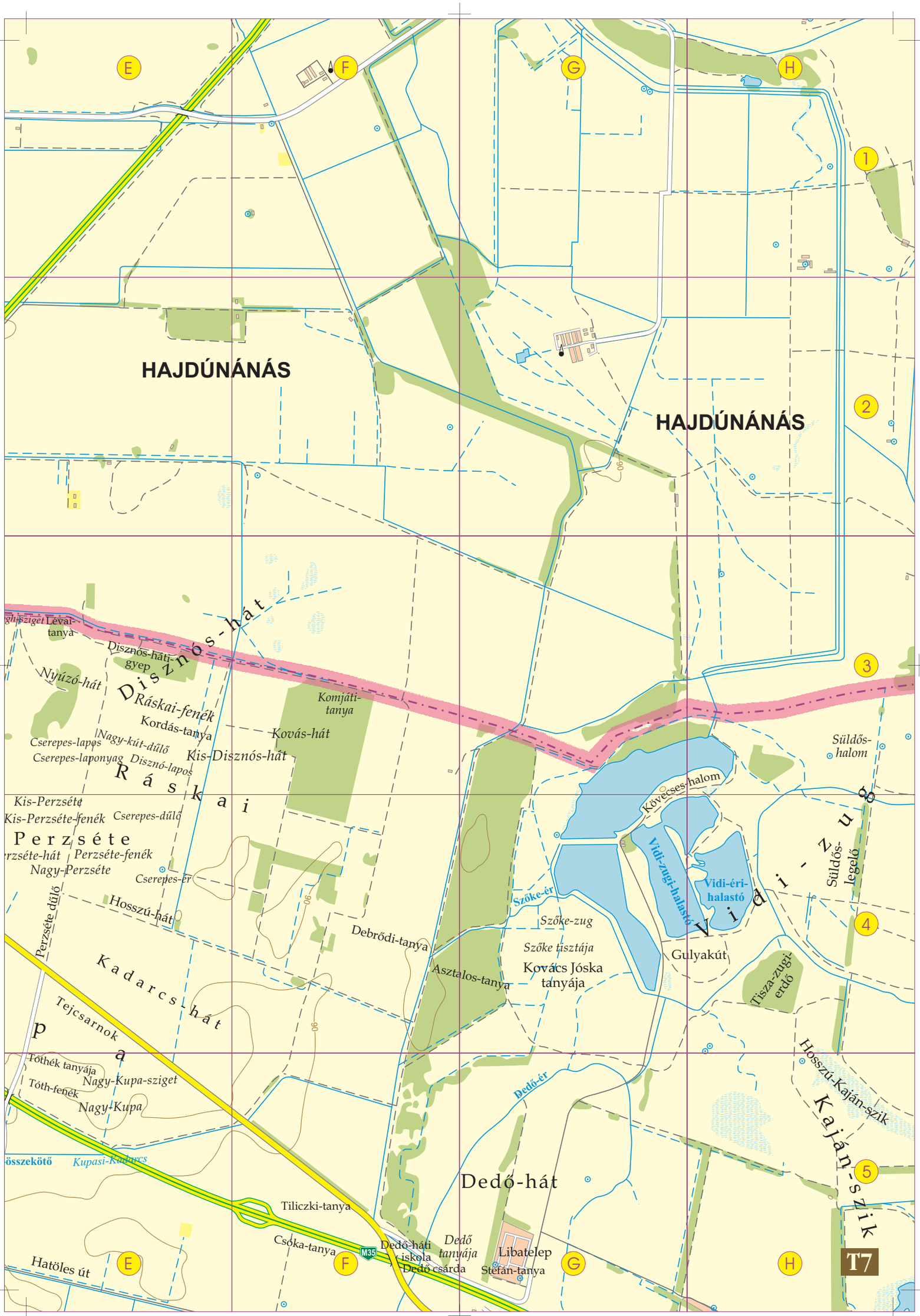

A
B
C
D
1
2
3
4
5
TISZAVASVÁRI
Nagycserkesz
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚNÁNÁS
Dorogi csárda
Pogácsás László tanyája
Csárda-domb
Pogácsás János tanyája
Pogácsás Lőrinc tanyája
Fehérvári Sándor tanyája
Gonda András tanyá
Siktár-lap
Csárda dűlő
Temető dűlő
Bódi Imre tan
Rácz János tanyája
Krajec tanyája
Rezes
Csárda-lapos
Kőzhekedő dűlő
Berecki László tanyája
Jónás Miklós tanyája
Kövesdi Miska tanyája
Rácz István tanyája
Fejérvári Péter tanyája
Fejérvári István tanyája
Fejérvári Imre tanyája
Hajdú-tanya
Hercz-tanya
Hercz földje
Nádas
Orosz Péter
C. Tóth-e
Kozma-tany
Tóth Ferenc tanyája
Verdes földje
Fodor Gyö
Brán Péte
M3
Bódi András tanyája
Temető-hegy
Bába Imre tanyája
Koszta Imre tanyája
Farkas Antal tanyája
Gurbán Miklós-tanya
Károly-bir
Károly-tanya
iskola
Gurbán Laci tanyája
Lugosi Miska tanyája
Nagy-lapos
Tubus
Szabó Csaba tanyája
Szárító
Rácz-juhászat
Szabó-tanya
Szűcs Laci tehenészete
Szállásföld-közép
Temető dűlő
105
100
T2

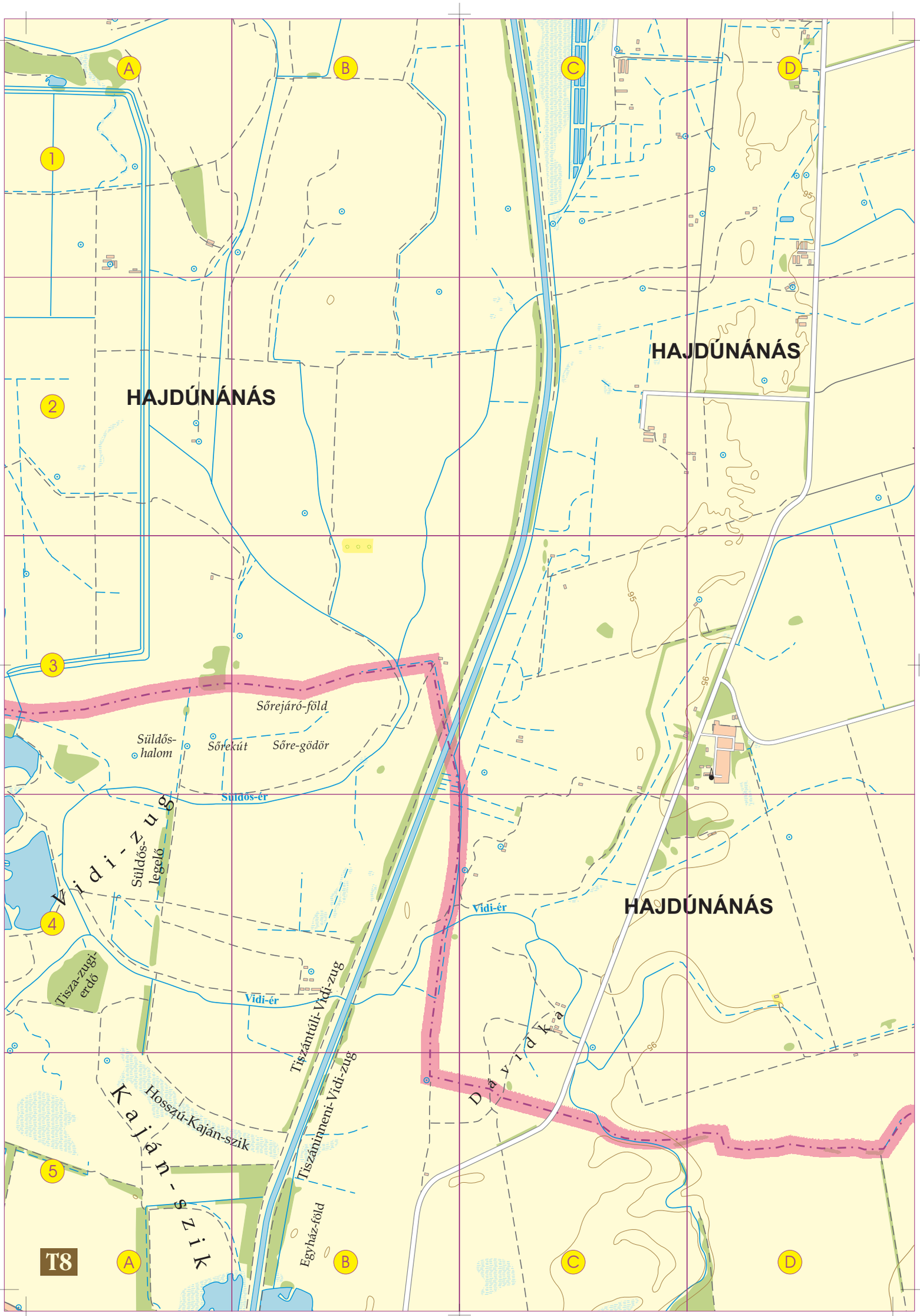

Nagycserkesz
NYÍREGYHÁZA
Kálmánháza
E
F
G
H
1
2
3
4
5
Nagy-árok
Rókalyuki csárda
Venter-lapos
Szőlőskert
Dulavics tanyája
Rákóczi téesz
Bene-halom
Liliom sor
Győrösi-sarok
Lázár-erdő
Mádi-tanya
Imre tanyája
Rehó Sándor tanyája
Macó-tanya
Görögkúti dűlő
Macó dűlő
Rezes
Juhász József tanyája
Iskola dűlő
Akácos
Győrösi-tanya
Orosz-tanya
Nagy-kúti-part
Anda Mihály tanyája
Görögkúti iskola
Fenyőerdő
Pogácsás-tanya
Balogh építész tanyája
Kökényesi-tanya
Tóth-erdő
Virág-szállás
Tóth Pál tanyája
Tóth Imre tanyája
Vágner István tanyája
Borsi Mihály tanyája
Farkas László tanyája
Farkas Sándor tanyája
Kis-tanya
Balatoni-tanya
Vágner József tanyája
Farkas István tanyája
Harsányi-tanya
Kis dűlő
Kis kápolna
Balatoni dűlő
Nyalka-tanya
Fazekas-tanya
Fazekas-erdő
Homokbánya
Görög-halom
Nagy Elek tanyája
Rövid-föld
Balogh Miska tanyája
Kósa tanyája
Kalapos-tanya
Kósa dűlő
Birtokosság laposa
Kabát dűlő
Disznókút-északi
Görögkút-déli
Nagy-kúti
Görögkúti
M3
110
115
T3

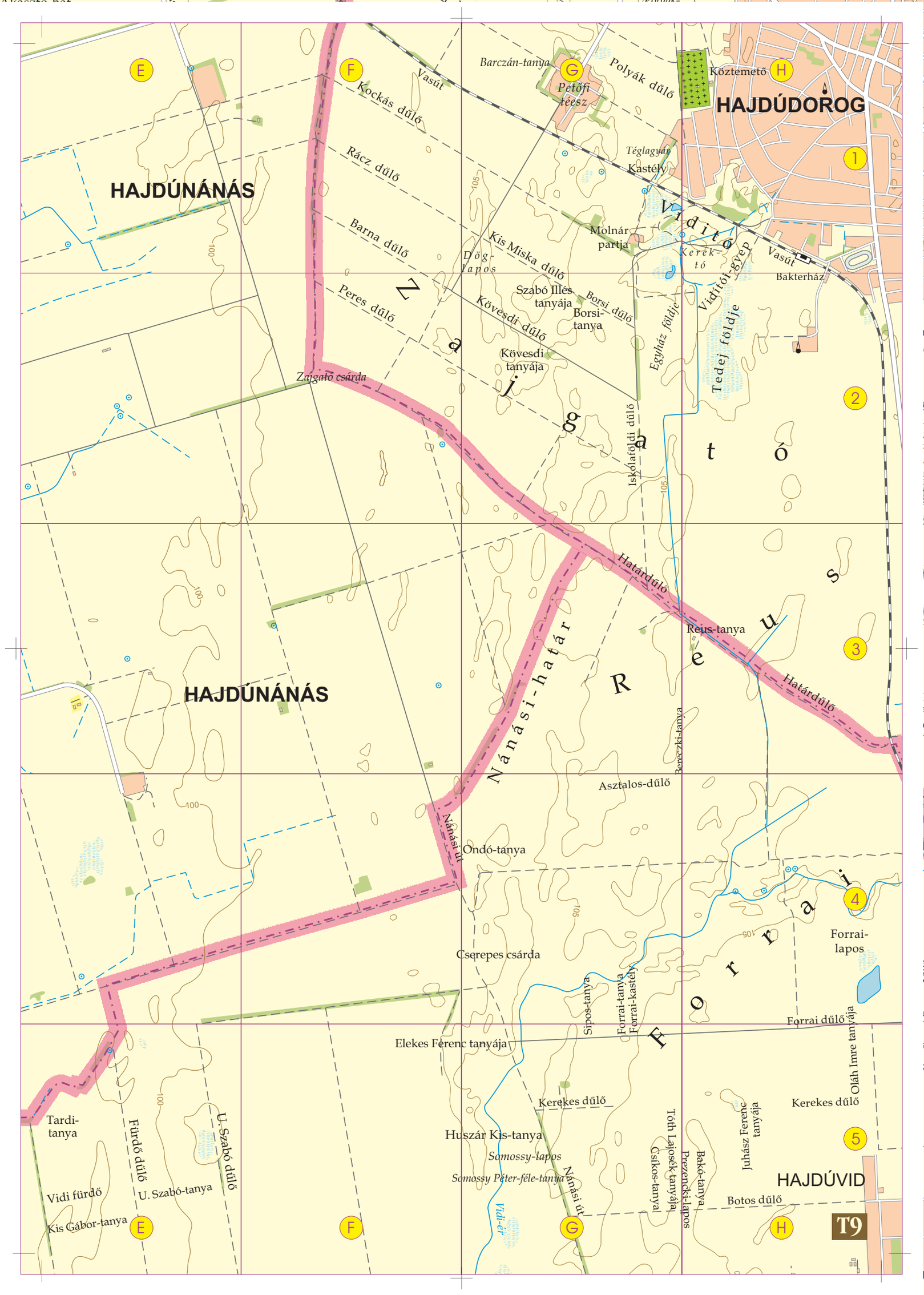

A
B
C
D
1
2
3
4
5
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚDOROG
Rácz-juhászat
Szabó-tanya
Szűcs Laci tehenészete
Hetei-birtok
Nyikon-tanya
Felbermann-tanya
Barna-tanya
Galamb-tanya
Pesel Jákob tanyája
Burján-tanya
Dobi Sándor tanyája
Pesel-tanya
Keresztút
Gurbán Antal tanyája
Mócz-birtok
Mócz-kripta
Sárga-halom
Kelemen-tanya
Barna-féle-tanya
Kinizsi téesz
Subi-sarok
Hosszú-hát
Tokaji úti halom
Tóth István tanyája
Hunyadi
Volosinovszki-tanya
Fodor István tanyája
Kis keresztút
Fehér Laci tanyája
Nagy-Állás-halom
Újhelyi-tanya
Lakatos-tanya
Lakatos dűlő
Rákóczi-domb
Les-halom
Bűdi-tanya
Vad-tanya
Makai-tanya
Beja-tanya
Dobi Dénes tanyája
Hegedűs-tanya
Nánási út
Áncsán dűlő
Dobi dűlő
Vágóhídi temető
Vágóhíd
Vágóhídi gyep
Holland-kertészet
Bába Péter tanyája
Áncsán-tanya
Ormós-tanya
Barczán dűlő
Barczán-tanya
Vasút
Polyák dűlő
Polyák-tanya
Köztemető
Petőfi téesz
Kockás dűlő
Tokaji út
Epreskert
Egyes-dűlő
Kettes-dűlő
Hármas-dűlő
Pipis-hegy
Város-kert
Muszka-halom
Nagy-szőlő-domb
Hegytiz temet
Furi-ér
Disznóki út-nyugat
Disznóki út-kelet
Szállásföld-közép
Szállásföld-dél
Szállásföld-észak
Temető dűlő
Rákóczi kert
T4
G

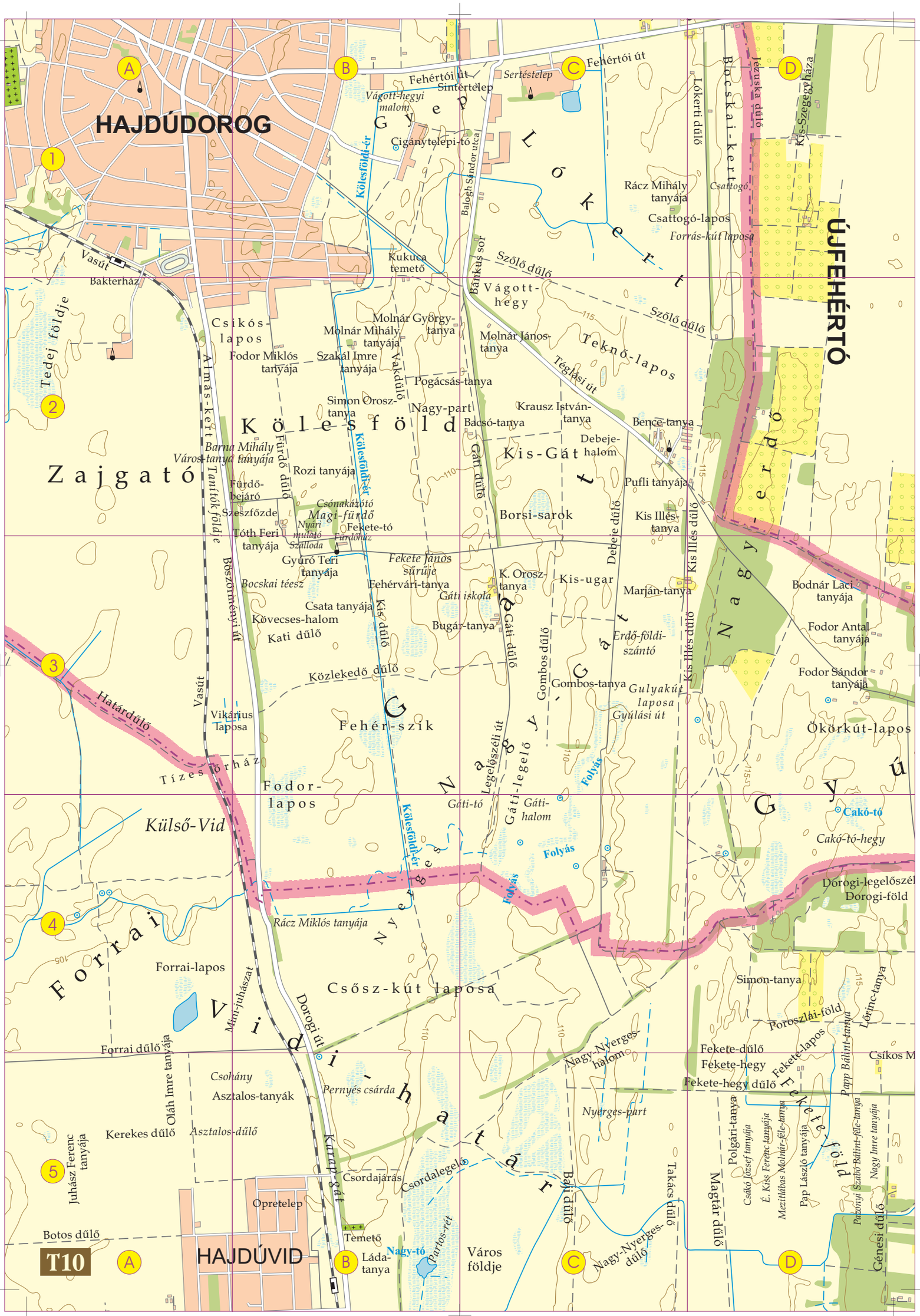

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Görögkút-dél
Birtokossági laposa
Korona dűlő
Kabát dűlő
Nagy-hegyes
Anó-szállás
Kabát-tanya
Görög-szárító
Szabó István tanyája
Korona-tanya
Nyíregyházi út
Kálmánháza
Kléba-tanya
Bacsó-tanya
Iskolaföld
Antal tanyája
Székely-lapos
Szégyen-kúti-lapos
Bába Antal tanyája
Gólya-kút laposa
Bánkus-lapos
Bánkus-tanya
Disznókúti iskola
Oláh Emil laposa
Pogácsás-tanya
Pozsgai-erdő
Pozsgai-tanya
Szabados dűlő
Orosz-tanya
Disznókút-kelet
Rehó-tanya
Czifra Péter tanyája
Puskás-gyümölcsös
Puskás dűlő
Nagy-halom
Fehérvári-tanya
Disznókút-lapos
Bánkus-tanya
Amerikás-dűlő
Bánkus dűlő
ÚJFEHÉRTÓ
Giru-tanya
Disznókút dűlő
Nagy-szőlő-domb
Római pap tanyája
Demeter-tanya
Trepcsi-dűlő
Új-föld
Csontos dűlő
Nyíregyházi út
Szakál Péter-tanya
Csontos
Csontos-hegy
Veres-szárító
Orosz Miska tanyája
Csontos-kert
Nádas csárda
Gyümölcsös
Pukkantó
Nagy-Szegegyháza
Régi gázcseretelep
Kunka-gyümölcsös
Jézuska dűlő
Kis-Szegegyháza
Fehértói út
Lókerti dűlő
Becskai-kert
Szegegyháza
Hegytizedi temető
Fehértói út
Sertéstelep
Sintértelep
Vágott-hegyi malom
Gyep
Cigánytelepi-tó
T5

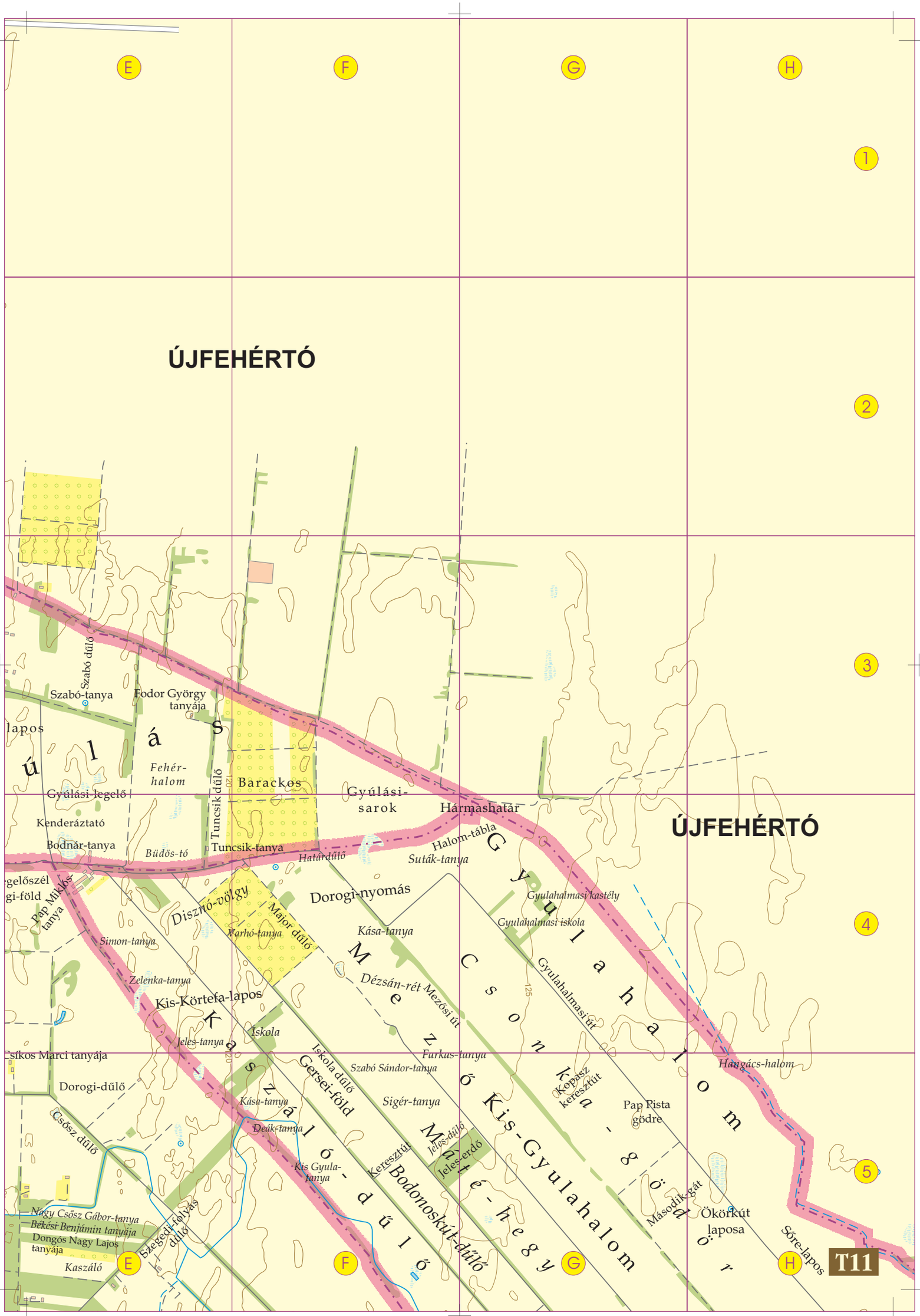

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Görbeháza
HAJDÚNÁNÁS
Hármas-halom
H á r m a s h a t á r
Elek Feri tanyája
Radócz-tanya
Lázár-tanya
Domán-tanya
Asztalos-tanya
Kovács-tanya
Kovács-tanya
Polyák-tanya
Pelyhe-tanya
Botos-tanya
Freiter-tanya
Varga-tanya
Nagy-Zsombékos
Kis-Zsombékos
Balogh-sziget
Rohonczi-sziget
Gazdag Pipó-tanya
Kacsa-part
Varga-tanya
Szegény Pipó-tanya
Szabó-tanya
Boda-tanya
Szilágyi-tanya
Marjai-tanyák
Forgács-tanya
Fekete-tanya
Marjai-part
Forgács dűlő
Disznós-hát dűlő
Freiter dűlő
Szalóki-tanya
Csillag mezőgazdasági szövetkezet
Kati-kocsma
Kovács-tanya
Kormos-tanya
Dobó-tanya
Gimnázium földje
Hármincötös út
Mező-tanya
Kopasz Varga-tanya
Csonkadűlő
Hármas-halmi dűlő
Hármas-halmi iskola
Kovács-tanya
Székely-tanya
Asztalos-tanya
Béke-tanya
Kisegyeki dűlő
Kisegyek
Katona Bálint-tanya
Csonkadűlő
Bársony-halom
Szanyi dűlő
Tunyogi-lapos
Hollós-lapos
Görbeházi-határút
Huter
Hortó dűlő
Új-Bagota
Bársony dűlő
Bársony iskola
Kopasz Varga dűlő
Kupa-sziget
Kupa-rét
Kupa-rét-dűlő
Kis-Kupa-hát
Kis-Kupa
Kis-Kupa-fenék
Kupa-csatorna
Kupa-fenék
Asztalos-tanya
Bocskai kövesút
Tejház dűlő
Hortobágy-összeköt
Hortó Lajos tanyája
Kisbagota-hát
Hollós-dűlő
Zellei-tanya
Rácz-tanya
Bódi Sándor-tanya
Bódi Antal-tanya
Hatöles út
Kozma-tanya
Kupa-csatorna
Hatlyas-fok
Ürmösi híd
T6

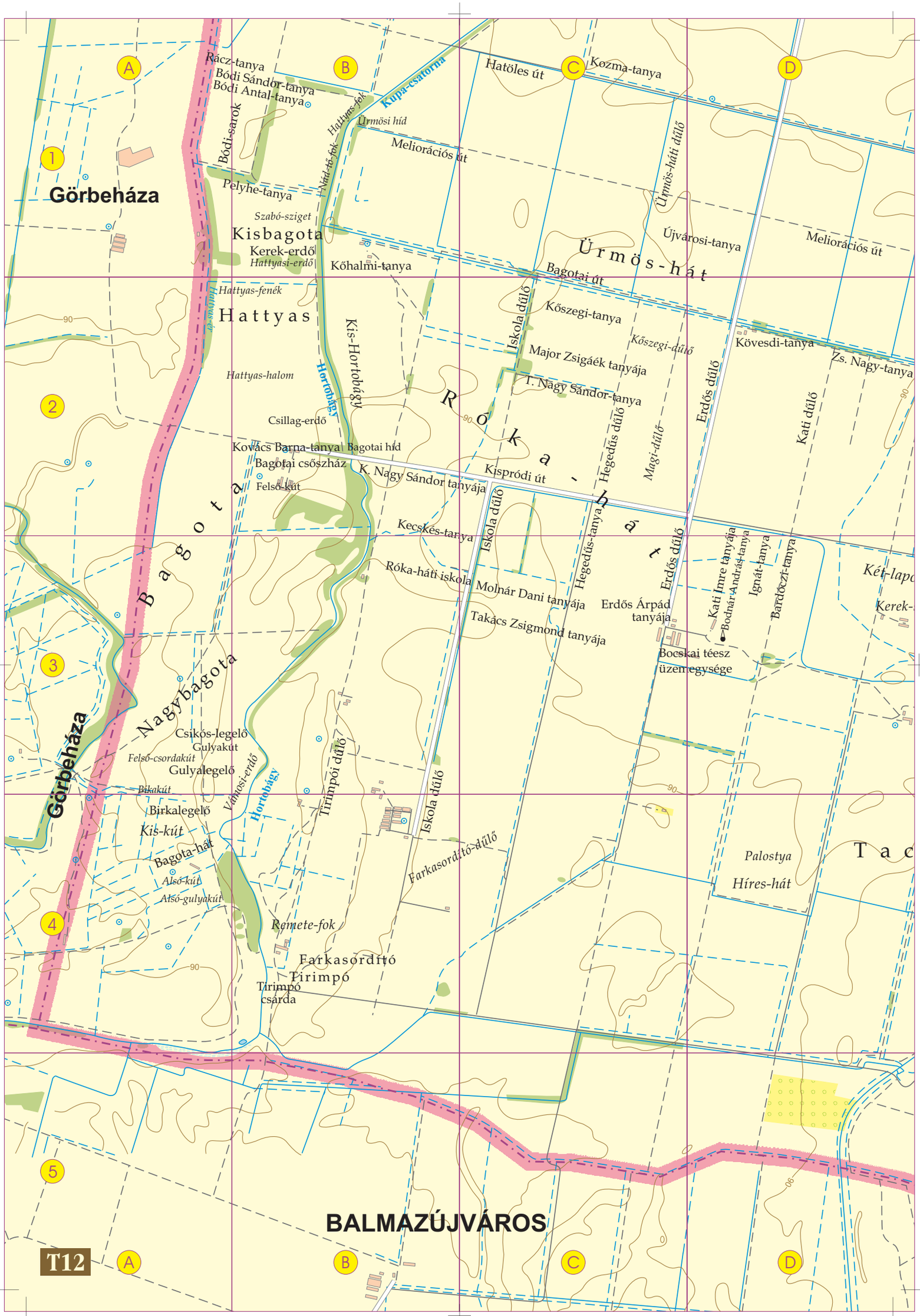

E
F
G
H
1
2
3
4
5
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚNÁNÁS
Disznós-hát
Ráskai Perzséte
Kadarcs-hát
Tejcsarnok
Dedő-hát
Hosszú-Kaján-szik
Kaján-szik
Süldős-legelő
Vidi-zugi-halastó
Vidi-éri-halastó
Szőke-ér
Dedő-ér
Perzséte dűlő
Hosszú-hát
Nyúzó-hát
Ráskai-fenék
Kordás-tanya
Kovás-hát
Kis-Disznós-hát
Komjáti-tanya
Disznós-háti-gyep
Lévai-tanya
Nagy-kút-dűlő
Disznó-lapos
Cserepes-lapos
Cserepes-laponyag
Cserepes-dűlő
Cserepes-ér
Kis-Perzséte
Kis-Perzséte-fenék
Perzséte-fenék
Nagy-Perzséte
Süldős-halom
Kövecses-halom
Szőke-zug
Szőke tisztája
Kovács Jóska tanyája
Gulyakút
Debrődi-tanya
Asztalos-tanya
Tisza-zugi erdő
Tóthék tanyája
Nagy-Kupa-sziget
Tóth-fenék
Nagy-Kupa
Kupasi-Kádárcs
Tiliczki-tanya
Csóka-tanya
Dedő-háti iskola
Dedő csárda
Dedő tanyája
Libatelep
Stefán-tanya
Hatöles út
M35
T7

A
B
C
D
1
2
3
4
5
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚNÁNÁS
Sőrejáró-föld
Süldős-halom
Sőrekút
Sőre-gödör
Süldős-ér
Vidi-zug
Süldős-legelő
Vidi-ér
Tisza-zugi-erdő
Vidi-ér
Tiszántúli-Vidi-zug
Tiszáninneni-Vidi-zug
Vidi-ér
Hosszú-Kaján-szik
Kaján-szik
Egyház-föld
95
95
96
96
T8

HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚDOROG
HAJDÚNÁNÁS
HAJDÚVID
Barczán-tanya
Petőfi téesz
Köztemető
Polyák dűlő
Kockás dűlő
Vasút
Rácz dűlő
Barna dűlő
Kis Miska dűlő
Peres dűlő
Kövesdi dűlő
Téglagyár
Kastély
Molnár partja
Dög-lapos
Szabó Illés tanyája
Borsi-tanya
Borsi dűlő
Kövesdi tanyája
Zajgató csárda
Egyház földje
Vidtól-gyep
Kerék-tó
Vasút
Bakterház
Tedej földje
Iskolaföldi dűlő
Határdűlő
Reus-tanya
Nánási-határ
Határdűlő
Bareczki-tanya
Asztalos-dűlő
Nánási út
Ondó-tanya
Cserepes csárda
Forrai-lapos
Sipos-tanya
Forrai-tanya
Forrai-kastély
Forrai dűlő
Elekes Ferenc tanyája
Oláh Imre tanyája
Kerekes dűlő
Kerekes dűlő
Huszár Kis-tanya
Somossy-lapos
Somossy Péter-féle-tanya
Tóth Lajosék tanyája
Juhász Ferenc tanyája
Csikos-tanya
Bakó-tanya
Prezencki-lapos
Botos dűlő
Nánási út
Vidi-ér
Tardi-tanya
Fürdő dűlő
U. Szabó-tanya
U. Szabó dűlő
Vidi fürdő
Kis Gábor-tanya
Vidi
Nagy-határ
Rétes
Forrai
E
F
G
H
1
2
3
4
5
100
105
T9

HAJDÚDOROG
HAJDÚVID
ÚJFEHÉRTÓ
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T10
Fehértói út
Sertéstelep
Sintértelep
Vágott-hegyi malom
Gyepi Lóker t
Cigánytelepi-tó
Kölesföldi-ér
Balogh Sándor utca
Lókerti dűlő
Bocskai-kert
Jézuska dűlő
Kis-Szegegyháza
Rácz Mihály tanyája
Csattogó
Csattogó-lapos
Forrás-kút laposa
Vasút
Bakterház
Kukuca temető
Bánkus sor
Szőlő dűlő
Vágott-hegy
Tedej földje
Csikós-lapos
Fodor Miklós tanyája
Molnár Mihály tanyája
Molnár György-tanya
Szakál Imre tanyája
Vak dűlő
Molnár János-tanya
Téglási út
Teknő-lapos
Pogácsás-tanya
Simon Orosz-tanya
Nagy-part
Krausz István-tanya
Bacsó-tanya
Bence-tanya
Almás-kert
Kölesföld
Barna Mihály tanyája
Város-tanya tanyája
Zajgató
Fürdő dűlő
Kölesföldi-ér
Gáti dűlő
Debeje-halom
Kis-Gát
Rozi tanyája
Fürdő-bejáró
Csónakázótó
Magi-fürdő
Szeszfőzde
Nyári nyitva tartó Szálloda
Fekete-tó
Fürdőház
Tóth Feri tanyája
Pufli tanyája
Kis Illés-tanya
Kis Illés dűlő
Debeje dűlő
Borsi-sarok
Gyuró Teri tanyája
Fekete János sűrűje
Fehérvári-tanya
Bocskai téesz
Gáti iskola
K. Orosz-tanya
Kis-ugar
Marján-tanya
Bodnár Laci tanyája
Nagy-ér
Csata tanyája
Kövecses-halom
Kati dűlő
Kis dűlő
Bugár-tanya
Gáti-dűlő
Gombos dűlő
Gát
Erdő-földi-szántó
Fodor Antal tanyája
Közlekedő dűlő
Határdűlő
Vasút
Gombos-tanya
Gulyakút laposa
Gyúlási út
Fodor Sándor tanyája
Vikárius laposa
Fehér-szik
Ökörkút-lapos
Tízes Tőrház
Legelőszéli út
Gáti-legelő
Folyás
Fodor-lapos
Gáti-tó
Gáti-halom
Nagy-ér
Cakó-tó
Cakó-tó-hegy
Külső-Vid
Kölesföldi-ér
Folyás
Dorogi-legelőszél
Dorogi-föld
Rácz Miklós tanyája
Forrai Vidi-halastó
Forrai-lapos
Csősz-kút laposa
Simon-tanya
Lőrinc-tanya
Poroszlái-föld
Forrai dűlő
Mini-juhászat
Dorogi út
Nagy-Nyerges-halom
Fekete-dűlő
Fekete-hegy
Fekete-hegy dűlő
Fekete-lapos
Fekete-föld
Csíkos M
Oláh Imre tanyája
Csohány
Asztalos-tanyák
Pernyés csárda
Papp Bálint-tanya
Nyerges-part
Kerekes dűlő
Asztalos-dűlő
Juhász Ferenc tanyája
Polgári-tanya
Csáki József tanyája
É. Kiss Ferenc tanyája
Mezítlábas Molnár-féle-tanya
Pap László tanyája
Nagy Imre tanyája
Paczonyi Szabó Bálint-féle-tanya
Kurap-sát
Csordajárás
Csordalegelő
Baji dűlő
Takács dűlő
Magtár dűlő
Génesi dűlő
Opretelep
Botos dűlő
Temető
Nagy-tó
Partos-rét
Láda-tanya
Város földje
Nagy-Nyerges-dűlő

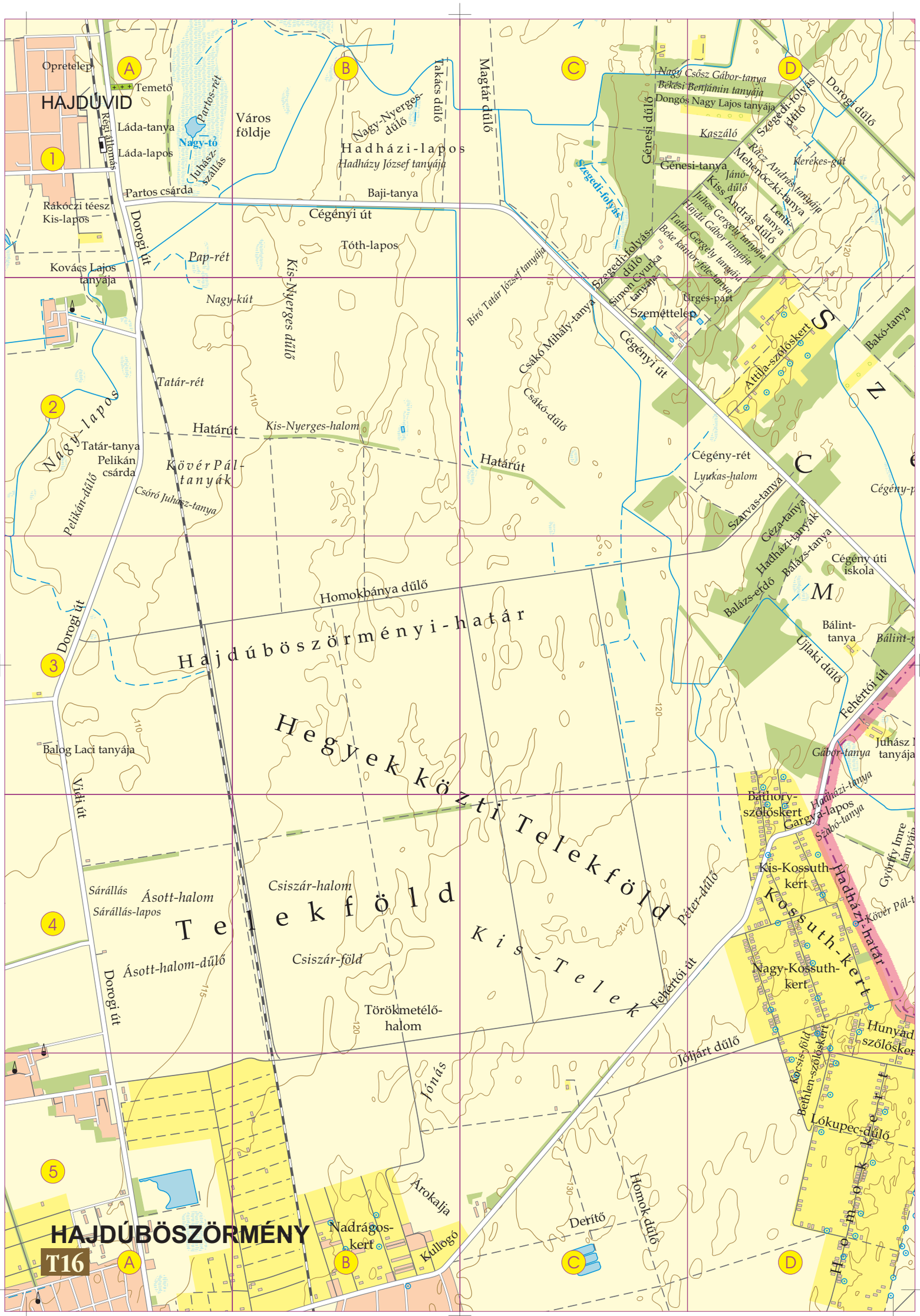

E
F
G
H
1
2
3
4
5
ÚJFEHÉRTÓ
ÚJFEHÉRTÓ
Szabó-tanya
Fodor György tanyája
Szabó dűlő
Fehér-halom
Gyúlási-legelő
Barackos
Gyúlási-sarok
Hármashatár
Kenderáztató
Bodnár-tanya
Büdös-tó
Tuncsik-tanya
Tuncsik dűlő
Határdűlő
Halom-tábla
Suták-tanya
Gyulahalmasi kastély
Gyulahalmasi iskola
Pap Miklós tanya
Disznó-völgy
Major dűlő
Varhó-tanya
Dorogi-nyomás
Kása-tanya
Simon-tanya
Zelenka-tanya
Kis-Körtefa-lapos
Jeles-tanya
Iskola
Csíkos Marci tanyája
Dorogi-dűlő
Csősz dűlő
Iskola dűlő
Gersei-föld
Szabó Sándor-tanya
Farkas-tanya
Kopasz kereszttút
Hangács-halom
Kása-tanya
Deák-tanya
Sigér-tanya
Pap Pista gödre
Jeles-dűlő
Jeles-erdő
Kis Gyula-tanya
Keresztút
Bodonoskút-dűlő
Második-gát
Ökörkút laposa
Sőre-lapos
Nagy Csősz Gábor-tanya
Békési Benjámin tanyája
Dongós Nagy Lajos tanyája
Kaszáló
Szegedi-folyás dűlő
T11

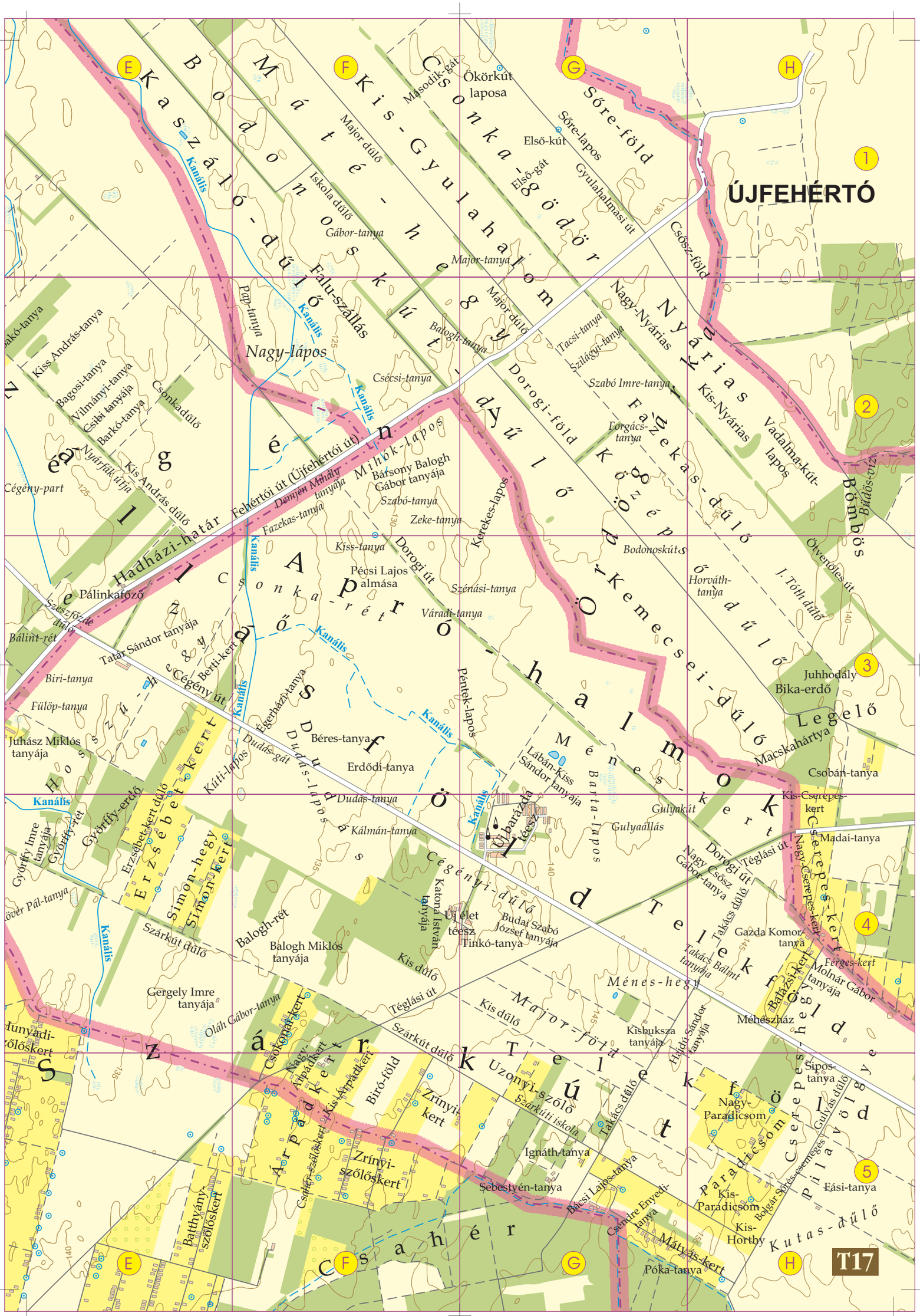

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Görbeháza
Rácz-tanya
Bódi Sándor-tanya
Bódi Antal-tanya
Bódi-sarok
Hattyas-fok
Kupa-csatorna
Hatöles út
Kozma-tanya
Ürmösi híd
Meliorációs út
Pelyhe-tanya
Szabó-sziget
Kisbagota
Kerek-erdő
Hattyasi-erdő
Kőhalmi-tanya
Ürmös-hát
Ürmös-háti dűlő
Újvárosi-tanya
Meliorációs út
Hattyas-fenék
Hattyas
Hattyas-ér
Bagotai út
Kőszegi-tanya
Iskola dűlő
Kis-Hortobágy
Hortobágy
Kőszegi-dűlő
Kövesdi-tanya
Major Zsigáék tanyája
Zs. Nagy-tanya
T. Nagy Sándor-tanya
Hattyas-halom
Csillag-erdő
Róka-hát
Erdős dűlő
Kati dűlő
Hegedűs dűlő
Magi-dűlő
Kovács Barna-tanya
Bagotai híd
Bagotai csőszház
Felső-kút
K. Nagy Sándor tanyája
Kispródi út
Bagota
Kecskés-tanya
Iskola dűlő
Hegedűs-tanya
Erdős dűlő
Kati Imre tanyája
Bodnár András-tanya
Ignát-tanya
Bardóczi-tanya
Két-lapo
Kerek-
Róka-háti iskola
Molnár Dani tanyája
Erdős Árpád tanyája
Takács Zsigmond tanyája
Bocskai téesz üzemegysége
Nagybagota
Csikós-legelő
Gulyakút
Felső-csordakút
Gulyalegelő
Vámosi-erdő
Hortobágy
Tirimpói dűlő
Iskola dűlő
Bikakút
Birkalegelő
Kis-kút
Bagota-hát
Alsó-kút
Alsó-gulyakút
Farkasordító-dűlő
Palostya
Híres-hát
Remete-fok
Farkasordító
Tirimpó
Tirimpó csárda
BALMAZÚJVÁROS
T12

E
F
G
H
1
2
3
4
5
M35
Tiliczki-tanya
Dedő tanyája
Libatelep
Dedő-háti iskola
Dedő csárda
Stefán-tanya
Csóka-tanya
Csóka dűlő
Oláh Gábor-tanya
Kapusi-tanya
Andirkó-tanya
Hatöles út
Harkas-sziget
Bodnár Gyuri tanyája
Vitéz Kati Imre tanyája
Kelemen Marci tanyája
Molnár Mihály tanyája
Tatár dűlő
Hosszú-sziget
Tökös-tó
Teknős-ér
Teknős-fenék
Kapusi dűlő
Bodnár-tanya
Szigeti-víz
Papp Sándor tanyája
Papp Istvánék tanyája
Bagotai út
Meliorációs út
Szabó Sándor tanyája
B. Nagy Laci bácsiék tanyája
Lévai-tanya
Ecsedi-tanya
Kelemen-tanya
Varga-tanya
Bácsi-tanya
Kűudvar
Pród
Pród
Pród
Pród
Pród
PRÓD
Pród
Pród
Pród
Pród

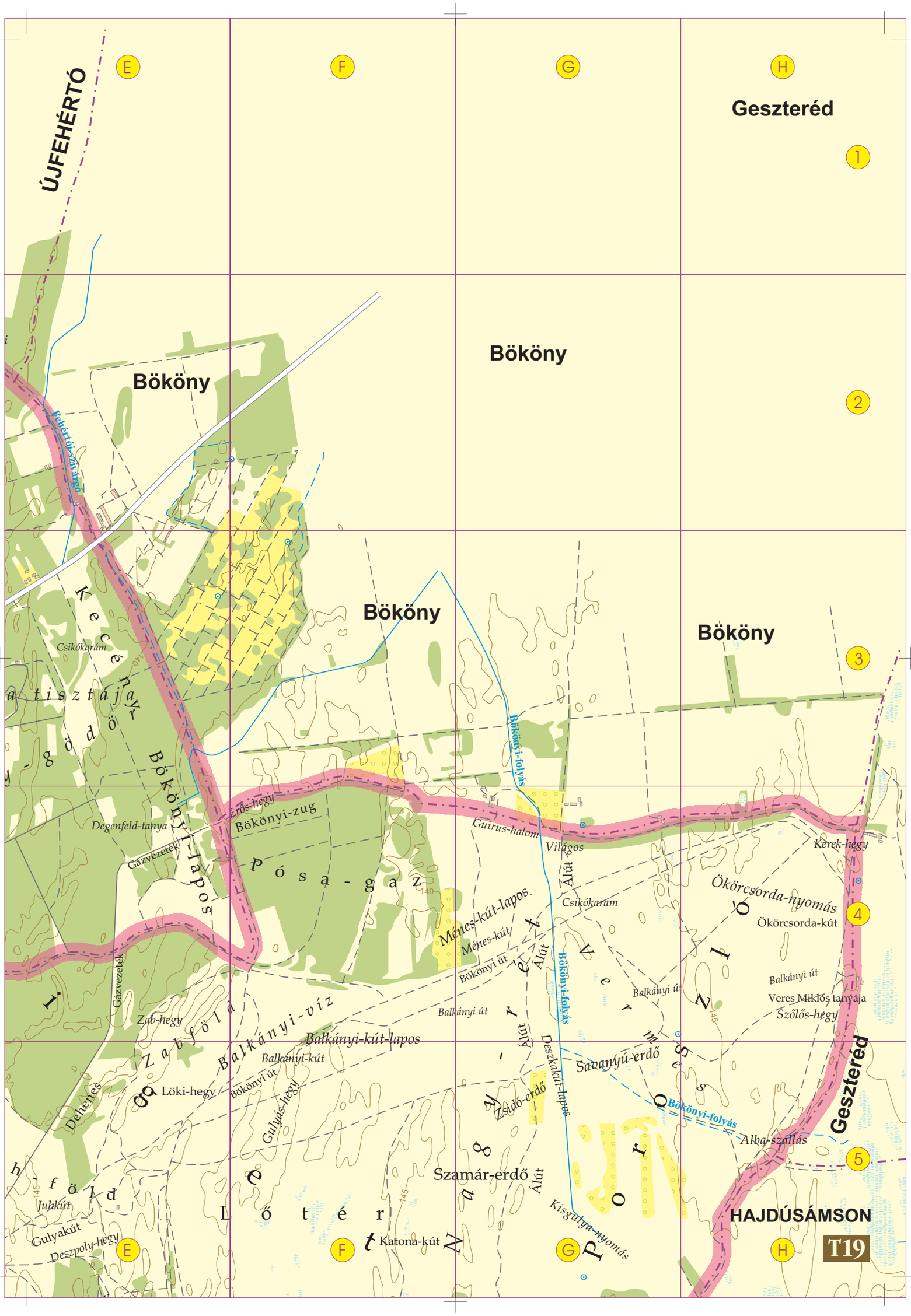

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Egyház-föld
Makács-laponyag
Kerek-Kaján-szik
Ludas-tó
Büszörményi-horgásztó
Makarcs-ér
Vidi fürdő
U. Szabó-tany
Kis Gábor-tanya
Vidi-p
Petőfi tészt
Nánási út
Nagy István-tanya
Keleti főcsatorna
Nagy híd
Harmincötös út
M35
Bakó-háti bolt
Bakó-háti dűlő
Nagy-Bakó-háti dűlő
Bakó-háti iskola
Bakó-hát
Kis-Bakó-hát
Kis-Bakó-háti dűlő
Kövér Pál-tanya
Kadarcs-fenék
Kispród
Sósos-fenék
Brassó-ér
Sóvágó-telek
Békás-halom
Liliom csárda
S. Molnár Imre bácsi tanyája
T14

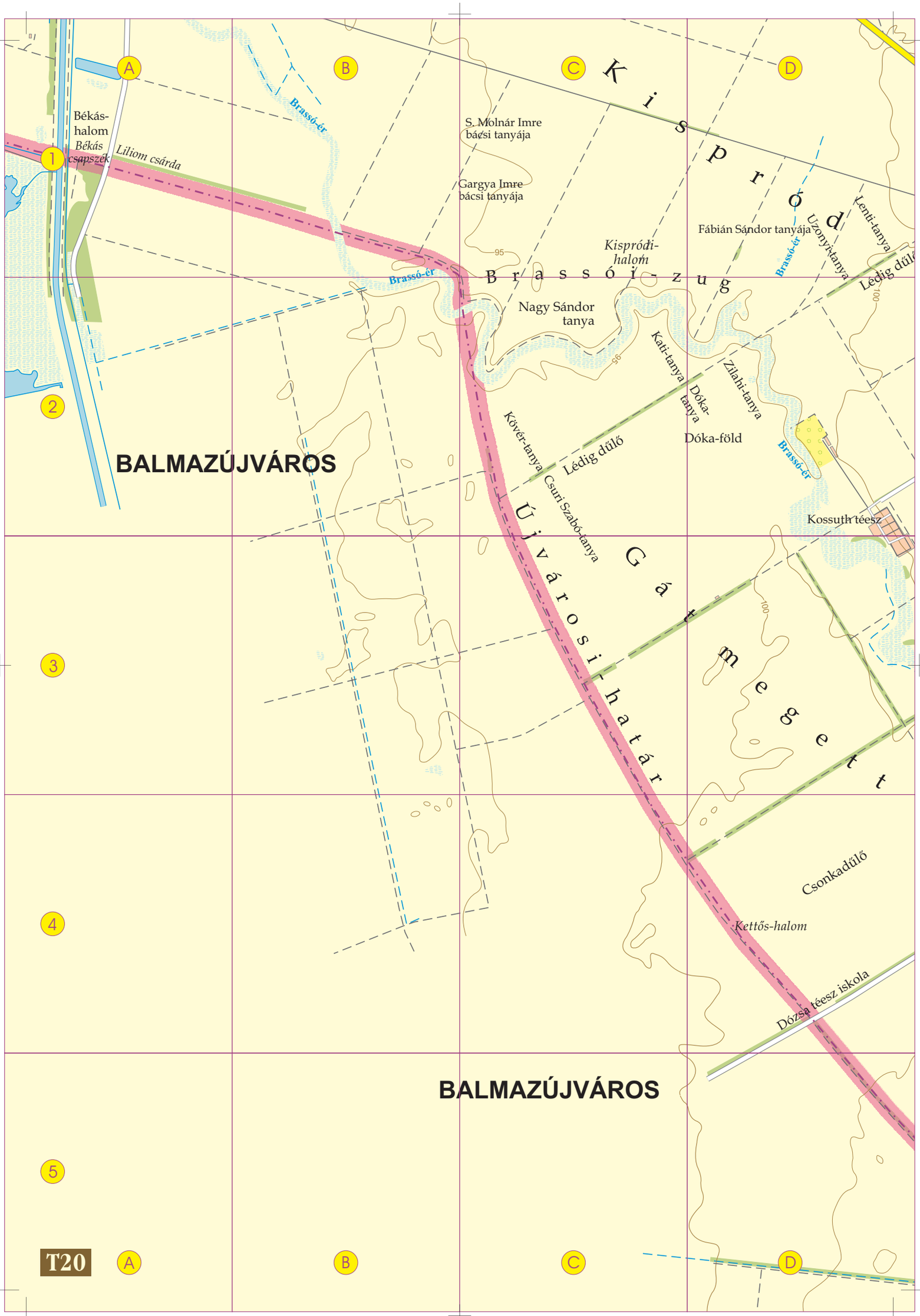

E
F
G
H
Somossy-lapos
Somossy Péter-féle-tanya
Vidi-ér
Nánási út
Botos dűlő
HAJDÚVID
Opretelep
Temető
Csikos-tanya
Bakó-tanya
Prezenckí-lapos tanyája
Árok Károly tanyája
Vaszkó-tanya
Károlyi-tanya
Böszörményi-Vidi-föld
Fekete-tanya
Iskola dűlő
Baromfi-feldolgozó üzem
Kis-Botos-tanya
/Rákóczi téesz
/Kis-lapos
Barabás-lapos
Barabás István tanyája
Fejes-tanyák
Náci-tanya
Ábrók-tanyák
Bodnár-tanya
Bácsmegi-tanya
Kopesa-tanya
Ecska iskola
Dancsi-lapos
Dancsi-tanyák
Kovács Lajos tanyája
Dancsi László tanyája
Vidi-földek
U. Szabó dűlő
Pötyli Szabó-tanya
Varga-tanya
Töviskes dűlő
Nagy-Botos-tanya
Közép dűlő
Nagy-árok
Pelikán-lapos
Cs. Tóth-tanya
Töviskes-tanya
Fürdő dűlő
Telefonos dűlő
Rákos dűlő
Belső-Vid
Nánási út
Nagy-lapos
Pelikán-dűlő
Boros dűlő
Miklósi-tanya
Veréb-sár
Veréb-sári-gát
Veréb-sár csárda
Nyáras útja
Dávidka
Bűt-mocsolya-tó
Nagy-Dávidka
Dávidka-dűlő
Bűt-mocsolya
Bűt-mocsolya-gát
Bűt-mocsolya-zug
Veréb-sár-ér
Veréb-sári-lapos
Vida-tanya
Dorogi út
Botos-tanya
Vidi-földi iskola
Vida bekötőút
Balog Laci tanyája
Vidi út
Cigány dűlő
Sárállás
Somossy Béla tanyája
Szálkái dűlő
Gajdán dűlő
Gajdán-tanya
Téglagyári-dűlő
Borjúkút
U. Szabó dűlő
1
2
3
4
5
T15

HAJDÚVID
Opretelep
Temető
Régi állomás
Láda-tanya
Láda-lapos
Partos-rét
Nagy-tó
Juhász-szállás
Partos csárda
Rákóczi téesz Kis-lapos
Dorogi út
Kovács Lajos tanyája
Pap-rét
Nagy-kút
Kis-Nyerges dűlő
Tatár-rét
Nagy-lapos
Tatár-tanya
Pelikán csárda
Pelikán-dűlő
Csóró Juhász-tanya
Kövér Pál-tanyák
Határút
Kis-Nyerges-halom
Balog Laci tanyája
Vidi út
Sárállás
Sárállás-lapos
Ásott-halom
Ásott-halom-dűlő
Csiszár-halom
Csiszár-föld
Törökmetélő-halom
Jónás
Árokalja
Nadrágos-kert
Kullogó
Derítő
Homok-dűlő
Jöjjárt dűlő
Lókupec-dűlő
Kis-Kossuth-kert
Nagy-Kossuth-kert
Kossuth-kert
Hunyadi szőlőskert
Bethlen-szőlőskert
Kis-föld
Bathory-szőlőskert
Gárgya-lapos
Szabó-tanya
Hadházi-tanya
Gábor-tanya
Juhász tanyája
Gyurffy Imre tanyája
Kövér Pál-tanya
Hadházi-határ
Fehértói út
Péter-dűlő
Újlaki dűlő
Bálint-tanya
Cégény úti iskola
Balázs-tanya
Balázs-erdő
Hadházi-tanyák
Céza-tanya
Szarvas-tanya
Cégény-rét
Lyukas-halom
Attila-szőlőskert
Bakó-tanya
Szeméttelep
Ürgés-part
Simon Cyurka tanyája
Szegedi-folyás-dűlő
Csákó Mihály-tanya
Csákó-dűlő
Bíró Tatár József tanyája
Cégényi út
Baji-tanya
Tóth-lapos
Hadházi-lapos
Hadházy József tanyája
Nagy-Nyerges-dűlő
Takács dűlő
Magtár dűlő
Város földje
Nagy Csősz Gábor-tanya
Békési Benjámin tanyája
Dongós Nagy Lajos tanyája
Kaszáló
Szegedi-folyás
Dorogi dűlő
Génesi dűlő
Génesi-tanya
Rácz András tanyája
Mehenőczki-tanya
Kerekes-gát
Jánó-dűlő
Kiss András dűlő
Lenti-tanya
Juhos Gergely tanyája
Hajdú Gábor tanyája
Tatár Gergely tanyája
Beke kántor-féle-tanya
Szegedi-folyás
Hajdúböszörményi-határ
Hegyek közti Telekföld
Kis-Telek
Telekföld
Homokbánya dűlő
A
B
C
D
1
2
3
4
5
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
T16

E
F
G
H
1
2
3
4
5
ÚJFEHÉRTÓ
T17
Kaszáló-dűlő
Bodonos
Mátéhegy
Kis-Gyulahalom
Csonka-gödör
Sóre-föld
Sóre-lapos
Gyulahalmasi út
Csősz-föld
Nyárias
Nagy-Nyárias
Kis-Nyárias
Vadalma-kút-lapos
Bübös
Büdös-víz
Ökörkút laposa
Második-gát
Első-kút
Első-gát
Major dűlő
Major-tanya
Iskola dűlő
Gábor-tanya
Falu-szállás
Nagy-lápos
Pap-tanya
Kanális
Balogh-tanya
Tacsi-tanya
Szilágyi-tanya
Szabó Imre-tanya
Dorogi-föld
Fazekas-dűlő
Forgács-tanya
Kis András-tanya
Bagosi-tanya
Vilmányi-tanya
Csibi tanyája
Barkó-tanya
Csonkadűlő
Nyárfák útfája
Kis András dűlő
Cégény-part
Fehértói út (Újfehértói út)
Demjén Mihály tanyája
Mihók-lapos
Bátsony Balogh Gábor tanyája
Szabó-tanya
Zeke-tanya
Fazekas-tanya
Kerekes-lapos
Kiss-tanya
Dorogi út
Pécsi Lajos almása
Szénási-tanya
Váradi-tanya
Hadházi-határ
Pálinkafőző
Szeszfőzde dűlő
Bálint-rét
Tatár Sándor tanyája
Berti-kert
Cégény út
Biri-tanya
Fülöp-tanya
Juhász Miklós tanyája
Hosszú-hegy
Csonka-rét
Egerházi-tanya
Dudás-gát
Dudás-lapos
Béres-tanya
Erdődi-tanya
Dudás-tanya
Kálmán-tanya
Kúti-lapos
Péntek-lapos
Horváth-tanya
Bodonoskút
Ötvenöles út
J. Tóth dűlő
Öreg-hegy
Öreg-halmok
Öreg-halmok dűlő
Kerekmecsei-dűlő
Juhhodály
Bika-erdő
Legelő
Macskahártya
Csobán-tanya
Ménes-kert
Ménes-Barta-lapos
Lábán-Kiss Sándor tanyája
Gulyakút
Gulyaállás
Kis-Cserepes-kert
Cserepes-kert
Madai-tanya
Téglási út
Nagy Csősz Gábor-tanya
Dorogi út
Takács dűlő
Gazda Komor-tanya
Tulkács-Bálint tanyája
Molnár Gábor tanyája
Férges-kert
Méhészház
Kisbuksza tanyája
Halápi Sándor tanyája
Sipos-tanya
Nagy-Paradicsom
Gulyás dűlő
Cserepes-hegy
Pilavölgy
Kis-Paradicsom
Bogár Sörés-szemetes
Fási-tanya
Kutas-dűlő
Mátyás-kert
Póka-tanya
Ignáth-tanya
Sebestyén-tanya
Bácsi Lajos-tanya
Csendre Enyedi-tanya
Kis-Horthy
Gyurfy-hegy
Gyurfy-rét
Gyurfy Imre tanyája
Erzsébet-kert
Erzsébet-kert dűlő
Simon-hegy
Simon-kert
Szárkút dűlő
Balogh-rét
Balogh Miklós tanyája
Gergely Imre tanyája
Oláh Gábor-tanya
Hunyadi-szőlőskert
Szárkúti-hegy
Csokonai-kert
Nagy-Árpádkert
Kis-Árpádkert
Árpád-kert
Biró-föld
Zrínyi-kert
Zrínyi-szőlőskert
Uzonyi-szőlő
Szárkúti iskola
Csehér-szőlőskert
Batthyány-szőlőskert
Cégényi-dűlő
Katona István tanyája
Új élet tsz
Tinkó-tanya
Budai Szabó József tanyája
Kis dűlő
Major-föld
Téglási út
Szárkút dűlő
Ménes-hegy
Csaharér
Telek-föld
Telek-földek
Telek-földek dűlője
Telek-földek-dűlő
Cégényi-part

ÚJFEHÉRTÓ
ÚJFEHÉRTÓ
TÉGLÁS
HAJDÚHADHÁZ
Dank-hegy
Dank-hegy-erdő
Szár-hegy
Dankó-halom
Temető
Téglási-folyás
Szár-hegyesi iskola
Szár-hegyesi bejáró
Mária-tanya
Méregraktár
Szénа-rét dűlő
Tekmós-hegy
Temető-gaz
Nyárfai-hegy-lapos
Csobán-tanya
Tömöri-tanya
Havasi-tanya
Égett-rét környéke
Haga-tanya
Takács-tanya
Derítő
Szénа-rét
Kóka-tanya
Vargafa t
Zacskó-kert
Nagy-
Kis-szőlő
Derzsi mészárszék
Kapusházi-szántóföld
Kecskés-folia
Dedő-kert
Nagy-Dedő
Cigánytelek
Sorok-hegy
Város-elejei gyakor
Nagy-Elő-gyakor
Kis-Elő-gyakor
Erdészház
Végett út
Kossuth-kert
Csáki-tanya
Csáki-kert
Görbe-Bek-kert
Hadi út
Kis-réti-erdő
Peres-kert
Kis-rét-tó
Kis-rét
Ravasz-kert
Annakert
Kisanna-kert
Irigyli
Cugyon
Vágóhíd
Vén-kert
Szederjes
Juh
Szeles
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Csordakút
Gázvezeték
Kórház-lapos
Bali-hegy
Epreskert
Bánomkert
Kalapácsok dombja
Határ dűlő
Kabai-kert
Kabai-tó
Posta-kert
Vadaskert
Vásártér
Első tized
Mester-tó
Hídegség
Negyedik tized
Vízes-kert
Gubás-kert
Nyugati-lapos
Város-kert
Gábor-kert
Gábor-kert-dűlő
Csősz Miska-tanya
Csonkadűlő
Fási-tanya
Kutas-dűlő
Mátyás dűlő
Szabó Béla-tanya
Löger
Sipos-kert
Sipos-tanya
Gulyás-dűlő
Cégény-lapos
Cégény út
Dorogi út
Bek-kert
Molnár Gábor tanyája
Férges-kert
Lápos-rét
Talek dűlő
Sipos-tó
Talek
Talek alja
Vélert
Epreskert
Csürhe-legelő
Juhfürösztő
Nagy-szőlő
Faiskola
Hegyes-kert
Petőfi-kert
Bikaház
Bikaház-erdő
Strázsa-hegy
Dedő-erdő
Hosszú-dűlő
Hosszú-dűlő kertje
Bárány-legelő
Baracko s
Madai-tanya
Tuncsik-tanya
Csobán-tanya
Kis-cserepes-kert
Cserepes-kert
Szellek-földi út
Vályogvető gödör
Szellek-föld
Apró-halmok
Legelő
Juhhodály
Kásás-hegy
Fábián-dűlő
Kongó-gaz
Bobik-tanya
Bede-föld
Ötvenöles út
Nagy fasor
Ólas-kert
Téglagödör
Kondásház
Lévai-zug
Új-szőlő
Kanális
Kanális Erzsébet
Kaszárnyától
Magazin-kert
Monoki-kert
Cigánysor
Káposztás-kert
Szendrei-kert
Kaszáló-rét
Baktérkert
Téglási-folyás
Kender-gaz
Baba harasztja
Balázs-kert
Ápolalja
Diós alja
Diós
Angol kert
Mogyorós
Víz harasztja
Vadászház
Sétaút
Erdészház
Bokor-ülés
Dudás-tanya
Fenyves-erdő
Mónus-hálom
Csillai-föld
Kukucska-tanya
Fácánnevelő
Kukucska-tanya
Bömbös-hegy
Bömbös
Bödös-víz
Kerek-erdő
Semeval
Dögkút
Hevesi-föld
Bömbös út
Ötvenöles út
140
145
150
T18
A
B
C
D
1
2
3
4
5

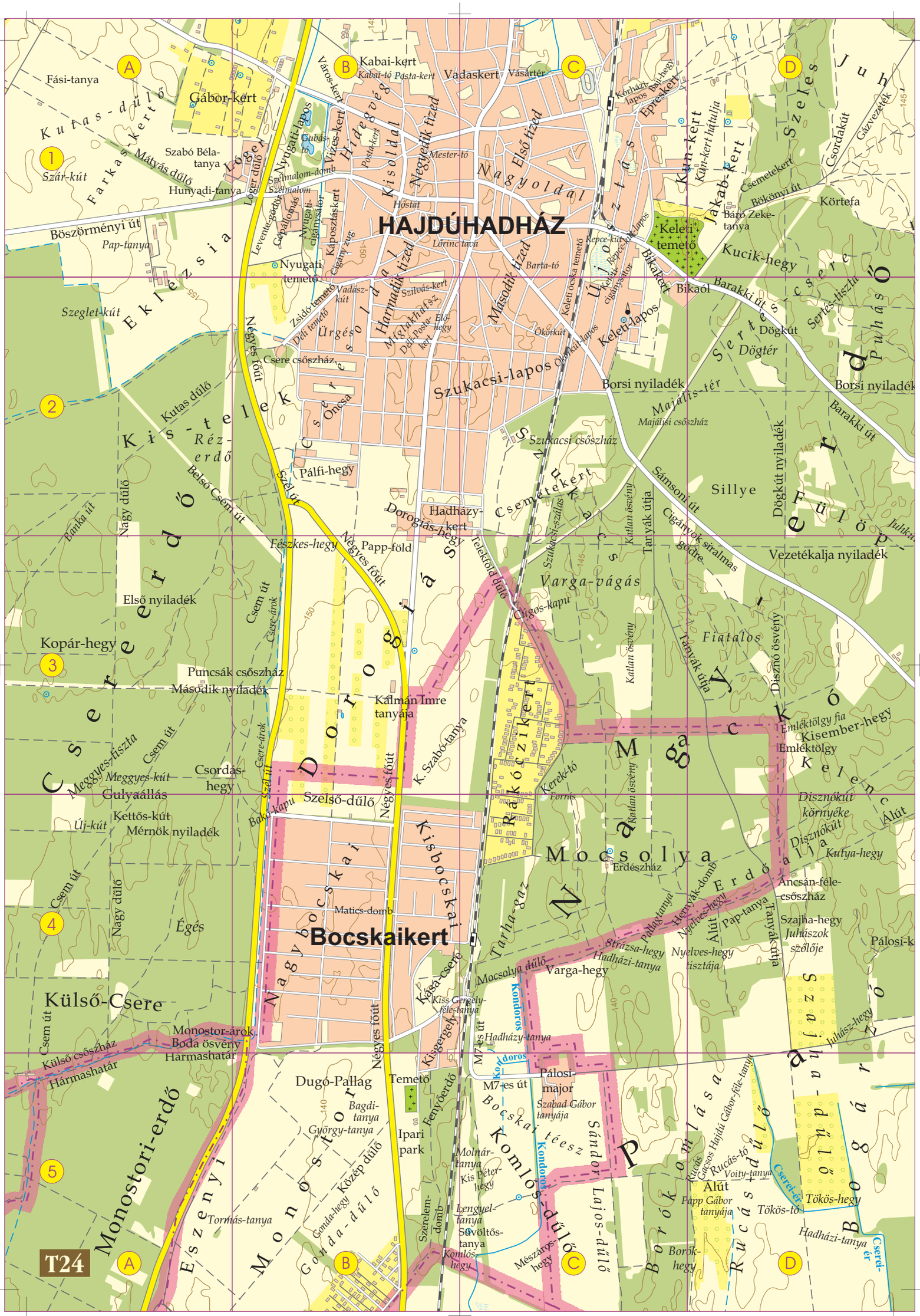

ÚJFEHÉRTÓ
Geszteréd
Bökönyi-folyás
Bökönyi-lapos
Bökönyi-zug
Pósa-gaz
Balkányi-víz
Balkányi-kút-lapos
Balkányi-kút
Ménes-kút-lapos
Ménes-kút
Ökörcsorda-nyomás
Ökörcsorda-kút
Veres Miklós tanyája
Szőlős-hegy
Kerek-hegy
Világos
Guirus-halom
Csikókarám
Degenfeld-tanya
Gázvezeték
Erős-hegy
Zab-hegy
Löki-hegy
Dehenes
Gulyás-hegy
Zsidó-erdő
Deszkakút-lapos
Savanyú-erdő
Szamár-erdő
Alba-szállás
Juhkút
Gulyakút
Deszpoly-hegy
Katona-kút
Kisgulya-nyomás
HAJDÚSÁMSON
T19

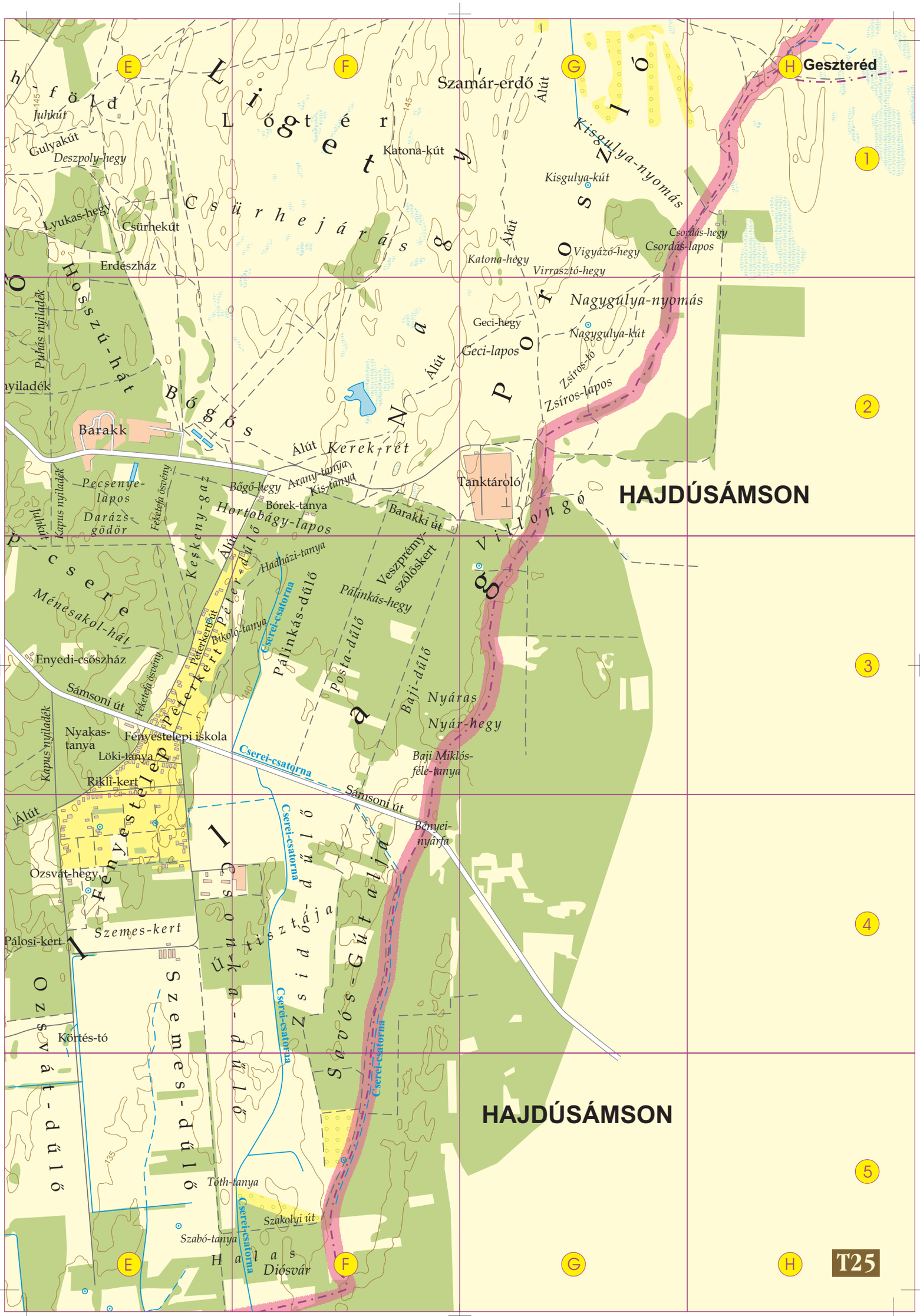

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Békás-halom
Békás csapszék
Liliom csárda
Brassó-ér
S. Molnár Imre bácsi tanyája
Gargya Imre bácsi tanyája
Kispróda
Kispródi-halom
Brassói-zug
Fábián Sándor tanyája
Uzonyi-tanya
Lenti-tanya
Ledig dűlő
Nagy Sándor tanya
Kati-tanya
Dóka-tanya
Zilahi-tanya
Dóka-föld
Kövér-tanya
Csuri Szabó-tanya
Kossuth tsz.
Újvárosi határ
Gát mögött
Csonkadűlő
Kettős-halom
Dózsa tsz. iskola
BALMAZÚJVÁROS
BALMAZÚJVÁROS
95
96
100
T20

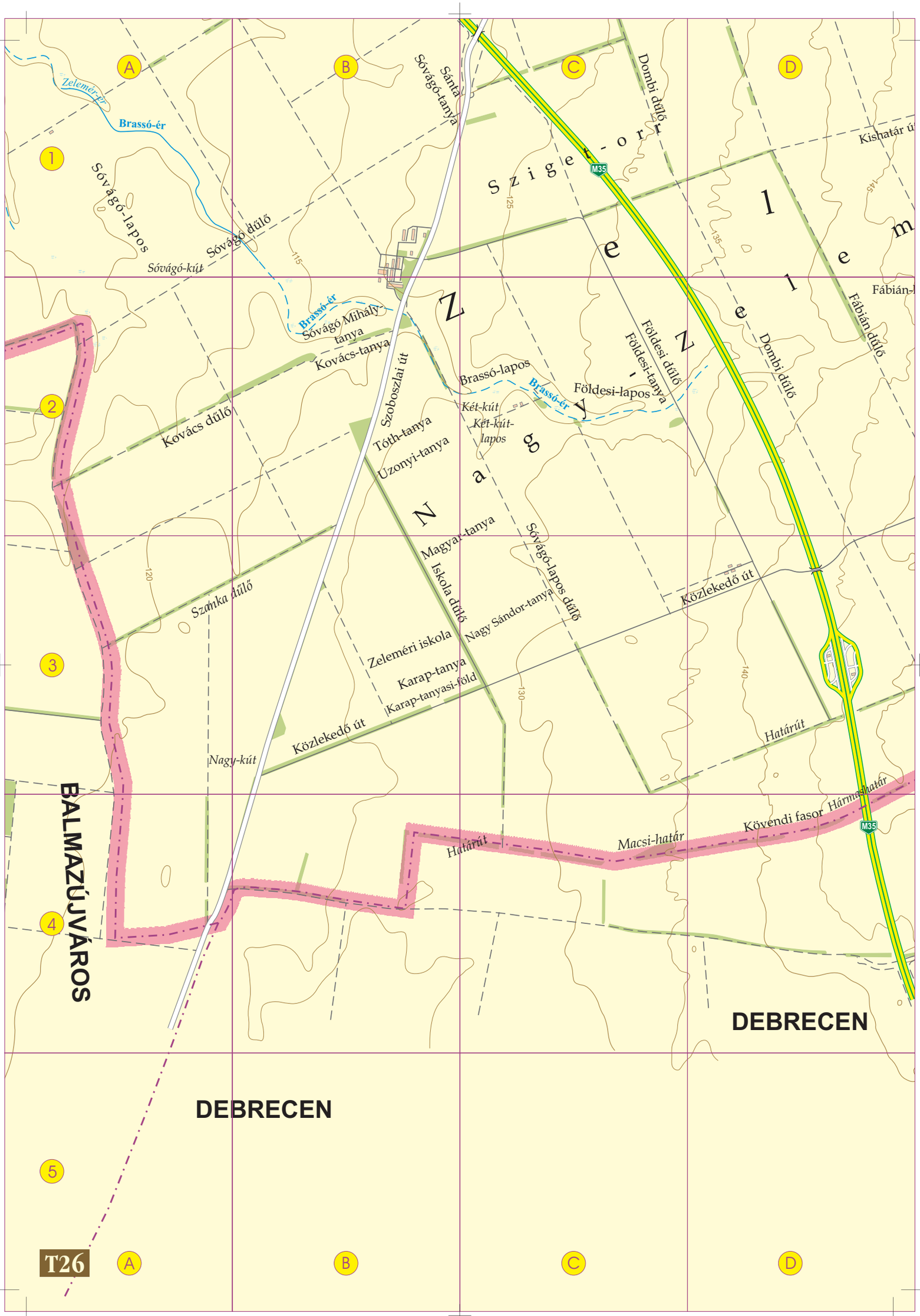

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Borjúkút
Fürdő dűlő
U. Szabó dűlő
Kispródi út
Kovács Dani-tanya
Ószabó dűlő
Harmincötös út
Oroszpap-dűlő
Nyugati-legelő
Polgári út
Harmincötös út
Vida Klára dűlő
Botos-tanya
Gajdán Sári néni tanyája
Egyház-föld
Nyugati-Csordányomás
Szeles csárda
Vida-tanya
Csordalegelő
Kanális
Szeles dűlő
Loncos dűlő
Gáti-halom
Mező dűlő
Mező-tanya
Nyitrai-tanya
Szeles dűlő
Kanális
Kanális-oldal
Béke tészs
Füves-kert
Gát-ér
Brassó-ér
Gát-ér
Gát-nyomás
Gát melléke
Fűz-gát
Dózsa mezőgazdasági termelőszövetkezet
Gát-megi-tanya
Gát-megi-dűlő
Sertéstelep
L. Szabó-tanya
Újvárosi út
Fülöp-dűlő
Paksi dűlő
Zelemér-ér
Brassó-ér
Sóvágó-lapos
Sóvágó-kút
Sóvágó dűlő
Sóvágó-lapos dűlő
Háti-halom
BALMAZÚJVÁROS
Sóvágó Mihály-tanya
Kovács-tanya
Brassó-lapos
Szigetcsorr
Zelemér
Téglagyári-dűlő
Rákos-dűlő
Északi lucernás
Vályogvető gödör
Csónakázótó
Szélmalom
Első tized
Oroszoldal
Hatodik tized
Birki zug
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
Horpaszoldal
Nyugati temető
Gépállomás
Polgári út
Ötödik tized
Vályogvető gödör
Vályogvető gödör
Bene gödre
Déli lucernás
Külső-újvárosi úti iskola
Külső Szoboszlai út
Szoboszlai út
Bereczki-tanya
Bereczki-dűlő
Délilucernási dűlő
H. Varga-tanya
Sánta Sóvágó-tanya
M35
M35
T21

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Északi-lucernás
Árokalja
Nadrágos-kert
Kullogó
Külső-Fehértói utca
Derítő
Homok-dűlő
Homokkert
Keleti-lőgelő
Keleti-Csordanyomás
Bagoly-lapos
Csöreg-nyárfás-lapos
Téglási út
Epreskert-lucernás
Epreskert
Vénkert
Cserehát
Hamar-dűlő
Hajdú-tanya
Második tized
Város-kert
Első tized
Kis-Varjas
Varjas
Keleti Ipartelep
Vágóhíd
Zsidó temető
Keleti temető
Szélmalom
Hadházi út
Kis-Löki-tanya
Új-Boeskaikert
Vágóhíd dűlő
Löki-tanya
Templom tér
Hugyos
Harmadik tized
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
Hetedik kerület
Középkert
Nagy-Löki-tanya
Második Kongresszus téesz
Berena-halom
Tetű-halom
Ördöngös-halom
Ötödik tized
Negyedik tized
Löki dűlő
Szúnyog-halom
Szúnyog dűlő
Édenkert
Újosztás
Pallagi út
Sütő dűlő
Bene gödre
Harmincötös út
Külső Szoboszlai út
Zaboskert
Kisböszörmény
Cseh dűlő
Közép-Ugar
Keleti-Ugar
Veres dűlő
Zsemberi dűlő
Délilucernás-csatorna
Délilucernás
Elő-hát
Szil-háti Ugar
Külső Debreceni út
Csap Péter-halom
Zsemberi téesz
Zsemberi-tanya
Fekete Gábor-cseszháza
Kishatár út
Hegyes-határ
Szil-hát
Ugar
Pálfakatelep
Messzelátó út
Messzelátó-domb
Messzelátó kocsma
Derék út
Lányi-domb
Dobó-tanya
Harmincötös út
Dombi-dűlő
Sziget-orr
M35
Kishatár út
Kis-Zelemér
Fekete Gábor dűlő
Nagy-Zelemer
Vince dűlő
Zsemberi dűlő
Földesi dűlő
Dombi dűlő
Fábián-kert
Fábián dűlő
Bodnár dűlő
Bodnár-tanya
Szendtelke
Balogh-tanya
Hegedűs-tanya
Telek-halom
Irigyli csárda
Bekötőút
T22

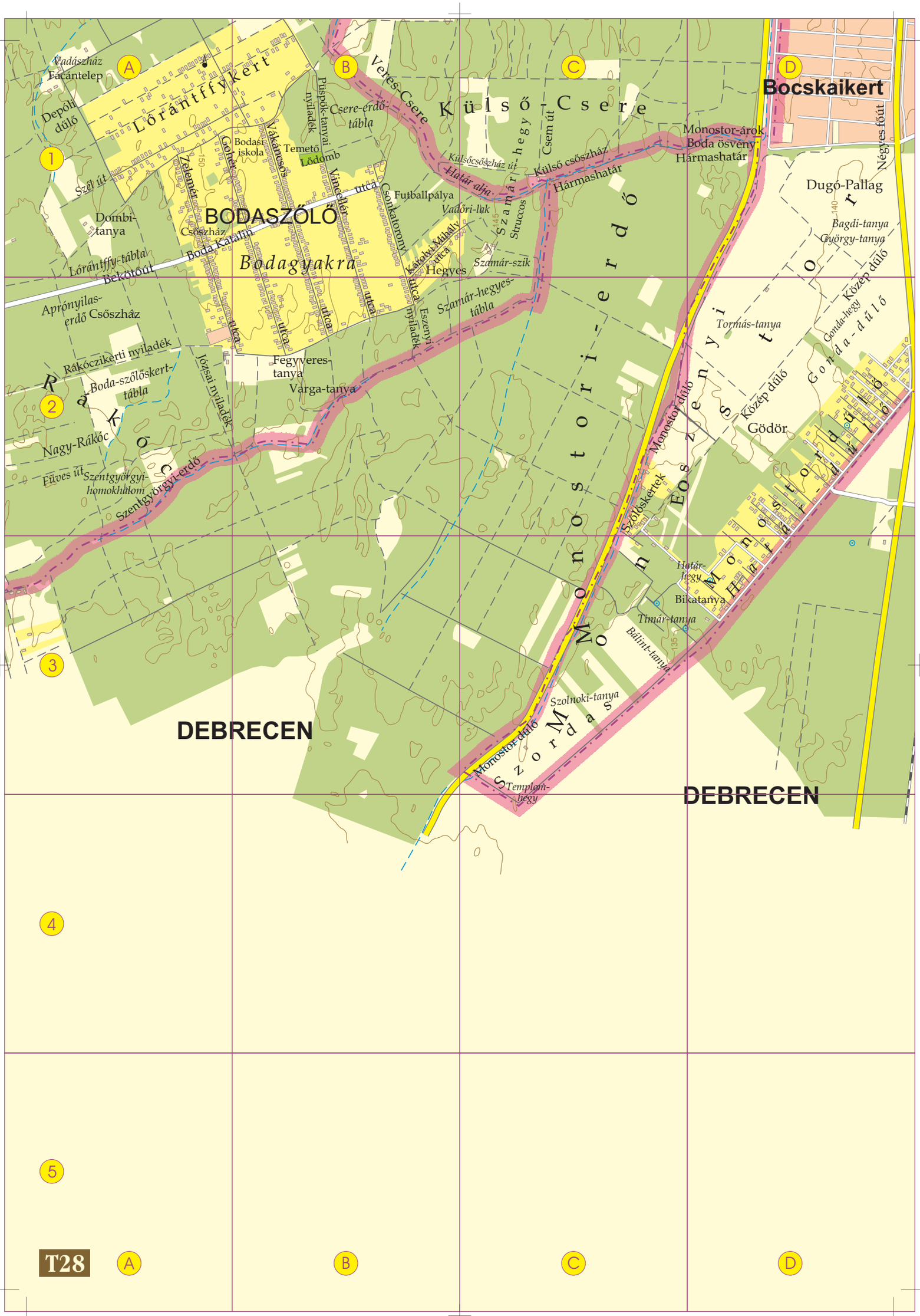

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Csaher
Kutas-dűlő
Kutas-erdő
Peresi-erdő
Tormás-erdő
Cserefás-erdő
Belső-erdő
Boda-erdő
Depóli-erdő
Lóránffykert
Bodagyakra
BODASZŐLŐ
DEBRECEN
T23
Hadházi út
Böszörményi út
Kutasi erdészház
Ignáth-tanya
Sebestyén-tanya
Bácsi Lajos-tanya
Csendre Enyedi-tanya
Paradicsom
Kis-Paradicsom
Kis-Horthy
Fási-tanya
Bolgal-Sores-Csemegés
Mátyás-kert
Póka-tanya
Gulyás dűlő
Szárkút dűlő
Szár-kút
Púpos-hegy
Zrínyi-szőlőskert
Csahér-szőlőskert
Batthyány-szőlőskert
Petőfi-szőlőskert
Nagy-Bocskai-szőlőskert
Kis-Bocskai-szőlőskert
Homokhordó
Méhészházi-tábla
Felső-Bodzás
Csahéri-tábla
Bodzás
Méhészház
Véderdő-tábla
Tolvaj-kút-tábla
Őrlők árka
Szeglet-kút
Tormás-demeteri út
Diós-telek-tábla
Fagy-völgyes-tábla
Löger-nyiladék
Első-őrházi-tábla
Útkaparóház-tábla
Első csőszház
Peresi út
Kelepce nyiladék
Homokgödör
Homokbánya-tábla
Facánnevelő nyiladék
Facántelepi nyiladék
Salamon dűlő
Salamon dűlő-tábla
Salamon
Görbe nyiladék
Pócsi-tábla
Szilas-tábla
Rác-kút-tábla
Méhészházi nyiladék
Nagy nyiladék
Kutas-árok
Marci-gaz-árok
Marci-gaz
Banda téri tábla
Banda tér
Bocskai-tábla
Bocskai nyiladék
Kis-Bocskai-tábla
Kis-Bocskai nyiladék
Máté út
Közép deréknyiladék
Tormás-tábla
Rókaporozó
Rókaporozó nyiladék
Új-kút-tábla
Csemetekert
Ugar-oldali-tábla
Gyertyánfás-tábla
Gyertyános-tölgyes
Naplopók útja
Kerek-gazi-tábla
Kerek-gaz
Banka út
Csiszár-kút környéke
Kopár-hegy
Gázvezeték
Szénkút
Nyárfás-tábla
Horthy Miklós-tábla
Fehér-hegyi-tábla
Fehér-hegy
Fehér-hegy-kút
Peresi csőszház tábla
Kis-Bence-hegy
Fenyves
Disznókarám-tábla
Kápolna-hegy
Kápolna út
Tisztilak
Peresi-szántó
Peresi-szántó-tábla
Hiadárárok
Gyöngyvirágos-tölgyes
Erdőőri lak-tábla
Oláh-tábla
Sasfészkes-tábla
Kis-Bidesguti-erdő
Hármashatár
Bides-Guti-erdő
Négyes kapu
Peresi csőszház
Mérnök nyiladék
Szőlős nyárfa
Új-kút
Büdös-kúti csőszház
Nagy-Bidesguti-erdő
Püspök-tábla
Tiszti lak tábla
Erdészlak
Ördög-árok
Határárok
Püspök-tanya
Pulykatelep
Pihenőház
Baltazár-kastély
Kelemen erdeje
Kis-kút-tábla
Forrás-tábla
Forrás
Pallagi út
Fegyveres-tábla
Vadászház
Bence hegye
Bides-Guti-szántó
Facántelep
Püspök-tanyai nyiladék
Határ alja
Veres-Csere
Külső-Csere
Zeleméri út
Csem út
Csere-erdő-tábla
Kis-Rákóc
Kis-Rákóc-tábla
Depóli dűlő
Kis Ferenc-hát
Kis Ferenc erdeje
Kis Ferenc-hát-tábla
Lóránffy-kert
Bodai-iskola
Temető
Lódomb
Vákárcsos
Gohér
Zeleméri út
Szélút
Dombi-tanya
Csőszház
Boda Katalin
Mancellér utca
Csonkatorony utca
Futballpálya
Vadőri-lak
Kölcsey Mihály utca
Hegyes
Szamár-szik
Szamár-hegy
Struccos
Külsőcsőszház út
Külső csőszház
Hármashatár
Zákány
Pulykatelep
Lóránffy-tábla
Bekötőút
Konyári-rész
Baranyi-rész
Szalai-sarok
Major
Lédig dűlő
Csonka torony
Zeleméri-halom
Olajtároló
Zeleméri őrház
Apró-nyilaserdő
Rákóczikerti nyiladék
Fegyveres-tanya
Eszenyi utca
Szamár-hegyes-tábla
Gábor dűlő
csárda

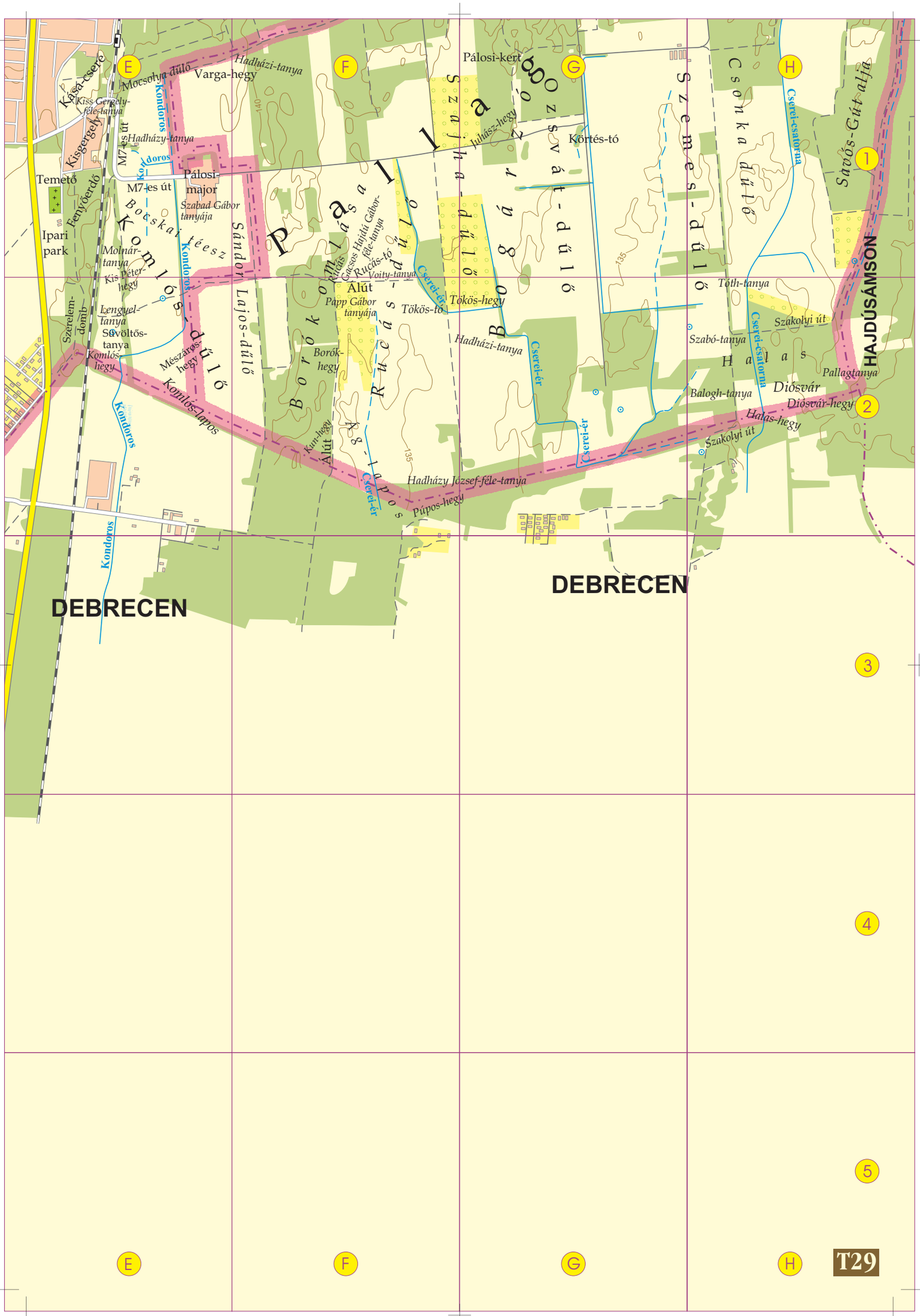

HAJDÚHADHÁZ
Bocskaikert
Kabai-kert
Kabai-tó
Pásta-kert
Vadaskert
Vásártér
Gábor-kert
Fási-tanya
Szabó Béla-tanya
Hunyadi-tanya
Szár-kút
Böszörményi út
Pap-tanya
Szeglet-kút
Nyugati temető
Zsidó temető
Déli temető
Vadász-kút
Szőlős-kert
Ürgés
Mester-tó
Hóstát
Lőrinc tava
Barta-tó
Ökörkút
Keleti ócska temető
Keleti-lapos
Bikakert
Bikaól
Keleti temető
Kucik-hegy
Dögkút
Dögtér
Borsi nyiladék
Majális-tér
Majálisi csőszház
Szukacsi csőszház
Szukacsi-lapos
Szukacsi-szálas
Szukacsi Csemetekert
Sillye
Sámsoni út
Cigányok síralmas
Dögkút nyiladék
Vezetékalja nyiladék
Barakki út
Sertés-tisztás
Sertés-tó
Pusztás-erdő
Fülöp-erdő
Juhkút
Tanyák útja
Varga-vágás
Cigós-kapu
Fiatalos
Disznó ösvény
Katlan ösvény
Rákóczi-kert
Kerek-tó
Forrás
Disznókút környéke
Disznókút
Kutya-hegy
Kisember-hegy
Emléktölgy
Emléktölgy fia
Kelenc
Álút
Mocsolya
Erdészház
Ancsán-féle-csőszház
Szajha-hegy
Julhászok szőlője
Pálosi-k
Pap-tanya
Tanyák útja
Pallag-tanya
Hernyák-domb
Nyelves-hegy
Nyelves-hegy tisztája
Strázsa-hegy
Hadházi-tanya
Varga-hegy
Mocsolya dűlő
Tarha-gaz
Nagy-erdő
Julhász-hegy
Kis-telek
Rézerdő
Kutas dűlő
Kutas-dűlő
Farkas-kert
Mátyás dűlő
Löger dűlő
Löger
Szélmalom-domb
Szélmalom
Cubás-
Nyugati-lapos
Vízes-kert
Városkert
Hídegyes
Postakert
Kisoldal
Negyedik tized
Mester-tó
Nagyoldal
Első tized
Második tized
Harmadik tized
Ürgés oldal
Vadász-kút
Szőlős-kert
Mély-Iható
Dél-Posta-kert
Elő-hegy
Csere csőszház
Csere Oncsa
Szukacsi-lapos
Ökörkút-lapos
Újosztás
Repce-kút
Repce-kút-lapos
cigánysátor
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Jakab-kert
Baró Zeke-tanya
Csemetekert
Bökönyi út
Körtefa
Szeles
Csordakút
Gázvezeték
Kórházi-lapos
Bail-hegy
Epreskert
Levente-gödör
Cigány zug
Káposztáskert
Nyugati cigánysátor
Nyugati-lapos
Gubás-
Vízes-kert
Pásta-k

Geszteréd
Szamár-erdő
Katona-kút
Kisgulya-kút
Kisgulya-nyomás
Csordás-hegy
Csordás-lapos
Vigyázó-hegy
Virrasztó-hegy
Katona-hegy
Nagygulya-nyomás
Nagygulya-kút
Geci-hegy
Geci-lapos
Zsíros-tó
Zsíros-lapos
Tanktároló
HAJDÚSÁMSON
Barakk
Kerek-rét
Aranyturnya
Kis-tanya
Bőgő-hegy
Bórek-tanya
Hortobágy-lapos
Barakki út
Hadházi-tanya
Veszprémy-szőlőskert
Pálinkás-hegy
Pálinkás-dűlő
Posta-dűlő
Baji-dűlő
Nyáras
Nyár-hegy
Baji Miklós-féle-tanya
Bényei-nyárfa
Bikoló-tanya
Péterkerti Péter-dűlő
Péterkerti út
Cserei-csatorna
Sámsoni út
Fényvestelepi iskola
Nyakas-tanya
Löki-tanya
Rikli-kert
Fényvestelep
Ozsvát-hegy
Szemes-kert
Pálosi-kert
Körtés-tó
Szemes-dűlő
Ozsvát-dűlő
Útnyíltpusztai-dűlő
Szidóája
Sávos-Gúta
Tóth-tanya
Szakolyi út
Szabó-tanya
Halas
Diósvár
Pecsenye-lapos
Darázs-gödör
Ménesakol-hát
Hosszú-hát
Csürhejárás
Csürhekút
Erdészház
Lyukas-hegy
Deszpoly-hegy
Gulyakút
Juhkút
Lőgtér
Kapus nyiladék
Fekete-fás ösvény
Kesken-gáz
Vízlongó
Poros
Ö
HAJDÚSÁMSON
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T25

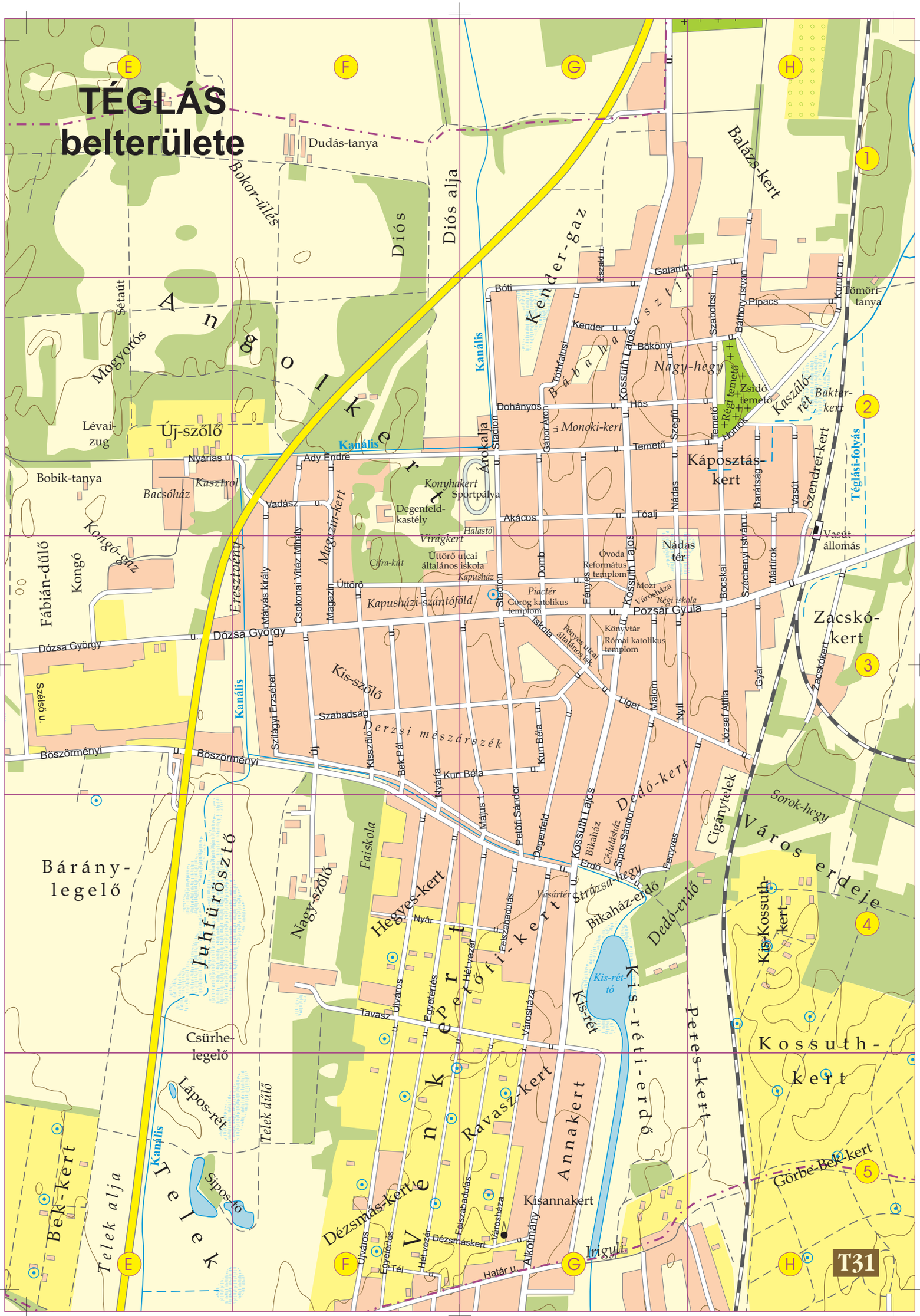

A
B
C
D
1
2
3
4
5
Zeleméri-víz
Brassó-ér
Sóvágó-lapos
Sóvágó-kút
Sóvágó dűlő
Sóvágó-tanya
Sánta
Szigetcsörr
M35
Dombi dűlő
Kishatár út
Szelleme
Fábián-dűlő
Brassó-ér
Sóvágó Mihály-tanya
Kovács-tanya
Kovács dűlő
Szoboszlai út
Brassó-lapos
Két-kút
Két-kút-lapos
Földesi dűlő
Földesi-tanya
Földesi-lapos
Tóth-tanya
Uzonyi-tanya
Nagy-ág
Magyar-tanya
Iskola dűlő
Sóvágó-lapos dűlő
Közlekedő út
Szánka dűlő
Zeleméri iskola
Nagy Sándor-tanya
Karap-tanya
Karap-tanyasi-föld
Közlekedő út
Határút
Nagy-kút
Határút
Macsi-határ
Kövendi fasor
Hármashatár
BALMAZÚJVÁROS
DEBRECEN
DEBRECEN
T26

E
F
G
H
Dobó-tanya
Lányi-domb
Zsemberi dűlő
Fekete Gábor dűlő
Fegyveres-tábla
Forrás
Vadászház
Fácántelep
Kis-Rákóc
Kis-Rákóc-tábla
Boda-erdő
Depóli dűlő
Kis Ferenc-hát
Kis Ferenc erdeje
Kis Ferenc-hát-tábla
Szélút
Pulykatelep
Zákány
Depóli-erdő
Dombi-tanya
határ út
Vince dűlő
Bodnár dűlő
Fábián-kert
Bodnár-tanya
Akasztó-laponyag
Szendtelke
Balogh-tanya
Hegedűs-tanya
Baranyi-rész
Konyári-rész
Telek-halom
Irigyli csárda
Szalai-sarok
Major
Bekötőút
Zeleméri őrház
Olajtároló
Zeleméri-halom
Csonka torony
Csonka torony dűlő
Irigyli út
Ládig dűlő
Bodnár-ház-tábla
Apró-nyilaserdő
Kányási
Mély-völgyi csapszék
Harmincöles út
Hegedűs dűlő
Pulykatelep
Zeleméri-tábla
Ládig-erdő
Kozma-tanya-tábla
Sipos-tanya
Kozma-tanya
Nagy-Rákóc
Közlekedő út
Zója tészk
Növendékúszó-telep
Tócó
Zeleméri-földvár
Füves út
Gaál-tanya
Gaál-lapos
Szérűskert
Rákóczi-kert
Nagy-Rákóc-tábla
Tornyas-tanya
Debreceni-rész
Kövendi dűlő
Kövendi fasor
Csege-halom
150
155
140
135
130
1
2
3
4
5
DEBRECEN
DEBRECEN
M35
T27

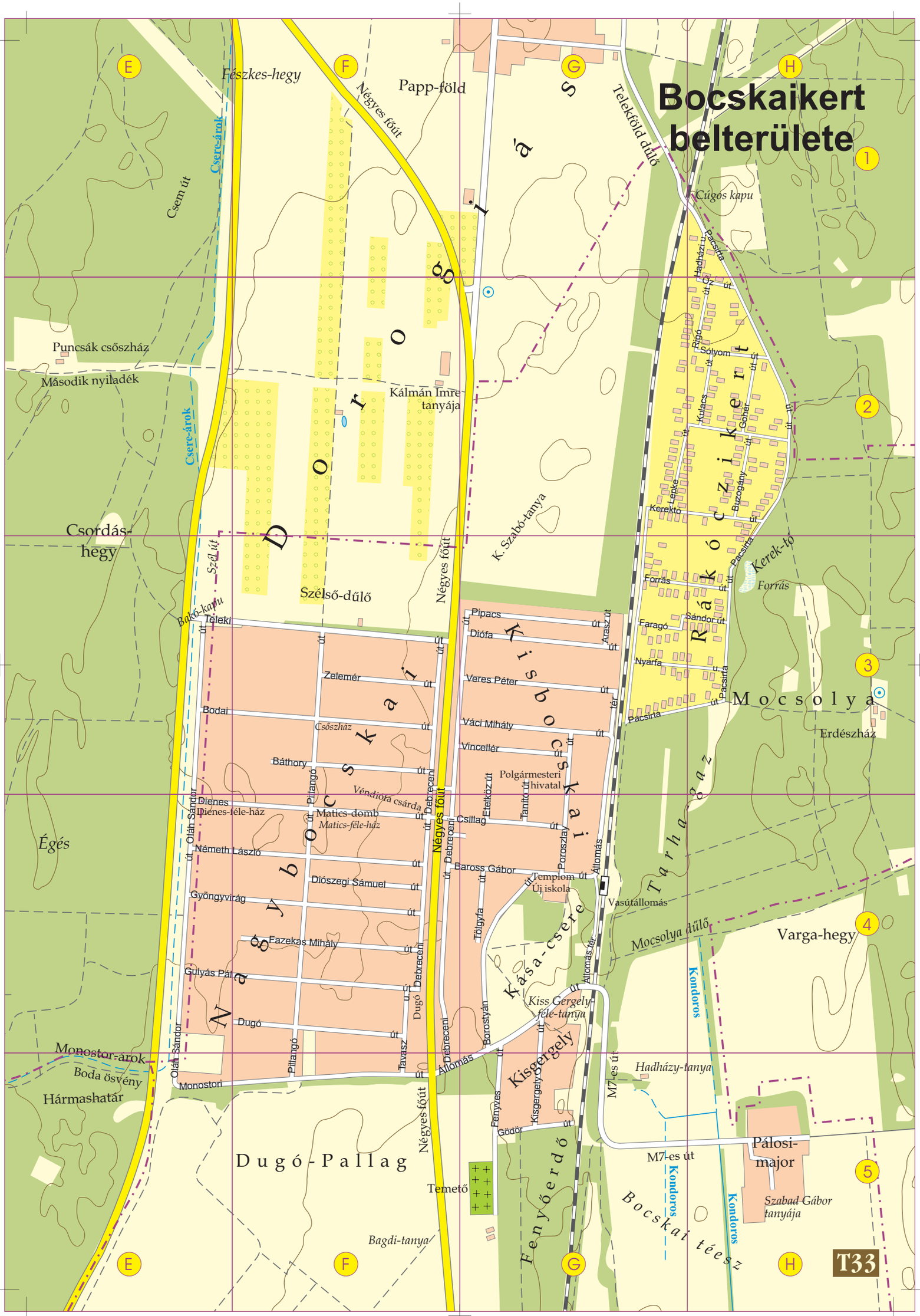

Vadászház
Facántelep
Depói dűlő
Lóránffy Kert
Bodasi iskola
Temető
Lődomb
Vákánerdő
Piüspök-tanyai nyiladék
Csere-erdő-tábla
Veres-Csere
Külső-Csere
Bocskaikert
Monostor-árok
Boda ösvény
Hármashatár
Négyes főút
Szél út
Zelemér
Gólhát
Vincellér utca
Csonkatorony utca
Futballpálya
Vadőri-lak
Külsőcsőszház út
Határ alja
Külső csőszház
Hármashatár
Szamár-hegy
Csem út
Strucos
Dugó-Pallag
Bagdi-tanya
György-tanya
Közép dűlő
Dombi-tanya
BODASZŐLŐ
Csőszház
Boda Katalin
Bodagyakra
Kalotyi-Mihály utca
Hegyes
Szamár-szik
Lóránffy-tábla
Bekötőút
Aprónyilas-erdő Csőszház
Szamár-hegyes-tábla
Eszenyi nyiladék
Monostor-erdő
Eszenyi-tanya
Tormás-tanya
Gonda-hegy
Gonda-dűlő
Rakóczikerti nyiladék
Boda-szőlőskert-tábla
Józsai nyiladék
Fegyveres-tanya
Varga-tanya
Rákóczi út
Nagy-Rákóc
Füves út
Szentgyörgyi-homokhalom
Szentgyörgyi-erdő
Monostor dűlő
Szőlőskertek
Gödör
Monostor-tanya
Határ-hegy
Bikatanya
Timár-tanya
Bálint-tanya
Szolnoki-tanya
Szőrmás
Templom-hegy
DEBRECEN
DEBRECEN
A
B
C
D
1
2
3
4
5
T28

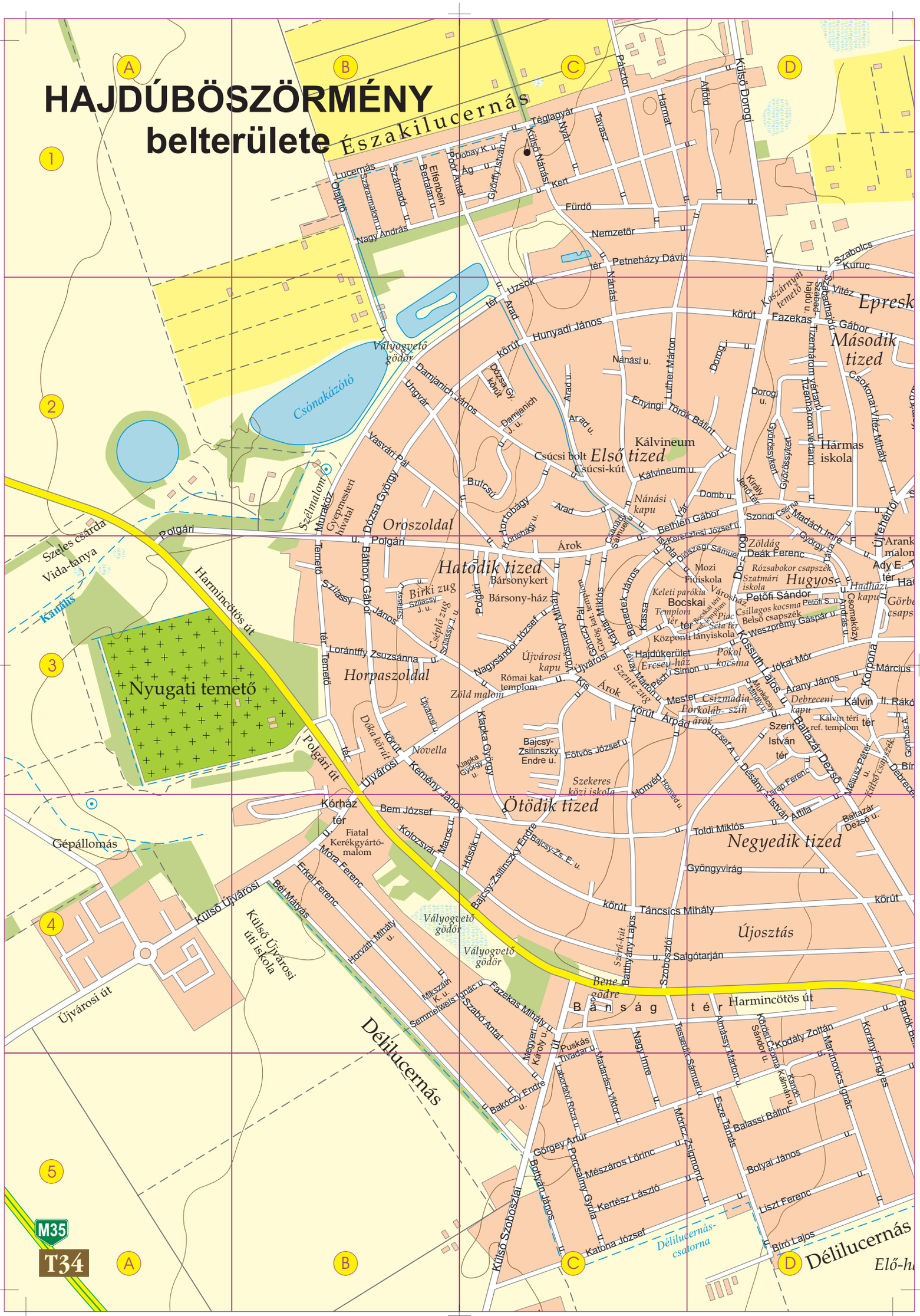

E
F
G
H
1
2
3
4
5
Kása-csere
Kiss Gergely-féle-tanya
Kisgergely
Mocsolya dűlő
Varga-hegy
Hadházi-tanya
Kondoros
M7-es út
Hadházy-tanya
Temető
Fenyőerdő
Pálosi-major
Szabad Gábor tanyája
M7-es út
Ipari park
Bocskai téesz
Molnár-tanya
Kis Péter-hegy
Kondoros
Komlós-dűlő
Szerelem-domb
Lengyel-tanya
Süvöltős-tanya
Komlós-hegy
Mészáros-hegy
Komlós-lapos
Kondoros
Kondoros
Sándor Lajos-dűlő
Pálosi-kert
Szuhai-dűlő
Julász-hegy
Körtés-tó
Szeműes-dűlő
Csonka dűlő
Cserei-csatorna
Savós-Gút alja
HAJDÚSÁMSON
Pálosi-dűlő
Bokros-dűlő
Rucás-dűlő
Csacsos Hajdú Gábor-féle-tanya
Rucás-tó
Voity-tanya
Cserei-ér
Álút
Papp Gábor tanyája
Tökös-tó
Tökös-hegy
Borók-hegy
Kun-hegy
Ás-lapos
Hadházy József-féle-tanya
Púpos-hegy
Hadházi-tanya
Cserei-ér
Tóth-tanya
Szakolyi út
Szabó-tanya
Halas
Pallagtanya
Balogh-tanya
Diósvár
Diósvár-hegy
Halas-hegy
Szakolyi út
Cserei-ér
DEBRECEN
DEBRECEN
T29

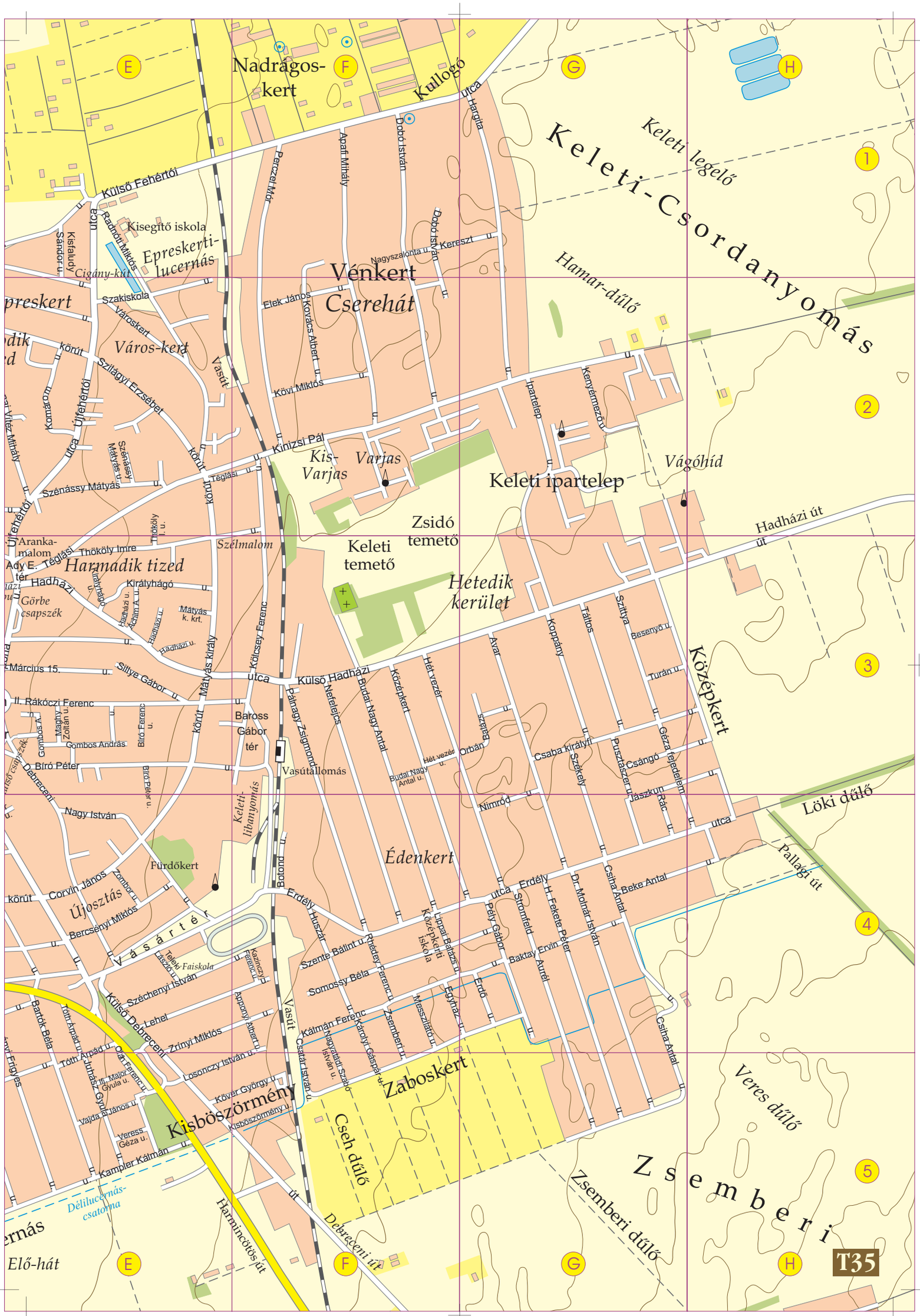

HAJDÚDOROG
belterülete
A
B
C
D
1
2
3
4
5
Tokaji út
Fürj-ér
Epreskert
Rákóczikert
Egyes-dűlő
Kettes-dűlő
Hármas-dűlő
Város-kert
Pipis-hegy
Nagy-szőlő-domb
Ménteleptől
Petőfi Sándor
Ménteleptől
Ménteleptől úti óvoda
Három-halom
Homok zug
Gyep
Pacsirta u.
körút
Vércse
Lőtér
Lőtér
Homokos-gödör
Újtemető
Búza-kocsma
Vágóhíd
Gólya
Mocsár
Kozák kútja
Nap
Vágóhídi-gyep
Nánási út
Nánási-kút
Kuruc
Zsidó temető
Nánási
Kákóczi
Virág
Görög Demeter
Zöld
Iskolakert
Homok-sziget
Homok u.
körút
Hergut Ilka boltja
Kossuth
Szegénység háza
Birka
Áncsán kútja
Vörösmarty
Jeles György u.
Széchenyi
Szélmalom
Köztemető
Tanító
Tanító
Kápolna
Görög kat. gimnázium
Új u.
Telek
Új sor
Kis
zug
Lakatos u.
Téglagyár
Ady Endre
Ady Endre
Mátyás
Sarló
Kastély
Dózsa Gy.
Kovács
Kistelep u.
Diófa
Újtelep
Újtelep
Kesken u.
Mátyás
Fogadó
Mátyás zug
Csődör boltja
Vidító
Vidító
Nyíl
Vasút
Okin
Vasút
Vasútállomás
Bakterház
Sportpálya
Vásártér
Tehénvásár-kert
Disznóvásár-kert
Lóvásár-kert
Benzinkút
Mázsaház
Faraktár
Tangazdaság
Vasút
Bocskai
Tű u.
Gyepszél
Kerek-féle csapos kút
Hegytizedi temető
Kút
Töpéri u. part
Nagyító u.
Nagy-tó
Posta zug
Szőlőskert u.
Gyepszél
Muszka-halom
Gyepszél
Farkas zug
Malom u.
Tóthi Pali malma
Gördeszkapálya
Ifjúsági szálló
Fürdő
Tokaji
Tokaji
Tokaji
Régi Tokaji
Nagyító u.
Füzes
Halászcsárda
Nyíregyházi
Kenyergyár
Tyúktúr
Sörpalackozó
Városkert
Lázár Lajos boltja
Magyar
Lap
Lap
Zsák
Kiss János
Galamb
Keleti
Kötő
Csonka
Könyök u.
Lakatos-féle bolt
Jazzkovács u.
Párttház
Dohrovszki-féle-ház
Zsidó templom
Túriné boltja
Ancza kútja
Bagoly zug
Rigó zug
körút
Út
Orvosi rendelő
Tejcsarnok
Görög kat. ált. isk.
Park
Dohány u.
Helytörténeti múzeum
Zsidó fürdő
Park áruház
Park
Vasvári Pál tér
Fehértói
Keleti
Ancza Gyuri kocsmája
Csalogány u.
Bivaly kocsmája
Bivaly kútja
Liklik boltja
Liklik köze
Kapus-féle-bolt
Lukács zug
Vig
Vasvári Pál
út
Vágott-hegyi malom
Gyuró Gergely kocsmája
Sarok
Sarok óvoda
Hajdú presszó
Hősök útja
Művelődési ház
Könyvtár
Pagoda
Mozi
Novella
Rétvész-kocsma
Csendőr-laktanya
Iskola
Tanítók útja
Tanítók útja
Marx Károly u.
Lenin-tér
Toborzó
Kápolna
Domb
Hunyadi
Fürdő u.
Kiss Miklós-kocsma
Jókai
Tégla
Darabos
Korondán kútja
Agyag
Mester
Idősek napközi otthona
Rózsa
Tájház
Teckó lányok köze
Rózsa kútja
Böszörményi
Böszörményi
Böszörményi zug
Palinca kútja
Kozma kocsmája
körút
Fürdő u.
Mester u.
Juhos zug
Árpád
körút
Gáti zug
Roth-féle vegyesbolt
Árpád
Gyuró boltja
Vásár
Síró Dani kocsmája
Márka
Dohánybeváltó
Dohánybeváltó
Fabrika-kert
Gáti
Nyárfa u.
Korcsolyapálya
Kórház
Márkuly kútja
Kórház
Kórház úti óvoda
Papp Pista malma
Frenkel-féle-ház
Hajnal
Agyag
Kórház
Vásárhelyi
Vásárhelyi
Vásárhelyi u.
Nagysándor
Nagysándor
Nagysándor u.
Fürdő
Csikós-lapos
Fodor Miklós tanyája
Szakál Imre tanyája
Számmal jelzett helyek
1 Polgármesteri hivatal
Tűzoltólaktanya
2 Téeszíroda
3 Hajdúk kútja
Kiss-pékség
Piaci kút
Segítő Mária
Hitelbank
4 Petőfi tér
Megváltó gyógyszertár
5 Grünfeld-nyomda
Grünfeld-sarok
6 Grünstein Heléna boltja
Reichmann-féle-ház
7 Bocskai
Római plébánia
8 Iskola úti iskola
9 Olajág gyógyszertár
Játszótér
Hadas-kalaposbolt
10 Kántorlakás
Igazgatói lakás
11 Szent György patika
12 Református templom
Református gyülekezeti ház
13 Szív utcai óvoda
Kántorház
Paplakás
14 Római katolikus templom
Boldizsár-féle-ház
15 Görög katolikus templom
Zarándokház
Gólyavár
Parókia
Erődfal
16 Móra Ferenc általános iskola
Líceum
T30
Első kerület
Második kerület
Harmadik kerület
Negyedik kerület

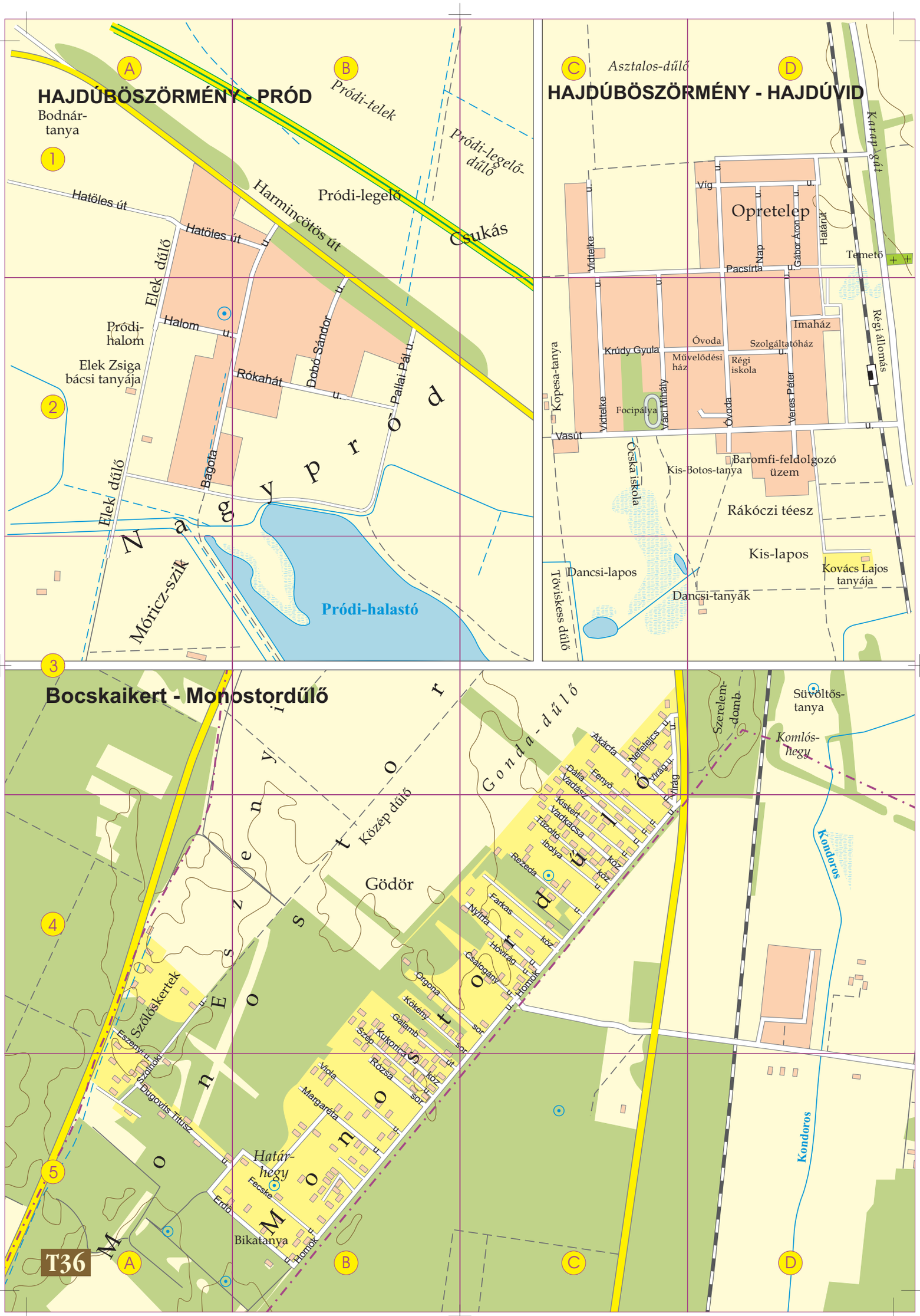

TÉGLÁS
belterülete
Dudás-tanya
Bokor-üllés
Diós alja
Diós
Kender-gaz
Balázs-kert
Sétaút
Mogyorós
Anonkert
Bóti
Galamb
Tömörí-tanya
Pipacs
Kender
Bökönyi
Nagy-hegy
Zsidó temető
Régi temető
Kaszáló-rét
Bakter-kert
Dohányos
Hős
Monoki-kert
Homok
Lévai-zug
Új-szőlő
Kanális
Nyárfás út
Ady Endre
Árokalja
Stadion
Temető
Káposztás-kert
Szendrei-kert
Téglási-folyás
Bobik-tanya
Bacsóház
Kasztrol
Konyhakert
Sportpálya
Degenfeld-kastély
Virágkert
Halastó
Akácos
Tóalj
Nádas
Vasút-állomás
Kongó-gáz
Fábián-dűlő
Kongó
Cifra-kút
Úttörő utcai általános iskola
Kapusház
Óvoda
Református templom
Nádas tér
Mozi
Városháza
Régi iskola
Pozsár Gyula
Kapusházi-szántóföld
Piactér
Görög katolikus templom
Könyvtár
Római katolikus templom
Zacskó-kert
Dózsa György
Kis-szőlő
Szabadság
Derzsi mészárszék
Liget
Böszörményi
Bárány-legelő
Juhfürösztő
Faiskola
Nagy-szőlő
Hegyes-kert
Nyár
Dedó-kert
Cigánytelek
Sorok-hegy
Város erdeje
Bikaház-erdő
Dedó-erdő
Kis-rét-tó
Kis-rét
Kis-rétí-erdő
Kossuth-kert
Csürhe-legelő
Lápos-rét
Telek dűlő
Telek alja
Telek
Sipos-tó
Bek-kert
Vinkeperti-kert
Ravasz-kert
Annakert
Dézsmás-kert
Kisannakert
Irigyi
Görbe-Bek-kert
T31

HAJDÚHADHÁZ
belterülete
Vénkert
Irigyli
Vén-kert
Gugyori
Savanyító üzem
Vágóhíd
Lúcskos
Határ
Határ dűlő
Kalapács u.
Bánomkert
Kalapácsok dombja
Kabai-kert
Táncsics Mihály
Szegénység ház
Vadaskert
Vadas csárda
Vadas-kút
Mázsaház
Vásártér
Cédulaház
Vadas
Kabai-tó
Posta-kert
Dorogi
Város-Kert
Arany János
Városkert
Borjúkút
Nagy malom
Kaffler sarok
Galambos
Tompa Mihály
Mókeri
Baji zug
Dr. Földi János
Kát. templom
Mónár zug
Rákóczi
Deák Ferenc
Nagy híd
Mester-tó
Gubás-tó
Vízes-kert
Hídegség
Kisoldal
Nyugati-lapos
Dr. E. Kiss Sándor u.
Csokonai
Jókai
Cibere zug
Patika zug
Görény sarok
Görény-kút
Damjanich
Farkas zug
Bocskai
tér
Piac
Nagyoldal
Hajnal
Hajdú
Dobó
Mester
Hunyadi
Kossuth
Vörösmarty
Szélmalom-domb
Szélmalom
Szar-hegy
Bezerédi
Csákó köz
Péter Róza sarok
Kásamalom
Bethlen
Szűk u.
Tompa Mihály
Hóstát
Lázár vilmos u.
Ozsvát-kút
Kecskés zug
Óvoda u.
Szűkí
Kiság u.
Nagyág
Kisoldal
Szécsényi
Gallagós
Kásamalom
Bem József
Honvéd u.
Festő
Szalmad
Hajnal csapszék
Ábrás zug
Szuna zug
Szeles-malom
Cserehögár
Átmos
Nap
Árpád
Repce-kút
Repce-kúti-lapos
Temető
Keleti temető
Bikakert
Bikaól
Levente-gödör
Gépállomás
Nyugati-cigánysátor
Kápolnaköz
Kápolnaköz
Káposztáskert
Cigány zug
Kóma zug
Sipos zug
Kis Hangya
Rózsa kocsma
Batthyány
Bercsényi utcai óvoda
Zrínyi
Lőrinc tava
Sirály
Toldi Miklós
Petőfi
Poroszlay óvoda
Tapaszos malom
Horváth-kút
Nyugati temető
Bercsényi
Nagysándor József
Komédia
Virág
Török Ignác
Szilvás-kert
Sarka-kút
Vadász-kút
Zsidó temető
Déli temető
Ürgés
Rózsa
Vértanúk
útja
Béke
Előhegy
Rhédens
Bajcsy-Zsilinszky
Pallagi
Barta-tó
Szilágyi Dániel
Barta zug
Baptista zug
Finta köz
Meleg zug
Loránffy
Keleti Ócska temető
Keleti-cigánysátor
Keleti-lapos
Ökörkút
Ökörkúti-lapos
Trinyi József
Dorogiás
Lehel
Erzsébet
Sugár
Kiss Ernő
Dél-Postakert
Nyíl
Szente-malom
Malom
Szabó Gábor u. Szukácstelepi iskola
Szukácsi-lapos
Pély-Nagy Gábor
Ságvári Endre
Gárdonyi Géza
Radnóti Miklós
Mihály
Móricz Zsigmond
Károlyi M. u.
Kereszt
Károlyi
Erdőalja
Erdő
Katona
István király
Levente
Botond
Nap
Árpád
Sámsoni út
Borsi nyiladék
Orcsa
Cserecsőszház
Zöldfa
Akácfa
Homok
Munkácsy
Görgey
Sillye Gábor
Jászai Mari
Pálfi-hegy
Bedő Albert
Szélső
Hadházy-Keskeny kert
Szeszőzde
Dorogiás-hegy
Papp-föld
Tarlóföld dűlő
Négyes főút
Szél út
Négyes főút
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Epreskert
Epres
Epres út
Kórházi-lapos
Kórház
Vasútállomás
Vasút u.
Szőlős
Baji-hegy
Nefelejcs
Ibolya
Hermus-kocsma
Veszprémy tér
Attila
Rákóczi utcai iskola
Kölcsey
Tó
Téglási
Vásártér
Futballpálya
Nádas malom
Zsindelyes malom
Dr. Földi János
Kláska
Damjanich
Árpád
Diófa
Nyárfa
Bodony u.
Vasút
Vasút u.
Szőlős
Hadi út
Viola
Vénkert
Szederjes
Határ
Kalapács u.
Bánomkert
Vásártér
Vadas
Vadas csárda
Vadas-kút
Mázsaház
Cédulaház
Vásártér
Tó
Kölcsey
Rákóczi utcai iskola
Hermus-kocsma
Veszprémy tér
Attila
Futballpálya
Vasút
Vasút u.
Szőlős
Baji-hegy
Nefelejcs
Ibolya
Kórházi-lapos
Kórház
Vasútállomás
Epres
Epres út
Epreskert
Nádas malom
Zsindelyes malom
Dr. Földi János
Kát. templom
Mónár zug
Rákóczi
Deák Ferenc
Nyárfa
Bodony u.
Árpád
Diófa
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Damjanich
Farkas zug
Görény sarok
Görény-kút
Patika zug
Cibere zug
Dr. E. Kiss Sándor u.
Csokonai
Jókai
Bocskai
tér
Piac
Nagyoldal
Hajnal
Hajdú
Dobó
Mester
Hunyadi
Kossuth
Vörösmarty
Szélmalom-domb
Szélmalom
Szar-hegy
Bezerédi
Csákó köz
Péter Róza sarok
Kásamalom
Bethlen
Szűk u.
Tompa Mihály
Hóstát
Lázár vilmos u.
Ozsvát-kút
Kecskés zug
Óvoda u.
Szűkí
Kiság u.
Nagyág
Kisoldal
Szécsényi
Gallagós
Kásamalom
Bem József
Honvéd u.
Festő
Szalmad
Hajnal csapszék
Ábrás zug
Szuna zug
Szeles-malom
Cserehögár
Átmos
Nap
Árpád
Repce-kút
Repce-kúti-lapos
Temető
Keleti temető
Bikakert
Bikaól
Levente-gödör
Gépállomás
Nyugati-cigánysátor
Kápolnaköz
Kápolnaköz
Káposztáskert
Cigány zug
Kóma zug
Sipos zug
Kis Hangya
Rózsa kocsma
Batthyány
Bercsényi utcai óvoda
Zrínyi
Lőrinc tava
Sirály
Toldi Miklós
Petőfi
Poroszlay óvoda
Tapaszos malom
Horváth-kút
Nyugati temető
Bercsényi
Nagysándor József
Komédia
Virág
Török Ignác
Szilvás-kert
Sarka-kút
Vadász-kút
Zsidó temető
Déli temető
Ürgés
Rózsa
Vértanúk
útja
Béke
Előhegy
Rhédens
Bajcsy-Zsilinszky
Pallagi
Barta-tó
Szilágyi Dániel
Barta zug
Baptista zug
Finta köz
Meleg zug
Loránffy
Keleti Ócska temető
Keleti-cigánysátor
Keleti-lapos
Ökörkút
Ökörkúti-lapos
Trinyi József
Dorogiás
Lehel
Erzsébet
Sugár
Kiss Ernő
Dél-Postakert
Nyíl
Szente-malom
Malom
Szabó Gábor u. Szukácstelepi iskola
Szukácsi-lapos
Pély-Nagy Gábor
Ságvári Endre
Gárdonyi Géza
Radnóti Miklós
Mihály
Móricz Zsigmond
Károlyi M. u.
Kereszt
Károlyi
Erdőalja
Erdő
Katona
István király
Levente
Botond
Nap
Árpád
Sámsoni út
Borsi nyiladék
Orcsa
Cserecsőszház
Zöldfa
Akácfa
Homok
Munkácsy
Görgey
Sillye Gábor
Jászai Mari
Pálfi-hegy
Bedő Albert
Szélső
Hadházy-Keskeny kert
Szeszőzde
Dorogiás-hegy
Papp-föld
Tarlóföld dűlő
Négyes főút
Szél út
Négyes főút
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Epreskert
Epres
Epres út
Kórházi-lapos
Kórház
Vasútállomás
Vasút u.
Szőlős
Baji-hegy
Nefelejcs
Ibolya
Hermus-kocsma
Veszprémy tér
Attila
Rákóczi utcai iskola
Kölcsey
Tó
Téglási
Vásártér
Futballpálya
Nádas malom
Zsindelyes malom
Dr. Földi János
Kát. templom
Mónár zug
Rákóczi
Deák Ferenc
Nyárfa
Bodony u.
Árpád
Diófa
Kun-kert
Kun-kert hátulja
Damjanich
Farkas zug
Görény sarok
Görény-kút
Patika zug
Cibere zug
Dr. E. Kiss Sándor u.
Csokonai
Jókai
Bocskai
tér
Piac
Nagyoldal
Hajnal
Hajdú
Dobó
Mester
Hunyadi
Kossuth
Vörösmarty
Szélmalom-domb
Szélmalom
Szar-hegy
Bezerédi
Csákó köz
Péter Róza sarok
Kásamalom
Bethlen
Szűk u.
Tompa Mihály
Hóstát
Lázár vilmos u.
Ozsvát-kút
Kecskés zug
Óvoda u.
Szűkí
Kiság u.
Nagyág
Kisoldal
Szécsényi
Gallagós
Kásamalom
Bem József
Honvéd u.
Festő
Szalmad
Hajnal csapszék
Ábrás zug
Szuna zug
Szeles-malom
Cserehögár
Átmos
Nap
Árpád
Repce-kút
Repce-kúti-lapos
Temető
Keleti temető
Bikakert
Bikaól
Levente-gödör
Gépállomás
Nyugati-cigánysátor
Kápolnaköz
Kápolnaköz
Káposztáskert
Cigány zug
Kóma zug
Sipos zug
Kis Hangya
Rózsa kocsma
Batthyány
Bercsényi utcai óvoda
Zrínyi
Lőrinc tava
Sirály
Toldi Miklós
Petőfi
Poroszlay óvoda
Tapaszos malom
Horváth-kút
Nyugati temető
Bercsényi
Nagysándor József
Komédia
Virág
Török Ignác
Szilvás-kert
Sarka-kút
Vadász-kút
Zsidó temető
Déli temető
Ürgés
Rózsa
Vértanúk
útja
Béke
Előhegy
Rhédens
Bajcsy-Zsilinszky
Pallagi
Barta-tó
Szilágyi Dániel
Barta zug
Baptista zug
Finta köz
Meleg zug
Loránffy
Keleti Ócska temető
Keleti-cigánysátor
Keleti-lapos
Ökörkút
Ökörkúti-lapos
Trinyi József
Dorogiás
Lehel
Erzsébet
Sugár
Kiss Ernő
Dél-Postakert
Nyíl
Szente-malom
Malom
Szabó Gábor u. Szukácstelepi iskola
Szukácsi-lapos
Pély-Nagy Gábor
Ságvári Endre
Gárdonyi Géza
Radnóti Miklós
Mihály
Móricz Zsigmond
Károlyi M. u.
Kereszt
Károlyi
Erdőalja
Erdő
Katona
István király
Levente
Botond
Nap
Árpád
Sámsoni út
Borsi nyiladék
Orcsa
Cserecsőszház
Zöldfa
Akácfa
Homok
Munkácsy
Görgey
Sillye Gábor
Jászai Mari
Pálfi-hegy
Bedő Albert
Szélső
Hadházy-Keskeny kert
Szeszőzde
Dorogiás-hegy
Papp-föld
Tarlóföld dűlő
Négyes főút
Szél út
Négyes főút
Számmal jelzett helyek
1 Stefánia
Csókos sarok
Csókos malom
2 Csíkos-kút
Csíkos-bolt
3 Pék sarok
4 Bónis sarok
5 Kis malom
Váradi-malom
Kisó zug
6 Postaház
Tiszti ház
7 Régi patika
8 Földi János iskola
Szilágyi Dániel gimnázium
Szivárványos-kút
9 Juhászkalapos sarok
10 Nagy bolt
Sárga bolt
11 Kóter
Régi városháza
12 Kis városháza
13 Kossuth utcai iskola
14 Erődtemplom
Zsidó templom
Somogyi-pékség
15 Mogyorós-telek
16 Kecskés óvoda
17 Ábrák sarok
Juhos-malom
18 Művelődési ház
Világos étterem
19 Imaház
20 Retek sarok, Retek-kút
Béke téesz
21 Poroszlay sarok
22 Városháza
Mozi
23 Református templom
Parókia
Templomkert
24 Müller sarok
Posta malom
25 Főtér üzletház
26 Mester utcai óvoda
Templomkerti óvoda
27 Zöldág
28 Szortyi sarok
29 Szivárvány óvoda
Bocskai iskola
30 Szúró sarok
Szúró-kút
31 Veréb-domb
Nagy nyárfa
Állomás-kút
T32

Bocskaikert belterülete
Fészkes-hegy
Papp-föld
Négyes főút
Telekföld dűlő
Cúgos kapu
Csere-árok
Csem út
Puncsák csőszház
Második nyiladék
Kálmán Imre tanyája
Csere-árok
Csordás-hegy
Szél út
Szélső-dűlő
Négyes főút
K. Szabó-tanya
Kerek-tó
Forrás
Bukó-kapu
Égés
Monostor-árok
Boda ösvény
Hármashatár
Monostori
Dugó-Pallag
Temető
Bagdi-tanya
Fenyőerdő
Kondoros
Hadházy-tanya
Mocsolya dűlő
Varga-hegy
Kiss Gergely féle-tanya
Kisgergely
Vasútállomás
Állomás
Mocsolya
Erdészház
Pálosi-major
Szabad Gábor tanyája
M7-es út
Bocskai téesz
Tarha-az
Kása-csere
Fenyves
Gödör
Tölgyfa
Borostyán
Poroszlay
Tavasz
Pillangó
Dugó
Gyöngyvirág
Gulyás Pál
Fazekas Mihály
Diószegi Sámuel
Németh László
Matics-domb
Matics-féle-ház
Dienes
Dienes-féle-ház
Oláh Sándor
Báthory
Bodai
Zelemér
Téleki
Csőszház
Véndiófa csárda
Polgármesteri hivatal
Templom út
Új iskola
Baross Gábor
Csillag
Vincellér
Váci Mihály
Veres Péter
Diófa
Pipacs
Arasz út
Pacsirta
Nyárfa
Sándor út
Faragó
Forrás
Kerekító
Lépke
Buzogány
Kulacs
Sólyom
Rigó
Öz út
Hadházi u.
Pacsirta
Bocskaikert
Rákóczi út
Kisbocskai
Nagybocskai
Debreceni
Ételköz út
Tanító út
Állomás tér
Pacsirta tér
E
F
G
H
1
2
3
4
5
T33

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
belterülete
Északilucernás
Délilucernás
Nyugati temető
Csónakázótó
Kanális
Gépállomás
Első tized
Második tized
Harmadik tized
Negyedik tized
Ötödik tized
Hatodik tized
Hetedik tized
Nyolcadik tized
Kilencedik tized
Tizedik tized
Oroszoldal
Horpaszoldal
Kálvineum
Hármas iskola
Hugyos
Bocskai
Újosztás
Bánság tér
Harmincötös út
Polgári út
Újvárosi út
Külső Újvárosi
Külső Dorogi
Nánási
Hunyadi János körút
Petneházy Dávid tér
Fazekas
Kórház tér
Déllilucernás-csatorna
Kálvineum u.
Csúcsi bolt
Csúcsi-kút
Bársonykert
Bársony-ház
Birki zug
Hajdúkerület
Központi lányiskola
Fiúiskola
Városház
Piac
Templom tér
Római kat. templom
Keleti parókia
Rózsabokor csapszék
Szatmári iskola
Belső csapszék
Csillagos kocsma
Ercsey-ház
Pokol kocsma
Porkoláb-szín
Csizmadia
Debreceni kapu
Zöld malom
Novella
Fiatal Kerékgyártó-malom
Gyógyvirág
Szent István tér
Kálvin tér
Ref. templom
Vályogvető gödör
Szélmalom
Gyepmesteri hivatal
Murakőz
Szeles csárda
Vida-tanya
Temető
Református temető
Izraelita temető
Szabadhalmi temető
Tűzoltóőrtorony
Tűzoltóság
Gyógyszertár
Mozi
Nagy András
Számadó u.
Elfenbein Bertalan u.
Poór Antal
Győrffy István u.
Téglagyár
Nyár u.
Tavasz
Harmat
Áfföld
Pásztor
Fürdő
Nemzetőr
Szabolcs Kuruc
Vitéz Gábor Epresk
Dorogi u.
Tizenháromvértanú
Csokonai Vitéz Mihály
Ady E.
Arany János
Kossuth Lajos
Jókai Mór
Március
Kálvin
Rákó
Baltazár Dezső
Mélius Péter
Debrecen
Petőfi Sándor
Petőfi S.
Hadházi kapu
Görbe csaps
Weszprémy Gáspár
Csomaközy András
Deák Ferenc
Zöldág
Arany malom
Dózsa György
Bethlen Gábor
Szondi
Madách Imre
Úttörő
Király Jenő tér
Domb u.
Nánási kapu
Enyingi Török Bálint
Luther Márton
Hunyadi János
Arad
Ároki
Kis Ároki
Nagy Sándor József
Újvárosi kapu
Lorántffy Zsuzsánna
Szilassy
Szilassy J. u.
Csépl ő zug
Szilassy u.
Bathory Gábor
Dózsa Gy. körút
Damjanich János
Damjanich u.
Vasvári Pál
Ungvár
Bucsú
Tortobágy
Tortobágy u.
Csanády Sámuel
Dr. Kerekgyártó József u.
Dr. Diószegi Sámuel u.
Kassa
Benedek János
Kádár Miklós
Czobor Pál
Czobor Erzsébet templom
Ürögcsonka
Újvárosi
Szent Márton u.
Pethő Simon u.
Mester
Munkácsy Mihály u.
Arpád
Árok
Bajcsy-Zsilinszky Endre u.
Bajcsy-Zs. E. u.
Eötvös József u.
Klapka György u.
Kemény János
Bem József
Kolozsvár Maros u.
Móra Ferenc
Erkel Ferenc
Bél Mátyás
Horváth Mihály u.
Mikszáth K. u.
Semmelweis Ignác u.
Fazekas Mihály u.
Szabó Antal
Hősök u.
Dóka körút
Újvárosi u.
Polgári
Toldi Miklós
Gárdonyi Géza
Tanácsics Mihály
Salgótarján
Szoboszlói
Batthyány Lajos
Szőrű-kút
Bene gödre
Puskás Tivadar u.
Madarász Viktor u.
Nagy Imre
Tessedik Sámuel u.
Almássy Márton u.
Kodály Zoltán
Kölcsey Csoma Sándor u.
Kanadó Kálmán u.
Marinovics Ignác
Korányi Frigyes
Bartók Béla
Balassi Bálint
Botyai János
Liszt Ferenc
Bíró Lajos
Katona József
Kertész László
Mészáros Lőrinc
Görgey Artúr
Porcsalmy Gyula
Móricz Zsigmond
Esze Tamás
Tabortalvi Rozália u.
Bakóczy Endre u.
Külső Szoboszlai
Előhu
M35
T34
A
B
C
D
1
2
3
4
5

Nadrágos-kert
Kullogó utca
Hargita
Keleti legelő
Keleti-Csordanyomás
Hamar-dűlő
Külső Fehértói
Kisegítő iskola
Epreskerti-lucernás
Cigány-kút
Vénkert
Cserehát
Nagyszalonta u.
Kereszt u.
Elek János
Kovács Albert u.
Kövi Miklós
Városkert
Város-kert
Szilágyi Erzsébet körút
Vasút
Kinizsi Pál
Kis-Varjas
Varjas
Vágóhíd
Keleti ipartelep
Ipartelep
Kenyérmező u.
Zsidó temető
Keleti temető
Hadházi út
Aranka-malom
Szélmalom
Thököly Imre
Harmadik tized
Hétedik kerület
Királyhágó
Görbe csapszék
Mátyás k. krt.
Hadházi u.
Március 15. u.
Sillye Gábor u.
Mátyás király körút
Kölcsey Ferenc utca
Külső Hadházi út
Középkert
Hét vezér
Árvay
Koppány
Táltos
Szittya
Besenyő u.
Turán u.
Középkert
Il. Rákóczi Ferenc körút
Baross Gábor tér
Vasútállomás
Pálnagy Zsigmond
Budai Nagy Antal
Hét vezér u.
Orbán
Csaba királyfi
Székely
Pusztaszer u.
Csángó
Géza fejedelem
Jászkun
Rác u.
Nimród
Löki dűlő
Pallagi út
Bíró Péter
Debreceni
Nagy István
Keleti-libanyomás
Fürdőkert
Édenkert
Botond
Erdély
Corvin János
Újosztás
Bercsényi Miklós
Vásártér
Teleki Faiskola
Szente Bálint u.
Rhédey Ferenc u.
Lippai Balázs u.
Középkert iskola
Somossy Béla
Péty Gábor
Strómfeld
H. Fekete Péter
Dr. Molnár István
Csiha Antal
Beke Antal
Baktay Ervin
Szécsényi István
Külső Debreceni
Lehel
Zrínyi Miklós
Losonczy István u.
Kálmán Ferenc
Károlyi Gáspár u.
Messzlátó u.
Fogyház u.
Erdő u.
Bartók Béla
Tóth Árpád u.
Juhász Gyula u.
Kisböszörmény
Kisböszörmény u.
Kövér György u.
Zaboskert
Cseh dűlő
Veres dűlő
Zsemberi dűlő
Zsemberi
Kampler Kálmán
Délilucernás-csatorna
Harmincötös út
Debreceni út
Elő-hát
T35

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY - PRÓD
Bodnár-tanya
Pródi-telek
Pródi-legelő-dűlő
Pródi-legelő
Harmincötös út
Csukás
Hatöles út
Elek dűlő
Pródi-halom
Halom u.
Elek Zsiga bácsi tanyája
Rókahát u.
Dobó Sándor u.
Pallai Pál u.
Bagota
Elek dűlő
Móricz-szik
Nagyprórd
Pródi-halastó
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY - HAJDÚVID
Asztalos-dűlő
Karapgát
Opretelep
Víg u.
Vidtelke u.
Nap u.
Gábor Áron u.
Határút
Temető
Pacsírta u.
Imaház
Óvoda
Szolgáltatóház
Krúdy Gyula u.
Művelődési ház
Régi iskola
Régi állomás
Kopesa-tanya
Vidtelke u.
Focipálya
Váci Mihály u.
Óvoda
Veres Péter u.
Vasút
Ócska iskola
Kis-Botos-tanya
Baromfi-feldolgozó üzem
Rákóczi téesz
Kis-lapos
Kovács Lajos tanyája
Dancsi-lapos
Dancsi-tanyák
Töviskess dűlő
Bocskaikert - Monostordűlő
Gönda-dűlő
Szerelem-domb
Süvöltős-tanya
Komlós-hegy
Akácfa u.
Nefelejcs u.
Virág u.
Fenyő u.
Dália u.
Vadász u.
Kisker u.
Vadkacsa u.
Tűzoltó u.
Ibolya u.
Rezeda u.
köz
Farkas u.
Nyírfa u.
Hóvirág u.
Csalogány u.
Orgona u.
Kökény u.
Galamb sor
Szép u.
Kukorica u.
Rózsa köz
Viola u.
Margaréta sor
Homok u.
Közép dűlő
Gödör
Monostorszeg
Monostor
Szőlőskertek
Fészek u.
Dugovits Titusz u.
Határ-hegy
Fecske u.
Erdő u.
Bikatanya
Kondoros
Kondoros
T36

A Magyar Névarchívum Kiadványai eddig megjelent kötetei

1. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* Közzéteszi: Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria. Debrecen, 1997. 156 lap + 33 térkép.
2. Bényei Ágnes–Pethő Gergely, *Az Árpád-kori Győr vármegye településneveinek nyelvészeti elemzése.* Debrecen, 1998. 129 lap + 6 térkép.
3. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 2. Doboka–Győr vármegye.* Közzéteszi: Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria. Debrecen, 1999. 123 lap + 16 térkép.
4. Tóth Valéria, *Az Árpád-kori Abaúj és Bars vármegye helyneveinek történeti-etimológiai szótára.* Debrecen, 2001. 304 lap.
5. Póczos Rita, *Az Árpád-kori Borsod és Bodrog vármegye településneveinek nyelvészeti elemzése.* Debrecen, 2001. 190 lap.
6. Tóth Valéria, *Névrendszertani vizsgálatok a korai ómagyar korban (Abaúj és Bars vármegye).* Debrecen, 2001. 245 lap.
7. Hoffmann István, *Magyar helynévkutatás. 1958–2002.* Debrecen, 2003. 281 lap.
8. *Helynévtörténeti Tanulmányok 1.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2004. 207 lap.
9. Rácz Anita, *A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata.* Debrecen, 2005. 235 lap.
10. *Korai magyar helynévszótár 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* Szerk. Hoffmann István. Debrecen, 2005. 449 lap.
11. *Helynévtörténeti Tanulmányok 2.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2006. 224 lap.
12. Rácz Anita, *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára.* Debrecen, 2007. 372 lap.
13. *Helynévtörténeti Tanulmányok 3.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2008. 224 lap.
14. Tóth Valéria, *Településnevek változástipológiája*. Debrecen, 2008. 285 lap.
15. *Helynévtörténeti Tanulmányok 4.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2009. 193 lap.
16. Hoffmann István, *A Tihanyi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás*. Debrecen, 2010. 259 lap.
17. *Helynévtörténeti Tanulmányok 5.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2010. 271 lap.
18. Póczos Rita, *Nyelvi érintkezés és a helynévrendszerek kölcsönhatása.* Debrecen, 2010. 237 lap.
19. Rácz Anita, *Adatok a népnévvel alakult településnevek történetéhez.* Debrecen, 2011. 248 lap.
20. Győrffy Erzsébet, *Korai ómagyar kori folyóvíznevek.* Debrecen, 2011. 224 lap.
21. Reszegi Katalin, *Hegynevek a középkori Magyarországon.* Debrecen, 2011. 216 lap.
22. Schwing, Josef, *Die deutschen mundartlichen Ortsnamen Südtransdanubiens (Ungarn).* Debrecen, 2011. 213 lap.
23. *Helynévtörténeti Tanulmányok 6.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2011. 226 lap.
24. *Helynévtörténeti Tanulmányok 7.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2012. 172 lap.
25. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 3. Heves–Küküllő vármegye.* Közzéteszi: Hoffmann István–Rácz Anita–Tóth Valéria. Debrecen, 2012. 115 lap + 23 térkép.
26. Bényei Ágnes, *Helynévképzés a magyarban.* Debrecen, 2012. 134 lap.
27. *Helynévtörténeti Tanulmányok 8.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2012. 172 lap.
28. Kenyhercz Róbert, *A szókezdő mássalhangzó-torlódások az ómagyar korban. A helynevek hangtörténeti forrásértéke.* Debrecen, 2013. 222 lap.
29. *Helynévtörténeti Tanulmányok 9.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2012. 186 lap.
30. Hoffmann István, *Mikrotoponímiai vizsgálatok 1. Tapolcafő helynevei.* Debrecen, 2013. 138 lap.
31. *Helynévtörténeti Tanulmányok 10.* Szerk. Hoffmann István–Tóth Valéria. Debrecen, 2014. 206 lap.

32. Bába Barbara–Nemes Magdolna, *Magyar földrajzi köznevek tára.* Debrecen, 2014. 338 lap.
33. Szőke Melinda, *A garamszentbenedeki apátság alapítólevelének nyelvtörténeti vizsgálata.* Debrecen, 2015. 244 lap.
34. Kovács Éva, *A tihanyi összeírás mint helynévtörténeti forrás.* Debrecen, 2015. 238 lap.